

Pragmatica Sanctio studiosis vtilissimā, cum Concordatis.

COSMAE GVYMIER CLARISsimi Senatus Parisieñ. Consiliarij, & in vtroq; foro exercitatissimi solennis & perquā eruditus Cōmētarius ad Pragmaticam Sanctionem, in Synodo Basilieñ, sub Papa Eugenio iiij. & Carolo vij. Christianissimo Frācorum rege editam & promulgatā, cū duplici Repertorio rerū & verborū, atq; Appendicibus margineis ordinatim per numeros nūcprimū signatis: vt nō pauca scitu dignissima candidis Lectoribus se multo facilius offerant.

Accedunt in calce operis Concordata inter Sanctissimū Papam Leonem X. & Christianissimū Galliarum Regem Franciscum huius nominis primum inita, castigatius, & quàm hactenus fuerint diligētiori cura nuper impressa.

¶ Cosme Guymier Iuriscõsultissimi Parisiẽsis Consiliarĳ prefatiũcula in Pragmatice Sanctionis commentarios.

Doctorũ patrũ decreta semper sunt studijs adiũgẽda.xxv.q.ij.c.cũ ple.q2 nihil tã studiosum i oib9 rebus inuenit, q̃ iuriũ auctoritas q̃ 2 diuinas 2 hũanas res bñ disponit:2 oẽm iniq̃tatẽ expellit.C de ve.iur.enu.l.ij.in pñ.parũq3 est iura 2dere: nisi tueant.ff. de ori.iur.l.ij.§.post originẽ.j.e.p.l pñ.ibi illibateq3 fuari.2 l3 nõnũq̃ nouitas male negligat:cũ bene statuit vetustas venerãda.ij.q.vj.c.anterior.ꝶ.illĩ.qd paulatim labit 2uenit renouari.l auf.de qd.in prin.col.vj.Dicit eñ impator:vetustatẽ renouam9.in auf.vt ordi.pse.vr.in prin.col.v.2 de administrato.circa prin.col.vij.2 per hoc ad meli9 p eruditionẽ accedat.in auf.de mona.§.fi.ꝶ.op3.col.j ¶ Iõ excogitãs Basilieñsiũ 2 Bituricẽsiũ decretorũ salubritatẽ quã nõ est op9 verbis exprimere: cu3 satis abũdeq3 in pemio illorũ aliisq3 locis manifestet/quinimo linguis tacẽtib9 seipsa rei veritas exhibet.ff.de in inte.resti.l.j.eq̃tas 2 sanctitas explorate quas pre se ferunt adeo cũctis patẽt:vt nequeãt nõ esse notorie:nec idigẽt cõmẽdari.de coha.cle.2 mu.c.tua. Fides nẽpe veritatis verborũ adminicula non desiderat.C.si vt ab here.ie ab sti.l.j.2 plenitudo nulla reqrit cõmẽdatiõis augmẽta.vj.q.j.c. si oia. in fi.Ad honorẽ dei oipotẽtis.j.de auc.cõ c.ij.in pñ.in cui9 noie ad oia 2silia oẽsq3 act9semp pgredior.l.ij.C.de of.pre.af.in pñ.2 studentiũ vtilitatẽ.C.de no.codi.cõ.l.j.in prin.ibi cõib9.in pemio decreta. §.sane.j.de cau.c.j.§.j.ibi ad salutẽ.Nam nobis soli nati nõ sum9.l. leges.C.de le.herẽ.s3 ort9 nostri partẽ amici/ partem patria vendicãt.vt dt Tulli9.ad hoc.viij.q.j in scripturis:q̃uis me imparẽ tãto oneri nõ dubitẽ/2fidẽs de solita pietate saluatoris.j.ꝺ col.c.j.i pñ. q̃ vnũq̃nq3 sua disciplina 2 gra glorificat.de 2se.di.v.de spiritu.cõmẽtario hmõi decretorũ:sup qb9nec adhuc a quoq3 elaboratũ est vacare decreui:nõ laudis auiditate: s3 charitate p virib9 igenioli sẽminãde veritatis.xxij.q.iiij.c.obijciunt:vt viris studiosis ad maiorẽ elucidationẽ eorũdẽ tribuã scribẽdi materiã:2 ne q̃ iuris prudentie particula nr̃o tpe remaneat indiscussa.C.de vete.iur.enu.l.j §.pri9. 2.l.ij.§.oia.¶ Queso igit scholastici Parisiẽses fauete:eq̃ aio h op9 suscipite.l pe.isti.i fi.C.de vete.iur.enu.l.ij.§.has sanctite.ipmq3 vestrũ approbãdo facite.C.de vete.iur.enuc.l.ij.§.s3 ne ꝶ.c.si aplice.de pbẽ.li.vj.dignũ memoria diuie sapiẽtie ascribẽtes a q̃ oẽ bonũ fluit j.de elec.c.j.§.2 cũ humane.cũ cõcor.2 q̃ correctiõe inueneritis indigere corrigẽtes.Illĩ eñ sancte matris ecclie: vestreq3 vniuersitatis iudicio submitto:pfitẽs qd vl ipa approbat/vl vos approbatis me tenere:qd vel repbat vl reprobatis nõ tenere:vt p hoc nemine lateat me culpari si posse.xxiij.q.j.c.hec ẽ fides,ꝺ sũ.tri.c.dãnam9,i fi.

Carolus.[1] Hoc proemiu[m] potes diuidere in sex partes. Primo salutat Carol[us] vniuersos. Sc[d]o exordiendo p[ro]fitet[ur] se fore obligatu[m] ad ecclesia[m] dei: ministros ei[us] & sancta decreta conseruanda. Tertio narrat decreta concilij Basilien[sis] p[er] eiusdem co[n]cilij nuncios sibi & eccl[esi]e gallicane fuisse p[re]sentata. Quarto ipsos nu[n]tios & auditos fuisse sup[er] p[re]dictos i[n] co[n]gregatione bituris celebrata. Quinto i[n] sibi ex p[ar]te eccl[esi]e gallicane fuisse p[ro]posita bona q[ue] p[ro]cedunt ex obseruatione decretor[um] sanctor[um] patru[m] super electio[n]ib[us] & p[ro]uisionib[us] ministror[um] eccl[es]iasticor[um] editor[um]: & e diuerso. xxiiij. discrimina q[ue] ex co[n]te[m]ptu illor[um]: & p[re]sertim ex reseruationibus & gratijs expectatiuis p[ro]ueniu[n]t. Sexto ponit acceptatione[m] facta[m] per dicta[m] ecclesia[m] de h[uius]mo[d]i decretis basilien[sibus]. Secu[n]da ibi. Inscrutabilis. Tertia. Cu[m] itaq[ue]. Quarta. Quib[us] attente. Quinta. Quibus ad plenum. Sexta. Cognoscentes.

Pragmatica Sanctio vniuerse. U. J. studiosorum nationi modis omnibus vtilissima, cum Comme[n]tario multis nominibus incomparabili D. Cosme Guymier peritissimi iurisperiti: et in vtroq[ue] foro exercitatissimi, nouissime ad codicis approbati fidem reposita, ac optime eme[n]data feliciss[im]e orditur.

Proemium.

Carolus [a] dei [b]

a Carolus. hoc nome[n] super cetera nomina regum francorum de[m]pto noie Ludouici viguit. Septimus e[ni]m est ipse qui loquitur et rex modern[us] Carolus octau[us] est: reliqua regum fra[n]cor[um] noi[m]a sextum no[n] transcendunt noie Ludouici omnia transcendente: cui[us] pater regis moderni Ludouic[us] xj. fuerit.

b Dei. sic imperator scribit in l. hac edictali. de pa. iu. fir. de pa. te. in p[ri]nci. col. x. [2] A deo enim est o[mn]is potestas ad Ro. xiij. c. J. de elec. c. j. §. & cum h[uma]nae. in extrauag. Bonifa. viij. vna[m] sancta[m]. siue iube[n]te/siue sine[n]te. c. quid culpatur. xxiij. q. j. & c. iiij. q[ue]situ[m]. xxvj. q. v. nec miru[m]. ver. nec io. c. audact. viij. q. j. c. ex merito. vj. q. j. c. pro h[uma]ni. de homi. li. vj. vn[de] Jo. xix. c. x[ps]s ait pilato. No[n] haberes potestate[m] aduersu[m] me vlla[m] n[isi] i[d] tibi esset datu[m] desup[er] q[uo]d accipe negatiue. q. d. nullam potestate[m] habes in me: sed si qua[m] haberes eam haberes a deo. no. Archi. in dicto. c. pro humani. Et bene dicit dei no[n] hominis: cu[m] [3] rex francie superiorem in temporalibus minime recognoscat. teste papa Innocen. iij. in. c. per venerabile[m]. §. insuper. qui filij sunt legi. nec de iure nec de facto: q[ui]a franci nulli vnq[uam] fuerunt subiecti in temporalibus imperatori: vt probatur ex antiquis historijs q[uod] post euersionem troie magna copia troianorum ad partes pa[n]nonie p[er]uenit: vbi ciuitatem

1 diuisio p[ro]emij.

2 p[otes]tas o[mn]is a deo est.

3 Rex fra[n]cie non recognoscit sup[er]iore[m].

ficābricā cōstituētes manserant
4 ibi vsq ad tpa Ualentiniani im:

Romani p potentiā iperiū habuerunt.

peratoris sēp ifesti romano im
perio. Expulsi vero ab impatore
pdicto: ideo q tributa romanis
soluere recusarent iuxta morem
aliarū nationū habitauerūt iuxta
Rhenū fluuiū in cōfinio Alama:
nie et Germanie: quos cū multis
prelijs idē Ualētinian' sibi subiu
5 gare attēptasset: nec aliquatenus

Possessorē iniustū ptor nō tuetur.

potuisset appellauit eos francos
id est feroces: r demū galliā toga
tam: de qua not. in.c. in gallica:
rum.xxxv.q.ij. habitantes: eamq
frāciam appellātes romanis no
luerūt esse subiecti: r dato q im:
6 peratori aliqn tributa soluissent

Probatio equiuoca nō releuat pbātē.

hoc fuit iniuste r per violentiam.
[4] Cōstat eīm ex historijs imper
riū romanū insurrexisse per potē
tiam: no. Inno. in.c. qđ super his.
de vo. Bald. in.l. ex hoc iure.ff. de
iusti. r iur. Panor. in.c. venerabi
lem de elec. ideo possessio violen
ta non deberet sibi pdesse. C. vti
7 possi.l.j.C. q me.cau.l. si per ipres

Imperiū romanorū i pncipio forte: i fine debile.

sionē.xxij.di. illud ar.l.j.§. q one:
rande.ff. qua.re.ac.nō da. r paria
sunt nō hre possessionē r habere
iniustā.ff. de iti. actuq pri.l. iij.§.
ait ptor. ar. de trālla. p. inter cor:
poralia.§.[5] sed neq. id iniustū
possessorē nō tuet ptor.ff. de pub.
ac.l. cū spōsus.§. si res. fa. qđ not.
x. q.iij. qz cognouimus. xxviij.q.j.
iam nūc. Hē. in.c. puenit. de cē. ad
hoc.c. ad decimas. cū ibi no. de re
sti. spo. in. vj. Nec etiā sola tribu:
ti pstatio plene probat subiectio
nem: qz cum solutio tributi plu:
ra significare possit: vt in.c. rece:
pi. de priui. in.c. qsto. in.c. pterea.
de cē [6] pbatio gnalis r equiuo
ca non releuat pbantē sup certa
specie cōtēta sub gnie pbato. c. in
psentia. de pba. facit.c. cōstitut'.
de reli. domi.c. cū venerabilis. de
cen. no. Inno. r docto. in.c. ols. de
cen. Host. in.c. qm. de priuileg. fa.
qđ no. Bart. in.l. cū de in rē vso.
ff. de vsu. vbi dicit q ex sola solu:
tione cēsus nō psumit soluēs va:
sallus. Panor. in.c. fi. de cau. pos:
ses. r pprie. Itē illud vsum est in
ɔsuetudinē q nullū rex frācie re
cognoscat in supiorē in tpalib': q
cōsuetudo est approbata r hacte
nus obseruata pacifice: nec a pa
pa/nec ab impatore impugnata.
ad hoc.l.j.§. vlti.ff. de aq. plu. ar.l.
fi.C. no. vect. ipo. nō pos.c. sup qui:
busdā. de verb. sig. r hāc partē te:
net Lau. r Archi. in.c. cū deuotis:
simā. xij. q.iij. Guil. de mō. lau. in
clemē.j. de iureiu. sentit glo. in sti.
de pa. po.§. ius aūt. in.c.j. in pnc.
de pa. iu. fir. col.x. sentit cōtrariū.
sed primū sentit in rubrica. C. de
stu. li. vr. ro li. xj. vbi dicit q hodie
imperiū scissum est [7] vnde gl.
in Daniele dicit q sicut a princi
pio nil fortius iperio romanorū:
sic in fine nil debilius inueniet. r
dicit qdā q aqla multas pēnas
amisit: sz in fine forsan denudabi
tur: r q rex frācie potuisset pscri:
bere ɔtra iperatorē. no. Hē. in.c. si
diligenti. de pscript. Panor. in.c.
tua. ij. de decimis. moderni in. d.
c. per venerabilē. fa. qđ no. Bar. in
d.l.j. de aq. plu. ar. in.l. infamē. ff.
de publ. iudi. in.l. hostes. de ca:
pti. vbi sentit q ɔtra iperiū roma
num pōt aliqs pnceps vel cōitas
pscribere: vt sit ab illo exemptus
vel exēpta: r vt sit in suo territo:
rio loco impatoris. fa. qđ not. In:
nocen. r doc. in.c. cū te. de re iudi.
lz Bar. in. d.l. hostes. dicat q frā:
cigene sūt de pplo romano. Bar.
in extrauag. ad reprimēda. Bald.
i. d.l. hac edictali. vbi dicit q pec:
cant francigene denegando im:

peratori superioritatē. ⁊ in. d. l. hostes. dicit q̃ dicēs imperatorē nō hr̄e monarchiā toti⁹ mūdi eēt hereticus: qđ nō est verum salua pace tāti doc. p. d. extrauag. vnā sanctā. vñ dicit Card. in. d. c. p venerabilem.

gratia [a] francorum [b]

q̃ imperator tolerando talē cōsuetud nē videt eā approbare. de quo pulchre p Petrū Jacobi. ti. de pindi. ac. in rē. Jo. fa. in l. j. C. de sum. tri. late p Oldra. ꝯsi. lrir. Istud firmat Egidius de roma in disputatiōe de pote. eccle. q̃ incipit: vtrū dignitas pōtificalis: vbi dicit q̃ reges frācie iusto titulo ⁊ sine recognitiōe cuiuscū̄ superioris in tpalibus possederūt ⁊ possidēt regnū frācie. hoc pbat pmo vnctio sacra diuinit⁹ missa: qua reges frācie semp oportunis tpib⁹ inunguntur. Scđo arma ⁊ lilia: frācie regi Clodoueo celit⁹ demissa. Nōne regnū euidenter approbat a deo cuius reges diuino munere cōsecrantur: diuinisq̃ insigniis coruscāt? Tertio hoc pbāt apte miracula vniuerso orbi notorie manifesta: vñ rex de suo iusto titulo respōdēs dicere pōt illud euāgelicū qđ respōdit dñs cōtra calūnias iudeoꝝ Joan. x. Si mihi nō vultis credere opib⁹ credite. c. q̃ dei timorē. de sta. mona. cer studiis. de psump. ⁊ sicut iure hereditario succedit filius patri in adeptiōe regni. c. lz. de vo. vū. q. j. c̄ periculosum: sic quasi hereditario iure succedit alter alteri in filii ptāte hmōi miracula faciendi habilitate accedente. Quarto hoc pbāt claritas fame/ deuotiōis feruor/ sinceritas fidei christiane: q̃ semp in regib⁹ nr̄is viguit: ⁊ in regno frācie pre ceteris regnis ⁊ regibus huius mundi. Quinto hoc pbat regni francoꝝ ad hugonē capet diuinit⁹ reuelāte btō Ualerico facta trāslatio: vt habet in cronicis. Respōdeat ergo illis q̃ dicūt reges francie iniuste ⁊ cū pctō tenere regnū francie sine recognitione impatoris: beatus Ludouicus sanctorum cathologo inscriptus eius vita sanctissima et miraculorum euidentia proclamantibus. ⁊ lz Boni. viū. per suā constitutionē missam regi Philippo pulchro declarauerit regnū francoꝝ eidem subesse in tpalibus: tñ Cle. v. ei⁹ successor illā reuocauit: declarauitq̃. d. extra. eiusdem Boni. vnā sctā m. nō pindicare regno francie: vt in extraua. eiusdē cle. v. meruit. not. pau. in cle. qm̄. de immu. ecclesia.

a ¶ Gratia. gnali sine qua in esse nostro subsistere nec durare possumus. xxv. q. ij. d sine. đ cōse. di. i. ols christian⁹. vñ Paul. j. ad Corinth. xv. Gratia dei sum id qđ sum. ⁊ speciali gr̄a: qr regnū francie a deo spāliter est approbatū: vt dictū est: vel intellige de gr̄a opante qua adept⁹ fuit regnū/ sine qua nihil possumus facere. đ conse. dis. iiij. c. placuit. ⁊. ij. c. se. et cooperāte qua recuperauit [1] regnū lōgo tpe vir totaliter possessum ab anglicis: qđ nō sine diuino auxilio Joanna subulca puella teste factū fuisse arbitrādū est vñ deo maximas gr̄as habitur⁹ erat. l. j. ⁊. ij. C. de offi. pfe. pre. af. l. ij. §. oīpotētis. C. de vete. iur. enu. ⁊ de multiplici gr̄a. no. doct in. c. p humani. de ho. li. vj. in cle. j. de magis. glo. in clem. j. §. verum. de sum trini. ⁊ ibi Card. Flo.

b ¶ Franco. ñ. qui [2] a frācione filio thor ñ. ij Priami regis troie nomē sumpserūt: vł vt alij dicūt

1 regnū frācie ab anglicis diu possessum fuit.

2 Franci vñ dicti sunt

a valẽtiniano impatore q̇ eosfrã
cos appellauit.i.feroces ꝛ fortes
vñ Isid.ethy.li.ix.Roma graues
gñat: grecia leues: affrica versi
pelles: gallia natura fortes/ꝛ in:
genioq̃ʒ acres.
Aut frãci dñr.i. rex[a]. Uniuersis[b] presentes lite:
5 Feudum re dicitur frã cum.
liberi: q꞉ nolue
runt subĳci ĩpatori: nec eidẽ tri:
buta soluere. Frãcũ em̃ idẽ ẽ ꝙ li
berũ: vñ ẽ quoddã castrũ frãcũ:
no.in.l.si ꝗs barbaris.C.ð re mi.
li.xĳ.ꝛ est quoddã feudũ francũ:
q꞉ est liberũ a seruitĳs et operis
exħibẽdis.no.Jo.an.in addi.spe.
ti.de ꝑscrip. Bald. in ꝓemio lib.
3 Reges quare sunt instituti.
feu. Panor.cõs.lxxxiĳ.ꝛ dicit Ol:
dra.ꝯsi.c xxxxiĳ.ꝙ baro nõ potest
exigere aliqð seruitiũ/ aut subsi:
diuʒ pecuniariũ a milite: q̇ tenet
ab eo[3] feudũ francuʒ ꝓpter il
lud verbũ frãcũ: qð fm vulgarẽ
interpretationẽ idẽ est qð liberũ
et indefinite ꝓlatũ intelligit̃ omi
libertate ꝛ ab oi seruitute absolu
tum.ar.l.si quis duas.in pri.ꝛ.l.
5 Rex regis nomẽ perdit si a veritate recedit.
i tradẽdis.cũ ibi no.ff. cõ.pre. ad
vulgarẽ em̃ interpretationeʒ re:
currendũ est.ff.de ver.sig.l.anun
culus.c.ex literis.de spon. idem
Bald.in.c.quidã capitaneus. de
capi.qui cu.ven.colla.x.aliter in:
terpretatur franciam, Bartholo:
meus anglic⁹ in de ꝓprietatibus
rerũ.li xv. ꝛ male suspitionis ra:
tio patet.ꝛ vide ꝙ vocat se regeʒ
6 Lex nõ est frustra ponẽda.
francorũ nõ francie in abstracto.
si.in.c.in synodo.in.c.ego lodoi
cus.in si.lxi.di.in.c.nouit. ð iudi.
vocatur aliqñ rex francie. in cle.
j.de magis.in extrauag. Jo. xxĳ.
q꞉ in futurorũ. nec refert per no.
per Bar.in ru.ff.sol.ma.do. Ant.
in proe. Gre.in.c.j.de spõ.sicut ð꞉
rex anglorꝫ vt i subscriptione.c.si
gñs anglorꝫ.lvi.di.ꝛ rex anglie: vt
i.d.c.nouit.in.c.ex ꝑte.de fo.cõpe.

a ¶ Rex .potestas[4] regia insti
tuta est: vt mali a malo coercean
tur: ꝛ boni quiete inter malos vi
nant.xxiĳ.q.v.nõ frustra.et in. c.
qui peccat. deũ blasphemantes
puniat. xxiĳ. q.
iiĳ. nõ inuenit.
in aut.vt nõ lu:
xu.ho.colla.vj.vt iudiciũ ꝛ iusti:
tiã faciat ꝛ oppressos releuet.c.re
gũ.c.rex.xxiĳ.q.v.scriptuʒ est em̃
cũ rex iustus sederit supra sedem
non aduersabitur ei quicq̃ʒ mali:
gnum.in epl̃a inter claras.C. de
sum.tri.ꝙ [5] si a veritate vite re
cedit nomen veri regis perdit ĳ.
q.j.scelus.vnde a bene regẽdo di
ctus est.xxj.di.cleros.§.pontifex.
b ¶ Uniuersis.sibi subditis extra
territoriũ em̃ ꝛc.ff.de iur.om.iu.l.
fi.c.nouit.de offi.leg.c.ĳ.de cõsti.
lib.vj.ꝛ sibi obediẽtibus. Nã prin:
ceps nõ vult iponere legẽ popu:
lis q̇ nõ obediunt: nec est spes ꝙ
obediãt ne[6] lex sua sit ludibrio
ꝛ i vanũ posita: vt in.l.j. in prin.
C.de sum.tri.ꝛ ibi doc.si tñ post le
gem cõditam aliqua ciuitas que
prius erat rebellis incipit obedi
re cõstitutiones regie prius facte
ligarẽt istã ciuitatẽ: q꞉ ista acqui
sitio nõ est noua acq̃sitio in vni:
uersali dñio: sed est reddere istã
ciuitatẽ sue forme ꝛ statui natura
li. vñ merito dispositio supioris
adaptatur sibi.ff.de li.ꝛ post.l.
filio quem pater.ar.ff.de pac.l. si
vn⁹.§.pactus.ver.qð et in specie.
xxxv.di.ab exordio.ꝛ q꞉ sicut dici
mus in eccl̃ia curata i habitu nõ
in actu ꝙ statim ꝙ sunt ibi paro
chiani recuperat actuʒ q̇ egredit̃
de potẽtia habitus ad actuʒ: siue
de ꝓprio habitu .ita est hic; q꞉ lʒ
cõtra rebelles nõ sit dñium i actu
tñ est i habitu. Unde si subsequi
tur act⁹ trahit̃ ad habitũ.ad hoc

l. sicut. in fi. ff. qd cuiusq uni. quod no. j. de d co'sa. c. j. §. in ecclesiis. Reos em de facili reuertit ad suu actu. no. Bald. in. l. j. vel dic vni uersis: id est oib gñaliter quib insinuat suã vo lũtatẽ sup acce ptatione decre to2 basilleñ q̃ ligant oẽs xpia nos: licet modi ficationes eccle sie gallicane et ordinatio regia inde secuta so los subditos re gni ligent.

de fac. vnc. c. j. §. verb. Quãdo au tem [3] incepit regnũ vide fra trẽ Anto. in. iij pte su. tit. xxij. c. v. §. xiiij. ⁊ de materia regu p Bal. in pe. decre. ibi tex. ⁊c. de appro batione imperij not. Inno. in. c. quod super his. de vo. Bal. in. l. j. C. de sum. tri. vbi pbat impe: riu adeo esse ap probatu: permis siue formaliter ⁊ effectiue. Bal. in. c. j. q. d. dux. to. col. x.

ras inspecturis salutem[a].

Inscrutabilis[b] diuine alti tudinis prouidẽtia perquã reges regnãt[c] rerũq publi carum gubernacula possident: potestatem regiam ad hoc inter cetera ordinauit[d] in terris: vt ec clesiam[e] sanctam[f] pretioso chri sti sanguine fundatam[g] eiusq

1 Salu tãs in digna tionez videt remit tere.

a ¶ Salutẽ. dicit [1] no. q rex sa lutat illos quib scribit: ⁊ per sa lutationẽ fit indignatiõis remis sio. in fi. de iniur. in fi. l. xiij. distin. cum adrianus. in fi.

Inscrutabilis. scda pars. cõ cor. de pe. di. iiij. si ex bono. l pn. l pe. vj. vñ ad Ro. xj. O altitudo. ⁊c. q̃ ĩscrutabilia sũt iu dicia ei: alia lra h3 icõphẽsibilia. c ¶ Regnãt. Prouer. viij. Sapiẽ. viij. ⁊ epl'a iter claras. C. de su. tri. Unde pp iniustitias regu aut po pulo2 nõnũq regnũ de gẽte i gẽ tem transfert. Eccl. x. Danielis. ij. ⁊ xxiij. q. iiij. nabuchodonosor. d ¶ Ordinauit. vñ scribit q deus imperiu [2] ppterea de celo con stituit vt difficilius iponat q̃ apd eu sunt bona ⁊ leges aptet scdm nature varietatẽ. in aut. ⁊ e fi. in stru. §. q2 igit: col. vj. et lex diuino quodã nutu pdita est. C. de pscri. lon. tẽpo. l. fi. ⁊ leges diuinit sunt p ora pncipu pmulgate. c. nemo. xvj. q. iij. c. imperatores. xj. q. iiij. c. quo iure. viij. di. ⁊ de lege veteri pmissa fuerũt regna: vt apparet in Saule/Salomone: ⁊ pre ei ⁊ plurib alijs a deo approbatis.

e ¶ Ecclesiam militatẽ. de qua. ij. q. j. multi. de sen. exco. a nobis. ij. de sum. tri. firmiter. §. vna. in. c. fundamenta. de elec. lib. vj. ⁊ ap pellatiõe eccl'ie in dubio venit ec clesia militans non triumphans in. c. tue. de spõ. multis tñ modis sumitur ecclesia que no. ne pre. vj. in. c. fi. de verb. sig. cum clerici. f ¶ Sãctam. ideo dicitur sancta q2 ꝯfirmata est sanguine christi: vt infra ⁊ sancto2u. de rel. et ve. san. gloriosus. in. vj. in. c. funda menta. de electio. eo. li. et a beate trinitatis inhabitatione. nã vbi cunq deus habitat per suã gra tiam: iste locus sanctus est. vnde ps Domum tuam decet sanctitu do. in. c. decet. d imuni. eccle. li. vj. Dicitur etiam sancta. i. firma. ff. de re. di. l. sanctum. glo. in versi. sanctos. instl. eo. titu. ⁊ nouu testa mentu morte christi confirmatu est. ad hebreos. ix. de celeb. mis. cu marthe. §. ceteru. vnde nõ põt eccl'ia esse nulla. xxiij. q. j. puden da. in. c. maiores. l prin. de bapt: f g ¶ Fundatam. ar. q corpio q aliquis in eccl'ia martyriu suscce pit: sicut btũs thomas archiepũs

2 Impe riu q̃re fu it cõ stitut ũ

1 Regnu qñ in cepu.

cantuarie.ipsa ecclesia intelligit
consecrata: sicut ⁊ martyr in suo
sanguine cōsecratur ⁊ baptizat.
de ↄse.dist.i.ii.baptizati vicē.ideo
videt ꝙ talis ecclesia non egeat
reconciliatione
de hoc p Archi.
in.c.fundamen-
4 ta.de ele.in.vi.
Regis xxi.dis.quis.de
boni of ↄse.dis.i.eccliis.
ficium. Jo.an.in.c.i. de
ↄse.eccle.vel al.
in.vi.qui dicunt
ꝙ ecclia polluit
5 nō ex sanguinis
Ecclia effusi passione:
roma- sed bene actione: ⁊ ꝙ est reconci
na pl⁹ lianda.henri.in.c. si ecclia.de cō-
auxiliū sec.eccl.vel al.fa.qđ no.in.c.intā-
habuit tum.in verbo colludente.de col-
a regi- la.ꝫdete.locus aūt sanguinis nō
b⁹ Frā est abluendus : sed custodiend⁹.
cie ꝙ a ¶ Ministros.i.viros ecclesiasti
ab a- cos.xxi.dist.cleros. ⁊ pauperes q
liis. sunt ministri: xpi.xii. q.ii. gloria
epi.ibi: ministrorum christi nul-
la est electio.
b ¶ Tueretur.boni[4] regis est
ecclesiā personasꝗ ecclesiasticas
6 tueri.xcvi.dis.boni pncipis.xxiii.
Indul q.viii.tributū.c.principes.c.admi
gētiā.* nistratores.xxiii.q.v.xxiii.q.iii.ma
x.dierū ximianus.⁊.ii.c. seq.xi.q.i. chri-
lucrat stianis.nihil enim sic debet esse
q ꝓ re- studiosum regibus sicut sacerdo
ge Frā tum honestas:cū vtiꝗ et ꝓ illis
cie pca semper deo supplicēt.in aut.quo
tur. opor.epis.in prin.col.i.⁊ dz here-
ses repellere.xxiii. q.iiii.si aūt ec
clesia.nihil em ē qđ lumi e clario
7 re prefulgeat in principe ꝙ recta
Dyade fides.i epistola iter claras.C.de
ma qđ sum.trinit.vnde imperator se vo
est. cat seruum dei.l.i.§.quo ergo. C.
de offi.pre.pre.aff.⁊ est filius ec-
clesie.c.cōuenior.xxiii.q.viii. ⁊ di-

ministros[a] fidelit ꝓtegeret atꝗ
tueretur[b] ⁊ sanctorū antiquorū-
ꝗ patrum decreta saluberrima:
spiritu dei[c] promulgata quibus
neruus[d] discipline ecclīastice sa-
lutarisꝗ doctrine viget ac soli-
datur sinceriter exequi faceret il
libateꝗ obseruari[e]:sed et specia
li debito iuramenti in nostri dya
dematis[f] susceptione[g] insigni: et

cit Panor.in.c. venerabilem. de
elec.ꝙ principes possent deponi
si sine causa legitima denegarēt
ecclie oppresse impetranti auxi
liū. Inter autē oēs principes [5]
reges Francorū
plus tuiti sunt
ecclesiam roma
nam: ideo olim
ab ea multa ꝓ-
meruerunt pri-
uilegia.xxiii.q.
viii.hortatu. lx-
iii.di. adrianus
⁊.c.seq. et ecclia
imperiū a gre-
cis in eos trans
tulit.vt in.d. c.venerabilē.et p i⁹
habuerūt impiū ꝙ reges theuto
nicorū: sz postea imperium iterū
trāsfert ad alamanos ⁊ theuto-
nicos qđ virtutib⁹ promeruerūt
§.ex his.xxviii.q.i.no.in.c. ego
lodoicus.lxiii. disti.et dicit sctūs
Tho.in.iiii.sen.dist.xix.art. iii. in
solu.vlti.ar. ꝙ quicūꝗ[6]orat ꝓ
rege francie habet decē dies in-
dulgentiarū ab Inno.iiii.ↄcessa-
rū:multaꝗ alia priuilegia habet
q inter chartas regias inuenies.
c ¶ Spiritu dei.concor.ca.viola-
tores. xxv.q.i.
d ¶ Neruus.i.vigor.c.cum iter-
de consue.
e ¶ Obseruari.cōcor.l.i fi.huius
li.§.nos igit.i aut.quo.opor. epi.
in prin.col.i in.l.fi.C. de sum.tri.
parū em esset iura cōdere nisi es-
sent qui ea tuerēt.ff.de ori.iu.l.ii.
§.post originē.c. vbi §.parū. de
elec.i.vi.in cl. Jo.xxii. frequētes.
f ¶ Dyadematis.quod[7]est co
rona regia vel imperialis ex au-
ro et gemmis pretiosis. si .ver. in
c.constantinus. xcvi. dist. in cle.
romani. ⁊ ibi glo. de iureiuran.
g ¶ Susceptione.ante quaz pht

reges frācie[1] administrare pri
uilegia ⁊ rescripta dare.⁊ ita de
facto vtuntur sicut ⁊ papa ante
coronationē administrat. no. Jo.
an.sup data.vj.decisum est in ex
trauag.cle.v.q2
nonnulli. ⁊ ele:
ctus i imperato
rez ante corona
tionem admini
strat vt impator
vt in extrauag.
impialis.de pa.
cōstā. ⁊ ibi Bal.
⁊ Bar.in pro.ff.
Bart. i extraua.
ad reprimenda
doc.in.c. venera
bilē.de elect. de
quo in spe.ð re:
scrip.pre.§.fi.v.
itē ꝙ est obtentū.⁊ ibi Jo.an. in
addi.Jo.an. in cle.romani.de iu:
reiur.⁊ ibi moder.p legistas in.l.
bn̄ a zenone.C.de quadri.pscri.
Archi.xciij. dist.legimus.sic quo
ad potestatē administrandi ⁊ gu
bernandi regnū vnctio ⁊ corona
tio nihil addunt.de hoc plene p
pposituā in repeti.c.p' venerabilē
§.qð aūt.q̄ si.sunt legi.in. cxxxij.
col.tn̄[2] ante pubertatez debet
rex.administrare cū auctoritate
tutoris:sed post pubertatē finit
tutela regis:ita ꝙ nō debeat ha
bere curatorē q̄tuz ad ea q̄ sunt
iurisditionis q̄ pōt ipse exercere:
q2 rex trāsmittēdo in filiū regnū
videt dare iurisditionez minori.
ar.c. cū vicesimū.de off.deleg.et
ibi Pan.Alia aūt q̄ nō sunt iuris
ditionis:sed concernunt admini:
strationem regni dz minor filius
regis exercere cū auctoritate cu:
ratoris sui.no.Bar.in.l.quidā cō:
suleбāt.ff.de re iu. de quo Oldr.
cōsi.iij.Jo.an.in add.spe.ti.de tu·

alias ecclesie regni ⁊ delphinatꝰ
nostrorum: prestiti ad id ipsum
astringimur pariter et obliga:
mur.[a] ¶Cum itaqꝫ[b] diuina pie
tas his nostris tpibꝰ[c] fideliū cor
dibus inspirare dignata sit: vt
sacrosancta gn̄alis synodus ec:
clesie vniuersalis in ciuitate ba
silien̄si taz ex immediate p̄ceden:
tiū sacrorꝫ cōstātiēsis[d] ⁊ senēsis cō:
ciliorꝫ gn̄aliū cōtinuatiōe decre:
tisqꝫ et ordinatione:q̄ duorū ro:
manorꝫ[e] pōtificū[f] solēni cōuoca:
tione etiā ⁊ approbatiōe[g].s. feli:

te.Jmo.⁊ Domi.in.c.grandi. de
sup.negli. prę.in.vj.nisi aliter p
bono regni p regnicolas ordina
ret:vt factuz fuit de rege moder:
no in tribus statibus turonis
congregatis:sta
tuit aūt Carolꝰ
quintus[3] ꝙ in
xiiij.anno ⁊ non
ante rex francie
inungeret ⁊ co:
ronaret:⁊ extūc
plenā regni ad:
ministrationem
haberet. Salo:
mō tn̄ legit inun
ctus i.xij. anno.
lxxviij. di §. hoc
regulare.et bea:
tus Ludouicus
rex francorum
similiter rex modernus Carolus
viij. inunctus fuit et coronatus
ante. xiiij.annum.
a ¶Obligamur.nota tria incum
bentia offō regio.s.ecclesiā tueri:
ministros eccłie custodire ⁊ pte:
gere:⁊ sctā ðcreta seruari facere.
b ¶Cum itaqꝫ.tertia pars.
c ¶Temporibꝰ.circa[4] annuz
dn̄i.Mccccxxx.ꝯciliū basiliē.i spū
sctō legitime cong regatur.
d ¶Cōstātien̄. qð incepit anno.
M.ccccxvj.⁊ Sen̄. quod priꝰ fuit
Papie:postea ex cā trāslatū ē se
nis:fuit āno.M.ccccxxij.aut circi
ter.i.ð auct.sa.gene.ꝯci.c. freq̄ns
e ¶Romanorū a roma q̄ a romu
lo qui interfecit fratrē suū remuz
nomē sumpsit.ff.de re.di.l. fi.vij.
q.j.in apibus.
f ¶Pōtificū.quasi pontē ⁊ viam
aliis faciens vita doctrina ⁊ exē:
plo.xxj.di.cleros.§. pōtifex. ⁊ de
multis noibus summi pontificis
no.Archi.in.c.j.de cōsti.in.vj.
g ¶Approbatione. vide appro·

1 Rexan te vxa:dema admi:nistrat

2 Rex im pubes pōt ad mini:strare.

3 Rex frācie i q̄ etate pōt co ronari.

4 Basi:liense ꝯciliuz q̄n fuit congre gatum

bationē basilieñ.cōcilij: tū ex de=
cretis cōstantieñ.ꝛ seneñ.cōcilio=
rū:tū ex approbatione duoꝝ Rō.
pō.tum etiā approbat ex sancti=
tate multorū q̄ interfuerūt [5] in
ter quos Ludo=
vicus alaman: cis recordationis Martini quinti
di eps arelatē. ꝛ Eugenij quarti moderni:ad ex=
cardinalis vir
5 sancte vite singularisq; columna
cōcilij basil.cui diu; p̄sedit mul=
tis coruscat miraculis. impera=
tor etiā sigismund⁹ confessus est
ꝛ recognouit in ꝑpria ꝑsona plu
ries ipm cōciliū basilie.esse verū
ꝛ semꝑ fuisse vere ꝯtinuatū: qua
ꝓpter diu stetit in basilea.impe=
6 rator quoq; ꝛ patriarcha ioseph
cōstantinopolitani ꝑ bullas au=
reas hoc ipm protestati sunt.sil'r
oēs reges ꝛ principes:ꝑlati q̄z ꝛ
cardinales quidā ꝑ seipsos.alij
vero per procuratores.

Basil. cōcilio q̄ interfuerūt.

Pragmatica sanctio an fuerit approbata.

a ¶ Martini.v q̄ fuit elect⁹ in pa
pā ꝑ cōciliū ꝯstantieñ depositis
alijs ꝯtēdētibus q̄ diu scisma ha
buerūt:ꝛ cōciliū iussit cōgregari
in basilea:cui morte ꝑuēt⁹ nō in=
terfuit ibidē:tñ misit iul'anū tūc
legatū suū titnli scti angeli anno
xiiij.sui pōtificatus: kal. februa=
7 rij ꝓ celebratione cōcilij:ꝛ ei suc
cessit Eugenius quartus qui li=
cet approbasset [6]cōcilium ba=
silieñ.ꝛ basileā misisset dictū le=
gatū ꝑ:idie kal. Maij: pōtificat⁹
sui anno primo.ac etiā dissolutio
nē dicti cōcilij ꝑ ipm attentatā
anno.M cccc xxxiij.ꝛ sui pontifi=
catus anno iij.reuocasset:in pu=
blica sessione sua rome celebra=
ta apud sctm̄ petrū.xviij. kal.Ja=
nuarij.codē anno ꝛ ꝑ suas bul=
las patentes ꝓmisisset de cetero
dicto ꝯcilio obedire cōfitēdo ipm
cōciliū semꝑ fuisse vere cōtinua=
tū:noluit tñ postea decreta cōci=

Pius papa. ij.interfuit cōcilio basiliensi.

lij constantieñ. seruare nec obe=
dire cōcilio basilieñ: asserens ma
gis ecōtra debere fieri:ꝛ illud re
rato dissoluit ꝛ trāstulit ferrariā
j.de cau.§.statuit.&.ne iñ. ꝓpter
reductionē gre=
corū ꝛ inde florē
tiā ꝓpter supue
niētē ibi pestem
vnde ortū grādis altercatio scri=
ꝑtiū de hac materia:nā vna pꝑs
dicebat papā esse supra cōcilium
alia cōciliū esse supra papā:pro=
pterea a cōcilio basilieñ. citatus
fuit pridie kal. Augu. anno.M.
cccc xxxvij. suspensus ab admini=
stratiōe papatus ix.kal.Februa=
rij anno.M cccc xxxviij.ꝛ etiā de=
positus. vij. kal. Julij. anno.M.
cccc xxxix.in locū cuius fuit elect⁹
a cōcilio basilie. Amede⁹ dux sa=
baudie postea dictus felix.v.sed
nō curauit Eugenius:ꝓpter qđ
fuit scisma qđ durauit annis. ix.
ꝛ vsq; ad mortē Euge.in loco cu=
ius fuit electus in vrbe Nicola⁹.
v.cui cessit felix in fauorem vnio=
nis eccl'ie:de quo q̄dā. Lux fulsit
mundo cessit felix Nicolao anno
M.cccc xlix.de cōcilio basilieñ.di
cit frater Antonius archieps flo.
in.iij.parte sum.tit.xxiij. in pe.ꝛ
c.j.§.v. q̄ fuit a principio canoni
ce congregatū ꝛ verū cōciliū.sed
post dissolutionē ei⁹ ꝑ dictū Eu=
ge.papā.iiij. xiiij. kal. Octobris.
anno dñi.M.cccc xxxvij factū est
cōciliabulū etiā latibulū serpen=
tis antiqui basiliscū generātis.
Idē dicit in.ij. pte sum.titu.iij.c.
xi.§.x.vbi nititur r̄ndere ad ratio=
nes in contrarium faciendas. et
pius [7] papa. ij . antea dictus
Eneas siluius:qui interfuit con=
cilio basil.fecit tractatū pro au=
ctoritate concilij basilieñ. sed fa=
ctus papa illum retractauit. fra=

tri autem Anto. respondeant de= creta constantie. ⁊ basilt. cōciliorū j. de aucto. ge. cō. c. j. ⁊. ij. et decre= tū cōci. basilt. qđ incipit cōpatiens de. iiij. idus Octobris. anno. M. ccccxxxvij. l quo

malitia videam⁹ mūdū i deterio ra plabi. i c. x. Jo. xxij. dierū. iō[3] facti sunt canones ⁊ leges, vt hu mana coerceatur audacia ⁊c. iiij. di. facte sunt. i pe. greg. §. ideoq3.

cassat ⁊ annulla tur p basilien cō ciliū cōsenticu= lū seu cōciliabu= lū ferrarien. ⁊ in epl'a eiusdē cōci lij q̃ incipit: grā= de periculuz. de anno. M. ccccxl. rhdeat eidē pui cħra oratio eiui dē cōcilij rñsiua ad epl'az Euge. tiij. inuectiuā ꝯ citationē ab ipo concilio: contra ipsum Eug. de= cretaz q̄ incipit. ecclesiā suaz. de

colendū dñici gregis agrū[a] refor mādūq3 debite in capite ⁊ in mē= bris statū ecclīasticū q̄ his dieb⁹ indigere vt abundāte nequitia[b] ⁊ frigescēte hoiz charitate coadu naret[c] ⁊ celebraret: vt repssis de= formitatū scelerūq3 regnantium enormitatib⁹ pniciosis[d] q̄ p vni= uersam xp̄ianitatē ipoꝝq3 sctoꝝ antiquoꝝ patrum cōtēptis ipze tisq3 decretis ⁊ institutis saluta= ribus multas clades[e] multasq3 discrimina pthdolor inieciffe vi sunt. Diuin⁹ honor refloreret in terris: lumē catholice veritatis xp̄o vera luce[f] largiēte effulgeret ecclīastice libertatis[g] cōseruatio subsisteret: et pp̄ls christianus

c ¶ Coadunare pa tur. i. congrega= retur. coaduna ri dicuntur etiā qui in vno loco sunt: sed multuz si. distant. no. Bar= to. ff. vi bo. rapt. l. pretor. §. hoc edictum.

r Pi⁹ pa. ij. in te: fuit cōcilio basilieñ.

d ¶ perniciosis id est pessimis. perniciosum erē plū reuocādum est etiam si alit ter nō esset ma= lum. lxxiij. dist. §. verū. no. Jo. an. in. c. sacrosanc., de elec.

Σ Natu ra pro= na est ad ma lum.

vj. kal'. Octobris anno. M. cccc= xxxvij. ⁊ incipiebat epl'a Euge. iā vobis. Insuper conciliū pape re spondet basilien. trina septemb. cruce trina iotaq3 binis. in epl'a que incipit cogitanti.

a ¶ Agrū. i. militantē ecclīam cō cor. de verb. si. c. exiui. de paradi= so. ij. b. vj. in cle. ne in agro. de sta= tu mo. ⁊ hz dñe vineā de magi. c. vlti. j. de aucto. sa. concil'. frequēs ⁊ domum de cust. eucha. c. ij. j. de ta. penden. in cho. c. j.

b ¶ Nequitia. si. x. in. l. iij. §. iulia nus ait. ff. de lib. exhi. sonat l ma lā partem ⁊ notat dolū. ff. de edi. edic. l. cū aūt. §. excipit. et ad neq3 tiā ois natura pna est. xij. q. ois etas. in pe. cle. humana [2] natu ra quocāmō labitur ad delicta in aut. de mo. §. si qs igit. circa fi. coll'. j. ⁊ 4 thdolor dierū crescente

e ¶ Clades. si. ver. in aut. perpe tua. C. de sacrosan. eccle.

f ¶ Luce. Jo. j. xxj. dist. cleros. x. accoliti. in. c. cum ex iniuncto in prin. de here. ⁊ sacerdotes sunt lux mundi. xciij. dist. sacerdotes. xxxiij. q. j. qm̄ vetus.

g ¶ Libertatis. cōtra[3] quā sta tuta ⁊ consuetudines nulla sunt de sta. ⁊ cōsue. cō. li. ec. p to. col'. x. in aut. cassa. C. de sa. san. ec. in. c. j. de immu. ec. li. vj. ⁊ ea seruantes ⁊ ea seruari facientes sunt excōi cati. c. nouerit. ⁊. c. graue. de sen. excō. ⁊ illi qui turbant seu impe= diunt iurisditionem ecclīasticaz p seipsum p alios directe vel p obli quū: ⁊ q̄ ad illud dant auxiliū/cō silliū vel fauorē. i. c. pe. ⁊ fi. de imu. eccle. in. vj. in. c. non minus. co. ti. per quos text. dicit Jo. and. in. d. c. non minus. Panormi. in. d. c.

3 Leges q̄re fa= cte sūt.

4 Statuta ꝯ liber tatē ec= clesia = sticāsūt nulla.

aduersus.de immu.ec.q infiniti
iudices seu rectores sunt ligati
q nō solum diminuere sed etiam
subtrahere iurisditionez ecclesia
sticā moliuntur:in quib9 aūt cōsi
stat ecclesie li-
5 Rex francie dz esse protector ecclesie.
bertas et qn di-
cunt statuta cō-
tra libertatē ec
clie. no. Inn. in
d c.nouerit. Ho-
sti.in.c. fi.de re.
ec.non ali. Ar-
chi in.c.j. de iu.
reiu.li.vj.p legi
stas l.d.aut. cas
sa.z ibi late per
6 Petrus de cuneris tpalez ecclie iurisditionez voluit auferre.
Salic. in repe.
Fran. de zaba-
rell.Car. flo. in
repe.c. perpēdi-
mus.de sen. excō. Pan.cōsi.liiij.
z lxxxiiij.cū aūt[5] rex francie sit
pugil ecclie. z inter oēs xpianos
xpianissimus dz custodire iurisdi
tiōes z libertates ecclesiasticas:
sed officiariū ei9 in multis hodie
turbāt ecclesiā ipdictis:ita qnisi
de9 puideat tandē iurisditio z li
bertatesecclie eua nescēt.sicut tē
pore philippi regis d valesio Pe-
trus[6] d cuneris putauit aufer
re iurisditionē tpalē ecclesie. sup
7 Oratorū qualitates
quo vide disputationē factam in
nemore vincēnarū z disputatio-
nē okā cui rndeat aluarus zvide
pulchre in quib9 turbant ecclie p
pe.tac.ti.de cau.ex q.vas. quā est
de iu.col.xvij z se. z in ti.de cōdi.
ex.l.iusti.vbi ēt ponit multa i qb9
turbant iurisditiones baronū co
mitū z aliorū iurisditionē hntiū.
a ¶ passim.i.indifferēter:z in oi-
bus statibus ecclie.s.ver.in.l.ne
passim.C.de iuris et fa. ig. de se-
pul.i nra.de reg.ad aplic i. ad fi.
in extrauag .Joā.xxij. dicrum.dt

salubriter regeretur ac pduceretur in
salutē. Que qdē sctā gnalis syn-o-
dus hmōi deformitates in eccle-
sia dei passim[a] indies[b] excresce-
re z mores corruptissimos eādez
inficere pspiciēs:cūctis palā[c] cu-
rauit igerere monita salutis: ac
circa pdicta qtū cum deo potuit
efficaciter puidere. Cōsiderāsqz
ad hec inter alia pcipua[d] maxi-
me[e] zuocatā adunatāqz extitisse
certa decreta certasqz ordinatio
nes z statuta solēnia fecit z cōdi
dit que per suos[f] oratores[g] et

etiā passim.i.sine cause cognitio-
ne.ff.de mino.l.verū.§.sciendū.
b ¶ Indies.i.quotidie.
c ¶ Palā.fit palaz qd publice fit.
l.palā ff.de vb si.l.palaz.ff.de ri.
nup.z qd fit co-
rā pluribus in. l.
heredes.§. palā
ff.de testa.ff. de
iu.fis.l.nō intel-
ligit. Et an pu-
nit plus clā fa-
ctū q palaz. no.
gl.z Cy.in.l. ne
mo.C.d sum tri.
Hen.in.c.cū ihi-
bitio.de clā.de-
spō. Jo.fa. insti.
de interdi.§. se-
quēs.Bart.in. l.
pretor.§. in hac
actione.ff.vi bo. rap.Panor.in.c.
cū quidem.de iureiu.
d ¶ Precipua.i specialia.sic.ff de
offi. pcu.ce.l.j. qnqz pcipuū.i.pse
rendū.C.deindi. placuit.
e ¶ Maxime.i.pncipaliter.z zpa
ratiue capit idez iplicās in casu
zuerso fm pprīā vbi significatio
nē.vt in.c.audītis.z ibi gl. z doc.
de elec.c.sponsam.de spōsa.de fi.
pres.ad abolēdam.et ibi Guil. et
Hen.in.c.qm frequēter.§.si vo.vt
lit.nō cōtest.C de test.l.fi.§. sina-
tē. qnqz improprie.p tm.xviij.dis.
peruenit.de fo.cōpe.cū cōtingat.
p Cy.in.l.j.C.de rescin ven. Hen.
in.c. vniuersitatis.de sen.excom.
Bar in extra. ad reprimenda.
f ¶ Suos.s.dnm Girardum epm
sancti pōtij thomeriarū abbatem
virziliacen. magistros tho.d cor-
cell. sacre theo.z Guil.hugo.me
ten.Archi. legū doct.z Jo.amna
ze canonicum Lugdunen.
g ¶ Oratores.i.ābassiatores[7]
q debēt eēviri magne auctorit ati

boni fideles et eloquentes.c.ad apl'ice.cir.prin.de sen.ꝛre iudi.in vj.j.q.j. estote.et grati saltim nō odiosi illis ad quos mittūtur. in epl'a inter claras.in fi.C. de sum. tri.qz cū hijs qui displicēt ꝛc.xlix. dist.§.j.iij.q.vij. in grauib⁹ꝛ munus ambassiate est officiū publicū.C.ex qui.cau. ma.l.j. qđ cogit̄ ciuis pro ciuitate suscipere. no. i.l.si quis decu. C.de decu.lib.x. ꝛ ibi Bar.no. in d.c.ad apostolice.ꝛibi domi.Et an eis sit credēdum sine l'ris publicis. vide Bartol.in. l. palatinos.C.đ co.fun. fi. lib.xj. aliqñ sumit̄ orator p aduocato: vt in j.consti.ff.

nūtios[a] precipuos nobis ꝛ ecclesie regni ꝛ delphinat⁹ nostrorū antedictoꝝ p̄sentari fecit ꝛ exhiberi:nos plurimas cū charitate ꝛ p̄latos ceterosq; viros eccl'iasticos ipsaꝫ nostroꝝ regni ꝛdelphinatus eccl'iam[b] rep̄sētātes maxime cū instātia exhortādo ꝛobsecrādo[c] vt decreta statutaq; ꝛ ordinatiōes ab ipa sctā synodo.p̄missas ob cās facta ꝛ ꝯdita recipere vellem⁹ etiā ꝛ acceptare. Eademq; q̄tū nr̄e regie dignitatis interest p vniuersum regnū nr̄m ꝛ delphinatū[d] inuiolabil'r perpetuoq; obseruari facere dignaremur. ¶Quib⁹[e] attēte ꝯsideratis vt viā tutiorē ac deo gratiorē eligere valerem⁹ habita sup his magni cōsilij nostri deliberatiōe[f] p̄matura archiepiscopos:ep̄os: capitula notabilia; abbates deca

ri.ac p ꝛ copulatiue ponit̄.ꝛ in.l. nemo.C.de sum.tri. c. cū accessisent.de cōsti.j.đ ele.c.lz.§.j.ꝟ.veruntñ.interdū illatiue.xxxj. di. c. j. aliqñ expositiue.C.de sac.sanc. eccl.l.đcernim⁹.

d ¶Delphinatū ex.[1] q̄ regnū frācie nō cōp̄hēdit delphinatū.possessuꝫ a p̄mogenito regis tō h̄ casu videretur q̄ ordiationes frācie nō extēderēt ad illos de delphinatu: nisi exp̄ssum ect aut al's constaret de mēte p̄ncipis:cum hec copulatiua ac copulet inter diuersa iuxta no. in ru.ff.de iu.et ta.ig.in.c.q̄relā. de sim. nā i hoc pe.ꝛ in ꝯclu. horū decr. semper delphinatus diuiditur a regno per copulatiuam.

1 Francie regnuꝫ ñ cōprehendit delphinatuꝫ.

2 Lex maturare fieri debet.

a ¶Nūtios.h̄ termin⁹ gñalis ē p p̄rie nūcupat̄ legat⁹:q̄ a sum.pō.vl' a p̄ncipe aut rege cū m aris p̄tāte ad p̄uinciā ciuitatē vel p̄sonā aliquā destinat̄.ff.de offi asses.l. di.§.vl.de of. le.p to.maximarū eīn p̄tātuꝫ legati principis p excellētiā nūcupant̄: ceteroꝝ ꝟo ꝛ si nobiliū nūtij a gñali non recedētes vocabulo missi vel nūtij appellant̄.no.in rub. C. de lega. li. x.ꝛ multa nuntioꝝ nota vide per spe.tit.de cita.§.sequitur.versi.fit quoq; citatio.

b ¶Eccl'iam.de eccl'ia gallicana habes i.c.nouit.xv.di.i.c.i gen.de ec..in.c.q̄sto de magis.

c ¶Obsecrando.pl⁹ est q̄ horta

e ¶Quibus.quarta pars.

f ¶Deliberatione.lex.[2]cū magna deliberatiōe magtū ꝛ pcerū fieri dꝫ.l.hūanū.C.đ le.i aut.hita C.ne fi.p pa.l.iptalē.ibi h̄ito ꝛc.đ phi.feu.ali.p Fre.c.ꝯstātin⁹. 96. di.ꝛq̄uis p̄nceps legi.solut⁹sit.l. p̄nceps.ff.đ le.c.ꝑposuit.đꝯces.p̄. in agibilib⁹ tñ deliberatiōe vti dꝫ c.đlibe.đ of.le.i.vj.ff.đ his q̄ i tes. de.l.ꝑcie.vñ cū đliberatiōe sunt snie p̄ferēde.c.đ sē.ex pi.re.l.ij. in cle.pastoralis đ re.iu.§.veꝝ.in ex̄ua.Jo.xxij.execrabilꝫ.§.nositaq;. et tō ꝯcilia[3] dñr eē maioris auctoritatꝫ q̄ đcretales epl'e:qz cuꝫ

3 Concilia vincūt decretales epistolas.

nos p̄positos:ceterosq̄ p̄latos ec
clesiasticos ac diuini a & hūani b
iuris magistratos doctores c et
sciētificos viros vniuersitatū stu
dio℞ d gñaliū e & alios de regno &
delphinatu nr̄is i maximo copio
soq̄ nūero apud nos i hac nr̄a bi
turiceñ.ciuitate celebri nup ȝuo
cari fecim⁹ & cōgregari. In q̄ qui.
dē solēni congregatione in capi
tulo sancte capelle nostre e bitu
riceñ.celebrata presidentes: assi
stentibus nobis primogenito f

maiori deliberatiōe fiūt.xx.di.de
qb⁹.ar.l.fi.i fi.C.de fidecō.c.pru
dētiā.§.illa de of.deleg.iō dicit
arch.i.c.j.de ȝsti.li.vj.q̄ rescripta
ȝ cōcilia ipetrata non valent nisi
singularē de illo
ȝcilio faciāt mē
tionē: s; ipetra
4 ta ȝ decretales Uniuersitas p quē potest erigi.
eplās valent ex
gñali clā nō ob.
aliq̄ decre.qd dt
bñ no.Bal.i.c.l.
hūanū.si ē vex.p
q̄.c.nōnulli §.j.d
rescri.& ibi Pañ.
a ¶ Diuini.sa
cre.s.pagine.c.
sup specula.ne
cle.vel mo.c.sup
spe.de magis.j.dist.omnes.
b ¶ humani.canonici et ciuilis.
capitulo.ij.de priuileg.in.vj.
c ¶ Doctores.qui debēt admitti
ad curiā & cōciliū principis.etiā
ad secreta iudiciū.C.de offi.di.iu.
l.fi.no.Besse.in cle.ij.de maz.
5 d ¶ Studiorū.erigere[4]vniuer studia gñalia q̄ sunt
sitatē aut studiū gñale ad solum
papam spectat.aut regē aut prin
cipē:vt no.b.Tho.i trac.ȝ ipugnā.
rel.nā vt ibi dt ad eū q̄ regit rēp.
ptinet ordinare d nutritiōib⁹ & in
structiōib⁹ iuuenū i q̄b⁹ exerceri
dbeāt:vt dr.x.eth.& policia ordiat
disciplinas.vt hr̄.j.eth.q̄s debitū
ē eē i ciuib⁹ & q̄les vnūquēq̄ ad
discer̄: & vsq̄q̄ hēat.de q̄ Ant.i.iij.
p.sum.li.xxij.c.vj §.xviij.& ti.v.c.
ij.§.j.& p̄cipue theologia aut iure
cañ.spectat ad papā.hodie vero
vt i plib⁹.ecclīa attraxit sibi colla
tionē studio℞ & merito cū multū
faciāt ad interp̄tationē fidei nr̄e:
vt colligit ex aut.hita.C.ne fi.pro
pa.vñ papa ȝcedit ex priuilegio
certis ciuitatib⁹ & locis prout sibi
expediens vr̄ q̄ ibi sit studiū gñale:
& q̄ fiant ibi magr̄i & doctores
q̄ ibi legāt & regāt.no.pe.ia.ti.de
in inte.resti.i.vt pos.agi.rescis.
e ¶ Gñaliū.dicunt[5] gñalia stu
dia q̄ hñt studiū
ex priuilegio vt
studiū paris.vel
ex cōsuetudine
cui⁹ initiū nō est
memoria.glo.&
doc.in cle.dudū
§.in stud.de se
pul.doct.in.c.ij.
de p̄ui.in.vj. Et
lz iura possint
legi i villis aut
castris et vbiq̄:
nō eñ est timor
vt peruertātur
cum volumina sint hodie notissi
ma & multum commentata. Ta
lis tñ locus non habebit priuile
gia studij gñal. nisi ei idulgeat a
p̄ncipe vl ȝsue.in memoriali.no.
bar.in pe.ffo℞.Pañ.i.c.tue.d cle.
nō resi.vbi di.doc.q̄ si in ȝmōi lo
cis a'iq̄ studerēt bona fide & sine
fraude:vt q̄ ppter guerrā vel pe
stē ñ auderēt accedere ad studiū
gñale:gauderēt p̄uilegio schola
riū.Et not.hic q̄ vbi rex facit ali
quā cōuocatiōē gñalē: aut cōuo
cat tres stat⁹ regni sui:d; cōuoca
re vniuersitates p̄sertim si tracte
tur de negotiis eas tangētib⁹.ad
hoc.j.de coll.c.j.§.vt vo.ver.adij
ciēs.c.fi.de his q̄ fi.a p̄la.qd no.j.
de au.sa.ge.ȝci.c.frequēs.in p̄n.
e ¶ Nr̄e.q̄ ad tuitionē.q̄ p̄ron⁹
& fundator.si.i c.cū capella.i p̄n.
de p̄uil.nō q̄ ad dñiū.cū ad p̄nci
pes palacia ad sacerdotes ecclīe
ptinēt.xxiij q.viij.cōuenior.xij.q.
ij.dcūq.c.p̄terea.de iu.pa.
f ¶ Primogenito.dicitur primo
genitus quem nullus p̄cedit etiā

si null⁹ seq̄t.l.primⁿ.et.l.primi.
ff.de v̄b.si.c.ioseph.eo.ti.Et prio-
genito debet regnū frācie p suc-
cessionē iure p̄mogeniture qḋ est
a iure diuino.Gen.xxvij.c.vij q.j.
q̄ꝫ piculosum.lꝫ enim in reb⁹ p̄ua
tis fiat diuisio equaliter inter li-
beros.in aut.in successione.C. de
suis et leg.here. tamen in regno
⁊ aliis magnis dignitatib⁹ secu-
laribus priogenitus p̄fert aliis
filiis.l.c.lꝫ.in fi.de vo.⁊ ibi doc.q⁊
talia [1]feuda p̄ncipatuū non di
uidunt.l.ipatorē.§.p̄terea.de p-
hi.feu.ali.p Fre.no.i.c.hr̄des.de
test.Bal.in aut.hoc ampli⁹.C.de
fideicō.q⁊ omne regnū in se diui
sū desolabit.Matth.xij.Luc.xj.
xxv.q.ij.si ea.⁊ dicit Aristo.plura
litas p̄ncipatuū mala:vnus ergo
p̄nceps.iō dicit.l.ꝙ necesse est rei
publice p vnū ꝯsuli.l.ij.§.nouissi
me.ff.de ori.iu.ff.de admi.tuto.l.
iij.§.ꝙ in tutorib⁹.⁊ olīꝫ gētes re
gni:vnū sibi eligebāt.l.ex hoc iu-
re.ff.de iusti.⁊ iur. vt regna non
minuerent:sed ingenio augeren
tur.l.obse:uādū.ff.de off.p̄t.Et ta
les p̄mogeniti [2] vsqꝫ adeo hn̄t
certā spē i dignitate p̄ris p̄puta re
gia si p̄r sit rex ꝙ in vita p̄ris pn̄t
appellari reges.rex.⁊ ibi gl.in.c.
fin.xxiiij.q.j.lxiij.di.adrian⁹.j.ar.
ff.de fideic.li.l.cū vero.§.plerūqꝫ.
no.Bal.in.l.in suis.ff.de li.⁊ po.l
l.questiū §.si milhi.ff.de le.j.Et iō
ius p̄mogeniture videt trāsmitti
ad posteros ēt viuēte p̄re:vt not.
Old.ꝯsi.ccxxiij.vbi dicit ꝙ si pri-
mogenit⁹,an adeptionē regni vi-
uēte p̄re decessit relicto filio iste
fili⁹ p̄mogeniti]dꝫ auo succedere
in regno:⁊ p̄ferēd⁹ est patruo,si-
cut em̄ spem cōpetētē p̄ri ex ꝯtu
cōditionali trāsmittit ipe p̄r in fi
liū ff.de ac.⁊ ob.is cui.insti. d v̄.
ob §.ex ꝯditionali. sic spem in re-
gno quā hꝫ p̄mogenit⁹ trāsmittit
in filiū:cū cēseat fili⁹ eadē psona
cū p̄re.C.de ipu.⁊ ali.subst.l.fi.⁊ ēt 1
vna caro.xxxv.q.iij.hac autorita Feuda
te.⁊ psona p̄ris dr̄ p filiū repsen p̄ncipa
tari ⁊ ibi eē ⁊ stare.C. d agri. ⁊ cē. tuū nō
l.cū scim⁹.li.xj.ēt i successiōe rerū diuidū
p̄uatarꝫ.ples filij p̄mortui tꝫ locū tur.
p̄ris in successiōe ita ꝙ succedat
in hereditate cū patruis p stirpē,
istit.de here.q̄ ab itest.defe.§.cū
fili⁹.vbi no.Joā.fab.Pan.in.d.c.
lꝫ.de q̄ Jo.and.in addi.specu.de
feu.p Bal.in.d.l.ex hoc iure.in.l.
intestato.C.de suis ⁊ le.here.Cy.
in.l.si viua.C d bo.ma.Bald.in.l.
cū antiqorib⁹.C.de iur.delib.⁊ v̄t
casus i.d.c.lꝫ.vbi nepos p̄fert pa 2
truo i successiōe regni:⁊ lꝫ ibi re- Priloge
gnū fuerit radicatū i psonā p̄mo niti pos
geniti cū d illo nō possit p̄r dispo sunt re
nere ad libitū iux̄ ea q̄ le.⁊no.ma ges vo
xie p Bal.i.c.j.d succes. feu. ⁊ i p. cari pa
illi⁹ li.feu.p Inn.l.c. grādi. d sup. tre vi-
ne.p̄.i.vj.prio tn̄ ibi disponit ꝙ si uente.
li⁹ p̄mogeniti repn̄tat ipm p̄mo
genitū:⁊ vid late p Pan.ꝯsi.lxxx-
vj.et ꝯsi.xij. vbi dt ꝙ q⁊ hmōi di-
gnitates regie ⁊ p̄ncipatuū sūt i-
diuisibiles:nō debēt i eis hr̄e le-
gitimā alij liberi: sꝫ debēt relinq̄
p̄mogenito loco sue legitime.ar.
ff.fa herciscū.l.q̄dā. de su.pa.l.fi.
d.c.lꝫ.not.Bart.i aut. ex testō.C. 3 Primo
de col.tn̄ p̄mogenit⁹[3]dꝫ subue genit⁹
nire suis fratrib⁹ attētis faculta suis fri
te ⁊ dignitate: al's ius eēt irrōna b⁹ sub
bile.ar.l. maximū.C. de li.p̄te.i.l. uenire
j.ff.de tute. ⁊ ra. dis.no. Jo.an.in tenet.
regula sine culpa.de reg.iu.li.vj.
in mercu.Bal.i.l.j.C. de iū.tri.sꝫ i
aliis bonis imobilib⁹ ⁊ mobilib⁹
debēt hr̄e legitimā.iuxta aut.no-
uissima.C.d ioff. test. Jo.autē de
imo.i.d.c.grādi.tꝫ ꝯ. ꝙ p̄ferēdus
est patru⁹ nepoti i regno: q⁊ aut
iste nepos vult venire virtute cō-

suetudinis regni ꝛ nō pōt:qꝛ illa
disponit de primogenito: sed pri
mogenit⁹ est patru⁹ respectu ne⸗
potis.ad hoc.d.c.ioseph.ꝛ.c.nā ꝛ
ego.de verb.sign.aut vult venire
4 de iure cōi ꝛ similiter nō pōt per
Filius rationē.l.iij.C.de bo.que lib.Idē
añ ade Bar.i aut.post fratres.C.ð le.he⸗
ptionē re.nā de iuris rigore p̄ferť pa⸗
regni truus filio fratris:vt instit.de le⸗
genit⁹ gi.agna.succes.in prin. sed ex eq̄⸗
an p̄fe⸗ tate statutū est ꝫrium in succes⸗
rať ge⸗ sione ascēdētiū ꝛ collateraliū in
nito p⁹ filijs fratrū:vt.d.§.cū fili⁹.ꝛ in.d.
regnuȝ aut.post fratres. Ideo cum equi
adeptū tas illa solū sit scripta qñ agiť vt
equaliter succedant cuȝ patruo
nō vt ei p̄ferať erit sec⁹ dicen⸗
dum vbi alter predictorum est al
teri p̄ferēdus:qꝛ si viget eadē eq̄⸗
5 tas:imo videť q si opȝ alterū p̄e
Nobili ferri ꝛ sic alterū eorū p alterū ex⸗
tas an cludi potī⁹ nepos dȝ excludi per
trāseat rationē.d.l.iij.de bo.que lib. ad
ad libe hoc bo.tex.in.l.legitima.§.si duo
ros añ ff.de leg.tu.in.l.si libertus.§.ij.ff.
ip̄aȝna de bo.liber.ꝛ ibi hoc tenent doc.
tos. de hoc vide pulchre per Fran.ð
aretio.consilio.clxiij. Sed an fi⸗
lius [4] genitus ante adeptionē
regni debeat in regno p̄ferri ge⸗
nito,post regnū adeptū.gl.Cy.ꝛ
Io.fa.i.l.imperialis.§.his illud
C.de nup.dicūt q ante nat⁹ non
succedit sed primogenit⁹ de post
6 natis:qꝛ nō cēseť fili⁹ regis añ re
Matri⸗ gnī adeptionē nat⁹ p.d.§.his il⸗
moniū lud.l.senator.C.de digni.li.xij.de
oēs ma prin.agen.in re.l.q̄cūq̄.e.li.fa.qð
culas no.Bart.in.l.ij.§.in filijs.ff.de de
tollit. cu.vbi vř sentire q [5] nobilitas
nō trāsit ad liberos natos añ acq̄
sitionē dignitatis vel nobilitatis
p hoc.l.pe.ꝛ fi.C.de decu.li.x.alij
dicūt q p̄mogenit⁹ añ regni ade
ptionē p̄ferať cū vere tp̄e mortis
regiať p̄mogenit⁹. ad hoc.l.ij.§.
hereditas.ff. de suis ꝛ le. he.l.se⸗
natoris filium.in fi.ff.de sena.de
pe.l.moris.§.lȝ vtrū.de decu.l.ij.
in fi.successio aūt ꝯpetit post mor
tē.ff.de col.bo.l.i.fa.no.p gesse.in
extraua.execrabilis ē.g. sȝ q̄d eēt
econtra.qð not.i. de nu.ꝛ q̄li.car
di.c.i.in ṽ.filij.hoc vult Pe. Iac.
ti.de cau.ex q̄.vas.Guil. de cu.in
d.l.senator. hoc limitat qñ př fa
ctus est rex ṡm naturalē ordineȝ
successionis vt qꝛ erat de illa stir
pe regia:sec⁹ si fact⁹ esset rex ex
accidēti vł ex electione vel al's:cū
nō superesset aliq̄s de illa stirpe.
p̄mo em̄ casu añ nat⁹ p̄ferť:vt pri
mogenit⁹: qꝛ lȝ tp̄e acq̄sitiōis re
gni ꝛ antea esset nat⁹ ꝛ añ nō pos
set dici fili⁹ regis: erat tñ fili⁹ re⸗
gis talis cui erat īplicit⁹ stat⁹ re
gis ꝛ ad regnū spē habebat a su⸗
perioribus p̄ris.p quo.ff. de sena.
l.emācipatū.§.fi.ar.ff. q̄ po.i pig.
ha.l.porior.scðo rñso.pro quo di⸗
cta.l.i suis.fa.l.iij.ff. de iter.ꝛ rel.
ꝛ qð ibi no.Bar.idē dicēdū i filio
nāli p̄mogenito p subsequēs mřī
moniū legitiato añ natiuitatē le⸗
gitimi vt succedāt při i regno no.
Ja.ð bel.vi.i.c.nāles.sið feu.ꝯ.fu.
col.x.p.§. dubitatū.it aut ð inces.
nu.co.ij.l.cū q̄s.C.de na.li.vbi lex
p̄io natos ꝛ p mřimoniū l̄tiatos
alijs natȝ post ex mřimonio eq̄⸗
parat ꝛ eq̄les reddit.p.c.tāta.q̄ fi.
sunt le.vbi vis [6] mřimoniū oēs
maculas ꝛ turpitudines purgat.
nec ob.d.c.nāles:qꝛ loquiť i alia
legitimatiōe ēt si fieret p p̄ncipē.
scðo casu p̄ferť nat⁹ post iadeptio
nē regni.qꝛ filio añ nato ñ erat sta
tus regis implicit⁹ nec ad regnū
aliquā habebat spē:cū .ei⁹ př nō
eēt ð illo gñe regali. vt di.l.sena⸗
tor.sic itellige opi.ꝯtiā.no.io.ray
naudi i tracta.nobilitatis: et vide
bar.ꝛ late p sal.i.d.l.ipiaľ.bar.l.l.

um satis.C.de agri.et cen.lib.xi. Quid aut de naturali pri⁹ geni- o a rege postea legitimato per nsimon.si ictu cu ccubina post natiuitatem filii legitimi de alio matrimonio an debeat preferri in successioe regni ide no.per Jo. and.in.c.si p te. de rescript.l.vi.l nouella. Jo.an. in.d.c. gradi.et l. regla sine cul pa.in mercu.he. in.d.c.tata.vbi dicut q no: sed q preferatur legitim⁹ p.d.c.si p te. c.quis.de rescrip.in.vi.c.si apli- ce.de pbe.eo.lib. Si em fm ma- trimoniu est collatio legitimita- tis est casus.si in.d.ca.si prote. si restitutio ic.cas⁹ in.d.c.quis. si confirmatio. sic casus in.d.c.si apostolice.de quo per Bart.in.l. bonoru.ff.rem ra.ha.in.l.cum de cem.ff.de solu.Bald.in.l.ea qua. C.de fideico.late per Anto.rosel li de aretio.in tractatu legitima- tionis.primo li.de causa finali. circa fin.latius prepo in.c.per venerabilem.§.quod aut.qui fi. sunt legiti.xxxiiij.colu.et seq.et in d.c.tanta.ii.q.Pan.consil.lxxxv.

a ¶Delphino.de.phinus [1] pi- scis regius est et clemens huma nam naturam diligens. multos enim naufragos saluauerut del phini a periculis marinis: vt de arione et pluribus aliis legit:co- gnoscut odore si h⁹ mortu⁹ l ma- si comederit de delphino:q si co mederit/comedut ipm: si vo no comederit/a morsib⁹ aliorū ipm liberant: et ad littus pellunt cu so⁹ris suis.sic et princeps Del- phinus clementia et benignita- te splendere debet.in.l.fina.C.de

do.inter vir.et vxo.l.impialis.C. de nup.et carere aculeo sicut pn- ceps apum: [2] vt in pluribus non habet aculeum.

b ¶Comitibus.quis dicat dux marchio comes habet quis di. dux. col.x.no.in c.fundamēta.d elec.in.vi.et iste tres dignitates ducatus/ mar- chionatus/et co mitatus sunt re gales.vt in.d.ti. et de feu.mar.et ibi Bal.vn creā- tur ab imperatore vel rege in re gno suo excepto duce Venetorus qui creatur a senatu veneto de cōsuetudine.de quo dicit Bal.in l.decernimus.C.de sacrosan.ecc. q magis dr habere peminentiā dignitatis sup pmores ciuitatis q duū.Et nota hic cōsiderandū ordinē sessionis pncipū [3] in cōsi lio regis assistētiū: q pmogenit⁹ regis dz sedere a dextris regis. not.in ca.q periculosum.vii.q.j. Bald.in.d.l.decernimus.postea duces: deinde comites: magna- tes et proceres: ita q dignior se- deat a dextris:et inferior a sinistrz. ad hoc.c.solite.de maio.et obe. fm ordinē csuetu:vt in.d.l.decer nim⁹.xviij.di.§.j.l.si.ff.de al.scri. c.j.de maio.et obe.qd no.j.aucto. sa.ge.cō.c.sacrosancta.

nro carissimo Ludouico delphi- no viēnēsi Karolo duce borbo- nij. Karolo de andegauia ceno- manie.petro de Britānia nepo te. Bernardo comite marchie: necnon Ludouico vindocinij: et Guillelmo de tācaruilla comiti- bus b cōsanguineis c nris pluri-

c ¶Cōsanguineis.q liberis non extātib⁹ succederēt in regno Frā- cie fm ordinez gradus: videlz q primior in gradu est potior ad obtinēdū regnum iure heredita- rio.et si moreret tota dom⁹ regia et extaret vn⁹ de antiq sanguine si et non esset ali⁹ primior: esto q esset in millesimo gradu iure san guinis et ppetue consuetudinis

Marginal notes:
1 Delphin⁹ piscis doles amat.
2 Princeps apum non pū git.
5 Princke pe se- dēte q ordine debeat ali sibi assi- dere.

succederet in regno francie iure hereditario nõ p electionẽ: lʒ in aliis successionib⁹ post.x.gradũ admittat fisc⁹.de iure cõi tñ in regno nõ põt fiscus succedere: sed ipse sanguis ẽq p

4 petu⁹ est: vt no. Bal.ð feu. mar. dn.ꝛ co.col.x.Et nunq̃ ẽ istð regnũ[4] ita nobile ꝛ clarũ q̃ in eo nsq̃ succedit femina

regnũ francie nunq̃ trãsit i feminam.

lʒ bñ i regno Nauarre. no.pe.sa. ti.de cau.ex q.vas.sicut nec in re-

5 gno anglie:sʒ i regno apulie succedit femina nõ extãtibus masculis.Bal.in.c,j.de successiõe feu. ð iure aũt in regno nõ dʒ succedere femina nisi aliud hẽat priuilegiũ vel cõsuetudo. no.de Jmo. ꝛ domi.in.c.grãdi.de supplẽda negligẽtia platorũ.in.vj.ad hoc capitulũ.j.q̃ feudũ dare psũ.§. hoc aũt.c.dilecti. de arbitris. ꝛ hmõi qõ orta fuit post mortẽ Philippi

Anglici qua de cã contendũt regnum francie ad se ptinere.

6 pulchri.regis francorũ q̃ habuit vnã filiã noie ysabellã: ꝛ tres filios: dictã ysabellã duxit in vxorem Edoardus rex anglie[5]ex qua habuit vnũ filiũ q̃ fuit dictus est Edoardus q̃ successit i regno anglie defuncto dicto Philippo tres ei⁹ filii fuerũt reges francie sigillatim: q̃ tãdẽ decesserũt sine liberis:qb⁹ successit in regno frã-

Filia nõ succedit i regno frãcie: nec natus ex ea.

7 cie Philippus fili⁹ karoli de valesio fratris dicti philippi de cõsensu ꝛ approbatiõe.xii.piũ francie q̃ noluerũt dare regnũ dicte ysabelle regine anglie nec filio ei⁹ Edoardo.vñ orte sunt magne guerre iter reges ãglie ꝛ frãcie ꝛ iniuste:qꝛ sicut filia[6]regis ñ succedit in regno frãcie ita nec nat⁹ ex ea.ad h.d.§.h ãt q̃ feu.da.pos. ð gra.suc.i feu.c.j.§.ad filias. ex-

Oratores missi p papa ad regem karolum.

clu^o ei ascẽdẽte excludunt descẽdẽtes ex psõa ascẽdẽtũ.C.ð nat.li. l.fi.l.fi viua.C.ð bo.ma.:ð nõ potuit.d.Edoard⁹ fili⁹ dicte ysabelle pẽdere aliqð iuris regno frãcie dicit Bal.i rep.

busq; magnatibus[a] procerib⁹[b] ꝛ viris peritissimis in ecclesiasticis ꝛ sclarib⁹ de magno ꝯsilio nostro ꝛ aliis[c] ipsius pfati[d] summi põtificis necnõ[e] ꝛ scte synodi gñalis pdicte solennes oratores

l.j.C.de sum.tri.

a ¶Magnatib⁹.s.ff. l.c.i fin. de sta.mo.q̃ aũt dicant magnates.no. gesse. in cẽua. Joã.xxii. q̃; ꝗrũdã. ꝛ ðt Bal.i. c. innotuit. de elec.q̃ in hoc stam⁹ vulgari interptatiõi q̃ istos magnos nobiles barões siue magnates appellat.fa.qð no.Bar.in repe.l.j.C.de dig.li.xii.Jo.raynaudi in trac. de nobi.q.vj. ꝛ dicit Bal.l.c vno de legatorũ.de of.dele q̃ barões appellant potẽtes hñtes iurisdictionẽ i subditos q̃ in lõbardia appellant magni castellani.no.ppo.in c. per venerabileʒ.§. videbatur qui fi.sunt leg.xi.ꝛ.j.ij.col.

b ¶Procerib⁹.si.ver.in fi.hu⁹ li. i aut.habi^ta.C.ne fi.p pa.in. l.imperialẽ.de phi.feu.ali.p fre.lxiij.dicũ adrian⁹.ij.q.vj.anteriorum.in c.ex insinuatione.de appel.

c ¶Et aliis.scʒ archiẽpo cretensis epĩs digneñ.ꝛ grauatẽ. ac abbate ð ceruaco.i hispania missis biturris apð regẽ karolũ [7] ex pte euge.iiii.ipatorũ romanorũ ꝛ patriarche ꝯstãtinopolitani tũc ferrarie exñtiũ:vt rex oẽs subditos suos q̃ ad ꝯcilia sre dẽbãt induceret vt ad ꝯciliũ ferrariẽ. accederẽt.

d ¶Pfati euge.iiij.

e ¶Necnõ.i.cẽ.si.ver.i cle.s.ð of. dele.ꝛ due negatiões equipollent vni.affirmationi.l.duob⁹.ff ð vb. sig.qñ referunt ad idẽ. sec⁹ si referant ad diuersa.l.c.ij.de ꝯsti.li. vj.et ibi Jo mo.Henri.in.c. et si

...bi' stus. de iureiurando. a ¶ Et aliis tāgētib' pacē ɀ vni... ...ate eccl'e ɀ sedationē scismatis ...is post depositionē Euge. ɀ cle... ...tionē felicis. v. per cōciliū basi... ...sen. ortū fuerat. ...¶ Quibus. q̄n ...a pars. ...¶ Luculenter ...clarissime. ...¶ Doctores. q̄ ...appellant magi... ...tri in theologia ...doctores sic iuri... ...iste. d quo no. i ...cle. j. de sū. tri. in ...ū d bap. c. maio... ...s. Pau. i proe. ...le. archi. xxvii. ...d. de quibusdā ...anor. in. c. j. de ...oc. et conduc. ...¶ Interuallis ...spatiis. multa ...licēt ex interuallo ...nō licēt incōti... ...ēti: ɀ ecōtra. ff. ...e solu. l. mode... ...tinus. C d vsu. ...retētionē. ff. de ...uui. cre. l. si vē... ...ri. in fine. ¶ Oculos. [1] ...ētis vt sequit ...ui puri debent ...sse. j. q. j. multi. de triplici ocu... ...o. no. Jo. and. l et ...quorūdam. de ...lectio. in. vj. ¶ Predecesso... ...us. [2] p̄decess... ...or imediatus est/sed antecessor ...nediat': ɀ vnū sepe ponitur pro ...lio. no. gesse. in proe. cle. Archi. l ...fi. de pac. l. vj. Jo. an. l. c. de re... ...iū. eo. li. Vn̄ hic appellatione p̄...

decessorū veniūt p̄decessores p multos annos: sic in proe. vj. §. sane. et ibi Domi. in cle. dudum. de sepul. in prin. h ¶ Laudā. si. in. c. ad honorē. de vsupa. in cle. dudum. §. nos au tem. de sepul. i ¶ Augmentū. cultus diuini us non debet dimi nui sꝫ augeri. c. fina. de rescrip. in. vj. nec valet statutum in con trariū. c. ex par te. de consti. k ¶ Dotauit. ā te fundationēꝫ ecclesie [3] dbet ei dos copetēs assignari. c. ne mo. d cōse. dis. j. in autē. vt nul. fa. ora. col. v. ɀ si omissum fuerit in fundatiōe nō debet consecrari nisi dos assi gnetur. xvj. q̄ñ. vltima. pie men tis. et fundans ecclesiam vel fa ciens eam cōse crari tenetur ad dotem compete tem illi dandaꝫ dam filiam. l si. C. de do. pro. l ¶ Possessionibus. do. beatus Bernar. deuotio peperit diui tias: sed filia suffocauit matrem. m ¶ Catholicam. i. vniuersalem

ad nos destinatos super his et aliis[a] statum ecclesie dei pluri mū concernentibus audiuimus ɀ attēteq̄ aud ri fecimus. ¶ Qui bus[b] ad plenum auditis aper tisq̄ luculēter[c] ɀ disserte per plu res prelatos sacre theologie ɀ iu rium doctores[d] famosissimos et exinde plurium dierū interual lis[e] discussis ɀ diligenter petra ctatis materiis pro parte eorun dem prelatorū ɀ aliorū virorum ecclesiasticorū ipsam nostrorum regni ɀ delphinatus ecclesiā re presentantiū nobis tandem ex titit expositū q̄d iidem zelo dom' dei sacratissimi pignore sangui nis proprii filii cōsecrate flagran tes ad memoriā reducētes: ɀ ā ī oculos[f] sue consideratiōis re uoluentes qualiter a primordio nascentis ecclesie in nostris re gno et delphinatu predecessoꝝ[g] nostrorum prelatorum procerū atq̄ fidelium ipsorum regni et del phinatus digne recolēda priori tas ad laudem[h] et gloriam dei et ob diuini cultus augmentum[i] ecclesias ɀ cenobia al. aq̄ loca re ligiosa erexit ɀ construxit: ipsaq̄ dotauit.[k] possessionib'[l] ɀ amplis' priuilegiis communiuit. Jn c. cūsicut. de cōs. eccl. vl'a ta. quēs ... neos qui suis temporibus fi... admodum pa... dem catholicā[m] in subiectis sibi ter carnalis obli... gatur ad dotan...

1 Oculi mētis sint pu ri.

2 Ante cessor ɀ p̄deces sor dif ferunt.

3 Eccl'ie fundā... de dos compe tens af signet.

4 Pater filiam dotare t enet.

linguis[a] et pplis feliciter ppaga:
rūt: p quorū curā et sollicitudinē
virtuosoqꝫ pgressus ac exēpla
salutaria xp̄i eccl̄ia decoratissi
me adulta[b] odoriferos fruct^9 fe:
rēs vsqꝫ ad postremos occidue[c]
regionis limites[d] effloruit ac ve
lut syd^9 lucidissimū irradiauit:
pulsisqꝫ pcul ignorātie et erroruz
tenebris doctrine sue lumē p̄cla:
rissimū circūfulsit[e] vbilibet. e qua
liter[f] p̄terea p scōs p̄res priorū
scīorū plures sacri canones[g] et
decreta saluberrima p̄ felici re:
gimine status ecclesiastici tā su
per electionib^9 modisqꝫ ipsi^9 ec:
clesie ministros assumēdi et insti
tuēdi q̄ eorū ceterorūqꝫ p̄latorū
salutari directione ꝯditi sūt: etiā
et pmulgati[h] qui q̄diu obserua
ti fuerunt ecclesia de fruct^9 hono
ris honestatisqꝫ felici vbertate
pduxit:[k] discipline ecclesiastice
vigor ꝯstetit[l]: religio[m]: pietas[n]

vt in symbolo sanctam catholicā
et apostolicam ecclesiā: et christ^9
precepit euangeliuz per vniuer:
sum mūdū predicari. Mar. vlti.

a ¶ Linguis(5) i studijs parisiēsi
lerouieñ. Bono:
nie. romana cu:
ria et salamanti
no deberēt esse
magri catholici
ex publico era:
rio stipendiati
scholas tenētes
in linguis[4] he
braica arabi. a
et chaldea. Ex eo
eñ faci^lr ifide:
les in fide catho
lica instruerent
et sui errores cō:
futarētur: vt in
clē. j de magi. re
nouata p decre
tū ꝯcilij Basilieñ
iudeis et neophi
tis quod incipit
ad perpetuam.
al's saluatoris.

5 Lin: gue diuerse sūt pa: risi^9 ex planā: de.

6 Docto res il: lumi nant mūdū.

b ¶ Adulta. id
est augmentata
et plantata.

c ¶ Occidue. i. occidentalis.

7 Decre toꝝ an tiquo: rū ob: serua: tio q̄: uor bona facit.

d ¶ Limites. i. fines. insti. quib.
mo. ius pa. po. so. §. dictum est.
de verb. sig. forus. et possunt pre
scribi iure pprietatis sed non iu
re finiū. vt. s. limes vnius extēdat
et alteri^9 restrigat ne ꝯfundantur
termini regnoꝝ et puinciarū. i. c. q
cūqꝫ. xvj. q. iij vbi bo. gl. c. pe. de
paro c ex lr̃is. de pba. vbi doct.
e ¶ Circūfulsit. doctoꝝ[6] em̃ et
literatorum viroꝝ dotrina totus
mundus illustrat in aut habita
C. ne fi. p pa. c. cuz ex iniūcto. de
here. c. j. de reli. et ve. sanc. in. vj.
vnde dicuntur sciētifici viri ful:
gere: vt splendor firmamenti. in.
c. super spe. de magis.

f ¶ Qualiter. repete. s. reuoluē:
tes qualiter.

g ¶ Canones. hoc verbū habet
multas species
sub se. xxv. q. ij.
li q̄s. et vide dif:
ferētiā inter ca:
nones: decreta:
decretales et do
gma. iiij. distic.
in sum.

h ¶ Promulga:
ti. canones insti
tuūtur cum pro
mulgant. et c. iiij.
distinc. §. leges.

i ¶ Qui quan:
diu. Nota q̄tu:
or bōa [7] pue
niētia ex obser:
uantia antiquo
rū decretorū cir
ca electionē et p
motionē mini:
stroruz xp̄i pro:
uidentium.

k ¶ Produxit. p
mū bonū: et tūc
poterat dicere
eccl̄ia. ego q̄si vitis fru. et c. Eccl.
xxiiij. in cle. ne in agro. in princ.
de statu monacho.

l ¶ Perstetit. secundum.

m ¶ Religio. cape gn̄alr̄ p hono
re et reuerētia deo exhibitis. l. ve
luti. ff. de iusti. et in epl̄a inter cla
ras. circa pn. C. de sum. tri. Uale.
lib. j. ti. de reli. in. c. gaudem^9. de
diuor. aliis tñ modis sumit pa:
nor. in rub. de regula.

n ¶ Pietas. iter p̄rez et filiū. C. de
ne. ge. l. j C. de pa. po. l. si fili^9. Ua
le. li. v. ti. d pie. erga parētes et iter
sāguine ꝯiūctos. C. de suspec tu. l.
pietatis. Uale. d pie. erga f̄res et

...ga pa. vt re. d.l. veluti. Uale.
...e pie. er. patriam/ & de multi:
...ici vinculo quo homines adinui:
... ligat. no. in. l. offo. C. de ne. ges.
... ex ua. Jo. xxij. cū ad sacrosancte.
Charitas.
...mor est in deū charitas[a] vbertim effloruerūt[b] hi dederis secu:
... proximū: sine animi hominum in pace au: ritatē possuz pe
...ua recte ambu ctorem pacis[c] excoluerūt[d]: sed tere vt sit mihi
...re non possu:
...ius. de pe. di. ij. charitas. & quasi
... totū: nec saluari. de. pe. dist. vij.
...ull⁹ expectet. vñ charitas ope
...t multitudinez pctōrū. c. maio:
...es. de bap. in pn. & nō in ampli
...udine graduū sed in sublimita
... charitatis acqritur regnuz dei
... ad aures ... temp. ordi.
Effloruerunt. tertium.
Pacis. pacē meā do vobis:
...acem relinquo vobis. c. nisi bel
... xxiij. q. j. et ad eā dz qlibet tē:
...ere. c. noli. et qsi p totū. xxiij. q. j.
... vt vim. ff. de iusti. et iu. de pa.
... s. fir. et de pa. te. col. x. in aut. de
...nā. pzin. §. deinde. col. iij. ō treu.
... pa. p to. cū ibi no. p doc. xc. dist.
... to. Et pōt iudex cōpellere sub
...itos ad pacez & cōcordiā. c. si qs
...ōtristat⁹. xc. di. c. nouit. de iudi.
...ost. in sum. de treu. et pa. §. si.
...Bar. in. l. cōgruit. ff. de of. psi. Et
...u qs timet verisilr offendi per
...duersarium pōt implorare iudi
...is officiū[1] vt ipm cogat ad p:
...stādū securitatē de non offenden
...do. l. illicitas. §. ne potētiores. ff.
...de of. psi. & ibi Bar. in. l. denūtia
...mus. C. de his qui ad ec. cō. vbi p
...egislas. cū em vbi timet dānuz
...eb⁹ inferri petat securitas. l. co
...s. ff. de dā. i fec. multo fortj⁹ si
...n persona mea timeo offendi ex
...usta cā. l. sancim⁹. C. de la. san.
...xc. ad hoc. l. eqssimu. ff. de vsufr.
... capitaliū. §. ad statuas. ff. ō pe.
... de inge. l. diffamari. de trāsac.

si sup possessione sibi vim fieri &c.
ff. ō offi. pcu. cesa. l. si. c. grauē. de
sen. exc. vbi Pan. post. in. c. f. de
eo q mit. i pos. Spe. ti. de pig. §.
sedr. vls. qd si timeo. & ibi Jo. an.
in addi. Et lz mi
licitū portare ar
ma[2] ad defensionē qz lz mihi
ueris: nō sum tut⁹ cuz satisdatio
malivolū alm &c. ff. ō suspe. tu. l.
qz satisdatio. isti. eo. §. nouissime.
d Excoluerunt. qrtū. & bū di in
pace qz non nisi in pacis tpe bñ
colit pacis aucto: in cle. dudū. §.
scim⁹. de sepul. & sepi⁹ accidit qd
tpe guerre iustitia non bñ colit:
vt inuit gl. in pe. isti. in v. guber
nari. vñ ps. Justitia & pax oscu:
late sunt. Et romani oli duo tē:
pla cōstruxerūt ubi: vnū pacis/
alterū iustitie: nec erat via ad tē:
plū iustitie nisi per tēplū pacis: q
tēpla claudebāt tpe belli: summo
pere igit pax qrēda est. ps. Inq:
re pacē[3] & psequre eā. i. d. c. noli.
xxiij. q. j. pacē hre volūtatis: bel:
lū aūt dz esse necessitatis vt libe
ret de⁹ a necessitate & pseruet in
pace: nō em pax qrit vt bellū exer
ceat: sz bellū gerit vt pax acqrat
sz nescio qd est: in circuitu sempi
terne instabilitatis āmbulat: pax
parit diuitias: diuitie piūt elosi
tates: elositates bella: bella pau
ptatē: paupertas mediocritatē: me
diocritas diuitias: diuitie uerū
elositates &c. h ē qd ps. no. in cir:
cuitu ipij ābulāt: & pax pseruabit
si iustitia[4] colatur & blasphe:
mie aliaqz cria publica extirpat.
Romani eni qdiu iustitiā coluert
monarchiā obtinuerūt. l. j. in pri.
C. de iusti. codi. cō. vñ Salusti⁹.
imperiū facile his artib⁹ retinet

1 Officii iudicis pt ipso rari ab eo q ve riturti met of fendi.
2 Arma lz por tare ei cui da ta ē se curi tas.
3 Pax sū mope qrēda est.
4 Justi tie cōs mēda: tio.

qb⁹ initio partū ē.verū vbi pro labore desidia: p continentia ꝛ equabilitate libido atqꝫ supbia inuasere. fortuna sitr īperiū cū morib⁹ īmutata.ē ꝛ: poeta.morib⁹ antiqs res stat ro: mana virisqꝫ. et protḣdolor ᵃ dānate ambitio: qcūqꝫ emīnētio Roḃ.frā.rgi [5] nis ᵇ improbitas et detestāde cu ri loco nō fuerit filio hugonis ca piditatis ᶜ īsatiabilitas ᵈ olim ma sublimati. reci. pet orāti pro pa lorū radix hūanitatis iura vio: hos.in.c.j. de of. ce ī ciuitate Au lans ᵉ ipā salutifera sctōrū anti: le lib.vj ad hoc rel. crucifi⁹ rfi: quorū patrū decreta paulatim xl.di.añ ola.viij. diqꝫ nō haberet cepit deserere etiaꝫ et cōtēnere q.j.q epatū.xiij. pacem in regno dis.nerui.§.ali⁹ suo donec blasphemias ꝛ crimi: na notoria extirpasset.

5 Regi franco rū locus est crucifixus.

a ¶ Protḣdolor.interiectio do: lētis.fi.ꝑ.in cle.fi qs suadente.§. nec super. de pe.in extra. Bonifa.viij. sancta romana.

6 Ambitio reprobatur; et ex ea multiplex maluꝫ gnat.

b ¶ Ambitionis [9] q̄ in bñficia lib⁹ pſertim reprobat.vij.q.j.§. ambitionis. viij. q.j. in scriptu. ris.ff.qḋ cuiuſ. vnī.l. itē eorꝫ.§. si decuriones.xxiiij.q.j. qm̄ vetus. c. auaritie.c.qrūdā.de elect.l. vj. ꝛ est ābitio īordinata cupido circa dignitates et honores:vt colligit.ff.de ābi.p to.l. qſqs.C.si cer. peta.c.cū iādudū. de pbē.ꝛ bene dānata est: vn̄ Salusti⁹ ambitio multos mortales falsos fieri coegit:aliḋ clausum in pectore:aliḋ in ligua p̄ptū hr̄e.ad hoc.lxiiij. di.qꝛ p ābitiōes: et execrabilis ē q̄ semp pl⁹ ambiēs eo magis fit insatiabil' q̄ sibi āpli⁹ īdulgel. ī ex. Jo.xxij. execrabilis.ī pn̄.de q̄ scribit btūs Ber.o ābitio ambiētiū crux oēs torquēs oib⁹ placēs reci.hol.in.c. qꝛ multū.de pbē. et ber.ad archi. senon. mēdicātib⁹ honores blādiunt: ſꝫ onera pēsantib⁹ tedio sunt atqꝫ formidini:multi non tāta alacritate ꝛ fiducia currerent ad honores si ēt sentirēt ꝛ onera grauari ꝓfecto metuerent ne cū tāto labore ꝛ piculo quarūlꝫ affectarēt insulas dignitatū.nunc ꝓ qꝛ attēdūt gl'ia ꝛ non pena purū esse clericū erubescūt ī eccl'ia: seqꝫ viles ꝛ inglorios estimāt

7 Clerici sine dignitate putant se viles.

quos no.l.c.expolluisti.l fi.decor.vi. c ¶ Cupiditatis.q̄ vitanda est.l. j.C. de of.pre.p.af.§.q̄ iubem⁹. et null⁹ cupid⁹ ꝛ ābitiosus ad epatū admitti dꝫ.j.q.j. null⁹.in.c. dudū.ij.de ele.j.q.vj. sicut is.j. de ele.c.j.§.et cū humane.ꝑ.ego. l.si quemqꝫ.C.de.epi.ꝛ cle.

d ¶ Insatiabilitas . cupiditati enī finis nō ē.xlvij. di. sicut hi.q̄ radix ē oim malorū.de pe.di.ij.qꝛ radix vt iu.fi.q̄. suſ.ꝑ. est quoqꝫ. col.ij.xlvij.di.bo.de consti.nā cōcupiscentiā vn̄ Salusti⁹. auaritia pecunie studiū hꝫ quā nemo sapiēs cōcupiuit ad ḃ.c.socrates xij.q.ij.l.ī honorib⁹.§.fi.ff.de va, mu.l. pfessio. C. ꝺ mu. pri.li.x.ea q̄si venenis malis imbuta corp⁹ aīmqꝫ virilē effeminat. ſꝫ infinita insatiabilis ē: neqꝫ cop.a neqꝫ īopia minuit:ꝛ Juuenal'.crescit amor nūmi q̄tū ipa pecunia crescit ꝛ min⁹ hanc optat q̄ nō hꝫ: vt canō qꝫ tot⁹ mūd⁹ nec obolus est auaro.xiij.q.iij. quid dicam.

8 Cupiditatis reprobatio.

e ¶ Violās.ꝯcor.c.paup.xj.q. iij. ibi et cito violat auro iustitia.ꝛ ī ꝑ.Grego. ibi ius humani federis ꝛc.mēsem auida potētie nec abstinere nouerit a vetitis:nec gaudere concessis:nec adhibere pietati ꝯsensuꝫ.c.virū. xlvij. di.c.

detestanda. de cōces. ābē. in. vi. In aung. Inn. in. vi. ꝯ cōmendas [illegible] pastoris ꝗ verum.

a ¶ [illegible]. i. successiue.

b ¶ Ruere. cū impetu cadere. ff. [illegible] c. ꝗndā.

c ¶ [illegible] in ex. pedeiētlinqr in vitia ruere. b Ex Jo. [illegible]: inde subsecute sunt morū corru[illegible] ex. Inn. ꝓtiones atq; deformationes [illegible] honorum. Nā ecclesiastici dehonestatiōes [illegible] atq; decolorationes: vsurpatiōes: [illegible] grauissime: intolerabiles iterpretatio [illegible] expositio. et pleriq; platurarū dignitatum [illegible].

d ¶ Corruptiones. primum ma[illegible] vic. vi. [illegible] viij. c. a minimo [illegible] omnes auaritie [illegible] propheta vsq; ad la[illegible] cuncti faciunt dolū. vnde [illegible] diuitie honori [illegible] gloria imperiū [illegible] rebat hebescere vi. [illegible] ꝓbro hī: innocen[illegible] lētia duci cepit [illegible]. Iuuenalis vbi viat [illegible] vitia sit qō. [illegible] pecunia vir[illegible] corrūpat [illegible] commodis viu[illegible] fer. cor. i. ꝗ. [illegible] q. i. leue malorū.

e ¶ [illegible] cundum.

f ¶ [illegible] multe sunt [illegible] ita xpī. [illegible] vitia inuiria [illegible] bilia ꝺ malis [illegible] signacula diuini [illegible] q. 10 [illegible] di. c. i. [illegible] parte [illegible] pōpa ac pre[illegible] vestitu et victu [illegible] decentiā clericales [illegible] to. [illegible] di. [illegible] vendicare. p[illegible] aliud esse vo[illegible] tempore habitū [illegible] clericos actu nec[illegible]

trū exhibēt ⁊c. Ber. sup Cañ. in[illegible] tueri [illegible] circumamicti varietatibus tanq̄ sponsus procedens de thalamo suo et de malis clericis. Cōcedi[illegible] dit tibi vt si bn̄ deseruis ꝺ alta ri viuas: nō aūt vt de altari lu[illegible] xurieris: vt ibi [illegible] cōpes inde aus [illegible] rea frena sellas depictas ⁊c. De[illegible] niq; ꝗcq̄d preter necessariū victū aut simplicē ve[illegible] stitum de altari retines: tuum nō est: rapina est: sacrilegiū est: quia res pauperū non dare pauperi[illegible] bus par sacrilegii crimen esse di[illegible] noscitur. ad hoc. xlvij. di. sicut hi[illegible] cautū. c. gloria epi. xij. q. ij. Ter[illegible] tiū est publica incontinentia. p[illegible] ꝗ non verentur publice concu[illegible] binas tenere. ꝺ quo de coha. cle. ⁊ mu. per totū. xxviij. xxxi. xxxij. di. p to. i. de cōcu. Quartū est nimia pluralitas bn̄ficiorū [2] de qua in pluribus locis [illegible] tum in extra. Jo. xxij. execrabilis vbi nor. ponuntur inconueniētia que proueniunt ex pluralitate beneficiorum ⁊ i. vbi fouetur plura litas beneficiorum [illegible] Usura [illegible] vide [illegible].

g ¶ Usurpatiōes. tertiū hoc ver[illegible] bū in malū sonat. i. quod [illegible] de [illegible] ex. in cho. c. i. ⁊ ꝗ iubet. ⁊ [illegible] vsurpa res [3] q sibi vendicet qd ad eū non pertinet c. [illegible] ꝗ sicut. ⁊. ⁊ si fecerit de cle. aliqui bona pre[illegible] i. vsurpatio. ff. de vsucap. In. l. i. in prin. C. de [illegible] ff. [illegible] vsurpatio. i. [illegible] inducto [illegible] i male [illegible] C. de dec. [illegible] C. de his qui [illegible] libro.

h ¶ Intergaliter ℓgare gallicorū.

Margin: 1 Uiri ec[illegible] clesia[illegible] ⁊ [illegible] tuor vi[illegible] tus [illegible] puc [illegible] [illegible] neti. 2 Benefi[illegible] ciorum pluralitas re[illegible] prehen[illegible]ditur. 3 Usur[illegible] pare qd est.

et aliorū beneficiorū ecclesiastico
rum reseruationes gratiarum ad
vacatura beneficia expectatiua-
rum a iure valde exorbitātium[a]
multiplicationes innumerabi-
lesque: aliaque grauissima et importa
bilia onera quib⁹ ecclesie ecclesiasti-
ceque psone[b] nostrorū regni et del
phinat⁹ pdictorū grauiter affli
cte oppresse et fere ad postremam
exinanitionē[c] redacte his dieb⁹
cōspiciūtur. Nā[d] ecclesiarū et bñfi-
ciorū ecclesiasticorū antedicto-
rū peculia[e] manus occupant in-
dignorū[f] et nōnunquam[g] exterorum[h]

a Exorbitantiū. de cōcess. preb.
nulla. j de col. c. j §. cui rei. vide
no. j. de ele. c. licet.
b Persone no. q ecclesie et ec-
clesiastice persone equiparātur.
Et est ar. q bo-
na patrimonia
4 Clericorum et ecclesiarum bona equiparantur. clericorū [4] q
sunt eis accesso
ria gaudent eo-
dem priuilegio
quo bona eccle-
siarum. ad hoc.
l. ij. C. de episco.
et cleri. gl. in. c.
si. de vi. et hone-
sta. cleri. in. c. ex
literis. de pig. in
c. similiter. xvj.
5 Beneficia indignis cōferens peccat. quest. j. in posses
siones. xvj. que-
stio. iiij. in. c. ec-
clesia. de consti. vbi late per Pa-
nor. Archidia. et Do. in. c. quicunque.
de cen. in. vj. Do. An. in. c. si diligē-
ti. de prescrip. Pau. et Imo. in cle.
presenti. de cen.
6 Indigene an preferant aduenientis. c Exinanitionē. idest euacua-
tionem diminutionē et destructio
nem. si. per. in. c. ad apostolicam.
de re iudi. in. vj.
d Nam ecclesiarum. vide incō
uenientia que sequuntur ex istis
reseruationibus et gratijs expe-
ctatiuis numero. xxiiij. et fere ea-
dem habes. j. de col. c. j. §. cui rei.
e Peculia. i. pr̄imonia et bona
7 Beneficiari quemlibet in sua patria est valde honestum. multis aūt capit modis. no. Hos.
in sum. de pe. cle. Doc. sup eo. tit.
f Indignorū primū inconue-
niens qd multū officit ecclesie. c.
nihil. de elec. Et scienter [5] pmo
uēs indignū ad bñficiū peccat: et
is punit i alio mūdo. j. de elec. c.
j §. et q. n. ff. scientes. et i isto mādat
puniri: qd nō fieret nisi peccaret.
c. graue. de p. c. ex rōne. d eta. et q̄s

li. vbi Inno. Host. de treug. et pa.
c. j. et etiā in foro contētioso tenet
de mala administratione pmo-
ti. arg. ff. de magi. cō. quasi p to.
C. e. l. in magistrat⁹. c. ea q̄. de off.
archi. et ibi. G. qz
mali ministri ele-
ctio est in culpa
ff. ad. l. aql. l. ser
nus. §. pcul⁹. ff.
de mino. cū mā
dato. de separa.
l. j. §. q̄situ. gl. i
extraua. execra-
bilis Jo. xxij. vbi
d q sciēs se in-
dignū recipien-
do peccat. d ele.
innotuit. §. mul-
ta. Jo. an. in cle.
ij. de magis.
g Nonnunquam
idest aliquando.
h Exterorum. ij. in: ōu eniēs. i.
alienigenarū: q nō sūt de regno
oriūdi quibus sunt pponēdi in-
digene [6] si idonei sunt. tex. no. i
c. nullus inuitis. lxj. dis. quācq lo-
quatur in epis. rō tñ tex. est cōis
ad alia bñficia. fa. l. i e. clus. C. de
epi. et cle. j. de col. c. j. §. statuit. ibi
de ipsa diocesi et alij. arg. ex ordi-
ne lr̄e vbi pferunt de diocesi in-
digene extraneis. c. hortamur. lxj.
di. cū ibi no. et p archi. c. si. de cle-
ri. pere. p q̄ iura dicit Hug. in. c. si-
gnificasti. de iure pat. q patron⁹
necesse hz pñtare epo clericum
eiusdē diocesis. sed Host ibidem
dicit q hodie de cōsuetudine pōt
pñtare clericū vndecūq origi-
nē duxerit: dū tñ sit idoneus. Pa-
nor. dicit in. c. ad decorē. de insti. q
esset valde honestū et fructuosum
vt quisq in patria sua bñficiare
tur [7] vt i c vnus nō occuparet
bñficia vel stipēdia alterius: nec

pareт materia depauperādi b̄n icia. ⁊ q̄ inducunt facili⁹ ad residentiā tales indigene q̄̃ extra ici. ad hoc tex. in extra. Ioā. xxij. execrabilis. ibi in diuersorum regnorum partib⁹ ⁊c. vbi dicit gl. ⁊ plerūq̄[a] dignitates ac beneficia notabiliora et opulentiora q̄ cōtra p̄mo: io nē que fieret ad personis conferuntur incognitis[b] et non probatis: que in eis dignitatē vni⁹ dem beneficijs non resident[c]. regni de regni: cola alteri⁹ regni admitteret exceptio dn̄i temporalis si p̄mouēdū haberet suspectū de p̄ditione terre sue: vel consilior̄ et secretor̄ suorū arg. ff. de pe. l. si q̄s aliqd. §. transfuge. de re. mi. l. oē. §. exploratores. de iureiu. petitio. no. Innoc. ⁊ Host. de accusa. sup his. facit opp. j. de elec. c. lj. ꝟ. verū t̄n cū ibi. no. alienis[1] em̄ regni archana scrutari nō cōuenit. C. de cōmer. ⁊ merc. l. mercatores. vn̄ si forēsis vel alienigena impetraret a papa bn̄ficium in alienis partibus nō facta mētione de loco sue origin s ⁊ diocesis: gratia esset surreptitia. glo. est sing in. c. si proponente. de rescript. quam se. panor. q̄ in dubio papa intēdit prouidere cuiq̄ in patria sua. Ideo taciturnitas nationis reddit gratiā surreptitiā. si em̄ expressisset nationem: papa sibi non dedisset gratiā in partib⁹ alienis: vel non ita de facili. bo. text. in ca. bone. ij. de postu. p̄la. circa fi. ibi nec vellem⁹ ei preficere alienū. ad hoc. c. j. de cleri. pereg. c. ep̄m. lxj. dist. Et q̄̃uis indigene exteris det erer⁹ p̄ferri valeret collatio ordi ia facta cuicunq̄ idoneo: tamen in. d. c. ad decorem. vbi habet q̄ extranei possunt p̄fici dū tamē idonei: sed ibi reprobat patriarcha cōstātinopolitan⁹ ex hoc q̄d

solū ɔferebat bn̄ficia hoib⁹ certe nationis: puta venetis tantū q̄̃si illa essent eis debita: ⁊ hoc est cōtra nōnullos ep̄os q̄ fere oīa bn̄ficia iure collationis cōterūt suis cōpatriot: s: ⁊ in digenis suarū diocesum ⁊ ciuitatū cōtēnūt p̄uidere. ad p̄e de. facit q̄d habet i regula cācellarie ap. q̄ si cōtingat papam alicui p̄one de parochiali ecclesia p̄uidere vel gratiā expectatiuam cōcedere: nisi dicta persona intelligat ⁊ intelligibiliter loquatur idioma loci vbi eccl̄ia huiusmodi cōsistit: p̄uisio seu mandatū ⁊ gratia desup nulli⁹ est robo ris ⁊ momēti: ⁊ alia regula generalius loquit̄ q̄ null⁹ expectatiuam gratia extra suam nationē impetret: nisi idioma q̄d cōiter hoies loquunt ibidē intelligat ⁊ intelligibiliter loqui sciat. Et vt ferunt rex Francie[2] h̄z p̄uilegium q̄ exterus ⁊ alienigena nō potest bn̄ficiari in suo regno sine eius p̄missione.

a ¶ plerūq̄ i. multoties l. neq̄ leges. ff. de legi. de iur. do. l. plerūq̄. l. si plures. ff. de vul. ⁊ pup. sub. l. j. de tu. ⁊ ra. dis. c plerunq̄. de re: s: jp. c. j. de off. delega. li. vj.

b ¶ Incognitis concor. j. de collatio. c. j §. cu: rei.

c ¶ Residēt. tertiū inconueniēs cū t̄n omne beneficiū[3] q̄̃tūcūq̄ minimū de iure cōmuni reqrat residentiā. s. q̄ nonnulli. c. q̄ in: tm̄ et qua: p to. de cle. nō resid. c ex parte. de offic. vicar. c. quenit. de ap. c. sitōrum. lxx. dis. no. doct. in. c. si. de cleri. nō resi. gel. in extrava. Ioā. xxij. execrabilis. circa fin. in extrauag. Io. xxij. suscepti.

1 Regni alieni archana scrutari nō licet.

2 Rex Fráncie non tenet ad mittere alienigenas ad beneficia.

3 Beneficiū q̄d libet requirit residētiam.

Panoꝛ.in repe.c.extirpande.§.q̄ vero.de p̄ben.an aūt valeat consuetudo ꝙ beneficiat⁹ nō teneatur ad residētiā,hē, in. c. cū oēs. de cōsti.Panoꝛ.i.d.§. q̄ vero. vbi cōcludūt in sim-
plicib⁹ bñficijs valere cōsuetudinem.dūmodo ecclie graue preiudiciū non inferatur.In curatis aūt nō valere vt p substitutū possit q̄s deseruire:& ꝙ curat⁹ ꝓpria auctoritate possit i sua cura ad longū tēp⁹ aliū substituere:qꝛ in curatis nō deseruire obtentu cōsuetudinis esset piculosum aīabus parochianoꝝ:vt hic no.doc.i.c. de multa. de p̄ben. & ipsius rectoris videt̄

4 Ep̄s in tribus curatz p̄cellere dz, industria ad hoc electa.c.fi.de offi.dele.c. is cui.eo.ti.in. vj.c.clericos.c.fi.de offi.vica. nec ob. tenuitas redditū: qꝛ tūc dz vnuz alteri vniri. arg. ca. vnio. x.q. iij. aut erat a p̄n. tenue: & est sibi imputādū:qꝛ permisit se in tali beneficio intitulari: & si exiguitas superuenit post collationē poterit aliud beneficiū simplex retinere.iuxta no.in. c.eā te. de eta. & quali.in.c.dudum.ij.de ele. In bñficio aūt simplici nō est talis cōsuetudo onerosa; qꝛ potuit induci ex causis rōnabilib⁹.ad hoc d. c.oēs & poterit deseruire p vicariū:ant etiam nullo vicario instituto si cōsuetudo hz:cum limitatione:tñ si ecclia nō indulgeret seruitore:qꝛ sunt alij qui administrāt.ad hoc q̄d le.& no.in.c. queris.de eta.& q̄li.c.pe.de cleri.non resi.posset tñ se absentare a cura ad tp̄s ex certis iustis causis quas no.doc.in.d.§.qui vero.vide Jo.an.in c.qui ↄ iura,de reg. iu.li.vj.in mercu. Frede. ↄs. cclxj.

a Sicq̄ [a] vultus [b] sibi cōmissi gregis [c] nō agnoscūt [d].

a ¶ Sicq̄.i.ex eo ꝙ bñficiati nō resident in suis bñficijs: & demōstratiue ponit̄ hec dictio sic. no. in.l.gallus.i p̄n.ff.de li. & posth.

b ¶ Uultus.alij tex.habēt vuln⁹ idest pctm̄:peccator em̄ vulneratus est: & curat⁹ medicus aīarū Linguā aliqñ vñ more medici periti dz adhibere diuersa experimēta ad peccatorē curādū. c.oīs.§. sacerdos. de pe.& re. & dz esse peritus sciēs discernere inter leprā & lepram peccatū et pctm̄.c. per venerabilē §.rationib⁹.qui fil.sunt leg. et si imperitia illius pctōꝛ moriat̄ spūaliter teneretur: ad hoc insti. ad. l.aquil.§. imperitia.ff.loca.si q̄s fundū.§.celsus.

c ¶ Gregis.i. plebis & popul'i. p̄latus em̄ dicitur pastoꝛ: ideo ꝓpter negligētiā tenet̄ rñdere de pctis subditoꝛuz.c.q̄uis. de reg. iu.j.q.j.c.q̄d.ix.q.iij. ep̄o. de offi. oꝛd. irrefragabili. & dz ep̄s [4] eos p̄cellere ingenio moꝛib⁹ & doctrina:ita ꝙ ei⁹ respectu grex dicant̄.xxv di.§. nole. p̄lati em̄ tāq̄ arietes ducatū gregi p̄bere debēt.vij.q.j.sciscitaris.& sicut grex vna moꝛbida oue polluit̄: sic ex p̄lato imūdo plures ificiunt̄. xlv. di.s; illō. in fi. & sicut ceteros dignitate precellit;sic religione dz alijs p̄minere. c.ex multa. de po.

d ¶ Nō agnoscūt. quartū inconueniēs,debet em̄ agnoscere vultum pecoꝛis sui.pu[er] xxvij.Eccl'. xxxij.in et̄ Jo. xrij. sedes ap'lica: & ibi guil.in et̄ua.Jnn. xj.cū bonus,vbi pulcher tex.dicēs cū bonus pastoꝛ oues suas agnoscere & agnosci ab eis:ac de ipsis iugē & vigilē curā gerere ex d̄bito teneat̄:ꝑfecto ex cōsequentia manifeste colligit̄ eum qui illas cognoscendas suscepit et eas co-

nosceere vel ab eis cognosci re: ugit: aut agnitas pro libito dere inquit nō solū boni pastoris no nen mereť amittere: sed ex sua oni se verū non esse pastoré: imo nercenariū ostē dit: ex cui⁹ culpa non intelligūt: animo[a] aiarū cu: implices oues ra neglecta[b] velut mercennarij uo cōmisse du: solummodo tpalia lucra querūt[c] atui a: causa do nini faciliter deuiātes directio ns debita virga cessante visibi: iū ⁊ inuisibiliū luporū morsibus xponūtur: id ibi precipit oibus latis in ro. cur. existentib⁹: vt de ipsa curia recedant: ⁊ ad eccle las ⁊ monasteria sua ad exercé: dum eis cōmissum officiū profici cank. concord. extra. Jo. xxij. con tra epos vagabundos suas eccle sias deserentes que incipiunt: est prelatorum et si deceat. vnde ad agnitionē ouiū statutū est ꝙ sal: tem semel in anno debeant pa: rochiani confiteri ꝓprio sacerdo ti. c. ois. de pe. ⁊ re. Utrū autē con fessi [1] religiosis habētibus licē tiam gnālem audiendi cōfessio: nes: teneantur eadē pctā cōfiteri suo curato in pascha. no. ibidem doct. et in cle. super cathedrā. de sepul. plene tracta. in defensorio curatorū: ⁊ vide extra. Joā. xxij. vas electiōis. ⁊ extra. bene inter cunctas. que lz sit reuocata per d. cle. sup cathedrā. th in se multa bona continet non retractata.

a ¶ Quinimo. i. etiā ꝯiunctiue et ampliatiue poniť c. tibi q. ꝑ. qn: mo. de rescri. in. vj. vbi archi. ali qn disiunctiue p vel. C. de sac. san. eccle. l. iubem⁹. §. iconomus. ali qn correctiue. in. c. pdicator. ⁊ ibi. z. xvj. q. j. c. innotuit. de ele. vt li. lō cō. accedēs. in. c. filij. de here. n. vj. et ibi doc. ff. de pac. l. iuregē ium. §. quinimo. de ma. test. l. sti chus. de her. insti. l. si ita scriptū. et ibi Barto. aliqñ ꝯiunctiue: vt hic. ⁊ in extra. Jo. xxij. execrabi lis. vbi gel. Bart. ⁊ Bald. l. j. §. quibus. C. de no. C. compo.

b ¶ Neglecta. qd peius est et amari⁹ dolēdū: vt in extua. Joā. xxij. execrabilis cū aie [2] sint ptiosiores corpore c. precipim⁹. xij. q. ij. ideo de earū cura maxime est vigilandū. in. p. ff. in. c. si. cū infirmitas. d pe. et re. ne diabolus eas deuoret. xvj. q. ij. visis. ⁊ ratione sui officij curati ad aiarū custodiā tenentur: ideo pſumiť contra eos si pereant. ff. de eden. l. si qs ex argētarijs. §. vl ti. c. ea q. de offi. archi. vbi. g. et ne gligentia in prelato contra negli gentē mortale peccatum inducit lxxxj. di. dictū no. gel. in. d. extra. Pañ. in. c. nihil. de elec. Inno. in c. querelā. eo. ti. vbi dicit negligē tiā esse crimen: quare propter ne gligentiā veniret deponendus. ar. ff. de cus. re. l. carceris. l. mili: tes. xij. q. ij. sepe. c. cū ad monaste: riū. de sta. mo. de her. cū ex iniū: cto. ⁊ vide Ant. l. ij. pte sū. ti. x. c. v.

c ¶ Querunt. videlicet mali pre: lati que sua sunt querunt: non q̄ Jesu xpi. viij. q. j. sunt in ecclesia c. cū apl's. c. pcurationes. de cen. c. vbi periculū. circa fi. de elec. in vj. et contra platos indebite exi: gentes argentum a subditis. vi: de bo tex. in. c. predicator. xvj. q. j. in. c. diaconi. xciij. distinc. ⁊ de il lis dicit btūs Bernar. super cañ. qui deuorant plebem meā sicut escam panis. vnde ꝑo hanc illis exuberare existimas rerū affluē: tiā: vestiū splendorē: mensaꝝ lu: xuriē. congeriē vasorū argenteo: rum ⁊ aureoꝝ. niū de bonis spō

1 Cōfes: si reli: giosis pulte: giatis an te: neanť iterum confite ri cura to.

2 Anime sūt di: gnio: res cor porib⁹

se.i.eccl'ie.inde est q̄ illa pauper inops et nuda relinquit facie mi serāda inculta hispida erangius ꝓpter hoc non est hoc tēpore or nare sponsam:s3 spoliare.nō est custodire s3 pde re:nō est istitue: Sic dimittit[a] Christi cultus[b]: re/sed ꝓstituere animarum cura non est pascere trahitur[c] hospitalita: grege/s3 macta clenarum iura[f] re ꝛ deuorare. ꝛ

5 Costitutiones bursales optime sciant. posteа ꝛ i alio ꝓpha.peccata mei populi comedaunt.q.d. p̄cōrum pretia erigūt ꝛ peccātibus debitam sollicitudinē nō impendunt plus inuigilant subditorū euacuādis marsupijs q̄3 vitijs extirpādis. o vtinā tam vigiles reperirent ad curaz alaꝝ q̄3 alacres currūt ad cathedrā. Et dr Guil. in.cle. j.de magi. q̄ cōstōnes[,] bursales optime memorie cōmēdantur a p̄latis,sicut illa de cen. felicis.li.vj. et sire 3 sequentes affectionē illi[us].c.oēs.xlvij.di. et vide hen.in.c.ceterū.de dona.

4 Beneficiati ad hospitalitatē tenent.

a ℭDimittitur.sextum.

b ℭ Cultus diuin[us] cui magnus fauor debet.j.de his qui tem.di. offi.ca.j.in.fi.ꝛ ipsum turbās capitali sententia fm legem dānatur.l.denuntiamus.C.de his qui ad eccle.con.ꝛ diminutio cultus diuini facit reuocare licētiam de nō residēdo.c.pe.de cle.nō residē.

5 Prelatus tenet de mala administratione.

c ℭNegligitur.vij.

d ℭ Subtrahitur.viij.

e ℭHospitalitas, q̄ spectat ad officium pietatis: et ad eam beneficiati tenentur ex debito necessitatis.lxxxv.distinctio.florentinum.xlij.distinctio. c. quiescamus.de preben.de monachis.in extra. Joannis.xxij. execrabilis. for:hospitalitas in ipsis beneficijs debita nō seruat.vbi gel. nā quicquid habet ecclesia paupe:rū est.xvj.q.j. q̄m quicquid. vbi dicitur q̄ domus clericoꝝ debent esse cōes pauperibus:ꝛ hospitalitatis hortator esse non poterit q̄ domū propriā[4] hospitib[us]claus erit. xlij. di §.j.de hosdo. in.d.c. de monachis.henri.in.c. placuit.de emp. ꝛ vē.ho.in sum. de temp.ordi §.et hic.ver. septima regula hospitalem.

f ℭ Jura. ad q̄ sō eruāda clerici sunt astricti.xij.q.ij.si ne.ꝛ q̄si per to.C.de sacrosan.eccle.auc.h. ius. de reb.eccle.non alie.p to.et Jnno.iij.i sua. cō.cura.pasto.alis. voluit q̄ p̄lati deberēt facere inuētariū de bōis eccl'ie cu solēnnitate ibidē inserta. idē voluit bn. rij.i p̄latis ordinis bti Aug.in extrauagā.vt eccl'aꝝ.ꝛ alienantes indebite bōa eccl'iaꝝ pau.ij. excoicat i extrauag. pau. ābitiōe.

g ℭDeperēūt.ix. Si ob negligētiā rectoris[,] iura eccl'ie depereāt tenet de ꝓprio p̄rimonio satisfacer eccl'ie.xij.q.ij.monem[us]no.i.c. placuit.ij.xvj.q.iij.ꝛ rectore mortuo tenet ei[us] heres ad dictā satisfactionē.ad h̄.c.ex p̄sentiā. cu3 ibi no.de pig. idē vbi re.tor potuit aliquid acqrere eccl'ie.neg'exit.bo. rex.cū gl. xij.q.iij.c.j.iitar tutoris q̄d ad h̄ tenet.l. q̄cq̄ !. el'a icipit tutoris.C.arb.tu. no. Pan' l.d.c.ex p̄ntiū.l.c.j.d do. Ala.in c. nihil.de p̄scri. Et bōa ipoꝝ rectorū sūt tacite obligata eccl'ie pro mala administratiōe eoꝝ.ꝛ poterit eccl'ia agere ꝯ tertiū possessorez sicut agit mulier pro dot.no. in.c.ex literis.de pig.paritate rationis. nam ecclesia equiparatur vxori: et beneficiat[us] marito. lvj.disti. cenomanēsem.viri autē

bona sunt tacite obligata vxori tores.c.generali. de elec. in.vj.
pro dote.l.j.in prin.C.de rei vxo. l fin.C.de ope publi. Et hic est 1
ac.l.fi.qui po.in pig. ha.in.d.ca. arg.q beneficiatus [2] tenetur
et literis Item ecclesia equipa: ad reparationem ecclesie. quod
ratur minori.c.j.de i integ. resti. est verum de fructibus superef:
ergo sicut bona lentibus cessan
tutoris sunt ta ruunt[a] edificia: populi deuotio te consuetudine;
cite obligata pu attenuatur[b]: clerici nostrorum vt in.c.j. et cap.
pillo.l. pro offi. regni et delphinatus scientijs et de his. de eccle.
cio.C de admi virtutibus effulgentes qui ad edifica. vbi do:
ni.tuto.l.fi.de le c stiane plebis edificationem ctores.xij. q.ij.
gi.ag.tu. in qui. salutarẽ vacare possent. quique quatuor.
cau.pig.ta. cõ.li pro regnis z ecclesie predicte re b ¶Attenuat.
mater.ita et bo: gni et delphinatus publicis con id est diminui:
na prelati eccle: silijs[c] forent opportuni diuina, tur z frigescit: et
sie. Idem vides est.xj. inconue: 2

in fisco[1] q bona cõductoris vectigalium sunt tacite obligata fisco.l. semper.§.diuus.ff.de iu. immu.l.j et.ij.C. de priuileg. fis. l.p.ij.in qui.cau.pig.ta.con. ergo bona prelati ecclesie qui quasi contrahit cum ecclesia acceptado prelaturam.c. nisi de renun. similiter bona administratoris sunt tacite obligata pro administratione sua.no.in.l. ij.C. de debi. ciuita.et ibi Bar. libro.xj.z vide no.per Jo.in.c. querelam. de simo. Hen.in.c. cum olim. de priuilegi. distinct.iiij.in fi. late per Barba in.c.vt super. de reb. ecclesie non alie.

a ¶Ruunt.ii.ver. supra. ver. sz prothdolor.z e.i quartum incõueniens.concor. extra. Joannis xxij. execrabilis.ibi ruinis patent edificia nobilia que magnificentia extruxerat decessorum. que ruine sunt vitande.c. fundamenta.§.digne. de elec.in.vj.cuz ruinis public .s deformetur aspectus.ff. ne quid in loco publ.l. ij. §.si quis nemine.C. de edi. pri. l.ij. vnde reparanda sunt edificia ruinosa z in bono statu cõseruanda.C. de admi.tu.lex que ta

nienens:nam prelati[3] sunt signũ ad sagittam quo ad populum.c. qualiter.ij. de accusa. et eorum mala exem la inficiunt populũ qui tot mortibus digni sunt quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt. xj.q. iij. precipue. 3

c ¶Consilijs.dicit.l.ij. C. de re pu.non est dubium que cum cõsilio gerũtur iuris firmitate muniri l.humanum. in fi. C. de leg. et de aduocatis dicit quod consilijs eorum non minus prouidẽt humano generi q̃ si patriaz armis defenderent.l. aduocati. C.de aduo.diuer.iudi. imo plus prouident re pu. sapientes bono cõsilio [4] q̃ milites armis. parua enim sunt foris arma nisi sit consilium domi: ait Tull. et Sap. v. Melior est sapientia q̃ vires. et vir prudens magis q̃ fortis. Sap.vj. multitudo sapientum sanitas est orbis terrarum:z rex sapiens populi stabilimentum est. Eccl.x. rex insipiens perdet populum suum: et ciuitates inhabitabunt per sensus prudẽtũ.vnde plato tũ demũ beatum terrarum orbem futurũ 4

1 Fisco sunt obligata bona conductoris vectigalium.

2 Bñficiatus an ad eccl'e reparationez teneatur.

3 Prelati subditis bona p̃beat exẽpla.

4 Consiliũ bonũ in repu: blica est armis p̃ferendum.

p̄dicauit:cū aut sapientes regna
rēt/ aut reges sapere cepissent. ⁊
Salusti᷒.priusq̄ incipias cōsul:
to.et vbi consulueris mature fa:
cto opus est.⁊ in oratione porcij
Catōis dt nota.

insti.in pro.in fi.ibi vt spes vos
pulcherrima foueat.ff. de iusti.
⁊ iu.l.j.ibi premiorū q̄z. C. de as:
ses.l.j.c. venerabilē.d elec. ad fi.
ibi ceteris fiducia tolleretur.vbi
Pan. p̄sertiz de

nolite existima: rum ⁊ humanarum scientiarum aliq̄ simplici bñ
res maiores no studia deserunt propter promo ficio.c.tua. de si
stros armis ren tionis congrue spem[a] eis abla mo.c.proposuit.
publicā ex par: tam[b].Ceterū[c] hmōi resuationū de cle. excō. mi:
ua magnā fecis: ⁊ expectationum occasione in: ni.nō de maiori
se: si ita res esset bus ad q̄ nemo

multo pulcherrimam eā nos ha
beremus q̄ppe socioꝝ atq̄ ciuiū
5 p̄terea armoꝝ atq̄ equoꝝ maior
Sapiē copia in nobis q̄ in illis est: sed
tes mi alia fuere q̄ illos magnos fecere
litib᷒ p̄ que nobis nulla sunt.domi indu
ferēdi. stria: foris iustū imperiū: animus
in consulendo liber: neq̄ delicto
neq̄ libidini obnoxi᷒ pro his lu
xuriā atq̄ auaritiā :publice ege
statē: priuatiz opulētiā : lauda:
mus diuitias: sequimur inertiā:i
ter bonos ⁊ malos discrimē nul:
lū. oia ꝟtutis p̄mia ābitio possi:
det: idō recte maior debet honor
sapiētib᷒ q̄ militibus q̄ debēt esse
executores sapiētū [5].C. d cap.l.
6 ab hostib᷒.in fi.⁊ doc.p̄ferēd᷒ est
Stude militi.qr doc.hʒ dignitatē/ñ mi:
re licet les: cū militia nō sit dignitas:l.si
spe pro q̄s seruū.C.q̄ mi.non pos. lib. xij.
motio: naz libertus pōt esse miles.C.de
nis. liber. ⁊ eo li.l.iij. et tñ non potest
habere dignitatem. C. si ser. vel
lib.ad de.l.j.li.x.no. in.l. liberto:
rum.C. de digni. libr.xij. ⁊ mili:
tia et dignitas ponuntur vt di
uersa. C.qui mili. non pos.l. fin.
libr.xij.no.C.de eques. digni.l. j.
eo.libr. milites tñ nostri tpis qui
vulgariter appellantur milites
dicūtur habere dignitatē. ⁊ vide
quod no. Jo.fa.in proe. insti.
a ¶ Spē.no.licitū studerē[6]spe.
p̄motiōis habēde in ecclia.ad h̄

se dʒ igerere.c.cū iādudū.de pre:
bē.j.de elec.c.j.§.et cū hūane. de
quo p̄ H. ⁊ doct.in.c. tuā. de eta.
⁊ q̄li ven.in.c.q̄r.de elec.⁊ in.d.
c.tuā.Ant.in. ij p̄te sum.ti.iij. c.
iij.⁊.v.sibes sunt illi qui studēt:vt
postea lucrentur:q: nolūt i paup
tate viuere.iuxta aut. de here. ⁊
fal.i.fi. c.j. aliꝗ studēt vt sciant ⁊
videant:⁊ illoꝝ finis ē vana glo
ria.de his.ff.de o:i.iur.l.ij §.post
hos.in fi.⁊ Tulli᷒.bonor alit ar
tes.oēsq̄ icēdūtur ad studia glīa
Persius. scire tuū nihil est : nisi
te scire hoc sciat alt/ ac pulchrū
est digito mōstrari: ⁊ dicier hic ē:
aliꝗ vt edificēt.ff.de va.⁊ extraor.
cog.l.j.§.est q̄dē.de vi.⁊ hone.cle.
p̄ to.scia em̄ de se est appetibilis
bonorū honorabilium scientiaꝝ
opinātes: aūt phs.aliꝗ vt sciāt et
cum imbuti fuerint alios tanq̄
ignorātes despiciūt:et eos repu:
tāt nihil.ad hoc.ff.de fideicō.lib.
l.apud iulia.de his loquit apl's
j. ad Corī.viij.scia inflat.c. nisi
cū pridē.§.pro defectu .de renū.
aliꝗ vt edificēt: vt illi q̄ suā sciaꝝ
cōicant:non ad inanē gl'iam/sed
ad dei laudē:et aliorū instructio
nem.no. Host.in prin. sū.§.fi.Jo.
an.sup data.vj.dē.in fi. decre.
b ¶ Ablatam. xij.
c ¶ Ceterum. i. insuper: ⁊ facit
relationem ad p̄dicta. de quo

doct. in. c. ceterũ. de rescrip. in. c. ceterũ. de iu. calũ. de fi. instru. inter dilectos. §. ceterum.
a ¶ Uotum. xiij.
b ¶ Suscitant. xiiij. incõueniẽs
c Oriuntur. xv.
d ¶ Mouet. xvj.
e ¶ Execrabilis i. detestabilis et odibilis. sic in ex. Jo. xxij. execrabilis. i pn. C. de mõdu. l. ad reparationẽ. li. xj. ff. de ali. mu. l. l. itẽ res. §. põt. C. de admi. tuto. lex q̃ merito dr execrabilis ꝓpter ea q̃ no. g. e. j. de colla. §. cui rei.
f ¶ Innumeris in capit. ꝑ fine. i. ꝓplurimis ⁊ sine nũero: sic in aut. d istru. cau. q̃ in pn. col. vj. ibi innumerabiles conuenim⁹. i cle. sup cathedrã. d sepul. in pn. i. c. j. de cõsti. lib. vj. ibi. impune aliqñ capit in pro valde. j. de cau. c. j. in pn. ibi: inuigilare. cũ ibi no.
g ¶ Discriminibus. i. piculis.
h ¶ Opprimuntur. xvij. concor. j. de cau. c. j ver. sic facile.
i ¶ Anfractus[1]. i. circũfractiones inuolutiones seu multiplicationes. simile ver. in. c. quorũdam. de elec. in. vj. et ibi Archi. in cle. dudum. de sepultu. circa princi. vbi. g.
k ¶ Relinquuntur. xviij.
l ¶ Pestiferi. simonia pestis est que sui magnitudine alios morbos vincit. c. sicut. de simonia si-

geritur votũ[a] mortis aliene aiarũ saluti nimium ꝑiudiciabile. suscitant[b] lites infinite: contentiones ⁊ rixe int xpi ministros oriũtur[c]: rancores ⁊ odia plerũq; implacabilia nutriunt: fouent[d] pluralitatis bñficiorũ ambitio execrabilis[e]: paupes clerici innumeris[f] psonarũ ⁊ rerũ discriminibus[g] subijciuntur: ⁊ p calũniosos cauillososq; indebite opprimũtur[h]: bñficia ꝑdeclarata p litiũ anfract⁹[i] frequenter iniuste occupant. ⁊ sepius inofficiata diutine relinquunt[k]. materia fouendis iniustis vexationibus parat: abusus pestiferi[l] horrenda specie labis[m] simoniace respsi ꝯmittunt[n] bone indolis[o] iuuenibus q̃ ꝓtuo suis actib⁹ intẽdere deberẽt euagãdi licẽtia ꝑbet:[p] ꝑlatis ⁊ certis ordinarijs collatoribus sui ius atq; ministeriũ aufert[r], patronorum iura eneruantur[s]

cut eniz pestus inficit hominem ita simonia inficit: qr ipsum inhabilitat ad officij executionem. c. omnis. de simo.
m ¶ Labis. concor. c. tãta. c. quoniam. de simo.
n ¶ Cõmittuntur. xix.
o ¶ Indo l.[2] indoles est q̃dã imago future v̄tis: vt dr Isido.
p ¶ Prebet. xx.
q ¶ Aufert. concor. j. de cau. c. j. cũ ibi no. ⁊ ẽ. xxj. incõueniẽs.
r ¶ Eneruant. xxij. q̃ tñ sunt seruanda. c. j. de cõsti. xxv. q. j. ⁊. ij. ꝑ totum. Et licet papa possit conferre vel mandare cõferri beneficia spectantia ad presentationem laici [3] hoc expresso cũ de sola grã ius patronatus in laico tolleretur. de iu. patr. quoniam. ⁊ ibi Panor. fa. quod n o. Innoc. in. c. quod sicut. de elect. Pañ. l. c. sup eo. de offi. deleg. in c. quanto. de iudi. ⁊ ius pronat⁹ fit. de foro eccle. d. c. quãto. non intelliguntur: in talia bñficia in gñali ptãte seu mandato ꝯcessa. arg. de of. le. qd translationem. c. in gñali. de reg. iu. in. vj. cle. per literas. de prebẽ. vbi Jo. an. et Pau. Jo. mo. ⁊ alij doctores in. c. ij. de ꝑbẽ. lib. vj. Archi. xvj. q. vij. filijs. qr si papa talis beneficia cõferret posset inde scandalũ suboriri: et laici retraherent a

1 Anfract⁹ q̃d est.
2 Indoles q̃d sit.
3 Patrono. laico an papa possit derogare in collatione.

fundatiōe ecclesiaꝝ.no.in.c.cum derogatū.sed hodie de hmōi de
dilect⁹.de iu.pa.vbi dicūt hosti. rogatoria parum curatur. similiter
et Jo.an.ꝙ hmōi bñficia patro hmōi bñficia nō veniunt in gene
nor laicorū non includuntur in rali reseruatione iuris vel homis
gr̄a cōcessa ꝑ aliq̄ bñficio quan: not.do.t.in.d.c.ij.spe.ti.de leg.§.
tū cū q̄ late scri- nūc tractem⁹.ꝑ.
bat.ad hoc.c.di: inde ꝑ status ecclesie hierarchi sed nunc q̄d lega
lectus.iij.de pb. cus[a] confunditur:plurimaq; ad tus.declaratū ē
qd intelige de uersus diuina et humana iura in extra.Jo.xxij.
meris laicis.de in animarum perniciē ⁊ ecclesie venerabili dire:
ro.deci.cccxxij. regni et delphinatus nostrorum eta regi portu:
⁊ refert host.se sepeditorū oppressionē atq; cō. gallie ideo nola
vidisse rescriptū culcationē cōmittunt: pariter et tiōes ad ista be

3 Regla cancel larie su per bñ ficijs patro: natus laica: lis.

Greg.sr.bullatū ꝑpetrāt:sicq; iura corone[b] nostre neficia nō exten
per qd scribens depereūt[c] damnose ⁊ ipsorū no: duntur. no.j.de
Platis;anglie de col.§.Item q.

clarabat ꝙ qn̄ scribebat pro ali: quo bñficiū id nō intendebat ꝙ ꝓuideretur ei de beneficiis per: tinentibus ad presentationē lai: corū. Idē Ben.in.d.c.cū dilect⁹. domi.in.c.si compromissari⁹.de elect.in.vj. lapus in.c.cū in illis. de pben.lib.vj.etiā si gratia esset concessa motu ꝓprio. qz motus ꝓprius non tollit ius patronorū no.de ro.deci.cxliij. docto.in cle. si romanus.de pbend.ad hoc qd no.Spec.ti.de leg.§.vidēdū.ver. qd si papa.qd no.la.in.d.ca.ij.de pben.lib.vj. in.c.cū in eccl'ia.e.ti. Concor.regula[3] cancel.qua ca uetur ꝙ super quouis bñficio ec clesiastico de patronatu laicali non expediūtur litere nisi ponat expresse ꝙ tale beneficium tanto tpe vacauerit ꝙ eius collatio eit ad sedem apostolicam deuolu: ta: vel ad id patronorum accedat consensus:⁊ si per papā iuri pa: tronatus hmōi derogari contige rit si ius hmōi ad aliquē regē du cem marchionē vel aliū principē ptineat:⁊ de hoc in lite. se prouisi onis vel mandari de prouiden do de d. bñficio mentio facta nō fuerit non censet iuri h.n. fore

4 Corona re gia est spino: sa ⁊ pe riculo: sa.

a ¶Hierarchicus. instar hierar chie celestis stat⁹ ecclesie est or: dinatus.lxxxix.dis.ad hec. ⁊ vide quod not.j.de nu.⁊ quali.car.c.j. b ¶Corone.[4] q clara q̄dē est: sz spinosa. vñ refert Valer.li.vij. c.ij.Regē quendā subtilis inge: nij traditum sibi dyadema priusq̄ capiti imponeret diu considerasse ac dixisse.O nobilē magis q̄ feli cem pānū quē si q̄s penit⁹ agno scat q̄ multis solicitudinib⁹:pe: riculis⁊ miserijs sit refertus:nec humi q̄dē iacentē tollere vellet. idē de corona regia karolū q̄ntū dixisse ferūt: ⁊ leg. t ꝙ Adrianus papa.iij.dicebat spinosam esse ca thedrā.ro.pō.meatū acutissimis vsq;quaq; cōse tū aculeis: tātoq; molis vt robustissimos pmat⁊ te rat ⁊ cōminuat humeros coronā ⁊ phrigium clara merito videri: qm̄ ignea sunt.sz spinosa.⁊ ꝙ ro: mano pōtifici nemo est miserabi: lior:cōditiōe ei⁹ nulla miserior. re fert Vinc.lib.xxi.spe.h.f.ca.iij. c ¶Depereūt.xxij.rex iurat i sua coronatiōe iura regni ⁊ honores corone illibata sruare:vñ non pōt nec ⁊ dona ipsi⁹ corone i graue eius p̄iudiciū alienare.⁊ intelle:

o.d inresn. Bona em sunt ipsi⁹ corone z dignitatis regalis non solus regia:lz eius habeat iuris ditionē z administrationē z ma: alienata: et si ipsemet aliena: uerit pōt z dz re uocare sicut et pōt administra re ecclesiastic⁹. q.ij nō liceat xv.q.ix. qd qs omisit.c. siquis de rebus ec. e. ō alie. z intelli: e regē nō posse alienare iura corone: de aliena: tōe p quā grauiter ledit digni: as regalis.nō em per hoc inter dicitur ols alienatio.no. Inno.i .c.intellecto. z ibi Bal. et Pan. Bar.in.l. phibere .§.qd plane.ff. ō vi aut clā.Bal.r.col.si de feu. u.cō.c.i.gnali ad hoc.c. abbate. n prin.ibi ex largitione regis. d e iudi.li.vj.glo i.c. grādi d sup. eg.pla.eo.li.Nam ppriū regnū principū est donare.c.j. de do: nationib⁹.psertim cum donatio it deo z ecclesie. vt em ait Iu: tinian⁹: impiū nō ledit donādo de eo qui ola dedit.in aut. de nō lie.vel pmu.col.ij .§.finim⁹. vbi habet q in sanctissimis ecclesijs optima mēsura est imēsitas eis donatarū rerū psertim cū impiū aut regnū[1] plus defendat orō nibus eccl̄ie q̄ armis z laborib⁹ corporis.xxij.q.viij .§.quis.z di cit Archi.q semp reuerēde eccle sie addendū est.xxv.q.ij.qcunq. si tn̄ impiū regnū ducat⁹ vel co: mitatus in hoc enormiter lede: retur reuocaret donatio nisi pre scriptione vel alia legitima cau: sa defendat.C.de inof.do.l. pre: cibus.de do.pastoralis.de l inte. resti.auditis. z in.d. c. intellecto. no.Jo.de deo.li.j.q.j.z si rex suc: cessiue fecerit plures donatiōes donatio ex qua magna sequere tur lesio reuocaretur.C.de his q in fraudem patro.l.j.ar.no.in l.j C.d.inof.do.per strorū regni z delphinat⁹ thesau ri[a]in extraneas regiōes asportē tur[b]sub tali forsan piectura vt eorūdē regni z delphinatus de: presso sacerdotio exhaustoq the sauro regnū ipsum cū delphina tu reddatur debilius in aduer: sis. Que ola z singula et alia q̄ doct.l c.aposto: lice.d dōa. Bar. brix. in. q. lxv. Imo.i cle.roma ni.de iureiurā. plene p legistas in proe.ff.z.C.z vide Spec.ti.de instr.edi .§.nūc autem in fi.z ibi Io.an.in addi. a ¶ Thesauri. i. pecunie regni. Thesaurus [2]aūt pprie est pe: cunie depositio in terra cui⁹ nō extat memoria: z cui⁹ dn̄iū tpis vetustate ignotū est.ff.d acq. re. do.l.nunq.§.thesaur⁹.C.de the. l.j.li.x.i pprie sumit hic.et in.l. thesaurus.ff.ad exhi. b ¶ Asportantur.tū propter an: natas.tum p gras expectatiuas. tū p euocationes cārū ad ro.cu. p q vide cātor Parisiē.in remō: strantijs pragmatice.z est.xxiij. inconueniens. c ¶ Cōiectura[3].i. pbabili hu: mane nature presumptione. no. Ges.in extra.Jo.xxij. q nonnūq ad hoc.l.cōtinu⁹ .§.cū itaq.ff.de vbo.ob.de pi.ac.l.si seruos.in fi. d ¶ Debilius.legitur q interest principis[3]subiectos hre locu: pletes. in aut.vt iu.si.q.suf.si .§. cogitatio.cū ibi not. d here.z fal. circa prin.col. j.z imperator sub iectorum cōmodū suū ppriū re: putat.C.de ca.tol.l.j.in fi.l.impe rialis.in prin.C.de nup.nec spi: ritualia [4]sine tēporalibus esse possunt.j.q.iij. si quis obiecerit. z dicit Joā.xxij.in extrauag. dile: ctis.als incipit z si gratū grauat

1 regnū defens ditur oratio nibus

2 Thesaurus qd est.

3 Princi: pis in: terest subie ctos habe: re diui tes.

4 Spūa lia sine tpali: bus eē nō pos sunt.

plurima q̄ ex p̄missis sequunt̄ in
cōmoda diuine haud dubiū[a] cre
denda sunt displicere vo untati.
q̄nimo[b] in graue nr̄i ⁊ ecclie p̄ia
te nr̄orū regni ⁊ delphinat⁹ ver-
satur preiudiciū atq; detrimētū
pmaximū. Ipsi quoq; p̄lati ⁊ ce-
teri viri ecclīastici ecclesiā nr̄orū
regni ⁊ delphinat⁹ rep̄sentantes
ecclie zelatores matrē suā tot im
puritatibus pollui ingemiscētes
cognoscētesq; talia stimulātibus
conscientijs absq; grauissima dei
offensa diuti⁹ ⁊ dissimulare[c] non
posse: qd̄q; sup p̄dictorū repatiōe
sacre ipsi⁹ basilien̄. synodi decre
ta puisionē cōgruētē videnṫ attu
lisse p̄habita iter eos multimoda
diutinaq; agitione discussiōe atq;
digestiōe mēorata ipsi⁹ sacre ba
silië. synodi decreta ordinatiōes
⁊ statuta aliqua simplr̄ vt iacent.
Alia vo cū certis modificationi-
bus ⁊ formis nō hesitatione po-
testatis ⁊ autoritatis condētis ⁊
promulgātis ipsi⁹ s. sacre basi-
liēsis synodi: sed quatenus cōmo
ditatib⁹ tēpibus ⁊ moribus regio
nū ⁊ personarū sepefactorū nr̄o-
rum regni ⁊ delphinatus cōgrue
re cōuenireq;[d] cōspexerūt prout
inferi⁹ annotatur ⁊ inscritur illi-
co[e] ⁊ indilate recipiēda consense
runt ⁊ acceptāda deliberauerūt.
Quorū quidē decretorū tenor se-
quiṫ. Et primo decretū per sacro
sanctum constantiense conciliuz
factū ⁊ conditū: ⁊ per sacrūgn̄ale
concilium basiliense renouatuz.
¶ De autoritate[f] ⁊ potestate sa-
crorum generalium conciliorum

mina nobis displicent subditorū eorūq; p̄speritas nobis ⁊ se. apo. ad letitie redūdant augmentū. ⁊ finis imperij est querere salutez subditorū. ff. de off. p̄. vr. l. iij. ideo vult iperator q in dubio ꝯ fiscū sit rn̄dendū pro subditis. ff. de iure fis. l. nō puto.

5 Dissimulatio i aliqib⁹ ē mortalis.

6 Legis qualitates.

a ¶ haud dubiū. i. sine dubio

b ¶ Quinimo. ampliatiue ponit sicut supra versic. quinimo.

c ¶ Dissimulare. dissimulatio est [5] peccatum mortale in prelato ⁊ in principe not. Jo. and. in. c. clericos. de immuni. eccles. li. vj. ad ho. xl. iij di. si rector. d. of. or. irrefragabili Panor. in. c. j. de treu. ⁊ pa. aliqñ tñ simulatio est licita qd̄ nō. cā c. j. xxvij. dist. qd̄ interrogasti. gl. in. c. cupientes. in versi. malignantiū. de elec. li. vj. xxiij. q. j. officiū.

7 Lex positiua an obliget ad pctm̄.

8 Decreta basiliēsia a quo tpe ligauerunt.

d ¶ Conuenire q;. debet em̄ lex esse secundū naturā ⁊ consuetudinem patrie loco ⁊ temporiq; cōuenire. c. erit. iiij dist. xxix. dis. per to. ⁊ secundū dispositiones ter-

rarum variantur leges. j. distinctiōes. xxxj. di. aliter. inde leges con sistuunt cū p̄mulgant̄. ſi. mātur cum moribus vtentiū approbantur. iiij. di. §. leges. ideo. d. glo. no. l. c. j. d treu. ⁊ pa. q lex positiua etiā preceptiua non obligat ad peccatuz si non fuerit moribus vtentiū recepta: vel si p dissuetudinē abijt. quaz limita vt ibi no. Pan̄. Jo. an. i. c. j. d sta. reg. li. vj. in nouel. Inno. et Cōpo. in rub. et. c. j. de cōsue.

e ¶ Illico. i. statī de iudi. nouit. §. nec illud. ij. q. vj. §. litigatorib⁹. C. de app. litigatoribus. Per qd̄ verbuz pz q decreta [8] ista ligauerūt extūc. s. a die date hui⁹ pragmatice sanctiōis absq; alia publicatiōe. cōcor. j. in fi. lib. §. nos igitur. ver. volentes. ibi a die date. cuz ibi not. quod etiam declarauit Karolus septimus vij. Augusti. anno. M. ccccxlj.

f ¶ De autoritate ⁊ pote. sac. ge. conci. tem. q; et mo. eadē cōuocādi, ⁊ celebrādi.

H Requēs.primo ponit bre-
ue exordium continēs cau
sam decreti. Scdo decretū
... ā n.ↄcilij renouatū p basilien:
... cōcilij super celebratione cōci
... generaliū
... certo termio temporibusq̄ et
... aliū terminū. conuocandi et
Tercio limita; H incipit.
... circa termi; Requens ghaliū conciliorū
... moderationē
... loci cōcil. mutationē. Quarto
... celebrādo futuro cōcilio tandē
... ciuitate basilea assignatio. se,
... unda ibi.quapropter.tertia.quē
... terminū. quarta atq̄ hoc decre,
... alr. Ant.in sum.iij.pte.ti.xxiij.
... ij §.vj.vbi tractat materiā cōci;
... liorū.et ti.xxij.trac.de pote eccl̄ia.
... fuit renouatū in pncipio ↄcilij
... basilien̄ lōge an̄ ei⁹ dissolutionē.
... ¶ Conciliorum. quatuor sunt
... species conciliorum[1] quoddā
... est concilium generale cōcernēs
... totum orbem et representat eccle
... siam vniuersalē cui preside̅t pa:
... pa.de quo.xvj.di.per to. xvij. di.
... multis.et qui debeāt interesse in
... tali ↄcilio nō reperit iure decisu;
... qd vide: it pan. vt ipse ne. in. c.
... graue.de prebē.sed Jo. de imol.
... ibidē dicit q̄ ad tale cōciliū sunt
... vocādi epi totius orbis et supio:
... res.xv.xvj.xvij.di. p to l.dist. sicq̄
... diaconus.alij non vident neces
... sario vocandi licet si pape videre
... tur possent inferiores vocari. sa.
... j.xv.dist.ibi nō erat epis licen,
... tia ↄueniēdi c.ego.de iure iu. vbi
... quilibet eps in sua ↄsecratiōe iu:
... rat ire ad ↄciliū psonalr nisi legi-
... time ipedit⁹; aliqñ e̅ vocati sūt
... abbates.c. adrian⁹. lxiij.dist.j.q.
... ij.cōuenientib⁹.j.q.j.§.sed hoc i.
... eligēdū.vbi archi. Et de greg.
... legit: q̄ ad cōcil ū ghale qd con
... gregari fecit Lugd. vocauit btm

Thomā de aq̄no sue eminentis
sciētie rōne: q̄ tn̄ nec eps nec ab-
bas nec alius prelat⁹ erat: sic in-
tellige qd sequitur ibi ad quē p̄-
lati 7c.j.de colla.c.j.§.vt vero.Ꝟ. 1
adueniens.impe Conci-
ratorem eū vel liorum
modis eadem quatuor
celebrādi. Quod alios non tenet sūt spe-
vocare. pōt tn̄ si cies.
vult ei videtur
expediēs ad scā
dala vitanda. lxiij. dis §. verum.
xxx.q.ij.si quis ingenuus. in sub
scriptione vbi rex Pipinus fuit
in ↄcilio.et adrianus qui fuit i cō
cilio niceno. vt habetur.xij.q.iij.
futurā ad hoc. d.c. adrian⁹.xcvj.
di.nos ad fidē. Domi.in.d.c.ad
apostolice.de re iu. li.vj.q̄ hmōi
principes ad ↄcilia ghalia sunt 2
vocandi.qd multū expediens vi: Tho.
detur presertim vbi agitur de fi- de aq̄-
dei dubijs:aut alijs cōcernenti; no ad
bus ipsos principes de quo late cōciliū
per eū in trac.de modo cōgrega- lugd.
tionis ↄciliū. sed dicit Ant.vbi.s. fuit vo
tit.xxiij.c.ij.§.vij.q̄ vbi nō agitur catus.
de fidei dubijs: vel de facto pape
potest numerus episcoporū vo-
candorum relinqui eius arbitrio
quot scilicet: et qui sunt vocandi
nam ↄciliū generale videtur hic
qd pape mādato cōgregatur ipso
interessente: vel alio eius nomi-
ne et de eius speciali mandato in
xta id qd not.iij.di.porro.xi.ij.di.
c.j.et.ij. nec curandū videtur de
numero diminuto prelatorū ibi
existētium ppter verbum christi
dicentis Mat. xviij.vbi sunt duo
vel tres congregati in nomine
meo ibi sum in medio eorū.j.q.
j.cum scriptura. xxiiij.q.j.alien⁹.
cum tribus enim pueris:scz ana
nia:et alijs dei mandata seruan
tibus dñs fuit et eos irrorauit in
medio ignis:ptz. xvj.dist.pe : to.

c ij

In multis cōcilijs congregatis in valde differēti numero cōuenerunt epī:aliqñ in maximo nūero aliqñ em̄ sunt sexcētū.aliqñ.ccc. aliqñ.cc. aliqñ.c. aliqñ.xl. aliquā do.xxx.aliqñ.xx. aliqñ.xv. epi. et in oibus facti sunt canones. aliqñ plures vel pauciores: ⁊ aliqñ papa fuit presens:aliqñ legati ex
3 Nicolaus sā ct9 fuit in ꝯcilio niceno. parte ipsius. in niceno interfuit sctūs Nicola9:[3]in q̄dā: carthaginēsī cōcilio interfuit sctūs Augustinus: ⁊ cū aurelio carthaginensis epo ediderūt canones: sꝫ qñ de fide agitur ⁊ heresib9 extirpādis vł schismatibus:qꝛ cā est cōis oibus catholicis ⁊ oēs tangit ab oibus epīs catholicis tractari ⁊ terminari dꝫ:⁊ oēs epī debent ad cōciliū euocari fm regu-
4 Prouincia habeat archiepm. lam:qđ oēs tāgit ab oibus dꝫ approbari.c.cū oēs.de ꝯsti. idē vbi agitur de reformatione gñali in capite ⁊ in mēbris: residet tñ auctoritas penes venīētes p̄sertim si intersunt due ptes oim epoꝝ. arg.l. plane.ff. qđ cuiuscꝫ vni. vł forte sufficeret si maior pars episcopoꝝ totius orbis interfuit ad hoc.c.qꝛ ꝓpter.de elec.cū ibi no. p Cōpos.vel verius de nūero nō est curādū:qꝛ vacatione p̄cedente ptās toti9 cōcilij residet in ve-
5 Concilio iter eē pñt laici iuriste. niētes: etiā si nūero eēnt pauciores respectu absentiū. p hoc ca. cū nobis.de elec.cū ibi no.p Panoꝛ.⁊ p ea q̄ infra no.q̄ aūt vocati sunt ⁊ nō veniunt legitimo impedimēto cessante:peccāt.q̄ antē ipediti sunt excusatoreꝫ mittere debēt:vt ptꝫ.xviij. dist. p to.xj. q. iij.certū.c.j.de iudi. Aliud est cōciliū ꝓuinciale qđ q̄libet archiepūs siue metropolitan9 facit in sua ꝓuincia cum suis suffraganeis: dictum a ꝓuincia [4] q̄ dꝫ hr̄e vnū archiepm ⁊ certuꝫ nūe-

rum epoꝝ c.scitote.vj. q.iij.⁊ ad istud debēt cōuocari necessario oēs epi ꝓuincie.xviij. dist.p totū de capitulis aūt eccłiarū cathedraliū:an sint de necessitate vocāda: vacillat Inno.i.d.c.graue. vbi vr̄ tādē tenere q nisi de eoꝝ facto agat nō sunt de necessitate vocāda nisi de honestate vel p ꝯciliū: p eo fa.c.fi.de his q̄ fi.a p̄. capiēdo v̄bū magis restrictiue p tm̄. Panoꝛ.ibidē.⁊ in.d.c.graue. dicit ꝯtra. q de necessitate sunt vocāda ad ꝯciliū ꝓuinciale p.d. c.fi. ꝓpter ver.debeant:qđ regulariter est necessariū:vt not.in.c. ꝓposuit.de ap. i cle.attēdētes. de sta.re.⁊ capias.d.v̄.marie ꝓprie vt iplicet idē in casu ꝯuerso. vbi em̄ sensus p eū iplicitus nō resultat iuri cōtrari9 capiendū est ꝓprie no.Cy.in.l.j. C.d rescin. vē. henr. in.c.vniuersitatis. de sen. excō.Jmo.i d.c.fi.alij aūt nō sunt de necessitate vocandi: sed si veniāt/admittēdi sunt:si eoꝝ itersit:⁊ negotia tractāda eos tāgūt ēt si sint laici.[5] no.host.in.d.c. graue. G.⁊ Pan.i.d.c.fi.vel si cōsiliū eoꝝ sit necessariū:ad hoc.c. ad sedē.xxxv.q.v. vbi papa vocauit iuristas laicos et canonistas in ꝯcilio Lateranēn.vt ꝯsulerent sup aliquo dubio mr̄imoniali:et in ꝯcilio Basilieñ.fuerunt plurimi doctores.vt in.d.v̄.adūciēs.j. de co'.⁊ ibidē fuit impator sigismūdus in p̄n.ad hoc.c.ad aplice. de re iudi.li.vj.vbi papa pollicebatur se vocaturū ad cōciliū reges ⁊ principes sclares: qđ de capitulis eccłiarū cathedraliū dictum est: limitat host.in.d.c.fi.nisi aliqua secreta essent cōmissa p̄latis ibidē existētibus a suis supiorib9 q̄ sine transgressione iuramenti vel obedientie non possent pro-

lari.vt.d.c.ego eñ.vel nisi sit
ia iusta cā ppter quā non de:
ant patefieri capitulis: et pōt
imas vel patriarcha facere ta
cōciliū,puinciale cū suis suffra
neis.no.Jnno.in.d.c.gue. tex.
t.in.d.§.porro.iij.dist.etiam le:
tus in puincia sibi decreta.no.
ct.in.c. qđ trāslationē. de offi.
g.qr est ordinarius.c.ij.de offi.
g.in.vj.& maior archiepo q il:
d pōt congregare.not.hosti.in
m.de of.le.§.quid pertinet.ad
Sz an abbates [1] subditi epi:
opor teneantur venire ad tale
ciliū puinciale? Dic q nō. cū
i sint publicaturi statuta ipsi⁹
cilij in suis synodis epalibus
viij.di.c.si.c.sicut.de accusa. vbi
en.nō ob.qđ no.in.d.c.cōuenie:
bus.qr debet intelligi cū abba:
s causas habent tractādas in
cilio puinciali.vt ibi no.Archi
iacon⁹. Aliud est ɔcilīū synoda
sive epāle qđ facit eps in sua
iocesi cū clericis diocesis bis in
nno [2] .xviij.dis.habeat. in.d.
sicut.de accu.& ad tale tenētur
enire sacerdotes habētes curā
iarū.c.qđ sup.de maio.& obedi.
lij aūt nō tenētur venire: vt di:
t ibidē Jo.and.cum nō haben:
s curā non subijciātur legi dio
esane.qr non habent ecclesias
uarū ratiōe tenēatur ad cathe:
raticū & ad quartā decimarum
cōquerente.de offi.ordi.hoc ve:
um si in synodo esset agitanduz
liquid cōcernens aiarū curā vel
cclesiarum statū.secus putat Pa
or.in.c.qđ super.si eps vellet p:
edere ad reformationē morum:
ut ad aliud tāgens totū cleruz.
Tunc oēs venire tenerentur: ita
amen q ecclesijs nō subtrahe:
etur diuinū officiū.pro hoc.d.c.
.xviij.dist.Et abbates [3] habē:
tes populū subiectū epo debeat
venire ad synodū:cū ratione hu:
iusmodi populi ad oia obligen:
tur que sunt de lege diocesana:
quēadmodū & alie ecclesie secu:
lares: vt legitur & not.in d. c. qđ
super.in.c. dilectus. de offi.ordi.
illi aūt qui nō habēt populū non
debēt cōpelli venire ad synodū:
nisi ex causa rōnabili.c. eps. qđ
est palea.xviij dis.xviij.q. ij. in fi.
qr cōuocatio ad synodū est legis
diocesane a qua sunt exēpta mo
nasteria:vt le.& not.in. d. c. dile:
ctus. Debent tñ seruare statuta
synodalia:cum ad iurisditionem
pertinet statuere & statutis obe:
dire.vt ibidem no. Abbates etiā
exēpti nō tenentur venire ad sy:
nodum nisi habeāt capellas sibi
subiectas.c.ex ore. de priuileg. si
tñ deseruirent illas per capella:
nos sufficit q veniant capellani
not.abbas in.d.c.qđ super.secun
dū hoc limita.c.nimis.de exces.
prela.vbi habetur q religiosi nō
tenētur ire ad synodū epalez: qr
debet intelligi:aut đ exemptis:
aut qñ ɔgregat ex leui causa: vel
de ipsis religiosis inferioribus:
secus est in eorū prelatis.qr tunc
debet seruari qđ dictū est. Aliud
est conciliū religiosorū.de quo in
c.in singulis.in.c.ea que.de sta.
mo.in extraua. Bene.xij. ad mo:
na.nigros.c.statuimus.c.rursus.
Et que sunt cause q̄ debeāt in di:
ctis cōcilijs decidi.nota.j.de cau
sis.§.item.circa fi.et qualiter in
ipsis ɔcilijs puincialibus syno:
dalibus & generalibus debeant
se habere archiepi/epi/& prelati
regulares:habet pulchre in de:
creto basiliensi: cuius tenorē de
verbo ad verbum hic inferendū
putaui. ¶ Sacrosancta genera:
lis Basiliensis synodus in spiri:

1 Abbates epis subditi non tenentur venire ad cōcilīū prouinciale.

2 Synodus quoties fit in anno: et q teneantur venire.

3 Abbates rōne populi tenentur venire ad synodū.

4 Concilia de qbus causis decidere debent.

tu sancto legitime congregata vni
uersalē sanctam ecclesiam repre:
sentans pridem hec sancta syno
dus quoddam saluberrimū pro
mulgauit decretum pro stabili
tate et colore generaliu3 concilio
rum: quorū freqnēs celebratio
precipua est agri dominici cul:
tura. verum cum ad eande3 cul,
turam non dubium sit pertinere
epales synodos et concilia puin
cialia prout veteres canones de
creuerunt frequētari. Jdeo ea:
dem sancta synodus antiquos et
laudabiles mores nr̄is cupiens
tēporibus obseruari: statuit atqꝫ
precepit synodū epalem in qua:
libet diocesi post octauas domi:
nice resurrectionis vel alia die
secundum cōsuetudinē diocesu3
ad minus semel in anno vbi nō
est consuetudo bis annuatim ce
lebrari per diocesanu3 ppria in
persona, nisi canonico impedi:
mento fuerit prepeditus. et tunc
per vicariū idoneū: que synodus
saltē triduo vel biduo duret vel
prout necessariū epo visum fue:
rit. Prima autē die conuenienti:
bus diocesano et oibus aliis qui
in hmōi synodis iteresse tenen:
tur: infra missarū solēnia vel post:
diocesanus vel alius eius noie
verbu3 dei proponat exhortādo
oēs ad bonos mores sectādum.
5 abstinendum a vitiis et ad ea q̄
Testes pertinent ad ecclesiasticā disci
syno, plinam: et ad officia singulorū3: et
dales presertim vt hi quibus aiarum
q̄les cura cōmissa est: diebus dñicis et
debēt aliis solēnibus plebem subiectā
esse. doctrinis ac monitis salutarib⁹
instruant. Postea legantur sta,
tuta prouincialia et synodalia et
inter alia aliquis compendiosus
tractatus docens quomodo sa:
cramenta ministrari debeant: et
alia vtilia p instructione sacer:
dotū. Deinde ipe diocesan⁹ de vi
ta et moribus subditorū solerter
inquirat labem simoniace praui
tatis, contractus vsurarios. con:
cubinatum. fornicationē et alia
queuis crimina et excessus debi:
ta correctione cohibeat. aliena:
tiones rerū ecclesiasticoꝝ a iure
phibitas reuocet. abusus cleri,
corum et aliorum subditoru3 qui
circa diuinum officiū delationē
debiti habit⁹ defecerint in me,
lius reformet et emendet. Et qm̄
multa scandala sepe contigunt
ex eo q̄ cōstitutio Bonifacii pa
pe octaui: que incipit: periculo:
se, edita super clausura monia:
lium: non seruatur. studeat ipse
diocesanus vt oino iuxta ipsius
constitutionis tenorē executioni
demandetur: necnon vt quicūqꝫ
religiosi diocesano subiecti regu
las et constitutiones suarum reli
gionū: presertim vt ab eis omis
ppietas abdicetur inuiolabili:
ter obseruent. ne etiam in rece:
ptione ipsoꝝ ad religionē quic:
q̄̃ per simonia3 exigatur. Preci:
pua autē in ipsa synodo epi cu:
ra sit inquirere ac debitis reme
diis occurrere. ne aliqd dogma
hereticum/erroneum/aut scan:
dalosum seu piarū aurū offen:
siuum: sortilegia/diuinationes/
incantationes/ superstitiones et
queuis figmenta diabolica dio
cesim suam inficiant. Instituan
tur preterea testes synodales [5]
viri graues prouidi honesti le
gis dei zelū habētes iuxta dio:
cesis latitudinē in numero cōpe
tēti: aut alii eorū potestatē habē
tes vbi alii nō sunt ad hoc insti,
tuti: q̄ si diocesano min⁹ idonei
viderentur eos amouēdo alios
put expedire videbit instituat.

autē i manib⁹ ipsi⁹ diocesani
l su: vic arij iurare teneant. vt
adit can̄a.epo i synodo q̄ p̄ani
culū lustrātes ipsam diocesim
corrigēda:vel reformāda vide
nt:his ad q̄s talia corrigere vel
formare pertinēt referāt q̄ nisi
rrecta vel reformata iā fuerit
d synodū subsequētē pferāt: in
ua debitis remedijs occurrat.
; ꝛ p̄ter illaq̄ a testib⁹ synodali
us vel alijs eorum officiū exer=
entib⁹ diocesanus audierit in=
uirat:ꝛ ipse diligēter de cunctis
orū: subditorum excessibus. et
aliter in delinquentes insurgat
orrectionis debite disciplina vt
lijs malignari volentibus trāsi=
at in exēplū. ¶Celebretur quoq3
n singulis p̄uincijs saltim infra
iennium a fine cōcilij ḡnalis. et
deinde ad minus de triennio in
riennium prouinciale cōcilium
in loco tuto in quo tam archiepi
scopus q̄ suffraganei oēs et alij
qui in huiusmodi concilijs pro=
uincialib⁹ interesse tenentur de=
bite vocati intersint.qd̄ si episco=
pus canonico fuerit impedimen
to detentus procuratorē suū de
stinet/ nō solum ad excusandū ꝛ
probādum absentie causas: sed
etiā ipsius nomine in cōcilio in=
teressendum:suscipiendumq3 qc=
quid concilium dixerit statuen=
dū.alioquin ipse episcopus per
ceptiōe medietatis fructuū vni⁹
anni sue ecclesie qui per perso=
nā in ipso concilio deputandam
in ipsius ecclesie sue fabricā esse
ctualiter conuertātur:eo ipso sit
suspensus. Alij vero venire ne=
gligentes concilij arbitrio puniā
tur alijs iuris penis in suo robo
re duraturis. ¶Concilio autem
generali durante et per sex mē=
ses ante huiusmodi concilia pro=
uincialia non celebrentur. Por=
ro in huiusmodi incohatione cō=
cilij ipse metropolitan⁹vel alius
eius nomine infra missarum so=
lēnia/ vel post exhortatorum [1]
sermonē faciat: ea q̄ ad statū ec=
clesiasticum ꝛ precipue ad pōtifi
cale officiū pertinent seriose me
morando:comminandoq3 singu
lis q̄ iuxta prophete sententiā:
si eorum culpa cuiuslibet anima
perierit: illius sanguis de mani
bus eorū a domino exigetur. Pre
cipue autem tūc fiat monitio ex=
acta:vt dignis et bn̄meritis quo
rum vita sufficiēti testimonio no
ta sit ordines ꝛ beneficia sine vl=
la simoniaca labe conferant: et
super omnia vt in aiarum cura
committēda summa diligentia
ꝛ matura inq̄sitio adhibeatur:vt
bona ecclesiastica nullatenus ad
vsus illicitos: animo ad honorē
dei ꝛ ecclesiarum conseruationē
habēdo scd̄m sacros canones p̄=
cipuam curā pauperū et indigen
tiam laudabilr̄ cōuertant: scien
tes q̄ de his oībus apud tribu=
nal eterni iudicis vsq3 ad mini=
mū q̄drantē rōnē reddituri sunt
in quibus q̄dē ocilijs [2] de corrigē
dis excessib⁹ moribusq3 subdito
rū reformādis: p̄cipue q̄r epi in
ɔferēdis bn̄ficijs cōfirmādis ele
ctionibus ministrādis ordinib⁹
deputādis ɔfessorib⁹ predicādo
ad pplm̄ ꝛ puniēdo excessus sub=
ditorū obseruatiōesq3 ep̄aliū syno
dorū: ceterisq3 ad offm̄ ep̄ale ad
iurisdictionē ꝛ administrationē
eorū i spūalib⁹ꝛ tp̄alib⁹ q̄quo mō
spectantib⁹se gesserit:et p̄sertim
an a simoniaca labe man⁹ inno
xias fuerit diligēs inq̄sitio fz iuris
dispositionē fiat vt oēs q̄ in p̄mis
sis deliq̄sse cōperti fuerint p ip3 cō
ciliū corrigāt ꝛ puniāt. Sitimē

[1] Sermo fierius in concilijs.

[2] Concilijs q̄ inquirenda sunt.

de ipso metropolitano circa oia supradicta diligēter exqrat: cui⁹ excessus et defect⁹ ipm ɔciliū ei dēspālr exprimat ipm admonēdo:vt cū alioꝝ pr̄ vocet ꝛ esse de beatja talibus oino desistat: ꝛ nihilominus inqui sitionem de ipo habitam i scriptis redactū ad romanū pōtificē vl'aliū ei⁹ supiorē si quē hꝫ sine mora trāsmittat:vt ab eo punitionē ꝛ reformationē suscipiat ɔdecētē: Iter cetera si q̄ discordie [5]cōtētiōes ꝛ inimicitie īter q̄scq̄ viguerit q̄ qetē ꝛ trāqllitatē puincie possent pturbare curet oi stu dio sacrū conciliū illas sedare:et more pioꝝ patrū ad pacē concordiā cq̄ filioꝝ vigilanter itēdat. Et si īter regna pulcias seu pncipatus hmōi discordias suscitari cōtingat: mor scti dei ātistitees cōcilia pulciaꝝ suaꝝ sił cōgregari pcurēt:ꝛ sibi iuicē cōsiliū ꝛ auxiliū ipendāt: cūcta discordiaꝝ fomenta āputare studeāt: nec hoc alicui⁹ amore vl'odio ptermitāt sꝫ ad deū solū ꝛ salutē ppli mētꝫ oclos erigētes ad sctm̄ pacis op⁹ oi tepiditate semota iuigilet. Cogitēt isup i pnciali synodo q̄ immediate gn̄ale ɔciliū subsequēs ācedit:oia q̄ i eodē gn̄ali cōcilio visa fuerit pseqnda ad dei gl'iaꝫ ac prouicie cōmodū salutē ppli xpiani.ibidēq̄ eligant in nūero cōpetēti q̄ ad primū gn̄ale cōciliū vice toti⁹ pulcie debeāt pficisci: qb⁹ p subsidiū vel al's pui deat put de iure ꝛ ɔcilio pulciali visum fuerit expedire.ita tū q̄ illi q̄ accedere noluerit aut eoruꝫ cleric⁹ nul'aten⁹ grauent.relegātur qꝫ in vnoqꝫ puinciali ɔcilio q̄ fm cano.sanctiōes in eīdē legi pcipiunt ac ea inuiolabilr obseruent:ꝛ trāsgressorib⁹ pene debite inferātur: q̄ si metropolitani seu diocesani pdictꝫterminis i celebrādis puincialib⁹ ꝛ epalib⁹ synodis cessante legitio ipedimēto neglīgētes fuerit: medietatē oiꝫ fructuū ꝛ obuentionū rō ne eccliaꝝ ad eos pertinē tiū: fabrice ipsarum ecclesiaruꝫ applicādā eo ipo amittēt,qui si in eadē neglīgētia per tres primos menses pseuerauerint ab officijs ꝛ bñficijs sint ipo fctō suspensi. Quib⁹ trāsactis tpibus sub ānlcriptis penis āntidoꝫ in pulcia ordie eps ipsi⁹ metropolitani epi. Maior autē i dignitate post pōtificalē i sacris cōstitut⁹:nisi ad alios forsan de consuetudie vl'puilegio ptineat' negligētiā i celebrādis pdictis prouicialib⁹ ꝛ epalib⁹ synodis supplere tenea̅t. Iubet isup hec sctā synod⁹ oib⁹ plati̇s religionū et ordinū q̄rūtūcq̄ ad q̄s celebrare capitula ptinet: q̄ illa statutis tpib⁹sub pdictis penis seruēt ꝛ seruari faciāt.i qb⁹ fm cano. sanctiōes ꝛ religionū ɔstitutiōes cū oi studio ꝛ diligentia ad verā singulaꝝ religionū et ordinū reformatiōnē itēdāt: ita vt deīceps in singl'is mōasterijs iux ppas regulas ꝛ ɔstitutiōes debite regularis vigeat obsuātia: ꝛ pcipue vt tria substātialia pfessiōis vota oino obseruēt:,p pmissa aūt h̄ sctā synod⁹ nō itēdit iurib⁹ quoruīcumq̄ quōlibet derogare. Datū basilee in sessione celebrata in ecclia maiori basil'.vj. kal. decēbris. Anno dñi. M.cccc.xxiiij.

[5] discordie sūt sedande.

[a] Celebratio q̄ icepit tpe silue stri pape ꝛ ɔstātini impatoris .c. j.xv.di.nā antea psecutiōe infidelium ɔ xpianos seuiēte docēdarū plebiū nō dabat facultas: ꝛ quia nō erat epis licētia cōcessa cōue

ēdi i vnū. Ideo eccña l dñuer=
as hereses scissa est:q̄ p concilia
ostmodū cōfutate ⁊ dānate sūt
ec obstat ca.placuit.xiij.q.ij. in
uo ondit q̄ p Melchiadē papā
uit celebratum
ōciliū q̄ pcessit agri[a] dominici pcipua[b] cultura mittat fidei ec=
Siluestrū. Naz est q̄ vepres[c] spinas et tribulos clesie,ad hoc.c.
t dicit Archi. heresum errox[d] ⁊ scismatū extir dānam⁹.in.fi.de
suis cōciliū fe= pat: excessus corrigit: deforma= sum.tri.xxiiij.q.
erit melchia= ta reformat[e] ⁊ vineā dñi ad fru= j.hec est fides.⁊
les ñ tñ ita gña gē vberrime fertilitatis adducit. c.scisma.⁊.q.vl.
e sicut postea dixit apłs cū ibi
ctā fuerūt sz cū paucis. Sil'r q̄z
n di.xvj.l p̄n.fit mentio de cano
nib⁹ apłorū recipiēdis.s.autētī=
is non apocriffis videt̄ q̄ apłi
liqñ et:ā cōuenerint ⁊ fecerit cō
ilīu:qđ est verū. Nā pfecto pri=
nū[1]ɔciliū eccłie fuit celebratū
ierosolymis sub Petro apło pri
no pō.sū.pñte ibidē Jacobo hie=
osolymorū patriarcha seu archi
ep̄s.Vñ disceptantib⁹ Paulo et
Barnaba cū ɔuersis a iudaismo
j erāt antiochie circa legaliū ob
eruationē.vtrum fideles ɔuersi
x gētilitate deberent seruare le
galia: qō hec delata ē ad apłos
j erāt hierosolymis:⁊ Petrus vt
caput cōcilij declarauit illos ad
hoc nō esse inducēdos:qđ appro
bauerūt alij apłi ibidē existentes
vt habet act.xv. fecerūt ⁊ alia tria
cōcilia apłi.gl.xxij.d.c.ij.⁊ de tpi
bus quib⁹ fuerūt celebrata mul=
ta alia concilia. no.Jo. And. sup
ba.vj.in nouella.
a Agri.eccña habet agrū. cle.
ne in agro.de sta.mo.§.in pri.§.
cum itaq̄.cum si.
b Precipua. i. principalis et
vtilissima.§.in pri.§.cum itaq̄.
c Vepres dicuntur q̄z vl pren=
dūt ⁊ sunt spine.si.ver.in cle.du=
dum.de sep.vbi Jo.an.
d Errorū.termin⁹ est gñalior

heresi cū oīs hereticus[2]erret:
sed nō econuerso. Errans eñi i ar=
ticulis fidei nō est heretic⁹ si pti
naciter nō defendit suū errorez:
maxime si credit eccłiaz sic tene
re ⁊ suā fidē sub

no.cle.s.de sum.trini.§. porro. et
ibi Guil.cle.j.de vsu. et ibi pau.
ges.in extraua.Jo.xxij.cum inter
nonnullos. Hen.in.c.s. de here.
e Reformat.ad reformationez
morū offm̄ p̄sidētis dz esse attē=
tū.i pe.cle.§.hoc sane.s. magne.
xxij.q.iiij.ff.d col bo.l. nōnūq̄.in
ex̄.Jo.xxij.suscepti.i p̄n. et č ſi. ℣.
i.l.s.C.de cad.tol.§.⁊ cū triplici.
ff.d pac.iuregētiū.§.si igit.de pu=
blica.l.vectigalia.vbi.G.inst. de
lega.§.optionis.de sta.mo.in sin
gulis.de offi.or.irefragabili. de
maio.⁊ obe.cuz in ecclesijs.C.de
accu.l.absentē. Et est reforma=
tio[3]rei veteri fctā additio aut
eiusdez renouatio.hec eñ sylla=
ba re apposita dictioni significa=
tiue sigt repetitionē facti antiqui
vt i ℣bo reficere qđ est corruptū
in statū pristinuz reducere.ff. de
l.j.§.deide. nec dr reformatū vel
refectū qđ de nouo ɔstituit.ff.de
itine.actuq̄ puato.l.ij.§.pe. cum
similib⁹.⁊ d significato hui⁹ ℣bi
reformatio.no.Bal.in.l.ius ciui=
le.ff.de iustitia et iure.i.l.ij.C. de
decurio.li.x. Jo.fa. insti.man §.
itē si adhuc. vbi dicit q̄ offm̄ re=
formatoris [4] gñalis missi ad
aliquā puinciā reformādaz dy=
rat post mortē mittētis: cū dicat
ordinari⁹ instar pcōsulis aut le=

1 Cōciliū primū vbi fuit celebratum.

2 Heretic⁹ an sit qui errat i fide.

3 Reformatio qđ est.

4 Reformatoris officium non expirat morte concedentis

gatorũ.c.ij.de of.leg.i vj. Idẽ de gardiatoribus ⁊ saluagardijs q̃ dant p modũ gratie qñ ṽba apponunt i eis sapiẽtia gratiã arg. c.si sup.de offi.dele.in.vj. secus in saluagardijs simplicis iusti tie:vcʒ ꝙ q̃s cõ seruat a vi potẽ tia:⁊iniurijs manifestis. hoc aũt põt pcipi ex mul tis qñ adducunt verba q̃ nõ sunt de simplici iusti tia.si vt adijciat hoc aũt concessi mus de grã spã li:vel dicat imp petuũ vel ꝭ filia.

5 Heresi archę duo cõ busti.

6 Uirgo btã si ne pec cato origia li fuit conce ptã.

a ❡Premissa. hereses errores et scismata.

b ❡Dissemiñat.vt in.c.j.xv.di. ⁊ nota contraria cõtrarios parere effectus.ad hoc.c. hospitiorum. xxxij.di.cum ibi no.

c ❡Preteritorum vide cronicas trac.cõciliorum.ca. sexta. xv. di. inuenies in cõcilijs generalibus hereses fuisse dãnatas aut sciſmata pacificata. ⁊ in cõcilio constantiñ.cuiushoc est decretũ pes simũ scisma. xl. annorũ termina tũ est ibi hereses dãnate: ⁊ duo heresiarche.ᶠ. Joãnes hus ⁊ hie ronymus cõbusti fuerũt ⁊ plura bona instituta:⁊ in concilio florẽ tie celebrato p Euge. iiij. Quia g concilio basiliẽ. dãnato, fuerũt reducti ad vnionẽ ecclie ro. greci Armeni Jacobini. vt in decre tis sup hoc factis q̃ incipiũt can tate dño.⁊ in cõcilio basilieñ. bo hemi ⁊ morani qui cõmunionẽ sub vtraqȝ specie toti pplo esse necessariã dicebant ad vnionem ecclesię ro. ⁊ obedientiam impe ratoris reducti sunt:multi reges ⁊ principes pacificati. opinio de beata virgine maria sine pecca to originali cõcepta approbata est in decreto qð incipit elucidã tibꝰ de. xv. kal. octobris. Anno. M.cccc.xxxix. et ꝙ festum conce ptionis eiusdeʒ sicut ante ecclia ordinauerat an nuatim celebre tur ibidẽ statuit Et no.hic qð ex preteritis p̃sumit circa futura . c. scibã. ð p̃sump. vñ preteriti rõ sci re futura facit.⁊ experimenta morborũ cogũt nos inuenire multas medelas.l. di. vt cõstitueret qñqȝ ex pterito pre sumit circa pteritum, puta si mu lier cõtinenter vixit non p̃sumit ꝙ fuit maritata. xxviij. di. q: sũt aliqñ ex preterito circa presens: vt cum querit de fama alicuiꝰ .L. xxvij.di.c.monachus.

illorũ vero neglectus premissaᵃ dissemiñatᵇ atqȝ fouet.Hec pteri torũᶜ tẽporũ recordatio et p̃senː tiũᵈ consideratio ante oculosᵉ nostros ponũt.Quapropter hoc edicto ppetuo sancimus decerni mus atqȝ ordinamꝰ vt amodoᶠ gñalia cõcilia celebrent. Ita qð primũ a fine huiꝰ concilij in quin quẽniũ imediate sequẽs: sm ṽo a fine illiꝰ immediate sequentis cõcilij in septẽniũ: ⁊ deinceps de decennio in decẽniũᵍ perpetuo

d ❡Pñtiũ qñqȝ p̃sumit de pñti circa pñs: vt hic.vj.q.j.q̃ crimen. qñqȝ ex pñti circa pterita.xxxiij. q.ij.cũ p bellicã.qñqȝ ex pñti cir ca futura.l.di. siqs diaconꝰ.⁊ de l.hꝭ p̃suptiõibꝰ no.i...scribã.õpsũ.

e ❡Oculos mentis et considera tionis.§.in p.§. quibus cum si.

f ❡Amodo si.de cetero.

g ❡In decẽniũ non putarẽ suffi cere in si pmi decẽnũ facere vnũ conciliũ generale:⁊statim postea in prin.scðí decennij aliud . quia id potius esset facere concilia de vicẽnio in vicẽniũ q̃ de decennio in decennium. ideo debet esse in terualliũ decẽnũ inter vnũ conci lium ⁊reliquũ propter nimiã plõ

satione ꝯ itãdã.fa. qꝺ no. Joan.
and.in.c.in singulis.in vers.trien
niũ.de sta.mo. in ca.qꝺ dilectio·
de cõ. ⁊ af.⁊ no.hic iũ.ꝓn.ꝙ illud
qꝺ fit de de:cnio in decenniũ dr
fieri freqũẽt [1]

lia cõcilia celebrare. xvij.di.p to.
no.iij.di.porro.de cõ.di. j. ecclia
lxiij.di.adrianus.no.de of. le. qꝺ
trãslationem.de excef. pre. sicut
vnire.spe.ti.de.le §.supest vide:
re.ver. sed nũqd

niã celebratio cõ celebrentur[a] in locis q̃ summus vñ papa p̃sidet
ciliorꝫ gñaliũ dr pontifex[b] per mẽsem ante finem gñali ꝯcilio. c. j.
frequens si fiat cuiuslibet cõcilij approbante[c] et de synodo. in sup

te decẽnio i de:
cẽniũ. dicit glo.in.c. monasteria.
de vi.⁊ ho. cleri.ꝙ ex duabus vi
cibus inducit frequentatio. xxv.
di.vna tñ.fa.gl.in.c.j.de fideiuſ.
in auẗ.si qs ei.C. de adult.iij. cũ
ibi no.de epi.au. vbi.no. qꝺ due
vices faciunt cõsuetudinem ad
maleficiũ vt iteratũ plus punia
tur idẽ no.in auẗ.de testi. col.vij.
archi.c.illud.xij.di.fac.qꝺ; not.in
c.cũ ecclia.in ꝟ.epoꝝ,et ibi doc.
de cau.poſ.ſ3 videt verius qꝺ sit
ad cõmunẽ vsum loquẽdi iuncto
arbitrio boni iudicis recurrendũ
ad iudicãdum aliquid frequen:
ter fieri inspecta materia no. ho
stien in.d.c. monasteria d e hoc.j.
despecta.c.j.in prin.
a ¶Celebrẽtur.vtilis ꝑmissio:ſ3
caret executore. cõ. ilia aũt ꝓuin
cialia : ep̃alia q̃ ſynodi dicuntur:
dñt celebrari annuatim.c. sicut.ɇ
accu.c.graue de p̃bẽ ⁊ [2] ꝯcilia
siue capꝉa monachoꝝ de triẽnio
in trienniũ.c.in singulis. de sta.
mo.in monachis tñ nigris capꝉa
ꝓuincialia dñt celebrari de triẽ:
nio in trienniũ ⁊ gñalia annuatiꝫ
vt in ex̃ bñ.xij.a d mo.nig. statui
mus ⁊ rursus et in canonicis re:
gularib⁹ bti aug. gñalia capitu
la annuatim ꝓuincialia de qua
driennio in quadrienniũ celebra
ri debẽt:vt in consti.bñ.xij. ad ca
no.reg.bti aug. que incipiunt in
singulis ⁊ ꝯstitutionem.
b ¶põtifex ad quem ꝑtinet gña

scriptioni. ij. q.
vij.cũ pastoris.in supscriptione.
xxv.q.ij.si qs dogmata.xxiij.di.in
noie dñi [3]⁊.sine papa ꝯciliũ dr
corp⁹ acephalũ.c. submittit. xxj.
di.⁊ sentit gl.in.c.ad lap. de re iu.
in.vj.ꝙ ꝯciliũ in actu iurisdictio:
nis seu exercito nõ est iudex cum
papa. sed ꝯsultor etiã in arduis
ad hoc.ix.q iij.cuncta p mũdum.
Sciendũ est tñ ꝙ priscis tꝑib⁹ in
cõgregatione ꝯciliorũ semper in
terfuerũt imperatores. ptꝫ. cano:
nes.xv.di.§. hinc etiã.xvij. di.dr
de theodorico rege cõuocãte cõ:
ciliũ et multa cõcilia fuisse cõuo:
cata p imperatores. pꝫ in discursu
historie tripartite et in li.ꝯciliorꝫ
ideo aũt antiquit⁹ imperatores cõ
gregabãt cõcilia cõiter: qꝛ tũc ec
clesia male poterat vti sua ptãte
ꝓpter aduersitates quas patie:
bat ab hereticis qb⁹ aliqñ faue
bat ⁊ adherebãt magni p̃ncipes
⁊ reges vñ statĩ cũ potuit hoc cor
rexit ⁊ nõ p p̃ncipes:ſ3 p se cõcilia
cõuocauit ⁊ aliqñ p imperatores p̃ci:
pite ecclia sunt celebrata ꝯcilia
aliqñ ipa rogante ⁊ postea aucto
rizãte.aliqñ ipsa auctorizãte. ali
qñ ipsa ratificãte. vt di. xvij. p to.
⁊ p̃terit. l. d.§. hinc etiã.⁊ aliqñ cõ
sulto imperatore ⁊ i fine p̃ntia ꝯgre
gato aũt ꝯcilio añ ei⁹ finẽ dissolu
tionẽ dr papa d ꝯsensu ipi⁹ cõcilij
locũ assignare pro futuro.vt.j.
c ¶Approbante. sic papa facit
aliquando statutũ approbante

1 Concilia dñt fieri p inter valla, p̃anorum.

2 Concilia monachorũ quotiens sũt celebrãda.

3 Concilium gñale sine papa dr acephalũ

4 Papa et concilium si discordant de loco concilij.

concilio.c.licet.de elec.c.ubi periculum.eo.titu.i.vj.in cle.j. de summa trinitate.cum simi.
a ¶Consentiente.ista consensus requisitio in hoc casu non videtur necessitatis sed solennitatis tamen.si.dicit consentiente[a] concilio vel in eius cardinales. no. archi.i.c.ad apl'i defectum[b] ipsum concilium deputare archi.in di.ca.si ce.d.re iud.li.vj. et assignare teneatur: ut sic per duo.quod fuit parata ecclesia concilium vigeat: aut per termini pendentiam de concilio concilij tam expectet. ¶Que terminum libidem conuenientes ec.illam requisitio: ceat summo pontifici de fratrum scripserunt principibus et platis totius orbis. ex quo enim electio pape ad eos spectat.c.i nole dni.xxiij.di.d.c.licet. c. ubi periculum.de elec.in.vj.cle. ne romani.e.ti.ergo ola per que peruenit ad electionem veri et idubitati pastoris.ar.l.oratio.ff.de spo.c. prudentiam.de offi.dele.idem. An.iij.p.sum.ti.xxiii.c.ij.§.vij. Scdo spectat ad patriarchas et precipue constantinopolitanum cuius sedes est prima post Ro.xxij.di.de costatino politana.cum catholicus est patriarcha. Tertio ad imperatorem reges et principes.nam ptas vnius deuolutum gradatim ad alium propter negligentiam ar.c.cum in cunctis.de elec.in fi.

5 Papa quandoque prefert concilio.

[left column continued] nem concilium non fo: suorum sancte romane ecclesie car: re necessitatis.
dd enim si in praefixione loci discordant papa et concilium [5] videtur standum sententie pape.ar.no.iiij. dist. in istis.ubi dicit gl. quod sententie pape stabitur contra omnes.xxv. q.ix. venisam. no. Jo.an.in.c.significasti.de elec.ni si papa vellet assignare locum non tutum aut minus idoneum concilio.in his enim que dependent a plena potestate pape que sunt omnino iuris positiui nec tangunt fidem aut decolorationem status ecclesie sententia pape[6] preferenda est.j.c.j. cum ibi not.honestum tamen est quod requirat consensum concilij ad scandalum vitandum.

6 Concilium generale per quos congregatur tempore scismatis.

b ¶Defectum.ut si papa desijt esse per mortem naturalem vel ciuilem seu canonicam que est dispositio. vel si cadet in perpetuam insaniam aut si ad eum captiuatum non pateat accessus.aut si scisma vigeret sicut fuit quando concilium constantiense fuit celebratum.quod et si a nullo fuerit confirmatum:preualuit tamen contra tres papas eos deijciendo et quartum instituendo.ad hoc tex. sin. in c.si duo.fore contra fas.lxxix. dist. ubi per illuc glo.quod in discordia duorum electorum debet congregari concilium generale. et ille remanebit papa quem concilium approbauerit. et fuit illud.c.alleg. pisis et constantie quando fuit concilium celebratum contra illos contendentes de papatu.no. panor.in.c.licet.de elec. et hoc casu contra se.et ptas congregandi concilium [7] primo spectat ad cardinales. no. ce.d.re iud.li.vj. et assignare teneatur: ut sic per duo.quod fuit ubi dt tex.eratque quandam continuationem semper aut eticatum pisis. nam per termini pendentem cardinales ibidem conuenientes scripserunt principibus et platis

7 Laici quandoque potestatem habent in clericos.

aut dicamus quod due partes concilij in aliquo loco idoneo congregate poterunt alios conuocare iuxta no.p Jn no.i.c.ij.de no.ope. nunc si due due partes non sunt congregate: tunc videtur habere locum ordo supradictus aut non refert per quos concilium euocetur dummodo congregetur.et vide gl. no.in.c.tua.de deci.que vult quod in casu scismatis ubi qui scisma faciunt non possunt corrigi per ecclesiam. laici[8] habent potestatem in clericos.alle.xxiij.q.v. de liguribus.de sen.exc.vt fame. et adducebat illam gl.do. Ant.tempore suo contra illos contendentes de papatu qui faciebant scisma in ecclesia dei nec po

erãt corrigi p ecclĩã. Ex quo sen it qd plz ibidẽ Panoꝛ. q si aliqui hodie cõtenderẽt de papatu ⁊ fa cerẽt scisma i eccl'ia dei nec pos sent corrigi p ecclĩã: qꝫ dlz est po tẽs nec vellẽt cõ gregare ↄciliũ dinaliũ cõcilio ob emergẽtes rin eo casu pñt forte casus abbreuiare: sꝫ nul dñi tpales i eos laten progetur. locũ antẽ p fu nanũ mittere ⁊ turo concilio celebrando depu eis inuitis face tatum absq̃ euidenti necessitate e dubiũ sopiri non mutet: sed si forte aliquis ca terminari p ec sus necessarius occurrerit: quo clĩã. nã dñi tpa

claraust in cõcilio cõstãti. qd non dispẽsaret in arduis sine ↄci. car dinaliũ: cõis tñ opi. ẽ q pt ardua sine ipis tractare cũ sit supra ius positiuũ. no. do. i. d. c. sup eo. ⁊ ista reqsitio concilij poti est hone statis vel solẽni tatis q̃ necessi tatis. p ea q̃ no. ↄ. i ꝫ. ↄsentiẽte.

[f] Concilio in q̃ busdã dꝫ pa pa obe dire.

b ¶ Emergẽtes q̃ de nouo emer gunt nouo auxi lio indigẽt. ff. de iterro. ac. de eta te. §. ex cã. ⁊ nouis reb nouũ est remediũ adhibendũ. ff. de vẽ. in spi. l. j. in prin. de iur. cal. c. ceterũ. c ¶ Forte. refert ad emergeñ. nõ ad ꝟbum abbreuiare. ⁊ dubitati ue stat i ꝑpa sigñõe: qñq̃ tñ est exp̃ssiuũ ꝟitatis. no. in. l. si duo. ff. de arb. in. c. sup literis. de resc. in l. i substitutiõe. ff. d vul. ⁊ pu. sub. d ¶ Pꝛorogeẽ. no. casũ i q̃ abbre uiatio tmĩni iurꝫ [3] ex cã pmitti tur: sꝫ pꝛogatio nõ dicũt cõit gl. q inducias datas a lege nõ pt iu dex minuere vel augere. no. in. c. cũ sit romana. de ap. in. c. cupien tes. de elec. li. vj. §. i cle. j. de vi. et ho. cle. vbi dt q circa tps a iure statutũ nõ hꝫ locũ iudicis arbi triũ nec per eũ poterit artari vl'ẽt pꝛogari. vt ptꝫ de tpe. iiij. mẽsiũ indulto ↄdẽnatis ad soluendũ. ff. de re iu. l. iiij. §. si qs cõdẽnat in tpoꝛe. viij. dierũ. qd dat ad pro bandũ exceptionẽ excõicatiõis. de exce. pla. lib. vj. in tpe. iiij. ãno rũ qd dat ad petendũ in inte re. C. de tẽ. in iteg. re. l. vlt. de in in te. re. c. j. et. ij. li. vj. cle. j. eo. tit. in tpe anni vel ex cã bieñij qd da tur ad appellationẽ finiendã. C. de tẽp. ap. l. vl. et aut. ei qui ap pellat. d. c. cũ sit romana. c. ex rõ

[z] Papa in ar duis ↄciliũ cardi naliũ hꝫ e dꝫ.

[3] Termi nus iu ris an possit per iu dicem breuia ri: an p rogari.

es ad hoc pncipalit receperunt ptãtẽ vt ecclĩã dei iungerent. xxiij. q. v. c. principes. ꝫ. in pe. in pnc. a. d. c. vbi pꝛiculũ. vbi in creatio ne sum. põt. dñi tpales hñt ptãtẽ n debentes eligere: vt includan ur in cõclaui ⁊c. fortius g̃ habẽt ptãtẽ vbi eccl'ia ex cupiditate per plures laceraẽ: nec p ecclĩaꝫ põt emediũ competẽs adhiberi. fa. io. p Jo. and. in. c. j. de renũ. lib. j. in nouel. vl' intellige in defe ctũ. i. si papa nollet assignare lo uꝫ idoneũ p futuro ↄcilio cele rãdo: tũc cõciliũ locũ assignabit ã etsi papa sufficiẽter reqsit ad uocãdũ ↄciliũ tenuit ptinaciter n pnicie ecclie p̃ferti si tãgat ipꝫ poterit p alios ↄciliũ ↄgregari p ñc tex. in. c. se. vbi in his q̃ tãgũt nalẽ reformationẽ ecclie i capi e mẽbris papa dꝫ ↄci. obedire [1] ad h decretũ basi. pdc. ꝫ. alle. ls ẽt ad corrigẽdos defect pa e nõ est sine licentia eius requi ta ⁊ petita concilũ congregan um. xvij. di. concilia §. hinc. ¶ Cõcilio papa in ardnis [2] ꝫ hre cõciliũ cardinaliũ. no. Jo. no. i. c. super eo. d. he. in. vj. sicut ps suoꝝ canonicoꝝ. c. nouit. de sisq̃ fi. a p. p. archi. xxv. q. j. q̃ ad p etuã. ⁊. c. sunt qdã. ⁊ Wgr. p. de

ne.de ap.cum si.qꝛ indultū a iu-
re bñfic ū nō est auferendū.j. de
col §.itē.circa. xxviii. dist de his.
vbi archi.de re iud. cū sit indul-
tū.lib.vj.vbi Dy.nisi illo vel alio
iure caueat c.d

talis termini fienda p iudicē: et
tūc ex cā abbreuiare pōt ēt si ius
lim tatū tps statuat. ad hoc not.
in aut.offeratur. C. de lit.cō.not.
Jmo.ꝛ do.i.d.c.cupiētes. de quo
hĉ. in.c. de cau-

illud tps possit necessariū videretur ipsum locū fis de offi.dele-
e tari vl proga mutari puta a obsidiōis guerra a ¶ puta. x ve-
ri: vt h.d.c.cū l t rā b pestis c aut simil is: tūc liceat b ¶ guerrarꝝ. q
roma. vbi pan. summo pontifici de predictorum sunt iusta causa
c.oblate. de ap. mutādi locū. c.

4
Dilationes hodie ꝑñ zūt arbitrio iudicis.

ff de iu.l.ii.l. nōnūqꝫ.aut nisi illd
tēpus iuris ex consuetudine vel
stilo fuerit arbitrariū sicut ho-
die de stilo cōi non seruantur di
lationes iuris de qbus in.l.i C.
de dila.ꝛ ibi cy.iii.q.iii.§.spatiuꝫ.
et similes.sꝫ arbitrio iudicis ꝑfi-
gunt.no.in c.ii.de dila.[4]pan.
in.c.j.e.tit.sed bart.in.l.ii.ff.de re
iud.dicit idistīcte iudicē posse cā

5
Guerre fugiēde sunt.

cognita dilationes datas a lege
augere vl minuere ad h.c. pasto
ralis.de excep.l.si ea.C.q acc.nō
pos.ff.de mi.intra vtile.fm vnaꝫ
lec.d he.isti.si qs istituat. d.l.iiii.
§.si qs ꝯdēnat⁹. de re iud.vbi tñ
iudex male arbitraret in restrin
gendo vel ampliādo iuris termi
nū sine cā poterit appellari.d.c.

6
Pestis excusat a cōparēdo i iudicio.

j.de dila. qꝛ i cōmissis iudicis ar
bitrio pōt appellari si iudex ma
le arbitrat:ꝛ als qꝫ bon⁹ vir.vi-
det eñ suo arbitrio ꝯmissum tā-
qꝫ bono viro et iudex ad quē ha-
bebit h arbitrari ꝯsideratꝫ his q
bonus vir debeat ꝯsiderare.p q
tex.cū gl.ꝛ ibi bar.in.l.si q pena.
ff.de v.si.gl.i.c. sup his.de accus.
vbi pan.bar.sequunt cōiter legi-
ste distiguētes tñ q aut ius dat
certū tps limitatū absqꝫ aliq mi
nisterio iudicis: qꝛ non reqrit q
iudex assignet:ꝛ tūc nō ꝑt abbre
uiare vel prolongare: vt patet in
termino dato ad app.et restit.pe
tendam. aut reqritur assignatio

vbi piculū §.porro.d ele.i vj. de
rescri.statutū.§.cū vo e. lib.cum
guerras[5] qsqꝫ fugere debeat ꝛ
locū tutū petere.ad hoc. c.nisi cū
ꝑdē.§.ꝑpt malitiā.de renū. c.su-
scepim⁹. de homi.j.de pa.po.c.i.
§.j.ibi.hostilitatis.cū ibi no.ꝛ cō
putat guerra inter casus fortui-
tos: nisi tpe ꝯct⁹ potuit ꝑuideri
l.ex ꝯdu.to.§.si vis tēpestatis.et
l.habitatores.§.vlti.ff.locu.nota.
bal in.l.impialis. de pa.ꝯsti. vbi
dt q treuga magꝫ accedit guer-
re qꝫ paci: ita q de treuga ꝛ guer
ra idē est iudiciū . et q tpe treu-
ge nō ē tut⁹ access⁹.fa c. accedēs
ii.vt li.ñ cō.cle. pastoral de re iu.
ꝯ eū est.c illi q. xxiii.q.iii. ibi pax
illa qua treugā dicim⁹ obserue-
tur.d iud. nouit.v.postremo. vbi
dr q federa pacis nō fuerīt ꝑnata
vsqꝫ ad ꝑstrū teriꝫ.ex q ptꝫ q de
treuga loquit p qs tex.pbat treu
gā eē pacē aut magꝫ accedere pa
ci qꝫ guerre not.io. an. i add.spe.
sup ru.de treu.ꝛ pa.pan.in ru.e.
ti.dt treugā esse pacē tēporalem.
c ¶ pestis.q est cā iusta muta-
tiōis loci ꝑp iustū timorē mortis
ad h.j.de col.c.j.§.i. v.paupes.l.
de etate.ff.ad treb.vbi vult bart.
q pestis [6]ē licita cā nō ꝯparēs
di i iudicio:ꝛ p ꝯñs se absentādi
sicut nō tenet qs ꝯpere ad locū ñ
tutū.c.ex pte. de app.in cle.pasto
ral.d re iud.de q vide no. j.d pa.

pol.c.j.§.j.iō dt no.pañ i.c.pp. de loca.q̄ pp pestē superueniētē pt i qlin⁹ dimittere domū 9ductā ãn teriim cōductiōis finitū p q̄ fa.ill le rer.vbi dñs pp necessitatez su: puenientē ī ter ex

pellere inqlinū fratp^a suop aut duap^c ptiuz ip: los q̄ vocat'[3]

et ita inqlin⁹ do sorū 9sciu atq3 subscriptiōe^c aliū venire noluerit

mum dimittere de quo Joã.an.

Naz magna necessitas vt timor mortz [1] q̄ vbi ē ieuitabil' licitū est occidere suū inuasorē ipune si ne metu irregularitatz.cle.j.ō ho. ibi āt nō pt secur morari pp pe stē q̄ cōtagiosa e sitiō dt canō q̄ p̄e stis ē fugiēda.lxxxvij.di.inegotia torē.fa.op.ter.l.inhitatores.ff. loc. q̄ no.io.an.in.d.c.pp̄ter hoc in: quilinus pōt ex causa dimittere domū dño inuito ad hoc.l.j.ff.de migran.no.in.l.cum.l.ff. loca.

a ¶ Fratrū cardinaliū q̄s cū pa: pa de ipsis 9miscue loquit' fres appellat.c.ad falsariop.ō cri.fa. c.ad aplice.de re iu. in.vj.cum si.

b ¶ Duap ptiū In casu nō suffi te et 9sensus maioris p'is cardi naliū sicut nec i electiōe romani põ c.l3.ō elec.⁊ ad h̄ q̄ valeāt ge: sta p vniuersi.[2] op3 q̄ salti ve niāt due ptes vniuersitat3. ff. qō cuiusq3 vni.l.nulli.l.planc, C. de decu.l.nolationū.li.x.not.bar.i.l. oēs aplī.ff.ō iusti.⁊ iu. Bar.in.l. j.ff.de of.pcō.qō ē verū qñ vniuer sitas p se 9gregat':qt potētie vni uersitatz siue collegij 9sistit i dua bus ptib⁹ vñ ē i 9gregando ⁊ tūc valēt facta a maiore pte Jnn. in c.ij.de no ope.nū. gl.in.c.j.ō his q̄ fi.a ma.p.c.vbi.hē et Jmol s3 qñ vniuersitas vel collegium est vocatū per p̄sidentē aut aliū ha bentē potestatē: venietes duūta xat etiā si non faciāt maiorē par: tē: sed lōge minorē possunt expli: care ea q̄ incūbunt agēda sentiū

Jnno.in.d.c.ij.i.c.j.de ma.⁊ obē. ar.c.cū nobis de elec.vbi dr q̄ vo cati nolētes venire faciūt se al e nos.fa.glo.in cle.qō circa.de ele. quē dicit absurdā esse in nume: ro computare il

Pañ.in.c.in causis.de elec Pañ in.d.c.cū nobis.in.d.c l3.in.c.cuz inter vniuersas e.ti i.c.cū oēs.de 9sti.in.c.bone.ij.de postu.p̄rela. iō debite congregato caplo siue collegio l3 maior ps recedat pñt aiū ge:ere actū: p̄sertim vbi pi culū est in mora.not.io cle. ne ro mani.§.porro.de elec.nec illi re cedētes sunt amplr⁹ vocandi ad hoc.c.certū ex q.ij.c.j.de sind.cle. j.de do.⁊ cō.no. inno.i. c. 9suluit. de of. dele.vbi dicit q̄ si termin⁹ pr̄efixus ad eligendū p̄rogetur:ab: sentes q̄ citati fuerāt nō sunt ex ī p̄lus citādi.ad hoc bo. tex. xviij. di.si quis adesse.c.vbi p̄ericulū. .§ sane.de elec.in.vj.vbi doc. Jn no.in.c.9siderauimus.in.c.ecclā ij.de elec.spe.ti.de sin.§.j.x.qd si oēs. arch.lxv.di. si forte. Pañ.in. d.c.cū nobis.manda.c xviij.

a ¶ Subscriptiōe. not.casuz in q̄ requiritur subscriptio card.nolsuz si.ī ō elec c.licet.§.verū tñ de nu. ⁊ qua .car.c.j.§.nō fiat.sic oliz se subscribebāt vna cū ipsa papa in p̄ uilegijs conciliis ⁊ allegationi: bus xij.q ij.nō liceat.⁊.c.cū tedē pro.no.in.c.cuz a nobis.de testi. vide ro. deci.ccxxv.sed hodie nō se subscribunt.vt.d.c.not. io. an. vide qō in simili no.in.l. sacri af fatus.C.de diuer. rescri.in.l. pe nul. C.de diuer.offi. lib.xij. vbi imperator sua scribit rescriptus ab eo emanasse:ne dolus aut fraus fiat.

1 Morosi est inenitabil' l3 inuasorē occidere.

2 Uniuersitatis gesta q̄ valēt.

3 Canonici vocati si venire nō sint fit bi p̄iud dicāt.

locum prius deputato loco vici-
niorẽ[a] ⁊ aptum sub eadẽ tamen
natione[b] subrogare[c] nisi idẽ vel
simile impedimentũ ꝑ totã illaꝫ
nationẽ vigeret: tunc ad aliquen
aliũ viciniorẽ alterius nationis
locũ[d] aptuꝫ huiusmodi conciliũ
poterit conuocari. Ad quẽ prela-
ti ⁊ alij q̃ ad concilium solẽt[e] cõuo-
cari accedere teneant̃ ac si[f] pri-
cipio loc⁹ ille fuisset deputatus:
quã tñ loci mutationẽ vl' termini
abbreuiationẽ[g] ꝑ annũ añ ꝓfixũ
terminũ teneat̃ summus põtifex
legitime ⁊ solenniter publicare[h]

4 Eligẽdi termin⁹ an possit ꝑ capitulum abbreuiari.

5 Electio qñ ꝙ licite fit ꝑ solos ꝑsentes.

a ¶ Viciniorẽ. fa. c. statutũ. §. cũ vero. de rescrip. li. vj. c. vbi periculũ. §. porro. de ele. e. lib. cle. quã uis. circa pn. de fo. compe.
b ¶ Natione. s. ꝓ. j. de colla. c. j. §. vt ꝓ e. ꝓ. adij- ciẽs de nu. ⁊ q̃li. car. c. j. b. ⁊ de illa. i. l. ꝙ si noluit. §. q̃ mãcipia. ff. de edi. edic. ⁊ vulgariter dicũtur eiusdẽ natiõis q̃ sũt eiusdẽ ligue seu idiomatis.
c ¶ Subrogare idest substituere. s. ꝓ. in. c. cum lõge. c. metropolitano. lxiij. di. c. hoc q̃ppe. iij. q. vj. c. ij. vt li. pen. li. vj. ⁊ hic est ar. ꝙ res subrogata in locũ alteri⁹ eodẽ iure censetur cũ illa. ad hoc. l. si euꝫ. §. q̃ iniuriarũ. ff. si q̃s cau. ⁊ ibi glos. et doc. l. j. §. iij. C. de rei vxo. ac. bar. in. l. j. §. hec actio. ff. si q̃s ex tei. li. ius. ex. fu. bar. i. l. q̃ vas. ff. de fur. io. an. in. c. inquirẽdũ. ở pecu. cle. Jo. fa. isti. de ac. §. fuerat. qở le. et no. i. c. eccl'ia. ij. vt li. pen. vbi doc.
d ¶ Quem. locum.
e ¶ Solẽt. no. in ꝯgregatione cõcilij generalis inspiciẽnda est cõsuetudo vt illi euocentur qui soliti sunt euocari presertim prelati. de hoc no. s. in principio.
f ¶ Acsi. i. sicut si.
g ¶ Abbreuiationẽ. fa. iste tex. ꝙ capl'm põt ex causa restringere ⁊ abbreuiare terminũ a iure prefixũ. c. ad eligendũ [4] et monere absentes vt in termino assignato ⁊ restricto debeant interesse ad electionẽ faciẽdã. a. ꝯ. hoc c. cũ inter vniuersas. de elec. vbi Panor. no. in. c. cuꝫ nobis. eo. ti. vbi doc. q: termin⁹ triũ mensiuꝫ fuit ꝓfix⁹ a iure fauore capl'i cui fauori põt cap. ꝓsertim vbi due partes collegij cõueniũt renũtiare in fauorẽ ecclesie: cũ mora i talib⁹ sit dãnosa vt. d. c. cũ inter. c. qm̃ frequẽter. vt lite nõ cõtest. fa. c. cũ inter canonicos. cum ibi not. de elec. Host. in sum. de elec. §. q̃liter facienda. circa prin. mãda. c. v. termi nus tñ triũ mẽsiũ nõ est nimis artãdus nisi ex magna cã. ar. s. in ver. sꝫ si forte. c. ꝯsuluit. ở offi. dele. c. cũ in veteri. ở elec. in fi. ff. de re iud. l. ij. ⁊. iiij. §. si q̃s condẽnatus: puta q: instat finis termini iuris: vel forte tyrãn⁹ aliq̃s venit ad ecclesiaꝫ vt ꝑ oppressionẽ aliquẽ eligi faciat. nã etiã in his casib⁹ vbi ꝑiculũ imminet in ipsa electione pñt p̃ñtes ꝓcedere ad electionẽ abñtib⁹ non vocatis nec expectatis. ad hoc. c. q: ꝓpter de elec. vbi abñtes sunt vocãdi ad electionẽ si cõmode vocari pñt. si g° nõ pñt vocari ꝯmode ⁊ sine ꝑiculo nõ sunt vocãdi. vt ibi no. gl. Hos. ⁊ alij doc. gl. i. d. c. cũ inter vniuersas. vbi hẽ. ad hoc. c. qở sicut. de elec. vbi. Hos. archi. i. c. cũ i eccl'ijs. ở ꝓ. i. vj. Jnn. ⁊ Pañ. d. c. cũ nobꝫ. mã. d. c. v. Hos. in sũ. de elec. §. q̃lr. ꝓ. q̃cq̃d dicat̃.
h ¶ Publicare. i qualibet ꝓuincia nec sufficeret rome publicare. ar. cle. dudũ. de iud. j. de ꝯcu. c. j. §. j. cum ibi no. nec videt̃ singu-

gnlorum platorū auribus incul:
cādū. ar. c. j. de postu. pla. cū ibi
no. contra fa. verbum intimare
quod sequitur.

a ¶ Intimare. sic nō sufficit pu:
blicacio sed req
ritur intimatio et intimare
ad singulos pla
tos z alios q ad
zciliū esent euo
cādi. ad hoc. c. si
epos. xxiij. dis. c. si
forte. lxv. di. in:
fra zciliū Uiēnē
sis. cle. causa j. d
elec. l fi. j. de pa
ci. pos. c. j §. i. fa.
qd no. man. c. v.
b ¶ Atq. verba
sunt zcilij Basi.
c ¶ Italiā. [ ] Jā
pri⁹ magna gre
cia nūcupata est
a grecis eā inha
bitātibus: dein
de a rege saturno
saturnia: eo
q ibidem satur,
nus pulsus a io
ue de suis sedi:
bus latuit: po:
stremo ab italo seculorū rege ibi
regnante italia est vocata: vt di:
cit Isid. li. xvj. z de italia habet i
l. j. z fi. ff. de cen. c. nihil. de ele. de
tē. ordi. c. j. lib. vj. z est dña prin:
ceps olim prouinciarū. glo. in. l. fi.
C. si cen. vel re. archidi. xxiij. q. v.
non vos.

d ¶ Facto. senis. xxvj. Feb. an:
no. M. cccc. xxiij. pon. Mar. v. an:
no septimo.

Sacrosācta. Primo [2] ponit
cām declarationis z de cla
ratione de synodo basiliē. ri
te z legitime in ciuitate basilea
zgregata, secūdo declarat ipsam

vt ad ipsum cōciliū predicti possint sta: celebrandū tuto tpe conuenire. ¶ Atq;[b] pro ipsius execucione decreti ciuitas papie apud italiā[c] fuit electa p cōcilio gnali in fine tunc pxime sequētis quinquēnij celebrando qd quidē zciliū suo tpe debito in dicta ciuitate Papie extitit cele: brari inchoatum: z inde certis ex causis ad ciuitatē Senēsem trās: latum: in quo quidē gnali zcilio Papie inchoato z i ciuitate Se: nensi celebrato hec basiliensis ci: uitas p celebratione tunc futuri concilij gnalis post septeniū a fine ipsius Senēsis zcilij celebrā di fuit electa z debite assignata: vt cōstat in instrumēto publico inde facto[d]. ¶ Item aliud decre tum cuius tenor sequitur.

Sacrosctā gnalis synod⁹[e] ba silienses ecclesiā militātē re: presentans ad perpetuā rei

synodū ptātē hre a xpo: z q oēs
ei obedire tenent i tāgentib⁹ fidē
extirpationem scismatis: z refor:
mationē morū i ecclia dei. tertio
declarat eidē synodo ptinaciter
nolētes obedire
puniēdos. quar
to: plaz synodū
nō potuisse per
quēcūq dissolui
aut trāsferri ad
aliū locū. quinto
ponit accepta
tio ecclie gallica
ne. scda ibi. z pri
mo. tertia itē de
clarat. qrta pre:
missis. qnta acce
ptauit. hoc dcre
tū factū fuit ah
dissolutionē zci
lij. xv. feb. anno.
M. cccc. xxxij. pō.
euge. iiij. āno. j. z
renouatū post
dissolutionē an
no M. cccc. xxxix.
xvij. Kal. iunij.
e ¶ Synodus.
no. q istō zciliū
editur sub nole
zcilij z non pape tm. fa. ca. osius
d elec. c. j. d pac. lxiij. di. adrianus.
qnq tñ edit sub noie pape cū zci
lio cōcilij. c. li. de elec. c. aduers⁹.
de imu. ecc. gl. i. c. ad aplice. de re:
iudi. li. vj. i cle. j. de sum. tri. Inno.
z host. j. c. ex gestis. de cle. nō re:
si. li cū materia originat a toto
zcilio tūc fit statutū sub noie to:
tius zcilij. ita loquunt pria iura
vbi ho materia originat a solo
papa: sed cū zcilio zcilij hnt locū
scda iura zsi. no Pan. in. c. j de
spō. ēt vbi papa est absens a zci
lio dicta hntur sub noie zcilij. xij.
di. de his. c. placuit. xcvj. dis. bene

1 Italie varia hūit noia.

2 Diuisio textualis.

3 Cōciliū constō sub cuius nomine editur.

quidem. xxxij. di. quoniam. et. c. interdixit. cum si.
a ¶ Cathegoria. si. l. c. s. de scis. li. vj. c. albericus. de exest.
b ¶ Omnipotētis. si. j. de elec. c. s. §. cū humane.

4 Heresies extirpantur per concilia.

semp eni potēs est. de pe. di. vij. null⁹ expectet. & sola pōt q̄ posse ē aliq̄d posse. ō pe. dis. ij. principiū. §. caritas. c. si paul⁹. xxxij. q. v.
c ¶ Indiuidue. de sum. tri. c. j. §. hec scīā. l. ū C e. ti. et incōmutabili. c. incō. xxij. q. iiij. c. firmiter. de sum tri.
d ¶ Gloriam. si. s. in ꝓ §. quibus ad plenum.
e ¶ Heresum. vide tres causas. ob q̄s ɔciliū gñal'e est celebrādū.

5 Legislatorio studiū.

f ¶ Extirpatione. prima causa. si. s. c. s. in prin. hereses enim maxime per concilia generalia extirpate sunt: nam in concilio basilien. quidā libell⁹ edit⁹ a magr̄o Augustino de Roma archiepo nazazeno: cuius primus tractatus de sacro vnitatis x̄pi & ecclesie siue de x̄po integre intitulatur. scōs de epo in capite & eius inclyto principatu. alius de caritate x̄pi circa electos et eius infinito amore: dānatus fuit p decretum qd̄ incipit cū inter ō edib⁹ octob. anno. M. cccc xxxv. & in ɔcilio constantien. q̄dā assertio q̄ quilibet tyrānus pōt & dȝ licite & merito rie occidi per quecūq̄ vasallum sui vel subditū etiā p insidias & blāditias vel adulationes nō obstante quocūq̄ iuramēto seu ɔsideratione factis cū eo non expectata snia vel mandato iudicis cuiuscūq̄. & s̄p alie assertiões ad

memoriā[a] ad laudē dei omnipoten tis[b] ac bñdicte idiuiduecȝ[c] trinitatis gloriā[d] & honorem: ꝓ heresum[e] atq̄ errorum extirpatiōe[f] morū in capite & in mēbris ecclie dei reformatiōe[g] ac regū atq̄ regnorū ceterorūq̄ x̄picolarum ad inuicē autore discordiarū[h] ꝑniciose rante dissidētiū pacificatione[i] in spiritusctō legitime ɔgregata[k]

eam tendētes dānate sūt tāq̄ he retice scādalose & erronee q̄s nō nulli ascribebāt magr̄o Jo. pui. q̄ ꝓpōnē solēnem corā rege fecerat parisi⁹ ꝓ iustificatiōe ducis Burgundie de morte ducis Aurelianē. aliū dicebāt illas nō manasse a dicto magro uised fuisse ɔflctas p Jo. ō ger son. aut aliū ad denigrationē famē ipsius pui et ducis burgūdie. & vide no. s. c. j: in versi. preteritorum.
g ¶ Reformatiōe. scōa cā. cōcor. c. sicut. de accu. cū si. nā omne studium leg'slatoris [s]est vt hoies bene viuāt. l. aut. vt nō lu. ho. circa p̄n. coll' vj. & nō suas perdant aias eo. ti. §. ꝓpter. & iura ad bonum inuitāt. C. de nup. l. impialis. & mala puniūt & execrātur. ff. de iust. & iu. circa princi.
h ¶ Discordiaꝝ. s. diabolo q̄ inimicatur hoibus p iuidiā xvj. q. ij. visis. de pe. di. ij. p̄nceps ideo nititur inter eos seminare ɔizaniā c. iȝ. ō elec. c. le dudū. §. ab oliȝ. de sep. in cle. Jo. xxij. q2 quorūdā. et de diuersis nominibus diaboli no. Jo. an. in. c. dānam⁹. ō sū. tri.
i ¶ Pacificatione. ad quā studere dȝ papa. c. nouit. de iu. s. in ꝓa ri. §. qb⁹ ad plenū. P. q̄ ɔdiu. cū ibi no. & ē tertia ɔciliū ɔgregandi cā. si. in. c. ad ap̄lice. de re iu. li. vj.
k ¶ Cōgregata. in incohoatiōe cōciliū & alijs actib⁹ ei⁹ missa de spiritusctō cātari dȝ. n. Inno. in. c. cū nobis olim. de elec. ad hoc. s. ō ele. c. s. §. cū humane. & plati dñt esse induti sacris vestibus. fa. dē elec. qd̄ sicut. cū ibi no. c. vt ap̄lice.

de priuil.in.vi.⁊ de ordine seruã-
do in cõci.celebrãdo. vide in co-
dice canonum ysido.i.
a) ¶ Ordinat.hec.v.ṽba in.iđ.so
nãt.ad h.c.i.his.eũ ibi no.đ ṽ.sig.

nas.fa.c.j.de ma.et obe. et qđ ibi
no.Imol.⁊ doc.l.j.ff.de al.scri.qđ
no.Bar.i.l.j.§.pri⁹.ff.de vul. ⁊ pu
pil.subst. Quid aũt si nõ est dare
ꝑoritatẽ ordinatiõis vt q̃ plures

b ¶ Ordinãtib⁹
§.in prori.§.cuz
itaq̃.c.j.circa fi.
c ¶ Interueniẽ
te.i.mar.v. ⁊ ene
ge.iiij. §. in ꝑ.§.
sum itaq̃.
d ¶ Debite pro
causis iustis et
necessarijs.
e ¶ Legitime.q̃
ex ordiatiõe cõ-
ciliorũ cõstãtiẽ.
et senẽn. ⁊ apo.
aut.interueniẽte.
f ¶ Rite.i.ordi-
nate. ⁊ ordinem
conuocatorũ ad
conciliũ signat.
g ¶ Presenti ses
sione.i.illius ꝑsentis diei delibe
ratiõe.i.ideo dicit sessio: q̃ dietim
in certo loco deliberabatur: ⁊ qđ
singulis dieb⁹ fiebat sub data il
lius diei i scriptis redigebat.s.:.j.
eo.§.ꝑmissis.cũ si.⁊ sedẽdo:q̃ aia
sedẽdo ⁊ quiescẽdo fit prudẽtior.
ait ph̃s.⁊ hierony. sup dani.:.ibi
antiqu⁹ dierũ sedit:sedẽs descri-
bitur vt maturitas in se cõprobe
tur.ideo debẽt sedere iudices nõ
solum cum diffinitiue pronũciãt:
sed et cũ res q̃ agit plenã cogni-
tionẽ desiderat.in aut. de iudi §.
sedebũt.coll.vi.c.fi. de re iudi in
vi.⁊ quo ordine debeant ꝑlati in
concilio sedere:vide tex.in.§. hoc
quoq̃.xvij.di.in.c. placuit. qđ est
palea.xviij.di.vbi đr ꝙ ipsi sede-
re debẽt ẽm ordinationis sue tẽ-
pus ordine pari existente nõ ha-
bẽdo respectũ ad eccłias siue glo

decernit statuit ⁊ diffinit: decla-
rat ⁊ ordinat[a] vt sequitur. Et pri-
mo ꝙ eadem sacra basilieñ. syno
dus sacris cẽ stãtiẽsis ⁊ senensis
gñalibus concilijs decernẽtibus
atq̃ ordinantibus[b] ⁊ auctoritate
ap̃łica inte ueniẽte[c] fuit et est in
hoc loco basilieñ. debite[d] legiti
me q̃[e] atq̃ rite[f] inštiata ⁊ cõgre-
gata. Et ne de eiusdẽ sacre basi-
lieñ. synodi ꝑtãte a quoq̃ dubite
tur: ipsa eadẽ synodus duas de-
clarationes ex decretis synodi cõ
stãtieñ. in ꝑnti[g] sessiõe alijs suis
decretis editis seu[h] edẽdis inse-
rẽdas ordiauit ⁊ decreuit. Qua-
rũ quidẽ declarationũ tenor[i] pri-
me sequit ⁊ est talis. ¶ Et primo

fuerũt promoti
epi eodẽ die, re-
curre ad tex.d.l.
j.de al.scri. vt il-
le ꝑferat, i sessio
ne q̃ antiquior ẽ
tẽpore: vel q̃ sun
ctus est maiori-
bus bñficijs. ad
hoc.c.ꝑ tuas.de
maio.⁊ obe.c.cũ
in distribuẽdis.
de tẽ.or.c.memi
nimus.de accu.
qđ no.Panor.in
d.c.j.de maio.⁊
obe.l hoc tñ ser
uent priuilegia
q̃rũlibet ecclia-
rum.vtile.⁊ not.
in.l.decernimus. C. de sacrosan.
eccle.qđ no.§.in ꝑ.§.quibus attẽ
te. Sed in deliberãdo q̃s debeat
primit⁹ loqui/videt per predicta
ꝙ de iure senior ẽm ordinẽ sessio
nis.ad hoc.c.j.de cõtro. seu. apđ
pa.tex.vbi Bal.coll.j. spe.titu.de
aduo.§.iam nunc videndum.ver.
porro.tamen dñi de rot.vtuntur
ꝙ iunior primitus loquatur .qđ
practicãt aduocati palatij in col
lationibus.
h ¶ Seu.pro ⁊.l.sepe.ff.de ṽ.sig.
i ¶ Tenor.s.i.cle. dudũ.in prin.
de sepul.cle.si vñz.in ꝑn.de reli.⁊
vene.sanc. Et sa.iste text. ꝙ si te
nor instrumenti cõfirmati ponit
de verbo ad verbũ in instrumen
to cõfirmante ꝙ instrumentũ cõ
firmãs facit plenã fidẽ de instru
mento narrato: ⁊ si primũ instrm
originale n oñdat:cũ videat, ẽmũ

r Snia sedẽdo ꝑfert.

x Iunior deliberando prim⁹ loq dz.

z Instrumentũ confirmans an faciat plenã fidẽ đ istro narrato.

publicatū cū autoritate superioris confirmantis. ad hoc.c.venerabi.j.ꝛ ibi glo.de confir.vtili vel inuti.hẽ.in.c.examinata.eo.tit.c.abbate.vbi glos.de ver.sig.archi. in.c.presentium.

4 Xps ẽ eccl'ie spōsus

vij.q.j. vbi dicūt qn̄ i cōfirmatione priuilegij inserat tenor ipsi' priuilegij ꝙ ex hoc ppetuas hꝫ vires ꝛ si primū priuilegiū nō ostēdatur cum videatur primū publicatū cum auctoritate principis.ad hoc.c.in synodo.l.xiij di.de no.ope.nun.c.ij. Spe.ti.de instru. edi.§.nunc aūt videndū.in princi.hen.in.c.inter dilectos.de fi.instru.qđ intellige qn̄ cōfirmatio fuit facta partibus instantibus vel cōsensu ipsarum aut saltē vocatis illis quorū interest:specialiter si de eis cōstat: aut si de eis nō ꝯstat: sufficit pro clama vel edictum.ff.de vẽ.inspi. l.j.§. denuntiari C.de remis. pig. l.si eo tpe.cū si.vt quicunꝙ putauerit sua interesse veniat ad contradicendū.iuxta no. per Inn.in

5 Ptās gladij spūalis vbi fundatur.

c.significauit.in.c. Albericus. de testi.ꝛ ibi Panor. Bald. in auł.si quis in aliquo.C.de,edē.doc.in.c. si.de fi.instr.Panor.in.d.c. abbate.al's non faceret fidem de tenore instrumēti cōfirmati sicut nec exēplatio que fit auctoritate iudicis faceret fidē de instrumento exēplato parte nō vocata: cum in hoc pars posset ledi:ideo vocanda est.C.de test.l.publicati.l. nam ita diuus.ff.de adopt.qđ limitat Pan.in.d.c.venerabili. fm ea q̄ le.ꝛ not.in cle.literis. de pro.sed hodie sublata est.j. de subla. cle. literis.c.j.

a ¶Declarat.verba sunt concilij constantieñ.

b ¶Representans.xxiij.q.j. maiores.j.de col.c.j.in prin.

c ¶Potestatē. ista potestas siue auctoritas conciliorū saluberrima ē.xij. di.illa.

declarat[a] ꝙ ipsa synodus in spiritusancto legitime ꝯgregata generale concilium faciens ꝛ ecclesiam militantem representans[b] potestatē[c] a christo[d] habet[e] immediate. Cui quilibet cuiuscūꝙ

d ¶Christo [1] qui est sponsus eccl'ie militātis. cle.j.§.ꝙ l hac.de sum.tri.xcvij. dist.c.j.xxvij q j. nuptiarum.ꝛ capit.ad ephe.j.c j.§.sed vbi de sa.vnc.cle.romani.de iureiurā.ideo mortuo papa non remanet ecclesia acephala.no.in cle. ne romani.de elec.archi. in.c. vbi periculum.eo.ti.lib.vj.

e ¶habet concor.j.de col. c.j. in prin. potestas enim ecclesiastica non fuit data soli petro: sed oībus apostolis representantibus totam ecclesiam.xxj.distin. in nouo.xxiij.q.j.manet.xix.distin. ita dominus.c.noua.de pe.et remis. et hanc potestatē cōtulit Christ' petro vice oim si peccauerit in te frater tuus:vade ꝛ corripe eū ꝛc.ꝙ si n̄ audierit eos: dic eccl'ie. si aūt ecclesiā nō audierit sit tibi sicut ethnicus ꝛ publicanus. c. si peccauerit.ij.q j.de iudic. nouit.man.xviij quo in loco fundatur plenitudo potestatis:[5]ꝛ gladij spiritualis: ꝛ eius executio in ecclesia super quēlibet christianū qui est frater noster: etiā si papa fuerit.xj.q.iij.ad mensam. nec accipiendū est hic dic ecclesie.i.pape:qm̄ xps Petro loquebat̄ q̄ nō diceret sibi ipsi. Itē q: subiunctū est ibi pluralr. quecūꝙ ligaueris sup terrā ꝛc.deniꝙ si nō hꝫ ecclesia talē ptātem ꝛ executionē frustra dixisset xps dic ecclesie cum potuisset impune non audiri.

¶ Obe...ire. vide tres casus in ...ibus cōcilium[1] gñale est su...ra papam: et ei papa obedire te:...et. Primus in his q̄ concernūt ...dem. hinc est q̄ conciliū potest ...ānare et depo...ere papam p: statuis conditionis vel dignitatis ...ter heresim, no etiam si papalis existat obedi... at Inn. de vb. re... tenetur in his que ptinēt ad ...ig. ex parte.j.ar...hi. c. in fidei. de her. li. vj. ad hoc. ...vij. di. §. hic etiam. ij. q. vij. §. item ...Simac. no. eo. c. et q. sicut nisi pa...pa paratus esset se corrigere de ...heresi. tunc nō debet deponi. xxj. di. nunc autē. et dicit Hug. xix. di. anastasius. q conciliū pōt phibere vt nemo participet cū papa heretico: quo casu repellendus eēt cōcilio: qm̄ heretici nō sunt de cor pore cōciliij. xxiiij. q. iij. cū q̄bus. j. q. vij. cōuenientib⁹. et dicit Jo. an. in. c. licet. de elec. q heresis potest pbari p duos testes ad eius dispositionem. alle. glo. ij. q. iiij. pre sul. papa eñ hereticus minor est quocūq catholico. glo. in. c. achacius. j. xxiiij. q. j. ad hoc. c. si papa. xl. di. vbi dicit. glo. no. q si papa est i peccato mortali notorio scā dalizante alios: et est ptinax et incorrigibilis: potest tāq heretic⁹ puniri quia videtur male sentire de fide cum incorrigibilis sit contumax; et contumacia in pec cato dicitur heresis. lxxxj. dist. si q̄ sunt. sed. d. glos. reprobat Antonius in quarta parte sum. ti. xj. c. viij §. iij. et in secunda parte sum. ti. iij. c. xj §. x. vbi dicit q illa glo. loquit opinatiue nō assertiue. et q Jo. an. cuius est glo. sentit cō trariū. lxxix. di. si quis dicēs. q cū dicit ppter heresim posse papam deponi sumitur ibi proprie et stri cte heresis pro errore in fide nō pro contumacia vel inobediētia q̄ impropie dicitur heresis vt. d. c. si qui sunt. nec reperitur aliqs papa deposit⁹ ppter scelera sua: sed ppter scisma tollendū: et dicit hoc Pet. de palude tenere in iiij. senten. idem Ant. in. iij. parte sum. ti. xxij. c. iiij. §. iij. pe. de pa lude in tractatu de potes. pape. Aug. de ancho. in trac. de potes. eccle. vbi dicit glo. illam posse saluari. q intelligat qñ papa sic est incorrigibilis q il lud peccatū qd̄ cōmittit mortale credit: et dicit nō esse pctm̄: tunc eñ esset vere et pprie hereticus. cle. ad nr̄m. §. vij. de here. cle. j. in fi. de vsu. sed. d. glo. c. si papa. seq tur Pan. in. c. significasti. de elec. in. c. cū venissent. de iudi. Hen. in d. c. licet de ...isa est. j. tit. j. c. licet. §. summū. ver. alioquin de ān̄a. c. j. §. et si. Itē in cōcernētibus fidem nō pōt papa disponere ɔtra dispositū p cōciliū. d. c. anastasius. et stādum est potius sententie ɔcilij qd̄ nō pmitteret spūssanctus errare ex pmissione xpi. Mat. vl. vobiscum sum vsq ad cōsummationem seculi. cle. si dn̄m. §. ascensurus. de reli. et vene. sanct. et Luc. xxij. exorauit ne deficeret fides Petri. i. ecclesie vniuersalis. xxj. di. §. j. ver. ego p te rogaui. c. a recta. cū ibi no. xxiiij. q. j. c. maiores de bap. licet eñ quilibet de cōcilio possit errare diuisim.: sic pōt intelligi. xxxvj. q. ij. de puell. et. c. si in quibus patet ɔcilium calce donense et melde. errasse iuncto c. si. de rap. glo. et ibi arch. i. xx. dis. c. j. tamen ɔiūctī3 et in sensu com posito consilium non potest errare: presertim in tangentib⁹ fidem. Nam ista propositio nunq̄ pote. esse vera: concilium gene

f Conciliū i tribus casibus ē supra papā.

g Papa heretic⁹ est minor q̄cūq catholico.

rale erat vel ecclesia vniuersalis est nulla:q2 7 si o&ea excepto vno errarent in illo tamen vno resideret ecclesia vniuersalis: vt in beata virgine Marie in qua sola tépo2e passionis christi remásit fides eccl'sie.no. Pan.in.d.c.si gnificasti.qd verum est errore iuris.sed in errore facti: pterrim probabilis ecclesia posset errare.no. Hen.in.c.a nobis.de sen. exco. et dicit.glo.no.in.d.c.anastasius. q papa tenetur requirere 2cilium epo2um vbi agitur de fide.qd nó solum intellige de articulis fidei sed de arduis tangentibus vniuersalem statum fidelis ecclesie glo.in.c. sicut.xv. di.vbi dicta archid. q nimis periculosum esset fidem nostrá cómittere arbitrio vnius hominis: nisi papa moueretur melio2ibus rationibus et auctoritatibus q ceteri de concilio:tunc esset stadú snie sue. In cócernétibus eni fidem etiam dictum vnius priuati esset preferédum dicto pape si ille moue? melio2ibus auctoritatibus noui et veteris testamenti q papa. sicut dictum. Hiero.[4] melius sentiétis fuit prelatum statuto 2cilij.c. tua.iúc.c. placuit.xxxvj.q.ij. 7 exéplo phanucij qui aliis in nicena synodo 2tradixit 7 eos ad partem suá traxit. xxxj.dis.nicena.ita intellige glo. in.c. qd translationé. de offi. le. q de causa fidei solus papa cognoscere pót. fa.d.c.maio2es. vbi no.doct. q regulariter solus papa pót decidere causam cócernétem fidem:7 sacramenta ecclesie.c. hec est fides.xxiiij. q.j. sed.in.d.c.Anastasius.papa voluit decidere cótra aliqd statutú p ecclesiam qd nó poterat sine 2cilio:q2 in cá fidei vbi 2stat de iudicio totius ecclesie papa nó potest aliqd decernere cótra statutú ecclesie cú posset papa esse hereticus: 7 sic errare in fide.d.c.si papa.sed ecclesia errare non pót.vt dictum est. Secúdus casus est in casu scismatis extirpádi: cú duo sc3 2tendút de papatu 7 bñ quia satis appropinquat heresi differens ab eo:sicut dispositio ad habitú.x.xiiij.q.iij.inter heresim.vñ hoc casu 2ciliú h3 inter eos iudicare.vt le.7 no.xxix. di.si duo fo2te.no.car.flo.in.c.l3.de elec.no.S. c.j.7 multi solénes doc. voluerút dicere q vbi scisma nó posset sedari nisi 2tédentes de papatu renútiarét papatui [?] possent cogi ad renúciandú 7 deponi.ad hoc. glo.in.c.tua. de deci.qd no.S.c.s. 7 ita papa depnoere? aliqñ a cócilio sine culpa: non tñ sine maxima causa pter vnioné ecclesie. ad hoc.j.de elec.c.l3 .S.verútñ.cú ibi no.7 vide Jo. de gersonno in tractatu de auferibilitate pape ab ecclesia .sed Antonius in secunda parte sum. tit.iij.c.xj .S.x. intelligit hoc decretú de scismate dubio: cum.s. sunt duo pótifices creati: 7 dubitatur qs eorú sit verus: putat q2 electio primi dici? facta per metú cadenté in cóstantem q uis a duabus partib9 cardinalium postmodú ad eisdé fit electio alterius sine violentia et metu quocúq.sicut accidit casus circa anná dni. M. ccclxxx. nam mortuo Gregorio.xj .cardinales debétes pcedere ad electionem successoris fuerunt (vt dicitur) a romanis cóminati q occideren? si nó eligerent italicum aliquem: elegerunt ergo archiepm barch. qui tunc erat rome/exprimentes ei qcú eligebát ad vitádú periculú seu fingebát eli cre:l3 postea data oportunitate aliú eligere lis

[Marginal notes:]
3 Fides in sola Vgine remansit.
4 Hieronymi opinio fuit plata cócilio.
5 Papa qñqp dponi etiam sine culpa.
6 Cardinales qñq fuerút ad eligendú certu3 2pulsi.

bere intendebant. Electio igitur
illo qui Urbanus. vj. dictus est:
ille (vt refertur) dixit ꝙ si vole-
bant eum eligere ꝙ eum elige-
rent: quia intendebat papa esse.
Illi tamen cardinales post aliqđ
tempus recesserunt ab eo et fu-
gientes ad ciuitatem fundāsem
elegerūt aliū q̄ dictus est clemēs
vj. qui trāstulit curiā suā in Aui-
nionē: illūcq; venerata est ꝓ pa-
pa Francia/hispania/⁊ Catha-
lonia: alteri vero. s. Urbano ad-
hesit obediēs Italia/alamania/
⁊ vngaria: ⁊ durauit hoc pessi-
mū scisma vltra. xxx. annos: du-
rāte illo scismate post Urba. suc-
cessit ex illa parte Boni. ix. boni-
fa. sucessit Inno. vij. Inno. Greg.
xij. ex alia pte Cle. successit Bn̄.
xiij. q̄ dicebat Petr⁹ de luna. sub
q̄b⁹ fuit factū ꝯciliū Pisis. anno
M. cccc. x. in q̄ ipsis depositis fuit
electus Alexāder q̄ dicebat Pe-
trus de candia cui successit Jo.
xxiij. ꝓpter qđ gn̄atum fuit aliud
scisma: tandē ꝯcilio ꝯgregato cō-
stantie ꝑ imperatorē Sigismū-
dū consentiētib⁹ dictis Jo. xxiij.
⁊ Greg. xij. ⁊ cardinalib⁹. d. Bn̄.
ibidē accedētib⁹ ibidē cessit Gre-
go. xij. ⁊ alij duo depositi fuerunt
ꝓpter contumaciā ⁊ ad sedādū
scisma: adherentes aūt vni ⁊ al-
teri eoꝝ durāte scismate moti nō
ex tpalitate: sꝫ ex ꝯsciētia ⁊ exau-
ditis ꝯsilijs peritorū q̄ in q̄libet
obediētia erāt: non ꝓprie ⁊ vere
scismatici: vt dicit Anto. in. c. al-
le §. vi. ⁊. vij. Nō intelligit autem
illud decretū: vt ipse dicit de ma-
nifesto scismate s. cū vnus cano-
nice est creatus ⁊ est papa indu-
bitat⁹: alius aūt est intrusus alia
cū q̄libet eps posset recedere ab
obediētia pape: ⁊ sic facere scis-
ma sic haberet papa quottidie su
dicari contra iura. vnde anacle.
papa inquit. electionem summo-
rum pontifi. sibi dominus reser-
uauit. lxxix. distinc. c. fina. Idem
Anto. in. iij. pte sū. ti. xxiij. c. ij. §.
vj. ⁊ dicit panor. in. c. inq̄sitioni.
de sen. excō. ꝙ de cardinalibus q̄
recesserant a Greg. ⁊ bn̄dic. ⁊ re-
uocabant ab eis sub pena excōi-
cationis dicebat ꝙ nō tenebant
obedire: q2 fuisset impeditū cōci-
liū ⁊ vnitas eccl'ie: sic ex tali p̄ce-
pto mala p̄sumebant futura ⁊
stat⁹ eccl'ie pturbari: ad quod di-
ctū no. Inn. in. d. c inq̄sitioni. ꝙ
vbi ex p̄cepto pape p̄sumit statū
eccl'ie perturbari: vel aliqua ma-
la futura nō est obediendū. fa. qđ
no. Inno. ⁊ hostiẽ. in. c. q̄to. de
con'ue. Terti⁹ casus est in his q̄
tangūt generalē morū reforma-
tionē in capite ⁊ in mēbris. nam
generalis deformatio nō medio-
criter fidē tangit: ⁊ ꝑ ꝯn̄s eius re-
formatio: ideo dicūt cōiter glo. ꝙ
papa nō pōt dispēsare contra sta-
tū vniuersalem ecclesie. no. in. c.
literas. de resti. spo. c. ꝓposuit. de
conces. pre. qđ verū si statuendo
vel disponendo decoloraretur
stat⁹ ecclesie. xxiiij. q. j. memor.
j. q. vij. ⁊ si illa. xxv. q. j. sunt qui-
dam. ⁊ ibi glos. no. Inno. in. d. c.
q̄to. in. d. c. inquisitioni. Et ꝙ in
predictis finaliter ad generale
conciliū ꝯueniri oporteat osten-
dit Aug. in epl'a ad donatistas:
vbi loquens de collegio pape ac
cardinaliū dicit ecce putas illos
epos qui rome iudicauerūt non
bonos iudices fuisse: restabat ad
huc plenariū eccl'e vniuersalis
conciliū vbi etiā cū ipsis iudici-
bus causa posset agitari: vt si ma-
le iudicasse ꝯuicti essent eoꝝ snie
resoluerent. Aug. i ꝑn. li. de gra. et
li. ar. ꝯ inquit heresim: scꝫ pela-

fidē & extirpationem dicti scisma
tis & generalē reformationem ec
clesie dei i capite & in mēbris. Al
teri⁹ a q̄o sequit tenor i hec v̄ba.
Itē b declarat q̄ q̄cunq̄ cuiuscunq̄ status vel dignitatis etiā si
papalis existat: qui mādatis sta
tutis seu ordinationib⁹ aut pre
ceptis c huius sacre synodi d et
cuiuscunq̄ alterius cōcilij gene
ralis legitime e congregati super
p̄missis seu ad eam ptinētib⁹ f fa
ctis vel faciendis obedire cōtu-

glianā cū fuisset diutius disputa
tum etiā ad concilia episcopalia
nouissima necessitate est peruen
tum: & in his casibus intelligen
dū est illud Hierony. orbis ma-
ior ē vrbe. xciij
di. legimus.
a Alter s⁹ de
clarationis con
stan. concilij.
b Itez. hec di
ctio ↄtinuat ad
p̄cedeñ. j. de col.
§. itē visuz. & §.
se. ff. de pac. l. itē
qr. de his q̄ sunt
sui vel ali. iu. l.
itez qui in ptā
te. de qua Bart.
in. l. j. ff. de publ.
iu. l. in repetēdis. ff. de le. iij. Bal.
in. l. si fortidianū C. de le. do. in. c.
pastoralis. §. itē. de offi. dele.
c Preceptis. hec quatuor ver
ba equipollent.
d Synodi. cōciliū gñale dr sy-
nodus. c. canones. §. synod⁹. xv.
di. xvj. d. sexta synodus. in sub-
scriptione. c. ij. de iudi. cū si.
e Legitime. autoritate app.
interueniente defectu ei⁹ cessan
te: vt le. & no. s. c. j. al's nō cōciliū:
sed conuenticulū aut ↄciliabulū
vocaretur. xvij. di. multis.
f pertinentibus. & dependenti
bus. qr in alijs q̄ sunt meri iuris
positiui & in quib⁹ nō verteretur
decoloratio stat⁹ ecclesie aut de
formatio: papa [1] est maior con
cilio. c. aliorū. c. nemo. ix. q. iij. c. si
gnificasti. de elec. vbi dicit Joan.
an. q̄ solus papa pōt interpreta
ri statuta concilij nec mirum f̄m
eū cum posset ea tollere & limita
re. no. in. c. statutū. de rescript. in
vj. & snia ipsius p̄ferenda est sen
tentie totius ecclesie. glo. xxiiij. q.

j. quodcunq̄. Io. mo. & Io an. in
nouella. in. c. j. de cōsti. in. vj. nam
lz ecclesie fuerit data potestas ec
clesiastica: pape tñ fuit attribu-
ta tanq̄ capiti. vt. d. c. q̄dcunq̄. c.
sta dñs. xix. dist.
xxj. di. nouo. nec
papa recipit po
testatē ab hoie:
sz a deo. xcij. di.
sa. ian & eiꝫ suc-
cessor petri & vi
cari⁹ christi. de
transl. prel. c. ij. &
iiij. io nulla re
gula ap. ipsum
ligat cū non ha
beat imperium
par in parez. de
elect. innotuit.
no. host. de biga. sup eo. nec etiā
concilia cum sit in. d. casu supra
ea. no. Hen. in. c. j. de cōsti. tamē &
licet non ligeꝫ iustū est vt ea ser
uet. ix. dist. iustū. nec dz contraue
nire: nisi ex cā. io. an. in c. de mul
ta. de p̄bē. vide qd no. j. ti. j. c. lz.
& de hac materia ptātiua pape &
ↄcilij nō disputem⁹ āpli⁹; qr nec
voluit hos. de ptāte pape abso-
luta disputare. vt dicit in. c. q̄to.
de ↄsue. et de ea. diuersi diuersa
scripserūt: vt inuiꝫ. j. de col. c. pla
cuit. in p̄n. pañ. in rep. d. c. signifi
casti. herue⁹. ockā. petr⁹ de aliaco:
& d̄ gersonis. oēs isti tractauerūt
de potestate ecclesie. de gerson.
in ser. habito in ↄcilio ↄstātiensi
qd incipit p̄ peruz iter. Anto, in
iij. pte sū. ti. xxiij. c. ij. Pet. de pa-
lud. petr⁹ brixiē. in tra. de po. pa-
pe. & de generalib⁹ ↄcilijs cardi.
Flo. in tract. sup vnione ecclesie.
et cōplures alij: sz stem⁹ determi
nationi scte synodi cōstañ. reno-
uate per basil. videasq̄ sup hoc
pulchram epistolaz eiusdem sy-

1 Papa statu- ta ↄci- lij limi- tare po- test.

2 P̄tās abso- luta pape nō est discu- tiēda.

maciter cõtẽpserit[a] vel cõtraire
presumpserit nisi resipuerit ꝯdi
gne penitẽtie subiiciat ⁊ debite
puniatur[b] etiã ad alia iuris sub
sidia si opus fuerit recurrendo.
Premissis igitur, ⁊ nonnullis
aliis constantiensis concilii pre
sertim[c] capituli quod incipit fre
quens[d] in priori huiꝰ sacre syno
di basiliẽ. sessiõe recitati[e] decretis
attẽtis ꝑ ipsa synodꝰ basilien
sis decernit ⁊ declarat ꝙ ipsa ꝓ
herelum extirpatione ac morum
generali reformatione ecclesie
in capite ⁊ in membris necnon
pace inter christianos procuran
da vt ꝑmittit[f] in spũsancto le
gitime ꝯgregata per nullũ qua
uis autoritate etiã si papali[g] di

nodi rhsiuã pape Eug. volẽti li
lã dissoluere q̃ incipit cogitanti
⁊ exhortationem cardinalis scti
angeli ad euge. sup eiꝰ aduentu
ad dictũ ꝯciliũ ⁊ nõ dissolutione
eiusdẽ q̃ icipit:
beatissime pa
ter nec tñ quid
possit papa: sed
qd debeat attẽ
dat. vñ Ber [1]
ad euge. papã:
cum reprehen
dens pro qua
dam culpa in
quit agẽdo mõ
strastis vos ha
bere plenitudi
nẽ ptãtis. sed iu
ste forte non ita
facitis hic non
qd potestis. sed
vtrũ et de bet ẽ
qõ quõ nõ est in
decẽs tibi vtivo
lũtate ꝓ lege. tu
ne maior es dño tuo. q̇ ait nõ ve
ni facere volũtatẽ meã ⁊c. ⁊ se
quit. Sed dices nũqd ꝓhibes di
spẽsare? non: sed ꝓhibeo dissipa
re. non sum tã rudis vt ignorem
vos dispẽsatores positos sꝫ i edi
ficatione nõ in destructionem.
a Cõtẽp erit. spũiscm̃ non in
cõgrue blasphemare videntur q̇
ꝯtra eosdẽ canones sacros cuius
nutu ⁊ gr̃a editi sunt nõ necessi
tate cõpulsi: sed voluntarie ali
qd aut ꝓterue agunt aut loq ꝑsu
mũt aut facere volentibꝰ sponte
consentiant. xxv. q. j. violatores.
b Puniat. ꝑ suspẽsionẽ ⁊ excõi
cationem. xix. di. nulli. xxv. q. j. hac
consona. et, q. ij. si q̇s dogmata.
vel ex quo pena certa non impo
nitur ad arbitriũ cõcilii. ar. l. j.
ff. de iur. deli, c. de causis. cũ ibi
no. de of. de leg. cõsiderata quali
tate delicti personarum et cau
se et aliis debitis circunstantiis
l. aut facta. ff. de pe. c. sicut dignũ.
de homi. pau. ⁊ cle. j. de eta. ⁊ q̃li.
hen. ca. dubium.
ij. de elec. 1
c Presertim. i. Bern.
maxime et im ad eu
plicat. j. de his q̇ ge. pa
temp. di. off. c. j. pam.
cum ibi no.
d Frequens.
supra. cap. j.
e Recitati. lõ
ge tñ antea re
nouati. in conci
lio basili. vt di.
xi. s. c. j.
f Premittit.
in prin. huiꝰ ca.
si. s. c. j. in prin.
g Papali. pa
pa grecũ nomẽ
est cõe senibꝰ: ⁊
oli erat vocabu
lũ aptũ dedicatũ spũalibꝰ ꝑcipue 2
dignitatibꝰ vel seruitiis vt ꝑsby Papa
ter q̇ latine senior dicit. xxi. di. c. de qbꝰ
j. ver. pbr. ⁊ erat nomẽ veneran ꝓprie
de senectutꝫ xxxiii. q. ij. c. fi. in ꝑn. di.
sicut intitulabantur abbates vt
ptꝫ ex cassiani codicibus in pau
lo heremita pariter ⁊ castore. ita
ꝙ paulus sergius beati petri di
scipulus papa dictꝰ est narbon.
vt Ciprianꝰ Carthagiñ. in sub
scriptõe. c. absit. l. di. et Aurelius
carthaginensis ep̃s vocatus est
papa in codice canonũ in prin.
affricani cõcilii: ⁊ patriarcha con
stantinopolitanus papa etiã no
minatur. xxiii. q ii. c. fi. ver. item
romanorũ. no. xl. di. si papa. nunc
aũt nomen est dignitatis supre
me in ecclesia dei vicarii. s. iesu
Christi successoris petri de quo

gnitate presulgeat dissolui[a] aut
ad alium locum transferri: aut
ad aliud tēpus propagari potuit
aut debuit debet aut pōt ꝺbebit
aut pote.it in futurū absq₃ eius:
dē synodi basili. deliberatione ⁊
ꝯsensu[b]. Acceptauit[c] ⁊ acceptat
prout[d] iacent[e] iam dictorum pre
latorū ceterorūq₃ virorum eccle
siasticorum ipsam ecclesiam re:
presentantium congregatio se:
pedicta. Item acceptat decreta
de electionibus quorum primū
incipit. ¶ De electionibus.

Sicut[f] in cōstruendo domo[g]
p̄cipua[h] est architectoris[i]
cura vel[k] tale iaciat funda
mētū[l]: sup q̄ firmū pduret edifi:

Anglicus in poetria noua. pa
pa stupor mundi ⁊c. no. Jo. an. in
5 Pape excellētia
prohe. cle. ro. tamen pon. non se
vocat papam sed epm ab ordi
ne maiore nō dignitate volens
nūcupari. no. in
saluta. vj.
a ¶ Dissolui. p
istā declaratio:
nē orta sūt mul
ta mala in eccle
sia ⁊ tandē scis:
ma. ix. annorum
perniciosum. qr
conciliū basilē.
papā Eugeniū.
iiij. q̄ illud trans
tulerat alibi de
posuit no. s. in
pri. §. cū itaq₃.
⁊ cōtra istaꝫ de
terminationem
olim tenebāt cō
muniter docto
res q concilium
generale poterat p papā dissol:
ui subsistente iusta causa. p glo.
in. c vbi periculū. de elec. in. vj.
c. lz. i fi. c. significasti. e. ti. vbi doc.
b ¶ Cōsensu. s. s. c. j §. si forte.
c ¶ Acceptauit. verba sunt eccle
sie gallicane.
d ¶ Prout. i. sicut. de do. ⁊ contu.
prout. C. de eden. l. edita. vbi glo.
et docto. in extra. ad reprimen:
da. vbi Bar.
e ¶ Jacent: scilicet de decreta
predicta absq₃ aliqua modifica
tione.

¶ De electionibus ⁊ reser:
uationibus.

Sicut. diuide p. §. q°. c. est p:
lixum et primo vsq₃ ad. §.
et cum humane ponitur
causa constitutionis ⁊ ipsa iuris
veteris constitutio super ele:
ctione platorū. scdo cassatio gña
lis reseruationis beneficiorū ele
ctiuorū duob⁹ casibus exceptis.
tertio statutum de puidendo be
neficijs electiuis per electionem
quarto conseruat statuta priuile
gia ⁊ consuetu:
dines ecclesia:
rum rationabi
lia ⁊ postulatio
nes. quinto exci
pit terti⁹ casus
quo reseruatio
pmittitur. sexto
ordinat q papa
in sui assumptio
ne habeat iura
re hmōi decreta
obseruare. septi
mo hortantur
electores vt di:
gnos eligant cū
cōminatione pe
ne si indignos
elegerit. scda ibi.
quib⁹. tertia: s₃
q. quarta. non derogando. quin
ta. decreuit. sexta: ⁊ vt. septima: ⁊
qm̄. hoc decretū factum est ante
dissolutionem conciliū basilē. vt
patet ex data.
f ¶ Sicut. concor. c. miramur. lxj.
distinctione.
g ¶ Domo. que constat ex solo ⁊
superficie. ff. de vsuc. l. cum qui.
de rei ven. l. solum.
h ¶ Precipua i principalis. s. ti.
j. c. frequens, cum si.
i ¶ Architectoris. i. latomi. et di
citur ab archos qd est princeps
⁊ tector tectoris. si. ꝑ. i anī. de nō
alie. §. qd antē col. ij. vbi glo. ali
bi dicitur redemptor. ff. de rei
ven. l. redemptores.
k ¶ Vel. pro vt.
l ¶ Fundamentū. qr vbi bonum
fundamentū nō est nihil firmū
supedificari pōt. j. q. j. cū paulus,

de ps. non bap. veniens.
a ¶ Ita. similitudinē no. j ℞. sciē tes. l. si cū fundū. ff de Fhē. emp. aliqn exemplatiue ponit. l. si res sta. l. si ita. ff. eo. ti. aliqn restrictiue. ff. de aqua q. e esti. l. j. §. istō. insti. q. mo. tol. obl. §. pterea. C. de pcu. ita de mū. aliqn affirmatiue. xix. di. ita dns. de ob. ad ra. c. j. in fi.
b ¶ Potissimū. i. pncipalissimū ff. d' ori. iu. l. j. cle. j. §. potissime. d're li. z. veñ. sā. l. potior. ff. q po. in pig. ha. c. q potior. de regu. iur. in. vj.
c ¶ Studiū. i. opus sine applicatio. c. ex studijs. de psum. cū si.
d ¶ Pastores. i. plati q pastores dicunt. ij. q. vij. cū pastoris. c. ne. pro defectu. eo. ti. lxiij. di. si in plebibus. ideo dnt vigilare sup gregē suū. cle. pastoral. de re iu. §. in pe. §. quib' ad plenū. ℞si. sicq3. cle. dudū. in pn. de sepul. ne lup' rapax. i. diabol' eū inuadat. d. c. ne p effectu. z dnr pastores a pasco scis. actiue q: dnt pascere oues suas iuxta illō. pasce oues meas Jo. vj. c. significasti. e. ti. c. solite. d' ma. z obe. i. iter claras. C. de sum. trini. sp'ualr verbo doctrine z vite exēplo. c. iter cetera. de offi. oz. xliij. dist. ephezijs. viij. q. j. audacter xj. q. iij. pcipue. z tpali subsidiosi indigeāt. xvj. q. j. nulli epo. rū. lxxxij. di. eps. di. lxxxvj. pasce fame. z nisi diligēter pascāt oues xpm pastorē eorū nō videnť amare. viij. q. j. in scripturis. sed mali plati dnr pastores a pascoz ris. passiue: q: qrūt que sua sunt. §. in pro §. qbus ad plenū. ver. quinimo cū ibi nota. z tales lupi dicū tur. q: more lupino suos subditos dilaniāt. ij. q. vj. decreto. in fi. arg. c. hid. in. c. vt offm. de here. lib. vj. xiij. q. iij. tres psonas. et sicut lupus frustatim comedit agnuz: sic mali pasto res successiue cōsumunt bona eccłie. xij. q. j. c. j. circa medium ad illos loquit ℞pere. xxiij. ca. ve pastorib' qui dispgunt z dilacerant gregē zc.
e ¶ Tanq3. si militudinē notat. c. solite. de ma. z obe. vbi gl. c. qm. §. q si sup. vt li. nō cōte. c. qd sicut. eo. ti. sicut dictiones. c. quasi vtpote. et silēs. de quibus glo. z panoz. in. c. put. de dolo z con. gl. z do. in. l. si pater. §. qui duos. ff. de adoptionibus.
f ¶ Colūne. plati dicūtur colūne ecclie. c. gła epi. xij. q ij. c. accusatio. ij. q. vij. de accu. qualiter z qñ. ij. cle. si quis suadēte. §. ner super de pe. c. ij. de of. cu. z bases vt hic in extra. Inno. vj. ad honorē. et muri xliij. di. sit rector.
g ¶ Bases sunt colūne de durissima petra: z supponunt colūnis. ait hug. no. archi. in. c. fundamēta. eo. ti. li. vj.
h ¶ Sustentent. si. infra. de nu. z qua. car. c. j. in prin.
i ¶ Prelatis. [3] q dicuntur quasi pre alijs ditati vel ante lati. et lata appellatione prelati nō solū veniunt epi et superiores: sed etiam inferiores habentes iurisdictionem. c. j. de eta. et qualita. de hoc in cle. dudum. §. statuimus. de sepul. z simpler curatus potest dici prelatus. c. cum ab ecclesiarum iuncta subscriptione. de offi. ordina. c. tua. de cle. egr.

cis. Ita[a] in generali ecclie reformatione potissimū[b] est hui' sancte synodi studium:[c] vt tales ecclesie pficiant pastores[d] q tāq3[e] colūne[f] z bases[g] ipsam ecclesiaz doctrine z meritoꝝ vir. bus firmiter sustentent[h]. Quanta autē in eligendis prelatis diligentia adhibēda: sit officiū eis iniunctū

1 Prelati dicūtur pastores.

2 Bases q sunt.

3 Prelati q dicunt.

4 Curatus simplex potest dici prelatus.

arch.in.c.vt ala℞.de ɔſt.li.vj.ſtri cte p̄latí illi ſoli dicunturq̄ hn̄t iuriſdictionē in foro contentioſo. ad hoc cap. decernimus iūcta gl. de iudi. de cleri.oudum.vbi ꝑ le ſit mentio de p̄:

latis ⁊ per ſe de euidenter oñdit. Ad regimē[a] eñ ſacerdotib⁹. Ali aſſumuntur ala℞ p q̄ñ dicuntur aſ: ſumpti ad digni tates eccleſia ili

cas electiuas qui ſunt capita ec cliaruʒ cathedraliū regulariuʒ ⁊ collegiatarū:vt hic:⁊. j.§.⁊ cū. ꝟ: ſic.ad locum.⁊.§.deinde eligant.

5 a ❡Regimē.ſ. ala℞uʒ.vt ſe qō eſt ars artiū.de eta.⁊ qua.cū ſit ars.

Xp̄s resurgens an totum sanguinem suum reassumpserit.

b ❡Jeſus. nomen glorioſum.ſ. quo.di.off.ſit cele. ca.j.

c ❡Moꝛtu⁹ eſt ꝑ oib⁹.c.cū mar: the.§.ex co.de ce.miſ.cle.ſ.§.⁊ ꝙ in hac.de ſū.tri.quo ad ſufficiētiā ſʒ quo ad efficaciā ꝑ p̄deſtina: tio tm̄.not.Joā. and.in.d.cle.de hoc. de ɔſe.di.ij.ſemel.ij.

d ❡Effuſus.hoc verbū abūdan tiā ſonat.xvj.q.j.reuertimini.no. in.c. cū illo℞.de ſen.exc.vñ appa ret ſanguineʒ xp̄i effuſuʒ fuiſſe in magna copia i remiſſionē pctō℞ nro℞:cū tñ minima gutta ſangui nis xp̄i ſuffecit ꝑ oib⁹ pcīs redi mēdis:ait Ber.no. geſ.in.cle.j.de ſū.tri.vbi dicit. Pau. ꝙ fuit mira culū ſanguinē ip̄etuoſe fluere ex xp̄o moꝛtuo: q2 ſ̄m naturā moꝛiē do ſanguis coagulat̄.vñ non eſt ita fluidū: niſi pau℞ guttatiʒ. nec ob.ō decapitato: vñ ſanguis val de fluit q2 ibi coꝛp⁹tunc eſt oino calidū.fuit eēt miraculū ꝙl coꝛpe tā v̄berato et flagellato ſanguis remāſit. Sʒ an xp̄s [5] ī ſua reſur rectiōe totū ſuū ſanguinē reaſſū: pſerit:itaꝙ nulla pticula ſeu gut tula de illo in terra remanſerit? Due ſunt opiniones. Pzia ſan:

cti Tho.in.iij.p.q.liiij.q̄ & in⁹ re ſione ad ar.. ij. ꝙtotus ſanguis q̄ de coꝛpe xp̄i fluxit cum ad v̄itatē hūane nature ptīeat:i xp̄i coꝛpe reſurrexit.ſanguis aūt ille q̄ in q̄: buſdam eccl'ijs ſeruat̄ ꝑ reliq̄is nō fluxit de coꝛ: poꝛe xp̄i. ſʒ mi: raculoſe dr̄ efflu xiſſe deq̄dā ima gine xp̄i pcuſſa. in hāc partē iclī: nat.archi.in.c.q̄ mādu cat.de ɔſe. di.ij. Alia eſt opi. fran.de maro: nis.q̄ ait nō eē incōueniēs ſi aliq̄d d̄ ſanguine xp̄i effuſo dicat̄ eſſe i aliquibus eccl'ijs.q2 foꝛte coꝛp⁹ i vita incoꝛruptibili non indiget tāto ſanguine ſicut in vita moꝛta li.⁊ iſta opīo maioꝛē videt̄ ꝯſe fir mitatē. tum q2 totus ſanguis nō pertinet ad v̄eritatē hūane natu re.Unde et ſanctus Tho.in ſuis quotli.l.q.iij.dī.cū ergo xp̄s ante paſſionē comederit ⁊ biberit ni: hil pꝛohibet in eo aliquem ſan guinē nutrimentalē q̄ adveritatē humane nature non ptinet ⁊ quē nō opʒ in reſurrectione ad coꝛp⁹ eius redire ⁊c. tū q2 i pleriſꝙſolē niſſimis locis oſtendit̄ ver⁹ ſan: guis xp̄iot in capella ſctā palatij pariſieñ.eſt de ſanguine xp̄i:⁊ de ſpinea coꝛona ſanguine tīcta.Jn ꝓuincia ⁊ ulcie apō ſanctū ma: ximū in ɔuentu fratrū p̄dicato℞ in feſto beate marie magdalene oſtendit̄ ampulla cuʒ ſanguine xp̄i:⁊ canonici hildeſeñ.dicunt ſe habere p̄putiū xp̄i.Ad cōfirma tionē iſtius opi.facit auctoꝛitas pape Pij. ij. qui declarauit non eſſe inconueniēs aliquid de ve ro chriſti ſanguine remanſiſſe in terris vt in extra.illi⁹ qui ſe quā vide in quadrageſimali roberti de licio. ſer. lxx.

a ¶ Sps dei.l.di.si qs et diaconus. xxv.q.i.violatores. supra titu.j.c. ij in prin.ibi spiritusancto etc. ar. chi in.c.vbi periculū.e.ti.
b ¶ Ecclia.i.capitulū ecclesie cathedralis qd dr eccl'ia.lij.disti.§. sacri canones spiritu[a] dei et mul eer his.lvj. disti. gati pinde statuerunt vt vnaq̄q apl'ica.de v.sig. ecclesia[b] aut collegiū[c] seu cōnē cū clerici. vbi gl.

c ¶ Collegiū [1] ecclesie scz collegiate et istud ius collegij residet in vno omnib[9] aliis mortuis c.gradū.de postu. prela.not.in.c. j.eo.ti. Et ad esse collegij non requiritur de necessitate prelat[9]. ar. ff. qd cuiusq vni.l.j.no.Innoc.in.c. cum non ignores.de prebē. qr lz habere caput sit de signis collegij: nō sequit tū de necessitate qd sibi nō sit caput q non possit esse collegiū.et intellige de capite ipā li:qr nō posset eē sine capite gña li:puta epō vel papa.al's esset vniuersitas acephala ℥ iura.xciij.di stin.nulla.no.imo.et domi i.c.statutū.e.ti.in.vj.ita intelligunt dictū Bal.in aut.habita.C.ne fi pro pa.vbi reprobat dictū Innoc.qd pōt saluari isto mō. Item prelatus non est ppie de collegio nec venit ap.collegij.gl.et ge.in cle.vt hi q.de eta.e qua.qr prelatus et capitulū sunt diuersa.de his q̄ fi. a pla.in ru.et in.c.j.ne se. va.in. vj. c.reqsisti.de test.sed Jo.an. dicit in.c.post electionē. de cōcel.pbē. hec vera in odiosis.sed in fauorabilibus ap. capli bñ veniret prelatus. sicut ap. familie venit dñs ff.de ver.si. familie.ap. exercitus venit dux vel pnceps.ff.de his q̄ not.infa.l.ij.in pn.ap. decurionū eorū pñes ptinet.ff. qñ ap.sit.l.j.§. sed et si pñes.et nōie monachorū venit abbas[2].c.fin.de simo.c. ex ore.de pui.videt p.i.d.c.post electionē.vbi app.capli venit decanus sic itelligit qd ibi no.et ibi dr Panor. q pncipalis plat[9] ecclesie q̄ ē ei[9] caput et hz iurisditionē in illos de collegio sicut epō vel abbas nō venit ap. collegij cū ius p latūre sit distinctū a iure capitulari: vt.d.c.re: disti. Inferior aūt prelatus:puta decan[9].n eccl'ia cathedrali bene veniret p.d.c.post electionē. cōtra.notat Panor.i.c.ij.de insti. in.c.dilecti.de ma.et obe.vbi dicit q iure cōi ispecto solū hñtes ius canonie sūt de caplo.ad hoc.c.fi. .§.pcipim[9].d sta.mo.no.Inn.i.d. c.ij.iō ar.hidiacon[9]:alij plati iferiores et alij bñficiati in eccl'ia cathedrali:nisi habeāt canonicatū nō sunt de caplo:nec dr hre vocē in caplo nisi hēat ꝯsuetudo. p hoc bo.tex.i.c.fi.de pbē.i.vj. et ibi Imo.et domi.d.c.dilecti.vbi spālis fit mētio de archidiacono et caplo.si em Archid.īclusus fuisset i caplo: si debebat d eo fieri mētio spālis.et ibi admittit nō tanq̄ ps capli:sz p interesse ip si[9] ecc'ie cathedralis.fa.ti.d of.archid.de of. archipsī.et ti.seque. in quib[9] istorū inferiorū ponit officiū. Nec vr q debeāt se i pedire de factis capitularib[9]. Itē iura dicūt q epō et canonici faciūt vnū corp[9]:ita q epō ē caput:canonici mēbra.c.nouit.c.q̄to.de his q̄ fiunt a platis. Nil autē dr de archidiacono aut aliis inferiores dignitates hñtibus in huiusmodi ecclesia cathedrali. Idē cardina.florē.in. d. cle. vt hi q.in cle.vt pfessores. de regula.et ibi Paul.et vide text. in.c. eā te.de rescript.qui fa.p et ℥. an archidiacon[9] sit de capitulo. vbi dicit Panor. q caput non est de

1 Collegiū pōt esse sine prelato.

2 Abbas venit nōie monachorū.

capitulo p iura alle.fa.c. postula fis.de cces.pre.c.a collatione.de ep.i.vj.panor. in.c. auditis.e.ti.i c.cū olim.de re.iu.τ ibi no.p gl.τ doc.an si canonicus eligat ad dignitatē q̄ ex consuetudine hēbat vocem in caplo debeat habere duas voces vnā rōne dignitatis aliam rōne simplicis canonie.

1 Prior cōuentualis dr̄ platus.

a ℭ Prelatū.vide q abbas aut prior[1] cōuētualis dr̄ plati. ad hoc.c.j.de eta.τ qua.c.indēnitatibus.e.ti.in.vj.vbi probat q abbates hīt dignitatem. fa.cle.τ si principalis.de reserui. vbi. Jo:de lign.τ in cle.j.eo.tit. panor. in.c. decernim⁹.de iudi.fa. qd.j.se.ibi dignitatum electiuarum vbi con prehenditur abbatia.

2 Reseruationes in corpe iuris clause q̄ sunt.

b ℭ Eligāt. concor.c.iggregatio. xvj.q.vlti.c.j.c.cum terra.e.ti. de iu.pa.nobis.de cōsue.cū.dilectus. τ qd est dictū de cōuētu intellige sane.Nā si vnū monasteriū subest alteri mōasterio: vel ab ipso noscit depēdere abbas:pōr: vel mōachi illi⁹ monasterij subditi vel depēdentis nō habebūt vocē in electiōe abbatis seu poris monasterij superioris.lz etiā ad illud monasteriū superi⁹ possint libere reuocari p iura alle. si tñ cōsuetudo esset in ꝯriū fuāda esset ar. d.c.cū dilect⁹.c.scptū.c.cū ecclesia.e.ti.no.doc.in.c.volētes.de pbi.in.vj.q̄ cōsuetudo nō tolit per cle. ne in agro.§.sane de sta.mo. vt ibi no. Joā. an.p qd pz q prio res priorati q̄ sunt ex monasterio vel monachi stantes in istis prioratibus nō sunt de cōuentu monasterij principalis no. ben. in.d.ca.j.eod.titu.do.in.c. fin.de religio. domi.

c ℭ Quibus canonibus.

τ ℭ Statuit.b vbū rē pfecta signficat.ff.quod quis.iu.l.j. ij.qd. iij.§.notādū. in fi.et p illud pōt diffinitiua sententia termi c. in his.dō.bo.signi.

tuo sibi prelatū[a] eligāt[b].ℭ Quibus[c] hec eadem synodus eodē spiritu congregata inherens statuit[d] τ diffinit generalr̄ omnium ecclesiarū metropolitanar̄[e] cathedraliū[f] collegiatarū τ monasteriorū ac dignitatū electiuar̄ p romanū pōtificē de cetero fieri[g] aut factis[h] vtī nō debere reseruatiōib⁹ in corpe iuris clausis[i]

e ℭ Metropolitanarū.i. archiepiscopalium.xxj.distin.c.j.§. metropolitanus.

f ℭ Cathedraliū.h.c. siatuis oēs cōprehēdit epales: archiepiscopales τ patriarchales.

g ℭ fieri. no. gnales reformationes olim dignitatū electiuarū dānatas τ pticulares.j. eo.licz. τ aliorū bñficiorū collatiuorū.j.de col.c.placuit. q̄tuor casib⁹ exceptis. pmo de reseruationibus in corpe iuris clausis. scdo in his q̄ fierēt in terris ro.ec. subiectis:vt se.τ.d.c.lz.§.itē acceptat.tertio.j. h. decreuitq.τ.d.c.lz.i pri.q̄rto. d.c. placuit.§. nō tamen intēdit. et in.§. ite inuoluit dicta.

h ℭ Factis.p extrauag. ad regimē.et execrabilis.j.e.c.lz.§.itē acceptat. p regulas cācellarie ap. aut per lras particulares.

i ℭ Clausis.pm⁹ casus except⁹ quo permittit reseruatio. Sed q̄ sunt [2] reseruationes in corpe iuris clause. Trāslationes epōr̄ vij.q.j. mutatiōes. de trāsla. epi. per to.qñ fierēt de vno epatu ad alium plenum de plen:u ambor̄ episcopor̄/aut legitima hinc inde cā interueniēte. iuxta no. in c.j.§.j.h.verūtñ videtur/cū alia trāslatio que dā pmutatio q̄ ha

bet auctoritate superioris expe-
diri. ꝑ no. ꝑ Jo. an. i. c. q̄situ̅. de re.
ꝑmu. in cle. j. e. ti. h̄ aūt casu supe
rior est papa. Si aūt trāsl̄atio fie-
ret ad epatū iā vacātē: nō p̄iudi-
caret eligentib⁹

et his [a] quas in terris romane ec
clesie r̄ne directi seu vtil̄[b] dn̄ij[c]
mediate vel imediate subiectis fie
ri cōtigerit ꝑ exceptis ¶ Sȝ per
electiones et confirmationes ca

quin eligant: cū
e p̄atibus vacan
tib⁹ debeat ꝓui-
deri ꝑ electionē
vt sequit̄. nō ob-
stan̄. q̄cūq̄ ipedi
mento. j. c. j. Un̄ si fieret trāslatio
t e epatu in partibus ad epatuȝ
de terris ecclesie vacantē primo
episcopatui vacāti per trāslatio
nē & assecutionē alteri⁹ epat⁹ p̄o-
uidebit̄ ꝑ electionē. j. e. c. j. q̄ in q̄
cassatur extraua. ad regimē que
h̄mōi bn̄ficia ꝑ trāslationē vacā-
tia reseruabat. Uides em̄ ꝙ et si
cessio ep̄oꝝ a solo papa admitta
tur: tn̄ epatus resignati in curia
nō vacabūt i curia. not doc i. c. ij.
de p̄bē. in. vj. sil̄r si papa deponat
aliquē ep̄m poterūt eligere cano
nici: ad quos de iure cōi spectat
electio cū epatus vacet: saltē an-
te restitutionē depositi factā per
papam. no. Inno. & alij in. c. inno
tuit. eo. ti. Itē bn̄ficia vacantia in
curia romana reseruant̄ pape. d.
c. ij. de pre. lib. vj. hec exceptio ad
tert. adaptari nō pōt: q: loquit̄ in
dignitatibus electiuis per quaꝝ
prelatorū mortē vacat ecclesia q̄
non vacant in curia: vt not. doct.
in. d. c. ij. no. j. c. j. §. j. Item episco
patus & superiores priuatis ca-
nonicis ptāte eligēdi pape reser-
uant̄: puta q: elegerūt scientes in-
dignū/aut non seruauerunt for-
mā. c. quia ꝓpter. eo. titu. vt in. c.
quāq̄. e. ti. in. vj. [1] Itē sine spā
li licentia pape nullus prouidere
pōt ecclesie cathedrali clero carē
ti & populo. cle. in plerisq̄. eo. tit.

nec alius a papa prouidet treue-
ren̄. & colonien̄. ecclesijs. c. porro.
lxiij. dist. & vbi idē dicit gl. in eccl'ia
rauēnaten̄. nec quatuor patriar-
chalib⁹ sedib⁹: q̄ scia sunt in ptā-
te infideliuȝ aut
scismaticoꝝ: vȝ. in
extraua. bonifa.
viij. sctā roma
na. quā allegat
Jo. an. in. d. cle.
in plerisq̄. vbi
habet̄ ꝙ q̄diu scisma durat ip̄sis
vacātibus ad electionē/postula-
tionē/vel ꝓuisionē quouismodo
ꝓcedi non pōt: nisi prius ad apo-
stolicā sedeȝ notitia deducatur.

a ¶ Et his. secūdus casus reser-
uationis permisse.

b ¶ Utilis. vide duas s. ēs dn̄ij
directū & vtile. de qb⁹ gl. in. c. Ab-
bate. de re iudi. in. vj. Dy. in ısl. de
ac. §. sed iste Bar. in. l. si quis vi. §.
differentia. ff. de acqu. pos. Pet.
sacitu. de rei ven. que cō. ra. vel.
do. Bal. in pro. li. feu.

c ¶ Dn̄ij. vt rome. c. constātinus.
xcvj. di. c. fundamēta. e. ti. in. vj. et
bononie [2] q̄ est de p̄rimonio ec
clesie roma. no. i ꝓe. ff. spē. tit. de
rescript pre. §. si ꝟ itē ꝙ obtentu.
Bald. titu. de feu mar. col. x. et in
regno sicilie qđ iure dominij ad
sedem ap̄licam noscitur pertinē
re. xciij. dist. c. j. cap. ad ap. i. e. de
re iudi. in. vj. clem̄. pastoralis. de
re iudic. et in regno apulie quod
est de patrimonio ecclesie. nota.
xix. q. iij. monasterijs. Pano. in
capitulo cum inter vniuersas. eo
dem titu. et forte in anglia. quia
anglici reddunt ecclesie tributū:
scilicet vnum denariuȝ pro quo-
libet capite. nota. Innocen. in. c.
fin. de postu. prela. Bald. in. l. ij. C.
de serui. sed vt dicit hostiē. in. d.
capitulo finali illud prestant⁹ dn̄-

r Eccle-
sijs oni
bus daȝ
ꝓuide-
ri non
potest
sine pa
pa.

2 Bono-
nia si-
cilia et
anglia
an sint
d̄ dn̄io
eccl'ie
roma-
ne.

tarat ex deuotiōe quā habent ad
ecclesiā romanā: ideo nō debent
aliquatenus ascribi seruituti.ar.
c.j.de na.ex li.ven.
a ¶ Juris.§.ve.r.ppterea. cū con
cordantijs.c.qz

defendet ecclia l possessione sua
nā si est in possessione collegij: qz
exercet iura ptinētia ad solū colle
giū puta [4] habēt arcam cōem
res cōes: actorē siue sindicū. ar.
c.in ptractādis.

ppter. ca. nihil. nonicas: ſm iuris [a] cōis dispoſi: de iura.cal.ff.qđ
eo.ti.cū similib⁹ tionē p̄dictis metropolitanis cuiuscꝫ vni. l. j.
b ¶ Collegiatis cathedralibus monasterijs col: c.significāte. de
fa.iste tex ꝙ di: legiatis [b] ecclesijs τ dignitatib⁹ ap.c.dilecta. de
spositio. c. qz p. electiuis [c] vacātib⁹ debite p̄oui: excel. prela. aut
pter. eo. tit. ha: deat. ¶ Nō derogādo pp̄ter ea q̄ cōsueuerunt
beat locū nō so eligere plātū. c.

lum in cathedralib⁹ τ conuētua:
libus: sed etiā in collegiatis τ in
alijs dignitatib⁹ electiuis. qđ li:
mita: vt no j.§.τ cū humane. Et
hic capit̄ ecclia collegiata vulga
3 Collegiata ecclia p quid cognoscitur. riter p ecclia seculari collegiata
q̄ nō ē cathedralis aut reglaris:
s3 de iure τ ex vocabuli ethimo:
logia h̄ ꝟbū collegiata sit ppor
tionabile oibus collegiatis/siue
cathedralib⁹/siue cōuētualibus.
collegiata em̄ dr̄ a colligendo: qz
ibi colligunt̄.facit.c.j.ꝟ. concilij.
xv.di.sic h̄ nomē cōuētualis ad
oēs p̄dictas adaptat̄.c.nobis. de
iure patrona. Et ad cognoscēdū
ecclesiā collegiatā [3] p̄io recur
rēdū est ad institutionē ecclie: τ
4 Collegij iura que sunt. si fuerit istitutū vt ibi eēent plu
res collegiati: tūc habebit ecclia
iura collegij.ar. de cōsue.cū dile
ctus.decē c̄pto. si cōtrarium fue:
rit ordinatū. s. ꝙ nō haberet ius
collegij: sed ꝙ ibi sit rector cū cle
ricis: tūc nō habebit ius collegij
nisi patron⁹ ꝯsentiat et oēs q̄ ex
mutatione status ei⁹ lederent̄.
arg.c.postulasti.τ. d. cap̄. nobis.
de iur.pa.sic pōt intelligi. c.vt q̄s:
qꝫ.de vi.τ ho. cle. τ ecclesie cathe
drales τ regulares sunt collegia
te de iure cōi.c.ne p defectu. eo.
ti.de sta. mo.c.ij. si nō apparcat
de institutione cessante puilegio

j.e.ti.τ si.de q̄b⁹ Frede.ꝯsi. xvij.
habebitur p collegio: nisi cōtra:
riū pbet̄. de isti.cū venissent.C.đ
libe. causa; lite ordinata his ces:
sañ.non sufficit ꝙ in ecclesia sint
plures clerici bñficiati vel cano:
nici: non tamen vt collegiū vel vt
corpus: s3 vt singulares ꝑsone si
cut sunt in ecclesijs sanctorū Ste
phani de gressibus: bñdicti me:
dericii: τ scti sepulchri parisien. q̄
immediate subsunt capl'o pari:
sien. vt vult Hen.in.d. c.j. eo.tit.
ad hoc qđ dicat̄ q̄t faciant colle:
giū bonus tex.in.d.c. dilecta.cū3
ibi no.gl.τ doctores l dicto.c. no
bis.Hē.in c.postulasti.de iure pa
tro. Guil.in extrauag. Joan. xxij.
suscepti. Et vide ex. Joan.xxij. cū
nonnulli.vbi declarat ꝙ si in le:
uatione decime excipiantur ec:
clesie episcopales appellatione
ecclesie episcopalis non veniunt
collegiate: non cathedrales: nec
cōprehendunt̄ prebende/digni:
tates/τ officia ipsarum ecclesia:
rum cathedralium.
c ¶ Electiuis. q̄ cadūt sub tertia
parte debita graduatis j.de col:
latio. c.j §. sequuntur.ver. in di:
gnitatibus. τ sub nominationi:
bus.no. co ti. itē placuit. qđ in:
tellige de dignitatib⁹ iferiorib⁹
in quibus puidetur per electio:

nem que nõ cõprehẽdũtur in con
cilio generali: ne pro defectu. eo.
ti. que potius collatiue q̃ electi-
ue dicende sunt: vt. j. nota. §. & cũ
humane. nõ de cathedralibus re
gularib⁹. & colle
giatis ecclesijs
q̃ pprie sunt ele
ctiue i quibus li
bera est electio:
nec cadunt sub
gradu vel noia-
tionibus: qđ pa
tet per dictũ ver. in dignitatib⁹.
qui ponit̃ in ti. de col. & per versi.
dictaꝝ ecclesiaꝝ ibidẽ positũ. Et
nota hic q̃ dignitates siue bene-
ficia [1] dñr electiua qñ facta ele
ctione requirũt ɔfirmationẽ su-
perioris. vult glo. no in cle. quia
cõtingit. §. vt aũt. in ꝟ. electionẽ.
de reli. do. no. Cardi. in cle. j. §. ad
hoc. de pre. vide no. j. §. j. l. c. j. §. j.

e Rationabilib⁹. locorũ. s. & p-
sonarũ singularium. c. j. cum ibi
no de constitu. in. vj.

b Postulationibus. not. duas
[2] vias puidẽdi bñficijs ecle tis
per electionẽ q̃ innitit̃ iuri: ɔseq-
tur enĩ electus plenũ ius in ha-
bitu in platura & p ɔfirmationẽ
exercitiũ illius iuris in actu no.
in. c. q̃sto. lxiij. dist. in. l. priuatoꝝ.
C. de iuris. om. iu. vbi Cy. Bar. et
Bal. in. l. publi⁹. ff. de cõ. & demõ.
in. l. ex eo tpe. ff. de testa mili. c. ni
hil. eo. ti. le. & no. in ca. indẽnitati
bus. eo. ti. in. vj. vñ elect⁹ petendo
electionẽ suã cõfirmari: in nullo
petit gratiã vt no. Jo. an. & Pañ.
in. c. pe. de postu. p̃. Pañ. i. c. postq̃
eo. ti. & c. transmissam. alia est via
per postulationẽ: q̃ enĩ eligi põt
nõ dʒ postulari: sʒ q̃ nõ põt eligi
ppter defectũ aliquẽ vel impedi
mentũ postulãd⁹ est. & q̃ sunt illi
no. in. d. c. pe. in. c. j. de postu. pre.

statutis priuilegijs & cõsuetudi-
nibus rõnabilibus^a quibuscũq̃
postulationib⁹^b in dispositiõe iu
ris cõis^c remanẽtib⁹. Decre-
uitq̃ hec scã synodus rõni^d fo-
re consentaneũ & reipublice^e ac-

in. vj. mãda. c. lxiij. Duplex [3] tñ
est postulatio: vna solennis q̃ fit
ab eo qui põt sup ol impedimen
to postulati di pensare. vt papa 1
nõ solẽnis est qñ postulat̃ ab eo Bñfi
q̃ nõ põt dispen cia qñ
sare sup impedi dicãt
mento. reqritur electi-
tñ eius ɔsensus ua.
in pmotiõe etiã
illius qui posset
eligi. puta cano
nici volũt elige-
re monachũ in epm: sed q: mona
chus nõ potest ɔsentire sine licẽ- 2
tia abbatis. c. si religiosus. eo. ti. Eccle-
j. vj. canonici postulãt ab abbate sijs du
vt ɔcedat eis illũ monachũ: quo abus
obtento postea eligũt & postula- vñs p
tio presertim solennis depẽdet a videt.
gr̃a speciali superioris qñ nõ est
facta in cõcordia: aut saltẽ a dua-
bus partibus: seu agitur contra
eam de contemptu vt le. et not.
in. d. c. penul. vbi docto. manda.
c. lv. sed interueniẽte concordia:
aut duabus partibus dependet
a gratia generali maxime si fiat
ppter necessitatẽ vel vtilitatem
ecclesie nec potest reijci sine iniu
ria postulantiũ & ecclesie in qua
facta fuit postulatio. ff. qui satis-
da. co. l. si ꝟo. in fi. l. si creditores.
in fi. ff. de priuil. cre. no. l. c. bone 3
j. de postul. pre. ca. cupientes. §. Postu
denique. eodem titu. in. vj. latio ẽ

c Cõmunis. s. ver. g. ver. proxi. du-
d Rationi. ideo faciendum est plex.
c. rationi. de re. iu. lib. vj. econtra
rio qđ ratione caret: extirpandũ
est. lxvij. dist. cor episcopi. de pre.
ratio nulla. cle. cum rationi. co.
ti. vij. dist. per to. ca. si. de consue.

e Reipublice. cui⁹ bonũ sum-
me optandum est. infra eo §. Itẽ
nec credit supra in proe. §. quib⁹.
ad plenum. versicu. indeq̃. j. de

cōmodū: vt contra hoc salutare decretū romanus pontifex nihil attemptet: nisi ex magna[a] rōnabili & euidētiq; cā in lrīs aplīcis noiatim exprimēda[b]. ¶Et vt eo firmi⁹ hoc salubre decretū custo-

colla.c.j.§.cur.rei. versi. romani. cum ibi no.

a ¶Magna. vide tertiū casum quo permittitur reseruatio trib⁹ concurrentibus q fiat ex magna et rōnabili causa. secundo q ex euidēti. tertio q in lrīs ap. noiatim exprimatur. cō cor. j. e. c. j. cir. pn.

b ¶Exprimēda. qr reseruatio prohibetur per cōcilium. ideo nō est fienda nisi ex magna causa & expressa. sicut cum cōceditur rescriptum contra ius in casu quo prohibetur spāliter impetratio non valz. C d postu. l. nemo. C. si nup. ex rescriptis pe l. j. de sa. san. ecc. Iiubemus nullā. ne li. pen p to. in aut. vt in me. li. sa. ius. §. si vero. col. viij. de confir. vti. c. j. C. vt li. pen. l. j. c. fi. vt li. pend. Quid si nō exprimatur causa: an debeat presumi iusta? videtur q sic. qr presumendū est p principe q iusta causa fuit motus. not. in. l. relegati. ff. de pen. vbi dicit glos. q magna iusta causa in pncipe est sola volūtas. no. doc. in. l. fi. C. si cōtra ius vel vti. pu. Cy. et doct. in. l. rescripta. C. d p. impa. of. vbi dicit Cy. q si princeps [4] mandat aliquē occidi reuera innocētem tanq̄ nocentem q siue sit verum siue falsum q cōmiserit illd ppter qd mandatur occidi: tn̄ psumendū est q causa subsit: & q snia sua semp i dubio psumitur iusta ar. C. de le. l. fi. de re iu. i causis. c. pastoralis. §. qr vo. de offic. dele. cle literis. de p. et maxime pape. pro quo archi. xl. di. c. j. Si tamen verum est nō subesse causam princeps peccat. de sen. exc. sacro. c. j de re iudi. in. vj. sed iudex qui iudicat sm eius mandatum nō peccat: cū ipse princeps sit lex alata in terris. in aut. d consue. co. iiij. & iudex sm legē iudicare hz. C. de iudi. rem nō nouam. in aut. iusiu. qd prel. §. & equus. colū. ij. Recitat Henr. in. c. si sacerdos. de offic. or. in. c. ex pte. ij. de offi. dele. vbi dicit & bene sibi nō placere illud dictū Cy. q si cōstaret q princeps pcipet sine cā aliquē occidi q esset sibi obediēdum. qr tale pceptū est iniustuz: cui nō dz sciens obedire. xj. q iij. nō semper. c. si dn̄s. c. iulianus. x. col. hic si lex. c. j. no. i. c. ad aures. de tē. or. c. lrās. de rest. spo. Pan. in. c. si qn̄. de rescrip. vnde dic. q in casu huius. §. nō psumitur cā nisi exprimatur qr vbi lex requirit expressionē cause cessat presumptio nisi exprimatur. c. vt debitus. c. cum cām. de app. c. cordi. eo. ti. in. vj. c. j. de sen. exc. eo. li. et vbi papa venit contra generale statutū vniuersalis ecclesie cōtra qd nō debet venire sine causa rationabili. no. Inno. in. c. cū to. de consue. nō presumetur cā. no. Pan. in c. que in ecclesiarū. de consti. presertim vbi tenderet in pudiciū alteri⁹. ad hoc. j. de sub. cle. literis. c. j. vt hic. alias facile euacuaret omnes electiōes. hinc dicit Panor. in. d. c. que in ecclesiarum q [5] nō presumitur causa in principe vbi venire contra contractum suum ex quo obligatur saltem naturaliter. vt infra no. alias de facili posset euacuare oēm contractū cum eo firmatum. quod esset contra. l. cesar. ff. de publicis. c. j. de pro. ideo dicit

4 Mors an sit inferēda innocēti ad mādatū principis.

5 Causa an psumat in principe.

principem[1] nō posse ſuo vaſallo ſine cauſe cognitione tollere feudum: q̄ in feudo eſt quidā cōtractus in quovltro citroq̄ naſcitur obligatio. de for. fide. c. j in fi. ſi de feu. fu. cō. c. dño. qua. do. p. pri. c. j. col. x. xxij. q v. de forma. ⁊ de natura feudi eſt vt nō auferatur ſine cauſa cognita. de feu. ſi. cul. non amit. c. j. col. x. Panor. in c. j. de cau. poſ. ⁊ pro. ſa. quod no. Bald. in. d. l. fi. C. de le. Item limitat Panor. vt non preſumatur p̄ principe reſpectu non ſubditorū. ad hoc cle. paſtoralis. §. ceterum. de re iudi. quod no. Iun. in. c. inquiſitioni. de ſenten. exc.

a ¶Inter alia fuit ſtatutū in cōcilio baſilien. q̄ papa in ſui aſſūptione pfiteretur i forma ſequē. In noīe ſctē ⁊ indiuidue trinitatis pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti. Ego. N. electus in papā[2] oīpotētī dei cuius eccl'iam ſuo p̄ſidio regēdā ſuſcipio: ⁊ beato Petro apl'orum principi corde et ore confiteor ⁊ fateor q̄diu in hac fragili vita cōſtitutus fuero me firmiter tenere ⁊ credere fidem catholicā ſm traditionē apoſtolorū: gnal' ū cōciliorū: ⁊ aliorū ſanctorū patrum: maxime autē ſanctorū octo vniuerſaliū conciliorū: vcʒ primi niceni/ ſecūdi conſtantinopoltani tertij epheſini primi. quarti calcedoñ. quinti et ſeptimi. Itē conſtātinopolitani necnon Lateraneñ. Lugduneñ. Vienneñ. Cōſtañ. et Baſilieñ. gnaliū etiā conciliorū/ et illā fidē vſq̄ ad vnū apicē immutilatā ſeruare: et vſq̄ ad animam ⁊ ſanguinē confirmare: defenſare: p̄dicare ritūq̄ pariter ſacramētorū eccleſiaſticorū eccl'ie

diatur: vult eadē ſynod⁹: vt inter alia[a] q̄ roman⁹ pōtifex in ſua aſſumptione p̄fitebitur[b] iure[c] hoc decretū inuiolabiliter obſer-

traditū oīmode pſeq̄ et obſeruare. polliceor ēt fideliter laborare pro tuitiōe fidei catholice ⁊ extirpatione hereſum ⁊ errorū: reformatione morū: ac pace in pplo xpiano. Iuro ēt pſequi celebrationē ɔciliorū generaliū ⁊ confirmatione electionū iuxta decreta ſacri Baſilieñ. cōcilij. hāc autē profeſſionē mea manu ſcripſi et tibi oīpotētī deo cui in die tremēdi iudicij reddit[ur]⁹ ſum de hoc ⁊ cūctis opibus meis rationē pura mente ſup altare refero: quā in primo publico conſiſtorio ſolēniter repetam.

a ¶Profitebitur. i. ſolēniter promittet. xx. q. j. monachū. c. porrectū. de regu. c. j. de ſum. tri. in. vj. Jo. and. in. c. j. de re. do eo. li. al's dicitur pfeſſor doctor. C. de pfeſ. et me. lib. x.

c ¶Iuret. ex[3] iuramento papa obligatur: nec ſine cā pōt ſeſpm abſoluere vel facere abſolui: cū aliū abſoluere nō poſſet. no. in. c. q̄to. de iureiurā. Inn. in. c. cū inter. de renū. Pañ. in. c. j. de ɔſti. et etiā obligat ſaltē naturalr ex contractu initio cū ſubdito: vt ſupra dictū eſt. no. Cy. ⁊ Bal. in. l. digna vox. C. de legi. Bal. in. l. q̄ ſe pr̄is. C. vñ li. in. l. pnceps. ff. de le. adeo q̄[4] ſucceſſor tenetur ad illius obſeruātiam: ſi ɔctus eſt initus noīe dignitatiſ: niſi dol⁹ vl' fraus interueniſſet. fac. l. ceſar. ff. de pu. l. in ſumma. ff. d ɔdi. inde. c. j. de p. vbi doc. Bal. in. l. ex iperfecto. C. de teſt. in. l. fi. C. de trāſa. in. c. j. de na. feu. col. x. in e. t. pacis conſtantie. do An. ⁊ Panor. in. c. q̄ in eccleſiarū. de conſti. p: epo. in. c. p venerabilē. §. quod aūt. qui filij

1 Feudū nō pōt tollere pnceps ſine cauſe cognitione.

2 Pape iuramentū qñ aſſumit.

3. Papa ex iuramento obligatur.

4 Cōtra ct⁹ predeceſſoris an ſit p ſucceſſorem obſeruād⁹.

fint leg. obligatio enim est de iure naturali cui papa subiicitur. ad hoc cle pastoralis. de sen. et re iud. Inn. in. d. c. que in ecclesiarũ.
a ¶ Predictum. s. in princi. c. ibi qui tanq̃ &c.

mis. cum ex eo. C. de iudi. rem nõ nouam. c. j. de re iudi. in. vj.
h ¶ Tam graui in electiõe plato rum vbi agitur de cõmittenda cura aiarũ q̃ olbus rebus sunt ptio

nare. ¶ Et qm̃ tales vt predictũ[a] est oportet esse platos: hi ad q̃s pertinet[b] ius eligẽdi omnem curam adhibeant vt dignam coram deo et hominibus electionem faciant: exactanq;[c] proinde apponant sollicitudinem: vt tales eligant qui tanto officio[d] valeant[e] satisfacere: scientes q̃ si vel dolo vel negligenter[f] ac timore[g] domini: postposito in re tam graui[h] se gesserint sicut auctores[i] erũt in causa malorum pastorum: ita participes fient penarum quas ipsi mali pastores i districto dei iudicio patientur. ¶ Et cum humane[k] fragilitatis conat⁹ nihil ex modo militet quo xp̃s iubet

b ¶ pertinet. de iure cõmuni vt ad capitulũ/collegium/ et cõuentum. s. in prin. c. aut cõsuetudine statuto vel priuilegio. s. versi. nõ derogãdo. c. scriptum. eo. tit. de v̾b. sig. abbate. aut hi qui sũt in possessiõe eligendi. c. cũ ecclesia. e. ti. v̾bũ em̃ pertinere latissimũ est. ff. de verborum signifi. l. verbum illud pertinere.

flores. xij. q. ij. p̃cipimus. c. cũ sit ars. cũ ibi no. de eta. et qua. s. in proe. §. quib⁹ ad plenũ. v̾si. quinimo. cũ ibi not. ideo bñ vigilandũ est. cũ vbi v̾tit maius periculũ sit cautius agẽdũ. c. vbi periculũ. eo. tit. in vj. nihil [5] eñ in hac vita officio epi aut plati periculosius est: sed apd̃ deũ nihil beatius si

5 Prelati offõ nihil piculosius.

xl. dist. nihil.

c ¶ Exactam. i. diligentem: aliquando. i. finitam. l. ij. §. exactis. ff. de regulis iur.
d ¶ Officio. qd̃ est cura animarũ. s. in principio huius capituli.
e ¶ Valeant. id est possint.
f ¶ Negligenter. hic negligentia dolo cõparatur: cum in prelato aut alio collatore negligentia nõ bene prouidẽdo sit peccatũ. s. in proe. §. quibus ad plenũ. versic. quinimo. vt plurimũ tamen differt a dolo: in delictis etiam lata culpa. vt leg. et no. in. l. in lege. ff. ad. l. cor. de sic. in. c. sicut dignum. de homi. in contractibus leg. et not. in. c. j. de cõmo. c. bona fides. de depo. in. l. qd̃ nerua. ff. deposi. cum similibus.
g ¶ Timore quem semper pre oculis habere debent. c. vt clericorum. de vi. et ho. cle. de pe. et re

i ¶ Auctores. horrẽda et timẽda snia ad quã vigilãter attẽdãt electores et collatores bñficiorũ q̃. si sciẽter dolose vel negligẽter indignũ elegerint: aut p̃mouerint tenẽtur de p̃motorũ mala administratione: et pticipes fient penarũ q̃s mali p̃moti patiẽtur. ad hoc c. miramur. lxj. di. vbi dicit Leo papa. graui semetip̃m dãnatione afficit q̃ ad summe dignitatis collegiũ sublimat indignũ. in extra. bene. inter cũctas. ver. quare dr̃ q̃ eligit indignũ de eo reddet in futuro examine rõnem. vide qd̃ no. s. i. proe. §. qb⁹ ad plenũ. i v̾. in dignorũ. et in v̾. neglecta. idõ nemine cito sz pri⁹ examinatione p̃cedẽ de vita morib⁹ et scientia p̃moueãt. c. cũ i cũctis. c. cũ nobis. e. ti.
k ¶ Et cum humane. vsq; ad. §.

deinde ponuntur tres solẽnitates obseruãde in electionibus. Scđo vult eas obseruari per ꝓcuratorem ad eligendũ. Tertio nõ obseruãtes priuat ptãte eligẽdi. secũda ibi. Idem iuramentũ. tertia ꝙ si pdicta. Et primã sub diuide in tres. primo ponit prima solennitas, scꝫ auditio missę sctĩ spũs. scđo scđa cõio: scꝫ eucharistię. demũ tertia iuramenti certi pręstatio, scđa ibi. et vt eo. tertia ad locum.

sine dei omnipotẽtis suffragio[a] q̃ai[b] efficere: a quo omne datum optimum: ⁊ omne donum perfectum descẽdit[c]: adueniente die[d]

a ¶ Suffragio. i. auxilio. not. in ru. C. de suffra archi. in. c. vbi periculum. eo. tit. li. vj.

b ¶ Queat. i. possit. ẽ em̃[1] de fundamentũ oim nostrarũ actionum. j. q. j. cũ paulus. de cõse. di. iiij. c. fin. vnde ꝓposterus est ordo priue humana subsidia q̃rere: vt illis deficientib⁹ diuini gratia fauoris postuletur. de conse. dist. j. ois xp̄ianus. vale. lib. j. c. iiij. hũana cõcilia castigantur dũ se celestib⁹ preferunt. ideo omne quodcunq; facitis verbo aut ope id totum in noie dñi nr̃i Iesu xp̄i facite. in quo viuimus manemus et sumus. ad Colo. iij. xxvj. q. v. nõ licet. ⁊. q. vij. nõ obseruetis. in fi. ex eo em̃ noie sequitur bonum principiũ: melius mediuꝫ ⁊ optimus finis: vniuersa quippe recte geruntur si rei principiũ fiat decens et amabile deo. in auẽ. q̃uo opor. episc. circa pri. col. j. q̃ res penitus desperatas donare ⁊ consummareq; sue virtutis magnitudine põt. C. de ve. iu. enu. l. j. circa pn. ⁊ sine ipso ꝑa sapiẽtia hr̃i nõ põt. xxvj. q. ij. q̃ sine. ⁊ sua virtus ⁊ disciplina vnũquẽq; glĩficat. de cõse. di. v. de spũ. ⁊ ꝑualet legi dei gra. in auẽ. de mona. ✠. sancimus. col. j. xxix. q. ij. due sũt. c. Iꝫ. de reg. c ¶ Descẽdit. j. q. ij. ꝗpĩo. ⁊ ois rõ superne vel terrene scie in eo est q̃ est caput earũ ⁊ auctor. xxxvij. di. ✠. hinc etiã. ideo i instrumẽtis[2] publicis solet inuocatio dñi nr̃i Iesu xp̄i ꝑmitti. xxiij. dis. in noie dñi. de testi. in noie dñi. C. de offi. pre. af. in nomie dñi. vnde ipator i suo initio inuocat dei auxiliũ. in. l. deo nobis. C. de episc. et cleri. qđ limitat Spe. tit. de instr. edi. in prin. in arduis ⁊ perpetuis instrumẽtis. in auẽ. vt prepo. no. impe. do. col. v. i minoribus vero nõ ẽ necessariũ: lꝫ deccẽ. Panor. dicit in. c. j. de fide instr. ꝙ de iure hoc nõ probaẽ. vt sit de necessitate sic ꝙ al's non valeat instr̃m: sed honestũ est semꝑ ponere. sed attẽta consuetudie q̃ vigent hodie: vt apponatur oi instr̃o: posset dici instr̃m publicũ al's non valere: q2 circa instrumẽti solẽnitatẽ cõsuetudo maxime est attendẽda: vt no. in. d. auẽ. ad h. c. cũ dilect⁹. ✠. i. đ fi. istr. pañ. sup Salu. gre.

d ¶ Die. pfixio dici ad electionẽ celebrandã nõ est de substantia forme electionis; sed de iustitia: ꝗuis em̃ absentes sint vocandi: cuꝫ cõmode vocari pñt. c. q2 pp. c. cũ vniuersas. eo. ti. obseruata con suetudine cuiusq; ecclie. c. bone. c. in genesi. c. coraꝫ. eo. tit. cũ in ecclesijs. đ pre. li. vj. electio[3] iñ facta spretis absentib⁹ nõ est nulla ipso iure: sed annullãda si ꝓseq̃tur contemptũ. c. ꝙ sicut. eo. titul. per qđ. c. dicunt cõmuniter doct. permutationem factam per ordinarium de beneficio spectãte ad presentationẽ laici ipso contem-

1 Dei auxilium prius: deinde hoim q̃ratur.

2 Instr̃ꝫ an debeat i̾cipi p inuocationeꝫ diuini nois.

3 electio facta spretis absen tib⁹ nõ est nulla.

pto et non vocato non esse nullā 4 ipso iure: sz annullādā per snīaz si ꝓsequatꝰ cōtēptū: de quo Fred. in trac. per. q. xxx. de ro. deci. cccx. cccxxxiiij. Panor. in c. illud. de m= re pa. Doct. in c. q̄situ. de re. per Palu. et moder. in cle. j. de re. per. in. c. j. e. tit. in. vj.

4 Abbatissa an debeat eligi ista solēniter sicut abbas.

sb. obl. l. sanctio legum. ff. de pe. Nam vbicūq; est in aliquo casu puisuz sexui feminino tūc [5] masculinuz nō concipit femininū. ff. de libe. et posth. l. si ita scriptū. C. de his q̄ ve. eta. impe. l. ij. de in. ter. ma. l. ij. ad. l. iul. maie. l. q̄ldā. §. ad filias. Itē

electionis: hi ad quos pōtificis[a] vel abbatis[b] spectat electio i ecclesia conueniant[c] magna cum

a ¶ Pōtificis. i. epī et superiorūz: q̄ pōtifices dicuntur. c. ex lrīs. de 5 exces. p̄la. de offi. deleg. q2 pontificali. in. vj. c. q2 periculosum. de sen. excō. co. li. in cle. j. de pe.

5 Masculinū nō semper cōcipit femininum.

b ¶ Abbatis. vide q̄ abbas non venit appellatione pōtificis. Sed an he [4] solennitates habeant in electione abbatisse et aliarum monialiū. ar. q̄ sic: q2 appellatione abbatis venit abbatissa. c. fin. de sta. mona. vbi dispositio i monachis et abbatibus extenditur ad moniales et abbatissas. et ibi 6 Panor. in aut. de mona. §. si autē vxorē. coll. j. Flo. i. cle j. d rescrip. et vbi materia est indifferens cōgruens tam masculo q̄ femine masculū comprehēdit femininū. l. j. ff. de verb. signi. vbi Bartho. l. gallus. in prin. et ibi Bal. ff. de li be. et posthu. c. si q̄s suadēte. xvij. q. iiij. et ibi Archi. tunc c. mulieres. de sen. excō. vbi Hē. prepo. in c. fi. de cōsan. et affi. in. c. per venerabilē. §. videbatꝰ. qui fil. sunt leg. et in electione monialiū seruāda est forma. c. q2 ꝓpter. eo. ti. glo. et doct. in. c. ad ꝓbandū. de re iudi. archi. et doct. in c. indēnitatibus. eo. tit. in. vj. puto contra. q2 circa formā electionū monialiū spāliter puisum est. d. c. indēnitatibꝰ. nec ibi seruatur olno forma. d. c. q2 ꝓpter. Panor. i. d. c. ad ꝓbandum. ideo non videtur hec cōstō ad illam extendi. arg. l. doli. ff. de

6 Collegiū collegialiter conueniat

vbi masculinū profertur per verba qualitatis: vt dicendo abbas vel religiosus in materia penali vt est ista non includitur femininum. not. Pau. in cle. eos. de consan. et affi. per. d. cle. vbi expressis religiosis postea exprimūtur moniales. c. q̄m. §. penul. de symo. d cle. ex. mi. postulastis. §. penul. c. impudicas. xxvij. q. j. vbi exprimit monachos et monachas. c. odia. de re: iu. in. vj secus puto in tertia solennitate. de qua. j. versi. ad locū. cum ibi not. in ver. prelato.

b ¶ Conueniāt in vnū [6] collegialiter. de substātialibus enim est vt electio fiat per cōgregatos in vnū. not. Inno. et alij in. c. quia ꝓpter. eo. ti. nec sufficerent cōsensus eligentiū singulariter p̄stiti: puta si quilibet consentiret in camera sua: sed opz q̄ collegialiter consentiāt. ad hoc. c. in genesi. eo. titu. no. in. c. dudū. de re ecc. non ali. in. vj. mādа. c. xix. not. j. de nu. et qua. car. c. j. in ver. consensisse. qd̄ est gn̄ale in oibus explicādis p vniuersitatē. glo. in. l sicut. ff. qd̄ cuiusl. vni. glo in. c. cū ois. de consti. vbi Panor. Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. et iu. vbi ponit duas regulas. Prima q̄ in factis collegij consensus dz p̄stari in cōi per iura alleg. Scd̄a q̄ etiā in spectātibus ad singulares p̄sonas cōsensus debet prestari in communi quādo maior pars p̄reualet mi-

noui partis:vt est casus in.l. ꝛ suis
heredem.ff.de pac. qꝛ ex quo ex
iuris dispositione valent gesta
per maiorē partē ds minor pars
vocari:posset eñ minor pars ad
suam sententiam maiorē duce-
re.vt dr in si.l.itē si vnus.ff.de ar
bi.no.in.c.ij.eo.titu. in.vj.Et per
hoc dicit Pañ.ꝙ patroni etiam
vbi p̄sentāt tanꝙ singulares de
bent simul ꝯuenire in p̄sentatio
nis actu:alr̄s maior pars posset
negligere minorē partē q̄ si fuis-
set presens potuisset trahere ma
iorem partem ad aliā presenta-
tionem:licet canoniste cōiter te-
neāt ꝯ ꝙ patroni possunt p̄sen-
tare singulariter vbi p̄sentāt vt
singuli. no. Jo.an.in.c.iij. de iu.
pa. vbi Panor. Frede. consi. lxij.
xcvij.fa.qd no.ꝯsi.j. Jo. an. in. c.
penul.in no.de ap.in.vj.ꝛ tūc va
leret p̄ntatio facta a maiori par
te respectu aliarū partiū. p.d. c.
iij.Hen.vero in.d.c.tua.dicit spe
ciale esse in electione vt debeant
simul ꝛ collegialiter consentire.
Hen.in.d.c.cum oēs.p.d.c.in ge-
nesi.in aliis actibus non inueni-
tur:immo ꝯ̄riū poti⁹.sicut i alie-
natione que cōualescit p subse-
quentē ꝯsensum.de his que fi. a
pre.c.cum vos.cū ibi no. dic [1]
ergo fm eū aut queritur de ne-
gotio electionis ꝛ in illo requirit̄
nedum ꝙ tractent insimul in cōi
iuxta formā ꝯcili generalis:qꝛ
propter: sed etiam in eligēdum
ꝯsentiant in cōi ita ꝙ non vale-
rent ꝯsensus nisi insimul habiti
d.c.in genesi. vñ p v̄ba singula-
ris numeri ꝛ p vnū v̄ba electio-
nis pferri debēt qd est spāle in
facto electionis. c.cū ab vno. de
re iudi. in. vj.ꝛ intellige de ele-
ctione in qua ds forma seruari.
d.c.qꝛ ppter.aut querit̄ de aliis
negotiis puta alienationis rerū
ecclie.ꝛ receptionis alicui⁹ in ca-
nonicū.de q̄ de rescrip.c.iiij.de cō
cess.pre.si capitulo. li. vj. p̄senta-
tionis aut electiōis ad canonica
tū vel alia b̄nficia minora i qua
nō est seruāda forma. c.qꝛ ppt.
vt no.in.c.sicut.eo.ti.in. vj. aut si
miliū que debēt expediri p capi-
tulū vt collegiū ꝛ nō debēt necel
sario simul ꝛ semel in eodē instā
ti ꝯsentire:qꝛ hoc est speciale in
facto electionis vt dictū est. er-
go i ꝯtrariū est ius cōe.ff.ad mu-
nicipa.l.j.c.p̄nti.de pre.in. vj. in
his tñ negotiis q̄ habēt de facto
in caplo expediri ꝛ ꝯpleri debet
in caplo cōsentire:ꝛ talia nego-
tia expedire ꝛ nō extra.vt pꝫ in
facto:receptionis aut p̄ntationis
vel electionis in qua non seruat̄
forma.d.c. qꝛ ppter.et sufficit ꝙ
singuli recipiant vel p̄ñent seu
eligāt:lꝫ nō sit̄ ꝛ cōiter sed singu
lariter. ex quo sunt in caplo. ita
ītellige qd no.i.d.c.sicut. vbi mo
der.cōpos. ꝛ Jo. and. in. c.eā te.
de rescrip.archi.in. d. c.si caplo.
gl.ꝛ archi.in.c.j.lxiij. di.Inno. de
postu.pla.bone.ij.in glo. qꝛ non
erat.In aliis vero negotiis q̄ nō
debent de necessitate in capitu-
lo:expediri ꝛ cōpleri:vt est nego-
tiū alienationis rerū ecclesie qñ
tractat⁹ debit⁹ p̄cessit in caplo ꝛ
deliberauerunt alienare: lꝫ sin-
gulariter consentiāt valet ꝯsen-
sus.p.d.c.cū vos. arg.l.p fundū.
ff. de ser.rusti.p re.no. Jo.an. in.
d.c.dudū.fa.cap.cura. cū ibi no.
de iu.pa. Idē in receptione facti
in canonicū q̄ nō tribuit ius:suf-
ficit ꝯsensus singulariter p̄stit⁹.
no.Inn.in.d.c.bone. Jo.and. in
d.c.eā te. talē eñ receptionē q̄.ē
in facto p̄nt etiā excōicati facere
c.p illoꝝ.cū ibi no.de pre.

1 Cōsensus singulariter habit⁹ an valeat in negotiis capitularib⁹.

a ¶ Deuotione. ff. j. qua. ho.c. sint.di.c.j.
b ¶ Audituri. licet olim in electionibus spussti gra inuocada esset.c.cu terra.e.ti.no erat th iu re expssum: vt missa deberet celebrari: nisi qz dicut doct. q sic fieri zsueuit. Inno.in. c.cum nobis.eo.ti. ma da.c.xix. si th si ne missa fieret electio non erat ideo nulla. Panor.in .c.transmissam.eo.ti.hodie secus.
c ¶ Inspirare.fi.℣. in extra. Jo. xxij.copiosius in.c. qz pp ter.℣si. nisi.e.ti.Vic pt notari forma [2] inspirationis q duplex est vt no. Hosti. in. d. c. qz propter.vna est electio q fit p verā inspirationez vt illa que fit deo autore z reuelante nec indiget alia cofirmatione:vt fuit electio sci Martini anfani:honorati:nicolai: ambrosij:z Seuerini.de qbus. lxj. di.§. his oibus.Alia est electio q fit p quasi inspiratione qn no zstat q deo autore sit facta: sed p unitt qn oes de collegio vno ore colentiut i aliquē sine aliq vitio istigatione alicui aut tractatu specia li pcedeñ.de qua l.d.c. qz ppter. z hec duplex est.no. Frede.cōsi. clv.z de ipsa primo tractādu est rarissime tn contingit pctis nris exigētibus:qz hodie in electionibus qrut oes p maiori parte qd suu est:nō q iesu xpi.z.nosse. xiij. di.c.p inquisitione.eo ti,§. in pro ri.§.qb ad plenu.℣ ammo.man da.c.iij.z si vn discordat tūc ad alios formas recurrendum est.
d ¶ Contriti. contritio est pars pnie.de pe.di.iij.pfecta.z sine ca

haberi nō pōt vera zfessio.de pe ni.di.ij.Itē sine charitate.c. pcti. de re iudi.in.vj.
e ¶ Cōfessi. licet eni eucharistia sit d se bona:nocet tñ indigne su mētib.d zse.di. ij.z scta. z.c.qtidie.xv. q. viij. c. vlt. j. q. j.sacerdotes . de celemis.c.de hole.
f ¶ Eucharistie qua nlla maior pōt esse oblatio de zse. di.ij. nihil in sacrificijs.ideo magna est dignitas sacerdois: q solus eucharistiā zficit.xcv.di.ecclesie.
g ¶ Suscipiāt.de[3]necessitate: est eni substantiale:sicut auditio misse:quibus omissis nulla esset electio.j.§.deinde.ver. q si aliter aduerte tn q he due solēnitates scz auditio misse z receptio eucharistie videnē restringi ad electiones pōtificis.i. epi vel abbatis.s.ibi ad quos pon.zc.ideo nō credo eas fore de substantia electionis alioru prelatorū. nā cum de iure antiquo nō inueniantur esse de substātia electionis:id nō immutabo nisi in casib expssis l.precipimus.C.de app. l. sancimus C.de testa.c.cum expediat. eo.ti.in.vj.preсertim cum istud decretu sit penale z priuet eligētes predicta nō seruantes ptāte eligēdi.j.ver. q si ad hoc.l.cu qdā.ff.de libe.z posthu.c. odia. de re.iu.in.vj. cu si. necē incōueniēs q vbi non agit de tāto pludicio sicut in electione epi vel abbatis q sunt principales spōsi ecclesiarū nō seruetur tāta solennitas cū nō deficiat superior q potest difficultatibus occurrētibus pui dere.ar.c.licet in fi.co.ti.c.vbi pe

deuotione [a] missam de spusctō audituri [b] quē humiliter exorabūt vt eos ad dignū eligendū pastorē inspirare [c] dignetur: z vt eo facilius gratiā hāc obtinere mereātur quo deuotius ad actū electionis accedāt cōtriti [d] z cōfessi [e] sacramētū eucharistie [f] suscipiant [g]

1 electio dupliciter fit p inspirationem.

3 eucharistiam sumāt eligentes.

rticulū.eo.ti.in.vj.

a ¶Reuerenter.ff.j.quod di.off. sit.ce.c.j.

b ¶Locū.s.ecclesiam.c.qd sicut. eo.ti.vbi habet q [1] electio epi scdm iuds fieri in ecclesia cathe reuerēter a. Ad locū b vo electo= drali si fieri pot. nis ingressi p quocūq plato c q p not.in.c.in note dñi.xxiij.di.vbi dicit glo. electio nē alibi factā cessante legitima causa nō valere:hoc tñ iure non pbat. dicit Pañ.in.c.qd sicut.inuenit aliqñ electio facta in cho= ro.c.cū nobis.eo.ti. aliqñ i caplo c.cū terra.eo.ti.z.c. in genesi. sed posset saluari dicta glo.q nō est vis vbi fiat infra ambitū eccl'ie ar.x. qua fronte.de ap.si aūt cessan. legitima causa fieret extra ambitū eccl'ie:non videt valere pter auctoritatē gl.qz ꝯ ius facta.l.nō dubiū.C.de le.Post. dicit in.d.c.cū terra. q non est vis quo loco fiat electio dūm hone= sta.ar.ff.de arbi.l.cū dies.§.si ar biter.l.penul.ff.de iusti.z iu.con= suetudo tñ eccl'ie in his seruāda est.xj.di.in his mā da. c.xix. dicit em car.flo. in cle. ne romani. eo. ti.q locus nō est de substātia ele ctionis:ideo electio pape extra conclaue valeret. fa.qd no. Inn. in.c.ij.de no.ope.nū.

c ¶Prelato.no.q plātio[2] iu= ramenti est de substātia electio= nis cuiuscūq plati:z hic genera liter loquit q in principio hui⁹ §.vbi loquit dūtarat de pontifi cis vel abbatis electione. z cape hic prelatum stricte pro prelato maiore ecclesiarū cathedralium ꝯuentualiū reg.lariū z collegia tarū:pfertim qui habet genera= lem iurisdictionem in ipsis colle giatis ecclesijs per cuius mortez dicitur ecclesia quasi viduata. nam talis sponsus dicit.xx j.q.ij. sicut et pastor. s. circa princ.huius.§.z in prin.c.cum si.qz hoc decretum vult addere tres hmōi solēnitates ad alias solēnitates substantiales q habent in.c. qz pter.eo.tit. qd c.vt ibi no doc. manda.c.xxj.h3[3]solū locū in electionib⁹ platoꝶ dictaꝶ eccl'ia rū p quoꝶ mortē eccl'ia remanet viduata z sine pastore pter h. ecclesie viduate ibidē positū.z.c. ne p defectu.eo ti.z nō in electio nibus canonicorū dignitatū in= feriorū seu aliorū beneficiorū ele ctiuorū:qz per eorū mortem non remanent ecclesie viduate cum nō sint spōsi earū:z in ipsis suffi= ciunt singulares cōsensus illorū de capitulo dūm prestentur in capitulo.no.in.c.si cui. eo.ti. lib. vj.do.in.d.c.qz propter.no. s.nec est de necessitate seruanda ali= qua formarū:sed effectus simpli citer a maiori z saniori parte ha bebit ius:vt ibidem no. ad predi cta bene fa.forma iuramenti que l.e.ibi sub cuius vocabulo dedi. cata est eccl'ia.vbi patet q intel ligit dumtaxat de plato q est ca put ecclesie z per cuius mortem ecclesia careret pastore propter ver.pastores.j.positū.et.s sepius repertum.fa. decisio. ro. cxxiiij. vbi dicūt Inno. papā. vij. decla= rasse semel q beneficiū erat ele= ctiuum in cuius electione serua= batur forma.d.c. quia pter. vel per cuius vacationē ecclesia vi= duata dicit: sed illud beneficium ad cuius electionē simplicem seu nominationem quis assumitur sine solennitate seu confirmatio ne superioris non debet proprie dici electiuū:sed collatiuū. aliqñ

1 electio vbi d3 fieri.

2 Iuramentū est de substa electio nis.

3 electio nis for ma ca. qz pro pternō in oib⁹ electio nib⁹ ē seruanda.

largius d3 beneficiū electiuum. vide glos. in cle. j. de pre. in ver. de dignitate. not. s §. j.

4 Ele= ctiōis solēni tates an sint in po= stula tione seruā= de.

a ¶ Electionē. aut postulationē solēnē i qua seruāde sūt he [4] solennitates vt credo sicuti i ele ctione paritate rationis: ꝛ q2 li= cet cōciliū q2 p= pter. eo. tit. solū faciat mentionē de electione: tñ forma illius con cilii seruāda est in postulatione solēni: vt satis colligitur ex. c. vt circa. c. statuimus. vbi archi. eo. tit. in. vj. archi. in. c. j. de postu. p̄. eo. li. Inno. in. c. in causis. eo. tit. Cōpostel. in. c. j. de postul. prela. hostiē. in. c. scriptū. Pan. in. d. c. quia ppter. eo. tit. māda c. lv. nā postulatus satis dicit elect9 | a= bito respectu ad ius futurum: et

5 Capl'3 cui ec= clesie pprie conue= nit.

cui cōcessa est potestas eligendi pōt postulare. ar. ff. iud. sol. l. iam tñ. al's nō tñ. §. pe. de renun. post translationē. pt3 in. d. c. i causis. cum ibi no. fa. glo. in. d. c. j. de po stu. pre. in. vj. que dicit ꝙ pena. c. cū in cunctis. eod. ti. qd loquit in eligentibus habet locū in postu= lantib9 scilicet indignū. p quo. c. gratū. de postu. prela. ꝛ. d. c. scri= ptum. Ar. contra. q2 postulatio ꝛ

6 Jurās an sp dbeat euāge= lia tan= gere.

electio sunt diuersa: vt pt3 ex di= uersitate titulorum. i decre. et. vj. in d. c. j. de postul. prela. in. vj. ergo hoc ius loquēs in electione non extēdit ad postulationē: p̄sertim cum sit penale. ar. l. cum quidā. ff. de li. ꝛ posthu. c. odia. cū ibi no. p Jo. an. in nouel. de regu. iur. in vj. nec ex idētitate rōnis fienda est extēsio in penalibus in casu non expresso. c. statutū. iūcto. c. l3 canō. eo. tit. in. vj. dic contra. pce= dere regulariter. fallit qñ agitur de extensione fienda extremi ad

electionē[a] assumit iurabunt in manib9 ei9 q capitulo[b] p̄sidebit et ipse presidens in manib9[c] eu3

extremū: aut vni9 ad alterū vbi tēdunt ad eūdem finē seu effectū vt hic. tūc in materia penali ꝛ re= stringibili ex paritate rōnis fit extensio: ita ꝙ dispositū in vno habeat locū i re liquo. ad h tex. iūcta glo. in. c. si post q. eo. tit. qd no. Joan. an. in cle. j. eo. titu. in ver. eligitur. ꝛ ib i Paulus. ꝛ lati9 Jmol. qd no. Jo. an. in. c. si. eo. ti. in. vj. illud. c. ha= bere locū in postulatiōe. Panor. in. d. ca. j. de postu. prel. fa. s. §. j. ver. nō derogando: vbi idem iu= dicatur de electionibus ꝛ postu= lationibus.

b ¶ Capitulo. hoc v. pprie [5] adaptatur ad ecclesiam secularē. c. significatū. de pre. qñq tñ capi tur pro cōuentu: vt hic. ꝛ e diuer so conuentus pro caplo. c. inno tuit. eo. ti. inter ipsa tamē est dif= ferentia. Joā. and. in. c. q2 sepe. e. titu. in. vj. ꝛ de multiplici signifi= cato capituli. Joan. and. in. c. ca= pitulum. de rescrip.

c ¶ Manib9. nouus mod9 iurā= di: iō nō puto fore necessariā ta= cturā euangeliorum: l3 cōiter vbi de necessitate iuris requirit iu= ramētū reqrat tactura euāgelio= rū vl' alteri9 scripture. c. ad abo= lendā. §. statuim9 debere. vbi hē. de sen. excō. venerabilibus. li. vj. c. vbi periculū. eo. ti. in. vj. Inno. i. c. ꝛ si xp̄s. vbi Bal. ꝛ Panor. de iureiur. glo. in cle. j. in ver. tacta. de here. do. in. c. vt circa. eo. titu. in. vj. Bal. in. l. iurisiurandi. C. de test. in aut. sacramenta puberū. C. si aduer. ven. glo in aut. iusiu= ran. quod prel. in prin. col. ij. Pa nor. in capitulo laudabilem. de fri. ꝛ male. hic autem manus te= nent vicem scripture.

a ¶ Sequentis. no. q (1) psides in capitulo sicut est prior in honore et sessione: ita est prior in receptione iuramenti ab aliis. ad hoc. j. quo. di. off. sit ce c. j. quo te. qs. de. el. in cho. c. j. in prin. et in ei° de immediate sequentis subsequentis succedit antiquior post eu in sessione. facit qd no. Inn. in c. j. et ibi Pan. de mai. et obe. q ille q maioris digni tatis est i ecclesia vel si no est ibi dignitas q maioris est ordinis: vel si sunt equalis ordinis ille q prim° ordinat° est: pfered° est in nominatioe vel solemni electione pso ne nolate: i scrutinio in sessioe. in subscriptioe et rnsione in pceptio ne pbde. i collatioib° bnficiou. habebit etia vocare et cogregare capitulum. ar. ff. de fi instru. l. vlti. de al. scri. l. j. C. de offic. ma. offi. l. ne. mo. d c. j. de mai. et obe. cu si i his tn obseruanda e psuetudo cuiuslz eccle. Inn. in c. ij. de no. ope. nu. Panor. in c. cuz nobis c. auditis. eo. ti et dic vt ibi per eum.

b ¶ Ego. N. Si. in c. ego. de iure: iura. et est hic forma iuramenti pre standi ab electoribus ante ele ctione qd no erat olim de substa tia electionis quis poterat in: perior adiuuare electores q eli geret sm deu et coicientia magis idoneu et vtile ecclesie c. ostitutis de app. q adiuratio hz locu iura: menti: vt ibi no. Fuerat et in psilio basilie. statutu q oes (2) cardina les psentes in loco in quo summi po. electio celebrada est decima die postq sedes vacauerit in ca: pella vel locu aliquo ppe coclaue conuenirent inde precedente cruce bini cum deuotione, cantando. Ueni creator spus. incedetes lo: cu pclauis ingrediant in quo no nisi duos familiares necessarios quilibet introducat. cerimoniaru autem gratia duo clerici quorum talis vnus sit notarius etiam ad: mitti possent: et sequenti die cardi: nales oes coraz his q in coclaui fuerint audita missa de spusan cto sacra sumat eucharistia: et anteq scrutiniu in: choet an positis sctis euangeliis iurat sub hac forma. Ego. N. car: dinalis (3) iuro et pmitto oipote ti deo patri et filio et spiritui scto ac bto petro aplorum principi eu eligere in pontifice que creda ec: clesie vl in spualib° et tpalib° vti: le: et tate dignitati idoneu: nec illi vocem dare quez verisiliter sciuero pmissione aut datione alicui° rei tpalis seu pce p se vel aliu iterpo sita aut alis q intercuq directe vel indirecte p se electione pcurare: electorum i potifice no pri° obedie tia facere q iuret iuxta forma de creti sacri basilien. cocilii: ita me deus adiuuet et c. Post hec qlibet ipsorum cedula dabit i q vltra tres no nolet et c. vt hr in decreto eius de pcilii qd icipit. qm salus. Reco git. t eo tpe cardinales et attenta mete cosideret qtu sibi ipsis me ritu vl demeritu qtuq fructu po pulo xpiano vel piudiciu bonum vel malu eligedo pontifice factu: ri sut i nulla pfecto re magis dni nri iesu xpi gra vel ira asseq put q cu de vicario ei° suis pficiedo omnibus agit: qs ita dilexit: vt pro ipsis et mori et sanguine suu effun dere dignat° fuit. s. eo. in prin.

c ¶ Promitto. i. cu iuramento pro: mitto: quis em de° no faciat dif: ferentia inter iuramentu et simplice loquela. xxij. q. v. iuramenti qn sim plex loquela tendit ad pfidia seu

1 Ordo capitulantiu.

2 Cardinales electuri papa qd facere dnt.

3 Iuramentu cardinaliu.

4 Iuramentu et simplex loqla no differt quoad deum.

mēdacium & ad fallēdū.vñ est q de eq̄tate canonica etiam ex nudo pacto agitur fm cōem snīam c.j.de pac.vbi.doc.pl9 peccat deserās ɔ̄simplicē fidē frāgēs.xxij. q.iiij.q sacro.et q.v.q plurat.C. de transac.si qs maior.c.q̄rela3.de iureiur.cū si. vbi aūt simplex loq̄la nō tende-ret ad ɔ̄fidiā vel deceptionē aliqn̄ posset esse differētia inter loq̄-

5 Eligētes an sp debeant meliorē eligere.

lā/ & iuramētū. Inde dicit Pan. in salu.Greg.q etia3 de iure canonico alteri p alterū non pōt acquiri sicut nec de iure ciuili.insti. de inuti.stip.§.si qs aliū.& §.alteri.ff.de v.ob.stipulatio ista.§.alteri.exceptis casibus not.in.d.§. si qs aliū.p Panor.loco p̄alle.nisi iuramētū iteruenerit.ita intelligit glo.in.c.quoties.j.q.vij.q2 iuramentū subest de p se nec regulaṫ a facto ipm recipiētis :vñ & si recipiēs turpiter recipiat ex quo tn̄ iurās non turpiter p̄stat iuramētū obligat.c.debitores.iūcto. c.j.de iureiur.multo ergo fortius in casu isto vbi nulla versatur turpitudo ex pte accipientis :nec ex pte p̄stātis :sed qn̄ interuenit simplex promissio:tūc nihil putat actu; si stipulatio nō h3 subsistere de p se: s3 causaṫ ex facto partiū.cū ergo recipientis promissionē pro alio nō intersit nec absenti aliqd acquiraṫ.l.q absenti.ff. de acq.pos.nō pōt ibi esse aliqua obligatio nec naturalis: nec ciuilis.de quo dic vt ibi p eū.

a ¶ Eccl'ia in q fienda est electio?

b ¶ Credā.s3 deū & iustā cōsciētiam.i.nō eni sufficit sed purā conscientiam: nisi illa sit informata fm deum.c.nō solū.de reg.li.vj.

c ¶ Utiliorē. non satis est ergo si eligatur idoneus & vtilis eccl'ie si reperiaṫ idonei or et vtilior.c.l3. viij.q.j.vbi de hoc. c.constitutis. de app.& ex v̄tute iuramenti [5] electores peccarent si eligerent aliquē etiā idoneū pretermisso sciēter idoneiore.qd sentit Fre de. etia3 omisso

sub cuius vocabulo dedicata est hec eccl'ia[a] cū eligere quē credā[b] futurum ecclesie in spiritualib9 et tēporalibus vtiliorem[c] nec illi vocem dare que3 verisimiliter

iuramēto cōci.xc. vbi dicit q eligentes nō saluāt cōscientiā sua3 vbi potuerunt eligere meliore3. q2 debēt ɔ̄sulere ecclesie meliori mō quo possunt.c. vbi piculu3 §. ceterū.eo.ti.in.vj. archi.in.d.c. licet.ɔ̄uis glo. ibi sentiat 3.tn̄ electo facta de idoneo & vtili; omisso vtiliori bn̄ valeret.arg.c.cū nobis c.cū dilect9.e.ti.c. nisi cū pridē.§.p defectu d.renū. c. venerabili.de p̄.no.i.d.c. ɔ̄stitut3.fa.c.cū terra. cū ibi no.eo.ti.gl.& Bar.l.l. cū qdā.ff. de le.ij.vbi dicūt q habēti eligere vt bonus vir satis est q eligat idoneū:licet posset eligere idoneiorē, quod limitat Panor.in.c.ɔ̄stitutis.nisi a principio fuisset appellatū ne fieret electio nisi de idoneiore. tūc si reperireṫ idoneior in collegio non valeret electio:cū iusta fuerit causa appellandi: vel saltē retractabitur p superiorē in causa appellationis.qd tenuit glo. in.d.c. licet.ad hoc.c.ɔ̄siderauim9.d.c.cū nobis. e.ti.c j.de ap.qd no. Inn.& Host. in.c.cū inter canonicos.eo.tit. in d.c. constitutis.pdicta sunt vera qn̄ reperireṫ idoneior in eodē collegio:alias non tenentur eligere idoneiorē de alio collegio. q2 honestius est vt eligaṫ idone9 de.e. collegio:ɔ̄ fiat trāsitus extra collegium ad idoneiorē.fa.c. nullus

inuitis .lxi. dist. quod no.d.c. cum inter canonicos. §. in pri.§. qb9 ad pleñ.℣. nam ecclesiarũ.cũ ibi no. Sed an in casu isto si electores contra iuramentũ eligũt ido neũ omisso idoneiore de eodem collegio teneat electio.arg. ꝙ nõ c. dilecto.cu3 ibi no. per Inno ꝺ pre.vbi dicit ꝙ non tenet electio facta per capl'm supra numerũ canonicorũ iuramento firmatũ.⁊ ꝙ in spũalibus factũ cõtra iuramẽtũ non tenet p.d.c.dilecto.§.procuratoz.vbi dicit Hosti. ꝙ illa duo ibi expssa.i.statutũ iuramẽto firmatum ex vna parte ⁊ confirmatio se. ap.ex altera eq̃parant sub diiũctione ar.c.cõstitutis.de rescrip ad hoc.c.i.xxij. q.i.not. spe. tit.de le.§.nunc tractenus.℣. Itẽ Inn.archi.i.c.duob9. de rescrip. in.vj. i.c.si a sede.de pre.eo.li.no. de[ro.decl.c.iij.vbi dicũt q[1]procurator cõstitutus ad resignãdũ vel permutãdum cũ iuramento de nõ reuocãdo non potest reuocari:q2 in spũalibus in quib9non cadit interesse non potest agi ad interesse. vt no. Inno.in.c. querelam.de elec.ideo quicquid fit cõtra iuramentũ prestitũ non valet.arg.l.cũ qs decedẽs.§.codicillis.ff.ꝺ leg.iij.l.ea q̃dẽ.C. si man. ita fu.alt.c. cũ inter.de renum.in contra. ꝙ electio facta contra iuramentum valeat: licet eligẽtes sint piuri. fa.no.p Jo.an.⁊ cõiter per alios doct.in.d.c.dilecto.vbi dicunt ꝙ in spiritualibus tenent facta cõtra iuramẽtum: l3 incurrat piuriũ.c.sicut.de spõ.vbi[2] valet matrimoniũ ꝯctu3 contra iuramentum.fa.qꝺ not.spe. titu., de leg.§.nũc tractem9.ver. sed si legatus. Jo.an.i regula ꝙ semel de reg.iu.in.vj.in mercu.vbi dicit testamentum factum contra

iuramentũ tenere. quod no.in.c. si.de procu.in.vj. nec ob.d c.dilecto.q2 ibi fuit allegatio ptis.etiã bene dicit ꝙ nõ debet fieri recessio cõtra iuramẽtũ : sed non dicitur ꝙ si fiat in contrariũ ꝙ non teneat. ⁊ ꝙ dictũ est electionẽ factam cõtra iuramentũ valere: licet eligẽtes sint piuri: limita: nisi ille q̃ est electus procurauit eli gi ꝯtra iuramentum: q2 tunc nõ valeret electio propter fraudem per ipsum procuratã: aut saltem cassabitur per superiorẽ:quia cũ causam dederit piurio est periurus.ij.q.i.notũ.de offi. delega.c.i. ⁊ sic vt piurus repellendus.ꝺ iureiurã. querelã. no. Jo.an.in ;ad di.spe loco ãlleg.fa.l.⁊ qui dafa.ff.ex quib.cau ma.l.i.§.q̃situ3. ff.de separa.l.ait pretor.ff.de his que in frau.no. Ven.⁊ Jmo.in.d. c. dilecto.et in hoc casu intelligerẽ ℣.ꝙ si aliter.i §.deinde. referẽdo cum ad oia premissa qñ electio facta est aliter ⁊ de alia psona que nõ esset vtilior ecclie ipsa pcurante: alias si simpliciter intelligat multum obsſcuret.⁊ p cũ videretur ꝙ electio facta de alia psona.i.nõ vtiliori esset nulla: nisi referres de ver. vbi loquitur de alia psona ad.§. deinde :xxi. ite3 ob.eligẽtes eligẽdo sunt piuri:et sic infames.vj.q.i.infames. ⁊ sic ab actibus legitimis repellendi. de testi.l3 igit electio non valet dicit de Jmo.in.d.c.dilectos ꝙ ante electionẽ perfectam nõ sunt piuri: s3 demũ post electionem. ideo nõ debet vitiari electio. fa. qꝺ habet in.c.preterea.de ap.qꝺ notat Joan.an i.c. cõtingit.i. de sen.ex.in cle.i.de pui,pau.in cle. eos.de cõs.⁊ af.q' cõicans in ipso actu per quẽ quis incurrit excõicationem non inuoluitur in ex

1 Procurator cũ iuramento de non reuocãdo an reuocari possit.

2 Matrimoniũ ⁊ testm̃ contra iuramẽtu3 valẽt.

cōicatione: q2 adhuc alius non est excōicatus.s3 op3 q act9 p̄us perficiat: et postea cōicans illi in crimine dānato inuoluitur eadē excōicatione. sic intel.igit.c.si cō cubine. de se.ex. cō. not. Panor. in.c.j.de loca.itē electio facta a p iuris bene v3: q2 licet piui9 sit p̄ri nādus b̄ficio. di.c. querelā. tn̄ anteq̄ priueṫ ex quo toleratur i officio: valēt ge sta p eū. vij. q.

5 Uexationez an liceat redimere.

Si vero promissione[a] aut datione[b] alicui9 rei tpalis[c] seu p̄ce[d] per se aut p aliū interpositis: aut alias q̄litercūq3 directe vl' indirecte[e] p electionē procurare[f]. Idēq3 iuramentū prestet confiteat et cō municet q̄ 9stituit pcuratorē ad eligendu3 certā[g] personā. Nec generaliter[h] constitutus[i] in ad eligendum

iiij.nōne.sa.no.in ca.nihil.eodē titu. per Innocen. in ca.cum no stris. de concess.preb.

4 Preces an inducant symoniam.

a Promissione. sola pmissio dā di tēporale pro spūali inducit symoniam.c.nobis.c. veniens. de symo.c.ij. de confes.

b Datione. pro electione vel alio iure spūali q̄rendo nō est licitū dare pecunias: etiā ad remouendū vexationem facti.c. matheus.vbi Inno.de simo.no.in.c. ad aures.e.ti. secus pro iure q̄sito ad [3] redimendū vexationez facti prout le. et no.in.c.dilect9. de symo.et in casu.c.nisi essent. de p̄.

c Tēporalis. et etiā spūalis. si. eū.qs dat pmittat b̄nficiu3 vel ei renūtiat sub pacto: conditione: vel modo cōsequēdi prelaturam ex electione vel aliud b̄nficiū ex p̄sentatione vel pquisitione alteri9. vel etiā illius in cuius manibus renūtiat nō ex causa pmutatiōis videtur renuntiatio symoniaca. ar.no. in.c.ex parte.j.de of. dele. c.cū inter leniorē.eod tit.de pre. dilecto. Inno.in.c. q̄situ. in. c.cū vniuersorū.de re. pmu.j.q.j. ordinationes.no.hen.in.c.ad audiē tiam.de rescrip. pro hoc de pac. c.fi.j.q.ij. q̄ p to.c.p inquisitionem. eo.ti.j.anna.ca.j. et text9 iste ibi: aut alias qualitercunq3.

d Prece. p̄ces [4] importune p̄ertim p indigno videnţ inducere symoniā ij.q.j. sunt nonnulli et.c.ordinationes.c. p inquisitionē.eo.ti.no. in cap.tuam. de eta. et quali.

e Indirecte. vt in si.j.§.facta.ṽ. et vt de anna. c.j.

f Procurare.nā cū se igerit suspectus est.ff.de tu.et cu.l.q̄ cia.ideo repellēd9.c.cū iā dudū.de pre.c. cum post petitā.c.officij.e.tit. nemo cūm d3 sibi assumere honorē: sed vocādus est a deo tāq3 aarō. c.qualiter.eo.titu. et desiderantibus ep̄atus est auferēd9.viij.q.j. in scripturis.vnde dicit.l. q̄ inuitus trahēd9 est ad prelaturā. l.si quēq3.C. de epi.et cler.j. q. vj. sicut ad hoc.ca.per inquisitionē. cum ibi no. eod. titu.

g Certā. et tunc in illam et in aliā poterit procurator suo noīe 9sentire. secus si simpliciter esset cōstitutus ad eligēdum.c.si quis iusto.§.porro.eo.ti.in.l.vj.

h Generaliter. licet ad eligendū sufficiat mādatū de eligendo nō expressa certa psona.c.si quis iusto.eo.ti in.vj. aliud in matrimonio carnali ad quod contrahēdum requirit speciale mādatum de contrahēdo cū certa persona.le.et no.in.c.fi.de procu. in vj.l.generali.ff.de ri.nup.

i Constitutus, repete prestet idem iuram entum. confiteatur et communicet.

a ¶ Casibus. Quatuor requirū tur ad cōstituendū [1] procuratorē ad eligendum. Primo q̄ cōstituēs sit absens ab eo loco in quo debeat euocari. Scdo q̄ iusto impedimento detentus venire non possit. tertio q̄ si op⁹ sit faciat fidē iuramento. quarto q̄ constituat procuratorē vnū de capitulo. c. q̄r propter

casib⁹ a in quibus b fm iuris b cōmunis dispositionē i huiusmodi electionis negotio procurator cōstitui potest. Quod etiā iuramentū prestet ab his in quos contingit super electione futuri prelati c fieri cōpromissum d qui e etiam f cōfiteri

eo.ti.iunc. c. si quis iusto. eo.ti.in vj. Non enim posset constituere vnū extraneū qd̄ nō est speciale in electione s3 generaliter in explicandis p vniuersitatē ipa inuita. nota Joan.an.in.c. qd̄ alicui de reg.iur.in.vj. in mercu.in ca. constitutis. de appel. vbi panor. q̄r non d3 [2] vniuersitas cōpelli cōicare sua secreta extraneo. c. de cōmer. ⁊ mer. l. mercator. c. possent tñ admittere si vellent: q̄r hoc est inductū in fauorē eorum ⁊ possunt admittere extraneum ad electionē. c. scriptu3. eo. ti. ⁊ si nullus sit de caplo qui velit suscipere procurationē non erit propterea cogēdus: nec tenebitur capitulū absentē vlterius citare nec expectare. le. ⁊ no. in. d. c. si q̄s iusto. ni si vbi nullius vellet absentis re dpere vices procurante capitulo vel maiori parte capituli: tunc posset absens agere de contemptu et petere vt electio cassef. c. bone. c. qd̄ sicut. eo. ti. no. cōpo. in d. c. quia propter. alias fraudulenti de sua fraude cōmodum reportarent. ad hoc. c. pastoralis. §. fin. de of. dele. de con. pre. postulasti. manda. c. xiiij.

b ¶ Iaris. in. c. q̄r propter. eo. ti. in c. si q̄s iusto. e. ti. in. vj.

c ¶ Prelati. i. pastoris. ppt̄ hoc ver. dico has tres solēnitates nō habere locū nisi i plātis q̄ sūt pastores p quorum mortē ecclia dr vi duata. no. §. Item no. iūc. pn. huius. §. q̄ abbas dr pastor. c. officij. eo. ti. no. doc. in. c. quia propter. eo. titu.

d ¶ Cōpromissum. via cōpromissi pmissa est sicut olim. c. q̄r propter. eo. tit. cū si. ⁊ pōt fieri cōpromissu3 de eligēdo prelatū in extraneū de collegio. c. cām. e. tit. vbi ptās eligēdi fuit collata i ep̄3 no. do. l. d. c. q̄r ppt̄. māda. c. xlj. q̄ to forti⁹ i ro. pō. pōt cōpromitti: nō dico q̄ eligētes pñt remittere totū negotiū electionis ad se. ap. l3 q̄dā voluerūt cōdicere. Quid enī ē hmōi remissio nisi via cōpromissi. ad h. c. bone. s. d pos. p. i f. vbi p viā nominatiōis pōt prouideri ecclie. qd̄ fit: vt ibi dr postulatiō. q̄n duo vl' tres q̄ sunt excellētiores de collegio vel alibi noiant ⁊ petit p collegiū vt papa prouideat ecclie de aliquo illorum. fa. c. obitū. c. cathanēsis. lxj. di. c. plebs. c. nobis. lxiij. di. c. scriptū. e. ti. vbi canonici posfūt admittere extraneū ad electionē ⁊ si remiserit n̄ currit eis tps: s3 dpēdet negotiū a se. apo. vt. l. i postulatiōe. c. bone. ij. de postula. p.

e ¶ Qui compromissarij.

f ¶ Etiā. iplicat. l. etiā. ff. de solu. §. ✠. proxi. ti. s. c. ij. ✠. cui quilibet. ✠. pmissis. j. de col. circa pn. cu3 si. quasi velit dicere quod nō solum electores processuri ad electionem debent iurare confiteri ⁊ communicare: sed etiam [3] cōpromissarij electi ad eligendum si fuerint: scilicet extranei/aut

1 Procurator ad eligendū constitui nō pōt nisi quatuor cōcurrāt.

2 Universitatis secreta nō sūt extraneo cōmunicāda.

3 Compromissarij ad eligendū iurare debēt.

alias non fecerint illa tria. si eni
cōpromitterēt in aliquos de col=
legio qui ista fe.issent: nō erit ne=
cesse q̄ iterum iurent confitean=
tur et communicent.
4 a ¶Teneātur.
Electores pri uandi per sententiam pūt ān priuationem eligere
necessitatem im poꝛtat. cle.erin i .§.itē oꝛdo.de ⁊: bo.signi.j.d col: la.c.j.§. sequun: tur.cum ibi not.

et cōscare teneant. a ¶Quod si pdicta b non fecerint pro illa vice eligendi sint ipso iure c ptāte pri= uati d. ¶Deinde e eligāt in prefa= tū plātu viruз f etatis g legitime h

b ¶Pꝛedicta. confessionē: cōmu
nionē: ⁊ iuramentū cū auditione
misse spūsancti.§.in prīn.§.
c ¶Ipso iure.non est ergo opus
sententia priuationis. de rescript.
c.j.c.statutū.lib.vj.c.auaritie.c.q̄
sit.e.tit.⁊ lib.cum si.de hoc versi.
5 vide Cy.in auī.incestas.C.de in=
Mulier nō venit appellatione viri.
cest.nup.Bar.in.l.j.ff.de his qui
not.infa. Et not. q̄ hic est maioꝛ
pena q̄ l c.q̄ pꝛpter.e.ti.vbi pec=
cātes in forma illius.c. lз electio
nulla fit non sunt priuati ipsoiu
re potestate eligendi; sed veniūt
priuandi per sententiam. vt no.ibi
dē in c.cumana.e.ti.in.c. q̄q̄.eo.
ti.in.vj.cū ibi imponatur pena p
verbū priuent qd est futuri tēpo=
ris:quo casu requiritur sententia.
6 not.l.c.l penis.de re.iur.in.vj.l.c.
Annorū .xxx. sit eligēdus in ep̄s.
si diligenti.de fo.cōpe.ita q̄ [4]
si eligāt ali fūlam priuatiōis sine
fraude ⁊ idoneū valet electio.ar.
c.si tibi absenti.de pre.li.vj.ff. de
solu.reo criminis.l.post cōtractū
ff.de dona.no.doc.l.d.c.q̄ pꝛpter.
Hen.in.c.cū terra.in.c.cum vinto
nien.eod.titu.
d ¶Priuati.si.in.c.ꝗcū in cūctis.
eo.ti.vbi eligentes scienter i idi=
gnū priuati sunt potestate eligen
di:si ec cor.suvotis sequaī cōis ele
ctio.c.perpetue.eo.tit.in.vj. Sed
ad quem in casu isto deuoluetur
potestas eligendi pro illa vice.

aut oēs peccauerūt in omissio=
ne dictarū triū solennitatū: tunc
deuoluitur ptās ad proximū su=
perioꝛē: nisi sit ecclesia cathedra
lis;q̄ hoc casu deuoluit ad pa=
pā.c.q̄q̄.e.titu.
in vj. aut aliqui tm omiserūt di= ctas solēnitates tūc ptās deuol= uit ad eos q nō peccauerūt.arg.
c.ꝯgregato.c.cū vinconien. eo.ti.
ꝑ no.in.d.c.q̄q̄.per Inno.⁊ doc.
in c.quapꝛopter.e.tit.Hen.in.d.c.
cū vinconien. ¶Deinde. vsq̄ ad
.§.ad tollendū. primo dicit qua=
tuoꝛ esse reqrēda in eligēdo: scilз
etatē legitimā.moꝛes.sciētiam.et
sacrū oꝛdinē.secūdo punit eligen
tes indignum. tertio symoniace
electos. secūda ibi.q̄ si tertia sy=
moniace.
e ¶Deinde.s.pꝛedictis tribus so
lennitatibus obseruatis.
f ¶Utrū.er hoc ⁊. pз dictas solē
nitates nō hēre locū l electiōe ab=
batisse in q̄ spāliter est ꝓuisuз. c.
indēnitatib⁹.c.tit in.vj.ad hoc.§.
.§.pri.ibi ad q̄s pō.vel abbatз.cū
ibi no.Nā lз hois appellatio ꝯti
neat masculū ⁊ feminā.l.hois.ff.
de ⁊b.sig.j.ti.j.c.j.l pri.no. in cle.
j.e.ti.appellatiōe viri[5]nō venit
mulier.l.viro.ff.sol.matri.l.cū vir.
C.de adulī.xxxij.q.ij.nō omnis.et
q.v.xp̄iana.c.j.de clan. desvō.vbi
doc.vir notat etatem. vir sexum.
vir probitatem.per Bart.in.l.j.C.
de digni.lib.xij.
g ¶Etatis). prima qualitas re=
quiren.la in eligendo.
h ¶Legitime.i.xxx.annoꝛū[6]l
ep̄is ⁊ supioꝛib⁹.c.cū in cūctis.e.
ti.⁊ l cardinalib⁹.j.d nu.⁊ q̄li.car.
c j.⁊.xxv.annoꝛum inceptoꝛuз in
abbatijs ⁊ alijs dignitatib⁹ infe=

rioribus.d.c. cū in cūctis.§. infe-
riora.idē in priore cōuētuali. cle.
ne in agro.§.ceterū.de stat.mon.
sed in abbatissis ⁊ priorissis req-
rūtur.xxx.anni completi.c.indēni
tatibus. eo.titu.
in.vj. Postulan-
dus [1] autē ad
cathedralē dz at
tigere.xxviij.an-
nū.et minor.xxvij. annis est im-
postulabilis: ⁊ postulantes eum
grauiter puniūtur. in extra.Joā.
xxij. dispēdūs. ⁊ de etate requiren
da in aliis bñficiatis no. Guil.in
cle. gñalem.de eta.et quali.Hen.
et moderni in.c. sup inordinata.
de pre.glo.et doc.in.c.si eo tēpo-
re. de rescrip.in.vj.

moribus[a] graue literarū sciētia[b] preditum[c] in sacris ordinibus[d] constitutum: et alias idoneum.

a ¶ Moribus.secunda:de grauita-
tate morū habetur.xli.dist. p to.
de vita ⁊ hone. cleri. per totum.
b ¶ Sciētia. tertia:d qua.xxxvj.
et.xxxvij.dist.p totū. illiterati eīm
nō debent pmoueri:pcipue ad
bñficia electiua ⁊ curā aiar ha-
bētia:vt de hoc ⁊ de duab⁹ prece
dentibus qualitatib⁹ habet in.c.
cū in cūctis. eo.titu.tn̄ maior scia
in [2] epis reqritur. ignominio-
sum eīm est epo cum ipse debeat
alios docere:si tūc qrat ab aliis
edoceri.in aut. de san.epis.§.da-
mus.col.ix.j.q.j. vilissimus. et in
ipso ignorantia literarū:nec excu
satiōe digna est: nec venia.c.si in
laicis.xxxviij.di.vñ defect⁹ peni-
tus scientie sufficit ad deponēdū
epm.c.qualis.de eta.⁊ qualita. et
est causa cessiōis.c.nisi cū pridez.
§.pro defectu.de renū. Joan.de
deo.q xxxv. nā debent hr̄e noti-
tiā veteris ⁊ noui testa. cū oi po
scenti de fide habeāt reddere ra-
tionē. xxiij.dist.qui eps. qd desi-
gnant duo cornua mitre.et iuris
canonici.vt dicit Hostiē. in.d.c.

cum in cunctis.vbi doc.ar.c.j. de
consang.⁊ affi.et in eo requiritur 1
scientia eminens sufficiens tn̄ to Postu-
leranda est.c.cum a nobis.eo.tit. landi
c.venerabilis.de pre. in aliis di- etas.
gnitatibus req-
ritur sciētia suf-
ficiens sm qua-
litatem officij et
dignitatis. Ges.
in cle.j.de eta.⁊ qua. Sed in ab- 2
bate [3] sufficit vt dicit Inno. in Epi sci
d.c.cum in cunctis.sciat legere ⁊ entia.
cantare. nisi habeat curaz aiarū
vt dicit cōpo. archi.in.c.legi.xvj.
q.j. Jo.de deo.q.xxxviij.vbi dicit
q si abbas nescit loqui latinuz:
si alias est bonus ⁊ vtilis mona
sterio remanebit abbas ⁊ predi-
cet vulgariter. ar.c. sedulo. xx- 3
viij.distinctiōe.⁊ poterit addisce Abba-
re.q si [4] nō vult addiscere da tis scē
bit sibi coadiutor.vij.q.j.qz not. tia.
Joā.an.in.d.c. qualis.henri.in.c.
qualis. de re iu.qd non placet Pa
nor.in.d.c.cū in cunctis. vbi sen-
tit q scia requirat in abbate cum
habeat curam fori penitentialis
respectu monachorum.
c ¶ Preditū.i. munitū ⁊ istructū.
d ¶ Ordinib⁹ quarta qualitas:⁊
hic est dec sa antiquorū alterca-
tio super sacro ordine requiren 4
do in promouēdo ad dignitates: Abba-
dicebant eīm aliq q pmouēdus ti igna
ad dignitates inferiores dz esse ro det
in sacris.c. dudum.j.eo.titu.c. p- coad-
terea.de eta.et quali. c.ex ore.de iutor.
his que fi.a ma.par.ca. Jo. and.
distinguebat inter dignitatem
curatam et non curatam.in.d.c.
dudum. de quo per eum.in.c. j.
de etate et qualitate.in.vj.Joan.
cal. Hen.et Panor. dicebant in-
distincte in.d.c.dudum.satis esse
q promouendus sit in minorib⁹
ordinibus tam respectu digni-

latum inferiorū q̄ ecclesiarū cu ratarū. arg. a spāli de trāsferēdo epm qui debet esse subdiacon⁹ tpe electionis. c. a multis. de eta. et quali. ar. c. cū in cunctis. §. inferiora. eo. tit. vbi ter. requirit i pmouēdis etatē/ mores/ scientiā: in ordinibus vero solum dispo nit vt recipiant post pmotionē.

Item ille §. eq̄parat dignitates et ecclesias parochiales: sed clarū est hodie q̄ existens in minorib⁹ pōt 9seq̄ eccliā parochialē. c. ij. de insti. in. vj. c. si p clericis. de p̄. eo. li. igit idē in dignitatibus. hodie vero per iura ista requirit q̄ eligēdus etiā ad p̄laturā eccl'ie collegiate et cōuētualis sit actualiter tpe electionis in sacris: als electio nulla esset. vt j. seq. ℣. q̄ si aliter. et de eligendo in abbatē q̄ deberet esse in sacris: satis habetur olim. in. c. j. iuncto. c. tuā. de eta. et quali. In aliis aūt dignitatibus inferioribus sto opinioni vltimorū doct. que hodie seruat nisi habeant sacrum ordinē annexum actualiter ex institutione dignitatis. per no. i cle. vt hi qui. de etate et qual. ta.

a ¶ Sanctiões. q̄ sit de legitimo m̄rimonio natus. c. innotuit. e. ti. de fil. p̄by. p to. et in epo requirūtur multa. c. regule aplice: q̄ tractant a. xxv. di. vsq; ad. l. exclusine p host. in sū. de tēp. or. §. et hic.

b ¶ Aliter. i. predictis tribus solennitatibus omissis de quibus in. §. proxi.

c ¶ Alia no. qualificata: vt proxi. dictum est.

d ¶ Simoniacā. q̄ simonia multum dominatur in regno frācie.

j. q. j. fertur.

e ¶ Ipso iure. ff. ℣. §. §. pri. ver si. q̄ si. Et no. electionē [5] simoniacam eē ipso iure nullā. fa. c. si alicuius. e. ti. vbi Pano. idē in collatione simoniaca. arg. j. q. j. ordinationes: vbi Archi. 1. c. quicūq;. Inno. et Hostiē. et i n. c. cū vniuersoꝝ. de re. pmu. Archid. in. c. dudū. de p̄b. in. vj. Hen. in. c. ad audictiā. de rescri. in. c. q̄relā. de simo Pan. in. c. ex pte. j. de offi. de leg. in. c. cū pridē. de pac. pt3. j. de anna. c. j. §. hinc āt. in. c. 9stitut⁹. §. ceterū. de reli. do. facit gl. in. c. sup eo. de renū. q̄ dicit q̄ [6] renūtiatio b̄nficii simōiace facta nulla est: etiam in p̄iudiciū resignātis no. de rot. deci. cccxxxvj. simoniacus th' priuandus esset ppter simoniā. Ad preō. ob. c. nobis. de simo. vbi habetur q̄ electio simoniace facta est reprobāda: nō dicit reprobata. Sed forte olim electio simoniaca erat cassanda. qd hic corrigit/ vel meli⁹ ibi dr penitus reprobāda. qd verbū penit⁹ intelligit ipso iure. sicut ℣. prorsus. no. Hostiē. in. c. in q̄busdā. de pe. idē de ver. oino glo. in. c. j. qd me. ca. in. vj. in. l. j. §. si pecunia. ff. depo cle. j. de vi. et ho. cle. in. c. et si xp̄s. de iureiur. et de ver. fundit⁹. glo. in. l. decernimus. C. de sacro. san. eccle. et de ver. modis oibus glo. in aut. vt defun. seu fu. §. latimus. col. v. Uel potest dici q̄ in illo ca. nobis: pecunia fuerit pmissa vni eligentium pro oibus ignorante electo: quo casu nō est tam odiosa electio. licet sit simoniaca et cassanda: et qd dicit hic haberet locū qn electio est simo

¶ Quod si aliter[b] et de alia[c] psona q̄ vt dictū est: aut p simonia cā[d] prauitatē electionē fieri 9tigerit: electio sit ipso iure[e] irrita et inanis. et sic simoniace eligētes sorti. secūdū canonicas sanctiones.[a]

5 Collatio simoniaca est ipso iure nulla.

6 B̄nficiū renunciatio simoniaca nulla.

niaca ɔsentiēte vel sciēte electo. scda solu. verior. est in horrorem tanti criminis.
a ¶ Preter [1] includit. ⁊ in. l. j. cū glo. ff. de pigno.acti. vbi Bar. aliqn̄ excludit.j. §. facta. versi. ⁊ nihilominus. ff. de adimē. leg. l. fundo. in clemē. multoꝝ. de penis. si oratio affirmatiua prece dat ⁊ dictio pter sequat: regulariter excludit. sive

c.non satis. de simo.
f ¶ Participes. sicut sunt participes crim: nis sint ⁊ pene. §. j. versi. ⁊ quoniā. ij. q. j. notū. lxxxj. di. facientꝫ. c. j. cū ibi no. ꝺ os. dele.
g ¶ Taliter. simoniace.
h ¶ Cōfirmati. ⁊ etiā ⁊ cōfirmātes simoniace. j. §. facta. ꝟ. siꝟo.
i ¶ horrorē. si. j. c. j. de testib⁹. li. vj. vbi ꝓb detestationem simonie socius crimi

preter[a] alias[b] penas sint ipso facto iure eligendi priuati[c]. Aliȷ̄s[d] ꝓo canonicis penis[e] subiaceāt. Simoniace aūt electi: ⁊ q̄ hmōi simoniace electiōis pticipes[f] fuerint canonice puniatur: taliter[g] q̄ eligētes ⁊ ɔfirmati[h] i horrorem tanti[k] cris penā ipso facto[i] incurrant;[n] nec excōicationis[m]

ro pcedit negatiua/ tūc includit sicut dr de dictione nisi. pau. in. d. cle. sic dicit intelligendā. l. iiij. C. de transact. vbi Ci. et Bar. hec vera. qn̄ sub dictione preter: sedatur aliqd qd cōtinebatur in precedenti oratione/ als includit: vt hic ⁊ in. d. l. j. de pig. acti. Bart. in l. si eū §. qui iniuriarū. ff. si quis cau. Inno. ⁊ doc. in. c. dudū. ij. eo. tit. Archidi. in. c. ebron. xiij. q. ij. Far. in. l. si ita legatū. ff. de. leg. j. Pau. ⁊ moder. in cle. j. de sum. tri.
b ¶ Alias que multe sunt. j. q. j. per totū. j q. v. c. j. ⁊ quasi p totū. j. q. vij. c. ij. c. per inquisitionē. e. ti. c. insinuatū. c. p tuas. de simo. cū si. p hostien. in sum tit. de simo. §. qua pena.
c ¶ Priuati. pro illa vice. S. §. pro xi. ꝟ. cꝑ si. aliȷ̄ tex. habēt ppetuo. ⁊ hoc casu maior pena hic impone retur ꝓpter simoniaꝫ. ꝓ quo. j. §. facta. versi. confirmantes.
d ¶ Aliȷ̄. puta mediatores ⁊ participes simonie. in quibusdam tex. est aliȷ̄s.
e ¶ Penis. de quibus le. ⁊ no. in c. si quis eps. j. q. j. j. q. iij. c. vlti. in l. si quēcꝫ. C. de episc. ⁊ cleri. c. per inquisitionē. eo. tit. de confes. c. ij.

nis non muneris admittit in testem cū agitur ciuiliter: ⁊ ad accusationem simoniaci admittitur seruus criminosus ⁊ meretrix. de simo. tāta. c. ols. put le. ⁊ no. in. c. lꝫ hely. c. per tuas. de simo. in. c. cum. p. de accu.
k ¶ Tāti [2] sui em̄ magnitudine cetera pcellit crimina. ꝺ simo. sicut ⁊ cetera crimina eius respectu ꝓ nihilo reputātur. j. q. vj. c. fi. c. per tuas. ꝺ simo. qd intellige vt ibi Panor. et in. d. c. sicut.
l ¶ Ipso facto. si. j. §. fctā. ꝟ. siꝟo.
m ¶ Excōicationis. a qua poterunt epi absoluere ex quo condi tor hui⁹ canonis sibi nō reseruat absolutionē. c. nup. de sen. excō. p no. in. c. sciant. e. ti. in. vj. in. c. gnē. in si. ꝺ p̄. vbi doc. c. ex frequētib⁹. de insti. Io. and. in. c. romana. de sen. excō. in. vj. in nouella. aliud est. j. in. §. facta. ver. ⁊ nihilomin⁹: cum ibi absolutio romano pontifi. reseruetur.
n ¶ Incurrant. lꝫ tex. nō dixisset ipso facto: tn̄ hoc ver. itelligitur ipso iure: nec requirit factū alterius: sicut dr de istis ꝟbis amittat. ⁊ excōicationi subiaceat. in. c. si quis suadente. c. xvij. q. iiij. nos.

1 Preter aliter accipitur.

2 Simonia est maximū crimen.

In.c.clericis. ne cleri. vel mona. vbi Panor.in.j.c. de iniur. li. vj. Panor.in.c.si diligenti.de fo. cõpe.⁊ hodie nõ est speciale ꝙ elisgeñ. electi ꝯfirmantes ⁊ cõfirmati simoniaci sũt

5 Simonia cõtinet duo mala.

excõicati: qꝛ per exua. Pau.ij.cũ detestabile. oẽs simoniaci sunt ipso facto excõmunicati.

a tali reatu[a] ⁊ excõmunicatione electi et confirmati absolui possint: nisi[b] ecclesijs et dignitatibus ad quas turpiter[c] assumpti sunt libere[d] resignauerint[e]

a ¶Reatu.i.pctõ simonie [3] in qua duo sunt: malũ culpe qđ est ipm pctm̃ simonie: et malũ pene qđ est excõi.atio.a secũdo põt qs absolui inuitus qꝛ est pena dũtaxat: q̃ sicut põt ingeri in inuitum ita põt tolli ab inuito. par enim ius est in ligãdo ⁊ soluẽdo.c.verbum.de peni.di.j.l.iij.ff.de re iudi. sed a primo qđ est pctm̃ cũ sit ex nobis nõ potest tolli sine volũtate nr̃a.l.id qđ nostrũ.ff. de reg. iur.in.c.pcti.de reg.iur.in.vj.no. Joã.an.⁊ aliȷ in.c.ab excõicato. de rescrip.do. An.⁊ Panor. in.c. significasti. de eo q̃ du.in ma.Jo. an.in.c.j. de sen.exc.lib. vj.in nouella.in.c.ex litter.s.ij.de spon.S. in.c.sacris.de sen.excõ.et qñ ista duo mala emergũt ex vno facto q̃ nõ potest absoluere a malo pene nõ põt absoluere a malo culpe.qꝛ q̃ nõ põt absoluere a seq̃la pcti vt est excõicatio vel irregularitas: ergo nec ab ipso pctõ: vt in exua. bñ. inter cũctas.§.obseruent. secus si ex diuersis factis emergerẽt: vt excõicatio q̃ est pena pcti ⁊ irregularitas q̃ cõtrahitur ꝑpter celebrationẽ/excõicatione vel suspẽsione durãte: tũc põt fieri absolutio a p̃mo p̃ pla tum: nõ dispensatio.de re iu. c.j. lib.vj. de.sen.excõ. c.j.eo. lib. glo. doct.in.c. clerici. de cle.excõ. mi.

4 Libere qualiter accipit.

Jo.mo.in.d extrauag.

b ¶Nisi.includit.si.in.l. actione. C.de trãsa.vbi Cy.i.c.peccatum. de regu.iur.in.vj. vbi Dy. ⁊ Jo. and.in nouella.in.c.j. de cõsti. li. vj. vbi Archidi. Spec.t.de spõ. vbi Jo.an.i.ad: di.Arch.in.c. ab isto.xxxv. q. vj. hen.i.c.de quarta.de pscrip.Jo. de lig.in.c.ex parte.de spon.

c ¶Turpiter per simoniam.

d ¶Libere.i.[4] sine aliqua difficultate aut ꝯtradictiõe. ad hoc extraua. Joã.xxij. execrabi lis.§. statuimus.⁊.§.porro.c. per venerabilẽ.§.qđ autẽ.qui fil.sint legi. vbi prepo. de test.c.fi.lib. vj. vbi Archi.ff.de sta.homi. libertas.c. si tibi absenti.de preben.in.vj.de censibus romana: eođ. so.glo.de offi.deleg.cum plures.eo.li.ff. de rerum diui.l.riparũ. Aliqñ libere.i.nemine vocato. de prebẽ. de multa.§.his quoq̃.vbi doct.c. 13 eps. de prebẽ. lib.vj. vbi Jo. an. in nouel.alleg. multas cõcor. de hoc ver.libere. Jo.and.in.c. cum quid.de reg. iur.in.vj.in merc. et id dicitur fieri libere qđ fit canonice.c.ij.in fi.de tẽp. ordi. lib. vj. qñq̃ qđ fit sine causa.c.ij. de ꝓcura.eo.li. aliqñ qđ fit citatiõe p̃missa.no.in.c. fina.de arbi.eo.lib. qñq̃ libere.i. sine aliqua dispẽsatione.cle.gñalẽ. de eta.⁊ quali.et q̃ nõ habet necesse req̃rere ohm dr̃ facere libere.c. que ecclesiaꝝ. de cõstitutionib⁹. aliqñ excludit requisitionẽ cõsensus alterius. in c.la rosancta.eo.ti. aliqñ dr̃ fieri libere: ⁊ tamen iniungitur penitentia.c. de illis. de spon.

e ¶Resignauerint. de facto: qꝛ nullũ ius habẽt in eis simoniace

electi.§.ver.q si aliter.et religuare debẽt etiã si simonia eis ignorantibus nõ prohibẽtibus fuerit cõmissa.j.q.v. presentiũ.c.de regularibus.c.ex insinuatiõe.c. sicut. de simo.

a ¶ Nefario.i. turpissimo.s.ff. i.c. abũt.xj.q.iij. in.l.ij §.et cũ placuisset.ff.de ori. iur.in.i.vt vim.de iustit.z iur. et scribitur per.f.nõ per ph. cum a nefas veniat.

et ad eas obtinendas quas nefario[a] ingressu adepti sũt perpetuo[b]

b ¶ Perpetuo.i.sine spe dispensationis q2 erga simoniacos nulla est misericordia adhibenda.j. q.j.erga simoniacos.vij.q.j.presentium.c.si alicuius.eo.ti. Aduerte tñ q adeptus dignitatẽ simonia ce:aut fuit sciens aut ignorans. si sciens dicit Archi.in.c.ex multis.j.q.iij.[1] q eps non potest cũ eo dispẽsare sup bñficio:siue habito p simoniã:siue alio habito vel habẽdo: sed solus papa.p ea que legũtur z notãtur in.c.de simoniace.de simo.facit.c.qm̃.eo. ti.quod est concilii generale vbi dicitur: q regulares qui scienter ingrediũtur per simoniã religionem retrudendi sunt in arctius monasteriũ ad agendã penitentiam: sed constat q facilius dispensatur cũ hmõi regularibus q̃ cũ secularibus.de fil. presby. c.j.õ apost.c.ij.cũ ergo eps cõtra illud generale concilium dispensare nõ potest:cum hmõi regularibusq remaneant in illis locis: multominus cũ seculari poterit dispensare in beneficio per eum simoniace acquisito: vel in alio quocũq.qd placet Ben.in.c.post translatione.de renunt. etiã si religionem ingrediat .j.q.v. eos. et.c.j ibi. quando dicit. pro magna misericordia eos ibidem ministrare permitim⁹: sed Innoc. dicit ctra.in dicto.c.de simo.q lz in bñficio simoniace adepto eps cũ eo dispensare nõ possit:tñ põt cum eo dispensare: vt in alia ecclesia obtineat bñficiũ/vel etiã in eadẽ.idẽ Cal in.d.c.post trãslationem.Pañ.in.d.c.simoniace. vbi dicit q si spõte z libere renũtiat/poterit secũ dispensari per epm ad aliã ecclẽiam:sed vt hẽat illã dignitatez in qua fuit cõmissa simonia dispẽsari nõ põt: nisi vt habeat in eadẽ ecclesia aliqd simplex beneficiũ et ibi ministri in minoribus ordinibus: vt satis probatur hic tacite: cum dr ad eas obtinendas zc.de aliis autẽ bñficiis nihil dicit.ad hoc dictũ c.j.q.v.si aũt expectat sniam condemnatoriã: tũc nullo mõ dispẽsat eps:nec in ista ecclẽia: nec in alia.p hoc.c.nobis.in fi.de simo. vbi dr talẽ nõ posse aliquã dispẽsationẽ obtinere.z in.d.c.j. vbi p mittitur dispẽsatio cũ tali si oĩno dimiserit bñficiũ z sic sponte.Qr mitius agitur cũ cõfesso q̃ cũ cõuicto.xij.q.j.nolo[2] et condẽnatus de simonia efficitur infamis infamia iuris.xv.q.iij. sane. cum quo nõ põt eps dispẽsare; nisi in casibus expressis a iure.no.doct. in.c.cũ te de re iudi. Si fuit ignorans penitus q2 alius p eo dedit pecuniã nec ratum habuit:et cũ tali ignorãte non põt eps dispensare vt habeat illã dignitatẽ illa vice.i.in illa vacatiõe:sed in alia vacatiõe sic: vt in.d.c. si alicuius. cũ ibi no.z in. d.c.j.q.v.vbi non pmittit epo dispensatio: sed pape vt qs habeat dignitatẽ illam vbi fuit cõmissa simonia,secus in simplici bñficio: vt in. d.c. si ali-

f Simoniac⁹ a q̃ põt dispensari.

z Infamis efficitur õ simonia cõdẽnatus.

reddant[a] inhabiles. ¶ Ad tollẽ-
dum[b] autem omnẽ ambitiõis[c]
radicẽ[d] obsecrat[e] p viscera mie[f]
dei iesu christi hec sancta syno-
dus: ac instantissime[g] exhortat[h]

cuius. opz enĩ q vitium simonie
purgetur p psonã intermediã si-
cut psona media purgat vitium
successionis in bñficio pñno. c. ex-
trãsmissa. c. ad extirpãdas. de fil.
psby. Nã si pos-
set i cavacatiõe
pmoveri ad il-
lã dignitatẽ vi-
deret pmotiovi
tiola ex primi-
mitate vitij: q2
ea q incõtinẽti siũt inesse videt. l.
5 Simo- lecta. ff. si cer. pe. c. officij. eo. ti. qd
niac° limita nisi simonia eẽt ɔmissa ab
an pos- inimicis/aut ab alio in fraudez
sit per isti° ignorantie: tũc sibi nõ nocet
epm di- d. c. nobis. c. sicut tuis. d si. idẽ si
spensa- electo ɔdicẽte: q2 ɔdicẽs ɔparat
ri. ei l cui° fraudẽ data fuit pecũia.
no. Pan. in. d. c. sicut. qd optime
sa. lz loquat in ɔrmatiõe: sed nõ
vr rõ diversitatis iter electionẽ
z confirmationẽ. vtro. p enĩ casu
agitur d iure qrẽdo. c. sup his. de
accu. alia aũt bñficia pot hre si-
ne dispẽsatiõe: ex q simoniã non
4 ɔmisit: si statim vt cognovit simo
Divi- niam dimittit bñficiũ simoniace
sio tex- ignoranter adeptum: vt. d. c. post
tus. translationẽ. §. rursus. cũ ibi not.
Et[3] qd dictũ est epm posse i cer
tis casib° dispẽsare cũ simoniaco
intellige qñ nõ sibi: sz deo pdecessori: aut alteri eo ignorante data
est pecunia: q2 si deliquisset indi-
gnus, esset ptãte dispensandi: vt
no. in. c. presentiũ. j. q. v. qd innui
tur ibi dũ dicit in prin. non epo.
sed cuidam principum.
a ¶ Reddãtur. ipso iure. cũ enim
lex vel statutuz vtit vbo psentis
tpis contincte privationẽ de sui
natura non expectat snia vt hic.
silr si dicat careat tali, re. no. in. l.
pvidendũ. in v. careat. C. de po-
sty. fa. c. qsqs. eo. ti. qd no, Innoc.

in. c. nihil. eo. ti. Idẽ si dicat ab oĩ
cadat actiõe. no. in aut. de liti. §.
oĩm. circa si. coll. viij. glos. z do. in
l. iij. C. de iu. emphi. idem de vbis.
incurrat. z si. vt. s. not.
b ¶ Ad tollẽdũ
vsq d. §. facta
prio[4] exhorta
tur pncipes z qs
cunq: ne minis
vel pcibus libe-
ras electões im
pediãt. secũdo precipit electori-
bus. ne ad hmõi pces vel cõmina
tiones quẽq eligãt. scda ibi. silr.
c ¶ Ambitionis. que dãnata est
s. in pro. §. quibus ad plenũ. vsq.
sed prothodolor. cum ibi no.
d ¶ Radicẽ. qua isecta nõ potest
bonus fruct° pduci. j. q. j. fertur.
c. fundamẽta. §. digne. e. ti. in. vj.
vj. dis. c. j. in si. z cũ ex vna radice
vitiũ nascit: ɔñs est vt vna lege
tollatur. C. de nup. l. penul.
e ¶ Obsecrat. si. in. c. vbi pericu-
lum. §. ceterum. eo. ti. in. vj.
f ¶ Misericordie. cui° nec mẽsu-
ras ponere possum°: nec tpa dif
finire. de pe. dis. j. multiplex. z co
piosus est in mia dñs. in evag.
Io. xxij. copiosus. qui per miam
nõ vult pctõris pditionẽ sed cõ-
versionẽ et salutẽ delinquẽtes q
corrigunt suscipiẽs. in auth. vt nõ
luxu. cõ. na. in pnc. col. vj. xxvj. q.
vj. hi q tpe. i. l. iter claras. ad si. C.
de sum. tri. in. c. duo. xxiij. q. iiij. c.
sup eo. de here. in. vj. iõ nemo in
corpore constitutus de mia dei
desperet xxvj. q. vj. agnovimus.
de pe. dis. vij. p to. qtidianis enim
pctis nris semp ignoscere digna
tur: z penitentiã nostrã suscipe-
re. l. imperialis. C. de nup.
g ¶ Instãtissime. si. s. in prio. §.
cum itaq. v. nos plurima.
h ¶ Exhortatur. cursaliter lo-

quit hic cōsiliū.ff.j.§.1 xl.ẜ. sum͡mū vero.in.c.recolentes. de sta. mon.1.et licet hec ex oratio vi deat ꝯsiliū est:tñ reuerentie causa parendū est vt no. in cle. j.de sta. ad h. c.sicut

inquit. cū ibi no ta. ij.q.vij.c. ro go xj.q. iij. c. qui iudicāte.de pre scrip. vbi pan. c.j.de testamen. cū ibi no.j.de cō cubina.c.j.§. iu bet.cum ibi no.

a ℂLiteras. si. in c. vbi pericu lū.§.nulli etiā.e.ti.in.vj.p literas loqmur sicut p nūtiū. ff. de cōstī. pecu.l.1 licet.de act.et obli.l.con sensu[1]vñ mittēs excōīcato lite ras vel nūtiū excōīcat⁹ est mino ri excōīcatiōe: sicut si ei loquere tur.ar.d.§.nulli etiam.vbi Archi. Jo.an i.c.cōstitutionē.de sent.ex cō.in.vj.in cle.si summus. eo.tit.

b ℂPreces. hoc est modificatū. j.ca.prori §.item nec credit.

c ℂProcurabit. eoipso ambitio sus est et suspectus: nec est eligē dus.s §.et cū hūmane. Quicūqꝫ eīn primatū desideraue: it in ter ra inueniet cōfusionē in celo nec inter seruos xp̄i cōputabit qui de primatu tractauerit.xl.di.qcunqꝫ et no.ar.a ꝯtrio sensu ꝙ nō ꝓhibē tur porrigere pces proprio motu p aliq̄ digno et idoneo ipso nō ꝓ curātem;nā multa licite et honeste accipiunt: q̄ nō honeste petunt. c.de eulogijs.xv.ij.di.xix.q. ij. q: sta.c.si motu.capi.si plurib⁹. de pbē.in.vj.§.de pe.bo. sub. l.j.li.x. ff de orig.iur.l.ij.in fi.

d ℂMultoqꝫ min⁹.no.valere ar. a minori ad maius negatiue: si non licet precari: multominus

cōminari. nam cui non lꝫ minus ne: mai⁹.capi. cū illoꝝ.cū ibi no. de sen.excō.ff.de sena.q̄ indign⁹. no.in.c. cui lꝫ.de regu.iur. in. vj. §.licꝫ.de transla.pre.et qd nō lꝫ mi nori nec maiori.

reges et principes communita tes:et alios cuiuscunqꝫ gradus vel dignitatis existant ecclesias tice vel mundane: ne electori bus literas[a] scribant: aut p̄ces[b] porrigant pro eo qui per se vel aliū preces tales vel literas pro curabit[c]. Multoqꝫ minus[d] com minationes[e] impressiones[f] aut aliud faciāt quominus[g] libere[h]

c.cū in cūctis.in pn.e.ti.vbi de h e ℂCōminatio nes. verbales.

f ℂImp̄ssiones reales violētias

g ℂQuominus id est vt non.

h ℂLibere.no. ꝙ electio dꝫ eēl libera.j.c.j in pn ci.vlt.q.ij.dilectissimi. Debet enī animus[2]esse in cōsulendo li ber:ait Salustius. Unde electio facta p metū cōminationis et im pressionis est ipso iure nulla.Ho stien.in.c.licet.eo.tit.vbi dicit ꝙ etiam electio pape facta per se ditionē/violentiā vel oppressio nem est nulla.text.sing.in.c.in no mine dñi.xxiij. di.lxxix.di.si quis papa.c.si quis p pecunia[3] Et sicut i matrimonio carnali ꝯsen sus debet esse liberalis matrimo niū est nullū.c.cū locum. de spō. sic et in spirituali.glo.in.c.bone. j.circa prin.in.c.quisquis.eo.tit. vbi dicit Innoc. ꝙ electio facta per minas dicitur facta p secula ris potestatis abusum quo casu nulla est: vt ibi ad hoc.c.vbi pe riculum.§.ceterum.eodem tītu. in.vj.vbi dicit qd cessat electio: dꝫ adimit libertas eligēdi. Nā vbi ꝯsensus requirit cū qualita te libertatis: non sufficit consen sus/nisi assit qualitas libertatis. c.p̄sianis.de restitu.spol.glo.no. xxiij.questione quinta.notifica sti.Panor in dicto.c. cum locum. in.c.Abbas. quod metus causa.

1 Excōīcat⁹ est excōīca to scri bens.

2 electio dꝫ esse libera.

3 Matri moniū dꝫ hic consen sum li berum.

Bar.in tracta.de tyran. Bal.in.l.
decernim⁹.C.de sa.san.ec.qd limi
ta qn cōpellunt̃ eligere certā per
sonā:secus si cōpellerent̃ eligere
aliquē de certo genere persona
rū:tūc nō esset libertas oīno adē
pta.no.Panor.in.d.c.licet. in. c.
4 Matrimoniū etiam p vim contractū aliqn tenet.
cū terra.eo.ti.in.d.c. abbas.in.c.
olim.ij.de resti.spol. de quo per
Bal.in.q. q̄ incipit. ad honorem:
vbi disputat de validitate ele
ctionis Urbani.vj.que dicebatur
facta p impressionē.no. Ja.de zo
this.et ppo.in.d.c.cū locū.vbi di
cunt q si aliqs cōpellitur cōtra
here matrimoniū cū certo gene
re psonarū puta cū vna ex mu
lieribus talis ville: talis ciuita
5 electio an possit valere lz nō omnimoda libertas interuenerit.
tis:vel talis parentele:valet ma
trimoniū:arguēdo de mrimonio
carnali ad spūale. qd ar. vz. c.
ij.de trāsla. p:e.no.doc.in.c.tue.
de spon.[4]Nam valet consue
tudo que non in totum tollit li
bertatem consensus: sed aliquo
eā diminuit seu restringit ad cer
tū genus personarū. de zsue. cuz
dilectus.de ℣.sig. c. abbate. vbi
valet consuetudo q capitulū te
neatur eligere platū de gremio
alterius ecclesie.secus si cōsuetu
do zpelleret vnū precise eligere
vt.d.c.cū terra. vbi Jo. and. [5]
Ex quo patet q non omnimoda
6 Bñficij renuntiatio per metuz an sit nulla.
libertas est de substantia electio
nis vel matrimonij.si eñ esset de
substantia nō valeret dicta con
suetudo cōtra substantiā actus.
vt no.in.c.non putamus.de con
suetu.in.vj. Quod ergo dicit̃ qd
debet interuenire libertas oīmo
da in matrimonio spirituali vel
carnali: debet intelligi:vt nō cō
pellatur ztrahere cū certa psona
vel eligere certā psonā. secus si
cōpelleretur eligere de certo ge
nere psonarū;hoc casu pōt intel
legi dictū Inno.in.c.qd sicut. eo
ti.vbi dicit q si metus intercessit
tenet electio: licet veniat irritan
da.⁊ electus renūtiare tenet̃. d.
c.abbas.tñ anteq̄ irritet̃ tenent
gesta per eū. Ad pred.fa. q olim
matrimoniū carnale erat de pre
cepto xxvij.q. j. nuptiarū. nihilo
minus necessitatus cōtrahere in
genere non dicebatur cōtrahere
contra voluntatem:imo tenebat
matrimoniū.[6] Ex dictis videt̃
q sicut electio facta per metum
iustum est ipso iure nulla : ita et
renūtiatio beneficij:qz cōtrarioꝝ
eadē est disciplina. ff.de his qui
sunt sui vel alie.iu.l.j. xxij. di. ho
spitiolū.ad hoc cle. multoruz.de
pe.et hanc partem videt̃ tenere
Hen.in.c.qd in dubijs.de renū.
p.c.ad aures.qd met⁹ cau. tenēt
de ro. deci.cciij.do.and. in.c.sup
hoc.de renū.in.c. ad aures. vbi
dicit q in oībus spūalibus acti
bus vitiat metus ipso iure: qz de
bet interuenire libera volun
tas:vt patet in rerū ecclesiastica
rū alienatione.de iuretura. pue
nit etiā solēnitate debita serua
ta:qz constat q sine ea non vale
ret.xij.q.ij. sine exceptiōe. de re.
ec.non ali.lib.vj.c.j.in voto.c. li
cet. de vo.in absolutione ab ex
cōmunicatione.c.j. q met⁹ cau.
in.xj.⁊ si.fa.qd no. Jo. an.in.c.nō
firmatur.de regu li.vj.in mercu.
quod renuntiatio beneficij facta
timore mortis non tenet. per. c.
gonsaldus.xvij.q.ij. vbi archid.
Henri.in.c.fi.de renun. Tamen
cōis opinio est contra q renūtia
tio beneficij facta p metuz tenet
ipso iure.sicut regulariter tenent
facta per metū:⁊ renuntiās per
dit ius ⁊ possessionē bñficij : sen
tit gl.j.in.d.c ad aures.no. in. d.
c. sup ho.in.c.j.xv.q. vj. tenent

de ro.decl.ccclxxiiij. ar. a specia li.dl.cle.multorū.§. sane.vbi illa renūtiatio metu extorta pronun tiatur nulla que fuit facta per ca ptionē et detentionē potestatum secularium in odiū istorū poten tū qui quandoqz incarcerant cle ricos vt renuntient suis benefi ciis:secus ergo qñ nō fit spōte si ne tali captione:vt ibi no. et sen tit ibi Pau.dicēs qz illud est iuo nouū.no.Panor.in.c. sollicite.de resti.spo.in.d.c.abbas p illū tex. vbi papa fundat se specialiter sup regula generali qz ea que vi et metu fiunt debent in irritū re uocari:et ita qz beneficiū coacte resignatū debet repeti per actio nē qd me.cau.corā superiore qui beneficiū restituet cui⁹ dominū fuerat perditū.et hanc partem te nendo sequit qz huiusmodi re nuntians per metum beneficio suo si inde postea spolief:aut vio lenter eiiciatur non pōt agere in terdicto recuperande ad restitu tionē cōsequendam:qz per renū tiationem perdidit tam proprie tatem qz possessionez.l.si quis.§. differentia.ff.de acq.pos.no. In no.in.d.c.sup hoc. Pau.in cle.§. de renū.glo. ij.in.c. inter cetera. de pre.ad hoc.c. accepta. de re. spo.vbi do.and. et Panor.doc. in dicto.c. sollicite. pariter si incū bat possessioni beneficij post re nuntiationem et inquietetur non poterit agere interdicto retinen de[1] cui equipollet casus falsi ne et nouitatis cū pdiderit omne ius pprietatis et possessionis.ad hoc.c.audita.de resti.spo.vbi do cto.Sibi aūt cōpetit actio qd me tus causa: per quā restituentur sibi oia que tradidit per metum cū integritate. vt.d.c. abbas. et videt noua collatione indigere iuxta no.p doc.l.c.si bñficia. de p bē.in.vj.i.c.j.de re. pmu.in.vj. de resignāte suū bñficiū causa pmu tationis qd de rigore iuris nō pōt propria auctoritate redire ad il lud sine noua collatione pmuta tione nō cōpleta: cū p resignatio nem pdiderit ius bñficij:et p col lationē alteri factā fuerit domi niū in illū trāslatū.l.cū precib⁹.C. de re.pmu.licet d equitate aliud dicant vt vitet circuitus. cle.au ditor. de rescriptis.doct.in cle. § de re.pmu. Frede.in tracta.p. q. viij. Panor.in.c.cuz venerabilis. de exceptio.in.c.cū vniuersoruz. de re.pmu. Uel 2z ctitet et aliud remediū quo directe petit bñfi ciū intētando vtilez actionē.l. iij. C.qd metus cau.no. Panor.in.c. ad audictiā qd met⁹ causa. Sed prima opinio plus mihi placet: qz nō teneat renūtiatio bñficij p metū iustū facta.pro quo.d.c.sup hoc fm illorū intellectū qd intelli gunt: qz ibi agebatur rei vendi cationē:vbi renuntiātes benefi ciis p vim:metū:et oppressionem admittuntur ad ea repetēda rei vendicatione: sed rei vendicatio non datur nisi dño.l.in rem.ff.de rei vendi.no.in.c.ij. de libel. ob. ad hoc.d.c. sollicite.vbi renūtiās bñficio post spoliationē admitti tur ad repetēdū interdicto recu perāde:qz nō ē verisimile qz spo liatus sponte suo iuri renūtiaue rit:qz si 2staret qz sponte renun tiasset nō admitteret:lz aliter in telligat illud.c. Panor ibidem di cēs habere locū:cū renūtiatio fa cta est in manibus nō sui superio ris lz post spoliationē:et non vbi esset facta i manib⁹ supioris.Sz mihi videt illud.c. intelligēdum esse qz illa renuntiatio fuit facta in manibus supioris: sed adhuc

Interdictuz recuperande edpollet casui sal fine.

nõ ɔ̃stabat de validitate renũtia
tionis an. s. sponte vel coacte fuis
set facta: vt ptꝫ in illo. c. si bñ pon
derentur eius verba: ⁊ pcipue ibi
q: nõ est verisimile ⁊c. ⁊ sic dubi:
tabatur de vali
ditate ill.⁹ renũ
tiatiõis: ptꝫ etiã
q: cõstabat ibi expresse renuntia
tionem interuenisse. nec de hoc
erat aliqua dubitatio cum pars
2 cõfessa fuit. nec allegationẽs seu
Exce: probationes restabant. vt no. ibi
ptio ex: Panoꝛ. sed inducebantur testes
cipiẽtẽ ad ꝓbãdũ validitatẽ renũtiatio:
nõ rele nis vt ptꝫ ibi ɔ̃ eũ testes ⁊c. et so
uãs nõ lũ papa ꝓhibuit illos testes ad:
est ad mittẽdos anteq̃ spoliatus fuerit
mitten restitutus. Itẽ si illa renuntiatio
da. fuisset efficax nõ reciperẽtur alij
testes ex quo cõstabat de ea per
cõfessionẽ ptis: ⁊ sic notoria erat
renũtiatio: ⁊ p ɔ̃ñs nõ est necessa
ria alia ꝓbatio. ar. c. q̃m. de fi. pre
3 sbyteroꝛũ. c. ij. de confes. c. euiden
electio tia. de accu. Itẽ si illa renũtiatio
nulla fuisset facta in manibus non sui
ꝓpter supioris, ad quid papa cum tanta
metuꝫ sollicitudine mandasset inquiri
nõ vali quo tpe fuit facta ista renuntia:
daꝫ p: tio cum hmõi renũtiatio nõ preiu
sequen dicet renũtianti; nec per eaꝫ per:
tẽ con datur ius qd̃ habebat in bñficio
sensuꝫ. imo talis renuntiatio non tenet
iuxta no. p doc. in. c. qd̃ in dubijs.
de renun. Hostien. in c. erroꝛe. de
his q̃ fi a maio. par. c. Panoꝛ. i. d.
cap. sollicite. imo debuisset illico
spoliatũ restituere. ar. c. ij. et fi. de
oꝛ. cog. c. in literis. c. ex cõquestio:
ne. de resti. spo. [2] Nec talis ex:
ceptio habebat releuare excipiẽ:
tem: cũ nõ cõcernat defectũ pro:
prietatis nec possessionis. iuxta
no. per doc in. d. c. sollicite. ⁊ exce:
ptiones nõ releuãtes excipientẽ
nõ sunt admittẽde. c. cũ cõtingat.

ad electionẽ ꝓcedaꝫ.ᵃ ¶ Silr in

de offi. dele. c. ad id qd̃ de spõsali
bus. not. Jo. an. in. c. inter dilectos.
de exces. plã. Itẽ non valet conse:
quẽtia renũtiatio est facta in ma
nibus supioris: ergo valet. Nam
põt fieri calore
iracũdie: quo ca
su nõ preiudicat
renuntianti. not. Jo. an. in. c. ij. de
renũ. lib. vj. in nouella. archi. vij.
q. i. ꝙ periculosum. fa. de pe. di. j.
diuoꝛtiuꝫ. l. quicquid caloꝛe. ff. de
re iudi. qd̃ no. in. c. ex literis. de di
uoꝛ. in c. de multa. de pbẽ. glos. ij.
vbi doc. ⁊ si fiat per dolũ nõ tenet
gl. in. c. suggestũ. vij. q. j. nec si fiat
ex turpi causa: vt. d. c. sup hoc. cuꝫ
ibi notatis. c. cum pridẽ. de pac.
a ¶ procedaꝫ. [3] Quid si elege
rint coacte an si postmoduꝫ reci
piant electũ spõte validet electio
prius nulla quasi purgato metu.
Non q: non firmaꝫ ⁊c. de reg. iu.
nõ firmaꝫ. li. vj. ⁊ cũ tractatur de
viribus electionis initiũ. i. tps cele
brate electionis inspiciẽdum est.
de cõsue. cum dilectus. c. cũ inter
R senioꝛẽ eo. ti. j. q. j principatus
c. dudũ j. eo titu. ⁊ vbi aliquid est
nullũ ex defectu solẽnitatis: cui⁹
suppletio non dependet a ptãte
mea: imo egomet si exercuissem
actũ sine solẽnitate actus nõ va:
leret nõ possum habere ratum. c.
auditis. cũ ibi no. e. ti. no. doct. i. c.
prudẽtiã. de off. deleg. i. c. cũ nos.
de his q̃ fi. a pre. Sed istud argu
mentũ non valet vbi electio fuit
alĩs canonica de iure positiuo, q:
seruata sunt oĩa solennia fuit tñ
coacta. sed fa. qd̃ no. Innocẽ. in. c.
cum dilecti. eo. tit. Jo. and. in. d. c.
non firmatur. in. c. ratũ quis. de
reg. iur. lib. vj. in nouella. Hen. in
d. c. dudum. qd̃ no. j. c. j. in princi.
no. cõpost in. c qd̃ sicut. eo. ti. dũ:
modo electus fuerit in dolo, ⁊ cõs

ctius violentie et impressionis. Talis enim fuit intrusus et executionem non habet.xvj.q.vij.si quis deinceps.et.c.seq.et de eest puritas in istius ingressu que in beneficijs desideratur.j.q.

j.si qs. ideo cedere tenet. nec per sequentem consen sum eligentium vitium purgat.de renun.c.nisi cum pridem.§.j.cum ibi notatis. Aliud contra p.l.ij.C.quod metus cau.l.si ob turpem.ff.de con.ob tur.cau. si fuerit electio alias canonica in omnibus sentit Innoc.in.d.c.quod sicut. [1] An autem eps possit habere ratam collationem beneficij factam a non vicario:vel a vicario generali:dominicus dicit quod sic.in.c.licet.de of.vica.in.vj.vt valeat et nunc non ex tunc: cum in ea inspiciatur initium.facit quod no.in.c.dilecto. de prebendis. An tolerantia prelati det ius in beneficio. Joan.and.et Henri.in ca.ex ore. de his que fiunt a ma.par.capitu.Panor.in.c.ex officij.de prescriptio.quod.no.de rot.deci.cccccxxxix. receptio in canonicum facta per capitulum:ad quod spectabat collatio libera prebendarum habet vim collationis. Cuius contrarium sentit Frede.consi.cxliij.quod not.de materia ratificationis per doct.j.c. cum qs.de sent.excom.i.vj.l.i.l.j.C.qd pro sua iur.in.l.ij.C.co. vtri.iu.Henri. in.c.mulieres. de sen.excom.pul chre per Bald.in. l. obseruare.ff. de offic.procon.

a ¶ Obedientie.si. ver.in.c. cum speciali.de ap.in.c.j.de sepultu. in.vj.vbi Jo.mo.i.c.j.de sta.re.§. et quoniam.in. vj.in cle.j. de reli. et ve.san.§. ideoque.cum si. vnde contrafacientes peccatum inobedientie incurrunt. iiij. dist.in si. lxxxi.di.si qui sunt.c. ij. de maio. et obe.cle.j. de eta.et qua.;Guil.in cle.j.§.sane.de elec. compe. Host.de tep.ordi.quesitum.fa.glo. in ver.inhibentes.in cle.j.de iur.pat.

virtute sancte obedientie [a] ipsis electoribus precipitur [b]: ne ad huiusmodi [c] literas:preces:comminationes: vel impressiones: aut alias vt premittitur quemque eligere presumant [d].

b ¶ precipitur. ideo necesse est fieri:quare contra facientes peccant mortaliter vt dictum est:cum preceptum obliget ad mortale.xiiij q.j. quod precipitur. not.doc.in.c.j.in.c.nam concupiscentiam.de consti.

c ¶ Huiusmodi. que fieret ad instantiam alicuius procurantis.

d ¶ Presumant.facta autem electio in contrarium presertim per comminationes et impressiones est ipso iure nulla.c.bone.j.c. quisquis.eo.ti. Henric.in. c.messana. eo.titu.quod limita.vt.j.no.et vide sing.dictum Inno.in.c.quod sicut. eo.titu.quod si quis sit electus qui pro se rogauerat vnum de electoribus renuntiare tenetur: innuens talem electionem esse nullam.alle.c.per inquisitionem.co. tit.sed in.c. bone.ij.eo. titu.sentit quod non est nulla : sed venit retractanda propter vitium ambitionis preceden.ad hoc.c.si quis papa.lxxix.dis.ca. in nomine domini.§. quod si quis.xxiij.dis.idem Panor.in. d.c. bone.ar.c. in scripturis.viij.q.j. vide not.j.§. et cum humane.in ver.vtiliorem.eligentes[tamen talem procurantem ad solas preces et instantias non sunt priuati potestate eligendi: licet peccauerint: quia non inuenitur iure cautum:vt not.doc.in. d.c. bone.ij.sed dicit Inno.in.d.c.bone.j.eligentes vel postulantes per impressiones priuatos esse ipso facto potestate eligendi pro illa

[1] Collatio facta a non vicario an possit rata haberi.

vice: et ꝙ ptās deuoluit ad alios q̄ nō deliquerunt: licet numero pauciores. Inno. l. d. c. quisquis. sed glo. ibidē dicit cōtrarium ꝙ nō puniunt per. c. cū vinconien. in decisa. eo. ti. in quo. c. rn̄det Inno. ꝙ dictū. c. quisquis. non emanauerat tempore dicti. c. cuz vinconien. vbi Io. and. cōcor. dicit ꝙ dictū Inno. ꝓcedit qn̄ electores sponte consentiunt impressioni ꝛ abusioni laicorū. qd autē dicitur in. d. c. cū vinconien. ꝓcedit quādo per vim ꝛ metū peruenerunt ad electionē. vel illud. c. q̄squis. ꝓcedit in impressione laicorū. in casu. c. cū vinconien. forte intercessit impressio clericoruz. prima so. videtur equior. rigorosum em̄ esset eligētes per vim ꝛ metū puniri: cū met⁹ eos excuset etiā leuis. j. q. vj. si q̄s autez. vbi archi. ꝑen. tn. d. c. q̄squis. notat. j. c. j. §. Itē nec credit. Et tunc dr electio fieri ꝑ abusionē laicoꝝ qn̄ eligētes sponte faciūt laicos interesse electioni. vt. d. c. messana. aut qn̄ sup ꝑsona eligenda clerici consulunt laicos ꝛ obligant se vel ꝓmittunt certam eligere personā quā laici ꝯsuluerint. vt. d. c. quisquis. tn̄ per istū textū videtur ꝙ sint quodāmodo puniendi eligētes per impressiones ꝛ preces: cū ipsis ꝑcipiatur in virtute sancte obediētie: ne ad hūāi ꝑces ꝛ imꝑssiones aliquē eligant: cui magis debēt obedire q̄ꝫ hominibus xj. q. iij. si dn̄s. c. iulianus. et hmōi impꝑssionibus debent viriliter ꝓ domo israel resistere. xliij. di. sit rector. in fine huius li §. nos igitur. cū ibi no. ꝛ si impꝑssionib⁹ acquiescāt peccant vt dictum est. s. qd ptz ꝑ ver. ꝑsumāt qd sonat in malū. vnde dicit Bal. in. l. interpositas. C. de trāsac. [2] ꝙ maior cōstantia reqrit in ꝑlatis ꝛ aliis clericis ꝛ audaciores debent esse q̄ꝫ laici: cū defendantur lege dei: q̄ dicit. nolite tāgere xp̄os meos i. sacerdotes. xj. q. j. sacerdotibus. no. in aut. de nō alie. col. ij. in. l. iij. C. si cō. ius vel vti. pu. Sed quid facient eligentes cū timēt vim et imꝑssionem: ꝛ sunt aliqui absentes qui non audent venire ad ecclesiam: nec mittere ꝓcuratorez. dic ꝙ ꝑsentes debent venire ad aliquem locū tutū vbi absq̄ metu possit fieri electio cum absentibus. [3] nam cū metus est realis ꝛ communis puta ꝙ timetur probabiliter ꝙ electio non possit fieri pure ac sine vitio ꝛ violētia forte quia est aliquis tyrannus par ꝛtus ad impꝑssionē tunc absentes non tenentur venire nec mittere procuratorē: cuz etiā ꝓcuratori posset inferri violentia. vt. d. c. bone. j. vbi glo. ꝛ doc. vn̄ tūc licite possunt petere vt assignetur locus idoneus ꝛ securus. d. c. in noīe dn̄i. c. q̄to. lxiij. dist. alʼs pōt recurri ad superiorē aut appellari. vt. d. c. bone. Inn̄. ꝛ doc. in. c. ij. de no. ope. nū. Bal. in. l. decernimus. C. de sa. san. eccle. licet vbi metus est personalis: quia timetur solū de ꝑsona absentis propter inimicitias vel odiū: tūc habet locū. c. quia ꝓpter. eo. titu. vt ꝯstituat ꝓcuratorē ad eligendū. vt no. in. d. c. bone. si aūt ꝑsentes nolunt ꝯuenire in loco securo cū absentibus nō debet procedere ad electiōez quousq̄ impꝑssionis vel violētie metus esset: nec interim durante hoc impedimento curret eis tēpus. per. c. ne pro defectu. ibi iusto impedimēto. e. ti. c. qr diuersitatē. de conces. pre ben. c. fin. eodem titu. per no. per māda. c. ij. no. cōpost. et Henri. in

2 Clerici debent esse cōstātiores laicis.

3 Met⁹ qn̄q̄ ē realis: qn̄q̄ ꝑsonalis.

d.c.bone.manda.c.xiij.
a ¶ Facta aũt. [1] primo ponit modus in cõfirmatiõe electionũ seruãdus. Scđo prohibet confirmatori occasione cõfirmationis aliqđ recipere.
Tertio notarijs ¶ Facta aũt[a] electiõe ⁊ ei ad quẽ ⁊ alijs scribenti ius ptinet[b] cõfirmãdi p̃sentata[c] bus in causa cõ si appareat coelectus: vel se op firmationis mo ponens electioni nominatim[d] deratũ salarium
relaxatur. Quarto punit confirmãtes indignos aut symoniace aut sine solenitate. Quĩto ro.põ. exhortat ne pro ɔfirmatione electionum aliqđ exigat / aut recipiat Sexto p̃ oneribꝰ ecclie ro. supportãdis pollicet synodꝰ prouidere. scđa ibi / ⁊ vt.tertia notarijs. quarta: si vero. quinta: sum mũ.sexta: pro oneribus.
a ¶ Facta. ⁊ publicata put le.et no.i.c.qꝛ pp. i fi.e.ti.mãd.c.xxxv.
b ¶ pertinet iure cõi vt ad supto rẽ.naꝫ episcopꝰ ɔfirmat sibi subiectos.c nullꝰ omnio.xvj.q.vij. de here. cũ ex iniũcto.i fi.c. cũ mona sterũ.e.ti.c j.xviij.q.ij. cũ ibi no. c.signauerũt.cũ ibi no.de exce.nisi sint exẽpti.c cũ venerabilis.d cõsue.c.si abbatẽ.e.ti.in.vj.⁊ nisi sit prioratꝰ electiuꝰ subiectus alteri monasterio: qꝛ tũc p̃ãe ɔfirmãdi spectat ad abbatẽ maioris monasterij.no. pañ.i.c.monachi.đ sta. mo.per illũ tex.in ver. prioratus quoq; ⁊ per.c.cum ad monasterium.ver.nec alicui.eo.ti.que pax faciunt. ⁊ loquunt in regularibꝰ collatiuis ⁊ manualibꝰ.vñ doct. tenent simpliciter in.d.c monachi [2] q cõfirmatio huiꝰ prioris spectat ad epm per iura alle.do. in.c. cũ venerabilis.de excep.pa nor.in.c.cum venissent. de insti. archieps confirmat epm.h iiij di. illud.c.cũ dilecti.eo.ti.archiepm primae: vel patriarcha. c. bone. j.eo.t. patriarcham vel exẽptos papa.c.scripti m. eo titu. aut legatus eius de latere in partibꝰ existẽs:vt.d.c. cum venera. d. c.si abbatẽ.j.sine p tineat confirmatio iure speciali ex priuilegio vel cõsuetudine p̃escripta: siue ex delegatione omnes isti tenentur seruare hoc decretũ. no.in si. Jo. and.in.c si.eo titu.in.vj.

1 Diuisio textus.

c ¶ p̃sentata. infra tres menses cõputandos post consensum p̃stitũ p electũ electioni.c.q̃ sit §.fi.c.ti.in.vj mãda.c.xvj. sꝫ aliđ speciale statutũ est i electionibꝰ ecclesiarum cathedraliũ: et regularibꝰ [3] quarũ ɔfirmationes immediata subiectio vel appellatio ad se.apo. deuoluit.c. cupientes.eo.ti.in.vj mãda.c.lvj.sed sꝫ non seruaretur hodie cuꝫ his in:ribus ad se. ap. non appelletur omisso medio.j.de cau.c j et non refert per quẽ electio fuerit p̃sentata cõfirmatori siue per electores.c. cum inter canonicos.c. dudum. in prin.eo.titu. siue per electũ.ca.cum dilectus. de cõsue. no.Joã.and.in.d.c.q̃ sit. ⁊ meliꝰ faciet electus si per exigentes faciat p̃sentare electionem: ne de ambitione notetur. ad hoc not. per Innocẽ.in.c. cum in iure.eo. titulo manda.cap.xxxvij.et ipsis negligentibus scilicet eligẽn. et electo potest populus petere cõfirmationem electionis sui p̃elati. capitu. quod dei timor eꝫ.de sta.mo.Jo.an.in.c. cũ nobis.e.ti.

2 Cõfirmatio per quẽ fieri debet.

3 Cõfirmatio electionis in tra qđ tpꝰ petetur.

d ¶ Nominatim id est specialiter ⁊ exp esse.ff.de edi.edic.l que ritur.§.si venditor.de priui.c.in et plantare.de sen.excõ. constitu

vocet[a] ad videndũ discuti negotiũ electionis. et nihilomin⁹ gñaliter[b] edictũ publicũ in ecc̃lia[c] in qua facta est electio ꝓponat iuxta ꝯstõnẽ[d] fe.re. Bonifacij. viij. Cõparentib⁹ aũt aliq̃b⁹ vel non: ipe cõfirmator nihilomin⁹ ex officio[e] tã͞q in negotio inquisitionis[f] procedat oẽm adhibiturus

tionem.lib.vj.cle.j.de vi.et ho.cle ri.cle eos.de sepul.ff. de liber. et posth.l.ij.nomie proprio expresso l.vxorẽ.§.codicillis.ff.de leg. iij.l. nominatim. de ma.testa. aut demonstratiõe corporum:aut alio modo quo persona possit certificari.ff.de cõdi. et demõ.l.nominatim.de sti.ser. l.proinde. qđ notatur in capitulo significante. de rescrip.

a ❡Vocet.p nuntiũ vel literas: non p edictũ q̃ citatio p edictum regulariter ꝓhibet nisi in casib⁹ qui le.et no. in cle.j.de iudi. per Bar.in extra.ad reprimẽdam:sed si nescitur qs sit citandus h; locum citatio per edictũ.vt.j.sequitur in.c.fi. q̃ ma.ac.pos.c. significauit.c. alberic⁹. de testi.vbi Inno.et doct.Inno.in.c.gratum.de offi.deleg.in.c. humilis.i.c. inter quatuor.de ma. et obe.causa eñi necessitatis cõtra incertos hz fieri citatoriũ edictum.C.si vt se ab he.ab.aut.si oẽs.de remis.pig.l.si eo.tpe.ff.vbi pupil.edu. de.l. fi.et in subsidiũ cõtra certũ vbi nõ potest inueniri in loco.ff. de li.agno. l.j.de dã.infec.l. iiij. §.toties. qđ vi aut clã.l.aut qui aliter. de cle. non resi. ex tue.quo casu potest fieri per preconem.not.Bar. vbi supra.Imo.i.d.cle.j.de iudi [4] reqritur tamen ꝙ talis citatio p
4 edictum vel p ꝑeconẽ fiat in tali
Citatio per edictũ vbi fiet loco ꝙ possit verisimiliter ad notitiam citati peruenire. ff. quod vi aut clã. l.semper.§.hoc interdictum.cle. cautam.eo.tit.in extra. bonifa. viij. rem non nouam.vel vbi põt esse f; famã et vulgi opi-

nionem.per.§.illo.de exhibẽ. re. colla. v. vbi iudex examinat in quẽ locum abijsse dicatur. et no. ꝙ ista vocatio non sit fraudulenta:vt quia edictum sit nimis acceleratum:et cum termino breuissimo ne perueniat ad notitiaz partis: nam in tali casu oppositor esset nimis supplantatus et eẽt psumptio cõtra cõfirmationez arg.c.vt nostrum.vt eccle.bene.c. qr ꝓpter. in fi.eo.ti.panor.in.c. cum olim. de cau.pos.et ꝓ.et caueat electus vt faciat redigi edicta in forma autẽtica:qr si coelectus diceret se non fuisse citatũ electus haberet ꝓbare citationẽ.no.Inno. de of. dele.cũ in iure. de rot.decis.ccci. ad hoc.c. qm̃ ꝯtra.de ꝓbati.cum ibi no.per glo. et doc.qđ no.et doct. in.c. bone memorie.j.eo.ti.

a ❡Gñaliter.i. publice.ad h̃ de post.ꝑla.c.j.S. de auto.sa.cõ.c.j.V. quã tñ.j.de ꝯcubi.c. j.in prin.

c ❡In ecclesia.no. ꝙ in ecclesia fiẽda est electio.de quo dic vt no. supra.§. et cum humane.

d ❡Constitutionẽ.c.quoniã.eo. tit.in.vj. cuius dispositio seruanda est in admissione postulationis et in collatione bñficij. no. in d.c.quoniã. paritate rationis cũ ista tria electio: postulatio: et collatio tẽdant ad eundẽ effectum. ad hoc no.supra.§.et cũ humane.

e ❡Officio. nobili q̃ supior supplet ad inquisitionẽ faciẽdam in negotio electiõis:licet ab aduersarijs nõ opponatur.c. cũ nobis. c.venerabilem.eo.ti.cum si.

f ❡Inq̃sitionis. cum inquisitiõe

eum dz pcedi ad confirmatonem c. de petro. xlvij. di.c. cū nobis.e. ti.tñ.ñ. tanq̄ hic positū non deno tat oīmodā similitudinē inq̄sitio nis q̄ fit in ɔfirmatione ⁊ aliaꝝ: qꝛ in inq̄sitiōe q̄ fit ꝫ pmotū vt pu: niat̄ pcedere dz infamia.c. quali ter de accu.ſ ʒ in inq̄sitione istaꝫ pmonendū ad finē vt pmoueat vel repellat non exigit infamia: vt hic: nec seruat forma.d.c. qua liter.no.Inno.in.c.j.de postu.pl. gel.in cle.j.de eta.⁊ q̄li.Itez ista inq̄sitio nō fit de certo crīe nota tim: nisi esset infamat⁹: ſʒ in gñe tñ ſi fit male vite.ar.ff.de q̄sti.l.j. §. qui questionē. de etate tñ scia ⁊ irregularitate spāliter inquī ret. Itē in ista inq̄sitione nō reci pitur necessario iuramētū a testi: bus.bo.tex.in.d.c.cum nobis.ibi curauim⁹ indagare.fit eñi solum ad informationē supioris: ⁊ i pre: dictis sufficit hr̄e bonas lr̄as te: stimoniales ex q̄ non est ɔdictor nisi cōtraria fama laboraret. vij. q.j.q uaſi.Sʒ dicit pan.in.d.c.cū nobis q̄ hodie in curia recipiūt testes sup idoneitate promouen: di: qđ pōt supior facere si sibi vi detur. nō tñ de iure astringit̄ ad hoc cle. dispēdiosam. de iud. vñ hmōi examinatio q̄ fit ex offō su: perioꝝ ⁊ nō in ɔdictorio iudicio pt fieri p testes i absentia electi. no.Do.in.c.si forte.eod.tit. fa.qđ no.Inn.i.c.de trāſ.p in.c.dudū. de p̄sum.l.c. pposuit.de cō.p.Io. an.in cle.j. de of.del.fa.cle.ne ro mani. de iureiu.

a ¶ Forma.de qua in.c. qꝛ pro: pter.e.tit. iunctis aliis trib⁹ sub: stantialibus electionis que habē tur.§.§.⁊ cum humane.

diligētiā: vt tam forma[a] electiōis q̄ merita[b] electi ⁊ oēs circūstan: tie[c] debite examinentur[c] ⁊ discu tiantur: vt si electio confirman:

b ¶ Merita.de quibus.§.§.dein de. vbi ponunt̄ quatuor qualita: tes requirende in eligendo.

c ¶ Circūstātie. puta de irregu: laritate ⁊ legitimatiōe.c.innotuit. eo.tit.⁊ de his q̄ habent̄ xiiij.di. q̄ eps.⁊ d̄ p̄sen: s eligentiū an el: sent suspēsi vel excōicati.c.cū di lectus.de ɔsue.c.cū in cunctis.c. cū vinconien.c.ɔgregatio.e ti.[1] ⁊ an cēnt subdiaconi cū in eccl̄ia cathedrali ⁊ collegiata ſi habeāt vocem nisi sint subdiaconi.cle.vt hi q.de eta.⁊ q̄lit.⁊ an electio fue rit facta ad preces ⁊ impssiōe ab aliq̄ ipaꝝ procurante.§.§.et simo niace.§.§.dein.⁊ vbi cōcurrerent due electiōes d̄ zelo merito ⁊ nu mero se ɔformet.c.eccl̄ia vr̄a.e.ti. ⁊ an postulatio sit cōcorꝫ.p̄ſalti ā duab⁹ ptib⁹ celebrata q̄n vnus postulat̄.⁊ alī eligit̄.c. scriptū.e. ti.⁊ an electio redundet i ptuiba tionē regni vl̄ p̄rie.j.c.j.§.j.ff. ve rūt fi:⁊ de his q̄ habent̄.l.c.ij.c.q̄rū dā.c.ex eo. eodē.ti.in.vj. cum ſi.

d ¶ Examinent̄.[2] elect⁹ p̄sumi tur idone⁹ quo ad qualitatēz in: trinsecā: puta q̄ si bon⁹ cest⁹ cuz ſi.nisi ɔtrariū probetur.c. dudu.de p̄sum.ſʒ quo ad qualitatē extrin secā puta q̄ sit lr̄atus.aut etatis legitime aut exp̄sse pfessus cuz ſi.non p̄sumitur.no.in.c.ſi for: te.eod tit.in.vj. fa. cle. cōstitutiō nē.§.ſi. eo.ti glo.in.l.ſi vero.§.ij. ff.q̄ sat.cog.d̄ cri.in.c.bone.j. e.ti. bat.in.l.nō ignorat. C. q̄ accu. nō pos.Iō super qualitatib⁹ extrinsē cis debet examinari: vt.d.c.ſi for te. nec cōfirmandus: nisi sē pro bet idoneum. bonus tex.in.c. cū nobis.e.cum inter canonicos. in c.congregatio.eo ti. vbi oppoſito

1 Eligere non pōtqꝫ subdia conus nō est.

2 Qualitas est duplex scilꝫ intrinseca ⁊ extrinseca.

da sit vel infirmanda [a] iudicialiter [b] cõfirmetur vel infirmetur.

defectu literature ad cõfirmatio-
nẽ obtinendã necesse est q̃ cõstet
electũ nõ pati defectũ. q̃ eñi alle-
gat q̃litatẽ illaz probare dz. ff. de
incen. rui. nauf. l. j. §. fi. C. de repu.
l. cõsensit. §. si vo.
ff. ex qui. cau. in
pos. eat. l. fulci-
nius. circa pnci.
vt bo. rap. l. iiij. §. hec actio. Joã.
and. in. c. cũ sit. de fo. cõpe. l. cũ te-
cum ibi no. C. de pb. Pañ. in. c. in
pñtia. de pba. ⁊ ibi hẽ. qd limita:
vt not. Jo. an. in. c. infamibus. de

3 Probãdi, on⁹ incũbit asserenti.

re. iu. lib. vj. in mer. [3] dicẽs qd
si elect⁹ hz aduersariũ ipsi aduer
sario incũbit on⁹ pbãdi exceptio
nẽ suã: qr asserẽti incũbit on⁹ p-
bãdi: ⁊ excipiẽs censet actor q̃ ad
on⁹ pbãdi except. suã. l. in excep.
ff. de pb. d. c. i pñtia. sz si nõ hz ad
uersariũ incũbit ipsi electo onus
pbãdi se idoneũ idẽ si hz aduer-
sariũ: sz deficit in pbãdo: nã tunc
nõ respectu aduersarij: sed vt ob-
tineat a superiore cõfirmationez
debet pbare se idoneũ. not hen.
in. c. accedens. de purga. ca. doct.
in. c. cũ olim. de dolo ⁊ cõtu.

a ¶ Infirmãda. si propter defe-
ctũ in materia: qr elegerũt sciẽter
indignũ ex crĩe vel ex defectu: pu
ta patientẽ defectũ in etate sciẽ-
tia ordĩe ⁊ natalib⁹ tũc nõ tenet
superior remittere electionez ad
eligẽtes q̃ sunt puati ptãte eligẽ-
di. c. cũ in cũctis. c. dudũ. e. ti. ĩ. §.
deinde. idẽ si propter vitiũ in for
ma. c. qr ppter. e. ti. c. q̃d sicut. eo. ti. in
vj. ĩ. §. ⁊ cũ humane nã semp te-
netur remittere. licet infirmetur
electio ppter occultũ crimen ele
cti. c. innotuit. e. ti. siue qr electus
erat indignus: vt vitiatus biga-
mus vel irregularis. p not. p Jo.
an. in. c. odia. de reg. iur. lib. vj. in
mer. vbi dicit q̃ pena. d. c. cum

in cũctis. §. sane clerici. hz solum
locum in defectibus ibidẽ expres
sis. ⁊ in di. c. dudũ. Jdeo si cano
nici eligerent patientem al. ũ de-
fectũ non incurrerent illã penã:
qr iure nõ cauet
no. hen. in. c. ni-
hil. eo. titu. Pa-
nor. i dicto. §. sa-
ne clerici. cuius cõtrarium sentit
mãda. c. xxvij. sed primũ verius cũ
pene sint restringẽde nõ amplian-
de. de peni. dist. j. pene. cũ si. bon⁹
tex. p hoc. in. c. j. §. j. vo verũ tñ. vbi
cassata electione ex iusta causa
ipsa remittit ad eligentes. idẽ si
infirmaret electio cũ processerũt
ad electiões quarũ neutra essent
a maiori ⁊ saniori parte. gloss. est
no. in. c. ecclesia vestra. ij. i fine. e.
ti. vel ppter cõtẽptũ absentiũ: aut
inhabilitatẽ eligentiũ q̃ nõ essent
in mora petendi tolli inhabilita
tẽ. c. cum dilectus. de consue. aut
quia facta esset contra priuilegia
ecclesie vel appellationez legiti-
mã: aut post primã electionẽ non
cassatam. c. considerauimus. vbi
Panor. eod. titu.

b ¶ Judicialiter. arg. q̃ oblatio
libelli: litis cõtestatio. ⁊ ali⁹ iudi-
ciari⁹ ordo est seruãd⁹ in cõfirma
tione electiõis. qd verũ si vult cõ
firmator vbi fieret apparẽte con
tradictore in iudicio. Põt tñ cõfir
mator procedere summarie ⁊ de
plano. cle. dispẽdiosam. de iudi. ⁊
cũ facta est confirmatio iudicia-
liter cõtradictore apparẽte parti
bus auditis hz vim diffinitiue: ⁊
decetero nõ admittet aliqd cõtra
electũ cõfirmatũ nisi ab ipsa sen
tentia fuerit appellatum: qr sen-
tentia confirmatoria trãsit in rẽ
iudicatã contra opponentes ⁊ in
preiudicium eorum. c. cũ dilecti.
in fi. eo. ti. no. Jnno. in. c. cũ olim.

de dolo & cõtu. nõ negat tñ quin possit accusari ꝑpter crimen qđ ante electionẽ cõmisisset: non ad cassandũ ꝯfirmationẽ: sed vt deponat vel puniatur sed pluribus alijs videtur cõtra ꝙ non possit accusari: q2 sententia transiuit in rem iudicatã et vt sit litium finis. C. de fid. instru. l. vlti. & dic vt per doct. in. c. cũ olim. de causa pos. & propri. Frede. ꝯsil. xxiij.

¶ Et vt omnia munde [a] fiant & sine labe [b]: ac labis suspitione [c] ꝑcedant nõ solum exigere [d] aliquid q̃tũcũq; paruũ [e]: sed etiam gratis [f] oblata confirmator ratione ꝯfirmationis sub noie sub uentionis subsidij gratitudinis aut alio colore [g] pretextu cuiuscumque ꝯsuetudinis [h] aut priuilegij ꝑ se vel ꝑ aliũ: nullatenus recipe [i]

si aũt nullo ꝯtradictore apparente superior ꝑcederet ad cõfirmationẽ cũ summaria cognitione: tunc hmõi cõfirmatio nõ habet vim diffinitiue. q2 est actus extra iudicialis. no. Archi. & Jo. an. in no. in. c. auaritie. eo. li. in vj. doct. in. c. fi. eo. ti. & lib. Innoc. & Pan. in c. constitutis de ap. vtroq; tamẽ casu si fieret ꝯfirmatio nõ seruata solẽnitate di. c. si nulla esset. vt ibidem. & hic in ver. si vero.

a ¶ Munde. fi. in. c. fi. in fi. de custo eucha. j. quo di. ef. sit ce l. c. j.

b ¶ Labe. i. pctõ simonie. s. l ꝑxi. §. qđ ad plenũ. v. abus cũ si.

c ¶ Suspitione. nõ solum enim a malo: sed ab omni suspitiõe occasionali mali est abstinendũ. c. cum ab omni. de vita & hone. cle. cle. cupientes. de penis.

d ¶ Exigere. a nolente. illud enĩ ꝓprie exigitur qđ ab inuito extorquetur. ff. de lega. iij. fideicommissa. §. si rem. l. thais §. libertatem. ff. de fideicõ. lib. l. inductum. C. de sol. no. ff. d furtis. l. falsus §. parochianos de deci.

e ¶ Paruum. sic de modico curatur. de quo glo. & doc. in. c. & si qõ, nes. de simo. & q̃tũcũq; sit modicum inducit simoniã. si detur ex pacto. c. ex tue. c. tua. de simo. vbi pacto interueniẽte sex solidi inducunt simoniam [1] et quinq; oboli. j. q. j. inducẽs. & tremissis. j. tertia pars soli di. j. q. j. placuit. simoniacus enĩ cõparatur furi. j. q. j. ordinationes. et in furto nõ distinguitur quãtitas. xiiij. q. vj. c. si. qđ cõmittitur ꝑ vna gallina. & pro ouo: ꝑpter frequẽtiã delicti. le. & no. in sti. de rerũ diui. §. gallinaꝝ. ff. de acqr. rerũ do. l. naturalẽ. §. gallinaꝝ. Nam quãtitas muneris diuersitatẽ iuris nõ inducit. xiiij. q. iij. plerieq;. c. nec esca. de vsu. consuluit.

f ¶ Gratis. si. in. c. ij. de cens. lib. vj. c. statutũ. §. insuper. de rescri. eo. lib. c. j. de simo. C. pu. le. vel cõ. nun. l. j. lib. xij.

g ¶ Colore. s. j. de anna. c. j. in. c. auaritie. eod. titu. in. vj. cũ simili.

h ¶ Consuetudinis. s. in. c. quia sepe. eo. tit. in cle. statutũ. eo. ti. j. de anna. c. j. in c. j. §. ꝓcurationes. de censib. in. vj. cũ similib. [2] et fa. iste textus ꝙ nõ valeat cõsuetudo in foro ecc'iastico vt iudex aliquid exigat a partibus pro labore iudicandi. not. in di. cle. per c cũ ab omni. de vi. & ho. cleri. vbi dãnatur illa ꝯsuetudo. & ibi doc. cuius contra. dicit Spec. titu. de sala §. j versi. in premissis.

i ¶ Recipere. a volente. arg. contra. c. et si questiões. de simo. & c. dilectus. ij. ad fi. c. placuit. j. q. ij. vbi gratis oblatum licite recipitur a confirmatore et consecrans

1 Simos inducunt quinq; oboli.

2 Judex an possit pro labore aliquid exigere.

te ꝛ ab ordinãte.j.q.ij.sicut forte confirmator posset recipere ali- qua encenia modici pretij pacto cessante non ratione confirma- tionis aut eius colore data:sꝫ ex charitate qua ꝭ dam sponte sibi presumat[a]. ¶Notarijs[b] aūt[c] ꝛ his[d] q̃ scripserint[e] l legato pape. q̃ licet gratis oblata recipere phi- beatur:potest tamē recipere escu lentum ꝛ poculentum paucis cō sumēdum diebus.c. statutum.§. insuper. de rescript.in.vj.fa.not. in.c.ij.de cens. lib.vj.talia enim encenia non sunt lucra.l.solent. in fin.ff.de offi.procō.de offi.pre. plebiscito.nec est presumendū ꝙ ꝓpter hmōi encenia moueatur confirmator.d.c.et si questiones. cōsultius tamen faciet si ab om- ni munere abstineat.j.qō.j.sunt nonnulli.etiam ab encenijs pro- pter ver.quātūcūq̃.ver. nullate- nus.que sunt dictiones vniuersa les omnia excludentes.glo.in.d. §.insuper.in ver. nullum.glo.in cle.vt hi qui.de eta. ꝛ qualita.in cle.j.de prebē.Jo.an.in.c.graue. de offi.or. [3] Sic ꝛ iudices ordi narij ex publico salariati phibē- tur recipere esculentum ꝛ pocu- lentum.in auť.iusiurandū quod pres.ꝛ ibi glos. col.ij.in auť.scrip. exē.ea.col.no.in.d.l.plebiscito.in auť.de man.princ §.oportet igiť. col.iij.munera nempe sumpta li gāt ꝛ encenia [4] et dona exce- cant oculos iudicū. eccľ.xx.xj.q. iiij.quatuor c.j. de re iudic.in.vj. henri.in.c.cum ab omni.de vita et hone.cleri. q̃tominus debent pecuniam accipere.debent enim esse contenti stipendijs suis.L u. iij.c.militare.c.parat[9]. xxiiij. q. j. ixxxvj.vi. non satis. vide pulchre ; Jac.ti.d ac.mā.cō.ꝛ ti.d sta.cu.

3 Iudex ordinarius escu lentum recipe nō ꝺꝫ.

4 Iudices excecantur per mūera.

5 Confirmatio nō fiat sine notarijs.

6 Assessori qs salariū dabit.

a ¶Presumat.in malū sonat.§. §.ad tollendū.j.c.j §. censuit. vo. ꝙ si quis.

b ¶Notarijs [5] quos debet ha bere ꝯfirmator vt fideliter cūcta ꝓcessus ꝯfirma tiōis acta ꝯ scri- bāt.x.qm̄. de ꝓ cur.c. statutū.§. notariū.de rescrip. in.vj.cle.mul torꝫ §.notarij.d here.c.vt officiū. eo.ti.in.vj.in extra.bonif.viij.de- bent.ad hoc.c.ꝗ ꝓpter.ibi et in scriptis redacta.cum ibi not.per doc.eō.titu.manda.c.xxviij.

c ¶Autē.pro sed rescriptiue ve- nit ad preceꝺ.

d ¶Et his.puta aduocatis ꝛ ꝓ- curatoribus.

e ¶Scripserint.nō ergo ꝓ asses- sore qui assumitur ad cōsulendū [6] licet em̄ delegatus licite pe- tat salariū pro assessore dūmodo fraudulenter hoc nō faciat.c.sta- tutū.§.assessorē.de rescript.in.vj. nō lꝫ tn̄ ꝯfirmatori vel alij ordi- nario.no.Jo.and.ꝛ doc.in.c.cum ab omni.de vita ꝛ hone.cle.quia nō reperiť iure cautū vt ordina- ri[9] hoc casu possit collectare sub ditos.x.q.iij.ꝗ cognouimus. nec valet excusatio:si dicat ep̄s ꝙ sit iuris ignar[9]. ꝗ debet esse i iure perit[9].c.j.de ꝯsan.ꝛ affi.vbi doct. ideo non est audiendus cuꝫ alle garet suā turpitudinē.l. cū profi- tearis.C.de reuoc.do.c.inter dile ctos.de dona. turpe em̄ est patri tio ꝛ nobili viro ꝛc.l.ij.§.post hos ff.de ori iu.etiā hꝫ redditus bn̄si cij vt subeat oīa onera.di.c.cū ab omni.ideo suis expēsis ꝺꝫ sibi ꝓ uidere de assessore si idigeat gel. in cle.j.de vi.ꝛ ho.cle.spe.titu.de sala.§.j.versi:si vo est ordinari[9]. ad hoc e.Bene ri.ex eo.§. vel ū. vbi habeť ꝙ cū epi sint ordinarij

officium qd eis incumbit ppriis opertet eos explere stipendiis.
a ¶ Causis.confirmationum.electionum.
b ¶ Emolumentu.i.salariu.c.statutu.§.notariu.

epud vrbe.sed in scripturis extrajudicialibus ad ordinariu spectabit taxatio. de quo dic p spec. tit. de sala.§.ij.Jo.an. l.d.§.notariu. hodie pbo circa taxas notarioz & scriptoz Istaru

de rescrip.in.vj. causis[a] emolumentum[b] aliquod aplicaz est pui
pp:e autem lu: moderatum[c] taxetur[d]: haben: fus in extra. Jo.
cru est puentes do respectum ad laborem[e] & operam xxij.cu ad sacro
ex molendino. ea scripture non ad fructum[f] plature scte. qua alleg.
pitur tn p oi lu Jo.an. in. d §.

cro & comodo vndecuq3 pueniat de simo.nemo. de testi.c.j.lib.vj. in cle. statutum.e o.titu.vbi pau.
c ¶ Moderatu.diminutione sonat hoc ver.non augmentum.de verbo.signifi.c.fina.
d ¶ Taxetur.si in loco vbi fit pcessus confirmationis taxatio p notariis aduocatis & pcuratoribus scripta sit vel 9sueta standu est ei qd scriptu vel solitu est seruari.de offi.or.dilectu 3.de sente. exco.venerabilibus §. deniq3. li. vj.ff.de decre.ab or. fa.l.fi.de euictio.l.si fundus.sicut & in aliis stilus & 9suetudo curiaru locoru3 singulariu seruadi sunt circa pcessus.ar.C.de vete.iu. enu.l.j §. l3 & si q leges.de consti.ex literis. vbi host.& Panor.Inno.in.c. qd translatione. de of. le.in ru.de co suc.Panor.in.c.cu olim.de re iu: di.si taxatio no sit scripta in loco vel 9sueta fieri in iscripturis iu: dicialibus q fiunt in pcessu 9firmationis:[1] ad officiu 9firmatoris ptinebit talia salaria moderare & a grauaminib9 ptes releuare.de pe.di.j nemo.de of.dle. c.j.c.statutu.§.notariu.de rescri. in.vi.& si de certo salario no fuerit 9uctu insp ecta qualitate cause labore 9ditione psone & 9suetudine loci taxabit aut faciet taxare p viros expertos.ff.de va. & extraor.co9.l.j.iij.q.vij §.tria. v.

notariu.in no.in addi. spec.in fi. p.& in extra.bene.xij. ratio exigit §.ceteru.est etia puisum circa salaria aduocatoz & pcuratoz in ex. Greg.x.ppperandu:q est reuocata.qr no est in.vj. tn p Bnd.xij. fuerut postea taxata salaria. in extra.decre.v.in salariis.qua alleg.Jo.an.in addi.spe.ti.de sala. §.ij.& de aduo.§.j.v.item q non habet.& scdo.v.seq.& vult illa cōstitutio apd cancellaria nola aduocatoru annotari:qui in x9sisto rio pponere psit dans eis ordine in sedendo & pponedo fm ordinem sessionis et fm distinctione pponendoz causas pauperum gratis pmittedo. vult etia q illi & alii aduocati curie abstineant a multitudine causaz & singulis annis iuret.statuit de ipsoz & pcuratoz salariis & de penis trāsgre dictu taxās duos aduocatos p vna cā sufficere & de ipsoz eq distributione si petat etia p regias ordinationes circa hmoi salaria est puisum:sed male obseruatu.
e ¶ Laborē.9co.j.d anna.c.j. d3 em merces 9stitui p labore xij.q. ij.charitate.j.q tpe ds d.ce i cho. c.j.§.iubet. ita q longior scriptura magis:minus breuior estimetur.in extra. Jo.xxij.cu ad sacrosancte.§.si vero.ver.videlicet.
f ¶ Fructuu.fm tn fructuu & reddituum quantitatem fienda est

[1] Salarij taxatio.

valorem^a. ¶ Si vero confirma-
tores predicti electiones non ser
natis superius^b ordinatis et de
personis non idoneis vt premit-
titur^c factis/ vel alias per simo-
niacam^d prauitatem confirma-
uerint eo ipso confirmationes

rei estimatio.ff.ď iu.fis.l.iij.§.di-
ui l.si quos.C.de rescind. ven. et
not.in.l.ij. eodem titu.
a ¶ Ualorē.cōcor. ex̄.pri.allega.
Et hoc est ɔtra secretarios non-
nullorum prelato-
rū qui plus exi-
gunt pro litera
collationis pin-
guis beneficij quam
tenuis et modici
valoris: cū tn̄ in
vna literarū nō
sit maior scriptu
ra quam i alia.ar. ɔ de cap.j. ď simo.
vbi notari⁹ prohibet aliqd accipe-
re in ordinatione clericorum. igit
nec in confirmatione electionum.
Sed illud cap. loquitur in nota-
rio qui habet salarium ex publi
co ab episcopo:q̇ nihil debet acci
pere pro litera ordinationis. si
autē nō haberet huiusmodi sala
rium posset accipere moderatū
salarium pro scriptura.no.ibidem
Inno.qui dicit qd illud cap. vo-
luit tollere consnetudinē quorū-
dam locorum: in quibus oēs offi
ciarij et ministri episcopi petebāt
pecuniā. sed hic sermo est de no
tarijs et alijs scribētibus in pro-
cessu cōfirmationis: qui nō sunt
salariati ex publico. ideo pro la-
bore salariū licite accipiunt. xj.
q.iij.nō licet.nemo em̄ de suo co
gitur facere bn̄ficiū.x.q.ij.p̄carie.
b ¶ Superi⁹ in p̄ncipio hui⁹ §.
c ¶ Premittitur.s.§.deinde.
d ¶ Simoniacam.sicut sentētia
ordinarij venalis nulla est.l. ve-
nales.C.qn̄.p.nō est ne.ij.q.vj.§.
venales.c.cum ab omni. de vita
et ho.cleri.sic venalis et simonia-
ca cōfirmatio que habet vim sen
tentie.vt.s. no.nulla erit:et licet
in prophanis non ɔmittatur simo-
nia si detur pecunia pro obtinē-

2 Cōfirmatio simōiaca an qualiter dicatur ex electi ignorātia.

da sententia licet grauissimū sit
peccatū vt no.j.q.iij. vendentes.
tamen in spiritualibus secus: et
committitur simonia. vt hic not.
Panor.in.d.c.cū ab omni. Henr.
in.c. nemo.de si
moni.et in.c.tua.
[2] Quid si pe-
cunia data ē cō-
firmatori pro cō
firmatione igno
rāte electo et nō
ɔsentiēte: an va
leat ɔfirmatio?
Gof.i.c. sicut tuis.ď simo. dicit quod
nō tamen emptitia et simōiaca. quē
se.do.An.dicēs: quod etiā si ɔdicēte
electo data eēt pecunia:nō vale
ret cōfirmatio: qr quantūcunque cō
tradixerit: nō pōt negari quin ta
lis cōfirmatio sit simoniaca.et ad
d.c. sicut.vbi dicitur qd tali ele-
cto non debet imputari.Respon
dēt quod debet intelligi quo ad hoc
vt non reprobetur electio prius
de eo facta:et facit pro ipsis quia
electo) etiam est simoniaca data
pecunia ignorante electo.j.q.v.
presentium.et petens confirmari
tractat de iure querendo. vnde
videtur acquisiuisse ius median
te simonia licet per aliū cōmissa.
facit iste textus qui loquitur ge-
neraliter quod confirmatio facta per
simoniacam prauitatem sit nul-
la:non distinguendo si fuerit si-
monia cōmissa ab electo vel ab
alio.Jo.an.in dicto.c.sicut. distin-
guit inter ignorantem et contradi-
centem.Hostien. vero dicit quod licet
electio taliter facta nō valeat: tn̄
confirmatio bene valet:qd limi-
tat Panor. vbi pecunia data est
confirmatori contradicente ele-
cto: vel etiā eo non cōtradicente:
vbi interuenerit fraus. Tunc enim
nō debet talis cōfirmatio annul-

lari propter dictū.c.sicut tuis.sic inducendo.nam ver.q̄uis:ibi positū.venit aduersatiue ad sequentia.⁊ dicit ꝙ q̄uis etiam paruuli teneātur dimittere beneficia acquisita per simoniam eis ignorantibus: tñ q̄ʒ longe diuersum q̄ʒ supradictum est ⁊c. nō dʒ imputari cōtradicenti ad culpā vel ad penā. vt annulleť cōfirmatio. facit opp.c.nobis.d̄ simonia. vbi pecunia data in fraudem electi nō nocet electo. Si autē pecunia fuisset data cōfirmatori ignorāte electo/dūtaxat nō cōtradicente ⁊ sine fraude:nō valeret ꝯfirmatio sicut nec electio:vt.d.c.presentiū. d̄.§.deinde.e.cuʒ si.nec videtur ratio diuersitatis inter electionem et confirmationem.

huiusmodi sint nulle [a]. Confirmantes autem alias [b] personas q̄ʒ supradictum [c] est pro ea vice [d]

a ¶Nulle.an cassata cōfirmatione electio remaneat valida.le. et not.in.c.si cōfirmationē. eo. titu. in.vj. ⁊ an cassata electione possit electus amplius eligi.in.c.super eod.eodem tit.

b ¶Alias.indignas prelatura.

c ¶Supradictum. d̄.§.deinde.

d ¶Ea vice. sunt priuati ptāte confirmandi.cōcor.c.nihil. eo.tit. vbi etiā suspēdūtur a ꝓpriis beneficijs donec visum fuerit superiori:ꝙ si per malitiā indignū cōfirmauerint grauius sunt puniēdi. Quid si cōfirmator alteri commiserit cōfirmationē electionis: et iste cōmissarius ex negligētia: ignorantia:vel malitia indignuʒ confirmauerit.Dicūt Host:.⁊ Joan.in.d.c.nihil.[1]ꝙ si iste superior malitiose hanc potestatē nō delegauit:sed bona fide: non punitur.fa.c.si qñ.xxsiiij.di.de ꝓben. cū secūdū. secus si malitiose hoc fecerit.q̄ʒ dicebatur electus indignus quē ipse fauore ꝑsone intēdebat cōfirmare. sed nolēs facere per se commisit minus idoneo vel corruptibili potestatē examinandi et confirmādi..et dicit Hostiē. ꝙ in dubio non presumitur dolus.l quoties §. qui dolo. ff. de procura. c.ij. de renū.in.vj. Panor. dicit in.d. c.nihil. ꝙ nisi prelatus ex aliqua iusta causa alteri delegauerit: tenetur ipse ex culpa seu malitia commissarij sui quasi ex facto illius cuius opera vtitur.l.j. ff. de publi.per Bartol.l.ne quid.ff. de incē.rui.nau.fa qd̄ no.Hostien.in c.ad hec.de off.archi.ꝙ ep̄s tenetur de facto sui vicarij.et sibi imputet qui talē elegit.l.cū mandato.ff.de minoribus.l.j.§. quesitū. de separa.videtur glos. sentire in c.generali.eo.ti.in.vj.in ver.ministros.not.in.c.eos.in versi.scienter.de tempo.ordi.eo.li.ꝙ ep̄s tenetur qui promouit indignuʒ ad examinationē alteri⁹ gl. ⁊ Inno. in.d.c.ad hec.Inn.i.c.cū sit ars. de eta.⁊ quali.fa.l.ij.ff.de liti.l.cū mancipiū.de edil.edic.secus si ex ꝓbabili causa hoc delegasset. prima opinio placet vbi cōis opinio esset ꝓ bonitate vicarij.argu.c.significante.de pignorib⁹.per not. per glo.⁊ Inn.in.c.ad hec.Inno. in.c.accepimus.de eta.⁊ q̄li.fa.c. si cōpromissarius.eo.tit.in.vj.vbi si cōpromissarius eligat indignū solus punitur non cōpromittentes nisi scienter talem electioneʒ ratam habuerint.fa.d.l.cum mancipiū.c.si ep̄s.§.j.de pre.in.vj.l.si. C.de acq̄rē.pos.[2]vbi ꝓcurator nocet dño i omittēdo nō i cōmittēdo:⁊ dol⁹ ꝓcuratoris nō obest domino.l.eleganter.ff.de do.c.h.

1 electio de indigno si confirmeť ꝑ cōmissarium an puniať superior.

2 Procurator q̄ñ non nocet domino.

de in integ. resti. not. in. c. j. vt lite non conte. facit quod not. Jo. an. et Pau. in clemẽ. ij. de magi. in fi. Hen. in. c. cum venerabilis. circa prin. de exceptio. l. si procurator. C. de pcurat. de off. dele. cũ olim abbas. cũ ibi no ta. in fin. qd not. de rota decisio. cccccxxij.

a ¶ Priuati. et his casib⁹ fit de uolutio ptãtis confirmandi de epo ad capl'm. c. cũ in cũctis. §. fi. eo. tit. vbi glo. li cet Inno. aliter sentiat ibidem dicens q fit deuo lutio ad proximum superiorem. primum sequitur Panor. nã tert. istius. §. non potest recte intelligi verbo ɔsenserit: nisi intelligat q̃n ep⁹ ɔsenserit cõfirmãdo indignũ vel admittẽdo pñtationẽ de indi gno. sõ si ep⁹ pdiderit ptãtẽ cõfe rẽdi cõfirmãdi siue instituẽdi ex delicto vel negligẽtia/semper fit deuolutio ad capl'm suuz: vt ibi dẽ iũcto. c. ij. de con. pe. nisi in be neficijs deuolutis ad epm ex de licto vel negligentia inferiorum: quo casu capitulũ nõ supplet de fectũ epi: sed fit deuolutio ad p xĩmũ superiorẽ. arg. c. ne pro de fectu. eo. tit. glo. in addi. in. d. c. cũ in cunctis. vbi doct. Panor. in. d. c. ij. qz in his q̃ ptinent ad epm et capitulũ iure proprio est maior conflictio q̃ in aliunde obueniẽ tibus. arg. de testamen. requisiti. Joan. andr. in. c. q̃q̃. eo. tit. in. vj. in. c. j. ne se. vac. eo. li. in no.

b ¶ Incurrant; sic ⁊ eligentes et electi per simoniã ab ipsis com missam. ꝯ. §. deinde. ꝟ. simoniace

c ¶ Romanum pontificem. non puto q hoc casu posset absolue re legatus etiã de latere. specia le enim est q legati pape absol uunt excõicatos pro iniectione manuũ. c. quod translationem. c. penul. de offi. le. c. ad eminen tiam. c. quod de his. de sen. excõ. etiam si iniuria sit enormis. no. Archi. in. c. si de suadente. xvij. q. iij. per. c. ea no scitur. de sentẽ. excõ. c. eos. §. fi. eo. titu. in. vj. de offi leg. c. j eo. tit. Henri. in. c. q̃m. de vita ⁊ hone. cleri. c. peruenit. de senten excõ. nec est extenden dum ad alias absolutiões reser uatas pape. not. Panor. in. d. c. pe nul. ad hoc capl'm studuisti. de of fi. leg. cuz in istis exorbitantibus et prohibitis non fit extensio de vno casu ad alium etiam eiusde z nature: vt. d. c. quod translationẽ. per not. per Inno. in. c. fi. de offi. arc. in. c. dilectus. de ca. mo. Hen. i n. c. sopite. de cen. Barto. in. l. j. ff. de iti. actuq̃ pri.

per simoniacã autem prauitatez aut labẽ per petuo ipo facto iure cõfirmandi sint priuati.[a] Et ni hilominus pp̃ter dictã simonia cam labẽ si eam cõmiserint etiaz sniam excõicationis incurrãt[b] eo ipso: a qua nisi p romanũ pontifi cem[c] preterq̃ i mortis articulo[d] absolutionis bñficiũ obtinere nõ psit. ¶ Sũmũ vero pontificẽ hec sancta synodus exhortatur[e]: vt cum speculum[f] ⁊ norma[g] omnis

d ¶ Articulo. qui semper excipi tur in tali casu. c. non dubium. de senten. excõ. c. eos qui. de senten. excõ. in. vj. cum simili.

e ¶ Exhortatur. s. supra. §. ad tol lendum.

f ¶ Speculum. idest exemplum. c. enim uero. xix. di. ne cle. vel mo. super specula. de mag. super spe cula.

g ¶ Norma. i. regula. vnde dicit Joan xxij. dat viuendi normam minoribus maiorũ regulata mo destia. in extra. dat viuendi.

sctitatis[a] & mūditie esse debeat[b] p cōfirmatione earū electionum quas ad eū deferre cōtigerit[c] nisi hīo penit[d] erigat[e] aut recipiat[f] alioquin si secus[g] faciendo notorie: & incorrigibiliter eccl'iam ex hoc scādalizet futuro cōcilio[h] deferatur[i]. ¶ Pro oneribus aūt q ipm[k] p regimine vniuersalis ecclesie subire opz proq sustētatione sctē romane eccl'ie cardinaliū & aliorū necessariorū officialium hoc sacrū ꝯciliū ante sui dissolutionē oīno debite & cōgruēter p uidebit.[l] Qd si cōtingat aliquam circa hoc prouisionē non facere p hec eadē sctā synodus nō intendit in aliquo ꝑiudicare[m] sancte romane & vniuersali[n] eccl'ie nec

a ¶ Sanctitatis. que presumitur semper in papa [1] esse/ nisi contrariū cōstet. qs em sctm dubitat quē apex tāte dignitatis attollit xl. dis. c. j. iō pfecto pape presumit vt ibi no. xvij. q. iiij. § q āt. l. ij. C. de cri. sacri. no. Bal. i. l. rescrpta C. de p impe. of. vbi ponit multa de impatoris et pape ptāte qd limitat vt no. s. §. j. ver. decreuit.

b ¶ Debeat. h verbū de sui natura necessitatē ipottat. no. c. proposuit. de appella. in. cle. attendētes. de sta. regu. Bar. in. l. creditores. C. de pigno. doc. i. c. j. de despō. impube.

c ¶ Contigerit. in casu. c. cupientes. eo. ti. in. vj.

d ¶ Nihil. q̄tūcūq paruum. s. ver. & vt omnia.

e ¶ Erigat. a nolente.

f ¶ Recipiat. a volente si aūt ꝯtrū faciat papa/ an ꝯmittat simoniā; no. j. de anna. c. j.

g ¶ Secus. pert. s. aliter. aliqñ p iurta. ff. de acquirē. re. do. l. martius. aliquando. i. contra. de vita & ho. cleri. c. j.

h ¶ Concilio. qd dz ꝯgregari de decēnio in decenniū. s. de aucto. sac. con. c. j. sed proh dolor hodie nequaq celebratur.

i ¶ Deferat. no. [2] q papa pōt accusari de notorio crimine de quo est incorrigibilis & scandalizat ecclesiā. concor. j. de anna. c. j. no. s. de auc. sa. cō. c. ij.

k ¶ Ipsum papam.

l ¶ Prouidebit. quod non fecit. sed ecclesia gallicana prouidit. j. de anna. §. voluit.

m ¶ Preiudicare. si. de cōsti. c. j. li. vj. nō em intēditꝯ dens alicui ꝑiudiciū gnare: nisi alias cōstet. ff. ne qd i lo. publi. l. ij. §. si qs a principe. l. nec auus. C. de emā. li. c. lz. de offi. ordi. cuz si. hinc dicit Bar. i. l. oēs p. li ff. de iust. & iu. q si ꝯstitutio fiat cōtra certā ꝑsonā si ꝑtendit ex ea lesionē licite appellat is ꝯtra quā fit ꝯstitutio etiā si loquat p verba gnalia si ex ꝯiecturis pōt colligi q sit edita in odiū illius ar. l. j. §. solēt. ff. qñ ap. sit. l. j. ff. de do. ex. vbi succurrit ꝯ dolum admissum. in. l. ꝯdēda. ar. c. cum oēs. de cōsti. vbi Panor. et in rub. de cōsti. q2 non debent nasci iniurie vñ iura nascunt. l. meminerint. C. vñ vi. c. qualiter. de accu.

n ¶ Uniuersali eccle. ro. vniuersalis est cui oēs obedire tenent. xix. di. ita dñs in extra. bonif. viij. vnā sanctam. in extra. Joā. xxij. execrabilis. §. nos itaq. vbi ges. in extra. sancta romana. et licet etiam vix ferendum ab illa sancta sede imponatur iugum: tamen ferendū est & pia deuotione tolerandu; c. in memoriam. xix. di. [3] ipsa em olim eccl'iarū mater est et magistra. xxij. di. c. ij. vij. q. j. nouatianus. c. si. de so. cōpe.

1 Papa semp presumitur sanct'.

2 Papa an possit accusari.

3 Eccl'ia romana est aliarū mater.

noluit tñ btūs Grego. vocari papa vniuersalis ex humilitate. c. ecce.xcix. di.vbi dicit. ergo fbis psperari nō qro/ sed moribus:et recedant verba que vanitatem inflant t:caritatem vulnerant.

a ¶ Alteri.si em̄ inferiorum iura illibata seruant quanto plus et ro. ec.lextraua. Jo. xxij. si fratrum & scriptū est iustitiā nostrā & ecclesie nostre spōse nolum⁹ negligere:qui alios.i

alteri[a] cuicunq;. Datū basilee in maiori ecclesia in sessione publica celebrata Anno domini.M. ccccxxxiij.tertio idus[b] iulij

¶ Itē aliud decretum incipiēs. Licet[c] dudū hec sctā synod⁹ obligata[d] p eā gñali oīa ecclay & dignitatū electiuarum reseruatione puide[e] decreuit:vt predictis[f] ecclesijs & dignitatibus p canonicas[g] electiones eo.ti.§.c.j.§.& cū

4 electio dr canonica tripliciter.

sua iustitia cōfouemus. de sup. ne pla.l3 de immu.ec.c.qm̄.li.vj. ideo ecclīa romana nō solet aliquē puuilegiare ꝯ se ar.C. de sa. san.ec.l. iubemus nullā.c.cu ex officij.de pscrip.c. cum instantia. cū ibi nota.de censi.

b ¶ Tertio idus.i. xiij. die iulij. Licet.vsq; ad.§.censuit primo ponit causa cōstitutionis & dānāt gñales & ptiulares bñficiou electiuou reseruatiōes.scdo ꝯstitutio super faciendis electiōibus & ꝯfirmationibus sine aliquo impedimēto. tertio vult electionē canonicam reiectā p papam ex iusta causa remitti ad eligen. scda ibi statuit tertia ibi:verūtamen hoc decretū cū seq.factū est ante dissolutionē ꝯcilij basili. anno.s.a nati.dñi. M.ccccxxxvj.ix.kal aprilis.

c ¶ Licet.i.q̄uis.c.l3.de off .ord. c.licet.de sup. negli.prela.cum si.

d ¶ Obligata.§.c.j.§.j.

e ¶ Prouide.i.prudēter & sapienter.c.prouida.eo.ti.in.vj.

f ¶ Predictis electiuis.

g ¶ Canonicas dicit Inno.in. c. qd sicut.eo.ti.[4] q electio pōt dici canonica large/stricte/& strictius.large quādo electio tenuit de iure naturali: quia interuenit consensus eligentiū & electi: licet nulla fuerit de iure positiuo:quia nulla forma seruata est stricte:quando tenuit de iure naturali:& interuenerūt substantialia iuris positiui q̄ sunt in. c. q: propter humane:sed solēnia omittuntur.q: facta est aliquo contēpto strictius vero quā do tenuit de iure naturali/& interuenerunt omnia q̄ requiruntur de iure positiuo: siue substātialia/ siue solēnia non substantialia: ita q nihil deest de requisitis.& dicunt.in.d.c.qd sicut. Jnno.& Cōpos. q vbi electio est canonica large: licet nō stricte vel strictius q valet cōfirmatio subsequēs ita q electus cōfirmatus est vere platus/nec tenet renunciare dignitati.sicut condēnatus iniuste ad restitutionem rei sue. q̄uis de iure ciuili ad restitutionē tenet dñs tñ remanet nec peccat retinendo eā si sibi non auferat per iudicē.ar.ff.de condi. inde. Julianus. Jnno.in c. q: plerisq;. de immu.ec.Host in.sum.de sen.& re iud.§.quot sunt eius species. versi.sed nunqd est hoc simpliciter verū. ius em̄ positiuum adinuenit formā ad scādala euitanda.q̄ cessant in casu pdicto.et si forma non fuit seruata omnia supplentur in cōfirmatione. no. host.in.c. prelatorum. de accus.

Hec opinio nõ placet Arch. et j.c. si cui.eo.ti.in.vj.p.c.nihil.eo.titu. vbi dz q male, cõfirmat' ẽ vel'cse dus.est expressum in.d.c.si cui.q vbi electio non est canonica propter formã et substãtialia omissa q ius positiuum pcipit obseruari nõ roborat cõfirmatione secuta videt casus in.c.cũ dilecti.§.metropolitanus. iuncto §. si vo.eo. tit.vbi hoc vult Inno.ne.Jo.an. in.d.c.qd sicut. in.c. quorũdã.eo. tit.in.vj. vbi eñ fundamẽtũ non est/nihil edificari potest.j.q.j.cũ paul'. Jo.an.in.c.j. d postu.plat. in.vj.i.c.q sit.eo.ti.l.vj.i cle.j.eo. tit.vbi Pau.hen.i.c.postulastis. de cle.ex.mi. Nam si sentẽtietur p aliquo sup aliqua re q sit dñs nõ pp̃ter hoc fit sua.d.l. iulian'. ne.in.c.cũ sup.glos.j. C.de causa pos.et proprie. vbi Panor.cũ eñ forma electionis sit de substantia:vt not.Inno.in.c.eccl'ia.ij eo. tit.pt3 in.d.c.si cui.g.d.§.et cũ humane. deficiẽte substãtia deficit ipm totũ.ar.ff.d au.tar.le.l.lesia. xxviij.dist.que ipsis.et vbi certa forma desiderat:illa est seruanda necessario.ff. de transact.l.cũ hi.§.si pretor.C. de iu.fisc.l.certa forma.li.x.xij.q.ij.sine exceptione c.si eo.tit.in. vj.g.c.j.§.facta.ver. si vero.et si non tenet principale/ nec accessoriũ. de fi. instru.inter dilectos.de no.oper.nũ.ij c.ideo si nõ tenet electio/nec cõfirmatio no.Bar.in.l.si constat.ff.de app. nisi fieret ex certa scientia per papã/ aut aliũ habentẽ ptãtẽ purgandi oẽm defectũ electiõis tũc valet ar.c.pposuit.de cõces. pbẽ. c.illa quotidiana.e.tit.l.adoptio. ff.de adoptio.l.quidam consulebant.de re iudi.c.cum vicesimũ. de offi.deleg.l.imperialis.§.simileo.C. de nupt.cum ibi not. per not.per Barto.in.l.item vulpianus.ff. de excus.tu. ibi dic q certa scientia principis equipollet dispensationi.hen.in.c.veniens. de fil.presby.Panor.in. c.nõnulli.de rescrip.qd not.in.c.pastoralis.de offi.deleg.in.c. cũ inter.de except.do.in.c.diuersis fallacijs. de cle.coniug. Et tunc huiusmodi confirmatio est potius datio de nouo q confirmatio.Hosti.in sum.eod.tit.§.qualiter facienda. versi.et sanior põt tamen saluari opin. Inno.[1] q valeret confirmatio electionis nulle ex defectu forme si ab ea non fuerit appellatũ in pindiciũ opponentiũ quia sententia in ipsis bñficialibus transit in rẽ iudicatã in partis piudiciũ. c. cum dilecti.ad fi. vnde non potest amplius defectus iuris positiui opponi a parte opponente.tamẽ iudex ex officio vel ad partis denuntiatione3 euangelicam posset inquirere an canonice fuisset electus.not. Inno.in.c.constitutus.c. ad audientiã.de rescrip. Imo.in.d. cle.j.ad hoc.j.de paci.pol.c.j.§.ordinarij. cũ ibi no. per Domi.late.in.d.c. si cui.Si aũt electio nulla eẽt ex parte materie pp̃ter crimen vel defectũ psone et. dispensatio superioris superueniat sine consensu eorum qui elegerunt:puta minor.xxv.annis fuit electus ad dignitatem non curatam: et electus videns electionem nullam vadit ad episcopum qui cum eo dispensat. iuxta.c.j.de eta.et qua li.in.vj.nulla de nouo facta collatione: nec interueniente consensu eligentiũ.dicit Innoc.in.c. innotuit.eo.tit. valere dispensationẽ superuenientem:et q poterit licite dignitatem retinere: qz dispẽsatio cõfirmat illud qd erat

[1] electio nõnulle cõfirmatio an valeat.

z confirmationes puidere debe
ret a: volens speciales b seu par
ticulares ipsaru ecclesiaru et di
gnitatum electiuarum prohi
bere reseruationes c: per quas

inualidu z tollit impedimentum
pter qd erat electio nulla: ergo
poterit nuc licite retinere digni
tate cu bona conscietia.p.d.c.po
stulastis.c.nisi cu pride.§.psone.
derenu. vbi ide
no.Inn.Tu dic
q aut collatio
vel electio perti
nebat ad dispe
santem tuc vera
opinio Inno. si
dispesauerit ifra tps iuris pfere
dialis dispensatio postea facta
no valeret nec tolleret ius supe
rioris quesitu per deuolutione.
ar.l.bonoru ff.re ra.habe.q not.
in.c.qz sit.e.ti.l.vj.l.c.ratihabitio
ne.de reg.iur.eo.li. no em pot di
spensari cu aliquo in piudicium
alteri9 not. Inno.et Copo.in.c.
dudu.j.eo.ti.spec.ti.de leg.§.nuc
de epoꝝ.in fi.ad hoc.c.quis.cu
ibi no.de rescrip.l.vj.qd not.Pa
nor.in.c.qz diligentia.eo.tit.aut
collatio vel electio no ptinet ad
dispensante.tuc aut erat eligen
tes/vel coferentes priuati pote
state eligedi vel coferedi qz scien
ter elegerut indignu pter defe
ctu vel delictu vel no seruauerut
solenitates d.§.z cu humane.tuc
pot tolerari dictu Innoc.qz non
possunt electores allegare nulli
tate ex facto eoꝝ. arg.c. nulli.eo.
ti.in.vj. d.c. diuersis fallacijs. si
vero eligentes ignorabant defe
ctu vel crime tpe electionis: tuc
non credo dispensatione sugue
nientem roborare priore electione
argu.d.c.nulli. vbi electores pos
sunt impugnare electionem pro
pria ex facto noviter eis detecto.
fa.c.expofuisti.de cor.vi.no. Pa
nor.j.d c.inotuit.fa.qd not.henr.
in.d c. postulastis.q eps no pot
dispensare cu excoicato q tpe ex

comunicationis adeptus est be
neficiu vt illud retineat: nisi ius
puidendi de illo bnficio iure de
uoluto / vel als ad ipm ptineat
pleno iure: z q tali nuc habili de
nouo pferat. z sic
haberet ex ista
noua collatioe
no ex prima. sic
intellige.d.c.po
stulastis.c.cum
terra.e.ti. vbi dr.
q si in psona vel i electionis mo
pctu fuerit:electores tadiu i ele
ctione diligetia inqsitiois appo
nant/donec vacati eccle de psa
na congrua valeant puidere: qd
no possent si supior per suam co
firmatione vel dispensationem
primam electionem roboraret.

a Deberet.s.c.j.§.j.ver.sed q.

b Speciales.concor.j.§.item acceptat.

c Reseruationes.dicit Io.an. in addi.spe.super rub de co.pre. Panor.in.c.mandatu. de rescrip. q olim ro.po.raro faciebat gras bnficiales vn involumine decre. no fatigamur in his inceperunt demu dare tn curialiter pmo ro gado:postea precipiendo z execu tores dado nec facile grauabat vn9 papa ecclam:nisi devno tm vn ponebat clausulam si p alio no scripserim9 vel eqpollete pa tent ista.c.costitutus.c.capitulu. c.ex insinuatione.cu trib9 seq. de rescr. pcede.tpe a prin.facte sunt gre datis executoribus. de pre. p illoꝝ.z.c.dilect9.ij.q iij.de co. p. pposuit.demu tpe Innoc.iiij.da bat bnficiu acceptadi c.qz cuctz. de co.preb.in. vj.ad qd fortifican du addita e postea clausula me tis cum inhibitione z decreto:vt ibi no.z terminatu est in cle.j.de co.pre.sic in reseruationib9 olim

ro.pon.eas nō faciebāt/ nec vnā
inuenies in volumine decretoꝝ.
no.Do.in.c.duobus. de rescrip.
in.vj. inceperunt tñ postea dari
speciales sup certo bñficio ꝛ pro
certa p̄sona.c.cū dilect⁹. de iure
patro. vbi fit mentio de reserua
tione legati.c.deliberatione.c.p̄s
enti. de off. leg.in.vj.c.si eo tpe.
eo.ti.in.vj. vbi fit mētio de reser
uatione papali postmodū cepe:
rūt gñales: sȝ qualificate ad cer
ta bñficia.c.ij.de p̄bē.in.vj.in ex
tra.Jo.xxij.execrabilis.demū ge
nerales reseruationes oim bñfi:
cioꝝ electiuoꝝ p extra.ad regi
mē.j.eo.§. itē acceptat. ꝛ p regu:
las cācellarie.Sed cōtra olim di
spositio oim: ep̄atuū ꝛ superiorū
dignitatū spectabat ad papā. c.
j.xxij.di.c.p̄lectis.xxv.di. no. Jo.
an.i.c.q̄ꝗ.eo.ti.in.vj.facit.§. d
cretis.xxi.di.vbi habeꝫ qđ maio
rū et minoꝝ sacerdotū discretio
veteris ꝛ noui testamēti ab ipso
xp̄o sumpsit exordiū [1]q̄ duode
cim ap̄los tāq̄ maiores sacerdo
tes instituit.ꝛ lxxij.discipulos q̄si
minores. et q̄ ap̄li hāc formā se
cuti in singulis ciuitatib⁹ ep̄os ꝛ
p̄sbyteros ordinauerūt.ꝛ moyses
aarō i summū sacerdotē ꝛ filios
eius in minores sacerdotes ele:
git. vt ibi dicit.ꝛ no.in.c. cū eccle
sia.eo.ti. [2] Dic q̄ romana ec:
clesia in primitiua eccl'ia a prin:
cipio ep̄atus ꝛ superiores digni
tates instituit.i. ordinauit:ita q̄
ver.instituit.in.d.c.j.positū est p̄:
teriti p̄fecti tp̄is.no.Cōpos.i.c.cū
accessisent.de cōsti. Archi.i.d.c.
j. sic in primitiua ecclesia ep̄i ad
regēda loca trasmissi oia p̄uide:
bāt.ita intellige Jo.an.i.d.c.q̄.ꝗ.
vt ipse no.in.c.qđ alicui. de reg.
iur.in.vj.in mercu.hen. in.c. q̄:
relam.eo.titu.Dic etiam qđ epi:

scopatuū ꝛ superiorū dignitatuȝ
dispositio ad solū papaȝ spectat
in noua creatiōe ꝛ erectiōe Sol⁹
eñi pōt erigere episcopatū aut su
p̄iorē dignitatē; vt no.in.c. quod
trāslationē.de off.lega.in.c. sicut
vnire.de exces.p̄la.sic pōt intel
ligi predi.§.decretis.ꝛ.d.c.j.xxij.
di.vt ibi.no.Sed ex quo ecclesia
cathedralis est erecta non inue:
nies ius quo papa eā sue dispo:
sitiōi reseruauerit. semp eñi fuit
idem prouisum p electionē/ vel
cleri/ vel populi /vel vtriusq̄ s̄m
varietatē tēporū.lxj.lxij. lxiij. di.
quasi p totū.[3] Nam mortuo in
da iapostolo alij apostoli p̄cesse:
runt ad electionē: ꝛ sors cecidit
sup mathiā. Act.j.xxj.dist.cleros
xxvj.q.ij. non statim. deinde ro.
pon. electiones a fratribus fieri
voluerunt.lxj.lxij.ꝛ. lxiij. di.p to.
et sacra generalia cōcilia.viij. q.
j. ep̄o.lj. dist. qui autem aliquo.
d elec.p to. ꝛ impator. l.si quēq̄.
C.de epis.ꝛ cle.ꝛ reges francorū
semp pro electionibus insudaue
rūt: vt refert Vincē.in spe. his.li.
xxij.c.xxiij.[4] de clodoueo pri:
mo frācie rege xp̄iano: qui ꝯuo:
catis aurelianis sui regni p̄latis
inter quos erat sctūs melon⁹ sta
tuit electiōes ꝛ cōfirmationes fiē
das esse s̄m canones antiquos.
similiter rex karol⁹ magnus sta
tuit.c.sacroꝝ.lxiij.dis. ꝛ philipp⁹
deodatus auus beati Ludouici
nec inuenies q̄ a principio eccl'ie
vsq̄ ad tp̄a dicti beati Ludouici
frācorū regis romani pon. se de
electiōib⁹ p̄laturaꝝ itromiserit:
sȝ q̄ tūc nisi sunt electiōes impe
dire ꝛ onera pecuniaria bñficijs
imponere iterū decreuit electio:
nes i suo regno fieri debere/ exa
ctionesq̄ cessare: que decreta in:
uiolabiliter obfuari fecerūt Lu:

1 Chris st⁹.xij. ap̄los ꝛ.lxxij. disci: pulos hūit.

2 Ep̄at⁹ et alie dignitates a q̄bus fuerūt ordinate.

3 Juda mor: tuo fctā est electi.

4 Clodo ue⁹ pri m⁹ rex francie xp̄ian⁹.

douic⁹ hutin/ ꝛ Joānes: multiq; alij reges francoꝝ. Nec ob. c. bn̄
5 nouit. lxj. dist. vbi gregori⁹ proui
Ele- dit ecclīe abruiceñ. in. c. reatina.
ctio ca lxiij. dist. leo ꝓuidit ecclesie reati
thedra neq; ibi nō per reseruationē: sed
lis ec- ex negligentia vel remissione eli
clesie a gētium facta fuit prouisio: illi eñ
papa episcopat⁹ lōgo tpe vacauerāt/
ad eli- nec poterat adhuc aliquis ido-
gentes neus inueniri: iō papa apposuit
remitti manū. sic intellige. c. q̄sto. cū duo
debet. bus sequētib⁹. c. pricipali. lxiij. d.
vbi ad papā eligeñ. remittūt ele-
ctionē quo etiā casu bene faciet
6 si remittat electionē ad eligeñ. vt
Epi sūt in. c. obitū. ꝛ. c sequē. lxj. d. [5] vbi
vicarij lz papa Gregorius sciuisset vaca
pape. tionē panormitane et cathaneñ.
ecclesiarū noluit eis ꝓuidere: sed
remisit electionez ad eligeñ. ꝛ in
d. c. q̄sto. ꝛ. c. sequē. in. c. ex literis.
7 in fi. de excess. p̄la. in. c. considera-
Epi re- uimus. in. c. innotuit. e. ti. papa re
presen- mittit electionē ad eligeñ. j. ver.
tant verūtamē: q; nō pōt habere noti-
aplos. tiā de ꝑsonis vbilibet promouē-
dis: ideo dz dimittere hmōi pro-
uisiones eligentibus qui habēt
notitiam illoꝝ quos debēt elige
8 re. ad hoc bo. tex. i. c. bone. ij. §. q;
Ecclie vero. de postu. prela. Itē cū epa-
ptās tus videtur esse de iure positiuo.
apud nā olim tpe christi non erāt pro-
quē est. prie episcopi: sed propter scisma
apostoli cōgregato concilio p̄sby
teroꝝ statuerūt vt ordinarentur
9 episcopi q̄ essent super alios. vn⁹
Benefi enī volebat preferri alteri dicens
cioꝝ se esse meliorē: q; fuerat baptiza-
dispōē tus a petro: ali⁹ q; fuerat bapti-
apō pa zat⁹ a paulo ꝛ sic fiebat p eos scis
pā q̄li- ma: ad quod sedandū fuit statu-
ter itel tum inter apostolos ꝛ alios: vt ex
ligitur. p̄sbyteris eligerentur aliqui qui
vocarentur episcopi: quibus alij
obedirēt. vt in. c. cuz olim. xcv. di.

cum ibi no. per Archi. [6] ꝛ epi-
scopi in suis diocesibus sunt pa-
pe vicarij. ij. q. vij. puto. de ꝓsum-
ptione mādata. no Archi. in tra-
ctatu ꝯtra hereticos vbi dicit q
papa vt suprem⁹ iudex omniū or
dinarioꝝ pōt inhibere ꝛ reserua
re. de peni. distin. vj. c. j. in fine la
te p Bal. de perusio in tractatu
reseruationuz. Uidet ergo q pro
libito possit papa reseruare oēs
episcopat⁹ dicit Panormitanus
in. c. fi. de confirmatione vtili [7]
q episcopi successerunt in locum
apostoloꝝ. c. in nouo. xxi. dist. c.
quoꝝ vices. lxviij. dist. c. vidētes.
xij. q. j. ꝛ xp̄s nō tribuit potestatē
soli petro: dū sibi specifice dixit.
Pasce oues meas vt. d. c. in no-
uo. c. ita dn̄s. xix. di. omnibus eñ
apostolis dixit. Accipite spiritū
sanctū. ꝛ quoꝝ remiseritis pecca
ta ⁊c. Joan. xx. Et quecunq; liga-
ueritis in terris ⁊c. Matth. xviij.
Et euntes predicate euangeliuz
⁊c. Matth. vlti. Sed petrū consti-
tuit principē apostoloꝝ/ dicēdo
sibi seorsum. Pasce oues meas:
vt dictū est Joan. vlti. c. significa
sti. eo. ti. Cōpos. ꝛ Panor. in. c. trās
lato. de consti. [8] ideo potestas
ecclesiastica est penes totam ec-
clesiam vniuersalē: sed debet ex-
plicari per papā tanq; per caput
nisi in defectū pape. S. de aucto.
sa. con. c. j. ꝛ. ij. cum ibi no. vn̄ non
posset papa remouere oēs epi-
scopos si vellet: cum representēt
omnes apostolos. nota. in. c. per
principalem. ix. q. iij. sic nec reser
uare omnes episcopatus cum ex
hoc turbetur ecclesia. [9] Et si di
cat quomodo apud papā libera
est dispositio beneficiorum. c. ij.
de p̄bē. in. vj. cle. j. vt lite pē. illud
intelligitur de vacantibus bene-
ficijs non de plenis ꝛ de vacan-

tibus in curia. Item est apud eū
libera dispositio sʒ qd:vcʒ ꝙ pos
sit libere disponere de oibꝰ cū vi
derit ex cā iusta ꝛ rōnabili: non
indiscrete. sicut in simili dicit glo
c.relatū.de pbēdis ꝙ lʒ apud or:
dinariū sit libera dispositio bnfi:
cioꝝ sibi subiectoꝝ.de off. ordi.
cōquerēte. tñ illa liberalitas attē,
dit dūtaxat vt de illis possit ꝓui
dere cui velit:dūtñ idoneo.c. gra
ue.de pbē.nō possit pro se retine:
re/vel illicite de illis disponere.
Insup ꝯsiderādū est ꝙ inter epm
ꝛ ecclia; suā est matrimoniū spi:
rituale.c.reqsisti.de testa. i extra
ua. Jo.xxij.si fratrū.ideo eligen,
dus est a sponsa volūtarie:cuʒ ꝑ
electionē initiet̄ huiusmodi ma:
trimoniū: firmet̄ ꝑ confirmatio:
nem:cōsummetur ꝑ ꝯsecrationē.
de trāsla.pla.lʒ. Non ergo ex re:
scripto pncipis petatur tale ma
trimoniū instar nuptiarū carna:
liū.C.si nup.ex rescript.pe.l.j. nec
det̄ inuite sponse sponsus.lxj. di.
nullus inuitis. ꝛ vide singulare
dictū Inno.in.c.inotuit.eo tit. ꝙ
in electionibus papa vtit̄ pleni,
tudine potestatis: qua nō est ge,
neraliter vtendū: sʒ ex causa dū:
taxat. ꝛ hoc est qd voluit hic de:
cretū basilien. ꝙ in literis aplī:
cis illa causa nominatim expri:
matur. Uñ dicit de gerson in tra
ctatu de eccle.ptāte[1] ꝫ. emine
rit summus pōtifex datam sibi a
deo potestatē summā in ecclesia
ad edificationē eius nō destru:
ctionē: nō ꝯfusionez ordinis hie:
rarchici:nec velit tot iura/ tot le:
ges/tot decreta/ ꝛ decretales sū
mo. sū pōtificū ꝛ generaliū cōcilio
rū tātis vigilijs edita ad prouide
ꝛ vtiliter regendā eccliam ꝑ ele
ctiones ꝛ collationes canonicas
vnico vbo reseruatorio subuer:
tere. arg.l.si qñ.C.de inof.testa.c.
ecclia.ij.c.ti.q q̄diu obsuata fue
rū ecclia dei fructꝰ honoris ꝛ ho
nestatʒ relict vbertate ꝓducit:di:
sciplinæ ecclesiastice vigor ꝑstetit
ꝛc.ꝫ.in ꝓe.§. quibus ad plenuʒ.
ver.qui q̄diu.vbi enumerantur
incōuenientia q̄ ꝓueniūt ex hu:
iusmodi reseruatiōibus ꝛ gratijs 1 Papa ad qd hʒ tantã ptãtem.
expectatiuis.ꝛ.j.de colla.c.j. tot
iura essent ludibrio: qd esse non
debet.C. de bonis q̄ libe.l. fina.
.§.vbi aūt.c.ꝯmissa .§. porro.e. ti.
in.vj. ꝛ de codicibꝰ deleri debe:
rēt.qd eni mēbranas occupāt cū
non habeant̄ accepta c.si roma:
noꝝ.xix.dist. ꝛ ipse papa est q̄ iu:
ra dʒ tueri.vt.d.§. decretis. xxv.
q.j. ꝑ totū. vñ dicit Greg. si ea de
struerē q̄ antecessores nri statue
rūt: nō cōstructor sʒ euersor esse
iuste cōprobarer. testāte vitatis
voce q̄ ait. §.Oē regnū in se diui 2 Papa an sit solutꝰ legibꝰ.
sum non stabit.xxv.q.ij. si ea de:
struerē. ꝛ dicit Isidorꝰ. Iustū est
pncipez suis obtēperare legibus
c.si. de rescrip.l.vj. tunc eni exti:
met sua iura ab alijs seruāda qñ
ipse priꝰ eis reuerentiam pbet.c.
impatores qd est palea.ix.dist.et
dñs iesus Improperauit eis q̄ ipo
nūt alijs onera grauia ꝛ iporta:
bilia et digito suo nolūt ea moue
re. Matth.xxiij.xxvj.qō. vij. alli:
gāt [2] vñ.q̄tū ad dei iudicium
papa nō est solutus legibꝰ q̄tum
ad vim directiuā earū:ꝛ dʒ volū,
tarius nō coactꝰ eas suare. ꝛ ipe
est supra legē inq̄tū cū expediēs
fuerit pōt eam mutare ꝛ in ea ꝑ
loco ꝛ tpe dispensare:ꝛ lʒ habeat
plenitudinē potestatis. c.illa.eo.
titu.c.q̄to.cum ibi no. de transla.
pla.de qua host. scribit de cōces:
preben.proposuit.de vo.magne:
qui filij sint legi. per venerabilē.
gel.in extra.Joan.xxij.ad onus.

tamen non debet carti sine causa: vt dictum est: q: iura sunt fundata sup ratione. c. consuetudo. j. dist. hostie. in. c. ad decorez. de vsu pal. Joa. mona. in extra. boni. viij. vna sanctam. Jo. an. in. c. de multa. de pbe. [3] vbi dicit qd pnceps non debet sine legitima cam ius scribere vel statuere. als faciedo no facit vt bonus paterfamilias ius positiuu violado. Data est eni sibi ptas pascedi oues no turbadi: et debet pcedere ex rectitudine iustitie & eqtatis no ex affectione spali. Nam xps cuius vicarius est in terris non venit soluere lege/s3 adimplere. Matth. v. c. xj. q. j. magnu. xxv. q. j. ideo. §. his ita. licet oia possit: no d3 pterminttere claue3 discretionis. no. host. in. d. c. quanto. ad hoc no. in. c. ad aplice. de re iu. in. vj. plenitudo nanq3 potestatis in executione bonitatis no autoritate prauitatis cosistit. als mutato vocabulo no plenitudo potestatis: s3 tempestatis diceret. Restringit ergo sub ratione potestatis. xj. q. iij. illa. & ro. ec. que mater est iustitie in nulla ab ea dissentire videat: & sub rationis equabilitate omnia moderetur. d. §. his ita. ver. item gregorius. Nam videmus q si alicui potestati tribuatur plenum arbitrium no potest propterea ex tali plenitudine co tra ratione aliquid indiscrete facere. l. creditor. §. lucius titius. ff. man. no. in c. causam eo. ti. Bar. in. l. filiusfamilias. ff. de dona. in extra. ad reprimeda. no. in cle. j. pe. de vbo. sig. Panor. l. c. j. de co stit. quod no. de ligh. in cle. pastoralis. de re iudi. cardi. flo. in tractatu super vnione ecclesie vbi vehementer insurgit cotra istos blanditores [4] dicentes papa3

3 Papa nihil 3 ius statuere d3.

4 Papa no pot facere quod libet.

5 Petrus inferiores potestates no vsurpauit.

posse omnia: dices eum no posse nisi quod licet non quodlibet. & dicit q ex his blandimentis infiniti surrexerut errores. pape eni inferioru potestates vsurpat qd non fecit Petrus. [5] nam qmuis esset princeps aplorum et papa sanctissimus: cotentus fuit antiochiana sede cuz titulo principatus. Cu aute vidit magna necessitate vigere: se transtulit roma & illa sede contetus alios aplos in sibi comissis prouincijs no turbauit. vij. q. j. mutationes. et licet qstione legaliu mota in ecclesia hierosolymitana ipse. b. Pe. hierosolymis esset. Beatus tn Jacobus loci presul ptulit inia3 diffinitiua sup illa legaliu questione ac. xv. nam vt dicit ibidem Ly. et Vin. in spe. hist. li. ix. c. xj. quia qstio erat mota in eccl'ia hierosolymitana: cuius Jacobus erat eps/nec poterat ad aliu trasferri: nisi per appellatione: ptulit inia3. & vide glo. no. in. c. inter cetera. de trasla. pla. in ver. diuina qd fit auctoritate pape d: fieri auctoritate dei. cu exiusta causa facit. alleg. xxiij. q. j. qcuq3. et. q. iij. si qs no recto. dicit itaq de gerson vbi. s. cessent reseruatioes & gratie expectatiue: q non ex charitate: s3 ex cupiditate abitio a & auaritia querete q sua sunt crescetibus bnficiorum dotationibus impudeter excreuerut & ro. pon. dictame tantoz po. tetius ecclie vel 3cilij generalis circa pulsione bnficioz sequat vti moyses q deo familiariter loqbatur sicut amicus amico. Audiuit etia cosiliu3 iethro getilis hominis in regimine totius synagoge. Exod. xviij. vbi sic habetur. stulto labore consumeris tu et populus tuus qui tecum est vltra vires tuas est

negotium. solus illud non pote; ris sustinere. sed audi verba mea atq; cōsilia: et erit dñs tecū. esto tu ppl'o in his que ad deū pertinēt: vt referas que dicuntur ad eū: ostēdasq; po pulo ceremōias libero[a] in eisdem eligendi et con et ritū colēdi vtā firmādi facultas ipediri[b] posset: q p quā ingre di debeāt &c. prouide autē de oī plebe viros potentes et timentes deū in qbus sit veritas: et qui ode rint auaritiam. et cōstitue ex eis tribunos et cēturiones &c. quibus verbis reprobant. et iudicia mi nora in moyse. amplius ergo in summo pont. qui nō est cōsumēdus in cōtinuis causarum occupationibus: et bñficiorum reseruatio nibus: et gratijs expectatiuis: an natarum exactionib' et similibus: et reli cta oī cura sollicitudie vl' studio de oī illo qd spūale est: qd diuinū est: qd fidē concernit: religionem xpianam et morū reformationem ad hoc. j. de col. c. j. §. cui rei. Assic. romanicq. de cau. c. j. ibi. et qd vni uerso. et dimittat inferiores prela tos sua officia exercere: q sunt vo cati in partē sollicitudinis. ij. q. vj. multū. d. c. mādata. c. decreto. ij. q. vj. Unū dicebat Panor. i. c. mā datū. q olim poterant ordinarij multū cōqueri: cum ex reseruatio ne Ro. ponti. et ex literis expecta tiuis ius cōferēdi erat quasi ab; dicatū ab ipsis. qd est cōtra. c. ec ce. xcix. di. qr non dz papa ita p: uidere suis cōmodis seu vtilita; tibus ro. curie. cū tāto graui pre iudicio ordinariorū. pulcher ter. in. d. c. ideo. §. his ita. ver. itē gre; gorius. et ordo ecclesiasticus cō funditur: cuius sua iur sditio &c. c. guenit. xj. q. j. j. de colla. c. j. circa princi. de cau. c. j. Nam etiam ex iure antiquo ordinarius dz gra: uari cum papa cōfert bñficia ad ipsius collationē spectātia: vt. d. c. mādatū. cū duob'. c. seq. qr col latio censetur quedā donatio: cū ordinarius vtat liberalitate in conferēdo: vt. d. c. relatū. c. fin. de offic. vica. in. vj. hinc dicit gl. in c. cū olim. de maio. et obe. [1] q col latio bñficiorū cōputat inter fru ctus. merito ergo grauat cū pri: uat hac liberalitate et facultate donandi. Sed opponunt pluri: mi nolētes ad ordinarios remit ti ministrorum ecclesiasticorū insti tutiones: neq; per electionē neq; p collationē exptū est inqunt q turbarēt oia vēderēt/dissiparent partim carnali affectione: parti auaritia et ambitione. parti sclari ptāte tracti indignos et illiteratos promouerent de literarum stu: dijs actū esset. in promptu est rē sponsio. inq' de Ser. vbi. s. corrigeret summ' pōtifex abusus hu iusmodi et auctoritatis seueritate supma vigilāter. adhibita po: neret aspa in vias planas: depo neret potētes intrusos de sede: et exaltaret hūiles sine pce vel mu nere: h enī est architectoris offīm s. c. j. in pn. dū vero peccat in his summus pōtifex: qs ministrorum corrigere vel ? sumet vl' poterit. dices q h poterit cōciliū gñale. vi de q nec crebro nec facile immo hodie nullatenus habet vir nēs pe statuit libēter aliquis sibi cor rectionis iudicium.

[1] Bñficiorum collatio cōputat inter fruct'.

[1] Reseruationis effectus q̄ lis est.

a ¶ Libera. no. q electiōes et cō: firmatiōes debēt esse libere. s. c. j §. ad tollendū cum ibi not.

b ¶ Impediri [1] Jon' ē effect' re seruationis: q ligabat manus or dinarij sine inhibitiōe et decreto vt vult archi. in. c. si. de cōcuc. l. vj.

vbi dicit q paria sunt beneficia
esse reseruata ꝛ vacare in curia:
ꝛ i istis man⁹ ordinariorū ligant
absq; decreto. de pben. c. ij. in. vj.
ergo et in reseruatis. Archi. in. c.
j. de conces. pbē. in. vj. facit qd le:
git ꝛ no. in. l. non dubiū. C. de leg.
vbi dicit Bal. q qñ lex stat i fini:
bus prohibitionis tacite inclusa
censet clausula de nullitate. vñ
non est necessariuz q lex pcedat
vltra annullādo. nec cessando vel
inutilē actū reddendo cū sit idem
q2 semp subitelligit ipo iure. idē
la. ꝛ domi. in. c. si eo tpe. eo. ti l. vj.
qñ papa bñficiū a se cōferēdū re:
seruat: tūc est illud de manu or:
dinarij collatoris accipit ꝛ videt
inhibere. nec hz ampli⁹ collator
ptātē ɔferēdi. c. vt nrm. de ap. d.
c. si eo tpe. Inn. i. c. cū in. de cōsti.
Hen. in. c. dilect⁹. ij. de pben. Fre:
5 Reser: uatio: nes sūt odiose. de. in tract. pmu. q. j. Panor. in. c.
eccl'ia. ij. vt lite. pē. sic ꝛ sola inhi:
tio pape annullat postea gesta.
c. Ꝑitatis. i fi. de do. ꝛ cōtu. Inno.
ꝛ cōpost. i. c. nihil. eo. ti. Hen. in. d.
c. dilect⁹. Jo. an. ꝛ Panor. i. c. ɔsti:
tutus. de ɔces. pben. Sed Jo. an.
aliter vult i. d. c. si eo tpe q sola
reseruatio sine inhibitione nō li:
get ordinariū. sed reseruatio cuz
notificatione ꝛ inhibitiōe bñ affi
ceret. facit caplm si caplo. cū ibi
notatis. de cōces. pbē. in. vj. Aliō
est in man⁹ appositione pape: q̄
cōtinet in se inhibitionē ꝛ decre:
tū. Inno. in. d. c. vt nostrū. dictuz
Jo an. est verum in reseruatione
legati q̄ minus afficit q̄ꝫ reserua
tio pape. no. Joan. and. c. hi qui.
de prebē. in. vj. in nouel. ideo mi:
nus durat. ꝺ offi. le. pñti. eo. li. sic
ꝛ decretū legati nō ligat ignorā:
tes. no. Jo. an. in. c. si aplice. de p:
bē. in. vj. vbi doct. Alius est effe:
ctus reseruationis q2 impetran:
tes bñficia reseruata tenentur fa
cere mētionē de reseruatiōe pre
sertim speciali al's collatio esset
surreptitia. c. cum olim. vbi Pa. fi.
de re iudic. vbi collatio pape est
surreptitia. q2 cōtra ordinationē
pape facta fuit. Jo. cal. in. c. cum
dilectus. de iu. pa. ipsa tñ nō im:
pediret pmutationem. sicut nec
gr̄a expectatiua cū ihibitiōe ꝛ re
seruatione executoriis. c. j. de re.
pmu. in. vj. q2 sicut lr̄e bñficiales
sunt restringēde. c. q̄uis. c. si motu
pprio. c. si pluribus. de p. in. vj. sic
ꝛ reseruatiōes[3] odiose em̄ sunt
q2 p eas dat via ad vacatura et
pindicāt ordinarie ptāti. no. i. d.
c. psiti. lz ɔtriū teneat Henri. in. d.
c. dilect⁹. ij. de pre. siue fiat pmuta
tio in manibus ordinarij: nisi re
seruatio eēt fauorabilis: dico au:
tem eā fauorabilē nō q̄ facta est
motu proprio: vt vult Frede. in
tracta. permu. q. j. sed vbi de nul
lius iure queritur sed tantum de
iure pape. vt dicit la. in. d. c. si eo
tēpore. ꝛ hoc casu bñficia taliter
reseruata: nec p ordinariū: nec p
legatū pñt cōferri etiā titu. per:
mutationis sicut nec vacantia in
curia Frede. q. ij. p. in ex̄uag. Jo.
xxij. execrabilis. §. que oia. in ex̄.
dudum bñ. xij. sine fiat permuta:
tio de bñficijs reseruatis in ma:
nibus pape nō facta mētione de
reseruatione in casu quo permu:
tatio per reseruationem non vio
lat: valet pmutatio. p. o. in. d. c. j.
de re. permu. in fi. cum dicit nul:
latenus impediri. et sic omne im
pedimētum tollit: cum sit pmuta
tio coram ordinario: multoma:
gis si coram papa: ꝛ hoc placet:
lz aliter dicat Frede. in tracta.
per. q. iiij. nota. Sal. de per[illegible]o. in
trac. reserua. ꝛ vide archi. in. c. si
postq̄. de pre. in. vj. vbi dicit: q

si papa post collatione canonica tus alicui p eū factā sub expecta tione pbende vacature ipsam p̄bendā ꝯferat alteri nō facta men tione de primo ꝙ nō valet colla tio: qꝛ surrepti- tia.ar. c. si bñfi- cia.de pb.in.vj. et.d.c.cū olim. nā p̄benda erat affecta et reser- uata primo: & habebat ad eā ius ad rē qd nō intēdit papa tollere: etiā si scribat motu ꝓprio:vt no. Io.in.d.c.si postꝙ.qꝛ motus pro- prius tollit surreptionē: sed non alteri ius q̄sitū:siue in re: siue ad rem.ar.c.ꝗuis.de rescrip.li.vj.et qd ibi no.Io.[1]& presumit papā fuisse oblitū. facti em̄ sui obliui- sci pōt.vt no.c.j.de cōsti.in.vj.pos set tn̄ si vellet cōferre alteri nō ob stante affectione:& hodie ponun tur clausule reseruātes ius expe ctantiū: sed in dubio nisi expri- mat non p̄sumitur vel derogare iuri alteri ius nō ex defectu pote- statis.s3 volūtatis:vt dicit Do.si. dicit Bald.in.l. rescripta.C.de p̄- ci.impe.offe. ꝙ rescriptum cōtra ius est nullū nō ex defectu pote- statis principis: sed voluntatis. nam p̄sumitur cessare voluntas scribētis ꝓpter clausulā deroga- toriam legis.l.nec damnosa.C.d p̄e.impe.offe.si ergo pnceps illi clare derogaret cū dispositio illi⁹ sit de iure positiuo: valeret re- scriptum.ff.qd quis.iur.l.iij.§.si is p quo.c.ex pte.de capel.mo.cum ibi not.Alius effect⁹ reseruatiōis est ꝙ impedit optionē.argu.dicti c.vt nostrum.d.c.ecclesia.de pre. inter cetera.sicut in vacan.in cu- ria non habet locū opotio.c.fi.de ꝯsuet. in.vj.ita nec in reseruatis de quo dic. vt ibi p doc. p Gel.in

qdq; aduersus hoc decretū roma nus pōtifex nihil attēptaret[a] nisi ex magna rōnabili & euidēti cā [b] in literis apostolicis nominatim

gratie reser. [2]& impedit reserua tio vnionē saltē illā suspendit du rante ipsa reseruatione. in extra. Jo.xxij. Dudum.La.in.c.delibera tione.de off.leg.in.vj.de ro.dec. xix.& doc. aliq cō tra vt not. Joā. an.& Paul.i cle. si. de rescriptis. Frede ꝯsil.xcvj. vbi dicūt ꝙ per vnionē preiudicatur expectanti: quātomagis reseruatione. nam p eam nō acquirit ius pape: sed solū preiudicat ordinario:vt di- cit Archid.in.c.ij.de pre.lib.vj.et dicit Freder.vbi.s. ꝙ eps pōt ex causa licita & nō in fraudē vnire ecclesias cuius collatio est ad se. apo.deuoluta.no. Panor.in.c.si- cut vnire.de exces.plat.in.c.cōsul tationibus.de dona. qꝛ l3 pdide- rit ius:& deuolutū sit ad papam: nō th ius vniendi. Collatio enim respicit titulū: vnio vero proprie tatē bñfi.ij: & si talē vnionē neces sariā omitteret eps posset repre- hēdi de negligētia.c.vlti.de eccl. edi.Nec ob.qd no.Jo.and.in.c.si tibi.de preben.in.vj.vbi dicit ꝙ q nō pōt conferre nō pōt vnire vel aliter ordinare: qꝛ ibi iā erat q̄si tum ius alteri. Domi.tn̄ ibidem sentit ꝯtra Frede.ꝙ operetur re- seruatio.d.effectus vbi licite & in casibus permissis fieret.

a ¶Attemptaret.si.supra.c.j.§.j. versic.decreuitq.

b ¶Causa.Quid si papa ex cau sa noīatim exp̄ssa reseruauit pla turā an i.pso mortuo expiret re- seruatio.si reseruauit sibi sic.si col lationi ap.non capit. si gratiose. de rescript.in.vj.vbi Archi.Guil. et Ges.& Flo.in clemē. j. de pba. aliud in gratia facta. c. si super gfa.de offi. delega.in.vj.[3]et in

1 Papa capit obliuio

2 Unio an ipediat p reseruationem.

3 Benefi ciu3 va cans qn p cō mittit pferendum.

commissione data alicui de conferendo beneficiū vacās. c. si cui. de pben. eo. lib. not. Archi. in. c. si apostolica. de pben. in. vj. vbi dicit satis esse puisum per papam de beneficio vacante in curia qñ per viam cōmissionis prouidit iõ se. ap. va. ordinarius non puideret. Sed nunqđ si puisio bñficij reseruati facta per papam nō tenuit: vel ppter indignitatē persone: quia irregularis vel illegitimus. aut qr papa illi contulit: s3 ante consensum prestitū mortua est: aut est aliud beneficiū assecuta: redeat ptās ad papā vł ad eligeñ. Si papa reseruat motu proprio in fauorē ecclesie: ex quo collatio pape non habuit effectu3/ nō possunt eligentes se intromittere in illa vacatione: et poterit papa puidere cum semp duret causa reseruationis. c. si compromissarius. c. si electio. eo. ti. in. vj. no. Oldr. ɔsil. lvij. qr ex quo papa semel se intromisit de illo beneficio inferior se intromittere non potest in illa vacatione. arg. c. vt nostrū. de ap. c. si eo tpe. e. tit. l. vj. Si vero reseruat ad instañ. alicuius ⁊ pro certa persona: tunc licet collatio non habuit effectum redit ad eligeñ. potestas: qr causa reseruationis cessat. ⁊ intendebat puidere tantum illi persone expresse in cuius fauorē reseruauerat. ideo cum illa persona non pōt habere dignitatē redit ptās eligendi ad eligeñ. qr cessāte cā cessat effectus. de ap. cum cessante. c. post translationem. de renū. cum si. facit qđ not. Inno. ⁊ Panor. in. c. inter dilectos. de excess. prela. Cōpost. in. c. capitulum. de rescrip. in glos. magna. ver. itē qđ si puisio Archi. in. c. fi. de tēp. or. in. vj. Gal. in tract. reser. §. iij. q. ro. ⁊ sequen. qđ no. la. ⁊ Domi in. c. si tibi absenti. de preben. in. vj. vbi dicunt q si ordinarius contulit beneficiū. b. ⁊ anteq̄ ille acceptaret papa illud cōtulit alij vel cōferri mandauit cum clausula si nō erat alteri tempore date ius quesitū. deinde dictus. b. recusauit acceptare q iterum ordinarius poterit ipsum bñficiū ɔferre qr collatio pape erat subreptitia cum erat illi. b. acquisitū ius saltem ad rem ad beneficiū per collationē ordinarij adeo per papā hoc tacito facta collatio nō valeret. vt. d. c. si tibi abseñ. c. si postq̄. de prebē. in vj. ergo illa collatio papalis nulla erat. ⁊ per ɔñs nō potuit impedire collatione fiendam in posterū per ordinariū. c. nō prestat. de reg. iur. in. vj. Sed si papa cōmendat alicui hmōi dignitatē reseruatam: an expirata cōmenda redeat potestas eligendi ad eligentes. Frede. in tract. p q. xv. dicit q nō [4] qr per cōmēdam non est plene per puisum dignitati. ⁊ durante cōmēda vacat bñficiū de iure: licet nō de facto. no. Arch. in. c. qui plures. xxj. q. j. nec etiam interim ordinario curreret tempus ad conferendū cum nō posset cōferre. Arch. in. c. nemo. eo. titu. in. vj. deci. ro. xxvij. nec habet cōmendatarius ius in beneficio cōmendato. not. cōiter doc. l. d. c. nemo. vñ dicit Panor. in. c. cum olim. de re. pmu. q bñficia cōmendata nō possunt per cōmendatarios pmutari sine consensu eius qui ea cōmendauit: qr nō sunt cōmēdatariorū. pmutatio aūt debet fieri đ bñficiis suis c. j. de re. pmuta. in. vj. ibi sua. Et dicit Frede. vbi. s. q sublata cōmenda remanet vacāo in curia. fa. qđ not. Archi. in. c. is cui. eo. ti.

4. Cōmēda an tollat vacationē bñficij.

erp̄imēda Qr tñ ꝯtra ipſi⁹ decre
ti mentē nō pauca[a] ſine hmōi cā
geſta ſunt vñ[b] grauia hactenus[c]
ſucceſſerūt: ⁊ grauiora indies[d] ti
mentur ſcandala.[e] Cupiens hec
ſancta ſynodus his obuiare[f]:

in.vj. q ſi papa ecclie vacañ. dat
viſitatorē vel adminiſtratorē ne=
mo poterit ill: ecclie ꝓuidere de
paſtore: hoc em̄ faciendo videtur
eius ꝓuiſionē ſibi reſeruaſſe. ar.
c.ſi.lxj.diſt. c. cū
nobis.eo.ti.c. vt
noſtrū. de ap.c.
cū veniſſent. de
iudi. Sed hodie
dictū archi. non
obtinet. lꝫ enim
papa ecclijs ele
ctiuis vacātibus poſſit dare viſi
tatorē vt in iuribus alleg. de ſup.
neg.p̄la.c.ſi.in.vj.tñ eius officiuꝫ
expirat facta electione. nec impe
diūt eligētes eligere cū oīs[1] re= 1 Reſer= uatio= nes ſūt dānate
ſeruatio ſit dānata: niſi in certis
caſibus.ſi. vides quo ad bñficia
ſpectātia ad collationē pape iure
deuolutionis vel al's: ſi non eſt
alias q̄ interim illis bñficijs poſ
ſit ꝓuidere pōt ep̄s ibidē deputa
re adminiſtratorē: donec donec
per papā fuerit ꝓuiſum arg.x.q.
j.regenda. ⁊ hunc adminiſtratorē
poſſet dare capl'm ſe.vac. in bñfi
cijs ſpectañ.ad collationē ep̄i do
nec illis fuerit ꝓuiſum: licet illa
nō poſſit cōferre, no. Jo.an.in.c.j.
ne ſe.va.in.vj. Pañ. in.d.c.cū no=
bis.in.c.cū vos.de of.ordi.in.c.cū
olim.de maio.⁊ obe. Siliť ſi papa
det coadiutoreꝫ ep̄o iuxta.c.j. de
cle.egro.in.vj.per mortē ep̄i expi
rabit ei⁹ offiñ.c.gradi.l ſi.de ſup.
ne.p̄la in.vj.no. Jo.an.in.c. ſi. de
cle.egro. ⁊ habebūt eligētes elige
re abſq aliquo obſtaculo: cū hoc
decretū oēm viā īpedientē directe
vel indirecte liberas electiones
aboleat. qđ dictū eſt de cōmēda:
multi nō approbarēt[2] tenentes
cōmēdā eſſe verū titulū. c. dudū.
ij.eo.ti.no.in.d.c.nemo. ⁊ q cōmē
datarius p̄ſertim ad vitā hꝫ ius
in beneficio cōmēdato: nec vacat
interim: vt dicit la. in additio. ad
Fred. vbi.s.qđ Jo.an. ſibi ꝯſidit:
q p mortē cōmendatarij in curia
vacat bñficiū in curia. ad hoc cle.
qr regulares. de
ſup.neg.p̄la.vbi
prioratus obe=
diētiales vacāt:
licet ſint reuoca
biles ad nutum
et iſti opi. inhe=
rendo quā ſen=
tiunt citramontani: expirata cō=
menda de beneficio electiuo re=
ſeruatio rediret ptās eligēdi ad
eligentes: qđ videť verius: maxi=
me ſi cā reſeruationis ceſſat: al's
poſſent diutiſſime eligētes frau=
dari iure eligēdi: cū papa nō pro=
uideret hmōi bñficio de p̄lato in
titulato: ſed illud ſemp cōmēda
ret: quod eſſet cōtra mentem hu=
ius decreti.

a ¶ Non pauca.i.multa.

b ¶ Unde. notat cām.l.iuriſgen=
tium.circa princi.ff.de pac. Bl'qñ
locū.ff.de vi ⁊ vi ar.l.j in prin.

c ¶ hactenus.i.olim ⁊ vſq nunc 2 Cōmē da an ſit ver⁹ titul⁹.
ſi.vſi.in ca.nihil.eo.titu.j.c.et qr.
de paci.poſ.c.j.

d ¶ Indies.i.quotidie ſi.v.s. in
proe.§.cū itaq.verſi.quiſquidem.

e ¶ Scandala. que quantū poſſi
mus vitare debemus: ⁊ pro eis ſe
dandis abſtinendum eſt etiā ab
his que ſine pctō pñt cōmitti et
omitti.c.ij.de no.op.nū. ⁊ iuris ſe
ueritas tēperāda eſt.j.de exc. nō
vi.c.j.c.ſane.de tē.or.l. diſ. vt ꝯſti
tueretur. de renū. niſi cū pridē.§.
ꝓ graui. nō debet tñ cōmitti pec=
catū.c.qui ſcandalizauerit. de re.
iur.per henri.in.d.c.ij.

f ¶ Obuiare. futuris eſt obuian
dū ꝯtū poſſum⁹.xxiij.diſ.In noīe
dñi.l.ſi quis domum.ff.loc.c.j.de

ser.non or. ꝛ exẽpla presentia nos cauere pmonent a futuris. lxxxij. di.plurimos.in fi.in ex. Joã.xxij. q: nonnũq̃. ꝛ melius est obuiare q̃ post vulneratã cãm remediũ querere.l.vi. C.l. q.cau. l ite.rest. a ¶A:ens. quã semp recur= rẽdũ est.ar.c.fi. de pbẽ. Nõ em in foliis verbo ꝝ sed i cortice ra=

volẽs vt ipsius decreti mens[a]. q̃ ad fuit oẽ obstaculũ a canonicis ele ctionib⁹ ꝛ cõfirmatiõibus tollere suo nõ frustraret[b] effectu. ¶ Sta tuit vt electiões i dictis eccl'ijs fi ne impedimẽto aut obstaculo[c]

c.ij de pbẽ.in.vj.d. em.c.ij. qd lo quitur de dignitatib⁹ non cõpre hendit epatus: vt interpretatus est Nico.iiij.in eccl'ia Bracareñ. no. Bar.in.c.statutum.de pbẽ.in vj.nec abbatias no.Jo.an. ꝛ Ar= chi.in.d.c.ij.Jo. mo.in.c. inquisi tores.de hered. vbi not. q videt declarari appel latione dignita=

3 Lex ex v[er]bis ꝛ mente ꝯsistit.

tiõis ꝛ sensu cõsistit lex.j.q.j.mar chion.ff.de lega.l.scire.c.fi.de re. iu.in.vj.vbi Di Et sicut hõ consi= stit ex aia ꝛ corpore: [3]ita lex ex v[er]bis ꝛ mẽte seu rõne.no.Bal. in l.scire.ff.de excu. tu. vnde verba cuiuscũq; dispositionis sunt am= plianda vel restringẽda fm men tem disponẽtis.c. secũdo reqris. de appel.vbi Pa nor. fac. qd le. ꝛ not.in.c.intelligentia.ꝛ.c.seq. de v[er].sig.in.l. cũ pater.§.dulcissimis vbi Bar. ff.d leg.ij.in l. pater §. fundũ.ff.de leg.iij. qd no.j.de exc. nõ.vj.c.j.ꝛ mens colligit ex rõne expressa.in dispositione.ar.l.sem= per in stipulationibus.ff.de reg. iur.in.d.c.intelligẽtia.Jdẽ si non sit expssa: dũmodo possit rõnabi liter cõiecturari ꝛ indubitanter q̃ mouere potuit disponẽtẽ.in.d. c. scdo requiris.facit.l. si hoiem.ff. mã. qd no.in.l.tale pactum.ff.de pac.Cy.in.l.nõ dubiũ. C.de lega. Bald.in.l.maximũ vitiũ.C.de li. pre.Pañ.in.c.ad audientiam. de deci. ꝛ illud dicit in lege expssum qd ex eius mẽte colligit.l.pror §. j.iuncta glo.in ver. expressum. ff. de no.ope.num.

4 Dignitates electiue non vacant in curia.

b ¶ Frustraretur.i.careat.

c ¶ Obstaculo.h satis pz [4] q dignitates electiue nõ vacant in curia. ꝛ q in eis nõ habeat locũ.

tis abbatiã nõ ꝯtineri.facit. xvj. q.vij.si qs deinceps.Jo.mo.in.c. gñali.de regu.iur. in.vj.facit.c. si postq̃.eo.ti.in.vj.vbi ecclesia ca= thedralis ꝛ regularis eq̃parant. lz Joã.de lig. teneat ꝯtrariũ in.d.ij. q: abbatia dignitas est.c.indẽni tatibus.eo.ti.in.vj.ꝛ propter v[er]bũ electio positũ in di.ij.c.p quo fa= cit.c. q̃q̃.eo.ti.vbi abbatia q̃ ad deuolutionẽ ad superiorẽ eq̃pa= ratur ecclesijs inferiorib⁹ epatu: nec priorat⁹ electiui q̃ sunt per se: nec habẽt abbatẽ superiorẽ: va= cant in curia . not. Archi.in. d.c. ij.nec etiã alij priorat⁹ electiui ꝛ eccl'ie collegiate quo ꝝ plati p ele ctionẽ assumunt ꝛ p quo ꝝ mortẽ ipse eccl'ie dicerent viduate. pre= sertim si habeant iurisditionẽ in illos de collegio: cũ in ipsis hẽat locũ conciliũ gñale.ne p defectu glo.in cle.q: regulares.in v[er]si. la= teraneñ.de sup.ne pre. fa.not. S. c.j.§. ꝛ cũ humane.d.c.ij.solũ cõ= prehẽdit ꝯuila p ꝯci.Lateranen. de ꝯces.pben.c.ij.no.p. d.c. ꝯciliũ gñale: vt no.in.d.c.ij. henri.in. c. innotuit.eo.ti.fa.c.op. d. c. statuto.ibi spectat collatio. ꝛ ibi cõfer= re valeant. de dignitatibus autẽ electiuis nõ sic loqueretur sed in alijs dignitatibus inferioribus: licet in eis ꝯuideatur per electio=

nem habet locū. d.c.ij. q: in ipsis nō seruatur forma.c. q: pp̄ter. e. ti. & cōprehendūtur sub. d. cōcilio Lateranen. ita intellige v̄bū electio in.d.c.ij. & tales nō debēt p̄prie dici dignitates/electiue: sꝫ oino[a] fiant[b]: q̄ cā cognita iuxta[c] collatiue. no.3.i iuris cōis[d]. & dicti nostri decreti[e] d.§. & cū hūane. dispositionē cōfirment vel infirment. Uerūtn̄ si forte aliqn̄ cō libere & sine dif tingat electionē aliquā: etiā alś ficultate oi via canonicā fieri q̄ in pturbationē[f] prohibitiua ele ecclie aut patrie vel boni publi ctionū semota. ci[g] pergere timeat: summ[h] pontifi.ver.in.l. si cū fer cū ad ipsum confirmatio de exceptiōe.§. qua lata fuerit: si talem vrgentissimā tenus.ff. qd̄ me.

a Omnino.i. ment.

cau.in.c. dudū.cū gl.§. de con.cōtu.3.c.j.§.fi.in fi.j.de cōcubi.c.j.§. j.cum ibi no.

b Fiāt.bene facit iste tex.[1] q ecclesie cathedrales regulares & collegiate electiue nō cadūt sub p̄uentionib[9] sicut nec vacāt i curia. facit.c.deliberatione.de offi.leg.in.vj. satis p.j.de colla.c.j.v̄. nec etiam collatiōes. vbi b̄ficia collatiua cadūt sub p̄uētionib[9]. secus ergo in veris electiuis. ar. a speciali.l.j.ff ad muni.c.nonne. de p̄sum.c.p̄senti. de prebē.in.vj. nec expressa collatione venit electio.c.cū in illis.de p̄ben.in.vj. et de hoc sunt arresta in curia parlamenti vt ferunt.

c Iuxta.i.secūdū. & relatiue sumuntur.si.ver.3.c.j.§.facta. in p̄nc. j.quo. di.offi.sit ce.c.j.c.vt sup.de app.in.vj.c.abbate.de v̄bo.sig.c. vt iuxta de offi.or.in.l.j.C. de epi. & cle.ibi Bald Aliquando.i.prope & localiter ponitur in.c.solite. §.hoc autē.de maio. & obe.l.qui edes.ff.de incē.rui.nauf. in.l. determinus.C. de aqueduct lib.xj. Bal.in.l.scire.ff.de excu.tuto.

d Cōmunis.c.fi.eo.tit.in.vj.Et no. q appellatione iuris communis stricte nō veniūt ista decreta 3.c.j.§.j.ver.sed q et.§.& cum humane.vers.necnon.sic nec venit extrauagans: sed id qd̄ in corpore iuris redactū est.c.pastoralis. de fide instru.

e Decreti.3.c. j.§.facta. an vbi confirmatio electionis petenda est in curia de beāt seruari dispositiōes.d. decreti.&.c.fi.eo.ti. in.vj. Ioā.an.dicit in.c.nihil.eo.ti. q aut talis est dignitas que comprehēditur in casu.c.cupientes.eo.titu.in.vj. et non est necessaria alia citatio: vt ibi habetur. idem in casu. c.j. eo. titu. & li. alias autē salua plenitudine ptātis se.ap.debent seruari in curia. facit.j.ver.verūtamen.

Benefi cia ele ctiua non ca dūt sub p̄uētio nibus.

f Perturbationē. quia electus est suspectus sentire male. de fide. aut ex origine: aut alias.

g Publici.q: timetur de cōiuratione vel cōspiratione in patriā: seu de reuelatione secretorū ratione patrie vnde est oriundus. q: anglicus. aut propter parētes suos qui patrie fuerunt infesti.

h Pontifex. idem puto in alio superiore ad quem delata fuerit confirmatio.propter enim istas causas pōt princeps se opponere confirmationi electi et contra eum obijcere q habet eū suspectum de proditione aut reuelatione secretorum: & si poterit hoc probare debet electio retractari. no.Inno.in.c. super his.de accu. vbi Panor.glo.in.c.j.lxiij.dist.fa. c.cum vniuersas.eo.tit.lxiiij. dist. adrianus.ij.xvij.q.j. licet.lxiij. di.

si forte. Panor.in.c.ex parte ade. de testi.in.c.qd sicut.eo.ti. Hosti. in.c.nobis.de iu.pa.naz interest principis ne eligatur aliqs sibi taliter suspectus.arg.ff.de pe.l.si qs aliqd.§.trās

fuge.ō re milit.l. cūm adesse cognouerit:ea prius oē.§.exploratores mature[a] discussa:ac parte plene res. ⁊.l. pditor defensa[b] accedente postea ro.

2 Eligendi initia en sit a pncipe petēda.

reo.ō iureiu. pe ecc. cardinalium aut maioris[c] titio.ff.l.pe.§.q

bus ad plenū.ℏſi.nam ecclesiarum.cū ibi no.[2] Ideo dicūt Innocē.⁊ Compost.in.d.c. ꝙ sicut. ꝙ potest ex cōsuetudine introduci: vt mors prelati nūtietur principi ⁊ ab eo petatur licentia eligendi prelatū seu requiratur ei⁹ assensus:itaqꝫ electio aliter facta debeat retractari.ar. lxiij.dist. lectis.c.abbatem.xviij.q.ij.lxiij. di. cum lōge. qd dictum seruatur in multis eccle'ijs frācie. no. Hen. in.d.c.nobis. licet sit contra text. illius.c.qd sicut.in ver.⁊ si secus. Aliquādo per vsurpationez: vbi innuitur qd contrarius vsus est abusus. ⁊ ibi;Panor.et.in.c.cum terra.c.j.eo.titu. c.j.de ꝯsue.c.cuz inter.eo. titu. Et in ciuitate salernitana dicitur esse consuetudo ꝙ mortuo prelato fiat notificatio populo ciuitatis anteꝗ̄ proceda tur ad electionē.[3] Quid si populus non vult consentire electo per collegiū: an debet retractari electio.glo.in.d.c.j.lxij.dist. videtur dicere ꝙ non habet instaz causam ⁊ rationabilē ꝯtradicendi:nisi forte scandalū generaret. qd est notādū ꝙ cum scandalo populi nō debet quis prefici etiā interueniente electione canonica.fa. iste text.c.cum teneamur. de pre.vbi Panor.c.nisi cum pridem.§.pro graui.cum ibi no.per Inno.de renū.no. panor.in. d.c.

3 Electioni si nō cōsentit pp̄ls qd iuris?

4 Defensio a pncipe auferri non potest.

j eo.titu.vnde cp̄s debet conari inquantū pōt deputare rectores cū beneplacito populi.ar.c. nullus inuitis.lxj.dist.d.c.j.lxij. dis. Hen.in.c. ofius.in.c.querelā. eo. tit. ⁊ Panor.in.c. cū venerabilis. de recep.in.d.c. ex parte.⁊ vbi timetur scandalū pōt fieri phibitio:vt quis non eligatur in certa ecclesia:licet ipse in nullo deliquerit.ad hoc.c. ꝯsiderauimus.eo.ti. vbi Pan.q: pp̄ter scandala euitanda multa sunt licita omittenda ex quo omitti pñt sine peccato.de prescrip.nihil.j.de excō. nō vi.c.j.ff.in princi.

a ¶ Mature.oia cum maturitate et deliberatione facīēda sunt. in extra. Jo.xxij.quorūdā.ff.in p.§. quibus attente.cum ibi no.

b ¶ Defensa.c.fi.eo.ti.in.vj.ff. c. j.§.facta[4] defensio em̄ est de iure naturali que non pōt auferri a principe.clem. pastoralis.de re iudi.per ea que no.Inno.in.c. que in ecclesiarū.de ꝯsti. late Panor.in.c.ex parte.ij.de offi.deleg. ⁊ dicit ro.pō.ꝯtra inauditā partem nihil possumus diffinire.c.j. de causa pos.⁊ pp̄ieta.⁊ causarū merita partiū assertione pandūtur.l.fi.C.si per vim vel alio modo.l.de vnoquoqꝫ.ff.de re iu.c.cū ex literis.de in integ.resti.

c ¶ Maioris.statur maiori parti ff.de re iud. duo ex tribus.c.fi.de re iu.c.quia pp̄ter.e.ti.c.j. de his que fiunt a ma.par.c.vbi doct.cū si. An autē maioritas ista in solo numero ꝯsistat:vel in dignitate: auctoritate:⁊ merito personarū.⁊ an in dispōnibus fiēdis per vniuersitatem siue collegium sufficiat maior pars non sanior: vel

ediuerso sanior lȝ minor. Bart. in.l.si vni.ff. de re iud. Inno. in. c.dudū.j.eo.ti.glo.et doc.in.c.ecclesia vestra.eo.ti.

a ¶Subscriptione.si.ē.tit.j.c.j. ver.tunc liceat. cum ibi no.

b ¶Reiecta. vide qđ electio ēt canonica cassak

no.Inno.in.d.c.nisi sicut.cū quis priuatur re sua sine culpa propter publicam vtilitatem debet recōpēsari in pretio rei sue.l.ij. C.pro qui.cau.ser.p̄.ac. li.no.in.l. si loc⁹.ff. quēad. ser.admit. Fre der.in.trac.per mu.q.xxv. anto. in tertia parte

partis subscriptiōe[a] hmōi cām verā sufficiētēq3 fore attestātium reiecta[b] tali electione ad caplm

sine culpa electi: non tamen sine causa legitima. et est casus vbi quis priuatur iure suo sine culpa sua non tñ sine causa propter publicaȝ vtilitatē [1] ,ppter quā| pōt qs priuari dñio sue rei l. itē si verberatū.ff. de rei ven. de euic.l.luci⁹.C.de quađ prescri. l. bñ a zenone.no. Inno.et doct. in.c.q̄ i ecclīarū.de ꝯsti.Bar.in.l. fi.C.si con. ius vel vti.in.j. ꝯsti. ff. veteris Cy.i.l.rescripta C.de prec. impera.off.Panor.in.c.j.de cōsti.glo.in c.cognoscētes. de ꝯsti. in.c.antiqua. de priui.Vñ ṽsus. Paupertas odium vitiū fauor et scelus ordo.Personas spoliant ⁊ loca iure suo.Et facit op. iste tex. ad no.p Inno.in.c.nisi cū pridē. de renun.Jo.an.in.c. qđ ob gratiam.de regu.iur.in.vj.in mercu. q vbi subest magna causa publicam vtilitatem cōcernēa pōt papa trāsferre ep̄m inuitū de vno ep̄atu ad aliuȝ sine culpa ipsius ep̄i: puta popul⁹ aut tyrannus ꝑsequit ep̄ȝ sine cā iusta.⁊ magis cor eorū inducescit cōtra cū si periculū est destructiōis eccl̄ie vel magni scandali ⁊ periculosi vel in sp̄ualib⁹. vel i tpalib⁹: tūc pōt papa qui est dei vicarius vt totum corpus ecclesie sit sanum illud membrum prescindere. facit.c.scias.vij.q.j. sȝ debet dare sibi bonum cambium ex quo sine culpa sua sit remotio vt dicit

summe. tit.xv.c.iij. Panor. in.c. quod dei timorē.de sta.mo. in.c. tua.de cle.egro.[2]vbi dicit q si presbyter est exosus populo: nec potest ibi administrare nec retinere ius p̄lature sine scandalo populi:tūc poterit remoueri. ar. op.illius.c.tua. secundum vnum intellectuȝ q leprosus oīno remoueatur propter scandalū sed de fructibus eccl̄ie sibi ꝓuideatur. hoc limitat Panor.in.c. questū. de rerū permu.si aliter nō pōt ecclesie consuli.saltē per dationem coadiutoris.si ep̄m potest ꝓuideri ꝑ coadiutoris dationē non putat q iuit⁹ possit trāsferri.sicut dr de ifirmo q̄ nō priuak.lȝ sit impotēs ad administrandū:sȝ dak coadiutor.đ cle.egr.ꝑ to.Sȝ an papa possit pro libito et sine causa trāsferre ep̄m iuitū vl eū depōere.no.in.c.ꝑ p̄ncipalē.ix.q.iij. Jo. an.in.d.c.qđ ob gratiaȝ.Jo.an.⁊ Panor.in.c.fi.de postul.prel. Jo. mo.in.c. generali e.ti.in.vj.Henri in nulla.de conces.prebē. Panor.in.c.fi.de.cōfir. vti.Bal.in.d. l.rescripta.vbi dicit quod omnia beneficia mundi sunt obedientialia ⁊ manualia respectu papalis potestatis. ideo potest pro libito volūtatis episcopū de suo episcopatu transferre. sed aut procedit ꝓuidēdo ⁊ non cogitur ꝓuisus transire: qr p̄sumik factū ei⁹ fauore:aut ꝓcedit iubēdo ⁊ co

1 Jure suo priuatur qs qñ q sine culpa.

2 Presbyter exosus pōt remoueri.

git trãsire: qz ꝑmitt' factũ fauo- re ecclie. vij.q.j. ois. sz i ꝯci la pi- sano cui pfuit Alexã. papa. sta- tutũ fuit q epi z abbates nõ po- sent transferri inuiti nisi subesset cã euidens z rõ-
nabilis. vt dicit vel cõuentũ remittat[a]: vt infra
Panor. in. d. c. fi. tẽpus[b] iuris vel aliud[c] iuxta lo-
de postu. ꝑl. Idẽ ei distãtiam[d] ad aliã[e] ex qua ta-
postea statutuz lia[f] euenire nõ formidet electio
est in ꝯcilio ꝯstãnẽ pceda nt. ¶ Censuit[g] tamen
tinopolitano: et
illud p'us statutũ fuerat in conci- lio apud aluerniam celebrato. de quo. vij.q.j. §.j. vbi tractatur de epoꝝ trãslatione: qd fuit postea cõfirmatũ a Grego. in c. j. eadem cã z.q. ptz ẽt ex ꝯcilio niceno ea- dẽ cã z.q. non opz. z Inno. iij. vo- luit trãslatiões epoꝝ dũtaxat de-
3 Eligendi forma est de iure positiuo. bere fieri ex cã necessitatz vel vti litatis eccliaꝫ. c. q̃nto. de trãs. pla to. ad hoc gl. in. c. j. x. di. qd no. ar- chi. in. c. j. de sum. tri. li. vj. Inno. z host. in. c. q a pleriqꝫ. de imu. ec. qd no. l. c. j. xxij. di. bene facit iste ter. An aũt possit reuocari cõmẽ- da. no. in. c. q plures. xxj. q. j. lic. ne mo. eo. ti. l. vj. l. c. si ꝯstiterit. de ac cu. z dic vt ibi p Panor.

a ¶ Remittat. necessario ex quo eligẽtes nõ fuerunt in culpa: sed vbi electio cassaret' propter defe- ctũ in materia vel i forma z essent eligẽtes priuati vel priuãdi ptã- te eligendi nõ teneret' remittere. c. q̃q̃. e. ti. i c. vl. no. s. c. j. §. facta.

b ¶ Tps iuris. triũ mensiũ in ca thedralib': regularibus: z colle- giatis. ecclesijs: prelertim si ha- beant plati earũ iurisditionez in collegiatos. c. ne pro defectu. eo. ti. cũ ibi no. p doc. In alijs aũt di gnitatib' z bñficijs inferioribus tps cõferendi est lex mẽsiũ. c. nul la. de ꝯces. pre. Fređ ꝯci. cxlvj.

c ¶ Aliud. Alia litera hz alia.

Et no. q papa remittẽs electio- nez ad eligentes põt restringere vel pgare tps iuris celebrãdi electionẽ. no. Inn. in. c. j. de his q fiunt a ma. par. ca. l. c. cũ i veteri. eo. tit. ad hoc. s. ti. j. c. j. ver. quẽ terminũ et põt limitare certam formã vocatio- nis absentiũ in electione. c. vbi maius. eo. ti. in. vj. de re iudi cuz olim. in fi. nã illud q p'sentes ibi solũ fuerũt vocati fuit de specia li mandato pape ꝛm Hosti. ibi- dẽ no. Archi. i. c. cũ i ecclijs. d pb. in. vj. Henr. in. c. cũ inter vniuer- sas. eo. ti. [3] forma em eligendi est de iure mere positiuo. no. In no. in. c. qd sicut. eo. ti. supra quod ius est papa. de ꝯces. pbẽ. propo suit. z qd sibi placuit hz vim le- gis. ff. de cõsti. prin. l. j. insti. de iu- re na. §. sed qd principi placuit.

d ¶ Distãtiã. ppt quã multa per mittũt' q alr' phibent': vt le. z no. in. c cũ ex lris. de in integ. resti.

e ¶ Aliam. electionem: vt sc.

f ¶ Talia. ecclesie vel boni pu- blici perturbatio.

g ¶ Censuit. vsqꝫ ad. §. item nec credit p'mo ponit' ecclie gallica ne determinatio sup fiẽda remis- sione promouendorũ p papã ad suos ordinarios pro ꝯsecratione z bñdictione vno casu dẽpto: in quo etiã p iuramẽto obedientie prestando idẽ statuit'. scdo pena recipientiũ munus consecratio- nis aut benedictionis extra cu- riam ab alio q̃: a suo ordinario. Secunda ibi. q si quis.

g ¶ Censuit. i. constituit: z ordina uit. ff. de verbo. sig. l. cẽleri. z est hoc verbum noui iuris pmulga- tiuum. glo. in cle. j. de cõces. pre-

prefata cõgregatio[a] q summus põtifex habeat[b] remittere[c] vnũ quẽq; per ipm aut ipsiꝰ auctoritate vt pmittitur[d] pmouendũ[e] a suũ immediatum superiorem pro munere cõsecrationis[f]: aut

ben.in cle j. de proba.

a ¶ Congregatio. ecclesie gallicane.

b ¶ Habeat si velit. non eñ põt cõstitutio inferioris ecclie ligare papã & imponere legez pape.c. inferior xxj. dis. de ma.et obe c. cũ inferior.cle.ne romani.eo.ti.

c ¶ Remittere. alias sine remissione & licẽtia pape confirmatus aut pñuius p papã nõ posset consecrari vel bñdici p inferiorẽ.ar. c.cũ in distribuẽdis.de tẽp.ord.c. meminimus.de accusa.c. 8 eo tẽpore eo.tit.in.vj. vbi Jo.and.archi.in.c.cũ nullus.de tẽpo.ord.in vj.nisi aliud haberet cõsuetudo. not.doc.in.c.meminimus.Hodie in curia romana cum promouentur epi p papam datur eis facultas recipiendi munus ꝯsecrationis a quocũq; catholico epo gratiã et cõionẽ se. aplice habente.

d ¶ Promittitur.§.ver. qq;.& ꝟ. veruntamen.

e ¶ Promouendũ.i.cõfirmandũ vel pmouendũ in casibus pmissis.8 c.j.§.j.& pñuisio papalis cuz pnuntiat aliquem epm vel abbatem hz vim electionis et confirmationis:sicut dicimus in collatione bñficiorũ not. Inno.in.c. cũ olim.de cau.posses.& proprie. Jo.an.in.c.j.c. vt circa.eo.titu.in vj Jo.an Henri.in.c.auditis.eo. ti.Jo.and.in.c. ne pro defectu.e. tit.vbi dicit q si potestas eligendi per negligentiam deuoluatur ad superiorem. vel als poterit superior eligere iure deuoluto: & postea confirmare iure pprio vt pot.erit pñidere vnico actu p viam.i prouisionis vel collationis. qr vbi due potestates concurrunt in eadem persona diuerso iure quas habet exercere propria auctoritate est in optione sua an velit pñidere vnico actu an diuersis p.l. si ꝯsul.ff. de adopt.l.preses. de offi.presi.c.cũ inter canonicos.c. cũ inter vniuersas.eo.tit. Ideo dico q si capitulum presentat epo se.epi. vacan. poterit capitulũ vnico actu conferre vel presentare vt capitulũ & instituere:vt gerens vices episcopi.ad hoc no.per panor.in.c. causam.eo.titulo.

f ¶ Cõsecrationis.q̃ petenda est ab electo in epm intra tres menses a tpe confirmatiõis c. ij.lxxv. di.c.di.qm no.in.c. si electio.eod. ti.in.vj.Henr.in.c.nulla. de ꝯces. pben.Bal.in.l.si qua p calũniam. C.de epi.& cle.[1] Et dz eps ꝯsecrari ab archiepo vel eps de mãdato archiepi duobus aliis epis coexistentibꝰ. et aliis de prouincia sufficienter vocatis lz non venientibus.lxvj. dist. porro. lxiiij. dist.c.j ij.iij.& iiij.lxv.dist. nõ debet et forte primas archiepi est requirendus. lxv.distin.placuit. sed Hostien.contra.in.c. nec episcopi.de temp.or. nisi sibi competat de consuetudine vel priuilegio. Archiepiscopus autem ab oibus epis suffraganeis qui eos debent interesse consecrari debet.lj.dist. qui autem.de quo le. & no.in.c.si archieps.&.c.sequen. de temp. ordi. nisi exempti q debent consecrari / vel benedici sicut hactenus consueuerunt in.c. nihil.in fi.eo. tit. sed de iure cessante consuetudine vel priuile-

1 Consecratio epi per quem dz fieri

gio dñt recipere ɔsecratione͂ vel bñdictione͂ a solo papa vel eius autoritate.xxiii.q.i. pudēda. [2] Ipse em̄ est p̄lat⁹ exēptoꝝ. xcii. dist.nulla.no.in.c.auctoritate.de priuile. in.vi. et

ita hodie seruat̄ bñdictiō'sᵃ ab eo vl' ei⁹ autorita in oibus qui re- cipiunt dignita

tem ab ipso.no.Panor.in.d.c.ni hil.circa qd voluit ꝓuidere hic cōgregatio gallicana: sed frustra cum non potuerit legem impo- nere pape.

2 Papa est p̄la tus ex ēptoꝝ.

a ❡Benedictionis. que spectat ad abbates.c.i.de supplen.negl. p̄la.no.in cle.ii.de statu reg.ꝛ be neficia electi ꝛ confirmati in ab batem post pacificam possessio- nem vacant ante benedictionez per.c.de multa. de preben.vt ibi no.Innoc.ꝛ alii.Guil.in.d. cle.ii. Priuilegiuz em̄ est electi in epm ꝙ pōt retinere sua bñficia vsq ad ɔsecratione͂ vel lapsuz tēpus de cōsecrandis inclusiue.c. cum in cūctis.eo.ti.glo. in.c si gratio- se.de rescrip.in.vi.Jo.and.in ad- di.spec.tit. de actio.ꝛ pe.§.super actionibus.circa fine͂. ideo nō de bet extēdi ad abbate͂.de priuile. sane. nec est eadē ratio: q: elect⁹ ante consecrationem nō est ep̄s: sed vocatur electus. c.tua.de his que fiunt a prela.c. nosti eo.titu. Panor.in.c.eam te.de rescriptis. fa.no.in.c. nisi specialis. de vsu. pal.in cle.i.de baptis.ꝛ potest re- pelli per exceptionem ne fiat epi scopus.c. super his. de accusa.sꝫ electus et confirmatus in abba- tem dicitur abbas etiā ante be- nedictionem. d.c.i.de sup.negli. prela.c.meminimus. de accus.q: per consecrationem episcopi cō- fertur ordo: vt nota. in proe. vi. nō sic p bñdictione͂:ꝛ licet possit

3 Bñfi cia pro moti on sta tim p ꝓuisio nem va cent.

repelli p exceptione͂ ne bñdicat̄ nō tamen ne fiat abbas. de hoc late per Oldra.consil xiii.

b ❡Promot⁹.[3] bñficia promo ti ꝛ pronuntiati in curia ro.non vacant imme- diate p ꝓuisio- ne͂:sꝫ expectādū est vt ɔsequatur

te ɔsequēdo nisi dict⁹ ꝓmotusᵇ

prius adm'nistratione͂ ꝛ cōsecre- tur:vel lapsum tp̄s de cōsecran- dis.c.cū in cūctis.eo.ti. sed dicta curia de facto hoc nō seruat.not. in cle.i.vt lite.pen. ꝛ si tpe conse- crationis possessione͂ habebat et fuerit consecratus in curia: va- cant eius beneficia in curia. sed si consecratus possessione͂ nō ha- bens vadit ad partes: et ep̄iscos patus possessionem apprehēdat priora illi⁹ bñficia non vacant in curia:q: p solā cōsecrationem nō vacant:licet per ɔsecrationem et possessione͂/ aut lapsum tp̄s quo debuit ɔsecrari. d.c. cū in cūctis. §.cū vero.vbi doct.not. in.d.cle. Pau.in cle.in plerisq. eo.tit. Ar- chi.ꝛ doc.in.c.ɔmissa.eo.ti.in.vi. pōt tñ ꝓnūtiat⁹ statim adminis strare.no.doc.in.c. transmissam. eo.ti.per illud ca.ꝛ.c. nosti.c.qua liter.c.nihil.eo tit. ꝙ iura vident̄ exigere solā ɔfirmatione͂ ad ptā te͂ administrandi. ad hoc ca.aua ritie.eo.ti.in.vi.c. q̄to.lxiii. di.cū ibi no.si.in tutore:q statim admi nistrat cū scit se datū tutorem.l. i.ff.de admi.tu.cui equiparatur p̄lat⁹.c.ii.de dona cle. q: ɔtingit. de reli.do.no.in.c.fi.de pign.no. Inn.i.c.cū sup.d cau. pos.ꝛ ppe. vbi Panor.sentit.gl.iuris ciuilis in.l.priuatoꝝ.C.d iuris.om.iu qd limita qñ ali⁹ nō est i possessione p̄lature tāq p̄lat⁹.si em̄ ali⁹ eēt i possessiōe p̄laturē l; iniuste:tunc nō est licitū ɔfirmato vel prouiso

administrare/nisi pri⁹ iducat le=gitime i possessionē.q: sec⁹ facie=do ei.et spoliare possessionē ꝓpria auctoritate:qđ nō lz.xvi.q.vi.pla=cuit.c.eū q.de p̄bē.in.vi.ff.qđ me. causa. extat.l. si qs in tantam.C. vn̄ vi. ad hoc.c. lz.ii.de p̄bē.i.vi. no.Inn. in.c. li=teris.de restitu. spo.de.rot.deci. iiii.et etiā vbi cō=suetudo ecclesie haberet specifi=ce q an istalla=tionē p̄lat⁹ non admistraret ser=uāda esset ꝯsue=tudo.c.i his.xi. di.c.ii. de consue.

a ℭ Curia ro.que est vbi est ipa=pa.c.p̄nti.de p̄ben.in.vi.si.℣.j.de cen.c.j.c.vbi periculū.eo.ti.in.vi. c.lz.j.c.statutū.de p̄bē. in.vi. cle. ne romani.e.ti.i cle.j.de iudi.cle. j.vt lit.pēden.cle.j. de magis.c.ii. de magis.in.vi.vbi pz q ius ciui=le potest legi i curia romana.[1] et tñ nō pōt legi parisius.c. super specula.de magis.

b ℭ Inibi.locuz no.in.l.j.§.sibi au=tē.ff.de vi et vi armis.Aliqñ tpali=ter ponit in.l.si quis in legatiōe. cū ibi.no.ff.de iudi.

c ℭ Nihilominus.i.non eo min⁹. si.ver.s.c.j.§. facta.in prin.et ℣.et nihilominus.j.de colla.c.j.§. sta=tuit.℣.et nihilomin⁹.j.de cōcu.c. j.§.j.ff. vi bo.rap.ii.in p̄n.de edil. edi.l.cum mācipiū.C. de iudi.l. properandum. in fi.

d ℭ Bn̄dictos[2]ꝯsecrati et bn̄di=cti in curia romana non sunt pro=pterea exēpti a suis superiorib⁹ sz eis pl⁹ alis eiusdē ordinis ce=teris parib⁹ ē deferēdū.c.ꝑ tuas de maio.et obe.propter reueren=

sit p̄sens in curia[a] et velit inibi[b] cōsecrari.Et nihilominus[c] conse=cratos aut bn̄dictos[d] in curia ro=mana remittat[e] ad eoꝝ imedia=te superiores prestituros eis aut i psis absentib⁹ eorū vicariis[f] de=bite obedientie iuramentū.[g] Qđ si qs p̄sumat recipe mun⁹ ꝯsecra=tiōis vel bn̄dictiōis ex curiā: etiā in vim cuiuscūq; cōmissiōis ap̄li=ce ab alio q̄ a suo imediato supio=re vel ei⁹ auctoritate icurrat[h] pe=

t'am maioris: qui manus eis ap=posuit.de ꝯse.dist.ii.c.vl.l.fi.ff. de albo scri.

e ℭ Remittat nō exēptos: q: exē=pti nō tenent prestare iuramen=tū obediētie epo diocesano cū il=lud sit ꝯtrariū liber=tati.c.cū olim.in fi.de priuileg.

f ℭ Vicarius. cō=cor.j. de colla.c. j.§. statuit. et.§. item valuit. cuz ibi not.

g ℭ Iurm. [3] qđ habēt p̄stare epi nō exempti suo metropoli=tano.c.dilecti.de maio.et obe.fm eā formā quā p̄stant epi i media=ti subiecti.ro. eccle. ipsi pape de qua in.c.ego.de iureiur.et abba=tes nō exempti suo diocesano.c. null⁹.de iureiur.xxiii.di.q̄cq;. iux formā.c.ne dei.ꝯ simo.exēpti im=mediate subiecti ro.pō. iurā so=li pape.c.antiq. de priuile. sz ho=die ꝯfirmati aut ꝯsecrati vl ꝓmo=ti in curia iurēt pape.no.post. et Io.and.ibidē.nihilomin⁹ tñ dn̄t iurare suis supiorībus imediatis cū nō sint exēpti ab eis:vt dictuz est.s.et de plurimis formis iura=mētoꝝ vide in spe ti. de iureiu. ver.illud.A to.in.ii.pte. sum. ti. x.c.v.qb⁹ adde.s.c.j.§.j. ℣.decre=uitq;.et .§.et cum humane. ℣. ego em̄. [4] An autē clerici bn̄ficiati debeāt iurare obed ētiā et reue=rētiā epo diocesano legit et no.in c.legebat.in.c.cuz in ecclesiis. de maio.et obe.in.c.cū clerici.et e ver=bo.sig.et in iuribus allegatis.

h ℭ Incurrat. ipo facto.s. c.j.§. facta.℣.et nihilominus.et.§.dein=de.cū ibi no.sed nō puto hāc pe=

1 Leges patis⁹ nō de=bent le=gi.

2 Bn̄di=cti et cō=secrati ꝑ papā nō sunt exēpti.

3 Jura=mēta ꝑ inferio=res su=periori=bus p̄=stāda.

4 Clerici bn̄ficia=ti cui iu=rare de=bent.

nam locū habere: cum hec modi
5 ficatio nō fuit approbata p cō:
Fabri: liū basilieñ. J in ſ. hui⁹ ti §. demū.
ca qd nec potuit aut pteccl'ia ga l'cana
ſit. imponere legem pape: vt dictum
eſt. S. ḡ nec ipo:
, net penam reci nam cētū aureoꝝ[a] mediatiꝫ ap:
pīeti ꝯſecratio plicādoꝝ ordinario[b] ⁊ fabrice[c]
6 nē vel bñdictio:
Mēdi nē a papa vel ei⁹ auctoritate: q:
cantes hoc eſſet idirecte imponere legē
q̄ pui: pape. cle. j. de excel. p̄la. circa p̄n.
legia c. ꝗto. de p̄uile. cū ibi no. vbi q̄
hñt. nō pōt excōicari ex puilegio non
dꝫ excōicari ēt indirecte ſubtra:
hendo alios a ſua cōione. Fieret
eīm fraus legi: ⁊ vna via fieret qđ
7 alia eſſet phibitū. cōtra. c. tue. de
Fabri: procu. regula cum quid vna. de
ce red regu. iur. in. vj. cum ſi.
dit⁹ p a ℭ Aureoꝝ. ſi. ꝟ. j. de anna. §. itē
qs pci: fuit. vbi de marca auri de flore.
pi dñt. nis habes. j. de coll. c. j. §. inſup. ꝟ.
ꝙ ſi aliquis. c. j. con. fri. ap. de li:
brb. j. de anna. §. voluit.
b ℭ Ordinario. ꝯſecrandi vel bñ
8 dicēdi cui facta eſt iniuria: cū ab
Pau: eo ſuus ſubditus non fuit conſe:
perib⁹ cratus vel bñdictus. ad hoc. j. de
in gñe pig. di. cul. c. j. cum ibi no.
relicta c ℭ Fabrice i. [?] ſtructure / ⁊ re:
pñt ap paratiōi eccl'ie. de ꝯſe. di. j. de fa:
plicari brica. q̄ puilegiata eſt. nā de reli
fabriec ctis fabrice non ſoluit canonica
portio epo aut eccl'ie pochiali. c.
ſi. de teſta. c. ex pte. lū de v̄bo. ſig.
niſi p mēdicātes q̄ tenētur ſolue
re eccl'ie parochiali. cle. dudū. §.
verū. de ſepul. q̄ prorogata ē p Jo.
xxij. ad auguſtinēſes ⁊ carmeli:
tas. ⁊ p Calixtū. iij. in declaratio
ne quā fecit ſup. d. cle. q̄ icipit ad
ppetuā. ⁊ hoc in recompēſationē
dānoꝝ q̄ ſuſtinent eccl'ie paro:
chiales ppter p̄uilegia cōceſſa
dictis fratribus [5] in eo ꝙ poſ:
ſunt audire cōfeſſiones / p̄dica:
re / ⁊ recipere alienos parochia:
nos ad ſepulturā. de quo p Bal.
in. l. ſi qs ad declinādā. C. de epi.
⁊ cle. vbi tractat materiam carta
rū epī et eccl'ie parrochialis: ⁊ ha
bebat olī fabri
ca eccleſie quar
tā partē reddi:
tuū ⁊ oblationū
eccl'ie. xij. q. ij. quatuor. ⁊. c. ſequē.
et pcipiens hmōi partē habebat
onus fabrice. x. q. iij. vnio. Quis
autem debeat habere onus. no.
in. c. j. in. c. de his. de eccl. edi. [7]
hodie de ꝯſuetudine quaſi vbiqꝫ
illud habent laici matricularij q̄
percipiūt reddit⁹ fabrice qđ pōt
fieri. vt no. Panor in. d. c. decerni
mus. de iudi. ⁊ pōt epiſcopus cū
maiori pte capituli minore ꝯtra:
dicēte ſtatuere qđ quilibet cano
nicus habeat conferre de reddi:
tibus p̄bēde ad reparationē fa:
brice eccl'ie cathedralis. c. fin. de
his q̄ fi. a maio. par. ca. An autē
poſſit ibidē applicare fruct⁹ bñfi
cioꝝ vacantiū in ſua dioceſi.
no. Jo. an. in. c. ſi ppter. de reſcri.
in. vj. in no. S. in extraua. Jo. xxij.
ſuſcepti. ⁊ p fabrica poſſunt alie
nari bōa eccl'ie i caſu. c. q̄iti. xvij.
q. iiij. c. bone. xij. q. ij. c. apoſtolice.
de do. [8] Et relictum in genere
paupib⁹ pōt epō applicare fabri
ce eccl'ie paupis reparatione in:
digētis. no. Jo. an. in. c. ſi. de teſta.
lib. vj. in no. Bar. in. d. l. ſi quis ad
declinandam niſi magna fames
ptūc immineret paupib⁹. lxxxvj.
diſt. paſce. quia corpora p̄cioſio:
ra ſunt lapidibus. vñ debēt alie:
nari bona fabrice pro al monia
pauperū. pulc. tex in. c. aurū. xij. q.
ij. ſed hodie pthdolor mr'icularij
pecunias ꝯgregāt: parietes eccle
ſie edificāt vbi nō eſt op⁹: ſed cor
pora pauperū penuria corruunt

marmora nitēt auro: splēdent laquearia gēmis: altare distinguitur: et ministrorū xpi. i. pauperum nulla est electio. c. gliā. xij. q. ij.

a ¶Ecclesie. no. q judex ecclesiasticus pōt imponere penam pecuniariam. c. sicet. c. si. de penis ubi doc. c. grave. de sen. excō. c. literas. d. psump. th cōsuluit vostien. et Jo. and. h. c. pro hūani. de homi. in. vj. q ad evitandū suspitionem avaritie tales penas faciant converti in pias causas: et que sint ille not. Cy. in aut. similiter. C. ad. l. fal. specu. tit. de instru. edi. §. nūc autem aliqua. ff. et ideas. in. l. illā C. de sacrosan. eccle. sed de iure civili cui applicet multa seu pena pecuniaria. no. legis. in. l. mulctarum. C. de. mo. mul. in. l. angaria. ff. de ter. mo.

b ¶Item. nec preces principum cessantibus cōminationibus pro promovendis benemeritis non sunt reprehensibiles.

c ¶Principes. large capitur pro quolibet potē. sic in. c. omnes. de maio. et obe. c. iudei. de iudeis. de here. cum sedz. li. vj. multis tamē modis accipitur hoc nomen princeps. not. in clemen. j. de bapt. Bald. in proe. ffoz.

d ¶Cōminationibus. que proprie fiunt cū preter captionē seu violentiam corporalem metus infertur. et no. q mine principū inducunt iustū metum de quo. j.

e ¶Quibuslibet. concor. c. si qs. j. q. vj. vbi glo. no. dicit q non solum timor mortis vel cruciatus corporis [1] sz etiā timor verberū vitiat electionē. argu. d. c. xxiij. q. viij. convenior. cū ibi not. vij. distin. fuerunt. levis enim metus excusat in electionibus. vt notat Archi. in dicto. c. si quis. Henr. in c. quisquis. eo. tit. dum tamen sit talis q̄ habet cadere in cōstantē. c. ad audientiā. qd me causa. nā metus q non cadit in cōstantē: nō habet impedire dictū; etiā summā libertatem requirentē. c. veniēs. de spōsa. quod loquitur in matrimonio carnali pari ratione in matrimonio spūali: qd initiatur per electionē. c. licet. de trāsla. pre. tamē glo. in. c. insinuāte. qui cleri. vel vo. facit inter ea differentiam q in matrimonio carnali requirit metus cadēs in cōstantē; sed in electiōe levis met⁹ excusat. Idē Host. ibidē. Henr. in. c. mastana. eo. titu. in. c. cum locū de spō. sal. facit q matrimonium spirituale dignius est carnali. c. inter corporalia. de trāsla. prela. ideo maior debet esse libertas: cū vbi maius est periculū/cautius sit agendum. c. vbi periculum. eo. ti. in. vj. ff. ad carbo. l. j. et iste tex. loquēs p ver. vniversale omnes minas et violētias excludens: facit q ad vitiandum electionem sufficit solus timor iustus impressione: lz impressio non fuerit secuta. arg. op. in. l. habitatores §. vlt. ff. loc. no. in. c. bone. j. eod. titu. Innocē. in. c. cum nobis. eo. titu. in. c. ij. de no. ope. nunt. Bald. in. l. si sine. C. ad vell. ad hoc. c. bone. de appel. cle. sicut de sp. [2] tamen minor metus excusaret mulieres q̄ viros. not in. d. c. cum locum: quia fragiliores sunt ratione sexus. c.

ecclesie[a] ordinarii cessante omni dispensatione qualicunq; in contrarium. ¶Item[b] nec credit ipsa congregatio bituricen. fore reprehensibile si rex et principes[c] regni sui (cessantib⁹ hñ oib⁹ cōminationibus[d] et quibuslibet[e]

f Electio p timorem vitiatur.

g Metus minor excusat mulieres q̄ viros.

indignantur.xxxiij.q. vj. hostien. in sum.de matri.§.aliter. h.si ho
a ¶ Violētijs ꝯcor.s.c.j.§. ad tollendum.& sunt violentie cum captura vel coactiōe corporali. no. Inno.in.c.cū lo
cū.de spōsa.[3] violentijs[a] aliquādo[b] vtanᵗ[c] pre
3 electio p quorū metū ipeditur. Nec refert ad vi cib⁹ᵒ benignis atq beniuolis p tiandum electio nem metus si accidat in persona propria eligentium: vel in psona pris ascēdētiū vel descēdētiū. ar. l.isti quidē.ff.qđ met.causa.c.j. et ij xxxj.q.ij facit not. per Inno et doct.in.d.c.cū locum. qui tamen de metu circa transuersales non loquunt: sed idem de metu circa eos accidente.ad hoc.l.si penes. C.de agri.& censi. cum ibi no.l.r. bart.in.l.de pupillo.§.si quis ipsi
4 Beneficiū resignatio ipedit per metum. ff.de no.oper.nū. Bal.in.l. interpositas.C.de trāsact.nam metus consanguineorū est iust⁹ metus c.sciat.eo.ti.& ibi Ioā.mo.c. quoniam.de immu.eccle. c. quicūq. de sen.excō.in.vj.vbi Archi.vnde non solū statutum dicitur contra libertatē ecclesiasticam quod punit clericos vel eis metum incu
5 preces ṗncipis an iducant iustū metum. tit: sed etiā quod eorū affines punit propter clericos. ad hoc.l.ij. C.de epi.& cle.Bal.i.l.ij.C. de ind. vid.in.l.j.ff.in ius vo.vt.c. de anco.in repe.ca.ea que. de reindi. in.vj.qđ no.Barto.in auf.cassa.C. de sacrosan.eccl.prepo.in.d.c. cū locum.de rot.deci.ccccl.x.[4]vbi dicunt non valere resignationē beneficij propter liberationē fratris de carceribus propter iustū metum interuenientē in resignāte per ea que dicta sunt.
b ¶ Aliquando non semper.
c ¶ Utantur. proprio motu non ad instantiam procurantis eligi supra.c.j.§. ad tollēdum.cum ibi nota.

d ¶ Precibus. que si fuerint in se iunt exaudiende.xxxv.q.ix.veniam.c.qđ to.c.principali.c.nobis domin⁹.lxiij.di.de sta.mo. quod dei timorem. Et no.[5] q preces principis nō inducunt iustum metū ad rescindēdum actū. xx. q.iij.psens.c.insinuante. cum ibi no.qui cleri. vel vo. sentit Inno. in.c.cum inter.r.e.ti.fa.l.j.§.psuadere.ff.de ser.cor.de li. ho.exhi.l. iij.§.si quis volēte. Dignitas eñi aduersarij non sufficit ad probandum metū:vt le.& no.in.l.ad inuidiam.C.qđ met.causa. nisi aliter probeť oppssio.sic pcedit.l. pe.e. ti.& vide qđ no.in.l.interpositas. C.de transact.xxxj.qō.ij.lotarius. xxiij.q.viij.conuenior.xv.q.vj. c.j. nisi forte essent preces importune:qz tales preces videtur equiparari metui.no.Innoc. in.c.petitio.de iureiur.t.ext.in.c.osius.e. ti.vbi electio facta ad petitiones clamorosam laicorum/ita q ipse clamor sit causa ipsius electiōis nō valet:qz nō est libera. vij.q.j. l.j.xj. di.miramur.ff de ap. si constat.C.de pe.l.decurionū.l.si pri⁹. ff q et a qui.ma. vbi manumissio facta ad clamorē populi non tz. sic intellige Bal.in.c. qz propter. eo.ti.vbi dicit q electio fctā pplo acclamante nō valet:qz nō est libera.& nisi esset ṗnceps talis qui cōsuenit male & tyrānice tractare suis precibus aut pceptis nō parētes:tunc eñi preces excusant et habēt vim iusti metus.glo.in.l.j. .§.quod ius.Bar.in.l.j.§.pe. ff. qđ vi aut clā.vbi dicit q iustus metus probať probādo potentiā alicui⁹ & ei⁹ malā ꝯsuetudinē: sic intellige tex.cū gl.in.l j.§. q onerā de.ff.q.sa.re.act .nō vg.no. Joan

an.z pan.in.d.c.insinuāte. Bar/ tho.in tra.de tyran.Pan.in.c.cuz dilecti. in.c. abbas.qd metus cā in.c.j.de offic.dele. Jo.an.c.quia propter.vbi dicit q terribilis vul tus potētis in: ducit iustū me: tū.ad hoc. l.j.C. si rec.p.ibi pōt eē terribilis.Bal. de pa.iur.fir.p.colt. ita limita gl. in.d.c.conuenior [1] que dicit q eo ipso q princeps pcipit aliquē eligi:dicitur electio facta per me tū.facit quod not. Inno.in.c.cau sam.j.de offic.dele.q sola reuerē tia aut preceptum mariti nō cau sat iustū metuz in vxore: nisi pre cesserint mine vel vbera do.An. z mod.in.c.cū virū.de regu. Bar. in.d.l.ad inuidiā. fa.l.si patre.ff. de ri nup. q licet patre cogente filius acceperit tanquā alias nō erat accepturus: valebit matri: monium z clarū est q ibi interue nerit metus reuerentialis.Bald. in rub.de his q vi me.ve cau.Cy. in.l.j.C.si qs impe.ma.tamen di: cit Host.in sum.ti. de matri.§.pe. Panor.in.d.c.causam.q incipiē da est cōditio mariti z qualitas mulieris.si maritus cōsueuit ma le tractare vxorē suā sibi non pa: rentē.multi sunt enim viri q mul ta minātur:sed nihil faciunt [2] ideo mine illusorie nō sunt timē de.ff.de re iudic.l.si quis ab alio. sed sufficiētes faciunt iustuz me: tū.ff.d extraor.cri.l.pe.§. plerique. Bar.in.l.metū.ff.qd me.cā.in.l.fa mosi.ff.ad.l.iul. maie.vnde bene not.glo.z doct.in.d.c. cū dilecti. Archi.in.c.j. qd met.causa.in.vj. q relinquit arbitrio iudicis:an verba vel mine vel potentia ho: minis sint iusta causa metus.ha bebit eīm iudex considerare ꝑso nam minantis: qz sunt quidam ita pessimi q non minantur:nisi habeant voluntatez ꝑsequendi: alij nihil exequūtur. Considera: bit etiam an minans vel impe: rans sit tyrannus tyrannice tra ctans nō pare: ꝑsonis bñmeritis [a] z zelātibus [b] tes sibi similes circunstantias. idem Bar.in.l.metum.C.qd met. causa.in tract. de tyran.Bald.in d.l. interpositas. Et [3] aduerte q metus incussus a tyrāno vel a potēte cēset durare:donec durat tyrānus vl potētia illa.c.j. quod me.cau. vbi do.Bald.in.l.ij C.qd met.causa.in.l.decernimus.C.de sa.san.eccl.ad hoc.l.fulcini⁹.§.qd sit.ff.ex qui.cau.in poss.ea.de ne: go.gest.l.nez z seruus.per legis. in.l.si ob turpē cām.ff. de condi. ob tur.cau.nisi ille qui passus est metū potuisset aufugere de ma: nibus tyranni vel potētis z no: luit:tunc spōtanea cohabitatio: purgaret metū.c.ad id.de spon. vbi Host.ad hoc.no p Inno.in.c. ū.de regu.Et not.q ex metu ad: hibito p familiares alicuius po: tentis non ꝑsumit propterea q sit factum de cōsciētia dñi sui. de re.spo.c.ū ad sedē.vbi dicit Inno. q licet possessio rei inuenlat pe nes dñm q fuerat occupata p fa miliares:nō tñ ꝑsumit dñm mā: dasse: qz potuisset occupare va: cantem.i. postq familiaris dimi sisset eam.Bal.in.d.l.ad inuidiaz in.l.j.C.de epis. z cle. dicit etiam Host.d.c.ad id qd relinquit arbi: trio boni iudicis p quē actuz in: ducatur purgatio metus.prepo. in.c.c.cum locum.de sponsa.

a ¶Bñmeritis. qui dicant.not. xij.q.q.ij.si quos.z e seruis.

b ¶Zelantib⁹.i feruēter aman: tibus.xxiij.q.iiij. qd credule.xiv. di.sa iustitia.d cus.euca.c.ij.c.ad

1 Princeps si pcipit aliquē eligi/ dr elec tio fa: cta per metū.

2 Mine nō sēp sunt ti: mēde.

3 Met⁹ tyran: nicus qdiu durat.

apostolice.in p̄n. de re iud.in.vj. c.nō solum.de regula.eo.lib. ⁊ iu mit hoc nomen zelus duobꝰmo dis.no.xxiij q iiij.qui peccat.

a ¶Bonū.q8[4]plus religione ꝗ armis ꝯserua tur.xlij. q8. viij. bonumᵃreipublice ᵇ/regni ⁊ del= §.ꝗuis.⁊tantꝰ p̄uinatus.

fuit huius boni ¶ Itē acceptat decretū de reser zelus apud an= uationibus quod incipit.

4 Bonū publi cū plꝰ armis ꝗ reli: giōe cō seruaṫ.

tiquos ro. ꝙ sta E T q:ᶜ multiplices eccl'iaꝝ tim hono:isapi ⁊ bñficioꝝ hactenꝰ facte p ces assumentes summos pōtifices reseruatiōes abiecta priuata charitate publicā induebāt:nec ēt filios ploꝛabāt q̄n i bello moꝛ tē p republica sustinebant.de q̄ Uale.li.v.c.vj.et ait Tul.lib.j.de offi.nō solū nobis nati sumꝰ:sed oꝛtus nr̄i partē patria vendicat: partez amici.atq; vt placet stoi= cis sicut que i terris gignunṫ ad vsum hoim oia creari: sic hoies hoium causa eē ḡnatos: vt ipsi inter se alij alijs prodesse possint sicut j narrat Sene ⁊. apud anti= quos tāta erat cura reipu.⁊ rerū

5 Reipu: blice datur restitu tio.

cōmuniū ꝙ ipsi erant pauperes domibꝰ suis:quorum tñ diuitijs erariū erat plenū:vñ mallebant sibi esse pauperes:vt rēpublicaz opulentam haberent.

b ¶Reipublice.q: ꝺr tribus mo dis.aliqñ ꝺr respublica totiꝰ im= perij romanoꝝ/aut regni: vt hic s.c.j.§.j.v̄si.verūtñ.in auf.de he re.⁊ fal.in prin.colla.j.vbi glo.in p.ff.in princ.in auf.de tri.⁊ se in prin.col.iij. aliqñ dicit ciuitas ro mana.l.eū q̄ vectigal. ff. de v̄bo. signi.aliquando capitur pro qua libet ciuitate: vt hic cū ꝺ del.p̄ui: natu loquitur. in.l.j.et p to.C.de iu.reipub.in.l.j.C. de debi.ciui.et de pen.re ci.l.j.lib.xj.in.l.cum rē. C qui po.in pig.ha. vbi glos.in.l. respublica.C.ex quib. cau.maio. vbi Cy.Bar.in rub.C. de.iur.Rc. lib.x.⁊ p:o vt'la aut municipio.l. sed ⁊ hi.ff.ꝺ.publica.⁊ respu. hoc tertio modo regulariter vtitur iure p̄uatoꝛū:vt le. ⁊ not.in.ꝺ.l. eū q.in.l. ij.C.de iu.reip. l.xj.mul ta tamē habet singl'aria:vt no. in.ꝺ.l'ur.[5]⁊ re stituiṫ sicu: mi= no:.l.j. ⁊ ibi no. C.de offi. eius q̄ vi.alt. admi.i.rē publicā.⁊ ibi not.C de iu rei; ub. lib.xj.Bart.⁊ Bala.in.ꝺ.l. respu= blica.licet contra glo.sentiat Pa noz.in.c.j.de in integr.resti.q: le= gatus ciuitatis ⁊ municipū resti tuitur.l. j. C.ex qui cau.ma.l lega tis.ff.eo.ti multo ergo foꝛtius ci uitas ⁊ municipiū:q: propter q8 vnumquodq; tale ⁊ illud magis. aut.multomagis.C.de sacrosan. ec.no.Jo.an.in addi. spe.ti.de in integ.rest.§.pono.aliqñ eccl'ia ꝺr respub.j.ꝺ.sue publicū.not.in.c. quid ergo.xxiij.q.iiij.glo.in.ꝺ.c.j. de in integr.restit.

E T q: oēs reseruatiōes ge= nerales ⁊ speciales bñficio rū electiuoꝛum ⁊ collatiuo rū ꝺ ānantur:duobus casibus ex ceptis.⁊ primo ponit cā constitu tionis. secunda cōstitutio. tertia exceptio. ibi spīas.iij.reserua= tionibus. et potes ponere hoc.c. sub rub.ꝺ elec.cū de eadē mate ria loquaṫ.cum.ij.c.p̄aleg.alij vo lūt illud ponere sub speciali rub. de reseruationibus pro quibus eius subscriptio.

c ¶Et quia.patet id quod conti nuatur hoc capitulum ad p̄. sub eadem rubꝛica quam potes du= plicare dicēdo de electione ⁊ re= seruatione,: vt satisfacias vbiq;

et capitur hic hoc verbū: q2 cau: satiue.c. q2 propter.eo.titu.de re scrip.q2 nōnulli.de psucap.q2 fru stra.de senten.ercō. quia pericu losū.in.vj.cū si.aliqñ conditio: naliter. no in.c. ex ore.de priuil. aliquādo restri: ctiue.in.l.si is q̄. ff.de acqui.pos. et ostēsiue in.c.j. qui feu. da.pos. sunt.colla.x. vbi Baldus.

a ¶ Non parū. id est multum.

b ¶ Onerose.i.dānose.s.in proe. §.quibus ad plenū.j.titu.j.c.j.

c ¶ Omnes.hec dictio vniuersa lis est nihil excludens. xix.dist.si roma norum.c.solite. de maio.et obe.l.hoc articulo.ff.de heredi.in stitu.vbi Bart. Archidia.in.c. di: spendiis.de rescrip.in.vj.et aliqñ ponitur distributiue.l.iij.ff.de sta. tu homi.aliquando collectiue.l. si pluribus.ff.de lega.ij.per Bar. in.l.moschis.ff.de iur. fis.Bal.in.l. marimum.C.de lib.pre.aliquan do restrictiue.no. in.c.dilecto.de senten excommu.in.vj.

d ¶ Generales. pro abolita est generalis reseruatio omnium di gnitatum electiuarum.s.c.j.§.j. deinde particularis.s.c.licet.§.j. hic vero aboletur etiam reserua: tio aliorum bñficiorum collatiuorum.

e ¶ Speciales. dicitur [1] specia lis reseruatio quando papa re: seruat aliquod beneficium colla tioni sue vel sedi apostolice:reser: uatio aūt gñalis dr̄ fctā gñalr de bñficijs de electiuis/aut de bñfi ciis officiū sedis aplice et si. vt p extrauag.ad regimē. et execrabi: lis.de quib⁹.j.et ij. ad hoc de rot. deci.dcclxxxiij.et dcclxxxiiij.

nō parū[a] ecclesijs onerose[b] exti: terūt. ¶ Ipsas oēs[c] tam genera les[d] q̄ speciales[e] siue particu lares:de quibuscunq3 ecclesijs et beneficijs quibus ta3 per electio nem quam per collationem[f] aut aliam dispositionem[g] prouideri solet:siue per extrauagātes[h] ad

f ¶ Collationem electio et colla tio sunt diuerse: patet hoc lib.ex diuersitate titulorum. c. cum in illis.de prebē.in.vj quod intelli ge de vera electione in quam ser uant forme. no. s.eodem cap.si cut.Ol. cl.xlvi.

g ¶ Dispositio nem. presenta tionē sc3 aut in stitutionē.et no ta q2 electio in cluditur sub ver bo dispositiōis patet per versi.aliam. quod facit positionem eiusdem qualitatis.j. tit.j.c.j.§.sequūtur.versi.et si resi: dentiam. cum ibi nota. quod est verum in materia fauorabili et amplianda:vt est abolitio reser: uationum.et infra de anna.c.j.se cus in materia odiosa et restrin: gibili ca.cū in illis.§. illis.de pb. in.vj.clemē.j. de pre.et ibi glo.et dicit Joan.andr.in dicto.c. cum in illis.in nota.q2 verbum dispo sitio sonat idem qd̄ ordinatio: et ordinatio idem quod institutio. quasi sentiat q2 non includat col lationem que libera est c fin.de offi.vica.in.vj.instituitur autem electus vel presentatus.

1 Reseruatio est duplex.

h ¶ Extrauagantes. [2] si extra uagans est indubitata tollit cō: stitutionem in corpore iurisclau sam.c.j.de consti.in.vj.vbi do: cto.si de ea dubitatur an sit au: tentica:si est iuri consona ecun dum eam debet iudicari. si disso na/ papa consulendus est.le. et nota.in.c. pastoralis. de fide in strumen.vbi not. panor.an sen tentia lata contra extrauag. er: rore expresso in sententia sit nul la.Bartho. in.l.cum prolatis.ff. de re iu.in extraua.ad reprimen:

2 Extrauagātis efficacia.

regimen[a] ⁊ execrabilis[b] siue per regulas[c] cancellarie[d] aut alias aplicas ꝯstitutiōes itroductas: hec sctā synodus abolet: statuēs vt de cetero nequaq̄ fiant[e] re seruationibus in corpore iuris expresse clausis ⁊ his quas in ter ris romane ecclesie ratiōe dire-

da Baldus in.l.ij.C.quando pro. non est ne.

a ¶ Ad regimen. que est bñ.xij. et[3]per eam reseruabantur omnes dignitates et beneficia quecunq; collatiua vel electiua apd sedem apostolicam vacantia: necnon per dispositionem vel priuationē seu translationem / aut per cassationem electionē/ repulsionem postulationem / et renuntiationē electorū apud sedem apostolicam: vel alibi eius auctoritate factas vel faciendas ac etiam vacātia per obitū cardinalium ⁊ officialium capellanorum dicte se.⁊ etiam legatorū siue nuntiorum: ac in terris romane ecclesie rectorum ⁊ thesaurariorum decedentiū anteq̄ ipsi legati nuntii vel rectores ad romanam curiam redierint: necnō quorūlibet ad romanam curiam venientium vel ab eadem recedentium et curialium peregrinationis infirmitatis/aut recreationis seu alia causa ad queuis loca sedentium si in locis a.d. curia vltra duas dietas legales nō distantibus obierint: necnon reseruabātur omnia beneficia que promoti per sedem apostoli.tempore ꝓmotionis obtinebant vel promouendi obtinerent: ⁊ q̄ per assecutionem beneficiorum conferendorum per se. eandem vacarent:⁊ huiusmodi reseruationem confirmauit clem.vj. per antea tamen quasi similem fecerat Joan.xxij.vt in extra.ex debito.⁊ illam modificauit constantie mar.v.in extra. eiusdē ad regimen.hic autem reuocātur nisi in eo ꝙ cōformarent iuri scripto.

3 Bñficia solita oliȝ reseruari.

4 Alius alia implicat.

5 Regule cancellarie qñ sūt seruāde.

b ¶ Execrabilis. est Joā.xxij.famosa ⁊ vtilis. vtinam in aliis bñ seruaretur:⁊ illam glossauerunt Guil. de mon. lau.⁊ gesse.⁊ al' leg.dec.in.c.dudum.ij.e.ti.in.c. de multa.ō pre. ⁊ i pluribꝰ aliis locis.⁊ per eam inter cetera reseruantur om̄ia beneficia vacantia per assecutionem aliorum incompatibilium.

c ¶ Regulas.que sapiunt vim legis.sunt enim cōstitutiones apostolice:vt hic patet p versic.alias quod[4] implicat:vt dictum est vbi precedit: vel sequitur materia similis in substantia qualitate vel accidente aut participante simul in ratiōe vł iure. ad hoc l.quidem.ff.de re.du.cle.j.⁊ rescrip.vbi glo.⁊ Jmo.Jaco.de belloui.in aut. vt defunc. seu fu.§.j. col.v.glo.⁊ Panor.in. c.sedes.de rescrip Et [5] sunt seruande presertim viuente earum cōditore.⁊ vbi non sunt contrarie iuri communi ⁊ decretis sacrorum conciliorum.xxv.q.ij. institutionis.c.j. de ꝯsti.qd no.Joā.an.in.c. nemo potest.de reg.iu.in.vj.in mer.de hoc p do.An.in proe. in cle. Frā. de pauinis super extra.Jo.xxij.

d ¶ Cancellarie.apostolice.

e ¶ Fiant.hoc verbum futurum tempus respicit. ff.ne quid in lo. pu.fi.l.ij.§.deinde.ō fin.⁊ ne qd. l.j.in prin. vbi glo.xxv .q. j.generali.not.in.c. quisquis.eodē titu. vbi dicit Panor. ꝙ per verbum fiat non imponitur pena ipso iure:cum sit verbū futuri tēporis.

forta no.in.c.in penis. de reg.iu. in.vi.Panor.in.c.ij. de foro competen.et c.si diligenti.aliquando notat tempus presens. Genes. i. Fiat lux. et facta est lux. Luce.i. Fiat mihi secundum verbum tuum. a ¶Exceptis.con tra.s.eo.tit.c.i. §.i.: iunge alios duos casus excep tos vnum.s.e. titu.c.i.§.i.vers. decreuit.et c. licet. in prin. aliud i.tit.i. c.i.§.i. b. Non tamen intendit.

nationes sub vmbra et colore talium vnionum: et qui non posset reseruare vnire: quod esset facere fraudem legi de nomine ad nomen.in auth.vt nul.iu.in prin.col. ix.c.auaritie.eo. titu.in.vi.s.eo. titu.c.i.§.facta. versicu. et vt omnia. et de contra ctu ad contractum. l. si sponsus.§.circa.ff.de dona. inter virum et vxore.i. de annua.c.i. fa. quod no.Panor. in.c.

eti seruitiis domini mediate vel immediate subiectis fieri contigerit duntaxat exceptis.[a] ¶Item decretum de collatione beneficiorum sub modificationibus / et declarationibus sequentibus acceptat congregatio: quod quidem decretum incipit.

¶De collationibus.

Placuit [b] diuine pieta-

dit. [1] Sed vtrum vniones de beneficiis vacaturis valeant: si sunt reales in fauorem ecclesiarum facte propter vtilitatem vel necessitatem earum valent. c. sicut vnire.de excessi.prela.x. q.iij. vnio. cum nihil de eis sit immutatum.l. precepimus.C. de app. de testa.sancim⁹.potest enim ecclesia non vacans in proprietate concedi alteri ecclesie non vt beneficium.c. consultationibus.de dona.si vero vniones essent personales facte in fauorem persone duntaxat non valerent:nec possent hodie fieri per papam nisi in eisdem casibus quibus reseruationes permittebantur:cum[2] de mente istorum decretorum sit abolere omnes reseruationes:et tollere omne obstaculum impeditiuum electionum.s.c.i.§.i.fa.c.detestanda. in si.de conces. preben.in.vi. huiusmodi autem personales vniones sunt indirecte reseruationes quod igitur vna via prohibetur: alia non debet admitti.l.si.C. si man. ita fa.ali.c. constitutus.de conces. preben. c.tue. de procura. alias quotidie fieret fraus contra reser-

exposuisti.de pre.quod vniones debent fieri propter necessitatem: vel vtilitatem ecclesiarum.et licet euidens prerogatiua persone suadeat dispensationem plurium beneficiorum.c. de multa.de pre.non tamen dat facultatem annectendi vnum beneficium alteri: quia fieret preiudicium ipsis beneficiis cum vnum veniret accessorium ad reliquum. pro hoc interuenit arrestum in curia parlamenti de curia bri Jo.in grauia.

¶De collationibus.

Placuit. vsque [3] ad §. sequitur primo exordiendo dicit generalia conci.potestatem habere imediate a christo: et omnes eidem subesse in tangentibus fidem: scismatis extirpationem:et morum reformationem.Secundo intendit concilium prouidere super institutione idoneorum in ecclesiis.Tertio ponit causa prohibitionis gratiarum expectatiuarum cum enumeratione priuilegiorum inconuenientium ex ipsis prouenientium.Quarto ipsa prohibitio et annullatio gratiarum expectatiuarum et reseruationum duobus casibus exceptis.Quinto non prohibet pue-

1 Vniones beneficiorum vacaturorum an valeant.

2 Reseruationes per pragmaticam abolentur.

3 Diuisio textualis.

tiones in collationib⁹.. Sexto in tendit determinare certas quali ficationes quib⁹ ordine certo pro uideatur graduatis. Septimo annullãtur collationes facte cõtra ordinẽ ꝛ q̃li ficationes: ꝛ pri uat conferẽtes potestate confe rendi vno casu dempto. secũda ibi. dum autem. tertia: cui rei. qr ta: volens. quin ta: nec ẽt. sexta: vt ℣o. septima:

4 Ruem: bra di: stincta habẽt officia.

tis[a] hoc tẽpore animos holm: qui varijs abusib⁹[b] irretiti[c] ceperãt vehemẽtius excitare[d]: vt salus[e] quereretur cunctorũ[f] ꝛ per syno dum vniuersalem mores ecclesie in meli⁹ reformarẽtur[g] cuz salu tari directiõe capitis[h] ꝛ membro rum[i] in viam iustitie[k] ꝛ sanctita tis[l] ꝛ quod vt facilius atq; ordi:

q̃ si: hoc decretũ fa:tum fuit post d ssolutionẽ ꝛ trãslationẽ ↄcilij basi. ferrariã: vt ex data liquet.

a ℂ Pietati. per quã pro pctõri bus xp̃s aduocatus apud patrez existens ꝓpitiatio est pro⁹ pecca tis. de pe. di. ij. si enim inquit. ver

5 Justi: tie lau des.

sicu. qui dicit. ꝛ ad solã ꝓmissio nem pctã dimittit. i. remissibilia iudicat. d pe. di. j. magna pietas

b ℂ Abusibus. s. ℣. in pro. Greg. infra de pi... di. cul. c. i. de specta. c. j. cum si. alibi habetur abusioni bus. cle. ij. de pe. ꝛ re.

c ℂ Irretiri. i. infici ꝛ maculari.

d ℂ Excitare. id est illuminare. s. ẜ. in pro. ẜ. cum itaq;. deus enĩ ad penitentiam cor peccatoris il lustrat. de peni. distin. v. falsas. in extra. Jo. xxij. copiosius. et solum reditum nostruz requirit: ac nos cupit longa sua bonitate saluare xciij. dist. diaconi sunt. in fi. l. im perialis. C. de nupt. nec potest quis per impensa obsequia ad ipsum peruenire nisi sibi datum fuerit a patre. xxij q. iiij. de tirijs.

e ℂ Salus que inestimabilis est ff. de doha. l. pe. et omni cõmodo temporali preferenda. C. ad. l. iul. repe. l. fi. j. q. vij. sancim⁹. de pro: cura. in nostra. xxij. q. v. si quis co actus. xxxij. q. v. ita ne. de simo. mattheus.

f ℂ Cunctorum. quorum salutez tantum dilexit: vt pro ipsis mori voluit. ẜ. d elec. c. j. ẜ. j. cũ ibi no.

g ℂ Reformarẽ tur. s. ẜ. de elec. c. j. in princi. de auf. sa. cõ. c. ij. cũ similibus.

h ℂ Capitis. a quo incipienda est correctio. ff. de eden. l. argẽ tarius. ẜ. edi. c. j. in princ. cũ ibi no. de censi. in. vi. quia ibi debet reformatio incipere vbi maius periculum imminet. in extra. bo nifa. viij. iniuncte. ꝛ debet caput ostẽdere in seipso: quid membra debeãt facere. c. cum in cunctis. de elec. indecens enim est si mẽ bra pfectiora sint capite. lxj. dist. miramur. ẜ. de elec. c. j. ẜ. facta. ℣. summum vero.

i ℂ Membrorum. idest subdito rum qui sunt membra et prela tus caput. de his que fi. a prela. c. nouit. ẜ. de auc. fac. cõ. c. ij. ꝛ [4] si cut in corpore naturali membra corporis distincta habẽt officia: ita ꝛ in corpore mystico qd est ec clesia. lxxxix. dis. singula. de here. cum ex iniuncto. no. in. c. vt circa. de elec. in. vj. tñ sequi debent ca put. c. j. xij. dist. c cum non liceat. de prescript.

k ℂ Justitie. que [5] pfectissima est omnium virtutum in aut. vt oẽs obe. iu. pro. coll. v. circa prin. nõ in aut. de referen. col. ij. vnde summum bonum est iustitiã cole re. xij. q. ij. cum deuotissimam.

l ℂ Sanctitatis. cuius speculum debet esse papa. ẜ. de elect. c. j. ẜ.

natiuus fieret: & ne [a] sub pretextu [b] variarū [c] opinionū [d] aut romani pontifices aut alij quicunq̧ non satis vniuersalib' cōcilijs obedirent: predisposuit eadem diuina pietas in sacro constantiensi concilio synodorum vniuersalium

facta versi.summum.

a ¶ Ne.id est vt non. de pe. & remis.c.fin.ne captande. de conces. preben.in.vj. & aliquādo facit modum.glo. & Barto.in.l.qui absenti.ff.de acq. pos. per.l. cuz pater. §.titio. vbi glo. ff.de leg.ij.not.i l.cum tale.ff. de condi. et demō. Bart.in.l. quib' diebus.ff.eo.tit. aliqñ conditionem.l.si nō.in aut.cui relictuz. C. de indic.vidu.vbi Bal. Jo.de lig. in c.verum.de cō. ap. vbi dicit q̄ si illud qd dicitur venit implēdū anteq̄ dispositio sortiatur effectum tunc facit conditionē: alias modum.

b ¶ Pretextu. id est colore vel occasione.l.imperatores.ff. de reg. iur.c.inter monasteriuz.c.seq.eo. titu.C.de transac.sub pretextu.

c ¶ Uariarum.ii.in cle. ne romani.in prin,de elec.de conces. preben. quia diuersitatem. per huiusmodi varias et contrarias doctorum sententias totū ius pene turbatum est: quēadmodū & antiquis factum est temporibus. C, de ve.iu.enu.l.j.§.nullis iurisperitis. & dicit Gof.in princ.sum. q̄ glossarum[1] diuersitas intelligētiam text' nonnunq̄ obtenebrat. & Sene.distrahit librorum multitudo.itaq̄ cum legere non possis quantū habueris: satis est habere quantum legas & probatos semper lege.not.Jo.fa.in pro.insti. & vtrum expediat habere multos libros not.Oldr.cōsil.xxxiiij.

d ¶ Opinionum.dicit Joannes fabri in proemio insti.non[2] sis opinionum inuentor: nec fac.sis reprehensor: sed in dubio sequere cōmunes opiniones doct. & illorum qui consueuerunt in plurimis approbari.sicut facit legislator.ff. de excu.tut.l.scire.§.aliud. de vsufru.ac.l.j.§.interdū. in cle. j.i fi.de sum.tri. no.Jo.an. & Panor. in c.j.de cōsti.nō[3] debere recedi a cōmuni opi.doct.nisi sit euidenter falsa: vel possit confutari pbabilibus rationibus.pro quo.l.j. versi. sed neq̧.C.de ve.iur.enucleā. vbi habetur q̄ ex multitudine auctoruz non est iudicandum: quia vnius auctoritas in aliq̄ parte est subtilior.c.nicena.xxxj.dist. vbi opinio phanucij prelata fuit toti cōcilio. facit.c. capellanus. cum ibi not. de fer.henr. in.c.nuper.de biga. in.c.j.de deci.q̄uis enim auctoritas maiorum mouere debeat ad cōtrarium veritas minorum prefertur.ff.de sup.le.labeo.C.de off. re.pro.l.potioris.not.doct.in.c.vt debitus.de ap.vbi[4] dicunt q̄ cōmunis opinio excusat litigantem a cōdemnatione expensarū tanq̄ habentem probabilem causam litigandi que excusat. ff. de lega.ij. qui solidum.§. etiam.vbi Bar.ges.in clemen.ne romani.de elect.henri.in.c.sacro. de sententia excōmunicationis. & loquūtur etiam de opinione vnius docto. Panor.in.d.c.capellanus. in.c.fi. de do. & cōtuma.in.c.j.de re iud. in.c.j.de postu.prela. vbi dicit q̄ excusat a pena legis.nam cōmunis opinio inducit probabilem errorem.fa.c.j.cum ibi not. de postula.prela.in.vj.l.ij. ff. de iur. et fac.igno.Bart.in.l.de eo.C. de pe. iu.qui ma.iu. & excusat[5] a dolo

1 Glossarum diuersitas q̄n q̄ textū obtenebrat

2 Opinionū inuētio reprobat

3 opinio cōis doctor̄ tenēda ē.

4 opinio cōis excusat ab expensis.

5 opinio cōis excusat a dolo.

no. Old. in l. quesitum. ff. de fun. instru. do. Ant. & Panor. in c. ex literis. j. de spon. vbi dicunt q̃ iudex etiam si male fecerit: quia cõtraria opinio sit verior: excusat si iudicet secundũ eam per illũ text. sa. nota. per Bart. in d. l. qui solidum. §. quibus. in. j. con. si. C. in. l. cum prolatis. ff. de re iudic. not. Bald. in ij. cõsti. C. do. an. in. c. j. de sa. vnc. domi. in. c. j. de sum. trini. in. vj. Imol. i. d. cle. ne romani dicunt tamen Jo. and. Panor. Imol. et Domi. vbi s. q̃

6 Iudex non tenet seq̃ cõem opinionem.

non [6] arctatur iudex ad sequẽdum cõmunẽ opinionem quãdo probabili ratione vel subtili ingenio ipse tenet opinionẽ singularem per dictum. §. sed neq; pre po. in dicto. c. ex literis. l. c. si vir. de cog. spi. nam subtilior opi. preferenda est. d. c. capellanus. de iudi. dilecti. vnde licitum est discipulo quandoq; magistrũ reprehendere. ff. de cõ. ob cau. l. dedi. §. si quis. tamen si potest debet eaz potius excusare exemplo sabini qui sententiam magistri sui cassij excusauit. ff. de arbi. l. qualẽ. ideo opi. gl. quantum potest sustinẽda est: que [7] quando plures recitat opiniones videtur glossator stare vltime. not in. l. qui filium. ff. ad trebel. sa. text. in. l. si mater. C. ne de sta. de. vbi Bal. & in. l. j. ff. de consti. princi. ad hoc dist. c. capellanus. c. si vir. Baldus in aut. ex testamento. C. de col. nisi vlti-

7 opinionibus pluribus recitatis q̃ videt approbari.

iurisditionẽ ita declarari: vt nulli relinqueret ambigendi occasio[a]: cum decreto solẽni diffinitũ exti tit[b] vniuersale concilium habere auctoritatẽ immediate a christo: cui[c] quilibet cuiuscũq; status et dignitatis etiaz si papalis fuerit: obedire tenet in his q̃ pertinent ad fidẽ: extirpationem scismatis: et reformationẽ ecclesie dei in capite & in membris: ac pertinentibus ad ea. ¶ Dum autẽ hec cura reformande ecclesie huic sctẽ vniuersali synodo Basiliẽsi incũbit: hoc vnũ[d] singulari sollicitudine[e] prosequendum arbitratur.

ma esset humanior. vt dicto. c. si vir. de pre. ratio. vel equior. c. fin. de transac. Joan. an. in d. c. si vir. similiter opiniones quas recitat Inno. in suo apparatu. vltima videt sua. no. Hostien. & Jo. and. in no. in. c. romana. de pe. in. vj. Joan. and. in. c. j. de senten. excõmu. l. vj. nouel.

a ¶ Occasio. est illicita excusatio: & consistit in facto: causa in iure: causa infert suum causatuz. occasio non. no. Hosti. de maio. & obe. solite. Jo. and. in. c. statutum. de rescript. in. vj. in. c. j. de iureiuran. in cap. felicis. de pe. eo. lib. & occasio cõprehendit omnẽ causam quãtũcunq; remotissimaz. C. vt omnes tam ci. l. j. §. nec vllam. l. fin. C. de fur. §. sed cum.

b ¶ Extitit. C. de au. sa. con. c. ij.

c ¶ Cui. concilio generali. ¶ hoc demonstratiue tenetur. l. hoc articulo. ff. de heredi. institu. et ibi Bartho. glo. in. l. ex hoc iure. ff. de iustitia & iur. Bar. in. l. meuius. §. duob⁹. ff. de leg ij. in. l. j. ff. de noui operis nuntia.

d ¶ Unum. idest speciale. & multis alijs modis capitur. gl. in. c. ij. de sum. tri. Archi. i. c. sicut. xl. dist.

e ¶ Sollicitudine. prelati debẽt esse sollicti de regimine subditorum. j. q. iij. quia presulatus. xxj. dist in. cleros. §. j. ca. ad hec. de officio archi. clemen. pastoralis. in princip. de re iudic. c. sollicitudinem. de appel. j. de cau. c. j. in pn.

ut per singulas[a] ecclesias ministri instituant idonei:[b] qui stictijs et virtutib[9] effulgeat[c] ad xpi gloriam et vniuersi populi xpiani edificationem[d] salutarez. ¶ Cui rei[e] grauc impedimetum hactenus afferre visa est gratiarum[f] expectatiuarum multitudo[g] que granez ordinis[h]. statui[i] ecclesiastico perturbationez variasqz inordinationes:ac plurima discrimina coperitur inuexisse. Et his[k] enim

a ¶ Singulas. concor.c.j.lxxix.di.c.cum singula.ne p ben.in.vj.
b ¶ Idonei.c.graue.c.extirpan=de.c.super inordinata.c.de multa.de preben.c.ij.c.ad decorem.de insti. cum si.
§.in proe §. quibus ad plenum versi.instruens. vnde cum papa scribit pro p:mouendo inserit clausulam / si dignus reperietur.c.cu adeo de rescri q clausula si non ponatur semp intelligitur. c. causam.de elec.cle.j.de offi.deleg.cu ibi. no.cle.j de conces.prebe. not. in.c.mandatum.de rescrip.et dicit Joan.and.in.d.ca.cum adeo qd si papa scribit pro notorie indigno:vt sibi conferatur certum beneficiu: si est tanta indignitas qd no posset fieri sine peccato no est ei parendum. Panor.ibidem in.c.si quando.de rescript.in.d.c. graue.quia [1] papa non habet potestatem non peccandi.xl.dist. c.j.et principis mandato contra deum non est obediendum.c. iulianus.c.qui resistit.xj. q.iij. Inno.in.c. inquisitioni.de sen.ex.in cap. pastoralis.§. quia vero. de offi.dele. Jo.de lig.in.c. pastoralis.de re iudi.Bart.in.l.consti.ff. archi.j.dist. ius ciuile. in ca.non licet.xxij. distin.
c ¶ Effulgeant.c.cum in cunctis. de elec.de eta.et qualita.indecorum.j.de nu.et quali. cardi.in.c. j:§. de elect.c.j. in princi. et in §. deinde.in pe.§.qbus ad plenuz.
d ¶ Edificationem.§.de ele.c. j. in princi. populus enim docendus.de c.lxij.di. docendus.de of.or. inter cetera.et delinquetes de populo sunt puniendi: qz [2] aliqn vno peccante descendit ira dei sup omnem pplm quando hi qui presunt eum no corrigut.j.q.iiij. §.item peccato achor.xlv.dis. sz illud.vbi tamen totus populus peccat misericordia adhibenda est.xliij. dist.c. messatiões.xxiij. q.iij.non potest. c.sane.de temp. ordi. vbi glo.
e ¶ Rei institutioni ministrorum idoneorum in ecclesijs.
f ¶ Gratiarum.que gratis concedi deberent si permitterentur. als si non gratis dantur gratie non sunt.j.q.j. gratia.vn ro. pon. in eis dandis se dicit liberale. c. sedes.de rescrip. vbi dicit Joan. and. qd magna est liberalitas si p modico plubo accipiat aurum vel argentu. tn p scriptura salariu moderatu dadu est.§. de cle. c.j.§.facta. hi.notarijs.qd taxatu est in extra. Jo.xxij.cuz ad sacrosancte.vbi dz: scriptura non reddat onustu qd liberalitas fecerat gratiosum.
g ¶ Multitudo. que multu erat onerosa ecclesijs.§.ii.j. c. et quia.
h ¶ Ordini.i.gradui vel statui vt seq.xxj.dist. cleros.c.in nouo. iiij.dist. deniqz.l.qui indignus.ff. de sena.
i ¶ Statui.ecclia et magistratus dicunt habere statum. ff. de iusti.et iu.l.j.§.huius studij.l. inter claras.C.de sum. trini.
k ¶ Ex his. gratijs expectati=

[1] Papa potest peccare.

[2] Deus qnqz mltos punit pter vnum.

nis.vide[5] incõuenientia/q̄ ꝓue niũt ex gratijs expectatiuis nu: mero.xiij..ff.et multo plura ha: bes.s.in proe.§. quibus ad ple: num. ver. ⁊ presertim.

a ¶Frequẽtius. equuz fuit ergo freqũtib⁹ᵃ dati hmõi grãs dam ministri non probatiᵇ nec cogni tiᶜ vacaturorũq; beneficiorum expectatio: sicutiᵈ antiq̄ iuraᵉ te stãtᶠ occasionẽ desiderãde mor tisᶠ aliene ꝑstare soletᵍ qd pluri

3 Gre expectatiue multa pariunt incõuenientia. nare.ff.de le. nã ad ea.de re.iur. l.ea que.d resti. spo.c.j.i. vj. cle. j.de excel. pla.⁊ expone frequẽti⁹.i. frequẽter. In terdũ enĩ cõparatiuus ponit̃ pro positiuo.ff. de dã.infect.l.vtiq;.l. si merces.§. qui colũnã.ff. loc. C. si q̄s al.vel sibi.l.qui aliena.C.de fur.l.ij.ff.de ne.ge.l.heres.

4 Vita promo nendi vbi dz inq̄ri. b ¶Nõ ꝓbati. dicit btũs Berñ. ad Euge. papam. ꝓbatos eligi opz nõ ꝓbandos.fa.c. in latera: neñ.de pre.cle.dudũ.§.ac d. ide. de sepul. vbi Jo. and.

c ¶Nec cogniti. primũ incõue: niens concor.s.in pri.§.q̄bus ad plenũ.ꝟ.⁊ plerũq;. incogniti enĩ nõ debent ꝓmoueri: q2 dz ꝑlat⁹ habere notitiã ꝓmouẽdi.c. bone ij.§. q2 ꝟo.de postu.ꝑla.Jo.an.c. cõstitutis.de ap.⁊ si euz ignorat

5 anteq̃ promoueat [4] inquirat de eiusvita/literatura/⁊ conuer satione ⁊ alijs qualitatib⁹ req̄si: tis in loco vbi fuit conuersatus: q2 ibi ꝑsumit̃ magis not⁹.c. post q̃.c.innotuit. de elec. xxij. di.il: lud. xvij. di.de petro. xxiij. q.j. pudenda. de ꝑsum.quosdam. q2 talis estimationis habet̃ q̄s qua lis et in ciuitate sua. ff. de que sti.l. de minore.in fi.⁊ si in pluri bus locis fuerit ɔuersatus: tunc in oibus est inquisitio facienda. ar.ff.ad munici. l.assumptio.§.iu ris prudentib⁹.et nemini manũ cito imponat.c. qualiter. de elec.

c.fi. eo.ti.in.vj.xp̄m imitãdo: q̄ ⁊ si conscientiarũ factor et cogni: tor secretorũ existat:cũ tñ ouium suarũ curã petro cõmitteret: in: dagationẽ trinã ꝑmisit dicens. Si diligis me:pa sunt in ecclesijs sce oues meas. ministri non probati Jo.vlti. vj. q.j. imitar. c.signifi: casti.d ele. Quã ta ergo dz ꝑlat⁹ vti inquisitione sup ꝓmouẽdis quorũ cõscientias non videt. ad hoc. s.de elec.c.j.§.facta.vñ si in dignũ ꝓmouerit ꝑsumit̃ sciuisse indignitatẽ.ff.de cõfir.tu.l.si pa: tronus.vbi Bar. de re.iuris.l. q̄ cũ alio.de sepa.l.j.§.quesitũ.bo. ter.in.d.c.innotuit.ibi nec proba re cogimus.c.j.vt eccle. benefi.c. q̃uis. de reg. iur.

d ¶Sicuti. exẽplificatiue ponit̃ ff.de edil.edi.l.pomponi⁹.l.j. de re.di.s.de elec.c.j. in prin. aliq̃n cõditionalr̃. aliq̃n causatiue. no. de offi.deleg.q̃m abbas. de con: fir.vti.c. penul. vbi Panor. et in c. examinata.de ꝟ. sig.c.abbate. c. ex ore.de priuile.Jo. and. in.c. damnamus.de sum.trinita. in.c. j.de sa. vnc.

e ¶Iura.c. nulla.de concef.pre: ben.c. detestanda.c.ne captãde. eo.ti.in.vj.

5 Pactũ de futura succes: siõe nõ valet. f ¶Mortis.ob [5] quam causaz pactũ de futura successione non valet.l.pactum.C.de col.de quo p doc.in.l.fi.C. de pac. Bar.in. l. stipulatio hoc modo.ff. de verb. obli. Bal.in.c.fi.de feu. da.inui. l.com.in.c.si minor.si de feu.fue. contro.Jo.and.in addi. Spe. ti: tu.de pac.§.ij. doc. in.c.nulla. de concef.preben.

g ¶Solet.attendendũ est qd so let fieri.ff.de pig.ac.l. vel vniuer

fo2ū.de vsur.l. q semisses .§.j. de his q no.infa.l. q liberorū.in pn. de neg.ge.l.si negotia.j.q.j.iudices.vbi Archi.de celeb.mis.cum marthe §.ceterum.vbi glos.c.illo vos.de pig.cum ibi not.de of.de le. prudentiā.j. Rn.et hic est fm incōuenicēs.si.§. in pe §. qb9 ad plenū.ver.ceterum.

mū preiudicat animarū [a] saluti. Sed [b] et insup lites [c] innumere: et cōtētiones inter seruos [d] dei excitantur [e] rancores [f] et iurgia [g]

a ¶Animarū.quarū maxima cura habenda est.§.in pe §.qb9 ad plenum.v.sic dimittit.cū ibi no.

b ¶Sed superabūdat.c.sed nec ne cle.vel mo.c.j.de suc.ab intes.

c ¶Lites ad [1] quas sopiēdas debet elaborare bonus iudex.c. finē.de dolo et cōtu.de re iudica. iurgātium.de appel.cordi.in.vj.

d ¶Seruos dei.i.clericos q sunt ad obsequiū xpi vocati.xxj.dist. cleros.xciij.di. diacomi sunt.c.cū secundū.de preben.liiij.dist.multos.tamen oēs dei serui sunt.vñ papa ex humilitate se seruū seruo2um dei appellat: et religiosi p excellentiā appellant serui dei. ca.j.de sind. Et dicit beata agatha. summa ingenuitas est i qua xpi seruitus comprobatur.

e ¶Excitantur.hi cum tamē deberent a strepitu causarū quiescere.de sindi.c.j. vnde litigiosi prohibentur promoueri.xlvj.distin.per totum.

f ¶Rancores.i.odia.que retinēs contra proximum peccat mortaliter.peccatum enim mortale est quod contrariatur charitati per quam vita est spiritualis.charitate autem diligitur deus et proximus. Matth.xix. Luc.x. de pe. ni.distin.ij.charitas. Dilectio autem dei est vt eius mādatis obediatur. dicitur enim qui dicit se nosse deum et mandata eius non custodit mendax est: et veritas in eo non est. Ideo non esse obedientem preceptis dei est peccatum mortale quasi dilectioni cōtrarium.no.sthē.ri.in.c.j.de rap. vnde rancorem siue odium in affectu offensus debet statim remittere. Matth.xviij.c.fi. de pe. dist.v.xc.di.si quis contristatus. sed non tenetur sibi remittere signū rancoris in effectu.i.ei ostendere signum amicitie et dilectionis:nisi penitenti et parato emendare.sic intelligit Luce.xvij. Si peccauerit in te frater tuus et cōuersus fuerit ad te:dicens penitet me dimitte illi. Satisfactionē [2] aūt iniurie nō tenet remittere.xiiij.q.v.de occidēdis.not.gl. et doc.in.c.j.de malefi. Jo.and.in c.ij.de homici.in.vj. Spe.titu.de treug. et pace. Anto. in scda parte summe titu.viij.c.iij.§.vj.Barto.in.l.non solum.ff. de iniurijs. in.l.si tibi.§.j.ff.de pac. vbi dicit q si infirmus dicat sacerdoti remitto iniuriam mihi illatam per talem censetur remisisse odium: et non satisfactionem iniurie.no. Panormita.in .c.j. sic sol.q.in glo.fi.instit.de iniur. Joan.and. in addi.specu.titu.de instru.edi. §.nunc autem aliqua.versi.item pone.

g ¶Jurgia. quasi iuris garrium dicitur iurgium: eo q hi q causam agunt iure disceptant. c.forus.de verbo.signi.et appellatione iurgio2um minores cause continentur.c.ad hec.de offic.archidiaco. Aliquando tamen late pro omni controuersia.c.ij. de rescindic.

1 Lites sunt so pēde.

2 Iniurie satisfactionē non tenet de remittere.

a Nutriuntur.iiij.
b Pluralitatis.que inimica est canonibus.de prebend. qꝫ intantū.de ea tractatur in iure in pluribus locis in.c. sanctorū.lxx.dis. c.j.q j.c. duduꝫ. ij.de electio.vbi Innoc.Idem in c.cum iam dudū. de preben. vbi moder.Rof.tit.de preben.Spec. ti.de leg.§.videndū.§.illud autē. Inno.in.c.fi.de cle.nō resi. Guil. ⁊ moder. in cle.gratie.de rescrip. Jo.and.⁊ alij in.c.gratia.eo.titu. in.vj.Guil.in extra.Joan.xxij.execrabilis. Hē.in.c.multa.de p̄ben. Panor.in rep.c.extirpande.§.qui vero. de preben. Joā. de ligni.in tract.de plura. benefi.Et dicit ꝙ de iure cōi [3]quis non pōt habere duo bñficia titulata quorū vnum sit sufficiens ad sui status sustentationem. de epatibus et superioribus clare patet de elec. cum in cunctis.c. sicut venire.de exce.l.p̄la.de transla.prela.per totum.de dignitatibus inferioribꝰ ⁊ curatis in.d.c.de multa in dicta extraua. execrabilis. in cle.j. de offi.vica. de regularibus.de p̄ben.cum singula.in.vj. in clem.j. de sup.negl.p̄la. De secularibus simplicibus in vna eadē ecclesia patet ꝙ non pōt quis habere duos titulos vniformes ⁊ difformes i eadē ecclesia.c literas. de cōces.preben.c.j.de consuetu. in.vj.cle.fi.de preben.Et de alijs beneficijs simplicibus cōstat: qꝛ propter officium datur beneficium.lxxxix di.c.j. d.c.j.de cōsue. c.fi.de rescrip in.vj. Inde quilibet titulus requirit residentiam personalem.de celeb.missa.c.j.qꝛ nonnulli.⁊ quasi p totum.de cle. non residen.no.ḡ.in proe.§. quibus ad plenum.ver. ⁊ plerumqꝫ.

Impossibile autem est aliquem residere in pluribus locis. tert. sunt expressi generaliter loquendo in.d.c. sanctorū.in.d.c.xxj.q.j. vbi ponuntur tres rationes cum si.singula nam

nutriūtᵃ pluralitatisᵇ bñficiorū ꝙ [4] beneficia sunt singulis cō mittenda personis.d.c. cum singula.ḡ. ver. dum autem. et vix sufficit vnus vni bene deseruire d.c.quia nonnulli. Idem reperitur in honoribus ⁊ militijs secularibus: duos enim honores simul quis capere non potest.ff. ad municipa. libertus.§.prescriptio.C.de asses.l. fi. de postula.l. quisquis.de proxi.sac . scrinio.l. hac parte.lib. xij. de hono.⁊ mu. non con.l.j. libr.x. presertim vbi per actum vnius impeditur exercitium alterius.facit quod nota.in.l.a decurionatu.ff. de var. mu.nec duo officia.ꝙ si acceptet caret acceptato: ⁊ priuatur salario primi.casus est singu.in.l.q̄s quis.C.de coar. lib.xij. vbi Barto.per Bald.in.l.j.C. de noua. C. commod. nec duas militias.C. qui mi.poss.l.his quidem.§. imposterum. libro.xij. nec duobus collegijs simul sociari.ff. de col leg.illi.l.j §. vltimo. De consuetudine antē quis habet [5] plura beneficia simplicia non requirentia residentiam continuam: de consuetudine vel statuto ecclesie: et excusat huiusmodi consuetudo quo ad ecclesiam militantem vt vides ad oculum. facit.d.c. cum iam dudum. ⁊ quo ad deum: dummodo ille qui pluralis est in talibus beneficijs sit dignus prouidus et litteratꝰ iuxta qualitatem beneficij: ita quod illa idoneitas induceret ad dispensationem: tantum enī ope=

3 Bñficia plura an liceat habere?

4 Bñficia singula singulis psonis sunt cō mittenda.

5 Bñficia que dā sunt que residētiā nō reqꝛunt.

ratur consuetudo quantum dispensatio. Et si aũt non est idone⁹ predicto modo consuetudo non excusat quo ad deum a peccato. q2 esset contra ius ꝛ irrationabilis reipub. cõtraria. ideo non excusat. viij. distin. mala consuetudo. ꝛ quasi per totum. c. si. de consue. Et sicut iuramentũ non debet esse vinculum iniquitatis. xxij. q. iiij. inter cetera. c. quanto. de iureiur. sic nec cõsuetudo. c. ex parte. de consue. Etiã vbi esset nimia pluralitas pbendarum aut aliorũ beneficiorũ cõsuetudo nõ excusaret. no. Inno. in. d. c. cũ iã dudũ glo. in. d. c. dudum. que vult q[1] peccat mortaliter tenens plura bñficia simplicia: quorũ alterũ per se sibi sufficit. qd limita vbi esset nimia pluralitas: vel vt ibi dicit Panor. quãdo quis sibi lucrifaceret fructus ad vtilitatẽ priuatã: ꝛ ad augendũ patrimoniũ. ad istum enim effectum non valeret cũ esset irrationabilis. c. nulla ratio. cum ibi not. de preben. xxiiij. distin. diaconi. et cõtra officium pietatis. c. fina. xvj. q. j. vnde iura que videntur innuere in hoc valere consuetudinem seu vt verius dicam gloss. et doc. intellige quando consuetudo disponit solum circa potentiam retinendi plura beneficia simplicia sine nimia multitudine. secus si disponeret vt pro libito voluntatis posset habere quod velet: aut disponeret de fructibus illorum. Panor. in. c. cum ecclesiastice. de excep. nec i casib⁹ predictis valeret dispensatio quo ad deũ: ꝛ in foro conscientie nisi fuerit facta ex iusta et rationabili causa. bona gloss. in. c. non est. de vo. in. c. q̃nto. de iureiuran. ad hoc. c. is qui preest. xj. q. j. not. Innocen. de renun. cum inter. de ancho. in repe. c. j. de cõsti. archi. xij. di. c. j. vbi dicit ꝑost. b. Tho. bona ecclesie esse i potestate pape [2] vt administratoris: non autẽ habet verũ dominiũ ꝛ el veram possessionẽ illorũ. Hec enim dei sunt c. cum ex eo. de elec. in. vj. nec potest papa ea sine causa legitima alienare. not. Archi. in. c. non liceat. xij. q. ij. Panor. consil. xlij. ita nec aliũ dare potestatẽ male administrãdi. ar. c. nup. de do. post diuor. re. nã debet fieri dispensatio nõ propter bonũ priuatũ: sed qui dispẽsat debet habere intuitum boni publici vtilitatem scilicet vel necessitatẽ ecclesiaru3. x. ij. q. j. scias. j. q. vij. §. nisi rigor. c. in causis. de re iudi. c. exposuisti. de prebẽ. aut ꝑpter euidentẽ prerogatiuã persone. d. c. de multa. alias si fieret sine causa legitima non esset dispensatio sed dissipatio: mutato nomine. sicut in si. dicit tex. in. c. postq̃. xij. q. ij. not. Ioã. andr. ꝛ aliũ in. c. de multa. Ioan. an. in. c. si q̃s. de rescriptis. doc. i c. q: in tantũ. in. c. ad hec. de preben. in. c. per venerabilem. qui fi. sunt legitimi. debet enĩ papa esse diligens paterfamilias: ꝛ cum gerat vicẽ dei in terris debet se conformare quantũ potest volũtati diuine. c. vt nostrum. vt ecclesie bene. car. in cle. j. de peñ. ꝛ re. Ubi dicit beatus Bernard. q fidelis seruus et prudens quẽ constituit dominus super familiam suam: ita tantum nouit vsurpare dispensationẽ vnde bonã sperat habere recompensationem. ideo dispensator debet habere pre se rationem boni communis. alias esset dissipator ꝛ infideliter ageret cõtra decretum apostoli dicẽtis dispensatio mihi credita est

[1] bñficia plura ẽt simplicia tenere pꝯiculosũ est.

[2] papa ẽ administrator bonorum ecclie.

hic iam queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniatur. Ber. ad Euge. papã. Non prohibeo dispensare: sed dissipare. non sum tã rudis vt ignorẽ vos positos dispẽsatores: sed ad edificationẽ/nõ ad destructionẽ. Deinde queritur inter dispensatores vt fidelis quis inueniat. Ubi necessitas vrget excusabilis dispensatio est. vbi vtilitas puocat laudabilis dispensatio. vtilitas dico cõmunis non propria. nam cum nihil horũ est nõ fidelis dispẽsatio sed crudelis dissipatio est. Et dicit Panor. in. d. §. qui vero. in. c. cõquerẽte. de cleri. non resi. ꝙ [3] dispensatus propter dispensationem non excusatur quo ad deũ: si fructus qui supersunt non conuertat in pias causas. Uideas ergo q̃ plura possides beneficia ex dispensatione si tibi assint cause requisite ad dispensationẽ. Alioquin timendũ est tibi in foro conscientie vt non valeat tibi dispẽsatio prodesse: naz in decretis de multa: inscriptum est ꝙ papa dispensat: vt quis habeat plura beneficia: sed cõuenienter addit hec no. clausula: cum ratio postulauerit ibi. circa sublimes ꝛc. Que autem ratio postulat vt vnus habeat in eccl'ia tot prebendas/tot beneficia sufficiẽtia: vnde tres vel quatuor sacerdotes seu forte plures honeste ꝛ cõmode possent sustẽtari? vtiqꝫ nõ apparet ratiõabile. ad hoc bo. text in. d. c. diaconi sunt. xciij. di. ppter hoc enim fuerunt data bona ecclesijs ꝛ administratio epis ꝛ alijs platis ꝯcessa vt nullus in ecclesia penuriaz patiat. xij. q. j c. videntes. c. ex his c. episcopus. ideo hanc multitudinem abhorrẽt iura. d. c. qꝛ nõnulli. d. extra. execrabilis. vbi [4] ponunt. xj. incõuenientia q̃ proueniũt ex ista pluralitate bñficiorum: q̃ in effectu enumerat Panor. in. d. §. q̃ vero. vbi dicit ꝙ sola residẽtia nõ est causa prohibẽde accumulationis bñficiorũ: sed ambitio. et qꝛ occupat stipendia pauperũ cõtra intentionem fundatorũ qui propter officiũ fundauerũt beneficium: ꝛ vt fructus superessentes in pias causas elargirent. impotẽtia pluribus deseruiẽdi prestat materiã dissolutioni ꝛ vacatiõis tã in vestib⁹ q̃ in morib⁹: iuxͣ illd ps. pcedit ex adipe iniquitas. Et ppter periculuz animarum. vñ dicit Host. in c. cuz super. de causa pos. ꝛ pprie. ꝙ dispensationes concesse super bñficiorum multitudine sunt odiose ꝛ restringẽde. Cõpos. in. c. causam q̃. de rescrip. in. d. c. duduz. ad hoc c. s. ꝛ. ij. de fi. pñby. in. vj. c. non potest. de pbẽ. e. li. fa. qꝛ illud quod potest fieri per dispensationẽ cẽsetur impossibile. no. Innoc in. c. pastoralis. de causa pos. ꝛ ꝛ prie. Jo. an. in. c. põt. de reg. iur. in. vj. no. in. l. post q̃z. C. de pac. in. l. continuus. §. cũ qs. ff. de verbo. obli. Bart. in. l. apud iulianũ. ff. de leg. j. Panor. in. c. ex pte. de resti. spo. doc. in. c. sup c. de con. ap. ideo nõ debet facile dari sup pluralitate bñficiorũ dispensatio. nam ꝛ licet papa de plenitudine potestatis posset indifferenter dispẽsare: de ptãte tamẽ ordinata nõ debet ar. l. digna vox. C. de leg. ꝛ. ij. q. vij. nos si incõpetẽter. vñ ois indecẽtia in pricipe est impossibilis: salttẽ moris. not. Arch. in. c. super eo. de here. in. vj. hẽ. in. c. nullam. de cõces. pbẽ. ꝛ valde iniquũ ꝛ iniustũ est vt multi esuriãt forte meliores: ꝛ vnus forte ebrius: vilis in verbo: ꝛ pessim⁹ in exẽplo abũ

Margin notes:

3 Dispẽsatio an excuset q̃ ad deũ

4 bñficiorũ multitudo pducit xj. incõuenientia.

det. equa nēpe dz fieri distribu: tio attēta qualitate personaꝝ.c. j.de ma.ꝛ obe.c.cū oēs. de cōsti. Unde ob hmōi pluralitatem di: cit quidā sanctus doc.ꝙ medie tas ministroꝝ dei est quasi rese: cata ꝑ hoc genus auaritie ꝙ vnꝰ plura bñficia sufficientia ꝑmitti tur habere.si eñ cuilibet bñficio ꝑmitteretur dari suus possessor: numerus seruorum dei esset du: plex.qui modo est simplex.fa. qḋ not.Jo.an.in.q.mer.in.c.q̄ ꝯ iu: ra. de reg.iu. in.vj.Hē.in.c. sicut venire.de excel.ꝑla.ꝛ tā magna multitudo sacerdotū et lratoꝛuz viroꝛū bone fame abunde inste taret q̄ ꝓpemodū in oppꝛobꝛiuz cleri mēdicāt.Seq̄re ergo ꝯsiliū tantoꝛum viroꝛuz qui tot bñficia coadunas.et Ber.i eplā quā scri psit Roberto suo cognato ꝛ mo nacho:q̄ de lnla dñi pape relicto rigorosiori cistercieñ. oꝛdine clu niaceñ .oꝛdinē introiuit latiorē. nō tibi frustra q̄s blandiatur de dispēsatione aplica cuius ꝯscien tiā:diuina sententia tz ligatā. et Hen.de gāda. ij. quoli.q. xvij.al le.glo.sup.d.c.non est.dicit.Non est[1]securus quo ad deū cū quo papa dispēsat: nisi subsit causa dispēsandi. Hen.in.c.j.de vo. q̄s eñ nesciat ꝙ sepe papa ꝑ falsas rationes decipit.c.sugilīs.de re scri. cū si.ꝛ aliq̄n immo sepissime precū importuna instātia vinci: tur.C.de pe.bo.sub.l.j.lib.x c. de testāda.de cō.ꝑ.in.vj. De rescrip. qꝛ ꝑ ambitiosam.e.li.d.extra. exe crabilis.in ꝑn.ꝛ forte ſm affectio nes.interdū facit: qꝛ hō est pec cabilis.ꝛ licet[2] habeat pleni tudinē ptātis q̄tū ad ecclesiasti ca bona tpalia et spūalia:nō th̄ hz illā vt dñs:sz vt minister ꝛ dispē sator ꝑncipalis dñi.s. xpi qui est dñs bonoꝛuz ecclesiasticoꝛum.c. nō liceat pape.c. predia.xij q ij. ꝛ licet omnia sint eius: ista tamē specialiꝰ.ar.j.q. iij. saluatoꝛ. xvj. q.j.in canonibus.d.c.cum ex eo. vbi Joā.an. ꝛ Inno. ꝛ alij. in.d. c. cū super.glo.ꝛ Henri.in. c. cau: sa. de ver.sig. Hostiē.ꝛ Joā.and. in.c.cum venissent. de iudi.ꝛ re: fert Hen.vbi. s.illud Ber. ad eu: geniū papam. Cōsideres sanctā romanam ecclesiam cui auctoꝛe deo prees olim ecclesiarum esse matrem non dominā:te vero nō episcopoꝛuz esse dñm: sed vnum ex ipsis.ad hoc. vij.q.j. mutatio: nes.Archid. in.c.j. de sum tri.li. vj. facit quod no.x.distin.c.j.xxij. distin.c.j.ꝙ papa sine causa non potest auferre bona vnius eccle sie ꝛ dare alteri. quod not. Pau. de lig.in cle j. de sum tri.nec etiā tibi blādiaris de ꝯmēda causa le gitima cessante.nam[3] cōmēde bñficioꝛum sine iusta causa vtili tatis vel necessitatis ecclesiarum fieri non debēt.c. nemo.de elect. in.vj.nō [illegible]ro libito voluntatis. Et cū beneficia regularia sint desti: nata religiosis qui regulā sciant ꝛ obseruēt nō debēt transferri ad vsus seculariū qui sunt discipli: ne regularis expertes.ad hec. l. j.cū ibi no.ff.de admi.re.ad ci. ꝑ. cle.qꝛ cōtingit.circa ꝑn.de relig. dom. vbi possunt inueniri boni religiosi.de reli. do.iter quatuoꝛ. de rebꝰ ecc. nō alie.possessiones. Unde q̄dā bonꝰ episcopus pari: sieñ.cū sibi offerret abbatia: ab: sit inquit ꝙ habeaz cum sponsa concubinā.ꝛ Pau.ij.cum pro fi lio regis sibi supplicaret vt duos epatus cōcederet.etiā inq̄t:si es set filius dei non cōcederem.ab: si:[4]vt in ecclesia dei ponā bi: gamiā.ꝛ Inn.vj.suo tpe oēs com

1 Dispē: satio si ne cau sa non reddit securū q̄ ad deum.

2 Papa q̄liter hz ple nitudi nē ptā: tis.

Cōmē: de non fiant si ne cā.

4 Biga: mia nō sit in ecclia.

mendas reuocauit. in extrauag. einsdez q̄ incipit: pastoris. vbi habetur q̄ occasione huiusmodi cōmēdaruz: sicut experiētia docet: vt plurimu; diuinus cultus minuitur: animarum in eis quibus imminet cura negligitur hospitalitas consueta etiā debita non seruat. ruinis edificia patēt: ipso-

5

Ecclesie bona dispēsentur fm qd placere xpo p̄sumit.

rumq̄ iura in spiritualibus ⁊ tēporalibus collabuntur. Et q̄uis papa nō habeat superiorē in terris: illum tamen habet in celis: ideo[5] dispensatio bonorum ecclesiasticorum non dz ab eo fieri nisi in illis casibus in quibus verisimiliter apparet qd dominus eorū christus ꝯsensum adhiberet vt ptās sub ratione restringatur xj. q. iij. illa. xij. d. c. j. not. Card. in extra. Bonifa viij. antiquorū. in extra. rē non nouaz. Hostien. in sum. ti. de pe. ⁊ rem. alias est sub

6

Dispēsans tria cōsideret

ru. de dispē. §. qualiter facienda. spec. titu. ij. alias est sub rub. de dispē. §. qualiter autē. Et dz [6] respicere ad tria. s. quid liceat secundū equitatem: qd deceat fm honestatem: ⁊ quid expediat fm necessitatem: vel vtilitatē. c. magne. §. ⁊ quidē tria. de voto. vnde optime dicit Henri. in. c. cum ad

7

Dispēsatio sine causa ē periculosa.

monasterium. de statu mo. q̄ dispensatio pape q̄ fit contra ius positiuū fundatū sup aliqua ratione naturali: vt si papa dispensaret cū indigno totaliter q̄ haberet bñficiū ecclīasticuz. contra c. nihil. de elec. c. graue. de p̄bē. c. indecorum. de eta. ⁊ qua. non excusat quo ad ecclīam triumphātem facta sine causa propter ver. cum ratio postulauerit positū in d. c. de multa. Henri. in. c. p. opo suit. de cōce. p̄. Panor. in d. c. non est. ⁊ c. a nobis. de deci. fatis pōt colligi ex di. extra. execrabilis. in p̄n. Sec⁹ in dispensatione que fit contra ius positiuū volūtariū nō fundatū sup aliqua rōne naturali. puta si dispēset cuz aliquo maiore. xxiij. annis: qui nōdū compleuit. xxiiij. annū: q̄ possit ad sacerdotiū promoueri contra cle. gñalem. de eta. ⁊ qualita. tunc eñ credit Hē. veram Inno. opi. qui dicit in dicto. c. cū ad monasteriū. q̄ papa potest dispēsare sine cā contra ius positiuum. ⁊ p p̄dicta limita opi. Flo. i. d. cle. gratie. vbi cōcludit non esse peccatum obtinere plura bñficia sufficientia cū dispēsatione. verum est q̄ etiā posita p possibile dispensatione pape ad omnē nutum tuum adhuc tua ambitio non euasit periculū nec tu inde reportabis ꝓfectū in foro cōsciētie si tu propter necessitatez aut iustam causam tali te submitteres dispensationi. Hinc sancta clara rñdit quibusdaz fratribus minoribus qui priuilegia relaxationis regule impetrauerant Uolo inquit absolui a papa a peccatis meis: non ab obseruantijs regule ⁊ cōsilijs iesu xp̄i. Et q̄ dispēsatio[7] facta sine cā non teneat in foro cōsciētie non est ex defectu potestatis dispēsatiue pape in se: que plene residet apud papā: sz ex defectu volūtatis: q: fuit p iportunitatem: surreptionē: vel obreptionem inductus ad dispēsandū: sicut in si. dicit Bal. in. l. rescripta. C. d̄ p̄c. per. offe. et ex pte tui q̄ non es qualificatus p̄dictis circūstantijs: q̄ requirunt ad dispēsationē. io non es eius capax: ⁊ si te nō moueāt rōnes saltē terreāt exēpla. q̄ vide in d̄ vita xp̄i gte. ij. c. vij. Guil. parisien. i tractatu de col. bñficiorū. Cātuarien. in fascic. tē. in lib. de vi. ⁊ vir. in libro apum.

fouet[a] ambitio: facultates ac[b] pecunie regnoꝝ ⁊ ꝓuinciarum[c] mirũ[d] in modum exhauriũtur[e]: pauperes[f] discurrendo[g] ad romanam curiam[h] innumerabiles

a ℭ Fouetur. quintũ incõueniẽs concor. s. in proe. §. quibus ad plenum. versic. fouetur.
b ℭ Ac. pro id est.
c ℭ Prouinciarũ. no. [1] ꝙ ꝓuincia differt a regno. si. j. de cau. c. j. §. j. vsi. pecunie ⁊ a ciuitate. ff. de le. cũ de cõsuetudine. Aliqñ tñ appellatione ꝓuincie veniunt regiones: vt Frãcia/Italia/ ⁊ similes. l. ij. §. capta. ff. de ori. iu. in l. etiam. in fi. de ina. vin. in extra. henri. qm̃. vbi Bart. Aliqñ vnus ꝑsidat' d' vna ꝓuincia: ꝑses eñ erat caput ꝓuincie: ⁊ ei suberãt plures ciuitates: vt in oĩbus legib' q̃ faciũt mẽtionẽ de ꝑside ꝓuincie. ⁊ si fuerint facti duo ꝑsides i eadẽ ꝓuincia cẽsentur due prouincie. ff. de offi. asses. si eadem. Aliqñ totũ qđ subest vni metropolitane ciuitati dicebat ꝓuincia. l. si in aliam. iuncta glo. ff. de offi. ꝓcõ. l. j. C. de metrop. lib. xj. vbi bar. Et ita prouincia fm canones distinguit ꝑ archiepãtus [2] et archiepš ẽ caput ꝓuincie. xcix. dist. ꝓuincie. vj. q. iij. scitote. c. q̃uis. de ꝑbẽ. l. vj. c. fin. de ma. ⁊ obe. c. j. de vsu pal. c. nõ ẽ. de spõ. vbi doct. cũ si. ꝑ Car. in cle. dudũ. §. statuim'. de sepul. Aliqñ capit ꝓuincia ꝑ quolibet territorio/siue districtu. in aut. q̃ in ꝓuincia. C. vbi d' cri. agi opor. ⁊ ꝑ qualibet ciuitate. l. fi. C. de ꝑscrip. lõ. tẽpo. vbi gl. ⁊ Cyn. lxxvj. di. vtinã. de sepul. certificari. Aliqñ fit appellatio prouincie eo respectu ꝙ maior eẽ distantia qñ est extra ꝓuinciã q̃ qñ in prouincia: fm quod no. in. c. corã. de ele. vt existens inter ꝓuinciam: si est multuȝ a remotis habeatur ac si ipse esset extra. ⁊ eodẽ modo si existens extra ꝓuinciã sit ꝑpinqu' multuȝ. q2 ꝓuincia est parua habeat ac si esset intra. sic intelligit l. j. C. de dila. iij. q. iij. §. spatium. l. notionez. §. ij. ff. de regu. iur. sentiũt Inno. ⁊ doc. in. c. vltra tertiam. de restit.

d ℭ Mirũ. i. admirabilẽ: et pauẽdũ cuȝ forsitan eorundẽ regnorum et ꝓuinciarum depsilo lacerdotio: exhaustoq; thesauro ipsa regna et ꝓuincie reddãtur debiliora in aduersis. s. in pe. §. q̃bus ad plenum. ver. sub tali.
e ℭ Exhauriunt. subtili ingenio tanq; a barbaris. l. ij. C. de ꝯmer. ⁊ mer. cle. abusionib'. in princ. de pe. ⁊ remis. et hic est. vj. inconueniens. si. j. de cau. c. j. §. j ver. pecunie. ⁊ in. d. §. quibus. proxi. alleg.
f ℭ Paupes. quos defendere dȝ ecclia. lxxxiiij. dis. c. j. ⁊. ij. lxxxviij. distinct. episcopus. xxiiij. qõ. iij. si quis de potẽtibus. c. licet. de censi. c. ex parte. c. ex tenore. cum ibi no. de foro compe.
g ℭ Discurrendo. pro obtinendis gratijs expectatiuis.
h ℭ Curiam. que est vbi papa est [3] nam vbi papa: ibi roma. not. doct. in. c. ego. de iureiuran. Archi. vij. qõ. j. scire. in. c. presenti. de preben. in. vj. ges. in extrauagan. Joan. xxij. execrabilis. Nec debet papa transferre curiam sine sedem suam de roma ad alium locum: nisi ex magna causa. ad hoc. c. q̃uis. xxj. distinctione. xxiiij. qõ j. rogamus. vbi Archidiaconus. c. per venerabilem. §. rationibus. versicu. sane. qui filij sint legi. c. fundamẽta. §. ne autẽ. de electio. in. vj. vbi Ar:

1 Prouincia qualiter accipitur.

2 Archiepš est caput ꝓuincie.

3 Roma ibi/vbi papa.

vexationes [a] subeunt [b] et inter viarū discrimina [c] nōnunq̄ [d] spoliant [e] occidunt ⁊ varijs affliguntur [f] pestib⁹ [g]: atq̄ etiā suis primonijs [h] ac parentū opib⁹ exhaustis [i] graui [k] egestati [l] subiacere cogunt [m] plurimi absq̄ iusto titulo [n] bñficia sibi vēdicāt [o] ⁊ nō q̄b⁹ iu:

chidia.⁊ Jo.an.in nouella.

a ¶ Uexationes.i.labores et penurias.

b ¶ Subeunt. sunt tñ sub protectione pape cū bonis suis.xxiiij. q.j.si quis romi petas.c.j de pe regri. sed illa iu

4 Patrimoniū qd dicitur. ra loquūtur de peregrinis qui ex pia causa pe regrinant romā si autem ex alia causa nō sunt ꝓpter ea sub pro tectione pape.ad hoc.c. causam. ij.qui filij sint legi. de quo p Inno.in.c.vt debitus.de appel.Panor.in c.meminim⁹.eo.ti.nisi ꝺm qd habet in extraua. Euge.iiij.di

5 Ecclie bona sūt patrimoniū xpi uina.⁊ hic est.vij. inconueniens.

c ¶ Discrimina. i. pericula que sunt in mari ⁊ in terra.l. senatus ff.de donatio causa mort.l.iiij.C. de iusti.⁊ sub.C.de offic.rec. pro. l.ciuitas.

d ¶ Nonnunq̄.i.aliquando.

e ¶ Spoliantur.bonis.

f ¶ Affliguntur.vij.

g ¶ Pestibus.i.morbis.

h ¶ Patrimonijs. i. bonis proprie[4]dr patrimoniū qd a parētibus ꝓcedit C.qñ ⁊ qui.quar.ps. l.ij.lib.x.C. de admi.tut.l.lex que tutores.Sed late bona alicuius vndecunq̄ proueniunt vocantur patrimonium:vt hic.ff.fami.her. lucius.C.de sacr.sanc.ec.iubem⁹. c.tuis.de p̄ben.c. abbas.qd met. causa.Et bona ecclesie[5]dicuntur patrimonium christi.c. cum secundum.de pre.c.cum ex eo.de electio.in.vj.

i ¶ Exhaustis.i.cōsumptis.tū qr sine magnis laborib⁹ ⁊ expensis nō pt q̄s romā.ꝓficisci.c.tū ex literis.in fi.de in integr.restit.j.de

cau.c.j.§.j.ꝟ si.sic bñficia. tum qr gratie expectatiue nō poterāt si ne sumptib⁹ obtineri:⁊ qd peius erat adhuc restabāt ꝓcessus qui suscitabantur ex multiplicatione dictarū gratiarū.ꝫ.in ꝓ §.quibus ad plenuz. ꝟ.suscitantur.

k ¶ Graui.nō si bi;sed dño ꝯgra uis est cui seruit egestas.no.in.c. cū ꝺm.de prebē. ⁊ ifelicissimū ge nus infortunij est fuisse felicē:ait Boe.alle.Jo. and.in.c. ex pte.de consue. difficilis eñ est vite mutatio.in aut. de mona.§.hoc aūt nobis.col.j.no.in.c.repiuntur.de pe.di.ij.vñ paupertatem vincēs victor habet.de pe.di.ij. si eñ inq̄t ⁊ idō qr paupes egestate grauant: multis ꝑuilegijs releuant. de q̄bus no.in.l.si q̄s ad declinādam in.l.nōnulli.C.de epis.⁊ cleri.Archi.in.c.paup.xj.q iij.l.c.stat utū. .§.insup.ꝺ rescrip.i.vj.vbi dt q̄ a talib⁹ꝑuilegijs liberet nos dñs.

l ¶ Egestati.i.paupertati.ff. de pos.l.bona fides.

m ¶ Cogunt.in opprobriū cleri. xciij.di.diaconi.ibi:mēdicat infelix vbi inuehit in episcopos aua ros ⁊ ambitiosos.⁊ hoc est.ix.inconueniens.

n ¶ Titulo. sine quo beneficia ecclesiastica obtineri nō possunt c.ex frequentibus.de insti.c.j.de regu.iur. Et de multiplici significato huius dictionis titulus. nota.in.c.dudum.ij.de elec.in.c. fin.de offi.archipres.Archi.l.dist. si quis diaconus.

o ¶ Uēdicāt q̄ dimittere tenent ex q̄ sciuerūt iniustitiā tituli q̄cūq̄ tpe ēt ignoranter tenuerint

re debent illi obtinēt: sȝ nōnūq̃ hi qbus aut circūveniendi[a] pximum[b] maior astutia[c]: aut ad litigandū facultas[d] suppetit vberior[e]: sub involutiōibus quoq̃[f] prerogativarū[g]: aut anlationū[h] aliorūq̃ hmōi gratias cōcomitā-

beneficia:[1] q̄ non sunt prescriptibilia quo ad titulū ad vtilitatem iniuste possidētis.c.j.de reg. iur. in.vj. no j.de pa.pos. ca j.§.j. ideo ex tunc tenentur ad restitutionē cum fructibus.ca.dilecto. ad fi.de pben.vbi Panor.glo.& do cto in.c.cū sup. de causa pos. et ppie.hostiē. et Henri.in.c. nisi cū pridē.de renunt. Bone aūt fidei possessor in bnficialibus nō tenetur ad restitutionē fructuū/ sicut nec in tpalibus: iuxta no.in.l.ex diverso. ff. de rei ven.in.c.gravis. de restit. spo. nisi ius ei resisteret: tūc teneretur ad restōnē oīm fructuū.ar. l.queadmodū.C.de agri.& censi. lib.xj.l.iubemus.C.de sa. san.ec. c.qui cōtra.de regu.iur. in. vj.de quo Bar.in.l.sed & si.§.scire.ff.de peti.here. Panor.in.d.c. gravis. in.c.in literis.de resti.spo.de ro. deci.xxij.xxiiij. &.xxv.Henric. late in.c cum dilect⁹. de iur.pa.& hoc est.x.incōveniēs.si.s. in x.§. quibus ad plenū. ver.beneficia.j.de cau.c.j.§.j.versi.sic beneficia.

a ¶ Circūveniendi.i. decipiēdi.

b ¶ Proximū.sic quilibet clericus dicitur pximus.in.c.nulla.de cōcei.prebē.vbi Joan. and.& etiam qlibet nature nostre particeps. de peni.dis.ij.proximos.in.c.j.§. hoc ergo.de sa.vn. dicitur etiam frater.c.ad mēsaz.xj.q.iij. Pan.in c j.de his q̄ fiūt a maio. par.cap.

c ¶ Astutia.in malum sonat: id est calliditas & dolus que nō debet prodesse.c.sedes.de rescrip.c. ex literis.de dolo & cōtu.cū simi.

d ¶ Facultas.qua [2] confisi litigiosi fatigāt pauperes laboribus et expensis: vt cōpellātur cōponere aut cedere iuri suo.c. nōnulli.de rescript.j.de cau.c j.§.j. versi.atq̄ ita.nihil em̄ pertimescūt quod redimere nūmis existimāt c.paup. xj.q. iij.

e ¶ Vberior: id est abūdantior.

f ¶ Quoq̃. hic cōtinuat: in.c. quorūdā.de elec. in vj. vbi Archidi. Aliqñ implicat. in.l.illud.vbi glo. de peti.heredi.l. labeo.ff.de pac. Aliquādo superfluit.c. si motu. de preben. Aliquando similitudinē no. l.ij.ff. pro he.vbi gloss.

g ¶ Prerogativarum.inter expectantes paris date.

h ¶ Antelationū. de quib⁹ in.c. pe.de prebē.in.vj. c. auctoritate. c.vlti.de cōces.pben. eo.lib. Et p clausulā anteferri nō preferebatur impetrans primis quib⁹ erat quesitum ius in re.bene aūt illis quibus erat quesitum ad rem.in d.c.auctoritate.no.Jo.an.in. d.c. vlti.facit qđ not. Archi.& Domi. in.c.si postq̃.de prebē.in.vj. not. Cōpos.in.c.cām que.de rescript. Archi.in.d.c.pe.vbi per illū text. nisi eius gratia esset nulla propter surreptionē vel annullanda ob defectū persone: tunc primus impetrās admittetur ad beneficiū vacaturū. ex quo [3] em̄ illa clausula nō est sortita effectū nō preiudicat primo impetranti.c. nō prestat.de regu.iur.in.vj.nam clausula de anteferri videtur apposita dūtaxat in favorem ipsius impetrātis.ergo eo repulso videtur sublatū impedimētū quo ad primū: nec poterit ordinarius alteri cōferre.ad hoc.ff.de vsufruc. l.sub cōditione.de cōt.emp.l.sua-

1 Beneficia q̄ ad titulum nō sunt prescriptibilia.

2 Litigiosi fatigant pauperes.

3 Cla anferri quē effectuȝ habet.

dum.no. Archi. in.d.c.pe.fa.quia quādo prim⁹ impetrans ex facto suo excluditur: secundus impetrans a papa obtinebit illud beneficiū/ nō aūt aliud auctoritate ordinarū.c.si cleri cus.de prebē.in vj.sed iste q̄ habebat [4] clausulam anteferri fingitur primus impetrans: ergo ipso repulso ali⁹ apostolicus obtinebit. clausula enim anteferri nō destruit gratias precedentes: sed eam habens illis prefertur destructa ergo gratia eius remanebit bñficiū habenti priorē gratiam. idem si habens dictā clausulam anteferri ei renuntiet: nec velit ea uti: valebit collatio facta primo. no. Joā.an.in.d.c.pe. in no.fa.ff.d mi.l.si iudex.qd not. infra circa fi.huius.§.qd limitat la.qñ renūtiat ante collationē factam primo: qz si renūtiaret clausule post collationem factā primo nō valeret nec validaret collationem que iam erat nulla.per not.per Jo.an.in.c.statutum. de preben.in.vj.in not.

4. Clāañ ferri d̄struct a cuius erit bñficium.

5 Scia l ol etate ē ap: peten da.

6 Nobil z nō erubescat discere a minimis.

7 Studētes db⁹ pollere decēt.

a ¶ Inuenire. xj. inconueniens.

b ¶ Iuuenibus. qui dociliores sunt q̄ senes. in proe. instit. ibi cupide legum iuuēcuti. l. precipiūt. ff. de edil. edic. et post .xiiij. an. ad sciētiā iuris accedere debēt. l. s. §. et qñ. C. de stu. lib. vr ro. lib. xj. insti. de leg. §. sed ne in primis. ff. de an. le. liberto. §. fi. prius tamē edocti in grāmatica/ rhetorica/ et dialectica quas in puerili etate discere debent. Si tamen in iuuentute [5] nō studuerimus: senes discere nō contēnamus/ imitando iurisconsultū qui dicit. et si pedem in sepulchro haberē: adhuc discere vellem. l. apud iulianum. ff. de fideicō. li. et btūs Augustin⁹ senex a iuuene et cpūs tot annorū a collega: necdū amicu lo parat⁹ sum edoceri. xxiiij. q. iij. si habes. prouerb. j. Audiens sapiens sapiētior erit. et christ⁹ inuent⁹ est in medio doctorū audiēs illos Luc. ij. Ideo [6] eē ppter opprobriū senectutis vel nobilitatis nō erubescat discere a minimis. xxxvij. dist. nullus. xxij. dist. de cōstātinopolitana. nulla vt inquit Senec. etas sera est ad discendū. Refert Ualerius lib. viij. titu. vij. q̄ socrates etate ꝓuectus fidibus tractādis operam dare cepit: satius iudicans eius artis vsum sero q̄ nunq̄ percipere. et Ora. non possis oculo q̄tum contendere linceus: non tamen idcirco contemnas lippus inungi.

tium/ fraudes plurimas ac deceptiones contingit inuenire. [a] Iuuenibus [b] etiam qui studio [c] ite

c ¶ Studio. vt dicit hugo in didascalico de studio legendi: tria sunt studentibus necessaria: natura/ exercitiū: disciplina. natura: vt facile audita percipiat/ et percepta firmiter retineat. q̄ enim doctrine operā dant: ingenio [7] simul et memoria pollere debent. ad hoc. c. j. de of. prin. ibi capaces censum. rc. In. ij. c. colligit Host. quinq̄ necessaria studioso: et in pe. sum. Pau. in pe. cle. q̄ duo scz ingeniū et mēoria in studio sibi ita coherent vt si desit alterū neminē ad pfectū ducere possit: sicut nulla prodesse possent lucra vbi deest custodia. ingeniū inuenit: memoria custodit: in exercitio consideratur vt labore et sedulitate naturalem sensum excolat. duo sunt q̄ ingeniū exercent: lectio/ et meditatio. de renun. post trā slationē. §. j. ver. itē si quis. ibi

per exercitiũ lectionis.z pau.ad Thimo.Attēde lectioni z exhor tationi zc.c.j.xxxviij.di.ingeniuz e natura pficit.et/ vsu iuuatur/ imoderato labore cõtunditur/z tē perato acuitur

exercitiis. nã cui rarum [a] z virtuosis [b] operib' in iij.ex multis.hec libet artificio: p; tedere [c] deberet dat [d] materia [e] sup Salu. Sic. bene experientia

et exercitiũ incrementũ .ff. de le. iij.l.legatis.§.ornatricib'.C. de iur.co.cõ.l.j.§.13 cũ.cũ ibi no.c. q̃ sit,iuncta glo.de elec.in.vj.in ex. bene.xij.qñ.z ad studiũ multum pdest disputatio .ff. de mu.z ho. l. numerũ.§.iuxta.cũ ex argumē tis z collationibus frequēter la tens veritas aperiatur. in extra. Jo.xxij.q: nõnunq̃.z veritas se pius examinata citi' splendescit in lucē.xxxv.q. ix.graue. in disci plina attenditur vt laudabiliter viuens mores cum scientia com ponātur de quo infra.

a ¶Literarũ. ama [.] scientiam scripturarum: z carnis vitia non amabis.de cõse. di.v.nunq̃.tñ a iuuenibus comedie z fabule tur pes z amatorie legi nõ debēt q2 sunt incētiue libidinũ.c.sacerdo tes.c. legāt.c. ideo xxxvij. distin. Nec in secularibus scientijs om nino est insistendũ.c.nõne.eo.ca. et.q.Jo.fab.in pro.insti.

b ¶Uirtuosis. mores preferũtur scientie.argu.xxxiij.di. sedulo.l. magistros .C. de pro .z me. lib.x. patet ex ar.literal.ps. Bonitatē et disciplinā et scientiā doce me que tria exponit Ant.in.iij. par te sum.ti.v.c.j.inducens illũ ver. ad tria requirendũ in studeñ. de elec.cum in cunctis.ibi grauitas morũ z literarũ sciētia.S.de elec. c.j.§.deinde.ibi morib' grauē zc. infra eo.§.itē vt de cetero ibi mo rib' z scia. ideo scholares bene

morigerati sunt pferēdi doctori bus male morigeratis: cũ docto res debeāt iter alia pcellere scho lares morib'.d.l.magros.no. C. de anno.ci .l.j.xj.pts .j .q.j. vltis simus.Arch.j.q.

Illaudabit' em est scia que vitā maculat. ad hoc c.nisi cũ pridē.§.p defectu.de re nũ.Nec scholares ihoneste viuē tes debēt gaudere puilegio scho lariũ.C.de curi. z sta.l.p id tps.li. xij.panormi.in.c.j. de iudi.ad fi. Ideo bñ dictũ fuit. mores ornāt sciam. Et sapiēs quidā cũ de mõ z forma discēdi interrogaretur. Mens inq̃t hũilis studiũ q̃rendi vita quieta:scrutiniũ tacitũ:pau pertas: terra aliena. Hec refe ra re solent multis obscura legēdi.

c ¶Intēdere. in studeñ. requirit magna[1]attētio. nã studiuz est vehemens animi applicatio ad aliq̃d agēdũ.l.j.§.huius studij.ff. de insti.z iur.c.ex studijs.de pre sump.S.de elec.c.j.in prin.z ma le attenti parũ pficiũt.glo. in.l.j. C.de stu.li.vr.ro.lib.xj.

d ¶Datur.xij.

e ¶Materia.q̃ periculosa est:pre sertim monachis' .c. periculosa. de sta.mo.li.vj.z religiosis.d. offi. or.q̃to.c.cũ singu.de pb.in.vj.ne cle.vel mo.vt piculosa. eo .li.cle. ne in agro.§.q2 ṽo.de sta.mo.est etiā scłaribus inhibita.S.in p.§. qb' ad plenũ.ṽ. bone.de pre.q2 intātũ in ex.Jo.xxij.execrabilis. circa prin. nec valeret cõsuetudo dāe licentiā vagādi:nec eā posset dare platus. vagari eñi sonat in vitiũ:nõ talis cõsuetudo vel licen tia esset ꝯ bonos mores z vtilita tem eccliaꝝ.c.j.de ꝯsue.no.Inn. c.ex tue.de cler.non residen. vbi

1 Scia fugat carnis vitia.

2 Studiũ descri ptio.

dicunt doct. q[3] solū delictū va: gationis est sufficiens ad priuandum quē bñficio etiā si bñficiat⁹ ex natura bñficij non teneretur ad residentiā personalē. ad hoc. c. nō oportet. cū c. seq. vbi. q. j. euagādi qui sepius p litiū anfractus[a] et varios discursus rōne grarū ipsarū turbātur et indebite tur. Ordinarijs collatorib⁹[b] iuū ministerium[c] subtrahitur[d] et confunditur[e] ordo ecclesiasticus[f] dum vnicuique sua iurisdictio[g]

3 Bñficio priuari pōt vagabundus.

a ¶ Anfractus. ȳ in p. ver. §. in p. §. quibus ad ple: nū. ver. bñficia.

b ¶ Collatori: b⁹ et patronis ec clesiasticis. §. i p. §. quibus ad plenū. ȳ. pronorū.

c ¶ Ministeriū. i. officium et potestas conferendi beneficia.

d ¶ Subtrahitur. ȳ. p gratias expectatiuas: quibus presertim vbi erat decretum ligabātur manus ordinariorū. de quo Jo. an. in. c. soli. de cō. pre. in. vj. §. ti. j. c. licet. in prin. cum ibi no.

4 Collatio est iurisdictionis.

e ¶ Confunditur. qui tñ deberet per papam seruari. j. §. anna. c. j. ver. et si. qđ absit. nec debēt nasci iniurie. vñ iura nascuntur. C. vñ vi. l. meminerit. c. aliter. ij. §. accu.

f ¶ Ecclesiasticus. qui dicit hierarchicus. §. in pro. §. quibus ad plenum. ver. indeq̄.

g ¶ Jurisditio. no. [4] collatio beneficiorū est iurisditionis. vñ potest fieri per cōfirmatū in epm ante ɔsecrationē. c. suffraganeis. c. transmissam. de elec. cū ibi no. et potest fieri extra territoriū cum sit volūtarie iurisditionis. c. nouit. cum ibi no. de offi. leg. nisi in casu. c. statutū. de prebē. in. vj. tñ in translatione iurisditionis non venit nisi specialiter exprimatur c. si. de offi. vica. in. vj. nec ad capitulum sede vacante transit: licet succedat iurisditione. c. illa. ne se. vac. c. j. eo. ti. in. vj. ideo dicit Jo. and in. c. q̄ꝙ. de elec. li. vj. in no.

5 Collatio cōputat inter fruct⁹.

q collatio beneficiorū nō est proprie iurisditionis epalis cū multi reperiantur non epi habentes collationes: et multi sint epi non habentes collationē beneficiorum: sed cōfirmatio et institutio sunt ppie iurisditionis episcopalis c. conquerente. de offi. ordi. c. cū ex iniuncto. de here. iō trāseūnt ad caplm, non collatio libera. hanc rōnem impugnat Panor. in. c. cū ol'm. de maio. et obe. qr collatio bñficiorum vbi nō est dare patronū: de iure cōi spectat ad epm et caplm. not. in. c. si. de sup. neg. prela. in. c. cum ecclia. de elec. in. c. irrefragabili. de offi. or. et sic est iuris epalis. vñ inferiores nō possunt hanc potestatē sibi vendicare: nisi de iure speciali. hinc est q patronis fuit gratiose cōcessum vt possent presentare. c. iij. de iure patro. reliq vero sunt epis reseruata. xvj. q. vij. c. j. c. oēs basilice. x. q. j. regenda. c. j. de capel. mo. et alie sunt rationes quare collatio libera non trāsit ad caplm: qr [5] ɔferre, cōputatur inter fructus, vt not. in d. c. cum olim. fructus aūt debent reseruari futuro successori. c. quia sepe. de elec. in. vj. cle. statutū. eo. titu. c. si. de offi. or. in. vj. cum si. et qr collatio, est quedā donatio et in ea vtitur. eps quadā liberalitate in cui cōferēdo. c. relatū. de pre. no. in. c. q̄uis. de pbē. in. vj. in institutione vero et cōfirmatiōe nō est liberalis: ideo noluerūt iura q futurus epo priuaret hmōi liberalitate q̄ nō trāsit in visitatorē datū ecclesie cathedrali vacāti ab alio q̄ papa: qr non pōt

conferre hmōi bñficia ad solum epm spectantia.c.si de sup.ne.p: lato.in.vj.nec coadiutor prelato datus.no.Jo.mo.r Archi.in.c.j. de cle.egro.in.vj.per illū tex.vbi et phibetur ąlibet alienatio: et si fuerit a papa. r qr in ghali mā dato.rc.in. d. c. si.de of.vica.Jo. an.dicit in.c.si, de cleri egro. et Jo.de imo.post eum q [1] si coadiutor datus est quo ad spiritualia prelatus cōfert bñficia de cōsensu coadiutoris: nisi vbi vlatus nō esset sane mentis:tunc coadiutor conferret. Sed. Old.ęsi. xliiij.distinguit r bene.et Do. in d.c.j. q si causa ppter quā datus est coadiutor concludit ppetuuz impedimētum alienationis mētis vel intellectus:qr is cui dat⁹ est demens est vel furiosus:tunc coadiutor poterit conferre beneficia si diceremus cōtractū ecclesie diutius vacarent cum ignoratur qn moriatur vel resipiscat.C. de vsufruc.ambiguitatē. nec ob. q sit prohibita alienatio:qr intelligitur de voluntaria: sed isto casu collatio bñficiorū est necessaria ppter periculū diutine vacationis.r inter istas est differētia ff.fami. hercis.l, alienationes. l. aliam.ff.de noua, Item cōparo huiusmodi coadiutorez curatori furiosi qui habet pñtare sicut tutor ifantis presentat:etas eni illa ignorat[2] quid videat.C. de fal.mo.l.j.r tutor habet loco dñi in rebus pupilli.ff.pro emp. qui fundū.de fur.l.interdū.§.q tute: lā.no. Bur.in.q. Do.lxxviij. glo. r Jo.an.in no.in.c.ex eo.de elec. in.vj. Arch.xvj. q.vij. decernim⁹.

nō fuat[a] romaniq pōtifices dū officia[b] iferior sibi nimiū[c] vendicāt[d] a maiorib⁹ r magis fructuosis operib⁹ vniuersale bonū ęcernētibus retrahūtur[e]:nec inferioruz directioni[f] atq correctioni[g]

Si autē cū dādi coadiutorē non ęcludit alienationē mētis:sed solum reddit impotētem quo ad exterioza in facto cōsistētia:qr pōt esse senect⁹ vel infirmitas corp⁹ grauās, sed mētes augmētans c.·.c.nisi cū pridem.§.alia ꝟo. de renū. tūc collatio non videt pertinere ad coadiutorē: sicut nec nuptie ad curatorem adulti. C.de nupt.l.copulādis.ad hoc.c. si anniū.in si.de iudi.in.vj.qd no. Pan.in.c.d rectorib⁹.d cle. egro.

a ¶Nō seruatur.xj.q.j. puenit. infra.de cau.c.j.§.j. circa princi.

b ¶Officia. absurdū est si pmiscuis actibus rerū turbētur officia.C. de epi.r cleri.l. repetita.de testa.l. cōsulta.rcij.di.diaconi.§. nūc aūt.xcv. di. esto subiect⁹.r sicut indecorū est[3] vt in corpore hūano alterū mēbrum alterius fungat officio: ita nimirū noxiū est si singula rerū ministeria psonis totidem nō fuerint distributa.c.j. lxxxix.distin.

c ¶Nimirū.in malū sonat om̄e qd est nimiū vertitur in vitiū. j. eo,titu.§.item vt de cetero.c. nimis.de iureiurā.in auē.vt deter. sit nu.cle.col.j.c.j.de relig.do.lib. vj.Joan,an.in rub.de auē.et vsu pal.vbi allegat illud Theren. vt ne quid nimis.

d ¶Uendicant.i. appropriant et applicant.c.ū. iuncta glo.de donainter vi.r vro.i extra.Jo. xxij. execrabilis. cir.prin.

e ¶Retrahuntur. xiiij. inconueniēs.si.j.de cau.c.j.§.j.versi.r q vide no.s.de electio.c.licet.§.j.

f ¶Dirc.ad ꝟtutes abōoemores

g ¶Correctiōi.a.malis r vitijs.

1 Coadiutor an possit bñficia conferre.

2 Infās nescit quid facit.

3 Membrum vnum alteri⁹ officio nō fungatur.

a ¶ Inuigilāt. inuigilare tñ eos rum incūbit. officio. j. de cau. c. j. i prin. de offi. le. c. j. lib. vj. cle. pastoralis. de re iu. cle. dudū. in prin. de sepul. Hostie. in sum. de pe. et remis. §. de sit ef fect⁹. vñ dicit ro.

Inuigilāt[a] sicut publica[b] vtilitas

4 pon. amplecti-

Faber prim⁹ scholis pōt in de, ex pelli.

mur volūtarios pro subditorum quiete labores & noctes qñq; trā gimus insomnes vt scandala remoueamus. in pro. vj. c. frequēs. de rest. spo. eo. lib. idem dicit im perator in auth. vt diu. subscri. ha. in prin. coll. viij. in auth. vt iu. sine quoquo suf. in prin. colla. ij.

b ¶ Publica. que preferēda est priuate maxime vbi in ea includitur priuata. ar. ff. p so. l. actiōe. §. j. labeo. & cadu. tol. l. j. §. fi. vbi Cy. & legis. & l auth. res q. cō. de le. de post pre. bone. j cum ibi no. c. sciat sācta glo. vñ. q. i. no. in. c. lz. de regula. tñ iudex & platus debent pferre bonū publicū priuatorū; priuatū nō includit sub publico. similiter pōt intelligi dictū philosophi: meli⁹ est bonū gentis q̄ vnius hois: & bonū quāto cōmuni⁹, tanto diuini⁹. qđ no. i. l. j. C. de stu. li. vr. ro. lib. xj. q̄ si faber habet [4] apothecā iuxta scholas: ita q̄ impediat exercētes studiū debet per iudicē expelli propter bonū publicū qđ initit scholaribus. in auth. habita. C. ne fil. p pa. de quo per glo. & Bart. i. l. j. ff. solu. ma. Cy. in. l. altius. C. de ser. & aqua. Jmo. in. c. vestra. de loca. pano. in. c. fi. de iudi. nec debet platus ppria sua negotia preponere negotijs eccl'ie sibi cōmisse. xij. q. iij. quicūq;. vbi Archi. ideo dicit Hostien. in sum. ti. de maio. et obe. §. & ad quid. Hen. in. d. c. licet. q̄ si eps precipiat clerico suo q̄ vadat romā vel alibi p nego-

5 Patri an patrie po tius parendū sit.

tijs ecclesie sue non pōt se excusare pter curā rei familiaris. & filius tenetur magis iuuare rē publicā q̄ parētes. p hoc. ff. de cap. et postli. re. l. postliminiū. §. fili⁹. cū ibi no. & reli. & sum. fu. l. minime. ar. ex or. iure re. in. l. aduocati. C. de aduoc. di. iu. vbi Cy. vbi pponitur patria parētibus. in. l. quicūq;. C. de coarta. li. xij. ar. cōtra. l. veluti. ff. de iusti. & iur. vbi parentes preferūtur patrie: & ibi Bar. facit. l. hi q. cū. l. se. ff. & pos. n. Jo. an. in addi. spe. ti. de aduo. §. j. ver. quid si pa ter. dicit [5] q̄ si pater precipiat vnū & patria cōtrariū iustiori. parendū esse. pro hoc. ff. ne quis eū qui in ius voca. l. j. in fi. cū. l. seq. si eque sint iusta obediat patrie per iura allega. Aliū dicunt aut vterq; precipit rem illicitā tunc nulli debet obtēperare. l. ad ea. ff. de reg. iu. c. dño guerrā. hic fi. l. col. x. c. si dñs. c. seq. xj. q. iij. aut qlibet rem licitam tunc q̄ patri est obediendū per iura pro hac parte allē. fa. qđ not. Spe. d. ver. qđ si pater. q̄ filius videns aliquē volentē interficere patrē: & aliū volentē cōburere patriā debet pri⁹ succurrere patri. nam pater et filius censentur eadē psona. C. de impu. et al. sub. l. fi. & iure naturali filius tenetur obedire patri: et ecōuerso. insti. de iure na. in p̄n. j. dist. ius naturale. fa. l. ij. ff. de re cepta. l. qui cū vno. §. fi. de re mil. l. ij. ff. i ius vo. vt eāt. aut sa. l. ij. §. volūtatem. so. ma. sed dicūt hoc fallere in vasallo q̄ in dubio teneatur potius iuuare dñm q̄ patrem aut filiū. per ter. in. d. c. domino. §. fi. vt ibi no. Capo. len. gl. in. c. de forma. xxij. q. v. sed Guil. de cu. in. d. §. fi. vult contra dicēq

nū.§. intelligi debere qñ certum est q pr̄ et filius se illicite habent erga dñm.fa. qđ habet in spe.tit. de aduo.§.j.ver. sed nunq̄ clerí cus.et ver.ite3 q postulat. qđ no. Host.in.c. fi. de postu.c. petitio. expoſcit[a]. Que oīa grauē ꝯfusio̅ ne statui clericali et sacerdotali[b]

aut patriam ꝑdere dʒ filius. ob secrare patrem ne id faciat: si ni hil proficit minari qđ accusabit eum.etiā ad extremū si ad pnicie̅ patrie res spectabit pr̄ie salute̅ anteponat salu tí pr̄is. et Sene. trage.vj. ꝑferre patriā liberiſare

đ iureiu.th.d.§. fi. iunc.prin. fa: cit pro primis q i dubio debeat vasallus potius iuuare patriam q̄ paretes: qr ꝯtractio etiā ibidem posita est implicatiua.l.etiam.ff. de solu.l.lt.C.si tu.vel cu.per doc. in.c.cum in illis.de ꝑben.in. vj. et dʒ in.d.c.dño. vasallum debere iuuare dñm ꝫ oēs.s.vbi hʒ guer rā iustam:vel est dubiū.et sequit etiā ꝫ patrē ergo in eodē casu in telligit.fa. qr si pater de directo venit ꝫ patriā: ten eť fili⁹ sibi re sistere.vt.d.l. minime.vbi Bart. impugnādo aūt dñm:et ꝯsequen ti venit ꝫ rēpu. vel principe̅ qui cēset respu.l.fi.C. de qua. ꝑscrip. Itē expressa cōuentione tenetur dño ꝑpter iuramentū fidelita: tis:qđ inducit naturalem obliga: tionē.l. stichū.§.naturalis.ff.đ so lu.l.fi.đ iureiu.et eadē cā si archi eps [1] vocat epm q̄ tenet rega: lia a rege et rex ante vel post vo: cauit eundē licite pōt intermitte: re mādatū archiepī et ire ad re: gē cui honor est deferēdus. xxiij. q.vlt.§.ecce.qđ no.i.c. cū parati. de ap.aut pr̄ ꝑcipit re3 illicitā et patria licitā: tūc teneť potius iu: uare patriā per iura primo alle. nam filius dʒ insurgere ꝯtra pa trē rebellem patrie.no.in.c. forti tudo.xxiij.q.iij.in.c.j. de conuer. infi. Host.et Panor.in.d c. fi. de postu.Pugna pro patria ait Ca: tho.no.in.l.fallaciter.C.đ aboli. et dicit Tul.li.iij.de offi.q si pater conetur tyrannidem occupare

gem decet. et Virgil. de bruto. vincit amor patrie et c. Vale.li. v. cap. vj.

a ¶ Expoſcit ad publica̅ vtilita tē respicit[2] vt crimina punian tur ff.ad.l.aquil.l. ita vulnerat⁹. de solu.l.stichū.§.j.de fideiusso.l. si a reo.§.id qđ. xxiij.q i iij.est in: iusta.c.vt fame.de senten.excom. quia si gubernaculu3 disciplīne omittit restat vt religio naufra: geť.in cle.attēdētes.de statu mo. b Sacerdotali. ar. q[3] appella tione clericorum non veniunt sa cerdotes:quod verum posset es: se in materia odiosa et restringibi li.pro hoc.c.ei cui. de preben. in vj.vbi in rescrip beneficialibus appel. preben. non venit sacer: dotalis.c.fin.de preben.vbi ap: pel.beneficiū non venit dignitas vel rectoria:quia sacerdotes ha bent qualitatem ordinis sacer: dotalis super alios. facit.c. bo: ne.j. de postu prela.not per pa: nor.in rub de vi.et honesta. cle: rico. q appellatione clericorum non veniunt cōstituti in dignita te aut canonici ecclesiaru3 cathe dralium in materia odiosa et re: stringibili per Innocen. in.c. se: des.de rescrip.qr in eis est qua: litas supra alios que non repe: riť in simplicib⁹ clericis. ad hoc. c.statutū.de elec.in.vj.vbi appľo ne ecclesia rū parochialium non veniūt eccľie parochiales colle: giate in materia stricta:qr hñt

1 Regi an sit potius obediē dū q̄ p̄ lato.

2 Criminasunt puniē: da.

3 Sacer: dotes an ve: niant appel: latio: ne cle: ricorū

qualitatē collegū supra curā nisi
vbi sequeretur magna absurdi-
tas si non cōprehenderentur. fa-
cit ca. per exēptiones. de priuile.
in. vj. Frede. consi. xxx. et nisi in
monachis ni-
gris ordinis san
cti bñdicti: quo-
rum ecclesie cō-
uentuales paro
chiales cōprehē
duntur in casu
c. licet canon. de
elec. in. vj. vt in
cle. ne in agro §.
ceterū. de sta. mo
na. sed in mate-
ria fauorabili vbi
indifferenti ap-
pel. clericorum vnirent sacerdo-
tes et oēs cuiuscunq status. not.
Panor. vbi. s. Jo. mo. super ru-
bri. de cleri. egro. in. vj. glo. in. c.
non liceat. de preben. spe. tit. de
rescrip. pre §. ratione aūt cause.
ver. quid si in rescripto. vbi dicit
q appellatione clericorū simpli-
citer facta non cōprehenduntur
epi: nisi forte sit constitutio vel
mandatū generale vel edictum
xxj. di. cleros. no. la. et domi. in. c.
auaritie. de elec. in. vj.

4 Nota q tri q sumit an det ius nominato.

in dispendiū[a] diuini cultus et pre
iudiciū[b] publice salutis[c] afferūt:
possentq grauiorem in futurum
afferre ruinam rebus his in de-
teriora iugiter[d] labentib[e] nisi in
prouideret in aduersuz. Volens
itaq[f] hec sancta synodus super
his oportunū[g] remediū adhibe-
re[h] statuit et decreuit vt pontifex
roman q pro tēpore fuerit eas
deinceps gratias expectatiuas:
aut nominationes[i] nullo modo

cum itaq. cum ibi no.
f Itaq. i. igitur. ff. de his q sunt
sui vel alie. iur. l. j. de le. iij. l. in re
petendis. cum si.
g Oportunū. oportunitas attē
denda est. ff. de
viu. l. mora. de
sol. si soluitur. c.
cū ex eo. de elec.
in. vj. cū ibi no.
in extraua. Jo.
xxij. ecclesie.
h Adhibere.
si. de elec. c. li-
cet. §. j.
i Nominatio
nes. nominatio
multipliciter ca
pitur. aliqn pro
electione. c. cum olim. de re iudi.
et ex tali [4] notatione acquirit
ius nominato: sicut ex electione
electo. ca. si tibi absenti. de pre-
bēd. in. vj. in habitu sz exercitiū iu
risdictionis in actu acqrit p cōfir
mationē. c. trāsmissam. de ele. ca.
auaritie. eo. ti. in. vj. no. in ca. Quā
to. lxiij. disti. Panor. in. c. postq.
de elec. in. c. super. his. de accu.
aliq dicunt q acquiritur ius ad
rem per electionē et consensum p
stitum electioni: ius autem in re
per solū actū cōfirmationis not.
Jmo. et Do. An. in cle. j. vt lit. pen-
den. qd sentit ibidē Jo. an. i ver.
collato. vbi dicit q electus non
pōt dicere bñficiū esse sibi colla-
tum sicut suū: licet possit dicere
illud sibi debitū. ideo si electus
in decanū ecclesie parisien. mo-
riatur in curia ante cōfirmatio-
nē non dicet vacare decanat in
curia: qr ante confirmationē non
pōt dicere suū: sed sibi debitum:
tūc aūt p mortē morientis bñficiū
dicit vacare in curia: qn bñficiuz
erat suū pter dictū verbū colla-

a Dispendium. i. dānū et di-
minutionē. c. dispēdia. de rescri.
in. vj. c. j. vt lit. penden. co. li. cle.
dispendiosam. de iudi. cum si.
b Preiudiciū. si. ver. s. in pe §
quibus ad plenū. in. fi. c. cū olim.
de elec. c. cum inferior. de maio.
et obe. cum si.
c Salutis. que querenda est.
s. in princi.
d Jugiter. i. continue et quoti
die. si. ver. in pro. vj. i prin. lxxxij.
distin. proposuisti.
e Prolabentibus. concor. ex
traua. Jo. xxij. dierū. s. in proe §.

to.vt in.d.cle. de quo per Arch. et alios in.c.si electio.de elect.in vi.de rota decisio.cccclxxix.et durat prima vacatio vsq ad confirmationē que transierit in rem iudi.c.cū sit.c.cupientes.c.auaritie cū ibi no.per Archi. Joā. and.et alios de elect.in.vj.tunc eñi per confirmationē q̄ trāsiuit in rem iudicatā dr desinere prima vacatio.de transla. pla.c.j.et.ij.Jo. and.in addi.specu.tit.de ac. vel pe.§.ss.actionibus.in fi.et.s̄.dicto modo sumit̄ nominatio in.l. nominationes.C.de ap.ij.q.vj.§. nominationes.C. de decur.l.nominationū.cū ibi not.li.x.alia est noīatio solēnis : que equipollet postulatiōi .et fit qñ duo vel tres nominantur pape.vt de vno illorum puideat ecclesie:et ex hac nominatione non acquirit̄ proprie ius noīato:sed quodammodo.c. contra sanctorū.xvj.q.vi.sed nominantes non poterunt variare ex quo illā nominationē presentauerint superiori. sicut dicit̄ in postulatione.c.bone.ij.de postu. p̄la.de ista loquit̄.c.bone.j.in fi. eo.tit. vt ibidē vult Host.licet gl. aliter capiat nominationem qñ oēs eligentes absq solēnitate cōcordāt in aliquo intelligibili assumendo et vadunt ad superiorē vt cum eo dispenset et puideat ecclesie. et ista equiparatur postulationi. alia est nominatio q̄ fit ante scrutinium de aliquo eligendo qñ aliqui pponuntur in collegio tāq boni viri: vt de eis fiat scrutinium. de qua in.c.qđ sicut.in prin.de elec.nec p illā querit̄ ius noīato;sed pñt trāsire nominantes ad eligendū aliū. Alia est noīatio q̄ fit in scrutinio electionis in quo vota secrete et sigillatim sunt exprimēda.c. si q̄s iusto.in fi.de elect.in. vj.nec p talē noīationē acq̄rit̄ vere ius noīato arg.d.c.si tibi absenti.in prin.de ista habet̄.i.c.ppetue.de elec.l.vj. sz noīantes publicato scrutinio non pñt variare. c. publicato. de elec.qñ seq̄ pōt electio: q2 noīat⁹ hz maiorē et saniorē partē vocum. nā si publicato scrutinio nō posset seq̄ electio:q2 vota eligentium reperiunt̄ equalia : aut nō consensit in aliquē maior pars: tunc poterūt electores variare. arg.c. q2 ppter.c.ecclia vestra.ij.iunc. ibi dē glo.fi.de elec.nulla eñi iniuria aut infamia irrogat̄ nomiato ex variatione cū nō habuerit maiorem partē capituli.no. doc.in.d. c.publicato.vbi dicunt q minor pars pōt accedere ad maiorem partē publicato scrutinio qñ ex votis minoris partis non pōt sequi electio: et nullum ius est acq̄situ nominato.facit.c.qđ sicut.gl. in.c.cū in iure.de elect. et predicte nomiationes sunt ad bñficia vacantia. Alie sunt que fiunt ad vacatura:quarū quedā sunt gr̄e expectatiue q̄ dicuntur noīationes:vt hic.j.ver. exceptis. tunc si expectans est receptus in canonicū sub expectatione prebende hz ad eam ius ad rem nō in re.c. pe.de preben.in. vj.c.fi. de cōces. p̄ben.eo li. si vero nō est recept⁹ in canonicū:sed dūtaxat habet gratiā sup beneficio sibi conferēdo:tūc solū habet ius implorandi officiū executoris vt puideat vel faciat sibi puideri.bo.glos in c.veniēs.de renū.glo.et Jnnoc.in c.literis.de rescrip. Jnno.in.c.cōstitutus.eo.ti.spe. tit. de p̄ben.in prin. Pan.i.c.capl̄m.c.seq. de rescrip.lz host.et Hen.aliter dicant in.d.c.lr̄is. q p lr̄as executorias acq̄rit̄ ius ad rē petēdi bñficium

cū vacat.arg.d. c. cōstitutus.c. ac cepimus.de eta.⁊ q̄li. de q̄ p Jo. and.in.c.si soli.de ꝯcess.p̄bē.in.vj. sed hoc iure dānate sunt g̃eexpectatiue regul'r. Alie sunt [1] noiationes que

1 Noiationes vniuersitatū an dēt aliqd iuris.

fiūt ab vniuersitatib⁹ de suppositis graduatis de qb⁹.j.e.tit §. illud cū aliis.§. seq.nec p eas q̄rit ius in re vel aā rē ad bñficia sicut dictū est in gratiis expectatiuis:sed cōsequit noiatus quod da ius p̄paratoriū ad bñficiū capēdū l turno noiatoꝶ obtinēdū sicut phtat⁹.tñ nō oīno edparant noiatio ⁊ phtatio:cum p phtatio nē acqrat ius ad rē ad bñficium petēdū:⁊ actio p̄sonalis ꝯ institutēt.c.cū aūt.c.pastoralis.de iu. pat.argu.c.qm̄.de prebend.in.vj. hosti.in.c.qm̄. de iure pat.ges.in cle.j.de sup.ne.p̄la p gios.⁊ doct. in.c.dilectus. de of.le.henr.in.c. cum Bertholdus. de re iudic.

2 Papa dz esse speculū sanctitatꝫ.

a ¶Ve.p vel.ff. qd̄ quisq̃ iuris. l.j.in prin.de sta.h.l. stichū §.sti chus.sed multis aliis modis capitur.no.Jo.an.in.c.cū ex iniuncto.de no.ope.nuntia.

b ¶Causa.nisi in casu.j. ver. nō tñ.⁊ nisi forte in terris ro.eccle. ratione directi vel vtilis domi nū subiectis. et si causa magna rationabilis et euidens fuerit expressa i l'ris ap.vt de reseruationib⁹ d.ꝫ.de ele.c.j.§.j circa p̄nc. ⁊ d.decreuit.c.13. circa p̄n.c.⁊ q̄.

3 Prelati vitiū subditos corrūpit.

c ¶Pre.i.ante ceteros.ff.qui satisd.coꝫ l.si fi ieiuss.ibi p̄dicendo. c.ij.de of.deleg.in.vj.ibi: p̄dictis.

d ¶Tantorum.que enumerata sunt.s.ver.cui rej.

e ¶Frustra.i.inuanum.c.q: frustra.de vsu.c.j. de accusa.in.vj.et ibi.Jo.and.in no.

f ¶Inferioribus. oēs natura sumus equales: sed culpa exigeñ. aliı̄ sunt superiores: aliı̄ inferiores.xrij.di.d cōstātinopolitana vt supiores culpas puniant et subditos ad cōcordiaꝫ ducant xlv. dis.l3.lxxxix. dist.ad hec.

g ¶Virtutū.oīs virtus detrimentū patiť ab vno vitio.de pe.di.v.dolendum.c.desleat.cū ibi no.de ver.sig.⁊ de virtutib⁹ not.xxviij.q.j.§.ex his. Jo. and.in cle.j. de sum.tri.in cle. ad nostrum.§.vj.de here.

h ¶Exemplar.speculū em̄ [2] et norma ois sctitatis et munditie debet esse papa.s.ti.j.c.j.§.facta. ver.summū.⁊ vita ei⁹ in exemplū subditis ij.q.vij.cum pastoris.iō eius pctm̄ ob altitudinē dignitatis aggrauať.c. homo xp̄ian⁹. cū ibi not.xl.di.c.alioꝶ.ix.q.iii.et suo malo exēplo multos cateruatim secum trahit ad inferos. xl distin.si papa.

i ¶Nō abstineret.vñ leo papa.si nos qui aliena corrigere debemus pctā peiora cōmittim⁹: certe nō veritatis discipuli: sed (qd̄ dolētes dicim⁹) erimus p̄ ceteꝶ erroris magri. ij.q.vij. nos si incōpetēter.nā qd̄ agiť a p̄latis [3] facile trahiť a subditis in exēplū c.cū qdā.de iureiur.c. magne.de vo.c.q̄l'r.ij.de accu lxxxix.dist. nemo.⁊ timēdū est si lāguor nō fuerit i capite curat⁹ totū (qd̄ absit) corpus morbus inuadat. vj.q.j. sunt plurimi.§.verum ij.q. vij.sicut. q: pastore languente grex insidiatoris dentibus laniand⁹

nullave[a] ex causa[b] cōcedat:cum ipse pre[c] ceteris(ne sit tantoꝶ[d] occasio maloꝶ) abstinere dbeat. Frustra[e] enim inhiberetur inferioribus[f] si ipse.qui aliis debet esse omnium bonorum et virtutum[g] exemplar[h] nō abstineret[i].

Ut enim[a] ille[b] sanctissimus et doctissimus Leo[c] papa inquit[d] totius familie[e] domini[f] status et ordo

exponit.vij.q.i. Quis ideo luceat
plati bonis o pib⁹. Mat. v.xxiiij.
q.j.qm vet⁹.xciij.dist. sacerdotes.
§.h.vñ aũt. q2 si tribuãt subditis
malũ exẽplũ grauiter peccant.de
pe.dist.v.cõside:
ret.§.aladuerte
re.ij.q.vij. qs ex
vobis.§. itẽ pau
lus. et grauius
punient.xj.q iij.precipue. poten:
tes enim potenter tormẽta pa:
tientur.viij.q j.illud.
a ¶ Enim.pro certe.
b ¶ Ille.stat demonstratiue.
c ¶ Leo.de quo.xv.di.c.j.§. quar
ta.c.sancta.
d ¶ Inquit.c.miramur.lxi.dist.
e ¶ Familie.quã dz[1] dñs corri
gere et bonis morib⁹ istruere.j.ad
Timo.v.ad Ephe.iiij.xlvij.dist.§.
necesse.xxxv.ij.dist. legãt.xxiij.q.
iiij.duo ista de sym. licet hely. ff.
de pe.l.respiciẽdũ.§.furta.cum si.
ne sanguis.j.pctm familie dz ma
nibus dñi requirat.c.qualr.ij.de
accu.c. irrefragabili. iuncta glo.
de offi.or. An aũt dñs[2] in foro
contẽtioso teneat de facto fami:
lie.dicit Bar.in.l. ne qd. ff. de in:
cẽ.rui.nau.do.An.et Panor. in.c.
j.de resti.spo. dñm non teneri ex
facto familie nisi mãdauerit vel
ratũ habuerit.l.j.§. deiecisse.ff.
de vi et vi ar.c. cum ad sedẽ. vbi
glo.et doct.de resti. spo. tñ de fa:
cto serui tenetur noxaliter. insti.
de noxa.ac.vbi Joan.fab.l.j. ff. si
fa.fur.fe.di.vbi Bar.Jo.fab.ist.d
ob.que ex quasi delict.§.si filius:
fam.et nisi familia delidt i illo of:
ficio seu ministerio in quo est p:
positus dñs: et ipse i illo ministe
rio vtit opa familie. est em tunc
quid imputet dño si nõ elegit ho
nestã familiã.ff.de pub.l.j.vbi p:
posit⁹ ad vectigal tenet ex facto
familie sue seu illi⁹ qui sibi adiũ
xit in illo ministerio. idẽ in nau:
ta q tenet ex maleficio facto p fa
miliã suã:vt in titu.ff. fur. aduer.
nau.insti.de ob. q̃ ex q̃si deli. na.
l fi.ad hoc.c. ge:
nerali.cũ ibi no.
de elec.l.vj.Bar
to.l.d.l.j.d pub.
l.l.de pupillo.§.
si quis ipsis.ff.de noui ope.nun:
tia.l.sed si vni⁹.ff.de iniur. tenet
tñ dño ciuiliter non criminaliter
vt.l.ne quid. ideo si aliquis esset
ppposit⁹ ad custodiã alicui⁹ terri:
torij teneretur ex robaria facta
ibidẽ p familiaz suã siue sit libe:
ra siue seruilis:vt.d.l.j.de publi.
§.familie. ideo ptãs siue rector
tenet ex facto officialiũ suorũ.l.
si post.C.de asser. liberantur tñ
predicti exhibendo malefacto:
res:vt §.familie. et l.cũ si exhi:
buissent.ff.de pub.et hoc cũ quis
exercebat officiũ publicũ secus si
priuatum.vt quia regebat hospi:
tium[3]tunc nõ sufficit exhibere
malefactorem:sed est in optione
damnũ passi,an agat c̃ famulos
an c̃ dñm hospitãtẽ vt.d.l.j.ff.de
fur aduer. nau.et de hoc late per
Bal.i rep.l.obseruare.ff.d offi.p
consu. et not. q licet nomen fa:
milie diuersimode accipiatur se:
cundum diuersitatem casuum.l.
pronuntiatio.ff. de verbo. signi.
l.fin.C.eo.titul.ff.de edil.edi.l.edi
les.§.familie.per Jo.and.in.c.fi.
de verb.sig.in.vj.in not.Bal.in.l.
j.C.de epis.et cleri.tamen hic ca:
pit late pro subditis alicui⁹ dñi.
f ¶ Domini.fecit iste tex. ad pro
uerbium qualis dominus ta:
lis familia. ad hoc capi. cum in
iuuentute.de purga.capi. ibi do
mini dictum facile sequitur mul
titudo.

1 Familia est p dñm corrigẽda.

2 Dña an teneat d familie delicto.

3 hospes l hospitio dãnũ passus cõtra quẽ aget.

mutabit[a] si qd inquiritur in corpore[b] nõ inuenitur i capite. Integritas[c] enim[d] presidentiuʒ salus dignoscit[e] esse inferior. Cessent de cetero iã facte[f] et tam ipse qꝫ etiam fiende si que fiãt nulle sint ipso facto. Exceptis illis gratijs et nolationibus super quibus processus sunt iam expediti[g] quas ex certis rationabilib[us] causis in octo mensibus[h] quibus hacten[us] cursum habere consueuerunt tolerandas[i] duximus donec ali-

a ¶ Mutabit. hec vera est litera. vt in.c.miramur.lxj.distin. alij libri habent mutabitur.
b ¶ Corpore.c.i.subditis.c.cuʒ nõ liceat.de prescrip. et est hic argu. qꝫ app. corporis non veniat caput: cum tamen caput sit honorabilius mẽbruʒ qd sit i corpore: nam amputato capite frustra iactat quis se habere alia membra.i.q.i.illi offerunt.in fi. et solũ caput sine alijs mẽbris facit locum in quo sepelitur religiosum.l.cum in diuersis.ff.de reli.et sump.fu.per quaʒ legẽ dicunt cõmuniter canoniste qꝫ si [4] caput pueri foris extra vterũ appareat potest puer baptizari: maxime si nõ potest egredi: et de vita ipsius dubitat. not. B.in cle.i.de sum.tri.henri. in.c. maiores.de bap.
c ¶ Integritas.in vita et morib[us].
d ¶ Enim, pro quia.
e ¶ Dignoscitur.vt in cap.miramur.lxj.distinctione.
f ¶ Facte. gratie expectatiue re integra existẽte super quib[us] si nõ fuerit processus expediti.vt.j.
g ¶ Expediti. specialis exceptio modificata.j.e.ti.§.placuit.alias renouatoria cassarent oẽs gratie quibus fuisset ius ad rem quesitum non in re: etiã si processus fuissent facti.c.pe.de preben.in.vj.c. deliberatione.de offi.le.c.fin. de concess.preben.eod.titulo.
h ¶ Mensibus.et ordinatio mẽses habebant ordinarij liberos.j.§. non volumus.

4 Baptizari pt qñqꝫ puer nondũ natus.

5 Tolerantia an det ius in beneficio.

6 Dispẽsatiõis vim nõ hʒ tolerantia.

i ¶ Tolerãdas. quedam est tolerantia approbationis expressa vt hic.talis [5] dat ius in beneficio presertim si fiat a papa.de cõiug. cõiug. cum sis preditus.in fi. ita intellige.c. literas.de sup.negli.pre.vbi host. exponit verbuʒ illud patientia scʒ expressa. no. Joan.and.in.c. michael. de fil. presby. et habet vim dispẽsationis.c. quia circa. de cõsangui. et affinita. vbi glos. et doc. Alia est tolerãtia approbationis tacita habens in se tacitum consensum. et ista etiam in papa dat ius in bñficio. Sufficit enim qꝫ de sua voluntate constet per no.per glos. et alios in.c. si aliquando.de senten. excõmu. Jo.and.in cle. si summus.eo.tit. ideo dicit Innocen.in dicto.c. qꝫ circa. qꝫ eius dissimulatio ex certa scientia habet vim dispensationis per illum text.c.super eo. de cog.spi.c.aqua.de cõse.ec.vel alta.no.Bar.in.l.item vlpianus. ff.de excusa.tu.no.§.de elec.c.is. in prin. sed in alijs prelatis inferioribus eorũ tolerantia etiã [6] expressa non habet vim dispensationis nisi premiserint cause cogitationem. not.glos. et doct.in.c. ij.de scisma.in.c.literas.de cõcess. pbẽ. Inn. et doct.in.c.veniens.de fil.presby.nam dispensatio fienda est cum cause cognitiõe: et ad cause cognitionẽ arctat inferior: als nõ ẽ dispẽsatio.i.q.vij. nisi rigor. no.Inno.in.c.cũ ad monasteriũ. de stat.mo.ideo episcop[us] nec ov

divando: nec confirmando: nec alio modo intelligit dispensare: nisi hoc exprimatur: vel saltem vt vult Joan an. in. d.c.§. premiserit cause cognitionē sup dispen/ satione: tūc pro mouendo videt ter fuerit ordinatum. Reservationes etiā particulares[a] q̄cūq[b] beneficiorū[b] vacaturorum[c] fa. ser. Inno. in c. fin. de co. q fur. or. suf. Joan. an. in. c. j. de eta. et qualita. l. vj. et isto rum [1] etiā tolerātia inferiorum non dat ius in beneficio: nisi interueniāt canonica collatio vel prouisio: vt not. in. c. dilecto. de p̄ben. quod volunt ibidem post. et henri. sa. l. cū vir. ff. de vsuca. qd ibi no. Bar. l. si seruo alieno. ff. q. et a qui. c. nō. firmet et qd ibi no. Jo. an. in nouel. de re iu. in. vj. qd limita quando ad prouisionē requirit solennitas substantialis sine qua actus nō valeret vt in elec. c. auditis. cū ibi not. de elect. no. supra. de elec. c. j. §. ad tollendū. et qn. pulsus fuit in dolo: et dedit occasionē p̄ruisioni nulle: qr factū fuit p impressionē aut simoniace. not. Compost. in. c. qd sicut de elec. alias his cessan. puto q̄ si prelatus faciat [2] aliquē actū per quem tacite videat appro basse collationem nullā: vbi non reqrit aliqua solennitas: sed sufficit nudus cōsensus validabitur collatio que prius erat nulla. puta si aliqs ꝯtul. t beneficium spe ctans ad collationē episcopi. vel episcopus cōtulit beneficium cu ius collatio spectat ad inferiorē: cui[9] postmodū ad ad eū deuoluit collatio. et eps ex certa scientia visitat illū beneficiatum: recipit p curationē: admittit ad synodum et similia tacite videt approbare collationez. bonum ar. in. d. c. dilecte. in. c. si tibi absenti. de p̄b. in. vj. l. quo enim. et qd ibi no. Bar. ff. rem ra. ha. Bar. in. l. j. C. qui pro sua iur. no. Panor. in. c. cū ex offi cij. de p̄scri. fa. qd not. in. d. §. ad tollēdum. qd le. et no. c. ex ore. de his que fi. a ma. par. ca. nil enim refert aliqd fiat verbo vel facto. c. vt nostrum. cū ibi nota. de appel. et de equipolentibus idē est iudiciū. ff. mād. l. fin. C. de insti. et sub sti. l. si maiter. alia. est tolerantia simplex: que est nuda patientia vel dissimulatio non vestita actu cōcludente cōsensu: et talis nō h3 vim ꝯsensus. d. cle. si summus. c. cū iā dudū. de p̄e. de quo dic per do. Ant. et Panor. in. d. q. circa.

a ¶ Particulares. et generales supra. tit. j. c. j. §. et. iij.

b ¶ Beneficiorum. quorūcūq siue electiuorum siue collatiuorum.

c ¶ Vacaturorum. ergo benefici iam vacantis poterit valere reseruatio si est collatiuum. nem per istum tex. solum prohibetur reseruatio vacaturorū. sicut enī vacans pōt papa conferre per p̄uentionē. j. ¶. nec etiā. ita et iam vacās poterit si preueniat conferendū a se vel ab alio ei[9] mandato reseruare. tunc enim cessat fraus concilij lateraū. nam vide mus q̄ licet ep̄s [3] nō possit delegare potestatē conferendi certum b̄nficiū vacaturū. c. constitutus. de conc. preb. tamen potest dare potestatē conferēdi benefi cium vacans: qr tunc cessat fraus cōcilij lateranen. no. doct. ibidem glo. in. c. deliberatione. §. prohibemus. de offi. leg. in. vj. nec solū per collationem sed etiā per cō missionem super hoc alteri sp

1 Prelatorum inferiorum tolerātia ius nō dat in b̄nficio.

2 Collatio nulla qn̄ q̄ valli datur.

3 Ep̄us potest dare potestatē conferendi b̄nficium vacans.

tam [a] per romanos pontifices quam per legatos sedis [b] apostolice de cetero sint nulle [c]

cialiter delegatā papa preuenit ordinariū.c.sup eod.de offi.dele. no.archidi.in c.si apostolica.de preb.in.vj.

a ❡ Tam. aduerbium est affirmādi.c.tā literis.d.testi.xxxv.q.vj.d parētela. aliqñ ponitur p tantum.c.cōtingit.de senten.excom.

b ❡ Sedis apostolice: que non moritur.c.si gratiose.de rescrip.in.vj.arg.c.liberti.ȷ.ij.q.ij.de offi.deleg.qm̄ abbas.iō morte pape nō expirat officiū legati.se.apo.c.ij.de offi.le.in.vj. sic imperium perpetuum est in aut.quo.opor.epis.§.licentiā.coll.j in auc.vt pre.no.impe.domi.circa pnc.coll.v.

c ❡ Nulle. Quid si papa in conferendo beneficiū cuius collatio ad eum spectabat iure deuoluto aut alias fundat se super reseruatione generali vel particulari: an teneat prouisio? arguitur q non: quia valēs explicare actū vno modo si elegit aliū modū̄ incompetentem corruit actus.c.ex parte.de cōces.preben.cū ibi no.per Host.et Panor.et ibi dicunt doc.q si iudex fert sententiā exprimendo causam nō concludentem illa sententia est nulla. licet ex causa nō expressa posset iustificari.fa.l.qui in aliena.l.is q putat.l.si is ad quem.et qd ibi not. Bar.ff.de acq.here.c,vt nostruȝ.vt eccle.bñficia.c.pisanis.de resti.spo.cum ibi no.vbi peccatum in modo faciendi dūtaxat vitiat actum.l.an inutilis.ff.de accep.de pac.l.si vnus.§.penul.vbi acceptilatio inutilis ratione forme non habet vim saltē pacti. Itē si facio actum quē facere nō possuȝ

nō valet eo modo quo facere possum.quia quod volui non potui et qd potui non volui.l.multum interest.C.si qs al.vel si.c.cū sup.de offi.dele.vnde dicunt Host.et do.And.c.in cū ex officiū.d pscri.q si ordinarius [4] credēs se habere iurisditiōeȝ delegatā et non hȝ pcedat vt delegatus: nō valebit processus ratione ordinarie potestatis quam habet.sentit glo.fi.in.c.ex literis.de offi.dele.qr in delegata deficiebat potestas: in ordinaria deficiebat voluntas: cum non intendebat procedere potestate ordinaria. validitas auteȝ cuiuscūqȝ actus depēdet a volūtate et potestate.et altero deficiente nil solide explicari pōt: vt.d.l.multuȝ.d.c.cū super.cū si.fa.qd no.Bart.et Bal.in.l.j.C.qui pro.sua iuris.qd si alias habēti iurisditionem fit delegatio inutiliter: partes hoc scientes litigāt corā illo si procesit vt delegatus nonvalebit processus.Panor.in.d.c cū ex officij.specu.ti.de sen.pro.§.qm̄.ver.qd si dixit.vbi dicit q si quis dixit se delegatū vnius cū esset delegatus alterius non tenet suus processus.fa.l.quero.ff.de eo qui p tu.vbi non valet gestū per tutorem: si se ignorabat tutorē esse.c.prudētiam.de offi.deleg.et quod ibi no.doct.vbi patet q si iudex ignorat suam iurisditionē purificatam propter impedimentum college et procedit: nō valet processus: licet in veritate sit purificata.no.Bar.in.l.multum interest.ff.de cōdi.et demon. Item vbi quis potest et debet facere aliquē actum sub certa qualitate necessaria ad illum actuȝ si faciat sub

4 Ordinarius credens se delegatum si procedat vt delegatus nihil egit.

alia non valet actus.ff. de fideic. lib.l.lucius.de ver.obli.l.j.§.si qs simpliciter.instit. de inutili.stip. §.preterea.7c. cu3 aliquibus.c. susceptū.de rescript. in. vj.c.ubi q̄ auctoritate.de p̄.e.li.no.Henr.in c.cū dilectus. de iure pat.vbi di-cit q̄ si prelatus presentatū a pa trono instituit non sub titulo et qualitate presentationis:sed al's iure suo / perinde est acsi ipsum presentatum nullo modo insti-tuerit:nec valet institutio.ad hoc qd not.de ro.deci.ccccccxxviij. S3 cō.videtur ex quo prouisio his ca sibus ad papa3 spectet: debet er go tenere prouisio non obstante narratione reseruationis ex re-gula communi.si non valet quod ago vt ago: valeat vt valere pōt l.si tam augusti.ff. de seru.l. via. de ser. rustic.pre.c.j.de despō.im puber.in.vj.7 falsa causa [1] aut demōstratio nō vitiat legatum.l. demōstratio.l.falsa.ff.de condi.7 demō.instit.de leg.§. hinc prefer tim si ex lrīs pape appareat ipm voluisse prouidere beneficio q̄li-tercunq3.ad hoc.d.c.susceptum. in fi.nō enim inheret reseruatio puisiōi inseparabiliter, sicut nec ratio legandi legato coheret.l.cū tale.§.legato.ff.de cōdi.7 demō. fac.l.ij.ver. proinde et qd ibi not. Bar.ff.de iudi.vbi valuit proces sus iudicis eius errore nō obstā-te.qd not.doct.in.d.c.ex parte. q̄ vbi iudex in sentētia ferēda innti-titur pluribus iuribus quorum vnum sufficit alterū nō valet sen tentia.ar.de re iudic.cum.l 7 a.c. per tuas. a qd ibi not.Joā.and.q̄ si.sunt legi.panor.in.d.c. cum ex officij. Innocē.in.c. in presentia. de renun.sa. q̄ excōmunicatio la ta ex falsa causa tenet.glo.in.c.ij. de testi.cog.et absolutio quando iudex in omnem euentū erat ab-soluturus/aut alias apparet de voluntate eius. Jnn.in.c. cū pro causa.de sent.excō. Prepos.in.c. q3 circa.de consang. et affin. Pa-nor.in.c.ex parte de offic.ord.fa. not.per Panor.cōsi.xcix.7 cū per coniecturas pōt apparere q̄ qs voluit actum valere omni modo quo potest procedit dicta regu-la.si non valet qd ago. 7c.Jdē in dubio presumendu3 est q̄ voluit actum valere omni mō possibili. not Joan.cal.7 Panormi.in.d.c. cum super.q3 fienda est interpre tatio: vt actus potius valeat q̄ pereat.ff.de vb. oblig.l. quoties.c. abbate.de vbo.sig. 7 istud veri⁹. Dicere em̄ cōtrariū esset captio-sum 7 illaqueare animas:cū ho-die collationes pape bñficiorum electo2 fundētur super reserua-tione.nec pōt recursus ad supe-riorē haberi. 7 veritas magis his casibus inspiciatur q̄ modus cō ferēdi.l. illicitas §.veritas.ff. de offi. presi.constat em̄ q̄ papa po-terat 7 voluit prouidere.fa. l.eu3 qui.§.si iniuria.ff.de iniur.famsi. her.l.cum putarē.quod no. Jnn. in.d.c.cum ex officij. vbi videtur sentire q̄ si ordinarius ex pote-state delegata quam putat habe re 7 non habebat pcedit:valebit processus auctoritate ordinaria qz pcedere volebat: licet non au ctoritate ordinaria. ar.d.l.sentit. spec.ti.de iurisdi. om.iu.ver.vlti. Ad predi.op.fa.l.cum in corpus. cum ibi not.ff. de acqr.re.do.vbi variatione qualitatis non varia-tur dispositio cōcernens substan tiam.l.curatore3.C.de nego.gest. vbi error in qualitate q̄ nc̄ est nō vitiat actum vbi qualitas que est in veritate sufficit ad actus vali ditate3 sicut que putatur. qd not

1 Legatum nō vitiat ex falsa cā.

spe.ti.j.§.sequit videre.℣.quid si eps.ꝛ no.Jo.an.in.c.qd clericis. de fo.compe.ꝙ si eps qui est comes cōmittat causam ad ipsum spectantem ratione comitatus sub nomine epi scopi duntaxat ipso facto.Non valet cōmissio: hbere hec sctā synodus hoc p̄e: qꝛ voluit cōmittere eo modo quo potuit.no. do: mi.in.d.c.hi qui.fa.quod ipse nō ta.in.c.cꝫuis.de preben.in.vi. Ex istis est dicendū ꝙ vbi ad sum. pontif.defertur confirmatio ele: ctionis canonice ratione imme: diate subiectionis aut alias et omissa confirmatione prouidet electo de ipsa prelatura p viam reseruationis ꝙ huiusmodi pro: uisio habeat vim confirmatiōis in fauorem electi et electionis. Sed[2] quid facit electus si pa: pa non vult confirmare talem electionem canonicam cessante rationabili causa.ꝛ ipsa non ob: stante alteri confert hmōi prela: turā in vim reseruationis. Qui: dam dixerūt ꝙ ne ecclesia patia: tur detrimentū in spiritualibus et tēporalib⁹:ꝛ ne electio sit illu: soria electus presertim in cōcor: dia poterit impune administra: re:cū nō possit habere recursum ad superiorē.arg.c.j.de sup.neg. prel.vbi si episcop⁹ debite requi situs noluit benedicere abbatem cistercien. poterit abbas benedi cere suos monachos.ꝛ.c.nihil.de electio.vbi in exemptis electi in cōcordia valde remoti pñt admi nistrare ante ꝯfirmationē.ꝛ idez dicit ibi Pañ. de non exēptis vbi casus cōtingeret ꝙ essent valde remoti a suis archiepis.cū illud c.sit fauorabile ecclesijs.ꝛ eadez est ratio in illis sicut in exēptis. no.Frede.in consi.ix.immo plus

2 Elect⁹ qd faciet si papa ei⁹ electionē canonicam recuset.

3 Auctoritate ppria qñq3 rē suā recuperare.

dicit Panor. ꝙ vbi electus non multū distaret a suo superiore: tñ ꝓpter viarum discrimina non posset ire vel mittere de proximo pro cōfirmatiōe ꝙ posset interim administrare: ne tñ (intendit) ꝓ: ecclesia pateret detrimentū in spūalibus: ꝛ tē: poralibus. multo ergo fortius vi detur ꝙ possit administrare vbi non pōt obtinere cōfirmationez sine vitio suo et culpa. Et fa. qd no.Jn.in.c. olim.j.de resti.spo.ꝙ si qs nō potest ius suum cōsequi corā iudice:nec habere recursuz ad alium superiorē [3] potest ꝓ: pria auctoritate rē suam recupe: rare.arg.c.p venerabilē.q̄ fil.sunt leg.c.qd non est.de reg.iur.not.j. di.iusgētiū.Barto. in.l.hostes.ff. de cap.ꝛ postli. re. Panor.in.c.j. c.qualiter.de iudi Joā.and.in.c. nemo.de reg.iur.in.vj. in mercu. doc.l.d.c.cū olim.ꝓ hoc fa.op.c. si quis eps.xciij. dis.l.cꝫuis.ff. de bo.auc.iu.pos.c.cōtingit.de do.et cōtu.c.in nomine dñi.℣.plane.cū ibi no.xxiij.di.hoꝝ opi. nō est tu ta nec iure exp̄sse ꝓbata:ꝛ timen dū est ne si hmōi electi adminis: strēt ante cōfirmationē incidant in penā.c auaritie.de elect.in.vj. nec p eā satisfit vbi essent coele: cti:qꝛ vterq̄ vellet administrare ꝛ hincinde ℣iaꝭ hic p̄culū si ad: ministrent ne cadant in penā.ꝛ si nō pñt admistrare ꝙ iure eis q̄sito sine causa frustrētur sup ħ nō est meū diffinire:necessariaq̄ esset prouisio. et vtinam iurium conditor iuribus concordaret.

a ¶ Jpso fcō.absq̄ alia dclaratiōe

b ¶ Tamē.hec dictio restr ctiua est.supra de aucto.sa. concil.c.j. ver.quā tamen.de ele.c.l3.§. censuit.et aduersatiua.ff.d. rep.l.iiij.

senti decreto quominus[a] futuri[b] romani pōtifices tpe pontificatus[c] sui modo[d] honesto[e] et conuenienti[f] de vno beneficio[g] ad collationem[h] in qua fuerint

a ¶Quominus.s.§.in.l.quominus.ff.de flu.de verbo. obli.liber homo.in princ.xlvij.distin.c.si.
b ¶Futuri.et etiam Euge. tunc papa.j.eo.titu.§.item voluit. cui aliqua gra fuit pro tpe suo permissa/plusquam suis successoribus .j.eo §.itez insup.
c ¶Pōtificat[9]. qui ē illico post ꝓmotionē suā et ante coronationem.pro quo.c.fi.de concess. pbē. lib.vj.vbi Joā.and.in not.et sup data eiusdē li.ij.in ꝓe.circa ꝓnci.
d ¶Modo.modus in agēdis attendendus est.ff. de rei ven.l.in fundo.de pigno.act. si seruos.de edil.edic.l.j.in fi.xl. dist. c. j.j.de nu.et qual.car.c.j.vnde excedens modū est in culpa.C. vnde vi.l.j. c.vt fame.de sentē.excō.c.significasti.de homi.et peccatū in modo vitiat actum. c.super eo.c.qz propter.de elec.§.de ele.c.j §.et cum humane.c.fi.de restit.spo.cuz ibi not.modus enim magis inspicit ꝙ factum.C.si contra ius vel vtilitatem pu.l et si legibus.c.super literis. de rescrip.xv.q.vj.si a sacerdotibus.c.cū qs.de sen.exc.l.vj.cū si.
e ¶Honesto.nō tam quid liceat ꝙ qđ sit hōestū ↄsiderari debet. ff.de ri.nup.l.semper.c.magne §. et quidem.de vo.et illud dicimur posse qđ honeste possum[9].iiij.di. deniqꝫ.in fi.c.contingit.de arbit. ff.eo.titu.l.si cū dies §.cōpromisso.ō sta.ho.l.vulgo.c. vt iuxta.de offi.ordi.c.indecorū. de eta.et qli. et iuramentū de parendo mandatis intelligitur de honestis.c. veniens.c. quintauallis.de iureiuran.c.j.eo.tit.in.vj.
f ¶Conuenienti.scilicet per formam mandati vt limitatur.j.eo. §.itē voluit.et est hic ar.ꝙ [1] illud dicimur posse quod cōmode et cōuenienter possumus.ff.de verb. signi.l.nepos proculo.xj.q.j.aliud xxij.q.ij.faciat.
g ¶Bñficio.cōprehēdit, oia beneficia maiora et minora:collatiua siue curata siue dignitates: cū sit hoc quoddā priuilegiū quod largissime est interpretandū.l.fi.ff.de cōsti.princ. c.olim.c.fi.cum ibi no.per docto. de verb.signi.c.cū dilecti. de dona.Sed cum istud priuilegiū preiudicet ordinarie potestati et iuri cōi:videtur ꝙ debet stricte interpretari.c.quod dilecto. de cōsan. et affi.c.j.et.ij.de filijs presby.c. ꝙuis.de preben.in.vj.fa.qđ not.in c.presenti.in ver.ad collationem. de offic. leg.eo.lib. ꝙ reseruationes sunt odiose [2] quia preiudicant ordinarie potestati gl.in. c. fi.ver.similib[9].de ver. sig.eo. lib. et priuilegiū in preiudiciuz tertij stricte est interpretādū not.Inn. in.d.c.cum dilecti.Solu.hoc priuilegiū nō est oino iuri cōtrariū: sꝫ ↄforme est.c.mādato.de rescri. et est de mēte hui[9] decreti: ꝙ oia beneficia ↄprehēdat. nā ista verba:nō tñ et c.veniunt exceptiue et referuntur ad precedentia in quibus cassantur gratie expectatiue et reseruationes oim beneficiorū.
h ¶Collationem. vel presentationem patroni ecclesiastici.j.e. §.item voluit. ibi aut patronis ecclesiasticis et c.et intellige de collatione libera.qz si ad institutionem dūtaxat spectarent aliqua de illis.x.vel.l.beneficijs illa non ponerent in numerum. ar.c.cum in illis.de preben.in.vj.

1 Possumus qđ de iure possumus.

2 Reseruationes ꝙre sunt odiose.

a ¶ Decem. si ergo fuerint min⁹ x. non poterit collator grauari p hmõi mandatũ apostolicũ. fa. c. cui. de pbẽ. in. vj. Quid si in istis x. vel. l. beneficiis vnum vel plura spectant ad collationem istius collatoris cum alio cõiunctim.

3 videtur ꝙ talia

Iurãs suũ nõ esse/ fu ret & si: bi cõe nõ esse. ponant in nũerum. q: li: et spectent ad collationẽ alterius: tñ & isti⁹. l. si quis seruos. ff. de leg. iij. vbi legatis seruis suis & q̃ in toto & qui in parte sui sunt legati videntur. [3] qui iurat suum non esse debet iurare et sibi cõmune nõ esse. l. pupillus. §. fi. ff. de verb. signi. fa. not. in. c. presenti. in ver. illius. de offi. le. in. vj. contra. puto verius. Et quod dicit ad collationem intellige pleno iure. ar. i c. cum in illis. de pre. in. vj. §. fi. et c. si eo. titu. x lib. nec ob. cõ. quia qd [4] cõe est nõ põt ꝓprie dici meũ vel suũ: cũ hec ꝓnola de vi verbi debẽt intelligi ꝙ sit meũ vel suũ simpliciter vel ꝑ maiori

4 parte. l. illu. t. ff. de ritu nup. l. sa-

Cõe mihi cũ alio an dicatur meũ? binus. cõi. di. l. qui ibi. ff. de auro & arg. lega. Ubicunq̃ autẽ inuenitur ꝙ cõe est meũ: intelligit improprie & ficte nõ vere. vt in s. e. l. pupillus. intelligenda est dubitationis tollende causa: vt ibidem no. & Jo. mo. in. c. fi. de verb. sig. in. vj. in. c. in generali. de reg. iur. eo. lib. Bar. in. l. legatis vxori. ff. de leg. ij. Itẽ potes dicere ꝙ in materia larga & fauorabili illud dicitur meũ qd est mihi cõe. vt in cõ. c. j. de vsupal. cũ ibi not. sed in materia odiosa et preiudicabili vt hic sumit stricte. no. Do. in. d. cũ in illis. ꝑ qd decidit ꝙ si papa reseruat oia bñficia ciuitatis & diocesis: exceptis illis q̃ ptĩnẽt ad collationẽ epi ꝙ in tali exceptione cadũt bñficia spectãtia simul ad collationẽ epi & capituli: ne eps grauet cũ fuerit intẽtio pape reseruãtis ne grauet ex psus in exceptiõe ar. d. c. cũ i illis. et reseruatio est odiosa. vt dictũ est. s. ideo exceptio est fauorabilis. Credo tñ ꝙ si aliqd istoꝝ. x vl. l. bñficioꝝ spectaret ad collationẽ alternatiuã duoꝝ q̃ alternis vicibus illud cõferret cõputaret in nũero. fa. qd no. Jo. an. i no. in. d. c. cũ i illis. ꝙ si plures sũt patroni alternis vicibus ꝑntantes: & papa scribit vt ꝓuideat alicui de bñficio spectãte ad ꝑntationẽ illi⁹ patroni poterit ꝓuideri: si ꝑ illa vice ad eũ spectabat: q: iure suo ꝓprio presentat. cle. ij. de iur. pat. pari rõne idẽ dicendũ est si bñficiũ spectat ad collationẽ alicuius cũ cõsensu vel ꝯsilio alterius ꝙ ponet in numerũ. q: collatio illius bñficij spectat principaliter ad ipm. c. si ne fe. va. in. vj. fa. de ro. deci. cccl xxx. & decisio. ij. & c. ꝙ si papa mãdat ꝓuideri de bñficio spectante ad collationẽ abbatis poterit ꝓuideri de bñficio qd habet ꝯferre cum consensu episcopi not. Do. in. d. c. cum in illis.

decem[a] beneficia: et de duobus vbi fuerint quinquaginta[b] et vltra[c] disponant: ita tamen vt in eadem ecclesia cathedrali vel collegiata duas prebendas[d]

b ¶ Quinquaginta. si ergo fuerint xx. xxx. vel. xl. & plus minus. l. non poterit eorum collator grauari nisi in vno.

c ¶ Ultra implicat. l. cum vltra. C. de nõ nu. pecu. de fideiusso. l. si vltra. de hoc in. c. libere. de dilat. no. infra cõ frig. ap c. j.

d ¶ Prebẽdas. secus de aliis beneficiis dictarũ ecclesiarũ. & not.

func.ver.pre.q app.beneficiū venit pbēda ecclesie cath.si.in.c.dudum.de pre.in.vj.Dicūt tñ doct. in.c.si.de pre.q si mādat puideri alicui de bñficio in aliq̄ ecclia si sint ibi alia beneficia q̄ pbēde vigore illi⁹ mādati non poterit prouideri de canonicatu 7 pbēda que est lōge ponderabilior q̄ aliud beneficiū simpler. Un̄ canonici dicūtur clerici primi gradus et alij clerici simplr bñficiati dicuntur secūdi gradus.no.Inno. in.c.sedes.de rescrip.7 [1] maior est honor esse canonicū cathedralis.ecclesie q̄ alteri⁹:lz equaliter abūdet.no.Inno in.c.fraternitatem.de sepul.iō cū in rescriptis bñficialib⁹ sit facienda stricte interpretatio: debem⁹ in dubio intelligere de bñficio minori.ar.c. q̄uis.c.cū in illis.c.si plurib⁹.de prebē.in.vj.7.d.c.si.c.j.7.ij.de fil. psbr.in.vj.nisi mādaretur puideri de cōpetēti beneficio:tunc posset puideri de pbenda : si impetrans mereatur ipsam hre. tert. est not.in.c.p illoꝝ.de preb. vbi simpliciter fuit mādatū puideri in aliqua ecclesia de bñficio competēti 7 fuit puisum de prebenda. Idem si simpliciter mādaret ad collationē epi puideri poterit de prebenda cathedrali. arg. d.c.q̄uis. a cōtrario cū dicit hoc casu.vt ibi not. Jo.an. Innocē.et moder per illud em.c.non pbat q litere beneficiales nō extēdun tur ad ecclesiā cathedralē: sed q in beneficialibus ap. ecclesiarū ciuitatis vel docesis non includitur cathedralis. Joā. an.in addi.spec. tit.de ac.7 pe §.sup actionibus.de ro. deci.cij.ccxiij. Ideo

suo tpe[a] non conferant[b] vt qualificationes graduatorum inferius[c] designate in ipsis prebendis suū valeant[d] sortiri effectū[e].

noiationes vniuersitatū generales ad collationē epi extendūtur etiam ad prebendas ecclesie cathedralis.et ita habet consuetudo/licet aliqui contra dixerint.

a ¶ Suo tpe.q̄si velit dicere qd successor ro. pō. qui dederat mādatum ad vnā prebendā ecclesie cathedralis vel collegiate potest ad aliam prebendā dictarū eccliaꝝ dare aliō mādatū : q̄r nō est ipse q̄ grauauit/sz predecessor.

1 Prebēde de cathedralis ecclie sūt aliis digniores.

b ¶ Conferant.s.modo predicto per formā mandati et gratie expectatiue.quia iure preuentionis potest ro.pō.prebendas dictarū ecclesiarum: 7 alia beneficia collatiua conferre vt se.

c ¶ Inferi⁹.i.§.sequunt.7.§.seq.

d ¶ Ualeant.idest possint.

e ¶ Effectū. Quid si cōcurrāt ad eandem prebendam aplicus in casu huius ver. 7 graduatus vel noiat⁹ quis pferat.semp est pferendus aplicus / siue sit in data prior/siue posterior:sicut prefertur oibus etiam antea receptis auctoritate legatoꝝ.c.hi q̄.de preben.in.vj.fa.c.si a sede.eo.titu. et lib.l.qd quis nauis. in fi.l. priuilegia.cum ibi no.ff.de priui. credi.7 q magis priuilegiatus prefertur minus priuilegiato. ff. de mino.l.verū.§.fi.C.ad treb. aut. nisi rogati.not. henri.in.c. illud. de prescri.facit deci.ro. lv. q vbi aliquis[2] ex rescripto pape vel priuilegio pōt noiare ad vacatura noiat⁹ per tale priuilegiū nō pfertur impetrāti aplico:non eñ pp̄ter hoc vr̄ papa ptātē a se abdicasse:c.dudum.de prebē.in.vj. ad hoc deci.ro.xv.7.xvj.7 facit op. iste tex.cū dicit q duas pbendas

2 Gradato prefertur aplic⁹ qn̄ concur. āt.

In eadē eccl'ia ro.pō. suo tpe non
cōferāt: vt qualificationes gra-
duatorū habeāt locū: ergo de mē
te eius est impetrās aplicus vnā
prebēdā: in casu hui⁹ ver. pferat
3 gduato: nec ha-
Preuē- beāt locū dicte
tio i be- qualificationes
neficijs anteq̄ mādatū
et iuris- pape sortitū fuerit effectuz. et ista
ditione prebēda que hoc modo per papā
habet cōferretur nō faciet turnū: vt hic
locum. latis colligitur. facit. J. eo. §. item
q̄ omnia. cum ibi not.

a ¶ Collatiões. de bñficijs vacā-
tibus. c. ij. de conces. preben.

b ¶ Preuentionē. No. q̄ ordina-
riū inferiores obtinēt collationes
beneficiorū accumulatiue ad pa-
pam: qui tanq̄ gñalis ordinari⁹
concurrit cū eis in collationibus
et [3] locus est preuentioni. ad hoc
c. si a sede. de prebē. in. vj. cum ibi
no. c. q2 diuersitatē. de cōces. pbē.
vbi papa pter desidiā collato-
ruz cōfert beneficia: hz em̄ in his
plenā ptātē. c. ij. de pbē. in. vj. cle.
j. in fi. vt lit. pend. ex quo tū vnus
4 preuenit: ali⁹ se intromittere nō
Legat⁹ dz. no. hē. in. c. auditis. de elect. q2
de late ex quo qlibet insolidū pōt confer
re ft or- re per collationē primo factā, est
dinari- bñficiū nō vacans: et est questiū
os pre- ius in re. de cō. pre. c. j. §. subinn-
uenire. ctū. li. vj. sicut dicitur q̄ inf plurī
bus habētib⁹ iurisditionē, inso-
lidū habet locū puētio inter eos:
vt sic alij nō possint se intromitte
re. c. cū, plures. d offi. deleg. in. vj.
l. fi. C. de iur. om. iudi. mo. Innoc.
et alij doc. in. c. cū ab eccl'iarū. de
offi. ordi. legatus [4] et ā de la-
tere sedis aplice pōt puenire in
cōferēdo. c. j. de offi. le. lib. vj. et per
hunc text. qui loquit gñaliter: lz i
nullo casu possit hodie reseruare
vt. J. ꝟ. reseruatiões. no. J. eo. §. itē

voluit. et per quē actuz inducatur
puētio. no. J. eo. §. itē circa. Quali-
ter aūt pbet per lras collation ū
si ex data earū possit apparere q̄
prius fuerit facta illa obtinebit
aut p testes qui
¶ Neq3 etiam collationes a per deponēt de ho-
preuētionē b faciendas c intendit ra, vel per cōfes
sionē partis no.
c. duob⁹. in ꝟ. si nō appareat. de
rescrip. in. vj. in. c. si eo tpe. in ver.
iam ad. de elec. eo. li. in. d. c. si a se-
de. in ꝟ. appa ret. si aūt concurrāt
collatio ordinaria et apostolica
nec apparet de prioritate. dic vt
le. et not. in. d. c. si a sede.

c ¶ Faciendas. fraude cessante.
ideo non valēt collatiões puētio-
nales: nisi post obitū et ante datā
collationū hmōi tantū tps effluis
xerit: q̄ interim vacationes ipse
de locis in quib⁹ psone decesse-
rint ad pape notitiam verisimilit
ter potuerint peruenisse: vt hz in
regula cācellarie apo. idem de le
gato dicas: sed qd̄ de ordinario.
videt q̄ valeat eius collatio etiā
si nō potuerit adhuc scire vaca-
tionē cū regula in papa dūtaxat
loquatur: et valet collatio ordina
rij de bñficio vere vacāte: lz col-
lato: ignorauerit vacationē. no.
Jo. mo. et Joā. an. in no. J. c. ij. de
elect. in. vj. in. c. si tibi absenti. de
prebē. eo. lib. hen. in. c. nulla. de
cōces. pbē. de ro. deci. clxxij. suffi-
cit em̄ q̄ bñficiū vacauerit: et ve-
ritas inspicieda est. ff. de offi. pres
to. l. illicitas. §. veritas. viij. di. l.
veritate no. in. c. nup. d biga. nec
dz mozari seu frustrari. prouisio
pter tacitā conditionem si va-
cat q̄ eit de pñti: lz ignoret existē
tia cōditionis eiusdē. l. multū in-
terest. ff. de cōdi. et demō. nec nocet
angustia tpis. l. si mihi. ff. de leg.
j. fa. no. in. c. in pñtia. de spō. vbi.

Impedire [a]. decreto nr̃o de reseruationibus quo [b] ad cetera ꝛ aliis [c] decretis hmõi sctẽ synodi in suo robore [d] duraturis [e]. ¶ Ut vero [f]

si mulier nõ certificata de morte mariti ꝯhit mr̃imoniũ tenet si in veritate maritus erat mortuus. Unde in collatione bñficij nõ est necesse modũ vacatiõis exprimi: lz bonũ sit illuz exprimere. not. ver. ꝯnis in cle. j. de pre. no. Jo. in. c. susceptum. de rescrip. in. vj. fa. gl. in ver. vacatiõibus. in. c. cupientes. de elect. in. vj. Itẽ iura dicunt ꝙ bñficia non cõferant añꝗ̃ vacent. d. c. nulla. ergo si vacent (lz ignoreť vacatio) valebit collatio: nec videtur obstare dicta rł̃a cũ loquať in papa: collatio autẽ ordinaria naturalis est ꝛ fauorabilis. xj. q. j. ꝑuenit. ꝛ sic amplianda. iuxta no. in cle. si. de of. or. glo. pe. Cõtra. credo veri⁹ ꝑ dictã regulã paritate rõnis. l. a titio. ff. de ver. obl. c. iter ceteras. de rescrip. cum si. nam fuit facta ad obuiandum fraudib⁹ q̄ fiebãt in curia ad ꝑueniendũ ordinarios: ꝛ non est dicendũ ꝙ papa q̇ aliorũ iura vult seruare sua negligat. c. lz. de sup. neg. p̃la. c. qm̃. de immu. eccl. in. vj. in extrauagã. Joã. xxij. si fratrũ. al's nisi dicta regula haberet locũ in ordinarijs quotidie fraudaretur papa: ꝛ ad obuiandu3 similib⁹ fraudib⁹ factũ fuit. c. statutũ. de prebẽ. li. vj. ibi in diocesib⁹ existẽtes cũ ibi no. Et collationi [2] videť inesse tp̃s tacitũ quo collator potuerit verisimiliter scire vacationẽ. ar. §. loca. isti. de ꝟb. obl. l. ij. ff. de eo qδ cer. lo. l. interdũ. de verb. ob. Et vidi quãdam cõstitutionẽ othonis legati q̄ incipit ad eligendũ. vbi ꝓhibetur ne ꝑtextu opinionis vel fame q̄ de morte vel cessiõe habeať absentis ei⁹ bñfi. iũ ꝯferať: s3 expectet p̃lat⁹ donec pleni⁹ de alterutro instituať / q̄ ꝯstitutio eq̃tate fulcitur. l. qui hereditatez. ff. de acquirẽ. here. l. nec nos. C. de cap. et postli. re. aduerte ꝙ dictã regulã nõ credo hr̃e locu3 vbi fraus cessaret. Quid em̃ si in partib⁹ existẽs cõstituit procuratorẽ ad resignãdũ bñficiũ in curia ro. ꝓcurator adijt romam resignauit bñficiũ. facta est ꝓuisio ꝑ resignationẽ vel mortẽ / aut al's q̄uilmõ: cũ tñ isq̇ ꝓcuratorẽ constituerat ꝑdie illi⁹ resignatiõis obierat: videtur valere prouisio: q2 ob aliũ modũ vacatiõis ꝓcurator romã iuerat. ideo origo ꝓuisiõis inspicienda est. l. tutor. ff. de fideiuss. l. iij. C. ad macedo.

a ¶ Impedire. qδ voluit ecclia gallicana: s3 volũtas nõ fuit executiõi demãdata. j. eo. §. itẽ circa.

b ¶ Quo. id est ꝗ̃tum.

c ¶ Aliis. s̃. de elec. per totũ. vñ l bñficijs vere electiuis in q̇b⁹ seruãda ẽ forma. c. q2 ꝓpter. de ele. ꝛ. §. cũ hũane. s̃. de elec. c. j. nõ cadit ꝑuẽtio. qδ satis hic pt3 ꝑ ꝟsi. collationes. ꝛ ꝙ hic ver. situs est in tit. de col. no. s̃. de elec. c. lz. §. j.

d ¶ Robore. i. firmitate ꝛ valore.

e ¶ Duraturis. qδ eñ nõ mutatur quare stare ꝓhibeatur. l. precipim⁹. C. δ ap. l. sãcim⁹. C. de test. cle. ne roma i. §. ceterũ. de elec.

f ¶ Uero. p2o sed. j. eoδ. §. statuit. ver. si. c. statutum. §. cum vero. de rescrip. in. vj. c. vbi periculu3. §. q̇ vero. de elec. eo. li. cum si. ꝛ est repetitiua precedentiũ. j. di. consuetudo. j. de testa. ca. tẽ. mil. c. j. ff. de iusti. ꝛ iur. l. omnes. Aliquando venit aduersatiue ad precedentia. c. j. §. q̇ vero tunc. glos. de reg.

1 Collatio valet non expresso vacationis modo.

2 Collatio non fiat / nisi vacatio verisimiliter sciatur.

iur.in.v'. Aliqñ suppletiue lauf. de hẽ.ꝛ fal.in prin.col.j. vbi glo. a ¶Ceteri.i.alij a ro.põ.ꝛ eius legato. de qbus.s.dictũ est. Et pꝫ hic ꝙ ro.pontifex ꝛ legatus eius nõ astringuntur ad obseruãdas qualificationes ꝛ ordinem graduatorũ in cõferendis bñficijs. ad hoc.j.eo.§.itẽ ꝙ omnia:ibi per ordinarios ꝛc. cum ibi nota.

3 Modificatio qd est.

b ¶Administratiõnũ.hec quatuor dignitates personatus/officia/administrationes ponũtur vt diuersa. s. in c.ď multa. de p̃. in.c.j. ď consue. in.vj. i extrava. Jo.xxij.execrabilis. vbi per doc. c ¶Specialius.plus solet timeri quod specialiter iniungitur ꝙ qď generaliter imperatur. xxiij. dis. ꝙꝙ.de here.si aduersus. cle.frequens.de exces.prela. in fine d ¶Inferius in §.sequuntur. e ¶Consistentes.vo.hic.ar.ꝙ ad concilium generale vocandi sunt prelati ꝛ docto.de quo not.s.c.j. de auc.sa.con. f ¶Conclusum. per hunc tex.volũt qui nominationes impugnãt suam fundare intentionem dicentes modificationes ecclesie gallicane non posse sortiri effectum.quia non fuerunt relate ad concilium Basilieñ.nec in eo cõclusi.quod tamen erat faciendũ: vt hic.ꝛ in fine huiꝰ tit.§.demũ. Aduerte ꝙ istarum modificationum due sunt species. quedam

ceteri[a] ad ques bñficiorum/dignitatũ personatuũ/officiorum/ꝛ administrationum[b] collatio seu queuis alia dispositio spectat ad prouidẽdum literatis viris ꝛ scientia per ornatis specialius[c] astringantur: voluit hec sctã synodꝰ certas qlificatiões seu q̃litates viroꝝ literatoꝝ ꝛ graduatoꝝ designari: q̃bus certo ordine debeat prouideri prout inferiꝰ[d] annotaẽ. Adijciẽs ꝙ si p̃ platos et doctores alicuiꝰ nationis in hoc ꝯcilio ꝯsistẽtes[e] pro bono sue nationis aliter circa hmõi q̃lificatiões disponendũ videatur in futurũ: quicqd per illos fuerit ordinatũ ꝛ i gñali ꝯgregatione p̃ntis concilij conclusum[f]

sunt directe contra decreta Basilieñ.ꝛ ea corrigunt vel restringunt.et he ꝓprie dicuntur modificationes. modificatio [5] enim proprie est cum aliquid detrahitur iuri aut priuilegio.c. olim. de verb.sig vbi Innocen. Joã. and.in cle.ne romani. de elec.et huiusmodi modificationes cũ non fuerint approbate per concilium Basilieñ. non habent aliquam vim/ nec sunt seruande: puta s. de elec. c.licet §. cẽsuit. J.eodem §.item circe §.item voluit.§.item censuit.j. de cau.§. item ꝙ monasteria.§.item circa.§.item fuit.de nu.ꝛ qua. car.c.s. in fin.ibi saluo. nam [4] ecclesia gallicana non potuit nec potest facere statuta cõtra iura: nec imponere legẽ pape. c.inferior.xxj. dist.c.qď super.de maio.ꝛ obedi. di.cle.ne romani.c.si.ď ap. in.vj. cum ibi not.Joan.an.in not. Jo. and.in.fi. de offic. archipres.vbi concludit episcopũ legatum aut alium inferiorem non posse aliqu d decernere iuri contrarium not.in.c.fi.de here. in.vj.Jo.and. in addi.spe.sup rub.de elec.panor.in.c.cum dilectus.in fi.de cõsue.ꝛ de hmõi modificationibus loquitur hic tex. quod patet per versi.aliter.qď not. diuersitatem in substantia. Alie sunt ecclesie gallicane modificatiões que non sunt decretis cõtrarie nec dero

4 Ecclia gallicana an possit pape legẽ imponere.

gantes: sed aut ea declarāt: aut eis addunt: aut penas exaggerant: & tales valent et sortiri debēt effectum cū potuerit ecclesia gallicana eas facere. p no. p doc. in iuribus alle.

tia. de censi. nam per verba generalia plenissima reuocantur omnia priuilegia statuta & consuetudines. cle. j cle. dudum prope fi. de sepul. cle. j. in fi. de sentē. excō. c. cum non deceat. c. q2 sepe de ele. in. vj. cle. j. de iure patro. in fin. de capel. mo. c. j. lib. vj. de eta. & qua. cle. vt hi qui. ad fi. cle. q2 ꝯtingit. ad fi. de relis. do. in extrauag. Jo. xxij. suscepti. ad fin. cum si. tacit no. per Dy. in. c. qđ semel. de reg. iu.

in cle. vt hi q. de eta. & qli. a & hoc c. j. de no. oper. nun. c. ij. de pri. ui. puta in noiationib⁹ q̄ l3 non sint ꝺ cortice huius decreti: tñ sūt de ei⁹ mēte: vt not. j. eo. §. itē placuit cum si. a Prout ex tunc. nō est vis an dicaꝛ ex nūc

ex nunc prout[a] ex tunc ratum et firmum habeatur & vim decreti habeat: ac si[b] in presenti decreto de verbo ad verbum[c] expressum foret. Qđ si qs cuiuscunq3 status etiā si cardinalat⁹ [d] patriarchalis pōtificali s aut alteri⁹ cuiuslibet dignitatis contra predictum ordinē et qualificationes vt premittiꝛ designatas vel designandas de ipsis bñficijs digni tatibus psonatibus officijs & ad ministrationibus quouismodo[e]

1 Priuilegium primū pape/ an possit esse ita validum vt tolli nō possit p scindū.

put extūc an extūc: q2 idem relul tat effect⁹. s. vt valeat extūc: & id semp trahiꝛ ad diē existētie cōditionis, iuxta no. p doc. in. c. pterea. de ap. cle. j. cir. prin. de cōcel. pb. Arch. in. c. dudū. de pbē. in. vj.

b Ac si. i. sicut si.

c Ad verbum. facit ad solu. q. quotidiane papa[1] cōcessit priuilegium cuidam monasterio vt nō teneret ad pcurationē legatoꝝ etiā si in literis eoꝝ dicatur vt tā exēpti q̄ nō exēpti teneanꝛ ad h onus/ nisi de isto idulto cōcesso monasterio fiat mentio de verbo ad verbum. demum papa concessit legato vt possit exigere procurationes a quibuscunq3 etiā exēptis: quis talia sint puilegia q de eis sit facienda mentio de verbo ad verbum que voluit in illis literis haberi pro expressis. queritur nun qđ per has legatorum literas sit derogatu3 illi priuilegio Fre. dubitat. cōsil. cccxxvij. sed tenet q sic consi. xlvj. alias. xlv. & Pan. in. c. cum instan/

in. vj. per legistas in. l. si quis. in prin. ff. de lega. iij. in. l. fi. C. si contra ius vel vti. pub. Bartol. in extrauag. ad reprimen. in versi. non obstañ. per doc. in. c. nonnulli. de rescrip. Joan. an. in. c. j. de exces. prelat. lib. vj. in not. vbi late per cum de verbis derogatorijs ad priuilegia/ statuta/ & consuetudines. Henri. in. c. ex parte. ij. de offi. deleg. vbi dicit q in oi materia si ꝯstet p vba derogatoria lata l3 gñaliter ab eo q derogare pōt q generaliter olbus derogare voluit volūtati eius stabitur. p not. in. d. c. ex pte. de cōfir. vtil. vel inuti. porrecta. in fi glos. & in. d. l. fi.

2 Cardinales sunt dignio res patriarchis.

d Cardinalatus. arg. ex ordine litere: qđ [2] cardinalatus sit maior dignitas q̄ patriarchatus & episcopatus, de quo not. j. de nu. & qua. car. c. j.

e Quouismodo. siue per collationem/ presentationē/ aut aliā dispositionem: vt supra ver. vt vero. in princi. siue iure proprio/ siue deuoluto. vt sc.

3 Collatio facta per collatorem puuatum ptâte conferendi an valeat.

a ¶ Eoipso.ideo nõ requirit sen-
tentia priuationis: sed ex iuris
dispositione fit ipso facto deuo-
lutio.ſi.in.c.ne ꝑ defectu.de ele.
c.q̄ꝙ.eo.ti.in.vj.§.de elec.c.j ⁊.
deinde.cū ibi no.Jō
videt ꝙ ſi ordinari⁹ disposuerit:eoipso
cõtulerit bñficiū ca-
dens in turno.debitū noiato vel
graduato ꝙ postea non possit va
riare ⁊ illud cõferre noiato aut
graduato:quia collatio[3] facta
post deuolutionē ptãtis ad supe
riorē est nulla vbi fit deuolutio
ipso facto.c.ſi.licet.c. de sup.neg.
prela.cū ibi no.cū eñ facto alicu
ius est ius alteri quesitū:tūc non
põt variari in eo in quo est ius al
teri quesitū.c.q̄ꝙ.§.ꝑalioquin.de
elec.in.vj.ff.de ſta.li.l.itra quin-
quēniū.secus ſi nõ esset collator
priuatus ptãte cõferendi sed ve-
niret priuãdus: tunc valeret col-
latio ante sententiam priuatiuã.
no.Do.in.c.qr propter.ð elec.fa.
qð no.doc.de purg.more.in.c.qr
diuersitatē.de concess.pben.in.c.
mora.de reg.iur.in.vj.gesl.in ex-
trauag.execrabilis.Ex hoc infer
tur ꝙ vbi cõstat euidēter collato
rē contulisse hmõi beneficiū nõ
noiato:aut non graduato ꝙ non
tenet noiat⁹ vel graduat⁹ sum-
mare collatorē vt illud sibi confe
rat: sed recurrere dʒ ad superio-
rē ad quē deuoluta est potestas
cõferendi. Sed ꝯtrariū practica
tur:cõiter graduati petūt a colle-
torib⁹ bñficia in vim gradus vel
noiationis:et in eoꝝ refutationē
vadūt ad supiores.pro hac parte
facit qr non videt collator fecisse
cõtra qualificationes graduato
rū:nisi graduatus ab eo petierit
beneficiū: qr forte graduatus ꝑ
hac vice non vult vti gradu suo
aut noiatiõe:vel eam habet pro
derelicto:aut factus est incapax.
ideo ſi velit anhelare ad benefi-
ciū dʒ illud primit⁹ petere a col
latore.ad hoc.c.ſi clericus.ibi.pe
tere negligenter ⁊c.de pbē.in.vj.
c.qr cūctis ⁊.ecõtra.
ª sit ibi oporteret ipm ⁊c.
de cõcess.pbē.eo.li. et
ſi veniat post collationem alteri
factã p collatorē poterit illi de-
nuo cõferre collator pma colla-
tione q̃ nulla erat nõ reprobata.
nec ob.c.post electionē ⁊.qm̄.de
cõcess.pbē.c.inter dilectos.de ex-
cess.pl.vbi prima collatio etiã nul
la impedit scdam:nisi pma fuerit
cassata ⁊ irrita nuntiata ppt va-
riationē que reprobat.c.cõsidera
uimus.de elec.ad hoc.c. auditis.
cū ibi no.eo.tit.vbi doc. qr illud
pcedit qñ ambe collatiões fierēt
ab eodē collatore eodē medio et
respectu: sed aliud põt dici vbi
scda collatio fieret alio medio q̄
pria:qr primã fecit collator iure
ordinario: ⁊ secundã facit coact⁹
medio gradus vel nomiationis:
tunc prima collatio nulla nõ im
pediret secūdam argu.c.non pre
stat de reg.iu.l.vj.c.nosti.de ele.
cū ibi no.c.ſi.de iure patro.vbi ſi
patronus cõtulit bñficiū: nihilo-
minus põt ad illud presentare.p
qð.c.dico ꝙ collatio facta pleno
iure de bñficio spreto pñono non
impedit institutionē fiēdã ab eo-
dē collatore ad pñtationē pñoni
tenēdo ꝙ collatio volūtaria fctã
spreto pñono sit ipo iure nulla.c.
ex insinuatione.de iure pa.de q̃ re
missi.§.de elec.c.j.⁊ cū hūane.c.
decernim⁹.iūcta gl.xvj.q.vij. vbi
epo tenet istituere pñtatū nõ ob
stante priore collatione per eū fa
cta sine ꝯsensu patroni.no. Fre.
in tra.pmu.q .xxx.nec etiã prima
institutio facta ad pñtationē ei⁹

qui nõ poterat phtare impediet scdam fiendã ad p̃sentationẽ il lius cui cõpetit phtatio: cũ hmõi institutiões fiãt diuersis medijs ad hoc.c.ꝯsultationibus. de iure pa.c.cuȝ bertol: dus cũ ibi no. p irritũ ª ⁊ inane: collatioq3 hmõi ⁊ Jnn.de re iudi. sentit Guil.in cle.j.de iure patr. Henri.in.d.c.auditis.

a ¶ Irritũ.hoc verũ [i] sil qualificatus velit vti sua qualificatione:puta gradu vel noiatione. Si aũt noli: vti ⁊ ei renuntiat valebit collatio ordinarij:q2 in quocũq3 rescripto bñficiali: l3 apposita sit clausula decreti semp tñ intelligit ꝯditio si impetrans vti velit illa gra.no.Jo.mo.l.c.statutũ.de pbẽ.j.vj.sa.l.pinde.§.fin.ff. si cer.pe.vbi l3 mortuo testatore dñiũ rei legate recta via trãseat ad legatariũ:tñ si legatari⁹ repudiat fingit non transisse.sic repudiata noiatione aut declaratione facta p graduatũ ꝙ non velit vti gradu fingit tanq̃ si nõ esset q̃lificat⁹. Item istud decretũ irritãs apponit in fauorẽ graduati: ideo põt ei renuntiare.c. ad aplicã.de regu.facit qd not.spe.tit.de loca.§.nũc aliqua.v.xiij. ꝙ id qd dr non valere in fauorẽ alicuius ipse põt facere ꝙ valeat.not. Jnno.in.c.q2 cũctis.de ꝯces.pben.in vj.⁊ hoc est indubitatũ qñ ante collationeȝ ordinarij dictus graduatus qualificationi renuntianit:aut apparuit eũ nolle ea vti: q2 tunc collatio ordinarij in cõtrariũ alteri facta valet. Si autẽ collationẽ ordinarij sequat renũtiatio nõ videt ꝙ ꝓpulsus tut⁹ sit sine noua collatione p.c.pe.de pbẽ.in.vj.p no.p Jo.an.in.d.c.statutũ.in not.ꝙ si impetrãs cũ decreto renũtiat rescripto post collationẽ factã alteri p ordinariuȝ eius renũtiatio nõ validat illam collationẽ q̃ nulla erat:et dicunt ibi Domi.⁊ Lau.ꝙ factum ꝯ decretũ tũc v3:qñ habens illud nõ vult eo vti: ⁊ voluntas precedit factũ. Si ṽo voluntas sequat ⁊ factũ cõtra est tale in quo attenditur initiũ vt electio bñficij/collatio sententia ⁊ si. tũc nõ valeat. ad hoc.c. si postq̃.§.j.d ele.i.vj.⁊.d.c. pe.c.auditis. cũ ibi no.dele.c.vt sup.ibi.nisi ap. renũtiatũ fuit.de ap.l.vj.c. nõ firmatur.de reg.iu.in.vj. cũ ibi not. fa.qd no.§.inj.v.antelationũ.cuȝ quo cõcor.Bas.de gusio in tract. reseruã.§.viij. vbi in collatione facta p ordinariũ ꝯ decretũ mãdati duo põderat. cõtẽptũ mandati ⁊ piudiciũ l iure q̃sito ad rẽ. q̃ duo cessant qñ renũtiatio mãdati p̃cedit collationẽ: q2 non fit in cõteptũ mãdatis nec in piudiciũ eius cui gra est facta. Sed si ordinari⁹ nõ habuit notitiaȝ ante collationem ꝙ nollet vti gra remanet cõtẽptus: q̃uis fm cesset p ꝯsensum ⁊ renũtiationẽ superuenientẽ:ideo nõ validat collatio in qua initiũ spectat:vt dictũ est.ad.d.l.pinde. respondet ꝙ in illo casu cessat ratio contẽpt⁹.et nõ attẽdit:nisi interesse ⁊ cõmodũ legatarij.et illa presumit nisi se intẽtio testatoris. ff.de fur.l.a titio. nec ettã loquit l casu l qu o initiũ de substãtia attendat: v t in collatiõe. Sed de isto scdo casu satis põt dubitari: q2 si qualificatus nõ vult vti sua qualificatione q̃ in fauorẽ ei⁹ est inducta illo repulso sublatũ est impedimẽtũ quo ad ordinariũ:ergo v3 ei⁹ collatio iure ordinario alteri fctã.facit qd not.Jo.an.l. d.c.pe.i

Decretũ irritãs an sempvitiet collationẽ in ꝯtrariũ factam.

no. q[2] si bñs clausulā anteferri et renūtiet nec velit ea vti valebit collatio primo facta. quia eo repulso sublatum est impedimētū quo ad primū. Panor. in. c. cū ex officii. de pscrip. vbi querit eps cōtulit bñ: puisio seu ãnte lapsum mē- spositio ad sis. de quo in cle j. de cōcef. prebē. demū habēs gratia3 iuxta illā cle. nō acceptauit bñficiū infra mensem: nūquid cōualescat dicta collatio cū infra mēsem haberet collator ordinarius manus ligatas: et dicit q sic: qr eps h3 potestate3 in habitu: sed exercitiū sit sibi iterdictū fra mēsem: z lapso mēse. nullu3 ius sibi superuenit de presenti: sed solu3 fuit remotum obstaculūta leg. d. Bart. in. l. cum vir. ff. de vsuca. vbi querit ca..et statuto fauore. creditorum: q debitor bannitus vel ɔdēnatus pro debito nullū ɔtractum possit facere: donec soluat cōtingitt q prius cōtraxit z postea soluit an cōtractus cōfirmet: z tenet q sic: qr hic non superuenit ius. sed obstaculū, remouet. alle. l. pignori. ff. q z a qui. l. j. C. ne tu. vel cu. vec. cō. Posset dici q si eps cōtulit scienter bñficiū qd erat affectū qualificato: et qualificatus re integra anteq3 cum effectu acceptauerit illud bñficiū declarat pñte vel sciēte epo q nō vult vti sua qualificatione: q collatio p epm facta cōualescat: qr p qualificationē gradus aut nominationis nō erat acqsitum aliqd ius etiā ad rē qlificato: vt not. s. l b. nolationes. z eps erat obligatus ad cōferēdū aliud suo collatario ne deciperetur. c. inter cetera. de pben. ergo statim q impedimentum qualificationis sublatu3 est p cōsensu3: z declarationem qua: lificati cōual data fuit dicta collatio cū nō requiratur aliqua traditio: sed solus cōsensus epi qui iā interuenerat. c. si z bi absenti. de prebē. in. vj. ad hoc. l. rem alienam. in fi. ff. de pigno. act. de ac. emp. si quis alienā. qui po. in pig. ha. l. qui balneū. §. tertia. qd no. Barto. in. d. l. cum vir. q[3] si aliquis vēdidit eccl'e rem alienā z venditor succedit dño q statim transit vtile dñium in ecclesiam. ratio: qr nō requirit ibi traditio. C. de sacrosan. eccle. l. fi. z intererat vēditoris contractum cōfirmari cum esset obligatus ex cōtractu suo. vñ dicit Panor. in. d. c. cū ex officii. q si eps scienter contulit bñficiū qd cōferre nō poterat qr collatio spectabat ad inferiorē: si postmodū ad eum deuoluatur collatio cōualeicit ipsa collatio: qr eps erat obligat[9] ad cōferēdū aliā: vt dictu3 est. p hac parte fac z qd no. j. l j. C. q pro sua iur. q si in prin. ipio delegationis delegās carebat iurisditione, z postea est eā adept[9] q delegatio videt ɔfirmari per supueniētiā ptātis. arg. in. l. licet. ff. de iudi. tñ a tge superueniētis iurisdictionis z nō pri[9]. l. obseruare. §. viti. ff. de offi. procō. presertim vt dicit Jac. de are. iqñ iurisditio delegātis erat iā radicata exercitium tñ non habebat: puta qr suspensus erat aut excōmunicatus.

a ¶ Superiorē. Obstat. c. cum in cunctis. §. fi. de elec. c. ij. de cōcef. preben. vbi eu3 eps est priuatus ptāte cōferēdi: aut qr ɔtulit scienter indigno beneficiū: aut pptrer negligentiā fit deuolutio ad capitulū suū z de capitulo ad superiorem. Solu. pōt capitulum hoc casu dici superior: ex quo sup:

2 Clausule an teferri ptrenūtiari.

3 Vendi tor rei aliene si succe dit dño qd iuris.

plet defectũ ep̃i.arg.c. cũ tcim⁹. ex.q.iii. Vel põt dici q̃ hoc intelligatur vbi capitula sunt exẽpta si cut cõiter accidit[ ]tunc em̃ non fieret deuolutio ab ep̃o ad capitulum: nec ediuer so: q̃ cessat ratio proximum [a], cõmunionis q̃ est fundamentũ hm̃oi deuolutionis nec cle. q̃ regulares. de supp.negli. p̃relato. locum in secularibus vel intellige de prelatis inferiori bus cõuentualium vel collegiatarum ecclesiarũ: ⁊ in ipsis collegiis vel cõuentibus: per neglige̅tiam vel culpam talis prelati ad quem spectat collatio vel presentatio non fit deuolutio ad collegium vel cõuentum: nec viceuersa de collegio vel cõuentu ad quẽ spectat collatio vel p̃sentatio ad p̃latũ. d.cle. q̃ regulares. vbi hoc tenet Guil. licet in scd̃o casu teneat contrarium, Jo. andr. in ver. prelati. sed pro opinione Guil. facit textus illius cle. ibi diocesani locorum. per quem videtur q̃ in omni casu ad ep̃m deuoluatur immediate: maxime cum. d.c. cum in cunctis. d.c. ii. tñ loquãtur in ep̃is ⁊ capitulis suis. Itẽ non est tãta cõio inter alias ecclesias q̃̃ ta inter ep̃m ⁊ cap̃lm sui. de testa. requisisti. ⁊ multe differentie sunt inter cathedrales ecclesias et alias inferiores. c. q̃̃ q̃̃. de elec. in. vi. hanc partẽ tenet ipse Guil. in cle. ne in agro. §. abbate. de sta. mon̄. Henri. in. d.c. ii. ⁊ hoc tenet curia romana: vt dicit Bertran. in. d. cle. q̃ regulares. ad hoc de ro. decisio. cclxxviii. sed fallit in casu illius. §. vbi abbate vel priore a collatione b̃nficiorũ suspenso ad priorem claustralem cum consilio: ⁊ cõsensu conuentus vel maioris partis collatio benefi- ciorum deuoluitur. vnde ibi continet specialem prouisionem: nec est ad aliam extendenda. c. sane. de priui. sed pro opi. Joã. and. facit q̃ vbi est eadem ratio: ibi dz esse idem ius. c. inter ce deuoluitur: qui teras. de rescript. c. cum dilecta. de cõfir. vti. vel inuti. et iuxta ratione̅ est. l. amplianda vel restringenda. ⁊ intelligentia. c. p̃terea. c. in his. de re. iur. §. de elec. c. licet. §. i. cum ibi no. sed eadẽ est ratio q̃ abbas suppleat negligentiam cõuẽtus in cõferẽdo: sicut q̃ ep̃s suppleat negligentiam cap̃li: cõio em̃ est fundamẽtum hm̃oi deuolutionis: vt dictum est: ⁊ maxima est cõio inter abbatẽ ⁊ cõuẽtũ: imo sentit Innoc. in. c. cum dilectus. in prin. de ꝯsue. q̃ [ ] maior est cõio inter abbatẽ ⁊ cõuẽtum q̃̃ inter ep̃m ⁊ suũ cap̃lm. vñ mortuo abbate cõuentus succedit in iurisditione. ad hoc. c. fi. a sp̃ali. de reg. li. vi. ⁊ c. his q̃. de ma. ⁊ obe. no. Inno. ⁊ Panor. in. d.c. cum dilectus. doct. in. c. ad abolendam. de here. Panor. in. c. cum dilecta. de rescrip. tñ opi. Joã. an. iure expresso nõ probat: ideo prime inherẽdũ est: iuncto stilo curie. vel dic q̃ hic text. ponit specialẽ puis sionem q̃ si ep̃s aut alius collator cõfert ꝯtra ordinẽ ⁊ qualificationes graduatorum deuolutio fit ad superiorem: et iste intellectus vsu practicatur.

1 Deuolutio si fit d̃ capitulo exẽpto ad ep̃z.

2 Abbatis ⁊ cõuẽtus maior ẽ cõio q̃̃ ep̃i ⁊ capituli.

[a] ¶ proximũ. q̃d si patronus ecclesiasticus presentat ꝯtra ordinẽ ⁊ qualificationes istas ad quẽ deuoluet p̃tãs. dic q̃ ad instituẽ tẽ etiam vbi ius instituẽdi pertineret ad p̃latũ iferiorẽ ep̃o. cẽset em̃ hoc casu primus superior. ad hoc glo. singu. in clem̃. i. de supp. negli. prela. in ver. dispositionem.

similiter [a] vt premittitur habeat puidere: qđ si nō fecerit ad aliuz supiorē / deuoluatur gradatim [b]

que vult q si presentatio spectat ad religiosos ex eoꝝ negligentia

3 Patrono spreto non pōt fieri institutio.

fit deuolutio ad habentem instituere siue diocesanus siue alius no. de Imo. z Panor. in c. de nulla. de cōces. prebē. nam pñtatio patroni nō trāsfert aliquod ius spūale: sz est quoddam nūtiū seu quedā seruitus. c. qđ autē. de iu. pa. q2 [3] cōtempto pĝrono nō pōt fieri institutio. xvj. q. vij. decernimus. et ius spūale trāsfertur ex sola institutione: vñ priuato patrono solū tollit seruitus illa et pura dispositio remanet penes habentem instituere.

4 Subrogatus cēseat iure illius in cuius locum subrogatur.

a ❡Similiter. insequendo s. ordinē z qualificationes graduatorū. Et no. q limitata ptās transit ad superiorē cum onere. arg. c. ex literis. de pig. l. traditio. ff. de acqr. re. do. z [4] superior subrogatus dz cēseri eodē iure cū alio in cuius locū subrogat. ff. si quis cau.

5 Cōsuetudo notabilis regni frācie.

l. si euz. §. qui iniuriarū. ideo tenetur puidere sm qualificationem quis tenebat primus collator cōcor. qđ no. doc. in c. ne p defectu. de elec. Pan. in c. cū in magistrū. eo. ti. q superior ad quē fit ptātis deuolutio tenet puidere de illa ecclia z de hoibus illius qualitatis sicut tenebant eligere primi electores. pro hoc text. in cle. j. de

6 Cōferēdi ptās gradatim deuoluit.

sup. neg. p̄. cle. exiui. §. ceterū. de vb. sig. fa. tex. in d. c. ne pro defectu. ibi in ver. de persona idonea ipsius ecclie. Dicit tñ glo. z Joā. and. in d. c. ne p defectu, q si prouideret de alia persona non propterea cassaretur prouisio. et dicit ibi Cōpost. papā ita sibi rñdisse de quo latius per Joā. and. in c. contra eū. de reg. iu. in. vj. in no. Henri. in c. abbate. de verb. sig. in c. dilectus. de cōces. pbē. vbi dicit opi. gl. nō habere locū vbi de cōsuetudine vel statuto ecclie non posset de extraneo puideri vt [5] quasi in oib9 ecclesiis regni francie est de cōsuetudine pscripta q dignitas z psonatus nō pnt nec debent ɔferri: nisi canonicis illarū ecclesiarum: vbi sunt ipse dignitates vel psonatus. de qua cōsuetudine no. Inno. z Host. in c. tua. de his que fi. a pre. Archi. lx. distinct. c. j. quo casu sicut illi a quib9 deuoluitur ptās ɔ nō possent de extraneo puidere: ita nec iste supior: per ea q̄ dicta sunt. Idē in casu huius tex. puisio facta p supiorē ɔtra qualificationes z ordinez nulla esset vt patet per decretum irritans.

b ❡Gradatim. Nota q [6] ptās cōferēdi bñficia deuoluit ad superiorē gradatim. si. in c. ij. de cōces. pben. c. licet. c. literas. c. fin. de sup. neg. pre. sed si cōtingeret aliquē istorū superiorū esse exēptuz ptās ab eo deuolueret ad papā. iuxta no. per Panorm. in d. c. ij. q2 nō supior nō supplet negligētiaz alterius: nisi vbi est a iure expressum: vt. d. c. licet. Aliqui voluerūt dicere ppter hoc ver. gradatim. q etiam in prelatis exēptis fiat deuolutio hoc casu ad superiorē proximū omisso papa: nisi ipse esset primior. facit. j. de cau. c. j. §. z ne iūcto. §. item q monasteria. eo. ti. qđ nō placet. Alii dicunt q in p̄latis regularib9 exēptis hoc casu fiet deuolutio ad diocesanū p cle. j. de sup. neg. p̄la. in secularibus secus: q2 illa cle. loquitur duntaxat in regularibus: nec hz locum in secularibus: vt ibi not. Credo veri9 sicut dixi q in prela-

tis exēptis:siue secularibus siue regularibus fiat hoc casu deuo= lutio ad papā ōstarat.naʒ olim in omnibus exēptis fiebat deuo= lutio collationum ad papam.c. sicut.d.c. licet. de

henri. in.c. constitutis.de in in= teg. restit.Bar. in.l. patronus §. sempronio.ff.de le. iij. Oldra.cō sil.clir.Bal.in auf.hoc amplius. C.de fideicom.

sup.neg. prela. vsq[a] ad summū pontificem[b] ascē dēdo.Nō volum⁹ tñ ordinarios collatores:et eos ad q̄s p̄ntatio seu quevis alia dispositio benefi cioꝝ spectat [c] in quatuor[d] mensi bus q̄bus p̄fate grē expectatiue vel noiationes cursum nō habēt donec[e] ipe grē[f] ⁊ noiationes ad

c.cuʒ singula.in fi.de pre.l.vj.d. aūt cle.superue= nit que inducit ius nouū in p̄la tis regularibus in vno casu tm̄: scʒ negligentie:

nō est igit̄ extendenda ad istū ca sum.fa.op.q̄d no.ibidem Jo.an. in ver.negligētiam. ꝙ inꝗtū illa cle.ponit ius nouū ⁊ p̄iudicat pri uilegiis exēptionis non hʒ locuʒ qñ p̄latus regularis esset priua= tus ꝓpter delictum:cum hoc nō sit expressum. ideo non extendaʒ ad hūc casum in quo censet̄ p̄la= tus priuatus propter quasi deli= ctum ex eo ꝙ confert contra or= dinē ⁊ qualificationes introdu= ctas a cōcilio.Itē hic dicitur q̄d fit deuolutio ad proximum supe riorē: sʒ [x] primus superior exē= ptorum est papa.xciij.dist.nulla. ⁊.auctoritate.cū ibi no.de priui. in.vj. Jo.and.in.c. scienti. de re gu.iur.eod.lib. in mercu.nec fit hic aliqua mentio de exemptis. remaneant ergo priuilegia eorū intacta.

a ¶Vsq̄.inclusiue:ponit̄.⁊.§.eo. §.insuper.ꝟ.q̄si aliquis.de cau. c.l.§.⁊ ne.ver.si vero ibi vsq̄ ad finem litis.de nu.⁊ qua.card.c.j. ver.sic tamē. quo tēp. qnī.:de.ef. in cho.c.j. aliquādo exclusiue. j. eod.§. placuit.de quo per Cy.et Bal.in.l.a caligato.C. de nup.ar= chi.in.c.si gratiose.de rescrip. in vj. Jo.And.in.c.j.de or.d. ab epi.

b ¶Pontificeʒ. Sed si non vult cōferre qualifi= cato in vim gra due: aut nomi= nationis [z] q̄d faciet paup q̄li= ficatus? Obti= neat collationē iure deuoluto ta cita qualificatione dicendo ꝙ ta liter beneficium vacauit ꝙ eius collatio ad sedē apostolicam est deuoluta:vl' ꝙ collator male pro uidit:aut incapaci.ideo priuat⁹ est ptāte conferēdi.nam valebit collatio ꝑ ea q̄ no.§. in ꝟ.nul'e.

c ¶Spectat. de iure priuilegio aut consuetudine.

d ¶Quatuor. olim habebant' or dinarij quatuor mēses liberos: in quibus non sortiebantur effe ctū gratie expectatiue: sed ꝑ con cordata inter Sixtum quartum ⁊ ludouicū vndecimū regem frā cie que incipiūt. ad vniuersalis. habuerūt lex mēses. Februariū. Aprilem: Juniū. Augustū: Octo brem:et Decēbrem: huiusmodi tamē concordata non sortita fue rūt effectū tanq̄ iuri cōi ⁊ decre tis Cōstantieñ. ⁊ Basilieñ.Itia.

e ¶Donec.i.q̄diu.he em̄ due di ctiones parificant̄ quo ad effe ctum.c.si tibi cōcesso.d pre.in.vj. c.nō est.de spon.cle.j.de deci.et an faciant aliquam cōditionem. not. Bar. in.l.j.C. de leg. l.pater seuerinam.ff. de condi. ⁊ demō. Joan.de lig.in.c.verū. de cō. ap.

f ¶Gratie. super quibus proces sus iā erāt expediti.§.ꝟ.except.

x Exem= ptor priori= mus supior est pa= pa.

z Nota= tue q̄d faciet i casu re futatio nis.

eorũ collationẽ p̃sentationẽ seu dispositionẽ concesse cessauerint ad qualificatiões infra scriptas obseruãdas astringi[a]. ¶ Sequũtur[b] qualificationes et ordo in conferendis bñficijs per ordinarios[c] de quib[9] pretactũ est. Primo cũ per generalis cõcilij[d] statuta sancte ordinatũ existat q̃ quelibet ecclesia metropolitana[e] teneat[f] et debeat vnũ habere theologũ[g] q̃ sua doctrina et predicationibus fructũ[h] salutis afferat[i].

a ¶ Astringi. equũ erat q̃ q̃diu grauabant in octo mẽsibus per gratias expectatiuas non grauarẽtur in eorum quatuor mensib[9] p graduatos. Grauatus enim in vno/vel in alio re-
3 Diuisio textus. leuari. l. eum qui ff. de iureiuran. c. cum percussio. de cle. egro.
b ¶ Sequũtur. vsq[3] ad §. istu per. primo narratur iuris veteris cõstitutio: q̃
4 metropolitanus vnũ dicitur quelibet eccl'ia metropolitana debet habere vnũ theologũ. scdo eiusdẽ constitutionis ad ecclesias cathedrales extẽsio. tertio prebendati theologalis ad residẽtiã lecturã et predicationẽ obligatio. quarto eiusdẽ in p̃dictis deficiẽtis punitio.
5 Prebẽda theologalis potest dari etiã baccalario formato. quinto ipsius priuilegiatio. secũda ibi: ordinat. tertia: talis. quarta: et quoties. quinta: verũtamẽ.
c ¶ Ordinarios. late hic ordinarios appellat collatores bñficiorũ et patronos eccl'iasticos. et. s. §. pri. l fi j. §. insup. et. exho. ta. mur. §. itẽ q̃ oia. aliter capit. j. de paci. pos. c j. §. ordinarij. cũ ibi not.
d ¶ Consilij. in. c. quia nõnullis de magis.
e ¶ Metropolitana. id est archiepalis[1] a metros qđ est mensura et polis ciuitas quasi mẽsurans super ciuitates prouincie. xxj. dist. cleros. nam archiepiscopus curam et sollicitudinem totius prouincie gerit. ix. q. iij. c. ij. et consuetudo ecclesie metropolitane in diuinis officijs per totam prouinciam sequenda est. xij. di. de his. no. in. c. pastoralis. de offi. ordi. sed an in alijs sit sequenda no. docto. in ca. sopite. de censi. Et idem sunt archiepiscopi et metropolitani. no. Gul. in cle. archiepiscopo. de priui. licet Archi. aliter sentiat in c. presenti. de offi. or. l. vj. et vtrũ ecclesia metropolitana sit matrix ecclesia aliarum ecclesiarum prouincie. no. in cle. j. de sen. excõ.
f ¶ Teneatur et debeat. hec duo verba habẽt vim precepti et necessitatem important. de primo bo. ter. in cle. exiui. §. itẽ ordo. de verb. sig. xxvj. di. c. si. de secundo glo. in l. sepe. ff. de offi. pre. xj. q. iij. debẽt. c. proposuit. de ap. glo. in cle. attendẽtes. de sta. reg. alias quando importat honestat. ẽ glo. xxv. q. j. c. j. Barto. in l. creditores. C. de pig.
g ¶ Theologũ. in aliquibus libris est magistrũ theologũ et male: cũ generale concilium de theologo simpliciter loquat. et q[2] [5] licẽtiatus et baccalarius formatus in theologia sunt capaces p̃bende theologalis: vt sequitur. et vna cum theologo debet habere vnũ grammaticũ q̃ clericos ipsi[9] eccl'ie in grammatica doceat. c. q[2] nonnullis. c. j. de magis.
h ¶ Fructum. qui non pereat. de cen. procurationes.
i ¶ Afferat. et sacerdotes ecclesie aliosq[3] l[9] sacra pagina doceat. in his presertim que ad curam animarum spectare noscuntur. c. q[2] nonnullis de magis. et vt facilius tales theologi habeantur: man-

datur prelatis ⁊ capitulis eccle- siarum vt mittant ad studia ali- quos dociles in theologia.c.sup specu a.de magis.huiusmodi ratio est quadruplex secundum Augu.de ancho.in lib.de

repulisti ⁊ ego repellā te ⁊c. xxx- viij.dis.oēs psallentes.c.nisi cum pridē.§.p defectu.de renū. Sap. viij.p sapiētiā habebo claritatē ad turbas ⁊ honores apud senio res disponā po

po.ec. Anto. in siij.p. sum.tit. v. cap.ij.§.j. dicūt enim[1] q fides christiana cui⁹

¶ Ordinat hec sancta synodus q extendatur[a] huiusmodi ordinatio ad ecclesias cathedrales[b]. Taliter videlicet[c] quod quilibet

pulos et natio- nes erunt mihi subiecte. ppter ista facta sunt dic decretales. qr nōnullis ⁊ super specula.

papa est caput ⁊ director multis modis iuuatur et promouetur p ordinationē studiorum primo in errorum vitatione.nō enim pos- sunt errores vitari et reprehendi nisi agnoscantur.xxiiij.q.iij.c.fin. xxxvij. dist. legimus. vbi ex defe- ctu scientie prouenit colere mul tos deos. Sapientie.xiij. Non co gnoscētes quis esset omniū arti- fex aut ignē/aut aerē/aut girū stellarum/aut aquā/aut solē re- ctores omnium terrarū putaue- rūt.xxvj.q.ij. qui sine.⁊. q̄.v.nec mirū.secunda in vitiorū vitatio ne sicut eīm vitiosi nō curant nisi per virtuosos:sic [2] stulti quorū infinitus numerus est non curā tur nisi per sapientes. Sap. vj. Multitudo sapientū sanitas est o.bis terrarum:⁊rex sapiēs stabi limentum populi est.no.š.in p.e. §.quibus ad plenū. tertia in iu- diciorum determinatione. non enim [3] aliter iudicialiter termi nari possunt nisi p sapientum di scussionē.vn salomoni dictū est. iij.Re.iij.qr postulasti tibi sapien tiā ad discernendū iudiciū:ecce feci tibi sm sermones tuos.⁊ de- di tibi cor sapiens et intelligens. xxxvj.di.q ecclīasticis.§. ecce.qr- ta in regni ⁊ ppli dñatione. non eīm pñt q̄ psunt iuste dñari et im- perare subditis:n si vigeāt intel- lectu ⁊ sciētia. Sec.iij. scientiam

a ¶ Extendat. de materia exten- sionis legis vel statuti no. Jo.an. in.c.p possessore. de re.iur.in.vj. in merc. Hen.in.c. ex parte.iij de fo.si.bar.in. l.omnes ppli.ff. de iusti.⁊ iu.late Jmo.l.cle.j. de ele.

b ¶ Cathedrales i. epāles non metropolitanas q̄ ob honorē ca- thedre epālis sic vocātur:⁊ reci- pit epō cathedraticū.x.o.iij. illo. c.nec numer⁹.de offi.ordi. cōque rēte.archi.in.c. statutū.in pnc.de rescrip.in.vj. ⁊ olim bñ cauebat q q̄libet ecclīa cathedralis hēret vnum magrm grāmaticū q̄ cleri cos ecclie et scholares pauperes gratis doceret:cui p̄petēs bñficiū pberet.xxxvij.dis.de quibusdam.c. j. de magis.qd postea extēsum est ad ecclīas collegiatas.c. qr non- nullis.de magis. et ad monaste- ria.in cle.ne in agro.§.rursus. de sta.mo.in extra.bene.xij. quoniā q̄ loquitur in canonicis regulari bus ordinis beati Augu.sed spe ciale erat in metropolitana q̄ de beat habere theologū qd hic ex- tensum est ad omnes ecclesias cathedrales.

c ¶ Videlz.stat expositiue.de cō cess.preben. post electionem . de elec.scriptum.c.ij. de priui.in.vj. transmisse.de eo qui cog.cō. vxo. aliqn exemplatiue.c. nihil. circa fi.de elec.aliqn determinatiue.c.

1 Fides xp̄iana p sapiētes valde iuuatur.

2 Stulti p sapiētes curantur

3 Judicia per solos sapientes terminantur.

sup literis.de rescrip.aliqñ restri ctiue.l.si in venditione.ff.cõ.pre. aliqñ demõstratiue.c.cũ marthe.§.distinguendũ.de cele.miss.

venit hoc relatiuum restrictiue ad precedẽtia. ad ho c.l.sticħum.§.ff.de le.j.l.oẽs populi.ff.de iust. et iu.l.cũctos populos.C.de sum.tri.et vtrobiq; p Bar.c.de cetero.de cle.nõ resi.j.e.§.insup.℣.nec non.§.in ecclesijs.de instit. ex frequẽtibus.de off.dele.quoniã abbas.cum si.

collator[a] ipsarũ prebendarum[b] teneatur et debeat cõferre canonicatũ[c] et prebendã ꝙprimũ facultas[d] se obtulerit[e] et inueniri poterit[f] vni magistro licentiato vl' i theologia baccalario forma to:[g]qui[h]p decẽniũ i vniuersitate priuilegiata[k] studuerit[l] et on⁹[m]

a ℂCollator.quis sit ille de iure cõi.no.per g'o.et doct.in.c.cũ ecclesia.de elec.

b ℂPrebendarũ.eccl'ie cathedralis.

c ℂCanonicatũ.olim theologo assignabant prouentus vni⁹ p̃bende dũtarat:nec pro hoc effi ciebatur canonicus: sed tandiu redditus ipsos percipiebat: ꝙ diu persistebat in docẽdo.c.q2 nõ nullis.de magistris.

4 Baccalarius non est capax p̃bende theologalis.

d ℂFacultas.idest possibilitas conferendi.

e ℂObtulit.i.cũ primuz vacare cõtigerit cũ limitatione tñ q̃ habetur.§.prox.in fi.

f ℂPoterit.i.theologus.

g ℂFormato.Nota ꝙ [4] simplex baccalari⁹ in theologia quẽ baccalarium currentem vocant non est prebẽde theologalis capax:sed bene nominationũ.j.eo.§.insuper.ver.necnon.

5 Prebẽda theologalis non pt dari alicui nisi tria in eo concurrãt.

h ℂQui.potest referri ad baccalariũ formatũ:vt ad immediate prima.ar.ff.de postu.l.j.§.de niq;.qđ no.in.c.ij.in ℣.ex qb⁹.de elec.in.vj.Credo ꝙ referatur ad p̃cedẽtia :vt sit sensus.qui.s.magister licẽtiatus vel in theologia baccalarius format⁹.dictio eniz posita in fine ad p̃cedentia refertur.ff.de ℣b.obli.l.titia.§.idẽ rñdit.xx.xij.q.vij.apl'is.c.secundo requiris.c.inquisitioni.de ap.et pz p copulatiuam et/q̃ sequit que refertur ad oẽs predictos q̃ tenenẽ ad onera p̃bende theologalis:et.

i ℂUniuersitatem.nõ i villis/castr.z/aut alijs loc is particularibus:vbi nõ sunt studia ḡnalia.c.tue.d cle.nõ resi.

k ℂPriuilegiata.a princi pe vel cõsuetudi ne immemoriali.vt de studio paduano dicit per not.s.in proe.§.quibus attente.

l ℂStuduerit.in theologia.Et nota tria requiri in theologo [5] vt sit capax prebẽde theologalis primo ꝙ saltim sit baccalarius format⁹ in theologia.scđo ꝙ i eo decẽnio studuerit.tertio ꝙ in vniuersitate p̃uilegiata: et lz facultas theologie aliqñ possit ex p̃uilegio ante decennũ aliquẽ licentiare:non erit tñ iste capax huiusmodi p̃bẽde:nisi p decẽniũ studuerit:q2 sublato vno i pedimento remanet aliđ.ad ħ.c.ij.de fil.p̃sbr.in.vj.c.nõ põt.de p̃ben.eo.li.nec põt facultas ꝯ hoc:decretũ dispensare.p no.per Inno.in.c.ij.de eo q̃ fur.or.susce.quod no.j.de concu.§.et nihilominus.

m ℂOnus.no.ꝙ per moduz statuti potest imponi onus p̃bende vacãti:ad quod prebendatus teneat.ad hoc.c.significatũ.cuz ibi no.de pre.idem in fundatione.l.in traditionibus.ff.de pac.xviij.q.ij.eleuterius.quod no.Inno.in c.cum dilectus.de consue.

¶ Residentie.psonalis τ conti: nue:vt ptz.j.ibi. τ si residẽtiã τc. ex quo sequit̃ ꝙ prebenda theo: logalis est incõpatibilis cũ alio quocũq3 beneficio requirẽte per: sonalem residẽ: tiã cõtinuam ex residentie^a ac lecture τ predica: statuto vel con: suetudine ecclesie: et ꝙ non po: test qs insimul habere duas pre bendas theologales cum nõ pos sit residere in duob^9 locis.l.fi.C. de assi.ad hoc not.per Inno.in.c. ex tue.in.c.fi. de cle.non residen. Sed vtrum[1] per assecutionem secunde vacet prima ipso facto, videtur ꝙ sic p no. per Innoc.in d.c.fi. vbi dicit ꝙ in simplicibus beneficijs requirẽtib^9 residentiã cõtinuã per assecutionẽ secundi vacat ipso iure primũ. qđ placet ibidẽ Jo.and.henr.τ Jo.cal. pp identitatẽ rõnis eadẽ videtur in talibus simplicibus cum sint in: cõpatibilia sicut in curatis.ergo idem ius qđ hr̃ in.c.de multa.de pben.τ licet simus in penalibus: tamen ex identitate rationis fiẽ: da est extensio per ea que haben tur in.c.si postq̃.in fi n.de elec.in vj.hec opinio nõ placet Old.ꝯsil. clxv.Jo.an.in addi.Spec titu.de pre.vbi dicit ꝙ in talibus simpli cibus beneficijs requirẽtibus re sidentiã cõtinuã p assecutionẽ se cundi nõ inducit̃ vacatio primi ipso iure.fa.d.c.fi.que habent̃ in c.referente.in.c.pterea.de cle.nõ resi.in quibus videtur ꝙ de iure antiquo etiã in curatis non vaca bat primũ ipso iure per accepta: tionẽ secũdi.τ sic multominus in simplicibus si requirerẽt residen tiã.et l3 hodie p.d.c.de multa:sit hoc correctũ in dignitatib^9 τ cu: ratis:tñ in aliis simplicib^9 viden tur iura antiqua remanere icor:

recta.ar.l.sancimus.C.de sacro.sancti.ec.l. precipimus.de ap.c.cũ expediat. de elec.in.vj. τ hoc placet de rot. deci.clxxxiiij. Panor.in.d.c.fi.in repe.c.extirpãde.§.qui vero.de pre. vbi assequi tur secundũ be: neficiũ in eadẽ dioceſi.τ dicit Jo.de Imo.c.in.c. fi.in.d.c.de multa. ꝙ curia eam seruat.τ sibi placet:q2 in penali: bus τ correctoriis regulariter in his que cõiter nõ equiparantur nõ est fienda extensio per ea que no.in aut.quas actiões.C. de sa. san.ec.in.c.cupientes.§.ꝙ si.per ex.de elec.in.vj.in.c.j.de etate et quali.in.c.j.ne cle.vel mo.eo. lib. nec[2] est inducenda pena pri: uationis ipso iure:vbi nõ est cau ta per ea que le.τ no.in.c.fi.de iu re pa.Jo.an. in.c.odia.de reg.iu. in.vj.in mercu.hen.in.c.nihil.de elec.Panor.in.c.dudũ.j.eo.tit.de ro.deci.cviij.τ.cccccx.vbi dicunt ꝙ tenens capellaniã requirentẽ sacerdotiũ ex cõstõne fundatoris q̃ voluit ꝙ tenens eã pmoueret̃ infra annũ vel priuaret̃ non pri: uatur illa nisi monit^9: esto ꝙ nõ pmoueatur infra annũ: q2.c.l3. de elec.in.vj.est penale.τ non de bet extendi extra casum suũ.ar. c.statutũ.eo.tit.τ li. tñ dicit Pan. vbi.§.ꝙ si qs assequeret̃ fm bñfi ciũ requirens residentiã cõtinuã extra diocesim:τ ibi commoratur tunc tacite inducitur renuntiatio primi: nisi aliud appareat expsse de mẽte illius.sic intelligit gl in c.ex pte.de cle.nõ resi. Inn.in.d. c.ex tue.inde posset dici pbabili: ter ꝙ per assecutionem secunde prebende theologalis que semp sit in alia diocesi si ibidem theo: logus cõmoretur vacet ipso iure prima cum videat̃ ea3 habere p

1 Prebẽdã theologalẽ; hñs si se.ũdam assequat̃ similẽ an va: cet pöz

2 Priuatio ipso iure nõ inducatur:nisi sit causa.

3 Predicatores mercedem habebunt privilegiatam.

derelicta: ideo poterit eo non vocato cōferri alteri. ꝑ ꝟſi. q̇ ſequit. ⁊ ſi reſidentiā ⁊c. niſi al's de eius mēte apparet ꝙ vellet redire ad primā: ⁊ tunc cogēdus eſt vt vnā earū eligat ⁊ ibi reſideat: tamen in quocūq; caſu tutius eſt vt moneat anteq̄ altera illaꝝ ꝓuet. ⁊ ſuge qđ. j. dicā.

tionis[a] ſubire voluerit[b] q̄q; bis aut ſemel[c] ad minus ꝑ ſingulas hebdomadas (ceſſāte legitimo[d]

a ℭ Predicationis. officiū predicationis eſt multū priuilegiatū. c. qđ dei timorē. đ ſta. mo. vbi Jo. an. ponit. xix. priuilegia predicatorū: qbus addit. xx. Anto. in. iij. pte ſum. ti. xviij. c. j. §. ij. ſ. ꝙ [3] priuilegiata merces eis reſeruat in celis: vcʒ aureola ſpālis p̄mij ac cidētalis q̄ datur doctorib⁹: ſcđʒ illud. ij. ad Tim. iiij. Curſum conſummaui. ſ. p̄dicationis: fidē ſeruaui. ſ. fideliter me habēdo. in reliquo repoſita eſt mihi corona ⁊c. et hoſt. enūerat aliqua eorū priuilegia in ſum. đ here. §. fi. ⁊ quatuor q̄ p̄dicator dʒ hr̄e no. archi. xxj. di. in nouo. ⁊ de materia p̄dicationis ꝑ eundē. xliij. di. in ſum. Hen. in. c. rn̄ſo. de ſen. exc. Et not.

4 Prebendarius theologalis ad tria oneratur.

tria ad q̄ onerat. p̄bēdari⁹ theologalis. primo ad reſidentiā. ſecūdo ad lecturam/ ſaltem ſemel in hebdomada. vt le. tertio ad predicationem.

b ℭ Voluerit. fa. iſte text. ꝙ [4] in collatione prebende theologalis poteſt exprimi onus eius: vcʒ ꝙ cōfertur ad onus reſidētie lecture ⁊ predicationis: ⁊ ita cōmuniter fiunt tales collationes: nec vitiātur ꝓpter expreſſionē oneris: qđ eſt ipſi p̄ben. annexum ⁊ inherens. Nā ea q̄ tacite inſunt poſſunt exprimi in traditione ſpūaliū ſine aliq̄ vitio ſimonie. vt le. ⁊ no. c. ſignificaſti. de elec. not. in c. olim. de re. ſpo. ea enim que tacite inſunt: ſi exprimāt nō vitiāt nec immutāt actū. ff. de tut. l. muto §. ſub cōditione. l. iij. ff. de le. j. de ꝯdi. ⁊ demō. l. in ꝯditionibus. vnde dicūt Col lec. ⁊ Pañ. in d. c. ſignificaſti. ꝙ ſi ep̄s ꝯtulit vni eccleſiā curataʒ ſub cōditione ſi reſignauerit primā: tʒ talis collatio. q2 hec conditio tacite ineſt. c. de multa. de p̄ben. fa. not. in. c. ij. de elect. in. vj. ad hoc not. ꝑ Jo. an. in addi. ſpe. ti. de re. ꝑmit. in glo. adhuc queritur. ſecus ſi ꝯditio tacite nō ineſſet: vt q2 primū bn̄ficiū nō eſſet vacaturuʒ ip o iure. j. q. ij. q̄ʒ ptono. ℨ. de elect. c. j. §. ⁊ cū humane. ad hoc no. de ro. deci. cccxxv.

c ℭ Aut ſemel. accipe legere hēat qđ eſt infra. ſed cuius erit optio: an theologi/ vl' capituli/ aut ep̄i. dic ꝙ theologi: cū hec ꝟba ad eū dirigant: ⁊ ꝑꝑ ꝟbū ad min⁹. nam in alternatiuis iuris optio datur iudici niſi verba dirigant ad partem aut reum: vt hic. tunc datur optio reo aut parti. l. quicū q;. C. de ſer. fugi. vt ibi not. Cy. ⁊ legiſ. Bar. in. l. j. §. expilatores. ff. de effra. Bal. in. l. cunctos populos. C. de ſum. tri. Pañ. i. c. inter ceteras. de reſcrip. in. c. a crapula. de vi. ⁊ ho. cleri. in. c. ſicut. de iude. in. c. ꝑ veſtras. đ do. inter vi. ⁊ vxo. fa. ca. in alternatiuis. de re. iur. in. vj. ⁊ qđ ibi no. Dy. in legato alternatiuo. Bar. in. l. lucio titio. ff. de le. ij. Hen. in. c. ꝯſiliū. de plus pe. in. c. iudicante. de teſtamen.

d ℭ Legitimo. puta infirmitate. c. ad audiētiā. de cle. non reſidē. aut alia neceſſitate corporali. vt quia ſumpſit medicinā: vl' minutus fuit/ aut fuit detentus violē-

impedimẽto) [a] legere [b] habeat [c]. ¶ Et quoties [d] ipsum in huiusmodi lectura deficere contigerit ad arbitrium capituli [e] in subtractione distributionum. [f] totius hebdomade puniri possit. [g] Et si

ter/ aut propter publicã vtilitatẽ ecclesie impeditus.c.j. de cle. nõ resi.in.vj.c.ex parte.e.ti.Et ꝗuis canonicus existẽs in seruitio pape vel epi cẽseatur presens.c.cuz dilectus.c.decetero.d.c. ad audictiã.de cle. nõ resi. tñ nõ credo ꝙ canonicꝰ theologalis eo casu censeatur pñs: qꝛ cuz nõ sit nisi vnus q̇ habeat necesse legere et predicare: istud redũdaret in detrimentum ecclesie.ad hoc.c. pe. de cler.non resi.

a ¶ Impedimẽto. qḋ semper intelligitur exceptum.c. ex parte.ij. de offi.deleg.

b ¶ Legere.s.de theologia ꝛ sacra pagina.ꝰputa textũ sniarũ: et doc.theologos.p.c. qꝛ nõnullis. c. super specula. de magist. non de poetria/ aut alijs scientijs secularibus.argu.c.sacerdotes. ca. nonne.xxxvij.di. Tamen [i] magistrandus in theologia dꝫ scire humanas scientias: vt clarius et subtilius possit intelligere sacraꝫ scripturã: vt dicit Augu.de anch. in li.de po.ec. Ant.l.iij. par.sum. titu.v.c.ij.ad hoc.c. legimus.c. si quis grãmaticã.xxxvij. dist. nõ ꝙ sistat in eis: sed in theologia finaliter: poterit etiã legere librũ decretorũ queꝫ debet scire. nam vt docto. dicunt: congruum esset vt theologꝰ sciret ius canonicũ: est eñ scientia canonica quedã practica theologia: qua scita melius ꝛ fructuosius sciet ꝯsulere saluti animarũ.fa.qḋ not.hostiẽ.in.c.j. de consang. ꝛ affini. Sed vtrum possit legere per substitutũ? non inuito epo: vel.c eligitur eñ huiusmodi theologi industria: vt sg: tis patet in prin.huius.§.ibi: quĩ sua doctrina ꝛc. et hic vbi tenetur legere nisi fuerit impeditus legitime.ad hoc.c.fi.de offi.dele. cum ibi no.c.is cui.eo.ti.in.vj.ff. de solu. l. inter artifices.C. ď cadu.tollẽ.l.j.§.sin ꝟo talis. vbi cy. ff.de lega.ij.l.fideicõmissa.in fi. fa.no.de doctore qui cõuenit ꝑ se legere suis scholaribꝰ pro certo salario ꝑ Jo.an.i.c.j. de mag. in regula q̇ per aliũ.de reg.iur.li. vj.in mer.hen.in.d.c.qꝛ nonnullis.Bart.in.l.nemo.ff.de du.re.

c ¶ habeat. taxat quot vicibꝰ habeat legere: sed de predicatione tacet: quare quoties habeat predicare arbitrio episcopi/ aut capituli relinquo.

d ¶ Quoties.hec dictio reiteratiua est.ij.q.vj. quoties .l. fi.C. de indic.vi.tol.vbi Cy. aliqñ ponit restrictiue.not.in.c.oẽs.ij.q.vj.et ibi Archi.in.c.sua. de app .Bart. in.l.eum qui certarũ.§. cuꝫ pure. ff.de verborũ obli.

e ¶ Capituli.vbi bona eius sunt separata a bonis epatꝰ. ꝛ hꝫ administrationẽ suorũ ꝓuẽtuũ ꝛ iurisditionem in singulos de collegio ex consuetudine vl' ꝑuilegio iuxta no.in.c.edocerĩ. de rescrip. in .c.irrefragabili. de offi.ordi.vel hic tribuitur hec potestas capitulo in hoc casu.

f ¶ Distributionũ . quotidianarum ꝛ manualiũ que dantur singulis diebꝰ his tñ q̇ sunt pñtes ꝛ interessentes diuino offõ.c.lꝫ.ď pbẽ.hc eñ vere sunt distributiones.i ex̃.Jo.xxij.cũ nõnulle.no j. q̇ tñ.quis.de.eẽ in cho.c.j.§.iubet.

g ¶ possit. ꝛ maiori pena si gtv

i Sciãs humanas theologi scire debent.

nacia exegerit.infra de bien.tep. diui offi.vac.c.j.cum ibi no.
a ¶ Deseruerit.se absentādo ab ecclia sine licētia epī aut capitu.
b ¶ Alio scʒ theologo parit qua
2 lificato. hec em̄ dictio [2] alius residentiam deseruerit de alio regulariter fa=
Alius implicat/ eādem q̄ ponit qualitatem.
cit positionē eiusdem qualitatis ad precedētia.l.si donationis. C. qd me causa.lʒ glo.ibi velit q̄ im plicet qualitatē cōtractus. ff. de re.du.quidā relegatus.c. sedes. de rescrip.vbi glo. ꝛ doct. Spec. titu.d spō.§.j.ꝛ ibi Jo.an.i addi.
3 glo.in cle.j.de rescrip. doct. in.c. accedens.de pre.Cy.in aut. sed neq̄ curialē.C. de episc.ꝛ cle. simi liter dictio alter repetit eādem qualitatem.tex.cum glo.in cle. si vna.de re.ecc.non alie.§.§.pr.v. adijciens.cū ibi not. Item prebē da theologalis trāsit ad quecūq̄ cū onere.ar.l.alienatio.ff.de con: trahen.emp.de pac.l.inter debi torē.c. ex literis.de pig.vn̄[3] nō credo q̄ theologus possit illā per mutare cum nō theologo qui est
Theologus suā prebendā cū non theologo permutare nequit.
4 eius i ncapax.per hūc tex.vbi em̄ aliqua qualitas exigitur in ali: quo ad faciendū actū:si non assit deficit actus.ff.de postu.l. cui eo rum.§.aff nitates.d diuor. l.fi.§. ait lex.fa.qd not. in cle. ij.in ver. annexi.de eta.ꝛ quali.quod not. Jo.an.in no.ꝛ Domi. in.c.ei cui. de preben.in.vj.qd no.Jo.fa.in= sti.de acqui.per arro.q̄ supposi=
Prerior pōt res vēditā retrahere.
5 ta consuetudi=e[4] que est Pa= risius q̄ primior de gn̄e pōt rem primi venditam retrahere infra annū:nō potest ille primior ius retrahēdi cedere extraneo:qꝛ di= ctum priuilegiū datur rōne gene ris:ꝛ talia non transeunt ad ex= traneos sicut nec opere nec iura sepulchrorū.ff. ad trebel. qꝛ per=
Prebēda theologalis non pōt permutari cum nō theologo.

inde.§.ij.ad hoc.l.ex pluribus.cū ibi no.ff.de admi.tu. Item cessat ratio consuetudinis que fuit in= uenta ne res exiret de genere.vn̄ si ius retractus posset i extraneū transferri fieret fraus cōsuetudi ni:cōtrarium tn̄ sentit henri. in.c. sane. de priui. per.l.q̄ si minor.ff. de mino. vbi minor cedit alteri beneficiū resti tutionis in integrū.ad hoc.l.fi. cum ibi no.C. de here.vel ac. ve. sic si theologus posset permuta= re prebendā theologalē cuʒ non theologo maxima fraus fieret in preiudiciū collatorū: qꝛ hoc mo= do nō haberēt vnā prebēdā que nō transiret ad theologos:nā cū qs acceptasset theologalem ime= diate eam permutaret ꝛ vniret alius theologus qui aliā preben dam postea vacantē acceptaret: qui silr postea pmutaret:ꝛ sic de alijs.sequeretur ꝛ aliud inconue niens:qꝛ vnus theologus vexare posset successiue q̄ plurimos col= latores prebendarū ecclesiarum cathedralium.Sed[5] si de facto pmutet pbēda theologalis cum nō theologo.dic q̄ pmutatio nō tenet in effectu :in preiudiciuʒ tn̄ resignantis q̄ fuit in culpa tenet resignatio. Debebat em̄ inquire re de cōditione illius cū quo per mutabat.ff.de reg. iur.l.qui cum alio.ad hoc dro.deci.cviij.nec re dibit ad eā:nam cū pmutatio nō tenet ex dolo vel culpa pmutan= tiū: q̄ est in dolo vel culpa non re dibit ad suū bn̄ficiū cū possit su= perior renuntiationē ab eo factā in eius preiudiciū ratā habere.c. qd in dubijs.de renū.no. Jo.an. in no.ꝛ Domi.in.c.j.de re. pmu. in.vi. Frede.in trac.per.q.vij. fa. cle.j.de re. pmu.ibi. ne cocessione

iuris vtētib⁹ ꝛc. cū ibi no. nec eā
obtinebit nō theologus:qꝛ inca-
paxiō poterit hmōi p̄bēda acce-
ptari per aliū theologū. ꝛ p̄dicta
limita nisi ep̄s ꝓuideret imedia-
te aliꝗ theologo
de vna alia pre-
benda:tunc pos
set validare ꝑmutationem. Non
em̄ puto vnā prebendā semel col
latam theologo ita inseparabili
ter esse affectā ad theologū quin
possit ep̄s eā alteri ↄferre: dūmō
imediate aliā cōferat theologo:
ita ꝙ ecclesia nō remaneat theo
logo viduata. Queritur ep̄s p̄bē
dā sue ecclesie i qua nō erat theo
logus cōtulit nō theologo quam
postea theologus acceptauit. et
ꝓsecut⁹ est cōtra nō theologū: pē
dēte ꝓcessu ep̄s aliā p̄bēdā eiu-
dem eccl'ie cōfert theologo tanꝗ̄
theologalē ad onus reſidētie le
cture ꝛc. demū nō theolog⁹ euin-
citur a theologo cui adiudicatur
prima p̄benda tanꝗ̄ theologa-
lis an valeat scd̄o theologo facta
collatio ꝛ si valeat an habebit se
cundā p̄bendā cū onere theolo-
gali. videt̄ ꝙ non valeat collatio
secūdi theologi: qꝛ nō est pure et
libere facta. c. cū pio. j. q. ij. c. fi. de
pac. ꝛ licet onera q̄ tacite insunt
bn̄ficio possint exprimi in colla-
tione. c. significasti. de elec. tn̄ ea
q̄ nō insunt si exprimātur vitiāt
collationem ꝛ eā simoniacā red
dūt vt ibi not. Jo. mo. ꝛ Jo. and.
in. c. ij. de elec. in. vj. ꝛ collatio si-
moniaca nulla est arg. j. q. j. ordi-
nationes. s̄. de elec. c. ꝯ. deinde. cū
ibi no. Isti aūt scd̄e p̄bende non
inerat dictū onus reſidētie lectu
re ꝛ predicationis: sꝫ prime q̄ fuit
declarata theologalis. nec caruit
ep̄s dolo cōferendo istam secun-
dam prebēdam tanꝗ̄ theologa-

prouideatur a. Verumtamen vt

lem cum sciret vel deberet scire
primā esse theologalē ꝑ tex. hui⁹
ꝯ. ibi cū primū ꝛc. et videret ꝓces
sum sup hoc pēdere. Itē in colla-
tione istius scd̄e p̄bēde est repu-
gnātia volunta
tis ꝛ ptātis. nā
ep̄s voluit eam
cōferre cū onere theologali ꝛ nō
potuit. et qd̄ potuit. s. simpliciter
cōferre nō voluit l. multū inter-
est. C. si q̄s al. vel si. c. cū sup. de of.
deleg. fa. no. s̄. eo. ꝯ. j. versi. nulle.
Sed in cōtra. videt̄ ꝙ illa adie-
ctio oneris habeatur ꝓ nō adie-
cta fauore collatarij ne decipiat̄.
c. inter cetera. de preb. sicut [1] in
testamēto turpis conditio ht̄r ꝓ
nō adiecta. C. de his q̄ pe. cau. re.
l. j. ff. de cōdi. insti. l. quidā. ꝛ in ma
trimonio. c. fi. de condi. appo. ꝛ si
collatio nō possit sortiri effectum
tanꝗ̄ de theologali valeat vt de
qualibet alia prebenda per regu
lam si nō valet qd̄ ago vt ago ꝛc.
c. j. de despons. impu. in. vj. prefer
tim in odiū ep̄i q̄ nō posset veni-
re contra factū suū. de fi. p̄sby. ve
niens. d̄ cle. cōiug. diuersis falla
cijs. ꝛ hoc vltimū planum est vbi
collatarius ignorauit processum
et bona fide putauit p̄bendā sibi
collatā esse theologalē. al's si sci
uerit nō vr̄ valere collatio ꝑ pri-
mo allega. tu tn̄ cogita: qꝛ de hoc
pendet questio de facto.
a ¶ Prouideatur. videtur sentí-
re text. ꝙ eoipso ꝙ [2] eserit re
sidētiam sine monitione sit ipso
facto priuatus prebenda theolo
gali. fa. c. quia nōnullis. de magi.
vbi habetur ꝙ tandiu redditus
prebende percipiat: quādiu persti
terit in dicendo. c. extirpande ꝯ.
qui vero. de preben. vbi habens
ecclesiam parochialem: si non re
sideat in eadem priuatus est ea-

1 Testamentū non vitiat turpis cōditio.

2 Prebēda theologal' an perdatur per nō reſidētiam.

quare poterit collator eo nõ vo-
cato illam alteri cõferre. ar. c. de
multa. de preb. c. licet. eo. titu. in
vj. dic meli⁹, q prouisionez debeat
pcedere monitio: qr pena impo-
nitur ex facto negatiuo. qr non re
sidet ad hoc theorica Inn. in. d.
c. extirpande. qui dicit: q licet vbi
pena imponitur a iure ex facto
affirmatiuo nõ requiratur moni-
tio. vt. d. c. de multa. c. si quis sua
dente. xvij. q. iiij. tñ vbi imponit
ex facto negatiuo: requirit semp
monitio: qr facta affirmatiua de
se patēt iudici: non negatiua. et
ideo vt iudici tanq̃ iudici consta
re possit de facto negatiuo: requi
ritur q pcedat monitio: que theo
rica placet Jo. an. Hen. do. Ant.
& Jo. de imo. facit: l. si plenũ. ff. qñ
di. le. ce. no. in. l. ita stipulatus. ff.
de verbo. obliga. et ibi Barto. et
licet dicta iura videantur loqui
in dispositiõe hominis in vltima
volũtate vel cõtractu: tñ videtur
idem dicendũ in dispositione iu-
ris pari ratione. et quia licita est
argumētatio de dispositione vl-
time volũtatis & cõtractus ad di
spositionē iuris subsistē. eadē ra-
tione per ea q̃ habētur in. l. fi. C.
de fidesus. in. l. j. C. cõia. de lega. in
aut. de nup. §. disponat. coll. iiij.
pro hoc: qr durius consueuit agi
cum homine q̃ cũ lege. ff. de arb.
l. celsus. si ergo in dispositiõe ho
minis vbi precedit dispositio af-
firmatiua: et sequitur dispositio
penalis negatiua & requiritur in-
terpellatio: vt in iuribus alleg.
fortius debet requiri monitio in
dispositione iuris quando prece
dit dispositio affirmatiua: & pena
venit cõmittenda ex facto nega-
tiuo sicut cõtingit hic. quia ex hu
ius iuris dispositiõe tenetur pre
bendarius theologalis residere:

5 Bñfi-
cio nõ
priuet
nõ resi
dens
nisi mo
nitiõe
pmissa.

et si non resideat incurrit penam
hic positaz q de alio prouideatur.
ad hoc. c. ex tue. de cle. nõ resi. vbi
in bñficijs requirētibus residen-
tiam priuationez debet pcedere
monitio. dicit tñ Panor. in. d. c.
extirpande in casu si. q̃ [.3] ex nõ
residentia personali in beneficio
curato per se principaliter existē
te: etiã nullo hois ministerio in-
teruenięte legitima absentie cau
sa quiescente iuris priuatio re-
sultat per illum text. in. §. qui ve-
ro: referendo: ver. alioquin ad oia
pmissa. et per glo. in. l. j. C. de his
qui. vt indig. quã alleg. Bar. in. l.
in cognitione. ff. ad sill. vbi cõclu-
dit q pena apposita negatiue. i.
si nõ fecerit qd debet facere: intel
ligitur apposita eoipso qd qs ha-
buit facultatē faciēdi & nõ fecit.
sed qr homo põt dubitare vtrum
ex causa nõ fecit residentiã: ideo
premittenda est monitio quo ad
certificationē ecclesię militantis.
sed si posset probari ex cõiecturis
q habuit facultatez residēdi: erit
priuat⁹ sine alia monitione. Sed
opi. Panor. que singularis est et
contra sententiã glo. & doct. non
põt applicari ad prebēdam theo-
logalē: cũ haberet tm̃ locũ in cu-
ratis. qr. d. §. qui vo. in curatis tã
tum loquit: nec per hoc i alijs be
neficijs nõ curatis induciť corre
ctio iuriũ antiquorũ que requi-
runt monitionez ante priuationē.
Tutius igit est q prius moneat
theologus ad residēdũ q̃ priuet
vel declaretur priuatus propter
nõ residētiã. & ista. c. cũ sm de her.
in. vj. l. eius q delatorē. cũ ibi no.
p Bar. ff. de iure fisc. c. j. §. ordina
rij. j de pac. pos. glo. in. c. non põt
in ver. retinere. de preben. in. vj.
vbi vult q si dicatur in rescripto.
dũmodo ecclesie in diuinis pui-

deat. q si cessatū fuerit quin pui deat in diuinis ecclesie nō retra ctatur puisio ipso iure: sed opus est sentēt. a iudicis fa. qđ no. In noc. in. c. verū. de fo. cōpe. et Pa nor. ibidem circa finē. Prepo. l. c. vacare [a] possit liberius [b] studio nibus ad inqui verū. in. vj. col. ver. circa tertiā. de con. ap. et etiā ad faciendū talem declarationē oportet eū citare: per id qđ no. in cle. presenti. in ver. constiterit. de censi. q vbi quis debet declarari in aliquā penā promulgatā a iu re propter aliquē excessum etiam consistentē in faciendo incidisse expedit patrē citari. fa. qđ habe tur in. c. ecclesiā. de cōsti. qr mul te defensiones possent subesse q non debent auferri. cle. pastora lis. de re iudi. Et si dicat quare valeret collatio facta parte non citata. vt. d. c. licet. et tamē decla ratio predicta non valet parte nō vocata: qr collatio non fit a iu dice nec iudicialiter: sed potius tanq a parte et extraiudicialiter. s3 declaratio predicta fit tanquā a iudice et pro. qr licet a senten tia canonis non appellet: tamen a sententia declarante quē inci disse in penam canonis pōt ap pellari. no. in. c. cupientes. §. q si p. xx. de electio. in. vj. et vide not. j. de pac. fi. pol. §. fina.

a ¶ Uacare. i. [1] intēdere et ope ram dare. ff. in pe. §. quibus ad plenum. ver. clerici. ff. de arbi. non distinguemus. §. compromis so. xxxiiij. q. iiij. c. j. de vo. magne. Joan. in no. i. c. ij. ne cle. vel mo. in. vj. Aliquando id est deficere. ff. de vaca. mu. in ru. et vacuū vel vacans esse. de conce. preben. in ru. et. c. ij. cum si.

b ¶ Liberius. d3 [2] studiū esse liberum a cura temporaliu3. Uñ Lactan. in princip. de fal. religi. Magno et excellenti ingenio viri cum se doctrine penitus dedis sent qcqd laboris poterat impē di contēptis oibus et priuatis et publicis actio nibus ad inqui rende veritatis studium contulerunt. et c. Et se quitur: nam abiecisse quasdam res familiares et renunciasse vo luptatibus constat vt solam nu damq virtutem: nudiq et expe diti sequeretur. ad hoc. l. in [h]o noribus. §. fin. ff. de vac. mu. xij. q. ij. gloria epi[s]c opi. §. fina. in auc. habita. versicu. quis euim. C. ne fi. pro pa. Itē debet esse liberum a censu et exactionib9. Olim eñ in egypto vbi primū fuit, ordina tū studium gens sacerdotu3 va care dimissa est ad inuentionem sciētiarum: vt dicit p hilosophus j. metaphysice: et stipēdia a com munitate percipiebāt liberi a cē su regali vel iudiciali existen tes. fm illud Gen. xlvij. Subie citq pharaoni ioseph omnē ter ram egypti: preter terram sacer dotum que a rege tradita fuerat eis: quibus et statuta cibaria ex horreis publicis prebebantur. c. non minus. de immu. eccl. vnde [3] scholares habent immuni tatem prout le. et not. C. qui eta. l. j. et. ij. lib. x. vbi Bar. ff. de excusa. tut. l. sed et reprobari. §. amplius. l. eos. l. sequē. ff. de vaca. mu. C. de pro. et me. l. medicos. et. l. fi. et sunt immunes a solutione gabellarū pro rebus suis. d. auc. habita. cu3 ibi nota. in saluta. vj. car. flo. in cle. fi. de censi. et percipiunt fru ctus beneficiorum in absentia. c. super specula. de magis. vbi docto. c. ij. de priuileg. in. vj. vbi gloss. et docto. de cleri. non resi

1 Uacare qr sumit.

2 Studiū ipe ditur a cura tē poraliū

3 Scho larium priuile gia.

den.tue.Archi.xxvij.di. de quibusdã.in.c.fin.de rescrip.in.vi. nã studẽdo non minus seruiunt ecclesie saltem vniuersali, q̃ ibi
4 existentes.arg.C. de aduo.di.iudi.l.aduocati.c.cum ex eo.de elec.l.vj. Et[4] nihil[a] perdat cum libri dati a patre filio familr. scholari in studio priuilegiato habẽt precipu:z vt q̃si castrense peculium. ff.familr. he.l. q̃ pr.castrense em̃ peculiũ zq̃si castrẽse:z militia armata z literata edparãt.C.de inoffi. testa.l. fi.de aduo.diuer.iudi.l. fori. z di.l.ad
5 uocati.de pro.sa.scri l.primos.li. xij. sz arma data a pr̃e filio famieũti ad castra sunt ei i castrẽse peculio.C.d castrẽ pecu:l.j. lib. xij. C.fa.her.l.si filiusfamilr.in princ. ff.de castrẽ.pecu.l.si forte, igit et libri dati scholari.zc. libri em̃ et arma equiparantur.not.in.d.l. q̃ pater.in.l nepos proculo. ff. de
6 verbo.sig.de quo pulchre p Pe. Ja.tit. de in integ. resti.vt possit agi resci. Cy.in aut. ingressi. C. de sacrosan.ec.Bart. in.l. donationes.ff.de dona.in.l.j.§.nec castrense.ff.de colla.bo.Cy.z Bal. in.l. filie.C. fami.hercis. Item cã Doc.z scholariũ z dotis cõcurrũt in priuilegijs.no.Bar.in.l.j. ff. so lu. ma.tñ dicit Panor.in.c. fi. de iudi.q potior videt causa docto
7 rum z scholarium fauore publico cum sua scientia mundũ illustrent. Itẽ absens causa studiorum restituitur cum absit nedũ ex causa pbabili: sed ex cã iustissima.ff.ex q.cau.maio l. necnon. in princ.in.d.aut.no.in.l.fi.ff, de in integ.restit.doc.in.c. dilectus. de procu.dum tñ sit verus scholaris non vagabundus. ideo qui veniunt ad studium vt addiscant loci illius idioma:vel vt citent et vexent extraneos vt plurimi veniunt parisius: non gaudebunt priuilegio scholariũ per no.j. eo. §.item q. item[5] habent scholares presertim laici ex lege qua tuor iudices: iudicem sine ptãtem ciuitatis ꝯsulem eiusdem z magistrum suũ vel doctorem. vt habet in. d.aut.l pe.ffor.no. Host. in sum.de magis.§.fi.zin fi.ti. de fo.cõpe.§. qbus ex causis.v. Itez ratione priuilegij. specu. titu.de reo.§.j.v. itẽ scholaris.z ibi Jo. an. i additio.habẽt etiã rectorez vniuersitatis pro iudice.l.fi.C.de iuris.om. iudi.de quo late p mo der.in. c.si diligẽti.de fo.ꝯpe.Itẽ si scholaris decedat in studio sine herede ei succedit vniuersitas.C. de heredi. decuri.l.j.C. de bo.vac.l.j cũ ibi no.li. x.sed forte hoc non seruaret in regno francie[6] vbi rex bona vacãtia occupat per aubanã.Itẽ nõ debẽt scholares ꝯducere hospitia aliorũ scholariũ añ tps cõductionis finitũ: qd priuilegiũ ꝑtinet hz locũ bononie.c.j. de loca. Itẽ dispẽsat eps vsq ad septẽniuz cuz scholarib9 collatis ne pmoueat ad sacerdotium.in.d.c.cũ ex eo.z de priuilegijs doctoꝝ p ges.i cle. ij.de magis.habẽt etiã mlta alia priuilegia a summis pontificib9 z princıpib9 cõcessa q̃ non sunt i corpore iuris clausa.j.eo.§.itẽ vt deceterovt liberi9 vacent studio z ꝑtertim studiũ theologie ẽ multũ puilegiatũ.d.c.super specu.ne clerici vel mona.super specu. de priuile. super specu.
a ¶Nihil etiam[7] de distributionib9 quotidianis q̃ dantur tm̃ interessentib9 horis diuinis. per verbũ nihil:qd est vniuersale negatiuum nihil excludens.nota.

Libri filio dati ñ sunt cũ fribus cõferẽdi.

Scho lares hñt q̃tuor iudices.

Rex fräcie occupat bona vacãtia p aubanam.

Distributiones q̃tidiane dãt solũ interessẽtibus.

host.in.c.qualiter.de iudic.§. de elec.c.j.§. facta.℣.⁊ vt oia .cū ibi no.de grossis em̄ fructibus non erat dubium: al's etiā nihil noui cōcederet ista cōstitutio nā cense tur canonicus

superiora: in qb⁹ distributioni bus facta fuit mentio.
a ¶Absens.s.causa studij vt pt3. ibi vt vacare ⁊c.'q2 si pro alia cā abesset nō lucraret̄ ipsas distri butiones.j. quo tē.quis de.ef.in cho.c.j.§. iubet. cum ibi not.nisi

theologalis stu absens[a] fuerit a diuinis[b]. ¶In dēdo p lectura sup[c] q i qlibet eccl'ia cathedrali aut pdicatione

nō solū esse presens: s3 etiā resi dere ⁊ interesse diuinis. Sed ob. studentes vel docētes in theolo gia q̄ in absentia pcipiūt fruct⁹ bñficiorū suo℞.c.sup specula.de magis.nō habēt quotidianas di stributiones.c.l3.de pbē.q̄ nō dā tur psentibus:nisi intersint diui nis officijs.c.j.de cle. nō resid.in vj.nec eas h3 absens p vtilitate eccl'ie.c.cū nō deceat.de elect.eo. li.vñ nec cruce signati ɔtra infi deles vel hereticos eas haberēt per iura allegata.p ea que no. in c.cū dilectus.i.c.decetero.de cle. nō resi.no. Jo.an.in c.ad abolen dā.de here. in.d.c.j. hen. in. d.c. cum dilectus.Solu.in ɔtrium.lex fingit abñtes esse pñtes nō diui nis interessentes:iō nō hñt distri butiones q̄tidianas:q̄s ex sola p sentia nō haberent/ nisi diuinis interessent.ideo fictio legis non plus operatur q̄ veritas. de tē po.ordi.literas.de biga.debitu3. ff.de acqui.re.do.l.liber homo.si cer.pe.l.si,tus.p not.i.c.eps.in ℣. spiritualibus.de tempo.ordi.lib. vj.Bart.in.l.siquis pro emptore. ff.de vsuca car.flo.in cle. qd cir ca.de elec.vbi tractat materiam fictionis.Radul.et Jo. de lig.i.c. is qui de spōsa.Sed iste text.fin git theologū qui tā presens est cū residere teneat̄,absentē a di uinis p studio eis interesse: qd satis colligit a cōtrario. Et quia ver. iste veruntamen refert ad

in casu.c.j. de cle.non resi.in.vj. 1
Sed nunqd si se absentat ad tp̄s de licentia capl'i habebit hmōi distributiōes.vr q sic cū[1] ei dē tur tanq̄ salariū p labore studij sed stipēdiarius siue doctor tpe peregrinationis d3 habere sala riū si de licentia peregrinat̄: vt videtur casus in.l.hac lege.C. de pro.sac.scri.iuncta glos.lib.xij.fa. l iubemus.de ero.mi. an.eo. lib. no.Bal.in.l.si ea.C. de condi.in ser.glo.in.l.desertorē.§. si ad.diē. ff.de re mili.dic ɔ p.d.§.iubet. et d.c.l.de grossis fructibus secus.
b ¶Diuinis horis vel officijs j. quo tem.di.of. sit ce.c.j.quo tem. quis.de.ef.in cho.c.j. 2
c ¶Insup.vsq3 ad §. in ecclesijs Primo[2] statuit̄ q vltra theolo galem tertia pars pbenda℞ gra duatis cōferat̄.Scd'o graduato rum qualificatio infertur.Ter tio q graduati de qualificatio nibus suis: tpe ve3 quo studue tunt gradu ⁊ nobilitate faciant fidē collatorib⁹ statuitur. Quar to ordinarij vt in cōferēdis bñfi cijs ad theologos psertim respi ciant exhortātur.Quinto q i bñ ficijs electiuis idē seruetur ordo statuit̄. Sexto vn⁹ casus i q̄ gra duat⁹ nō sit capax illi⁹ tertie par tis ostēdit̄. Scd'a ibi:ve3. tertia:qui de quarta exhortamur, quinta dignitatibus.sexta:q si.
c ¶Insup.ɔtinuat ad pceden.c. statutū.§.insup.de rescri.l.vj.cu3

1 Salariū nō tollit̄ p pere grinatione.

2 Diuinis to ter tus.

similib⁹. quasi. d.§. prouidimus theologo : nunc prouideamus alijs graduatis.

a ¶ Ultra.sic pbenda[3]theologalis nō est de tertia parte pbendarū cōferenda graduatis: nec facit turnum.

b ¶ Predictā. ecclesie cathedralis.

c ¶ Ut premitteretur.s.cū onere residentie lecture ꝛ p̄dicatiōis.

d ¶ Assignādā. id est cōferēdā.

vel collegiata vltra [a] prebendā predictam [b] theologo vt p̄mittit [c] assignādā [d]. Tertia [e] pars p̄bendarū [f] ꝯferat [g] graduatis [h] alias idoneis modo et forma infra scriptis: sic [i] ꝙ prima [k] vacatura [l] huiusmodi [m] graduato [n] et deinde post alias duas [o] sequēs [p] eodē modo [q] cōferat: et sic deinceps [r]. ¶ Uidelicet [s] magistris [t] aut li-

e ¶ Tertia pars . cui⁹ due partes debent cōferri graduatis nominatis per vniuersitates.j. eo. .§. item placuit.

f ¶ Prebendarū.ꝛ alioꝝ bn̄ficiorum.j.ver.in dignitatibus.§.statuit.ꝛc.si aūt illi. ꝛ .§.itē placuit.

3 Prebēda theologalis non facit turnū.

g ¶ Cōferatur de necessitate ita ꝙ collatio aliter facta non valeret:vt.d.vl.si aūt illi.§. eo.§. pri. ver.ꝙ si qs. ꝛ hoc verbū inducit necessitatē per hoc qd in simili habet in.c.si diligēti.de fo.cōpe. in.c.j.de iniur.lib.vj.in.c.de multa §.is qz.de p̄bē.in cle.j.de iudi. iuncta glo.in versicu.mandante. glo.in.l.si soror.C.de col.sicut de ver.dentur.no.Panor.in ꝯsi.xcij.

4. Mgr̄i et doctores qn̄q differt.

h ¶ Graduatis. ex hoc dico scholarem quantocunq tēpore studuerit in vniuersitate priuilegiata incapacem nominationis nisi sit graduatus:patet.j.eo §. item quod ad dictas ibi suorum graduatorum.

i ¶ Sic.demōstrationē designat no.in.l.gallus.ff.de libe. ꝛ posthu.et notat modum inueniendi dictam tertiam partem.

k ¶ Prima.post p̄ben.theologalem:vt in princ.huius.§.

l ¶ Uacatura.post datā pragmatice a qua ligauerūt hec decre.et non ante: vt in fi.huius lib.ꝛ declarauit karo.vij. augusti anno. Mccccxlj. ꝛ ex ꝙ cessauerūt oīno expectatiue:naꝫ ꝙdiu tolerate fuerunt non habuerunt locum qualificationes d.§.j.ver.nō volumus.vn̄ pluribus placet nominationes nō ligasse nisi a pascha anni. Mccccxxxix. qr vsq ad illud tp̄s ꝛ nō vltra fuerunt tolerate gratie expectatiue p ecclesiam gallicanam.j.eo.§. placuit.

m ¶ Huiusmodi.s.qualificato:vt sequitur.

n ¶ Graduato. cōferat. qd est.j.

o ¶ Duas.p̄bendas q̄ sunt i turno ordinarij: ꝛ remanent eius libere dispositioni.

p ¶ Sequens prebenda.

q ¶ Eo modo.s.graduato.

r ¶ Deinceps.satis patet ex hoc tex.ꝙ pbato p graduatū ꝙ eps duas prebendas iure ordinario cōtulit tertia sequens sibi debeatur.de hoc no.j.eo .§. itē placuit.

s ¶ Uidelicet.exponit. versi.graduato.si.versi.§.eo.§. proxi.cum ibi nota.

t ¶ Magistris magistri [4]dicuntur in theologia et in artibus . doctores in iure canonico vel ciuili et in medicina : tn̄ magistri in theologia aliquando vocantur doctores.§.in pe.§.q̄bus ad plenum.in princ. et lex vocat docto.legum magistros.in proe. ff.§.penul.glo.in cle.ij.de magis. hosti.in sum.de magist .§.j. Pa-

not.in.c.j.de loca.

a ¶Licētiatis.q̃ p illa verba licentiam docendi/regendi/ interpretandi ⁊c.q̃ habent in eorū litteris cōsequuntur q docere possint publice/ qd als nō possent. C.de pro qui in vr.l.j.lib.xij. de stu.li.vrb.ro. l.j. li.xj.no. Joā.fa. insti.de iur. na. ⁊ §. rñsa.sed gl.in c.j.de post pla.dicit q doctor potest interpretari dubia illius facultatis in qua est doctor.p.d. l. j.de profes. vnde ibi dicit pano. q ante doctoratum quis non pōt magistraliter legere nec disputare:⁊ si licentia detur scholaribus in aliquibus studijs hoc potius eis datur vt addiscāt q̃ vt doceāt ⁊ an licentiatus veniat appellatione scholariū. no. Jmo.et Domi. in p.vj.et de doctoribus per doc.in saluta. Greg.

b ¶Priuilegiata. studuerint.qd est.j.⁊ est si.pri.§.

c ¶Doctoribus.doctoratus est dignitas in pemio. C. ibi magisteria dignitate.⁊ ibi bar.c. q̃to. de magis.ibi ⁊ dignitatē assumūt vbi pano.⁊ in.c. j.de iude. in. c. clerici.de iudi. not.Bar. in.l.fi.C. de iudeis .vbi dicit iudeū nō posse effici doctorē:q doctoratus est dignitas de quo p cū in pe.ff.Et si legerit[1] p.xx.annos cōsequit̃ dignitatem cōtinuā.l.j.C.de pro fes.q in vr.cōstā.li.xij. Bart. in.l. Alexandrinis.C.de decur. lib.x. Quot aūt modis noletur doctor: ⁊ q̃ requirantur in doctorando. no. ges.in cle.ij.de magis.

d ¶Licentiat⁹.arg. ex or. litere q inter graduatos doctores preferuntur licentiatis:⁊ licentiati

centiatis [a] seu baccalarijs formatis in theologia qui per decennium in aliqua vniuersitate priuilegiata [b] doctoribus [c] seu licentiatis [d] in altero iurium [e] vel medicina [f] qui per septem

baccalarijs.s.in Sal. Greg. preponunt doc. scholaribus:hoc verū ceteris paribus.pt3.lxj. di qd ⁊ derit.c.statuim⁹.c.nec emeritus als si doctor ē īsufficiēs q̃ ad sciaz ministrāda non est pponendus scholari pvecto ⁊ literato immo postponēdus. j. q.j. vilissimus. no.l.li.j.C.de an. ciui.lib. xj. fallit in veteranis qui licet ante seniū scientiam habuerint: tñ propter ebetēs ingenium. memoriā atq sensum eadem sunt exuti; nā tales doc.etiam regētib⁹ sunt merito pponendi.C. de tyro. l. tyrones.li.xij.ar.C.qui po.in pig. ha. l.fi.§.exceptis.⁊ [2] deferēdū est senectuti ⁊ caniciei.ff. de iu. immu l.semper. in aut.de q̃uesti.§. si vero aliqui. col.vj.vbi de hoc i glo.idē si doctor est sufficiēs quo ad sciētiaz. s3 est als criminosus aut infamis ppter crimen ante cōmissum:tunc non est scholaribus pponendus.ar. c. intelleximus.de eta.et qua.not.s. eo.§.j. ver.iuuenibus:reatus eñ oēs honorē excludit.C. vbi se.vel cla l. j.de priui.scho.l.ij.li.xij.⁊ infamibus porte dignitatis nō patebūt C. de infa.l.j.li.x.c.infamibus. de re.iu.in.vj.⁊doc.debent pcellere scholares morib⁹ ⁊ sciētia.l. magistros.C.de pfes.⁊ me.li.x. de p. qui in vr.con.l.j.li.xij. q si in his pcellunt a scholaribus: merito sunt eis postponendi not. hen. sup sal.gre arch.xxxvij. di.de quibusdā. pasi.in cle.de iudi.

e ¶Jurium.s.canonico vel ciuili.

f ¶Medicina.ar. ex[3] ordine litere magistri in theologia preferunt doctorib⁹ in altero iuriū. od

1 doctor q̃ legit per.xx. annos cōseqt̃ dignitatē comitiuā

2 Senectuti deferēdū est.

3 Doctorum ordo iter se qualis est.

hoc.j.eo.℣.exhortamur.et docto
res in altero iuriū doctoribus in
medicina.no.Jo.and.⁊ panor.in
c.clerici.de iud. qꝛ doctores de-
cretorū dn̄tꝫ precedere doctores
legū:qꝛ sciētia canonica est nobi
4 lior ꝙ legal. vt ibi ꝺducūt.Pan̄.i
Scia p̄n.decre.vū dt īpator ꝙ sacre le
legal' ges nō dedignāt sacros canōes
qd hz imitari.vt.d.c.cl'ici. firmat gra.x.
ꝓ sub- di.p to.⁊[4]doc.legū dn̄t p̄cede
iecto. re doct. artiū vel in medicina: qꝛ
scia legal est nobilior rōne subie-
5 cti qđ est hō dirigibilis in bonuz
Medi- cōe:⁊ in medicina subiectū est hō
cina egrot⁹.sꝫ aug.de āch o.i li.de po.
an sit ec.⁊ Ant.in.iij.pte sum.ti.v.c.ij.§.
aliis di nij.dicūt ꝙ vnā sciam esse alia di
gnior. gniorē cōtingit tripl'r. Primo ex
pte rei ꝯsiderate. Scđo ex pte mo
di cōsiderati. Tertio ex pte finis
9 ad quē ordinat. Primo modo ex
Legi parte[5]rei ꝯsiderate sciētia me-
ste et dicine videtur dignior aliis scien
medici tiis practicis:cū sit de corpe sano
valde egro ⁊ neutro;qđ corp⁹ est orga-
hono- nū aīe ⁊ oīm actuū humanoꝝ.vn̄
rātur, dicit.l.j.ff.de va.⁊ extra.cog.ꝙ iu-
stior est medicoꝝ cā ꝙ professorū
artiū liberaliū; cū illi salutis ho-
minū agāt:hi studiorū curaz. Ex
parte vero finis scientia legalis
vel militaris est dignior:cū ordi-
7 net ad ꝯseruatiōnē boni publici
Do- qđ p̄fert cuilibet pticulari psone
ctoruz ꝫ.eo.§.j.℣.romani.cū ibi no.Sed
ꝓroga- ex parte modi cōsiderādi vel icer
tiua. titudine tradendi videtur se ha-
bere sicut excedentia et excessa:
quia sicut regula medicinalis
varianda est ex varietate comple
xionum: sic regula iurisperito-
rum variāda est ex varietate cō-
ditionū ppl'i: vt dicit Aug.de lib.
ar.c.nō debet.de ꝯsan.⁊ af.in ex-
traua.Joan.xxij. qꝛ nonnunꝙ et
ad conditorē.ꝫ, in ꝓ. in fin. cum
ibi no. Cum ergo scientia iuris ⁊
medicine se habeāt sicut excedē-
tia ⁊ excessa: et vtraꝙ a deo sit.
Nā de medicina scriptū est Eccl'.
xxxviij. Altissimus de terra crea-
uit medicinā: et vir prudens nō
abhorrebit eā.nec ob. illud Am-
bro. Qui se medicis dederit seipꝫ
sibi abnegat;cū intelligat quan-
do precipiūt ꝯtraria legi diuine.
de ꝯse.di.v.cōtraria.c. cū infirmi
tas.de pe.⁊ re. ⁊ de iure seu legi-
bus.puer.viij Per me reges re-
gnant; ⁊ legū ꝯditores iusta de-
cernūt.in.l.iter claras.C.de sum.
tri, ⁊ vtraꝙ est necessaria hoib⁹;
medicina ad sanationē corporū
iura ad pacificationez hominū.
iiij.di.facte.⁊[9]vtriu.ꝙ peritus
multū ab hoibus honoratur .c,
nō sane.xiiij.q.v, Eccl.xxxviij.di-
citur de medico. Disciplina me-
dici exaltabit caput illi⁹: ⁊ in con
spectu magnatuz collaudabitur,
Et de iure quo exercetur iustitia
Sap.viij.p hanc habebo claritā-
tē ad turbas ⁊ honorez apud se-
niores:ideo debent iurisperiti ⁊
medici seruare illud apl'i. hono
re inuicē p̄uenientes Ad Ro.xij.⁊
nō alter alterū ꝯtemnere vel deri
dere iurisperitij appellantes me
dicos obstetrices.l.fin.C. cōia de
le.gl.in.d.c.non sane.Joan.And,
in.c.ad aures.de eta.⁊ qua.⁊ me
dici iurisperitos nūcupantes bo
ues ⁊ asinos tāꝙ grossam eoruz
sciētiam cōputantes, Sꝫ iter[7]
doctores eiusdē sciētie q̄ p̄ferant
antiq̄ p̄ferēdi sunt nouis.ar.l.po
tioris.C.de of.rec. ꝓ.no. l aut.de
defen. ciui.§.audiēt.col.iij.is cū
gradus ceteros antecellit quem
stipendia meliora ⁊ labor plixior
fecerit anteire.C. de off.ma.off.⁊
l.nemo.c.j.de ma.⁊obe.qđ intel-
lige ceteris paribus:nam doctor

annos i sua facultate studuerit i vniuersitate [a] vt supra. Magistri seu [b] licētiatis in artib' cū rigore [c] examinis q̄ p quinquenniū [d] in aliqua vniuersitate a [e] logicalibus inclusiue vt supra [f] in artib': vel i aliqua supiori facultate studuerint: necnō [g] in theologia q̄ p sex annos: vel in vtroq3 aut in altero iurium baccalariis [h] qui per

nouus qui diu legit/ p̄fertis p xx. annos preferēdus est antiquiori q̄ non tantū legit: cum adeptus fuerit dignitatem comitatiuā l.j. C.de pro. q̄ in vr.cōstā.li.xij.⁊ doctor plebei' lrātior p̄fertur doctori nobili minus docto.sec' si sunt equales: q̄r tunc duo vincula fortiora sūt vno.no. Bal. in l.nemini. C. de aduo.di. iud. et doctor in vtroq3 iure preferend' est doctori in altero iurium tantū pari rōne. c.j. de treu.et pa.q̄ limita per Panor.in.c.clerici.de iudi.⁊ idē intellige de licentiatis et baccalariis referendo singula singulis. ⁊ l3 congruū esset tales qualificatos s̄m ordinē p̄dictum p̄ferri inuicē: nō videt̄ tn̄ de necessitate: s3 sufficit q̄ vni eorū in turno p̄uideat̄. Tūc in nominationibus si sunt eiusdē anni: loc' ēst gratificationi: si sunt diuersorū annorū/ antiquior nominat' p̄fertur.j.eo.§.itē q̄ ad dictas.

a ¶ Uniuersitate.s. priuilegiata

b ¶ Seu. ampliatiue ponit̄.⁊.s. eo §.j.℣.vt vero.℣.non tamen.c. nullus.de tēp.or.in.vj.c. statutū §.j.e.li.Cy.⁊ bal.in.l.pe.C.de℣b. si. Aliquādo expositiue.s.de ele. c.licet. in prin.c.j.§.⁊ cum humane.℣. quod etiam.c. bone.j. ⁊ ibi glo.de postu.p̄la. Aliquando correctiue.s.de an.sa.cō.c.sacrosancta.℣.⁊ ne.c.j.de sta.reg.in.vj.et ibi Archid.de hoc p Barto. in.l. si quis ita.ff.de aur.⁊ ar.leg.in.l. si is qui ducēta.§. vtrum. de re. dub.in.l.ad protegendum. C.de in.ji.dan.tu.

c ¶ Rigore.ex hoc videtur q̄ licēciatus in artibus nō cum rigore examinis: s3 simpliciter: vel cum cauda nō sit capax tertie partis bn̄ficiorū debite graduatis. Et pondera bn̄ tex. q̄ hec ℣ba cū rigore ⁊c. referunt̄ ad magr̄os seu licentiatos in artib': vt ad proxia. q̄r.s.cū de licentiatis in aliis facultatib' loquitur: nulla est de hoc facta mentio. cōgruū tamē esset q̄ licētiati cum rigore examinis p̄ferrent̄ licētiatis simpliciter vel cū cauda. cum etiā in gratiis expectatiuis per regulā cācellarie ap. p̄ferant̄.⁊ no. licētiā artiū esse gradū: ideo dico[1] q̄ licentiatus in artibus cum rigore examinis est capax nominatiōis ⁊ d3 ei concedi nominatio p vniuersitatē sicut magr̄o. hic em̄ eq̄parāt̄

d ¶ Quinquenniū. not. quē in quinquēnio debere eē prouectū in artibus: sic ⁊ studēs in theologia c.sup specula.de magis.⁊ in iure ciuili.in p.ff.circa fi.ait ei Hier. pictagoricū studiū ē tacere p quinquēniū: postea erudite loqui: sed tn̄ maius tēpus hic requirit̄ i studio theologie ⁊ iuris: vt.s.p3 i.c. cū ex eo.d elec.l.vj. dat̄ septēniū.

e ¶ A.ponitur inclusiue: vt sequitur. ⁊ in fi. huius.l.§. nos igitur. ℣.volentes.cum ibi not.

f ¶ Ut supra sc3 in vniuersitate priuilegiata.

g ¶ Necnon.i. etiā.j .℣. exhortamur.cle.j.de offi.delega.vbi glo.

h ¶ Baccalariis. conferat̄ prima vacatura: qd est .s. Et no.q̄ simplex baccalarius i theologia vel

1 Licentiat' in artib' est capax nominationis.

in iure cum adminiculo tp̄is est gradus. iõ huiusmodi baccalarij sunt capaces noiationũ: quare bene faceret vniuersitas parisieñ. q̃ hoc sibi vsurpauit ꝙ solis magistris conce dit nominatio: nes si illas etiã daret licẽtiatis ⁊ baccalarijs in decretis. Itẽ no. ar. a speciali qđ est validũ. l. j. ff. ad muni. c. pñti. de p̄ben. in. vj. ꝙ baccalariatus [2] in artibus vel medicina non cẽsetur grad⁹ quo ad ista decreta. q: hic specialiter loquit de baccalarijs i theologia vel in iure: ideo tales baccalarij nõ videtur capaces noiationuz.

2 Baccalarij in artib⁹ nõ sũt capaces nominationuz.

triennium si nobiles [a] ex vtroq; [b] parente ⁊ ex antiquo [c] genere

a ℭ Nobiles. no. habẽdã [3] rõnẽ nobilitatis generis in tẽporis studij abbreuiatione; et in faciẽda de ipsis p̄ alijs ceteris parib⁹ promotione. l. ij. §. deinde cuz placuisset. ff. de orig. iu. in aut. de defen. ci. §. interiz. col. iij. c. cõstitutis cuz ibi no. de ap. vbi doc. Panor. in. c. officij. in. c. dudũ. j. de elect. doc. in. c. venerabilis. de p̄bẽ. j. de nu. ⁊ qua. car. c. j. in bñficioruz obtinẽda multiplicatiõe c. de multa. de p̄bẽ. in extraua. Jo. xxij. execrabilis. §. nos itaq;. vbi p geĩ. penaꝝ inflictiõe. ff. de incẽ. ru. nau. l. pedius. xxxiij. q. j. qui cõtra pacẽ. vbi glo. c. si. cũ ibi no. de pe. de hoc no. in. c. cum qdez. ⁊ ibi doct. de iureiur. Bar. in. l. capitaliũ. §. serui. ff. de peñ. vbi dicit; ꝙ nobiles nõ debẽt pati viles penas: vt suspẽdi: ⁊ si inde dicit ꝙ decapitatio est pena nobiliũ. et in multis alijs defertur nobilitati: sicut ex inspectione iurium vigilanti constare poterit. per Joã. ray. in tracta. nobi. q. vlti.

3 Nobilitatis p̄rogatiua.

4 Mulier a viro nobilitatur.

5 Nobiles impp̄rie dñr, ex vtroq; parẽte.

6 Nobilitas/ an in infinituz descendat ad posteros.

b ℭ Utroq;. q: pater ⁊ mater erãt nobiles. si mulier nobilis ex gñe nubat nobili: lz minoris gradus vel ordinis: nõ amittit nobilitatez. ff. de sena. l. femine. C. de dig. l. j. li. xij. et cũ hoc consequitur nobilitatẽ ex p̄sona viri cũ [4] mulieres a maritis nobilitẽtur. l. fi. C. de inco. li. x. l. mulieres. C. de dig. li. xij. nisi postea nubant plebeis vt. d. l. femine. Choruscant enĩ vxores radijs maritorum. in aut. de consue. §. hec itaq;. co. iiij. no. in. c. ex parte. de fo. compe. et nobilitas transmittitur ad liberos. ff. de sena. l. emancipatum. l. liberos. cum si. ex gñe paterno: q: ex gñe materno nõ imprimit nobilitas. vt. d. l. liberos. a superioribus enim agnatis ⁊ nõ cognatis veniunt nobilitas/ dignitas ⁊ similia. l. cũ legitime. et ibi not. ff. de sta. homi. nota. in. d. l. j. de dig. ideo improprie [5] dicuntur nobiles ex vtroq; parẽte cum ad hoc sequãtur conditionez patris nõ matris: lz ex hoc ꝙ mater est nobilis magis honestẽtur ⁊ honorificẽtur. De ista materia nobilitatis vide late p̄ bar. in repe. d. l. j. in tractatu de nobi. Jo. ray. in suo tractu de nobi.

c ℭ Antiquo. nota qui ex parẽtibus nobilibus descẽdũt sunt nobiles. ff. d sena. l. liberos. ⁊ illa nobilitas ex gñe q̃nto plus inueterascit in gñatiõe tanto plus maior habet. l. tã demẽtis. C. de epis. audi. l. si furiosi. C. de nup. ibi q̃ ex genere eoꝝ nobiliores sunt. l. nobiliores. de cõmer. ⁊ mer. de pa. te. §. si les colla. x. nobilitas [6] descẽdat ad posteros in infinitũ. no. in. d. l. liberos. in. l. j. C. de pig. lib. xij. vbi Bar. ⁊ q̃cq̃d sit de iure cõ consuetudo ad mittit de scẽdẽte quoscũq; ex nobilibus haberi

alias[a] ant' p q̄nquenniū[b] cōsistr in aliq̄ vniuersitate p̄uilegiata ad min⁹ suū studiū fecerit. ¶ Qui[c] de p̄dictis gradib⁹ tpe: ⁊ nobilitate supradictis fidē[d] facere[e] teneātur[f] collatori[g] p legitima documenta[h]. ¶ Exhortamur tñ ordinarios collatores φ in ↄferēdis beneficiis huiusmodi: p̄sertim[i] quo ad dignitates respectū habeāt[k]

nobilibus. ideo tales reputandi sunt quales cōsuetudo reputat p no. p Inno. in. c. de multa. de p̄ben. vbi dicit φ illa est dignitas que habet pro dignitate in tali ecclesia vel loco facit qd no. Barto. in. l. labeo. ff. d suppel. l. Bar. ⁊ Jo. ray. in tra. nobilium.

a ¶ Alis. i. si nō sint nobiles ex vtroq̧ parente ex antiquo genere.

b ¶ Quinquennium. accipe ad min⁹ ⁊c. qd est. j.

c ¶ Qui scilicet baccalarij vt referatur ad ipsos tanq̄ ad proxima: nec mirū si baccalarij magis onerant q̄ doctores aut licētiati: cuz sit istis magis deferendū. Credo verius φ referat ad omnia p̄cedētia: tā scilicet ad magistros doctores licentiatos q̄ ad baccalarios cuz clausula in fine posita ad p̄cedētia regulariter referatur. c. olim. de rescrip. s. eo. §. sequunt ibi qui p decēnium. cum ibi not. ⁊ satis sonat litera p ver. predictis. ⁊ v. supradictis.

d ¶ Fidē. plenā: vt sequitur ibi p legitima. Et q: preiudicium ex hoc generatur collatori: cum eñ lex[1] vel statutum facit mētionē de fide facienda in dubio intelligitur de plena fide qñ tractat de magno p̄iudicio. c. scriptū. §. verū. de elec. c. cū bertoldus. de re iud. c. cū ex lris. de in integ. restit. sed quando de nullo vel modico agitur sufficit semiplena fides. c. statutuz. §. cū vero. de rescrip. in. vj. l. thesaurus. ff. ad exhi. l. iij. §. iudex. cū ibi not. co. titu. facit no. in c. veniens. in. c. nuper. de test. no. pe. de ancha. in clemen. statutū. de electio.

e ¶ Facere. q̄cunq̧ tpe sufficiet p̄sertim si ante vacationē bñficiū cū h tpe si limitet: sz. [1] exhibitio noim fiēda est p graduatos tēpore quadragesime. j. e. §. statuit Et not. φ graduati tenent de tribus facere fidē collatoribus. de gradu: de tēpore q̄ studuerunt in vniuersitate priuilegiata: et de nobilitate: qd vltimū vēdicat sibi locum duntaxat in baccalariis in theologia vel in iure nobilibus q̄ p trienniū tm̄ studuerunt. ⁊ in lris nominationū debēt describi grad⁹ numerus ⁊ q̄litates bñficiorū ipsorū nominatorum. j. eo. §. itē φ vniuersitates.

f ¶ Teneantur verbum necessitatis est. s. eod. §. sequūtur. in prin. cum ibi not.

g ¶ Collatori. ⁊ patrono. j. e. §. statuit. Sz nūquid sufficiet fidē facere eorū vicariis. ar. φ sic. l. d §. statuit. vbi valet exhibitio nominum facta vicariis. idem de insinuatione mandati. j. eod. §. itez voluit. cum ibi no. ⁊ fa. iste tex. φ fides facienda est iudici. C. de fideicom. l. voluntatis. ff. de testi. l. ob carmen. iiij. q. iij. §. item sepe. c. statutum. §. cū vero. de rescrip. in. vj. not. in. c. prudentiam. §. j. de offi. delega.

h ¶ Documenta. per literas vel testes.

i ¶ Presertim. i. maxime ⁊ comparatiue ponitur. j. de his qui fē. vi. of. c. j. cum ibi not.

k ¶ Habeant. vide sicut sciētis

Fides plena ⁊ semiplena.

Nolationes q̄ tpe sunt insinuande.

quare poterit collator eo nō vocato illam alteri cōferre.ar. c. de multa.de preb.c. licet.eo.titu. in vj.dic meli⁹,q prouisionem debeat precedere monitio: quia pena imponitur ex facto negatiuo.quia non residet ad hoc theorica Inn.in. d. c.extirpande.qui dicit:q licet vbi pena imponitur a iure ex facto affirmatiuo nō requiratur monitio.vt.d.c. de multa.c. si quis suadente. xvij.q.iiij. tñ vbi imponitur ex facto negatiuo:requiritur semper monitio:quia facta affirmatiua de se patēt iudici: non negatiua. et ideo vt iudici tanq̄ iudici constare possit de facto negatiuo:requiritur q precedat monitio:que theorica placet Jo.an. Hen. do. Ant. et Jo.de imo.facit:l.si plenū.ff.qñ di.le.ce.no.in.l. ita stipulatus. ff. de verbo. obliga.et ibi Barto. et licet dicta iura videantur loqui in dispositiōe hominis in vltima volūtate vel cōtractu: tñ videtur idem dicendū in dispositione iuris pari ratione.et quia licita est argumētatio de dispositione vltime volūtatis et cōtractus ad dispositionē iuris subsistē. eadē ratione per ea q̄ habētur in.l. fi. C. de fideiuf.in.l.j.C.cōia.de lega.in aut.de nup.§. disponat. coll.iiij. pro hoc:quia durius consueuit agi cum homine q̄ cū lege.ff.de arb. l.celsus. si ergo in dispositiōe hominis vbi precedit dispositio affirmatiua: et sequitur dispositio penalis negatiua requiritur interpellatio: vt in iuribus alleg. fortius debet requiri monitio in dispositione iuris quando precedit dispositio affirmatiua: et pena venit cōmittenda ex facto negatiuo sicut cōtingit hic.quia ex hu ius iuris dispositiōe tenetur prebendarius theologalis residere:

5 Bñficio nō priuet nō residens nisi monitiōe pmissa.

et si non resideat incurrit penam hic positam q de alio prouideatur. ad hoc.c.ex tue.de cle.nō resi.vbi in bñficijs requirētibus residentiam priuationem debet precedere monitio. dicit tñ Panor.in. d. c. extirpande in casu si.q.[.3]ex nō residentia personali in beneficio curato per se principaliter existē te: etiā nullo hois ministerio interueniēte legitima absentie causa quiescente iuris priuatio resultat per illum text.in.§. qui vero:referendo:ver.alioquin ad oia pmissa.et per glo.in.l.j. C. de his qui.vt indig. quā alleg.Bar.in.l. in cognitione.ff.ad silr.vbi cōcludit q pena apposita negatiue .i. si nō fecerit qd debet facere:intelligitur apposita eoipso qd qs habuit facultatē faciēdi et nō fecit. sed quia homo pōt dubitare vtrum ex causa nō fecit residentiā: ideo premittenda est monitio quo ad certificationē ecclesie militantis. sed si posset pbari ex cōiecturis q habuit facultatem residēdi: erit priuat⁹ sine alia monitione.Sed opi.Panor.que singularis est et contra sententiā glo. et doct. non pōt applicari ad prebēdam theologalē: cū haberet tm̄ locū in curatis.quia.d.§.qui vo.in curatis tā tum loquitur:nec per hoc in alijs beneficijs nō curatis inducitur correctio iuriū antiquorū que requirunt monitionem ante priuationē. Tutius igitur est q prius moneatur theologus ad residēdū q̄ priuetur vel declaretur priuatus propter nō residētiā. ut sa.c.cū sm de her. in.vj.l.eius q delatorē. cū ibi no. p Bar.ff. de iure fisc.c.j.§. ordinatū.j de pac.pos.glo.in.c.non pōt in ver. retinere. de preben.in.vj. vbi vult q si dicatur in rescripto. dūmodo ecclesie in diuinis ptu:

deat. q si cessatū fuerit quin ꝓui
deat in diuinis ecclesie nō retra
ctatur ꝓuisio ipso iure: sed opus
est sentēt. a iudicis fa. qd no. In
noc. in. c. verū. de fo. cōpe. et Pa
nor. ibidē circa
finē. Prepo. i. c. vacare a possit liberius b studio
verū. in. vj. col.
ver. circa tertiā. de con. ap. et etiā
ad faciendū talem declarationē
oportet eū citare: per id qd no. in
cle. presenti. in ver. constiterit. de
censi. q vbi quis debet declarari
in aliquā penā promulgatā a iu
re propter aliquē excessum etiam
consistentē in faciendo incidisse
expedit patrē citari. fa. qd habe
tur in. c. ecclesiā. de cōsti. q mul
te defensiones possent subesse q
non debent auferri. cle. pastora
lis. de re iudi. Et si dicat quare
valeret collatio facta parte non
citata. vt. d. c. licet. et tamē decla
ratio predicta non valet parte
nō vocata: q collatio non fit a iu
dice nec iudicialiter: sed potius
tanq a parte et extraiudicialiter.
sz declaratio predicta fit tanquā
a iudice et pro. q licet a senten
tia canonis non appellet: tamen
a sententia declarante quē inci
disse in penam canonis pōt ap
pellari. no. in. c. cupientes. §. q si
p. xx. de electio. in. vj. et vide not.
j. de pac. si. pol. §. fina.
a ¶ Uacare. i. [1] intēdere et ope
ram dare. S. in pe. §. quibus ad
plenum. ver. clerici. ff. de arbi.
non distinguemus. §. compromis
so. xxxiiij. q. iiij. c. j. de vo. magne.
Jo. an. in no. i. c. ij. ne cle. vel mo.
in. vj. Aliquando id est deficere.
ff. de vaca. mu. in ru. et vacuū vel
vacans esse. de conce. preben. in
ru. et. c. ij. cum si.
b ¶ Liberius. dz [2] studiū esse
liberum a cura temporaliuz. Uñ

Lactan. in princip. de fal. relig.
Magno et excellenti ingenio viri
cum se doctrine penitus dedis
sent quicquid laboris poterat impē
di contēptis oibus et priuatis et
publicis actio
nibus ad inqui
rende veritatis — 1 Uacare quid sit.
studium contulerunt. et c. Et se
quitur: nam abiecisse quasdam
res familiares et renunciasse vo
luptatibus constat vt solam nu
damq virtutem: nudiq et expe
diti sequeretur. ad hoc. l. in j. ho
noribus. §. fin. ff. de vac. mu. xij. q.
ij. gloria episc opi. §. fina. in auf.
habita. versicu. quis enim. C. ne
fi. pro pa. Itē debet esse liberum — 2 Studiū ipeditur a cura tēporaliū
a censu et exactionib⁹. Olim em
in egypto vbi primū fuit, ordina
tū studium gens sacerdotuz va
care dimissa est ad inuentionem
sciētiarum: vt dicit philosophus
j. metaphysice: et stipēdia a com
munitate percipiebāt liberi a cē
su regali vel iudiciali existen
tes. fm illud Gen. xlvij. Subie
citq pharaoni ioseph omnē ter
ram egypti: preter terram sacer
dotum que a rege tradita fuerat
eis: quibus et statuta cibaria ex
horreis publicis prebebantur. c.
non minus. de immu. eccl. vnde
[3] scholares habent immuni
tatem prout le. et not. C. qui eta. l.
j. et. ij. lib. x. vbi Bar. ff. de excusa.
tut. l. sed et reprobari. §. amplius. — 3 Scholarium priuilegia.
l. eos. l. sequē. ff. de vaca. mu. C. de
pro. et me. l. medicos. et. l. fi. et sunt
immunes a solutione gabellarū
pro rebus suis. d. auf. habita. cuz
ibi nota. in saluta. vj. car. flo. in
cle. fi. de censi. et percipiunt fru
ctus beneficiorum in absentia.
c. super specula. de magis. vbi
docto. c. ij. de priuileg. in. vj. vbi
gloss. et docto. de cleri. non resi

den.tue.Archi.xxxvij.di. de qui-
busdā.in.c.fin.de rescrip.in.vj.
nā studēdo non minus seruiunt
ecclesie saltem vniuersali/ q̄ ibi
4 existentes.arg.C. de aduo.di.iu-
Libri di.l.aduocati.c.cum ex
filio eo.de elec.li.vj.Et[4] nihil[a] perdat cum
dati si libri dati a patre filio:
sunt cū famil. scholari in studio priuile
fribus giato habent preciput:& vt q̄si ca
cōferē- strense peculium. ff.famil. he.l.
di. q̄ pr.castrense em̄ peculiū & q̄si ca
strēse: & militia armata & literata
eq̄parāt.C.de inoffi. testa.l. fi.de
aduo.diuer.iudi.l. fori. & di.l.ad
5 uocati.de pro.sa.scri l.xximos.li.
Scho xij. sz arma data a p̄re filio fami.
lares eūti ad castra sunt ei i castrēse pe
hn̄t q̄- culio.C.d castrē pecu:l.j. lib. xij.
tuor iu C.fa.her.l.si filiusfamil.in princ.
dices. ff.de castrē. pecu.l.si forte, igit et
libri dati scholari.&c. libri em̄ et
arma equiparantur.not.in.d.l. q̄
pater.in.l nepos proculo. ff. de
6 verbo.sig.de quo pulchre p Pe.
Rex Ja.tit. de in integ. resti.vt possit
frācie agi resci. Cy.in aut. ingressi . C.
occu- de sacrosan.ec.Bart. in.l. dona-
pat bo tiones.ff.de dona .in.l.j.§.nec ca
na va- strense.ff.de colla.bo.Cy.& Bal.
cātia p in.l.filie.C. fami.hercil. Item cū
auba- doc.& scholariū & dotis cōcurrūt
nam. in priuilegiis.no.Bar.in.l.j. ff. so
lu. ma.tn̄ dicit Panor.in.c. fi. de
iudi.q potior videt causa docto
7 rum & scholarium fauore publi
Distri- co cum sua scientia mundū illu
butio- strent. Itē absens causa studio
nes q̄- rum restituitur cum absit nedū
tidia- ex causa pbabili: sed ex cā iusti-
ne dāt sima.ff. ex q̄.cau.maio l. necnon.
solū in in princ.in.d.aut.no.in.l.fi.ff. de
teressē- in integ.restit.doc.in.c. dilectus.
tibus. de procu.d um tn̄ sit verus scho-
ris non vagabundus. ideo qui
veniunt ad studium vt addiscant
loci illius idioma:vel vt citent et

verent extraneos vt plurimi ve-
niunt parisius: non gaudebunt
priuilegio scholariū per no.j. eo.
.§.item q. item[5] habent scho-
lares presertim laici ex lege qua
tuor iudices: iudicem
sine ptātem ciuitatis
p̄sulem eiusdem & ma-
gistrum suū vel doctorem. vt ha
bet in. d.aut.i pe.ffor.no. Host.
in sum.de magis.§.fi.&in fi.ti. de
fo.cōpe.§. q̄bus ex causis.v.Itez
ratione priuilegij. specu. titu.de
reo.§.j.v. itē scholaris.& ibi Jo.
an. i additio.habēt etiā rectorez
vniuersitatis pro iudice.l.fi.C.de
iuris.om. iudi.de quo late p mo-
der.in. c.si diligēti.de fo.cōpe. Itē
si scholaris decedat in studio si-
ne herede ei succedit vniuersi-
tas.C. de heredi. decuri.l.j.C. de
bo.vac.l.j cū ibi no.li. x.sed forte
hoc non seruaret in regno fran-
cie[6] vbi rex bona vacātia oc-
cupat per aubanā.Itē nō debēt
scholares cōducere hospitia alio
rū scholariū an̄ tp̄s cōductionis
finitū: qd priuilegiū p̄sertim hz
locū bononie.c.j. de loca. Itē di
spēsat ep̄s vsq ad septēniuz cuz
scholarib9 collatis ne pmoueat
ad sacerdotium.in.d.c.cū ex eo.&
de priuilegiis doctoꝝ p gesl.i cle.
ij.de magil.habēt etiā mlta alia
priuilegia a summis pontificib9
& principib9 cōcessa q̄ non sunt i
corpore iuris clausa.j.eo.§.itē vt
decetero:vt liberi9 vacent studio
& p̄sertim studiū theologie ē mul
tū puilegiatū.d.c.super specu.ne
clerici vel mona.super specu. de
priuile.super specu.
a ¶ Nihil.etiam[7] de distribu
tionib9 quotidianis q̄ dantur tm̄
interessentib9 horis diuinis. per
verbū nihil:qd est vniuersale ne
gatiuum nihil excludens.nota.

Post.in.c.qualiter.de iudic.§. de elec.c.j.§. facta.Ꝟ.ꝛ vt oia .cū ibi no.de grossis em̄ fructibus non erat dubium: alr̄s etiā nihil noui cōcederet ista cōstitutio nā cense tur canonicus theologalis stu absens[a] fuerit a diuinis[b]. ¶In dēdo ꝑ lectura sup[c] ꝙ ī q̄libet eccl'ia cathedrali aut p̄dicatione nō solū esse presens: ſz etiā resi dere ꝛ interesse diuinis. Sed ob. studentes vel docētes in theolo gia q̄ in absentia ꝑcipiūt fruct⁹ bn̄ficiorū suoꝝ.c.sup specula.de magis.nō habēt quotidianas di stributiones.c.lz.de p̄bē.q̄ nō dā tur p̄sentibus:nisi intersint diui nis officijs.c.j.de cle. nō resid.in vj.nec eas hz absens ꝑ vtilitate eccl'ie.c.cū nō deceat.de elect.eo. li.vbi nec cruce signati ꝯtra infi deles vel hereticos eas haberēt per iura allegata.ꝑ ea que no. in c.cū dilectus.j.c.decetero.de cle. nō resi.no. Jo.an.in c.ad abolen dā.de here. in.d.c.j. Hen. in. d.c. cum dilectus.Solu.in ꝯtrium.lex fingit absētes esse p̄ntes nō diui nis interessentes:īō nō h̄nt distri butiones q̄tidianas:q̄s ex sola p̄ sentia nō haberent/ nisi diuinis interessent.ideo fictio legis non plus operatur q̄ veritas. de tē po.ordi.literas.de biga.debituz. ff.de acqui.re.do.l.liber homo.si cer.pe.l.si:us.ꝑ not.l.c.e ꝑs.in Ꝟ. spiritualibus.de tempo.ordi.lib. vj.Bart.in.l.siquis pro emptore. ff.de vsuca car.sio.in cle. qđ cir ca.de elec.vbi tractat materiam fictionis.Radul.et Jo. de lig.l.c. is qui de spōsa.Sed iste text.fin git theologū qui tā presens est cū residere teneat/absentē a di uinis ꝑ studio eis interesse: qđ satis colligit a cōtrario.Et quia ver. iste veruntamen refert ad superiora: in q̄b⁹ distributioni bus facta fuit mentio.

a ¶Absens.s.causa studij vt ptz. ibi vt vacare ꝛc.ꝙ si pro alia cā abesset nō lucraret ipsas distri butiones.j. quo tē.quis de. es.in cho.c.j.§. iubet. cum ibi not.nisi in casu.c.j. de cle.non resi.in.vj. Sed nunqd si se absentat ad tp̄s de licentia capl'i habebit hmōi distributiōes.vr̄ ꝙ sic cū[1] ei dē ꝑ tur tanq̄ salariū ꝑ labore studij sed stipēdiarius siue doctor tp̄e peregrinationis dz habere sala riū de licentia peregrinat: vt videtur casus in.l.hac lege.C. de pro.sac.scri.iuncta glos.lib.xij.fa. l iubemus.de ero.mi. an.eo. lib. no.Bal.in.l.si ea.C. de condi.in ser.glo.in.l.desertorē.§. si ad.dic. ff.de re mili.dic ꝯ ꝑ.d.§.iubet. et d.c.j.de grossis fructibus secus.

1 Salariū nō tollit ꝑ pere grina tionē.

b ¶Diuinis horis vel officijs j. quo tem.di.of. sit ce.c.j.quo tem. quis.de.es.in cho.c.j.

c ¶Insup.vsq ad §. in ecclesijs Primo[2] statuit ꝙ vltra theolo galem tertia pars p̄bendaꝝ gra duatis cōferat.Scd'o graduato rum qualificatio inferitur.Ter tio ꝙ graduati de qualificatio nibus suis: tp̄e vcz quo studue runt gradu ꝛ nobilitate faciant fidē collatorib⁹ statuitur. Quar to ordinarij vt in cōferēdis bn̄fi cijs ad theologos p̄sertim respi ciant exhortātur. Quinto ꝙ ī bn̄ ficijs electiuis idē seruetur ordo statuit. Sexto vn⁹ casus ī q̄ gra duat⁹ nō sit capax illi⁹ tertie par tis ostēdit. Scd'a ibi:vcz.tertia:qui de quarta exhortamur, quinta dignitatibus.sexta:ꝙ si..

2 Diui sio tex tus.

c ¶Insup.ꝯtinuat ad p̄ceden.c. statutū.§.insup.de rescri.l.vj.cuz

similib[9]. quasi. d. §. prouidimus theologo : nunc prouideamus alijs graduatis.

a ¶ Ultra. sic pbenda[3] theologalis nō est de tertia parte pbendarū cōferenda graduatis: nec facit turnum.

b ¶ Predictaȝ. ecclesie cathedralis.

c ¶ Ut premittetur. s. cū onere residentie lectu re ꝛ pdicatiōis.

d ¶ Assignādā. id est cōferēdā.

vel collegiata vltra [a] prebendaȝ predictam [b] theologo vt pmittit [c] assignādā [d]. Tertia [e] pars pben: darū [f] ꝯferat [g] graduatis [h] alias idoneis modo et forma infra scriptis: sic [i] ꝙ prima [k] vacatura [l] huiusmodi [m] graduato [n] et deinde post alias duas [o] sequēs [p] eodeȝ modo [q] cōferat: et sic deinceps [r].

¶ Uidelicet [s] magistris [t] aut li:

e ¶ Tertia pars. cui[9] due partes debent cōferri graduatis nominatis per vniuersitates. j. eo. §. item placuit.

f ¶ Prebendarū. ꝛ alioꝝ bñficiorum. j. ver. in dignitatibus. §. statuit. ꝶ. si aūt illi. ꝛ §. itē placuit.

3 Prebēda theologalis non facit turnū.

g ¶ Cōferatur de necessitate ita ꝙ collatio aliter facta non valeret: vt. d. ꝟ. si aūt illi. §. eo. §. priver. ꝙ si qs. ꝛ hoc verbū inducit necessitateȝ per hoc qd in simili habet in. c. si diligēti. de fo. cōpe. in. c. j. de iniur. lib. vj. in. c. de multa §. is qȝ de pbē. in cle. j. de iudi. iuncta glo. in versicu. mandante. glo. in. l. si soror. C. de col. sicut deuerdentur. no. panor. in ꝯsi. xcij.

4. Mgri et doctores qñqȝ differt.

h ¶ Graduatis. ex hoc dico scholarem quantocunqȝ tēpore studuerit in vniuersitate priuilegiata incapacem nominationis nisi sit graduatus: patet. j. eo §. item quod ad dictas ibi suorum graduatorum.

i ¶ Sic. demōstrationē designat no. in. l. gallus. ff. de liber. ꝛ posthu. et notat modum inueniendi dictam tertiam partem.

k ¶ Prima. post pben. theologa:

lem: vt in princ. huius §.

l ¶ Uacatura. post datā pragmatice a qua ligauerūt hec decre. et non ante: vt in fi. huius lib. ꝛ declarauit karo. vij. augusti anno. Mccccxlj. ꝛ ex ꝙ cessauerūt oīno expectatiue: naȝ ꝙdiu tolerate fuerunt non habuerunt locum qualificationes d. §. j. ver. nō volumus. vñ plusribus placet nominationes nō ligasse nisi a pascha anni. Mccccxxxix. qr vsqȝ ad illud tps ꝛ nō vltra fuerunt tolerate gratie expectatiue p ecclesiam gallicanam. j. eo. §. placuit.

m ¶ Huiusmodi. s. qualificato: vt sequitur.

n ¶ Graduato. cōferat. qd est. j.

o ¶ Duas. pbendas ꝙ sunt i turno ordinarij: ꝛ remanent eius libere dispositioni.

p ¶ Sequens prebenda.

q ¶ Eo modo. s. graduato.

r ¶ Deinceps. satis patet ex hoc tex. ꝙ pbato p graduatū ꝙ eps duas prebendas iure ordinario cōtulit tertia sequens sibi debeatur. de hoc no. j. eo §. itē placuit.

s ¶ Uidelicet. exponit versi. graduato. si. versi. §. eo. §. proxi. cum ibi nota.

t ¶ Magistris magistri [4] dicuntur in theologia et in artibus. doctores in iure canonico vel ciuili et in medicina: tñ magistri in theologia aliquando vocantur doctores. §. in xe. §. qbus ad plenum. in princ. et lex vocat docto. legum magistros. in proe. ff. §. penul. glo. in cle. ij. de magi s. hosti. in sum. de magist. §. j. Pa:

centiatis [a] seu baccalarijs for: matis in theologia qui per de: cennium in aliqua vniuersitate priuilegiata [b] doctoribus [c] seu li: centiatis [d] in altero iurium [e] vel medicina [f] qui per septem

nor. in c. j. de loca.
a ¶ Licētiatis. q̄ p illa verba li, centiam docendi/regendi/ inter pretandi ⁊c. q̄ habent in eorū li, teris cōsequuntur ꝙ docere pos: sint publice/ qd als nō possent. C. de pro qui in vr. l. j. lib. xij. de stu. li. vrb. ro. l. j. li. xi. no. Ioā. fa. insti. de iur. na. §. rūsa. sed gl. in c. j. de post pla. dicit ꝙ doctor po: test interpretari dubia illius fa: cultatis in qua est doctor. p. d. l. j. de profes. vnde ibi dicit Panor. ꝙ ante doctoratum quis non pōt magistraliter legere nec disputa re: ⁊ si licentia detur scholaribus in aliquibus studijs hoc potius eis datur vt addiscāt q̄ vt doceāt ⁊ an licentiatus veniat appella, tione scholariū. no. Imo. et Do: mi. in p. vj. et de doctoribus per doc. in saluta. Greg.
b ¶ Priuilegiata. studuerint. qd est. j. ⁊ est si. pri. §.
c ¶ Doctoribus. doctoratus est dignitas in pemio. C. ibi magi: steria dignitate. ⁊ ibi bar. c. q̄zo. de magis. ibi ⁊ dignitatē assumūt vbi Pano. ⁊ in. c. j. de iude. in. c. clerici. de iudi. not. Bar. in. l. fi. C. de iudeis. vbi dicit iudeū nō pos se effici doctorē: qr doctoratus est dignitas de quo p cū in pe. ff. Et si legerit [1] p. xx. annos cōsequit dignitatem cōtinuā. l. j. C. de p̄ro fes. q̄ in vr. constā. li. xij. Bart. in. l. Alexandrinis. C. de decur. lib. x. Quot aūt modis noietur doctor: ⁊ q̄ requirantur in doctorando. no. ges. in cle. ij. de magis.
d ¶ Licentiatis. arg. ex or. litere ꝙ inter graduatos doctores pre feruntur licentiatis: ⁊ licentiati

baccalarijs. si. in Sal. Greg. pre: ponunt doc. scholaribus: hoc ve rū ceteris paribus. ptz. lxi. di q̄d ꝗ desit. c. statuim⁹. c. nec emerit als si doctor est sufficiēs q̄ ad sciaz ministrada non est p̄ponendus scholari: p̄uecto ⁊ literato immo postponēdus. j. q. j. vilissimus. no. i. li. j. C. de an. ciui. lib. xj. fallit in veteranis qui licet ante seniū scientiam habuerint: tū propter ebetēs ingenium. memoriā atq; sensum ieadem sunt exuti: nā ta les doc. etiam regētib⁹ sunt me: rito p̄ponendi. C. de tyro. l. tyro: nes. li. xij. ar. C. qui po. in pig. ha. l. fi. §. exceptis. ⁊ [2] deferēdū est senectuti ⁊ caniciei. ff. de iu. im: mu. l. semper. in aut. de questi. §. si vero aliqui. col. vj. vbi de hoc i glo. idē si doctor est sufficiēs quo ad sciētiaz. sz est als criminosus aut infamis p̄pter crimen ante cōmissum: tunc non est scholari: bus p̄ponendus. ar. c. intelleri: mus. de eta. et qua. not. s. eo. §. j. ver. iuuenibus: reatus em̄ oēz ho norē excludit. C. vbi se. vel cla. l. j. de priui. scho. l. ij. li. xij. ⁊ infami bus porte dignitatis nō patebūt C. de infa. l. j. li. x. c. infamibus. de re. iu. in. vj. ⁊ doc. debent p̄cellere scholares morib⁹ ⁊ scientia. l. ma gistros. C. de p̄fes. ⁊ me. li. x. de p. qui in vr. con. l. j. li. xij. ꝙ si. in his p̄cellunt a scholaribus: merito sunt eis postponendi not. hen. sup. sal. gre arch. xxxvij. di. de qui buidā. Pan. in cle. de iudi.
e ¶ Iuriuz. s. canonico vel ciuili.
f ¶ Medicina. ar. ex [3] ordine li tere magistri in theologia prefe runt doctorib⁹ in altero iuriū. ad

1 Doctor q̄ legit per xx. annos cōseqt̄ dignitatē cōmitiuā.

2 Senectuti deferēdū est.

5 Doctorum ordo iter se qualis est.

hoc.j.eo.ꝟ.exhortamur.et docto
res in altero iuriū doctoribus in
medicina.no.Jo.and.ꝛ panor.in
c.clerici.de iud.qꝛ doctores de-
cretorū dn̄t precedere doctores
legū:qꝛ sciētia canonica est nobi
lior ꝙ legal. vt ibi ɔducūt.Pañ.i
4 ꝓn.decre.vñ dr ĩꝑator ꝙ sacre le
Scia gea nō dedignāt sacros canões
legal imitari.vt.d.c.clici. firmat gra.x.
qd hz di.ꝑ to.ꝛ[4]doc.legū dn̄t ꝑcede
ꝑ sub- re doct. artiū vel in medicina: qꝛ
iecto. scia legal est nobilior rōne subie-
cti qd est hō dirigibilis in bonuz
5 cōe:ꝛ in medicina subiectū est hō
Medi- egrot⁹.sz aug.de āchō.i li.de po.
cina ec.ꝛ Ant.in.iij.pte sum.ti.v.c.ij.§.
an sit iiij.dicūt ꝙ vnā sciam esse alia di
aliis di gniorē cōtingit tripl'r. Primo ex
gnior. pte rei ɔsiderate. Scdo ex pte mo
di cōsiderati. Tertio ex pte finis
9 ad quē ordinat. Primo modo ex
Legi parte[5]rei ɔsiderate sciētia me-
ste et dicine videtur dignior aliis scien
medici tiis practicis:cū sit de corpe sano
valde egro ꝛ neutro;qd corp⁹ est orga-
hono- nū aie ꝛ oīm actuū humanoꝝ.vñ
rātur, dicit.l.j.ff.de va.ꝛ extra.cog.ꝙ iu-
stior est medicoꝝ cā ꝙ professorū
artiū liberaliū; cū illi salutis ho-
minū agāt:hi studiorū curaz. Ex
parte vero finis scientia legalis
vel militaris est dignior:cū ordi-
net ad ɔseruationē boni publici
7 qd ꝑfert cuilibet ꝑticulari ꝑsone
Do- ꝫ.eo.§.j.ꝟ.romani.cū ibi no.Sed
ctoruz ex parte modi cōsiderādi vel icer
ꝑroga- titudine tradendi videtur se ha-
tiua. bere sicut excedentia et excessa:
quia sicut regula medicinalis
varianda est ex varietate comple
xionum: sic regula iurisperito-
rum variāda est ex varietate cō-
ditionū ppli: vt dicit Aug.de lib.
ar.c.nō debet.de ɔsan.ꝛ af.in ex-
traua.Joan.xxij. qꝛ nonnunꝙ et
ad conditorē.ꝫ. in ꝓ. in fin. cum

ibi no.Cum ergo scientia iuris ꝛ
medicine se habeāt sicut excedē-
tia ꝛ excessa: et vtraqꝫ a deo sit.
Nā de medicina scriptū est Eccl.
xxxviij.Altissimus de terra crea-
uit medicinā; et vir prudens nō
abhorrebit eā.nec ob. illud Am-
bro.Qui se medicis dederit seipꝫ
sibi abnegat;cū intelligat quan-
do precipiūt ɔtraria legi diuine.
de ɔse.di.v.cōtraria.c. cū infirmi
tas.de pe.ꝛ re. ꝛ de iure seu legi-
bus.ꝓuer.viij Per me reges re-
gnant; ꝛ legū ɔditores iusta de-
cernūt.in.l.iter claras.C.de sum.
tri.ꝛ vtraqꝫ est necessaria hoib⁹;
medicina ad sanationē corporū
iura ad pacificationez hominū.
iiij.di.facte.ꝛ[9]vtriu ꝙ peritus
multū ab hoibus honoratur .c.
nō sane.xiiij .q.v. Eccl.xxxviij.di-
citur de medico. Disciplina me-
dici exaltabit caput illi⁹: ꝛ in con
spectu magnatuz collaudabitur.
Et de iure quo exercetur iustitia
Sap.viij.ꝑ hanc habebo claritā-
tē ad turbas ꝛ honorez apud se-
niores:ideo debent iurisperiti ꝛ
medici seruare illud apl'i. hono
re inuicē ꝑuenientes Ad Ro.xij.ꝛ
nō alter alterū ɔtemnere vel deri
dere iurisperiti appellantes me
dicos obstetrices.l.fin,C. cōia de
le.gl.in.d.c.non sane.Joan.And,
in.c.ad aures.de eta.ꝛ qua.ꝛ me
dici iurisperitos nūcupantes bo
ues ꝛ asinos tāꝙ grossam eoruz
sciētiam cōputantes. Sz iter[7]
doctores eiusdē sciētie q̄ ꝑferant
antiq̄ ꝑferēdi sunt nouis.ar.l.po
tioris.C.de of.rec. ꝓ.no, i aut.de
defen. ciui.§.audiēt.col.iij.is eīn
gradus ceteros antecellit quem
stipendia meliora ꝛ labor plixior
fecerit anteire.C. de off.ma.off.ꝛ
l.nemo.c.j.de ma.ꝛ obe.qd intel-
lige ceteris paribus:nam doctor

nouus qui diu legit/pfertis p xx. annos preferendus est antiquiori qui non tantu legit: cum adeptus fuerit dignitatem comitatiua l.j. C.de pro. q in vr.costa.li.xij.z do ctor plebei9 ita tior pfertur do ctori nobili mi nus docto.sec9 si sunt equales: qt tunc duo vin cula fortiora/sut vno.no. Bal. in l.nemini. C. de aduo.di. iud. et doctor in vtroq iure preferend9

annos i sua facultate studuerit i vniuersitate a vt/supra. Magi strz seu b licetiatis in artib9 cu ri gore c examinis q p qnquenniu d in aliqua vniuersitate a e logicali bus le'usiue vt supra f in artib9: vel i aliqua supiori facultate stu duerint: necno g in theologia q p ser annos: vl in vtroq aut in al tero iurium baccalarijs h qui per

c Rigore.et hoc videtur q lice ciatus in artibus no cum rigore examinis:s3 simpliciter:vel cum cauda no sit capax tertie partis bnficiorz debite graduatis. Et pondera bn tex. q hec vba cu ri gore zc. referun tur ad magros seu licentiatos in artib9: vt ad proxia. q.s.cuz de licentiatis in alijs facultatib9 loquitur: nulla est de hoc facta mentio.ɔgruuz

est doctori in altero iurium tan tu pari rone. c.j. de treu.et pa.q limita per Panor.in.c.:clerici.de iudi.z ide intellige de licentiatis et baccalarijs referendo singula singulis. z l3 congruu esset tales qualificatos fm ordine pdictum pferri inuice: no videt tn de ne cessitate: s3 sufficit q vni eoruz in turno puideat. Tuc in nomina tionibus si sunt eiusde aui:loc9 est gratificationi: si sunt diuerso ru annoru/ antiquior nominat9 pfertur.j.eo.§.ite q ad dictas.

a Uniuersitate.s. priuilegiata
b Seu. ampliatiue ponit.z.s. eo §.j.ꝟ.vt vero.ꝟ.non tamen.c. nullus.de tep.or.in.vj.c. statutu §.j.e.li.Cy.z bal.in.l.pe.C.deꝟb. si.Aliquado expositiue.s.de ele. c.licet. in prin.c.j.§.z cum huma ne.ꝟ. quod etiam.c. bone.j. z ibi glo.de postu.pla. Aliquando cor rectiue.s.de au.sa.co.c.sacrosan cta.ꝟ.z ne.c.j.de sta.reg.in.vj.et ibi Archid.de hoc p Barto. in. l. si quis ita.ff.de aur.z ar.leg.in.l. si is qui ducenta.§. vtrum. de re. dub.in.l.ad protegendum. C.de in.dj.dan. tu.

tame esset q licetiati cum rigore examinis pferrent licetiatis sim pliciter vl cu cauda.cum etia3 in gratijs expectatiuis per regulas cacellarie ap. pferant.z no. lice tia artiu esse gradu: ideo dico[1] q licentiatus in artibus cum ri re examinis est capax nolatiois z d3 ei concedi noiatio p vniuersi tate sicut magro.hic eni edparat

Licen tiat9 in artib9 est ca par no mina tionis.

d Quinquenium. not. que in qnquenio debere ee prouectu in artibus:sic z studes in theologia c.sup specula.de magis.z in iure ciuili.in p.ff.circa fi.ait et Hiero. pictagoricu studiu e tacere p qn quenniu:postea erudite loqui: sed tn maius tepus hic requirit i stu dio theologie z iuris:vt.s.p3 i.c. cu ex eo.d elec.l.vj. dat septeniu.
e A.ponitur inclusiue:vt sequi tur. z in fi. huius.l.§. nos igitur. ꝟ.volentes.cum ibi not.
f Ut supra sc3 in vniuersitate priuilegiata.
g Necnon.i. etia.j.ꝟ. exhorta mur.cle.j.de offi.delega.vbi glo.
h Baccalarijs. conferat prima vacatura:qd est .s. Et no.q sim plex baccalarius i theologia vel

in iure cum adminiculo tpis est gradus. io huiusmodi baccalarij sunt capaces noiationũ:quare bene faceret vniuersitas parisieñ. q̃ hoc sibi vsurpauit q solis magistris concedit nominatio: triennium si nobiles [a] ex vtroque parente [b] parente [c] ex antiquo [e] genere nes si illas etiã daret licẽtiatis et baccalarijs in decretis. Itẽ no. ar. a speciali qđ est validũ.l.j. ff. ad muni.c.pñti.de pben.in.vj.q baccalariatus [2] in artibus vel medicina non cẽsetur grad' quo ad ista decreta.qz hic specialiter loquit de baccalarijs i theologia vel in iure:ideo tales baccalarij nõ videtur capaces noiationũ.

2 Baccalarij in artib' nõ sũt capaces nominationũ.

a ¶ Nobiles.no. habẽdã [3] rõne nobilitatis generis in tẽpore studij abbreuiatione:et in faciẽda de ipsis p alijs ceteris parib' promotione.l.ij.§.deinde cuz pla cuisset.ff.de orig.iu.in auẽ.de defen.ci §.interiz.col.iij.c.cõstitutis cuz ibi no.de ap.vbi doc.Panor. in.c.officij.in.c. dudũ.j.de elect. doc.in.c.venerabilis.de pbẽ.j.de nu.et qua.car.c.j.in bñficiorũ ob tinẽda multiplicatiõe.c.de multa.de pbẽ.in extraua. Jo.xxij.exe crabilis.§. nos itaqz.vbi p gei.pe naꝝ inflictiõe.ff. de incẽ.ru.nau. l. pedius.xxxiij.q. j.qui cõtra pacẽ.vbi glo.c.fi. cũ ibi no.de pe.de hoc no.in.c.cum dđez.et ibi doct. de turcinr.Bar.in.l. capitaliũ.§. serui.ff. de peñ.vbi dicit; q nobiles nõ debẽt pati viles penas: vt suspẽdi: et si inde dicit;q decapitatio est pena nobiliũ.et in multis alijs defertur nob litati: sicut ex inspectione iurium vigilanti constare poterit.per Joã. ray.in tracta.nobi.q. vlti.

3 Nobilitatis p rogatiua.

4 Mulier a viro nobilitatur.

5 Nobiles im pprie dñr ; ex vtroqz parẽte.

6 Nobilitas/ an in infinituz descendat ad posteros.

b ¶ Utroqz.qz pater et mater erãt nob.les.si mulier nobilis ex gñe nubat nobili:lz minoris gradus vel ordinis:nõ amittit nobilitatez.ff.de sena l.femine.C.de dig. l.j.li.xij.et cũ hoc consequitur nobilitatẽ ex psona viri cũ [4] mulieres a maritis nobilitẽtur.l. fi. C.de inco.li.x.l. mulieres. C. de dig.li.xij.nisi postea nubant plebeis vt. d.l. femine. Choruscant eñi vxores radijs maritorum. in auẽ. de consue §.hec itaqz.co.iiij. no.in.c.ex parte.de fo.compe. et nobilitas transmittitur ad liberos.ff.de sena.l.emancipatum. l. liberos.cum si.ex gñe paterno:qz ex gñe materno nõ imprimit nobilitas.vt.d.l.liberos. a superioribus enim agnatis et nõ cognatis veniunt nobilitas/ dignitas: et similia.l. cũ legitime.et ibi not. ff.de sta. homi. nota.in. d.l.j. de dig.ideo impropie [5] dicuntur nobiles ex vtroqz parẽte cum ad hoc sequãtur conditionez patris nõ matris: lz ex hoc q mater.est nobilis magis honestetur et honorificẽtur.De ista materia nobilitatis vide late p bar.in repe. d.l.j.in tractatu de nobi.Jo.ray. in suo tractu de nobi.

c ¶ Antiquo.nota qui ex parẽtibus nobilibus descẽdũt sunt nobiles.ff.d sena.l.liberos.et illa nobilitas ex gñe q̃to plus inueterascit in gñatiõe tanto plus maioz habet.l.tã demẽtis.C.de epis.au di.l.si furiosi.C.de nup.ibi q̃ ex genere eoꝝ nobiliores sunt.l.nobiliores.de cõmer.et mer.de pa. te. §. filles colia.x.nobilitas [6] descẽdat ad posteros in infinitũ. no. in.d.l.liberos.in.l j.C.de pig.lib. xij.vbi Bar. et q̃cq̃d sit de iure cõ consuetudo admittit de scẽdere quoscũqz ex nobilibus haberi

alias[a] aut p quinquenniu[b] cõsistr in aliq̃ vniuersitate priuilegiata ad min⁹ suu studiu fecerit. ¶ Qui[c] de pdictis gradib⁹ tpe: ꝛ nobilitate supradictis fidẽ[d] facer[e] teneã: tur[f] collatori[g] p legitima docu: menta[h]. ¶ Exhortamur tñ ordia rios collatores ꝙ in ꝯferẽdis be: neficijs huiusmodi: psertim[i] quo ad dignitates respectu habeãt[k]

nobilibus. ideo tales reputandi sunt quales cõsuetudo reputat p no. p Inno. in. c. de multa. de p: ben. vbi dicit ꝙ illa est dignitas que habet pro dignitate in tali ecclesia vel loco facit qd no. Bar to. in. l. labeo. ff. d suppel. l. Bar. ꝛ Jo. ray. in tra. nobilium.
a ¶ Alis. i. si nõ sint nobiles ex vtroq; parente ex antiquo ge: nere.
b ¶ Quinquennium. accipe ad min⁹ ꝛc. qd est. j.
c ¶ Qui scilicet baccalarij vt re: feratur ad ipsos tanq; ad proxima: nec miru si baccalarij magis onerant q; doctores aut licẽtiati: cuz sit istis magis deferendu. Credo verius ꝙ referat ad om: nia pcedẽtia: tã scilicet ad magi: stros doctores licentiatos q; ad baccalarios cuz clausula in fine posita ad pcedẽtia regulariter re feratur. c. olim. de rescrip. s. eo. §. sequunt ibi qui p decẽnium. cum ibi not. ꝛ satis sonat litera p ver. predictis. ꝛ v. supradictis.
d ¶ Fidẽ. plenã: vt sequitur ibi p legitima. Et q2 preiudicium ex hoc generatur collatori: cum em lex[1] vel statutum facit mẽtionẽ de fide facienda in dubio intelli: gitur de plena fide qñ tractat de magno piudicio. c. scptu. §. veru. de elec. c. cu bertoldus. de re iud. c. cu ex lris. de in integ. restit. sed quando de nullo vel modico agi tur sufficit semiplena fides. c. sta: tutuz. §. cu vero. de rescrip. in. vj. l. the'aurus. ff. ad exhi. l. iij. §. iu: dex. cu ibi not. co. titu. facit no. in ꝯueniens. in. c. nuper. de test. no.

pe. de ancha. in clemen. statutu. de electio.
e ¶ Facere. q̃cunq; tpe sufficiet psertim si ante vacationẽ bñficij cu h tpe si limitet: sz. [1] exhibitio noim fieda est p: graduatos tẽpore quadragesi: me. j. e. §. statuit Et not. ꝙ gra: duati tenent de tribus facere fi: dẽ collatoribus. de gradu: de tẽ: pore q̃ studue: runt in vniuer: sitate priuilegia ta: et de nobilitate: qd vltimu vẽ: dicat sibi locum duntaxat in bac calarijs in theologia vel in iure nobilibus q p triennium tm stu: duerunt. ꝛ in lris nominationuz debẽt describi grad⁹ numerus ꝛ q̃litates bñficioru ipsoꝝ nomina torum. j. eo. §. itẽ ꝙ vniuersitates.
f ¶ Teneantur vbum necessita: tis est. s. eod. §. sequutur. in prin. cum ibi not.
g ¶ Collatori. ꝛ patrono. j. e. §. sta tuit. Sz nuquid sufficiet fidẽ fa: cere eoru vicarijs. ar. ꝙ sic. l. d §. statuit. vbi valet exhibitio nomi: num facta vicarijs: idem de in: sinuatione mandati. j. eod. §. itez voluit. cum ibi no. ꝛ fa. iste tex. ꝙ fides facienda est iudici. C. de fi: deicom. l. voluntatis. ff. de testi. l. ob carmen. iiij. q. iij. §. item sepe. c. statutum. §. cu vero. de rescrip. in. vj. not. in. c. prudentiam. §. j. de offi. delega.
h ¶ Documenta. per literas vel testes.
i ¶ Presertim. i. maxime ꝛ com: paratiue ponitur. j. de his qui tẽ. vi. of. c. j. cum ibi not.
k ¶ Habeant. vide sicut scietis

Fides plena ꝛ semiplena.

Nolationes q̃ tpe sunt insinuande.

singulariter[a] ad magistros: nec non licētiatos et baccalarios formatos in theologia. ¶ In dignitatibus[b] vero electiuis[c] personatibus administratioibus ⁊ of

preferť sciētie: ita theolog⁹ aliis ceterarum scientiarum. vnde August. de an. in lib. de po. ec. ⁊ Antoni. in. iij. parte sum. tit. xxi. c. iij. §. viij. dicunt [3] ꝙ ceteris paribus magis ē eligend⁹ in papaȝ theologus ꝙ iurista triplici ratione. Primo ex parte eccl'e cui preficiť: ꝑ quaȝ intelliguntur muri edificia ⁊ possessiones: ex quibus insurgāt litigia que tolluntur ꝑ iura sed anime fideliū. de conse. di. j. ecclesia. que informanť de fide ⁊ morib⁹ ꝑ theologiā: nec christ⁹ mortuus est pro tpalibus bonis immo ea contēpsit: sed pro redēptione aīarū ⁊ salute. ꝫ. de elec. c. j. in princ. ꝗ procuraťper ꝑdicationeȝ sacre scripture. ꝫ. eo. §. sequunť. in ꝑnc. Scdo ex parte sciētie qua summus pōti. pficiť. sicut eīn ipse ꝑfertur omnibus ꝑlatis ⁊ pōtificibus ij. q. vij. puto: ita sciētia qua vȝ esse pfectus ꝑfertur omnibus sciētijs. Tertio ex parte iudicij: ē eīn papa iudex omniū ꝗstionum emergentium. c. per venerabileȝ. §. sane. qui fi. sunt legit. cōstat autē ꝙ iura non corrigunt omnia mala: sed multa dimittunt impunita. Sed ꝑ theologiā omnia vitia repꝛehēduntur ⁊ punienda ostenduntur. qui aūt esset bonus canonista et theologus ille optimus ꝗtuȝ ad hoc. sed host. ⁊ alij dicūt in. c. j. de ꝯsang. ⁊ affi. ꝙ si in dissensione eligantur in episcopum vnus theologus purus ⁊ alius decretista pur⁹ si ecclesia consistat pro maiori parte in iurisditione et causaꝝ ventilatione nec est hereticis cōuicina: tūc preferendus esset canonista: qꝛ nō est bonus canonista qui ꝑdicare nescit. ex solis eīn canonibus posset sermonē elegāter formare: cum omnes leges ad honorē dei ⁊ salutē animarum ⁊ ecclesie regimē facte sūt. de quolibet pōt ꝗlibet ꝑȝ qꝺ cōgruū sibi videbiť assumere. x. di. c. j. xij. di. nouit. Si aūt consistit ecclesia in spiritualitate ⁊ hereticis vicina est: tunc erit theologus ꝑferendus. de elec. in causis. in fi. de here. excōicauim⁹. §. si qui. mixtum tamen dicas puto cuilibet ꝑferendū: vt dictū est. ad hoc. c. officiū. de elec. Et dicit Panor. in. c. fraternitati. de cler. non resi. canonistā [4] ceteris parib⁹ ꝑferri theologo in ꝑlatura.

3 Papa sit potis theolog⁹ ꝗ iurista.

4 Canonista ꝑferēd⁹ est theologo.

5 Dignitates an possint deberi graduatis

a ¶ Singulariter. hec dictio distributiua est. c. in causis. c. in genesi. cū ibi no. de elec. ff. de leg. j. l. huiusmodi. c. generali. de ele. in vj. ꝫ. eo. §. j. ver. dum autē. in ꝑe. §. quibus ad plenum. ver. ꝗ omnia j eo. §. statuit. cum si.

b ¶ Dignitatibus. not. [5] ꝙ dignitates cadunt sub tertia parte beneficioꝝ debita graduatis tā collatiue: vt. ꝫ. ver. proximo. ꝗ electiue: vt hic. qꝺ intellige de dignitatibus inferiorib⁹ ad quas ꝑuideť per electionē: per quarū vacationem ecclesia non dicitť viduata que non ꝯprehenduntur in concilio generali. ne pro defectu. ⁊ quia propter. de elect. de qꝫbus intelligitur. c. ij. de prebend. in. vj. vt ibi not. que potius collatiue ꝗ electiue dicende sunt. no. ꝫ. de elec. c. j. §. j. ⁊. §. cū humane. nō aūt. de ecclesijs cathedralibus collegiatis ⁊ regularibus.

c ¶ Electiuis. i. ad quas ꝑuideť

per electionem sine forma.c.quia ppter.de elec. ꝛ que compreben; duntur in ɔcilio Lateraneñ.nulla. de cõces.pbẽ.An aũt hmõi digni; tates cadant sub noiationibus. not.j. eodem §.

item placuit. ficiis a dictarum b ecclesiarũ:ide3 a ¶Officiis.p; ordo c modus ꝛ forma in omnib9 petuis ecclasti obseruẽtur d. ¶Quod si quis ex cis.nec cõpreheẽ dictis qualificatis e tempore f dit officiũ qd ca

dit in laicũ.argu.cle p literas.de pbẽ.fa.qd no.in cle.ij.de decl.Jo. and.in no.in.c.q: sepe.de precb.ꝙ mãdatũ de pvidendo alicui de officio nõ cõprehẽdit officium ca dens in laicũ.fa.quod not.j.eod. §.itẽ ꝙ ola.de anna.§.voluit.

b ¶Dictarum.f. cathedralium ꝛ collegiatarũ.de quibus.§. in pn. huius.§.que sunt ppie electiue: nec cadunt sub gradu vel noia; tione:vt hic satis p3 tum quia in hoc toto titulo loquitur dũtaxat de bñficiis collatiuis:ꝛ q: in illis eccles.is debẽt fieri electiões ca; nonice oino sine aliquo obstacu lo.§ de elec.c.licet.cũ ibi not.etiã in istis nõ põt inueniri turnus.

c ¶Ordo.ꝛ ita ad inueniendum tertiã, partem hmõi bñficiorum dignitas[1]respectu soli9 digni tatis facit turnum. ꝛ prebenda re spectu solius pbende.§.in princ. huius §. respectiue. f. prebenda ecclesie cathedralis respectu lo lius cathedralis ꝛ prebẽda eccle sie collegiate respectu cuiuslibet collegiate.j.eo.§.itẽ placuit.ꝛ of ficium respectu solius officij. vt hic in.d.§.item placuit.

d ¶Obseruent.etiã in regulari; bus beneficiis.j.eod.§. statuit.in fi.iuncto §.item placuit.

e ¶Qualificatis.vide nõ ols gra duat9 est capax tertie partis be; neficiorũ debite graduatis:s3 de bet graduatus esse qualificatus: vt supra patet.

f ¶Tem-ore vacationis. Not. hic [2]inspicit tẽpus vacationis beneficij:ex quo videt ꝙ si noia; tus tpe date no minationis ha; bebat beneficia vsq3 ad valorem hic insertu3: sed tpe vacationis beneficiũ qd vult acceptare min9 habeat ꝙ erit capax:ꝛ poterit il; lud bñficium in vim nolationis acceptare. facit.c. ordinarij.§.in conferẽdis.de offi.ordi.in.vj.c .ei cui.de pbẽ eo.lib. vbi si mandat puideri alicui de pbenda in ali; qua ecclesia in qua sint aliq pbẽ de sacerdotales: licet tpe date re scripti impetrans non habet eta tem ad habendũ prebẽdã sacer; dotalẽ:si tñ est in etate tempore quo vacat debetur sibi sacerdo talis.per quod capt.dicũt docto; res in.c.dilect9.ij.de pben. ꝙ vbi queritur de viribus rescripti ad bñficia respectu capacitatis ho; norate persone p qua scribitur: tunc si cessat surreptio attendit tempus quo rescriptũ mandatur executioni.ad hoc cle. cum de be neficio.de pbẽ.ff.de cõdi.ꝛ demõ. l.cũ qui.ff.de re.du.l.si cognatis. vbi cũ queritur[3]an legatarius sit capax tpe mortis inspicit:nõ tpe testamẽti.ff.de do.cau.mort. l.in mortis causa.de iur.fis.l.non intel:igitur.§.qñ fa.qd no.Spec. ti de rescript.pre.§.si.Oldra.ɔsil. lv.vbi dicit ꝙ si ipetraui primu3 beneficiũ valens centum libras ꝛ tpe impetratiõis erat quoddã beneficiũ qd excedebat predictã summam:tamen tpe vacationis non excedit debetur impetranti per predicta.fa.quod not.in cle.

1 Turn9 p q bñfi cia fit.

2 Tps vaca; tionis an sit semp i spicien dum.

3 Lega; tarius tempo re mor tis d3 esse ca; pax.

vt hi qui.de eta. ꝛ quali.in cle.li= teras.de rescrip.vbi late p Imo. sed vbi a principio cōmittit̄ sur reptio cōsiderat̄ tp̄e date: et iste est casus.c.si eo tpe.de rescrip.in vj.vbi si mādatur ꝓuideri de be neficio cū cura: vl̄ sine cura vaca turo: ꝛ impetrās nō habeat etatē legitimā tpe date ad obtinendū curatū:licet habeat eam tpe va= cationis curati rescriptū est sur= reptitiū quo ad curatū: q̄z rescri= ptū est de bn̄ficio expssa certa q̄li tate cure vel nō cure. ideo videt̄ impetrās se asserere habilē illi⁹. vnde si tūc tp̄is est inhabilis re= scriptū est surreptitiū quo ad q̄li tatē cui⁹ est incapax. ad hoc.c.j. de rescrip.in.vj.c.eam te.eo.titu. ꝛ qd̄ ibi not.Hen.sed in casu.d.c. ei cui. nulla fuit surreptio: quia mandatū fuit gn̄ale de p̄bēda nō expressis certis qualitatibus. ideo intelligitur vt videat̄ man= datū de beneficio ad qd̄ reperit̄ impetrans habilis:vt not. Ioan. and.ꝛ do.Ant.in.c ei cui. vbi la= te Domi.sic ēt intelligit illa duo. c.q̄ videntur repugnare do. Anto. in.d.cle.literas.inde dicit Io.an. in.d.c.si eo tpe. illud nō hr̄e locū in rescripto ad beneficia cōcesso motu ꝓprio pape:quo casu inspi= ceretur tp̄s vacationis bn̄ficij:q̄z mot⁹ ꝓprius excludit surreptio nem.c.si motu.de p̄eb.in.vj.cle. si roman⁹.eo.ti.aduerte tn̄ q̄ tali hn̄ti bn̄ficia vsq̄ ad valorem hic cōtentū nō debet cōcedi noīatio: q̄z si exprimat ea et valorē sicut debet notatur de ambitione ꝛ cō stabit q̄ tunc est incapax tertie partis debite graduatis q̄diu ea habuerit. si vero nō exprimat forte erit ei⁹ noīatio surreptitia per.§.itē q̄ vniuersitates.j.eodē. Itē ex p̄dictis iuncto tex.infertur

4 Noīatio et gr̄a in forma paupe= rum in aliq̄b⁹ eq̄parā tur.

q̄ si noīatus debite cōsequat̄ iu re ordinario aut al's bn̄ficia vsq̄ ad valorē p̄dictū: non tn̄ in vim sue noīationis q̄ non extinguat̄ eius noīatio quin possit ea vti si desierit tm̄ hr̄e. Sed videtur ob= stare.c.si pauperū.de p̄eb.in.vj. vbi gr̄a i forma pauperū expirat si paup cleric⁹ cōsequat aliud be neficiū cū esset cā mādati: sed no minatio[4] equiparat̄ gr̄e i for= ma pauperū:q̄z inuenta fuit ad ꝓuidendū pauperib⁹ scholarib⁹ q̄ nullū aut minus sufficiēs bn̄fi= ciū ecclesiasticū sunt assecuti. ad hoc cle.gratie.de rescrip. vbi ex= pectans bn̄ficiū ꝑdit gr̄am si sibi cōceditur aliud qd̄ cū illo qd̄ ex= pectat de iure tenere non possit igit̄ si noīat⁹ cōsequat̄ aliūde bn̄ ficia vsq̄ ad dictum valorem aut duas p̄bēdas in eccl'ijs cathedra lib⁹ expirabit ei⁹ noīatio:nec cōti ualescet si postea ea dimittat.l.q̄ res.§.aream.ff de sol.l.querit̄.§.si vēditor.de edi.edi. Sed cōtra nō ob.q̄z obtinēs tot bn̄ficia. vl̄ vsq̄ ad valorē p̄dictū nō est omnino in= capax dicte tertie partis bn̄ficio= rum:sed q̄diu hēbit hm̄oi bn̄fi= cia nō poterit acceptare aliud be neficiū in vim gradus vel noīa= tionis.pōderat enī iste tex.dunta xat tpe vacationis. ergo sufficiet q̄ tpe vacatiōis bn̄ficij acceptan di nō habeat tot vel tāti valoris bn̄ficia. sicut enī cū res deducit̄ ad eū casum a quo nō potuit inci pere si actus erat cōsummat⁹ nō vitiat̄. ꝛ verificat̄ regula factum. de re.iu.in.vj.l.i ambiguis.ff.eo. ti.si nō erat cōsummat⁹ tūc vitia tur:sic loquūtur ꝯ̄ria q̄ solēt alle gari ꝯ̄ illā regulā no.in.l. ꝑ par= te.ff.de serui.ꝛoc.in.l.plurib⁹.de v̄bo.obli.ꝛ in dicta regula.Henr. in.c.cōsultationib⁹.de iu.patro=

Bar.⁊ Bal.in.l.patre furioso.ff. de his qui sunt sui vel alie.iu.sic ediuerso cum ante consummationem veniet casus a quo potuit incipere cōfirmabitur:vt contrariorū eadē sit disciplina.ff. d his qui sunt sui vel ali.iu.l.j. fa.ca. placet.de ꝯuer. conjug.sic videt in isto casu:quia nominatus anteq̄ consequatur plenum ius in bn̄ficio in vim nominatiōis qd̄ fit per acceptationē ⁊ collationem subsecutā .c.si.de concess.pben.li.vj.redactus est in eam habitalitem in qua posset acceptare huiusmodi beneficiū:⁊ ita[r]cessante causa ꝓhibitionis cessat prohibitio.l.adigere.§.q̄uis.ff. de iur. pa.c.cum cessante.de ap. nec ob. d.c.si pauper.q: nominatio nō equiparatur oino gratie pauperuz ꝑ hunc tex.qui non ꝓhibet graduato habere plura beneficia.nec.o. cle.gratie:q: non habet locuz in gratia generali ad quecunq̄ beneficia sicut est nominatio: sz in speciali ad certam dignitatē vel curatuz:ideo expirat per assecutionem alterius incōpatibilis: sicut expiraret ius in re.c.de multa.de p:e.per not.per Innocen. in.c.in nostra.de rescrip. Item ex his videtur q̄ si tpe acceptationis beneficij nominatus non habebat tot vel tanti valoris beneficia lz tpe vacationis haberet q̄ valeat acceptatio.pro quo facit op.d.jc.ordinarij.vbi habenti duo incōpatibilia tpe vacationis tertij incōpatibilis pōt illud tertiū cōferri: duz tn̄ primis renūtiauerit. Sed illud nō est verū ꝑ hunc tex. qui ponderat tēpus vacationis quo ad habilitatem graduati. a ¶ Dignitatis aut alterius beneficij paritate rationis.

vacatiōis ꝓbēde seu dignitatis[a] hmōi alias duas obtineat[b] prebendas seu dignitatē ⁊ prebēdā vel aliud seu alia beneficiū aut bn̄ficia qd̄ vel que residendo[c] in altero ipsoꝝ ⁊ horis diuinis interessendo[d] valerēt seu valeret vsq̄[e] ad summā seu estimationē ducentorum florenorum[f] camere[g].similiter quicunque duas[h] rus [i]valor in loco resi dētie. et ibi deseruiendo personaliter.

b ¶ Obtineat. cū effectu ⁊ pacifice:hr̄e enī est cū effectu hr̄e.ff. de ve.b sig.l.nomen filiaꝝ.§.habet.c.l3.c.si tibi ꝯcesso.de p.l.vj. c ¶ Residendo. nō attēdit ergo si tn̄ valeant in portatis:sed ve

d ¶ Interessendo.no.hic q̄ quotidiane distributiones computātur in existimatione valoris beneficij.fa.c.si.de rescri.in.vj.qd̄ vult appellatiōe fructuū venire quotidianas distributiones. bo.text. in.c.si.de ꝯces.ꝓbē.eo.lib.ad hoc gl.in cle.ij.de deci.Io.an.in add. spec.tit.de cōces.prebē.Old. cōsi. cxvij.de ro.decisi.dcclxvj.et.cxxviij.qd̄ no.j.de anno.§.voluit. e ¶ Usq̄.inclusiue ponitur.et.d. .§. .versi. q̄ si quis.cum concor. f ¶ Florenoꝝ.i. ducatoꝝ ponēdo florenū de camera ꝓ ducato.l cōcernētibus em̄ lr̄as ap̄licas et camerā estimātur ꝓ equali valore florenus auri de camera libra paruoꝝ turoneñ.⁊ ducatus:vt in regula cancellarie. g ¶ Camer.ap̄lic.si.j.ꝯ.fri.ap.c.j. h ¶ Duas. si vnā tm̄ haberet q̄ valeret ducentis ducatis residendo: et diuinis, interessendo esset incapax tertie partis debite graduatis:vt infra patet. Sed si habet duas prebendas cathedrales etiam si non etringerent

Prohibitio cessat cessante ipsi causa.

Beneficiū valor in q̄ attēdit.

ad valorem predictuz pariter est incapax. vt hic.

a ¶ Obtinuerit. tēpore vacationis beneficij vt.ē.

b ¶ Nullatenus. i. nullo modo nulla ratione, l. dist. qz te. c. hi q. c. statutū. §. cum vero. de rescrip. in. vj. ē. de elect. c. j. §. facta. ver. ⁊ vt oia. aliqñ exponitur. i. ipso iure. in aut. si qua mulier. C. ad velle.

3 bñficia plura an possint cū salute teneri.

c ¶ Censeatur, ⁊ merito. hñs em̄ bñficia vsqꝫ ad valorē. cc. ducatorū aut duas p̄bēdas cathedrales cōtētari dz: nec plr̄alitate aliorum bñficiorꝝ onerari. ad h̄. c. iscui. de pre li. vj. vñ [3] tpe Guil. epi Parisieñ. determinatū fuit p vniuersitatē parisieñ. duo bñficia dūmō vnum. xx. lib. Parisieñ. valeret ab vno teneri cū salute non posse: vt referī i de vita xp̄i. parte. ij. c. vij. ⁊ in lib. apū. et alij dicunt de. xv. l. sed tunc multo plus valebant libre q̄ꝫ nunc. ita ꝙ. xv. vel. xx. libre erant sufficientes ad honestā sustentationē alicuius magni viri. ⁊ vrba. v. qui sanctus reputatur taxauit quot beneficia ⁊ vsqꝫ ad q̄ꝫtum valorē possint haberi. dicens ꝙ nullus clericus secularis non titulatus plusq̄ꝫ duo bñficia posset obtinere. quorū fruct⁹ in vniuerso secundum rationem decime vbi sunt taxata beneficia. al's vero secundū taxationē cōmunē cxx. libras non excedant: titulati vero tria possint obtinere quorū fructus in vniuerso secundum veras taxationē ⁊ estimationē predictas. cc. libras non excedāt. Sacre v̄o theologie doctores canonum vel legum professores quatuor dūtaxat obtineant: quorum (vt premittitur) fruct⁹. ccc. libras in vniuerso non excedant. cuiuscunqꝫ vero valoris sit vnū beneficiū illud quēlibet clericū decernit posse obtinere. vt habetur in ei⁹ extra. horribilis. Joā. etiā. xxij. voluit refrenare pluralitatez: saltē incōpatibiliū. in ex. execrabilis. sed ꝓh dolor execrabilis ambitio ⁊ effrenata cupiditas illas exulare fecit quantū tñ ad casuz huius textus alia est taxatio. Sed si nomiatus permutat [4] beneficiū invim nominationis acceptatū cū incapace noīatiōis an teneat permutatio. ar. ꝙ non in aut. vt hi qui ob. se. perhi. ha. §. ꝙ si qs. col. vj. aut. minoris. C. q da. tu. pos. vbi sicut tutor nō ingetat pupillū noie ꝓprio: ita nec alieno: vt ex iure cesso. ⁊ qd alicui suo noie nō lz: nec alieno. c. qd alicui. de reg. iur. lib. vj. et si diceref talē permutationē valere: cōcederetur hmōi incapaci vna via qd alia prohibetur: qd fieri non dz. de procur. tue. c. cum qd vna. de reg. iu. in. vj. ⁊ q̄ directe cōsequi nō pōt nec p obliquū ff de lega. j. l. si mihi. §. regula. de tuto. ⁊ cu. da. ab his. l. scire. §. j. fa. qd no Jo. and. in addi. spec. ti. de instru. edi §. nūc aūt. v̄. sed nōne qlibet de pplo. ⁊ possent tales incapaces nolationū suscitare nominatos: ⁊ vt ita dicā noia eoruz cōmodare in fraudē aliorū noiatorū. ad hoc. l. cū qs decedens. §. titia. ff. de leg. iij. cū ibi no. p Bar. l. q testamentū. ff. de ꝓba. vbi confessio; facta ad vtilitatē non capacis non valet quia videtur facta in fraudem legis. dic contra. ꝙ fraude cessante valet pmutatio. Nō em̄ ita adheret ossibus noiati bñficiuz in vim sue nolationis

4 Nolat⁹ an possit permutare cū incapace ⁊c.

prebēdas cathedrales obtinuerit[a] nullatenus[b] in ipsa tertia parte includi seu cōprehēdi cēseat.[c]

sibi collatū quin possit illud au/ctoritate superioris pmutare cuz nō noiato q nō est incapax illius simpliciter:nec est incapacitas ei⁹ ppetua:sed solū quo ad illud be/neficiū;qd cade ret in turno no/minationis. Be neficiū[1] autē vacans per pmu/tationē nō facit turnū.j.eo.§.item q oia.ideo pōt illud habere iure cesso.ad hoc.l.decurio.ff.de decu. vbi decurio qui phibetur condu/cere quedam si iure successerit in conditione remanet in ea. ideo dicit glo.in.c.j. ne cler.vel mo.in ver.cōductores.q si clericus suc/cedit conductori pōt stare in illa conductione vsq ad prefinitū tē/pus:lz clericus phibeat esse con ductor rerū sclarium.fa.l.iij.ff.ad l.fal.p quē textū dicit ibi Barto. q si statutum disponit q nobilis nō possit recipere cessionē contra popularem:si nobilis successit in aliqua actione iure hereditario. nō per hoc incidit in statutū. idē Panor.in.d.c.j fa.no.per Jo.an. in lo.q.mercu.in.d.c. qd alicui.§. ad secūdum aūt.z q sepe quis hz aliquid ex persona alterius: qd nō habet ex sua.xciij.dist.c.si.ff. q res pigno.obli.pos.l.aristo.c.a u ctoritate,de cōces. preb.in.vj.

a ¶ In ecclesijs.hoc dicit vsq ad §. statuit parochialibus eccle/sijs ciuitatū z villarū muratarum graduati qualificati preferantur. b ¶ Autem.pro sed.q.d.supra p uisum est circa prebēdas z digni tates:tunc puidendū est circa ec clesias parochiales ciuitatum et villarū muratarū.z voluerūt ali qui dicere q hmōi ecclesie paro chiales nō includūtur sub tertia parte beneficiorū debita gradua tis.de qua.§.§.pri.cū hic specia/liter circa eas puideatur.arg. l. doli clausula.ff.de verb. oblig.l. sanctio.de penis.fa.qd no. Pan. in.c.secundo requiris. de ap.q si aliqua dispositio contineat plu/res articulos si

¶ In eccl'ijs[a] āt[b] parochialib⁹[c] hēant suas clau sulas z determi nationes clausula vnius non ex/tendit ad aliū.fa.c.cū dilecti.de dona.l.si quis legata.ff.de cōdi.z de.fa.q prebēda theologalis nō cadit sub illa tertia parte: qz est affecta theologo.§.§.sequitur.z ex quo collatores grauantur in hoc qtenentur illas ecclesias cō ferre graduatis debent releuari in hoc q non cadant sub gradu/z noiatione ad tertiam partē arg. §.eo.§.j.in fi.cōtrariū patet.j.eo. §.item placuit. z ita practicatur q omnes parochiales ecclesie ci uitatuz aut alie cadunt in turno graduatorum z nominatorum.
c ¶ Parochialibus.actu et de fa cto non habitu tm̄. Nam si paro chiani alicuius ecclesie sunt mor tui vel recesserūt de loco talis ec clesia nō concluderetur.vt credo in dispositione huius.§.z qz desi ciētibus personis desinit esse pa rochialis actu: sicut deficientib⁹ personis collegij desinit esse col legium.no.in.l.sicut.ff. quod cu/iusq vni.et qz ratio huius dispo/sitionis est ob instruendum po/pulū qui solet esse maior in ciui/tatibus et villis muratis z ideo debent [2] eis.prefici viri sciētia perornati:qui possint eos edifica re:z tales presumunt esse hmōi qualificati:de quib⁹ in textu.vbi ergo nō est populus qui instrua/tur:periculū aiarū z ratio dispo/sitionis cessat. ad hoc.c. statutū. §.j.de rescrip.in.vj.cum ibi not. cle.in plerisq.de elec.vbi nō est

Marginal notes:
1 Bñficium vacans p pmutationez non facit turnum.
4 Ecclie parochiales villarū muratarum dentur viris li teratis

inconueniēs q ecclesia cathedralis carens clero et populo nō habeat epm.sa.no.per host.et sequaces in.c.de multa.de prebē.Joā. an.in.c.li canō.de elec.in.vj. Archidi.in c.si aplica.de pbē.eo.li q dicūt que in ciuitatibus[a] aut illa iura nō hēt locū in ecclesia parochiali habitu nō actu.idē Paul.et Imol.in cle j.de of.vi.Fred cōsi.cxxx.li Innocē.et multi alij voluerūt dicere ptium vt no.in.d.c.de multa in.d.c.licet canon.pro quibus posset induci.d.c.le.i plerisq. q2 ibi ecclesia nō desinit esse cathedralis: li careat clero et pplō.Et dicit [3]ibi Bertrañ. q si parochiani recesserunt aio nō redeūdi desinit esse ecclesia pochialis:aut nō discesserunt eo aio:et tunc secus. qd reprobat col et Joā.de li.q2 non dz pendere a volūtate ppli et cleri facere ecclesiā desinere esse pochialē. vt.q.j. mutatiōes.de reli.do.c.j. sed ob. q2 idem videtur iudicandū de eo qd est in actu et de eo qd est in habitu.ar.eorum que habētur in.c. nō solū.de app.in.vj. vbi idem iudicatur si aliquid attētatur post appellationē seu infra tps quo pōt quis appellare.l.labeo.ff.de statu li.vbi satis dicitur verificari verbū nocere si aptum natū sit ad nocēdū.facit qd habetur in.l. foramen.ff.de ser vr.pre. vbi seruitus satis dicit hre cāz cōtinuā que apta nata est cōtinuari ad recipiendū ipsam seruitutem. Itez tenēdo primā opinionem posset sequi incōueniēs si forte aliquis nō graduatus obtineret in ciuitate vel villa murata ecclesiā parochialē habitu tm: et demū tractu tpis postea efficeretur parochialis actu: qd etiam sine noua auctoritate superioris posset contingere per reditū parochianorum no.Joan.and.in.d.c.licet canon. Bal.in.l.cūctos pplos.C.de sum. tri. nam isto casu nō graduatus haberet ecclesiā parochialē actu in ciuitate aut villa murata cōtra istum tex. dic q ratione legis expressa vel presumpta durāte habent locū iura in contrariū alleg. sed vbi rō legis cessat vt in casu isto nequaq. Ad inconueniens.alle. non reputo illud incōueniens.nā leges adaptāde sunt ad ea que sepius accidunt.l.nā ad ea.ff.de legi. et initiū est spectandū.c.dudū cū ibi no.de ele. nec dz factū legitime retractari: li casus postea eueniat a quo non potuit inchoari.ff.de regul. iur.l. in ambiguis.c.factū. de re.iu. in.vj. Sed nūquid[1] appellatiōe ecclesie parochialis hic veniet ecclesia collegiata etiā.nō ar.d.c.li. iū cto.c.statutū.de ele.l.vj. q2 sicut pz i.c.cū i cūctis.de elec.ista sunt diuersa nō sinonima.iō qd statutū est de vno aliud nō cōtingit.de priui. sane.item notando minus nō cōprehēdit maius siue dignius. de rescri.sedes.cle.nō pōt.de pcu. nā talis eccl'ia nō dz simpliciter appellari eccl'ia parochialis: sed dignitas.c. extirpāde.§.q vero. de preben. c.super eo.titu.in. vj.per que iura nō haberet locū iste tex. vbi ecclesia parochialis est accessoria et annexa prebende vel dignitati.qd in si.no. Jo.an.in.d.c. licet.de vicarijs tamē perpetuis ecclesiarum parochialium idem iudicium est habendum sicut de ecclesijs parochialibus. vt cle. j. de offi.vica.

a ¶Ciuitatibus.[5]in quibus solis statuēdi sūt epi.lxxx.di epi.c j. de priui.non videtur tamen de sub-

5 Eccl'ia pochialis quādo desinit esse pochialis.

4 Eccl'ia pochialis et collegiata sunt diuerse.

5 Epi in solis ciuitatibus sūt ponendi.

stantia ciuitatis q̄ habeat sedez episcopalem adeo q̄ alias non dicat ciuitas.no.Bar. in.l.j. C. de me: trop. lib.xj.Panor.in.c.j. de off. ord. facit.xvj.q.j. ⁊ temporis. cū ibi not.glo.in.d c.

episcopi.in.d.c.j.d villis[a] muratis[b] existunt[c] priui. docto.in.c. si

ciuitas de sen.excō.in.vj. Bal.dicit Ʒ.in.l.rescripta. C. de preci. impe.offe.alle. xvj.q.j. precipim⁹ Et in ciuitatib⁹ aut locis insignibus agitande sunt cause cōmisse a sede ap̄lica.c.statutū. de rescrip.in.vj.⁊ leges ⁊ artes docendein p.ff. de magistra.c.j.de cleri. non resi.tue.in aliis sunt priuilegiate.de quibus no. in ru. C. de iu reipublice lib.xj. ⁊ p legis. in.fi.C. de sacrosan.eccle.

a ¶Villis[1] villa proprie est locus ruralis edificia.s. collecta sine muris vel valle que ville appellant vici nullāq3 habēt iurisditionem de iure cōi sed subsunt alicui ciuitati. C. de epis.et cle.l. nulli §.fi. de nat.li.l.si quis.ff.ad muni.l.q ex vico. sed castrū dicit quasi casa alta seu fortis et est munitū muris seu valle.l. quicū q̄.C. de fun.limi.li.xj.ff.ad. l.iul. maie.l.iij. et ista de iure cōi non consueuerūt habere aliquaz iurisditionez.sed sunt sicut vici.C. de testa.l.si ciuitates ꝓo proprie appellant q̄ habēt epm vt dictū est.de quo Bar.in extra. qm̄.col. xj.in.l.j.§. siue autem. ff.de not. ope.nun. Jo.mo.⁊ alij doc.in.c.si ciuitas.de sen,ex. in.vj. Archi.in c.statutū.de rescrip, eo. li. aliqn̄ accipitur villa ꝑ ciuitate.de censi.venerabili.de eccl. edi. ad audientiam aliquando pro loco populoso murato:vt hic.aliquando aliter. vt nota. insti.de re.di.circa princip.in ver,villis. in fraudcia autem appellamus ciuitatem villā ⁊ ius autem villagiū.de istis ꝓbis habes in.l.ij.C.de offi. prose. p̄to.af §. interea.j.de inf. iu. non po.c.j.cum si.

b ¶Muratis muri vno mō dicitur parietes facti de lapidib⁹ cū cemento. ff.de verb. sig.l.parietes. alio modo dicunt parietes circundātes pro defensione ⁊ tutione. ⁊ illorū quidam sunt priuati quidam publici: priuati sunt qui a priuato i loco suo circunquaq3 facti sunt: licitum est eñi fundos suos vel loca sua murali ambitu vallare.C.de edif. priuil. per prouincias. Dum tamen non fiat ad emulationem alterius nec inde materia seditionis verisimiliter timeatur. ff. de ope.nu.l. opus nouum. nec fiat in limine imperij vel regni. qr hoc non licet : nisi illi cui princeps vel antiquitas dedit.C. de fun limi.l.ij. lib.xj. not. gel.in extraua.execrabilis.henric. in.c.pisanis de rest. spo.publici muri sunt alicuius ciuitatis castri.vel ville illi dicuntur sancti et in nullius bonis sunt.insti. de re. diui.§. sancte.ff.eo.titu.l.j.⁊ sunt cōstituti in auxilio habitantibus.ff. de verbo. signifi..l. pupillus.§. oppidum:nec illos licet transcendere vel violare sub pena capitis.ff. de rerum diuisio. l.fina.

Villa castrū et ciuitas q̄liter differunt.

c ¶Existunt. ideo in ecclesiis parochialibus que sunt in suburbiis non habet locum hec dispositio: cum etiam ciuitas murorum ambitu terminetur regulariter et ex proprio signific ato vocabuli comprehenditur solum quod est intra menia ,c. si ciuitas. de senten excom.in.vj.

c. vbi periculum. de electio. eod. li. presertim in materia stricta: vt est ista cū sit in preiudiciū libertatis ordinariorū: et in materia stricta debemus capere vba ſm propriū ⁊ strictū significatum verbo:ū. c. statutū. de elec. l. vj. ff. de leg. iij. l. non aliter. de exerci. l. j. §. in re. insti. qui testa. tu. da. pot. in fi. item speciale est in casu. d. c. si ciuitas. vt cōprehendantur suburbia. ne propter fraudez interdictū violaref. not. Panor. in. c. radulphus. de rescrip. in. c. si. de prebē. Sed quid si ecclesia parochialis sita est in suburbijs. sed oēs eius parochiani vel maior pars eorū moratur intra ciuitatē: vt est in ecclia beati Laurētij extra muros Parisien. an talis ecclia includaf in hac dispositione. Credo q sic. ⁊ de hoc iteruenit arrestū parlamēti: cum ratio ꝑsumpta huius dispositionis militet. nam vt supra dictū est in fauorē parochianorū qui morantur in ciuitatibus: aut villis muratis fuit facta vt habeant peritos qui eos doceant qui ꝑsumūtur ibi esse in maiori numero et intellectu capaciores ꝙ habitantes in rure. l. scire oportet. ff. de excu. tu. c. statutū. de rescript. in vj. §. j. l. j. cum ibi no. C. de stu li. vr. ro. lib. xj. Bar. in l. si ab hostibus. §. si vir. ff. so. ma. eadē aūt ratio similia iura expostulat. c. iter ceteras. cū si. de rescript. Itē vbi est eadem ratio ap. ciuitatis veniunt suburbia. l. j. §. cum vrbem. ff. de offi. pref. vr. l. qui in continētibus. l. pupillus. §. incola. ff. de verb. sig. l. nam q. §. si ita. de le. leg. not. in. d. c. statutū. fa. qd not. Jo. an. in not. in. d. c. si ciuitatis. q parochiani ecclia⁊ ciuitatis lōge extra muros extēdatur parochia poterūt couenire appellatione ciuitatensiū. alleg. de deci. ad apostolice. ad hoc de ro. deci. cccccxlix. Sed pone [2] qd villa a principio fuit murata: fuerunt aūt muri de tructi radicitus. an in ea adhuc duret dispositio. Nō si muri fuerūt destructi auctoritate superioris potestatem habētis propter delictū inhabitantiū fa. no. per glo. ⁊ Inno. in. c. abbate. de verb. sig. spē. ti. de acto. ab vni. §. j. q destructa re oia priuilegia eius videntur esse sublata. fa. l. si vsufructus. ff. quibus modis vsufructus amit. de cōse. di. j. placuit. xvj. q. vij. ⁊ hec dicim⁹ c. cū ex iniuncto. de no. ope. nūtia. Henri. in rub. de priuile. nisi postea reedificentur auctoritate superioris: tunc eadem priuilegia recuperabit no. Inn. in. d. c. abbate. Henri. in. d. c. cum ex iniuncto. arg. c. q diligētia. de ele. cum ibi no. per Panor. qd no. l. l. ex his. ⁊. l. leg. ff. de lega. q si sine superioris auctoritate reedificētur non recuperaret: q actio semel extincta nō reuiuiscit. de cons. di. iiij. queris. ff. de so. q res. §. areaz. no. Panor. in. d. c. abbate. Utrū [3] aūt indistincte municeps siue pp̄ls al cui⁹ ville vel ciuitatis possit reficere muros publicos sine auctoritate principis ? no. in. l. sacra. §. muros. ff. de rerū diui. insti. tu. e. §. sancte. ff. de ope. publ. l. opus nouū. l. de operib⁹. C. eo. ti. l. oēs prouinciarū. in. l. iij. C. de diuer. pre. vr. lib. xj. Pe. Ja. ti. de fossa. ⁊ t. de refec. mu. Sed vbi ex facto alicui⁹ tyranni: vel ab hostibus villa vel ciuitas seu muri earū destruerenf: nō ꝑdit priuilegia: ⁊ haberet locū hec dispositio. argu. vij. q. j. pastoralis. xix. q. iij. q semel. xxxiij. q. ij. cū ꝑ

2 Uilla an dicat murata muris destructis.

3 Muri destructi an possint sine principe refici?

licā. j. de pat. po. c. j. versi. exce .cū ibi no. facit no. p Innoc. ⁊ os in. d. c. cū ex iniūcto. Innoc. grauē. de sen. excō. Joā. and. statutum. de elect. lib. vj. in iuilegiū. de u. eo. li. Bal. imperialis. pa. constan. i extra. qm. a. xj. vbi dicit ꝙ ciuitas q̄ con regem occupatur a tyranno poste regni non dicitur reuel si recuperatur debet redire distinā libertatem. C. de offic. e. pre. aff. l. j. in pn. Laud. et il. in. c. deliberatiōe. ad fi. de lega. in. vj. vbi dicunt legatū posse conferre ecclesiam coi ltā habitu tm̄: nisi auctorita perioris effecta fuisset non giata.

Persone. id est clerici. hec di [r]psona ponit p quocunq stro ecclesie. in cle. j. in prin. a. ⁊ quali. sed in anglia re: s ecclesiarū vocant psone. psonas. de rescript. ex pte. Archi. in c. j. de cōsuet. in. vj. Supra §. pxi.

Qualificate. puta magistri octores vł licētiati in theo: in iure vel medicina / aut stri seu li entiati in artib⁹: accalary i theologia aut in j studuerint in vniuersitate giata p tp̄s requisitū § §. xx. ad minus. ampliatiue po ad theologos ⁊ iuristas vt f. de qualificatis i medici nil dicit: ideo stemus. §. §. p quo sequit ꝙ baccalarij in cina nō sunt capaces eccle: n parochialiū de qbus hic nec noiationū vel tertie par neficiorum debite gradua no. in. d. §.

e ¶ Qui. si sit que in femineo ge nere relatiue ponit ad dictionē qualificate: vt sit sensus ꝙ insti: tuāt psone q̄lificate: vt. §. ad mi: nus q̄ p tres ānos i theologia vł i altero iuriū ⁊c.

instituātur psone[a]: sic vt supra[b] qualificate[c] aut ad min⁹[d] qui[e] per tres annos in theologia vel

studētes fuerit ⁊ hmōi graduȝ. ⁊c. ⁊ fm̄ hūc itel lectuȝ non erūt capaces ecclesiarum parochia: lium ciuitatū aut villarum mura tarū: nisi sint graduati. Aliȷ te: xtus habent, qui in masculino ge nere: ⁊ tunc absolute ponit: et est sensus ꝙ in predictis parochia: libus ecclesijs instituātur perso ne. vt. §. qualificate id est gra: duate. ad min⁹ supple instituan tur tales qui per tres annos in theologia aut in iure. ⁊c. ex hoc voluerunt quidam dicere non esse de necessitate ꝙ promouen: dus ad dictam parochialem ec: clesiam sit graduatus: sed sufficie re ꝙ studuerit i vniuersitate pri uilegiata p tres annos in theo: logia vel in altero iurium. pter ver. ad minus qđ ampliat. et di: cūt verba que sequuntur. s. ⁊ hu: iusmodi gradū esse referenda ad magistros in artibus: et ferunt sic fuisse obtentum p cura sancte marine cōtra magistrū Joan. le: stourneau. sed pfecto meo intel: lectus non cōgruit litere que re: quirit duo copulatiue: sc3 qđ per tres annos in theologia vel in al tero iurium studentes fuerint: ⁊ huiusmodi gradum adepti: nec dictio ad minus āpliat vltra gra dum sed ad qualificationē tēpo: ris studij quod requirebatur cū gradu: vt in. d §. versicu. necnon ibi ad minus fecerint. ta. quia p d. §. soli graduati sunt capaces tertie partis beneficiorum debi:

¶ Perso: na q̄li: ter ac: cipit.

te graduatis siue prebendarum siue aliorũ. ergo etiam soli erunt capaces dictarũ ecclesiarum parochialiũ: cũ maior idoneitas debeat requiri in promouendis ad eas ꝙ ad prebendas. a ¶ Magistri. ex hoc videt ꝙ [2] licentiati in artibus nõ sint capaces hmõi ecclesiarum parochialiũ: qđ placet quibusdam: ꝛ ꝙ hec dictio seu: venit correctiue ad precedẽtia quo ad qualificatos in artibus. pro quo vide not. ṡ. ṡ. pri. ver. seu. licet sint capaces tertie partis de bite graduatis. ṡ ṡ. proxi. versic. magistris. ꝯ credo ꝑ princ. hui⁹. ṡ. vbi iubet instituere personas vt. ṡ. qualificatas in q̃bus cõprehendit licentiat⁹ in artib⁹. vt dictum est. ṡ. ꝛ hec dictio ad min⁹ operat augmentũ ergo non pt̃ operari correctionẽ. l. cuʒ tale. ṡ. si. ff. de cõ. ꝛ demon. qđ faceret si dictũ illorũ esset verũ vitanda est etiã correctio. c. cum expediat. de elect. ꝛ l 3 hic de magistris tm̃ loquat. tamen. ṡ. in versi. qualificate: tacite locutũ est de licentiatis. ideo omissum in vno verbo supplendum est per aliud. l. si quis sic stipuletur. ff. solu. mat. ꝛ vbi in eadem dispositione principium ꝛ finis videntur cõtrariari ad cõcordiã reduci debent si fieri põt de pe. dist. j. periculose. c. cum tn. de testi. Bar. in. l ij. ṡ. creditũ. ff. si cer. pe. in. l. labeo. de sup. leg. ꝛ finis trahendus est ad principiũ: ff. de vi. tri. ꝛ ol. l. l. vl. xxxij. q. vij. apts. c. secundo requiris. de app. per Barto. in. l. talis scriptura. ff. de leg. j. tamen pro primis fa. ꝙ illã dictio qualificate: non intelligat de qualificatis in artibus cum postea specialiter fit de illis puisum ꝑ l. sanctio. ff. de pe. l. dali clausula. cũ ibi no. ff. de ver. ob. et specialis dispositio dero: gat gñali. ff. de lega. iij. l. vxorẽ. ṡ. felicissimo. de fun. istru. l. que situm. ad fi. vbi gl. ꝛ Bar. c. f. cũ ibi no. de rescrip. regula generi. de reg. iur. in. vj.

altero iurium seu magistri [a] in artibus qui in aliqua vniuersitate priuilegiata studentes fuerint: ꝛ huiusmodi [b] gradũ adepti fuerit si tales poterũt [c] inueniri

b ¶ huiusmodi. i. doctoratũ aut licentiam in theologia vel in iure vel in medicina vel in artibus aut baccalariatum in theologia vel in iure.

c ¶ poterunt. vbi autem nõ possent tales q̃lificati inueniri aliꝫ instituantur idonei. tamẽ fa j. ṡ. proxi. versic. ꝛ similiter. l. generaliter. ṡ. spurios. ff. de decu. vbi in defectu legitimorum spurij assumuntur in decuriones. c. j. xxj. q. j. vbi ꝑpter penuriam clericorũ: beneficia vniuntur. vnde dicit hostien. in. c. graue. de preb. per illũ text. ibi cũ possint viros idoneos. ꝙ in defectũ idoneorũ possunt assumi indigni ad bñficia; cũ melius sit locũ implere ꝙ vacuum relinquere. sed ipse in eodẽ ꝯsentit cõtrarium dicens ꝙ si vnus solus reperit idoneus; illi soli sunt conferenda plura beneficia ꝙ indignis. qđ limitat Panor. vbi tãta esset indignitas ꝙ non posset puideri sine pctõ: aut aliorꝫ graui scãdalo. tũc enĩ cũ nõ posset idone⁹ inueniri non curreret ipe ad cõferẽdũ vel eligendũ no. Archi. lxj. di. bene nouit. hen. in. c. l3. de sup. neg. plat. sed si nõ sit tãta indignitas: vt q2 patitur

2 Licentiati in artib⁹ an sint capaces nominationuꝫ.

defectū in scientia sed est al'. bo≈ nus clericus: tūc possent dari si bi beneficia in subsidium.fa. iste ter.a contrario se ∴iu.

a ℂStatuit.primo [1] statuit q̄ quolibet anno tpe quadragesi≈ me fiat per qua≈ lificatos exhibi≈ tio noim colla≈ torib' aut patro

ℂStatuit[a] autem hec sancta sy≈ nodus q̄ quolibet[b] anno durante tpe[c] quadragesime[d] oēs et sin guli hoc[f] modo qualificati de

nis vel eorum vicarijs. qđ si non fiat collatio aliter facta nō quali ficato valet. scđo collatio facta cōtra qualificationes ꝛ ordinem cassat ꝛ collator punit. tertio sta tuit q̄ bñficia regularia religio≈ sis idoneis cōferant: ꝛ cōferētes indignis puniantur. Scđa ibi. Si aūt. Tertia: illi vero.

a ℂStatuit. alij tertus habent. et vt facilius inueniri possint sta tuit ꝛc.

b ℂQuolibet. pꝫ q̄ non sufficit semel exhibuisse nomen vel insi≈ nuasse nominationē: sed[2] quolibet anno reiterande sunt inhibi≈ tio et insinuatio. hec enim dictio est distributiua.ff. de lega. ij.l. si pluribus.vbi Bar.de elec. quorū dam.l.vi.ibi. aut quorūlibet men dicantiū.ꝛ ibi ad ꝓlationes q̄sli≈ bet.j.eo.§.itē voluit. ver. et qz.de concu.c.j.§.iubet.no.Barto. in.l. hoc articulo.ff.de here.inst. Car. flo.in.c.verū.de con.ap. ꝛ reitera tiua nā non dicit quodlibet an≈ no exhibuisse qui semel tm̄ exhi≈ buit. Ad hoc.ff.de an.le.l. in sin≈ gulos.l.cū in annos. qñ di.le.ce. l.cum in annos. de dona. causa mor.l. senatus.§.fi.C. qñ di.le.ce. l.j.de verb.ob.l.eū qui.§. qui ita. de iureiu.ego ibi singul'sannis. c.sicut.de accu. cle. qz cōtingit.§. illi.de re.domi.vsu tñ habetur q̄ sufficit semel insinuasse.

c ℂTempore. multa licent; vno tpe q̄ alio non licent.ff.de sic.l.fu rem.c.si persodiens, de homi.ij. q.j.si peccauerit. c.ij.ꝛ seq. c. non oportet.xxxiij.q.iij.c capellanus. de feri.cum si.

d ℂQuadrage sime. triplex est quadragesima. vt leg.ꝛ not.xxij. q. v.c.j.sed de cō muni ꝛ vulgari intellige que est ante pascha. de qua.C. de feri.l. quadraginta.iij. di. quadragesi≈ ma.de consecra.di.v. quadrage≈ sima. verba enim fm regularem interpretationem sunt intelligē≈ da.l.labeo.ff.de supel.le.c.ex lite ris.de sponsa. ꝛ not. q̄ tempore quadragesime dꝫ fieri exhibitio nominum graduatorum collato≈ ribus ꝛ patronis.idē[3] de nola≈ tionibus q̄ debēt insinuari tem≈ pore quadragesime per hūc text. qđ aliter practicatur: quia tem≈ pore quadragesime dūtarat con cedūtur nolationes per vniuersi≈ tates: sed quolibet tpe insinuan≈ tur. ꝛ sic valet cōsuetudo que est optima legum interpres.l.de cō≈ suetudine.ff. de legi.c. cum dile≈ ctus.de consue.

1 diuisio textus.

2 Nola≈ tiones q̄libet āno sūt isinuā≈ de.

e ℂOēs.i. quilibet. distributiue ponitur.j.eo.§.item visum.j.dist. oēs.ff.de sta.ho.l.iij.vbi glos.c. qz ꝓpter.de elec.c.qđ oēs.de reg.iu. in.vj.proprie tamen cū profertur in plurali attribuit sing' ꝛ collecti≈ ue.l.si plurib'.ff.de le.ij.l.ita vul neratus.ad.l.aql.sed si i singlari vt ols hō fert lapidē: tūc ēt distri≈ butiuū: vt quilibet.l.moschis.vbi glo.ꝛ Bar.ff.de iu.fisci.Bar.in.l. hoc articulo.ff.de here.instit.

3 Nola≈ tiōes q̄ tpe ꝯce dūtur.

f ℂhoc demonstrat.s.§.pxi.ꝛ.§. insuper.sic non semper demon≈ strat proximum.l. ex hoc iure.ff.

de insti.⁊ iur.l.quesitum §.j.ff.de pca.de quo per Barto.in.l.j.ff.de no.ope.nun.vñ not.ꝙ non solum graduati qui volunt aspirare ad tertiā partē habent exhibere sua nomina:sed etiā

4 Indigene sunt alienigenis preferendi.

quivolūt in vim ipsa[a] diocesi[b] ⁊ alij[c] q̄ voluerint grad⁹ ꝯleq; paro habeāt p se vel per procuratorē[d] chiales ecclias

civitatū vel villarū muratarum.

a ❡Ipsa.absolute ponitur cū sup:a non fuerit sermo de diocesi.

b ❡Diocesi.includit civitatem.ad hoc de tēp.or.cum nullus.§.j.li.vj.c.cū eps.de off.or.e.li.c.j.de re.p.tunc.gl.e.li.nec ob. c. radulphus.de rescript.vbi ap.diocesis nō venit civitas:q: loquit.l rescripti sta[d] lites q̄ sunt odiosa.hec āt dispositio est favorabilis collatoribus:vt non ligentur nisi certificati: ideo cōprehendit civitatez

5 Nota: nominationes p alio sine mādato impetrari possūt,

fa.no.p Pau.⁊ flo.in cle.ne romani.de elec.Jo.an.l.c.j.de of. ord. moder.in. d.c.radulphus.in.c.si civitas.de sen.excō.in.vj.⁊ vbi nō comprehēderetur sub hoc verbo diocesi contineretur sub verbo alij quod sequitur.

c ❡Alij. ar. eror. litere ꝙ Indigene[4]diocesum sunt preferendi advenis ⁊ alienigenis in promotione beneficiorū. ad hoc.s. in pro.§.quibus ad ple.ver. nam ecclesiarum.cum ibi no.

6 Beneficiū an possit acceptari sine mādato speciali.

d ❡Procuratorem. sufficit gñalis ad omnia negotia. quia nullū in hoc vertitur preiudicium dño absenti.pro hoc.l.si rem surreptā ff.de viuca.e.petitio. de procura. ⁊ ad impetrādū literas nominatiōis nō requirit mādatū dñi [5] cū possint p alio ipetrari sine mādato.sicut not.de literis ad bñficia.in.c.ad aures.l. c. nōnulli. de rescri. s3 ad acceptādū beneficiū in vim grad⁹ aut notationis speciale mandatum requiritur.vt in si.no.docto.in.c.accedens.de pb. ꝙ in istis beneficialib⁹ ⁊ alijs spiritualibus reqrit spāle mandatū ar.l.si q̄s mihi bona.§. iussum.ff. d ac;here.c. si.d pcu.l.vj.cle.non pōt.e.ti.c.pcurator.de electio.in vj.tū propter qualitatē rerum:tū propter piudicium de ro . deci. ccccccxxxv. ideo ad acceptādum bñficiū:ad hoc ꝙ querat absenti oportet speciale mādatum ad bñficia acceptāda sive certa sive incerta. ⁊ licet in eo nō fuerit ad fectū de dignitate vel cura:sufficiet tamē ad acceptādū dignitates ⁊ curata:q: talis ꝯstitutio procuratoris est favorabilis: ⁊ late intelligēda.fm ea q̄ no.Inno.et Jo.an.in.c.sedes. de rescrip. Jo. an.in di c.accedens.de ro. deci. ccccxxxvij. vbi dicunt ꝙ vicari⁹ gñalis ad conferendum bñficia pōt cōferre dignitates.c. tua.de verb.signi.c. dudū.de pre. in vj. cū ibi no.p Pau.⁊ domi.q: p vicariatum nō preiudicatur tertio:s3 ipsi concedēti privilegium:vnde contra eum lata fiat interpretatio.c. quia circa.de privil.sed videtur ꝙ ad acceptādu3 sufficiat generale mādatum. per.d .l.si rē surreptam. iuncta glo.vbi p generalem procuratorē querit dominium ⁊ possessio.de quo no.in l.j.§.p procuratorem.ff.de acqui. pos.vbi Bar.idē in.l.qui mihi.ff. de dona.dic.ꝙ dicte ꝙ leges procedūt in acquirendis rebus prophanis[6] s3 in beneficijs ecclesiasticis ⁊ spiritualibus sec⁹; propter maius piudiciū.no.Imo.in dicto.c.accedēs.ideo ad acceptādum beneficium in vim nominationis vel gradus:aut alias cō;

iuncta psona non sufficit ad hoc
q queratur coniunctio absenti.
no.do.in.c.si tibi absenti.de p̄.in
vj.qr sanguinis cōiunctio nō sup
plet speciales defectus mandati.
l.pfi.ff.de mino.
l.iij.§.sed & si sor
te.ff.sad.sol.not.
in.l. vero pcura
tori.ff.de solu. Panor.in.d.c. ac
cedēs[1]Et lz tutū sit consistuere
procuratorē clerici si ad acceptan
dum bñficiuz si tñ cōstituatur lai
cus satis est: & poterit acceptare
ar.c.j. de procur. in.vj.per not. p
Jo.an.in regula qd alicui.de re.
iur. in.vj.in mercu.Doc.in.d.c.ac
cedens.qr talis procurator in illo
actu acceptationis se hz vt nu
dus minister:& vt pica declaran
do volūtatē dñi. ideo cēsetur ge
stum ab ipso cōstituēte.fa qd ha
betur in.l.multum.C.si qs al. vel
si.l. & licet.ff.de cōces.pben.& q lz
habēs vxorem non possit pro se
matrimoniū ztrahere.C.de adul.
l.eū q.tamen potest pro alio.vt.p
curator.d.c.fi. de procu.quod no.
Pau.in cle.j. de renū.in cle.j. de
conces. pb. q renuntiatio bñficij
pōt fieri p procuratorē laicuz. de
ro.decj.ccccxviij.ad hoc.l.vniuer
sis C.de pre.impe.ot.vbi lz seru9
nō possit pro se impetrare:tñ si p
alio impetret/ valet. nec obstat
q laic9 pro se non posset accepta
re bñficiū.c.massana.d elec ergo
nec p alio per dictā regulam qd
alicui. quod solue p Joā.an. ibi
dē Pau.in.d.cle.j.de conces.pbē.
ben.in.d.c.accedēs. honesti9 tñ
est in talibus constituere procu
ratorem clericum.& vide no.per
Panor.in.c. decernimus.de iudi.
a ℭ Noia. & cognomina vel equi
po.lentez demonstrationē taliter
q cognoscant a collatorib9. ar.

suum sua nomina[a] exhibere[b] illis ad quos beneficiorum autē [2] nec puto hoc casu sufficere scientiā collatoris vel patroni:

l.certuz.ff.si cer.pe.l.si in tem. in
fi.ff.de rei ven. quod not.in.c. si
gnificante. de rescript.
b ℭ Exhibere.i. pñtare: vt legāt
& videant.j.de paci. pos. c.j.§.lis
cuz ad afficiendū beneficium
qualificato et ad ligādum man9
ordinarij requiratur ipsa exhibi
tio.ad hoc.ff.de adul.l. denūtias
se.qd no.in.c. non iniuste. glos.
penul.in fi.q̄ est additio.de pro
cura.de procuratore cōtra quem
sententia est lata qd tenetur ap
pellare vel denuntiare dño absen
ti etiam si dñs sciat se esse condē
natū. qd no.in.c. prudētiā.§.j. in
ver. ostēderit: de of.delega. Spe
ti.de ap.§.j.in pn.qd no.in.c. euz
q.de reg.iu.li vj.de [3] canonico
absente q citandus est:lz sciuerit
mortem epi.no.in.c.cū inter vni
uersas.de elec.facit qd no.in.c.fi.
de emp.& ven.in.j.glo.Jo.an.in
c.si capitulo.de zcel.pbē.in.vj. in
no.vbi dicit q cum papa mādat
pvideri alicui de beneficio dato
executore ad pvidēdū iuxta for
mā illius capituli ad ligādū ma
nus collatoris non sufficit ei9 sciē
tia:cū ad afficiendū bñficiū req
ratur factum:scz p̄sentationis:vt
ibi. idē Archid in.c.si pluribus.d
pbē.in.vj. lz sentiat ztra Cōpos.
in.c.capl'm. de rescript.in glo.ma
gna.vers. Itē qd si litera que. vñ
qñqz reqrit intimatio ad finē sim
plicis sciētie:& tūc pcedūt iura q̄
volūt certū et scientē non debere
certiorari.l.j.ff.de act.emp. in.fi.
d.regula eū q.cūsti. qñqz vero re
quiritur intimatio ad aliū effe
ctū q̄ pter simplicē sciam havē
dā:vt hic:sic nō sufficit sciat sz re

1 Laic9 pt cōsti tui pro cura tor ad benefi ciū ac ceptan dum.

2 Nota q tio est pñtan da col latori etiam scienti.

3 Canonicus absens citād9 est licz mortē sciuerit.

quirit expssa intimatio. vt in pri- mis iurib⁹. no. Barth. j. l. emptor. C. de euic. in. d. l. denūtiasse. Pa- nor. in. d. c. cū inter vniuersas. in c. ecclesia vestra. ij. de elec.

a ¶ Curatorum. i. ec- clesiarū pochialiū curatorum[a] collatio seu pre- sentatio[b] spectat[c] seu eorum §. §. pri. vl' quorū- cūq bñficiorum col- latiuorū curam habentiū aiarū: largior est em appellatio curati q̄ ecclesie parochialis. ⁊ q dicat hre curā aiarū. tex. est i. c. dudū. ij. de elec. cum ibi no. p Inn. in ex- trauag. Ioan. xxij. execrabilis. §. q̄tum autem. vbi gel. moder. in c. de multa. de preben.

4 Beneficia pronorū laicorum non cadant sub nominatiōib⁹.

b ¶ Presentatio. in patronis ec- cliasticis: intellige[4] nō laicis cū bñficia pronorum laicorū nō ca- dant sub gradu vel noiatione. ar. j. e. §. itē voluit. ibi: aut patronis eccliasticis. ⁊ ibi eccliastico pro- no. §. item q ad dictas. in pn. de ana. §. item q dicta. ver. exceptis no. s. in pro. §. quibus ad plenū. ver. patronorum.

5 Noiationem isinuare alteri ex duob⁹ q hñt 2ferre an sufficiat.

c ¶ Spectat. quid[5] si collatio vel psentatio spectat ad duos: pu ta ad epm vel caplm/an sufficiat alteri exhibere noia vl' insinua- re noiationē ita q vtriusq man⁹ ligentur. Sic ex quo em potestas vni adimitur sine quo collatio fa cta non valet: ⁊ alij statim admi- tur. sicut si vn⁹ ex plibus arbitris vl' iudicib⁹ ipediat: alij non pos- sunt pcedere. ff. d arbi. l. si tres. ⁊ l. seq. c. vno delegatorum. de offi. de le. sa. q valet denūtiatio fctā vni ex his q domum habent cōem. l. de pupillo. §. si pluriū. ff. de no. oper. nū. no. in fi. Cōpol. i. c. capi- tulū. de rescri. i glos. magna. i. iiij. col. Io. an. in. c. si caplo. in ✠. fa- ctā. de 2cel. pbē. li vj. fa. q inter- pellatio facta in vno reorum de-

9 Insinuatio q̄liter fiet si collator latitet.

bendi nocet alteri. ff. de duo. re. l. ex duob⁹. l. fi. C. e tit. hoc verū qñ ad istos spectat collatio cōiter ⁊ simul cōferūt. sec⁹ si insolidū 2fer rēt: q2 si separatim fieret collatio vl' psentatio ab eo cui non ē facta ex- hibitio noim aut insinuatio nomia tionis/illo cui esset fctā nō recla- mā te valeret/p eū fctā collatio: q2 nō est adēpta illi collatori pote- stas alteri 2ferēdi: q2 ex quo vn⁹ sine altero pōt 2ferre alio non re clamante: oportet q vtrisq tpo- rū fiat insinuatio/ad hq vtriusq impediat potestas conferēdi. fa- cit qd no. Ioā. and. in cle. j. de re- nun. in ✠. faciēda. not. in fi. La. et Domi. in. d. c. si caplo. fa. q ex se- paratis non fit illatio. C. de do- na. inter vi. ⁊ vxo. l. si maritus. ff. de calū. l fi. de mino. l. papinia- nus exuli. de offic. or. dilectus. Quid [6] si collator se latitet/vel includit/vel p metū/ aut alias i- pedit ne fiat ei exhibitio vl' insi- nuatio? pinde est ac si ei fctā fuis set: sicut pro citato habet qui se occultat vel impedit ne possit cita ri: vt li. nō 2te. c. qm frequēter. §. porro. c. j. de fo. cōpe. ad hoc. C. de his q p me. iu. l. ij. c. fi. de ap. C. de an. excep. l. vt pfectius. xvj. q. iij. §. his aūt. qd no. Cōpo. i. c. eā te. de rescrip. in. d. c. caplm. in glos. magna. ✠. Itē qd si velim. hoc tñ casu facienda est exhibitio et in- sinuatio fm formam cle. causaz. de elec. ar. illius tex. in fi. vbi ca- uetur q in alijs casibus in qbus requirit intimatio seruanda est. d. cle. ad hoc. j. de pac. pos. c. j. §. j. vbi aūt collatio spectat ad capi- tulū: sz canonici nolunt conuenī re: ⁊ qualiter sit conuocādū: dic vt not. Cōpol. in. d. c. eā te. in glo.

sed quid si canonici nollent.gloss.
in.l.nemo potest.ff.de iudi. Inn.
in.c.grauem.de sent.excom.Bal.
in.l.nã ita diuus.ff.de adop.Cõ-
po.in.d.c.capitulum.glo.magna
ver.Itẽ quid si. vbi collatio spe-
ctat ad capitulũ.gl.in.c.bone.de
elect.Joan.and.in.d.c. si capitu-
lo.Sed nũquid si collatio spectat
ad canonicos nõ cõiunctim sꝫ di
uisim sufficiat insinuare nomẽ ⁊
nominationẽ generaliter ⁊ pu-
blice in capitulo.aduerte ꝙ si no
minatio dirigitur capitulo sim-
pliciter nõ adiecta clausula com
muniter vel diuisim tunc extẽdit
ad omnia bñficia eiusdẽ capitu-
li/siue dent in communi ꝑ ipm/
siue in turno ꝑ canonicos eiusdẽ
ecclesie singulares vice ⁊ aucto-
ritate capituli de cõsuetudine vl'
statuto.⁊ sufficit insinuare in ca-
pitulo gñaliter.cum canonici ge-
rant vicẽ ipsius.ad hoc.d.c. si ca-
pitulo. iũcto.c.fi.de p̃bẽ.§.j.li.vj.
de ro.deci.cxix.sed nõ extenditur
nõiatio ad bñficia spectantia ad
ipos canonicos rõne suarũ p̃ben
darũ non vice capituli nisi conti
neat in lr̃is nõiationis ad colla-
tionẽ capituli cõiter vel diuisim
vt.d.c.fi.§.ij. ꝑ quẽ textũ ibi rõne
hmõi p̃bẽdarũ vr̃ ꝙ si rõne archi
diaconat⁹/decanatus/vl' alteri⁹
dignitatis aut officij i ipsa eccl'ia
vel alibi spectet ad eos collatio
etiã si nõiatio cõtineat cõiter vel
diuisim dignitates illas vl' offi-
cia non grauari.ꝑ no. per Jo.an.
in.d.c.fi.qꝛ rõne hmõi dignitatũ
nõ sunt de capl'o:cũ ad solos ca-
nonicos ꝑtineat electio.iuxta no.
ꝑ Inno.in.c.ij.de instit.Jo.and.⁊
Pau.in cle.j.de elec. ⁊ sicubi re-
periat ꝙ p̃lati hñt vocẽ in capl'o
ꝓcedit ex iure spãli.not.s.de ele.
c.j.§.j. cũ ergo dirigitur mãdatũ
vel nõiatio capl'o:cõiter vel diui-
sim intelligit ꝓprie: ⁊ ꝯprehẽdit
tm̃ canonicos sine p̃latis.no.Jo.
de Imo.⁊ Domi.i.d.c.fi.⁊ in isto
secundo casu non sufficiet facta
insinuatio publice in capitulo:sꝫ
singulariter est facienda insinua
tio p̃dictis canonicis:ad hoc ꝙ li
gent quo ad bñficia q̃ ad collatio
nẽ eorũ singularẽ non vice capl'i
spectant:qꝛ vbi ꝑsona singularis
est itimãda:si inueniat persona-
liter dꝫ intimari:alioquin ad do
mũ vl' eccl'iam:de do.⁊ cõtu. can-
lam.s.de elect.c.j.§.facta.in prin
ci.cum ibi not.d.cle.caulam.cum
si.⁊ hoc secũdo casu canonici pre
sentant vel cõferũt: vt singuli iu-
re suo nõ vice capl'i.sed in primo
casu sec⁹.ideo isto casu sufficit in
sinuationẽ fieri in capl'o:qꝛ in de
nũtiationib⁹ vniuersitati facien-
dis sufficit ꝙ in loco cõgruo corã
maioribus ⁊ ibidem cõgregatis
publice ꝓponatur. ar.c.j. de po-
stu.prela.xvj.dist.qd dicitis. hoc
vult in si.Cõpost.in.d.§.itẽ quid
si.vbi collatio nec sufficeret sin-
gulariter singulis canonicis insi
nuare.arg.ff.de re.di.l.intantuꝫ.
§.vniuersitatis.xij.q.ij.§.qui ma
numittitur.per not.per eundem
Compos.⁊ Innocen.in.d.c.eam
te.Archidiaco.in dicto.c.si capi-
tulo. Quid si nominatio diriga
tur decano ⁊ capitulo communi
ter vel diuisim: an possit accepta
ri beneficium spectans ad singu
lares canonicos? non : quia no-
minatio est stricti iuris/⁊ stricte
interpretanda.ar.c.cũ cuius.de pre-
ben.in.vj.⁊ satis potest sortiri ef-
fectum in beneficijs ꝑtinentibus
ad capitulum ⁊ in pertinentibus
ad decanuꝫ:secus esset qñ scribe
ret ad collationẽ duntaxat capl'i
cõiter vel diuisim. Et ita intelli-

gendus est tex. d. c. si. de pben. in vj. vt not. ibi dñi de rot. deci. cxj. nisi aliud dicat nolatio. ideo lře nolationū solēt dirigi decano et caplo: singulisq3 canonicis et psonis ecclie &c.

Unde sub illa dictione psonis vel mēt dignitates in illa ecclia: qr prius facta ē mētio de decano q̄ est caput capli. quare sub verbo generali qd sequit̄ cōprehēduntur alie dignitates minores in eadem ecclesia iuxta not. in c. sedes. de rescri. in clemē. nō potest. de procura.

t Nolatio insinuata e o/ an sit insinuanda iterū successori.

vicariis[a]: quod si nō fecerint collatio seu p̄sentatio vel dispositio aliter q̄3 vt premittitur facta non propter hoc irrita censeatur. Et similiter in collatiōe tertie[b] partis prebendarum[c] superius[d] memoratarū intelligatur si tot graduati seu qualificati modo premisso potuerunt inueniri: teneāturq3 vt premittitur ipsi graduati et qualificati sua nomina tempore predicto[e] ipsis ad quos beneficiorum dispositio[f] spectat[g]

a ¶ Uicariis. quos epi loco sui tenentur cōstituere siue officiales generales. xvj. q̄. vij. in nona. ix. q. iij. cum simus. lxxxix. dist. quia in quibusdam. c. quoniam. de offi. ordi. vbi Panor.

b ¶ Tertie. in qua nō concludit̄ p̄benda theologalis: idō nō astringitur theologus ad eā anhelās prius exhibere suum nomen collatori: cum non caueatur.

c ¶ Prebendarū. cum iste. §. tantum loquatur in curatis & prebēdis, videtur q̄ in eis dūtaxat habeat locū: s3 dic idem in aliis bn̄ficiis cadētibus sub gradu & nominatione paritate rationis. et satis innuitur. j. versi. si autem.

d ¶ Superius. §. insuper.

e ¶ Predicto. s. quadragesime.

f ¶ Dispositio. libera. s. collatio vel p̄sentatio. non eīm tenerentur exhibere instituenti ad p̄sentatione aute. sua q̄ h3 necesse p̄sentatū instituere. xvj. q. vij. decernimus.

g ¶ Spectat. iure communi vel spāli ex consuetudine vel statuto. Sed [x] nunqd si facta est exhibitio nominum vel insinuatio nominationis epo sit iterū facienda eius successori. ar. q̄ nō. c. veritatis. de iureiu. vbi iuramentum fidelitatis p̄stitum prelato trāsit ad successorem. not. in c. ne dei. de simo. & de legatio. c. quoniam abbas. de of. dele. qr dignitas nō moritur. c. si gratiose. de rescri. in. vj. Ite3 dispositio ista h3 decretum irritans j. §. n aute. & e. §. j. §. q̄ si q̄s quod ligat ignorantē. c. dudum. de p̄bē. li. vj. Sed contrariū facit q̄ tales isinuatiōes fiunt/ ne collatores possint allegare ignorantiam. p h c c cle cām. §. verum. de elec. successor aūt iustā causa3 h3 ignorantie. l. j in fi. l. u. ff. deposi. cap. q̄ in ius. de reg. iur. in. vj. cum si. nec est imputandū successori si nō diuinauerit insinuationem factam suo predecessori. c. j. vt eccl. bn̄. & hoc est equius tutius insinuare successori. fa. c. audita. in fi. de rest. spo. quod no. spe. ti. de le. §. nūc tractem9. §. q̄d si ali9. Nec ob. dcretū irritās: qr hic nō ligat nisi cū exhibitiōe & isinuatione q̄ nō ligat ignorantē sicut legit̄ de inhibitiōe executoris q̄ nō ligat ignorantē collatorē. c. si soli. cum ibi no. p Archi. de cōces. p̄bē. li. vj. ad hoc. l. fi. ff. de de. ab or. fa. c. vt alax. de consti. in. vj. vn̄ voluit h decretūq̄ q̄l3 āno fieret exhibitio noim collatoribus vt nō possent

aliquā pretendere ignorantiam: si tñ successor fuisset presens quā do insinuatio nominationis fuit facta suo predecessori forte ligaret eū.ar.c.cum in tua.qui.ma.accu. pos. c.eū te. & re scrip.qd not.Cō post. in.c.capl'z. de rescrip.in gl. mag. ver. itē qd seu eoꝝ vicarijs[a] exhibere per se vel per procuratorē: qd si non fecerint collatio seu presentatio vel si ad solū.led.d.c.eā te.videt contra p̄dicta.vbi eps de nouo creatus tenetur adimplere mādatuꝫ directū.caplo se.va. vt gereñ. vices epi.qd intelligunt Jnn.⁊ Panor.siue eps erat tūc de caplo: siue nō.⁊ sentit glo.in.d.c.dudum. xviij.q.ij. ꝙ successor tenetur exequi preceptū vel mandatū factū predecessori sub noie dignitatis. ad hoc.c.j.de so.cū ibi no.glos.in c.literis.de rescrip.Jnno.in.d.c. qm̄ abbas.sed hoc non obstat.qr bene veruꝫ est ꝙ nolatio directa epo sub noie dignitatis nō expirat per mortē epi nec alterat per mortē eius.xij.q.ij.liberti.⁊ transit ad successorē vt in cōtra.tñ exhibitio siue insinuatio einsdeꝫ q̄ fuerat facta p̄decessoris persone cū sit personalis nō realis extinguitur per mortē psone. sicut cū dispositio est psonalis extinguit mortua persona.c. priuilegiū.de reg.iu.in.vj.cū ibi no. c. aduers⁹. iuncta glo.de imu.ecc.vbi excōicatio[1]lata ɔtra epm noie dignitatis expresso nō trāsit in successorem q̄ nō reperit' cōtumax vel delinquens. ideo si excōicatur vicarius epi nō transit in successorem.c.j.de offic.vica.in.vj.⁊ dicit glo.in.c.ij.de test.in.vj. officiuꝫ exequendi testamentū non transit ad successorē executoris:etiam si noie dignitatis expresso fuerat cōstitutus executor. quia disposi

tio illa fuit psonalis: vt ibi no.tñ p prima parte ferūt arrestum in parlamento interuenisse.

a ¶ Vicarijs. aut gñalibus aut spālib⁹ ad hūc actū:licet [2] eps nō possit cōmittere in gñe collatione bñficioꝝ vacaturoꝝ vicar o pticulari: nisi suo offi... vel vicario gñali.ar.c.deliberatiōe.§. phibem⁹. de offi.lega. in.vj.vbi glos. de rotę deci.cclxxviij. et. cccxvij.not.in c.statutū.de preb.eo.lib. Panor. in.c.cōstitutus.de ɔcel.p̄ben.vbi glo.videt aliter sentire: ꝙ lꝫ eps non possit in spe:ie delegare ptātem cōferendi certū beneficiū vacaturū:qr posset fieri in fraudem ɔcilij nulla.de cōces.p̄ben.vt habetur in.d.c.cōstitutus.⁊ in.c.fin. eo.ti.pōt tñ in gñe etiā non vicario generali.qd sentit ibidē hen. sentit Jo.an.in no.in.d.§.phibemus,vbi dicit aliud esse in epo q̄ in legato . sentiunt de ro.in aliq̄bus libris deci.xxiij. cccxxix.quia iurisditio ordinarij est lata et fauorabilis: ideo ampliāda ad oia que nō videntur phibita.facit.c. cum venissent.de instit.vbi patet ꝙ valet cōcessio huiusmodi potestatis facta archidiacono etiam personaliter.sed cū Jo.an.cōcor. Old.ɔs.lxxvij.Et no. hic ꝙ [3] sufficit exhibere nomen vel insinuare nominationē vicarijs collatorum vel patronoꝝ.concord.s.in prin.hui⁹.§.j. eodem §. item voluit.cum ibi not.Sed nūquid idē est de officiali episcopi in absentia ipsius episcopi? non: ad hoc enim ipsius officium non se extēdit:⁊ officialis ⁊ vicari⁹ episcopi sunt diuersi.c.cū nullus.de tē.or. lib.vj.c.fi.de offic.vica. eo.lib.vbi

1 Excōicatio ñ trāsit i successorem.

2 Bñficiorum vacaturoꝝ collatio an pos sit committi vicario pticlari.

3 Insinuatio q̄b⁹ fieri dꝫ.

Jo.and.7 mod.no.in cle.ij.de re- scrip.Guil.in clem.j.de offic. vi.7 prelertim nos Parisien. et citra- montani alios appellamus offi ciales:alios vicarios.not. joan. an.in addi. spe.

sup rub.de o .i. vica que appel- latio vulgar3 ẽ attendẽda.ff.de

dispõ aliter a q̄p vt premittit b fa cta:nõ pp̄ter hoc irrita c cẽseat. d ¶Si autẽ illi ad quos bñficiorũ

fun.in8rn. l. cũ delanionis.§.asi nã.nisi fuisset etiam constituius vicarius, episcopi.

a ¶Aliter.i. nõ graduato et qua
4 lificato.alij exponunt et male ali
Man- ter.i.facta qualificato.non ob. q̄
datum nõ exhibuerit nomen suũ collato
aplicũ ri tpe quadragesime. volũt enim
et noia dicere q̄ dicta exhibitio non est
tio in q̃ necessaria:ita q̄ eius omissio vi-
differt. tiet collationẽ in cõtrariũ facta: quod est falsum:vt satis patet.

b ¶Premittit.s̄ §.insup.7 seq.

c ¶Irrita.sed nunqd re integra et ante vacationẽ bñficij poterit graduatus purgare mora3 exhi- bendo nomen post q̄dragesimã? non:q2 durante quadragesima h3 exhibere:vt.s̄.in prin. hui9.§. 7 ex commissione more imponit sibi pena:vt hic:7 acquirit ordia rio libertas conferendi:ideo non poterit purgare morã in preiudi ciũ ordinarij.ad h.l.thais.§.itra. ff.de fideicõ.li.de sta.li.l.intra.de adul.l.si marit9.ij §.si negauerit. ff.de acq.here.l.q̄diu. in extrag. Jo.xxij.suscep.ver. quam electio nem.cũ ibi no. per Gel.qd vbi ex cõmissione more acquirit alteri ius:vel imponitur ipso facto pe- na nõ potest purgari mora. not. in.c.cupiẽtes.§.q̄ si per viginti. de ele.in.vj.ad hoc.c.licet.s̄ sup. neg.prel.vbi Hen.moder.c.q̄3 sit. versi.alioquin. de elec.in.vj.not. in.c.mora. de re iudi. in vj.doct.

in.c.quia diuersitatẽ.de 3cel. pre ben.per Barto.in.l.si insulam.ff. de ver.obli.Bal.in.l.si post tres. ff.si qs cau.Cyn.in.l.si pacto quo penam.C. de pact.in.l. magnã.C. de 3trahẽ.7 3sti.

d ¶Cẽseatur. i. hoc differũt mã datũ[4]aposto licum 7 nolatio vniuersitatis:q̄ mandatum apo stolicum de pu̲idendo continẽs decretum irritans ligat man9 or dinarij et afficit bñficiũ sine alia insinuatione vel presentatione fienda ordinario.c.tibi qui.de re. scrip.in.vj.no.in.c.si soli.de. 3cel. preben.eo.lib.sed nolationes nõ ligant ordinarios: nec afficiunt beneficia ante insinuationem:vt hic. aliqui reddunt aliam ratio- nem q̄ vniuersitates nõ possunt apponere decretum in suis nola tionibus:cũ nullus aliue a papa vel eius delegato:etiam legatus possit iterponere decretũ irritãs qd liget ignorantẽ: q2 hoc est con tra ius q̄ ignorãs decreto liget. ff.de decre.ab or.fa.l.fi.le.7 no.in c.p̄poluisti.lxxxij.dis. iuxta fi.ibi. his em ignorãtib9. ad hoc.c.ij.de cõsti.no.Cõpos.in.c.caplm.de re scrip.glo.magna circa fi. ver.ite3 q̄ritur cuiusmodi. Archid.in.c.si apostolice.de p̄bẽ.in.vj. Jo.and. in.d.c.tibi qui.in no. sed de lega- to multi tenuerũt 3tra.p.c.cũ di- lectus.de iu.patr. vbi doct. Pau. in cle.j.de 3cel.p̄ben Dom.in.d. c.si apostolice.Gal.de perusio in trac.refer. circa fi. predicta tamẽ ratio non valet ad p̄positum:cu3 decretum irritãs collationes or- dinariorum non est vniuersita- tum sed huius concilij.et no.hic q̄ non graduati non sunt simpli citer incapaces hmõi beneficiorũ

curatorū ciuitatū & villarū mura-
tarum aut aliorū beneficiorū de-
bitorū graduatis: sed accumula-
tiue: dūtaxat cōcurrētibus. s. gra-
duatis q̄ eis preferūtur si suas di-
ligētias fecerit.

c ¶ Quoquomō. alś q̄ ex causa
permutationis et simplicis resi-
gnationis. §. item q̄ omnia.
d ¶ Inane. & collatio seu puisio
deuoluitur ad superiorē. s. eo. §.
j. ver. q̄ si quis. &

quevis dispositio spectat contra supradictarū[a] qualificationū de-signationē & ordinē aliqd benefi-ciū[b] cōtulerint seu ad ipsum pre-sentauerit: vel quoqmō[c] disposue-rint: sit ipso facto irritū & inane[d]

a ¶ Supradi-
ctar. §. illud & se.
b ¶ Bñficiū. ar.
q̄[1] nolatiōes
nō extenduntur
ad hospitalia q̄
nō veniunt ap-
pellatiōe beneficiorū etiā si talia
habeāt ecclias annexas & perci-
piāt decimas. ad hoc cle. p lr̄as.
de prebē. qd no. Pau. in cle. q̄ cō-
tingit. de re. ig. do. Archi. in. c. cū
qui. de eo qui mit. in poss. Flo. in
cle. j. de seques. pos. nisi ad hospi-
talia cōsueta conferri religiosis;
vt in eleemosynariis multorū mo-
nasteriorū: quorum prouectus ad
ipsas prepositi faciūt suos: sicut
de aliis beneficiis qd nō faciunt
rectores aliorū hospitaliū. C. de
epis. & cle. l. orphanotrophos. de
cle. q̄ cōtingit. no. in fi. Gei. in. d.
cle. p lr̄as. ideo religiosus nolatus
ad bñficia abbatis potest acce-
ptare tale hospitale: q̄. d. cle. per
literas. non habet locum in reli-
giosis. per. d. cle. quia cōtingit. §.
premissa. & in religiosis videntur
esse eiusdem conditionis et sunt
amouibilia. de ro. deci. cclxv. ali-
ter autem hospitalia non cōpre-
henderentur sub nolationibus:
etiā in casibus in quibus datur
hospitale in beneficium seculari
bus. per not. in. d. cle. per literas.
in versi. prouideri. & nō posset le-
gatus huiusmodi hospitalia con
ferre. vt ibi no. & Pau. licet Joā.
and. sentiat contra. in. c. fi. de off.
lega. in. vj. de quo dic vt ibi per
Domi.

1 Beneficiorum appellatione an veniant hospitalia.

tenebit[2] col-
lator cōferre eq̄-
ualens bñficiū
isti non gradua-
to vel nō nolato
beneficio ab eo
euicto si ille col-
latarius ignorauit illud bñficiū
esse debitū graduato vel nolato.
ar. ff. de pigno. act. l. eleganter §.
qui reprobos. vij. q. j. pñtiū. c. pa-
storalis. de sup. pa. c. inter cetera.
de preben. cū ibi no. vbi eps con-
ferens scienter bñficiū alteri de-
bitū ignoranti eo euicto tenetur
de equiualēti prouidere nisi eps
ignorasset: q̄ insinuatio nō fuis-
set sibi facta: sz ei⁹ vicario in sui
absentia: aut longū tempus ela-
psum fuerat ab insinuatione: q̄
cessaret fraus super qua fundat
illud. c. inter cetera. Queritur an
vigore[3] nolationis possit acce-
ptari beneficiū qd vacauit ante
datam nolationis: vel ante eius
insinuationem qd reperit adhuc
vacans tempore insinuationis:
ar. q̄ non: quia nominatio diri-
gitur ad vacaturum: sed hec di-
ctio vacaturū est futur i tēporis.
sic dz itelligi de postea vacāte. c.
si pp. d rescri. l. vj. no. Guil. l. ex ua.
Jo. xxij. suscepti. s. v. vacātiū. Hē-
ri. l. c. tua. d v b. sig. nec est recedē-
dū a ppriis significato vocabuli:
psertim i materia odiosa & restrīgi-
bili vt sunt nolatiōes. ar. c. radul-
phus. d rescrip. c. q̄uis. c. cū i illis
de. pbē. l. vj. p no. Inn. & Cōpo.
in. c. cām. d rescri. ipsis v ba nō
sūt āplianda. c. cui d nō sacerdota

2 Collator collatario tenet de euictione

3 Beneficiū vacans tempore isinuationis acceptari pōt vigore nominationis.

velut[a] superius[b] pmissum est. Et nihilomin⁹[c] per cōcilia pvincialia[d] cū in his defecerint: aut etiā psonis nō idoneis[e] quoquomō[f] prouiderint iuxta tenorem constitutionis concilii gnalis que incipit Graue. de prebēdis corrigant et debite puniantur[g]. ¶ Illi vero ad quos beneficiorū regulariū[h] spectat collatio seu dispositio p ermissis idignis ea d religiosis[i] [t]

lib. de prebē. in. vj. dic cōtra. qz nominationes nō cōsueuerūt ptinere q pvideatur de bnficiis vacaturis: sz simplr q de bnficiis ad collationē vel presentationez rc. spectan. dignentur pvidere. idē si dirigerent ad beneficia vacatura. p not. l. c. si postq. glo iij. de preben. in. vj. in c. si caplo. i ver. caplo. de cōces. prebend. eo. lib. q gl. volunt q vigore gre expectatiue de acceptando pōt acceptari benefi iuz qd vacauit an datā gre. not. car. flo. in. c. cōstitut⁹. de rescrip. quia prebenda vacans dicitur vacatura quousq conferatur. per no. per Inno. in. c. ppo'uit. de cōces. pbē. glo. in cle. cū ei. §. secus. eodē titu. in vbi. notitia. fa. q verbum oportebit tā pns q futurū ptinet ff. de verb. sig. l. verbū oportebit. hec vera nisi beneficium esset de nouo creatū post datam notiationis: qz ad illud nō extenderetur. arg. cle. lfas. de rescrip. cū ibi no.

4 Notationis insinuatio non liget successorem.

a ¶ Uelut. i. sicut. ff. d sta. ho. l. arctusa. et est expressiuū veritatis. C. de iu. do. l. quoties. per docto. in. c. dudum. de preben. in. vj.

b ¶ Superius. s. §. j. ver. q si qs.

c ¶ Nihilominus. i. nō eo minus includit ad precedētia. s. de elc. c. j. §. facta. ver. et nihilominus. j. de sōcu. c. j. §. et nihilomin⁹. ff. de edil. edi. l. cū mācipiū. vi bo. rap. l. ij. §. j. C. de iudi. l. pperādū. in fi.

d ¶ Prouincialia. que annuatim celebrari debent. c. sicut. de accu.

e ¶ Non idoneis. qua pena puniatur indignos promouentes glo. et docto. in. c. nihil. de elect. in c. graue. de preben.

f ¶ Quoquomodo. siue cōferēdo siue pntādo siue instituēdo. c. cuz in cunctis. in fi. de elec. cū ibi no.

g ¶ Puniātur. argu. q [4] successor non liget ex insinuatione notatiōis facta suo pdecessori: als ignorās puniretur: qd esse non debet. c. cognoscētes. de cōst. posset dici q nō ligat quo ad culpā et penā si eā ignorauerit. c. j. de cōces. preb. in. vj. sed beneficiū per eā bn affectum est iuncto decreto irritante huius concilij: ita q collatio alteri facta nō valet. sicut de decreto dicit q ligat ignorantes quo ad afficiendū beneficium nō quo ad penā. no. Jo and. in no. in. c. tibi qui. de rescrip. in. vj. vel dic melius vt supra no.

h ¶ Regularium. que cadūt sub gradu. ar. s. §. si aūt: ibi ad quos bnficiorum rc. vbi patet queuis bnficia cadere sub ordine et qualificatione graduatoꝝ. j. eo. §. itē placuit. vbi cadūt sub notatiōib⁹.

i ¶ Religiosis. expresse professis. c. nullus. de elec. in. vj. qd loquit in abbatia vel alia platura regulari. hodie idem in prioratibus et administrationib⁹ monasterioꝝ cle. ne in agro §. sane. de sta. mo. vnde secularibus cōferri nō debent. c. officij. c. cū ad nostrā. c. cū cām. c. cum in magistrū. de elect. cū si. et vide qd no. s. eo. §. j. in ver. pluralitatis. et per hunc text. volunt quidam dicere q secularis dispēsatus ad obtinendū benefi-

cia regularia in cõmendã nõ pos
sit noiari ad beneficia regularia
et dicunt arrestũ in parlamento
interuenisse pro quodã religioso
qui prioratum in vim noiationis
acceptauerat cõtra quendã secu-
larem taliter dispẽsatũ qui ꝛ iu-
re ordinario ꝛ in vim noiationis
a collatore illum obtinuerat pro
pter cõsequẽtiã ne hac via aper-
ta regularia turbarẽtur ꝛ a secu-
laribus facile obtinerentur. Sed
audiui ab alijs, ideo religiosum
obtinuisse: qꝛ secularis fatebatur
prioratũ vacasse in turno noiato
rum: ꝛ religiosus erat prius noia-
tus ꝙ ipse secularis quare meri-
to obtinuit. Unde [1] circa hꝫ ad-
uerte: qꝛ aut secularis dispensa-
tus est noiatus ad bñficia abba-
tis simpliciter nõ facta mẽtione
expressa de regularibꝰ; tũc noia-
tio nõ extẽderetur ad regularia.
ad hoc. c. cũ de benefi. jo. de ꝑbẽ.
in. vj. vbi mandatũ de ꝓuidendo
secularibus nõ extendit ad bñfi-
cia ꝯsueta gubernari ꝑ reglares
nisi expresse caueatur. facit. c. pos-
sessiones. ꝛ qđ ibi no. hosti. de re
bus eccle. non alie. et noiationes
equiparantur gratijs expectati-
uis. s. eo. §. i. ver. exceptis. ff. vo-
lens itaqꝫ. j. §. placuit. in prin. iõ
in his iudicandũ est sicut in gra-
tijs. ar. c. inter ceteras. de rescri.
cũ si. nisi vbi aliud his iuribus ca
uetur. ꝛ in casibus in quibus dif-
ferunt noiationes ꝛ grẽ. Itẽ no-
minatiões sicut grẽ expectatiue
sunt odiose ꝛ restringende. c. ꝙ-
uis. de ꝑben. in. vj. c. j. ꝛ. ij. de fil.
ꝑsby. eo. li. ideo gñaliter date ad
bñficia intelliguntur de bñficijs
cõuenientibus primo ꝛ naturali
stat ui noiati. vt. d. c. cũ de bñficio
nõ accidẽtali. cũ plus inspiciatur
natura ꝙ accidens. ff. ad mace. l.
j. c. porro. de priui. c. ꝯmissum. de
deci. c. j. de iur. patro. in. vj. l. q̃ hꝫ.
ff. de tu. vbi Bar. aut noiatio hu-
iusmodi sclaris est expsse ad bñfi
cia regularia: tũc vꝫ valere: qꝛ per
dispensationẽ [2] sublata est in-
capacitas ipsius sclaris ꝛ posset
obtinere bñficiũ regulare iure or
dinario ergo ad illud poterit no-
minari: qꝛ cõcesso vno cõcedũtur
oia ꝑ q̃ ꝑuenit ad illud. l. ad rẽ. ff.
de ꝓcu. cũ si. facit no. in. c. in cau
sis. de elec. ꝙ q̃ põt eligere põt et
postulare cũ tẽdant ad eũdẽ finẽ
electio ꝛ postulatio. no. s. de elec.
c. j. §. ꝛ cũ hũanc. ꝛ ad hoc vꝫ ca-
sus in. d. c. cũ de bñficio. in fi. ibi
nisi hoc in literis caueat expsse.
Quid si noiatus tꝑe date noiatio
nis gñalis ad beneficia abbatis
erat sclaris: sꝫ tꝑe vacatiõis prio
ratus est religiosus ꝓfessus pote
rit in vim noiatiõis illũ accepta-
re. Jo. an. ꝛ Archi. in pari qõne di
cũt ꝙ nõ. in. d. c. cũ de bñfic o. cũ
inspicienda sit conditio ꝛ status
quem hꝫ noiatus tꝑe date noia-
tionis. c. j. c. si eo tꝑe. de rescrip. in
vj. vbi Jo. an. c. ei. cui. de ꝑbẽ. eo. li. ꝑ
qđ pꝫ ꝙ cuꝫ q̃rit de viribꝰ rescri-
pti respectu capacitatꝫ impetran
tis si cessat surreptio attẽdit tꝑs
quo rescriptũ mãdat executioni
in casu autẽ isto nulla est surre-
ptio: qꝛ noiatio est gñalis ad bñ-
ficia non expresso regulari. ideo
adaptãda est ad bñficiũ ad qđ re
perit noiatus habilis tꝑe vaca-
tionis eiusdẽ. ad hoc. s. eo. §. insu
per. ver. ꝙ si quis, cum ibi not. vbi
inspicitur tꝑs vacationis bñficij
ad reddẽdũ quẽ habilẽ ad illud
in vim gradꝰ vel noiationis. Sed
attẽta opi cõi. q̃ pro vera tenetur
ꝙ religiosus [3] põt de iure pro-
moueri ad ecclesiã parochialem
secularẽ. vt le. ꝛ no. in. c. in paro-

1 Noia-
tio an
exten-
dat ad
benefi-
cia re-
gula-
ria.

2 Dispẽ-
satio
tollit i
capaci
tatẽ im
petran
tis.

3 Eccłia
paro-
chialis
sclaris
põt cõ-
ferri re
ligioso

idoneis[a] conferāt ꝛ assignēt. ꝙ si alter fecerint: per eorū superio res[b] ꝛ capitula ꝓuincialia[c] corrigantur ꝛ debite puniātur. Da tum in sessiōe nostra publica in ecclesia maiori Basiliēsi solenniter celebrata nono kal. Februarii āno a natiuitate domini. M. ccccxxxviij. Placuit[d] tamen ipsi cōgregationi:[e] vt gratie expectatiue et facultates[f] nominandi a summo[g] pōtifice emanate: ac nominationes exinde secute super quibus iuxta determinationē[h] decreti Basilien. concilij processus ap'lici fuerunt expediti vsque ad

chia. xvj. q. j. in. c. qđ dei timorem. de sta. mo. vbi doc. Jo. an. in cle. j. de elec. Frede. ↄsi. cxxxj. Henri. in. c. deus. de vi. ꝛ ho. cle. nunqđ valeat nolatio đ religioso ad huiusmodi ecclesiā si fuerit expressa? nō video prohibitū gn̄alis non extēderetur ad eam si fuerit cōsueta regi per seculares. arg. d. cum de bn̄ficio.

4 Prioratus vnius monasterij an possit dari monacho alterius.

a ℭ Idoneis. eiusdē religiōis vel habitus. vt le. ꝛ not. cle. j. de elec. vel eiusdē monasterij quā do sunt prioratus vł officia regularia solita ꝑ eius monachos gubernari. c. cū singula. §. ꝓhibemus. de preben. in. vj. cle. j. de sup. neg. prela. per quam dicit ibi Sulicl. ꝙ abbas non [4] potest dare prioratum monacho alteri' monasterij: nisi canonice esset translatus ad suū monasteriū: nec valeret consuetudo in contrariū: vt not. Hen. in. c. fi. de relig. do. ꝛ. d. cle. j. de elec. loquitur in principalibus prelaturis. idem Ste. ꝛ Jmo nisi vbi nō possunt i monasterio idonei monachi reperiri: qꝛ tūc poterit auctoritate diocesani alteri conferre. de prebē. graue. ne diu vacent beneficia dūtamen sit eiusdē religionis vł habit'. ꝑ. d. cle. j. de elc.

5 Regis francie priuilegiū ꝫcir cavacatura.

b ℭ Superiores. facit iste tex. ꝙ vbi collatio spectat ad solū prelatū regularem conuentus non supplent eius defectum vel negligentiam ad hoc. s. eo. §. j. ver. ꝙ si quis. cum ibi no.

c ℭ Prouincialia. concor. c. ea q. de statu monacho.

ℭ Nono kal. i. xxiiij. Januarij.

d ℭ Placuit. hic in vno casu tolerantur gratie expectatiue.

d ℭ Placuit. B verbū est legis ꝓmulgatoriū. l. j. ff. de constit. prin. insti. de iure na. §. sꝫ quod prin. xvj. q. j. placuit. c. j. de iudi. c. j. de testi. c. j. đ prescrip. cum si.

e ℭ Congregationi. gallicane ecclesie cas' sunt hec verba cū se. vsqꝫ ad decretū de cau.

f ℭ Facultates scꝫ ꝑsonales cōcesse: principib' aut alijs vt possent aliquos nominare ad beneficia vacatura. sicut [5] Jnno. vj. tꝑe suo cōcessit Jo. regi francorū facultatē nolandi ad prebendas. in. xxx. tam metropolitanis ꝙ cathedralibus ꝛ collegiatis ecclesijs sui regni: vt in extraua. Jnn. vj. eximie deuotionis. realib' aūt concessis alicui dignitati imperpetuū per hoc non derogatur cū priuilegiū debeat esse mansuruꝫ c. decet. de re. iur. in. vj. cū si. Sicut legit̃ de imperatore ꝙ habet priuilegiū a papa: vt in qualibet eccl'ia Alamanie possit facere recipi vnū canonicū. not. spe. tit. de ꝓben. ad fi. Joā. and. in not. in. c. is cui. eo. titu. in. vj.

g ℭ Sūmo. si ḡ ꝓcesserint a legato nō sunt accepte: nec posset hodie aliquo mō dare grās expectatiuas. no. j. eodem. §. item voluit.

h ℭ Determinationem. s. codeꝫ.

§.j.versi. exceptis.
a ¶ Non vltra. hec limitat o non valuit in effectu cum non potuerit ecclesia gallicana imponere legē gratijs expectatiuis cōtra determinationem concilij loco pre allegato.
b ¶ Tolerent. si hec limitatio tenuisset interim nominationes vniversitatum viros non habuissent ne collatores nimius fuissent grauati. no. s.eo. §. insuper.
c ¶ Ita tamen. hec verba restringunt precedentia. s. §. j. ver. nō tamen ibi ita tamen. ff. de manu te. l. libertas ad trebe. l. lucius.
d ¶ Habebunt. vt debet cum cōcilia seruare habeant. s de aut. gene. concl. c. ij. s. eod §. j.
e ¶ Tolerandas. sicut nec tolerate fuerunt per concilium. s. eo §. j. versi. exceptis.
f ¶ Item visum. expediens forte contra impetrātes expectatiuas graues penas imponere.
g ¶ Statuerit. s. e. §. j. ℣. cessātque.
h ¶ Constitui. bonum aduisamentum: sed non fuit executatū.
i ¶ Pene. statuta sine penarum adiectionibus raro proficiūt no. in cle. j. de eta. et qua.
k ¶ Singulos. vt metu pene ab hoc retrahantur. lxiij. dis. docendus. c. cum in cūctis. de elec. c. vt

pascha primū: et non vltra[a] quomodo tolerentur[b]. Ita tamen[c] quod si interim etiam quandocunque decernat conciliū eas non esse vlterius tolerandas: et quicquid in hoc casu conciliū statuerit: decreuerit: seu declarauerit: rex et ecclesie suorū regni et delphinatus gratū habebunt[d] et acceptū: quo vero ad alias expectatiuas aut nominationes sup quibus non erant processus expediti tpe decreti Basiliensis cōciliū sepedicti eas cēsent nō esse amnodo tolerādas:[e] sed eas ex nūc habent et cēsent rex et antedicti cassas vacuas nullas et inanes. ¶ Itē visum[f] fuit eis[g] cōgregationi quod licet cōcil si statuerit[h] vt dicte gr̄e (si que fiant) sint nulle ipso facto quod nihilominus debent cōstitui[h] per cōciliū graues pene[i] aduersus oēs et singulos[k] qui de cetero eas īpetrabūt[l] seu accepta būt vel fouebūt[m] aut qui eis[n] vti[o]

cleri. de vi. et ho. cle. c. j. de re iud. in. vj. l. j. C de emē. pro. cum si. et posset ecclesia gallicana constituere penas contra impetrantes et vtentes per no. per. Jo. an. in. c. fi. de of. archipsby.
l ¶ Impetrabūt. aliquando quis ex sola impetratiōe punitur. c. ex tenore. de rescrip. cum ibi not. per hostiē. c. dispēdia. eo. ti. lib. vj. vbi archi. c. ad falsariorū. s. fi. de cri. fal
m ¶ Fouebūt. prestando eis auxiliū / consiliū / vel fauorem. c. si aduersus. de he re. c. felicis. de pe nis. in. vj. c. fin. de scis. eod. libr.
n ¶ Eis. etiā antea impetratis nisi infra limitatione concilij. s. eo. §. j. ℣. except
o ¶ Uti. ab vtentium manibus debēt gratie expectatiue euelli. ar. l. sicut sacrificia. C. de paga. et debent vtentes condemnari aduersarijs suis in expensis et damnis que propter hoc contigerit eos pertulisse. c. ceterum. c. fi. de rescrip. c. dispendia. eod. titu. in. vj. c. vt debitus. de ap. de do. et contu. ex literis. j. cō. si. ap. c. j. et si nimia eorum improbitas inueniatur etiā seueritati subiacere iudicātis. C. si contra ius vel vti. l. et si legibus. xxv. q. ij. et si legibus. et forte. l. cor. de fal. puniri. ar. l. si de irrepserit. ff. ad. l. cor. de fal. sicut allegans. l. abrogatā crimi

ni falsi subdit.C.d ins.C.cō. l.j.ff. falsi criminis.l.ij.§.hec § oia.C.d ve.iu.enu.no.in.c. nouit. de iudi. archi.in.c.fi.de offi.le.in. vj.vel ad arbitrium iudicis.ff.de iu. de li.l.j.c.de causis de offi. dele.

a ¶ Conabunt. conatus [1] pl' est ꝙ simplex vo luntas ⁊ pcedit ad aliquē actū exteriorē.l.si qs nō dicam.C. de epi.⁊ cle. de pe. di.j.§.si qs pul. satus.l.is qui cū telo.C. ad.l. cor. de sic.depe.di.j. §.si qs nō dicā ⁊.§.seq. sed vtrū sola volūtas ha beat p fctō. no. late doc.in.j. de eo qui mit.in pos. causa rei ser. Jo.an.in regula in penis.de re. iur. in.vj.in mercu.

1 Volū tas et conat' differt.

2 Bra: chium duplex est in eccl'ia.

3 Grego: rij do: ctoris ecclesie laudes

erinde psument vel conabunt[a] inuocādo[b] etiam contra tales (si opus videat) auxilium brachij[c] secularis. ¶ Itē[d] circa clausulā positā[e] in ipso decreto que inci pit. Neq etiā collationes p pre uentionē fiendas intendit impe dire ⁊c. Visum est predicte cōgre gationi: ꝙ qꝛ indultū a iure bñ ficium ⁊ maxime a sacris canoni bus nemini dꝫ auferri[f] absque[g] sui culpa: vt ait[h] Gregori'[i] in re gistro: rem q̄ culpa[k] caret i dānū vocari non conuenit: visum fuit prelibate congregationi: ꝙ cū col latores ⁊ patroni ecclesiastici ha beant bñficio sacri Latera.ꝯcilij[l]

b ¶ Inuocādo.concor.c.j.c.qm̄. de offi.ordi.naꝫ vtraꝙ ptās per alterā adiuuat.c. princeps. xxiij. q.v.c. cū ad verum. xcvj. distin.

c ¶ Brachij. ecclesia [2] militans hꝫ duo brachia.dextrū qd̄ est sa cerdotiū: et sinistrū qd̄ est ptās se cularis.xj.q.ij. duo sunt genera. in extra. boni.viij.vnā sanctā. et ꝙtum aia pferꝫ corpori, tāto dig ni' est sacerdotiū secularib'.c. duo sunt.xcvj.di.c. solite.de ma io.et obe.quos obsequēdi manet necessitas nō auctoritas iperādi c. bene qdē.c.si imperator.xc vj. di.c.cum laicis.de re.ec.nō alie. de consti. ecclesia.

d ¶ Itē circa instādū foret apud concilium: vt pueniones bene ficiorum damnarētur.

e ¶ Positā.s.eo.§.j.ver.nec etiā.

f ¶ Auferri.ff.de re iudi. l.iiij.§. si qs cōdēnatus.c.ad ei'.v.dis. c. fi.de se.nup.c. indultū. de re. iu. in.vj. cum ibi no.

g ¶ Absꝙ.idest sine.

h ¶ Ait.in regi stro.c. cognoscē tes.de consti.

i ¶ Gregorius. prim' [3] q̄ ma gn' dict' ē ppē plura q̄ excellen ter habuit.i.po tentiā: diuitias: virtutes: nobi litatē: sapientiā: sanctitatem: fa mā: experientiā: nihil eum in oī statu latebat: et ipse ē doctor pn cipalis ecclesie. vnus de qua'uor.c.j. de reliq. et vene.san.in.vj.ipse solus cū btō fabiano post factū petrū diuini tus in toto cathalogo pontificū romanorū ad pōtificatū ē assum ptus: ipse plures libros scripsit: plura instituit: vt pꝫ in eius regi stro: in canone addidit: diesꝙ no stros in tua pace disponas ⁊c. De' in adiutoriū ante initia hora rū dici iussit: totū officiū eccl'iasti cū stilo pulchriore ⁊ ordinatiore mō renouando cōposuit: qd̄ vsꝙ hodie pmanet.⁊ dr̄ gregorianum titulū totius humilitatis.s. seru' seruorū dei summis pōtificibus instituit ⁊ adhuc permanet.

k ¶ Culpa.aliqñ patiꝫ damnū sine culpa: sed nō sine cā.vt not. in.c. cognoscētes.de cōsti.in.c.an tiqua.de priui.s.de elec.c. licet. §.j.versi.veruntamen.

l ¶ Cōcilij.c. nulla de ꝯcess. pbē.

a ¶ Tempus.vj.mẽsium.vt di.c. nulla.c.licet.c.seq.de supp.negli. pre.cle.j.eo.tit. qd nõ currit vbi p bende non sunt distincte: nec est certus numer⁹ canonicorũ.c.ex parte.de cõcel.

preben.[1] ⁊ est certum tẽpus[a] ad p̃sentandum[b] vtile quo ad ini

tiũ ⁊ quo ad pgressum.not.in.c. qz diuersitatẽ.eo.ti.vñ impedito nõ currit.⁊ in illo semestri tp̃e su pẽsionis nullaten⁹ computat: vt ibidẽ cũ not.p Jnno. etiã si sciat bñficia vacare: nisi sit negligens in petẽda absolutiõe. ad idẽ.c. fi. de elec.⁊ dicũt doc.i.d.c.qz diuer sitatẽ.q post absolutionẽ obtẽtã in curia nõ currit sibi tp̃s q̃usq3 domũ suã se receperit. ⁊ sarcinu las suas recollegerit.arg.ff. ex q. cau.ma.l si ab . ostib⁹.§.si qz iu: stius ⁊ honesti⁹ est q puideat in digenis:quoꝝ forte nõ hz copiã. ẽ.in pe.§.qbus ad plenũ ver.nã ecctiarũ.cũ ibi not.scdo:qz hone: stũ est habere ɔsiliũ sui capti qd forte secũ non hz.ad hoc.de elec. ne pro defectu.tertio:qz in colla: tionib⁹ sunt examinãde psone: ⁊ si quid iudiciale occurreret non posset in aliena diocesi expedire. de offi.lega.nouit.in cle.j.de fo. cõpe.idẽ hen.in.d.c.lz. sed illud tenere nõ est tutũ:qz sublato ipe dimẽto currit semestre a tpe scie ⁊ poterit cõferre extra diocesim cũ collatio sit volũtarie iurisdictio nis:vt no.in.dc.nouit.nisi j casu. c.statutũ.de pbẽ.in.vj.etiã in cu: ria romana ex istẽs posset ɔferre beneficia ad eius collationẽ spe ctantia.not. Jo.and.in no.in.c. si apostolica.de prebend.in.vj.nec est opus presentia collatarij: qz indigene absenti potest cõferre. c.si tibi abñti.de pre.in.vj.⁊ hoc credo verius cum diutina vaca: tio ecctiarũ sit periculosa.c.q̃ sit. de elec.in.vj.l. dist.postq̃.c.ne p defectu.de elec.

b ¶ Presentandũ. patroni[2] ec clesiastici habent semestre:laici quadrimestre. c.j.de iur. pa.in vj. q̃ currũt a tẽ: pore notitie vacatiõis bñficij tã collatori siue cõferat iure ppzio. c.quia diuersitatem.de cõcel.p̃. ben.siue deuoluto.c.licet.de sup. neg.prela.Panoz.j.d.c. qz diuer: sitatem.in.c.fi.de iu. patro.idem si patronus laicus est negligens infra quadrimestre superioz ad quẽ deuoluitur ptãs conferendi habebit semestre.p. d.c.j.et quia mutata conditione persone rei statum cõuenit mutari.ff. de so.l. cum quis sibi .§.j. c. dilectus.iij. de pre.ff.de col.bo.l.j.§.is quoq3. no.Jo.an. ⁊ do.d.c.j. q̃ patrono. no.Jo.and.in.c.ij.de supp.neg.p̃: la.d.c.fi. de iur. patr. vbi Panoz. Frede ɔsi.cxxiij.Panoz.i.c.cũ p pter.de iu.pa qz regulariter tem pus prefixũ ad prouidendũ non currit ignoranti:nec debet quis puniri sine culpa. vt hic.licet ali: qui voluerunt dicere q patrono ignoranti ⁊ impedito curreret tẽ pus.p.d.c cum pter. nã litigãs super iure patronat⁹ impeditur presentare.c.ex literis. de iur.pa. not.in c.ij.de i inte.resti.⁊ nihilo minus currit sibi tp̃s. sed nõ ob. illud.c.cũ pter. qz ibi non cõsta bat q̃s esset patron⁹ merito ep̃s ordinat ecclesiam sine patrono: sed ex quo cõstat de patrono:nõ dz illã ordinare sine illius p̃sen: tatione.xvj.q.vij.decernimus. et qd dictũ est hmõi tp̃s non curre re:nisi a tpe notitie: itellige d no titia vera vł p̃sumpta vacatiõis q̃ dz determinari p iudicẽ ɔside:

1 Tp̃s se mestre ad ɔse: rẽdũ ẽ vtile.

2 Patro ni qd tp̃s ha bẽt ad confe: rendũ.

rata bñficū q̄litate/ q̄titate/ ꝛ lo corū distātia ꝛ fama.ar. ff. d vsu. l.mora.ceo.j.de cō. preb.in fi.cū ibi no.p glo.ꝛ doc. Hostien.ꝛ Jo. and.in.c. ex pte.de cō.pre. Guil. in cle.j. de sup.

permu.q.xxix. sed hoc casu compelletur collator p suum superiorem ad p̄dicta bñficia sic vacantia conferendum/aut ei prefiget terminū ad id faciendū:quo elapso prouidebit. arg.d.c. nullus. c. inrefragibili.

neg.p.gel.i e ex ꝛ cōferēdū respectiue[a] q debent tra.execrabilis.

in ꝟ.notitie.Hen.i.c. nulla.de cō.
3 Phtati p̄b.Pan.i.d.c.qr diuersitatē.d ro.
stra qd de decis.xxxviij. ccccclxvj. cclxvij.
tps sūt a ¶ Respectiue.q.d. patroni ecclesiastici hñt sex mēses: ꝛ collasitituē tores sūt .cū.s.cōferunt libere iudi re.pprio vel deuoluto: qr [3] tps semestre nō hz locū in hñte instituere pñtatū a patronis:lz em dictū tps sit p̄fixū ad cōferendū: et trimestre ad eligendū.c.ne p defectu.de ele.tñ ad cōfirmandū et instituēdū pñtatos nō reperitur tps p̄fixū a iure. si tñ ille ad quē ptinet confirmatio vel institutio sit negligēs:poterit supior ei p̄fi-
4 gere tps ad cōfirmandū vel insti
Execu tuēdū:quo lapso ipse supplebit.
tores fa.qd not.in.c. aplice.de re iu.gl.
pape si fi.in.vi.Jo.an.post Host.in.c.cū
artant ecclesia.de ele.Cōpost.ꝛ aliū in.c.
seme publicato.eo.tit.Jo.an.in. d.c.ex
stri tpe. pte.de cō.p̄.no. de ro.deci. ccxvj. Pan.i.c.post ꝗ.de ele.in.c.nulla. de cō.pre.in.c. pastoralis: de iur. patr.p hoc qd no.Pau.in cle.j.de re.pmu.vbi dicit q semestre non currit superiori in cuius manib' sunt resignata bñficia cā pmutatiōis:qr nō inuenit tps p̄fixum in iure ad cōferenduz ea.de iu.pat. nullus.de rota decis.cccxxxix.nec ob.d.c.nulla. qr loquitur in habente liberā potestatē conferendi.hic aūt astringit renuntiantibus conferre:vt.d.cle.facit quod no Pau.in cle.ij de reli do.q nō est tps statutū infra qd cōferant hospitalia.idem Frede.in tract.

de of.or aut si nolit conferre post ꝗ cōstiterit de refutatione redibñt pmutātes libere ad sua bñficia sic resignata.ar.de p̄b.si bñficia.li.vj.c.potuit. de loc.de ap.super eo.cle. ꝗuis.de ap.idē La.in addi.Fred.[4] sitr semestre non artat executores pape ad ꝯferendū qui possunt pnidere de beneficio qd sciuerūt p sex menses vacare:qr illa ꝯstitutio nulla in ordinario solum loqnit : executor aūt fingit vice pape. xciij. dist.c. si.d offi.dele.sane not.Compost. in.c.capitulum.de rescrip.in glo. magna circa fi. ꝟ. itē nunqd executo.qd est verū qñ executor prouidere potest ad cuiuscunq collationem:nec tps acceptationis addicit.vt in cle.j de cōcess.p̄ben. sed si certa persona grauatur p rescriptum : puta habet ptātem de bñficio.spectante ad collationē capli illius tpe elapso cōferre non poterit donec deuoluat ad papaz.pro.in cle.si de beneficio. de pre.fm Jo.an.ꝛ Ge. ibidē qd limitant La.et Inno. qñ mādat prouideri p executorē certe ꝛ nominate psone: ꝛ illa etiam negligit petere beneficiū : qr tunc habet locum.d.c.nulla. secus si executor tñ sit negligēs:ꝛ nō ille cui pnideri mādat.a'l.d rescrip. tibi qui §.in predictis.in.vj. Item dicunt q si beneficium non est affectū eodē tpe currret tempus ordinario collatori:ad cuius collationem est scriptum ꝛ i. si execu-

tori.si vero beneficium esset a fe ctū:tūc prius curreret executori: q[uia] h[abe]z [con]ferre infra illud tp̄s infra qd̄ habet conferre collator gra- uatus eo ipso conferre poterit: nisi ad papā fa-

instare[a] regū oratores apd̄ sacrū cōciliū[b] gñale vt prouideat[c] cir-

cta sit deuolutio collatori vero non currit tem- pus durante tempore quo execu- tor potest conferre:q[uia] cum p[er] lite ras pape vel processum executo- ris impediatur ep̄s beneficiū cō ferre non debet dici negligens: ꝛ sic sibi tēpus ad conferendum non debet currere.c.q[uia] diuersita tem.de cō.pre.c.fi.de ele.sed ela- pso tempore quo executor potest conferre currit ordinario tempꝰ qd̄ habeatur si non esset executor datus:ꝛ si collator in tp̄e sibi da to negligēter nō [con]fert nō deuol- uetur ꝓpterea collatio ad executo- rē.ad hoc si cleric[us].de p̄bēd. in vj.sed ad suū superiorē vt in. d. cle.si bn̄ficio.Itē limitāt dictum Cōpo. ꝛ Io.an.ꝓcedere i execu- tore qui confert vice pape. secus in executore dato ab inferiore a papa cui currit tp̄s indistincte. de elec.si [con]promissarius.in.vj.de preben.in.c.fi.eo.lib.sic sentit gl. in.d.cle.a [con]trario.qn̄ dicit qui cō- fert vice pape.idem La.in addi. ad Frede.in trac permu. q. xxix. Sed nunquid[1] legato de latere currit semestre tp̄s ad [con]ferenduz sic cū sit ordinarius in ꝓuincia si bi decreta.c.ij.de offi.leg. in. vj. no. La.ꝛ Inno.in.d.cle. Imo. in d.c.nulla .licet aūt sibi currat tē- pus.tñ poterit conferre donec prelatus sue legationis iure pro- prio vel deuoluto potest confer- re:sed postq̄ deuoluta esset col- latio ad p̄latū extra suaz legatio nē. ex sua ꝛ aliorū negligentia in-

ferior[um] a papa:tunc conferre non poterit:nisi vltimate deuolueret ad papam:q[uia] tunc poterit.c.vene rabilis.de pre.no.in.c. j.de offi. le.in.vj. satis p[atet]z. p.clem.ꝛ dicit Imo.in.d.c.nul la. post do. An. ꝙ legatꝰ natus rōne dignitatis si ad eū deuoluat p[otest]ās [con]ferendi ex negligentia inferiorū habebit vnum semestre tm̄:nec habebit vnū tanq̄ legatus:ꝛ aliud tanq̄ archiep̄s: q[uia] non potest supple- re sui negligentiā. sicut nec a se- ipso appellatur nec querelatur. ij. de consue.in.vj.c. romana. de fo.compe.eo.lib.nec in facto pro prio auctorizat.cle.si vna.de re. ec.non.ali. pro quo videtur ca- sus in.c.licet.de supp[len].neg.p[re] la. vbi loquitur in eboracensi ar- chiep̄o:qui est legatus natus rō- ne sue dignitatis:et ibi antequā fiat ad papā deuolutio nō h[abe]z ni- si vnum semestre.no.de ro. deci. cccxvj.sic nec superior[2]ad quē fa cta est deuolutio ex patroni lai- ci negligentia habebit quadrime stre ad p[rese]ntandum:ꝛ semestre ad [con]ferēdū:sed dūtaxat semestre ad ꝓuidendū.vnico eñ actu d[ebe]z pro uidere vt vacatio eccl̄iaꝝ nō diu duret.ita videt[ur] sonare tex.in. c. ij.de sup.ne.p̄la.in fi. tenēdo ꝙ il lud verbū ordinare ponit[ur] pro to- tali prouisione.de quo p[er] Do. in c.j. de rerum permu in.vj.

a Instare quod non fecerunt saltē de [con]trio non apparet:et fa- cta non presumūtur.C.de nō nu. pe.l.asseueratio.de procu.l.j.c.cū 10.de fi.instru.ꝛ de his q̄ nō sunt ꝛ q̄ nō apparēt idē est iudiciū.l. in lege.ff.de contrahen.emp.

b Concilium. basiliense.

c Prouideat.non ꝓuidit. ideo

1 Legato de la tere currit tp̄s se- mestre.

2 Patro nus si est ne- gligēs qd̄ tp̄s h[abe]z su- perior ad pro uiden- dum.

remansit eius decretum in suo ro- bore quantum ad preuentiones. quod enim non mutatur quare stare prohibet. l. sancimus. C. de testa. quare ma- le dicunt aliqui non sapientes hunc tex. iunct. decre- to. quod preuentiones non habent locum: cum iste tex. non sit dispositio sed ad- uisamentum ad impetrandam pro- uisionem a conci- lio. item non potuisset etiam congrega tio gallicana tollere preuentiones cum sit contra iura. et. d. decretum. ad hoc vide no. s. eo. §. j. ℣. adiiciens.

ca suum decretum de collationibus in hoc. s. quod decretum illud videtur ipsum la teranensi concilio velle derogare[a] ita quod velit ipsum sacrum concilium de cernere quod preuentiones etiam aposto lice sedis vel legatorum[b] eiusdem

Legatus de latere an pos sit bene ficia de uoluta confer re.

a ¶ Derogare. in hoc quod permittit preuentiones sicut erant olim. vt no. s. e. §. j. ℣ neque etiam.

b ¶ Legatorum. qui non debent impe diri exercere suam potestatem in pro uincia sibi decreta. c. si quis autem xxiij. di. etiam sub obtentu priuilegii vel consuetudinis. vt in extraua. Jo xxij. super gentes et regna. Sed an legatus de latere possit confer re beneficia que sunt deuoluta ex negligentia alicuius prelati de ex tra suam prouinciam ad prelatum qui est in prouincia sue legationis. Videtur quod sic per c. j. de of. le. in. vj. iunc. s. e. §. j. ℣. nec etiam contra sen tiunt de ro. deci cccviij. al's. cccxvj. per id quod no. Inno. in. c. cum inter. in. c. cum in cunctis. ad fi. de ele. cu ius dictum posuit Archi. in. c. j. ne se. va. in. vj. Jo. an. in. c. quicquid. de electi. in. vj. in no. vbi concludit quod licet in beneficiis que iure proprio spe ctabant ad collationem episcopi capitu lum suppleat episcopi negligentiam. secus vbi ex accidenti sit deuolu tio: quia in illis non censetur comitas in ter prelatum et capitulum. gl. est. que est ad ditio in. d. c. cum in cunctis. ad fin. sic in proposito[3] videtur quod legatus non possit conferre accidentaliter deuolu ta de extra prouinciam. et cum hoc du cto transeunt do. Ant. et Inno. in. c. ij. de concess. preb. et fa. quod actus dicitur at tribui principio et non fini. c. licet. de rescript. vbi quod §. ij. de preben. in vj. ff. de verb. obli. l. filiusfamilias. de sti. ser. l. fi. ad hoc iura que volunt initium spectari quod not. in. c. dudum. j. de elec. vbi late per Hen. Joan. an. in regula in obscuris. de reg. iur. in. vj. in merc. et quod ad ponderan dam naturam actus attenditur ori go rei non accidens. ff. de fideiuss. l. tutor. C. ad mace. l. si filiusfami lias. ff. de dona. l. quod id quod. de iud. l. si quis legationis. ff. de contrah. emp. l. in venditionibus. lxxv. dist. eius niam. cum ergo legatus non potuisset conferre illud beneficium ante sui deuo lutionem nec post. ad hoc cle. l fas. de rescrip. non enim ex persona pla ti prouincie legati prima beneficii con ditio immutari. dicitur. ff. de verb. obli. l. ij. §. ex his igitur. de condi. et demon. l. cui fundus. dicunt tamen. d. doc. non esse sine aliquali dubitatione et me rito. et pro contra. fa. quod a fine res deno minatur. l. stipulatio. §. opus. ff. de no. op. nun. de bap. maiores §. sed adhuc. et finis designat qua lis res sit censenda. de frig. et ma le. fraternitatis. in fin. spe. tit. de fruc. et inter. §. j. ℣. sed quid si debeo et finis inspiciendus est. ff. de ver bo. obli. l. quidam. de fideiuss. l. si de bitori. §. si filiusfa. non origo. ff. de pecu. l. iij. §. idem scribit. cum si iuri bus que volunt finem inspici. Jo. an. in. c. ij. de no. ope. nun. glo. in. c. j. de renun. Henri vbi. s. et licet an te deuolutionem legatus non po tuisset conferre: tamen post deuolutionem

videt q possit: cu ex mutatione p sone sequat mutatio stat' rei.ff. de senat.l.senatoris filiu.c.dilectus.ii.de preben.cu ibi no.p doc. c.j.de iu.pa.in.vj.z p z 9tra fa. cle.si de bnficio.de pb.in hoc p. q: si impetrauit ad collationem epi executor non puidebit de bnficio cui' collatio ex negligentia epi est deuoluta ad suu capim.s3 fa.ctra.q: executor puidebit de bnficio spectate ad col.ipsius epi siue iure pprio siue deuoluto ex lui capli vel alterius cuiuscuq negligetia.pariter dicedu e de.legato q poterit 9ferre dictu bnficiu post deuolutione ad platu sue puicie sicut posset facere ille platus.z hoc credo veri' cu cocurrat accumulatiue in iurisditioe p totam puincia cu platis illius c.j.de offi.leg.cu ibi no.z satis est casus.d.cle fa.q ide iuris dz esse in principali iz in additameto.c. accessoriu.de re.iu.in.vj l.inter socerü.§.cu inter.ff.de pac.do.et deuolutio est additametu ad collatione.vt.d.cle.§.ij.vnde dicit Jo.mo.in.d.c.q'q. Pan.in.c.cu olim.de ma.z obe.q sicut capitulum[i]vacate sede epali non succedit in collatione bnficiorü spectatiu ad libera collationem epi iure pprio:ita nec spectatiuz iure deuoluto paritate ronis. Jte dico q pot coferre deuoluta ad epm sue puincie ex negligentia ptoni laici:l3 an deuolutione non posset inuito ptono laico.c. cu dilectus.de iu.pa.fa.no.p archidia.l.c.deliberatioe.de off.le. in.vj.q legatus pot 9ferre ecclesias collegiatas quar collatio e ad papam deuoluta.l3 ibi La.z Do.teneat contra.z dicut q non posset conferre deuoluta ad papa q sunt site ex puincia sue legatiois p.d.cle.vbi executor datus ad puidedum ad collatione epi potest puidere de bnficio cuius collatio ex negligetia inferioris est ad epm deuoluta qdiu est in manibus epi.si aut deuolutuz esset ad papa no 9ferret:q: pm' collator no est de his q grauabatur per literas executoris:vt.ibi no.z hoc casu puto.d.la.verü:secus in primis casibus q: legat' post deuolutione adhuc inuenit bnficia in manib' epi sue legationis. S3 nudqd poterit coferre bnficia ad epm deuoluta ex negligetia plati regularis exempti q hz eps coferre auctoritate aplica.cle.q: reglares.de sup.ne.pre. videt q sic.9currit eni in legatione sua cu quolibz ordiario sue legationis siue sit abbas siue eps: ita q qcqd illi pnt in iurisditionibus tam de iure coi:q de consuene poterit legat'.ar.ff.de of.proco.l.si in alia.de of.pre.l.ex olb' z.l.le.z.c.ij.de of.le.li.vj.not.speti.de le.§.nuc ostededu z. V.pmissa.z sequtur Bart.in.l.phibet.§. plane.ff.q'd vi aut cla.Panor.l.c. si.d co.vti.vl' inti.Jte poterat ea 9ferre an deuolutione legat' de latere q pot 9ferre bnficia spectatia ad collatione exeptoru.c.j.de pb.sig.l.vj.c.si abbate.de elec.e. li.p no.l.c.j.de of.le.q et post deuolutione:na z si fou't ad papaz cuius vices gerit i puicia deuoluta 9ferret vt dictu e.puto cotrariu veri'.q: eps in casu pdicto no i sua s3 pape vice z taq delegat'9fert.vt.d.cle.ibi.lexeptis po auctoritate aplica ordiari' et q a lege hz iurisditione delegata cesset in illis casib' p oia delegatus.c.irrefragabili.§.ceteruz.de of.or.ibi taq sup hoc delegat'.vt ibi no.Jnn.z alij doc.c.ad abolen

r Capitulum vacante sede an possit bnficia coferre.

dā.in fi.de here.ibi tā a ſe.ap. delegatis.vbi hoc no.gl.Jo.an. Hē.ꝛ alij ſ.i.c.j.de cle.egro.l.vj. cle.attēdētes.ꝺſta.re.l cle.qꝛ cō tingit.in pn.de reli.do.c.j.de ſta. re.in.vj.l his em̄ caſib⁹ epi cogno ſcūt nō iure ordiario:ſ vice dele gata.no l.c.vt litigātes.gl.iiij.de of.or.l.vj. fa.qđ no.Jo.an.de de uolutiōe.l.d.cle.qꝛ reglares.l ꝟ. ſua auctoritate.vn̄[2]tal' iuriſdi tio ꝺlegata mortuo ꝓlato nō de uoluit ad capl'z.no.Jo.an.ꝛ Hē. l.d.c.ad abolēdā.Pan̄.l.c.cū oli. de ma.ꝛ obe.ꝑmodern̄.l.c.j.e.ti.l vj.ſicut nec alia iuriſditio ꝯpetēs ꝓlato ex ꝺlegatiōe ſpāli.ꝑ.c.qm̄ abbas.de of.dele.cū ibi no.ꝑ Jn no.vbi mortuo ꝓlato delegato a ſe.ap.iuriſditio delegata nō de uoluit ad capl'm:ſ ad ſucceſſorē in dignitate.c.paſtoralis.§.ꝓter ea.de of.or.vbi mortuo epo dele gato pape nō recurrit ad capl'm ꝓ abſolutione ꝑ eū excōicati.c.ſi is cui.de of.dele.in.vj.vbi a ſub delegato nō in totū mortuo dele gato appellabit ad papā ꝛ non ad capl'z.Itē capl'z ſuccedit epo ꝓpter cōitatē q̄ eſt inter eos.c.re qſiſti.de teſta.ſed in his.q̄ cōpe tūt epiſcopo iure ſpeciali vel ex delegatione nulla eſt cōio.igit. ad hoc no.ꝑ gl.ꝛ Panor.in.c.ſcri ptū.de elec.Panor.in.c.verū.de fo.cōp.in.c.his que.de ma.ꝛ obe. Jdeo dicit Jo.an.in.d.c.j.de ma. ꝛ obe.in.vj.in not.ꝙ in priuile gijs ꝛ immunitatibus epiſcopa li dignitati conceſſis non ſucce dit capl'm:qꝛ priuilegiū ꝑſonā ſe qtur ꝛ extinguit cū ꝑſona.in re gula ꝓuilegiū:de re.iur.in vj.[3] ꝛ ꝓuilegiū nō excedit perſonam priuilegiatā.c.ſane.de priuil.ad idē no.Pan.in cle.j.de here.Fre de.cōſil.xxix.guil.in ſacra.ti.de

2 Papa nō in oī iuriſ ditione incedit ꝓlato mortuo.

3 Priuilegiū priuilegiatā ꝑſonā nō excedit.

diſpē.ꝟ.ſ nunqd vicarius.vbi dicit ꝙ ſe.va.capl'm nō poſſet di ſpēſare cū illis cū qbus papa vel eius penitētiari⁹ mādat diſpēſa ri ꝑ epm ſup irregularitate vel alio defectu:nec ēt eius vicarius generalis in ſpūalib⁹ ꝛ tpalib⁹ epo in remotis agēte:cū intentio cōmittētus ad qua eſt recurrēdū. de reſcrip.ſup litteris.non fuerit cōmittere niſi ea q̄ ſunt ordina rie ſue iuriſditionis:ꝛ q̄ ipſi iue ordinarie iuriſditioni tn̄ immi nebāt.ar.de of.or.romana.ꝟ.nec ꝓ eo.li.vj.cōmiſſiones ꝟo papa les nō ꝓcedūt nec originē trahūt ab ordinaria iuriſditiōe:cū ſint oīno iuriſditiōis demādate.ꝺ of fi.deleg.c.fi.ꝛ ideo cū eps in caſu ꝓpoſite.q.conferat vt delegatus dūtaxat nō poteſt legatus ſe in tromittere nec impedire epiſco pū in cōferēdo q̄ eſt hoc caſu ma ior legato.ꝑ.c.ſtuduiſti.de of.leg. c.ſane.de offi.dele.glo.no.in cle. ſi de bn̄ficio.in ꝟ.ſiue ad nos.in fi.de pre.La.ꝛ Jnn.l cle.cū ex eo. de ſen.exc.vbi dicūt ꝙ legat⁹ nō poteſt ſe intromittere de his que epiſcop⁹ hꝫ facere ex delegatio ne iuris.fa.qđ no.La.ꝛ Domi.in d.c.ſi abbatē.nec ob.ꝙ epiſcop⁹ poteſt ea ꝯferre ergo legat⁹.qꝛ vt dictū eſt epiſcopus non cōfert vt eps ꝛ iure ordinario:ſ aucto ritate delegata:ꝛ qđ dicit ꝙ lega tus pōt oīa q̄ epiſcopus:intelli git de his q̄ pōt eps iure ſuo ꝛ vi ordina:t⁹:non iure delegationis aut alio ſpeciali niſi ſiniqꝫ ſa iu re legato ꝑmittit.Itē legatus de latere habet collationē bn̄ficioꝝ non iure legationis que ad hoc non ſe extēdit:ſ ex quadā prero gatiua ꝛ ſpeciali priuilegio:vt di cit textus in.d.c.j.de off.le.in.vj. hec ergo poteſtas tanqꝫ extraor.

dinaria ꝛ supinducta vȝ restrin=
gi.glo.fin.in cle.ij.de off.or.pañ.
in.d.c.fi.de ꝯfir.vti.lȝ ergo pos=
sit cōferre iure spāli: nō tñ debet
posse ꝯferre ea q̄ eps hȝ conferre
iure spāli. et
debȝ epsvti iua facte in contrariū non valeant[a]
spālitate cū cer=
tat de dāno vitando. l.si minor.
xxv.ff.d mino. ꝛ i multis restricta
est legatoꝝ potestas circa colla=
tionē bñficiorū.c.pñti.cū duob⁹.
c seqn̄.de off.le.in.vj.ꝛ multi vo
luerūt ꝙ non posset legat⁹ vnire
ecclias sue legationis:cuȝ ex hoc
perpetuo priuaretur ordinarius
iure cōferēdi illā eccliam vnitā.
Frede.cōsil.cxc.de quo p doct.in
d.c.fi.de ꝯfir.vti.spe.in.d.§.nunc
ostēdēdū.v.v.ꝛ ibi Jo.an.i addi.
de ro.deci.lxj.ꝛ.cxxj.

a ¶Non valeant. Querit [i] si
capitulū ad qđ collatio pbenda=
rū spectat p̄fixit diē ad cōferēduȝ
pbendam vacātem posuit edicta
ad vacationem absentiuȝ:ꝛ inte=
rim ipsa prebenda impetretur a
papa hoc tacito: deinde capl'm
confert:cui⁹ collatio valeat.ar. ꝙ
capituli: cū videatur preuenisse
papā:nec erat amplius res inte=
gra.ad hoc qđ le.ꝛ no.in.l.māda=
tum.C.mā.vbi not.ꝙ in negotijs
res non est integra quo ad reuo
candum mandatū per mortē mā
dantis quando facta sunt prepa
ramenta.no:.insti.man.§.item si
adhuc.in cle.fi.de pcu. et quādo
aliquid gestuȝ est in negotio res
nō est integra.ff.de polli.l.j §. ce=
pisse.de iurif. om. iu.l.ꝛ qz.ꝛ per
solam citationem preuenitur iu=
risdictio.ff.de iud.l.si qs postea.le.
ꝛ not.in.c. postulasti. de fo.cōpe.
in.c gratum.in.c.lȝ. de off.deleg.
in.c.fi.de offic.leg. ꝛ ad ppetuan=
dam gratiam apostolicaȝ que re

integra pape morte expiraret:suf=
fic.t ꝙ executor fuerit aggressus
negotiuȝ prouisionis.arg.c. q̄uis.
de offi.delega.in.vj. vel in forma
pauperum ꝙ faciat inq̄sitioneȝ:
iuxta clem.j.de
ꝯcef. preben. vt
ibi no.Guil.ꝛ in
cle.fi.de rescript.Joan. and.in.c.
si cui nulla.de prebē.in. vj.in no.
sa.qđ ipse no.in.c.ſ[illegible] de offic.
leg.eo li.in no. ꝙ si metropolita=
nus dedit executorē qui titio cō=
ferret beneficiuȝ ad se deuolutū
si idone⁹ esset:si executor h hoat/
ꝛ postea metropolitanus det al[illegible]
teri nō valet collatio.de ro. deci.
cccxvj.arg.c.in causis. de elec. de
quo tamen ꝛ ic vt ibi p doc. den.
in.c.cōstitutus. de cōcef.preben.
domi.in.d.c.presenti.ergo p edi=
cta ꝛ citationes absentium videt.
capitulum papam preuenisse:et
collatio pape hoc tacito videtur
surreptitia. ar.c. ceterum. de re=
scrip.c.coram.de of.deleg.c.inter
monasterium.de re iudi.c fin.cū
ibi no.vt li. pē. si enim impetrās
expressisset processum factuȝ per
capitulum pro facienda collatio
ne papa nullatenus vel nōn ita
de facili dedisset illam preben=
dam.arg.c. cum olim.de re iudi.
c.super literis. de rescript.verius
est ꝙ valet pape collatio per pre
uentionem:ex quo enim dicti ca
nonici nondum contulerant:nec
ad tractatum collationis proces
serant res erat adhuc integra. ꝛ
preuenit papa.ad hoc.c.vbi peri
culum.§. sane.de elect.in.vj. vbi
dicitur res integra antequā elec tio
sit celebrata.d.c.presenti vbi res
est integra quousqȝ fuerit colla=
tio facta:nam finita legatione le
gati expirat reseruatio etiam si
factus fuerat processus super eā

Capl's an pre nīat papā p p̄fixionē diei ad ɔferendum.

per executorem nisi fuerit facta collatio. qd capitulum habet locum in olbus lrīs gratiosis: non de simplici iustitia legatorum quorum iurisdictio nō est ita nālis et fauorabilis vt aliorū ordinariorum not. in cle.ij. de offic. ordi. vt expirent expirante legatione ex quo

2 Negotium qñ desinit esse integrū. nō fuit pcessum ad collationē vel receptionem: licet processus fuerint facti. not. Frede. cōsi.cclxxxix. fa. quod no. Innocē. et Compost. in.d.c. in causis [3] qp in extraiudicialibus negotium desinit esse integrum cum attinguntur substantialia ipsius negotij: puta cū eligentes ceperunt tractare die adueniente in loco solito de electione et dare voces suas: hoc eñ modo res non est integra. vt pz in.d.c. in causis. not. Henr. in.d.c.

3 Canonicorū cautela ne pueniātur. constitutus. man.c.xlix. ad hoc.c. eo tempore. de elec. in.vj. ibi vel alia que precedunt: qd intelligi pōt qp reseruatio pape non vitiat electionem vel alia que precedūt. scz substātialia ipsius electionis licet electio nōdum fuerit facta. sed si de solennitatibus electiōis tantummodo aliquid factū esset non minus esset res integra: vt si cantassent missam de sancto spū

4 Presentatio sola non ipedit pueñtionem. vel intrassent capitulum: sed de electione nondū tractassent. arg. ff. de con. ob cau. l. pecuniam. ff. de pcura. l. ante litem. et l. seq. vbi res est integra q̄ ad pcuratoris reuocationē quousq lis cōtestet. licet multa pcedāt vt citationes declinatorie fori. et sic. c.j. et. ij. de pcu. in.vj. quare dicendū est papā i casu pposito puenisse canonicos. Sed cū in talibus casibus facile posset pueniri canōici: equum foret p papā vel ɔcilīū sup his puideri. et vide Host. in sum. de ele. §. qualiter facienda. §. qd si timeāt. vbi dicit [3] qp si timeāt canonici ne papa vel legatus suus preueniāt: qz ppe sunt/ aut curiosi aliquis q̄ solet vti diplomate celeriter pfect⁹ est ad eos pñt elige re absentibus nō vocatis et curialiter faciet contempt⁹ si qd factū est ratificet: lz posset agere de cōtemptu.c. quod sicut. de elect. qz hoc non est iustū periculū. arg. C. de cri fal l. disputari. de app. sug gestū. de pben. inter cetera. Et p pdicta videt [4] qp p solā electionem pñtandi verbalē vel litteratorie factam a patrono in absentia collatoris ipse patron⁹ preuenerit papā. Pone eñ qp patron⁹ tempore vacationis bñficij lōge distat a collatore: ita qp papa posset celeri⁹ adiri q̄ collator: et dat literas sue pñtationis titio tamē anteq̄ pñtauerit lrās instituēti alius ipetrat a papa illud bñficiū. dur̄ esset dicere papā puenisse patronū qui nō fuit negligens et fecit qd in se est circa substātialia pñtationis. et hoc voluit Compos. in.c. capitulum de rescrip. in gl. magna. §. qd si pñoni. et Jo. an. post eum. nā electo a patrono cōsentire volente ali⁹ pfici non debet. ar.c. cum inter canonicos. de elect. et presentatio clericorū vim electionis hz not. Inno. in.c. cum autē. de iur. pa. et si papa sciuisset sic taliter electū vel pcessuz ad pñtationē p pñonū nō cōtulisset: vel nō ita de facili. nec est pſumēdū papaz voluisse ius illi tollere quod habuit ad petendā institutionē. de 7. si dilecto. de of. dele. sup e. et.c. ex pte. j.d.c. si e. tpe. vbi reſuatio papalis non vitiat electionē pcedētē etiā si elect⁹ nōdū ɔsenserit. vt ibi no. fa.c. si tibi absenti. de pb. l.vj. cū ibi not. p Do. qd no. Ar.l.c. si postq̄. d pbē.l.vj.

q si papa contulit alicui canonicatum sub expectatione prebēde vacature: et postea cōfert prebendam vacantē alteri nō facta mētione de primo: nō valet collatio p ea q̄ dicta sūt. qz nō presumit̄ quod magis ipsis collatoribus papa voluisse ius illi tollere ex quo id nō exprimit. idem La. ibidem etiam si ꝓprio motu papa prouideat. licet aliud Jo.and. sentiat in no. quia motus ꝓprius tollit surreptionē nō ius alteri quesitū siue in re siue ad rem. fa. c. q̄uis. de rescript. in. vj. et qđ ibi not. La. quod ꝫ not. Cōpol. in. c. causam. de rescrip. q si papa dicat conferas beneficiū nō obstante collatione alteri facta intelligitur de collatione alteri facta inualida: non de iusta. Aliqui aliter dixerunt: q papa preuenit si cōferat anteq̄ presentatio fuerit insinuata collatori: qz p̄ntare est realiter et in p̄ntia collatoris presentare. ad hoc cle. dudum. cum ibi no. in versic. presentari. de sepul. Panor. in. c. cum parati. de ap. vnde patronus nō releuatur si infra tēpus iuris solum eligit presentandū. vel dat literas sue presentationis in absentia collatoris: nisi realiter et p̄ntialiter presentet instituēti: qz tempus est prefixū nō ad nudaꝫ electionem sꝫ ad presentationeꝫ principaliter epo faciendā. c. j. de iu. patro. in. vj. et ibi Jo. an. Inno. et Domi. Archi. in. c. j. de preben. eo. lib. no. Joā. and. et Panor. in. c. fi. de iur. pat. de ro. deci. cc xv. La. et Jmo. in. d. cle. et per talem electionem nō queritur ius electo: qz patroni ius in ecclīa dare nō possunt: nisi per presentationem no. in. c. dilectus. de offi. leg. et nō obstante tali electione possunt etiam clerici alium presentare: qz electio hmōi nō pōt dici nisi quedam postulatio q̄ anteq̄ superiori p̄sentetur non impedit aliquā electionem. de postu. prela. bone. ij. licet ɔtra fuit sentētiatū in castelleto. sup quo pendet adhuc appellatio in parlamento. sed illud versus. ad hoc no. per Gel. et Jmo. in cle. j. de iure patro. [1] q si patronus cleric͛ presentat vnum vicario epi ad hꝫ potestatem non habenti aut forte reuocato: et deinde alium epo qui ab eo admittitur non dicitur variare. et valet secundi p̄ntatio qz [2] non dicitur presentare nisi cum effectu: scꝫ p̄ntibus tam presentāte q̄ p̄ntato et eo cui p̄ntat: quorum altero deficiente nō est presentatio perfecta. sicut nō est iudiciū nisi sit iudex actor et reus. de verb. sig. forus. etiam prima p̄sentatio non tenuit: ergo ius iterum p̄ntandi non ademit arg. ff. de op. le. l. ij. l. optione. d. c. fi. d̄ iu. pa. qđ placet Henr. in. c. cum bertholdus. de re iudi. in. c. auditis. de electio. vbi dicit esse intelligēda iura que dicunt patronū clericum non posse variare q̄n clericus efficaciter et b̄n p̄ntauit: alꝰs secus. incōgruū igit̄ eēt dicere papā nō posse ɔferre hmōi b̄nficiū cū patroni p̄nt variare. qz nō debent aliis legē īponere quā ipsi nō obseruarēt. de cōsti. cū accessissent. de h̄. p illoꝝ et istoꝝ opinio de iuris subtilitate ē verior: quaꝫ sentiūt de ro. deci. cc xlviij. cū d̄ne papā nolle p suā collationē p̄iudicare rite et canonice electis vel p̄ntatis: nō d̄r aūt rite et canonice p̄ntari/nisi vbi p̄ntatio est superiori nuntiata: vt dictum e. A. s. ¶ Quo. l. vt. ff. de doli ep. l. j. C.

1 P̄son͛ cleric͛ q̄n p̄t variare potest.

2 P̄ntatio nō d̄r nisi sit cum effectu

ad.l.fal.l.§.aliqñ quo.l. ꝑtum.cõ nationū. concoꝛ in.d.§.insup ꝯ cū.m.de ꝯsti.ð.eo.§.j.ꝟ.nec etiã. ptin.j.§.j.ibi.suoꝝ graduatoꝝ. ꝛ quo.i.q.c.j.de conces.preben. i ¶ Idem.i.ꝙ due partes tertie

5 Papa posset ꝯferre bñficia totius orbꝭ ẽt si ꝑlati cessante neglige̾tes. a ¶ Culpa .scꝫ negligẽtia vel de licto. partis ecclesiaꝝ parochialium ꝛ alioꝝ bñficioꝝ ꝯferant silr sup positis vniuersi tatum nolatis.

b ¶ Suadet.dicit Panoꝛ.in.c. qui diuersitatẽ. de ꝯces. ꝑben.ꝙ licet[3] papa ẽt cessante negligẽtia prelatoꝝ possit cõferre beneficia totꝰ orbis: vt ibidẽ ibi preter desidiã. c.ij.de prebẽ. in vj.cle.j.vt li.pẽ. ꝛ possit cõcurrere in collatione

✠ Diuisio textus.

patronis suū sue (cessãte culpa[a] eqꝫ)sicut iustitia suadet[b] seruetur illesum. ¶ Itẽ placuit[c] ipsi cõ gregationi vt tãto magis studia ꝛ vniuersitates studioꝝ regni et delphinatꝰ cū scientiaꝝ augmẽto foueantur: ꝙ suppositis[d] vniuersitatū predictarū[e] conferant due partes prebendarum illius tertie[f] que secundū decretū sacri basiliensis conci ij de collationibus[g] beneficioꝝ est conferenda solis[h] graduatis. Et idẽ[i] ordo[k]

k ¶ Ordo. Sed qualiter cõputabitur:[6] dic ꝙ ꝑmū post decretū Basilieñ. finito cursu expectatiuarū et dempta theologali debebatur graduato.ij.ꝛ.iij.ordinario.iiij. nominato v.ꝛ.vj. ordinario.vij. nolato.

bñficioꝝ cū quolibet ordinario: qꝛ ipse est ordinariꝰ totiꝰ orbis. ix.q.iij.cuncta per mundū. nõ est tñ honestū vt auferat alijs ptãtẽ ꝯtra ratione̾.Greg.in.c. ecce. xcix. dist.ꝛ contra.c.peruenit.xj.q.j.ð. eo.§.j.versi.cuirel.j.de cau. circa princi.ibi confunditur etiam ꝛc.

viij.ꝛ.ix.ordinario.x. graduato: et sic ꝯsr̃ita ꝙ de tertia parte q̃ est cõferenda graduatis capiantur semp due partes pro graduatis nolatis. Et ꝓbabitur iste turnus per registra ordinarioꝝ ꝙ si do lose registrū collationū non fecerint/aut illud occultent vel latitent: videt ꝙ habeat turnꝰ ꝓbatus in odiū illoꝝ qui copiã ꝓbationū subtrahũt nolato.ar.l.si de possessione.C.de ꝓba. l. ꝓuidendū.in fi.de postu.c peruenit.j.de test.cog.c.constitutis. de ap.sed nõ est verum cessan. dolo collata rij.quia nõ debet aliquis alteriꝰ odio pregrauari.c.non debet. de regu.iur.in.vj.ꝛ dolus ꝓmouentis non debet nocere ꝓmoto.ar. c.nemine̾.lxx.dist.c.ie.in plerisqꝫ. de elec.in prin.vbi pena ꝓuidentis non extenditur ad ꝓuisum. not.per Inno.et doct.in.c.ꝗuis. de re iudi.ad hoc.l. denuntiasse. §.queritur.ff.de adulte.vbi probatur ꝙ vbi etiam est connexitas respectu ei⁊dẽ delicti vt in

5 Nolationes solis graduatis dãde sũt.

c ¶ Item placuit. primo [4] sta tuitur ꝙ due partes tertie partꝭ bñficioꝝ debite graduatis conferãtur graduatis nolatis. secũdo q̃ ꝛ q̃lia bñficia adinuicẽ turnoꝫ faciãt declarat.tertio ad regulã: ria hec extendunt.scd'a ibi:ita ꝙ tertia: et idem.

d ¶ Suppositis.ex hoc volũt qui daꝫ dicere ꝙ nõ graduati q̃ sunt de suppositis vniuersitatis sunt capaces nolationū: qđ est falsuꝫ vt.j.sequitur ibi.solis graduatis.

6 Turni cõputatio.

e ¶ Predictarum.priuilegiataꝝ. ð.eodem.§.insuper.

f ¶ Tertie partis.

g ¶ Collatiõibꝰ.vt in.d.§.insup.

h ¶ Solis.vide[5] expressum ꝙ soli graduati sunt capaces nomi

adulterio sententia côdênatoria côtra vnû nô preiudicat alteri.c. significasti.de adul.ꝛ ibi Panor. ꝛ dicit Bar.in.d.§. queritur.ꝙ lz ꝓducens falsos testes sit condê- natus de falso: non sequitur de necessitate contra testes qꝺ ipsi sint falsi.fa.tex.cû rône sua in.l. lucius.ff.de his q̄ no.infa.c.cû di- lectus.in fi.de or.cog. idem dicit de notario[1] condênato de fal- so instrô: vt hec snia nô preiudi- cet dño ad quê spectat instrm̄.fa. glo.in.c.dilecto.in fi.de prebê.c. ex tenore.q̄ fil.sint legi.etiâ si col lator côfiteret̃ bñficiû per eû col- latû esse in turno nô noceret con fessio suo collatario ar.l.si partê. in fi.ff.quêad.ser.ami.l. qui fun dum.ff.loca.sicut nec côfessio ce- dentis nocet cessionario.ff.ad tre bel.l.facta.§.si heres.ꝛ ibi de hoc per Bart.ꝛ in.l.si cû emptore.ff. de pac.Spe.titu.de ces.ac.§.j.℣. sed nunqd.vbi Io and.ꝛ Bal.in addi.nec côfessio patris nocet fi- lio quo ad suâ legitimâ:vt si côfi teatur debitû absorbês totû pa- trimoniû.de quo per Cy.in.l.j.C. de côfes.Panor.in.d.c.ꝗuis.ces- santibus[2] igitur registris pro- bet nolatus turnû per lrãs colla tionû vel testes aut per registra receptionû per capitulû factarû aut eis ꝑditis ꝓbet ipsoꝝ amis- sionê vna cû tenore ꝛ ꝙ erant si- ne vitio quo possent argui falsi- tatis.l.testiû.in fi.C.de testi.l.si cut iniquû.l.fi.de fi.instru.c. cum olim.cum ibi no.de priui.Sed ex ꝑdicta côputatione sequeret̃ ma gna intricatio: ꝛ difficultas po- sitionis turni cû oporteret semꝑ ascendere retrogradiendo vsqꝫ ad datam pragmatice parte ad uersa ponête beneficiû extratur num ꝛ cum ab illa data iam ef- fluxerint plusqꝫ.xlviij.anni: est multû difficile/laboriosum ꝛ ma gnoꝝ sumptuû recuperare oês collationes interim factas: quid ergo erit infra centû annos: vn- de[3] cum lex debeat esse clara.l. lege.C.de pac.cô.auf.de testa.im pera.§.nos igit.col.viij.ꝛ facilis. illû.di.erit aût.insti.de fideicô.he re.§.sed q:Utilis eêt declaratio super ꝓbatione ipsius turni vt satis esset graduato ꝓbare ordi- nariû contulisse iure suo duo be neficia ante vacationez istius qꝺ acceptauit.ꝛ hec est mens vt pu- to concilij in.§.tit.per.s.co. vbi tertia pars debetur graduatis ita ꝙ prima vacatura graduato et post alias duas.s.côferendas iu re ordinario libere sequês eodez modo côferatur:ꝓbato igitur ꝙ eps libere ꝛ iure ordinario côtu- lit duo: iterû est graduato.ꝛ si si- mul ꝯcurrerêt graduat⁹ simplex in vim grad⁹ et nolat⁹ satis esset nolato ponere bñficiû l quarto loco: cû quartû ꝛ septimû q̄ sunt due ptes illi⁹ tertie debent̃ nola to.ꝛ hac via sopirêtur infinite li- tes q̄ ob incertitudinê turni oriû tur.vix em̄ euadit[4] aliqꝺ bñfi- ciû qꝺ nô fiat a plurib⁹ nolatis li tigiosum: lucida esset côputatio q̄ priori mô obscura et difficilis erat.vñ clerici q̄ studijs vacare dñt a studijs distrahût: magnis sûptib⁹ vexât̃.ꝛ cuȝ bñficia litigio sa xertꝫ careât rectorib⁹ dimittit̃ xpi cult⁹:aiaꝝ cura negligit̃: sub trahit̃ hospitalitas: eccl'iaꝝ iura depercût: ruût edificia: deuotio ppl'i attenuat̃:materia fouendis iniustis vexationib⁹ parat̃:ꝛ ple- runqꝫ ꝑ litiû anfract⁹ bñficia in- iuste occupant̃.prouideant ergo super his qui rempublicâ zelan- tur:ꝛ q̄ tali laberinto pauperes

1 Nota: ꝯ dênatio de fal so non nocet dño in strumê ti.

2 Tur- nus ꝗ qd pro babit.

3 Leges debêt esse cla re.

4 Nota- ti redi dût se- re ola benefi cia liti giosa.

nolatos liberen- circa qd vide qd scripsit magi. Ja. de fora= inuille. in. g. b. c. duro pauperi no minato. 7 bona esset pulsio vt lo= co illius tertie partis darent gra duatis tres me= ses in anno: si q in pochialib9 a ecclesiis 7 capel= bnficia interim lanüs obseruet. vacantia eis ess chialis eccsia respectu pochialis sent affecta: 7 bo nus ordo statuetur inter eos et nominatos.

a Parochialib9. vide hic qua= tuor genera beneficiorü que ca= dunt sub nolationibus sc3 pben de: parochiales ecclesie: capella= nie: 7 beneficia regularia. Quid auté de dignitatibus. videtur q non cadant cum de eis taceatur: et qd de vno conceditur/de alio negatur. l. maritus. C. de pcu. c. susceptü. de rescri. in. vj. l. cü lex. ff. de le. de cödi. 7 demö. l. cum ita legatü. c. röne. de psum. nec vide tur [s] eadem ratio in dignitati bus sicut in aliis cu3 sint maiora bnficia q hic expressa. ad hoc. c. sedes. de rescrip. cle nö potest. de pcu. 7 nolationes sunt odiose si= cut gratie expectatiue sic restrin= gende. c. quis. de priuil. in. vj. et extense ad certü casum nö debet extendi ad aliü paritate rönis. c. cü in illis. c. cui de non sacerdota li. de pbe. in vj. c. statutü. de elec. eo. lib. cle. j. de pbe. per no. p Inn. 7 Cöpo. in. c. cäm. de rescrip. Sed cü dignitates etiam electiue ca= dant sub gradu. s. eo §. insuper. ver. in dignitatibus. et nolatioës non sint cötrarie decreto: imo de mente eius pcedüt. nä voluit de cretü puidere viris lrätis gdua tis assignando eis tertiä partem beneficiorü: 7 cögregatio gallica na p bono suarü vniuersitatnm decretü insequëdo nö ei derogä= do, voluit de illa tertia pte duas partes assignari; graduatis qui essent nolati per ipsas vniuersi= tates debent dignitates cadere sub nolationib9 sicut sub gradu. et hoc puto ve= rü. nö enim altera tur decretü per Ita qd paro= hunc textü: cum nolationes solis graduatis cöcedütur. 7 dicere cö= tra/ est nimis absurdü: q2 redde= rentur nolati qui in studiis resi= dent deterioris cöditionis q gra duati simplices: cum tn qualitas nolationis sit superinducta ad augmentü graduatorü. vnde nö d3 alterare dispositioné sup pri= ma qualitate gradus fundatam ar. ff. de iu. anul. au. l. j. 7 adiectio seu augmëtatio qlitatis non mu= tat substantiam psone: nec tollit priuilegia pstina. ff. de sena. l. pe. C. de excu. mu. l. eos. li. x. de digni. l. iij. li. xij. no. Cyn. in. l. ij. C. de su= spec. tu. Bar. in. l. legatis ser. §. si ex officio. ff. de le. iij. Panor. in. c. qm abbas. de offi. de leg. 7 qd hic dicitur nö est limitationis causa sed exépli. q aüt exépli causa dnr nö restringuüt regulä. no. in. c. j. ne cle. vl mona. l. l. ita vulnerat9. ff. ad. l. aquil. not. Panor. in. c. in= quisitiöis. de accu. in. c. in omni. de testi. 7 casus enüerati exté dü= tur ad oës cösimiles ex idétitate rönis. c. cü dilecta. de pfir. vti. no. in. l. j. C. de cödi. inde. Panor. in. c. si. de re iud. in. c. si. vt lit. nö pteft. q extésio h3 locü in statutis dispo sitiel materia iurissicut est istud ar. c. ad audientiä. de cleri. nö re= sidé. 7 ibi Panor. Imo. in cle. j. de elec. si aüt disponeret cötra ius: tunc casus nö pulsus in statuto relinqueretur dispositioni iuris. l. cömodissime. ff. de lib. 7 posthu.

Digni tates an ca= dant sub no mina= tiöib9.

l.si cū dote.in prin.solu.mat.d.c. suscept[?]ū.c.in nra.de iniur. Item si noiatus acceptauit dignitatez in vim noiationis: esto q et non deberetur invim illius sm illos q dicūt dignita-
tes non cadere
sub nomiationi
bus: tñ debebit
in vim gradus.

ecclesie faciat turnū: a et capella-
nia respectu solius capellanie:et
prebenda cathedralis b respectu

nam[1] noiatus est graduatus:et noiatio fundat super gradu.ideo adiecta gradui eū nō alterat: q̄lita tis em adiectio nō alterat sub/stātiā.ff.de except.rei iudi.l.et an eadē.de acqui.re.do.l.cuz in cor/pus.l.senatoris filius.ff.de sena. C.de digni.l.j.lib.xij.et per ea que dicta sunt.et dz actus interpreta/ri in dubio/poti' vt valeat q̄ per/eat.c.abbate.de verb.signi.facit regula si non valet qd ago etc.c.j. de despō.impu.li.vj.ad hoc.vide no.s.eo.§.j.in ver.nulle. vnde vt securius noiatus acceptet digni tatē: accepiet illā et in vim grad' et in vim nomiationis meliori scz modo et forma quo pōt et debet:sz respectu cui' beneficii faciet tur/num dignitas nihil hic expresse cauet. puto tñ q dignitas respe/ctu soli' dignitatis faciet turnū sicut dr de ecclia pochiali. ita q oēs dignitates ad eiusdē collatio nē spectātes inuicē faciat turnū.

a ¶ Turnū: q nō pōt reperiri in bñficio monoculo: ideo nō videt cadere sub noiationibus.ad hoc l.illicitas.§.ne tenuis.ff de offic. presi.cle.j in fi.de sentē.excō. vbi fit mentio de vnico lumine.facit no.per Archi.in.c.si pro clericis. de prebē.in.vj.Jo.mo.in.c.gene/rali.de reg.iur.eo.lib. Jo.and.in cle.j. de preben. vbi dicunt pre/pter iura alleg mandatū de pui/dendo de dignitate in aliqua ec/clesia non extendi ad dignitatez vnicam que est in illa ecclesia:qr nō est verisimile papā velle priuare ordinariū collatorem vnica dignitate.et sic vnico(vt ita dixe/rim lumie q̄ forte semel tm̄ in vita sua vacabit. et volunt de ro. dec.cccxli.et cccxx.

Noiat' est gra duat'.

no.in.d.cle.Bertrā.et Jmo.in re/scripto in gñe impetrato ad pri/mū beneficiū vacaturū ad cuius/cūq collationē in certa diocesi. et postea vacauit beneficiū ad col/lationē alicuius qui nō habebat aliud beneficiū cōferre:nisi illud q illud beneficiū monoculū non includetur in gratia cū in gratijs nō veniāt in gñe que quis in spe cie nō esset cessurus. de rescrip. super literis.maxime in benefi/cialibus[2] vbi fienda est strictis sima interpretatio.c.q̄uis. de p̄/ben.in.vj.fa.l.si collectaneus.ff. de ma.vin.d.c.in gñali.c.fi. de of. vica.in.vj.cū si. vbi autem essent duo beneficia spectātia ad colla/tionē illius: tm̄ extēderet gratia ad primū.qd non videt hic locū in noiationibus nisi saltem sint tria ad collationē conferentis:qr nō pōt pars tertia q̄ debetur gra duatis ineniri: nisi vbi eēnt tria. aliqui tñ voluerunt dicere turnū inueniri posse in bñficijs mono/culis vel vbi sūt duo nō ð bñficio.: ad bñficiū: sed de vna vacatione ad aliā.p quibus facit.j. eo §.itē q oia.ibi faciāt turnū etc. sed pri/mū placet. nimis eñ grauaretur collator: cum forte semel in sua vita tātū vacaret. vt dictū est etc. et est ordo cōputandus respectu alterius beneficii:vt hic.et.s e.§ insup.in pn.ibi post ol's duas etc.

Interpretatio i bñficia lib' dz fieri strictis sima.

b ¶ Cathedralis ecclesie.

a ¶Casu.quo ad faciēdū turnū.
b ¶Spectātes,i.quarū prebēde spectant ad eandē collationem.
c ¶Regularibus.not.bñficia regularia cadere sub nolationibus et sub gradu. §.

5 Religiosi phi gradu; ari.

eo.§.insup.in fi. Religio[5]igit possunt gradua ri & etiam docto res fieri de licē tia suorū prela torū.no.post.in sum.ō mag.ii.§. qualis debeat. doc.in.c. qz non

4 Sciētie fruct⁹

nullus.eo.ti.panor.in.c. de multa.de p̄ebē. Aut.iij.parte sum.ti. v.c.ij.§.viij.panor.əsi.lxxix. naz per studiū & scientiā[4]nedum est vtilior pprio monasterio; sed etiā toti ecclesie vniuersali. c.cuz ex eo.de elec.in.vi.ideo dicit hie rony.ad rusticū monachū.ama sciētiam scripturarū.de ɔse.di.v. nunq̄.& lōgo tpe disce que postmodū doceas.c.sic vine.c.si cleri

5 Religiosus pt pmoueri ad ecc'iaz pochialem.

catus.xvj.q.j.& cū possit esse cubicularius epi.ij.q.vij.cuz pastoris et[5]pmoueri ad ecclesiā parochialē ppter bonū cure & p̄dicationis.c.qō dei timorē.de sta.mo na.fortius poterit promoueri ad officiū docēdi:cū plus pficiat doctor in legēdo q̄ simpliciter curatus in sacramēta ministrādo; qō coll gitur in dicto.c.cū ex eo. vbi pper scientiā capescēdā dispensatur cū curato vt p septēniū possit se absentare. Et dicit Ant.vbi supra q simpliciter meli⁹ est docere sacrā scripturā & magis meritoriū si bona intētione agatur q̄ impēdere particularē curā salutis huius vel illius.nam in edificio aliq̄ melior est et maiori mercede conducitur qui disponit de solius cathedralis & p̄bēda ecclesie collegiate respectu cuiuslis ecclesie collegiate ad collationē eandem pertinen. Ita q in hoc casu [a] omnes ecclesie collegiate spectantes [b] ad eandem collationem pro vna collegiata ecclesia sint habēde.¶Et idem ordo in regularibus [c] & eccl'iasticis

edificio. & dicitur architector. §. de elec.c.j.in prin.q̄ aliquis manualis qui opere exequitur fm q ei ab alio disponitur. in edificio aūt spirituali sunt quasi manuales operarij qui particulariter insistunt cure animarū sacramenta ministrādo. sz quasi principales artifices sunt epi qui imperant et disponunt qualiter p̄dictū suū officiū exequi debeāt. & similiter theologie doctores iquirūt & docent qualiter alij debēt salutem animarū procurare vñ apl'sde se dicit.j.ad Corin.j. Non misit me dñs baptizare:sed euangelizare. et.ij.Thi.ij.Cōmenda hoc fidelibus qui idonei sunt & alios docere in aliq̄ tñ casu necessitate iminēte debent epi & doctores intermisso pprio officio intēdere particulariter saluti animarū. et intellige hūc textum de beneficijs regularibus inferioribus: nō de prelaturis principalibus [e]cclesiarum regulariū cōuētualiū: puta abbatijs & prioratibus cōuentualibus electiuis:qui sz sint abbatibus subiecti:tñ debent habere electionē sui prioris: vt legitur & notat in.c.ij. & ibi panor. de statu mona.nam hmōi prelature nō cadunt sub gradu:vt no. §.eo.§.insup.ver. in dignitatib⁹. Sed q̄ dicātur bñficia regularia dic ea in quibus ordinatum est a fundatione q regātur p religiosos;vel que ɔsueuerūt p eos regi spatio.xl. annorū cū titulo vel tāto tpe cui⁹ initiū non sit memoria c.sup quibusdā.de ver.sig.c.j.

de ꝑscri.l.vj.an.autē sufficiat ad iudicandū bñficiū regulare qđ ꝑ xxx.vel.xl.annos fuerit guberna tū per religiosum.dic.ꝑ Do.in.c. cū de beneficio.de ꝓben.in. vj. a ¶ Perpetuis.

Obstat benefi cia[1] regularia nō sunt ꝑpetua sed manualia ꝛ reuocabilia ad nutū abbatis.c.cum ad monaste riū.versi.nec alicui.de statu mo na.cle.qꝛ regulares.§.p̄missa. de sup.negli.p̄la: nec ꝯfirman tur a papa.c.porrecta. c.ad no strā.de cōfir. vti.nisi aliquādo ex certa sciētia: ꝛ. tūc nō posset ab bas ea reuocare sine causa.c.cuꝫ inter.r. senio.ē.de elec.no.Inno. in.c. nisi essent.de ꝓben.Fred.in trac.ꝑmut.q.xvij.ꝛ q̄uis abbas concedat priori obedientiario: vt teneat ad vitā prioratum vel ad ministratio nem sibi concessam: potest nihilominus reuocare: qꝛ nō potest abbas sibiipsi impone re legem nec venire cōtra dispo sitioneꝫ illius ver.nec alicui.nec potest obedientiarius resistere mādato abbatis cū velle et nolle nō habeat.c.si religiosus.de elec. in.vj.not.Fred.consi.cclviij. Pa nor.in.d. ver.nec alicui.in.c. mo nachi.d statu mona.facit no.Jo. an.in regula nō est obligatoriū. de regu.iur.in.vj. in mercu. per Bal.in auk.ingressi.C.de sa.san. ec.ꝛ si dicas ꝙ predicta sunt ve ra in prioritatibus et alijs regu larib⁹ collatiuis:tñ non militant in abbatijs ꝛ alijs platuris ꝑin cipalibus electiuis cum sint ꝑpe tue:nec ꝑsit remoueri sine causa xviij.q.ij. nullaꝫ.d.c.monachi.§. priores.cū ibi no. tñ iste tex. non pōt intelligi de illis cū nō cadāt sub nominationibus vt.S. no.di ci potest ꝙ hec dictio ꝑpetuis re feratur ad ver.subuentionib⁹: vt ad primum non ad ver.regula ribus.vel qđ intelligatur de re gularibus curatis que sunt ꝑpe tua: nec debent subuentionibus ꝑpetuis a quo amoueri sine cō cunꝙ noie censeant obseruentur. sensu episcopo rum qui habent cōmittere curam animarum.xvj. q.j.de monachis. de pre.in late raneū.not.Innocen.ꝛ doct.in.d. c.monachi.contra loquūtur i nō curatis.Uel dic meliusꝙ intelli gitur de omnibus beneficijs re gularib⁹ collatiuis etiā manua libus:cum de hijs sit idem iudicā dum sicut de alijs dēpta facilita te reuocationis:vt in.d.§. p̄mis sa[2]ꝛ possunt dici ꝑpetua apti tudine: quia possunt remanere apud eos q̄bus sunt cōcessa quo ad vixerint ꝑmittente abbate:vt no.in cle.ꝛ si ꝑncipalis.de rescri. Panor.in.c.cū olijs.de rer. ꝑmut. vbi dicit ꝙ possunt ꝑmutari. no. Frede.in tract.permuta.q.xvj. et ita vt hec dispositio valeat debet ita accipi hoc verbū perpetuum. si.in.l.ꝛ imperpetuū.ff.de procu. c.ad abolendaꝫ.in prin.de here. c.clericos.cum ibi not. de coha. cle.ꝛ muli. Dicitur [3] enim ꝑ petuum quod certo tempore nō limitatur:etiam si detur ad bene placitum superioris.l. iurisperi tos.in prin.ꝛ ibi Bar.ff. de excu sa.tu.ꝛ etiā in materia restringi bili verba sunt impropriāda vt dispositio teneat.no.in. l.ꝛ puto. ff.fami.herc.Bal.in.l.si.C. de he re.inst.nec debet abbas sine cau sa remouere tales priorat⁹ ꝛ ad ministrationes :quod si hoc fa ceret ex odio ꝛ malitia:posset obe dientiarius supplicare superio ri abbatis ꝛ per ipsum superiorē

1 Bñfi cia re gula ria sūt ad nu tū reuo cabilia

2 Bñfi ciuꝫ re gulare potest dici ꝑ petuuꝫ aptitū dine.

3 Perpe tuum qđ dr̄ esse.

debebit tueri instar serui suppli
cantis. C.de preci. impe. offe.l.j.
no.Jnn.in.c.insinuãte. q̃ cle. vel
vo.sed malitia cessante pōt reuo-
care ad nutū: nec pōt obedietia-
rius ꝯtradicere

cerēt si denegarent nolationem
graduato bene merito.iuxta no.
in c.vt constitueret.l.di. q vbi dis
pēsatio est debita: iniustē iā fa-
cit superior si eā denegat:tñ non
potest cogi.facit

vt dictuȝ est. de ¶Jtē ꝙ ad dictas[a] duas partes no.in.c. bone.j.
4 quo p Archi.et fm ordinē pdictū[b] poterūt[c] vni- de post.prela.in
Diuisio textus. Jo.an.in no. in uersitates[d] cuilibet ecclesiastico[e] ver.gratias ꝛ in
c.pñti.de offi.or. gl.preallegata. in. c.

in.vj.Jo.an.in.c. cū singula. de
prebē.eo.li.in no.ꝛ ibi p moder.
ꝛ in.d.cle. qꝛ regulares possunt
5 Nolationes non est dare necessitatis. etiā dici hmōi manualia perpe
tua:qꝛ morte ꝯcedentis nō reuo-
cant.vt no.Paul.in.d.cle. ar. de
delegato q̃ pōt ad nutū reuocari
ꝛ tñ morte pape nō reuocatur.c.ij.
de offi.leg.in.vj.de delegato re
nō integra.c. licet.de offi. deleg.
ꝛ de precario.c.fi. de preca.

a ¶Jtē ꝙ ad dictas. Primo[4]
6 Uniuersitatis approbatio spectat ad principem. dicit quod vniuersitates pñt suis
graduatis concedere nolationes
ad duas partes tertie partis bñ-
ficiorū debite graduatis. Scdo
ꝙ in nolationibus si sunt eiusdē
anni locus est gratificationi col-
latoris.si diuersorū annoruȝ qui
prior est in data preferēdus est.
scda ibi.ita tamen.

b ¶Predictum. §.§.l.

c ¶Potuerunt.hoc ꝟ.nō impor-
tat necessitatē: sed liberā dat fa-
7 Scholares nō matriculati nō gaudēt priuilegijs. cultatē.l.sepe.cū ibi no.ff.de offi.
pñi.l.nō quicqd.ff.de iudi.Barto.
in repe.l.iij.C.de pign.doct.in. l.
gallus.ff.de libe.ꝛ posth. q̄re [5]
dare nolationes est voluntariū:
nec possunt ad eas cōcedendas
cogi vniuersitates.fa.no.per Ar-
chi.in.c.cꝫ sit.de elec.in.vj. Joã.
and.in.c.si religiosus.eo.ti.ꝛ lib.
in ver. obtēta.et in no.ꝙ q̃s non
pōt cogi facere ea que sunt gra-
tie.x.q.ij. pcarie facit glo.in.c. bo
ne.ij.de postu.pla. iniuste tñ fa-

exigunt.j.q.vij.Jo.an.in.c.cupiē
tes.§.pe in ver.gfa. de ele.in.vj.
d ¶Uniuersitates.quarū[6] ap
probatio ad papā vel principem
spectat.no.§. in p.§. quibus at-
tente.etiā a iure approbantur. C.
de iuris.om.iud.l.fi. de procu. qꝛ
in causis.de cōsti.ex literis.et de
bent habere matriculā i qua de-
scribant nola suppositoruȝ.C.de
aduo.diuer.iud.l. iubemus. in fi.
qꝛ nō dicunt supposita vniuersi-
tatis:nec debēt[7] gaudere pri
uilegijs scholarium: nisi sint in
matricula inscripta. l. matricu-
lā. C.de agē. in re.li.xij. Bald. in
aut̃ habita.C.ne fi.p pa. Bar. in
l.j.C. de his q̃ in exi.da.lib.x.vbi
dicit ꝙ scholaris condēnatus et
priuatus priuilegijs suis si resti-
tuatur non gaudet eisdem; nisi
iterum matriculetur.

e ¶Ecclesiastico. ꝛ ita patrono-
rum laicorū beneficia non cadūt
sub nolatione.no.§.eo.§. statuit.
qd verū vbi sūt pure ad pñtatio
nē laici.secus videt vbi laicus ꝛ
clericus simul pñentarēt:qꝛ tunc
bñficia saperent naturam clerici
tanꝗ dignioris.c.per tuas.de ar
bi.ff. de rei vē.l. que religiosis. c.
qd in dubijs.de conse.ecc.c.j. de
iur. patro.in.vj.fa.no.p Jo. and.
in regula in re communi.de reg.
iur.in.vj in merc.Henri.in.c. pa-
storalia.de iu.patro.ꝙ vbi cleri-
cus ꝛ laicus simul pñtāt: laic⁹

nō pōt variare in fiduciū cōpatroni clerici. Panor. in c. cum pro pter. de iur. patr. ad hoc de ro. de ci. ccclxj. q vult mādatū de puidēdo extēdi ad aliis beneficia. In cōtrarium facit qd no. Frede. cōs. lxij. patrono seu ecclesiastico [a] q legatus nō pōt collatori nominare [b] certū cōferre bñficiū spe ctans ad presentationem simul clerici et laici inuito laico. Pan. in c. trāsmisse. de iur. patro. La. et Domi in. d. c. j. eo. tit. in. vj. q non dz priuari laicus iure suo ppter mixturam cleri. fa. c. sacris. de sepul. l. si cōem. ff. quēad. ser. amit. per quā. l. patet q ppter cōionez quā quis habet cū priuilegiato gaudet eius priuilegio: ergo in dicto casu cleric⁹ ppter cōionem cū laico q est priuilegiatus gaudebit priuilegio laici. ad hoc gl. not. in. d. c. j. in fi. q dicit qd vbi ecclesia et laicus habēt simul p̄sentare ambo sex mēses habebunt: ita q rōne cōionis priuilegiū ecclesie trāseat ad laicū. not. Pan. in c. eam te. de iu. pat. Henr. in c. j. eo. tit. Flo. in. d. l. si communez. Bal. in c. nō est. de spon. cōsequitur eni p aliū qd per se consequi nō posset. C. de tē. in integ. restit. pe. l. petēde. de cō. prebē. auctoritate. li. vj. fa. qd no. Inno. et alij in c. auditis. de in integ rest. q non priuilegiatus restituitur per minorem aut ecclesiam priuilegiatos in facto cōnexo. c. j. eo. ti. et ibi Inno. per quandam consequentiā. l. q si minor. §. fi. et. ff. de mino. secus in facto diuerso et separato. l. cum minor. ff eod. tit. ad hoc. l. ij. C. si vnus ex plu. ap. ij. q. vj. §. sunt quorum. c. ve. de app. Bart. in. l. j. C. si in cōi ea. q cau. et hanc vltimam partem puto veriorem presertim q nominationes sunt odiose: et restringende: vt sepius dictum est supra.

a ¶ Ecclesiastico. ideo bñficia [1] que cadunt in regalia non veniunt sub nominationibus per ea q̄ dicta sunt. ad hoc j. de anna. §. item quod dicta.

b ¶ Nominare. tpe quadragesime. s. eo. §. statuit. et in aliquibus locis nolatio dirigitur vni collatori duntaxat vel pluribus habētibus quandā cōionem: puta epō et capitulo: alibi aūt dirigit pluribus separatis: vt aurelianis. Sz an vniuersitas [2] possit re integra reuocare nolationem? videt q sic: cū per eā nullū ius acquiratur nolato no. s. eo. §. j. ver. volēs itaq. et postulantes possunt re integra resilire a postulatione. c. bone. ij. de postula prela. contra faciunt no. in c. cum ex eo. de elect. in. vj. q dispensatio facta ex causa nō pōt reuocari. c. ex pte. alias ex tua. de fi. pres. de quo p Doc. in c. cupientes. de elec. in. vj. Henri. in c. et si xps. de iureiurā. Oldra. cōs. ccxxix. et nolatio est quedam gratia seu bñficium qd decet esse māsurū. regula decet. de reg. iur. in. vj. et censet habere vim presentationis: q sicut platus tenet instituere presentatū. c. decernim⁹. xvj. q. vij. ita et prouidere nolato. s. eo §. statuit. v. si autē. Sed aut vniuersitas est ecclastica: et tunc non poterit variare: p̄sertim post insinuationem factā collatori: sicut nec patron⁹ ecclastic⁹. c. cū aūt. c. pastoralis. de iu. pa. aut est laica seu sclaris: et tunc lz posset variare accumulādo alios nolatos: nō tn simplr recedēdo a pri-

1 Bñficia regalia non cadunt sub nominationibus.

2 Nolatio re integra an possit reuocari.

mo: vt de prono laico legit: nisi epo variationē admittat. c. q au tē. d. c. cū autē. d. c. pastoralis. de iu. pa. not. Jo. an. in regula in re cōi. de re. iu. in. vj. in merc. 7 in. d. c. cum autē. vbi Panor. Hen. in numerū[a] suorū[b] graduatorum: q scda faceret: c. auditis. d ele. qui tunc[c] in ipsis vniuersitati mētionē de pal Jnno. et Henri. bus actu residebunt[d] et qui pro ma sicut legit in. c. cū Berthol dus. de re iudi. Jnno. 7 Hostié. in c. dilectus. de off. leg. Archi. in. c. nicena. xxij. di. in. c. j. de iur. pa. in vj. Henr. in. c. cū ppter. in. c. pastoralis. de iure patro. Dicit[3] aūt ecclesiastica si plures sint ibi clerici q laici: sed si sint plures laici est secularis. data paritate est dicēda eccl'iastica: q: maius dignū trahit ad se minus dignum. c. qd in dubijs. de cōsecra. eccl'. vel alt. ratio primi est: q: ab eminētiori qualitate res iudicanda est. l. q rit. ff. de sta. ho. l. iu. q. iij §. itē hermofroditus. no. glo. 7 Panor. di. c. j. de loca. Ba r. i. l. fin. ff de colle. illi Bal. in aut. habes. C. ne fi. pro pa. panor in. c. ex literis. de cōsti. in. c. cum ab ecclesiarum. de offi. o:di in rub. de ap. vnde [4] quia doctores Parisieñ. pro maiori parte sunt clerici. dicit vniuersitas parisieñ. ecclesiastica: ideo p eam fuit recursum ad papā. d. c. ex literis. i n. c. q: in causis. de pcu. Pañ. in. c. si diligenti. de fo. cōpe. primū puto verius q possit reuocare noīationem. naz 7 legatus q reseruauit bñficiū p certa psona pōt reuocare 7 alteri puidere. no. Host. in. c. cum dilect°. de iure pa. Jo. and. in. c. presenti. in ver pēdēt e. de offi. leg in vj. in addi. spec. titu. de leg. §. nūc tractemus. ver. item legatur.

3 Uniuersitas qñ q ē ecclesiastica: qñ q secularis

4 Uniuersitas parisieñ. est ecclesiastica.

5 Graduat° in vna vniuersitate ab alia noīari nequit.

6 Scholar3 an per absentiā3 perdat matriculam.

a ¶ Numerū. q nō est certificat° 7 sup. hoc vtilis foret prouisio vt refrenaret tāta multitudo noīationū3 que hodie cōcedit. ppter quā infiniti pcessus oriuntur: et q vni nō darentur nisi due noīationes: donec cōstaret ipsas fuisse extin. tas ita se 7 no. per doc. in gratijs expectatiuis. in. c. in no: stra. de rescrip. 7 q nō posset qs simul siue eodē tpe acceptare plura beneficia in vim diuersarum noīationū: sed vna executioni demandata altera vti supersederet donec fuisset prima sortita effectum: vel fuisset noīatus euictus vti in gratijs expectatiuis cauet per regulas cancellarie.

b ¶ Suorū. No. hic. q graduatus [5] in aliq vniuersitate non pōt noīari ab alia vniuersitate cui° nō est graduat°. ad hoc. c. p illorū. in prin. de pre. c. fi. de verb. si. in. vj. Nec examinatus in vno studio pōt in alio gradū recipere q: cause continentia diuidi non d3. ff. de iudi. l. vbi ceptū. C. eo. tit. l. nulli. c. j. de seques. poss. c. j. de cau. pos. 7 proprie. C. de exec. 7 ex ac. l. q cūq. li. xij. fa. qd no. Bal. in l. qui indignus. ff. de sena.

c ¶ Tūc. i. tpe noīationis. Et extremum tps designat. ff. de cōdi. 7 demō. l. iiij. in. §. iij. qd. vj. biduū. c. concertationi. de ap. in. vj. c. si eo tpe. de rescrip. eo. li. c. si captiō. de cōcef pben eo. lib. cū ibi not. in. l. hmōi 7 ibi Bar. ff. de verbo. obl. Bal. in. l. ex illo. C. de appel.

d ¶ Residebūt. 7 l3 [6] qñq diuertant ad patriā vel aliū locū: gaudēt tñ hoc priuilegio: ex quo habēt animū statim redeundi. de pe di. j. diuortiū. Si tñ scholaris absens esset p quinquenniū p de:

ret matriculā.l.j C.de priui.scho. libro.xij.l.ij.C.de primice.l.iij.de domes.c.li.Bar.in 2 fi. qdā scho- laris.ad hoc Bal.i aut.habita.C. ne fi.p pa.l.aut facta.§.tps. 7 ibi Barto.ff. de. pe.

idē si trāseat ad aliud exercitiū. l.legatis.§. si ex officio.ff.de leg. iij.Bal.in.l.q sub ptextu.C. de sa. san.ec.Et pōdera hoc ver.resides bāt iūcto ṽ. pñtib⁹.q.d.non suffi cit morari in studio nisi operam studio dent l.gñalr.C.de episc.et cle.xvj.q.j.c gñalr.j.de cau. c.j.§. 7 ne.ṽ.romane. ibi actu in curia suis officiis īsistētes.C de colle.l. j.li xj.l.fi.C.de re mili.lib. xij.c. cū ex eo.ibi studētes.de elec.l.vj.fa. no.p doct.i.c.fi.de magis. Pan.in pro.decre.Jo.de lig.in p.cle. vbi dicit ꝙ scholares etiā scholas in trātes nō attēdētes nec studētes nō gaudēt puilegio scholariū.als le.no.i.c.j.S.de sta.li.vi. ro. li. xj. Bal.in.d.aut.ipec.ti.de in integ. resti.§.j. ṽ.si ṽo actor sit absens. ṽ idē si inhoneste viuūt.C. de de- curio.7 sīg.l.per illud tps.lib. xij. no Pan.in.c.j.in fi.de iud. Et di- cit Bar.in.l.semp.ff.de in. immu- ni.p illū tex.ꝙ illi q sunt in colle- gio alicuius artis si artē illā non exercēt nō debēt gaudere priuile gio illius artis.Bar.in trac.repre sa.in.l.petitionē.C.de aduoca.di. In.Pan.in.c.vigilāti.de pscrip. e p iura alleg. dicit ges. in extra. Jo.xxij.execrabilis in ver. vagan di [1] ꝙ clericus bñficiatus ha- bens aliqd puilegiū qr residet:p- dit illd si vagari icipiat. fa. in ar. l.sancimus.C.de testa.l.actiōe.§. itē q societatē.ff.pro so.j.de his q tēp.di.of.va.p ec.c.j. 7 vide no.S. eo.§.j.in ṽ virtuosis.No.ergo ꝙ

presentib⁹ᵃ iuxta morēᵇ vniuer- sitatum 7 studiosorum celebrātur habendiᶜ per easdem. Ita tamē noīationes nō debent cōcedi gra duatis vagabūdis7 discolis:7 il- lis q nō residēt in vniuersitatib⁹.

a ¶ Presentib⁹. licet graduatus in vim gradus dūtaxat possit ac ceptare benefi- ciū 7 si non resi- deat in vniuersi tate cū hec pro- uisio sit spālis i nominādis tñ nominationes nō debent dari nisi ibidē psentibus 7 residentibus.vt hic.

b ¶ Morē.i.consuetudinē.j. dist. mos q seruāda est.mores eñi ma iorū pro lege sunt seruandi.ff. de iusti.7 iu.l.pe.de iurisdi.om.iu.l. more.instit. de iu.na.gē.7 ci.§. ex non rescripto.xij.di. diuturni.et mos regionis in qua fit cōtract⁹ attendi dꝫ.ff. de verb. sig.l. semp in stipulationib⁹.7 ibi Bar.ff. de euic.l.si fund⁹.de vsu.l. j.de in in- teg.resti.2stitutus.de eo q mit.in pos.cū venissent.vbi Hē.de fo. cō pe.c.romana.§.cōtrahentes. lib. vj.vbi doct.Panor.in.c. qd cleri- cis.de fo.compe.

c ¶ Habēdi.licet [2] scholaris ex mora in studio gaudeat priuile- gio studij nō tamē ita sortitur do miciliū.ff.de iniu.l.lex cornelia.§. domū.vbi Bar.nisi p decēniū ibi moretur.C.de inco.l.ij.lib.x. cum ibi no.p dec.in pro.decr. Host.in sum.ti.de fo.compe.§.quibus ex causis.ver.sed et curiu.Host. Pa- nor.in.c.qd clericis.eo.ti.Host.in sum.tit.de paro.§. de intelligat. ver.qd de scholarib⁹.archi. 7 aliū doct.in.c.eos.de tēp.ord.li.vj.sed Bar.in.l.quesitum.ff.de leg.iij.di cit eū non fieri incolā loci etiā si p centū annos in studio steterit ex quo animū habuit reuertēdi. de quo per Bal.in aut.habita.ne fi.pro pa.doct.in.c.fi. de fo.cōpe.

1 Benefi ciū pdi tur per vaga tionē.

2 Scho larꝫ an sortiatꝫ domicī liū i lo co stu dij.

a ¶ Non teneat.no. ꝙ in nomia tionibus eiusdẽ anni loc⁹ est gratificationi collatoris vel patroni. ad hoc.c.cũ aũt.de iu.patro.cum ibi no.vbi loc⁹ est grattificationi. cũ patronus laicus pñtat suc cessiue duos epõ. ⁊ vbi datur paritas gratiarũ. c.duobus. de rescrip.in.vj.c.si a sede.de pre.eo. ꝙ ipse ecclesiasticus collator vel ecclesiasticus. patronus non teneatur [a] de necessitate sed ordinẽ [b] huiusmodi nolationis: dũtamen fiat presentatio: vel collatio alicui de numero nominatorũ [c]

3 Nolatus an possit melius bñficiũ optare.

li.⁊ paritas vocum. vbi duo sunt electi pares voces hñtes ceteris paribus.not.in.c.venerabilez.de elec.archi.xij.di.nos consuetudinẽ. Quid si cõcurrãt duo nominati eodẽ anno a diuersis vniuersitatibus puta Andegaueñ.et Parisieñ.videtur ꝙ Parisieñ.pferatur:cuz vniuersitas Parisieñ.sit antiqor ⁊ dignior ⁊ magis priuilegiata. maius aũt ꝑuilegium pfert minori.ff.de mino.l. veruz. .§.si ad treb.aut.nisi rogati.l.priuilegia.§.qđ ds.ff.de priui.cre.l. impẽsa.de relig. ⁊ sump.fu.l. assiduis.§.exceptis.C.qui po.in pig. ha.ar.ad hoc:qꝛ qui fortior ⁊ c.l. fi.C de edic.di.adri.tol.⁊ antiquis priuilegiũ pfertur posteriori.ff. ne qđ in lo.pu.fi.l.i.§.si qs ap.in cipe.de pscrip.veniẽs.cuz ibi no. glo.in.c.j.de rescrip. Dic ꝙ loc⁹ est gratificationi.p. hũc ter.sunt eni ꝗtum ad nolandũ oẽs vniuersitates eq̃ ꝑuilegiate:nec priuilegia aliquarũ ad hoc se extẽdunt. tolleretur enim gratificatio episcopo que sibi datur.

b ¶ Ordinẽ.no.ordinẽ non curari.ff.de solu.l.nec eni.de dã.infec. l.si finita.§.si plures.C.ð ap.l.qꝛ cõstat de mẽte lre cũ eni ꝯstat de ordine intellect⁹ ordo scripture nõ attẽdit.l.cũ pater.§.fidei tue.

ff.de lega.ij.Bar.in.l.ita tñ.§.qui suspecta.l.l.scenola.ff. ad trebel. regula th in dubio datur ex ord. verborũ.c.mãdato. de preben.in vj.cum ibi not.l.si non lex. et ibi Bald.ff.de here di.istit.Bal.in.l. j.C.de impub.et ali.sub.Bald. et Bart.in.l.j.ꝯsti.C. .§.qb⁹.Pañ.i. c, nicolao.de app.

c ¶ Nolatorũ. eiusdẽ ãni. Querit[3] vacãt duo bñficia: nolatus acceptat ⁊ petit meli⁹:e ps vult dare deteri⁹:cui⁹ erit optio.ar.ꝙ nolati:qꝛ in bñficiis plenissima est interptatio facienda,ff.de ꝯsti.prin.l.fi,c.ex pte. de deci.c.qꝛ circa.de priui.,p epo fa.qꝛ in obscuris minimũ est sequẽdum.ff.de re.iur.semp in obscuris.de leg.iij.l.minimis.de ex. ex parte.ergo dando deterius liberat ad hoc regula in alternatiuis.de reg.iu.in.ff.de le,j.l.si qs a filio .§.si qs plures.C.ðdona.l. si qsargẽtũ.⁊ hoc vers⁹ put in simili ꝯcludit Bxixi.q. domi.lnũ. Henr.in.c.accedẽs.de cõces.pbẽ. fa.op.c,si pluribus.§.si vero .de pben.in.vj.qđ intellige qñ simul vacauerũt:⁊ non apparet quod prius vacauit. vt puta:qꝛ obijt vel trãslatus est, qui simul plura bñficia obtinebat ad eadẽ collationẽ spectãtia. Sed qđ si eps cõfert omnia spreto nolato an dz retractari collatio oĩm vel vltimi.dic ꝙ solum vltimũ.i.v'timo collatuz euincet a nominato.nã episcopus erat astrictus ad vnũ dimittẽdum.vñ poterat dimittere quod volebat vt dictũ est ideo facta collatione successiue de dictis duob⁹ beneficijs vltimo collatum remãserat cõferendũ nã

minatio: cū primū canonice fuerat collatū.no.in fi.cōpos.in c. ca plm.in gl.magna.§.itē qd si executoris.de rescri. archi.in.c.mādato.de pre.in.vj.arg.ff. de iur. do. l.plerūq.de fideicō.li.l.si gigaue ro.§.a duobus.de los. sticiū aut pāphilū circa pn.de le.iij.l.q cōcubinam.§.fi.fa.qđ not.in. d.c: si pluribus. in ꝓ.elegerit. qđ no.s. in pro.in fi.in ꝓ.deperecūt. Quid aūt si conferat oia illa bñficia eo dē die:nec apparet qđ prius fuerit collatū: videt.ꝙ collatio oim retractet̄ propter incertitudinē. non em̄ maior est ratio ꝙ vnius retractet̄ collatio ꝙ alterius.ad hoc.l.si fuerit.ff.de rebus ou. de testamē.tu.l.duo sunt titij.c. scđo de elec.in.vj.ff. de in diē adiec. l. cū duo.fa.q alleg.ad.q.de duobus testamentis eodē die confectis de quorum prioritate nō cōstat:qꝛ si diuersi sunt heredes instituti neutrū valet ceteris paribus.l.j.§.j.ꝛ ibi Bar.ff. de secun. ta. de quo per gloss.ꝛ doct.in.l.si. C.de edi.di. adria.tol.in.c. duob⁹ in pn.de rescri.l.vj.qđ no. Oldr. cōsi.cclxij. ꝙ si plures simł facte fuerint vniones pluriū ecclīarū parochialiū ꝛ incipiūt esse dāno se oēs reuocari debēt qđ no.[Jo. and.in.c. si a sede.de pre.eo.libr. in no. [.]ꝙ si papa vel ordinari⁹ eodē die conferat duobus idem bñficium: nec apparet cui primo ppter incertitudinē vna impedit alterā ꝛ cōcursu se impediūt l.quotiens.ff. de vsufr.l.ij.§.fin. ff. quēad. vsufr. amit. nisi recurratur ad ordinariū qui contulit vt declaret quis fuerit primus. ar. c.ij.de of. deleg.Bar.in.l.si duas. ff.de ex.tu.Oldra.cōsi.cxliij. collator em̄ est idoneus testis de collatione p eum facta. tex.cū glos. in.c.ij.de pa.te.ꝛ eius vio. puto ꝙ superior ad quē recursum habebit nominatus poterit gratificare ꝛ conferre ei alterū illoꝝ bñficiorum qđ voluerit.ar.d.c. duobus.§.ꝙ si forsitā.cum ibi not.in ver.teneantur.cū em̄ eps q̄ erat astrictus nolato nō elegit bñficiū quod sibi cōferret poterit superior ad quē deuoluta est potestas cōferēdi eligere.ꝛ ad hoc extra.Jo. xxij. suscepti.d.c. si pluribus.Itē q̄rit̄[z] an nolatus possit renūtiare acceptationi quam fecit de certo bñficio in vim noiationis ꝛ in vim eiusdem aliud acceptare? nō.ex quo em̄ elegit vnū,non pōt variare.ad hoc.ff.de op.le.l.hoc legato.l.optione.l.apud aufidiū. ff.quo.le.l.j.§.qđ aūt leg.j.l. ser ui electione.l.si pluribus.infin.l. hmōi.§.stichū.c.cū in multis.in fi.de rescrip.in.vj.cum ibi not.c. vt quis duas.de elec.eo.lib.cle. cum illusio.de renū.qđ em̄ semel placuit.ꝛc.regula.quod semel.de re.iur. in.vj.ꝛ mutare cōsi.ꝛc. in c.mutare.eo.ti.ꝛ ii.not.Jo.mo.et archi.in expectāte per literas generales.in.c.ne captande. de cōcess.pbē.eo.li.hoc verū,nisi probabili errore fuerit decept⁹. vt not, archi.in fi.in.c.gratia.de rescrip. eo.li.puta qꝛ illud bñficiū debebatur alteri nolato antiquiori vel expectanti in casu quo gratia expectatiua pmittit̄:vel non erat in turno noiatoꝝ:aut erat alis tale qđ nō cadebat in turno.ꝛ ipse hoc ignorabat. arg.ff.de op.le.l. ij.ff.de adulte.l.si maritus .§.vlt. de psump.qꝛ no. hosti. in expectāte.in.c.qꝛ cūctis.iuxta fi.de cōcess.pbē.l.vj.vbi dicit ꝙ acceptās nō variat si cōeq potuit qđ optauit.vt i.d.c.qꝛ cūctis.§.pe.c.si autē cōeq nō potuit: vt qꝛ alius habe-

y Papa ꝛ ordinarius si cōferūt eodē die: qd iuris?

z Bñficiū acceptum si renunctietur: non potest nomina-tus aliud acceptare

bat ꝑores l̄ras vel acceptauit nō vacās: q̄z non tenuit variare po terit. caueat tñ sibi q̄ p sententiā succūbat ꝛ sine collusione: q̄z sibi obesset. c. audiuim'. de col.: dete. ꝛ si cōpromitte ret vel al's cōpo neret imputet sibi: nec poterit

3 Nolatus per q̄d acceptat beneficium. aliud acceptare c. adaudientiam. de rescrip. c. nō pōt. §. ij. de pbē. in. vj. ff. de euic. l. si dictū. §. si cō promisero. ff. mā. l. fi. sed Jo. and. dicit: in. d. c. cū in multis in. not. q̄ etiā si sine snīa succūbat: mari me si acceptās ꝓtestationē fecit/ ꝛ vidēs errorē ꝛ bñficiū alij debi tū illud dimittit: ꝛ aliud acceptat valet acceptatio. nā in talib' com mēdatur q̄ snīam nō expectat. ff. mā. l. fideiussor. §. q̄daz. c. bñficia.

4 Oportet q̄d significat. de prebē. in. vj. nec ob. C. de euic. l. iij. vbi nō agitur de euictiōe ni si post snīam. quia illa actio cōpe tit ꝯ actorē a quo emptor cāz ha buit: hic nō itē ibi denūtiare te netur q̄ defendat: al's nō suffice ret snīa. de emp. ꝛ vē. c. fin. ille ꝟo ei cū quo nūc litigat nihil denun ciare tenebat: sꝫ oportebit eum nūc facere fidē q̄ bñficiū illud nō erat in turno: ꝛ q̄ sibi nō debeba tur. ad idē de ro. deci. lxxxviij. vbi dicūt q̄ qñ notoriū est q̄ ille q̄ ac ceptauit nō hꝫ ius i bñficio: tunc nulla expectata snīa potest acce ptare scdꝫ. si tñ acceptat dicat q̄ ꝑmū nō cadebat i grā su ꝛ nō cre dit sibi q̄z ex q̄ acceptauit p̄sumit ꝯ eū ad q̄d onus vitandum ꝓ pe diens fuisset snīa: q̄ tñ non iuua ret si ipsius ꝯtrāū ꝓbaret. vt not. Joā. an. vbi. s. nō eñ obest vēdi tori snīa emptoris que p iudicis imprudētiā lata est. ff. de euic. l.

adiecto q̄ si olb' de dicto nume ro fuerit aliquo vl' aliquib' exce pto vl' exceptis satisfactū [a] q̄ illi vel illis q̄b' de dicto numero ad huc satisfactū non fuerit necessa rio satisfieri [b] p̄mit' [c] oporteat [d]:

si p' imprudentiā. d. c. fi. ꝛ vt secū rius nolatus acceptet bñficiū di cat [3] accepto illud beneficiū si mihi de iure debet: ꝓtestās non recedere a mea nolatione si inue niat non debe ri mihi. Sed qñ dicat noiat' ac ceptasse bñficiū. dic petendo illō sibi p collatorez cōferri: aut reci piendo illud si bi p̄nti vel procuratori suo ipāli collatū in vim noiationis. ad hoc cle. j. §. quē etiā. de cō. pre. sꝫ si er rat in mō acceptādi: q̄z acceptat bñficiū p mortē titij: ꝛ in veritate vacat p mortē seij: an valeat acce ptatio. ar. q̄ non. c. susceptum. de rescrip. in. vj. dic contra. q̄ valet: duntamen per alias circūstātias cōstet de corpore beneficij acce ptati. lꝫ erratū sit in ꝑsona p quā vacauit. ar. l. falsa. ff. de ꝯdi. ꝛ de mon. c. lꝫ ex quadam. de test. c. si gnificante. ibi no. de rescri. de ro. decisio. ccccxlij. ccxiij. nec ob. ꝯ. q̄d hꝫ locū in prouisione: nō in acce ptatione beneficij que est decla ratio voluntatis tendētis ad exe cutionē gratie vel nolationis. not. Do. in. d. c. susceptū. ꝛ que acce ptatio valeret non expresso ali quo modo vacationis dūtamen benefi. iā vacauerit ante accepta tionē. de ro. decisi. ccccxj. circa. ad hoc no. s. co. c. j. §. j. in ver. fiēdas.

a ¶ Satisfactuꝫ. idest prouisum de beneficio in vim nominationis.

a ¶ Satisfieri. prouidēdo eis de beneficijs.

c ¶ Primitus. ante alios postea nominatos.

d ¶ Oporteat. necessitatem [4] importat patet in ver. necessario in aut. de iudi. §. oportet. coll. vj.

τ eos pferri [a] quibuscūq3 [b] post[c] ea ab ipsis vniuersitatib⁹ [d] nominandis. ¶ Itē [e] φ vniuersitates teneant [f] describere [g] grad⁹ [h] no-

C. vnde vi. l. si qñ. Barto. i. l. j. ff. de inst. τ iu. iū. q. ix. nō op3. c. j. de p̄scrip. in. vj. vbi glos. c. cū ab vno. de re iudi. eo. li. vbi glo. alias si ho nestatem. xxv. q. j. c. j. vbi de hoc Panor. in. c. j. de li. ob.

a ¶ Preferri. not. [1] φ inter nominatos di uersorum annorum prius nominatus est prefe rendus omnib⁹ postea nomina tis: etiā si posterius nolatus pri⁹ nolationē insinuauerit τ diligen tior fuerit in acceptando. ad hoc c. eu3 qui. de pre. in. vj. c. tibi qui. de rescrip. c. ij. cū prior tpe l data potior sit iure. c. qui prior. de reg. iu. in. vj cū ibi no. nec attenditur insinuatio: s3 data nominatiōis: nisi forte dolus vel negligentia notabilis posset iputari antiq̄ori nolato. ar. d. c tibi qui. l ñ. c. si cle ric⁹. de r. in. vj. qd nō practicat. nā quocunq3 tpe veniat nolatus de negligentia nō arguit. p quo fa. iste tex. ibi primitus τ quibus cūq3 τc. qd est vbū affirmatiuū ni hil excludēs. c. solite. d ma. τ obe.

b ¶ Quibuscūq3. etiā magisqua lificatis: vt no. s. eo. §. insuper.

c ¶ Postea. i. i sequētib⁹ annis.

d ¶ Uniuersitatibus nō dicit fa cultatib⁹. solis [2] eñ vniuersita tib⁹ data ē hmōi ptās nolandi. s. in prin. hui⁹ §. ibi poterūt vniuer sitates τc. j. §. j. in princ. ideo non valent nolationes per facultatē decretorū vniuersitatis Parisi. suis baccalariis et licētiatis ali quādo date ob refutationē ipsi⁹ vniuersitatis q̄ solis magistris i artibus vult dare nolationes: cū tñ non debeat denegare oībus graduatis in quacunq3 facultas te: vt hic in prin. ibi suorum gra duatorū. s. c. §. insup. τ ibi no.

e ¶ Item φ vniuersitates in li teris nominationum gradus nu merus beneficiorum et qualita tes eorum exprimi debent.

f ¶ Teneantur necessitatem im portant. s. eod. c. j. §. sequuntur cu3 ibi no. ideo videtur φ taci turnitas istoru3 reddat nomina tionem surrepticia3. sicut de gra tiis expectatiuis legitur in qui bus op3 exprimere bñficia prius obtenta. vt. j. dicetur.

g ¶ Describere in literis nomi nationum.

h ¶ Gradus. de quibus debent graduati fidem facere collatori bus τ patronis. s. eod §. insuper. versi. qui de predictis nominati autem non alias q̄3 per literas nominationum quibus sup hoc adhibetur fides: vt hic. fa. c. post cessionem. cum ibi no. de pro. xj. q. iij. cure. l. nemini. C. de aduoca. di. iu. vbi [3] soli testimonio do ctoris credit sup scientia discipu li/ τ eius vita: lc. τ not. xlj. q. ō. j c. j. Barto. in. l. cum aduocatio. C. de aduoc. di. iudic. in. j. cōsti. ff. §. om nem. aliis autem literis in quib⁹ vocarent magistri doctores vel licentiati non crederetur. c. si pa pa. de priu. in. vj. cle. si summus. de sen. ex. p no. in. q. mer. per Io. an. in. c. non l3 actori. de re. iur in vj. Hēri. in. c. tua. de cle. p. Bald. in. l. administrātes. ff. de exc. tut. Queritur [4] quidam nomina tus vacans beneficium curatum petijt ab episcopo in vim nomi nationis: cui respondit epūs φ ei ostenderet literas nominatiōis τ insinuationis: τ examinatione facta si inueniret illū idoneu3 φ

1 Nolatus prius prefertur aliis.

2 Uniuersitātes sole nomināt.

3 Doctori credit̄ tur sup sciētia discipuli.

4 Nolatus an possit p epm examinari.

libēter p̄uidere: sed nolatus rñ: sionem epi p̄ refutatione accepit ⁊ a superiore collatione obtinuit epo vero postea illud bñficiū alij cōtulit: an debeat noiatus obti: nere: arguit q̄ sic. nam epo alr̄ fuerat exhibita noiatio tpe insi: nuationis: vñ tenebat̄ ilico proui

5 Gra: duat⁹ an: de: beat p̄ plātu3 exami: nari?

dere illi nolato: ⁊ collatio in 3tiū facta non valet. 3. eo §. statuit. ℣. si aūt. nec debebat eū examinare cū esset graduat⁹ q̄ fuerat exami natus per vniuersitatē: ⁊ de eius gradu ⁊ idoneitate satis 9stabat p̄ literas nolationis: vt dictū est. fa. regula cancellarie qua cauet̄ q̄ doctores in iure canonico vel ciuili ac in theologia vel medici: na: ⁊ qui per aliquot annos lege rint in artib⁹ magistri: necnō in altero iuriū vel theologia cum ri gore examinis licētiati ac bacca: larij in ipsa theologia non examī nent̄. videt̄ [5] eñ p̄latus face: re iniuriam vniuersitati volendo

6. Noia: tiones sunt si: cut grē expe: ctatiue

suū graduatum examinare l. di: sputari. C. de cri. sacri. et app̄roba tus non d3 reprobari sine causa. ar. l. vt gradatim §. reprobari. ff. de mu. ⁊ hon. l. grāmaticos. C. de pro. et med. li. x. nisi ergo epo cau sam p̄rōptam differēde prouisio: nis allegauerit: videt̄ eius rñsio refutatio. sed pro epo fa. quia pōt examinare sibi p̄ntatum a patre no. c. veniēs. ibi examinādi epis presententur. de ℣b. sig. in. vj. vbi doc. Pañ. in. c. cum aūt. de iu. pat. no. Jo. an. de ele. c. fi. in. vj. doct. in c. j. de cap. mona. eo. li. ⁊ electum cōfirmādū. c. postq̄. c. cu3 nobis. c. nihil. cum si. de ele. 3. de ele. c. j. §. facta. Aduerte. q̄ i dicto casu qui pēdet de facto epo duo pete bat a nolato: primo q̄ videret li: teras nolationis: ⁊ hoc nō potuit denegare nominatus: cum enim multa requirātur in nominatio: nibus: posset episcopus inuenire aliquos defectus: vnde non tene retur illi nominato p̄uidere: vel forte quia tacuit bñficia priora ⁊ qualitates eorum: vt hic: aut insi nuatio non fuit debite facta: vel quid simile: aut eius nominatio est posterior alia nominatione q̄ similiter fuerat epo p̄sentata. ⁊ multa alia veniunt vidēda in no minationibus que sunt [6] quasi gratie expectatiue generales ad beneficia: ⁊ in ipsis est iudican: dum sicut de gratijs: nisi vbi deci sum est 3trariu3: interpretāde sunt enim s̄m ius commune iuxta no. in decisi. ro. cccclij. q̄ verba gra: tiarū extēduntur ⁊ obligātur iu: xta ius cōe. vt ipse gratie amplio rem consequantur effectū. p̄ Jo. an. in regula: qui tacet. de re. iur. in. vj. in mercu. q̄ statutum in du bio debet interpretari secundu3 ius cōe. de consti. ex literis. de in reiu. ad nostram. iij. de ver. si. sup quibusdā. ⁊ rescriptū. not. Inno. in. c. fi. de eo qui mit. in pos. in. c. j. vt lit. pen. Bald. in. l. iubemus. C. ad trebel. Bald. ⁊ Bal. in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iu. secūdo vole bat epo examinare nolatum qd̄ est admittendum si nominatus erat ignotus: puta oriundus de alio episcopatu noiatus ab alia vniuersitate q̄ in illa que est in ciuitate episcopi. licet enim p̄ li: teras nolationis satis constet de gradu ⁊ sciētia: non tñ de vita et etate. ad hoc. j. e. §. item vt de cete ro: ibi: ⁊ approbatus. 3. e. §. j. ℣. ex his. p̄ no. p̄ Inn. ⁊ alios i. c. j late rañ. de p̄bē. ⁊ per iura secūdo all̄. nam periculosum est inexperto committere curam animarum. c. cu3 sit. de eta. ⁊ quali. fa quod le. 3 no. in. c. si forte. de elec. in. vj. et

epi interest? quin si indignū pro- moverit/puniēdus est.c.cum in cūctis.de elec.c. graue.de p̄bē.§. eo.§.statuit. ver.et nihilomin⁹.c. nihil.de elec.⁊ de ꝓmoto per eū tenetur in foro conscientie red- dere rationē.§. de elec.c.j.§.j. ver.scientes.cū ibi no.vnde dicit Inn.in.c.q̃ diuer- sitatē.de cō.prebē. ꝙ examinatio clericorū debet fieri in collatiōe beneficiorū per se non per ꝓcu- ratorē.l.ij. iuncta glos.ibi per se- ipsum.C.de his qui ve.eta.im.si tñ nominatus erat euidēter no- tus ⁊ dignus per diuturnam cō- uersationeʒ in loco ep̄ali vel al's debet admitti sine examinatiōe. per no.per Jo.an.in.d.c. postq̄. noti eñ nō sunt examinādi.xlvij. di.de petro.c.constitutis.cum ibi no.de ap.fallit in cōsecrando qui cuius notus sit:tamē examinat. priū.dis.qui ep̄s.no host.in sum. titu.de seru.§. quia iuria.hen.in c.cōsultationi.de tempo.ordi. nā ex quo apparet euidēter idone⁹ si ep̄s eum non admittit cōuinci tur de malitia.arg.ff.qui satisda. cog.l.si vero.in fi.vbi qui recusat idoneum fideiussorē tenetur in- iuriaruʒ.l.si creditores.ff. de pri. cre.ad hoc no.in.c. pastoralis.de iure pa.p doc.in.d.c.in Lateran. a ℭNumerum. sicut in gratijs expectatiuis.c.si ꝓponente.c.po stulasti.de rescri.nisi vbi proprio pape motu ꝯcedant.c.si motu ꝓ p̄bē.in.vj. cle. roman⁹.eo.tit.⁊ iō nūerus est exprimēdus in nomi nationibus vt sciat ordinari⁹ an nominat⁹ habeat beneficia vsq̄ ad numeruʒ vel valorem.de quo. §.eo.§.insuper.ver. qd̄ si aliquis. ⁊ vbi concurrerent plures nola- ti minus beneficiato prouideat.

minādoꝝ ac nūerū[a] ⁊ q̄litates[b] qualitatib⁹ no- tabilibus inhe- rentibus benefi

b ℭQualitates.not.[1] ꝙ in no- minationibus tria sunt exprimē- da.primo gradus.secūdo nume- rus beneficiorū nominādi.tertio qualitates eorum.et intellige de qualitatib⁹ notabilibus inhe- rentibus benefi cio de facto:puta faciēda est mē- tio de cura animarū si quā bene ficiū possessum habet.c.cum in il lis.de preben.in.vj.cle.j.eo.titu. secundū vnū intellectū exponen- do verbum alteri ibi positum de prius habito. Item si illud bene- ficiū sit dignitas.c. ad aures.de rescrip.fa.regula cancellarie que habet ꝙ in gratijs super benefi- cijs ecclesiasticis de qualitatib⁹ illorum: videlicet an dignitates personatus vel officia sint eisq̄ cura imineat animarū. ⁊ ad illa consueuerint qui per electionem assumi mentio fiat alias gratie sint nulle: que licet loquatur in qualitatibus beneficiorū impe- trandorū: idem tñ dicebant cōi- ter doctores ꝙ qualitates benefi ciorū obtentorū erant exprimen de.no.Host.in.c.postulasti.in.c. in nostra.de rescrip.vbi Jo.cald. Panor.in.d.c.ad aures. licet Jo. an.inclinet in contrariū.in.d.cle. sed primū verius qd̄ sequitur ibi Ges.et hic approbatur dictum ad nominationes. et ratio est[2] q̄ nihil est tacēdum de his que pos sunt mouere principē ad dene- gandum.c.cuius.de prebē.in.vj. c.super literis.de rescrip. ar.c. is cui.de preben.in.vj.spe.tit.§. nūc aliqua.versi. sed nunquid nocet. Fred.consil.cccxxv.de ro.decisio. dccij.Qualitates autē primi be- neficij possunt mouere papam ad negandum secundum ob re i dentiam ad quem ꝓpter curam

r Nota- tio tria cōtine- re dz.

£ Princi pē ōis q̄ mo- uere p̄nt tā- genda sunt.

animarū tenetur in primo et ob
vinculū quo primo astringit̄ pro-
pter qđ inuitus poterat in eo re-
tineri.xxj.q.ij.si qs iam.q̄ne ratio
militat in noīationib⁹. nā ex p̄di
ctis posset moueri vniuersitas
3 ad nō dādū noīationē/vel colla
Surreptio tollit per motum propriū.
tor ad nō cōcedēdū beneficiū isti
noīato:sed alteri min⁹ bn̄ficiato
⁊ indigēti q̄ nō haberet tot bene-
ficia.⁊ ad predicta fa.cle.si roma-
nus.de p̄bē.vbi ꝓuisio facta mo-
tu ꝓprio valet:licet qualitas vel
nūerus bn̄ficioꝝ primoꝝ non ex-
primatur innuens[3] a cōtrario
sensu ꝙ si non motu ꝓprio facta
eēt surreptitia censeret̄ ob tacitā
4 qualitatē prioꝝ bn̄ficioꝝ. de q̄li
Vniuersitatis motus ꝓpri⁹ an tollat surreptionē noīationis?
tate etiā residētie videt̄ facienda
mentio si primū bn̄ficiū reqrat re
sidētiā ex statuto vel ꝯsuetudine
eccl'ie.ar.c.si .de cle.nō resi. ⁊ per
hunc tex. ⁊ de bn̄ficio annexo qñ
due eccl'ie essent simul vnite: ita
ꝙ neutra subesset vel esset acces-
soria alteri: sꝫ vtraq; esset per se
p̄ncipal'r. Oportet eñ de vtraq;
facere mentionē.ar. d.cle.j.de p̄-
ben.c.j.in fi.de ꝯsec.ec.vel al.lib.
vj.l.gn̄aliter.ff.de fideiuſ.no.Do
mi.in.c sup eo.de p̄ben.in.vj.sed
vbi bn̄ficiū petitur tanq̄ p̄ncipa
le:⁊ illō bn̄ficiū habeat aliud be
neficiū annexū ⁊ accessoriū de be
neficio accessorio nō est facienda
mentio:vt no.Jo.and.in.d.c. sup
eo.ḿ no.de ro.deci.cccxix.ccclxx.
lꝫ Domi. vacillet. in.d.c. sup eo.
de ordine aūt annexo bn̄ficio nō
est faciēda mētio. ar.c.eis cui. de
p̄ben.in.vj.no.cal.in. d.c.in nr̄a.
Pan̄.in.d.c.ad aures.nec de red-
ditibus seu valore bn̄ficioꝝ pu-
to faciendā mentionē cū nec hic
nec alio iure caueat̄.ꝺ not.p Pa-
nor.vbi.ß.de ro. decisio cccxxxvi.
cccxcvj.tñ regula cancellarie vult
ꝙ impetrātib⁹ bn̄ficioꝝ a papa
exp̄mat̄ valor bn̄ficioꝝ obtētoꝝ
⁊ obtinēdoꝝ:qđ iure nō caueť:iō
in suis terminis seruet̄. Et nō est
faciēda mētio de qualitatib⁹ in-
herētib⁹ bn̄ficio de iure.ar.c.j.de
ꝯstitu.li.vj.de ro.deci.dcx.⁊ vide
oīno ð ro.deci.ccij.cclvij.ccccxiij.
cccccxlvij.cccccxlij. cccccclxxxij. cx-
iiij. Sed nunquid sufficit gn̄alis
bn̄ficioꝝ:puta nō ob.ꝙ alia bn̄fi-
cia obtineat etiā si fuerit curata
vel dignitates ⁊c. vt habet̄ in.c.
nō pōt.§.vl.de p̄bē.in.vj. Nō:sed
faciēda est expressio spālis:vt hic satꝫ
ptꝫ cū de numero ⁊ q̄litate eoꝝ
loquit̄:ad hoc cle.si.de offi.or.cū
ibi no ꝙ no.Archi.in.c.si.de offi.
leg.in.vj. Sed an ꝓcedat iste tex.
si vniuersitas[4]proprio motu
det noīationē? arguit ꝙ nō:quia
tūc videt̄ cessare vitiū surreptio-
nis p.d.c.si motu.⁊ ex quo noīa-
tus nō impetrauit noīationē:sed
vniuersitas eā motu ꝓprio ꝯces-
sit in quo peccauit ipse noīatus?
certe in nullo. videt̄ ergo valere.
ad hoc.l.j.C.de pe.bo.subla.not.
in.d.c.si.de offi.leg.in.vj.vbi Jo.
an.vult ꝙ motus ꝓprius legati
tollit surreptionē collatiōis que
ꝓueniret ex taciturnitate benefi
cioꝝ.idē domi. Anto.⁊ Pet.in.d.
cle.si.Cōtra.veri⁹.cū iste tex.gn̄a
liter loquat̄/⁊ dirigat̄ ad vniuer
sitates.ibi vniuersitates tenean-
tur ⁊c.iō habent seruare iura.c.j.
de ꝯstit.nec p̄nt cōtra ea facere.
iuxta no.p Jo.an.in.c.si.de off.ar
chipres.⁊ tendit in fauorē ordina
rioꝝ ⁊ noīatoꝝ:qꝛ p talē expres-
sionē bn̄ficioꝝ videbit ordinari⁹
inter noīatos qs plus ⁊ qs min⁹
erit bn̄ficiat⁹:⁊ ita ꝓuidebit mi-
nus bn̄ficiato:vt.ß.dictū est:nec
opi.Jo.an.cōiter tenetur: sed di-
cunt quasi oēs ꝙ.d.c.si motu.ha-

bet locū solū in papa qui est solu
tus legibus.c.pposuit.de cōcess.
prebē.non in legato qui hz serua
re iura: et qr ptās eius est quasi
extraordinaria 7 piudicās ordi-
narie potestati
ideo est restrin-
genda.de quo p
docto.in.d.c. si motu.in.d.c. si.de
offi.leg.in.vj. in.d.clem. fina.7 in
dicta cle.si romanus.

beneficiorū[a] que presentatiōis[b]

a ℭ Bñficiorū.de pensione ergo
quā obtinet nolandus ab, eccle-
sia nō vt bñficiū ecclesiasticū:sed
vt stipendiū:7 vt laicus.xxxij.dis.
si qui.nō est necesse fieri mentio
nez in noīatione.sicut nec in lite
ris ad beneficia.no.hostiē.in.c.
postulasti.de rescri .archi.in.c.
si motu.de preben.in.vj. Gei.in
cle.si.de of.or.secus forte videret
si pensio esset creata auctoritate
pape sup bñficio:qr tūc succede-
ret loco bñficij.ar.c.ad audictiā
de rescri.cū ibi not.per Jo.and.q
dicit q de tali pēsione est fienda
mentio in literis bñficialib9. vñ
videtur [1] q habēs pēsiones su
per bñficijs aut bñficia vna cuz
pensione vsq ad valorez du.cen-
torū florenorū camere esset inca
pax noiationis et tertie ptis bñ
ficiorū debite graduatis su.Ꝫ.§.in
super.per.q si aliqs.Ꝫ.eod.qd est
multū equum:tñ non est sine ali-
quali dubitatione cū di xsi. q si
aliquis loquatur in beneficijs.et
hic.§.similiter.sed ap.bñficiorūz
nō veniunt hmōi pēsiones:vt di.
c.ad audientiaz.vbi annua pen-
sio 7 bñficiū ponūtur vt diuersa.
c.cōsuls.de prebē.li.vj.vbi si man
datur prouideri alicui de bñficio
etiā vsq ad certā summā non po
test puideri de annua pensione:
nisi hoc in literis exprimatur:nō
est eñ beneficiū ecclesiasticū nec

vllam hz spiritualitatez in se:sed
est quid[2] mere tpale:ideo non
pōt pmutari cū bñficio.c.si.de re
rum pmu.c.j.co.tit.in.vj.ibi sua
bñficia.7c.vbi sola bñficia cum bñ
cijs pmutantur
no.Guil.7 alij i
cle.j.d lap. neg.
prela.ideo dicunt de ro.deci.ex.
q de hmōi pensione nō tenet im
petrans facere mentionē nisi eēt
ppetua cōstituta iure bñficij que
transfertur de psona in personā.
Sed nunqd de hospitali fienda
est mentio in noiatione.nō vide
tur.vbi nō habetur in titulum ec
clesiasticū.cle.ij §.vt autez.de re,
li.dom.ar.no.per Pau.in. d.cle.
si.de offi.ordi.7 per hunc tex.qui
loquitur de bñficijs ap.quorum
nō veniunt talia hospitalia nec
possent pmutari cū beneficio no.
Jo.an.in cle.j.de rerū pmu.Fre.
in trac.pmu.q.xiij.nec cadūt sub
gratijs etiam si habeant bñficiū
cis accessoriū.de ro.deci.ccclxx-
xiiij.ɔtra tñ est equi9.qr si noian-
dus exprimeret hospitale nō sic
de leui obtineret noiationem.ad
hoc qd no.Frede.ɔsi.cccxv.vbi
dicit q de tali hospitali debet im
petrans beneficium a papa vel
legato facere mentionem: quia
de omi eo quod posset mouere
papam ad denegandum gratiaz
debet fieri mētio in literis: vt di-
ctum est supra:sed nulli dubium
est q si impetrās beneficium de
hospitali faceret mentionem:pa
pa nō sic de leui daret gratiam.
b ℭ Presentationis:id est impe-
trationis nominationum.alij ex-
ponunt:id est tempore insinua-
tionis nominationis.sed primū
verius.non enim posset vniuer-
sitas dando nominationem diui
nare que bñficia haberet: nota

y Pēsiōnes pēr aliquē inhabilitare ad noīnatiōes.

z Pensio est qd mere tpale.

tus tpe quo eam insinuaret.
a ¶ Possidebunt.pacifice.ar.c.lz.
ij.de pbē.in.vj.c. cōmissa.de elec.
eo.lib.cle.si plures.de pbē.extra.
Jo.xxij. execrabilis.§.q vero.ver-
ba eīn sunt intelli-
genda cū effectu.l.
nomen.§.hēc.ff.de
ver.sig.c. relatum.

tempore possidebunt[a] sui
nominādi. ¶ Ita tamē q

3 Recredentia non facit aliquē pacificū possessorem.

de cle.nō resi.iō nō puto q nolan
dus teneatur facere mentionem
de bñficio cuius recredētiā hz:et
pendet adhuc lis sup possessorio
qz per recredētiā nō efficitur pa-
cificus possessor sicut per primuz
decretū in realibus nō cōsequit
missus verā possessionē sed custo
diam.aut vt alij volunt possessio

4 Possidere pacifice quis dicat.

nem cōmutabilē.qz infra annum
reo venienti et cautionē pstāti de
parendo iuri dz restituere fruct9
pceptos.C. de pscrip. xxx.vel. xl.
an.l.si quis emptionis.in.si.c.pa
storalis.§.pterea. de offi.or.c.j.et
ij.de eo qui mit.in pos. recreden
tia tn̄ nō equiparat oino primo
decreto:qz eā habens per lapsuz
anni nō efficitur verus possessor:
sed quotiescūqz euictus fuerit in
possessorio restituet fruct9.et limi

5 Beneficium nō adeptam possessionez pmutari pōt.

ta predicta nisi p habentē recre-
dentiā steterit quomin9 pacifice
possideat:ideo dz prosequi litē su
per possessorio.nec dz expectare
q pars aduersa psequat.arg. d.
c.licet.d.c.cōmissa.vbi paria sūt
pacifice possidere vel per posses-
sorē stare quomin9 pacifice possi
deat. dicere eīn cōtrariū esset so
uere aliquē in pluribus benefi-
cijs incōpatibilib9 sine dispensa
tione:in quibus haberet dumta-
xat recredētiā. Sed nunqd si ob-
tinuit in possessorio et moueatur
sibi questio in petitorio dicatur
pacifice possidere. vide not.in.d.
c.cōmissa.vbi late per Domi.qñ
dicatur pacifica possessio. Paul.
in cle.grē. de rescri vbi [4] dicit
q pacifice dicitur possidere qui
possidet sine cōtrouersia iuris et
facti iudiciali et extraiudiciali.
not.Panor.in.c. de
multa.de preb.vbi
moder.et no. pter
vbū. possidebunt:q
nō est necessario facienda mētio
in noiationib9 de beneficijs col-
latis: de quib9 nōdū erat adepta
possessio: lz per solam collationē
queratur ius in bñficio.c. si tibi.
absenti.de prebē.in.vj. Inno. in
c. inter cetera.de preben. Bal.in
l.j.C. de rerum permu.[5]Et pōt
permutari beneficium ante pos-
sessionem no.Imo.in cle.j.de re.
permu.qz hic ponderatur posses
sio nō ius:nec refert fuerit iusta
vel iniusta.argu.c.eum qui. cum
ibi not.de preben.in.vj.ideo si tē
pore noiationis erat noiandus
spoliatus beneficio suo non tene
tur facere mentionem cum per-
diderit possessionem.ff.de acqui.
pos.l.si id quod.de offi.deleg. cō-
sultationibus.cū si.secus in gra-
tijs expectatiuis.not.Joan.cal. et
Panor.in.c.in nostra.de rescrip.
Panor.in.c.cū teneamur.de pre-
ben quia in eis non solum de iu-
re in re:sed ad rem est fienda mē
tio.vt in.d.c.in nostra. etiam de
priori gratia. vt no. Joan.and.in
regula ignorantia.de reg.iur. in
vj.in mercu.Henri.in.c. postula-
sti.de rescriptis.non sic in nomi-
nationibus in quibus solum de
beneficijs possessio est fienda mē
tio. idem si per nominandos sta
ret quominus possideret per ea
que dicta sunt: aut si dolo desie-
rint possidere.l.qui dolo.ff.de rei
ven.c.pro possessore. de regulis
iuris.in.vj.

Collatores[a] non teneantur in eorum literis[b] huiusmodi non obstantias exprimere[c] siue descripta mentione de bene. ¶Item[d] quod omnia p̄dicta[e] beneficia per ordinarios[f] scilicet[g]

a ¶Collatores vel patroni.

b ¶Literis collationum vel presentationum.

c ¶Exprimere. cõcor. cle. fi. de officio or. cũ ibi no. Quid si nolat' ex refutatione epi obtineat collationē a papa vel legato: nõ facta mētione de prioribus beneficijs? videt qd nõ valeat. per di. cle. ꝛ c. fi. de off. leg. in. vj. vbi collatio legati non valet si non faciat mentionē de beneficijs collatarũ nec pape. c. si motu. de preben. in. vj. ꝛ debet hec dispositio trahi ad. d. c. per. l. leges posteriores. ff. de leg. et vitãda est iurĩ correctio. c. cum expediat. de elec. in. vj. [1] et nouũ statutũ in dubio debet interpretari ſm ius cõe: vt. ſ. not. in versic. gradus. quare intelligendus est iste tex. de alijs collatorib' a papa ꝛ legato: qui etiam de iure cõi non tenētur exprimere in eorū collationibus bñficia collatarũ. puto contrariũ verius: cum iste text' loquatur de oibus collatoribus. gñaliter ergo intelligatur. C. de vsufru. auti. dtas. vir. dist. si romanorũ. c. ij. de cõiug. le pro. nec ob. cõtra. q2 loquũtur in collationibus liberis. vtũtur eñ versi. collationis ap. cuius venit libera collatio non institutio aut alia necessaria dispositio. c. cum in illis. ꝭ. cum autē. de preben. in vj. c. fi. de offi. vica. eo. li. c. j. de insti. eo. lib. collatio autē que fiẽda est nominato in vim nominationis est necessaria.

d ¶Item q oia. [2] omnis vacatio turnum facit: vacationib' ex causa permutationis ꝛ simplicis resignationis exceptis.

e ¶Predicta. ſ. eodē. ꝭ. insuper. cum ibi no.

f ¶Ordinarios. hic dicũtur ordinarij inferiores a papa vel legato ad quos spectat collatio vel presentatio. c. ordinarij. de offic. ordi. in. vj. infra de pac. ꝑof. c. j. ꝭ. ordinarij. cu3 ibi no. licet eni3 legati possint cõferre beneficia simpliciter tñ nõ dicũtur collatores ordinarij: cũ potestas eorũ a iure sit accidentaliter introducta: ꝛ per factum ipsorum preiudicetur collatoribus ordinarijs naturalib'. glo. est not. in cle. ij. de offi. ord. pasi. in. c. fi. de cõfir. vti. l3 etiã papa sit ordinari' ordinarioꝝ. ix. q iij. cũcta per mundũ. c. fi. de fo. cõpe. tñ appellatione simplicis ordinarij ꝑpter eius prerogatiuã nõ venit per ea q̄ no. in. c. ij. in ver. dignitatum. de preben. in. vj.

g ¶Scilicet. restringit. et. ſ. eodē ꝭ. item circa. J. de annali. ꝭ. item fuit deliberatũ. ff. cõ. pre. l. si in vēditione. aliqñ exponit precedẽtia. ſ. in ꝑri. ꝭ. cũ itaqꝫ. ff. de of. pre. l. congruit. ꝭ. furiosi. et vult dicere q[3] bñficia vacãtia nõ semp faciũt turnũ: s3 vbi cõferunt p ordinarios. iõ vacãtia i curia que sunt pape a iure seruata. c. ij. c. ꝑhti. de ꝑbē. in. vj. ꝛ q̄ legat' non posset cõferre l3 hr̄e ꝑtãtem cõferendi bñficia qualitercũqꝫ vacãtia. de ro. deci. cccc lx. cxxij. etiã reseruata se. ap. nã aliud est dicere bñficia apud se. ap. vacãtia: et reseruata se. ap. de ro. deci. c. non cadũt sub noiationib'. ꝛ ad hoc. c. fi. ꝭ. in ꝑbendis. de consu. in. vj. nisi forte post mẽsem, qñ possunt per inferiores cõferri. c. statutū.

1 statutũ nouũ interp̄tet ſm ius cõe.

2 Vacatio q̄libet an faciat turnũ.

3 Beneficia i curia vacãtia ſi faciunt turnũ.

de preben. eod. lib. ꝛ in casu.c. si
apostolica.co.ti.ꝛ li.nisi iure pre-
uentionis a papa vel legato con
ferretur. Idē de aliis bñficiis va-
cantib⁹ in partibus nō eñ cadūt
sub noīationibus vbi per preuen
tionē per papā vel legatū cōfer-
rentur per hunc tex.in.c.§.j. vsi.
nec etiā.s.eo.q: noīationes non
possunt limitare potestatē pape
vel legatorū. Sed contra fa. qd
no.Archi.ꝛ Ioā.and.in no.in.d.
c.fi.ꝙ in deuolutis ad papam ex
negligētia inferiorū cadit optio
de qua in illo.c. quia illa confert
iure ordinario non de plenitudi-
ne potestatis.ꝛ text.de illis nihil
4 excipit.videtur ergo ꝙ in eisdem
cadat noīatio.dictū Arch.nō pla
cet Henri.in.c.abbate.de ver.sig.
q: cum in.d.c.fin.dentur.xx.dies
ad optādū impossibile esset ante
lapsum illorum.xx. dierū deuolu
tionem fieri ad papam: cum nec
ante currant sex menses compe
tentes epo ad conferendū.d.c.fi.
§.ne autē.c.nulla.de con. pre. et
c.q: diuersitatē.ꝛ dato ꝙ curre-
rent:non currerent nisi.xx.dies.
et residuū sex mensiū adhuc epo
superesset:et sic esset impossibile
effectū illi⁹ cōsuetudinis de optā
do durare tpe deuolutionis ad
papā.sic nō hꝫ locū ille.§.in p̄bē-
dis in talib⁹ bñficiis. sed Domi.
ibidē dicit ꝙ si canonic⁹ absens
ignorauit vacationē p̄bende: tūc
cū.xx.dies dati ad optandū cur-
rant a tpe notitie.vt ibi not.Ioā.
andr.iste poterit optare:q: papa
cōferēdo nō intēdit p̄iudicare iu-
ri alterius.facit.c. cū olim. de re
iudi.qd no.s.de elec.c.licet. in v.
impediri. sꝫ istud nō placet Hen.
vbi.s.vbi dicit ꝙ si possibile esset
ꝙ in deuolutis ad papā locū ha
beret cōsuetudo nō: credit ꝙ pa-

Beneficia per papam aut legatum collata non cadunt sub nomiationibus.

pam ligaret:q: nō ligat cōsuetu-
dine aut cōstitutione inferiorisꝫ
vt pꝫ in.d.§.in p̄bēdis.de iure iu.
uenientes.no.Ioā.mo.in.c. nō pu
tamus.de ꝯsue.in.vj. in.c.de cle.
egro.e li. Archi.xij.di.illud.Guil.
in extrag.Io.xxij.execrabilis. Hē-
ri.in.c.a nobis.de sen. excōi. in.c.
dilecto.de p̄bē.[4]Sic ꝛ benefi-
cia q̄ ꝯferunt p papā vel legatū:
aut iure preuētionis/aut deuolu
to nō cadūt sub noīationibus cū
ipsi nō ligētur modificationibus
ecclesie gallicane.oporteret etiā
eis insinuare noīationes si eis li
garētur: cū ante insinuationē nō
afficiant.C.eodē.§.statuit. cuꝫ ibi
no.nisi vbi conferrētur post acce-
ptationē ꝛ reqsitionē collationis
ab ordinario factas p noīatū:tūc
eñ est affectū beneficiū taliter ꝙ
alteri ꝯferri nō pōt p.d.§.statuit.
vsi.si aūt.iūcto v.ꝙ si qs. s.e §.j.
multi tñ aliter sentiūt in deuolu
tis p negligētiā prelatoꝝ q̄ dicūt
facere turnū in preiudiciū ipsorū
p̄latorū negligentiū illa cōferre.
perinde eñ est cōferre ꝛ neglige
re ꝯferre.arg.c.licet.ij.de preb.in
vj. Sed infra qd tps habeat no-
minatus acceptare ꝛ petere bñfi
ciū vacās nō est iure cautū: ideo
arbitrio boni iudicis videtur re-
linquendū.ff.de iure delibe.l.j.l.
cōtinu⁹.§.cū ita.de ver. oblig.ad
hoc.c.si clericus.cū ibi no.in v.si.
negligēter. de preben.in .vj. vbi
gratia sup bñficio vacaturo tolli
tur negligētia nō petētis primū
bñficiū vacās:sed qñ dicatur ne
gligēs. Io.and.ibidē dicit relin-
quendū arbitrio iudicis no.mo-
der.in.c.tibi qui.in fi de rescri.in
vj.Bonus autē iudex arbitraret
ꝙ dꝫ petere infra sex menses:qd
est tps iuris ad cōferendū.c.ij.de
ꝯces. p̄bē. ꝛ p̄ntandū in patrono

ecclīastico.c.j.de iu.patro.in.vj. quod si nolat negligens reputabit nec poterit amplius petere illud bñficiū.p.d.c.si clericus. et ita hʒ cōsuetudo. Sed pone nolat neglexit petere bñficiū debitum: et coferenda a quocunque modo (va: cauerint b alias scilicet q̄ ex cau collator negle: sit ꝯferre: ita q ex negligētia deuoluta est potestas cōferendi ad superiorē [1] an possit illud petere a superiore anteq̄ fuerit alij collatū: arg. q sic.c. si tibi absenti.de preben. in vj.l.mācipiorū.ff.de op. leg. de iu.de.ibe.l.si qs.et qđ iuo.in.d. c.si clericus.in versi.alia. q si neglexi petere beneficiū mihi debitū si nō ē adhuc alij collatū/ adhuc possum petere.qđ no. Archi. in.c.dudū.de pbē.in.vj. qđ expectans cū clausula acceptandi infra mensem pōt post mensem re integra acceptare bñficiū vacās qđ tū intellige vt not.in cle.j. de ꝯces.pbē.qñ erat canonicus.de ro. deci.cccxxxj.ad hoc.S. eo.§.j.ver. si quis.vbi superior ad quem deuoluit potestas conferendi bñficiū debitū graduato: tenet similiter idem conferre sicut primus collator tenebat: puta contra. q nō possit amplius illud bñficiuʒ acceptare: nec petere a superiore: qz ex negligētia sua illđ amisit.et potestas ꝯferendi nō est amplius apud collatorem grauatū p noiationē.ad hoc qđ no.La. et Jmo.in cle.si de beneficio. de pbē.no.S.eo.§.itē circa.q qñ mandatur prouideri per executorem certe et noiate psone: et illa negligit petere beneficiū: tunc habet locum.d.c.ij.de cōces.pbē. habet eñ petere infra tps infra qđ hʒ cōferre collator grauatus.vt p op.in.d.cle.nec ob.contra. qz loquuntur qñ res est oino integra: ita q beneficium nondum est collatum: et potestas conferēdi est adhuc penes collatorē grauatū. nec obstat.d.ver. q si quis. cum loquatur vbi fit deuolutio ad superiorem ex eo q inferior collator denegauit cōferre beneficiū graduato et alij contulit contra ordinem graduatorum: tunc eñ similiter tenetur superior ꝯferre graduato qui in petendo fuit diligēs. aliud est in casu pposito in quo tā noiat q̄ collator grauatus sunt negligētes: iō libera potestas ꝯferēdi deuoluta est ad superiorē.vñ credo q licet collator fuisset negligēs: non tñ noiatus: qz alienatus erat a mēte/ vel captiuatus/ vel iusta causa absens et p curatorē dimiserat q̄ mortuus erit: vel his si.tūc hoc casu bñficiū sibi debitū non pdit.nō eñ pōt dici negligēs q̄ potestatē expediēdi nō hʒ.c.fi. de elec.c.qz diuersitatem.de conces.prebē.ad hoc glo. in.d.ver.negligenter.

a ¶ Conferēda.hoc ł.fa.q bñficia [2] deuoluta p negligētiā plorū nō cadūt in turno. facit hic eñ cōditionē iuxta no.p Bal. in l.j.ff.de cōdi. et demō.in.l.si tu ex pte.de acq.here.Jo.de lig.l ca.verū.de cō.ap.vt si t sen'us benefi cia scʒ conferenda.i.si conferant per ordinarios. alij intelligūt intransitiue: puta conferenda.i.vbi habent conferri per ordinarios nec impediuntur conferre.

b ¶ Uacauerint. prebende ergo ecclesie in qua nō est certus numerus pbēdarū mortuis pbēdatis nō faciēt turnū: cū nō vacēt. c. ex pte.de ꝯces.preb.nec beneficium qđ est de mēsa plati: qz mortuo pl

1 Nota9 tus an possit petere benefi ciuʒ ad supio- rem deuolutū

2 Bñfi- cia de- uoluta an ca- dant sub tur no.

cario nõ vacat.cle.frequens.§.q: dã etiã. cũ ibi not.de ex. pre.cle. j.§.pmissa.vbi glo. de sup.neg.p. nec bñfic uȝ cõmendatũ p mortẽ cõmendatariũ fm illos q̃ dicunt primã vacatio: nẽ durare. de q̃ sa permutationis[a] vel simplicis magne.devo.§. not.S.de elec. c. lȝ.§.j.itẽ si prima vacatio fuit in partib[9] bñ cadet i turno: q: interim durãte cõmenda non potuisset notatus acceptare: sicut nec ordinarius conferre.no. Archi. in.c.nemo.de le.i.vj. nec bñficiũ qd fuit vnitum debite viuẽte et[9] rectore: cũ p mortẽ ipsius non vacet.sed ɔsolidatur cũ bñficio cui est vnitum.arg.insti.de vsufru.§. itẽ finitur.c. cõsultationibus. de dona.nec puto q̧ nolatio impediat vel suspendat vnionem que fieret viuente rectore per hunc textum: secus si fieret de beneficio iam vacante et debito nominato: licet aliter multi dicant in reseruatione: vt no.i.d.c.licet.§. j.in ver.impediri. nec optionem prebẽdarũ in ecclesia.vbi est cõsuetudo optandi: ⁊ non optata remanebit nolatio p.c.si.§.j.de cõsue.i.vj.de ro.decisi .ccxix.⁊ ccclxvj.ccciij.al's.cccliij.

3 gratie benefi: ciales non ex tendũ: tur ad benefi: cia ex cã per: muta: tionis vacan: tia.

a ¶ permutationis.concor.c.j.d re.pmu.in.vj.vbi gratie [3] beneficiales nõ extendunt ad talia vacãtia ex cã pmutationis: q: debent cõferri pmutare volẽtibus c.inter cetera.de pre.cle.j.de re. pmu.nisi vbi pmutatio non sorti ret effectũ ppter culpam vtriusq̧ vel alteri[9] resignãtiũ,no.S.eo §. sequunt.⁊ nisi fraudulenta foret pmutatio: vt.d.c.j.de re. permu. in.vj. ibi sine fraude.ij. de renũ. eo.li.pũta q: fit de bñficio qd spe: rabat primo vacare ab infirmo qui de eadẽ infirmitate decessit infra.xx.dies: vt in regula cancellarie si quis in infirmitate ɔstitutus: vel a senio cõfracto. arg. d.c. ij.cum ibi no.in ver. alicuius. nã senectus morbus est: ait Teren. alle.Jo.an.in.c. verum.vbi Panor.sumit arg.q̧ statutũ de casu infirmitatis hȝ locũ in casu senectutis.facit qd no. Jo.an. et Panor.in.c.iqm frequẽter.§.in aliis. vt lit.non ɔte. aut quia permutatur beneficiũ pingue cũ tenui. arg.c.q: verisimile.d presump. c. sup hoc.de renun. cõcurrẽtibus aliis ɔiecturis. quando permutat senex senio ɔfractus bñficiuȝ pingue cuȝ nepote iuuene habẽte tenne: quo casu tres presumptiones cõcurrunt.prima coniunctio sanguinis. ꝓsumendum eñ est q̧ caro ⁊ sanguis reuelauerit istaȝ permutationẽ.arg.c.graue. de pbẽ.scda ratio senectutis. Un dicit Archid.in.c. nihil.vij.q.j. q̧ facilius est admittenda resignatio egri q̃ senis: q: senex ꝓsumitur minus viuere q̃ eger.⁊ valde senex equiparatur grauiter infirmo.de cle.egro.c.j.lib.vj. nam senectus est propinqua morti. ideo senex presumitur ex senectute mortuus.ff.commo.l.si vt certo.§.nunc videnduȝ.fa.ff.de do. cau.mor.l. mortis causa capitur ⁊ ibi glo.tertia: quia non est verisimile q̧ quis velit beneficiũ pingue dimitere pro tenui.arg. d. c. sup hoc.ff.de p.l.cum de indebito.⁊ he ꝓsumptiones reddũt predictã pmutationem suspectaȝ et fraudulẽtã vsq̧ ad ferẽdũ sententiã annullatoriã cõtra eam.ar.c. afferte.de presump.C. de rei ven. l.indicia.no.Panor.in.d.c.q: verisimile.in.c.j.de cle. non resi.cõ

resignatiōis[a] faciāt turnū[b] respectu p̄sentationis[c] vel collatiōis illis[d] de vniuersitatibus vel studijs[e] faciende. ¶ Item vt decetero floreat sapiētia ⁊ vigeāt literarum studia: nullus ad titulos

muniter em̄ videm⁹ ista fieri in fraudē: presertim qn̄ senex moritur post modicum tēpus. ⁊ infra viginti dies post p̄mutationē: vt volunt de ro. decisi. ccclxi. vna tñ istarum presumptionū nō suffi: ceret ad iudicā-dū permutationē fraudulosaz de ro. deci. cxxix. sic intellige qđ no. Jo. an. i not. in. d. c. j. de re. p̄mu. Jo. de lig. in d cle. j. Frede. in tract. permu. q. xl. simul tamen iuncte sufficiunt nisi essent alie presumptiōes illas excludentes: quia senex non poterat secure morari in pingui beneficio vel alia similis. argu. c. ad supplicationē. c. nisi cum pridem. §. pp̄ter malitiā. de renun. vi. q. j. pastoralis.

a ¶ Resignationis. voluntarie ⁊ expresse. si em̄ bñficia vacent per suppressionem beneficij male facta. c. ex parte. de p̄stit. p̄ vxoratione clerici vel p̄ adeptionē ep̄at⁹: aut secūdi curati: facient turnuz: potius em̄ priuatione iuris q̄ȝ renūtiatione vacant. q2 cōpellunt inuiti ad illa dimittenda. de cle. cōiu. c. j. c. de multa. de p̄ben. c. cū in cunctis. de elect. siḱr moriens nō dicit cedere bñficio: aliud em̄ est cedere: aliud decedere. c. si. de verb. sig. lib. vj. fa. not. in. c. q̄uis. ij. de preben. eo. lj. in. c. susceptū. de rescrip. eo. lib.

b ¶ Turnum. si. ver. ȝ. eo. §. item placuit.

c ¶ Presentationis a patronis ecclesiasticis.

d ¶ Illis. graduatis et nominatis. Et pro id est.

e ¶ Studijs. generalibus priuilegiatis. ȝ. eodē §. sequuntur. et. §. sequen.

f ¶ Faciēde. speciale est q̄ in nominationibus bñficia[1] ex causa simplicis resignationis vacātia nō faciūt turnū: qđ nō extēderē alibi vbi plures alternatim cōferrent vel p̄sentarent. vt in casu cle. plures de iu. pat. . o. ⁊ si. puta vbi rex et ep̄s parisien. alternatim p̄ferunt p̄bēdas ecclesie collegiate sancti Thome de lupera in qua canonicatum ⁊ p̄bendā habeo: cū vacatio per renuntiationem simplicem sit vera vacatio. de renū. per to. ⁊ ad eam extēduntur gratie beneficiales. ar. c. susceptū. de rescript. in. vj. licet aliqui contra dicant q̄ impetrans primum bñficiū vacaturū nō dȝ habere vacaturū p̄ renuntiationeȝ: q2 impetratio intelligitur de vacaturo per mortē. argu. l. si q̄s sit ff. solu. matri. vbi Bal. et Jmo. ⁊ q̄ grē bñficiales sunt restringende. c. q̄uis. de preben. in vj. sed primū veri⁹. pȝ in. c. dudū. de p̄ben. eo. li. arg. a speciali. in. c. j. de re. permuta. eo. li. Sed quid in dicto casu ⁊ si vbi rex ⁊ episcopus p̄ferunt alternatim prebendas episcopus impeditur per nominatum libere conferre prebē-dam an p̄dat turnum suum? videtur de rigore qđ non: sed sequenti conferet. ad hoc de ro. deci. cxc. vbi dicunt in pari casu impeditum per expectantem non perdere turnum suum: q2 impeditus impedimento facti remanet illesus. c. significante. de pig. c. imputari. de reg. iur. in. vj. c. q2 diuersitatem. de conces. preben. hoc verum. quando ambo colla-

1 Bñficia simpliciter resignata non faciunt turnū.

tores sunt ecclesiastici.qz si vnus est laicus ipsi non preiudicaret per no.§.in pro.§.quibus ad plenū in ver.eneruantur.¶Item vt decetero [ ]primo ne pcipitata ꝛ indignorꝫ fiat

2 Diuisio textus.

ad gradus pro: graduū et honorum [a] assumamotio phibet. turnisi idoneus[b] et approbat[c] scdo℥ facientes puniuntur.scda ibi.contra.

a ¶Honorum.honor alit artes: vt ait Tullius.ꝛ naturaliter appetit.no.spe.ti.de cita.§.iā de citatione.versi.porro. ꝛ dicit lex ꝙ scholastici sunt ꝑ pmia et status honorificētiā inuitandi C. de assesso.l.j.§.in ꝑ §.qbus ad plenū. ver.quicqꝫ.quare autē scribat.(ho nor ꝑ h.no.Jo.an.in.c.ad aures. de re.ecc.nō.ali.in.c.si religiosus in no.de ele.in.vi.sed aliter dicit aulus gelius noctium atticaruꝫ. ꝛ no.hic magisteriū ꝛ doctoratuꝫ esse honorē.cle.ij.de magistr. ad quē [3] ꝑmoueri nō dꝫ nisi q̄ sit legitime natus.ff. de mu.et ho.l. honor.§.de honoribus. not ges. in.d cle.sed ibi dicit Car. flo.vsu non seruari.

3 doctor esse nō pōt q̄ illegitimus ē.

b ¶Idoneus.b.tho.quolibet.iij. q.iiij.dicit non esse licitū pcurare magisteriū aut doctoratum.si al's idoneus et ad bonū finē que rat et debito modo: sed platurā pſertim epatū: et si al's idoneus sit ꝛ ad bonū finē nunq̄ licitum esse.vt deducit An.in.ij.pte sum. tit.i.j.c.v. Aug tñ de ancho.in li. de potest.eccle.tenet non esse licitū etiā si idoneus sit ad magisterium.qd̄ si verum est peccarent q̄ admitterēt tales: sed durus est hic sermo cōdēnare tot ꝛ tātos. ꝛ Jo.an in cle ij.de magis. sequitur beatum Thomā per.c. in scripturis.viij.q.j.de quo Hen.in.c. qꝫ nonnulli.de magist.ꝛ vide, q.

4 Examinatio scholarium ꝑ q̄t dꝫ fieri.

mer.Jo.in.c.cum quid prohibetur.de reg.iur.in.vj.

c ¶Approbat'.a doctorib' [4] a quibus debet examinari. C.de pro.et medi.l.magistros.li x.ꝛ debent esse ad minus.vij. doctores examinante. .vt ibi no.ar. l.si qs.eo.ti.qbus debet presentari scholaris a suo doctore.C. de offi.ma.off.l.j.et semel approbatus in doctoremvel magistruꝫ:si postea reperit insufficiens pōt et dꝫ reprobari ꝛ insignijs doctoratus priuari.l.grammaticos.C. de pro.ꝛ me.lib.x.ff.de mu. et hon.l. vt gradatiꝫ .§.reprobari.vbi barto.de excu.tuto.l.sed ꝛ reprobari naꝫ in eis inbest publica vtilitas cum propter ꝑsumptionem gradus doctores ad multa publica officia admittantur: et imperitia multos ledunt. not. Panor. in.c. de illis.de despon.impu.in.c.cuꝫ secundum per ibi not. de prebē. vbi etiam dicit ꝙ examinatus et approbatus in licentia potest in examine doctorum reprobari: cum ex noua causa potuit inutilem se reddere: vt si fuit magnuꝫ interuallū inter licentiā et doctoratum.posset etiam dici ꝙ nō dato interuallo adhuc licite poterit reprobari in examine publico:qz anteq̄ aliquis adipiscatur gradum doctoratus debet ter exa minari.primo a doctoribus ꝑsentantibus.l.nemini.C. de aduo.diuer iudi.scdo a doctoribus sigillatim et in priuato examine.tertio in publico.ad hoc.d l. magistros.iunc cle.ij.de magist.cum ibi nota.per ges.Panor.in.c.non pōt.de re iudic.fa.l.j.C. de athle. lib.x.vbi athleta dꝫ trinaꝫ reportate victoriam in pugna anteq̄

eximatur a ciuilib9 muneribus. non enim pot in vnico examine deprehendi eius scientia. et ita not. Bart. in. d. l.j. Arch. in. c. de quibusdam. xxxvij. distin. et vide Bal. in auth. habita. C. ne fil. pro pa. vbi dicit[1] quod de moribus[a] et scientia[b] atque bene merito[c] doctorandus potest nec ita leuis et nimium precipitata[d] approbari per solum cancellarium studij.: quia collegium doctorum dolo versatur contra eum: si ipse cancellarius habet rei peritiam nisi ex forma statuti requiratur certus numerus doctorum in approbando.

a ¶ Moribus. arg. ex ordine litere boni mores preferunt scientie no. §. eo. §. j. ver. iuuenibus.

b ¶ Scientia. concor. l. magistro. C. de pro. et me. li. x. de p. qui inv. co. do. l. j. lib. xij. turpe enim est magistro scientiam in qua versatur ignorare. l. ij. §. post hos. ff. de ori. iu. ideo iurisperitus doctor minor vigintiquinque annis allegans se lesum non est audiendus tanquam allegans suam turpitudinem. ad hoc. l. j. C. quod et aduer. quos. cum ibi notatis per glo. et docto. quod no. Bart. in. l. sed et reprobari. ff. de excu. tu. l. professio. C. de mu. pa. li. x. et ibi no. et hoc vbi esset deceptus in iure et certat de lucro captando licet alius restitueretur. ff. de mino. l. et si sine §. j. si autem de damno licet non presumatur decipi: tamen si certum sit restituetur. ff. de condi. inde. l. sed et si me puta. de iur. et fac. ig. l. iuris. l. error. idem si esset deceptus in facto quod peritissimos fallit l. ij. regula. in prin. eo. tit.

c ¶ Benemeritus si. v. §. de elec. §. item nec credit. j. de nu. et qua. car. c. j. in fi. vnde viles et infames non debent admitti ad doctoratum: qui est dignitas. l. aduocati C. de aduo. diuer. iudi. Bartol. in. l. j. C. de no. C. com. l. prouidendum. C. de postu. l. iudices. de dig. lib. xij. et ibi Bar. vbi doctor dicitur nobilis. Jac. bu. in prin. ff. veteris. vbi dicit quod excommunicatus vel hereticus non pot esse doctor: quia iurat se fidelem ecclesie. ad h. l. fi. C. de iud. cum ibi no. per Bar. sed ibi Bal. contra et doctores approbantes debent iurare doctorandum esse habilem. C. de aduoca. diuer. iudi. l. nemini. not. in. l. magistros. C. de pro. et me. lib. x.

d ¶ Precipitata. not. contra momentaneos magistros et doctores qui plerique fiunt studio non completo et sine examine contra dictum Hiero. longo tempore disce que postmodum doceas. et sic viue. c. si clericatus. xvj. q. j. non potest quis in breui tempore multum addiscere arg. xlviij. di. §. j. c. tam literis. de in integ. resti. nemo enim repente fit summus. de peni. dist. ij. §. hec que de charitate: nisi ingenium suppleret tempora: vt not. l. d. c. tam literis. fa. quod le. et no. lxxvij. di. §. monachus tunc enim ingenium vtitur duplomate. l. continuus. ff. de verb. obli. [2] Secundum hoc aliqui baccalarij possunt licentiari per misericordiam: aliqui per rigorem no. Arch. de pe. di. j. que penitet. vt in mediocribus tempora determinata seruentur. de quibus no. in. c. cum eo. de elec. in. vj. in. d. c. sic viue. per Barth. in. l. petitionem. in. l. iubemus. C. de aduo. diuer. iud. in subtilibus autem breuius tempus per iura alleg. et dicit Pan. in. c. constitutis. de appel. et per illum tex. [3] quod scholaris notorie peritus potest transire sine examinatione/ vel saltem modica pro forma. ad hoc. xxiij. di. nullus. vnde Se

1 Doctorandus per solum cancellarium pot approbari.

2 Licentia pot dari duplex studentibus.

3 Scholaris notorie peritus pot transire sine examine.

ne bñficio capacis ingenii plusq̃
pro tẽpore auxisti. ⁊ hiero. contra
rufinum. in memoriter tenendis
preceptis doctorum ingenio pro
libris vtebantur. ⁊ ad paulijinge
nium docile ⁊ si
4 ne doctore lau-
Doctrina sine preceptore nequit haberi. dabile est: nõ est
tamen ingenio
confidendum c.
ne innitaris. de
cõstit. qđ est cõtra illos qui plus
credunt per se solos addiscere q̃
a doctoribus audiẽdo, qđ factuz
est. quia sermo per aurem conce-
ptus facilius in corde cogitatio-
nem generat. xliiij. dist. sit rector.
ad fi. ⁊ hierony. in pro. biblie. hz
nescio quid latẽtis energie viue
vocis actus ⁊ in aures discipuli
5 de auctoris ore transfusa fortius
Pecunia supplet imperfectũ sciẽtie. sonat. ad hoc cle. j. de magist. ibi
instructionis ⁊c. et dicit canoni.
prius oportet addiscere ⁊ postea
pdicare. xxxvj. d. §. ecce salomon.
et qui semetipsos instruunt ma
gistri sunt erroris: q: veritatis di
scipuli primitus nõ fuerũt. xxiiij.
q. iij. quid autẽ. ⁊ hiero. vbi. s. vt
intelligeres [4] te in sacris scri-
pturis sine mõstrante semitã nõ
posse ingredi ⁊c. qđ medicorum
est promittunt medici tractãt fa-
6 bula fabri. sola scripturarum ars
Homines dici nõ debent prorsus ignari. est quam sibi passim omnes vẽ-
dicant. scribimus indocti doctiq̃
poemata passim. ait Orat. in ru-
dibus tempus prolixius est ser-
uãdum. quia non sufficit in scho
lis diu fuisse: sed laudabiliter vi
xisse ⁊ bñ studuisse inquirẽdũ est.
xij. q. ij. gloria episcopi. in fi. argu.
C. de his qui ve. eta. impe. l. ij. not.
in. l. vnicaq̃. C. de pri. sa. scrin. li.
xij in. v. c. tam literis.
a Promotio. que plerũq̃ fit[5]
per corruptelam, ⁊ imperfectum

promotio[a] fiat. Nam (vt notum[b] est et cũctis ridiculosum[c]) multi magistrorum nomen[d] obtinent quos adhuc discipulos[e] magis es-

scientie supplet perfectio pecu-
niarum. dicit Io. and. in cle. ij. de
magis. promotus tamẽ ad docto
ratum per corruptelam doctorũ
nõ videtur doctor. Bal. in. l. athle
tas. ff. de excusa.
tuto. idez si per
saltũ fuerit pro-
motus. l. nemo.
C. de aduoca. di
uer. iu. vbi Bar-
to. ad hoc. c. j. de cle. per sal. pro
cum ibi not.
b Notum est per rei euidẽtiã.
c Ridiculosum. i. risu ⁊ derisio
ne dignum. xj. q. iij. ridiculum. C.
de le. l. fi. hiero. si quispiã adver-
sus mathematicos velit scribere
imperitus matheseos risui pate-
bit. xxxvj. di. qui de mẽsa. ⁊ de tali
scri. Ora. Parturiẽt montes: nasce
tur ridiculus mus. spec. ti. de ad-
uo. §. nũc de exordijs.
d Nomen sed re carent ⁊ effe-
ctu: sic multi sunt homies nomi-
ne ⁊ pauci re. vt ait Tullius. ad
denotãdum [6] q prorsus igna-
ri non dñt dici homines: sed po-
tius imagines hominuz. no. Io.
an. in. c. prudẽtiã. de offi. dele. ad
hoc. xl. di. multi. c. nõ oẽs. ij. q. vij.
e Discipulos. miserum est il-
los fieri magistros qui formã di
scipulorum nõ nouerunt. c. mise-
rum. lxj. distinct. de elect. cum in
magistrum. ⁊ imprudens est qui
statim dux esse desiderat cum ti-
ro ante non fuerit: et prius velit
docere q̃ discere. lix. distinc. si of
ficia. ⁊ quando ille efficitur pre-
latus qui vix poterat esse discipu
lus cecum animal deo offertur
xlix. dist. sacerdotes. ⁊ peccant ta
les indignos promouẽtes ⁊ pro-
moti qui anhelant. de quo per
Archid. xlviij. distinctio. §. j. Ioã.
an. in clemen. ij. de magist.

a ¶ Deceret. meli⁹ em esset pau cos idoneos pmouere/ q̄ tot illi=teratos.c.cum sit arg. de eta. et quali.cum ibi no. ⁊ hodie turba magistrorum inutiliū magistros contemptibiles facit.gl.i aut.de referen. in prin. col.ij. Panor. in c.j.de priui.in.c. solite. de ma. et obe. vbi dicit q̄ hodie vilescit di gnitas clericat⁹ ppter numerositatē.xciij.di.legi=mus.olim autem quia nō promo uebantur clerici/ indistincte ha=bebant in summo honore.

se deceret [a]. ¶ Contra facientes [b] aut venientes [c] priuilegijs [d] regalibus [e] eisdem vniuersitatibus cō cessis ipo facto sint puati. ¶ Itē [f] voluit dicta cōgregatio q̄ decre=tum [g] faciens mentionem quod ois futurus [h] romanus pontifex [i]

b ¶ Facientes.id est promouen tes indignos.

c ¶ Uenientes.indigni aspiran=tes ad promotionem

d ¶ priuilegijs.scholares habēt multa puilegia.no. Spec.titu.de reo.Bald.in aut.habita.C. ne fil. pro pa.aliqd.ꝫ.eo.c.j.§. sequunt.

e ¶ Regalib⁹. No. [1] q̄ pricepe secularis pōt cōcedere priuilegia vniuersitatib⁹ etiā eccl'iasticis si cut ecclesijs.lxiij.di.in synodo.iū cta gl.de in integ.rest.auditis.gl. et Inno.in.c.auditis.de prescrip. postea et Inno.in.c.veniēs. e.ti. quo ad tpalia.viij.di.quo iure. et ibi Archi.nō q̄ ad spūalia. c. tua. de deci.q̄ ptās cōcedendi priui=legium depēdet a superioritate quā hꞄ cōcedens sup re concessa. ideo non pōt rex vel princeps se=cularis dare priuilegiū sup spūa libus in quibus nullā hꞄ supiori tatē.xcvj.di.bene quidē. de con=sti.ecclesia. ⁊ no. q̄ hic benedic t regalibus: non papalibus: quia non potuisset congregatio galli=cana ponere os in celum.

¶ Item voluit.ro. pōtifex. pro=

uidere potest per reseruationem aut gratiam expectatiuā in for=ma mandati hic limitati de vno beneficio ad collationem in qua fuerint decem: et de duobus in qua quīquaginta.

g ¶ Decretū.ꝫ. eo.§.j.versi.non tamen.

h ¶ Futur⁹. sic non videbat in=cludi eugeñ.iiij. tunc papa: cum verbū futurus futurum respiciat non presens. aliquādo tamē vnum tēpus po=nitur pro alio.not.in.l.nulli.C.de epi.⁊ cle.in.l.talis scriptura.ff de leg.j.de vb sig.l.vbū.xxxij.q.v.si paulus.de cōse.di.ij.in christo.

i ¶ Romanus pontifex. nō puto q̄ hodie legatus de latere possit reseruare beneficia in hoc casu.⁊ alijs cas.b⁹ pape permissis per .§.j.ꝫ.eod.ver. reseruationes [2] vbi reseruationes pape ⁊ legato rum sunt dānate.iuncto versi.se=quen.non tamē vbi ab illa regu=la excipit casum permissum ro. pon.dūtaxat. de legato autē nul lam mētionem facit: nec in alijs locis vbi reseruatiōes pape per=mittunt.ꝫ.de elec.c.j. circa prin. ⁊.c.licet. exceptio autē firmat re=gulā in casibus non exceptatis. ff.de pe.le.l.nā quod liquide.§. vlti.xxxij.q.vij.dñs. vbi not. c.ij. de coniu.lepro.c.cum dilecta.de confir.vti.not.Joan.andr. super rub.de reg.iur in.vj.in no.Bald. in.l.j.C.de posthu.her.instit.licet nō extendat vel ampliet regulā ad casus sub ea non includibi=les: vt sentit Archidiaco. in. d. c. dominus.quia exceptio venit ad diminutionem regule: ergo non debet operari cōtrarium: scilicet

1 Princeps secularis pt vniuersitatibus et ecclesiasticis priuilegia cōcedere.

2 Reseruatiōes sunt dānate.

augmentū.ff.de le.j.l.legata in-
utiliter.no. bart.in.l.general §.
vxori.ff.de vsufr.lega.in.l.quesi-
tum.§.deniq3.de.fun.instruc. per
hoc dicit pe.de ancha.in.c.ij. de
off.vica.in.vj. q
si epūs cōcessit vi-
cario suo: q pos-
sit omnia q̄ ipse
collatione bñfi-
ciorum excepta
dñitatē: per hoc
nō poterit exer-
cere alia q̄ non
veniunt in gene
raliconcessione.
De quibus ha-
betur in.d.c.ij. itē vbi dispositio
vtitur v̄bo ro.pon.non extēditur
ad legatum quando non exten-
deretur ad episcopu3.ad hoc no.
per Jmo.in cle.ij.de offi.ordi.per
La.7 Domi.i.c. si abbatē.de ele.
in.vj.nec obstat q legatus de la
tere potest ea que papa sibi spe-
cialiter non reseruauit.c.qd trāś-
lationem de offi.leg. quia reser
uare beneficia vacatura in casi-
bus pmissis satis est reseruatu3
pape specialiter vt dictum est p
concilium cōtra quod non debet
tangere legatus.sicut nec phibi
ta per alia cōcilia tangere potest
dispensando aut alias contraue
niēdo.c.si.c.dilectus.7 ibi no.de
si.prei.c.dilecto.§.procurator.de
pben.vbi Panor.glo.in.c.cu3 di
lecti. de elect.no.in.c.si.de here.
in.vj.ad hoc.c.ex pte.de capel.
mo.per doct.in.c.j.de excel.pla.
in.vj. Panor.in.c. quod dilecto.
de cōsang.7 affini.in.c.ex parte.
de translactio. specu.ti.ij.§. nunc
tractemus .ver.de illo.7 §.nunc
ostendendum.ver.legatus .et.§.
supest.in si. j. colum.nec pōt ve-
nire contra priuilegiū ali.ui cō-

3 Legati gesta a q̄ credūtur facta.

4 Papa papatui renunciare pōt.

possit puidere[a] suo tēpore[b]: vel facere[c].puideri de vno beneficio respectu collatiōis i' qua fuerint decē: 7 de duobus in qua fuerint quinquaginta: extendatur simili-ter ad dominū nostru3 papam[d] modernū. ¶ Et quia in ipso decreto dicitur: q possit quilibet romanus pontifex modo tñ licito 7 honesto.7c. Uisum[e] fuit ipsi 9gre

cessum.no.in.c.pro Morum.de p-
ben. predicta intellige nisi habe
ret mandatum speciale de reser-
uando in casibus pape pmissis.
d.c.quod translatione3.tunc enī
auctoritati pa-
pe resuaret. Ea
enim[3] que ge-
runtur a legato
ex speciali man-
dato pape vidē
tur fieri a papa
secus de his q̄ fa
cit ex vi genera-
lis legationis.c.
cum olim.de cō
sue.c.hi.q.depre
ben.in.vj.no.J.de sub.cle.c.j.not,
spe.in.d.ver.legatus.

a ¶ Prouidere reseruando sibi
prouisionem beneficij vacaturi
alias per preuētionē 7 iure deuo
luto semper sibi licet.s. eod §.j.
ver.nec 7 iam.

b ¶ Suo tēpore.s. durante eius
pontificatu. Si enim[4] renun-
tiaret papatui.c. j. de renuntia.
in.vj.certum est q amplius con-
ferre non posset.

c ¶ Facere .dando gratiam ex-
pectatiuam cu3 executore ad p-
uidendum vel compellendum.

d ¶ Papam .Eugeniū quartū.

e ¶ Uisum.istud aduisamētum
non potuit nec potest imponere
legem pape.xxj.distinctio. infe-
rior.per no.s.eo.§.j.ver.adijciēs.
ideo.d.decretum in ver.non ta-
men intendit remansit vt iacet
validum: nec est ecclesie gallica-
ne interpretari illa verba: modo
tamen licito 7 honesto: cu3 factū
pape concernant: 7 inter pretā-
tio inferioris non ligat superio-
rem.c.cum venissent.de iudi.no.
in.c.j.de postula.p̄ rela.hec tamē
inter pretatio equa esset si fuisset

per concilium approbata.
a ¶ Mandatum [1] quod expirat morte mandantis vbi non est deuentum ad aliquem actum tendentem ad effectum mandati.c. si cui.§. ij. de pbe in.vj.cu ibi not. per doc. vt si ma datur mihi prouideri de bnfi cio. si autem per mandatum gratia erat facta: vt quia mihi cotulit canonicatum et pbendam si vacat: vel que primo vacauerit nulli alij de iure debitam morte madatis ante assecutionem preben de non expirat.c.si sup gratia.de offi. deleg.in.vj.de cuius.c. intellectu vide in de ro. decisi.cccl.

b ¶ Dirigendu olim mandatum bnficiale aliquando dirigebatur soli collatori vt prouideret de primo qd impetrans acceptaret: et tunc no est affectu bnficium etia si foret decretum irritans: nisi fiat ipsius acceptatio.c. qr cunctis.§. pe.de cocef. preben.in.vj.nisi acceptationi fuerit tepus prefixum cum decreto. tuc collatio interim aliter facta no valet.cle.j. de con cef. prebe. certum aute bnficium antequam vacet talis acceptare non pot.c.ne captande.eo.titu.in.vj. Aliqn de primo qd vacaret prouideri madabatur [2] et si papa cotulit canonicatum statim affecta est prebenda que tuc vacabat vel que primo vacabit nulli alij de iure debita.c.si postquam.c. dudum. de preben.in.vj. Si aut non contulit: sed madauit pruideri: tunc p psentatione literaru facta collatori non afficitur prebeda: nisi in gratia erat decretu irritans.c. dilectus.ij. et iij. de preben.c.si soli.de cocef.pbend.in.vj. aliqaando dirigebatur soli executori. vt compellat ordinariu ad conferendum: et talis non poterat prouidere.no.in.c.pro illoru. de pben in c.cum nostris.de cocef.prebe. in c.si.de prebe.in c.abbatem.de re script. sed habz gationi hoc debere fieri p madatum apostolicu collatoribus vel patronis ecclasticis dirigedu ne alteri confe insinuare et iter dicere collatori: rat: tunc no valet postea collatio: vt.d.c. si soli. et pot per censuram copellere contradicetes: alias sua ptas esset de lusoria.l.ij.ff.de iurisd.om.iud.c. ex literis.de offi. deleg.glo. et doc to.in.d.c.abbatem. aliquado soli executori: vt prouideat.c.mandato.c.si cui.de pben.in.vj.c.executor.de concef.preben.eo.lib. et talis non potest ordinariu copellere vt coferat: forma em mandati non patitur que seruada est.c. cum dilecta. de rescript.c.cui de non sacerdotali.de preben.in.vj. per Inno.in.c. ppofuit.de cocef. pben.Ioan.and.in.c.si capitulo. eo.tit in.vj.in no. sed pot inhibere: reseruare: et decernere irritum et inanc.d.c.qr cuctis. et ibi no.d. c.si soli.vbi glo.cognoscere de exceptionibus contra rescriptu vel eum cui debet coferre obiectis.c. ad aures. et.c.postulasti.de rescri. c.pastoralis.eod.titu.vbi Io.an. panor. et docto.in.c. de cete: o.de re iudi. Sed vtrum possit mittere in possessionem sine spali mandato? no. Inno. et alij in.d.c.quia cunctis.archidi.et Ioan.andr.in no.c.licet.ij.de p ben in.vj.docto. in cle. auditor. de rescript. aliqn collatoris executori: vt prouideat post negligentia collatoris et no prius: tunc per sola presentatione mandati factam collatori affectum est primu bnficium: et potest executor prefigere ei terminu ad

[1] Mada tu morte mandantis expirat

[2] Prebeda per qd dr affecta

cōferendū:quo elapso poterit cō-
ferre.d.c.ii capitulo.cum ibi not.
aliquādo vt ꝓuideat sub aliqua
conditione.c.si pro te. de rescrip.
in.vj.vel forma in literis appo-
sita.et an possit
assumere par's iuxta formā capl'i mandatū.de
tes cognitoris
ꝛ iudicis vel meri executoris et
informatoris.not.Inno.ꝛ alij do
cto.in.c.fi.de ꝑlum.c.fi.de trāsla.
pre.Compo.in.c.capitulū.de re-
scrip.glo.ꝛ docto.in cle.j.de offic.
delega.et vbi assumeret partes
informatoris non haberet neces
se citare aliquē.vt no.docto. vbi.
5 s.Bald.in.l.quinquaginta.C. de
ex.tu.qn̄qꝫ dabat ad ꝓuidenduz
ſm formā literarū legati.c.si apo
stolice.de preben.in.vj. qn̄qꝫ cuz
beneficio acceptandi non deter-
minato tēpore.d.c.quia cunctis.
qn̄qꝫ cum determinato tempore
acceptationis ꝛ cū decreto.d.cle.
j.de cōces.preben. qn̄qꝫ vt proui-
deat primo d canonicatu: ꝛ post
ea de ꝑbenda.ꝛ hoc erat commu
ne:qn̄qꝫ ecōtra.c.si clericus.de ꝑ
ben.in.vj.quādoqꝫ vt solū de pre
bēda ꝓuideat.d.c.si postq̄.quan
doqꝫ de vtroqꝫ vna cum officio ꝛ
dignitate.c.qꝛ sepe.de ꝑbend.in
vj.et cū clausula anteferri.c.pen.
eo.tit.ꝛ li.c.auctoritate. de cōces.
ꝑben.eo.lib.quandoqꝫ vt proui-
deat certe ꝑsone.quandoqꝫ incer
te.d.c.si cui.c.is cui.c. q̄uis.ꝟ.de
preben.in.vj.quandoqꝫ erat par-
tim ad compellēdum partim ad
ꝓuidendū.d.c.abbatem.c.tibi q̄.
de rescrip.in.vj. quandoqꝫ daba-
tur vt faceret alicui in tali eccle-
sia ꝓuideri vel ei cōpetens bn̄fi-
ciū assignari: ꝛ an talis sit tantū
datus ad cōpellendū vel etiā ad
ꝓuidendū.glo.ꝛ docto.in.d.c.ꝑ
illorū.l.c.cū nostris.de ꝯces.ꝑbi.

Cl'a si ꝑ alio ꝛc. sup intelli- gi' etiā si non fuerit exp̄ssa.

qn̄qꝫ dabat vt cōpelleret ꝓuisio-
ni facte parere.d.c.duduʒ.de pre-
bē.c.pe.ꝛ qn̄qꝫ dabatur mādatū
in forma pauperū.de qua in ca. si
pauper.de prebē.in.vj. aliqn̄ mo
tu ꝓprio.c.si mo
tu.eo.titu. ꝛ lib.
cuz si. ꝛ de pote
state executorū bn̄ficialium ꝛ for
ma processuū illorū.vide in spec.
tit.de act.ꝛ pe.§.super actionib9.
a ¶ Formā. vt in mandato inse-
ratur [z[clausula si pro alio non
scripserimus qui huiusmodi gra
tiam ꝓsequatur.q̄ ſm cōem opi-
nionē doct.etiam si nō inseratur
subintelligitur siue prima gratia
pendeat siue fuerit executata: qꝛ
litera.c. mandatū fundat se sup
grauamine.Vn̄ non intendit pa-
pa grauare eundē collatorē sup
ꝓuisione duorū: qd̄ patet etiā in
c.capitulū.de rescriptis.vbi pri-
mo recepto excluditur scd̄s in ea
dē ecclesia:nec apparet ꝙ ibi eēt
clausula si ꝑ alio.ad hoc.c.ex par
te.j.de offi.deleg. ideo quādo pa
pa vult secunduz recipi:apponit
clausulam nō ob.ꝙ pro alio scri-
pserimus.ad hoc bo.tex.in.c.duo
bus.in fi de rescri.in.vj.ꝛ ibi glo.
ꝛ moder.aliud erat in legato qꝛ q̄
licet non posset facere duas gra
tias pendere sub eodē collatore:
poterat tn̄ vna executata facere
secūdam etiā non ponendo clau
sulam nō ob.si pro alio.c. ꝑsenti.
de offi.leg.in.vj. sed profecto ibi
nō dicit' ꝙ valeāt secunde litere
non facta mētione de prioribus.
vel vt dicit Panor.in. d.c. man-
datum. fauetur legato qui tanq̄
habens ordinariam potestatē cō
currit cum quolibet collatore: vn
de non dicebatur grauare eccle-
siam nisi ex sola pendentia: cum
conferendo vtatur iure suo. pa-

rescriptis in antiquis: cum duobus[a] capitulis sequētibus. Et ꝙ talia mādata fiant sub vera data[b] nō tñ sub data retroactiua[c]

pa autez licet possit conferre oia bñficia non vult tñ vti hac potestate ordinariorū nisi hoc exprimat. arg. c. puenit. xj. q. j. Idē glo. in. d. c. presenti. sed Domi. ibi cōtra. ꝙ si fiat secūda reseruatio a legato ad instātiā impetrantis tūc de prima lz sit sortita effectū debet fieri mentio. ⁊ hoc puto verius per. d. c. mandatū. qr non est verisimile legatū voluisse eundē collatorē grauare duplici reseruatione: ⁊ impetrans a legato tenetur facere mentionē de qualitatibus de quib9 impetrās a papa. c. fi. de offi. lega. in. vj. cle. ij. de offi. ordi. Et ptās [1] legatorū lz sit a iure: tñ censetur extraordinaria ⁊ est restringēda vt est glo. no. in. d. cle. ⁊ posset saluari dictū Panor. vbi reseruaret motu proprio: ⁊ nō ad instātiā alicuius qr tunc non posset notari surreptio. Sed inter doc. est qō [2] an mot9 ppri9 legati tollat surreptionez. de quo no. s. eo. §. itē ꝙ vniuersitates. Sed hodie dictū dubiū circa legatum cessat: quia non posset amplius reseruare ex vi legationis: vt no. s. nisi haberet spāle mandatum de reseruādo: ⁊ tunc vice pape reseruaret. Quare in eius secūda reseruatione ponenda esset clausula: nō obstante ꝙ ꝓ alio scripserim9: sicut papa reseruaret. Cum ergo papa possit ꝓuidere de duob9 bñficijs respectu collationis in qua fuerint. l. scribēdo ꝓ secūdo deberet iuxta istam limitationē q̄ foret vtilis si fuisset approbata per concilium ponere clausulam: non obstante ꝙ ꝓ alio ⁊c. Sed quia vt dixi. s. congregatio gallicana non potuit imponere legem pape videtur valere scdm mandatū in casu predicto: etiam si de primo nō faciat aliqualē mentionē: nec ponatur dicta clausula non obstante ꝙ pro alio ⁊c. cum decretū cōcilij nō loquat: nisi velles dicere et forte bene ꝙ prouisio illi9 decreti intelligēda sit fm ius cōmune: qd habetur in. d. c. mandatum: cum iam notatis. Nam noua dispositio in dubio semper intelligenda est secundū ius cōmune: vt no. in. d. §. item ꝙ vniuersitates. in ver. gradus: ⁊ trahenda est ad veterem dispositionem. l. sed ⁊ posteriores. ff. de lega.

a Duobus capitulis. literis et c. abbatem.

b Data. cuius prioritas est attendenda. c. capitulū. de rescrip. c. tibi qui. eo. titu. in. vj. cum similib9: ita ꝙ primus in data in forma cōmuni prefertur secundo in forma speciali. vt not. in cle. j. de cōcess. preben. de ro. deci. cxxvij. si autem gratie sunt pares in data prefertur diligentior qui prius processum suuz fecerit. c. duob9. de rescriptis. in. vj. vbi glos. ⁊ docto. de ro. decisi. cccciij.

c Retroactiua. aliqui exponūt id est antidata: sed dic retroactiua que trahatur retro quo ad effectum: ita ꝙ preferatur secundus impetrans primo: puta si dicatur ꝙ b. secundus impetrans preferatur a. perinde ac si pro b. fuisset scriptū ante a. ⁊ habet vim clausule anteferri: aut si papa fecit gratiā puram a. in forma laudabilis: et b. cōditionalem in forma dignum arbitramur sub eadem data decernēs postq̄ idē b.

1 Legatorum ptās est restringēda.

2 Legati mot9 ppri9 an tollat subreptionē.

esset repertus idoneus irritum ꝛ inane a data presentiuꝫ quicq̄d sup hoc contigerit attemptari a quoqꝫ perinde ac si canonicatuꝫ eidē.b.cōtulisset ꝓsecuta gratie cō: ditionalis.b. pu

3 Pñtatio an liget man⁹ ordinarij.

rificationē ante vocationē pre: bēde ōꝫ preferri in assecutiōe eiusdē prebēde a quacunqꝫ sua diligentia nō obst. ꝓpter dictam clausulā retroactiuam in gratia ipsius.b.positam.not.de ro.deci. ccclxxxvj.decretū tñ alias non li: gat ante purificationē conditio: nis.vt le.ꝛ no.in cle.j.de concess. preben.Oldra.consilio.clxx.

ita ꝙ dictū mandatū non habeat subexecutionem[a] nisi post mensem a tempore sue presentationis[b] ecclastico p̄rono seu ecclia stico collatori aut eius vicario[c]

a ℭSubexecutionē.aliū text.hñt executionē. et potest intelligi ꝙ mandatum nō ligaret collatorē nisi post mensem a tpe presentationis.et sic beneficiū interim va cans nō esset affectū.vel aliter et

4 Ordiarij manus ligantur si suo vicario pñtatio fiat

melius ꝙ executor datus in mā: dato siue ad ꝓuidendū in negli: gentiā collatoris:siue ad cōpellē dum nō possit subexequi manda tum:siue ꝓuidendo:siue cōpellē: do nisi post mensem ꝛc. ideo ve rior litera habet subexecutionē. q: sic vult mandatū dirigi colla tori qui esset ei⁹ executor ꝛ in ne: gligentiam eius alius executor subexequeretur post mensem a tempore presentationis.

b ℭPresentationis[3]per quam solam non adimitur potestas cō ferendi ordinario. vbi:soli ordi: nario dirigitur mandatum sine executore ad ꝓuidendum: nisi in tribus casibus: qui habētur in.c. si soli.de concess.prebend.in.vj.si autem cum executore ad ꝓuidē: dum sola presentatio ligat ma: nus ordinarij.c. si capitulo. eodē

titu.ꝛ lib. ꝛ no.in.d.c.si soli.hen in.c.cū olim.de preben.doct.in.c. capitulum.de rescriptis.

c ℭUicario.not.[4]ad afficien dum beneficiū ꝛ ligandū manus ordinarij suffi cit p̄sentare mā datū ap.suo vi cario in eius ab sentia.ad hoc c.c. eam te. cum ibi not. per Innoc. de rescript.idem in insinuatione nominationis et gradus exhibitiōe. ꝫ.eo.§.statuit. contra tñ dicebāt Cōpost.in.c.capitulū.de rescrip. in glo.mag.versi. item quid si ad solum.Archi.ꝛ Jo.and.in.c.si so li.de concess.prebē.in.vj.Jo.and. in.c.si capitulo.eo tit.ꝛ lib.in no. vbi dicunt nō sufficere fieri pre sentationē vicario.facit.d.c.si ca pitulo.ibi capitulo ipsi facta ꝛc. d.c.si soli.ibi ordiario ipsi ꝛc.cle. causam.in princi. cum ibi not.in versi.specialiter.de elect.q̄d not. spe.titu.de ap.§.j.circa medium. ideo dicebāt ꝙ si epō in remotis agente mandatū fuit presenta tum eius vicario vel capitulo:et epō hoc ignorans prebendā pri mo vacantē contulit:tenet colla tio.etiā si vicarius haberet spe ciale mandatū ad conferendū:qr per constitutionē vicarij non au fertur potestas epō quin confe rat qñ vult.ff. de postu.l.j.§.pen. c.dudum.§.nos igitur.c.q̄uis.ij. de p̄bē.in.vj. nec poterat presen tatio facta vicario vel capitulo li gare epm ignorantem nisi fieret in subsidiuꝫ:cū epi copia haberi nō posset.vt no.Jo.and.in.d.c. si soli.Unde tūc sufficiebat intima tio taliter facta.et epō existēte in loco sufficiebat scientia.arg.d.cle. causam.vbi sufficit fieri intima

tionē in tali loco q ad notitiam intimati possit verisimiliter peruenire. vt. ibi vult La. ad hoc gl. in cle. q̃uis. de fo. cōpe. in versic. t diocesanis. sed vides eorum opi. nō habere locū oīno in p̄dictis duobus casibus. ex quo sequitur q licet eps absens contulerit beneficiū vacans ignorās insinuationem mandati ap. vel noiatio nis fuisse factam suo vicario non valere collatonē in preiudiciū apostolici vel noiati. cū eps t vicarius eius in hac parte pro eodem reputentur. c. ij. de cōsue. in vj. romana. de appel. eo. li. vnde excōicato epo vel suspenso vicario officiū conquiescit. c. j. cū ibi no. de offi. vic. in. vj. Lud. in fin. in. c. als nihil oparetur insinuatio facta vicario: nisi ligaret epm qui tenetur de facto sui vicarij. de rot. decl. ccccxxxij. qd not. S. de ele. c. j. §. facta. in ver. ea vice nisi q̃cito sciuerit purgauerit cōmissa per vicariū. C. de exac. t trans. mi. au. l. fi. li. xij. de ro. decis. cclxxxij. t gestū a vicario epi dr gestū ab epo. glo. in. c. j. de ca. mo. li. vj. in ver. epos. Sed nunqd [1] sufficit noiato. peterej a vicario gñali beneficiū vacans. arg. q sic. qz licet non possit ea que sunt mere gratie: pōt tñ facere et expedire ea que sūt iustitie t necessitatis. no. Guil. in cle. j. de offi. vic. mod. in. c. fi. eo. ti. in. vj. puta licentiare ordinandos. c. cum nullus. de tē. ordi. in. vj. excōicatos absoluere. arg. c. j. de ma. t obe. eo. lib. instituere presentatos a patronis. c. ex frequētibus. de insti. t ibi doc. glo. in cle. anditor. de rescrip. ar. c. j. de isti. in. vj. Lud. in fin. in. p. confirmare electos c. dilecto. de preben. ar. c. cū o l m. de maio. et obe. not. in. d. c. fi. in eum enim videtur generaliter translata potestas epo absente, sicut l capitulum mortuo epo: cū mors t absentia equiparentur quo ad hoc. no. Inno. t doc. in. c. ad abolēdā. de here. ad hoc. l. mulier. §. fin. ff. de v̄b. sig. c. si delegatus. de offi. dele. in. vj. c. q̃uis. de p̄cu. eo. lib. ibi: aut in longuȝ peregrinari. de sepul. c. vl. C. de ap. cū post. qd no. Jo. an. i. c. li ȝ vnū. de of. dele. in vj. hen. in. c. p̄ndctā. e. ti. ad fi. j. di. qd no. Do. i. d. c. fi. de of. vica. i vj. q vicarius gñalis cui eps dedit ptātem recipiēdi resignationes ex causa permutationis pōt conferre beneficia sic resignata. nec ob. d. c. fi. qz loquitur in collatione libera non necessaria. sicut est illa que fiēda est cōpermutantib⁹. cle. j. de re. per mu. t verisimile est q eps dando mandatū de recipiendo resignationes causa permutationis voluit dare ptātem conferendi q̄ necessario illis debet fieri maxime q eodem cōtextu in beneficijs renūtiatis animo pmutādi recipiatur vtriusq renuntiatio: t fiat vtriusq collatio: contra tñ dicunt de ro. decis. xliij. ergo poterit vicarius conferre beneficia noiatis cū talis collatio nō sit libera sed necessaria: ita q collatio per epm alteri facta nō valeret. d. §. statuit. versi. si aūt. hec vr in hoc ḡuari eps cū in ɔferēdis bñficijs hmōi noiatis careat liberalitate dādi: nō non videtur donare. ar. ff. de do. inter vir. t vxo. l. si quis pro vxore. de le. ij. l. vnū ex familia. puto ɔtrū verius: qz [2] vicarius gñalis nō pōt cōferre bñficia: nisi habeat speciale mandatū. d. c. fi. de offi. vic. nec cōsentiente in collatione ecclesie vacātis pro epo absente. ar. c. j. §. si vero. cū ibi not. ne se. vac. in vj.

1 Noia to an sufficiat a vicario generali bñficiū petere.

2 vicar⁹ gñalis an possit conferr bñficia.

Frede. ꝯſ.·cclix.licet Archi.con⸗
tra.in.c. reatina.lxiij. diſ.fruſtra
5 igitur ab eo peteretur collatio:
vicarij cum nō poſſit dare qd nō habet
ſi pl'es c.daibertum. j.q.vij.de iu.patro.
ſint an qd autem. refutatio ergo vicarij
ſit oib⁹ nihil opabitur nec deuoluet po⸗
iſinua⸗ teſtatem conferendi ad ſuperio⸗
tio fa⸗ rez: qꝛ ꝯ:loꝝ eadē eſt diſciplina.
ciēda. ff.de his qui ſunt ſui vel alieñ.
iur.l.j.ꝛ vbi nulla petitio/ibi nul
la refutatio.l. ſi pupill⁹.ff.de ver
bo.obli.priuatio eñ preſuppo⸗
nit habitum. c. ad diſſoluēdum.
4 de deſpō.impu.facit.d.§.ſtatuit.
vicario et hic.vbi de collatione bñficioꝝ
ex dio⸗ nō fit aliqua mentio ꝙ poſſit fie⸗
ceſim ri per vicariū:imo ſatis innuitur
pt fieri ꝙ nō poſſit fieri in.d.§. ſtatuit.ꝟ.
iſinua⸗ ſi autē.ibi:illi ad quos beneficio⸗
tio. rum ꝛc.ad hoc op. d.c.eam. cum
ibi no. per Inno.vbi licet capitu
lum ſe.vacan. gerat vices epi:ta⸗
men non poteſt ꝓuidere expectā
ti de beneficio:cuius collatio ad
5 epm ſpectat. Item queritur[3]ſi
Benefi plures ſint vicarij ſimpliciter cō
cij col⸗ ſtituti: an ſufficiat vni preſenta⸗
latio pt re mandatum vel inſinuare no⸗
fieri ex minationē?argu.ꝙ non: quia cū
dioce⸗ ſint ordinarij:vt not.Innocen.et
ſim cō⸗ Jo.and.in.c.tua.de offic. vic. Jo.
ferētis. and.in.c.ij.eo.titu. in.vi. habent
iuriſditionē inſolidū: et quilibet
poteſt ſeparatim procedere:niſi
aliud dictum fuerit in eorum cō⸗
ſtitutione.ar.l.j.ff.de of.con.l.im
peratores.ad munici.no.Bart.in
l.ſi vni.ff.de re iud.in.l.j.§.ſi plu⸗
res.ff.de exercito.glo in.c.vt offi⸗
cium.de hereti.in.vi. iuncta glo.
in.c.ij.de arbi.eo.lib. ꝛ ibi domi.
Joan.and.ꝛ Panoꝛ.in.c. pruden
tiam §.j.de offi.delega.licet ꝯtra
no.La.ꝛ Do.an.d.c.ij. de offi.vic.
ex quo tamen cauſa eſt inchoata
coram vno nō poteſt alter ſe im⸗
pedire: niſi primus ſit impedit⁹.
per.d.l.ſi vni.cum ergo vnus ſine
altero ꝓcedere poſſit vtriſqꝫ eſt
fiēda iſinuatio:ad hoc ꝙ vtriuſ⸗
qꝫ impediatur cōferendi ptās. ꝑ
no.ſ,eo.d.§.ſtatuit.in verſic.ſpe⸗
ctat.Sed cōtra.puto qꝛ oēs vica⸗
rij cenſentur vna perſona et re⸗
preſentāt perſonā cōſtituentis a
quo fluit eorū ptās.d.c.ij. de con
ſue.cū ſi.vnde ſicut inſinuatio fa
cta vicario ligat dñm multofor⸗
tius debet ligare eius cōuicariū.
cōtraria aūt ꝓcedunt qñ plures
habent poteſtatē cōferendi inſo
lidum nec vnius ptās dependet
ab alio. nec repreſentant perſo⸗
naz vnius.puta ſi eſſent duo epi:
qui ex ſpali diſpoſitiōe pape pñt
preſici eidē epatui:vt leg.ꝛ no.in
c.non aūt.vij.q.j.no.Joā.an.in.c.
duobus.de re iudi.vel duo ordi⸗
narij habentes collationē inſoli⸗
dum ex priuilegio vel cōſuetudi⸗
ne vel de iure.vt in duobus epis
diuerſarū.dioceſum quibus ea⸗
dem eccleſia eſt ſubiecta:qꝛ poſi
ta eſt in limine dioceſuz vtriuſqꝫ
vt eſt glo.not.in.c.licet.xvj. q.iij.
not.Panoꝛ.in.d.c.duob⁹. In his
eñ caſibus ꝛ ſi. nō ſufficit facere
inſinuationē vni vt ligetur alte⸗
rius manus.Sed an[4]valeat
inſinuatio facta vicario exiſtenti
extra dioceſim?ſic poſſet eñ ſi ha
beret mādatū ad cōferēdū[5]be⸗
neficia cōferre extra dioceſim ſi⸗
cut epa.iuxta no.de offic.leg. no⸗
uit. per Inno.in.c.qꝛ diuerſitatē.
de cō.pre.qꝛ vicarius eſt ordina⸗
rius.vt dictū eſt.not.Pañ.in.d.c.
duobus.ꝛ cōferre eſt voluntarie
iuriſditionis. ideo extra territo⸗
riū fieri pōt.ff.de offi.ꝓcō l.ij. idē
Do.in.d.c ſi.de offi.vic.nec ob.c.
ſtatutū.de preb.in.vj.qꝛ illud eſt
ſpāle in beneficijs vacātibus in

curia. Quid sic vicarius fuerit re uocatus et ignorat reuocationem? Dic quod si etiam noiat' eam ignorauerit valet insinuatio: valent enim gesta per vicarium si ignorat reuocationem.l.si forte.ff. de of.pre.vbi licet per aduentum successoris primus sit reuocat'.l.j.ff.de offi.proc. Aug.l.meminisse.de offi.proc. tamen valet quod agitur per primum si ignorat reuocationem.no.Lud.de ro.in singu.quod no.Bar.in.l. barbarius.ff.de offi.pto.et p.d.l.si forte.dicit Bal.i.l.fals'. C.de fur.quod gesta per episcopum remotum vel translatum aut iudicem reuocatum inscium fuere uocationis valent nisi esset reuocatus ob delictum suum.c.j.§.adijciebatur.de con.prebe.li.vj. Inn. in c.qualiter et quando.de accu. in c.veritatis.de do.et contu. Sed nunquid[1] sufficiat insinuare sequestro beneficij?hec questio pendet ab ea:an sequester pendente sequestro possit presentare vel conferre.et Inno.dicit quod sic.in.c. examinata.de iudi.quia habet colligere fructus:presentatio autem et collatio sunt de fructu.no.in.c.cum olim.de maio.et obe.in.c.cum bertoldus.de re iudi.idem Ioan. de lig.in.d.c.examinata.de ro.deci. ccccxiiij.Pau.in cle.j.de sequest. pos.sentit Frede.consi.clxvj.in sequestro posito ab episcopo secundum formam cle.j.de sequest.quem dicit habere administrationem omnium fructuum temporalium et spiritualium.sed do. Ant.et Panor.tenent contra.quia sequester presertim necessari' auctoritate iudicis positus non possidet.l.interesse puto.ff.de acqui. pos.vbi doc.et in.l.j C.de prohi.sequestra.d.c.examinata.cum ibi not.vbi docto.Et ibi dicit Henr. quod[2] manu regis apposita rei

contentiose non priuat aliquem possessione sua.et talis sequester fructus colligit nomine alieno:quos ibi restituere victori.c.j.de sequest. pos.d.cle.j.ad hoc.d.c.cum Bertold'.vbi creditor habens in sua absentia[a] vt bene in pignus iuspatronatus cum vniuersitate non presentat:quia fructus colligit in nomine alieno.et dicit Pan. vbi supra quod nec etiam qui primo possidebat pendente sequestro poterit presentare:quia non potest colligere fructus.ad hoc enim fit sequestrum ne possit ab aliquo hoc ius exerceri:sed pro primo dicto Inn. vt ferunt interuenit arrestum in parlamento pro quodam sequestro comitatus de stampis. Sed vbi nullum sequestrum adhuc factum est cui contendentium debet insinuari: hec pendet ab illa questione an pendente lite alter litigantium possit eligere/ vel presentare. de quo le.et no.per glo. et doct.i.c.ex literis.de iu.patro.c.ij.de resti.in integr.Similiter posset queri in firmario beneficij vtrum possit presentare?de quo le.et not.in.d.c.ex literis.in predictis autem casibus etiam ponendo quod sequester vel firmarius possunt presentare:tamen insinuatio eis facta non transiret ad beneficiatum finito sequestro vel firma:cum non sint vicarij generales. per no.in.d.§.statuit.in ver.foe ctat. ij.idem queri posset an sufficeret insinuare coadiutori:et in casu quo posset conferre sic:alias non.quod dic vt no.s.eodem.c.j. §.j.in versi.iurisditio.

a ¶ Absentia.concor.c.cum nullus.§.episcopo.de temp.ordi.lib. vj.c.statutum.de preben.c.vt commissi.c.fi.de here.eo.li.s.de elec. c.licet.§.censuit.ar.ergo a contrario:non sufficeret insinuare vica

1 Sequestro beneficij an possit insinuatio fieri.

2 Posset non tollit per appositionem manus regie.

rio in presentia prelati. nam presentia[3] dñi revocatur eius vicarius simpliciter constitutus. aut suspenditur eius iurisditio si fuerit a dño constitutus quotiescunque
3 Vicarius revocatur per dñi pñtiam.
eum abesse contingeret. argu. c. si quē. de pcu. lib. vj. c. antiqua. de privi. vbi patriarcha non debet deferre crucem in presentia pape. l. penul. ff. de off. pcō. vbi pro consul qui erat deputatus ad regendā provinciā statim cum ingreditur vrbem debet deponere imperiū. et sic nullam potestatem
4 Officialis iurisditio non revocatur per epi pñtiā.
exercere ppter reverentiā principis qui eum constituerat. fa. l. meminisse. ff. eo. titu. c. volentes. cum ibi no. per glo. et doct. de offi. leg. qđ not. Hostiē. in summa. de maio. et obe. §. et ad quid versi. qđ si duo. quod vbi minor habet iurisditionem a maiore non potest eam exercere in presentia maioris: quia eam revocat. in casu quo potest. ff. de iudi. l. iudicium solvitur. C. de offi. re. pro. l. potioris. Henr. in d. c. antiqua. ad hoc qđ no. Pañ. in. c. dilecti. de ap. in. c. si quis contra clericū. de fo. cōpe. quod de appellatione interposita a delega-
5 Collator qñ dicatur absens.
to epi non pōt cognoscere eius vicarius si eps est in diocesi vel in loco ppinquo. ar. c. si contra vnū de offi. deleg. sed Jo. an. in addi. spec. titu. de offi. vicarij sentit qđ ex sola presentia epi non revocatur vicarius. dicit enim quod aliqua possunt vicarij in absentia epi quę non possunt in presentia: vt patet in concor prealleg. idē Pañ. consi. lxxxix. col. ix. fa. c. romana. circa fi. de offi. ordi. in. vj. qđ not. in cle. Quis. de fo. cōpe. in ver. diocesanis. vult Domi. in. c. licet. de offic. vic. in. vj. vbi dicit quod vicarius epi pōt exercere illa que pōt in psentia epi sicut in absentia. preter illa quę sunt a iure excepta. dic quod si absentia epi fuit causa finalis vicariatus epo reverso finitur: puta eps volens peregrinari, constituit vicarium simpliciter certe finita peregrinatione quę fuit causa mandati finitur mandatum vicariatus. fa. c. si pauper. c. nō potest. de prebē. in. vj. ff. pro solu. l. actione §. itē si alicuius. l. penul. C. de testa. mili. insti. de excusa. tut. §. item hi. C. de cura. fu. l. fi. qđ not. in. l. qui mutuā. §. non ideo. ff. manda. per Domi. in. d. c. si quē de procuratore ad negotia dato a dño volente peregrinari quod revocatur finita peregrinatione. sed vbi[4] absentia non esset causa vicariatus non finiretur per presentiā epi. puta de officiali: qui vt vides iurisditionē exercet et in psentia et in absentia epi. idem si solitus esset habere vicarium in pñtia. et in talibus considerāda est principaliter intentio constituentis. c. petitio. de pcura. cum ibi not. per doct. sed qñ dicatur hic collator vel patronus absens? qñ nō est in eadē provincia. C. de pscrip. long. tēp. l. fi. xvj. q. iij. §. pscriptionū. et. c. placuit. c. romana. §. pe. de offi. or. in. vj. vel in civitate. c. vbi periculū. §. j. de ele. in. vj. cle. causam. eo. ti. c. sua. de offi. vica. vel in diocesi. c. statutum. de prebē. in. vj. cle. Quis. de fo. cōpe. c. novit. de offi. leg. puto eum[5] absentē esse cum non est in civitate vel villa vel in continentibus edificiis vel in suburbijs. l. pñs. et. l. seq. ff. de pcu. l. absentem. de reg. iur. aut dicas hoc esse arbitrariū. ar. l. j. ff. de iu. deli. de verb. obli. l. cōtinuus. per not. per Hostien. in c. relatū. de sen. excō. Arch. in. c. ij. de testa. in. vj. Joā. an. in. d. c. cū nullus. in gl. remotis.

in.d.cle.cām.in §.remotis.arbitrare[?] aūt bon⁹ iudex an esset in tali loco vt facile possit adiri vel nō.fa.no.in aut.d fideiuss.§.j. col. j. Bar.l.l.iij.ff.de duo.re. Bal. in aut. hoc ita.C. tiones.in § col.iiij.

c ¶Obuiet.ꝯcor.ff.de rei vē.l.in fundo.de ser.l.si cui.de trāsac. l. cum hi.§.si ds.c. sedes.c.ex tenore.de rescrip.cum si.

eo.ti.Itē q̄ritur an mortuo epo valeat insinuatio facta suo vicario vel capitulo. de vicario constat ꝙ nō:cū morte epi cesset eius iurisditio. er.c.romana.de off.vic.l.vj. tex. cle.si.cū ibi no. de ꝓcu.no. Jo. and. in.d.c.sua.

eo[a] magis malitiis[b] ꝛ fraudib⁹ hmōi obuietur[c]. ¶Item insup[d] visum fuit prefate cōgregationi: ꝙ vltra decreta dicti sacri concilij basil.edita de electionibus et collationibus bñficiorum sit ipsi dño nostro pape[e] moderno circa aliquas prouisiones ꝛ disposi tiones de ecclesijs ꝛ bñficijs aliquibus in regno ꝛ delphinatu ꝛ alijs dominijs[f] regōs et tantū[g] tpe pape moderni et ꝑ modū donū[h] gratuiti ac sine p̄iudicio[i] de

d ¶Itē insup. vlq ad.§.itē cen fuit ecclia galli cana dispositioni pape Euge. iiij.ꝑ tpe suo dūtaxat ꝓuisionez certorū benefi ciorū reseruat.

e ¶Pape moder. Euge. iiij.

f ¶Dominijs. rōne proprietatis aut iurisditionis.q2 habētes iurisditionē in certo loco posunt illi⁹ dici dñi.clemē. grauis. iunc.gl.de sen.excō.c.j.de postu. pre.cū ibi.no. glo.l.c.si.ne cle.vel mo.in.vj.Bar.in.l.cū si exhibuisent.ff.de pu.§.qd ait.

doc.in.c.q̄m abbas.d off. deleg. domi.in.c.si eps.de sup. ne pre.l vj.nec posset ꝓficere causas etiā inchoatas.spe.tit.de iu.or.§.j. et ibi Bal.in addi.sed de caplo,videt ꝙ sufficiat ei insinuare: cum geratvices epi se.va.c. cū olim. c.his ꝙ.d ma. ꝛ obe.fa.c.eā te.de rescrip.ꝛ ꝙ ꝑ mortezvidetur eps abesse.abest em̄ ea res q̄ in reb⁹ humanis nō est.l.mulieris §. fi. ff.de ver.sig.c.si delegat⁹.de of. dele.l.vj.Dic3.nā insinuatio fiē da est collatori aut ei⁹ vicario:vt hic.ꝛ.d.e.§.statuit.s3 caplz se.va. nō est collator bñficiorū spectantiū ad collationē epi.c. illa.ne se. va.cū si.nec ē proprie vicari⁹ ei⁹. nā vt dictū ē mortuo epo desinit iurisditio sui vicarij forte tū valeret insinuatio si electus in epm erat tūc de caplo ꝛ sciuit insinuationē per.d.c.ea3 te.cū no.l di §. statuit.in.ver. spectat.ij.

g ¶ Tantū. hec dictio taxatiua est ꝛ excludit.C.de pa.d si.di.l.ij. l.iuris ordinē.C.de iu.om.iu.per Bar.in.l.j.ff.ds ius di.non ob. ꝑ legis.in.l.ob es.C.de pre.mi. Jo. an.in addi.spe.ti.de dispu.ꝛ alle.§.post hec.§.vel ibi.doc.in.c.licet.de ꝑ.Oldra. ꝯsi.ccliij.

h ¶Doni.non potuisset ergo reuocari.si.j.de1 an ma.§.itē ꝙ hmōi. cum ibi not.

i ¶Preiudicio.no.iunc. ver. gratuiti; cautelā ꝙ admittēs aliquē ad aliquē actū de gra.ꝓtestet qd de gra ad mittit.ꝛ tūc n̄ p̄iudicat sibi in posterū.j.de anna.§.itē ꝙ hmōi.c.cumana.d ele.cū ibi no. ꝑ doc.vij.q.j. pōtifices.gl.ꝛ doc.l c.bone.ij.de postu ꝑ.q2 vt ibi dicunt nō ꝑsumit cōcessio gratiosa in exercitio alicuius iuris: sed

a ¶Eo.i. tanto.

b ¶Malitijs multe sūtvie hoib⁹ ad malitiā.in aut.de nup.§. mi

ferendū: vcz[a] in casibus q sequū tur. Et primo q de oibus ecclesijs monasterijs aut officijs secularibus vel regularibus quibuscunq;: etiam si cathedrales et metropolitane aut puinciales extitant: que illi q erūt in antea[b] promouendi de iure cōi[c] et iuxta formā decretorū pdictorū[d] tēpore pmotionis eorū obtinebūt[e] possit ipse p suo tēpore disponere[f]

potius dz psumi q vtens intendebat vti iure suo. puta si aliqs fuit in possessione iuris eligendi vel alteri9 iuris et expellit ab illi9 iuris exercitio et petat restitui. Sz obijcit q gratiose fuit admissus ad exercitiū illius iuris. ille vero negat gratiā et dicit q iure suo fuit vsus certe alleganti gratiaz incūbit onus probandi et ille electus dz ante oia restitui: cum et predo ante oia restituat.c.i literis.de resti.spo. idē de alijs que de gratia nō solent cōcedi. vnde in illis q de facili nō solent cōcedi nō presumit gratiosa concessio. no. Bar. in.l.j.§.hoc interdicto.ff.de iti.ac. q pri. sed in his que gratiose solēt cōcedi nō psumit q intendat vti iure suo nisi pbet saltē p indicia. puta amicus andegauen. qn veniebat ad hanc ciuitatez parisien. solitus erat hospitari in domo amici per aliquot vices non acquirit possessionē hospitandi. qz hoc solet cōcedi ex quadā amicitia. not. Inno. i. c. cū ecclesia. de cau. pos. et ppri. vbi doc. Itē no. q per hec vba sine piudicio fit protestatio. c. cū in. de cōsti. c. cū olim de cōsue. cle. attendentes. §. ad q oia. de sta. mo. l. si debitor. ff. qui. mo. pi. vel hypo. sol. cū si.

Bñficiū nō hz qui illius possessione caret.

a Videlicet. exēplatiue stat. et de hoc v. s. eo. §. sequuntur.

b In antea. i. de cetero.

c Jure cōi. p viam electionis postulationis vel translationis de postu. pre. de elec. de transla. prela. per totum. aut collationis canonice.

d Predictorū. s. de ele. et col.

e Obtinebunt. etiā si possessionē nondum adepti fuerint: cū sola canonica institutio det ius in beneficio. c. si tibi. de pben. l. vj. c. sine possessione. de re. iu. eo. li. licet in pphanis requirat regulariter traditio ad transferēdū dñium. C. de pac. l. traditionibus. l. quoties. de rei ven. l. potior. ff. q po. in pign. hab. no. glo. et doc. in. c. ij. de cōsue. in bñficijs secus. sicut i matrimonio carnali qd solo consensu cōtrahitur sine copula. c. cum locum. de spō. et primū nō cōsummatū prefertur scdo consummato. c. tuas. de spon. du. et no. versi. obtinebunt. vnde si pmouēdi tēpore promotionis essent dūtaxat presentati ad beneficiū vel electi. nōdum tn consenserant: tale bñficiū nō caderet sub hac reseruatione: cū ante cōsensuz nō possint illud dicere esse suū. d. c. si tibi. dic melius obtinebunt cū apprehensione possessionis. q enim hz[1] solū titulū bñficij sine possessione non dicit obtinere beneficium. c. si tibi cōcesso. de pben. in. vj. no. j. de pacifi. pos. c. j. §. ordinariū. in vers. inquirant et dicit Bald. in. c. j. qd sit inuesti. in. l. vēditor. §. peruenisse. ff. de here. vel ac. ven. q beneficiatus plene nō dicitur qui non habet possessionem benefi ij.

f Disponere. cū vacauerint p assecutionē alteri9 incōpatibilis etiam de facto factam. qz posses-

fio vitiosa facit vacare priora be-
neficia.c.eum qui. de preben.in
vj.de ro.decisi. lxiiij.Sed nunqd
electus in epm ante cōfirmatio-
nē possit pmutare priora benefi-
cia? arguit q non:cū sit hoc casu
pape Euge. p tpe suo reseruata
igit alr⁹ ab eo se intromittere nō
pōt.p extra.Joā.xxij.execrabilis.
§.que oia.vbi beneficia reserua-
ta non possunt p inferiorē a pa-
pa conferri etiā titulo pmutatio
nis.de quo no.s. de ele.c licet.§.
j.Itē electus in epm est incapax
aliorum bñficiorum obtinēdorum.cū epa
tus sit incōpatibilis cū aliis bñ-
ficiis.c.cū in cunctis.de ele.in.c.
qto.c.si.de trāsla.pla. non pote-
rit ergo iam obtenta permutare
cū aliis.et pro hac parte interue-
nit arrestū i parlamēto vt fertur.
ad hoc glo.not.in cle.j.de pen.in
versi.obtinenda. q̄ vult q [1] in-
habilis ad beneficia obtinenda
nō pōt pmutare iam obtenta cū
aliis.vnde scripsit Guil. de pon-
te lenis.in.q. duobus bñficia. q
si excōicatus vel alias irregula-
ris pmutat suū beneficiū cum in
habili ignorante irregularitatē:
si epus pariter eā ignorauerit nō
valeret dictā pmutationem pro-
pter inhabilitatē alteri⁹ comper
mutantium: qr nō pōt pmutatio
claudicare:aut in totum tenebit:
aut nō tenebit.cū vnus actus re-
putet et vno cōtextu habet fieri.
not.doc.in.c.j.de re.permu.in.vj.
Frede.in tract.pmu.q.xj.ideo de
fectus in vna parte illius actus
inducit defectū in toto illo actu.
c.qr ppter.c.cumana.j.c.in gene-
si.de elec.quod no.Inno.in.c.pu
blicato.eo.ti. Archi.in.c.j.de con
fes.in.vj.Item in permutatione
est quedam relatio vnius bene-
ficij ad aliud: et vnius permuta-
tionis ad aliā: que si deficiat in
vno extremorū patiet defectū in
altero:vt in matrimonio carna-
li in quo si sit defectus ex parte 1 Permutatio an ipediatur propter inhabilitatē cōpermutantiū.
vnius contrahentis vel in etate
vel secta nō valet. xxviij.q.j.c.ca-
ue.de despon.impu.de illis.c.j.e.
titu.lib.vj.item deficit vnum de
substantialibus permutationis:
scz illa psona que est irregula-
ris et incapax ad bñficiū acqren-
dum.In pmutatione[2]aūt sunt
necessarie tres psone.s. duo bñfi-
ciati:et prelatus qui facit pmuta
tionē:et nō dz esse defectus in ma
teria vel in forma. d.c.j.de re.p-
mu.cuz ibi no.p doc.iunc.cle.j.e.
tit.vnde defectus in vna psona
vitiabit totum actum:cū pmuta-
tio sit actus legitimus canonic⁹
et spūalis:vn⁹ non multiplex vel 2 Permutatio requirit tres personas.
diuisus cū etiā dicat bñficiorz
pmutatio:nō permutatiōes:et sic
in personis olum tenebit:aut in
nihil.vnde cū in fauorez vtriusq
pmutātis et bñficiorum eorūdē fiat
pmutatio nō in pīudiciū alicui⁹
eorūdē. vt.d. cle.c. quesitū.de re.
pmu. inhabilitas vnius vitiabit
totā pmutationē:sicut modicum
fermēti corrūpit totam massam:et
ouis morbida inficit totū gregē.
et p pdictis possunt induci multa
iura.l. pedius.ff. de arbi.de trās-
ac.cū hi §.si ptor.C. de testa. l.si
vn⁹.de off.deleg.cū sup.c.ad pbā 5 Electi beneficia qñ dicunt vacare
dū.de re iudi.cū si.qd no. i regla
vtile de re.iu.l.vj. fa.hmōi pmu-
tatio vr surreptitia. nā si eps scis-
uisset statū istius irregularis nō
recepisset pmutationē. Itez licet
bñficia [3] electi in epm nōvacēt
aū ɔsecratiōez vel lapsuz tps de
ɔsecrādis.vt.d.c. cū in cunctis.th
subiacēt vacatiōi post dictuz tps
ergo nō poterūt pmutari cū effe-
ctu quin redeāt ad collationē or-

dinarū ipost cōsecrationē electi. ar.auc.reo que.C. cō.de le.qd no. Jo.and.in no.in.c. si tibi cōcesso. de pben.in.vj.ꝙ habēs fm cura tū cuius fructus ad tps debent priuilegiato non pōt interim du rāte tpe receptionis priuilegiati dimittere illud retento primo:qꝛ primū retinet ad tps bñficio illiꝰ c.⁊ sic nō videt habere verū titu lū in primo:sed in scdo qd hꝫ per petuo.qd no. Frede.ꝯsil.cclvj.ad fi. Cōsulēdū est ante factū ꝙ ele: ctus nō pmutaret: ne forte reci: piendo alia bñficia videat renū tiare iuri q̄sito p electionē quasi faciendo actū incōpatibilē epa: tui ad quē electus est. arg.c.cum renuntiat.xxxij.q.j.de renunt. ex trāsmissa. nec dꝫ descendere ad minora bñficia epatu:sꝫ ascende re.xciij.dis. legimus in fi.c.15. de trāsla.pre Et nō est dubiū ꝙ pōt electioni renuntiare sine licētia supioris.c.ad aures.a 2rio.quod me.cau.c.si electio.vbi gl.de ele. in.vj.no.in.c.ij.de trāsla.prel.sed post factū posset pmutatio iusti: neri.qꝛ bñficia talis electi nō va cāt ante ꝯsecrationē:ꝯt dictuꝫ est. Poterūt ergo in pmutationeꝫ ve nire [4]sicut is quē cōstat p sen tentiā hoīs priuandū pōt cedere ⁊ p cessionem vacabit.de simo.p tuas. in fi.de elec. dudū.ij.in fi. fa.l.nō ideo.ff.de rei vē.de nora. si quis seruū.fami. herc.l.⁊ post hec.de ro. decis.cccxxxiiij.vbi te nent ꝙ dispensatio facta p papā cū pmoto ad epatum ꝙ retineat priora bñficia spectantia ad pre sentationē laici:⁊ ꝙ nō vacent p cōsecrationē ⁊ assecutionem pos sessionis hoc tacito valet. Nulla em fit iniuria laico:cū nondū va cabāt.qd not. Jo.an.in addi.spe. tj.de re.pmu.ꝙ si habēs ecclīam

4 Bñfi: cio pri: uandꝰ pōt añ sniam renun: tiare.

parochialē non promotꝰ ad sub: diaconatū eam pmutauit in.xj. anni mense 13 permutatio. Oldr. cōsil.cccij. caueat tñ de fraude in foro ꝯsciētie: qꝛ ante lapsum to: tius anni non vacat.c.cōmissa.cū ibi no.de elect.vbi moder.in con trariū tñ fuit pluries iudicatū in ro.vt habet in decisi. ro. clxxxvij. cccv.fa.ad pdi. extra.execrabilis. §.q oia.a spāli:vbi non pōt asse: cutus scdm curatū pmutare pri: mum pter papalem reseruatio nē ibidē expressam cessante ergo reseruatione posset ante posses: sionē pacificā ꝯsillo fraudis ces: sante: qꝛ ante illā non vacat pri: mum incompatibile.c.de multa. de pben.cū si.nec ob stat iste tex. reseruans pape. Euge. talia be: neficia. qꝛ debet intelligi quādo vacarent per assecutionem alte: rius. Item ista reseruatio que est inferioris a papa nō afficit talia bñficia.p no.s.in dicto.c.licet. p̄ sertim quin possint pmutari ar. c.j.de re.pmu.in . vj.in.d.autem extrauag.expresse inhibetur per: mutatio. Itē hec reseruatio ces: sat nūc cū fuerit tēporalis ad vi: tā s. Euge.iiij. duntaxat. ideo q̄: stione in terminis remanēte nō nocet.nec obstat ꝙ electus l epi scopum est incapax ad obtinen: da beneficia:hoc enim non est sine dubio:quia ante cōfirmatio nē voluerūt aliqui dicere illū esse capacem alterꝰ bñficij si sibi cō. ferat:⁊ vacabit p consecrationeꝫ nec p illius assecutionē ius per electionē q̄sitū pdit ipso iure:cū nō inueniat iure cautū.⁊.d.c.de multa loquitꝰ in curatis ⁊ digni tatibus: nec hꝫ locum in epatu. vt ibi no ad hoc no.s.co §.sequē tur.l ✠.residēte. Itē esto ꝙ esset incapax ad obtinenda alia bñfic

cia.videt tñ φ in eius piudiciũ ⁊ quo ad capacē teneat pmutatio vt dicũt Sic.de mollinis.to.de.fi. nemuro [1] φ vbi inhabilis pmu tat cũ habili tꝫ pmutatio quo ad habilē.qꝛ cũ ipe dimētũ ex defectu sue pſone et ex fctō suo pueniat nō dꝫ ex hoc ipedi-ri pmutatio ex parte capacis: vt est casus i ratione.ff.de ac.empt. l.tenet.§.si tibi iter.⁊ qđ dictũ ē p mutationē claudicare nō posse: locũ hꝫ cũ nulla est ex defectu iu ris in bñficio:qꝛ rei aliene nō est pmutatio:vt no.doc.i.d.c.§.đ re. pmu.hic aũt ⁊.si sit incapax vel inhabilis:dñs tñ erat sui bñficij etiā ola pōt agere excōicatus in sui piudiciũ.no. Inno.⁊ doc.in.c. veritatis. de do.⁊ ꝯtu.nec dꝫ esse melioris conditionis inhabilis p mutādo φ habilis.arg.c.eũ ꝗ.de pbē.l.vj.nec est incōueniēs vnuꝫ cōtractũ etiaꝫ vltro citroqꝫ obli-gatoꝛium ex cā rōnabili claudi-care.puta si hoc exigat dispari-tas contrahentiũ:siue proueniat ex delicto pſone.ar.ff.de do.l.ele gānter. in pꝛin.de leg.j.l.fi.C. de incest nup.l.qui cōtra.siue ex pri uilegio persone. insti. de auctor. tuto.in prin.

a ¶ Ubicunqꝫ. siue in curia:siue extra.si tñ pmotus adepta pos-sessione consecret in curia ibideꝫ vacant prioꝛa bñficia collatiua. no.š.de elec c.ꝫ.§.censuit.

b ¶ Cōsecrari. quo ad epos ⁊ su periores qui post cōfirmationeꝫ cōsecrant ⁊ non ante.c.cũ olim. de do ⁊ contu.c. prouida.de ele. in.vj.⁊ tunc dicuntur habere ec-clesiam pleno iure.⁊ dicunt epi-scopi nō ante.c. nisi.de vsu pal.c. ij.de transf.pre. Panoꝛ.in.c. eam

renūtiassent in manibus suis vl alterius etiam vbicunqꝫ[a] contigerit eos: vicarij eorũ aut dem promotos consecrari[b] et alteri⁹ potesta-tē habentis.

te.de rescrip,nec possunt repelli nisi per accusationē.c.sup his.de accu.⁊ possunt ꝯferre sua prioꝛa bñficia nō añ.c.cũ i cūctis. cũ ibi no.de ele.nisi añ ar. l.si cōsul.ff.de adopt.l. accipientis de auct.tu Querit [2] si pmotus vel cōfirmatus hꝫ dispēsationeꝫ a papa vt nō teneat cōsecrari in fra annũ.nũđ suspēdat ad an-nũ vacatio prioꝛũ bñficioꝛũ sup-posito φ in dispēsatiōe nihil de prioꝛib⁹ bñficijs caueꝫ. Sic.not. Panoꝛ.in.d.c.cũ in cunctis.ꝫ ibi Inno. teneat Ꝫ.et in.c.de multa. de pbē.Jo.mo.in.c.si gratiose.de rescrip.in.vj. vbi moder. qꝛ prio ra bñficia vacant p ꝯsecrationeꝫ: ant p negligentiā in petēda cōse-cratione ꝗ cōmittit p concursum tēpoꝛis ꝑ finiti a iure ad cōsecran dũ.de quo legit ⁊ no.in.d.c.cũ i in cūctis.sed obtinēs dispēsationeꝫ vt nō teneat cōsecrari īfra annuꝫ nō dicit negligēs ergo non vaca būt prioꝛa bñficia. nā vacatio bñ ficioꝛũ venit ꝯsecutiue ad ꝯsecra tionē.dispēsatio aũt ad vnũ exte-ditur ad ꝯsecutiua. ad illud glos. in c. si quis in clero. vij q.j. φ ex quo dispēsatur [3] cũ aliquo sup pluralitate bñficioꝛũ videt etiaꝫ dispensatũ super residentia alte-rius illoꝛum. glo. in.c.non pōt.de preben.in.vj.φ in altero eoꝛum: sed in quo voluerit dꝫ residere. ad pdicta glo.in.c.qꝛ in tātum.de prebē.φ obtinēs plures pbēdas in diuersis ecclesijs dꝫ vocari ad capitulũ vtriusqꝫ ecclesie pro ne-gotijs siue electionib⁹. qꝛ ex quo dispensatur cum eo in ecclesijs:⁊ per consequens in omnibus ac-

1 Per-mutatio inha bili: cũ habili an te-neat.

2 Dispē-satio i vno/ an ex-tēdat ad con secuti-ua.

3 Dispē-sat⁹ ad duo vt dispen sat⁹ ad nō resi dēdũ i altero.

cessoris. vnde dicit ibi Panor. quod si dispensatur cum minori vt possit habere ecclesiam curatam: vel detur dispēsatum vt nō teneatur se facere promoueri ad sacerdotium infra annū iuxta. c. licet canon. et c. commissa. de elec. in vi. ad hoc not. per Panor. in c. at si clerici. §. de adulteriis. de iudi.

4 Curia papa ius vbi dz esse

a ¶ Benedicti. quod ad abbates, et facit iste tex. quod beneficia electi in abbatem non vacent ante bñdictionē. de quo dic vt no. s. de elec. c. ij. §. censuit.

b ¶ Item nō solum. Non solū possit pape Euge. disponere quod est supra.

bñdici[a]. Itē[b] non solū de illis[c] que dicti promouēdi tpe sue promotiōis obtinebunt vt pferi: sed et de illis oibus que ipse dñs nr papa moder nus volet et disponet per assecutione pdictoꝝ bñficioꝝ mediate vel imediate in curia[d] vel extra fore dimittēda: absque[e] tñ quacumque exactiōe vacātiaꝝ[f], aut alioꝝ oneꝝ salua[g] sup puisiōe quīte ptis[h] sepedicte in casib[o] circa puisionē pecuniaꝝ annotatꝫ. ¶ Itē voluit dicta ꝯgregatio ipsaꝫ liberalitatē[i] facere et censeri esse factā psonaliter[k] dño nostro pape[l] moderno: et sine preiudicio[m] libertatū et iuriuꝫ ecclesie gallicane vt premissum est: ita quod hmōi ꝯcessio in psonā successoꝝ

c ¶ Illis. beneficiis et officiis ecclesiasticis.

d ¶ Curia ro. [4] que debet esse vbi papa est. Inn. in c. expofuit. de dila. quod tamen debeat esse rome: monstrat Oldra. consi. lxxxv.

e ¶ Absque. i. sine exclusiue ponitur. s. eo. §. i. ꝟ. plurimi. c. j. de con sue. in vj. aliquādo inclusiue. no. in c. nō est nostrum. xxiij. q. v. Archid. in c. qui generaliter. de pro cu. in vj. Oldra. cōsi. lxix. vbi de multis dictionibus tractat glo. et doc. in c. ij. de confes. in vj. Cy. et Barto. in l. actor. C. de proba. Bal. in. l. ij §. quod obseruari. de iura. calum.

f ¶ Vacantiarum. s. de anna. c. j.

g ¶ Salua hec dictio hic detrahit ad precedentia ad hoc quod no Ange. in tractatu male. in ꝟ.

saluo et reseruato. Bald. in. l. terminato. C. de fruc. et lit. expen.

h ¶ Quinte partis. s. de anna. §. voluit tamen. et §. sequen.

i ¶ Liberalitatē. liberalitas est spontanea concessio. naꝫ in necessitate non est liberalitas. ff. de leg. ij. vnum ex familia. de adi. mē. le. l. res legataꝫ. de dona. inter vir. et vxo. l. si quis pro vxore. not. in c. relatū. de prebeñ. et debet esse temperata. not. Inno. in c. quanto. de cen. not. in c. ex parte. de cōsue. et quot in ea sint considerāda habetur in c. non satis. lxxxvj. dist.

k ¶ Personaliter. sic non transit ad successores: vt sequitur. dispositio eñi personalis extinguitur cum persona. ca. pontifices. xj. questione. iij. de testa. et requisisti c. si gratiose. de rescri. in vj. ff. de re iudi. l. sciendum. capi. priuilegium. cum ibi not. de reg. iur. in vj. realis vero transit ad successorem. l. annua. ff. de an. le. c. cuꝫ venissent. de institu. sed quādo censenda sit realis vel personalis: not. Jo. an. in. d. c. priuilegium. in not. Bartol. in. l. et quia. ff. de iuris. om. iud. Hen. et moder. in. c. quoniā abbas. de offi. dele.

l ¶ Pape. Eugenio. iiij.

m ¶ Preiudicio. et merito: quia ex liberalitate sua nō dz dānum pati. ff. de edi. edi. l. ad res donatas, de re iudi. l. exheredatum. et l. seq.

a ¶ In fin. j. d ana. §. itē q̄ hmōi. b ¶ Dictuz est. s. eo. §. itē insup. c ¶ Item censuit prosequēdum foret apud consilium. ne ro. pon. de creandis canonicis se intromittant. nisi ad effectum digni tatis in aliqua ecclīa obtinēde. d ¶ Prosequendū. nō fuit prosecutū: ideo nullius effectus est hoc: aduisamentum: vt in fi. no. s. eod. §. item circa. nec etiam potuisset ecclesia gallicana impone re legē pape. no. s. eo. §. itē voluit. e ¶ Decetero. creationes igitur prius factas non vult vitiare. ad hoc. xxiij. q̄. iiij. dixit sacra. c. cognoscētes. c. fi. de constitu. quod not. in. c. ij. de concessio. prebend. in. vj. in versi. decetero. in ca. j. de postula. prela. eodem libr. in clemen. j. de electio.

f ¶ Cathedralibus. canonici [1] cathedralis ecclesie fungūt maiori honore q̄ alij canonici alterius ecclesie. Innocē. in. c. fraternitatē. de sepul. de rota dci. cccci. vbi dicunt q̄ magnus est honor quem esse canonicum cathedralis ecclesie que in forma cōmuni nō cadit. c. q̄uis. de pbē. in. vj. facit. c. extirpāde. §. qui vero. de preben. talis enim canonicus ad ec clesiā ruralē propter honorē cathedre inscribi non dz. ar. c. si cui ri. re ci. l. j. li. x. not. Archid. in. c. j. de cōsue. in. vj. Uñ [2] per reglas cancellarie minor. xiiij. annis nō pōt esse prebēdatus in ecclīa cathedrali. de rot. deci. cccxxvij. de quo doct. in. c. sup inordinata. de prebē. nec infamis. licet possit eē canonicus inferioris ecclesie. in

aut. de mona. in princi. col. j. not. Bald. in marga. in. c. in prin. inde tenet Ro. q̄ dispēsatio epi facta cum illegitimo nō extenditur ad prebēdas ecclesiarum cathedralium: q2 dispēsatio est odiosa. c. j. s. ij. de fi pšby. in. vj. de rot. dci. cxxxix. de q̄ Joā. mo. et moder. in d. c. j. de fil. pšby. Oldra. consi. cc. xiij. 7 i materia odiosa ap. bñfi: cij nō venit prebenda ecclesie cathedralis: nec ap. clerici canonicus illius ecclesie. Panorm. in. c. bone. j. de postula. prela. vide. s. eodē. c. j §. j. in ver. sacerdotali. in ver. prebendas.

put in simili[a] dictum est[b] trāsitū nō habeāt. ¶ Item[c] censuit ipsa congregatio prosequē dum[d] esse apud consilium ne decetero[e] romani pōtifices se intromittāt de creādis canōicis i cathedralib[f] 7 collegiatis[g] ecclesijs in quib[9] est certus numer[h] canonicoz 7

g ¶ Collegiatis. in q̄bus s̄m mul tos collatio pbēdarū spectat ad collegiū. ar. c. cū in ecclesijs. de p̄bē. in. vj. c. ex transmissa. de renū. de ro. de. i. clxx. in ecclesijs aute3 cathedralibus ad episcopum et ca itulum simul de iure. c. nouit. de his q̄ fi. a prela. de quo gloss. 7 doc. in. c. cum ecclesia. de elec.

h ¶ Numer[9]. ecclesiarū [3] collegiatarū quedā sunt numerate q̄ habēt certum numerū canonicorū 7 pbēdarū. 7 harū q̄dā habent prebēdas distinctas i certis redditib[9] possessiōib[9] seu turibus: vt puta q̄ñ tres possessiōes vel due deputant p vna pbēda: aliq̄ sunt q̄ habēt portiones certas p̄ sle: giatas: puta q̄ñ oēs reddit[9] sunt cōes 7 pcipiunt per vnū loco capituli. in fine anni fiūt certe portiones: 7 s̄m priuilegiū vel statutum datur cuilibet portio sua: et in talibus ecclesijs posset papa creare nouos canonicos vltra numerum: absq̄ tñ expectatiōe pre

1 Canonici cathedralis ecclesie sunt honorabiliores alijs.

2 Prebēdam ecclesie cathedralis nō pōt hīre minor q̄ tuordecim annis.

3 Ecclīarū collegiatarū q̄dā sūt nūerate: q̄dā nō

bende: 7 debebūt recipi: caueāt tñ q́ i eorū literis sit clausula nō obstāte certo canonicorū numero 7c. vbi numerus esset iuratus: vel ap. auctoritate ꝯfirmatus. c. cōstitutus. de rescrip. panor. in. c. dilectis. de ap. Talis em̄ creatio non est iuribus basilien. ꝓhibita
4 nec repugnat canon. cis institutis. c. relatū. c. dilectus. s. de pbē. cū expectatione tñ prebēde vacature nō posset hodie: cū gratie expectatiue sint dānate. s. eo. §. j. v. volēs itaq: nisi in certis casibus vt in. d. §. v. nō tamē intēdit. s. e. §. item voluit. qd ergo ius habebit ta. is canonicus supernumerarius? certe ius istius creati erit valde tenue 7 exile: 7 extinguet cum persona. c. dilecto. de prebē. ideo[4] talis canonicat⁹ supnumerari⁹ nō poterit ꝑmutari. no.

Ca-nōi-cat⁹ su-pernu-merari⁹ per-mutari nō pōt.

5 Joā. de lig. in cle. j. de re ꝑmu. qz de natura ꝑmutationis est: q ex trema ꝑmutata eadē numeraliter maneāt et in bñficialib⁹ probat tot⁹ titul⁹ de re. ꝑmu. ff. 7. C. in decre. in. vj. 7 in cle. sz hic si dictus canōicat⁹ ꝑmutaret nō maneret idē: qz cū iura vltra numeraria renūtiant extiguunt. fluūt em̄. 7 refluūt ad mutationē ꝑsone: vt dictū est: sec⁹ qñ renūtiant canonicat⁹ 7 pbēde intra numerū ex cā ꝑmutatiōis: qz nō extinguūtur hec iura sed omno manēt eadē. lz Lap. velit cōtra in. c. j. de

Canōi-cus su-pernu-merari⁹ an hēat ꝑ-uilegia canoni-corum.

6 re. ꝑmu. in. vj. vbi ꝑ do. Frede. in trac. ꝑmu. q. xiiij. panor. l. c. cū oll. de re. ꝑmu. nec puto q talis creatus debeat hr̄e aliquā cōmoditatem in ecclia: puta vocē in capl̄o aut recipere distributiōes quotidianas: cū habeat quoddam ius vētosum: ꝑ no. per gl. 7 Joan. an. l. c. cū. m. de ꝯsti. de ro. deci. cccc l. vbi dicūt q talis creatus hr̄s ex

Canōi-cat⁹ q̄-le ius est.

pectatiuā pbēde nō dr̄ habere pbēficiū. 7 q de ꝯsuetudie curie receptū est q isti creati vltra numerū nihil interim recipiāt. qd not. Bar. in. l. si duas. §. grāmatici. ff. de execu. tu. q canonic⁹[5] supernumerari⁹ non gaudet puilegijs canōicoꝝ. ꝓderit tñ isti. creato q redditur capax dignitatis illius ecclie: q̄ ex ꝯsuetudie vel statuto requireret canonicatū. vacat tñ talis canonicat⁹ post collationē prebende sibi factā cui esset canonicat⁹ annex⁹: vt no. in. d. c. dilect⁹. qz non pōt ibi hr̄e duos canonicatus. cle. si. de preb. nec miruz si possit fieri hmōi creatio: qz aliud est prebenda: aliud canonicat⁹ vt no. in. d. c. cū. m. Guil. in. d. cle. fin. he. i. in. c. ij. de insti. 7 a principio erāt canonici sine prebēdis distictis maxie qñ ecclia nō habebat tpalia. xij. q. j. videtes. 7 pōt quis esse perfectus canonic⁹ sine pbēda. not. Inno. in. c. si. de cle. nō resi. in. d. c. dilect⁹. lz rot. aliter deci. cccclxiij. 7 canonicatus[6] est ius spūale 7 incorporale. iō ei⁹ creatio supnumeraria concanonicis nō pndicat est em̄ in charitate 7 fraternitate: et in officio diuino absq diminutiōe tēporalia aliorum: 7 spualia plus ꝓuint in pluribus q̄ i paucis. qz aīs dona spiritus sctī nō dant ad mēsura no. de ꝯse. di. v. nō mediocriter. si tñ ds fuerit recept⁹ in canonicū vltra nūerū auctoritate pape i casu quo pōt dare expectatiuā ille haberet ius ad pmā pbendā vacatu. ā ita q collatio alteri facta nō teneret. c. si postq̄. de pbē. l. vj. 7 si papa mādasset eū recipi i canōicū cū plenitudie iur3 canonicalz. vt l. d. c. dilect⁹. c. ꝓposuit. de ꝯces. pbē. interim deberet habere oia iura canonicalia ꝑ illō. c. dilect⁹

¶ voluit doct.in.d.c.cũ.m. al's aũt
nihil ꝑcipiet. ⁊ erit canonicꝰ ho:
norariꝰ in herbis:q꞉ interim non
ꝑcipit fructũ: sicut nõ percipit ex
herba donec veniat tẽpus fructꝰ
Alie sunt[1]eccl'ie in quibus est
certus numerꝰ canonicoꝝ: s꞉ nõ
sunt ꝑbende distincte nec ꝑ pos:
sessiones:nec ꝑ portiones priui:
legiatas sed de oibus redditibꝰ
iuxta numerũ canonicorũ dãtur
portiões.vnde si sunt plures mi:
nus:si pauciores plus habent.⁊
de istis habetur in.c.fi.de cõces.
prebẽ.in.vj. ⁊ i istis dic idẽ quod
s.tamen vbi cõstaret papam per
suum mandatum velle frangere
numerũ:vt q꞉ mandat canonicũ
creatum recipi in illa ecclesia cu꞉
plenitudie iuris canonicalis ha:
bebit extũc tales portiones:cũ ve
niant accessorie ad numerũ cano
nicorum.ideo rupto ipso nume:
ro videt̃ ꝙ debeant̃ ipsi canoni:
co supnumerario.ar.c. translato.
de cõsti.c.accessoriũ.de re iudi.in
vj sed verius est ꝙ nõ frangitur
numerus portionũ:cum nullus
subesset numerus:sed fierẽt por:
tiones ſm ꝙ ibi sunt canonici:vt
voluit doc.in.d.c.dilectus.ad hoc
d.c.fi. de concel.ꝑbend.in.vj.ad:
uerte ꝙ in dubio vbi statuit̃ cer
tus numerus canonicorũ ꝑ cõse:
quẽtiam videtur tũc determina:
ri numerus ꝑbẽdaꝝ iuxta nume
rum canonicorũ. not. Inno.in.c.
ex ꝑte.de ꝯces.ꝑben.per quẽ text.
patet ꝙ certus nũerus non dicit̃
esse in eccl'ia ex sola facti ꝯtingẽ:
tia:vt q꞉ sunt ibi.x.vel.xij.canoni
ci: sed qñ ex fundatione statuto
vel priuilegio est dispositũ ꝙ sint
vsq꞉ ad talẽ numerũ ⁊ nõ plures
facit qð habet̃ in.d.c.cũ. in c.con
stitutus. Aliqñ contingit[2]ꝙ in
aliquaꝰ ecclesia est certus nume:
rus ꝑbendarũ s꞉ nõ canonicorũ:
⁊ tũc vbi papa in casu permisso
mãdat aliquem recipi in canoni
cũ sub expectatiõe ꝑbẽde debe:
bit recipi ⁊ etiã si nõ sit facta men:
tio de numero ex quo non est cer
tus nũerꝰ canonicorũ. Aliquãdo
cõtingit ꝙ in ecclesia nõ est certꝰ
numerus canonicorũ nec prebẽ:
darũ:⁊ i illa nõ numerata eccl'ia
nõ ẽ dare vacationẽ canonicatuu
vel ꝑbendarũ: q꞉ vacatio dr̃ re:
spectu existentie ⁊ numeri.d.c.ex
parte.Innoc.in.c.cũ in eccl'ia. de
elec.Bar.in marga. in.p.cum em̃
in ea q̃s recipit̃ canonico crea:
tur quoddam ius de nouo quod
extinguit̃ cũ ꝑsona.:d.c. dilecto.⁊
dicit ibi Inno. ꝙ si canonicꝰ mo
riat̃ in illa ecclesia:⁊ impetret̃ ca
nonicatꝰ vel ꝑbenda tanq̃ vacãs
nõ valerẽt litere: q꞉ canonicatus
nõ vacauit:s꞉ desijt esse.idẽ Com
pol.in.c.capitulũ.de rescript.i gl.
magna.§.itẽ q̃d si papa mandat.
sed cõtrariũ innuit glos.in.d.c.fi.
de ꝯcel.ꝑben.in.vj.⁊ doct.in.d.c.
ex parte.vbi cõcludunt ꝙ manda
tũ de prouidẽdo in aliq̃ eccl'ia nõ
obstãte certo nũero ⁊c.extẽdit̃ ad
eccl'ia꞉ nõ nũeratã: q꞉ illa clausu
la venit potiꝰ ad augmẽtũ q̃ ad
diminutionẽ:⁊ ad tollẽdũ obsta:
culũ si qð eẽt ẽt si mãdatũ fuerit
de ꝑbẽda ii vacat :vl'q̃ ꝑrimo va
cauerit: q꞉ si papa voluit prouí:
deri per tales literas in ecclesia
in qua haberet locũ vacatio ⁊ sic
in eccl'ia numerata:multo fortiꝰ
in eccl'ia non numerata.arg.c.ex
parte.de deci c.ꝑ venerabilẽ.qui
filij sunt legi.hec tenent.d. Ant.
⁊ Panor.in.d.c. cõstitutus.per il:
lum textum: q꞉ ibi faciendo men
tionẽ de prebenda vacatura taci
te fiebat mẽtio de numero.d.c.di
lecto.⁊ nihilominꝰ debebat ꝑui:

1 Prebẽ: de qñ: ꝙ disti cte nõ sunt s꞉ canoni coꝝ nu merus sit cer: tus.

2 Prebẽ: de qñ: ꝙ sunt nũera: te: sed non ca nonici

deri isti si statutū de numero nō
z cessisset. Sed dicit Jo. de Imo.
in.d.c.fi. de concess pben. q licet
predicta opinio videat equa et
in practica seruet: tamen de iu-
ris rigore nō vi-
detur vera: qz l
istis literis be-
neficialibus nō
valet argumen-
tū de maiori ad
min9: vt ptz in
c.cui de non. de
pben. in.vj. not.
3 Prebē-da z ca-nonica-tus dif-ferunt. henr.in.c.nōne.
de psumpt. Pa-
nor.i.c.at si cle-
rici.§. de adulte
rus.de iudic. et
sic lz maius sit prouideri in eccle
sia numerata q̄ non numerata:
tamē nō videt mādatum de pri-
ma extendi ad secundam: z quod
dictū est de mandato a p. quo ad
istas ecclīas nō numeratas idez
censeo dicendū in nominationibus.
a ❡ Prebendarū. no. [3] q aliud
est prebenda aliud canonicatus
vt dictū est. vbi tamen prebende
z canonicatus essent annexi col-
lata prebenda intelligit canoni-
catus collatus. argu. in. l. illud. ff.
de acquir. here. vbi Ang. c. super
4 duplx an pos-sit qs eē sub eodem tecto. eo. de preben. in. vj. tunc eñ ap-
pellatur illud ius vnicū et indi-
uiduū. c. dilectus. de preben. Pa-
nor. in. c. tue. eo. tit. z adēptio pbē-
de solius sine canonicatu nō va-
leret. arg in. l. si ita. §. regula. ff. d
libe. z posthu. vbi Imo.
b ❡ Uitetur. debet tolli omnis
occasio delinquendi. j. q. j. emen-
dari. c. cuz ab omni. de vita z ho.
cleri l. j. ff. quemad. testa. ape. l. j.
nau. cau. stab.
c ❡ Occasio. quam prestare so-
let expectatio vacaturorū. s. eod.

prebendarū[a] cū appositione de-
creti irritantis: z tāto magis vi-
tet[b] occasio[c] captande[d] aut desi-
derande mortis aliene. Nisi in
eo casu dūtaxat[e] in quo dignitas
vel officium: de qua vel de quo
ipse[f] alicui conferet[g] puidendū
iuxta formā antedictam[h] requi-
reret[i] forsan canonicatum in ec-
clesia a qua depēderet dignitas
antefacta: ita tñ q per hmōi crea-
tionē canonie canonicus huius-

.§. j. cū ibi no. in pro. §. quibus ad
plenum. ver. ceterum.
d ❡ Captande. si. ꝯ. in. c. nec ca-
ptande. de cōcel. preben. in. vj.
e ❡ Dūtaxat. i. tm ex penitenti-
bus. l. dist. cle. j.
de sequel. c. ꝯtin
git. de iureiu. in
vj. vbi Archi. l.
cū in testamen-
to. ff. de ꝯb. sig.
vbi testator ius-
sit expēdi c. au-
reos dūtaxat in
monumento. s.
de elec. c. fi. no. d
tē. ord. c. j. in. vj.
de qua Bart. in
l. iij. §. titio. ff. de
adi. leg. in. l. j. ff. si qs ius di. non
ob. Oldra. consi. clxxxvj.
f ❡ Ipse. ro. ponti. nō alius ordi-
narius. et melior esset litera ipsi
vt consonet in casu cū ꝯ. ro. pon-
tifices: quod precedit.
g ❡ Conferet. alias conferent cō-
gruentius.
h ❡ Antedictam. s. eod. §. item
voluit. z. §. seq.
i ❡ Requireret. vt est quasi in oi
bus ecclesijs regni frācie de con-
suetudine prescripta q dignitas
non pōt nec dz cōferri nisi cano-
nico illius ecclīe. de quo not. s. e.
.§. j. in versic. similiter. sed [4] de
iure cōi nō pōt qs esse duplex in
eadē ecclīa siue in beneficijs vni-
formib9: vt habere duos canoni-
catus vel duas pbendas. c. lite-
ras. de ꝯces. pben. Inno. in. c. cum
iā dudū. de pbē. gl. in. c. dudū. de
ele. z vacat vna p assecutionē al-
terius. cle. fi. de pb. glo. z Bart. in
l. eis. C. qui mit. in pos. lib. xij. cle.
fi. eo. titu. nec valeret consuetudo
in contrariū. c. j. de consue. in. vj.
nec posset eps in hoc casu dispē-

sate:vt no.in dictis iuribus, vbi
doc.siue difformibus:q: de iure
cōi nō pōt hri dignitas ꝛ pbēda
in eadem eccl'ia c.sanctoꝝ.lxx.di.
nisi ex statuto vel ꝯsuetudine ec-
clesie:vt no.Jo.

turū ius pbendale obtinēd u:,vt
in iuribus allegatis.nō tñ intelli
gas ꝙ iste habeat ius afficiēs pri
mā prebēdā vacaturā ex tali re-
ceptione:q: collator ꝛ capitulum
nō poterant da-

and. ꝛ alij in. d. | modi si saltem[a] preter[b] cōsensuz | re ius ad primā
c.j.in.c.eā te.de | collatoris[c] crearetur nō expectet | prebendā vaca
rescrip.in.c. po- | prebendam de proximo vacatu- | turā.d.c.dilecto
stulasti.de ꝯces. | ram in vim scz creationis hmōi | ideo si collator
pbē.in.c. a colla | | post receptionē

tione.d ap.in.vj.c.cū in ecclesia.
de pben.in.vj. vel ex dispensatio
ne epi:vt not.in.d.c.j.in.d.cle.si.
de pben.Joā.and.in.d.c.literas.
a ℂ Saltem.est cōiunctio aduer
satiua q̄ diminutionē significat.
c.statutū.§.cū vero.de rescrip.in
vj.vbi Archi.aliqn̄ est causatiua.
l.oēs.C.de epi.ꝛ cle.sed qn̄ iungi
tur cū vel aut seu importat alter
nationē ordinis.patet l.c.q: pp.
de elec.vbi Jo.an.ꝛ Panor.in.c.
per vras.de do.inter virū ꝛ vxo.
no.Pan.in cle.cām.de elec.p Jo.
and.in addi.spe.tit.de offi.iud.§.
vlti.versi.sed nunquid a senten-
tia.Bar.in.l.j.ff.de iur.codicil.
b ℂ Preter.id est sine consensu.
c ℂ Collatoris.qui potest creare
nouū canonicū vltra numerum:
presertim cū ꝯsensu capituli.ꝛ vbi
nūerus nō est aplica auctoritate
firmat9.c.dilecto.c.vacāte.c. pro
illorū.de prebē.c.cū.m.de consti.
Sed[1] aut simpliciter creat ꝛ re
cipitur vltra numerū:ꝛ frangitur
numerus canonicoꝝ.d.c.cum.m,
ibi in derogationē sue cōstitutio
nis:ꝛ perꝯns sic receptus dz hr̄e
oia iura canonicalia et expectare
pbendaz tpe suo.c.dilectus.j. de
pbend.aut creatur et recipit hoc
adiecto vt sit supnumerarius: et
tunc nō frāgitur nūerus.ꝛ sic re-
ceptus nō habet ius integrū:sed
est quoddā ius pparatoriū ad fu

primā prebendā conferat alteri
valebit collatio.no.Jnn.ꝛ alij in
c.inter cetera.de pbē.nec ob.si di
catur ꝙ psona eccl'iastica nō pōt
variare.c.cū aūt.de iur.pa.cū ibi
loquat qn̄ phtatio fuit facta ad
bnficiū vacans:non aūt loquitur
de beneficio vacaturo:ad qd ob-
tinendū nō pōt inferior circa pa-
pam dare ius.nec ob.c.relatū.de
pben.q: verū est ꝙ collator obli
gatur illi ad puidendū:q: non vi
detur cōgruū vt prebēda careat
q̄ in canonicū est receptus:nō tñ
sequitur ꝙ prebēda primo vaca-
tura sit ei affecta.nec ob.c. si post
ꝗ.de pben.in.vj.q: loquit in re-
cepto auctoritate pape. aduerte
tñ ꝙ collator puidendo alteri te
net isti creato quē illusit de red-
ditibus cōibus puidere iuxta for
mam.d.c. dilectus.vbi capitulu
obligatur ad illā puisionem pro
pter transgressionē mandati pa-
pe:ita debet obligari per trans-
gressionē mādati legalis:vt.d.c.
relatum.ad hoc.d.c.inter cetera
cum ibi not.aut creatur canoni-
cus supernumerarius ad effectū
duntaxat dignitatis obtinende
que requirit canonicatum:ꝛ tunc
non videtur ꝙ collator teneatur
eidem prouidere de prebenda.p
not.s.in versi.numerus.licet iste
textus aliud innuat a contrario:
sed vt.s.dixi nō est hic aliqua di-

f Canonic9 supernumerarius an frāgāt nūerū.

spositio: sed aduisamentum.
a ¶Debeat forte qz mādatū de puidēdo de vacatura est in casu pmisso pape: vel ē notat⁹ vel graduatus hmōi creat⁹ canonicus.

¶De causis.

Ecclesiastice. vsqz ad §. et ne. pito ponit breue exordiū. Secundo inconuenientia que pueniūt ex cautarū de partibus longinqs ad romanā curiam euocatione. Tertio ponitur constitutio super dictis causis tractādis in prima instātia in partib⁹ vltra quatuor dietas a ro. curia distantib⁹ vno casu excepto. Secūda: ibi: inoleuerunt. Tertia statuit: hoc decretum factum fuit ante dissolutionē Basilieñ. ɔcilii. xi. kal. februarij. anno. M. cccc. xxxv. alij tamē dicunt post dissolutionem. anno. 1. xxxviii. ix. kal. februarij.

b ¶Ecclesiastice. alibi dicit operose sollicitudinis studiū. cle. dudum. de sepult.

c ¶Sollicitudinis. prelatus debet esse in sollicitudine nō in qete. xvi. q. i. in canonibus. xl. iii. dist. in mandatis. spec. tit. de elec. §. i. ℣. publicatiōe. S. ti. i. c. i. circa pn.

d ¶Jugiter. i. assidue ⁊ cōtinue. ⁊ hec ℣ba ⁊ si frequentiā notant nō tēporis cōtinuationē. de cōse. dist. v. nunqȝ. xxxvii. dist. de quibusdā. ibi assidue doceant. de of. archipres. c. i. vbi exponit Hostiē. ver. assidue. i. horis cōpetētibus. debent enim intelligi ciuiliter: licet aliquando habeant interpellationes: vt in proe. decre. in ver. quotidie. vbi docto. in. c. significatum. de pbē. Panor. in. c. causam. de elec. Bar. in. l. i. §. quoti. i lana. ff. de aqua. quoti. et estiua. et hoc valet ad testiū dicta concordāda si em testes debeant pbare qz tius. x. annis ɔtinue possedit fundum sufficit deponere qz viderunt eum omni anno colligere fructus vel arare: lz nō cōtinue steterunt in cōspectu titūs fundi: tamen intelliguntur cōtinue per. x. ānos vidisse. nec qui tenet cum aliquo morari: cōtinue tenetur quolibet momento cū eo morari. l. si quis ita. ff. de condi. ⁊ demon. vbi Bartol. per Henric. in. c. ex parte. de cle. non resi.

e ¶Inuigilare. concor. S. tit. i. c. i. §. i. ver. romanīqz cum ibi not. et capitur hic in / pro valde. in cle. pastoralis. in pnc. de re iudic. vbi glo. c. ad nostrā. de ɔsuetu. c. i. de. fideiuss. ff. de libe. ⁊ posthu. l. gallus §. ille casus. vbi Bart. ⁊ le ɔsi. spec. titu. de dispu. ⁊ alleg. aduo. §. post hec. ver. vel ibi m.

f ¶Charitas. concor. S. in pri. §. quibus ad plenum. ver. religio. ⁊ sine charitate nulla virt⁹ potest valere. i. q. i. ex his verbis. et vbi charitas non est ibi fides ⁊ iustitia esse non possunt. xxiii. q. i. vbi lana. ⁊ de hac virtute quid sit et quotuplex ⁊ an semel habita possit amitti habetur de pe. dist. ii. ꝑ totum. Jo. an. in cle. i. de sum. tri. in cle. ad nostram. de here.

g ¶Populo. not. [2] qz appellatione populi non venit clerus. c. ex parte. de priui. vbi Hen. cle. in pleriscqz. de elec. vbi clerus ⁊ populus ponūtur tanqz diuersa: qd verū est in odiosis. c. si sententia.

nisi alia ratione ei debeatur.[a]

¶De causis.

¶Item acceptat decretum de causis quod incipit.

Ecclesiastice [b] sollicitudinis[c] studium iugiter[d] inuigilare[e] conuenit: vt ffng charitas[f] in clero ac populo[g]

2 Post appellatiōe an veniant clerici.

de sen.excõ.in.vj. vbi interdicto populo non venit clerus.nec ecõ-verso.sed in fauorabilibus cler9 cõprehenditur sub pplo attenta ppria significatiõe vocabuli.ins-sti.de iu.natu.§. plebiscitaz. vbi appel. ppli ve-niunt oēs ciues etiam patricij z senatores. arg. c.dilecti.de fo.cõpe. vbi priuile-gium concessum anglicis in ge-nere extẽditur ad cleros.ad hoc. c.si in adiutorium.x.dist. Oldra. cõsi.xxiij Bal.in.l. cunctos popu-los.C.de sum.tri. Pau.de cast.cõ silio.c.cxcvi.qđ no.Panor.in.c.ec clesia.de consti. q clerici possunt vti statuto vel consuetudine lai corum fauente clericis: quando disponitur generaliter.et est pri uilegium per.d.c. dilecti.Panor. in.c. constitutis.de in integ.resti. quia si non est priuilegiũ non ex tẽditur ad clericos ex defectu iu-risditionis quãtũcũq generaliter loquatur Barto.z moder.in.d.l. cunctos populos.bñficiari etiam in ciuitate ciuium appellatione cont nentur.arg.d.c. dilecti.c.iđ. de tempo.ordi.lib.vj. not. Bart. in.l.j.ff.ad municip.Panor. in. c. postulasti.de fo.compe.in.c.cum causa.de re iudi.

christiano a vigeat: nec quisquam per vexationes et afflictiones inde-bitas proximum suum opprime b permittat c : sicq; iustitia d

a ¶Christiano.a christo nomen sumit.C.de sum.tri.l.j.et.xxij. di. sacrosancta.z quare poti9 a chri-sto q̃ a nomine iesus.not.archi. in.c.decet.de immu.eccle. in.vj.

b ¶Opprimere.oppressio in ma lum sonat et fit a potentiori. l. j. C.de pre curi.lib.x. C. quod me. cau.l. si per impressionem. c. sup hoc.de renum.z potest de oppres sione pauperum cognoscere ec clesia.c.si qs de potẽtibus. xxiij.

q.j.de quo per Innocen.z docto. in.c.cum sit generale.de fo.cõpe.

c ¶Permittat. quilibet enim te-netur proximũ suum defendere: quod sic intelligi videtur iniuriã tez fouere z esse participes pecca ti.c.dilecto.de se(n)ten.excõ.in.vj. c.error.lxxxiij.di stin.c.non infe-renda.xxiij.q.iij. c.qñte.de sentẽ. excõmu. vbi glo.hoc quando do-lose non defendit:vt ibi not.doc-alias qui potest defendere aliũ ne occidatur z non defendit nõ tenetur nisi sit alias conscius cri minis. Bar.in.l.j.ff.ad silei.Bal. in.l.j.C.de ser. fugi.Et pôt[2] re-cipere pretiũ pro defensione:igi tur dolo cessan.non cogitur.l.me tum.§.sed licet.et ibi Bart.ff. qđ metus causa.

d ¶Iustitia[3]quã dicit Aristo teles omniũ seculi virtutum esse matrẽ et herã:sine qua nihil in mundo firmiter durare valet: et dicit imperator q ab alijs virtu tibus et ad maius apparere de-siderat.in aut.de referen.§. pro-pterea.col ij. z sine ipsa alie vir-tutes nihil possunt.in aut.vt om. obe.iu.pro.in princi.col.v.z Tul-lius.ij.de offic. tanta est iustitie virtus:vt nec illi qui maleficio vel scelere pascuntur: sine vlla eius particula viuere possint:nã et princeps latronum nisi equa-liter prędã dispertiat:aut interfi-cietur a socijs aut relinquetur. z Augustin9.remota iusticia quid aliud sunt regna nisi magna la-trocinia:ideo summũ bonũ in re-b9 est iustitiã colere:ac sua cuiq seruare z ill.bannos nõ sinere qđ potestatis est fieri: sed quod est equũ custodiri.c. cum deuotiss.

1 Ciuis appel-latio cõtinet benefi ciatos in ciui-tate.

2 Defen sio po-test fie ri pro ptio.

3 Iusti-tie lau-des.

ordine[a] debito cuilibet ministre
tur: vt ꝛ viris dolosis[b] auferatur
nocẽdi licẽtia[c] ꝛ quies ꝛ tranquil
litas rectorum nõ facile pturbet.
¶ Inoleuerunt[d] autẽ hactenus
intolerabiliũ vexationũ[e] abusꝰ
permulti[f] dũ nimiũ frequenter a
remotissimis etiã partibꝰ ad ro-
manã curã ꝛ interdũ[g] ꝓ paruis
ꝛ minimis rebus ac negotijs q̃
plurimi citari ꝛ euocari cõsueue
runt[h] atq̃ ita expensis et labori-
bus fatigari vt nonnunq̃ cõmo-
dius arbitrarentur iuri suo cede
re[i] aut vexationẽ suam graui dã
no redimere[k] q̃ in longinqua[l]
regione litiũ subire dispendia[m]:
sic et facile extitit calumniosis[n]

mam xij.q.ij. ꝛ eam princeps de
bet multũ diligere. in aut. de non
eli. secundo nu. circa finem. col. j.
a ¶ Ordine. nõ solũ recte: sed ri
te iudicandũ est infra ibi ordine
cõgruo. cle. testi
bus. de te. Bar.
i. l. lecta. ff. si cer.
pet. vñ ordo ius
dicij qui ortũ ha
buit in paradi-
so. Spe. in proe.
nõ põt puerti. l.
ꝓlatã. C. de sen.
nisi de ꝯsensu p
tiũ i aliqbꝰ. glo.
4 i. c. cũ olim. ð cau.
Mali- pos. ꝛ ꝓ. i. c. si. de
tia in- re iudi. in. vj. c.
uenit ð causis. vbi do
omnia cto. de offi. dele.
docto. in. d. l. pro
latam. late Ioã.
bertha. in reper.
in versic. cõsen-
sus partium.
b ¶ Dolosis. id est malitiosis. qd
enĩ est[4] qð homo semel deditꝰ
malitie non adinueniat? in aut.
vt hi qui ob. se perhi. ha. post pri-
cipium. col. vj.
c ¶ Licentia: qua sumus omnes
deteriores: ait Terẽtius. ad hoc
capitulũ vt fame. de sen. excõ. ibi:
ꝛ per impunitatis audaciã. cle.
j. de offi. ordi. ideo refrenãda est:
nam si ea que male vsurpantur
omittimus: excessus viã alijs pre
paramus. xcitj. distinctione. per-
uenit. c. vt clericorum. de vita et
honesta cleri.
d ¶ Inoleuerũt. id est valde cre-
uerunt: et sonat in vitium. ca. ex-
tirpande. de prebendis. xj. q. j.
inolita.
e ¶ Vexationũ. que fiũt eo q alij
q̃ ꝯueniũtur. ff. de no. ope. nũtia.

lð pupillo. §. si is cui. c. dispẽdia.
de rescrip. in. vj. sed ex sola impe
tratione iudicũ non dicitur quis
alium vexare. glo. in cle. j. de re-
scrip. in versi. vexaret.
f ¶ Permulti. p
pro valde capi-
tur. l. tutor. §. tu
tores. ff. ð suspe.
tuto. l. fi. C. de iu-
risdi. om. iudic.
aliqñ notat cõti-
nuationẽ. ff. de
verb. sig. l. verba-
na. §. pnoctare.
gl. in. c. si consti-
terit. de accu. in
c. cum vicesimũ.
de offi. deleg. in
cle. causam. de
elec. Bald. in. l.
si cui. ff. de leg. j.
Bart. in. c. quin-
quaginta. ff. de
excusa. tuto.
g ¶ Interdum. id est aliquando:
quod interdum fit nõ fit plerũq̃
ff. de aqua. quoti. l. j. ꝛ. ij. C. de car
bo. edit. l. ij. l. interdum. ff. qui po
tio. in pig. ha.
h ¶ Consueuerũt. propter quod
multa inconuenientia sequũtur
que hic enumerantur nume. vj.
i ¶ Cedere. id est renuntiare.
k ¶ Redimere. concor. c. nõnulli.
c. quia nonnulli. de rescript. ꝛ hic
est primum inconueniens.
l ¶ Longinqua scilicet in curia
romana.
m ¶ Dispendia. que sunt coartã
da. c. dispendia. de rescrip. in. vj.
cle. dispendiosam. de iudi.
n ¶ Calumniosis. quorum calum
nia est pena reprimenda. c. calũ-
niam. de pe. in clemẽ. j. de seque
stra. in clemen. vt calũnijs. de re
iudi. ꝛ agens calumniose contra

aliquem etiā actiōe ciuili potest cōueniri actione iniuriarum.l.itē apud labeonē.§.si quis.ff. de iniur.Bar.in.l.si quis repetere.§.si stellionatus.ff. ad turpil. sed in criminalib⁹ qua pena puniatur calūniator. not. in.l.j.C. de calū. hostien.in sum. eo.titu.§.fi.doc. eo.titu.per totū. Bart.in.l.j.ff. ad turpilianum.

perfecte sonat in conditionem c. vt preterite.de elec.ꝑ Joā.de lig. in.c.ve.ū.de cō.appo.⁊ de dictione dūth no.in cle.j.de ꝯces.ꝓbē.ꝑ doct.in.c.fi.de transla.pre.

opprimere[a] pauperes[b]: sic bñficia ecclesiastica plerūqꝫ minus[c] iuste per litium anfractus obtentu[d] sunt dum[e] iustis possessorib⁹ eorum seu quibus illa de iure cōpetebant: neqꝫ opes neqꝫ facultates ad sumptus illos sufficere poterant quos longinqua profectio[f] ad Ro. curiā ⁊ litium[g] agitatio in eadem[h] deposcebāt. Confunditur etiam[i] exinde[k] eccle-

a ¶Opprimere secundū incōueniēs. concor.ē.in proe.§.quibus ad plenum.versi.pauperes. de col.c.j.§.j.versi.pauperes.

b ¶Pauperū.quos debet ecclesia protegere.lxxxiiij. dist. peruenit.et.c. nuntiatū.⁊ .c. princeps. C.quando impe.iu.pu.l.j .xxiij.q.v.regum.

c ¶Minus.id est nō.c.ex parte. de rescrip.de his que fiunt a prelato.cum apostolica.

d ¶Obtenta.tertium.⁊ cōcor.ē. in proe.§.quibus ad plenum.ibi beneficia ⁊c.de col.c.j.§. versic. plurimi.

e ¶Dum.i.qz.ff.de arbi.l.diem. ⁊ aliquando pro tantū.insti. vi bo. rap.§.sed nondum.aliqñ.i.donec.ff. de offi. pre. vr.l. j.§.circa. qñqꝫ notat continuationē actus vsqꝫ ad finē.ff.de nego.gest.l.diuortio.⁊ an faciat modū vel cōditionē.no.Bar in.l.j.ff.de cōdi. ⁊ demō.Jo.and.in.c.ex tuarū.de vsu pal.⁊ dicit Pan.in.c.nō potest.de prebē.in.vj.ꝙ qñ iungitur rei ꝑfecte facit modū.vt in q.quā fa.Jo.and.in.d.c.non potest.spe.ti de leg.§.pe.ver.sed qd si indulgētia. si iungatur rei im-

f ¶Profectio.q̄ sine magnis sūptibus ⁊ expeñ. fieri non pōt vt hic.c.tam ex litteris. de in integ. rest.⁊ sine dispēdio rerū nostrarū.l.sed si quis ex signatoribus ff. quēad. testa. ape.

g ¶Litiū. quarū sumptus sunt magni et euentus dubij.l.qđ debetur.ff. de pecu. vnde melius est pati modicū ꝙ intrare litiū certamina . Pan. in.c.j.de ap.⁊ satis[r] lucratꝰ qui a litibus recedit. Panor.in.c.quantauallis,de iureiu.⁊ litis sumptibus non vexari interest. Speculi.de homi.§.illud aūt.ideo dicūt cōiter docto. ꝙ in trāsactione nō hꝫ locum remedium.l.ij.C.de rescin vē.qz hoc ipso ꝙ a lite recedit̄ur magnum cōmodū est; inde indebitū solutum ob transactionē nō repetit̄.ff.de cōdi inde.l.in summa.C.de.transac.l.ij. nec pretextu instrumentorum nouiter repertorum transactio rescinditur quantumcunqꝫ fuerit lesio. C. de transact.l. sub pretextu. ff. ad trebel.l. lucius §.fi. vbi legis. per docto.in.d l.fi.glos. et docto. in.c.pe. de emptio. ⁊ vendi.Bartol. in.l. si quis cum aliter. ff. de verbo.obli.

h ¶Eadem curia.

i ¶Confunditur.quartum.

k ¶Exinde i. ex euocatione causarum.ad roma.cu.

Lites sunt fugiēde.

a ℭ Minime. pro non.
b ℭ Seruatur. cõcor. c. peruenit.
xj. q. j. §. in proe. §. quibus ad ple-
2
num. versi. prelatis. de col. c. j. §. j.
versicu. ordinariis.

Negocia spiritualia sunt preferenda temporalibus.

c ℭ Non parũ.
idest multum.
d ℭ Diminute
sunt. quinetiã in-
conuenĩens cõ-
cor. §. in p. §. qui-
bus ad plenuz.
versic. sicq3 iura.
de col. c. j. §. j. v.
facultates.
e ℭ Admodum.
id est valde. l. j.
in prin. C. ne li.
po. l. ne qs in
sua cau. cle. ro-
mani. §. nos sia
q3. de iureiurã.
vbi glo. cle. j. de
magistris.
f ℭ Vi scz papa
5
et cardinales ei⁹
lateri assistẽtes.
g ℭ Summa. ij.
q. vj. c. ij. cle. du-
dum. de sepul.

Caput est mẽbrũ pn cipal⁹

h ℭ Negotia[2] quib⁹ summo-
pere intendere debent minorib⁹
aliis relictis exemplo apostolorũ
dicentiũ: nõ est equũ nos dereli-
quere verbũ dei et ministrare mẽ
sis. cõsiderate ergo fratres viros
ex vobis boni testimonij. vij. ple
nos spiritu sctõ et sapientia quos
constituam⁹ super hoc opus nos
vero orationi et ministerio verbi
instantes erimus. Act. vj. xciij.
dist. legim⁹ in fi. vñ et moyses pri
4
mus dux in pplo israelitico a se-
tro co nato suo merito redargui
tur. Exodi. xviij. q ipse solus latis
faciebat pplo et audiebat omnes
causas eorũ. stulto inquit labore

Dignitas ẽ pars mẽbri.

siasticus ordo dum ordinariis
iudicib⁹ sua iurisditio minime[a]
seruatur[b]. pecunie et facultates
regnorum ac prouinciarum hoc
pacto nõ parũ[c] diminute[d] sunt:
et qd vniuerso ecclesiastico ordi
ni admodum[e] nocere comperiũ
est: ibi[f] quos ad sũma[g] negotia[h]
christiane religiõis sublimitas[i]
dignitatis euocabat: illis minus
reddebantur intẽti[k] dum ipsorũ
mentes nimium occupabat assi-
dua causarũ multitudo: que at-
tendẽs hec sancta synodus pro
reformatione ecclesie dei in capi
te[l] et in membris iuxta potesta-
tem a domino[m] sibi cõcessam in-
uigilans vt omnia deinceps[n] or-
dine congruo peragantur ad sa
lutem an marũ ac pacem et quie-
tez cunctorum. ℭ Statuit et de-
creuit q in partibus vltra quatuor

cõsumeris &c. ad hoc §. de col. c. j.
§. j. ver. romaniq3. qd no de elec.
c. licet. in versi. reseruationes.
i ℭ Sublimitas. vnde papatus
aut cardinalatus: nõ sunt simpli
ces dignitates:
sed sublimes: sũ
appellatione di
gnitatũ nõ veni
rẽt. no. j. de pac.
pol. c. j. §. j. in ver.
prelaturam
k ℭ Intenti. vj.
inconueniens.
l ℭ Capite arg.
q[3] caput non
est membrum:
cum hic ponan-
tur vt diuersa. §.
tit. j. c. j. in prin.
sed hic capitur
caput p prela-
to: et membrũ p
subditis. als ca
put est membrũ
pricipali⁹ corpo
ris. l. cũ l diuer-
sis. vbi Bart. ff.
de relig. et sump.
fu. § tit j. c. j. §. j. ver totius. Bald.
in §. ad hec. de pa. fu. fir. col. x. do-
cto. in. l. ij. ff. de publi. iudi. vbi di-
cit Bal. q mẽbrũ proprie dicitur
qd hz in corpe distinctã opatione.
Bal. in aut. sed nouo. C. de ser. fu.
vt nasus/ligua/pes/ et auricula/
caput. Ange. in aut. vt nulli iudi.
colla. ix. man⁹. sed nõ venit digi-
tus[4] q est pars mẽbri nõ hñs
officium de per se: sed coadiuuat
manum vel pedem. not. in. l. non
sunt liberi. et ibi Bar. ff. de sta. ho.
m ℭ Dño. §. de aut. cõ. gel c. sa-
crosancta. de colla. c. j. in princip.
n ℭ Deinceps. p hoc: et per versi.
statuit et decreuit patet q hec cõ
stitutio ius nouũ statuit per not.

dietas[a] a romana[b] curia[c] distā-tibus omnes quecunqꝫ cause[d] exceptis[e] maioribus[f] in iure[g] expresse enumeratis[h] ecclesia-rum cathedralium: et monaste-riorum causis: quas causas im-mediata subiectio ad sedē apo-stolicam deuoluit[i] apud illos iudices i partibus qui de iure[k]

in cle.eos.de regula. in ꝟsi.dein-ceps.ꝛ ꝙ non trahitur ad prete-rita.c.nemo. de ele.in.vj. cle.j.§. porro.de sum. trini.cum si.

a Dietas[1] de vulgaribus.in-tellige nō de le-galibus pro qui-bus ꝯputantur xx.millaria.ff. si qs cau.l.j.necde singularibus ā sunt cuꝫ qs vtit duplomate.l.cō tinuus.§.ij.ff.de ꝟb.obli.vbi em in aliq̄ dispōne fit mentio de dietis intelligendū est de vulgaribꝰ:nisi aliud in di-spositione exprimat.arg.a spālit-in.c.pnti.§.loca.de pbē. in. vj. qꝛ lex dꝫ ꝯuenire ꝯsuetudini regio nis.s.in pro.in fi.cū ibi no.ꝛ cōis vsus loquēdi pferēdus est ꝓprio significato vocabuli.ff. de supel le.l.labeo.de fun.instru.l.cum.de lanionis.§.lasinā .c.ex literis. de spō.no.in.c.statutū §.cuꝫ aūt. de rescrip.in.vj.in.c.cupiētes.in ver. cōmode.de elec.eo.li.in.c.nōnul-li.de rescrip.et vbiqꝫ doc. spe. tit. de cita §.j. si aūt desint vulgares sequende sunt legales.not.in.d. c. cupientes.

b Romana.de statu curie Ro. vide de.ia.ti. de statu curie Ro.

c Curia. q̄ est vbi papa est.c. ego. n. de iureiuran. vbi docto.

d Cause.siue mere ciuiles:siue spūales/siue crimiales/siue mix te.de qbus no.xi.q.j.in sum. spe. ti.de ꝯtu.§.iij.in prin. de of.iu.§. fi.Jo.an. de cri.fal.c.fi.

e Exceptis. exceptio firmat re gulā.s.de elec c.j. circa prin. c. ꝛ qꝛ.de col.c.j.§.j.ꝟ.exceptis.j.d an na.§.itē ꝙ dicta.ꝟ. exceptis. no. s.titu.j.§.item voluit.

f Maioribus.q̄ ex natura ipsa rum sunt deferēde ad sedē apo. nec in illis cōpellebatur qs lite-gare coram iudice inferiori.c. vt debitus.de appel.de ro.deci. xl. doc.l.c. nicolao. de appel.

g In iure.ar-gu.ꝙ per gene-raleꝫ reuocatio nem nō cē etur priuilegia clau-sa in corpore iu-ris reuocata:ni-si dictum sit ex-presse.gl.et doc. in aut.qua in prouicia. C. vbi de cri.a.o fa.g'o.ꝛ qd ibi no.Bar.in l.ij.ff.de iud.in extra.ad reprimē dam.in ver.nō obstātibus.ꝙ ver ba nō obstāte aliquo priuilegio: intelligūtur de priuilegio spe-ciali:non de clauso i corpe iuris: ptꝫ.s.de elec.c.j.ū.ꝛ.iij. vbi p ge-neralem cassationem reseruatio num nō cassantur reseruationes in corpore iuris clause.

g Enumeratꝫ.i.gl.i.c.j.de trās-la.pre.in.c. quod translationem. de offi.leg.in.c. preceptis. xij.di. spec.titu.ij.§.nūc ostendendum. Hen.i c.cū dilectꝰ.de accu. Host. in sum.ti.de of.leg.§. qd ptinet.

i Deuoluit. olim omnes cause electionum cathedralium eccle-siarum inter maiores enumera-bantur:ꝛ eas appellatio deuolue bat ad sedem apostolicā.c.ꝗuis. de elec.in.vj.idē in regularibus. c.cupiētes.eod.titu.sꝫ hic dumta xat excipiuntur cause cathedra-liū ꝛ regulariū eccliaꝝ exēptaꝝ: non hꝫ igit locū in nō exemptis.

k Jure.cōi.puta q habēt iuris-dictionē vniuersaleꝫ aut a lege q̄ dat iurisdictionē ordinariā.l.eos C.de mo.mul.aut a principe. l. et

s iiij

Diete sūt du plices.

qz.ff.de iu.om.iu.vbi bar.e ſt cum ler alata : terris.in auf.de cõſue. ad fi.col. iiij.aut ab vniuerſitate l.fi.C.de iu.om.iu.c.cũ eccleſiarũ. de off.or.vbi.p doc.Hoſt.in ſum. tit.de of. or §.j.

z.ij.Paſ.in.c. cũ aut de ↄſuetudine[a] preſcripta[b] contingat.de fo. vel priuilegio[c] cõpe.in.repe.c.ſi quis contra clericũ.eo ti.

2 Cõſuetudo q̃to tẽpore p̃ſcribit

a ¶ Conſuetudine.que dat iuriſ tionẽ etiã priuate pſone.c.cũ con tingat.de fo.cõpe.vbi glo. z doc. alia cum iura loquuntur vel in pre latis vel in capitulis habẽtibus aliquã adminiſtrationẽ.c.ad hec c.accedentibus.de erc.prela. ir. q.iij.cõqueſt⁹.c.irrefragabili §. erceſſus.de off.or.c.auditis.c. cũ olim.de preſcri.c.ſup quibuſdaz. de v.ſig.cũ ſi.de quo p Cyn.z le gi.in.l.j.C.de emã.li. S pé.de iu. om.iu.per totũ.Pau.in cle.j. de ſenten. ercom.

3 Cõſuetudo perque inducitur.

b ¶ preſcripta ſpatio.rl. anno rũ]2] vbi ↄſuetudo eſt ꝫ iuſ fm ius canonicũ.c.cuz eccl'ia.de cau. poſ.z p.c.audit⁹.de p̃ſcri.c.cũ de bñficio.de p̃ben.in.vj.z ibi doct. Archi.in.c.ij.de conſue.eo.li.j ge nerali.de ele.eo.li. Si vero eſſet p̃ter ius ſufficit q ſit.rrr.annorũ not.in.l.de quibus.ff.de legi.vbi Bar.no.in.c.vt litigantes de of, or.in.vj.in.c.fi.de cõſue.eo.li. vbi doc.de ro. deci.[cccclrij]. vbi di cunt q vbi p̃bende nõ ſunt diſtin cte olno conſuetudo de optando inducit ſpatio.r.annoꝝ.ſi ſunt diſtincte ſpatio .rl.annorũ:ſi tñ conſuetudo eſſet p̃ter legem que derogaret iuri particularis eccle ſie:tũc non cenſeret valida: niſi per lapſum.rl.annorũ. no. Inn. in.c.cũ dilectus.de cõſue. Bald. in auf.quas actiões.C.de ſacro ſan.eccle.late per Paũ.in.c.fi. de

4 Cõſuetudinis appellatione intelligitur de p̃ſcripta.

5 Cõſuetudo z priuilegium equiparantur

cõſue.z vbi cõſuetudo venit con tra ea que ſunt reſeruata princi pi in ſignuz priuilegiũ ſpecialis; tunc requiritur tempus de cuius initio non eſt memoria. c. ſuper quibuſdam . de vero.ſig.de quo per Guil.in ertrau a. Joã. rrij. ſuſcepti.Pe.ia.ti. de confeſ.in rẽ ac.Et no.hic [2] q ↄſuetudo dz eſſe p̃ſcripta z rationabilis.c.ꝯ ue tudini.z quaſi per to.rj.di.z mul ta alia requiruntur ad eam indu cendaz:que no.per Cy.z legiſ.in l.ↄſuetudinis.C.que ſit lon. con. glo.z doc.in.d.c.fi.de cõſue. Joh. fa.inſti.de iur.na.§. ex non ſcri pto[4] z in dubio appellatione conſuetudinis p̃ſertim i materia ſtricta intelligitur d p̃ſcripta.ter. et ibi doc.in.c. cumana.de ele.in d.c.generali.in.d.c.cum de bene ficio.Fred.ↄſi.lrrrvj. Jo. and. in regula. nemo.de reg.iur.in.vj.in mer.qd eſt verũ vbi agit de ↄſue tudine cõcernente caſum petito rũ:quocaſu etiã conſuetudo pria mã nõ tolleret niſi eſſet p̃ſcripta no.in.l.nemo.§.temporalis.ff.de reg.iu.glo.z Inno. in.c.acciden tibus.de priui.glo.in ver.ſolite, in cle.de ſtatu reg.glo.in. d. c. cũ de beneficio.Archi.in.c.in his rl.diſtin. ſecus ſi concerneret ca ſum poſſeſſoriũ: no. Jo.and.in ca pitu.cum eccl'ia.de elec.Bald. in cap.j. de feud.cog. Lud.in ſing. ad hoc.c.querelam.de ele.d.c. cũ eccleſia.c. conſultationibus . de iure patro.

c ¶ priuilegio.No.[5] q conſue tudo equiparat' priuilegio.c. no uit.z ibi no.de iu.no.in.c. accedẽ tes. de p̃ſcri.Inn.i.c.j.d apo.p̃ſer tim imemorialis.c.ſup qbuſdaz. de v.ſi.vbi gl.z Paũ.l.iij.§.duct⁹

aque.ff.d aqua quot.et esti. Bald. in.l.si solenib⁹.C.de fi.instr.c.cū cōtingat.de fo.cōpe.vbi docto qd verū data capacitate psone; alls lōge plus pōt priuilegiū q̄ cōsuetudo c.q̄to.cuz ibi not.de cōsue. Jo.an.in.c.ij.de pbē.in.vj.in not.vbi dicit q laic⁹ nō pōt cōferre beneficia:etiā si cō sulis tanto tpe de cuius cōtrario memoria nō existit: ꝛ ex priuilegio pape posset.lriij.d.l.adrian⁹. Jtē vbi cōsuetudo damnatur a iure plus operat priuilegiū.c.cū sa tis.de of.arch.iunct.c.cum venissent.de insti.qd not.Cōpost.in.c. cū venerabilis.de cōsue.Jo.and. in.c.j.de cle.egrot.in.vj. in cle.j. de priuil.gl.fin,qd no.in.c.catholica.rj.di.ꝛ cōsuetudo hz vim constitutionis.l.j.§.deniq3.ꝛ ibi bar. ff.de aqua plu.arcē.et equiparat statuto.l.magistratus.ff. ad municip.l.semper. de iure immu.in sti.de iu.na.§. ex nō scripto.Bar. in.l.oēs populi.ff.de iustit.et iur. Bald.in tracta. de tabel.ꝛ pacto. Pan.in.c. cum nobis. de prescri. ff.de legi.l.de quibus.glo.ꝛ Bal. in.l j.C.de ser.fu.Bald.in.l.liberti.C.de ope.li.ꝛ qd pōt induci pacto ꝛ cōsuetudine.ff. quemad.ser. amit.l.nō satis.C. de agric.ꝛ cen. l.j.li.ri.gl.C.de decre.decu.in ru. li.r.ꝛ gl.arguit de pacto ad cōsuetudinem.in.c. ij.de consue.in. vj. Archi.rj.di.in his. ꝛ qd non potest fieri per pactū nō pōt fieri p cōsuetudinē.c. sacrōsan. de elect. non est tamen regulariter veruz: vt ibi no.Panor. Barto.in repet. d.l.omnes.

p ¶ Finiant. [1] equa dispositio cū quilibet in sua puincia sit cōueniend⁹.iij.q. vj.p totū.vj.q.iij. p totū.in qua testiū ꝛ instrumentorū copia habet.C.vbi.de rati.l. ij qñ impera. iu,pu. et vidui.l. j. Olim tñ quisq3 clericus poterat in curia romana cōueniri: l3 alẽs ibi forū nō sortiret.c.fi.de fo.com pe.qꝛ papa [2]

bent terminentur ꝛ finiantur[a]. est iudex ordinari⁹ singulorū:vñ null⁹ poterat declinare ei⁹ forū. ir.q.iij.cūcta per mundū. nisi haberet ius reuocādi domum: vt in d.c.fi.cū ibi no.ꝛ roma cōis est patria.ff ad mu ni.l. roma. et caput aliarū patriaru3.l.j.C.de vete.iu. enuc.ꝛ dicebat Innoc. in.c.expo suit.de dila.q curia ro.est cōe forū,oibus.ff.ex q.cau.ma.l.necnō. §.si cū.l.fin.C.si (ser.expor.ve.sed de hoc conquerebatur host in.c. j.de sup.neg. pre.in.vj. dicens q imperator curialiū erat papa: qꝛ parcit remotis ne ad ipm venire teneant.i auf.de questorib⁹. col. vj.ꝛ cōpatit paupertati: et occurrit litibus:laboribus: ꝛ expensis in auf.de mā.prin §.sit tibi. ꝛ §. seq.col.iij.in auf.vt diffe.iudi.§.si vero.col.ir.not.in.l.j.ꝛ.ij.C.vt lite pen.nec est cuilibet facile adire curiam ro.pro iustitia querenda nec fit sine grauamine sumptuū ꝛ expēsarū:vt supra habetur.ꝛ p eundē modū cōquerit de extrauag.cuius mens habetur in.c.q̄ q̄.de elec.i.vj.cui dicit obstare.c. cū in cunctis.de elec.in fi. Quid si clericus consentiat litigare in curia?arguit q non teneat pcessus.j.eo.§.j.ꝛ.ꝛ dcdd.c.significasti.de fo.cōpe. vbi clericus nō potest cōsentire in aliū iudicē ecclesiasticū sine cōsensu diocesani.c. romana.de fo.cōpet.in.vj,vbi iudex ap. non potest cognoscere de causa principali omisso appellationi.g articulo de consensu partium lo.ꝛ doct in.c.cordi.de ap.

1 Cōueniat q̄s libet in sua prouincia.

2 Papa ē ordinari⁹ omnium.

eo.li.doc.in.c.vt debitus. de ap. Itē hec dispositio[3] q̄ cause tractentur in partibus est ius publicū inductū: non solum in fauorem clericorū: sed propter publicā vtilitatē: vt.S. in §. pecunie. et ver. seq. iuri autem publico partes renuntiare non possunt. ff. de pac. l. ius publicū. de le. j. l. nemo. de pac. do. l. de die. iunc. l. i. ff. sol. ma. c. si diligenti. de fo. cōpe. 7 in fauorem ordinariorū. ne eorū iurisditio cōfundatur: vt. S. l ver. cōfunditur nemini autē suū ius detrahi debet. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. ij. de reg. iur. l. id qd nostrum. c. cum ecclesia. de elec. 7 vbi ius continet vtilitatem renuntiantis 7 tertij si nō possunt separari nō valet renuntiatio. ff. de li. cau. l. j. ij. et. iij. fa. qd exemptus[4] sine licētia pape non potest renuntiare priuilegio fori 7 prorogare iurisditionē ordinarij. c. inter dilectos. de dona. c. cū tēpore. de arbi. vbi doct. etiā tenēt q̄ si renuntiat processus vel sententia non tenet: cū superioris fauorē respiciat tale priuilegiū: ne suus subditus iudicetur ab alio fa. ij. q. j. nomē. 7. c. mu'ti. de iureiurā. nimis. no. Jo. and. in regu. la. sciēti. de reg. iur. in. vj. in merc. Panor. 7. d. c. significasti. p La. in cle. j de sta. regu. domi. in. c. cum nullus. de tēp. ordi. in. vj. dic contra. q̄ valebit pcessus. ad hoc. c. dilecti. de fo. cōpe. vbi priuilegiū q̄ anglici citra mare cōueniri nō possunt nō prodest illi qui citra mare pmisit respondere vel soluere. c. nonnulli. de rescript. vbi clericus prohibetur trahi vltra duas dictas per rescriptū apostolicum nisi cōsentiat: si igitur cōsentiat poterit vbicunq̄ cōueniri. durum enī esset dicere clericū nō posse prorogare pape iurisdictionē sine cōsensu sui e. . . cum tamen vt dicunt Joā. de lig. 7 do. Anto. in. d. c. significasti. clericus subiectus abbati vel archidiacono etiam vbi epūs non potest preuenire potest prorogare iurisditionē epī sine sui cōsensu abbatis vel archidiaconi propterver. epi. diocesam ibidem positū. nec ob. d. c. significasti. quia aliud est clericum in alium iudicem penitus extraneum cōsentire sine sui superioris licētia: vt ibi: 7 aliud clericū cōsentire in papā qui est omni iudex saltem in habitu: vt not. in c. nouit. de iu. in extra. Boni. viij. vnam sanctam: nam res de facili reuertitur ad suaz naturam. ff. de pac. si vnus. §. quod in specie. xxxv. distin. ab exordio: 7 ipse est publica persona sup oēs ecclīas 7 clericos hñs plenitudinē ptātis singulariter et vniuersaliter. Innoc. in. c. cum pridem. de pact. Bal in pro. li. feu. 7 cū ad eū appellatum est potest cognoscere de cā principali omisso ap. art. d. c. cordi. etiā inuito appellāte. 7 de consensu solius appellati. dūmō prius reuocet grauamen fm Jo. and. ibi: licet domi. contra. Pan. in. d. c. vt debitus. Sed cum hodie papa[5] non possit adiri principaliter p viā querele: sed cause habeant tractari in partibus: videtur quod non posset omisso appellationis articulo cognoscere de principali: nisi de consensu partium: nam ratio quare archiepiscopus non cognoscit omisso ap. articulo est: q: nō potest adiri principaliter per viam q̄rele: vt di. c. romana: que militat isto casu: sed posito q̄ snīa non valeret nō poterit tñ venire cōtra sententiā cōtra eum latam: quia vi

3 Cā sin ptibus tracta re īc iuris publici.

4 Fori p̄uilegio non renūtiat exēpt° sine papa.

5 Papa p viam simplicis q̄rele adiri non potest.

detur in se habere tacitũ pactuȝ ne vlterius petat. sicut[1] acceptilatio inutilis ratione materie hȝ vim taciti pacti. d. l. si vnus. §. penul. no. in si. in. d. c. significasti. vbi Panor. pser tim qñ post p-lationē senten-tie ipsam approbauit: tũc tacite videtur ꝯtrahere ꝛ paciscí. vt est casus in. l. ij C. cõ. vtri. iu. ꝛ valet tunc non vt sñia: sed habet vim cuiusdam contractus quasi par tes tunc videantur ꝯtrahere sup eo qḋ venit in sñia vt no. Cy. et ꝛ alij in. d. l. ij. Bar. in. l. licet. ff. de iudi. Bar. ꝛ Bal. in. l. j. C. qui] pro sua iuris. Panor. l. c. examinata de ꝯfir. vti. Sed nunquid p literas aplicas poterit clericus cõueniri corã iudice delegato in partibus existente? videt ꝙ sic. in nullo em̃ talis grauatur cum causa remaneat in partibus. ꝛ si papa ibi esset cognoscere posset: ergo ꝛ delegatus ipsius. ad hoc regula quã ponit Hosti. in. d. c. di lecti. ꝙ corã quocũꝙ ordinario quocunꝙ modo de iure cõi possit q̃s in aliquo loco cõueniri: eo dē modo poterit coram delegato pape cõueniri. Dic ꝯtra. nam licet pars nõ grauaret bene tñ iu[us] iudex ordinari[us] i fauorē cui[us] sicut i fauorē ptiũ est facta ista dispositio ꝯcurrēt: b[us] autē pluribus causis nõ cessat. dispõ altera cessante. ut j. de nup. §. affinitatis. ff. de his q̃ no. infa. l. liberoꝝ de pri. cre. l. si vtri §. in bonis. Barto. in l. ita stipulatus. ff. de verb. ob. Itē si subditus epi posset sic corã delegato conueniri posset ꝛ scđs: et sic vlterior: ꝛ sic euacuaretur eius iurisdictio. et ad pdicta bñ fa. j. §. priori. vbi ad papã[2] non potest appellari omisso medio. et vbi appellat ds causa appellationis delegari in partibus. nõ poterit igitur adiri in prima instantia: sed per iudices ordinarios partium cause decidantur. aliud videtur dicenduȝ in legato se. ap. in partibus existente per hũc text. qui dicit causas esse tractandas apud illos iudices in partibus qui de iure ꝛc. legatus autem de iure habet iurisdictioneȝ ordinariam in prouincia sibi decreta. c. ij. de of. leg. in. vj. ꝛ vt ordinari[us] põt adiri per querimoniam. c. j. de offi. leg. vbi de hoc Host. in sum. eo. tit. §. quid pertinet. circa finem. Spe. ti. ij. §. superest. in prin.

a ¶ Et ne [a] sub vmbra applõnũ[b]. a ¶ Et ne. vsꝙ ad. §. ne tñ. primo ponit causa ꝯstitutionis. scđo cõstitutio q; gradatim etiã ad papam appelletur. tertio ab interlocutoria non habente vim diffinitiue reparabili in diffinitiua appellare phibet: quarto ꝙ causa appellationis ad papã interiecte cõmittat in partibus statuit. quinto facta in ꝯtrũ annullat et litigañ in expeñ. ꝯdēnat sexto ro. ecclesie officiales actu in curia suis officijs insistētes hoc decreto non cõprehendi declarat. scđa ibi statuit. tertia nec. quarta si vo. quinta ꝛ quicq̃d. sexta romane.

b ¶ Appellationũ. q̃ sunt regulariter pmisse nisi inueniant prohibite. glos. ꝛ do. in. l. qui restituere. ff. de rei ven. spe. ti. de ap. §. ij. vbi ponit. xxxvij. casus in quibus sunt phibite ꝛ sunt introducte vt essent innocētie remediũ. c. ad nñam. c. cũ speciali. de ap. ꝛ vt iniquitateȝ vel imperitiã iudicãtiũ corrigãt. ff. de ap. l. j in prin. de mino. l. pfecti. nõ vt essent iniquitatis defensio: vt in iuribus alleg. Ho. dic. in

1 acceptilatio inutilis hȝ vim pacti.

2 Appellatio ad papam omissis medijs imponi nõ põt.

sum.de ap.§.ij.et qd sit appella-
tio.no.ij.q.vi in summa. Jo.and.
in addi. Spe.titu.de app. Hostie.
in summa eo.tit.§.j.Barto.in.l.
j.ff.de ap.Panor.eo titu.in rub.

que nimium leniter[a] et non minimis rebꝰ nō nunqȝ friuole[b] hactenus interponi[c] vise sunt: atqȝ etiā in

a ¶Leuiter.ar.ꝙ
ex[3] cui cā et p.o
3 Appellari nō dȝ pro modico.
minimis possit appellari.
in aut de ap. et in
que tē.col.iiij.ij.qō.vj.anteriorū.
qd nō est verū de iure canonico
ꝑsertim: appellat enī ꝓ minima
causa cū appellatio nō sit.funda
ta sup quātitate grauaminis:sȝ
sup iniustitia et iniqtate iudicis
l.j.ff.de ap et iniustitia pōt acce-
4 Arbitrator qd possit.
dere in minimis sicut in maiori
bus.C.de.ap.l.et in maioribus.c.
de appellationibꝰ.e.ti tñ ꝓ mo-
dica lesione nō fit reductio arbi-
tramēti ad arbitrium boni viri.si-
cut ꝓ modico non dat restitutio
i integrū.l.scio.ff.de mino.c.j.de
in integrū resti.no.spe.ti.de arbi
tris §.vt aūt ℣.sed quo iure.sen-
tit gloss.et Barto.in.l.si de meis
5 Appellatio tria facit.
.§.recepisse.ff.de arbitris.vbi di-
cunt[4]arbitratorē posse de iu
re vaius dare alteri ꝓ bono pa-
cis:dūmodo modice.ad hoc.c.ni
si essent.de preb.alr fieret redu-
ctio ad arbitrium boni viri.ff.de
oper.li.l.si libertus.c. socio.l.si so
cietatem §.arbitrorum.vbi per
Bar.late Pañ.in.c.quintauallis.
de iureiuran.

b ¶Friuole.appellans friuole
6 Appellatio suspendit pncipale et accessoriuȝ.
ante sententiam in expeñ.inter-
esse et in emēda parti appellate
condēnatur.j.tit.j.c.j.

c ¶Interpō.interposita appel-
latio opatur[5]tres effectus pn-
cipales primus est ꝙ suspendit
pronunciatū.l.furti.ff.de his qui
no.infa.vbi.Barto.c.veniētes.et
ibi no.de iureiurā.de re iudi.cū
inter.de elec.cū dilecti.appella-
tio eñ facit vt nō videat senten-
tiatū.adeo ꝙ.ll.dicunt ꝙ per ap-
pellationē extinguit sententia.l.
j.in fi.ff.ad turpil.vbi Bart.l.ij.ff.
de pe.sed re vera
non extinguit sed
suspenditur sicut
canones dicunt.
not in.c.sacro.de
sen.excō.c.pastoralis.§.preterea
c.fi.de off.dele.Bal.in.l.minori-
bus.C.ad silr.in.l.j.scdm ta in.l.
j.C.ne ex deli.de.nec suspendit
quo ad omnes effectus l.si insti-
tuta.§.de inofficioso.ff.de inoffi.
testa.vbi nepos qui dixit testa-
mentum aui inofficiosum et ob-
tinuit dȝ habere appellatiōe pē
dēte alimēta ab hereditate.c.fi.
de seques.pos.vbi si reus appel-
lat a sentētia contra euȝ lata fru
ctus rei petite sequestrant si dis-
sipant ab eo.et ibi Pañ.in.c.dile-
cti.de maio et obe.i ru.de ap.nec
appellatio impedit effectū cōfir
mationis ꝑcedentis.c.cōstitutis.
vbi Inn.et doc.de ap.Bal.in mar
ga.in ℣.appellatio.Quid autem
opet appellatio a sentētia censu
re no.in.c.ad reprimēdam.de of.
or.vbi moder.et in.c.pastoralis.
de ap.In no.in.c ab excōicato de
rescri.in.d.c.sacro.scds est[6]ꝙ
suspēdit negotiū tā principale ꝗ
accessorium ꝯnexum.c.sollicitu-
dinem.c.dilectis.de ap.vbi doc.
in quibus dicit ꝙ per appellatio
nem legitimam nedū negotium
principale:sed omnia accessoria
sunt ad supiorē delata:ideo ces
sant omnia post ap.huiusmodi
g iudicē a quo attēptata.de ro.
deci.ccclxvj.tertius est ꝙ deuol-
uit causam ad superiorem c.nō
solum.c.si.a iudice.de ap.in.vj.to
taliter ita vt possit sententiam re-

formare ex noua cã.l.per hanc. C. de tẽp.ap. cũ appellatum est a diffinitiua. secus si ab interlocutoria: vt le. vt no. in cle. appellanti. de ap. vbi appellatio ab interlocutoria non põt iustificari nisi ex deductis coram iudice a quo glo. & Ber. in l. ait pretor. §. permitti tur. ff. de mio. Bart. in d. l. p hãc. C. de tẽp. ap. Oldra. cõsil. cxxx. nisi alia veniãt de nouo ad notitiã appellãtis: qz tũc ea deduci possunt. ar. c. insinuãte. de of. deleg. Bal. in. l. inuit⁹. C. de pcur. Barto. in. l. si expressim. ff. eo. titu. Panor. in. c. cũ cã. de re iudi. et appellatio iudicialis respectu vnius articuli suspendit iurisdictionez iudicis a quo in tota causa siue causa principalis sit connexa articulo ap. siue nõ nõ in aliis causis. c. pterea. c. sup eo. vbi doct. de ap. l. si quis puocatione. C. e. tit. vbi appellatio [1] interposita super iniuria illata: puta a tortura suspẽdit iurisdictionez in tota cã & deuoluit eam ad superiorem: & ibi glo. & legis. iudex tñ poterit recusari in aliis casib⁹. c. pposuit. de ap. vbi doc. ideo quicquid iudex facit postmodũ in illa causa in qua est appellatum in piudiciũ appellationis non valet: & est ipso iure nul. ũ. d. c. venientes. di. c. nõ solum. vbi glo. & doct. cuz si. nã attẽptata post appellationez iudicialem sunt ipso iure nulla: etiam si appellatio deserat. not. Inno. de elect. auditis. Jo. an. in c. lz. de sen. excõ. l. vj. vbi moder. c. super questionũ. de of. delega. doc. in. c. sepe. de ap. fa. c. cũ venis sent. vbi doc. de eo q mit. in pos. La. alle. j. sed attẽtata [2] post appellationẽ extraiudicialẽ nõ videtur ipso iure nulla. c. considerauimus. de elec. vbi Panor. doct. in. c. cum nobis. de elec. & ibi Panor. Inno. in. c. j. de his q fi. a maio. par. ca. quando interponit ab actu extraiudiciali. c. si post q. de elec. in. vj. c. j. & ap. eo. lib. vbi Innoc. & glo. l. d. c. nõ solũ. secus si ab actu iudiciali. & appellat non vt a parte: sed vt a iudice. de rest. do. cũ dilect⁹. Arch. ij. q. vj. quoties. de iudi. exhibita. do. an. in. c. dilecti. de ap. oia tñ reuocãtur ex officio iudicis per viam attẽtat i. ff. nil inno. pen. ap. p totũ. c. bone & ap. vbi late p moder. Panor. in. c. consuluit. eo. titu. vbi dicit attentata cõtra appellationez extraiudicialem esse nulla ipso iure si ex cã probabili et verisimili interponatur: siue a iudice siue a parte fuerit interposita. ad hoc. c. j. de ap. vbi Panor. c. ad audientiam. dicto. c. dilecti. eo titu. vbi excommunicatio lata post appellationem extraiudicialem est nulla. p Inno. in. d. c. dilecti. de maio. & obe. vbi Panor. sed do. An. to. ponit alios duos effectus app. in. d. c. ad reprimẽdam. qui cõprehenduntur sub pdictis: vnus eniz effectus est fm eum: qz suspẽdit iurisdictionẽ iudicis a quo. sed iste effectus cõprehẽdit in tertio: qz si deuoluit causam ad superiorẽ: ergo suspẽdit iurisdictionez iudicis inferioris. c. lz. de offi. leg. d. c. pastoralis. §. pterea. cũ si. qd verũ est si appellatio est intimata parti & iudici. nam attentata [3] post appellationẽ nõ intimatam legitime non reuocãtur. de ro. deci. cxliij. sz Inn. Jo. & doc. in. c. dilectis. de ap. dicentes nõ esse necessariã intimationẽ: nisi quando appellãs vellet prosequi. & speciale est solũ in ap. extraiudiciali i beneficialibus. l cle. cãm. de elec. & vide panor. in. c. suggestũ. de ap. &

1 Appellat. a tortura suspendit iurisdictionẽ i tota cã

2 Attentata post applõnez an sint nulla.

3 Attentata post applõnez an semp reuocẽtur.

alius effectus fm est eu quia impedit trāsitum in rē iudicatā:sed iste effectus compzehēditur sub pri'mo:quia si appellatio suspendit vel extinguit iudicatū: ergo impedit ne trāseat in rē iudicatā.c.qđ ad ꝯsul eadem[a] instantia[b] ad tationē.de re iudi.vñ pendēte ap. non dʒ fieri executio sententie.d.c.venientes.⁊ ibi not. d.c.dilectis.vbi glo.cū si.Jnn.de offi.deleg.querenti.Pau. de cast. consil.cccxxv. nisi in casibus not. per Jnno.in.c.pastoralis.de offi. deleg.Bald.i marga.in ℣.iudex. Archi.ij.q.vj.sunt quozū. ⁊ vide spe.ti.de app.§.nouissime de effectu.vbi tractat de effectu ap. et de reuocatiōe attētatozū.Bal. et Jo.mo.i.c.cupiētes.de elec.in.vj.

4 Appellatiōis cā ⁊ cā princi: pal' an sint eadem instātia.

a ¶Eadeʒ no.[4] ꝙ cā pncipalis ⁊ appellationis cēsent eadeʒ instātia.ad hoc.j.ti.j c.j.C. ne li. in vna eadēq; cā.i ru.⁊ in.ij.q.vj. si qs in quacunq;.vbi dicit glo.ꝙ sunt eadē cā' siue idē negotiū: vñ procurator appellātis vel aduocatus.in cā principali nō pōt esse testis in causa ap c.fi.de testi. in.vj.vbi. glo.ſʒ aliud est iudiciū cause ap.⁊ cāe principalis. diuersi em̄ sunt iudices ⁊ sunt diuerse instātie.Panoz.in.c.dilecte.de except.nā in cā ap.a diffinitiua non allegata allegabo:⁊non probata pbabo.C.de tē.ap.l. p hanc.. vbi Bar.c.cū iohānes.de fi.instru.⁊ i ea iurat de calūnia:ſʒ fuerit iuratū in pricipali.c.ij de iura. cal. in.vj.⁊ procurator in cā pricipali nō cogitur appellationē ꝓseq. C. de pcur.l. inuitus.c.nō iniuste.e. ti.qđ intellige vt ibi no.Jnn. nec teneť aduocat'ꝑ eodē salario patrocinari in cā ap. a diffinitiua. no.in.l.j.C.de suffrag. spe.tit. de sala.§.sequitur.℣. sed nunquid. Joā.an.in.d.c.fi.de testi.in regu la cōtractus.de regu.iur.in.vj.in mercu.nec renūciatio te⸗stiū ꝓdu cēdozuʒ facta in cā principali extēditur ad causam ap.no. Jnno. in.c.cum venissent. e testi.⁊ in cā ap sup nouis articulis possunt noui ⁊ veteres testes ꝓduci:non tā super eisdē vel directe ꝯtrarijs c.fraternitatis.de testi. iunc cle. testibus.eo ti.⁊ vbiq; doct.ꝓiudiciū aūt cause ap.ab interlocutoria magis cōuenit cū primo iudicio ꝙ iudicium ap a diffinitiua. cle. appellanti de ap.per no. per Jnnocē.in.d.c. nō iniuste. spe.loco ꝑalle.et qđ hic dicit instantia expone pro causa.

5 Instā: tia cāe an pereat per triennium.

b ¶Jnstātia. instantia[5] cause principalis perit ꝑ lapsum triennij.fm.l.C.de iudi.ꝑperandum. secus de iure canonico fm cōem opiñ.ad hoc.c.cū olim.§.iudices. de priui. vbi facta fuit condēnatio expēsarum factarū ꝑ quadriēniū quo durauit iudiciū:ʒ ⁊ sic nō perit instātia per lapsum triēnij c.cū ex literis.de in integ.resti.cuʒ ibi no.vbi lis durauit lōge vltra trienniū.c.venerabilis.ꝺ iud.vbi doc.ibi em̄ leruleñ afferebant in stātiā iudicij ꝑiisse. ideo recusabant rñdere sub iudice: ſʒ ꝑpapa mādat ei simplr: vt nō obstāte illa exceptione ꝓcedat in cā.⁊ rōnē diuersitatis ponit Panoz. in d.c.venerabilis.qꝛ de iure canonico appellabať a quolibet grauamine.nō sic ꝺ iure ciuili.c.sup eo. de app.vñ iudex ciuilis satis pōt cām infra trienniū decidere cūꝑ appellationē nō impediatur eius iuri'dictio:sed iudex ecclesiasticus non sic:cuʒ per frequētes app.ab interlocutoria non possit quādoq; infra ho. tps cām ter⸗

minare:s3 hec ratio hodie nō mi litat qr a iurib⁹ aū s̄nīam regula riter non appellat̄:vt infra sequi tur.d.tn̄.l.ꝓperādum:quo [1]ad pemptionem instātie nō h3 locū de iure canonico:qr nō fuit in fo ro ecclesiastico recepta ; vt clare patet in p̄rimis iuribus alleg.ad hoc.iiij.dist.leges.ꝫ.in ꝓe.in fin. sed instantia ap. perit ꝑ lapsum anni qui datur appellāti ad ꝓse quendam ꝛ finiēdā appellationē. ꝛ si iusta causa interuenerit indul getur bienium.C.de tē.ap. auf.ei q̄ appellat.ij.q.vj.si qs appellat. c.cū sit romana.c.constitutus.de ap.ꝛ aliqn̄ trienniū.c.ex rōne.eo. ti.ꝙ si infra dictū tp̄s nō fuerit ꝓ secutus appellationē rata rema net s̄nia:ꝛ cā appellationis peri mit̄.d.c.cum sit romana.cle.sicut cle.si appellationē.ꝺ ap.cū si.idē ꝑ lapsū termini hois dati appel lāti ad ꝓsequēdā ap. appellante nō ꝓsequēte rata manet snia : vt d.c.cū sit:qr terminus ꝑ fixus ab hōie succedit loco termini iuris sō quo ad desertionē opat̄ eundē effectū.no.Inn.in.c.ꝑsonas.in.c. ex rōne.ꝺ ap.vbi vtrobiqꝫ.Pan.c. l3.ꝺ sen.exc.l.vj.vbi doc. ꝛ ꝺ ꝯsue tudie ꝑlamēti ꝛ ꝑ ordinatiōe3 re giā si appellās nō ꝓsequat̄ app. infra trimestre lapso dicto tpe de serta est.S3 nūquid [2] lapso tpe iuris statuti vel hois ad ꝓsequē dā app.possit iudex a quo s̄niam executioni mādare appellāte vl terius nō citato. de hoc ꝑ Spul.ꝛ mod.in.d. cle. sicut. Inn.ꝛ alios in.d.c.ex rōne.Barto.in.l.a diuo pio.ꝫ.in vēditiōe.ff.de re iudi.et cōiter dicit̄ ꝙ sic: qn̄ s̄nia est liq da:qr appel.est deserta.d.c. ꝑso nas.ꝛ.c.seq.de ap.vbi Pan.Bal. in.l.si ꝫ.C.de ap. vrbaniter tn̄ ꝓ cederet si citet cū ꝑ informatio ne habēda summaria de impedi mento de fructibus ꝛ oībus de ducendis.d.l.a diuo pio ꝫ.si sup rebus.de ro.deci. ccclviij.Et ꝓpru dēter faciet appellans:si cōparet corā iudice a quo:ꝛ docet de im pedimēto:ꝛ si hoc nō obstante iu dex vult.ꝓcedere ad vlteriora ap pellet ad supiorē. dic tn̄ ꝙ l3 ap pellās nō compareat corā iudice a quo allegaturus impedimētū: si tn̄ in veritate impedimentum suberat reuocabit̄ executio ꝑ su periorē:ꝓdicta limitat Innoc.in c.cū super. de re iudi.qn̄ executio fit in rebus adiudicatis ꝑ s̄niam. ꝛ Bar.vt.s.ꝫ.intelligit qn̄ erat fiē da executio i specie adiudicata: tūc nō requirit̄ citatio. Barto.in l.penul.ff de aucto.tu. sed quod dam ꝓceptum de exequēdo post qd̄ auferet̄ res manu militari.l. q̄ restituere.ff.de rei vēdi. Bar.in l.meminerint.C vnde vi.Bald.in l.j.de iure emphyt.in.l.si ꝑ tot. ff. de iudi.l3 dicit Panor.l.d.c.ex rō ne hec ꝓcedere qn̄ nō fuit ap.vel qn̄ certū est impedimētū nō fuis se in primo āno dato ad ꝓsequē dū:in dubio vero credit indulgen te citationē ꝑmittēdā:l3 sit fien da executio in reb⁹ adiudicatis. Bal.in.l.filiosa.ff.sol.mat.vbi di cit [3] executionē s̄nīe n̄ posset fie ri sine citatiōe:siue fiat in bonis: siue in persona debitoris posse īn fieri sine aliqua probatione debi ti vel primorū actorū cause:quia vbicūqꝫ absenti pōt cōpetere de fensio semper requiritur citatio etia3 in notorijs. c.si.de os.dele. in.vj.no.Inno.in.c.tua.de coha. cleri.ꝛ mu. doct.c.vr̄a.e.tit.l.c.ad nostrā.iij.de iureiur.l3 i casu isto pōt ꝯpetere defensio:qr forte ap pellator fuit īpedit⁹ i primo an no.itē iura sp̄ exigūt citationē et

1 Instantia an pimat̄ p triennū de iure canonico

2 Sniaz an possit iudex a q̄ exequi tpe ad ꝓsequēdā appellationez lapso.

3 Executio sententie an possit fieri sine citatiōe.

summariā cognitionē in execu-tionis actu quod verisimilr pōt compe-tere defensio parti: vt colligitur ex dicta.l. a diuo pio ad hoc not. j.de paci.pos.c.j.§.fi.in ver.decla rēt.nec ob.si dicatur presumptionē esse ꝯ prorogationem [a] litium appellātem ex lapsu primi anni.qꝛ dicit Panoꝛ.hāc pre sumptionē nō sufficere:vt sine ci-tatione spolietur re sua:ex quo pōt si-bi aliqua defensio ꝯpetere: ꝓbatur in si.p.c.lꝫ eps.de pbē.in.vj.c.or-dinarij.de offi.ordi.eo.li. vbi ha-betur [4] ꝙ lꝫ p adeptionē scōi cu-rati vacet primum ipso iure.c.de multa.de pbē.nō tñ pōt eps illū spoliare citatiōe ꝑus nō facta:qꝛ posset sibi defensio ꝯpetere:puta dispensatio vel quid sile.ꝛ ex dictis iurib⁹ ꝓbatur:ꝙ licet ꝯ absentē sit p̄sumptio iuris:nō tñ ex hoc dꝫ pri uari possessiōe sua citatiōe non p̄ missa:ita executio snie nō pt fieri appellāte nō citato.Bart.i.l.j.ff. nil inno.ap.pē.Bal.in.d.l.si ꝯ tsi de facto fieret deberet icōtinēti d facto reuocari.ar.c.cū cā.d off.de le.c.ꝯquerētē.d off.ordi.l.fi.C.si per vim vel ali.aduerte tñ ad p̄dicta: qꝛ lꝫ perempta istātia cause ap. p-imatur cā vt dictū est:tñ in cā p̄n-cipali solū pereūt acta iudicij vt libelli oblatio:litis ꝯtestatio/ꝛ si. vt.d.l.pperandū:vbi doct.nō aūt acta cause peūt: vt ꝯfessiones:at-testationes/ꝛ si.no.spe.tit. de iu. deli.§.restat.v̄.lꝫ nūquid oia.de quo Bar.in.l.cū lite.ff.iud.sol. Innoc. ꝛ doct.in.c.causam. de testi.doc. in.d.c.venerabilis.

4 Benefi ciū sm curatū acceptans an per dat sta tim pri mum.

5 Appel latiōis prorogari per partes quēde tps pt

[a] ¶ Prorogationē quod dispēdiosa est ptib⁹ ꝛ reipublice.c.dispēdia. de rescrip.in vj.clem.dispendio-sam.de iudicijs.ideo voluit.l.in-stantiam iudicij triennio perire: ne lites sint imortales: ꝛ qꝛ pen-dentia litis sepe materiā crimi-nibus creare noscitur:vt.l.prope randum.C.de iudi.vbi dicit glos. ꝛ Bar.ꝙ illud tps nō pōt p expsū sum partiū ꝯsensum prorogari. glo.in.l.ij.ff de iudi. sicut prorogatur in cau-sa ap.i aut.si tamē. C.de tēp.ap.cle.ꝙdiu.de app.Jo. and.in addi.spe.tit.de ap.§.nunc breuiter.v̄.itē fallūt.ti.de leg.§. restat.v̄.quod si in statuto.sed Bal. dicit ꝯtrium in.d.l.pperandum. ꝙ idem sit in cā appellationis:si-cut i causa p̄ncipali vt nō currat tēpus durante compromisso: sed primū dictū sequitur Panoꝛ.i.c. venerabilis.de iudicijs.quia cō-promissuꝫ est voluntariū.l.si dictū. §.si ꝯpromisero.ff.d euic.ideo nō dꝫ ius publicū ledi p factū volū-tariū ptiū.aduerte dicit do.An. ꝛ Pan.in.c.ex rō;e.de ap.ꝙ tem-pus iuris vel hoīs vel statuti nō pōt p viā prorogationis elongari ampliando/duplicando/vel tri-plicādo:qꝛ hoc nō reperitur con-cessum:sed si volūt partes expsso cōsensu vel tacito p viā ꝯpromis si supsedere psecutioni bene pos sunt/ꝛ interim ipso iure nō currit tps:vt.d.clem.ꝙdiu. vult Jo.an. in.d.v̄si.item fallūt.ꝛ in.d.cle.in v̄si.currere.tex.eñ illius cle.loq-tur:vt termino [5] appellationis psequende supsederi possit non prorogari.dū dicit ꝙ interim non currit tps.ergo non loquitur in ter mino prorogato:qꝛ tūc curreret tē-pus. Itē seqretur absurdū ꝙ ptes psit prorogare illō tps in mille an-nos:ꝛ sic indetaretur iudex: respu-blica lederetur:ptes vexarentur liti-bus ꝛ expēsis:materia criminib⁹ p̄berent ex lōga ꝯcertatione:quibus lex vel statutū obuiare volēs pre fixit certū terminū : iō nō possun t

huic partes renūtiare possunt tū illum artare ꝛ restringere et appellationi interponende renunciare per viā pacti ꝛ vt riusqꝫ partis consensum. C. de rep. ap. l. si. in si. vbi docto. ff. a qui. ap. nō licet sepe[a] multiplicari[b] materia fo. l. j. §. si quis. ibi uendis iniustis Bar. de ro. deci. linquatur. ¶ Statuit eadem sancta synod[us]: vt si quis[c] offensus[d] liceres. de sentē. excō. cū concor. quas vide. Z. de elec. c. j. §. et cum humane. in ver. abbatis. strictio vel renū tiatio ꝯcernit pīudicium partiū: prorogatio pīudicium reipublice. merito pīmū permittendum est partibus nō secundū. An aūt tēpus appellationis interponende possit prorogari a ptib[us] vel a iudice no. Pan. in. c. cū sit romana. de appel. Bald. in auf. ei qui appellat. C. de temp. appel.

a ¶ Sepe. ideo obuiandū fuit. l. nam ad ea. ff. de legi. c. frequens. de restit. spoli. c. iij. de adulterijs. cum similibus.

b ¶ Multiplicari. multiplicatio appellationū nō approbat factū iudicis: sed potius reprobat ꝛ impugnat. argu. xxxj. q. ij. lotharius. not. Inno. in. c. dilecto. de appel. vbi dicit ꝙ si quis in iudicio vel extra secunda vel tertia vice appellat: non videtur per secundam appellationē a prima recedere: qꝛ semper instat vt per appellationē defendatur. c. directe. c. bone. vbi Jo. and. de ap. cle. j. de dolo ꝛ cōtu. ꝛ ibi not. ꝙ per appellationē a diffinitiua non recedit ab appellatione antea interposita ab interlocutoria. cle. j. §. similiter. de re iudi. vbi doct. cōsuluit tū Spec. tit. de feu. p. §. iuxta. ꝟsi. quid ergo si appello. ꝙ in secunda appellatiōe protestetur quia se nolle per eam a prima recedere. qd aūt operetur scda appellatio. not. Bart. in. l. cū ꝓcurator. ff. de no. op. nun. Bal. in. l. gñaliter. §. sed iuramento. C. de iureiurā. Pañ. in. d. c. bone. in. d. c. dilecto. Pau. de cast. consi. xxv.

c ¶ Quis vel qua. ff. de verb. sig. l. j. de pac. l. tres fratres. xvij. q. ō. vexationibus re iiij. si qs suaden te iuncto. c. mu

d ¶ Offensus. i. grauat[us] iniuste qui pōt appellare quicunqꝫ sit. ij. q. vj omnis oppressus. et. c. seq. c. vt debitus. de ap. cū si. etiā excōicatus. iij. q. ix. re vera. c. peruenit. de ap. c. si. cum inter. de except. cū omnis defensio sibi reseruetur. ꝛ appellatio est quedam defensio ad remotionē grauaminis instituta. c. suggestū. de ap. qd intellige de appellatiōe iudiciali: qꝛ excōicatus extra iudiciū appellare non potest vbi appellatio est mere extraiudicialis. not. Innoc. in d. cū inter. vbi late Panor. in. c. significauerunt. eo. titu. qꝛ appellatio extraiudicialis est quedam prouocatio ad causam. c. cum sit. de ap. sed excōicatus non potest ꝓuocare ad iudicium. c. intelleximus. de iudi. c. pia. de except. in vj. vbi Jo. and. ꝛ alij Henric. in. c. prudentiā. de offic. delega. in. d. c. intelleximus. vbi Panor. hec vera: nisi ex omissiōe appellationis posset aliquod preiudiciū gñari excōicato: tunc debet admitti ad appellandū: puta si appellat ab executore ꝓuidēte extra iudiciū. Nā qꝛ posset excōicato preiudicare in beneficio vel iure suo poterit appellare. satis enim stimulatur ex facto executoris: vnde est quasi reus necessarius: qd intel

ligit Panor. in.c. dilecti.de maio. ꝛ obe.qñ de iure sibi inferret pre iudiciũ.secus si de facto tm̃:quia excõicatus spoliatus nõ auditur petens restitutionẽ.no.xxiij.dist. in noĩe dñi. ẟ re scri.dilect⁹. j.in corã[a] suo iudice[b] habere nõ pos

1 Appellatio an debeat interponi corã iudice.

d. c. prudẽtiã.§. sexta.Inno.in.c.veritatis.de.do. ꝛ cõtu.vbi docto.ꝛ in.c.ex cõquestione.de resti.spo.Frede.consil. cxj.vbi dicit ꝙ nec p iniuria illata tpe excõicatiõis põt agere.gl. in.c.oibus.iiij.q.vj.testimoniuȝ. de testi. nisi iniuria irrogaretur ei volenti explicare rẽ a iure sibi cõcessam.puta ꝓsequenti appellationẽ vel absolutionẽ: tũc eniȝ põt agere durante excõicatione vt illa iniuria cesset: q: vno ꝑmis so ꝛc.de offi.delega.c.j.cũ si. Sed nõ offensus ꝛ ille cuius nõ interest appellare nõ põt. ij.q.vj.non solet.c.cũ inter.de elec.oẽs tamẽ quoꝝ interest appellare possunt licet in iudicio nõ interfuerint.l. ab executore.l tutor.l.a snia. ff.ẟ ap.c statuim⁹. de elect.in.vj.c.cũ super.de re iudi.vbi glo.ꝛ docto. spec.titu.de ap.§.j.etiã si solũ facti ꝑiudicium ꝑtendant:ne scȝ de facto molestentur. c.peruenit.cũ ibi.no.de arb.ẟ.c.dilecti.vbi glo. ꝛ docto.in criminalibus quilibet appellare põt inuito reo.l.nõ tãtum.ff.de ap.ꝛ ibi bart.C.eo. ti.l. eos.§.sup bis.ff.qñ app.sit.l.ij.in fi.l.additos.C.de episc.audiẽ.vbi bal.no.ij.q.vj.in sum.spe.lo. ꝑal.

2 Appellatio an possit interponi ab arbitris.

a ¶ Coram.coraȝ aliquo dicitur fieri qđ fit eo sciente ꝛ intelligente:licet nõ consentiente.ff. de verbo.signi.l.coram.de arbi.l.diem. §.coram.vbi barto. gloss. in.c.vt circa.de elec.in.vj. Bal.in.l.si qs obrepserit.ff.ẟ fal.ꝛ facit iste tex. ꝙ coram iudice sit appellandum

p.ff.qñ ap.sit.l.j.§.dies.ꝛ.§.si qs. qñ appellatur a iudice ꝛ põt haberi eius copia.c. cordi.de ap.in vj.c.vt debitus.eo.tit.nisi iustus metus appellantẽ excuset:vel iudicis copia non habeat[1] tunc valet appellatio absente iudice ꝓtestatiõe premissa.de ro.deci.ccclxix.c.fina.de ap.vbi glo.et doct.ad ꝑdictã glo. ij.q.vj.biduũ.in.c. appellatio.de ap.in.vj.vbi doct.c.si duobus de ap. vbi pȝ ꝙ si quis a suo iudice appellauit non ꝓtegit ipsam appellatio donec ad iudicis notitiã ꝑducatur.glo.in.c.suggestum.de ap.vbi late Henri. ꝛ Panormi.et Barto.in.l.j.§.libelli. ff.eoẟ.titu. Bald.in addi.spec.eo.titu. versi. appellatio debet interponi. tñ lȝ in appellatione ꝑsentia iudicis requiratur si haberi põt: nõ tñ requirit ꝑsentia appellati:sed sufficit ꝙ fiat sibi intimatio.cle.cãȝ. de elec.vbi Pau.ꝛ aliȷ. cle.j.ẟ ap. vbi doc.spec.eo.ti §.qualiter.ver. cautus. ideo si appellatur extra iudiciũ ab alio ꝙ̃ a iudice: satis est ꝙ fiat illi intimatio ẜm dispositionem dicte cle. qñ appellatio deuoluit cãm ad superiorẽ:vt in casu.c.j.de elec.in.vj.iunct.d.cle. cãm:sed si qs appellat gñaliter a grauamine ꝛ non contra certam ꝑsonam serua.c.bone.de ap.
b ¶ Judice.nõ arbitro [2] cõpromissario a quo nõ appellat l.j.C. de arbi. vbi doc.c.a iudicibus.ij. q.vj.ei⁹ em̃ snie statur iniuste.l. diẽ.§.stari.ibi doct.ff.de arbi.nisi ex forma statuti actio oriretur ex laudo.bar.in.l.ij.ff.de arbi. Bar. et bald.in.d.l. j.et nisi inter ꝑtes cõueniatur ꝙ possit appellari.vt ibi dicũt.ar.l.fi.in fi.C.de tẽ. app. barto.in.l.nemo põt.ff.de leg.j.sȝ

dicit Bald.in.d.l.j. de iure canonico posse appellari.alle.ij. q.vj. statuendū.sed ille text. nihil facit qz nō loquit in arbitro' sed in iudice.vt ibi colligitur ex text.et innuit ibi glo. et contra dictum Bald. fit iustitie[a] complementum[b]. videtur text.in.d. c.a iudicibus.vbi dicit glos. q de iure canonico poterit arbitrium iniquū p viā cuiusdā reclamationis retractari: et sic p implorationē officij iudicis per ca.ij.de arb. qd limitant ibi doct.qn arbitriū cōtinet euidentē iniquitatē et eo ipso q enormiter ledit partē: tūc ei ex officio iudicis dz retractari c.exposita.de arbi. vbi Panor. c. fi.de re.pmu.c.examiata.de zfir. vti.dū tñ infra decēniū fuerit reclamatū a pte cōquerente. als z no.in.c.p tuas.de arbi.sp ecu.eo. tit.§.fi.℣.sed infra qd tps. Ratio primi dicti est: qz nulla lex vel superior pōt sustinere actū cū pctō c.fi.de pscri.vnde snia iudicis nō trāsit in rē iudicatā rōne peccati iminētis.c.lator.c. consanguinei. de re iudi.imo contra executionē laudi cōpetit parti exceptio doli qz ois iniquitas notoria hz dolū presumptū.l.creditor.§.lucius.ff. man.c.j.de psumpt. similiter vbi laudū est dolosum datū per grāz aut sordes cōpetit doli exceptio. l arbitrorū.C. de arbitris. not. in d.c.ij.p hoc.l. nō distinguem⁹.§. cum quidā.ff.de arbi. de hoc late Panor.in.c.cū dilect⁹.eo.tit.doc. in.c.quintauallis.de iureiu.Sen de cōsuetudine[1] francie in patria cōsuetudinaria in foro seculari appellatur a snia hmōi arbitrorū: et si male fuerint arbitrati emendant: et ab arbitris iuris appellatur.l.fi.ff.l.apertissimi.C. de iudi.c.ab arbitris.cum ibi not.de offi.delega.in.vj.

a ❡Iustitie. aliud in his q̄ sunt grē que si iudex facere nō vult cū possit nō admittit appellatio: vt qz nō suppleat.spe.tit.de offi.iud. §.impedit.℣.sicu.

b quid si iudex non em quicquid et l. nō quicquid.ff.de iud.vel ztumaces nō expectat.c.cōsuluit.de off. delega.aut non refrenat multitudinē testiū.spe.ti.d testi.§.restat. i fi. aut siliis nō facit arbitrio eius relicta.Inn.in.c.fi.de feri.Bal.in marga.in ℣.iudex.in.l.ij.C.de rescin.vē.Panor.in.c.super his. de accu.nec tenet qs ad grām. not. S.ti.j.§. item q ad dictas. pres. vera nisi pars nimis ledetur: ex eo q iudex non facit.Bald.in.c.j. de mi.vas.qui con.est.col.x.

b ❡Complementū.qz iudex grauat cōtra ius scriptum: vel denegat iuris bñficiū.c.penul.et fi.de secū.nu. puta si negat restitutionem spoliato priuilcgs cognoscat. iij.q.ij.p to.de resti.spo.c.ex zquestione. vel quartā pductionē testiū cū solēnitate legali.c. significauert.de testi.aut negat dilationē aliā: vel nō admittit exceptionē legitimā vel gnat in sīlib⁹ casibus.spe.ti.d ap.§.ij.℣. sz quā dices[2]aut denegat eius offm.nā a denegato offō iudicis iplorato appellat.l.j.C.si se.in integ.resti. pos.Bart.in.l.j.C.de iurisd.om.iu. et a denegata publicatione pcess sus petita per partē. gl.et doct.in c.cum.J.de re iudi.si tñ officiū iudicis non fuit imploratū: sz illud nō impenderit nō poterit appellari: qz iudex nō tenet impēdere officiū suū ad cōmodū priuatū si nō petatur.l.iiij.§. hoc autē iudiciū.ff.de dā.infect. Panor. in.c.fi. de rescript.in. c. significauit. de

1 Appellatur a snia arbitrorū de zsuetudine frācie.

2 Officiū iudicis si denegef ab eo licite appellet.

testi.in.c significauerunt.de exc e.
aut intellige hunc tex.siue iudex
iniquã sniam ferat siue denegat
facere iustitiã. vbicq enĩ quis gra
uatur.c.ceterũ.de iudi.c.ex parte.
b.de fo.competen.Un-
de qui iurisditionez de- ad immediatum[a]
3 negat indignationem
Iusti- princip. incurrit. in aut. de mã.
tia si de- princi.§.sit tibi.colla.ij.et omne
neget grauamen tenetur parti resarci-
appel- re.z extra ordinem potest puniri
lari po in aut.de questio §.sup hoc.col.
test.i vj.in aut.vt dif.iu.col. ix. Bald.
in.l.j.C.quomodo z qñ iud. Et p
pter defectũ iustitie de iudice se-
culari põt haberi recursus ad ec
4 clesiasticũ.c.lz.c.ex tenore. vbi de
Appel hoc.de fo.cõpe. z iudex[3] scłaris
lãs an negligens facere iustitiã psonis
debeat ecclesiasticis tertio requisitus iu
expri- risditioné amittit.l. ad decus §.
mere sancimus.de statu.z cõsuctu.cõ.
iudicẽ lib.eccle.colla.x.in aut. statuim9.
ad quẽ et ibi Bal.C. de epi.z cleri. z a de
negatione iustitie põt appellari.
hostiẽ.in.c.interposita. de ap.c.
5 dilecto.eo.ti.z ibi.Jo.and. vbi di
Appel cunt q iudex debite requisit9 de
latio iustitia cause vel expeditione si
ad iu- nihil respõdet dicitur esse in mo
dicẽ in ra.z iustitiã denegare. et poterit
certuz appellari: qz satis tunc grauat.
an sit arg.c.j. z ibi Bald. de mi.vas.qui
admit- cõ.est.colla.x.c.j.de sup.negli.pre
tenda. la.clemen.quis.de ap.de elec.cũ
in veteri.de offi.deleg.sup qstio
num §.fi. Panor.in.c.ex parte.de
ap.sed Bal. dicit.in.l.ij.C. de epi.
audi.q a denegatione audientie
nõ debet appellari sed debet re-
curri ad superiorẽ p viã simpli-
cis querele. de quo remittit ad
spec.ti.de ap.§.in quibus. versi.
xxvij.ad glo.in.l.sed z si per pre-
torẽ.§.sed z si cum decreto.ff. ex
qui.cau.ma.Archidia. xvij.q.iiij.

vxor felicis.idẽ Bal.in.l.fi.C. de
sentẽ.z inter. dicit q a tarditate
iudicis nõ valet appellatio. Bal.
in.c.si in.do.z vas.his ori. col.x. sz
primũ verius: z p hoc no. Bald.
in marg.in versic. ap-
pellatio.glo. in cap. ad
aures. de simo. in.c.ij.
de appella.in.vj.et poterit etiaz
porrigi querela superiori.c. nul-
lus.de iur.pa.l.fina.§.illud.z ibi
Bald.C.de tẽp.ap.Inno. in.c. ex
cõquestione.de resti.spo. Nam iu
dex qui non vult audire partem
facit litem suã: et tenet vt.s.xxiij.
q.v. administratores. Bald.in.l.
obseruare.ff.de offi.pcon.in rub.
C.de pe.iu.qui ma.iu.in aut.pres
byter.C.de epi.z cleri.
a Immediatum[4] nunqd sit
necesse exprimere ad quẽ iudicez
qs appellet. dicit Bar.q non. in
l.j.§.si quis.ff.de ap.per tex. illi9
l.ad finẽ. l.q rome §. sela. cũ ibi
not.ff.de ver.obli. vbi valet ap-
pellatio ad cõpetentẽ iudicẽ.glo.
in.l.cuz pponas.C.de bo.auc. iu.
pos.z ibi Bal.z qñ appellans nõ
exprimit intelligitur appellare
ad immediatũ: qz gradatim est
appellãdũ. no.Archi.ij.q.vj. an-
teriorũ. Jo.an.in.c. vt debit9. de
appel.vbi doc.Spec.eo.ti.§. nũc
tractemus. ver. qd si appellans.
Bald.in.l.apertissimi.C. de iudi.
z illud tenebant doc. esse verissi-
mum de iure ciuili: qz genus qd
non potest verificari nisi in vna
specie nõ inducit incertitudinez.
sicut in simi no. in noie appellati
uo.in.c. ex parte.j.z ibi Panor.in
c.qm abbas.de offi.deleg.sed de
iure ciuili nõ põt appellari omis
so medio.l. imperatores.ff.d ap.
ideo [5] qualitas respectu iudi-
cis ad quẽ non inducit incertitu
dinẽ: qz dz itelligi de iudice ime-

diate supiore. ad hoc.l. si heres. ff. de op.le. de sti.ser.l.3 si sibi. in fi.⁊.l.seq. de fideius.l. fideiussor.s3 aliud dicebat Panormi.in. d.c. vt debitus.in.c.ij. de ap. de iure canonico fm q̄ nō putabat talē [ap

superiorem[a] p appellationē[b] re:

pellationē vale re : q: poterat omisso medio appellari ad papā vel legatū. Idez Oldra.consi.clxxxvj. ideo cu3 illa appellatio generalis inducebat incertitudinē nō debet valere: q: iudex debet esse certus. de rescri. ad hec nec licet cū alterius iniuria vagari. ff. de iniu.l. pretor. sed hodie idē dicēdū ē de iure canonico[1] cū nō possit nūc omisso medio appellari. vt.j. sequitur. ideo ex appellatione gñali nō inducitur aliena incertitudo: cū nō possit verificari nisi de imediato superiore vt hic ⁊ supra dictu3 est. pari ratione dico q̄ valeret appellatio alternatiua: q: ex quo iudex ap. est certus ⁊ gradatim est appellandū alternatiua non pōt inducere obscuritatē nec pōt verificari nisi in vno iudice.s. de immediato: vt dictū est, olim tamen multi doct. dicebāt eam nō valere de iure canonico. nisi infra.x. dies fieret declaratio de persona iudicis propter incertitudinē. ex quo omisso medio poterat appellari. de quo not. in Spe. vbi.s.℣. quid si dicat. Joā. an. ibidē in additio. Jo.an.in.c. si is cui. de offi. delega.in.vj. vbi doc.in.c. vt quis duas. de elec.eo.lib. Jo.and. in regula in alternatiuis. de reg.iu.in vj.in mercu. hen. de app. ꝯsuluit. Panor.in.d.c.ij. Bal in.l. appellatione. C. de appellatio.

a ¶ Superiorē. de inferiori iudice ad superiorem est appellandū ij.q.vj. anteriorū.§. illo. vc3 Spe. titu. de ap.§. nunc tractemus. nec valet ꝯsuetudo q̄ appellatio deuoluatur ad partē vel minorē. ar. c.ij. de consue.in.vj. vbi glo. et doct. Bal.in.l.ij.C. que sit lon. consue. ideo de vicario epi ad episcopū nō appellatur cū sit idem consistoriū epi ⁊ eius vicarij. c. romana. de ap. eod. lib. si tñ cōcessum esset epo ne ab eo appellaretur posset ab eius vicario appellari. casus est in.l. precipimus.§. fi.l. a procōsulibus. C. de ap. not. Ludo. in singu. valeret tñ cōsuetudo appellandi ad aliū q̄3 ad superiorē: nō parē vel minorem. Jo.and. in addi. Spec.§. iiij. Quid si per errorē alius pro alio appelletur si ad maiorē que3 debuerit vel ad parē appellauerit: talis error appellāti nō obest: si vero ad minorē tūc obest. ff. de ap. l.j.§. si quis. no. hostie. in sum. de ap.§. a quo.℣. qd si q̄s. specu. d.§. nunc tractem⁹.℣. qd si p errore3. q: in primo casu appellatio deuoluit cām ad superiorē iudice3 debitū: ⁊ remittit ad eū appellās ff. de ap.l. imperatores. hec; vero cū per iustū errorē ali⁹ p alio appellatur. sec⁹ dicit Pañ. in.c. dilecti. de ap. si scienter appellauit omisso medio. Nam si hec appellatio venerit in notitiā appellati post decēdiu3 eo excipiēte rata manet snia: q: appellatio nō v3 obstāte exceptione. arg. in. d.l.j.§. si quis.

1 Appellari an possit omisso medio.

2 Snia an confirmet per appellātē

b ¶ Per appellationē. si offensus a iudice nō appellat videt acquiescere snie: ita q̄ transeat in rem iudicatā. c. cū inter. c. qd ad cōsultationem. de re iudi. alibi[2] dicit lex q̄ nō appellans cōfirmat sententiā.l. fi. C. de sen. q̄ si. cer. quā. l. ab eo. C. quomodo ⁊ qñ iud. ij. ex pcedunt in cōsensu ficto ⁊ inter

pietatiuo nō ℣o q̃ sepe q̄s omit tit ap. exectrā3 litem: ⁊ timens de ratione ad hoc. l. item si res. in fi. ff. de ali. mu. iu. cau. fac. ⁊ hoc est in dubio p̄sumendū. ar. l. cū de in debito. ff. d' pre.

cursu3 habeat. Nec ad quēcūq; a

sed iura vt sit litiū finis p̄sumūt seu fingūt consensum ad hoc vt p̄cludatur via appellandi sentit Innoc. in. c. q2 plerisq;. de immu. eccle. si aūt nō appellās vere sen tentie cōsentiret tolleret obliga

3 Snie vitium nō pur gatur p omis sionem appel latiōis

tio naturalis: que tñ p sniam nō tollitur. l. iulian'. ff. de cōd. inde. ⁊ dicit Bar. in. d. l. ab eo. q ex sen tentia condēnatoria iniusta non oritur obligatio naturalis: quia facilius tollitur q̄ iudicatur. l. si vnus. §. pactus. ff. de pac. Panor. in. d. c. quod ad consultationem. Itē si nō appellās vere consenti ret non posset habere regressum cōtra iudicē ad interesse pretextu inique sententie: qđ tñ p̄t: q2 licet p lapsum decēdij snia transeat i rem iudicatā inter ptes. d. c. cum inter. c. quod ad consultationem ff. de regu. iur. l. res iudicata. nisi notorietas facti constaret tunc sniam esse iniustam: tunc enī ex superuenienti cā deberet p iudicē retractari. sic p̄t intelligi. l. si fulz lo. ff. de cōsi. cau. l. in cōmodato. ff. cōmo. c. cū de pur. vul. cū ibi not. Panor. ⁊ in. c. suborta. de re iudi. Inno. in. d. c. q2 plerisq;. in. c. cum bertoldus. vbi doct. de re iu. bar. ⁊ doc. in. l. admonendi. ff. de iure iur. tñ respectu iudicis snia non transit in rem iudicatam: quia omissio [3] appellationis nō pur gat vitiū snie: quominus ps pos sit habere regressu3 cōtra iudicē. not. in. c. pastoralis. §. q2 vero. de offi. deleg. ⁊ ibi doc. barto. in. l. j. ff. quod quis. iur. in. l. si duob'. §.

cōpetit. si men. fal mo. di. Inn. in d. c. facto. de sent. exco. etiā si ap pellatio fuerit deserta. bald. in. l. fi. C. de pe. iudi. q̄ ma. iu. doc. in. c. sepe. de ap. Panor. in rub. eo. ti.

Cum ergo condē nat' hēat duas vias vnam p ap pellationē. aliam agendi contra iudicē. insti. de obli. que ex delic. nas. renuntiando vni nō videtur renuntiare alteri. ad hoc. l. cōtra maiores. C. de inoffi. testa. l. si do mus. ff. de ser. vrb. p̄dio. c. ex tua rum. de vsu pal. nec obstat agen ti contra iudicem exceptio rei iu dicate cum sit alia via agendi. l. cum queritur. cum. ij. l. seq. ff. de exceptio. rei iudi. not. in. c. aduer sario. de exceptio. glo. et barto. in l. j. ff. de ap. vbi etiā tractat quid de arbitro cōsiliarijs ⁊ similib'. Panor. in. c. quia iudicāte. de pres cri. in rubr. de ap. bald. late in. c. iudices. de pa. iur. fir. colla. x.

a ¶ Quemcunq; etiam patriar cham ad quē olim poterat omis so medio appellari per. c. antiq. in fi. de priui. ⁊ ibi hoc no. Inno. et Panor. glo. in. c. renouantes. xxij. ⁊ istin. Specu. titu de ap. §. nunc tractemus. versicu. nunqd idem est. et per hunc textum non videtur hodie verum quod dicit hostien. in sum. titu. de app. §. a quo. sub versicu. autem. docto. in c. dilecti. de ap. q vbi concurrūt iurisditio mediata et immediata ad superiores qui imediate pres est appellatio facta valet: vt si ap pellatur ad diocesanum a pres bytero qui subest archipresbyte ro: vel archipresbytero qui sub est archidiacono ad episcopum. Na3 omnes isti immediate sub sunt diocesano: et ex' vicarū sunt x. q. j. regenda. de offi. archipres

by.ꝛ de offi.archidia.per totum. Uides eñ hic ꝙ licet papa sit ordinarius cunctorum mediate vel immediate.ix.qõ.iii. cuncta per mũdum:tñ hodie non appellaẗ ad eum omissis mediis. Secus etiam papam[a] puto ꝺ legato de latere qui est ordinarius in sua ꝓuincia:ꝛ cõcurrit immediate in iurisditione sup illos de prouincia cũ diocesanis ꝛ aliis ꝓlatis.c.i.de offi.leg.in.vi.Panor.l.c.mã datum.de rescrip.ideo [1] omisso medio.poterit adiri ꝑ via appellationis sicut ꝑ viaȝ q̃rele.c.i. de off.leg.cũ ibi no.glo.in.c.q̃squis. ii.q.vi.spe.tit.ii.§.supest videre. ver.illud aũt.de ap.§.nunc tractenus.ver.nunqd. glo.in.c. romana de ap.in.vi.de consue.c.ii. eo.li.i.c.si is cui de off.deleg.eo.lib.archi.x.q.i.ꝓuenit.;doit.in.x. qõ translationẽ.de offi.leg. Nec ita grauabunt partes abeũdo le gatũ sicut si romanã curiaȝ adirent.si tñ ille qui appellat ad archiepm vel ad legatũ infra decẽ dies nõ eligit alterum deserta est appellatio de iuris rigore ratione incertitudinis ar.c.i.depositu. ꝓ̃a.li.vi.ꝑ no.s.in ver.immediatũ.ne cũ discrimine appellati liceat sic vagari.l.ꝓtor.ff. de iniuri.no.in.d.c.si is cui.Jo.and.l regula in alternatiuis.de re iu. in. vi.in mercu.Panor.in.c.ii.de ap. sed spe.vult contra. in.d.§.nunc tractemus.quẽ sequuntur de ro. de.isio.ccxiii.ꝛ opi.spe. de facto seruatur.nec ob ꝙ non dꝫ in incerto vagari aduersari⁹.q: per citationem certificabitur.de ap.ꝑ tuas. cum ibi no.

a ¶ papã.olim secus. q: omissis mediis poterat ad eũ appellari.c. ad romanam.c.quoties.ii. q.v.c. sollicitudinem.de ap.c. aliqua. de priui.gl.ꝛ doc.in.c.dilecti.de ap. in.c. romana.eo.ti.l.vi.l causis ecclesiastici fori: vel etiã in secularibus quo ad eos qui sunt de tẽpali ecclesie iurisditiõe nõ quo ad alios.c.si duobus.de app.ꝛ nisi vbi delegatus pape subdelegasset causam alteri nõ in totũ:q: cum delegat⁹ pape representet ꝑsonã ipsius pa pe.c. lane.de offi.dele.c.sup literis.in fi.de rescrip.ad ipsum delegatũ non ad papam appellandum erit.c.sup questionum.§.porro. vbi doc.de offi.deleg.Panor. in.c.cum Bertoldus.de re iudi.c. si ꝺ legat⁹ de of.dele.in.vi.vbi do.

b ¶ Med o.accipe appelletur qꝺ est infra nam[2] gradatim est appellandum:id est ad eum qui in gradu proximo est superior eo a quo appellatur puta ab archidiacono ad epm: ab epo ad archiepm:ab archiepiscopo ad primatẽ: ab illo ad papã:et sic in similibus.C.de ap.ꝑcipim⁹.l.i §.si qs.l.i.gatores.ff.e.tit.ii.q.vi.si qs. ꝛ.c.placuit.c.dilecti.de ap.vbi de hoc.c.romana.e.ti.l.vi.ꝛ si nõ ad mittatur talis exceptio potest appellari. de ro. deci.ccclxxxviii et ius ciuile tantũ abhorret appellationem gradatim non factam ꝙ imperator non vult ꝙ etiam appelletur ad eum omisso medio.d. l.imperatores.ii.qõ.vi.anterforum propterea dicit spe.titu.de ap.§. nũc tractemus.benedictus sit imperator:qui licet mundi domin⁹ sit.ff.ad leg.rho.ꝺ iac.l.deprecatio. et omnes prouincie sub eo sint. xciii. di.adrianus.ꝛ omnes ꝓnci pes.vii.q.i.in apibus. depto [3] rege frãcie.c.ꝑ venerabilẽ.qui filii sunt legiti.nõ tamẽ patitur su

1 Legatus de latere ꝑviam appellatiõis et simplicis querele põt adiri.

2 Appellãdũ ẽ gradatim.

3 Rex francie nõ sub est imperatori.

preiudiciuz inferiorũ ordinario
rũ ꝛ in dãnuz ꝛ laborẽ inestima:
bilẽ litigatorũ ad se omissis me
diis appellari.qđ si fiat:remittit
appellatẽ ad iudicez cõpetentem
vt dictũ est.ꝛ dicit Panor.i.c. an
tiqua.de ꝑuil.ꝙ bñ faceret pa
pa si tales appellationes ad euz

4 Appelleri ꝑt ad papã qñ omisso medio.

interiectas omissis mediis nõ re
ciperet hodie tñ ꝯueniunt in pre
dictis ius ciuile ꝛ canonicuz per
huuc tex.qui fallit in octo casibꝰ.
Primo vbi ꝯsuetudo est in cõtra
rium ꝙ possit omisso medio ap
pellari.c.referente.de ꝑben.c.si
gnificantibus.de noui ope. nun
tia.d.c.romana.de appel.in.vi.
vbi glo.ꝛ doc. nam ietiam de iu
dice seculari ad ecclesiasticũ va
let appellatio si habeat consuetu
do.vt no.in.c.si duobus.de ap
pella.in.c.dilecti.eo.ti. patet in.
d.c.romana.§.debet.no.in.c.li
cet.de fo.compe.vbi Panor.vel

5 Canones ligant oẽs et principes i ꝯcernentibus aiam.

priuilegium.d.c.romana.§.j.vbi
glo.ꝛ doc.aut ꝑscriptio.licet ꝑscri
ptio nõ ꝓcedat ꝙ nõ appelletur
ad principem.Bald.in aut.quas
actiones.C.de sa.san.ecc.idem si
iudex a quo nõ cognoscit superio
rẽ de iure vel facto:quia[4]tuuc
ab eo potest ad papaz appellari
omisso medio.c.si.c.nouit.de iu
di.c.j.de pro.glo ꝛ docto.in.c.ex
trãsmissa.de fo.cõpe.Inno.ꝛ do
cto.in.d.c.licet.Inn.ꝛ Host.in.c.
inter dilectos.de fi.instru.arg.in
aut.vt dif.in.§.si tñ ꝯtigerit.§.in
ciuitatibus.col.ix.qꝛ penes pa
pam est potestas tẽporaliuz ha
bitu.vt not.in.c.nouit.de iudi.
ideo deficiẽte superiore illum ha
bitum põt deducere in actũ sicut
illũ exercet in causis arduis etiã
nõ deficiente superiore.c.pro; hu
mani.de homici.li.vi.qđ limita
in grauibus et arduis articu
lis.per no.in.c.per venerabilẽ.§.
rationibus.qui filii sunt legi.Pa
nor.in.d.c.si duobus.ꝛqñ ꝑ viam
pcti adiretur papa ꝓpter iniusti
tiã denegatã ab imperatore vel
rege.arg.d.c.nouit.nam[5]in cõ
cernentibus animaz oẽs princi
pes subiiciunt canonibus.c.oẽs
de malo.ꝛ obe.Panor.in.c.j.de
consti.Scđo qñ archiepũs litigat
corã suffraganeo ꝯtra subditum
ipsius suffraganei:qꝛ tũc non ap
pellabit ad ipsum archiepũm cum
esset iudex in causa sua:qđ esse nõ
debet.C.ne quis in sua cau.ius
si.di.in ru.ꝛ ni.sed ad primatẽ:et
si desit ad papã:ꝛ si subditꝰ suf
fraganei appellare voluerit non
ad ipsum metropolitanũ appel
labit cũ sit suspectꝰ in causa sua
ꝓpria vt dictũ est.ergo ad proxi
mum superiorẽ post metropolita
num recurrendum est in hoc ca
su.ar.c.ne pro defectu.de ele.c.
nullus.de iu.pa.Io.an.in.d.c.ro
mana.Tertio vbi mediũ est quo
quo mõ sublatuz:puta qꝛ iudex
immediatus est hereticus:excõi
catus:vel suspẽsus:quo casu ad
aliũ superiorẽ est recurrendũ.c.
si is cui.de offi.deleg.in.vi.cũ ibi
no.vel potius ad papã.arg.c.qꝛ
diuersitatẽ.đ ꝯces.ꝑbẽ.cũ ibi no.
ꝑ Inno.de ele.qꝛ diligẽtia.c.ro
mana.de sup.neg.ꝑ.j.vi.Quar
to vbi ordinarius recusatus de
legauit.quo casu a delegato non
appellabitur ad delegantez:sed
ad supiorẽ immediate:qꝛ cũ ordi
narius sit recusatus non dꝫ face
re mediũ.ij.q.vi.placuit.glos.in.
d.c.si is cui.Ita intellige de fo.cõ
pe.si qs ꝯ clericũ.vbi glo.ꝛ doct.
idẽ vbi ordinariꝰ c̃m omitteret
in fraudẽ:ne cã appellatiõis ad
supiorẽ ꝑueniat:q̃ casu non dꝫ de
sua fraude ꝯmodũ reportare.ar.

de rescrip. sedes apo. spe. l. d. §. & sed fm pmissa. Jo. mo. & domi. in d. c. romana. aliis fraude cessante a delegato spali epi ad vna cam appellat ad epm delegantem cu no sit ide tribunal cor. glo. in. d. c. romana. Jo. an. in cle. ij. de rescrip. Ide si committeret sine fraude collationem alicui beneficij vel aliu articulu suo vicari o. dz appellari ad ipsum epm delegante de ro. deci. ccclxxiiij. ccccclxxiiij. domi. in. c. ij. de ssue l vj. licet a snia vicarij gnalis non appelletur ad epm cu sit idem tribunal. d. c. ij. Bar. in. l. pcipimus. C. de ap. nisi forte vbi esset vicari alicui non recognoscentis supiore quo casu a snia vicarij gnalis illi supioris ad ipm supiore appellat: lz a sententia ipsius superioris no possit appellari. l. j. ff. a q. ap. no lz. l. eos. & ibi doc. C. de ap. sed hoc verum de iure ciuili quo appellat a vicario ad ssituete. l. a pcosulib. d. l. pcipimus. C. de ap. glo. in. l. j. ff. eo. tit. secus videret de iure canonico. per. d. c. ij. & d. c. romana. Quinto si delegatus etia ad vniuersitate causarum subdelegauit vna cam alteri in totu tuc appellat ad primu delegante. ide i delegato a principe ad vnam cam tm eade prius subdelegante. l. j. ff. qs & a quo ap. de offi. dele. sup questionu. §. porro. vbi doc. si aut delegat in delegando aliqd sibi retinuit de iurisditione: tunc ad ipm no ad principe esset appella du vt ibide. c. si delegat. in fi. de offi. deleg. in. vj. fallit in duobus casibus q habent in. d. c. si is cui. in. c. si a subdelegato. e. ti. l. vj. cu ibi no. quo th ad delegatu ad vniuersitate causaru vf veri q ad eu possit appellari: q lz officialis aut vicarius gnalis comittat totalr vices suas i vna ca: remanet tn iudex in oib aliis causis: & vnu ssistoriu hz cu epo. io adipz sicut ad epm poterit appellari. no. doct. in. d. c. ij. de ssue. de rot. deci. cccliij. Sexto qn scurrunt iurisditio delegata et subdelegata tuc ad primu delegante: & no ad delegat qn erit appellandu: dato q aliqd sibi retinuerit de iurisditione. d. c. sup q stionuz. §. si vero duo. c. si duo. de of. delega. in. vj. Ide si metropolitanus pcessit si mul auctoritate ordinaria & apostolica ab eius snia est ad papa appelladu. c. cu ex officiu. vbi glo. & doc. de pscrip. spe. d. §. ver. qd si appellet a metropolitano. Septimo pter absurditate vitandaz. d. c. ij. de ssue. vbi[r] no valet consuetudo vt a vicario epi appelletur ad ipm epm: q est s substantialia appellationis q interpone da e de iferiori ad supiore: sz eps respectu sui vicarij semp est ide: qd intellige vt. s. valet tn ssuetudo q appellet omisso medio vt dictu est: q q no appellet omisso medio no est de substatialib appellationis: sz de circunstatiis vt no. in. d. c. ij. ad pred. c. a collatione. de ap. in. vj. vbi non appellat a caplo & epo ad ipm epm: si eps iterfuit i caplo vt plat: sec si interfuit vt canonicus tuc pot appellari ab eode ad eunde aliter ssideratu. sic intellige. l. j. §. solet. ff. qn appella. sit. vbi appellat ad pside q no interfuit in ordine tac iudex. c. multis xvij. di. istos casus ponunt in effectu hosti. in sum. ti. de ap. §. & a quo. & vt aut spe. eo. ti. §. nuc tractemus. glo. & doc. in. d. c. dilecti hen l. c. vt debitus. eo. ti. Octauo fallit hic tex. qn appellatu est omisso medio & non fuit opposita p parte aduer-

r Cosuetudo s substatialia appellatiois non valet.

¶Neq;[a] a grauamine i quacũq; instãtia ante diffinitiuam sniam quolibet appellet[b] nisi forsitan

sam.gl.ꝛ doc.in.d.c.dilecti.iunc. ter de hoc tñ non habeẗ alicubi tex.ideo multi dixerũt ↄtra archi. in.d.c.si delegatus.ꝑ q̃bus imo. in.d.c.si dilecti.alle.c.j.de fo.cõp. in.vj.in princ.sʒ loquitur in cau sa principali. tñ cõiter docto. se quuntur glo.di

2 Jurisdictiõis ꝓrogatio locũ nõ hʒ i cã appellationis.

cti.c.dilecti. vt quẽadmodũ tacit[e] consensus inducẽdo ↄsuetudinẽ possit hoc operari vt dictũ est.ita ꝛ tacitus consensus in nõ excipiẽdo facit regulr qḋ potest facere consuetudo põt opari pactũ tacitum seu expressum: lʒ nõ ꝑ oĩa:iu xta no.ꝑ Bar. in.l. oẽs ppli.ff.de iusti.ꝛ iu.Panor.in.c.sacrosancta

3 Appellatio añ diffinitiuaʒ an sit admittenda.

de elec.ꝛ fa.in argu.tex.d.c. dilecti.vbi papa fundat se super appellatione ꝛ sic fuit ibi opus exci pere ꝛ appellare ꝓ primis:tñ fa. decretũ irritans qḋ est.j.in ver.ꝛ quicq̃d.quare puto eoꝝ opi.verã cum est appellatuʒ ad aliũ q̃ ad papã omisso medio ꝛ nõ fuit exceptum:vbi aũt appellatũ esset ad papã:sto opinioni cõi. cur tã varie vide no.s.eo.§.j.in ver.finiantur.facit [2] ꝙ ꝓrogatio iurisdictionis non hʒ locũ in cã appellationis ẜm Bald.sing. in extra.de pa.ↄstan.vbi dicit nõ posse litigari in causa appellatiõis coram iudice incõpetenti etiam de ↄsensu partiũ.ar.l.ex ↄsensu.ff.de ap.l.j. C.de peda.iu.spec.ti.de ap.§.nũc tractemus.ver,q̃d si de facto.

4 Statutũ ꝓhibẽs appellationem an valeat.

¶Neq;. hec dictio copulatiua est.l.neq; natales.C. de ꝓ.l.quidam.ff.de vulga.ꝛ pupil. substit.

b ¶Appelleẗ.olim secus [3] ẜm canones poterat indistincte appellari ante diffinitiuam.c.cũ sit romana.c.sup eo.de ap.sed de iure ciuili non.l.ante sententie C.

quo.ap.non reci.d.c.sup eod.l. si clericus.C.de epis. audi.vbi late Bal.l.apertissimi C. de iudic.l.ij. ff de ap.reci.vbi late Bar.ꝛ in.l. intra vtile.ff.de mino.vbi restringit qḋ ipe no.in d.l.ante sententie.Bal. i.l. eos. §.sup his.C.de ap.spe.ti.de ap. §.ij.v. ad hui[9].ꝛ ibi Jo.an.i addi.si tñ cã ẜtebaẗ in foro ecclesiastico inter clericũ ꝛ laicũ:poterat laicus ex iusto grauamine appellare ab interlocutoria: qꝛ in ꝑparatoriis debẽt seruari statuta fori vbi iudiciuʒ exerceẗ.l. iij.ad fi. ff.de testi.c.qḋ clericis. vbi Pan. de fo.cõpe.archi. ij.q.vj. non ita. Hen.in.c.si duobus.de ap.ꝛ dicebat gl.in.l.j.ff.a q̃.ap.nõ li.ꝙ ius canonicũ admittẽdo appellationes ante diffinitiuã mitius agebat cũ appellantibus q̃ ius ciuile.verum hodie ↄueniunt ius canonicũ ꝛ ciuile ꝑ hunc text.vnde videẗ inane nunc q̃rere qḋ olim q̃rebaẗ an valeret statutũ vel cõsuetudo ꝙ ab interlocutoriis nõ licet appellare nisi ꝑut ius ciuile disponit.de quo per doct.in.c. venientes.de iureiu. Jo.an.in.c. si.de ap.in.vj.in addi. spec.eo.ti. §.nunc tractemus.in prin.Bart. in.l.fin.ff.de aqua.plu.ar.Bar. et Bald in.l.j.§. quibus.C. de no.C. cõ.Sed [4] an valeat statutum ꝙ non liceat appellare. not.glos. ꝛ Bald.in.l. ꝓscriptione.C. si con. ius vel vti.Barto.in.d.l.fin.ff.de aqua plu.arcen.doc.in.l.si appellationẽ.C.de ap. in.c. qꝛ pleriq;. de offi.ordi.in.vj.Panor. in rub. de ap.vbi dicit qḋ prima fronte posset dici ꝙ licet princeps possit appellationis formalitatem tollere que est de iure positiuo.l.

j.C.de sen.p.nam olim reddebatur ius manu regia: nec erant inuente actiones et solennitates iudiciorum et appellationum.l. ij.§.deinde ex his.ff.de ori. iu.nō tamen videtur q possit tollere tale grauamē[a] ipsi[9] appellatio nitius repari nis substantiam que videtur de iure naturali.est enim quedam defensio seu presidium innocentie.c.cum speciali c.suggestū.de appel. Fuit enim[1] principaliter inuenta ad iniquitatem seu imperitiā iudicis corrigendam.l.j.ff.de ap.vel ad supplendum quod incaute in priori iudicio fuerat omissum.l.p hanc C.de tempo.ac.c.cum ioannes.de fi.instru.et princeps non pōt tollere[?] sunt iuris naturalis et gentium.in cle.pastoralis.de re iudi. Inno.in.c.que in ecclesiarum.de consti.dicit tn Panor.vbi.s.q a sña principis non pōt appellari. nec tenetur princeps admittere supplicationē si non vult.nam licet princeps de directo nō possit tollere defensionē tn p principe psumitur cū pcessit causa cognita.ideo non est dicendū q tollat defensionē.ix.q.iij.cuncta p mundū.l.j.ff.a qui.ap.non li.fa.not.p Cy.in.l.rescripta.C.de p.impe. of.Bar.in.l.fi.C.si.cō.ius. Idem putat si cōmisit alicui causaz appellatio ne remota.nam potest si vult appellationē non admittere sicut disponit in pfecto ptorio et in senatu.d.l.j.ff.la qui.non.l.j. C.de sen.pfec.pto.et hoc q̄ princeps psumit illū non minus recte q̄ eum iudicaturum vt ibi. hoc pcedit p:elertim attento q exceptio rei iudicate fuit idncta ad iuris rigorē seruandū: vt no. in.l.qui exceptionem.ff.de condi.inde.in.c.pastoralis[?].§.q̄ vo.de offi.delega.et vt sit litium finis. vnde sicut princeps statuit post sentētias duas q tertio appellare non licet.c.sua.de ap. ita extiterit:qd i diffi aliquibus causis inspectis pōt nedret.[b]:quo casu hoc statuere a principio post primam sentētiā in certis causis bene facit iste text[9] et.j.cō.fi.l. ap. c.j. vbi secundo appellare prohibetur ab interlocutoria vim diffinitiue non habente.

a ¶Grauamen. iudiciale:vel extraiudiciale.c. bone.de app. vbi docto.illatum vel cōminatuz.ap pellari enim potest a cōminatio ne iudicis.c.cum cessante. de ap pel.cle. sicut.eo ti.cū ibi no. quādo cōminatio infert iustum metum facti.q: post factum.s. tortu ram et ossa fracta sero apellatur l. si qu's puocatione.et ibi Bart. C. de ap.Inno.in.c.inter cetera. eo.ti.Panor.in.c.pastoralis.eod. titu.Jo.an.in.c. dilecti.de maio. et obe.doct.in. c. significauerunt. de testib[9].in.c.cordi. de ap.in.vj. b ¶Requiret.no.regulam [2] q pōt appellari ante diffinitiuam qn grauamen est p eam irreparabile.Itez si difficulter esset reparabile.no.Bar.in.l.j.ff. de ap. in sol.cuiusdā ꝯtrarij. de primo exēplū. puta si iudex decreuit aliquem torquendum.hoc enim grauamen torture non pōt tolli, in diffinitiua.l.ij et ibi glo. et plene Bar.fi.de ap.reci.q̄ est.ij.q.vj §. ante sniam.C.de aboli.l.ij. no.in cle.j. de here.Pau.de cast.con.fi. xxv.Et hmōi appellatio a tortura futura ligat statim manus iudicis ante inhibitionē factam p superiorem cū tortura sit irreparabilis.Bald.in l.ghaliter.§. sed

1 Appellatio quare fuit inuenta.

2 Appellatio quāq̄ añ diffinitiuaz admittit.

iuramēto.C.de iureiurā.secus in aliis q̄ possent reparari ꝑ appellationē a diffinitiua.c. non solum. de appel.in.vi.Bal.in addi.Spe. titu.de ap.ver. per appellationē.

3 Snia absolues ab obseruatiõe iudicij est iterlocutoria.

vñ cum hodie nõ appellet a grauamine ante sententiā nisi sit irreparabile ꝑ diffinitiuā: statim ꝑ appellationē absq̧ inhibitione ligant manus iudicis a quo vel si fideiussores nõ idonei app:obāatur licite appellatur.l.arbitrio.ff. q̄ satis.cog.aut si iudex pronūtiat procedendū ante declarationē.c. ij.de lib.obl.c.significantibus.de ap.aut si iudex ꝓnuntiat tutorem illum qui nõ est:vel procuratorem illū qui nõ est: vel principalem personam esse legitimā que nõ est:vel ediuerso:potest appellari. Bal.⁊ Bar. in.l.a procedente.C.de dila.siue sit iterlocutoria que includit ꝓcessum qui dȝ excludi: siue sit interlocutoria que excludit processum cū postea nõ speretur alia potest appellari cū nõ possint talia grauamina post ea reparari. Spec.tit. de ap §.ij. ꝟ.ad huius. ⁊ ibi Io. and. in addi.c.ex parte.iij.de app. vbi doc. ff.de mi.io.l.ait pretor.§.ꝑmittit. C.de procur.l.ita demū.c. fin.de app.in.vi.nota Frede.consi.lxiij. ideo dicit Bald.in.l.si clericus C. de epi.au.q̧[3]si iudex absoluit ab obseruatiõe iudicij:q̄ ista interimit processuȝ cause potest appellari:licet sit iterlocutoria.no. in.l.harū.ff.si ser.ven.ideȝ a sententia q̧ de cetero non audiatur is qui infra terminum nõ egit.l. titia.⁊ ibi.Bar.ff.de accu. Bald. in addi spe.de dila.ꝟs.sentētia. vel a sentētia lata suꝑ desertione appellationis que est interlocutoria.Bal.in aut.si qs litigātiū C.de epi.au.gl ⁊ doc.in.c.cū dile

4 Appellatio a grauamie repabili i diffinitiua nõ est recipiēda.

5 Applo ab iterlocutoria qñ q̧ admittit.

cti. de ele. ⁊ in similibus casibus vbi interlocutoria iponeret perpetuū silentiū. Bal.in marga. in ꝟ.appellatio.ꝑ dictā.l.titia.⁊ dicit Pañ.in.c.super eo.de ap.q̧ potest appellari ante diffinitiuā qñ post grauamen non expectatur diffinitiua;ideo si quis pronūtiauerit se non iudicem ab hac interlocutoria pōt appellari:q̄ cuȝ nõ expectetur alia sentētia: si nõ posset ab hac interlocutoria appellari:grauamē esset irreparabile. ad hoc. c. significantibus. de of.dele.gl. in aut.habita.C.ne fil. pro patre.⁊ huic tex.consonat regula cancellarie aplice. qua cauetur q̧ appellatio non admittitur ante diffinitiuam nisi ab interlocutoria que vim habeat diffinitiue:vel a grauamine minime concernente negotiū principale:qđ nõ possit ꝑ appellationē a diffinitiua reparari:[4]⁊ curia ꝑlamēti tales appellatiões a grauamine reparabili in diffinitiua nõ recipit si appellet in patria iuris scripti:sed in hmõi casib⁹ consueuit amisso appellationis articulo concedere literas illis iudicibus a quib⁹ dicit aliqs se grauatū per quas ipsis mādatur vel q̧ grauamē reuocēt/vel q̧ partibus iustitiā faciat:sed si sit a grauamine irreparabili appellatum admittit appellatio in patria cõsuetudinaria in foro seculari ab omni grauamine illato ꝑ moduȝ snie interlocutorie vel diffinitiue de facto appellat ⁊ recipit in dicta curia appellatio.⁊ ad ꝑdicta vide gl.in.l.intra vtile.de mino.q̄ dat regulaȝ q̧ ab interlocutoria nõ appellat nisi sit talis q̄ statim executiõi mādet:vel cām fere totā determinet vt ibi. Collige ergo[5]ex predictis quatuor regu

las in quibus admittit appellatio ab interlocutoria: primo quando talis est que facit preiudicium in illa causa et in aliis. secundo quando est talis que mandaret executioni statim. specu. ubi s. tertio quando talis est quod post eam nulla speratur diffinitiua: quarto quando grauamen est irreparabile per appellationem a diffinitiua: sed aliam regulam ad idem tendentem dat Bald. in. d. l. si clericus. quod quando grauatus per interlocutoriam obtinendo per diffinitiuam nihilominus remaneret lesus quod a tali interlocutoria semper possit appellari non enim considerat appellationem a diffinitiua: sed an principalis victoria excludat grauamen necne. si quidem excludit non appelletur causa litium abbreuiandarum. si autem non excludit, tunc bene potest appellari. ut patet per exempla supradicta: et bene probantur hee regule in hoc tex. ideo si nimis breuis terminus assignetur ad comparendum in iudicio: et citatus timet probabiliter de grauamine si non compareat: puta quia iudex procedet de facto potest appellare. c. preterea. de dila. ubi Hoc. si autem hoc non timeat probabiliter non potest appellare per regulam predictam: quia terminus nimis breuis non artat citatum ad comparendum. insti. de verb. ob. §. loca. ff. eo. ti. l. interdum. vel si artat ad terminum iustum: non ad terminum statutum l. insulam. ff. loca. si autem terminus est probatorius ille qui nimis artatur potest appellare. ad hoc. l. a procedente. C. de dila. quia cum in probationibus stet tota virtus cause: tale grauamen est aptum ad inferendum sibi magnum preiudicium. d. l. intra utile. nam si non probaret et publicaretur eius processus in causa ap. non posset postea probare. c. fraternitatem. de test. cle. testib. eo. ti. et dicit bar. in. d. l. ii. ff. de ap. reci. quod bannitus [1] potest appellare ab interlocutoria banni: quia bannum seu annotatio bonorum stat per se et a principali sententia: et appellans in principali post annotationem bonorum non recuperat bona. l. i. ff. de req. re. bar. in. l. ii. C. si pen. ap. mors. iter. nisi bannitus sit vere contumax. Bal. in addi. Spec. ti. de ap. §. tutius appellauit. late Ang. in trac. male. in §. quod iudex videns. et si iudex formauit inquisitionem contra aliquem in casu in quo non potest poterit appellari a formatione inquisitionis ne procedatur si appellans allegat causam impedientem processum et non auditur sub illa causa: quia grauatur litibus et expensis: et forte postea incarcerabitur: quod grauamen non potest repart. Spe. tit. de inqui. §. iii. §. quod si platus. secus si pretenderet causam inocentie dubitarat: tunc non potest appellare sed debet se purgare. ff. de pub. iud. l. is qui reus. bal. in. d. l. si clericus. idem a citatione [2] reali per capturam s. persone: potest appellari: quia istud grauamen coheret persone: et non potest reparari in diffinitiua sicut dictum est de tortura. nam mala mansio carceris est et quedam species tormenti. l. si homines. ff. de post. no. in cle. i. de here. et appellatio a carceratione qualibet die fieri potest: quia carceratus quotidie grauatur ideo tanquam a nouo grauamine potest omni die appellare. spe. tit. de ap. §. restat. ver. et not. ubi Bald. in addi. Bar. in. l. ii. ff. si quis in ius vo. non ier. nisi iudex pronuntiauerit iuste captum: quia tunc a die sententie debet appellare infra. x. dies. nec potest ap. post tamen a preteriti grauaminis. Bal. ubi s. in c. de testib. de testi. do. Anto. in c. causam. de elect. non debet tamen iudex vel executor a quo appellatur statim dimittere appellantem donec sibi mandetur per iudicem ad quem. ar. l. eos. §. pe. C. de app. facit. l. ait pretor. §. si debitorem. ff. de his que in frau.

1 Bannitus ab interlocutoria banni appellare potest.

2 Appellari potest a captura persone.

tre.no.Bal.in.d.l.si cleric⁹.Bar. in.l.ab executore C.quo.ap.nō re ci.p illā.l.Pan.in.c.qđ ad ꝯsulta tionē.de re iudi.etiā per ordina tiones[3]regias executor vel ser uiens nō dꝫ differre capturā vel detētionē accusati ꝑpter appel lationē:ꝛ vbi appellatio est iterie cta ad curiā plamēti captus dꝫ directe duci ad carceres ipsius plamēti.idē dicit bal.i.d.l.eos.ꝙ

3 Accusati captura non est pp appellationem differenda.

appellans a snia capitali dꝫ sub fida custodia remitti ad iudicem appellatiōis p iudicē a quo p le gis.in.l.minime.C.de ap.Car.flo. in cle.j.de cā pos.ꝛ ꝑprie.facit qđ no.Inno.in.c.vt fame.de sen.ex. Ang.in trac.de cri.in ꝟsi.psente. in materia ap.vtrū aūt a citatiōe ꝟbali possit appellari?no.Bal.in d.l.si clericus.Bartol.in. d.l.ij.ff. de app.reci.Inno.in.c.pterea.de dila.vbi doc. dꝫ eñ cōparere ꝛ al legare coraꝫ iudice exceptiones. ff.de iudi.si quis in aliena.nisi ci tatio ꝟbalis ꝯtineret nimis bre uem terminū ad cōparendum:vt S.no.spe.ti.de cita.§.ij.in fin.aut

4 Decretū primū passus an possit apellare.

assignatio fieret ad locū non tu tū:vt nec p se nec p aliū possit ire ad exceptionē proponendaꝫ.c.ex parte.ꝛ ibi doc.de ap.Inno.in.c. fi.de no.op.nū.aut nō insignē.iu xta.c.statutū.§.j.de rescrip.in.vj. spec.ti.de cita §.j.ꝟsi.sed qui si ci tat⁹.doc.i.d.c.ex parte. Sed an a pmo decreto de iure possit appel lari.Bart.in.d.l.ij.ꝛ in.l.si finita. §.si forte.ff.de dam.infe. dicit ꝙ nō:cū non appellet a possessorio. C.si de mo.pos.fu.app.l.j.multo min⁹appellat a grauamie nude detentionis nisi vbi misso acqre ret ius fructuū.l.fulcini⁹.in fi. ff. ex quib.cau.in pos.ea.Bald. ꝫ in vtroꝗ dicto.in.d.l.si clericus.nā a grauamine illato per primum decretū dicit posse appellari iu xta not.in.l.cū ꝑponas. C.de bo. auct.iudi.pos.ꝛ hoc cōtingit:quia primum decretum hꝫ materiam exclusiuā a ꝓcessu cause:nisi sa tisdet ꝛ refundent expēse.in aut. ei q iurat.C.de bo.au.iudi.pos.c. qm frequēter.§.ꝙ si sup.vt lit.nō cōtest.sed ille q excluditur a pro cessu cause pōt appellare. d. l. ti tia.Uidetur dictum Bar.versus: q[4]aut passus primum decre tū est verus cōtumax ꝛ nō appel lat:nam ꝛ hoc casu non appella ret a scdo decreto in casu in quo requirit latitatio ꝑpter verā con tumaciā.C.de iudi.ꝑperandum. C.qn ꝑuo.nō est ne.l.j.no. in cle. j.de cā pos.ꝛ ꝑprie.aut nō est ve rus cōtumax: nec latitat etiā nō appellat:q licet primuꝫ decretū habeat materiā exclusiuā a ꝑces su nisi satisdetur pōt reus purga re contumaciā ꝛ recupare bona. qđ si non fecerit sibi imputet. ad hoc.l.ij.§.si qs tamē.ff.si q s cau. d.c.qđ ad consultationē.ad fi. itē vbi non latitat. ꝛ requiritur latita tio nō patietur fm decretum.ꝛ si passus est:nō nocet.d.l. fulcini⁹. §. si quis.ar.l.ꝛ si ples.C.de pdi. mi.no. Panor.in.c.cū ad sedē.de resti.spo.dicensꝙ a primo decre to non appellatur nisi iuspartis absorbeatur non repabile p sen tentiam. a scdo aūt decreto inter posito contra nō latitantē bñ po test appellari: q trahit secuꝫ ple nū preiudicium ꝛ loco diffinitiue succedit.ar.d.l.intra vtile.no.In no.in.c.dilecto.đ ꝟb.sig.Panor. in.d.c.cum ad sedeꝫ.licet fm de cretū sit interlocutoria.q ad hoc non agitur pncipaliter. ad hoc no.p Inn.in.c.j.de eo qui mit.in pos.ꝛ ibi Panor.p legis.in.l.si mi nor.ff.de bo.auc.in.pos. Ex predi

ctis non puto[1]posse de iure ap pellari a re credētia rei cōtentio se in casu saisine et nouitatis que est interlocutoria:cū nondum sit lis finita:qr grauamē per eā illa tum pōt emendari in diffinitiua postea ferēda sup possessorio:naz et a possessorio de iure ciuili non appellabatur vbi grauamē illa tum poterat reparari in petito rio:vt.d.l.j C.si de fimo. poss. vbi doct.secus olim de iure canoni co.c.significauerunt. de test. vbi doc.de resti.spo.ex cōnq̄stiōe.ar chi.ij.q.vj §.iunxeriā quorum.ff. de possessiōe.spec.ti.de ap.§.ij.ff. vj.glo.et doc.in.d.c.cum ad sedē. Frede.consi.lxxvij.Pau in cle.j. de seq.sed hodie idem de iure ca nonico per hūc tex.nisi vbi graua men illatū in possessorio non pōt repari in petitorio.no.Bart.in.d. l ij.puta auferr possessio ei q̄ ha bebat retētionē.ff.de cōd.inde.l. si in area.C.de vsu.l.p retētionez. perdit ergo quoddā ius quod re cuperari nō pōt.et ideo potest ap pellari: idē si feratur snia super missione ex scdo decreto.vt dictū est.Bar.et Bal.in.d.l.j.C.si de mo. po .Bald.in.l. consentaneum.C. quō et qñ iudex vel nisi fuerit in tentatum petitoriū et possessoriū mixtim.c.cū sup.de cau.pos.et p pzie.Bal.in d.l.j idem si quis est condēnatus ad restitutionē pos sessionis fructuū et interesse.Bal. ibidē. Barto.in.l.creditor.§.lus sus.ff.de ap.idē si agēs [2]petito rio succubuit et postea agit posses sorio et succūbit poterit appella re a sentētia lata i possessorio fm Bar.in.d.l.j.Bald.in. d.l. si cleri cus.et in similibus casibus in qui bus ius partis absorberetur per sententiam possessoriam irrepa abile in petitorio per hunc text. ideo a possessorio lato in casu sai sine et nouitatis omni iure vz ap pellatio:qr obtinens in illo lucra tur fructus nec restituit etiam si succumbat in petitorio.et ita gra uamē illatuz quo ad ius fructuū non potest reparari in petitorio: nec succumbēs in recredentia ex cludituir a processu cause:sed qñ cūq; veniēs in possessorio admit titur:vnde nō eq̄paratur primo decreto interposito in reali:quia missus in possessionem ex primo decreto et in reali post annū efficit verus possessor.l.si quis emptio nis.C.de pscrip.xxx.an.c. pastora lis.ad finē.de offic.ordi. nō sic in recredētiario:qr si succubuerit in possessorio restituit fructus. Itez in bñficialib9 nō interponit pri mum decretum: ne viciosus pa teat ad bñficia ingressus.c.j.de eo qui mit.in posf.in . vj. Bn tn inter uenit recredētia in possessorio re tinēde:cui equipollet casus saisi ne et nouitatis:que debet[3]dari potiora iura afferēti instar bono rum possessionis ex edicto diui adriani.l.ij.et si.et ibi Ioā.fa.C.de edic.diui adri.tol.ad hoc.c.licet. ad fi.ibi cū pbationes et c.de pro. et recredētiari9 dūtaxat habet cu stodiā rei contentiose pendente processu sup possessorio: nec inte rim facit fructus suos incōmuta biliter qn subiaceant restitutiōi si succūbat i possessorio: ideo si re credētiarius confert vel p̄sentat pendebit eius prouisio ex futuro euentu processus possessoriū iu xta ea que le.et not.per glos.et do. in.c.ij.de in inte. resti.in.c.ex lite ris.de iur.patro. Sed aliū volunt q potest irreuocabiliter presen tare vel cōferre sicut dicunt de se questro iudiciali. ad hoc no.C.de colla.§.itē voluit.in ver. vicario.

1 Appellari an possit a recredētia.

2 Petitorio per dens si succūbat in possessorio potest appellare.

3 Recredentia cui dari dz.

a ¶ Subiecto. aut ppter defectū medij vel rōne exemptionis: exem ptis [4] enī nullus est superior nisi papa. c. auctoritate. de priui. in. vj. et in hoc etiā casu appellari potest ad legatū de latere qui hz iurisdictionē sup exemptos. de ele. si abbatē. in vj. c. j. de verbo. sig. eo. li. not. i. c. j. de offi. leg. sa. qd no. Jo. an. in

4 Papa sol⁹ est supior exemptorum.

nō alias q̄ ad imediatū superiorem liceat appellare. ¶ Si vere quispiā a sedi apostolice immediate subiecto ad ipsam sedē duxerit appellādū causa b p rescriptum vsq̄ ad finē litis inclusiue cōmittatur c in partib⁹: nisi forte

contra aliquem. coll. ix. & ab arbitris iuris appellat ad papā. c. ab arbitris. de of. deleg. in. vj. q2 isti funguntur vice & potestate legatorū a papa a quib⁹ erat ad sedē apostolicam appellandum.

b ¶ Causa. appellationis siue a diffinitiua: siue ab interlocutoria irreparabili in di. initiua cum text. generaliter loquat. vt ptes ex puinciā non trahātur. ad hoc q̄ no. Pau. de cast. cō. xxiij. q̄ appellatio ab iterlocutoria dz cōmitti sicut appellatio a diffinitiua stante statuto q̄ appellatio committatur.

d. c. auctoritate. in ver. sedis apostolice. in. c. cupientes. de elec. eo. lib. in prin. in glo. licet non posset cognoscere. de ap. interposita ad papam sine speciali mandato arg. c. qd trāslationē. c. seq. de offi. leg. & ibi Henr. de ap. cōstitutus. Bal. in. c. dilecti. eo. tit. nisi extraiudicialiter examinādo testes et alia faciēdo ad expeditionē cause facilioē vt causam instructaz remittat ad papā. vt no. docto. in d. c. cōstitutus. spec. tit. de remis. §. iij. & nisi forte in casu quo partes appellationi renunt. arct: quo casu legatus cognoscere posset ar. d. c. cōstitutus. & eo. que no. Cardi. & Jo. an. in. c. d. cupiētes. Hen. in. d. c. constitutus. & pōt intelligi iste textus de immediato subiecto rōne legationis vel delegationis: si enī appellatur a legato appellandum est ad eum q̄ eū legauit: qui est eius superior immediatus. c. licet. de offic. leg. ij. q. vj. ideo. legato [5] enī pape nullus est supior pter papā. de off. leg. p to. & a dlegato pape ad tpm pa. ā est appellādū. ff. qs et a quo ap. l. j. de offi. leg. studuisti. naz hoc est regulare: vt a delegato appelletur ad delegātem. C. de ap. l. pcipimus. l. aut. de sancti. §. si quis. l

5 Legat⁹ pape supiorem non hz nisi papam.

6 Appellatio ad papaz interiecta est in ptib⁹ delegando.

c ¶ Cōmittatur. iuxta formam. c. statutum. de rescrip. in. vj. & not. q̄ [6] causa appellationis ad papā non debet agitari in curia: sz dz delegari i ptibus. 2cor. c. qua frōte ibi doct. de ap. Sed an debeat remitti de cōsensu vtriusq̄ partis vel ad petitionē appellantis vel eo inuito. gl. & docto. in. c. cordi. de ap. l. vj. doc. i. c. nicolao. eo. ti. de ro. deci. xl. hodie tñ causa appellationis nō potest tractari in curia: nisi de cōsensu partiuz: nisi in casu hic excepto. Item no. q̄ causa appellationis potest delegari & a principe. c. ex literis. de in integ. restit. qui pōt omnia cōmittere etiā cās criminales. ff. d iurisdi. l. iij. §. item diu⁹. xxiij. q. iiij. illud. & ab inferiore ordinario. c. pastoralis. de offi. ordi. c. vt litigātes. eo. titu. in. vj. c. romana. §. cuz autem. de ap. eo. lib. aliud est ll. per quas iudex appellationis nihil potest delegare: sed p seipm debet cognoscere: aut. ad hec. C. de iudi. vbi docto. Barto. in. l. j. ff.

qñ ap.sit. Bald.in.l.j.C. de pedo. iu.glo.in.c.sup questionũ §.intẽtionis.de off.deleg.z ibi ꝗ doc.spe. titu.de ap §.nunc tractemus.℣. sed secundũ p̃missa.et causa appellationis est mixti imperij.vt not.Bart.vbi.s. Bald.in rub.de app.C.in extra. de pa.constã.ea autem que sunt

tionabilẽ z legitimã causam:que clausula sublata est instantibus nuntiis vniuersitatis Parisien. eo ꝙ minima cã que in romana curia expl.caretur z expeneretur apud multos rationabilis z legitima iudicaret et p hoc nõ esset puisũ abusib⁹.

ꝑpter defectum iustitie: aut iustum metũ[a] etiã in partib⁹ cõuicinis[b] de quibus[c] in cõmissiõe[d] exprimẽdis[e] legitimo[f] prius[g] documento alias ꝙ p iuramentũ[h]

¶De quibus. sc3 defectu iustitie aut iusto metu ꝑpter quẽ nõ possit tute causa agitari in partibus:aut locis conuicinis.

imperij nõ possunt delegari. fm l.ff.de off.eius cui mã. est iuri.l.j. sed secundũ canones oĩa possunt cõmitti:etiam ea que sunt imperij.c.venerabili.de offi.deleg.cle. j.de here.no.in.c.quod sedem.de offi.ordi.vbi docto.Henri.in.c.fi. de offi.delega.

a ¶Metum.qꝛ forte partialis est expulsus a ptibus,vel relegatus: aut ꝑpter alias graues inimicitias.c.cũ.r.de offi.deleg.c.statutum.§.cum vero.de rescrip.in.vj. nec facio vim an appellãs culpa sua incidat in metũ vel nõ.argu. ff.qđ met.causa.l.nec timor.⁊.c n3 l.seq.c.veniens.de sponsa.eorũ q̃ not.in.c.abbas.qđ met.cau.in.c. ad eius.v.dist.p Innoc.in.c.cũ.l. et.a.de iudi.nã poti⁹ cõsidero iustitiã et equitatẽ iudiciorũ ꝙ factum ipsius delinquẽtis. ar.c.cũ inter.de except.c.interposita.i fi. de ap.c.j.§ do.z cõtu.no.in.l. pe. ff.so.ma.ad hoc quod not. Archi. in.d.§.cum vero. Hostien.in.c.si iustus.de ap.

b ¶Conuicinis.in quibus metu cessañ. etiã causa appellationis cõmittenda.arg.a cõtrario huius ter.ad hoc.s.de auc.ge.cõci.c.frequens.℣.sic.tunc em.c. vbi periculum.§.porro.de elec.in.vj.cle. ꝗuis.de fo.compe.z sequebatur in primo originali.aut aliam ra-

d ¶Cõmissione.ad citandum appellatum:in curia romana.

e ¶Exprimendis.concor.c.statutum §.cum vero.de rescrip.in.vj.

f.¶Legitimo.p testes vel instrumenta.

g ¶Priusꝙ. causa appellatiõis apud curiam retineatur: z cõmissio ad citandum appellatum detur.vel intellige priusꝙ appellatus per cõmissarium ad curiam citetur.

h ¶Iuramentum.not.ꝙ in predictis casibus nõ creditur assertioni iurare appellantis ad curiam:cũ vni soli z in ꝓpria causa non credatur regulariter. c. qm. de pcu.c.nuper.c.veniẽs.c. licet. de testi.Sed ob.c.statutũ.§.cum vero.de rescri.in.vj cle. ꝗuis. de fo.cõpe.in quib⁹ [i] creditur iuramento.p que iura dicũt de ro. deci.ccccxciij.z.xlv.ꝙ impetrata commissione de speciali mandato in qua narrat impetrãs se nõ posse cõsequi in partibus iustitie complementũ sufficit hoc ꝓbare p iuramentũ impetrantis: vt tractetur causa in curia inulto appellato. Panor. in.c. nicolao. de ap.Sed alia est hic puisio ne sit in potestate appellantis trahere

i Iusiurandum qñꝙ facit plenã fidẽ

aliquem extra partes.
a ¶ Sūmarie. videtur q̄ hec sū-
maria cognitio fieri possit sine vo
catione ptis appellate p not. per
Inno. in. c. ex pte. de accu. et qr p
hunc tex. hec sū
maria cognitio summarie [a] constiterit [b] ; apud
2 d3 precedere cō
Cause missionē. Sed cōtra. fa. q̄ in casi-
cogni- bus in quib⁹ pceditur sūmarie ₇
tio est de plano ₇c. vt in cle. dispendio-
de sub- sam. de iudi. in. c. fi. de here. in. vj.
stantia citatio fieri d3 ab vtraq̄ parte
pcess⁹. pbationes ₇ defensiones legiti-
me audiunt. cle. s epe. de ver. sig.
ad hoc. l. de submersis. C. de nau
fra. li. xj multo magis vbi d3 pce
di sūmarie tñ pdicta seruari de-
bent. ad hoc qđ not. Inno. in. c. fi.
de psum. Jo. and. in cle. j. de offic.
deleg. q̄ executori cui aliquid cō-
mittit si sibi constiterit ₇c. cū fun
gatur vice iudicis nō poterit cō-
3 stare: nisi partib⁹ presentib⁹ si iu
Proba ri alteri⁹ piudicatur: ₇ si non pre
tio ple mittit cognitionē pcessus nō va
na req lebit: qr cognitio [2] cause est de
ritur i substātia pcessus C. cōmi. epis. l.
cā sum iudex. ₇. l. fi. not. in. l. platam. C. de
maria. sent. ₇ interlo. om. iu. ad hoc. l. fi.
C. si p vim vel alio mō. l. de vno-
quoq̄. ff. de re iudi. sed illa q̄ sunt
de substātia iudicū nō pñt omit-
ti p hoc q̄ dicit summarie. vt di.
cle. sepe. ₇ bñ interest partis ap-
pellate vt vocetur. nam al's pos-
set appellans p falsos testes aut
falsa instrumentā extrahere ap-
pellatū de lare ₇ domicilio suo. p
quo fa. ff. ad car. l. j. §. sed ₇ si quis
de trāsa c. cū hi. §. si cum lis. de li
be. cau. l. ordinata. qđ voluit pro-
bare oino hoc decretū ponderās
ter. l. sed si quis ex signatorib⁹. ff.
quē ad te. ape. vbi dicitur onero-
sum quem a rebus suis euocari
quippe sepe cū magna captione
a rebus nris reuocamur. cui con
cor. C. de testi. l. si qñ. ₇ ppter peri
culū itinerꝫ facile posset perdere
documenta ₇ defensiones: ₇ cū
apud curiā forte per lōgū tps de
tineri posset p-
pter cām suam
mestitiam habe
ret ₇ mestos penates cōponeret.
de quib⁹ hr in spec. tit. de accu.
§. j. per Jo. and. in addi. spec. tit.
de off. iudi. §. postremo. circa fin.
itē vide grauamē appellati. forsi-
tā eñ h3 i partib⁹ aduocatos vel
pcuratores assistētes oibus cau-
sis suis p certo annuo salario et
forte soluto nūc eundo ad curia3
oportebit nouos conduci cū ma-
gno dispēdio. item posset cōtinge
re lōge plurls esse grauamē itine
ris q̄ꝫ cause principalis: ₇ ppter
ista potes itelligere istā summa
riā cognitionē fieri debere p cō-
missariū vel executorē aplicu3 in
partibus cui⁹ cōmissio portabit:
q̄ si sibi cōstiterit đ defectu iusti
tie vel metu iusto ppositis p ap-
pellantē q̄ citet appellatū apud
se. apo. ₇c. l3 text. innuat: q̄ apud
se. ap. ad quā est appellatum de-
beat fieri hmōi summaria cogni-
tio. iudicis eñ ap. est inuestigare
de hmōi casib⁹. C. de fideicō. l. vo
lūtatis. c. statutū. §. cū pro. de re-
scri. in. vj. ₇ posset accidere q̄ pro
pter metū nō auderet executor in
partib⁹ citare appellatū ad instā
tiā appellantis ad cognoscendū
de huiusmodi casibus.
b ¶ Cōstiterit. Not. [3] hic q̄ cā
summaria requirit plenam pba-
tionē: l3 in ea dilationes pbato-
rie breuictur. Bart. in. l. iū. §. cau-
se. ff. ad carbo. Bald. in. l. j. C. vt in
po. le. qđ verū si agitur de magno
piudicio: vt hic. secus si de leui.
qr tunc sufficit iuramentū. l. the-

laurus.& ibi not.ff.ad exhi. & de summariis causis:& qualr in eis procedat.no.in.l.iij.§.sciendum.ff. ad exhi.in spe.titu.de offi.iudi.§. postremo.Bar.in.l. ne quicq̃. de officio pro consul. ff.de of.

& con.in extrau. ad reprimenda. per glo.& doc.in c.quoniam frequenter. §.q si super. vt lit.non conte.in cle.sepe.de verb.si.

ipsam sedem foret merito [a] retinenda. ¶Et quicquid [a] in contrarium huius saluberrimi decreti attemptatum factum [c] vel obtentum fuerit sit nullum ipso facto: litigantesque qui contra fecerint in expensis [d] condemnentur [e]

a ¶Merito scilicet propter iustas causas predictas.in iudiciis enim omnis formido amputanda est.iij.q. ix. hortamur.cum ibi not itaque locus prudendus in quo nulla vis formidetur.xxxij.q.v.siue alias: nisi locus tutus assignetur habet locum appellatio.c. ex parte.de ap.vbi doctores.ita q si locus [z] est notorie non tutus:non tenetur citatus comparere:etiam ad allegandum suspitionem loci secundum docto.ibidem per cle. pastoralis.de re iudi. Bart. in.l. recusare.ff.ad treb.in.l. sciendum. de leg.Bar.in.l.metus.ex q.cau. ma.c.si vero.de iureiuran.c. statutum.de rescri.in.vj.Oldra.consi. xliij. etiam sub saluo conductu.c. accedens.vt lit.non conte.quando locus non esset tutus propter capitales inimicitias singulares: secus si propter guerras generales in patria adeo q si alias consueuerunt tute accedere sub saluo conductu imputaretur citato si non impetrauit saluum conductum.arg.eorum que no.Inn.in.c. veniens.de acc.de ro.deci.cccxviij. quando litere salui conductus secundum morem patrie redderent securum ad comparendum:alias non.Ange.in. q. bononiensis sue ciuitatis bannitus sic.vbi dicit q quando per saluum conductum tam sibi quam cause est sufficienter prouisum per securitatem tenetur

comparere & non aliter:puta si timeret sue causeve vim fieri aduersarii potentiam merito perhorrescens: per.d.c.statutum.ad hoc iste tex. b ¶Quicquid. ad omnia precedentia refertur.

c ¶Factum.& ita citatio facta in cu.ro.contra tenorem huius decreti nulla est [z] nec teneretur citatus comparere: quia vbi nullitas citationis est notoria non tenetur citatus comparere.l.j. ff. de feri.no.doc.in.c.veniens. de accu. Barto.in.l.non videtur.ff.de iudi. Bal.in.l.vt perfecti.C.de anna. expertis etiam per hoc decretum irritans: q appellatio ad papam omisso medio est nulla:licet aliter dicebant olim doct.q appellatio ad principem omisso medio bene valebat: sed habebatur ac si ad debitum iudicem foret appellatum.& ad eum remittitur appellatio.l. imperatores.ff.de ap.pau.de castro.consi. xxiij.sed ad inferiorem omisso medio scienter est nulla.l.j.§.penul. ff.de ap.vbi Imo. not.S.in versi. superiorem. hec vera de iure ciuili. sed hoc iure aliud in papa propter decretum irritans.& argu. a speciali.S.in versi.si vero. vbi valet appellatio ad papam:nihilominus fit delegatio ad partes.

d ¶Expensis. legitimis.ij.q.j.in primis.c.finem.de do.& contu.c. statutum.§.cum vero.de rescrip. in.vj.j.titu.j.c.j.

e ¶Condenentur.per iudicem ap. quando friuole ante diffinitiuam est appellatum.j.tit.j.c.j.cum ibi no.aut per iudicem a curia ro.delegatum contra decretum.S.eo §.j.versi.statuit.per cle.j.de rescri.c.fina.co.titu. cum ibi nota.in glos.fina. specu. titu.

y Iudicium locus dz esse tutus.

z Citatus non sem per tenetur comparere.

¶Romane vero cardinales[a] ecclesie vicecancellarium[b] camerarium[c] magnū penitentiarium[d] prothonotarios[e] ꝛ alios sedis apostolice officiales[f] actu[g] in curia suis officiis

de expeñ §.iuxta.ver.ix.
a ¶Cardinales.qui(quia roma. pō.in dirigenda christiana republica collaterales assistunt) potiori sunt p̄rogatiua attollēdi. in extrauagan. Joan. xxij.execrabilis. §.nos itaq.j. ꝺ nu.ꝛqua.car.c.j.
b ¶Uicecancellarium.olim vocabatur concella-
3 Pro- rius ꝛ erat maior post papam in
thono- curia: sed q: quandoq; certabat cum
tariorum papa quasi de pari: ideo sublatū
officij est nomen cācellarij.si.de pe.dis.
inuētio. ij.c.principiū.not.Guil.in cle.ne romani.de elec.ꝛ de ei9 ptāte ha-
4 betur in regulis ꝛ ordinationib9
Pro- cancellarie ap.
thono- c ¶Camerarium.qui recipit ꝛ cu-
tarij stodit bona.de p̄scri.ad audien-
varia tiā.ꝛ hodie magnū eius offm̄ est
habēt ꝛ iurisdictionē exercet circa oēs
noia. debētes camere.ꝛ papatu vacante ab eo nihil recipiunt cardinales.c.vbi periculū.§.j.puisionis.de elec. in.vj.Jo.an.in cle.ne romani.§.eo tñ.de elec.ꝛ eius officiuz
5 est distribuere pauperib9: qđ vi-
Pro- detur fecisse btūs Lau.sed hodie
thono- male seruat: et de eo.de ro. deci.
tariorum ccccxxxix.
etas. d ¶Penitentiarium.qui fm stiluz curie solet esse cardinalis.not.in cle.ne romani.de elec.ꝛ officium istorū morte pape non expirat: vt dicta cle.§.eo tamen.
e ¶Prothonotarios. quorum [3] officiū in ipsis initijs p̄mitiue ecclesie a btō Clemente ad sanctoruz martyrū gesta perquirenda (atq; scribenda dicitur esse institutuz. vide in histo. beati Clemētis pape/ꝛ Fabiani: ꝛ qđ habetur in registro Greg.lib. vlti.epl'a penul. vbi post subscriptiones multorū epōrum di.ego.p.notari9 sctē ro.ec. ꝛc.et fm stilū curie [4] vocantur in literis pape notarij: vt habet. xij.q.ij.c.ij.ꝛ.c.cum redemptor.v. q.j.quidā not.in.c. cupientes.de elec.in.vj. glo.j. de elec. scriptū. in subscriptione aliqñ vocantur cartularij pape ij.q.v.qua de cā aliquando apocripharij.c.significasti.j.de ele.ꝛ prothonotariatus est dignitas.notarij eñ p̄ncipis habēt dignitatez l.maximarū.C. de excu.mu.lib.x. l.j.C.de man.p̄ncip.l.p̄clarā.C.de primi.lib.xij.l.j.C.de p̄po. la. eo. li.l.neq; dorotheū.C de decu.lib. x.ali9 notariat9 nō est dignitas. l.vniuersos.ꝛ ibi not.C.de decu. li.x.no.in.l. gñali. ꝛ ibi bart.C.de tabula.eo.li. barto.in ꝯsi.sup Jo. de castro.Et circa prothonotarios [5] Pau.ij.statuit q; null9 fieret prothonotari9 nisi.xx.annū: aut si eēt ꝺ sublimiorib9/aut filijs/aut nepotib9 p̄ncipū.xvj. ãnū exegisset.tales tñ minores nec hitū sumere nec rochetū gestare audeant: nec p̄eminētiā sibi iure officij vēdicare nisi.xx.annū habuerint: et q; singuli prothonotarij infra annum a die pmotionis ad subdiaconatus ordinē ordinarentur.
f ¶Officiales.qui sunt multi: notarij/auditores/ cōtradictores/ correctores/scriptores literaruz abbreuiatores/ꝛ alij: vnde vtile fuisset determinasse numerū et qualitatē officialiū curie ro.j.eo. §.Item placet decretum.
g ¶Actu.cōcor.ꝺ.tit.j.§.itē q; ad dictas.cū ibi no.in.℣. residebūt. et extra.Euge.iiij. diuina.que loquitur de p̄uilegio curialiū ꝛ officialiū ro.curie.qđ not.docto.in.c.

cū dilectus.de cleri.nō resi.ꝙ illi servitores pape in absentia grossos fruct⁹ pcipiūt:qui ex pcepto pape ibidē morant ⁊ pstant pape obsequiū/al's nō.arg.de cler. cōiuga.quod ⁊ te.
r.c.;fina.cū cessan. causa⁊c.de po.ma gne.;de appella. cum cessante.

insistētes hoc decreto nō intendimus comprehendi.[a]

a ❡Comprehendi.q̄tum ad oīa predicta in.§.statuit.§. decreuit. et tribus seq.et ita [1]nota tria specialia circa officiales ro. eccl̃. actu ī curia suis officijs īsistētes. Primū ꝙ cause eoꝝ n̄ dn̄t tractari ī ptib⁹:s; ī curia.qđ ītellige vbi cōuenirētur.p p̃uilegiū eñ cōcessum est hmōi officialib⁹ vt nō possint cōueniri corā ordinarijs locorum sine speciali licētia pape. not.Pan.in.c. dilecti.in.c. fin:de fo.cōpe.qđ intelligit vbi non concurrit alia cā ⁊ spāle ius cōueniēdi.cū eñ priuilegiū tale tēdat in p̃iudiciū ordinarioꝝ d; stricte intelligi q̄tū fieri pōt. iuxta no.per Inno.in.c.cū dilect⁹.de do.gl.in c.ordinarij.in ṽ. dispēsatiōes. de of.ord.in.vj.ideo vr̃ tale p̃uilegiū intelligi qn̄ respectu domicilij tm̄ poterāt cōueniri corā ordinario. secus si alio iure: vt q: ibi cōtraxerūt.l.ij.§.oēs.ff. de iudi.vbi indulget p̃uilegiū euntib⁹ romā ex causa necessaria vt habeant ius reuocandi domū. qđ limitat ibi: nisi ibidē cōtraxerint.c.j.de priui. in.vj. vbi exemptus. rōne delicti aut ɔtractus pdit priuilegiū: nisi deliquat aut ɔtrahat in loco exēpto:aut forte q: in ptib⁹ obtinent bñficia:tūc vr̃ ꝙ non obstāte tali p̃uilegio possint in ptib⁹ cōueniri in tāgētib⁹ illa bñficia.arg.d.c.j. de p̃ui.c.cū capella.co.ti.d.c. dilecti.vbi priuilegiat⁹ vt non teneat rñdere nisi ī certo loco:si alibi cōtrahat/ poterit ibidē conueniri.⁊ hoc nō est dubiū qn̄ hmōi officiales inueniunt in ptib⁹.p hūc tex. ā ɔ̄rio sensu:al's pcedendū esset cōtra eos.vt in.c. romana §. Ihentes.de fo. cōpe.in vj. alij sentiunt ꝙ nullo mō possit cōueniri in ptibus q̄diu actu ī curia ro.suis officijs insistūt.q: p dictū p̃uilegiū ⁊ per hūc tex.eximuntur nō habito respectu ad certū locū s; ad psonā: ideo nō poterūt alibi cōueniri q̄ in curia/nisi inuenirent ex̄ curiam. ad hoc.d.c.j.de p̃ui.§.in eos.ī fi. qđ no.do.Ant.⁊ Panor.in.d.c.fi. de fo.cōpe.Panor.in.d .c. dilect⁹. Itē posito ꝙ hmōi offīales nō habeāt alibi domiciliū q̄ in curia/ predictū priuilegiū nil oparetur q: cessantib⁹ ɔtractu vel bñficijs aut delicto nō possent de iure cōi ī ptib⁹ ɔueniri:⁊ sic vt priuilegiū ⁊ hoc decretū aliqđ opent.ff. de leg.j.l.si qn̄.ff.de ṽb.sig. abbate. C.de thesau.l.j.lib.x. cū si. vident intelligi etiā rōne ɔ̄ctus bñficij ⁊ delicti. Alij itelligūt ḡaliter hūc tex.ꝙ cause hmōi officialiū debeant ī curia tractari/siue agēdo/siue ɔueniēdo cū nō debeāt min⁹ eē p̃uilegiati q̄ vniuersitates studioꝝ ḡnaliū.vn̄ nūtij vniuersitatis Parisien.ɔquesti sūt ɔcilbasil: de dicta clā. Romane ṽo cardinales eccl̃ie q̄ in p̃mo originali hui⁹ decre.erat:talis ro.ṽo eccle. cardinales ⁊ sed.apo.officiales actu ī curia suis officijs īsistētes:summiq; pontificis ⁊ ipsoꝝ cardinaliū familiares q̄ se veros ac continuos eoꝝ cōmēsales:saltē p sex mēses an̄ cōmissionē cause fuisse legitime docuerint hoc decreto includere nō intēdimus: q: vigo

Officiales romane curie tria habēt specialia. [1]

re dicte clausole non tollunt gra uamina. pmo cū ipsi excepti possent trahere psonas ecclesiasticos et alias p quacūq minima cā aut graui siue ardua ad curiā ro. de extremis ptib⁹.

tū scdo qz in ea: ¶ Ne tñ[a] i dissolutionē[b] vel trāslationē pñtis ↄcilij aut erectionē scholar. tate: tū dē clā null⁹ de

2 parisiē sis vni uersita tis pri uilegi um.

terminat nūer⁹ offic alij curie ro. q cōiter in maximo dicūt nūero existere. tertio nō determinat nūer⁹ familiariū sūmi pōtificis et dnoꝝ cardinaliū et cū qbus aspirās trahere cām in curia ro. sibi pōt pcurare vt sepe cōtingit officiū familiaritatis varūs et multiplicib⁹ mediis per qd nō alleuiarent grauamina. instabant tñ curiales p expeditiōe decreti i forma nō. obstañ. rōnibus vniuersitatꝫ parisień. pmo[2] qz

3 Euge: nī⁹.iiij. triplici ter voluit dissoluer cōciliū basili.

si vniuersitas parisi. hꝫ priuilegiū q ipsi⁹ supposita offāles ac familiares eximunt ab oi iurisditiōe ordinaria ex muros parisiē. siue agēdo siue defendēdo: qre nō fortiori rōne cardinales ecclie ro. se. apo. officiales ac familiares eorundē eximi debebūt ab oi iurisditiōe ex curiā ro. cū sedes apo. debeat fungi amplioribus priuilegiis q quodlibet aliud mēbrū pticulare: pserti cū priuilegia vniuersitatis parisiē. pēdeāt de gra pape: quare nō pōt honeste ipsa in eius dispēdiū retorquere. Itē si dicta vniuersitas hꝫ illud priuilegiū vt nō extrahat ⁊c. ad qd ergo conata est id a dno mar. v. impetrare: et obtinuit solū p prima instātia. cū itaq p tenorē huius decreti habeat ipsa p oi instantia demptis paucis officialibus merito contentari dꝫ. Item in prerogatiuis gratiarū ad beneficia hmōi officiales eximunt. quare ergo nō qno ad lites inde sequētes cum sint accessorie. dicebant pterea dicti curiales si nobis oratores parisiē. vniuersitatꝫ palā referūt abusus circa hmōi officiales et familiares videant abusus q i. ipa q tidie ↄmittunt i l gdib⁹ ↄferēdis: tū i officiariis eiusdē: tū et i curia ↄseruatiōis q vt dicūt oēs cās et nō sibi ptinētes amplectit: sꝫ dicebat vniuersitas pisi. qd nō licebat ipsis familiaribus ante expeditionē hui⁹ decreti in piudiciuz priuilegioꝝ vniuersitatis foreꝗ eis licitū stāte decreto in pdicta forma: amplius dicti excepti spāliter eēnt magis priuilegiati auctoritate sacri cōcilij: qd nusq repit sal tē i piudiciū priuilegioꝝ vniuersitatis. Item nō valet dicere q nō min⁹ debēt eē priuilegiati q vniuersitates studioꝝ gnaliū: qm si aliqd priuilegiū spāle sup hoc haberēt: ↄprehēderent sufficiēter in clā i ipo decreto ↄtēta q cauet q de iure aut ↄsuetudine pscripta vel priuilegio ⁊c. et per hoc nō esset opus ponere exceptionē p ipsis a dicto priuilegio. pdicta tñ clausula remāsit: vt hic vides dēptis familiarib⁹. Secūdū spāle qd habent hmōi officiales p hunc tex. est q possunt appellare ad papā omisso medio. qd obtinet in scholarib⁹. iuxta auł. hīta. et ibi Bal. C. ne fi. p pa. nec abrogat p hoc decre. c. j. d ↄsti. l. vj. tertiū q quoꝫ pht appellat añ diffinitiuam.

a ¶ Ne tñ. vsq ad §. visum ↄcil. basiliē. ex certis causis sibi reseruat cognitionē certarū causarū.

b ¶ Dissolutionē. trinā[3] facere conatus est Eug. iiij. primā paulopost basilień. cōci. inchoatū qñ illud transtulit bononiā, sed illā

reuoca uit anno. M.cccc.xxxij. xvj. kal. martij sui pon. anno. ij. per suas literas que incipiũt ad sanctam pe. sedẽ. Secundam anno M.cccc.xxxiij. p tres bullas suas quarũ prima incipiebat. inscrutabilis. scd'a in archano mẽtis. tertia deus nouit: quã dissolutionẽ reuocauit eodẽ anno per alias bullas suas que incipiũt. dudũ sacrum generale: reuocatione approbauit cõci. basi. p suũ decre. incipiẽs: liter s. Tertiam dissolutionẽ fecit Euge. papa iiij. cui non placebant decreta basil. pfertij de ele. z de: annatis xviij. septẽbris. anno. M. cccc. xxxvij. q dãnata fuit p dictũ cõcilium z regẽ frãcie qui per suas literas patentes phibuit oib' p̃latis sui regni ire ferrariã: vbi euge. iiij. ɔci. trãstulerat q fuerũt publicate i parlamento parisieñ. x. die martij eodem anno.

conuenticuli[a] apud ferrariam vel alibi[b] sub nomine generalis cõcilij quas[c] dñs Euge. papa. iiij. efficere conat'[d] est vel conaret in futurũ causas illas: z maxime in corporatorũ aut incorporãdorũ in hoc sacro ɔcilio quas hec scta synod' remitteret[e] aut nõ recipe ret in curiam ipsius dñi Eugenij aut pfatũ cõuenticulũ ferrariense vel alibi de facto trahi ɔtingeret in fomẽtũ dissolutionis trãslatio nis z erectionis pdictarũ. Voluit hec scta synod' causas q̃scunq[f] pendẽtes z cõmissas/ aut etiam quascũq causas incorpatoz aut incorporãdorũ ac alias p appellationẽ[g] deuolutas/ aut deuoluẽdas: nec nõ illas q cõseruationes decretorũ ipsius scte synodi concernunt apud eãdẽ synodũ ipsa durãte seu donec aliter fuerit ordinatũ tractari: saluis etiã aduocationib' causarũ pendentiũ in curia romana p q̃cũq nostra decreta factis aut faciẽdis. decretis etiã aliis z ordinatiõib' eiusdẽ scte synodi suo robore remanentib' cũ modificationib'[h] sequentib'. ¶ Visuz fuit[i] dicte cõgregationi q si romanã curiã residere ɔtigat citra[k] mõtes q tũc i ptib' vltra duas dietas a curia distãti

epi. z cle. Arc. l. c. ij. de per. si. i. vs. b ¶ Alibi. s. apud florẽtiã vbi ex ferraria trãstulit Euge. ɔci. basi. c ¶ Quas. dissolutiones z translationes.

d ¶ Conat'. cõtradicẽte ɔci. basi. s. de auc. cõ. c. j. z. ij. §. pmissis. no. s. in p. §. inscrutabilis. in p. martini.

e ¶ Remitteret. corã iudicib' ordinariis. z nota. huius casus spẽalis q decretũ de causis hz locũ i cõciliis generalib': vt ibi: dẽ cause in prima instãtia non tractent: sed habeat cõciliuz remittere.

f ¶ Quascunq. etiã nõ incorporatorum.

g ¶ Appellationẽ. vide ad cõciliũ gñale appellat. j. eod. §. itez fuit. vbi de hoc.

h ¶ Cum modificationib'. verba sunt ɔgregationis gallicane z tolle. s. in principio hui'. c. itez acceptat decre

[a] Cõuẽticuluz q̃d sit.

tũ de causis qd incipit zc. cũ modificationibus zc.

i ¶ Visum fuit. hoc aduisamẽtuz nõ potuit nec põt imponere legẽ pape z tenorẽ decreti qd indistincte loquit de q̃tuor dictis.

k ¶ Citra. hec dictio includit.

a ¶ Cõuẽticuli[r] in malũ sonat z est ɔgregatio auditoz sine cõsensu superioris. xvij. di. multis. hriz. di. c. ij c. excõicamus. c. cũ ex iniuncto. de hef. l. ɔuẽticulã. C. de

Bar. in l. celsus. ff. de vsuca. in l. luit⁹. C. de pcu. doc. i. c. l3. d̄ pcu. a ¶ Causis. s. maioribus in iure expresse enumeratis: & cathedraliu & monasterioꝝ sedi apo. imediate subiectorum.

bus oēs cause eccl'astice habeāt tractari corā illis .s. iudicibus q̄bus de iure aut cōsuetudine vel p:iuilegio cōpetit cognitio & dif finitio eorundē: exceptis causis^a que exprimuntur in decreto. Itē q monasteria et alia beneficia qualiacunq̄ secularia et regularia seu loca circa quorum exemptionē puidit sacrū ɔstātiēse concilium per quēdā canonē q̄ vt dicit incipit. Attēdētes^b: non sunt habēda respectu dicti decreti d̄ causis: nec alias q̄uismodo^c p exemptis: sed verius pro non exēptis^d Et pro talibus per gnale cōsiliū^e

b ¶ Attendentes. erat in ti. de exemp. et in illo reuocantur oēs exēptiones ecclesiarū psonarū & locorū quorūlibet facte a tēpore obitus Gregorij .xj. p quoslcūq̄ pro ro. pon. se gerentes: qui tū antea nulla exēptione gaudebāt exceptis exēptionibus q̄ vni toti ordini aut ecclesijs vel locis a pdicto tpe sub exēptioni 3 mō/ aut cōditione fundatis/ aut cōtēplatione noue fundationis: seu vniuersitatib⁹ studioꝝ gñaliū/ aut collegijs scholariū/ aut p modū ɔfirmationis augmēti aut additionis facte fuerūt: aut cōcesse aut sup q̄stionib⁹ p̄sentib⁹ et auditis: quorū intererat auctoritate cōpetenti ordinatū fuerit seu in q̄bus ordinarij ɔsenserint. ibidem etiā cauetur q papa decetero non faciat exēptiones. nisi causa cognita & vocatis quorum interest.

2 Vacatio per mortē autoris quouismodo q̄s vires hz.

c ¶ Alias quouismodo vtile est vt in collationib⁹ expsso vno modo vacationis apponat̄ hec clausula. aut als quouismodo quam pñt apponere etiā epi & alij collatores: cū nō inueniat̄ phibitum. no. Jo. and. & Jmo. in. c. ex parte. de ɔ:ces. pben. Quid [2] si impetretur beneficiū p mortē titij aut als quouismodo: sed nō pbat̄ de vacatione p mortem titij: sed per mortē seu renūtiationē sempronij: an teneat impetratio? Alsqui voluerūt dicere q non: & q illa cl'a referat̄ dūtaxat ad alios modos vacationis non expressos: ex persona tñ titij expressa. arg. l. fi. §. ij. ff. de tri. vi. et ole. le. Et maxime cū litere bñficiales tāq̄ ambitiose sint restringēde. d̄ pb. c. q̄uis. in. vj. cū similibus. & vno modo vacatiōis expsso non venit alius. c. susceptū. de rescrip. eo. li. Jo. cal. Jo. de lig. & Domi. tenent ɔ:iū in. d. c. susceptū. q ois alius modus vacationis venit ex quacūq̄ psona. ar. de pcu. q̄ ad agendū. l. vj. & sempɔsiderare debem⁹ ad q̄d cl'a referat̄: q: natura eius est semp extēdere illud ad q̄d refert̄. ad idē de ro. in pluribus locis deci. ccccłxxiij. ccxxvj. cccc: xix. cccccxxxvj. Ad tollendum tñ omne dubiū tutū est apponere in fila cl'a: aut als quouismō. vel ex quacūq̄ psona aut quocunq̄ gñe vacationis &c.

d ¶ Nō exēptis. Vide exēptio in multis nō pdest. in cle. j. de sup. neg. pla. de sta. re. attēdētes. cle. abusionibus. de pe. & re. c. ex ore. de priuil. de here. ad abolēdā. de testa. c. j. in. vj.

e ¶ Cōciliū. cōcilia fieri exētis nō expedit: vt hic colligit̄: & l iuribus pzime alleg. no. Jo. an. l cle.

vndā. de sepul. in ℣bo instante. a ¶ Cautela. que ppriē est rerū futurarū. de sen. excō. cū deside-res. de ser. non or. c. j. Ioan. and. de sen. excō solet. in. vj.

b ¶ Supabundanti. aliqd face re ad cautelam non nocet. l. dis. psbyteros. xxv. iiij. q ij. in lectū. xxiiij. dis. in noie dni. et nihil qd ad cautelā perti net est omitten dū. lxxiij. dis. quo. c. j. 7 fi. de sacra. nō iterā. 7 abun dans cautele non nocet. ff. de ar-bit. l. si cum dies. §. plenū. C. de te sta. l. testamentum.

c ¶ Declaranda. q declarat non dat sz datū ostendit. ff. si ser. ven. l. sicuti. §. sed si querit de testa. l. heredes palā. §. si qd post. de rei ven. l. ex diuersis. ad hoc. c. litere. de dila. no. in. c. nouit. de ap. q q declarat nihil noui videt facere vnde iudex licet sniam diffiniti uam reuocare nō possit. C. sen. re-scin. nō posse. l. j. pōt tñ eā inter-pretari 7 declarare durante offi-cio. l. ab executore. vbi Bar. ff. de ap. doc. in. c. olim. j. c. ex parte. iij. de ver. sig. 7 in articulis 7 pbatio nibus pñt declarari petita in li-bello eius substātia nō mutata. no. Spec. ti. de test. §. nunc viden dū. ℣. hoc quoqꝫ. 7 ordinariū pñt declarare siue denūtiare exēptos excōicatos si incurrunt ipso iure excōicationē ex statutis suis vel de iure. no. Io. and. in. c. j. de pri-ui. li. vj. i no. i cle. j. de seqstr. 7 lex declaratoria alteri⁹ trahit ad p-terita. C. mā. l. fi. circa. fi. c. cōstitu-tionē. in pn. de regu. in. vj. no. l. c.

ex cautela[a]. supabundanti[b] de claranda[c]: 7 q hoc psequātur[d] oratores regū apud ipsum conci liuz. Itē placet equitas[e] dicti de creti[f] q ad neminem etiā papaz possit omisso medio de cetero ap pellari: 7 q si qs offensus nō pos sit coram suo iudice habere iusti tie cōplementū q tunc possit per appellationem ad immediatum superiorem dicti sui iudicis[g] ha-

cū tu. de vsu. Io. an. in. c. fi. de ℣b. signi. in. vj. in addi. spec. loco pal. Bal. l. l. nō dubiū. C. de le. l. j. iube mus. C. ad vell. doc. in. c. fi. de ꝯst.

d ¶ Prosequant. nō fuit prosecu tū: ideo hec pui sio eccle galli-cane non preiu-dicat exemptio-ni hmōi locoꝝ.

e ¶ Itez placet equitas. quā dz semp iudex hre pre oculis. l. qsi ephesi. ff. de eo q cer. loco. xxvj. q. vij. alligant. 7 vbi de bono et equo agit: nō est de apicibus iu-ris disputandum: nec subtilitas iuris qrenda. s. fideiussor. §. qui-dā. ff. man. l. si seruū. §. sequit. de ver. ob. 7 equitas pferenda est ri-gori: qd intellige vt lez. et not. in l. j. C. de legi. in. c. fi. de transact.

f ¶ Decreti. s. e. §. 7 ne. ℣. statuit.

g ¶ Sui iudicis. no. [1] q appel-landum est ad supiorē iudicis q iudicauit. l. j. C. vbi et apud quez. l. j. ff. de ap. 7 ꝯsiderāda est quali tas in qua iudicauit. vnde si cle-ricus iudicat nō vt iudex ecclesia sticus sed vt laicus ab eo nō est appellādū ad epm tanqꝫ a cleri co. c. romana. §. dz. de ap. l. vj. vbi pz iunc. glo. q cū eps est iudex tanqꝫ ciuilis iudex: qr hz iurisdi-tionē infeudatā a principe secla-ri nō appellatur ad archiepm: sz ad pncipē secularem a quo deri-uat feudū. no. Inno. in. c. ceterū. de iudi. in. c. verū. de fo. cōpe. glo. 7 doct. in. c. solite. de ma. 7 obe. in c. ij. de delic. pue. Bart. in. l. j. ff. de ap. vbi dicit q si aliquis cleri-cus esset rector alicuius ciuita-tis: debet ab eo appellari ad iu-

1 Appellatio fiat ad supiorē ꝯside-rata qlitate iudicātis.

perio[ri] illius ciuitatis: q[uia] nō iudicauit vt cleric[us]: sed vt rector ciuitatis. Idē dicēdū est si h[abe]t iurisditionē t[em]palē nō incorporatā ecclesie: vel si fuerit delegat[us] a p[ri]ncipe sc[u]lari. Bal. in aut. si de litigātiū. C. de epi. au. Pan. in rub. de ap. vbi dicit q[uod] si vnus rex teneret vnū comitatū: ab eo appellet de facto comitatus ad superiorez ipsius comitatus. fa. l. si qs. C. de ap. et ibi Bar. 2 in. d. l.

2 Uniuersitas est duplex

bere recursum: ita q[uod] si papa sit immediatus superior dicti iudicis quod causa cōmittatur in partibus[a] nō suspecto vel suspectis[b]. ¶ Item placet decretū in hoc. s. q[uod] in nulla instātia possit quolibet appellari an diffinitiuā sniam[c] si grauamen tale existat q[uod] in diffinitiua possit reparari: secus si tunc non pōt reparari[d]: nā tunc licitū est etiam ante diffinitiuam sniam appellare nō tñ ad aliū q̄

let appellatio ad epm a snia rectoris lata contra scholarem: q[uia] vterq[ue] parē habet iurisditionem in scholarem per aut. habita. C. ne fil. p pa. vbi Bal. Sz ad quem debeat appellari a prelato exēpto propter grauamē illatuz in mēbro exempto no. Innocē. in. c. ex ore. de priuilegijs. sz ab episcopo pcedente cuz inquisitore ad quē appelletur. not. Panor. in. c. sup qstionuz. §. si p[ro]. o. d of. dele.

3 Snie appellatiōe in dubio nō ptinet interlocutoria

j. spe. de ap. §. nūc tractem[us]. in fi. c. cū capella. de p[ri]uil. Dicit ēt[2] q[uod] a rectore vniuersitatis sc[u]laris vbi ipse rector est sc[u]laris appellandū est ad maiorē officialē loci. Si aūt ipsa vniuersitas est ecclesiastica & rector esset eccl[es]iastica p[er]sona tūc d[e]z appellari immediat[e] superior: puta eps. vt. d. c. romana. §. j. Si aūt vniuersitas est sc[u]laris: q[uia] plures in eis sunt laici: sed rector est cleric[us] quatenus ipse rector iudicat de scholari clerico: q[uia] tūc iudicat vt iudex ecclesiastic[us] / cū aliter nō caderet i euz iurisditio. vt no. Inno. in. c. cū ab eccl[es]iarū. de [of]f. ord. d[e]z appellari ad epm: q[uia] regula est q[uod] est ad superiorē ipsius iudicātis appellandū: sed quaten[us] iudicat inter laicos ad ptātē secularē appellādū est: q[uia] tūc l[ice]t ipse sit cleric[us]: nō tñ iudicat vt iudex ecclesiastic[us] sed vt laic[us] tāq̄ rector collegij secularis: iō nō est appellandū ab eo tāq̄ a clerico. per. d. c. romana. §. de bet. iūcta glo. sed dicit Ang. i aut. de appella. §. fi. col. iiij. q[uod] non va-

a ¶ In partibus. vsq[ue] ad finē litis inclusiue: nisi in casu. s. eo. §. & ne. p. si vero.

b ¶ Suspectis. lites sine suspitione dñt esse. iū. qō. v. q[uia] suspecti. l. apertissimi. C. de iudi. & periculosum est corā suspecto iudice litigare / ac suspectis iudicibus se. epo. causam. de certa scientia nō committit. c. cum inter. de except.

c ¶ Sniam[3] appl[ati]one snie i dubio nō venit īterlocutoria: vt hic in glo. l. l. §. qō in sentētijs. ff. qn appel. sit: sed venit diffinitiua: ni si seq[ue]ret absurditas. c. cū olim. cū ibi no. de testi. facit. c. si quem. de sen excō. no. in. c. super eo. de ap. Bal. in addi. spec. de sent. ver. nomine snie. no in. c. cāz mrimonii. de off. dele. in. l. j. §. biduum. ff. qn ap. sit. in cle. j. de re iudi. & interlocutoria habēs vim diffinitiue: q[uia] illa regulat[ur] vt diffinitiua. j. tit. j. c. j. cum ibi not. & non venit sentētia arbitro[rum]. Pañ. l. c. j. de arbi. in. c. pastoralis. de appella. Pau. de cast. consil. lxxj.

d ¶ Reparari. de quo dic vt no-

ta.§.§.⁊ ne.v̄si.neq; p̄ferk.§. pri.

a ¶Usq;.includit.

b ¶Instādū.nō fuit institū: ideo decretū remansit validū in oibus officialibus se.apo. actu in curia suis officiis insistentib⁹.vbi em lex nō distiguit: nec nos distinguere debemus c.si romanorū. fir.di.de priuil. q3 circa.ca.ij.de cōiu. lepro. cum similibus.

c ¶Articulus. multis modis sumitur.no.Arch. in.c.a p̄sentiū.de test.l.vj. Bal id l.nō pnt.ff.de legi. Bar.in marga.in versi.articulus.

d ¶Cōcordiā. q̄ laudanda est l.arbitrio. ff. fa. hercis.⁊ lucro p̄fertur. Bal.in.l. reprehendēda. C.de insti.⁊ substi.Et d3 bonus iudex laborare vt reducat ptes ad cōcordiā. ⁊c. di.si qs cōtristatus.no.in.c.si.de trāsac.[1]qn aūt possit eas cogere ad cō.ordiā.glos.in.c.cū inter. ij.de elec.Bart.in.l. congruit.ff. de offi.presi.Bald.in.l.ij. C. communia deleg.

ad immediatū superiorē vt p̄fertur:ita etiā q si ille immediatus supior sit ipse papa:q cā ipsa cōmittat nō suspecto vel nō suspectis ⁊ in partib⁹ vt in simili dictū est.¶Itē placet decretū in versiculo. Si vero quispiam: vsq;ᵃ ad versiculum. Romane vero. saluo q p iustificatiōe et moderatione dicti v̄siculi videt instādūᵇ fore per ipsos regios oratores apud ipsum ɔciliū ad determinationē numeri ⁊ qualitatum officiariorū apicorum ⁊ curie.¶Itē circa versiculū voluit hec sancta synodus in decreto p̄dicto de causis. Uisum est q predictus versiculus seu articul⁹ᶜ est p nūc respectu causarum iā actu basilee pendentiū adhuc tolerād⁹ pp̄ter bonā spem eo magis inclinandi cōciliū basiliense predictū ad vnionem ⁊ concordiamᵈ cum dn̄o nostro papa. Ita tamen q ambassiatoresᵉ regū qui sunt illic destinandiᶠ habeāt remōstrare ipsi sacro concilio q vacare ⁊ intēdere tot causisᵍ et talibus repugnat

e ¶Ambassiatores. q nō debent offendi etiā missi ab hostibus.l. fi.ff.de leg.Bar.in.l.j.ff.ad le.iul. maie.in.l.cōuentionum.de pact. Ang.in aut.de epis. ⁊ cle §.reuerēdissimi. col.ix.[2]nec capi possunt p represalias.l.si qs legatū. vbi Bar. ff.de leg.nō solū in terra ad quā destinant: sed in terra p quā transeunt.l.ij.§.oēs.ff.de iudi.vbi Bar.nec socij eorū legitime dati.l.administrantes.§. eorū.vbi Bald. ff.de excu.tu.nec eorum res ad legationē necessarie. Jo.de lig.in trac.repres.

f ¶Destinādi. ambassiator d3 solū vacare circa expeditionē ambassiate non circa alia.l.pau. ⁊ ibi Bart. ff.de leg.ix.si negotia sua simul expediat cum negotio publico non d3 habere sumptus p tpe quo plus retardauerit pro suo negotio.no.in.c.cum pro causa.de pcu.⁊ p tpe retardationis redit⁹ sui finita ambassiata nō gaudet priuilegiis.l.fi. C.de cōmer.⁊ mer.vbi Bar.

g ¶Tot causis.dicunt doct.in.c. graue.de preben. Guil. in proe cle.q[3]si concilium sit specialiter congregatū p aliquibus causis:ibi existentes ⁊ vocati tenentur p illis respōdere nec quo ad illas videt habere ius reuocādi domū: extra q pp̄ter illos specifice ɔgregatū est ɔciliū.⁊ si p aliis cōuenirent nō tenerent rn̄dere:sed haberet ius reuocandi domum.

1 Iudex an possit partes ad concordiā cogere.

2 ambassiator nō pōt capi p repressalijs.

3 Conciliū non pōt sine causa deseri.

officio [a] conciliorū ghalium: ⁊ q hoc
posset dare cāz seu occasionē p-
petuādi ghalia cōcilia ⁊ absor-
bēdi auctoritatē se.apo.⁊ aliorū
platorū: ⁊ finaliter excitādi reges
⁊ pncipes aduersus ghalia cōci-
lia in grāde preiudiciū fidei ⁊ ec
clie scte dei cū ȝtimatiōe illi ei de
ȝcilio pdicto faciēda. q si ipsi cir-
ca hoc differāt puidere: rex ⁊ ec-
clesia regni sui ⁊ delphinatus: tū
ob necessitatē suo regno his die-
bus plurimū iguēctē: cū vt equa-
litas [b] respectu ipsorū: sicut respe-
ctu pape obseruet put p decreta
eorū aduersus papā statuit [c] q in
euētū [d] more ap'lorum: sicut respe-
ctu vni9 ptis [e] iam p eos puisuz
est: ita respectu alteri9 inspirāte
dño sicut iustū ē puidebit: qm scri
ptū [f] ē pateat [g] legē quā ipe tulerz.
Et alibi [h]. Qd quisq; iuris in alterū

facit qd habet in.l.ij.ff. de iudi.c.
exposuit.de vila.in.c.fin.de fo.cō
pe. si autē ghalr pro correctione
morū ⁊ subditorū fuisset cōcilium
celebratū: tunc non habebūt ius
reuocādi domū
in ciuilib9. arg.
c.pter ecclīasti
cas.c.qm quidē.
xviij.di.sed i cri-
minalibus sec9:
cū oporteat i cri
minali cā q qs
specifice voce t:
⁊ crimina spālr
in citatiōe expri
mant p qb9 vo-
cat vt parat9 ve
niat rñsur9. v.q.
ij.si pmates.no.
in.c.pterea. d di
la.vbi do. s; ho-
die videt q sicut
apud se. apo.nō
debent cause de
ptib9 tractari: s;
remitti ad iudi-
ces i partib9. s.
eo.§.j.ℏ.statuit.
sic nec apd ȝcilia: ⁊ hoc est qd vo-
luit ecclīa gallicana in hoc.§. et
seq.cui9 ordinatio equa est: s; nō
pt ligare ȝcilia ghalia. cū iferior
superiori legē imponere nō pos-
sit.c.ex iusinuatione.de ap.c.,cuz
inferior.de ma.⁊ obe.cum si.
a ¶ Officio [4] qd cōsistit princi-
paliter in heresum ⁊ errorūz ex-
tirpatione/morū reformatione ⁊
xpicolarū dissidentium adinuicē
recōciliatione.s.de auc. cō.c.j. et
ij.de elec.c.j.de col.c.j.in prin.vñ
Euge.iiij. durāte Basilieñ. cōcilio
anno.M.ccccxxxiij.kal. Julij pō.
sui anno. iij decreuit q in pfato
cōcilio nulle cause singulares pu
blice vel priuate ecclesiastice vel
seculares possent vel debeāt agi
tari/cognosci/aut terminari: sed
dirigēte dño ad extirpationē he-
resum ad pacem ponēdam inter
principes ⁊ populos christianos
⁊ ad morū refor
mationē omniū
studia dirigant:
⁊ nullatenus ad
alias causas q̄
ad premissas ad
quas concilium
ordinatum erat
cōuenire debe-
rent: vt habetur
in eius ex. ad fu
turam. alias in-
cipit pastoralis
cura.
b ¶ Equalitas: iura fauēt eq̄li
tati.ff. de arbi.l.
l.si cū dies §.pe.
vbi concor.C. de
iudi.puidēdum.
C. de fru. et lit.
exp.l fin. c.j. de
ma.⁊ obe.cuz si.
c ¶ Statuit. s.
eo.§.j.ver.statuit.
d ¶ Euentū. inspicitur euentus
ff.de iurisdi.om.iu.l. si idē.§.fi.de
acqui re.do.l.naturalē. lv. dist.si
quis absciderit.c.fin. de homi.in
vj.de ser.non or.c.j.
e ¶ Partis.pape.
f ¶ Scriptum in canone.in.c. cū
omnes.de cōsti.
g ¶ Patere.verbū iperatiui mo-
di equipollet ṽbis preceptiuis.
xxxij.dist.pter.nō tñ semp.bo.tert.
in cle.exiui §.nos itaq;. de ṽb.si.
h ¶ Alibi.ff.quod quisq; iu.i al.
sta.in ru.⁊ in.c.cū omnes. de cō-
stit.⁊ no. [5] pro generali allega-
tione non quotando.l c. vel titu
lū.s.j.§.j.c.j.de pa po.C.de iudi.

4 Conciliuz qd dz facere.

5 Allegatio ghalis vaiet.

apertissimi.ibi statuim⁹.ff.de rei vē.l.si nauis.ibi qd nō est.c. vsa. de co.cle.ꝛ mu.ibi docto. spe. tit. de dispu ta.ꝛ alleg.§. porro.ver. in summa.

a ¶ Utatur.cōcor c.q̄ scit.ij. q. vj.l.fi.C.de fru. et lit. ex.c.ij. de mu. pe.cap.esto rcy. distin.

b ¶ Tractāde. de hoc no.§.eodem §.j. versic. statuit.

c ¶ Lis ꝯtestata [1] ꝑ petitionē in iudicio ꝓpositā ꝛ rñsionem secutā.C.de litis contest.l.j.c.j.eo.ti.c. dudū.ij. de elec.siue negatiuā:vt dictis iuribus.C.de iudi.rem nō nouā §.patroni.auc. offerat.ꝛ ibi Bal. C.de lit.cōtest.de ro.deci.xij. putā. quia ꝑ rñsionē cōditionalē libello paro nō fit litis cōtestatio. c.cū venerabilis.de excep. Bald. in.l.siqdē.C.e ti.ꝑ spe.ti.đ excep. §.viso.ver.nunqd siue rñsionem affirmatiuā. Iducit̄ eñ litis cōtestatio ꝑ confessionē si libellus est porrectus cū.d.l.j.de lit.ꝯtes.c. j. eo.ti.d.c.dudū.vtant̄ ṽbo rñsionis non ꝯdi:tiōis.l.ij.C.de iura. cal.vbi doc.spe.ti.de lit.cōtest.§. ij.ṽ.sed si re⁹.vbi Jo.an.in addi. Bar.l.l.si debitor.ff.de.pe. here. doct.in.d.l.j.d.c.j.ꝑ dubitationē etiā fit litis ꝯtestatio:vt nō.ibidē puta per ṽbū credo vł nō credo. c.cū ad sedē.de resti.spo.cum ibi no spe.vbi.§.§.ꝛ no.bal.in.d.l.ij. C.de iur.cal.in.l.iij C.q.ad.li.pro. nō lz.si aūt reus cōfiteret̄ post citationē añ libelli oblationē non fieret ꝯtestatio litꝫ qr vbi nō ꝓcessit petitio nō pōt esse ꝯtestatio.d.

statuerit ipse eodē iure vtatur[a]. ¶ Itē fuit cōclusum ꝑ eandē congregationē vt oēs et singule cause q̄ de sui natura:ꝛ icdm sacros canones nō sunt tractāde [b] apd sedē apostolicā vel curiā romanam:aut etiam apud ghalia cōcilia si in eis nōduꝫ est lis[c] ꝯtestata vel q̄si[d] ꝯtestata: puta[e] porrecto iā libello[f] ꝛ cognito de meritis[g] cause seu icepto[h] cognosci de

f ¶ Libello.ista nō est vera litis ꝯtestatio: sed q̄ ad effectū huius dispōnis imitat̄ litis cōte.ad hoc l.j.ꝛ.ij.C.q̄n li.princ.ob.lib.cō.fa. vbi libellus principi datus facit litis ꝯtestationē ꝛ ꝑpetuat actionē annalē. secus si inferiori iudici offerat̄.ff de ac.ꝛ ob.cōstitutionibus.hꝫ tñ vim citatiōis q̄ ad interrūpēda ꝑscriptionē nō al's. l. fi.ꝛ ibi bar.C.de an.ex.spec.ti. de libel.cō.§.sequitur.Barto.in.l.libertus.ff.de i ius vo.ꝛ de multiplici effectu libelli habet̄ i spec. vbi.§.§.nunc dicendum.

g ¶ Meritis.q̄ partiū assertione pādunt̄.l.fi.C.si ꝑ viꝫ vel al.mo. c.cū ex literis.de in integ.resti.

h ¶ Incepto.ꝑ litis cōtestationē lis icipit̄.c.sup q̄stionū.§.intētionis.de offi.delega. nec antea dicitur proprie lis mota.c.ex parte. ij.de verb.sig.nec aliqd petere:sꝫ petere velle.ff.rem ra.ha.ampli⁹. ꝛ ꝑ ipsam firmat̄ iudiciū.c.relatum.de offi.delega.et ꝑpetuatur actio vsq̄ ad quadraginta annos.C.de prescrip.trigita an.l. fi. vbi Bart.ꝛ de an.ex.l.j.spe.tit.de

c.dudū.ꝛ ibi ꝑañ.idēꝫ in.c.pue nit.ij.de ap.ꝛ tunc nō dareł snia: sed fieret preceptum de soluēdo. glo.in.l.si reus.ff.de procur.

d ¶ Quasi.supple ꝯtestata.ꝛ no. ꝙ lis dicit̄ cōtestata vt.§.et q̄si cōtest.vt se.et in alio casu q̄ habet̄ in.l.ij.C. vbi i rē ac.c.q̄n frequēter.§. ꝙ si super.vt lit.nō cōtest.spe.ti.de cōtra.§.iij.ṽ. si ṽo.

e ¶ Puta.prout aduerbiū est similitudinis.

1 Litis ꝯtestatio per qd. fi.

c.contest. §. nisi actio de dolo. l. j.C.de dolo.ꝑ solã tñ citationem di mota discordia.arg.c.cũ.m.de cõsti.c. pisanis.de resti. spo.⁊ mota contẽtio.c.foros §. lis.de ver. bo.signi.⁊ p eaꝫ ꝑpetuatur iuris dictio.c.gratũ.c. licet.de offi.de leg.c.fiñ.de offi. leg.ff. de iudi.l. si quis postea.c. ꝑposuisti.de fo. cõpe.⁊ interrum pitur ꝑscriptio mereodiosa.xxx. annoꝝ cum ma la fide.l.cuꝫ no tissimi.C.de pre scrip.xxx. anno rũ.vbi glo.⁊ doc to. Bald. plene in.l.iij.de serui.

2 Appellari a papa ad concilium gñale an sit licituꝫ.

a ¶ Agitent. equa dispositio: sed nulla ex defectu; potestatis iquã tum tangit generalia concilia: ni si vt conformatur decreto. s. e. §.j.ver. statuit.

b ¶ Foros.scilicet ad sedem apostolicam.⁊ concilia generalia ad que potest appellari.s.e.§.ne tamen.ver.voluit. ibi per appellationem deuoluẽdas: sicut appellat. ad concilium prouinciale.c. multis.xvij. distinc. cum ibi not. glo.in.c.super questionuꝫ §.sive ro.de offi.delega. (gradatim tamẽ appellandum est ad concilia sicut ad papã.s.eo §.⁊ ne. Sed nũquid[2] a papa potest appellari ad concilium generale? Ar. ꝙ sic: sicut a metropolitano appellatur ad concilium prouinciale.vt not.in.d.c.multis. in.d.§. si vero.⁊ orbis maior est vrbe.xciij. distinctio.legimus.dic contra.c. cuncta per mũdum.cum ibi not.

eisdẽ: tractetur ⁊ agitent.[a] deinceps corã suis iudicibus in partib⁹ quib⁹ respectu[a] eaꝝ cõpetit iurisdictio.ꝙ si ꝯtingat in causis eisdẽ deinceps ad dictos foros[a] appellari: ꝙ cause appellationuꝫ ꝯmittant in partibus iuxta cõstitutionem bonifacij octaui. Statutũ[c].⁊ obtineantur a rege litere inhibitorie ad curiã ꝑlamenti ⁊ ad alios iustitiarios et officiarios regni ⁊ delphinatus.

¶ Item acceptat decretũ qđ incipit ¶ Cõtra friuole appellãteꝫ.

Et lites[d] citi⁹ terminẽtur[e]

x.q.iij.ij.q.vj. anteriorum §.illo. spe.titu.de appel.§.ij.ver. xiij. et de iurisdi.om.iudi.ver.hic tamẽ. de recusa.§.ij.ver.sed quid si causa.⁊ se.Panor.sup rub.de appel. a pricipe em̃ nõ appellatur. ff. a qui.ap.nõ li.l.j. nisi in tribus casibus in quibus concilium est supra papã. vt le. ⁊no.s.de aucto. cõ.c.ij.c.j.in pn. de colla.a papa tamen male informato ad seipsum bñ informatuꝫ bene appellaret.ad hoc xxv.q.ix.senten tiam. cuꝫ.ij c.ꝑce.c.cum apud.xj.q.iij. de resti.in integ. tum ex literis. vbi docto.⁊ peccaret si papa talem appellationem nõ admitteret iustitiam eis denegaret.ad hoc not.per docto.in.c.consultationibus.de off. delega.gel.⁊ Cardi.florẽ.in cle. pastoralis. de re iudi.

c ¶ Statutũ.ꝙ est de rescri.in.vj.

¶ Cõtra friuole appellantes.

Et lites.nõ licet ab interlocutoria vim diffinitiue nõ habẽte secũdo appellare⁊ appellãs iniuste ante diffinitiuã in expensis dãnis ⁊ interesse cõdemnatur: et diuiditur in duas partes.secunda ibi: quodcꝙ. hoc decretum factum fuit ante dissolutionem Basilieñ.concilij. xxij. Januarij anno. M.cccc.xxxv.

e ¶ Terminentur.concor.c.fin. de do.⁊ contuma.c.ij.de re iudi. l.litibus.C.de agri.⁊ cen.lib.xj.l. properandum.in prin.C. de iudi. l.terminato.de fru.⁊ li. ex.l.non

distinguemus.§. quesitum.ff. de arbi.abbreuiatio enim litium est de communi vtilitate. in.j.consti tu.C.7 ibi Barto.

a ¶Eodez.secus in diuersis gra uaminibus vel ar ticulis.nam si mil lesies quis graua: tur in causa super diuersis articulis millesies potest appellare.c.di recte.cum ibi no.per doct.de ap pella.sic intelligitur.c. omnis op pressus.c.omnes.c.ideo.ij quest. vj.quod limita secundum.c.j.su: pra titu.j.7 istud.c.

super eodem[a] grauamine[b] aut super eadez interlocuto ria vim diffinitiue nõ hñte[c]

b ¶Grauamine.non reparabili in diffinitiua: alias nõ posset ab eo appellari.vt le.7 no.s.titu.j.c. j.§. ne.ver.neq.

c ¶Non habẽte.ergo [1] ab in: terlocutoria vim diffinitiue ha: bẽte poterit appellari sicut a dif: finitiua.7 not.glo.iuncto.c.j.§.et ne.ver.neq.s.titu.j. q cõstitutio prohibens appellationem ab in: terlocutoria non habet locum in interlocutoria habente vim diffi nitiue. vnde dicit Bald.in.l.fi.C. si re.vel ac.mo.fu. q appellatio ab interlocutoria habẽte vim dif finitiue permittitur impune stã: te statuto q appellans ab inter: locutoria soluat penam: quia ta: lis interlocutoria quo ad appel: lationem regulatur vt diffiniti: ua.7 statutum est interpretãdũ secundum ius commune.not.s. de colla.§. item q vniuersitates. Ange.in.l.v.§.j.ff. de verb.oblig. in.l.imperium.de iurisdictio. om. iudi. Aduerte quod sententiarũ tres sunt species.vt not.ij. quest. j.in sum.Pan.in rub. de appella. Host.eod.titu.§.ij.in sum.spe.eo. titu.§.ij.[2]quedã dicitur diffini tiua.quedaz interlocutoria:que:

dam habens vim diffinitiue:7 de istis tribus speciebus fit hic mẽ tio.Diffinitiua dicit duobus mo dis.not Barto. in.l.si cum exce: ptione.§.hoc autem.ff.quod me. cau.vno modo in quantum requirat ut bellum litis cõte stationẽ 7 si.secũ: do q diffiniat cõ: trouersiam 7 imponat finez toti cause in iudiciũ deducte.not. in cle.j.de sequest.pos. 7 dicit diffi: nitiua:q2 imponit finẽ cõtrouer: sie 7 finit iudicis officiũ. vñ abso: lutoria ab instãtia iudicij nõ est diffinitiua: q2 p eam ptes a.lite non recedũt.l dicere.7 ibi Bart. ff.de arbi.glo. 7 doct.in.l.harũ ff. si ser.vẽ. 7 sine scriptis ferri pt: vt ibi Bar. 7 Bald.in.l. si pses.C. quõ 7 qñ iu.gl. in cle.fin. de app. Joã.and.7 doct.in.c.examinata. de iudi.nisi imponeret ppetuum silentiũ.no.Bal.in addi.spe.ti.de sen.§.impositio.7 hec dz contine re condẽnationẽ vel absolutionẽ aliter non valet.ff.de re iudic.l.j. C.de sen.l.pses.ij.q.vj.§.diffiniti ua. vel aliquid quod tm valeat. ff.de re iudi.in sum. de vbo.sign. in his.nisi in causa appellatiois: vbi nõ habet iudex necesse dice: re cõdemno vel absoluo: sed tm confirmo vel infirmo priorẽ sen: tentiam C.de ap.eos.§.j. vbi do. cautius tñ est q vtrũq ponatur. c.j.de app.c.ad probãdũ.de re iu di.de quo in spec.titu.de sen.§.vt aũt.ver.in iudice.7 ibi Joã.and. in addi. Panor.in rub. de appel. vbi dicit q iudex ad quẽ cuz suc: cedat loco iudicis a quo potest 7 debet reformare sñiam si opus fue rit vel supplere / vel in parte re: probare put opus est. z batur in c.raynutius.in.c. raynaldus. de

1 Appel: lari pt ab in: terlocu toria.

2 Snia ẽ triplex

testa.vbi Jo.cal.in.c.significa: nerũt.de except. Inno.in.c.pasto ralis.de offi.deleg. de ro. decisi. ccclxviij.Bart.in.l.fi.ff.de iur.pa. Bar.in.l.cũ apud.ff.iudi.sol.in.l. l.expssim.ff.de ap.Paũ.in.c.cum ioannes.de fi.instrn.in.c.causaz. de re iudi. An [3] autẽ snia lata sup exceptione perẽptoria dicat diffinitiua. not. Joã.mo.in.c.cu piẽtes.de elec.in.vj.gl.in cle.fin. de ap.q nõ:cũ de necessitate sup principali postmodũ ferenda sit diffinitiua voluntarie tantũ pnũ tietur sup perẽptoria. de quo in c.j.de or.cog.no.doct.in.c.si duo bus.de ap.Bal.in marga.in ver. iudex.in.l.fi.C. de senten.ex peri. re.reperitur [4] quedam snia q̃si diffinitina vt est snia lata super possessorio.glos.et doct.in.l.j.C.de sent.nam habito respectu q pot postea intẽtari petitoriũ nõ dicit ex toto diffinitiua.glo.in cle.j.de seqst.pos.glo.et Bart.in.l.j.C.si de mo.pos.in.l.qd iussit.ff.de re iud. c.consultationibus.de offi.dele. cuz eñ in petitorio merita cause plenius tractant:et sentẽtia lata in eo absorbet sentẽtiam latã in possessorio.c.cum dilect⁹.de cau. pos.et proprie.et sic hec sententia dependet ab euentu snie super petitorio:ideo nõ potest dici pro prie diffinitiua. in aliquibus ta men regulat vt diffinitiua:q: ve rũ est dicere q imponit finẽ ne gotio possessionis in iudiciũ de ducto:vnde debet ferri i scriptis sicut quelibet diffinitiua.d.c.cõ sultationibus.vbi pcedit sicut in qualibet causa pncipali.et.d.cle. j.de sequest.sed vbi agerek princi paliter de possessorio absorben te petitoriũ vt in casu.l.si quis in tantam.C.vnde vi.et si.sententia super possessorio esset mere diffi nitiua.c.fi. de iudi. vbi docto.et Bar.in.l.ij.ff. de ap.recl.Paul.de cast.cõsi.v.et ab ea posset appel lari:nõ a prima. not.S.e.§.et ne. in ver.neqret. Interlocutoria [5] est illa que inter principium et finẽ cause fertur sup his que in cidũt vel emergũt: vt not.i.d.cle. et dicitur interlocutoria:vel q: iu dex non diffinit causam sed inter loquitur inter principium et finẽ vel q: iudex inter partes loquen do sine solennitate scripture pro nuntiat vt dicit Hostien.vbi.S. p spec.titu.de sen.§.ij. Bal.ibidẽ in ver.interlocutorie tres:vbi ponit tres species interlocutoriarum. Pau.de cast.consil.xxv. Quid de pcepto qd iudex facit de soluen do.glo.et Ange.in aut.de here.et fal.§.illud. col.j.dicit q est quasi interlocutoria:sed glos.in eadem aut.§.si quis aũt non implens.di cit q est interlocutoria.dicit Pa nor.in rub.de restitu.q si causa erat incheata ante pceptũ tunc dicitur interlocutoria:q: interlo quitur pcipiẽdo inter principiuz et finem cause:hz tñ vim diffiniti ue.Bal.in.l.fi.§. necessitate.C.de bo.q̃ li.gl.xi.q.iij.in sum.ij.q.j.in sum.dicit q pprie nõ est diffini tiua nec interlocutoria : sed ter tia spẽs snie.glo.et Ang. in.l.san cimus.C.de admi.tu.si pro cã nõ dũ erat inchoata:tunc dicit Pan. q est q̃si interlocutoria: q: nõ fit inter pncipiũ et finẽ: sz ante. Alia aũt [4] pcepta iudicis aliqñ ha bẽt vim diffinitiue:aliqñ interlo cutorie.de his.v ele.dudũ.ij.c.ex parte.j.de vb.sig.spe. d.§.ij.et ab habẽtibus vim diffinitiue/ valet appellatio:sicut a diffinitiua per hũc tex.a S.ff.de minori.l.ait pre tor.§.pmittit.Jo.an.in.c.peruenit. de ap.Bart.in marga. in ver.ap.

3 Snia super exceptiõe perem ptoria an sit diffini tiua.

4 Snia q̃dã est quasi diffini tiua.

5 Snia interlo cuto ria que est.

6 Judicz pcepta an ha beant vis sen tentie.

pellatio: quedam snia nō est diffinitiua sꝫ habet vim diffinitiue: vt qn̄ imponit finem instātie nō cause. Bar. in. d. l. ait pretor. §. pmittitur. ff. de mino. Bal. in. l. minoribus. C. de his qui. vt indig. ⁊ ista regulatur secundū naturam diffinitiue quo ad appellationē. In aliis tamen casibus nō regulatur semp vt diffinitiua nec interlocutoria sed quando trahitur ad naturam interlocutorie: qn̄qꝫ ad diffinitiue fm̄ ꝙ magis participat de diffinitiua vel interlocutoria: hec enim interlocutoria hominis habens vim diffinitiue, est quoddam medium inter puram diffinitiuā ⁊ puram interlocutoriam: non em̄ est pure diffinitiua quia non imponit finem toti cause: non est pure interlocutoria: qꝛ non expectat aliam sententiam diffinitiuam post se. vt iudex pnuntiat se non iudicem competentē. de quo glos. ⁊ docto. in aut. habita. C. ne filius p pa. vel non esse respondendum libello tanq̄ inepto. de quo Panoꝛ. in. c. examinata. de iudi. gl. in cle. de sequest. pos. Bal. in. l. edita. C. de eden. vel quando pnuntiat super impotentia appellandi/aut appellationē esse desertam dicitur sententia interlocutoria. c. sua. ibi interlocutus fuerit. de ap. Bald. in. l. fin. C. de senten. ex pericu. reci. in. l. cū ⁊ minores. C. si aduer. rem iudic. qn̄ appellatio fuit ab interlocutoria. de rot. deci. cccccxxxv. nō em̄ potest dici diffinitiua: qꝛ non est lata super meritis cause hꝫ tamē vim diffinitiue. de ro. deci. xxvij. lxxxviij. lxxix. si ḡ hec snia tenet quoddam mediū debet trahi ad naturam alterius extremoꝝ: fm̄ ꝙ magis participat cum illo extremo sicut in hermofrodito. l. q̄ritur. ff. de sta. ho. ⁊ in [1] tacente q̄ tenet mediū inter ꝫtradicere ⁊ cōsentire: vn̄ qn̄qꝫ habet p cōsentiente: qn̄qꝫ p ꝫdicēte. fm̄ ꝙ magis participat cū natura alterius extremoꝝ: vt no. ꝑsertim p Dyn. in reg. is q̄ tacet. de reg. iur. in. vj. not. doct. in. c. nōne. de ꝑsump. et ideo bonus iudex habebit discurrere p singulos actus. Et cā exempli vt intelligant precedentia discurramus per tres actus nā aūr appellatur a diffinitiua. aliter ab interlocutoria. not. in. c. cordi. de ap. in. vj. Jo. and. in. c. dilecto. de ap. Panoꝛ. in. c. vt debitus. eo. tit. docto. in. c. ex parte. de testi. cum alia solēnitate fertur diffinitiua cum alia interlocutoria: vt leg. ⁊ no. in. c. fi. de re iudi. in. vj. Hen. in c. albericus. de testi. interlocutoria potest reuocari per iudicem: diffinitiua non. Quātum ad primum actum interlocutoria hn̄s vim diffinitiue regulatur fm̄ naturam diffinitiue primo in hoc ꝙ ab ea pōt appellari sicut a diffinitiua. ꝫ. titu. j. c. j. §. ⁊ ne. ver. neqꝫ. Inno. in. c. constitutus. de appel. Frede. cōsi. lxiij. Bald. in. l. ij. C. de episc. audi. vbi dicit ꝙ a snia lata sup desertione appellationis potest appellari: est em̄ interlocutoria habens vim diffinitiue vt dictum est. C. quo. ⁊ quando iu. l. si preses. no. in clem. fin. de ap. Bal. in marg. in ꝟsi. a ppellatio Secūdo ꝙ ab ea bis potest appellari vt a diffinitiua: vt hꝫ in aliis aūt si sit talis q̄ finiat iurisditionem in dicis: siue officium suum in illa causa debet ab ea appellari tā̄ q̄ a diffinitiua: nec erit opus exprimere cām in appellatione sicut nec a mera diffinitiua. vt. l. ij. ⁊. iij. ff. de ap. qn̄ statim appellatur. Bald. in addi. Specu. titu. de

[1] Tacens mediū int ꝫdicentē ⁊ cōsentientē.

x

ap.§.an ꝛ qñ appellatur: puta si pnuntiauit se iudicē nō competentē.iuxta not.in.c.significantibus.de offi.deleg.in.d.auth.habita.Innoc.in.c.pastoralis.in.c.significante.in.c.radulphus.in.c.significauit.de rescript.doct.in.c.dilectus.j.eo.titu.Panor.in.c.ex parte.eo.ti.Bart.in.l.ij.ff.de ap.reci.nā hoc casu cessat ratio qua[re] ius voluit causam exprimi in appellatione ab interlocutoria:sc3 vt debitus honor deferat iudici.nam ex quo potest conseq iustitiam coram iudice nō debet ab eo recedere p appellationez: nisi causa rationabili expressa.d.c.vt debitus.sed in exemplo premisso nulla fit iniuria iudici:cu3

2 Appellās ab interlocutoria cām ꝑ exprimere d3.

pnuntiauit se non iudicem.ergo debet trahi ad naturam diffinitiue.not.Panor.in.c.peruenit.de app.sed si est talis interlocutoria que non finit offm iudicis ita qđ possum ab eo iustitiam consequi tunc debec regulari tanq̄ interlocutoria.qꝛ magis trahitur ad naturam interlocutorie ratione predicta.puta si iudex pnuntiauit non esse respondendū libello tanq̄ incepto.nā exprimendo causam rationabilē coram eo potest ipse mutare sniam suam.l.quod iussit.ff.de re iud.c.cum cessante.de ap.appellatio etiam ab hmōi interlocutoria vim diffinitiue habente potest iustificari ex nouis causis cu3 regulariter reguletur vt diffinitiua.ꝺ ro.deci.cccccxliij.idem Bal.in.l.per hanc.C.de tē.ap.in apppellatiōe a grauamine irreparabili in diffinitiua:et per omnia dic idem quo ad secundū actum.nam si ista quasi diffiniti ua habet omnem effectū diffinitiue seruabitur solēnitas que in diffinitiua fuāda est:als secus. Quo ad tertiū actū.s.reuocationis:dic q̄ qñ interlocutoria habet vim diffinitiue:ꝑsertim si est expiratiua iurisditionis:puta si pnuntiauit se nō iudicē nō reuocatur p iudicē delegatū:qꝛ p ea3 desinit esse iudex:vt.d.c.significantibus.not.doc.in.d.c.cū cessante.Henri.in.c.in literis.de off.deleg.Bar.i.l.qđ iussit.ff.de re iu.ꝺ ro.decisi.cclix.ccclxxvj.Bart.in.l.si qs in conscribēdo.C.de pact.nisi sit appellatu3 ab ea:quo casu nō est finita iurisditio iudicis a quo:cū possit ad ipsum reuerti.ideo pōt reuocari.c.dilectus.iij.de ꝑbend.in parte decisa.ꝛ ibi Jo.de Imo.d.deci.lxxvij.lxxix.Pañ.in.d.c.cū cessante.in.c.dilecti.de ap.ꝛ nisi sit ordinarius qui eā possit reuocare cū semper remaneat iudex partium.not.bal.in.d.l.si preses.Pariter iterlocutoria absolutiōis ab obseruatione iudicij non potest reuocari.Ang.in.l.j.C.sentē.rescin.non pos.idē si iudex a quo est appellatum detulit appellationi etiam re integra nō poterit delationem reuocare.not.Joan.in.d.constitutus.in.c.cū appellationibus.de ap.in.vj.in not.no.in.c.dilectis.ꝛ ibi doct.e.ti.doct.in.d.c.cum cessante.idem in casu vbi ab aliqua interlocutoria lata per ordinarium appellat ad superiorē qui per suā sniam primā interlocutoriā confirmat et pnūciat bene pnunciatum et male appellatum quia per talē sniam interlocutoria3 desinit esse iudex cause:ꝛ cognitio redit ad iudice3 a quo fuerat appellatu3:vt in.d.c.vt debitus.ꝛ l3 posset dubitari an talis snia lata per iudicē appellationis sit diffinitiua vel interlocutoria.credit tñ Henric.vbi s.eā esse interlocutoriam arg.no.

per Jo.mo.in.d.c.cupiētes §. q̄
si p.xx.in §. priuatos.de elect.in
vj.vbi bona glo.Guil.in cle.fi. de
ap.qd verū quod ad partes. Bal.
in auť.hodie.C.de iura. calū. sed
quo ad iudicem

vbi Panor.et in.c. consanguinei.
de re iudica.
c ¶ Diffinitiuam.in appellatio-
nibus ergo friuolis a diffinitiua
nō h3 locū hic §. quo ad penam.

nullaten⁹ liceat[a] secūdo[b] appel-
lare. ¶ Quodq; añ diffinitiuam[c]
friuole[d] aut iniuste[e] appellans

Dicitur diffiniti-
ua: qr imponit
finē cōtrouersie
app. et nihil re
manet corā iudice appellatiōis.
Barto.in consi.appellatum est a
sententia.bald.in.d.l.cum et mi-
nores. Pau.de castro.consi.xxvj.
a ¶ Liceat.ab eadē parte.queli-
bet enim pars poterit semel ap
pellare p not.in specu.tit. de ap.
§ quoties Jo.an.in.c.directe.eo.
titu.doc.in.l.j.C.ne lic. tertio ap.
b ¶ Secūdo.sic semel tm̄ appel
labitur. concor.regula cancella-
rie aplice. l auť.si quis litigan-
tiū.C.de episco.audi.l. iubemus.
l.in offerēdis.C.de ap.in auť.eo.
titu §.illud.col.iiij.ij.q.vj.anterio
rum §.illud.C.de asser.tol.l.j.in
prin.de pre.impe.off.l.si quis. in
auť.de san.episco.§.si quid vero.
col.ix.qd no.de ro.dec.ccclxxvij.
q̄ in causa bñficiali appellatio se
mel tm̄ pmissa est appellante nō
plequente: sed appellato q̄ obti-
nuit a diffinitiua tñ vl' interlocu-
toria hñte vim diffinitiue: regu-
lariter poterit bis appellari. ar.
a speciali huius tex. et cū in eis ni
hil sit imutatū.l. precipimus.C.
de ap.sicut olim.C. ne li.ter. ap.
l.j.ij.q.vj.c.si q̄s.c.directe. c. sua.
de ap. Ultra aūt binam vicem in
illis nō licet appellare.quod pro
cedit etim in sententijs que non
transeunt in rem iudicatam. li-
cet in illis possit causa de nouo
inchoari per viam querele. not.
in.c. fraternitatis.de fri. et male
in.c.ad reprimendā.de offi.ordi.

d ¶ Friuole.qr
appellat a gra-
uamine vel in-
terlocutoria re-
parabili in diffi
nitiua: q̄ appellatio non tenet.e.
titu.j.c.j.§.et ne.vel quia in ap-
pellatiōe nulla fuit causa expres
sa vel non legitima: dato q̄ esset
vera vel licet.legitima manifeste
falsa.vl' iam pronunnciatum erat
illam falsam et non, appellatum.
e ¶ Iniuste.qr interposita est ex
causa pbabili: sed falsa. pro quo
aduerte qr appellationū quedā
est manifeste friuola.c. pposuit.
c.ad nostrā.de ap. et in exemplis
prime positis.et huic[1]non de
bet iudex deferre.c. pastoralis.c.
vt debitus.c.cū specialí.c. inter-
posita.c.pterea.vbi docto.de ap.
spec.titu.de execu.§. iij. versi.fa-
cta.cū ius eam nō admittat.c. cū
sit romana.de ap.c.cū appellatio
nibus.eo.tit.in.vj. vbi doct. imo
si iudex ei deferat: venit punien
dus.vt ibi habeť.ij.q. vj §.sūt ēt
quorū.ver.si quis. et hmōi appel-
lās ab inter ocutoria iniusta cui
dēter nō pōt appellare a diffini-
tiua.c.inter monasteriū. vbi do.
de re iu.cle.j.de dolo, et cōtu.nec
est ampli⁹ citād⁹ ad pcessuz tā̄q̄
ver⁹ cōtumax et dolos⁹. qr appel-
lādo videť dicere se nolle ampli⁹
venire: vt ibidē Jnn.in.c. ad pe-
titionē.de accu.bart.in.l.ei⁹.ff.de
ap.reci.Oldra.cōsi.xij.vbi dicit q̄
appellās a citatione nō est citan
dus ad pcessum vel sententiam.
Quid: autē operetur delatio iu-
dicis facta appellationi friuole.

[1] Appellationi friuole deferēdu3 nō est.

x ij

legitur et not.in. d.c. cū appella-
tionibus.in.c.cordi. de ap.in. vj.
ij.q.vj. ad romanā.l.c. ex literis.
de ma.cō.inter eccle.con.docto.
in.c.de priore.de appel. Quedaʒ
est[2] latens frustratoria cū cau
sa pbabilis est: sed falsa. et hec
2 Appellatio q̄ daʒ est frustratoria latenter.
admittitur a iudice vsqȝ quo ve-
ritas pateat. Sed a iure repro
batur.viij.dist.veritate. Quedaʒ
est media: quā Uincētius vocat
neutralem. vt qñ appellatur ex
causa que nō est in iure scripta:
videtur tñ rationabilis. vt si dico
iudicē fore compatrē aduersarij
vel qñ appellatur in casu vbi sunt
3 Appellationi in dubio est deferendum.
diuerse opiniones: puta qr me
compelli respondere per literas
posterius impetratas: que tñ pri
mo fuerūt primo presentate. hec
causa est pbabilis cuʒ sit dubia
quia circa hoc sunt diuerse opi-
niones: vt not.in.c.capitulū. de
rescrip.in.d.c.vt debitus.et huic
debet iudex deferre: vt. d.c.pasto
4 Appellationi non deferens qualiter puniatur.
ralis.ver. sed si appellans. Inn.
in.c. sacro.de senten.excōi. Bald.
in marga in ver. appellatio. et di-
cunt doc.in.d.c.vt debitus[3] qȝ
in dubio appellationi semp est
deferendū per iudicē a quo. l. in
maioribus.C.de ap. nisi vbi peri-
culū est in mora.l.si.ff. de appel.
reci.glo. et docto.in.c.qua fronte.
5 Appellationi cuilibʒ deferi.
de ap.spe.eo.ti §.in quibus ver.
viij. Quedaʒ est manifeste ratio
nabilis et legitima: vt ea que fit
ex cā in iure expressa.de quo per
henri.in.c. peruenit.de ap.spec.
eo.ti §.nunc dicamus.doc. in.c.
pastoralis.cui appellationi legi-
time si iudex nō defert de iure ca
nonico si causa est crimnalis ve-
nit deponēdus.c.decreto.ij.q.vj.
si est ciuilis mittendus ad supe-
riorem puniendus pena arbitra
ria.d.c.de priore.vbi glo. et doct.
arg.c.de causis. de offi.dele. sed
de iure[4] ciuili si cā est ciuilis
punitur in.xxx.pōdo.l. libris au-
ri.l. qm iudices. C.de ap. si est cri
minalis: tunc dʒ digno supplicio
puniri.l.a proconsulib⁹. C. de ap.
et sic pena erit arbitraria. vnde
poterit iudex arbitrari penā cor
poris afflictiuā q̄ est maior q̄tū-
cunqȝ minor q̄ pena pecuniaria
in persona honesta.l. in seruorū.
ff.de pe.vel pena erit iuxta.l.lege
iulia.ij.ff.ad.l.iu.de vi pu.ad hoc
l.lex iulia.§.fina.ff.ad.l.iu. repe.
quā alle.Bal. in.l.si qs filio.§.hi
aūt.ff.de inius.rup. et ir.tes. vbi p
eū bald.in.l. addictos.C.de epis.
audi.vbi dicit qȝ punit iudex ca-
pitaliter qui sniam capitalē post
appellationē execut⁹ est.qr paria
sunt occidere innocentē et occide
re eū q fugit ad iustā iuris defen
sionē.d.l.lege iulia.nisi appella-
tio esset manifeste friuola.qr spō
te ɔfessus fuit et testib⁹ superat⁹.
Uel crimē est notoriū: tunc iudex
nō dʒ admittere appellationem
sed statim dʒ fieri executio et ma
xime in enormib⁹.l. puinciaȝ.C.
de feri.l.cū reio.C.de pe.d.l.si qs
et qd ibi not.doc. Ange.in tra.de
cri.ad fi. in ɏ.ɔsente.in materia
appellationis. vbi tñ appellatio
fieret ab interlocutoria ei etiam
cōtinētī cām nō tenetur iudex a
quo deferre: nisi fiat inhibitio per
iudicē ad quē.c.nō solū. de ap. in
vj. Inno.in.c.pastoralis.de offic.
dele.zar.in marg.in ɏ. iudex. si
tñ iudex a q̄ detulerit appellatio
ni ipemet: tūc sibi inhibet deferē
do. Barto.in.l.eius qui.ff.de ap.
reci.in.l. intra vtile.ff. de mino.
Sed[5] de consuetudine francie
in patria consuetudinaria et fo-
ro seculari omni appellation̄
defertur.

a ℭ Ultra. includit.i.l.cum vltra. C.de non nu. pec. vt si vltra dolia legaẗ vinũ: videntur etiã legata dolia.l.si vltra.C. de fideiul.j. de nu. ⁊ qua.car.c.j.Barto.in.l.q ita. ff.de do.p̄.c.ray.

nuti⁹. ibi: vltra vltra[a] condẽnationẽ expensaꝝ[b] qui appellat. ꝙ appellãs p̄sumi

dotẽ. vbi docto. de testa.docto.in.c.litere.de dila. Pau.de cast.cõsi.cviij.Baldus late in.c.j.de du.fra.de no.be.inue. interdũ non includit vbi additur rei a iure prohibite.ad hoc gl.singu.i.cle.j.de vsu.que dicit ꝙ si statuto caueatur ꝙ nullus accipiat pro vsura vltra duos denarios ꝑ libra in mense statutũ nõ videtur ꝑmittere vsuras ꝗ ad duos denarios.quã glo.alleg. Bald.in aut.ad hec.C.de vsu.

b ℭ Expẽsarum[1]in quib⁹ semper condemnaẗ appellans si succumbit in causa appellationis. concor.ij.q.õ.vj.omni modo.cum ibi not.l.ab executore.C. quo.appella.non re.l.eos.§. ne temere. de appella.vbi Bald.ca.cum venissent.de eo qui mit.in pos.cau. c.vt debitus.vbi docto.c.sepe.ca. reprehensibilis.c.nicolao.de appella.cũ si Innoc.in.c.fi.de do.et contu.Barto.in.l.tutores.§.tutores.ff.de admini tu.Bald.in.l.fi. C.qñ ꝓuo.nõ est ne.glos.in.l.fi.ff. de re iudi. nisi ꝓbabilis causa in facto vel in iure excusaret appellantẽ qđ iudex boni ingenij suo arbitrio estimabit.l.iij.§.si rem. ff.de leg.iij.ff.de leg.ij.l. qui solidum.§.etiã.vbi Bar.q: aut in cã appellationis fuit iudicatum ex antiquis actis et succubuit appellans:tunc condẽnaẗ in expensis:q:[2]habebat p̄sumptionem cõtra se cum reportauerit sniam cõtrariã in prima instãtia ꝑ qua semꝑ p̄sumitur.l. herẽnius. in fi.

cuz ibi no.ff.de euic.l. bebius.de pac.do.no.in.c.ignorantia.de re. iu.in.vj.Joã.an.in.c.in presentia. de renun.Panor.in.c.causam.de re iudi.vnde dicit Bald.in addi. spec.de ap.ver. qui appellat. ꝙ appellãs p̄sumitur habere malã cãm.hoc limita nisi ꝓbabilis cã excusaret appellantẽ.vt q: habebat ꝓ se opinionem cõem que nõ erat euidenter iniusta.vel erat dubiuz circa intellectũ legis multipliciter intelligibilis.⁊ docto. erant varij. vnde lz vnus iudex iudicasset cõtra eum:nõ tñ statim debet quiescere data tanta dubitatione. ⁊ sic i si.ar.op.in.l.regula.ff.de iu.et fa. igno.in.c.j.de elec.li.vj. in fi. pro hoc tex.cũ glo.in.c.sacro.de sent. excõ.vbi doc.de trãs.p̄la.c.ij.in fi. de diuor.gaudeamus. in fi.ff. de acqui.here.l.clodius. vbi Barto. etiã si habeat opi. vni⁹ doctoris nõ reprobatã excusatur ab expensis.not.Z.de col.c.j.circa prin. docto.in.c.vt debit⁹.de ap. Bald.in c.veniẽs.j.de testi.spec. tit.de expen.§.nũc videnduz.(vel[3]ante litẽ motã habuit ꝓ se concilia sigillata a doctorib⁹. Bald.in.l.generaliter.C.de iureiu.aut habuit aliam cãm ꝓbabilẽ ad arbitrium boni iudicis.de quo late Berta. in reper.in ℣.expensarũ cõdemnatio.ar.c.de causis.de of.deleg. l.j.ff.de iu.deli.bald.in.d.l. gñaliter.in.l.j.de aduoca.diuer.iu.vbi dicit ꝙ p̄sumiẗ hr̃e iustã causam litigandi ille qui ꝓbauit per testes qui postea sunt reprobati ratione psone:q: inhabiles vel al's infames. ⁊ vult Spec.ti.de calũ. in fi. ⁊ succedens[4]alteri dicit habere iustam causam ignorãtie vt euitet condemnationẽ expen

1 Appellans si succũbat in expensis condẽnaẗ.

2 Presumitur cõtra victuz in prima instantia.

3 Consilia doctoris sigillata hr̃e añ litẽ ꝓdest.

4 Ignorantia iustam hz qui alteri succedit.

sarum.ad hoc.c.cũ quis in sua.cũ cõco2.de reg.iur.in.vj. nisi sibi ap pareat per instrumenta ꝓducta: aut alias nõ habere iustã causaʒ ꝓsequẽdi:ꝛ nihilominus ꝓsequi tur:tunc nõ excusatur ab expensis.l.si quis inficiat' ff.depo.cũ ibi no.p.Bar. aut appellans reportauit contra riam sniam ex nouiter deductis per appellatũ.puta cũ est appel latuʒ a diffinitiua in cuius causa appella.nõ allegata allegantur: et nõ ꝓbata ꝓbantur.l.per hãc. C.de temp.ap.c.fraternitatis. de testi.c.cum ioannes.de fi.instru. aliud in causa appellationis ab interlocutoria que iudicatur ex antiquis actis.cle.appellanti. de ap.ꝛ in casu. d. videtur ꝙ appel lans debeat. euitare condemna tionẽ expensaꝝ cũ iuste appella uerit:ꝛ obtinuisset nisi fuissent ꝓ bationes de nouo facte. Bart.in d §.tutores.in.l.ꝓperandũ.§.sin aũt vtraq3.C.de iudi.in.d.l.gene raliter.Jo.an.in.d. regula. igno rantia.de ro.decisi.cclv.Pan.de castro.cõsi.lxxx.hoc putat verum Pan.in.c.finem.de do.ꝛ cõtu.nisi habuisset iustã cãm litigandi su per toto.tunc enim nõ excusaret licet habuerit iustam cãm appel landi habito respectu ad ꝓbatio nes:et quo habuit iniustam cau sam litigandi habito respectu ad causam.puta. petebã a te decem causa mutui: quẽ vere tibi mu tuaueram: negasti: induxi testes ad hoc ꝓbandũ.qui nõ plene pro bauerunt mutuũ.iudex tñ sequẽ do dictũ illoꝝ ɔdẽnauit te.tu ap pellasti:qꝛ iudex fuerat secut' ꝓ bationes min' plenas:ego i cã ap pellationis ꝓduxi instrm̃ debiti:ꝛ sic iudex pp h̃ instrm̃ cõfirmauit sniam nõ videt cãm q̃re nõ dẽat

5 Calũ niose li tigans in expẽ sis con dẽnet.

te ɔdẽnare in expẽsis tam prime ꝙ scde istãtie cũ temere ꝛ calum niose litigaueris:lʒ snia fuerit in iuste lata ɔ te pp probatiões nõ plenas.habent eñi hic locũ iura dicentia temere[s]ꝛ calũ niose litigantẽ codẽnan dum in expensis.c. calũ niam.de pe.cũ si qꝛ non debebat appellare: si sciebat se iniustam causaʒ fouere. Aduerte circa pre dicta ꝙ vbi quis obtinet ex noui ter ꝓductis dolo vl culpa aduer sariũ cessante:siue ex iure superue niẽte pendente iudicio debet cõ dẽnari in expensis factis vsq3 ad illud tẽpus: nisi alias habuisset ꝓbabileʒ causam litigandi.ff. de pigno.acti.l.si reʒ.§.fi.d.l.si quis in ficiatus. panoꝛ.in.c.dñs. de se cun.nup.ꝛ de materia expensarũ not.Archi.in.d.c.olmodo.specu. omnino.titu.de expen.glo.ꝛ doc. in.d.c.finem.l.sancimus.C.de iu di.in.d.l.p:operandum. Bald.la te in.d.l.generaliter.

a ¶Damnorum.sic appellatiõe damnoꝝ nõ veniunt expense:cũ hic ponantur tanq̃ diuersa. c.in nostra.de iniur.no.in.c.si canoni ci.de of.ordi.in.vj. Barto.in.l.j.ꝛ iij.ff.de ali.mu.iu.Bald.in.l. ter minato.C.de fruc.ꝛ li. ex.quod ve rum in materia stricta.qꝛ stricto modo damnuʒ est diminutio pa trimonij per alium facta.l.iij.ff.de dã.infec.ideo in statuto de quo l d.c.In nostra.qd erat alteri preiu dicatiuum appellatione damni non venit expensa quam pro pria voluntate quis facit/ licet forte coactus.in materia tamen fauorabili vel neutrali appella tione damnorum veniunt expen se.quia damnum vicitur diminu tio patrimonij quod expense mi nuunt.ff.de impen.in re. do.fe.l.

q̄ṡ dicitur. ⁊ diminutum dicitur q̄ṡ de hereditate exit.ff. de peti. here.l.deperditū. est bo.arg.pro hoc l.l.sancim⁹.C.de iudi.in auf. si qui.C.de bo.auc.iu.pos.no. Ar chi.ii.q.i.in primis.Henr.in.d.c. in nostra.alij dicunt q̄ in contra ctibus non veniunt expense. vt d.c.in nostra.cū in contractibus stricta fiat interpretatio.l. q̄cq̄d astringende.ff.de verbo.obli. in iudicijs secus cū fiat in eis lar ga interpretatio.l.si quis inten tione.ff.de iudi.Bal.in repe.l.j. C.vnde vi.idem in vltimis vo luntatibus in quibus largissime fit interpretatio.c cum dilectus. de dona.appellatione [1] tamen damni non venit pretium.arg.l. adeo.§.ex diuerso.ff.de ac.re.do. l.quibus diebus.§.ij et ibi Bar. ff.de cō.⁊ demō.vbi si testator le gauit p̄diū titio si expensas in eo factas soluerit heredi/ nō intel ligitur de expēsis factis pro p̄dio habendo:et sic non venit p̄tium rei.Bal.in.d l. terminato.Bar.et Bal.in rub.C.de iver.sig.Et not. ex hoc ter. appellantem iniuste ante diffinitiuā condemnari: nō solū in expensis: sed etiā ad dā na ⁊ interesse appellato. concor. d.l.sancimus. vbi dicit Cy.q̄ in expēsis que fiunt rōne cōtuma cie non solum veniunt expense facte in lite: sed etiam dāna illa ta in rebus que diminuūt patri moniū.⁊ dāna lucri cessantis q̄ sustinuit p̄sens: q̄ ꝓpter litis as sistētiā oportuit dimittere terras incultas.vel erat artifex et per didit lucrum artis sue.per. d.l. sancimus. que mandat omnia damna resarciri. idem do.an.et moder.in.c.finem.de do.et con tu.vbi late per eos per moder. in.c.j.de do.et contu.in.vj. idem in expensis ratione retardati ꝓ cessus.vt quia ꝑ dolū partis lis est vltra modum protracta.p. d. c.finem.l.non ignorat.C. de fruc. ⁊ li. expen.q̄ṡ vult Bar.in vtro q̄ casu in.l.j.ff.de ali.iu.mu.cau. idem in expensis factis in causa appellationis ante diffinitiuā ꝑ hunc tex.Sed in expēsis que fiūt ratione victorie que prestantur in fine litis non veniunt damna extrinseca:quia sunt extra litem ideo iudicis officium se ad hoc non extendit. vt not.voluit glos. in.d.l. j.quam insequit Barto. ⁊ Cy.in.d.l. sancim⁹.moder.in. d. c.finem.pone q̄ ꝓpter absentiā causa litis latrones ingressi sunt domum absentis : et multa sunt furati que non fuissent subtracta si fuisset p̄sens. hec [2] dāna,non sunt reficienda: q̄ nō sunt dāna intrinseca eiusdē litis nec veniūt officio iudicis:sed veniūt ꝑ illud accidēs separatū a lite.ar. ff. de fur.verū.l.pe.ff.ad exhibē.l.inter causas.§.nō oīa.ff.mā.l.si sterilis .§.cū per venditorem.ff.de act. emp.predicta limitāt doc.vbi.s. nisi sint damna ꝑsonalia vt quia propter assistentiam litis nō po tuit exercere artē suam.nam ista nō sunt extrinseca a lite. idem te nent Spec.ti.de expen.§.fi.v.q̄d si victor artifex.glo .in.l.si procu rator.ff.rem ratam habe.⁊ idem Barto.quidam tamen vt Odo. in.d.l.sancimus.⁊ recitat. Joan. and.in addi. spe.vbi.s. videtur velle hoc restringere ad expen sas victus tantum: quas ex ar tificio lucratus fuisset.alleg.ff.de vsu.l.qui semisses.ṡ rei vē.li res. Primum tamen dictū plus pla cet pano.in.d.c.finē. in expen sis etiam veniunt expense ciba rior.c.cū dilecti.de do.⁊ ꝯtu.vbi

1 Pretiū appel latiōe damni non venit.

2 Dāna extrīse ca non sunt re ficiēda.

℣. itē de ⁊ itereſſe[a] in qndecim[b] florenis aurcis de ca/mera[c] parti appellate[d]

papa cōdēnauit cōtum acē ad ex
pēſas quas ſecit aduerſarius p
cibarijs ⁊ alijs ad vitā neceſſa:
rijs.ad idē.c auditis.de pcu. de
trahi tn̄ debēt expenſe quas do/
mi feciſſet. no.ſpe.ti.
de expē.§.fi.
condēnatione.p hoc
l.ſed ſi hereditas. cū
1 ibi not.ff.ad exhibē.
Pena glo.in.c.ſtatutuz.§.inſup. de re:
ſi a le ſcrip.in.vj.doc.in.d.c.finē.glo. et
ge ipo doc.i.l.pperādū.C.de iudi. Bar.
nit cui in.l.eū q temere.ff.de iudi. Bal.
appli: in marga.in ver.expēſe. Quali/
catur. ter autē pbent expenſe ⁊ dāna.
glo.⁊ doc.in.c.dilecti.de fo.cōpe.
in.c.fin.qd me.cau.in.d.c. finem
ſpe.ti.de expen.§.fi.⁊ de fruc. et
intereſſe.§.fi.
a ¶ Et intereſſe. de materia in
tereſſe. no.in.l.j.C. de ſenten.que
pro eo qd in.pro.vbi Cy. ⁊ Bar.
Spe.titu.de fruc.⁊ intereſ.§. nūc
dicamus.⁊.ij.§. ſequen. vbi Jo.
and.in addi.late p Car. flo.in.c.
2 ſacro.de ſen.excom.
Appel b ¶ Quindecim.regula cancella
lās ex rie condemnat.in.xx.
iuſta c ¶ De camera.quod eſt ad no/
cā excu ſtram monetam ad.xv. ducatos
ſatur aut circiter.
ab emē d ¶ Appellate.ſed ob.l.ij.C de
da. epi.audiē.vbi pena quinquagin
ta librarū in qua cōdēnatur cleri
cus iniuſte appellās erogat pau
peribus.l.illa. in ſuo caſu loquit.
hic aliud expreſſe cauet. Sz vbi
lex[3] ſimpliciter imponeret pe:
nā nō exprimēs cui ſit applican/
da: videt q̄ fiſco applicet .C. de
ſacroſan.eccle.l.iubemus.§.i his
quoq̄.ſecus qn̄ pena imponit p
modū pactionis:qz tūc venit ap/
plicāda parti.ff.exq. cau.infa. ir.
l.j.idē:ſi imponit pp̄ter intereſſe
priuatū:in dubio applicat par/

ti.l.fi.ff.de lega.de quo per Inn.
in.c.odoardus.de ſol. Bart. in. l.
agraria.ff.de termi. mo. Jo.and.
in addi.ſpe.ti.de dolo ⁊ contu §.
reſtat.circa prin. Bald.in.d. l.ij.
Ang. in aut. vt nul.
iudi.§.qm̄. colla. ix.
Et not.q̄ ſm leges
calūnioſe appellās
vltra condēnationē
expēſarū cōdēnat in.l.libris au/
ri:vt.d.l.ij.l.ab executore. C.quo.
ap.nō re.⁊ in cauſa criminali p:
dita lite notat infamia.l.a procō
ſulibus.C.de ap.⁊ ſentit gl. in. c.
ad romanā.ij.q.vj.Jo.an.in.c. vt
debitus.de ap.q̄ p̄dicte pene le/
gales habeāt locū de iure cano:
nico:ex quo non reperiebat olim
cōtrariū diſpoſitū de iure cano:
nico.Sed Pan.ibidē .p.c. ij. de
ap.vbi papa tantūmō redarguit
temere appellātē.ſa. c. rep̄henſi/
bilis.eo.ti ⁊.d.c.vt debitus. vbi
ſimpliciter papa mādat temere
appellātē cōdēnari in expēſis.et
hāc opi.tenet glo.in.l.j.ff.a q.ap.
non licet.ſentit Cy.in.l.eos. vbi
Bal C. de appel. Spe.eo.titu.§.
nunc dicamus.i prin. Bal.in. d.
l.ij.Panor. tn̄ latius diſtinguit i
d.c.ij.aut qs temere appellauit
⁊ punitur de iure ciuili.vt in.l. al
leg.que non requirunt in hoc ca
lūniā. ad idē.l.quiſquis. C. quo.
ap.nō re.que eſt.ij.q. vj. ppe fi.
c.ſi qs auſus ſz de iure canonico
talis nō punitur niſi in expēſis:ſz
ſi nō eſt ſoluēdo pōt puniri i cor/
pus:vt.d.c.rep̄hēſibilis.c.fin. de
dolo ⁊ ptu.c.j.de ele.in.vj. putat
tn̄ q̄ pena alia extrinſeca puniri
poterit ſi iudici videbit.ar. c. fre:
quēs.de reſti.ſpo.i.vj.l.nō igno/
rat.C.de fru.⁊ lit.expē. niſi appel
lās haberet iuſtā cauſaz appel/
lādi[4] qz tūc excuſat a pena ⁊

mēda.d.c.j.de ele.l.vj.l fi. c ſi ibi o.ad hoc no.p Bar.l.l ij C.ſi ſer. el li.ad de.aſ.ii.x.Jo.an.i n.c.cū ilecti.de elec.qđ relinquit arbi= rio boni iudicis:vt de expēſis di tū eſt.ſ.de quo Bal.in.d.l.ij. de per appellationis iudicem pt.aud.ve l niſi it inope:qꝛ ꝓpter iopiā ei pena emeritatis remittit.p not.in.d. .reprehenſibilis. ꝛ ibi Bal.aut s calūnioſe appellauit: ꝛ tūc in ſumpta calūnia idē dicendū eſt đ.ſ.nā eoipō ꝙ appellās ſuccū= lt ꝑſumit calūniat⁹: vt ꝓbat in .c.j.ad hoc.c. fi.cū ibi no.de cal. đ no.Bar.in.l.fi. ff.de re iudi.et atis ꝓbat in.d.c.j. ꝙ de iure ca onico non habēt locū ꝑdicte pe e legales.nam ibi ꝓ preſumpta alūnia imponitur alia penaꝛ in erto caſu tm̄:ſcꝫ cū qs deficit in bādo qđ obiecit in pſonā electi ut qs pōt cōuinci de calūnia ex ſpicuis coniecturis vel ꝙ cauſa ōtēptus appellauerit:ꝛ tunc pu iri dꝫ de iure canonico pena tā rbitraria.ad hoc.c.cū parati.de ppel.ſm vnū intellectū.nam ca ūnie delic tū nō dꝫ remanere im unitū etiā de iure canonico.c.ca umniā.de penis.ꝛ de calū.p to= um.ſed hodie p hunc text.friuo e vel iniuſte appellans ante dif initiuaꝫ punit pena pecuniaria n.xv.flore.auri.qui text.bene pro at ꝙ de iure canonico nō habēt ocum ꝑ dicte pene legales: cū ꝓ emeraria appellatiōe imponat lia pena etiā certo caſu tm̄.ſ.in ppellatione ante diffinitiuā: et pōt etiā iudex talē appellantem ab interlocutoria fruſtratoriē vt cōtumacē mulctare.c. ſollicitudi= nem.vbi Pan.de appel.ꝛ adverte rioꝛa pcedere:ſi ſtatus cauſe pa= itur.c.ij. de dolo ꝛ ꝯtu.in.vj.nec

poterit hmōi appellās poſtea ap pellare a diffinitiua: ſi fuerit ei⁹ appellatio ab interlocutoria ma nifeſte friuola. not.ſ. in ver.non habente.Jo.an.in.c.decēꝫ.de ap. pell.gl.in cle. cō ſtitutionē.ſ. iſu per.de ele.ō ſti= lo antē parlamēti dum appellat a ſententia lata i patria iuris ſcri= pti appellās q̄ ſuccūbit nullaꝫ dꝫ emēdā.ſecus ſi ſententia eſſet la= ta in patria conſuetudinaria: qꝛ appellans[1]ſuccūbens ſoluit re gi ſexaginta libras ꝓ emēda niſi vbi ꝓnuntiaret in parte bene:ꝛ in pte male ꝓnuntiatū:tunc nul lā dꝫ emēdā. hoc eni caſu appel= lans nō cōdēnat in expenſis: ſed fit hincinde compenſatio expēſa rū.ar.c. raynutius.c. raynaldus. de teſt.c.cū ioānes.de fide inſtr. vbi iudex q in vno cōfirmat ſen= tētiā ꝛ in alio infirmat/ nō cōdē= nat in expenſis.Bar.in aut.nouo iure:als hodie C. de iudic. vbi dicit hoc caſu fieri cōpenſationē expēſarū ſi vterqꝫ habuit iuſtam cauſam litigādi: vel ſi qlibet obti nuit in dimidia. Sed Bald.dicit in.d.l.eos.ſ. cautione. ꝙ in arti= culis ſeparatis ſi qs vicit in vno articulo ꝛ in alio vincit:dꝫ ꝯdem nari in expēſis: ſꝫ in ꝯneris dꝫ in ſpici qs dꝫ ſnīam pro. ꝛ ille dr vi ctor: alter dicet victus qui dꝫ cō demnari in expenſis.de quo ſpe. tit.de expenſis.ſ.nunc videndū. circa fi.p Inno.ꝛ docto in.c.fin. de dolo ꝛ contu.Panormi.in.c.j. de plus peti.

a ¶ Iudicē.ꝯcoꝛ.c.vt debitus.de ap.c.ſignificauerūt.de teſti.c.cuꝫ appellationibus. de appel.in.vj. Sed obſtat.c.cordi.eo.titu et lib. vbi appellans iniuſte remittitur ad primum iudicem p cum in ex

1 Appellans ſi ſuccū= bat ſol uit.lx. libras ꝓ emē da.

pẽsis cõdẽnandus. Solutio is q̃ appellat ɔtra formã illi⁹.c.cordi. vel facit in aliquo contra eã mittitur ad primum iudicem in expensis cõdẽnandus. hoc enim casu non reputatur appellans vt ibi. ⁊ ideo iudex condemnetur [a]. appel. tanq̃ iurisditione carens nõ cõdẽnat sed remittit ad priorem vt ille cõdẽnet. sed in casu huius text. ⁊ concord. appellans friuole vel iniuste reputat appellãs: q̃uis ex postfacto appellatio friuola vel iniusta appareat. ⁊ ideo iudex appella. condemnat. quidam tamen exponũt in. d.c.cordi. condẽnandus. i. condemnatus: vt concor. cum iurib⁹ allega. sed primum placet. Spec. ti. de expẽsis. §. iuxta. al's incipit si autem. ver. vij. dicũt autem Jo. an. ⁊ doct. in. d.c.cordi. q̃ si appellans fuerit ꝓsecutus appella. dʒ condemnari in expẽsis ꝑ iudicẽ appellationis. sed si non fuit ꝓsecutus põt a quolibet cõdemnari. Bal. in. l. eos. C. de ap. not. in. c. ex parte. de rescrip. in. c. reprehensibilis. de appella. vbi doctores et bene pro. per hunc text. iuncto. c. cordi. Sed quis habebit exequi sniam condẽnationis expensarũ de qua hic iudex a quo cum ad eũ fiat remissio. not. Spe. tit. de sent. ex §. ij. ver. quid ergo. ⁊ idem Bal. ibidẽ. faciunt nota. in. l. furti. ff. de his qui not. infa. in. c. pastoralis in ver. discussa. de offi. delega. ⁊ dicit Jo. and. in addi. Specu. ti. preallega. q̃ si iudex appellationis nõ condẽnasset in expẽsis primus iudex a quo nõ cõdemnabit nisi in fine litis. no. Spec. titu. de expensis. §. nunc videndũ. versic. quid si iudex.

2 Expensarũ cõdemnatio si omittatur an possit victor appellare.

a ¶ Condẽnetur. ⁊ si iudex omittat [2] cõdemnare vel minus sufficienter condẽnet poterit victor appellare. Inno. i. c. sepe. de app. Bar. in. l. ab executore. ff. eo. titu. Inno. in. c. sup eo. qđ metus. cau. Bart. et Bal. in. l. fin. C. qñ ꝓuoca. non est neces. nisi vbi victus appellauit: tũc enĩ nõ posset victor appellare ex sola omissione condẽnationis expensarum: q² ꝑ appellationẽ aduersarij põt consequi reformationẽ expẽsarum: ideo ex quo potest intentum suũ cõsequi sine appellatione nõ dʒ appellari iudicem dehonestando: qđ ꝓcedit etiã si pars victa appellauerit et appellationem non ꝓsequatur. est enim ius acquisitum appellato vt possit illam inuito appellante prosequi. et iste est verus casus. d. l. fi. de ro. deci. viij. Spe. tit. de ap. §. in q̃b⁹. ver. xxxiiij. ⁊ ibi Joã. an. in addi. nam appellatus põt ꝓsequi appellationẽ ꝓ suo interesse: licet sit deserta appellatio ꝑ appellantem vel ei renuntiauerit. l. fi. C. de ap. vbi doc. Bar. in. l. si quis libellos. eo. ti. moder. i cle. si appellationem. de app. in. c. ex parte. in. c. interposita. eo. tit. in. c. fi. de crimi. fal. predicta limitat domi. Ant. in. c. significauerunt. de except. quando fuit omissa expensarũ cõdẽnatio. si aũt sit lata cõdẽnatoria cõtra reũ et absolutio expẽsarũ pro eo: tunc oportet victorẽ appellare si vult expẽsas consequi. q² nõ posset releuari ex appellatione aduersarij cum per illam nõ suspendatur absolutoria ab expensis. ⁊ sic d cit posse intelligi. d. c. significauerũt. iuncta gloss. Sed Panor. non videt differentiã inter hũc casum ⁊ precedentẽ: q² quando iudex condẽnat minus sufficienter videt partem absoluere a reliqua ꝑte vbi non

fuit petita certa quātitas.l.j.C. si aduer.rē iudi.fm vnū intellectuʒ qui cōiter ibi tenet. no.Innoc. in c.cū inter.de re iudi. Bal.in auf. generaliter. C.de episco.⁊ cleri.in hoc tñ distinguit.: q: aut victus appellat a sententia quatenus erat contra eū dūtarat: ⁊ tūc opʒ victorem appellare respectu expēsarū/siue iudex omiserit cōdēnationem expēsarū/siue absolue rit:q: cū tot in effectu sint senten tie quot sunt articuli.l.etiaʒ.ff. de mino.no.l.c.ij.de:ordi.cog. licuit victo appellare quatenus senten tia facit contra se et per ɔ̄ns non reperit sentētia suspēsa: nisi qua: tenus facit ꝯ victū appel.et ideo nisi victor appellet non poterit pro se aliqd dicere.facit qd no.in fi.in.c.cum olim.de censi.⁊ qd ha bet in.d.l.etiā.aut victus simpli citer appellat a sententia. ⁊ tunc indistincte pōt victor reformatio nem expensarum consequi.⁊ sim plex[1]appellatio a sententia su spendit totā snīam: licet ɔtineat plēs articulos.c.raynald⁹.c.ray: nutius.de testa.d.l.fin.de ap.sic intelligit ⁊ restringit Panor.d.l. si quādo puo.non est necel. Iteʒ limita predicta vbi per victorem fuerunt petite expense.hoc etem casu si iudex requisitus omisit cō demnationem expensaꝝ facit li: tē suaʒ ⁊ tenetur parti lese.l.pro: perandū.§.siue autem alterutra vbi Bar.⁊ Bal. C.de iudi.glos. in d.l.fi.qñ puo.nō est necel. Bart. in.l.iiij.§.hoc autem iudiciū.ff.de dā.infec.no.in.c.fin.de rescrip.in gloss.in.ca.si C.de fru. ⁊ li.ex.po: terit tñ repetere ab ea q̄ debuit cōdēnari.no. Bal.iu.l.j C.de suf fra.dicit esse casum,in.l.missi opi natores.C.d̄exac.tribu.li.x.Et po terit iudex p̄ncipalis:q̄ victum in interlocutoria nō cōdemnauit in expēsis eum condēnare in dif: finitiua:⁊ ante diffinitiuā etiam post.x.dies ab iterlocutoria.not. Inno.⁊ docto.in.d.c.sepe.et tunc nō poterit appellare: q: intelligi tur executio sententie prime.hoc modo limita.l.paulus.ff.de re iu di.gl.magna.in.l.si cum exceptio ne.§.hec auteʒ actio.ff.quod me. causa. Panor.in.c.j.de seqſ. lati⁹ per eum in.c.finem.de do. ⁊ ɔtu. Si autem expense non fuerūt pe tite per victorē nō poterit appel lare ꝓpter omissionē cōdēnatio: nis expensarū ratione grauami: nis:q: iudex non tenebat cōdēna re in expensis sine petitiōe/siue venirēt iure actionis:siue officio iudicis:q: iudex nō tenet impen dere offm̄ suū ad ɔmodū p̄uatū si nō postulat vt.d.l.iiij.§. hoc au tē iudiciū.vbi Bar.not. Innoc.in c.ad nostrā.ij.de iureiurā. Bart. ⁊ Bal.in.d.l.ꝓperādū.ideo cōiter dicitur ꝙ si iudex omittit cōdēna tionē expēsarū q: nō fuit petitum nō tenet resarcire de suo: secus si fuit petitū vt dictū est:⁊ ꝙ nō pos sit appellari qñ expēse nō fuerūt petite sentit Spe.in.d.§.in q̄bus. ℣.sed q̄d si victus.imputet eñi si bi ꝙ nō petiit: magis eñi debuit sibi ꝓspicere q̄ expectare ꝓpriū modū iudicis.nā vbicū ꝙ pōt ali: quid iudex facere ex officio suo si nō facit nō pōt ex hoc appellari. dictū est no.spe.i ti. de offi.iud.§. impedit.℣.q̄d si iudex.no.doc. in c.exceptionē.de excep.no.S.ti.j.c. j.§.⁊ ne.in ver.iustitie.si ergo iu: dex[2]nō tenebat ɔdēnare in ex pensis vbi nō fuit petitū: ergo in omittēdo condēnationē earū nō grauauit:ita non poterit appella ri rōne grauaminis: sed ꝓ refor: matione snīe poterit appellari

1 Appellatio simplex tota sententiaʒ suspendit.

2 Iudex in expēsis non petitis ɔdēnare non tenet.

iuxta regulā l cā appellatiōis nō opposita opponā: ⁊ nō ꝓbata ꝑ: babo.l.p hanc.C.de tempo.ap.de quo late pa nor.in.d.c.fines. ⁊ in d.c.significauerūt.Sed q̄rit: an si victus in interlocutoria finaliter obtineat in principali: nunquid recuperabit expensas q̄s soluit? non q: illas soluit propter culpā suā: vñ sibi imputet.c.damnum.de reg.iur.in.vj.no. Spe.ti. de exp̄sis.§.nūc de exp̄sis ꝟ.ceterū.Bar.in.l.si pignore.ff.d pig. act.l.l.dñi.§.cū paries.ff. de dā. ifec.doc.l.d.c.finē. vbi dicit Pan. ea rōne q si victus in interlocutoria nō soluit adhuc exp̄sas q de condemnatione fienda sibi debeant deduci ille exp̄se quas debebat soluere,facit quod le. ⁊ no. in cap.calumniam.de pen in.d.l. ꝓperandum.§.⁊ siquidem.

3 possessor violentus q̄s est.

¶Itē acceptat decretū qd̄ īcipit.

¶De pacificis possessoribus.

Quicunq̄[a] non violētus[b]:

¶De pacificis possessoribus.

4 possessio capi non potest auctoritate ꝓpria.

Quicūq̄. Primo ponit constitutio d possessore triēnali pacifico sine lite ⁊ cū titulo colorato nō inq̄etando a pte vno casu dēpto. Scdo qñ dicatur lis h̄ casu declarat. Tertio q ordinari⁹ qñcūq̄ repererit aliquē sine titulo bñficium possidere debeat declarare ius illi nō cōpetere. scda ibi: lis aūt, tertia: ordinariū. hoc decretū factū est ante dissolutionē concilij: vt patet ex data. ꝯcordat regula cācellarie. ap. ⁊ dic dcūq̄ ⁊ q̄cūq̄.ff.de ꝟ.sig.l.f. cū no.s̄.de ele.c.j.§.⁊ cū h̄uane.

b ¶Nō violētus. violētus[3] est qui auctorit[ate] vel verius temeritate propria occupat bñficium t.eum q̄.de prebē.in.vj.q: nō intrauit p portam: sed spreta auctoritate illius ad quem spectat mittere in possessionē.ad hoc.c.ex frequētibus.de insti.⁊ temeritas vl' violētia semꝑ p̄sumitur: nisi fiat appreheñsio possessionis auctoritate executoria vl' iudicis ad hoc potestatē habētis.ff. qd̄ me.cā. extat.ad.l.iul.de. vi.pri.l.pen.not. xvj. qō. vj. placuit. Arch.in.d. c.eū qui.[4]non eī potest apphendere possessionē auctoritate ꝓpria habēs titulū canonicū:sed debet facere auctoritate illius a quo habet cām: siue cōcessio fiat a papa.in.c.pastoralis. de priui. siue ab epo.de resti.spo.cū venisset.vbi Inno.d.c.eū qui.vbi doc. ad hoc.l.miles.§.qui iudicati. ff. de re iudi.Inno. ⁊ doc.in.c. cum nostris.de cōces.ꝓben.in.c.cū venissent.de in integ.resti.sicut nec emptor pōt apprehendere possessionē rei vēdite.ff.de acqui.pos.l.si ex stipulatione.Bart. in.l.predia in.l.fundi emptor.eod.titu. alias punit penis in dictis iuribus cōtētis.no.de ancho.in. d.c.pastoralis.nisi ei fuisset data licētia ꝓpria auctoritate capiendi possessionē quod pōt facere ille q̄ dat titulum: vt.d.c.pastoralis.vbi ad eū spectaret missio in possessionē qi si ad alium spectaret dare possessionē secus.sīr venditor dat licētiā ēptori capiēdi possessionē: vt.d.l.predia l.iij.C.de pign.⁊ iusder.ff.de acqui.pos.iuste. Innoc. l.c.qualiter.ij.de accu.lz trāsferatur dñium in bñficialibus ex solo titulo.c.si tibi absenti.de preb. in.vj.Innoc.⁊ Cōpo.in.c.cum.m. de ꝯsti.nō tamē possessio sine appreheñsiōe q̄ hz plus facti q̄ iuris d.c.cum nostris.l.cum heredes ff.de acqui.pos.Inno.in.c.in pre.

sentia. de p. Bal. in. l. f. C. de re. p: mu. Bar. in marg. in §. p mutatio. dz etiã intrusus q̃ obtinuit bñfi: cium a nõ habẽte ptãtẽ illud cõ: ferẽdi. d. c. cũ venissent. d. c. ex fre quẽtibus. ꝛ qui sine cõfirmatione inge: rit se administratio ni: etiã si pcessit electio. c. cũ iã du dũ. de pbẽ. vbi Panor. idẽ si puatus fuit titulo pri⁹ legittime habito. Inno. in. d. c. q̃liter. intrudere eñi se in bñficio ꝛ retinere illud quo fuit canonice puatus paria sunt. c. cũ dilectis. de purg. ca. ꝛ q̃ habet bñficiũ a supiore interdi: cto vel puato dz intrusus. c. tãta. de excel. pla. p moder. in. c. cũ sa: tis. de of. archi. Host. in. c. l'ris. de resti. spo. et q̃ lite pẽdẽte occupat possessionem bñficij: ille eñi tene tur ad fruct⁹ pceptos ꝛ pcipien: dos vt violẽtus. c. grauis. cũ ibi no. de rest. spo. vero. deci. xv. An aũt teneãt gesta ab intruso not. glo. ꝛ doc. in. c. nihil. de elec. Doc. in. d. c. cũ q̃. Inno. ꝛ Host. in d. c. in literis. Et an platus intrusus possit absoluere. gl. ꝛ doc. in c. du dũ. ij. de elec. ꝛ merito dz hic non violẽt⁹: q: violẽtus nũq̃ pscribit. ff. d vsucap. l. seq̃. §. qđ aũt. insti. eo. §. furtiue. nisi purgato vitio. §. aliq̃n. co. ti. imo est ipo facto pri: uatus iure qđ in bñficio vel ad il lud habebat. vt. d. c. eum qui.

a ¶ Coloratuz absq̃ simoniaco ingressu vt in regl'a cancellarie. Circa hoc duo sunt vidẽda. Pri: mũ eñ titul⁹ dicat coloratus vel incoloratus. ¶ Scđm cui incum bat onus pbandi an ipsi possidẽ ti q̃ colorate possideat an alteri q̃ iniuste ꝛ incolorate possideat Circa primum multũ instãt Jo. cal. in. c. cũ nostris. de cõces. pre. ben. qui illaz decre solẽniter com mẽdauit et do an. ꝛ Joan. d imo. post eũ. Jcã. and. in. c. literas. eo titu. de quo aliqđ p Compo. in. c. capl'm. de rescrip. in glo. mag. §. itẽ querit. Pan. in. d. c. cũ nostris. ꝛ colligẽdo dicta eo

sed habens coloratum[a]:

rum conclude[t] q̃ interdũ titulus est penitus incoloratus: interdum est incolorat⁹: sed nõ penitus. in: terduz est coloratus. primo casu dicit titulus penit⁹ icolorat⁹ qñ possidẽs nullũ hz titulũ ab eo ad quẽ spectat collatio vel electio: vel si hũit fuit illo priuatus per sniam iuris vel hois: ꝛ de snia iu ris pz exẽplum: q: recepit fm cu ratũ vel scđam dignitatem: vel post curatũ recepit dignitatẽ. de pbẽ. de multa. §. is quoq̃. vel vbi ds est pmotus ad epatũ adept⁹ est possessionẽ: ꝛ lapsuz est tps de cõsecrãdis: tũc eñ ipso iure pri: uat prioribus bñficijs. de elec. cũ in cũctis. ꝛ talis potest dici intru sus vt. s. dictũ ẽ. no. Host. ꝛ Jo. d. c. nisi cũ pridẽ. de renũ. de pmo. vbi deficit ptãs in cõferẽte pone in il lo q̃ recipit bñficiũ a laico nõ ha bẽte ptãtem ɔferẽdi: qđ est cõtra ius. c. illud. de iur. pa. c. sila. ne se. vac. vbi. collatio beneficij spectan tis ad collationez epi facta a ca: pitulo sede vacãte nõ est colora ta. nã vt ibi dicit do. ant. collatio facta p nõ habẽtem ptãtem non videt imprimere colorẽ tenẽdi ei cui collatuz est bñficiũ. ad hoc. l. minor aũt. §. deniq̃. ff. de mino. de inof. tes. l. hoc colore. p quas leges pz illũ incolorate possidere q̃ sine causa possidet. l. nec vllaz. §. oibus. ff. de per. her. vbi titul⁹ datus a nõ habẽte ptãtem alie: nãdi habet p nõ titulo. l. sulpiti⁹ ff. de do. inter. vi. et vxo. [2] ideo collatio facta a vicario gñali nõ

1 Titul⁹ qñ dz coloratus vl incoloratus.

2 Collatio facta ab eo cui mandatũ erãt litigandi dz colorata.

est colorata cū nō habeat ptātē3 cōferēdi.c.si.de of.vic.in.vj. Lap. in.c.si tibi absenti. de pbē.ē.li.q si collatio facta sit ab ordinario collatores eo casu q ligate erant manus ei' puta pp inhibitionē3 executoris/vel pp decretū appositū i lrīs vel alia de cā.de quo p glos.in.c.si soli.de cōces.prebē.in vj.nō dr colorata.idē Cal.in.d.c. cū nostris.Bas.de pusio in tract. reser.pari modo collatio facta p ordinariu3 de bnficio pape reseruato reseruatione in corpe iuris clausa non est colorata:vt habet in.d.regula cācel.Idē videtur de collatione facta nō noiato spreta nominatione debite insinuata et diligētijs p noiatum factis[3]qz ligate sunt man' ordinarij p decretū irritās innexa insinuatione noiationis.S.de col.ca.j.§.vt ho. et collatio facta virtute reseruationis aut gratie expectatiue in casu nō ↄcesso non est colorata propter defectū ptātis in ↄferente et decretū irritās.S.de elec.c.j.et.ij. et de col.c.j.nisi vbi collatio facta p papā ex vi reseruationis haberet electionē canonicā ei' fundamentū:puta cū electio canonica psentat pape cōfirmāda quā nō vult ↄfirmare: bnficium tn̄ electiuum ↄfert electo in vim reseruationis gnalis vel particularis/talis collatio h3 vim ↄfirmatiōis:ex quo papa sciuit electionē p quā3 ius erat qsitū electo/saltē i habitu p ea q no.S.de col.c.i in.h.nulle.possessio etiā dr incolorata qn̄ titulatus ingreditur possessionē3 bnficij pter supioris auctoritatē: vt.S.dictū est.et p ea q no.Innoc. in.c.bone.ij. de post.prela.in.c.in litteris. de rest.spol.Scdo casu dr titulus icolorat'/s3 nō penit':qn̄ qs h3 titulū ab eo ad quē3 originaliter spectat ptās ↄferēdi:l3 accidentaliter sit trāslata in aliū q dr incolorat' ex defectu actuali ptātis ↄferentis:nec possessio huiusmodi talis tituli ipediret ipetrationē3 aut collatiōē3 p id qd hr i. c.l3.&c. si.de sup.neg.pla.l.d.c.lras. scd3 vnū intellectū: q illa cōfirmatio facta fuerat post deuolutam ptātem ad papā3.et ideo fuit incolorata:qz nō fuit facta per illos ad quos spectat/seu q sup hoc haberent ptātē:l3 nō ē penit' incolorata inqtū3 fuit habita ab illis ad quos originalit spectabat.l3 potestas ex accidēti fuerit trāslata: ideo scdm illū intellectu3 q videt placere de Imo.habebit ipedire quominus delegat' possit cōferre aū factā resignationē. Tertio casu dr coloratus titulus vbicūqz non est defectus ptātis in ↄferente:nec inducit priuatio ipso iure per snīam iuris vel hois.puta qn̄ titulus habet ab illo ad quē spectat electio vel collatio: l3 propt defectū aut incapacitatē recipiētis vel aliā similē cām titulus fuerit minus iustus:vn̄ etiā simoniacus dr habere titulū incolorat3 Ideo[4]epe p simoniā pmotus ad epatum nō posset renuntiare de facto epatui sine licētia pape: vt.d.c.nisi.§.ppter ↄscīētiā.et.§. vex.vbi glo.et doc.ad preal.d.c.cū nris. vbi epe ille habebat titulū ab epo et canonicis q habebant ptātē cōferendi ppositurā:tn̄ non tenuit collatio: nō ppter defectū ptātis ↄferēdi:l3 ppter defectu3 recipientis:qz non potuit de iure habere ppositurā cū epatu.vn̄ in casu illius.c.si epe.ille sine collatione sibi facta de nouo tenuisset prepositurā nō fuisset ille titulus antiquus colorat' et potuisset de iure ↄferri ēt p delegatū.car. aūt

5 Nota, lio debite insinuata ligat man' ordinarij.

4 Epus p simonia promotus ppria auctoritate renuntiare non pōt.

io. dicit ibidē q̄ vr̄ sentire Inn. q ille ep̄s p̄cedebat cām p quam poterat iuste possidere illā ppositurā: vt q: dicebat q ð spāli grā pape vel ex alia iusta cā ppositura sibi fuerat concessa: 7 pptere a dr̄ et possessio colorata. Et p hoc vr̄ velle tio. q̄ð tunc possessio [1] dr̄ colorata qn̄ pretēditur aliqua causa pp̄ter quam quis dicit se iuste 7 iure tenere: sed vbi nō pretendit talis cā: tunc dr̄ possessio incolorata. 7 f̄m hoc videtur etiā q si quis possidet duo curata: si n̄ pretenderet illa tenere ex dispensatione pape tunc dr̄ possessio colorata. secus vbi non p̄tenderet talē dispensationē: sed adaerte: q: f̄m hoc vr̄ q esset in potestate ipsius tenentis duo curata impedire impetrationem 7 prosecutionem p̄mi bñficij q̄ð vacauit ipso iure post lapsuz triennij/ dicendo eam non valere 7 q teneret illa beneficia ex dispensatione: q̄ð videt incōueniens. ideo Jo. cal. do. Anto. 7 alij moder. sequunt dictā theori: am. Rō autez quare in hoc tertio casu titul⁹ dr̄ colorat⁹ 7 nō i alijs duob⁹ p̄cedētibus est f̄m Jo. an. post Host. in d. c. l̄ras. q: vbi h₃ auctoritatē superioris factuz ipsius superioris tuetur pretor. l. j. ff. q̄ð cū fal. tut. 7 q: p̄sumitur p facto iudicis i dubio. de renun. in p̄ntia. 7 q: in dubio videt iuste possidere q̄ auctoritate iudicis possidet. l. iuste. ff. de acqui. pos. q: [2] non videt peccare q̄ iuris vel iudicis auctoritate aliquid facit. xxiij. q. iiij. qui peccat. et q: verisimiliter p̄sumi pōt q ille qui h₃ talē titulū allegauit forte dispēsationē pape vl' aliā iustā cām ipsis collatorib⁹ vel electorib⁹ anteq̄ ɔferrent vel eligerent. dicit etiā Joā. cal. loco

bal. q si electio facta ð aliquo sit ɔfirmata p superiorē: lȝ al's sit in ualida: ipa electio dicet tunc colorat⁹ titul⁹: ex quo ɔfirmat⁹ est p h̄ntem ptātem dūmō fuerit facta electio ab h̄ntibus ptātem lȝ forte fuerit inualida: vt voluit Ho. in sum. ti. de ɔcel p̄ben. §. ij. post pn̄. 7 sufficiet ad restitutionē petēdam no. La. 7 domi. in c. j. de eo q̄ mit. in pos. in. vj ad hoc. c. cū super. de cau pos. 7 pp̄rie. vbi glos. 7 Hen. in. c. cū venissent. de institit. nisi vbi ɔstaret patēter de inualiditate electiōis. si em̄ cōstaret de defectu tituli nō fieret restitutio. no. Inn̄. in. c. ɔstitut⁹. de fi. p̄sb. de quo p mod. late in. c. i. l̄ris. de res. spo. 7. j. Itē ɔfirmatio tribuit facultate administrādi pleno iure sine possessiōe vel inuestitura. not. bal. in marg. i. ℣. ɔfirmatus. no. S. de ele. c. c. lȝ. §. cēluit. in ℣. p mot⁹. trāsfert em̄ ius plature. Inno. in c. ex gte. ð arb. bal. vbi. S. in ℣. electores. Inn. i. c. ðcetero. de re iud. 7 cōfirmatio p̄ ati facta in ɔdicto rio iudicio est diffinitiua. secus si fiat de plano. Bal. in add. spe. de ap. ℣. p diffinitiua. no. S. de ele. c. i. §. facta. in ℣. iudicial'r. 7 ex quo putabat legitima valebūt gesta rōne publici officij ar. l. barbari⁹. ff. de offi. p̄si. cū ibi no. p bart. no. Inno. in. c. cum dilecti. in. c. nihil. de ele. Bal. vbi S. doc. in. c. transmissam e. ti. 7 acquirit possessionē eligēdi: q: electione nūq̄ acq̄rit quasi possessio iuris eligendi. nisi ɔfirmet. 7 sufficit p̄ma cōfirmatio in ɔdictorio iudicio not. Innoc. 7 doc. in. c. ij de in ɔteg. re. Bal. S. in ℣. electione. nisi vbi ɔsuetudo esset q ex sola electiōe plenū ius acquireret electo q̄ valet in minoribus officijs vl' beneficijs. no. Pan̄ in. c. cum in iure. in. d. c. nis

1 Possessio q̄n dr̄ colorata.

2 Iudicis auctoritas a pctō excusat.

bil.de elec.vř tenere Bal.in aut. habita C.ne fil.p pa.Itē [3] cōfir matio dat colorē electioni: vt nō valeat sc da prima nō cassata.ar. c.inter dilectos.de excel.pla.pa. in.d.c.cum sup.in casu tñ econ- uerso:q: qñ.l. electio est aliqua ꝛ cōfirmatio nulla nō ꝑstat ꝯfirma tio colorē electioni.no.do.An.in

3 electio p cōfir. mationem colorat. d.c.cū nřis:q: p electionē q̄tum: cūq; canonicā si ei⁹ nō sequať cō firmatio iuridica nūq̄ꝑmittiť ad ministratio nec possessio.ꝛ si talis nō iuridice ꝯfirmat⁹ igerit se ad: ministrationi icurrit penā.c.aua ritie.de ele in.vj.no.gl.in.c.fi.eo. ti.ꝛ li plus videť velle Jo.and.in d.c.lter dilectos:ꝙ etiā si electio fuerit facta p non habentē ptātē: si tñ ꝯfirmatio fuit facta p habē: tē ptātē ꝛ scientib⁹ illis ad quos de iure spectabat electio ꝛ nō cō

4 Cōfirmatio nulla ñ imprimit colorē possidēdi. tradicētib⁹ diceť coloratus pos: sessor.circa qđ latius dicit Jo.de imo.in.d.c.literas.ꝙ aut ꝯfirma tio est facta p nō hñtē ptātē: siue nō habeat:q: originaliter ad eū nō spectat talis ptās: siue etiam nō habeat:q: trāslata est ptās in aliū l3 originaliter ad eū specta: ret:ꝛ tunc dr talis titul⁹ incolora tus p id qđ habeť in.d.c.l3.ꝛ.c.fi. de sup.neg.pla.ꝛ in.d.c.lřas.fm intellectū.s.tactum.l3 quo ad qđ possit dici nō penitus incolorat⁹

5 Titul⁹ coloratus per quē debeat p bari. qñ originaliter spectabat ad ꝯfir mātē ptās:l3 fuerit ad aliū trans lata.vt ibidē est casus fm.d.in: tellectū:aut ptās cōfirmandi spe ctabat ad ipm cōfirmantē: tūc si sumus in casu in quo teneat con firmatio electionis nulle; qđ qñ sit no.Innoc.ꝛ alij in.c.qđ sicut. de elec.moder.in cle.j.eo.ti.not. s.de elec.c.licet.in prin.tunc cla: rum est ꝙ diciť titulus colorat⁹. si autem sumus in casu in quo cō

firmatio nō valeat: tunc videtur posse dici ꝙ si electio erat nulla: q: facta ab illis ad quos nō spe: ctabat ꝙ nō dicať titulus colora: tus p.d.c.illa.vbi[4] ꝯcōfirmatio nulla etiam facta a papa in for: ma cōi collationis omnino nulle nō imprimit colorē possidēdi.naꝫ ibi fuit facta collatio vel prouisio p papā non habita mentione de possessione alterius: si autē alia de causa erat nulla: tñ bene spe: ctabat electio ad ipsos eligentes tūc videť ꝙ dicať titul⁹ colorat⁹ p id qđ habeť in.d.c.cū nřis.in.c. q: diuersitatē.de ꝯcess.pben. Circa scđm scilicet cōtra possessorem triennalē moueť q̄stio sup bene ficio ab eo possesso.ipse dicit aliū non esse admittendū:q: colorate illud possedit triēnio agens: post triēniū negat illū possedisse titu lo colorato[5] queriť cui incum: bat onus pbandi:doctores in locis pallegatis cōcludūt in simili ꝙ ad pe titionē partis non tenetur posses sor pbare colorē possessionis cuꝫ nemo teneatur ostēdere titulum sue possessionis:ꝛ ideo pars agēs non audieť:nisi cōtra possessoreꝫ aliqđ ꝓbet p qđ prius appareat ipsum nō habere titulū colorati. l.cogi.C.đ peti.here.ꝟ.q.v.in pn. sed ad iudicis instātiam bñ tene reť possessor colorē tituli pbare: q: in his exuberat officiū iudicis. c.cū dilecti.de elec.c.ex frequenti bus.de insti.c.relatū.de i.n.pa.c.or dinarij.de offi.ordi.in.vj.J.eod.§. ordinarij.de quo p gloss.in.c.j.de re.iu.in.vj.hosti.ꝛ Pan.in.c.liceꝫ heli.de simo.Arch.ꝛ domi.in.d.c. ordinarij.Frede.ꝯsl.xxviij.glo.ꝛ dđ.in.c.ex insinuatiōe.de ꝓcu.nisi sue resisteret possidēti:vt si habe ret duo icōpatibilia: q: tūc vř qđ incūbat ipsi possessori ondere ꝙ

coloratę possideat p.d.c. ordina-rij.c.j.de pscript.lib.vj.Queritur quidã [1] possedit pacifice bñficiũ biennio ⁊ titulo incolorato: in ter-tio anno superuenit titulus colo-ratus: an post trienniũ possit inq̄etari? arguitur titulũ[a] pacifice[b] q nõ: qz ex quo possidẽ-ti superuenit titul⁹ colorat⁹ non requirit alia possessio.ar.l. certe. §.peñ.ff.de p̄ca.vbi si violentus emat fundũ ab eo quẽ vi deiecit incipit pro emptore possidere: et posse dñium capere.bo.text.in.c. pe.de sup.neg. p̄la.fa.c.ex parte. de cõces.p̄bẽ.c. postulasti.de cle. excõ.mi.qđ no..spec.in. de primo et.ij.de.§.videndũ.℣.sed q̄ est ra-tio.Archi.j.q.j.ordinatiões. bar. et bald.in.l.cogi.C.de pet.hered. Contra.est verius: qz duo requi-runt hic q habeat titulum colo-ratũ a p̄ncipio: ⁊ q illo possede-rit triẽnio.vñ p̄scriptio triennalis incipiet currere ab illo tp̄e q̄ ha-buit titulũ coloratũ.ad hoc. d.l. certa: ibi incipiet.⁊ ẽt talis posses-sor anteq̄ habeat titulũ coloratũ est violentus seu intrusus: vt.s. dictũ est. Itẽ in vsucapione ⁊ pre-scriptione inspicitur initium de iure ciuili quo ad bonam fidẽ. C. de vsucap.trans.l.j.cũ ibi not. Et de iure canonico q̄tum ad bonã fidem iustũ titulũ et continuatio-nem possessionis nedũ spectatur initiũ: sed etiã totũ ips vsucapio-nis vel p̄scriptionis vt leg.nota. xvi.q.iij.in sum. ⁊. q.iiij.volum⁹. c.illud.c. vigilanti. c.si diligenti. de prescrip.vbi doct.hmõi tñ pos-sessori incolorato cui superuenit titulus coloratus non requiritur alia possessio virtute tituli colo-rati: vt in .s.ad hoc insti.de re.di. §.interdum.nisi titulus superue-niẽs eẽt collatio regalie [2] opor-teret eũ in vim eiusdẽ nouam ca-pere bñficij possessionẽ vt ferunt regalistę qđ iure non probatur.

a ¶ Titulũ.quid si habeat in cõ-mendã.videtur nõ habere locuz hoc decretũ. cum aliud sit titulus aliud cõmen-da.xxj.q j. q̄ plures. de elec.c.dudum.ij.de accusa.si con-stiterit.vbi Inno. de elec. nemo. lib.vj.vbi doct. bald.in.l.ex verb. C.de fideicõ.li.qz titulus est ppe-tuus. nota.in.l.j.§.veteres. ff. de acqui.pos.cõmendatarius autez cõmẽdã pôt dimittere qñ vult et pôt reuocari cõmẽda ad debituz cõmendantis: vt not. Inno.in.d. c.si cõstiterit. qđ intellige: vt ibi Panor.bald.in marga.in vei sicu. cõmenda.⁊ fa.ver. possederit.qđ est.j.cõmendatarius aũt nõ pos-sidet.arg.l.licet.§.rei deposite.ff. depo.sed habet custodiã ecclesie vacantis.c.cũ nobis.in fi. de ele. puto contra.verius paritate ra-tionis.⁊ capitur hic titulus large pro quolibet modo obtinendi be-neficia a iure approbato.j.§.ordi-narij.Ideo dicunt cõiter doct.in d.c.nemo.q [3] cõmenda est titu-lus canonicus sicut ⁊ alij.

1 Titul⁹ colora-tus su-perue-niens an tue-atur posses-sorem triẽna-lem.

2 Rega-lie col-latio.

b ¶ Pacifice.qñ dicatur bñficiũ pacifice possideri.not.Inno.in.c. cõstitut⁹.de ap.glo.⁊ doc.in cle.j. de sequest.pos.Archi.xxiij. dis.in noie dñi.moder.in cle.si plures. de pre.de ro.decisi.lxxiij. no.s.de col.§.itẽ q vniuersitates et apud nos multi non reputant benefi-ciatum pacifice possidere nisi p annum possederit sine lite: cum infra annũ possit inquietari su-per possessorio retinende [4] in casu scz saisine ⁊ nouitatis: ⁊ be-neficium sequestrari ex stilo frã-cie.ad hoc.l.qui concubinã.§. cũ ita.ff.de leg.iij.l. sequitur.§. tunc

3 Cõmẽ-da est titulus canoni-cus.

4 Seque-stratio s̄m sti-lũ fran-cie.

ff.de vsuca.l.nō videtur.de acqr. pos.l.mulieres.§.desinere.d ℟b. signi.sed quo ad casum huius.c. exponitur.j.hoc ver.pacifice.
a ¶ Et pro.i.et j.de his q̄ in mis. c.j. cum eīn hec dictio et: ponit᷑ ⁊ [a] sine lite [b] prelaturā [c] dignitatem [d] bn̄ficiū [d] vel officiū [e] triēnio [f]

5 Epat9 an veniat appellatione dignitatis.

inter ea que sūt idē: aut quorum vnū est sequela alterius ponitur .p.i.gl.in.c.cupiētes §.deniq̄. de elec.in.vj.in.l.j.ff. si quis cau.in l.ū.C.de verb.sig.in cle.j.de cau. pos.pañ in.c.monasteria.de vi.⁊ honest.cleri.idem si ponatur inter genus ⁊ speciē causam ⁊ causatum.ad hoc.ff.de leg. de quib9. de pac.l.j.in glo.consensus.

6 Regalia mirabile3 effectū habet.

b ¶ Sine lite.hic versi.expo.j §. lis autem.

c ¶ Prelaturā [5] an veniat episcopatus.ar. q̄ non. qr appellatione dignitatis nō veniūt epat9 ⁊ superiores dignitates etiam in dispositione iuris cōis.c.dilect9. iunc.c.ū.de cōces.pbē.nec in materia penali in dubio comprehēditur persona epi vel archiepi.d sentē.excō.qr periculosum.in.vj. cum epatus non sit dignitas: sed culmen dignitatū.c. qr pontifica li.de offi.deleg.lib.vj.c.fi. de sen. et re iudi.eo.li.ideo glo.in.c.ū.de preben.in.vj.tenet q̄ in reservatione dignitatū simpliciter facta nō cōprehendit dignitas epalis: et dicunt docto.in.d.c. dilectus. Panor.in.c.cū vinconiē.de elect. q̄ si princeps dispensavit cum il legitimo: vt possit promoveri ad ordines et dignitates ecclesiasticas: hec dispositio nō extenditur ad dignitatē episcopalē.⁊ dicunt in.c.tua.de verbo.signi. q̄ gratia concessa alicui de fructibusbene ficiorum vacantiū vsq̄ ad certuз tempus percipiēdis nō compre-

7 Tēp9 certū i multis dз esse cōpletum.

hendit epatus.dic q̄ hic appellatione prelature veniunt epatus .p. pter ver.prelaturā.qd cōprehendit dignitates epales.c.ne .p de fectu.c.nihil.de elec.c.vbi periculum.§. et ne.eo. ti.i.vj.⁊ ibi Do. et in.c. p̄senti.§. ceterum. de off. lega.eo.lib.⁊ in.c.epoꝝ.de pri. ui.eo.lib.contra.loquūtur in dignitate: ideo hic tex.notanter dicit prelaturam ⁊ dignitatē: alias nihil operaretur hec dictio prelatura.plus in materia favorabili appella.dignitatis venit epatus. c.j.de regu.iur.in.vj. cum ibi no. sicut est materia ista.

d ¶ Beneficiū.etiā si spectet ad p̄sentationem vel, collationem laici ex privilegio: cum hec constitutio nō concernat patronū laicuз. sed beneficiatū nisi in casu regalie.nam [6] quocūq̄ tempore q̄s possederit beneficiū qd cecidit in regalia pōt inquietari a regalista: donec regalia fuerit impleta: hoc eīn casu collatio facta ab alio q̄ rege est nulla ⁊ incolorata ex defectu potestatis in conferēte. per no.s̄.in ver.coloratū.Sed an hec dispositio extendatur ad hospitalia ⁊ loca similia: nō. vbi nō conceduntur in beneficiū.arg. cle.p literas.de p̄bē. qd no.in cle.j.de re.pmu.aliud esset si concederentur in beneficiū per ea que habētur in cle. qr contingit.§. vt autē. de reli.do.

e ¶ Officiū.ecclesiasticū.de quo. j.q.i.q.salvator. de simo.cōsuluit. in secularibus autem officijs nō servatur hec dispositio.

f ¶ Triēnio [7] completo ⁊ consummato.nec puto sufficere tertium anū inchoatū vel per maiorē partē totius anni possedisse

ff.de regu. ad nostrã.sic in tpali: bus actionib⁹ opz q vltim⁹ dies sit cõpletus.ff.de actio. et obliga. l.in oibus.ff.d mino.l.iij.§.mino rem.per Archi.in.c.si annum. de iudi.in.vj.glo.et doct.in.c.cum in cunctis.de elec.Jo.an.in cle.j.de sequest.in versi triennio. ad hoc Bal.in.c.cũ.xx.de offi.delega.vbi voluit q vbicũq lex requirit cer: tum tps q intelligitur cõpletũ et de momẽto ad momẽtũ:nisi aliõ lex declaret:vel nisi simus in fa: uorabilibus per glo.in.d.§.mino rem.fa.no.in cle.si.de eta.et qua: lita.vbi late Imo.et no.nouã pre: scriptionẽ triennij.per talẽ enim ter minũ qñq ius ecclesie possidẽs acquirit.de pscrip.ca.j.et dñiũ rei pphane mobilis.institu. de vsu. circa prin.C.de pact.l.traditioni: bus.et tali tpe inducitur pstatio fidei pmissi p futuro: lz alias nõ debita.C.de fideicõ.l.j.et tanti tẽ: poris pacifica possessio sequestra tionem impedit.in.d.cle.j.de se: questra.et ante trienniũ incogni: to monachalis habit⁹ nõ datur. xvj.q.j.si quis incognit⁹.et q per trienniũ pmũ se soluisse osten: ditur:psumit etiaz superiori tpe soluisse.l.qcunq.C.de apo.lib.x. Sed ob.c.ex frequẽtib⁹.de insti. c.j.de regu.iur.in.vj.per q capla ptz bñficiũ eccliasticũ nõ posse si ne canonica institutiõe obtineri. et ibi no.[1]q bñficiuz ctũ ad ti tulũ est ipscriptibile qtocunq tpe possideatur.not.doct.in.c.cu: ra.de iu.pa.vbi dicunt q licet ec clesia possit pscribi p ecclesiã iu: re pprietatis vt eam habeat ad pprios vsus vel tanq subiectaz aut vnitam. et vide no.in.cle.j.de exces.pla.Jo.and.in regula q cõ: tra iura.de regu.iur in.vj.in(mer cu.hen.in.c.sicut vnire.de exces. pla.Pano.in.c.vt sup.de re.eccl. nõ alie.le.us dicunt doct.respe: ctu titulli.nã pscribere qs eccliaz nõ põt vt eã habeat tanq plat⁹ vel rector.idem hosti.et hen.in.c. dilecto.de pben.hen.in.c.relatũ. de iu.pa.Bal.in.l.iij.C.de eman. li.ad hoc.c.postulasti de iu.pa.iõ adeptus bñficiuz simoniace vl p fraudẽ aut surreptionẽ aut alr̃s minus canonice nũq illud pre: scribit qtum ad se.j.q.j.principa tus.vñ in bñficialib⁹ nõ hz locuz missio in possessionẽ causa rei ser uande ob cõtumaciã ptis aduer se:ne ad bñficia vitiosus pateat ingressus.ca.j.de eo q mit.in pos. li.vj.et post trieniũ pacificus pos sessor licite molestat ab alio ius habẽte.vt.d.clemen.Sol.hic ius nouũ est:et lz per pacificã posse: sionẽ triennalẽ possessor iste pre: scribat bñficiuz cõtra aliũ:non tñ sibi dñium acquirit si fuerit titu: lus iniust⁹.pro quo glo.sing.in.c. cõtingit.de d o.et cõtu.in gl mag. ibi.sed cũ aliqs mittitur in pos. q vult q olim in bñficialibus habe bat locum missio in possessionẽ et trãsferebat possessio et pcedebat pscriptio cõtra reum. sed per hoc nõ acqrebat agẽti ius plature: si alr̃s nõ habebat legitimũ titulũz. ex quo dicebat ibi Pañ. et in.c.ca pitulũ.de rescri.in.c.in lris.de re stitu.spo.q si cleric⁹ bona fide et titulo colorato possidet bñficiuz alteri⁹ p decẽniũ inter psentes: et xx.inter absentes:q prescribit il: lud in preiudiciũ veri rectoris:lz ipse ius plature sibi nõ acquisiẽ rit.Jo.an.in.c.sine exceptione.de re.iur.in.vj.i no.nã ex lapsu tãti temporis videt quis habere bñ: ficium pro derelicto in preiudi: cium sui ad hoc qd le.et no.in.l.si de eo.§.si forte.ff.de acq.pos.isti.

1 Bñficiũ qtũ ad titulum pscribi nõ põt

pēsis cōdēnandus. Solutio is q appellat ɔtra formā illi⁹.c.cordi. vel facit in aliquo contra eā mittitur ad primum iudicem in expensis cōdēnandus. hoc enim casu non reputatur appellans vt ibi. ꝛ ideo iudex condemnetur ᵃ. appel. tanꝗ iurisditione carens nō cōdēnat sed remittit ad priorem vt ille cōdēnet. sed in casu huius text. ꝛ concord. appellans friuole vel iniuste reputaṫ appellās: quis ex postfacto appellatio friuola vel iniusta appareat. ꝛ ideo iudex appella. condemnat. quidam tamen exponūt in. d. c. cordi. condēnandus. i. condemnatus: vt concor. cum iurib⁹ allega. sed primum placet. Spec. ti. de expēsis. §. iuxta. al's incipit si autem. ver. vij. dicūt autem Jo. an. ꝛ doct. in. d. c. cordi. ꝙ si appellans fuerit ꝓsecutus appella. dꝫ condemnari in expēsis p iudices appellationis. sed si non fuit ꝓsecutus pōt a quolibet cōdemnari. Bal. in. l. eos. C. de ap. not. in. c. ex parte. de rescrip. in. c. reprehensibilis. de appella. vbi doctores et bene pro. per hunc text. iuncto. c. cordi. Sed quis habebit exequi sniam condēnationis expensarū de qua hic iudex a quo cum ad eū fiat remissio. not. Spe. tit. de sent. ex §. ij. ver. quid ergo. ꝛ idem Bal. ibidē. faciunt nota. in. l furti. ff. de his qui not. infa. in. c. pastoralis. in ver. discussa. de offi. delega. ꝛ dicit Jo. and. in addi. Specu. ti. prealleg. ꝙ si iudex appellationis nō condēnasset in expēsis primus iudex a quo nō cōdemnabit nisi in fine litis. no. Spec. titu. de expensis. §. nunc videndū. versic. quid si iudex.

2 Expensarū cōdemnatio si omittatur an possit victor appellare.

a ¶ Condēnetur. ꝛ si iudex omittat [2] cōdemnare vel minus sufficienter condēnet poterit victor appellare. Inno. i. c. sepe. de app. Bar. in. l. ab executore. ff. eo. titu. Inno. in. c. sup eo. qđ metus. cau. Bart. et Bal. in. l. fin. C. qñ ꝓuoca. non est neces. nisi vbi victus appellauit: tūc eīm nō posset victor appellare ex sola omissione condēnationis expensarum: qꝛ p appellationē aduersarij pōt consequi reformationē expēsarum: ideo ex quo potest intentum suū cōsequi sine appellatione nō dꝫ appellari iudicem dehonestando: qđ ꝓcedit etiā si pars victa appellauerit et appellationem non ꝓsequaṫ. est enim ius acquisitum appellato vt possit illam inuito appellante ꝓsequi. et iste est verus casus. d. l. fi. de ro. deci. viij. Spe. tit. de ap. §. in q°. ver. xxxiiij. ꝛ ibi Joā. an. in addi. nam appellatus pōt ꝓsequi appellationē ꝓ suo interesse: licet sit deserta appellatio p appellantem vel ei renuntiauerit. l. fi. C. de ap. vbi doc. Bar. in. l. si quis libellos. eo. ti. moder. i cle. si appellationem. de app. in. c. ex parte. in. c. interposita. eo. tit. in. c. fi. de crimi. fal. predicta limitat domi. Ant. in. c. significauerunt. de except. quando fuit omissa expensarū cōdēnatio. si aūt sit lata cōdēnatoria cōtra reū et absolutio expēsarū pro eo: tunc oportet victorē appellare si vult expēsas consequi. qꝛ nō posset releuari ex appellatione aduersarij cum per illam nō suspendatur absolutoria ab expensis. ꝛ sic d cit posse intelligi. d. c. significauerūt. iuncta gloss. Sed Panor. non videt differentiā inter hūc casum ꝛ precedentē: qꝛ quando iudex condēnat minus sufficienter videṫ partem absoluere a reliqua pte vbi non

fuit petita certa quātitas.l.j.C. si aduer.rē iudi.fm vnū intellectū qui cōiter ibi tenet.no.Innoc. in c.cū inter.de re iudi. Bal.in auf. generaliter.C.de episco.et cleri.in hoc tñ distinguit.: q2 aut victus appellat a sententia quatenus erat contra eū dātarat: et tūc opz victorem appellare respectu expēsarū/siue iudex omiserit cōdēnationem expēsarū/siue absolue rit:q2 cū tot in effectu sint senten tie quot sunt articuli.l.etiā.ff. de mino.no.l.c.ij.de ordi.cog. licuit victo appellare quatenus senten tia facit contra se et per q̄ns non reperit sententia suspēsa: nisi qua tenus facit ꝯ victū appel.et ideo nisi victor appellet non poterit pro se aliqd dicere.facit qd no.in si.in.c.cum olim.de censi.et qd ha bet in.d.l.etiā.aut victus simpli citer appellat a sententia. et tunc indistincte pōt victor reformatio nem expensarum consequi.et sim plex[1]appellatio a sententia su spendit totā sniam: licet ꝯtineat plres articulos.c.raynald⁹.c.ray nutius.de testa.d.l.fin.de ap.sic intelligit et restringit Panor.d.l. si quādo prouo.non est neces. Itē limita predicta vbi per victorem fuerunt petite expense.hoc etem casu si iudex requisitus omisit cō demnationem expensarum facit li tē suā et tenetur parti lese.l.pro perandū.§.siue autem alterutra vbi Bar.et Bal.C.de iudi.glos.in d.l.si.qñ prouo.nō est neces.Bart. in.l.iiij.§.hoc autem iudiciū.ff.de dā.infec.no.in.c.fin.de rescrip.in gloss.in.ca.si C.de fru.et li.ex.po terit tñ repetere ab eo q̄ debuit cōdēnari.no. Bal.in.l.j C. de suf fra.dicit esse casum in.l.missi opi natores.C.de exac.tribu.li.x.Et po terit iudex principalis q̄ victum in interlocutoria nō cōdemnauit in expēsis eum condēnare in dif finitiua:et ante diffinitiuā etiam post.x.dies ab īterlocutoria.not. Inno.et docto.in.d.c.sepe.et tunc nō poterit appellare: q2 intelligi tur executio sententie prime.hoc modo limita.l.paulus.ff.de re iu di.gl.magna.in.l.si cum exceptio ne.§.hec autē actio.ff.quod me. causa.Panor.in.c.j.de seqſ. lati⁹ per eum in.c.finem.de do. et ꝯtu. Si autem expense non fuerūt pe tite per victorē nō poterit appel lare ꝓpter omissionē cōdēnatio nis expensarū ratione grauami nis:q2 iudex non tenebat cōdēna re in expensis sine petitiōe/siue veniret iure actionis:siue officio iudicis:q2 iudex nō tenet impen dere offm suū ad ꝯmodū priuatū si nō postulat vt.d.l.iiij.§.hoc au tē iudiciū.vbi Bar.not. Innoc.in c.ad nostrā.ij.de iureiurā. Bart. et Bal.in.d.l.ꝓperādū.ideo cōiter dicitur φ si iudex omittit cōdēna tionē expēsarū q2 nō fuit petitum nō tenet resarcire de suo: secus si fuit petitū vt dictū est:et φ nō pos sit appellari qñ expēse nō fuerūt petite sentit Spe.in.d.§.in qbus. ꝟ.sed qd si victus.imputet enī si bi φ nō petiit: magis enī debuit sibi ꝓspicere q̄ expectare ꝓpriū modū iudicis.nā vbicūq pōt ali quid iudex facere ex officio suo si nō facit nō pōt ex hoc appellari. dictū est no.spe.i ti.de offi.iud.§. impedit.ꝟ.qd si iudex.no.doc. in c.exceptionē.de excep.no.S.ti.j.c. j.§.et ne.in ver.iustitie.si ergo iu dex[2]nō tenebat cōdēnare in ex pensis vbi nō fuit petitū: ergo in omittēdo condēnationē earū nō grauauit:ita non poterit appella ri rōne grauaminis: sed ꝓ refor matione snie poterit appellari

1 Appellatio simplex tota sententiam suspendit.

2 Iudex in expensis non petitis ꝯdēnare non tenet.

iuxta regulā l cū appellatiōis nō opposita opponā:ꝛ nō ꝓbata ꝑ: babo.l.p hanc.C.de tempo.ap.de quo late panor.in.d.c.finez. ꝛ in d.c.significauerūt.Sed q̄rit:an si victus in inter: locutoria finali: ter obtineat in principali: nun: quid recupera: bit expensas q̄s soluit?non q: illas soluit propter culpā suā:vn̄ sibi imputet.c.dam num.de reg.iur.in.vj.no. Spe.ti. de expēsis.§.nūc de expēsis ꝟ.ce

3 possessor violentus q̄s est. terū.Bar.in.l.si pignore.ff.d pig. act.l.l.dāni.§.cū paries.ff. de dā. isec.doc.l.d.c.finē. vbi dicit pan. ea rōne ꝙ si victus in interlocuto ria nō soluit adhuc expēsas ꝙ de condemnatione fienda sibi de: beant deduci ille expēse quas de bebat soluere,facit quod le. ꝛ no. in cap.calumniam.de pen̄ in.d.l. ꝓperandum.§.ꝛ siquidem.

¶De pacificis possessoribus.

4 possessio capi non potest auctoritate ꝓpria. Quicūq̄.Primo ponit con stitutio d possessore triēna li pacifico sine lite ꝛ cū ti: tulo colorato nō inquietando a pte vno casu d̄ excepto.Scd̄o q̄n dicatur lis h̄ casu declarat.Tertio ꝙ or dinari⁹ q̄cūq̄ repererit aliquez sine titulo bn̄ficium possidere de beat declarare ius illi nō cōpete re.scd̄a ibi:lis aūt,tertia: ordina: riū.hoc decretū factū est ante dis solutionē concilij:vt patet ex da: ta.ꝯcordat regula cācellarie. ap. ꝛ dic qcūq̄ ꝛ q̄cūq̄.ff.de ꝟ.sig.l.s. cū no.s.de ele.c.j.§.ꝛ cū h̄uane.

b ¶Nō violētus. violētus[3]est qui auctorit[illegible]el verius teme: ritate propria occupat bn̄ficium c.eum q̄.de prebē.in.vj.q: nō in: trauit p portam: sed spreta aucto ritate illius ad quem spectat mit tere in possessionē.ad hoc.c.ex fre quētibus.de insti.ꝛ temeritas vl' violētia semꝑ p̄sumitur : nisi fiat. apprehēsio possessionis auctori tate executoris vl' iudicis ad hoc.

¶Itē acceptat decretū qd̄ icipit.

¶De pacificis possesso: ribus.

Quicunq̄[a] non violētus[b]:

potestatē habē: tis.ff. qd̄ me.cā. extat.ad.l.iul.de vi.pri.l.pen.not. xvj. q̄. vj. pla: cuit. Arch.in.d. c.eū qui.[4]non em̄ potest app: hendere possessionez auctoritate ꝓpria habēs titulū canonicū:sed debet facere auctoritate illius a quo habet cām:sine cōcessio fiat a papa.in.c.pastoralis. de priui. sine ab epo.de resti.spo.cū venis set.vbi Inno.d.c.eū qui.vbi doc. ad hoc.l.miles.§.qui iudicati. ff. de re iudi.Inno. ꝛ doc.in.c. cum nostris.de cōcef.pben.in.c.cū ve: nissent.de in integ.resti.sicut nec emptor pōt apprehendere posses sionē rei vēdite.ff.de acqui.pos.si ex stipulatione.Bart. in.l.predia in.l.fundi emptor.eod.titu. alias punit penis in ,dictis iuribus cō: tētis.no.de ancho.in. d.c.pasto: ralis.nisi ei fuisset data licētia ꝓ pria auctoritate capiendi posses: sionē quod pōt facere ille q̄ dat titulum:vt.d.c.pastoralis.vbi ad. eū spectaret missio in possessionē q: si ad alium spectaret dare pos sessionē secus.sic̄ venditor dat li cētiā ēptori capiēdi possessionez: vt.d.l.predia l.iij.C.de pign.ꝛ ius dex.ff.de acqui.pos.iuste. Innoc. l.c.qualiter.ij.de accu.lz trāsfera tur dn̄ium in bn̄ficialibus ex so lo titulo.c.si tibi absenti.de preb. in.vj.Innoc.ꝛ Cōpo.in.c.cum.m. de ꝯsti.nō tamē possessio sine ap: prehēsiōe q̄ h̄z plus facti q̄ iuris d.c.cum nostris.l.cum heredes: ff.de acqui.pos.Inno.in.c.ia p̄e.

sentia. de p. Bal. in. l. s. C. de re. p. mu. Bar. in marg. in ℞. pmutatio. dz etiã intrusus q̃ obtinuit bñfi: cium a nõ habẽte ptãtẽ illud cõ: ferẽdi. d. c. cũ venissent. d. c. ex fre quẽtibus. ⁊ qui sine cõfirmatione inge: rit se administratio ni: etiã si pcessit electio. c. cũ iã du dũ. de pbẽ. vbi Panor. idẽ si puo: tus fuit titulo pri⁹ legittime habi to. Inno. in. d. c. q̃liter. intrudere eñ se in bñficio ⁊ retinere illud quo fuit canonice puatus paria sunt. c. cũ dilectis. de purg. ca. ⁊ q̃ habet bñficiũ a supiore interdi: cto vel puato dz intrusus. c. tãta. de excel. pla. p moder. in. ⁊ cũ sa: tis. de os. archi. Host. in. c. l'ris. de resti. spo. et q̃ lite pẽdẽte occupat possessionem bñficij: ille eñ tene tur ad fruct⁹ pceptos ⁊ pcipien: dos vt violẽtus. c. grauis. cuz ibi no. de rest. spo. vero. deci. xv. An aũt teneãt gesta ab intruso. not. glo. ⁊ doc. in. c. nihil. de elec. Doc. in. d. c. cũ q̃. Inno. ⁊ Host. in. d. c. in literis. Et an plãtus intrusus possit absoluere. gl. ⁊ doc. in c. du dũ. ij. de elec. ⁊ merito dz hic non violẽt⁹: q2 violẽtus nũq̃ pscribit. ff. d vsucap. l. seq̃. ℌ. qd aũt. insti. eo. ℌ. furtiue. nisi purgato vitio. ℌ. aliq̃n. co. ti. imo est ipo facto pri: uatus iure qd in bñficio vel ad il lud habebat. vt. d. c. cum qui.

sed habens coloratum[a]: mẽdauit et do an. ⁊ Joan. d imo. post eũ. Jcã. and. in. c. literas. eo titu. de quo aliqd p Compo. in. c. caplm. de rescrip. in glo. mag. ℌ. itẽ querit. Pan. in. d. c. cũ nostris. ⁊ colligẽdo dicta eo rum conclude[1] q̃ interdũ titulus est penitus incoloratus: interdum est incolora⁹: sed nõ penitus. in: terduz est coloratus. primo casu dicit titulus penit⁹ icolorat⁹ qñ possidẽs nullũ hz titulũ ab eo ad quẽ spectat collatio vel electio: vel si hũit fuit illo priuatus per sniam iuris vel hois: ⁊ de snia iu ris pz exẽplum: q2 recepit sm cu ratũ vel scdam dignitatem: vel post curatũ recepit dignitatẽ. de pbẽ. de multa. ℌ. is quoq̃. vel vbi qs est pmotus ad epatũ adept⁹ est possessionẽ: lapsuz est tps de cõsecrãdis: tũc eñ ipso iure pri: uat priorib⁹ bñficijs. de elec. cũ in cũctis. ⁊ talis potest dici intru sus vt. s. dctũ ẽ. no. Host. ⁊ Jo. de. i. c. nisi cũ pridẽ. de renũ. de pmo. vbi deficit ptãs in cõferẽte pone in il lo q̃ recipit bñficiũ a laico nõ ha bẽte ptãtem cõferẽdi: qd est cõtra ius. c. illud. de iur. pa. c. ilia. ne se. vac. vbi. collatio beneficij spectan tis ad collationez epi facta a ca: pitulo sede vacãte nõ est colora ta. nã vt ibi dicit do. ant. collatio facta p nõ habẽtem ptãtem non videt imprimere colorẽ tenẽdi ei cui collatuz est bñficiũ. ad hoc. l. minor aũt. ℞. deniq̃. ff. de mino. de inof. tes. l. hoc colore. p quas leges pz illũ incolorate possidere q̃ sine causa possidet. l. nec vllaz. ℌ. oibus. ff. de per. her. vbi titul⁹ datus a nõ habẽte ptãtem alie: nãdi habet p nõ titulo. l. sulpiti⁹ ff. de do. inter. vi. et vxo. [2] ideo collatio facta a vicario gñali nõ

1 Titul⁹ qñ dz coloratus vl incoloratus.

2 Collatio facta ab eo cui⁹ man⁹ erãt ligatenõ dz colorata.

a ℭ Coloratuz absq̃ simoniaco ingressu vt in regl'a cancellarie. Circa hoc duo sunt vidẽda. Pri: mũ eñ titul⁹ dicat coloratus vel incoloratus. ℭ Scdm cui incum bat onus pbandi an ipsi possidẽ ti q̃ colorate possideat an alteri q̃ iniuste ⁊ incolorate possideat Circa primum multũ instãt Jo. cal. in. c. cũ nostris. de cõces. pre. ben. qui illaz decre solẽniter com

est colorata cū nō habeat ptātē cōferēdi.c.fi.de of.vic.in.vj. Lap. in.c.si tibi absenti. de pbē.e.li.quod si collatio facta sit ab ordinario collatores eo casu q ligate erant manus ei9 puta pp inhibitiones executorias/vel pp decretū appositū i lfis vel alia de cā.de quo p glos.in.c.si soli.de cōces. prebē.in vj.nō dr colorata.idē Cal.in.d.c. cū nostris.Bas. de gusio in tract. reser.pari modo collatio facta p ordinariū de bñficio pape reseruato reseruatione in corpe iuris clausa non est colorata:vt habet in.d.regula cācel.Idē videtur de collatione facta nō nolato spreta nominatione debite insinuata et diligētijs p nolatum factis[3]q2 ligate sunt man9 ordinarij p decretū irritās iuncta insinuatione nolationis.S.de col.ca.j.§.vt ho. et collatio facta virtute reseruationis aut gratie expectatiue in casu nō ccesso non est colorata propter defectū ptātis in ccferente et decretū irritās.S.de elec.c.j.et.ij. et de col.c.j.nisi vbi collatio facta p papā ex vi reseruationis haberet electionē canonicā ei9 fundamentū:puta cū electio canonica pleniat pape cōfirmāda quā nō vult cfirmare: bñficium tñ electiuum cfert electo in vim reseruationis gñalis vel particularis/talis collatio hz vim cfirmatiōis:ex quo papa sciuit electionē p quā ius erat qsitū electo/saltē i habitu p ea q no.S.de col.c.i in.h.nulle.possessio etiā dr incolorata qñ titulatus ingreditur possessionē bñficij pter supioris auctoritatē: vt.S.dictū est.et p ea q no.Innoc. in.c.bone.ij. de post.prela.in.c.in literis. de rest.spol.Scdo casu dr titulus icolorat9/s3 nō penit9:qñ qs hz titulū ab eo ad quē origi-naliter spectat ptās cferēdi3 accidentalr sit trāslata in aliū q dr incolorat9 ex defectu actuali ptātis cferentis:nec possessio vtute talis tituli ipediret ipetrationē aut collatiōē p id qd hr l. c.l3.l.c. fi.de sup.neg.pla.i.d.c.lras. scd3 vnū intellectū: quod illa cōfirmatio facta fuerat post deuolutam ptātem ad papā.et ideo fuit incolorata:q2 nō fuit facta per illos ad quos spectat/sed q sup hoc haberent ptātē:l3 nō ē penit9 incolorata inuestitu fuit habita ab illis ad quos originalr spectabat.l3 potestas ex accidēti fuerit trāslata: ideo scdm illū intellectu q videt placere de Imo.habebit ipedire quominus delegat9 possit cōferre aū factā resignationē. Tertio casu dr coloratus titulus vbicūq non est defectus ptātis in cferente:nec inducit priuatio ipso iure per sniam iuris vel hois.puta qñ titulus habet ab illo ad quē spectat electio vel collatio: l3 propt defectū aut incapacitatē recipiētis vel aliā simile cām titulus fuerit minus iustus:vñ etiā simoniacus dr habere titulū incoloratū. Ideo[4]epūs p simoniā pmotus ad epatum nō posset renūtiare de facto epatui sine licētia pape: vt.d.c.nisi.§.pter cscientiā.et §. pe.vbi glo.et doc.ad pred.d.c.cū nris. vbi epūs ille habebat titulū ab epo et canonicis q habebant ptātē cōferendi ppositurā:tñ non tenuit collatio: nō pter defectū ptātis cferēdi:l3 pter defectū recipientis:q2 non potuit de iure habere ppositurā cū epatu.vñ in casu illius.c.si epūs.ille sine collatione sibi facta de nouo tenuisset prepositurā nō fuisset ille titulus antiquus colorat9 et potuisset de iure cferri et p delegatū.car. aūt

5 Nolatio debite insinuata ligat man9 ordinarij.

4 Epūs p simoniā promotus ppria auctoritate renuntiare non pōt.

Ho. dicit ibidē q̄ vr̄ sentire Jnn. q ille epūs p̄cedebat cām p quam poterat iuste possidere illā ppositurā: vt qz dicebat q d spāli grā pape vel ex alia iusta cā ppositura sibi fuerat concessa: 7 ppterea dr̄ eius possessio colorata. Et p hoc vr̄ velle Ho. q̄ tunc possessio [1] dr̄ colorata qn̄ precēditur aliqua causa pp̄ter quam quis dicit se iuste 7 iure tenere: sed vbi nō pretendit talis cā: tunc dr̄ possessio incolorata. 7 s̄m hoc videtur etiā q si quis possidet duo curata: si tñ pretenderet illa tenere ex dispensatione pape tunc dr̄ possessio colorata. secus vbi non pten̄deret talē dispensatione: sed aduerte: qz s̄m hoc vr̄ q esset in potestate ipsius tenentis duo curata impedire impetrationem 7 p̄secutionem primi bñficij q̄d vacauit ipso iure post lapsuz trienniū/ dicendo eam non valere 7 q teneret illa beneficia ex dispensatione: q̄d videt̄ incōueniens. ideo Jo. cal. do. Anto. 7 alij moder. sequunt̄ dictā theoricam. Rō autez quare in hoc tertio casu titulus dr̄ coloratus 7 nō i alijs duobus p̄cedētibus est s̄m Jo. an. post Host. in d. c. lr̄as. qz vbi hz auctoritatē superioris factuz ipsius superioris tuetur pretor. l. j. ff. q̄d cū fal. tut. 7 qz p̄sumitur p facto iudicis i dubio. de renun. in p̄ntia. 7 qz in dubio videt̄ iuste possidere q̄ auctoritate iudicis possidet. l. iuste. ff. de acqui. pos. qz [2] non videt̄ peccare q̄ iuris vel iudicis auctoritate aliquid facit. xxiij. q. iiij. qui peccat. et qz verisimiliter p̄sumi pōt q ille qui hz talē titulū allegauit forte dispēsationē pape vł aliā iustā cām ipsis collatoribus vel electoribus anteq̄ p̄ferrent vel eligerent. dicit etiā Joā. cal. loco pal. q si electio facta d aliquo sit p̄firmata p superiorē: lz alr̄s sit inualida: ip̄a electio dicet̄ tunc colorat' titulus: ex quo p̄firmatus est p hñtem ptātem dūmō fuerit facta electio ab hñtibus ptātem lz forte fuerit inualida: vt voluit Ho. in sum. ti. de p̄cess. pben. §. ij. post pn. 7 sufficiet ad restitutionē petēdam no. La. 7 domi. in c. j. de eo q̄ mit. in pos. in. vj ad hoc. c. cū super. de cau. pos. 7 pp̄rie. vbi glos. 7 Hen. in c. cū venissent. de institu. nisi vbi p̄staret patēter de inualiditate electiōis. si em̄ cōstaret de defectu tituli nō fieret restitutio. no. Jnn. in. c. p̄stitutus. de fi. psb. de quo p mo. l. late in c. i. lr̄is. de resp̄o. 7. j. Jtē p̄firmatio tribuit facultate administrādi pleno iure sine possessiōe vel inuestitura. not. bal. in marg. i. v. p̄firmatus. no. s. de elec. c. lz. §. celuit. in v. pmotus. trāsfert em̄ ius platurę. Jnno. in c. ex pte. d arb. bal. vbi. s. in v. electores. Jnn. i. c. ceterō. de re. iud. 7 cōfirmatio p̄ati facta in pdictorio iudicio est diffinitiua. secus si fiat de plano. Bal. in add. spe. de ap. v. p diffinitiua. no. s. de ele. c. i. §. facta. in v. iudicialr̄. 7 ex quo putabat̄ legitima valebūt gesta rōne publici officij ar. l. barbarius. ff. de offi. p̄si. cū ibi no. p bart. no. Jnno. in. c. cum dilecti. in. c. nihil. de ele. Bal. vbi s. doc. in. c. transmissam e. ti. 7 acquirit possessionē eligēdi: qz electione nūq̄ acq̄rit quasi possessio iuris eligendi. nisi p̄firmet̄. 7 sufficit p̄ma cōfirmatio in pdictorio iudicio not. Jnnoc. 7 doc. in. c. ij de in integ. re. Bal s. in v. electione. nisi vbi p̄suetudo esset q ex sola electiōe plenū ius acquireret electo q̄ valet in minoribus officijs vł beneficijs. no. Pañ in. c. cum in iure. in. d. c. nisi

1 Possessio qn̄ dr̄ colorata.

2 Judicis auctoritas a pctō excusat.

5 electio p cōfir. matio; nem colorat.

4 Cōfir: matio nulla si impri: mit co: lorē pos sidēdi.

5 Titul' colora: tus per quē de beat p bari.

hil. de elec. vt tenere Bal. in aut. habita C. ne fil. p pa. Itē [3] cōfirmatio dat colorē electioni: vt nō valeat sc da prima nō cassata. ar. c. inter dilectos. de excel. pla. pa. in. d. c. cum sup. in casu tn̄ econuerso: qr qn̄ .l. electio est aliqua et cōfirmatio nulla nō pstat cōfirmatio colorē electioni. no. do. An. in d. c. cū nr̄is: qr p electionē q̄ntum cūq canonicā si ei' nō sequat cōfirmatio iuridica nūq̄ pmittit ad ministratio nec possessio. et si talis nō iuridice cōfirmat' igerit se administrationi icurrit penā. c. auaritie. de ele. in. vj. no. gl. in. c. si. eo. ti. et li plus videt velle Io. and. in d. c. iter dilectos: q etiā si electio fuerit facta p non habentē ptātē: si tn̄ cōfirmatio fuit facta p habētē ptātē et scientib' illis ad quos de iure spectabat electio et nō cōtradicētib' dicet coloratus possessor. circa qd latius dicit Io. de imo. in. d. c. literas. q aut cōfirmatio est facta p nō hn̄tē ptātē: siue nō habeat: qr originaliter ad eū nō spectat talis ptās: siue etiam nō habeat: qr trāslata est ptās in aliū lz originaliter ad eū spectaret: et tunc dr talis titul' incoloratus p id qd habet in. d. c. lz. et. c. si. de sup. neg. pla. et in. d. c. lrās. fm intellectū. s. tactum. lz quo ad qd possit dici nō penitus incolorat' qn̄ originaliter spectabat ad cōfirmātē ptās: lz fuerit ad aliū translata. vt ibidē est casus fm. d. intellectū: aut ptās cōfirmandi spectabat ad ipm cōfirmantē: tūc si sumus in casu in quo teneat confirmatio electionis nulle: qd qn̄ sit no. Innoc. et alij in. c. qd sicut. de elec. moder. in cle. j. eo. ti. not. s. de elec. c. licet. in prin. tunc clarum est q dicit titulus colorat'. si autem sumus in casu in quo cōfirmatio nō valeat: tunc videtur posse dici q si electio erat nulla: qr facta ab illis ad quos nō spectabat q nō dicat titulus coloratus p. d. c. illa. vbi [4] et cōfirmatio nulla etiam facta a papa in forma cōi collationis omnino nulle nō imprimit colorē possidēdi. naz ibi fuit facta collatio vel prouisio p papā non habita mentione de possessione alterius: si autez alia de causa erat nulla: tn̄ bene spectabat electio ad ipsos eligentes tūc videt q dicat titul' colorat' p id qd habet in. d. c. cū nr̄is. in. c. qr diuersitatē. de cōcel. pben. Circa scdm scilicet cōtra possessorem triennalē mouet q̄stio sup beneficio ab eo possesso. ipse dicit aliū non esse admittendū: qr colorate illud possedit triēnio agens: post triēniū negat illū possedisse titulo colorato [5] querit cui incumbat onus pbandi? docto. in locis pallē. cōcludūt in simili q ad petitionē partis non tenetur possessor pbare colorē possessionis cuz nemo teneatur ostēdere titulum sue possessionis: et ideo pars agēs non audiet: nisi cōtra possessorez aliqd pbet p qd prius appareat ipsum nō habere titulū coloratū. l. cogi. C. d peti. here. ij. q. v. in pn. sed ad iudicis instātiam bn̄ teneret possessor colorē tituli pbare: qr in his exuberat officiū iudicis. c. cū dilecti. de elec. c. ex frequentibus. de inst. c. relatū. de in. pa. c. ordinarij. de offi. ordi. in. vj. j. eod. §. ordinarij. de quo p gloss. in. c. j. de re. iu. in. vj. hosti. et Pan. in. c. licz heli. de simo. Arch. et domi. in. d. c. ordinarij. Frede. cōs. xcviij. glo. et hē. in. c. ex insinuatiōe. de pcu. nisi ius resisteret possidēti: vt si haberet duo icōpatibilia: qr tūc vr qd incūbat ipsi possessori ondere q

coloratē possideat p.d.c. ordina-
rij.c.j.de pscript.lib.vj.Queritur
quidã[1]possedit pacifice bñficiũ
biennio ⁊ titulo incolorato:in ter
tio anno superuenit titulus colo
ratus:an post trienniũ
possit inqetari?arguitur titulũ[a] pacifice[b]
q nõ:qz ex quo possidē-
ti superuenit titulꝰ coloratꝰ non
requirit alia possessio.ar.l. certe.
§.peñ.ff.de pca.vbi si violentus
emat fundũ ab eo quē vi deiecit
incipit pro emptore possidere: et
posse dñium capere.bo.text.in.c.
pe.de sup.neg. pla.fa.c.ex parte.
de cõces.pbē.c. postulasti.de cle.
excõ.mi.qđ no..spec.tit. de pmo
et.ij.de.§.videndũ.℣.sed q̄ est ra-
tio.Archi.j.q.j.ordinatiões. bar.
et bald.in.l.cogi.C.de pet.hered.
Contra.est verius: qz duo requi
runt hic q habeat titulum colo-
ratũ a pncipio: ⁊ q illo possede-
rit triẽnio.vñ pscriptio triennalis
incipiet currere ab illo tpe q̃ ha-
buit titulũ coloratũ.ad hoc. d.l.
certa:ibi incipiet.⁊ ẽt talis posses
sor anteq̄ habeat titulũ coloratũ
est violentus seu intrusus: vt.s.
dictũ est.Itē in vsucapione ⁊ pre
scriptione inspicitur initium de
iure ciuili quo ad bonam fidē. C.
de vsucap.trans.l.j.cũ ibi not. Et
de iure canonico q̄tum ad bonã
fidem iustũ titulũ et continuatio
nem possessionis nedũ spectatur
initiũ:sed etiã totũ tps vsucapio
nis vel pscriptionis vt leg.nota.
xvj.q.iij.in sum. ⁊ q.iiij.volumꝰ.
c.illud.c. vigilanti. c.si diligenti.
de preſcrip.vbi doct.hmõi tñ pos
sessori incolorato cui superuenit
titulus coloratus non requiritur
alia possessio virtute tituli colo-
rati:vt in ℑ.ad hoc insti.de re.di.
§.interdum.nisi titulus superue
niēs eēt collatio regalie [2]opoꝛ
teret eũ in vim eiusdē nouam ca
pere bñficij possessionē vt ferunt
regalisse qđ iure,non probatur.
a ¶Titulũ.quid si habeat in cõ-
mendã.videtur nõ habere locuʒ
hoc decretũ. cum aliud
sit titulus aliud cõmen
da.xxj.q j. q̃ plures. de
elec.c.dudum.ij.de accusa.si con
stiterit.vbi Inno. de elec. nemo.
lib.vj.vbi doct. bald.in.l.ex verb.
C.de fideicõ.li.qz titulus est ppe-
tuus. nota.in.l.j.§.veteres. ff. de
acqui.pos.cõmendatarius auteʒ
cõmēdã põt dimittere qñ vult et
põt reuocari cõmēda ad debituʒ
cõmendantis:vt not. Inno.in.d.
c.si cõstiterit. qđ intellige: vt ibi
Panoꝛ.bald.in marga.in dei sicu.
cõmenda.⁊ fa.ver. possederit.qđ
est.j.cõmendatarius aũt nõ pos-
sidet.arg.l.licet.§.rei deposite.ff.
depo.sed habet custodiã ecclesie
vacantis.c.cũ nobis.in fi. de ele.
puto contra.verius paritate ra-
tionis.⁊ capitur hic titulus large
pro quolibet modo obtinendi be
neficia a iure approbato.j.§.ordi
narij.Ideo dicunt cõiter doct.in
d.c.nemo.q [3]cõmenda est titu
lus canonicus sicut ⁊ alij.
b ¶Pacifice.qñ dicatur bñficiũ
pacifice possideri.not.Inno.in.c.
cõstitutꝰ.de ap.glo.⁊ doc.in cle.j.
de sequest.pos.Archi.xxiij. dis.in
noīe dñi.moder.in cle.si plures.
de pre.de ro.decis.lxiij. no.s.de
col.§.itē q vniuersitates.et apud
nos multi non reputant benefi-
ciatum pacifice possidere nisi p
annum possederit sine lite: cum
infra annũ possit inquietari su
per possessorio retinende [4] in
casu scʒ saisine ⁊ nouitatis: ⁊ be
neficium sequestrari ex stilo frã
cie.ad hoc.l.qui concubinã §. cũ
ita.ff.de leg.iij.l. sequitur.§. tunc

1 Titulꝰ colora-tus su-perue-niens an tue atur posses sorem triẽna lem.

2 Regalie col-latio.

3 Cõmē-da est titulus canoni cus.

4 Seque stratio sm sti lũ fran cie.

ff.de vsuca.l.nō videtur.de acq̄r. pos.l.mulieres.§.desinere.ō sb. signi.sed quo ad casum huius.c. exponitur.j.hoc ver.pacifice.

a ¶ Et pro.i.et.j.de his q̄ in mis. c.j. cum eñ hec dictio et: ponit᷑ 2ª sine lite b prelaturā c dignita: ti.l.vj.ꝛ ibi Do. inter ea que sūt tem bñficiū d vel officiū e triēnio f et in.c. p̄senti.§. idē:aut quorum ceterum. de off.

5 Epat⁹ an veniat appellatione dignitatis.

vnū est sequela alterius ponitur p.j.gl.in.c.cupiētes §. deniq3. de elec.in. vj.in.l.j.ff. si quis cau.in l.ū.C.de verb.sig.in cle.j. de cau. pos.pañ in.c.monasteria.de vi.ꝛ honest.cleri.idem si ponatur inter genus ꝛ speciē causam ꝛ causatum.ad hoc.ff.de leg. de quib⁹. de pac.l.j.in glo.consensus.

6 Regalia mirabile3 effectū habet.

b ¶ Sine lite.hic versi.expo.j §. lis autem.

c ¶ Prelaturā [5] an veniat episcopatus.ar. ꝙ non. qꝛ appellatione dignitatis nō veniūt epat⁹ ꝛ superiores dignitates etiam in dispositione iuris cōis.c.dilect⁹. iunc.c.ij.de cōcess.p̄bē.nec in materia penali in dubio comprehēditur persona epi vel archiepi.ō sentē.excō.qꝛ periculosum.in.vj. cum epatus non sit dignitas:sed culmen dignitatū.c. qꝛ pontificali.de offi.deleg.lib.vj.c.fi. de sen. et re iudi.eo.li.ideo glo.in.c.ij.de preben.in.vj.tenet ꝙ in reseruatione dignitatū simpliciter facta nō cōprehendit᷑ dignitas epalis: et dicunt docto.in.d.c. dilectus. Panor.in.c.cū vinconiē.de elect. ꝙ si princeps dispensauit cum illegitimo:vt possit promoueri ad ordines et dignitates ecclesiasticas:hec dispositio nō extenditur ad dignitatē episcopalē.ꝛ dicunt in.c.tua.de verbo.signi. ꝙ gratia concessa alicui de fructibusbene ficiorum vacantiū vsq3 ad certu3 tempus percipiēdis nō compre:

7 Tēp⁹ certū I multis d3 esse cōpletum.I

hendit epatus.dic ꝙ hic appellatione p̄lature veniunt epatus propter ver.prelaturā.qꝺ cōprehendit dignitates epales.c.ne p de fectu.c.nihil.de elec.c.vbi periculum.§. et ne.eo. lega.eo.lib.ꝛ in.c.epo:um.de priui.eo.lib.contra loquūtur in dignitate:ideo hic tex.notanter dicit prelaturam ꝛ dignitatē:alias nihil operaretur hec dictio prelatura.plus in materia fauorabili appella.dignitatis venit epatus. c.j.de regu.iur.in.vj. cum ibi no. sicut est materia ista.

d ¶ Beneficiū.etiā si spectet ad p̄htationem vel collationem laici ex priuilegio:cum hec constitutio nō concernat patronū laicu3. sed beneficiatū nisi in casu regalie.nam [6] quocūq3 tempore q̄s possederit beneficiū qꝺ cecidit in regalia pōt indetari a regalista: donec regalia fuerit impleta:hoc eñ casu collatio facta ab alio ꝙ rege est nulla ꝛ incolorata ex defectu potestatis in conferēte. per no.ꝰ.in ver.coloratū.Sed an hec dispositio extendatur ad hospitalia ꝛ loca similia?nō. vbi nō conceduntur in beneficiū.arg. cle.p literas.de p̄bē. qꝺ no.in cle.j.de re.pmu.aliud esset si concederentur in beneficiū per ea que habētur in cle.qꝛ contingit.§. vt autē. de reli.do.

e ¶ Officiū.ecclesiasticū.de quo. j.q.iij.saluator. de simo.cōsuluit. in secularibus autem officijs nō seruatur hec dispositio.

f ¶ Triēnio [7] completo ꝛ consummato.nec puto sufficere tertium annū inchoatū vel per maiorē partē totius anni possedisse

ff.de regu. ad nostrā.sic in tpali: bus actionib⁹ opꝫ ꝙ vltim⁹ dies sit cōpletus.ff.de actio. ꝛ obliga. l.in oibus.ff.d mino.l.iij.§.mino rem.per Archi.in.c.si annum. de iudi.in.vj.glo.ꝛ doct.in.c.cum in cunctis.de elec.Jo.an.in cle.j.de sequest.in versi triennio. ad hoc Bal.in.c.cū.xx.de offi.delega.vbi voluit ꝙ vbicūq͙ lex requirit cer: tum tps ꝙ intelligitur cōpletū ꝛ de momēto ad momētū:nisi aliud lex declaret:vel nisi simus in fa: uorabilibus per glo.in.d.§.mino rem.fa.no.in cle.si.de eta.ꝛ qua: lita.vbi late Jmo.ꝛ no.nouā pre: scriptionē triēnij.per talē eñ ter minū q̄cq͙ ius ecclesie possidēs acquirit.de p̄script.ca.j.ꝛ dñiū rei ꝓphane mobilis.institu. de vsu. circa prin.C.de pact.l.traditioni: bus.ꝛ tali tpe induciᵗᵘʳ p̄statio fidei ꝯmisi ꝓ futuro: lꝫ alias nō debita.C.de fideicō.l.j.ꝛ tanti tē: poris pacifica possessio sequestra tionem impedit.in.d.cle.j.de se: questra.ꝛ ante trienniū incogni: to monachalis habit⁹ nō datur. xvj.q.ii.si quis incognit⁹.ꝛ q̄ per trienniū ꝓmissū se soluisse osten: ditur:p̄suimiᵗ etiaꝫ superiori tpe soluisse.l.q̄cunq͙.C. de apo.lib.x. Sed ob.c.ex frequētib⁹. de insti. c.j.de regu.iur.in.vj.per q̄ capl'a ptꝫ bñficiū eccl'iasticū nō posse si ne canonica institutiōe obtineri. et ibi no.[1]ꝙ bñficiuꝫ cētū ad ti tulū est iprescriptibile cētocunq͙ tpe possideatur.not.doct.in.c.cu: ra.de iu.pa.vbi dicunt ꝙ licet ec clesia possit p̄scribi ꝑ ecclesiā iu: re ꝓprietatis vt eam habeat ad ꝓprios vsus vel tanq͙ subiectaꝫ aut vnitam. ꝛ vide no.in.cle.j.de exces.pla.Jo and.in regula q̄ cō: tra iura.de regu.iur in.vj.in[mer cu.hen.in.c.sicut vnire.de exces. pla.pano.in.c.vt sup.de re.eccl. nō alie.le.us dicunt doct.'respe: ctu tituli.nā p̄scribere de ecclesiaꝫ nō pōt vt eā habeat tanq͙ p̄lat⁹ vel rector.idem hosti.ꝛ hen.in.c. dilecto.de p̄ben.hen.in.c.relatū. de iu.pa.Bal.in.l.iij.C.de eman. li.ad hoc.c.postulasti de iu.pa.iō adeptus bñficiuꝫ simoniace vl'ꝑ fraudē aut surreptionē aut al's minus canonice nūq͙.illud pre: scribit cētum ad se.j.q.j.principa tus.vñ in bñficialib⁹ nō hꝫ locuꝫ missio in possessionē causa rei ser uande ob cōtumaciā ptis aduer se:ne ad bñficia vitiosus pateat ingressus.ca.j.de eo q̄ mit.in pos. li.vj.ꝛ post trieniū pacificus pos sessor licite molestaᵗ ab alio ius habēte.vt.d.clemen.Sol.hic ius nouū est:ꝛ lꝫ per pacificā posse: sionē triennalē possessor iste pre: scribat bñficiuꝫ cōtra aliū:non tñ sibi dñium acquirit si fuerit titu: lus iniust⁹.pro quo glo.sing.in.c. cōtingit.de d o.ꝛ cōtu.in gl mag. ibi.sed cū alias mittitur in pos. q̄ vult ꝙ olim in bñficialibus habe bat locum missio in possessionē ꝛ trāsferebaᵗ possessio ꝛ ꝓcedebat p̄scriptio cōtra reum. sed per hoc nō acq̄rebaᵗ agēti ius p̄lature: si al's nō habebat legitimū tituluꝫ. ex quo dicebat ibi Pan. ꝛ in.c.ca pitulū.de rescri.in.c.in lris.de re stitu.spo.ꝙ si cleric⁹ bona fide et titulo colorato possidet bñficiuꝫ alteri⁹ ꝑ decēniū inter p̄sentes: ꝛ xx.inter absentes:ꝙ prescribit il: lud in preiudiciū veri rectoris:lꝫ ipse ius p̄lature sibi nō acquisiē rit.Jo.an.in.c.sine exceptione.de re.iur.in.vj.i no.nā ex lapsu tāti temporis videᵗ quis habere bñ: ficium pro derelicto in preiudi: cium sui ad hoc qd le.ꝛ no.in.l.si de eo.§.si forte.ff.de acq.pos.isti.

1 Bñficiū cētū ad titulum p̄scribi nō pōt.

x ij

de vsuca.§.qd aut per gl. et doc.in c.cu venisset.de restitu.spo.quare ex facto suo pdit bñficium.aut vt verius dicã actionẽ ad petendu3 bñficiũ potius q̃ ex facto ipsius:s3 ille nõ acquirit sibi ex natura rei imprescriptibilis.fa qd in si. not. p Bar.in.l.sequit.§.si viam.ff.de vsucap.Innoc.in.c.qr plerics. de immu.eccle. Aliud: simile videt in snia declaratoria lata in bñfi: cialibus que respectu illius cõtra quem fertur transit in rem iudi: catã.puta duobus litigantib9 su per eodẽ bñficio:iudex pnunti: uit bñficiũ ptinere ad illũ qui ve re non h3 ius:a qua snia non fuit appellatũ:ista snia trãsit in rem iudicatam per lapsum decennij. quatenus tangit piudiciũ priua: tum illius contra quẽ fuit lata vt amplius nõ audiatur ex quo nõ appellauit.c.cum dilecti. de elec. c.cũ olim.de do. et cõtu.gl. et doct. in.c.j.de cõces.preben.Inno.in.c. ad aures.in.c.mandatum.de re: scrip hostiẽ.in sum.de cõces.pbẽ. .§.ij.hoc tñ[2]casu si is pro quo lata est snia habeat notitiã iniu: stitie qñcũqs nunqs põt salua con scientia illud bñficium retinere: nec ex cursu tpis iuuat.qr nõ ha: buit canonice.Sententia eñ iu: dicis non dedit sibi ius: sed tãtũ declarauit ius ad eum ptinere.l. sicut.§.et si quide3.ff.si ser. ven.in c.forus.de ver.signi.et licet ille 9 quẽ lata est snia ei acquieuerit. et tale acdescere forte sufficiat vt ex hoc priuetur iure suo:non tñ suffi cit quo ad hoc vt alius qui nõ h3 ius debite obtineat in foro 9sciẽ tie:q̃uis in foro contentioso vi: deatur esse tutus. qr non poterit agere ille q̃ fuit victus ex quo nõ appellauit.quod intellige veru3 secundũ do.Anto.Panor.et Imo.

2 Bñfi ciũ pos sidens ex snia quam licit in: iustam illud re tinere nõ põt.

3 Benefi ciu3 an perdat ex ne: gligen: tia pos sessiõis nõ acce pte.

in.d.c.j.de conces.preben.nisi ille victus vellet agere contra obtinẽ tem per viam denũtiationis euã gelice:dicendo q peccat tenẽdo bñficiũ sine titulo: qr tunc audire tur per no.per Innoc.in.d.ca ad aures.in d.c.mandatum.in c.quẽ admodum.de iureiuran. Panor. in ca.ad audientiam. de rescrip. posset etiã iudex ex officio suo in: quirere de titulo contra illu3 qui obtinuit non obstãte sententia q̃ superiori non preiudicat.arg.ca. cõstitutus.c.oblate. de ap.c.cum olim.de do. et cõtu.c.ordinariũ.de offi.ord.lib.vj.et.j.§. ordinarij et forte retractata snia per primam viã vel per officiũ iudicis poterit bñficium primo restitui:vt infra. Similiter licet confessio in bñfi: cialibus preiudicet confitenti: vt sibi silentium imponatur sup bñs ficio.fa.c.ij.de confes.in.vj.glo.in c.post elect.de conces.preben. nõ tñ valet ad partis diuerse vtilita tem.vt sibi beneficium ad iudice tur.c.olim.de rescrip.nec preiudi cat superiori:qr confessio super ti tulo non probat institutionem. non enim dependet a parte dare titulum in beneficio.not. Archi. et Io.and.in not.in.d. c.ij.Io.an. in.d.c.j.de eo qui mit.in pos. Ho: stien.in.d.c.j.de cõces.pben.Her. in c.dudũ.j.de elec.de ro.decisio. cccc xij.ppos.in.c.super eo.d eo q cog.con.vro. Item not.[3]ex hoc textu q ex negligentia capiende possessionis nõ perdit quid uis quesitũ in beneficio ante triẽnij lapsum:qr non inuenitur a iure tempus prefixum ad capiendam possessionem beneficij. posset tñ ex negligentia per superiorẽ pri: uari beneficio ante trienniũ.arg. xviij. q.ij.si quis abbas.quod no. in.c. ea que.de offi.ar.no.Panor.

in.d.c.capitulū. circa fi.nisi in ca su regule cancellarie appe. que vult φ quecunqȝ bñficia ecclesiastica: siue in Ro. curia; siue extra eam resignata: nisi de illis facte resignationes: si

in Ro. curia in: ϸrimo hactenus possedit* vel in fra sex menses ꝛ futurum possidebit: non possit si extra dictā cu postea in petitorio vel possesso: riam facte sunt rios quoqȝ etiam infra mēsem vbi

bñficia ipsa cōsistūt publicate et possessio illorū ab eis quos id cōtingit petita fuerit: si resignātes illa postmodū in eorūdē resigna torū possessione decesserint nō ϸ resignationē: sed per obitū hmōi vacare censent. collationesqȝ de illis facte tanqȝ per resignationē vacātib*: ꝛ inde secuta nulla sūt. a ¶ possedit qualiter acquiraẗ ꝛ perdaẗ possessio in bñficialibus. not. Inno. ꝛ alij in.c.in literis.de re.spo.in.c.bone.de postu.pla.in c.querelā.de elec.in ca.cōstitut*. de reli.do.late Bald. in.l.ij.C.de serui.do.Ant.in repe.c.fi. de cau. pos.ꝛ ppie. Sed queritur[1] an possessio pdecessoris cōtinuet ad successorē in bñficio; pone: titius possedit aliquod bñficiū pacifice titulo colorato biēnio: decedit: cōfertur seio. qui illud possedit pacifice ꝛ titulo colorato per lapsuʒ anni. venit meuius volēs inquietare seiū in petitorio: excipit. sei* illū nō fore admittendū: qꝛ ga uisus est illo bñficio triēnio per se ꝛ suū pdecessorem: an valeat exceptio: φ sic in vsucapionib* ꝛ prescriptionib* pōt successor vniuersalis et singularis vti accessione pdecessoris.l.pōponius.§. cū qs. ff.de acq.pos.l.id tps. de vsuca.l dolia.de cōtra.empti.cuʒ si.ꝛ defensiones auctori cōpetentes ϸsunt successori etiam singulari.C.

de vsuca.transf.l.j.in princi.ff.de here.ven.l.emptor nominis.C.de euic.l.emptori.ꝛ ibi Cy.ꝛ successor debet vti eodē iure quo pdecessor.c.si qs in ins. de re.iur.lib. v j. successor eñ etiaʒ singularis representat glo: naʒ pdecessoris ratione iuris l.si is q ϸ empt. ff.de vsuca.ꝛ ibi Barto.l.si socer.so. ma.l. pater.§. quindecim.de le.iij.successor aūt in bñficio est successor sui pdecessoris: siue vniuersalis. vt not. in c.aduersus.de imu.eccle.Innoc. in.c.eam te.de rescript.in.c.ij.de or.cog.siue singularis. no.in.c.in primis.ij.q.j.xvj.q.iij. si sacerdotes.lȝ glo.ꝛ Inn.in.c.qd sicut.de elec.faciant differentiā in dignitatibus ꝛ canonijs φ habētes dignitatē habent successorē in onere ꝛ honore.c qm̄ abbas.de offi. deleg.c.pastoralis.de offi. ordi. ꝛ fingitur successor eadē persona cū pdecessore: vt no. Inno.in.d.c. qd sicut.sed canonicus[2] nō habet successorē in honore ꝛ onere. c.dilectus.de pre.not.Inno.in.c. fin.ne pre.vi.su. Bald.in.d.l.ij.C. de serui.sed capitulum isibi succedit.c.relatū.de test.no.doc.l. d.c. qm̄ abbas. ʒ qꝛ beneficiū quo ad titulū est imprescriptibile: vt.s. dictum est. ergo prescriptio possessoris non ϸderit successori ad hoc.l.si quis emptionis.versi. ita tamen.C.de prescrip.xxx.annorū. vbi prescriptio odiosa. xxx.vł xl. annoruʒ non parit actionē cōtra dn̄m. vel exceptionem respectu nou i detentoris nō habētis causam a prescribente. Item in beneficialibus nulla datur successio respectu tituli. viij.q.j. moyses.et.c.seq.c.j.de pre.[3] nam si

1 Posses sio pre decesso ris i be neficio an cōti nuetur ad successorē.

2 Canonicus i honore ꝛ onere succes sorem nō hꝫ

3 Titul* pdecessoris ϸ mortē totaliẗ extinguitur.

tulus pdecessoris extinguitur to
taliter per eius mortẽ aut renun
tiationẽ. nec aliquid de iure mor
tui ad successorez trãsmittitur cũ
nihil ex iure primi habeat: sed ex
noua electione
vel collatione. nouiter[a]. impetrati[b] molestari[c].
no. Jo.mo. in.c.
ij.vt lit.pen.li.vj.in.c.si tibi; absen
ti.de pre.co.li.Jo.an.in.c.ex par
te.de arbi Guil.in extra. Jo.xxij.
suscepti, regiminis.in ver. vacan
tiũ.vbi dicit q in beneficialibus
ius vni⁹ nõ cõtinuaẽ in aliũ: nisi
sola lis incepta.ꝛ hoc fit de qua
dam equitate: nõ de rigore: vt.d.
4 c.ij.vt lit.pẽd.vnde olim dicebat
Possessio vni⁹ non iuuat alijs in bñficijs. Jnnoc.in.c.qr.vv. de iudi.q non
fiebat translatio litis vel instan
tie in bñficialib⁹ de vno ad aliũ.
Jnno.in.ca.dilectus filius.de re
scrip.qđ hodie correctũ est de eq
tate: vt no.doc.in.d.c.ij.ius enim
bñficiale adeo est psonale q pso
nam nõ transgreditur imo in suc
cessore per oia ius nouũ creatur.
lz secus sit in successorib⁹ heredi
tarijs.l.si cõstante.§.fi.ff.so.ma.l.
si intra.C.de in integ.restit.et ibi
Bald.de ro decisi.ccclxx.in ipis
enim successor in iure primi suc
cedit continuando sibi ius primi
sine innouatione iuris.ff.de iud.
tam ex cõtractibus: idem in iure
pprietario reali seu personali ec
clesiastico.ex.ca qm abbas.vt in lit.
pen.ecclesia maxime vniuersali.
de testi.significauerũt.cũ ibi not.
sa.qđ no.Dy.in regula possessor.
de regu.iur.in.vj.q vitiũ prelati
predecessoris non nocet successo
ri in prescriptione: licet cõtrariuz
sit in herede vniuersali; cui mala
fides defuncti nocet.l. heres.ff.
de diuer.ꝛ temp.pres.C.de acqui.
pos.l.vitia.vbi doct.qr heres cen
setur eadẽ psona cuz defuncto.in

aut.de iureiu.a mori.pres. col.vj.
sed successor in dignitate nõ cen
setur eadem persona cum prede
cessore a quo nõ causat ius suuz
sed a superiore.lz heres causet to
tum ius suum a
defuncto. sentit
glo.in.c.de quar
ta.de prescrip.in ca.cura.de iure
patro.et ibi Panor.ad hoc quod
not.Henri.in.c.tua. de verborum
significa. et hoc videtur verius.
quod clarius vult Guil.in extra.
Joan.xxij.execrabilis in versicu.
pluralitatem.vbi dicit quod in ti
talis[4]beneficiorum qui omni
no sunt singulares possessio vni⁹
nõ iuuat alium cum in talib⁹ nõ
cadat successio iuris vel facti. li
cet in casu cadat successio litis vl
cause incepte: vt dicto.c.ij. vt lite
pendente equitate dumtaxat: vt
malitijs occurratur: et lites bene
ficiales citius finem habeant.

a ¶ Nouiter: id est post possessio
nem triennalem alterius.

b ¶ Jmpetrati. tales impetratio
nes de bñficijs sic possessis nulle
sunt: vt hic et in regula cancel
larie.

c ¶ Molestari. a parte per viam
actionis: sed per viã denuntiatio
nis euãgelice bñ poterit denũtia
ri rõne peccati: cũ sine pctõ non
possit bñficiũ sine titulo obtinere
c.dudũ.ij.de elec.c.ex frequẽtib⁹
de insti.ꝛ qñtocunq tpe illud pos
sederit si sciuerit iniustitiaz tituli
debet illud dimittere illi qui ha
bet ius.per not.per Jnnocẽ. in.c.
quia plerisq.de immun.ecclesia.
Bald.in.l.ex hoc iure.ff.de iusti.
et iure.vbi volunt q res iudica
ta non excusat q̃ẽm in foro con
sciẽtie.fa.no.p Jo.an.in.q. merc.
in regula mora.de regu.iu.in.vj.
Henr.in.ca.licet.de sup.ne.plato,

possset etiā ex offō iudicis ⁊ superioris priuari illo bñficio.vt.j.sequitur.§.ordinariū.⁊ dictū est.s.

a ¶ hostilitatis.qua durāte non currit pscriptio.xvj.q.iij.prima actiōe.ff.de cap.

⁊ postli.l.postli.⁊ mimiū.c.ex trās missa.de pscrip.

b ¶ Impedimēti.propter quod agere nō potuit contra istuz possidentez: puta ꝙ fuit detentus ab hostib⁹.ff.ex quib.cau.ma.l.succurritur de iudi.l.ij.spe.titu.de in integ.res.§.j.℣.decimus.

Excepto hostilitatis[a] casu: vel alterius legitimi impedimenti[b] ⁊ nō potest cōstituere pcuratorem cū perdiderit libertatē, nec pōt facere aliquē actum: vt liber homo.l.eius.ff.d test.l.diuus.ff.de iur.fi.s.c.si episcop⁹.de sup.negli.prel.in.vj.Bar.in.l.absentez.ff.de ℣.sig.idez in dat⁹ est obses l.obsides.d test.c.ex rescripto.d iurein.[2]hodie autez inter xpianos ex consuetudine non seruamus iura captiuitatis ⁊ postliminij:nisi quo ad bona.vñ capti nō efficiuntur serui capientiuz.not.Bar.in.l.hostes.ff.de cap.⁊ postli.re.Panorm.in.c.sicut.de iure iur.Bal.in.l.j.C.de cad.tol.vide Bal.in.l.cū cognatū.de lge.⁊ma.nisi in bello impiali.Bal.in mar ga.in ver.principes.vel pone: ꝙ fuit detentus in carceribus: qr tūc dicit legitime impeditus.ar.c.significante.de pig.c.accedēs.de pcu.cū ibi no.p glo.⁊ doct.ad hoc qđ le.⁊ no.in.c.cum p bellicā xxxiiij.q.ij.vbi dicit glo.qđ clerico[3]captiuo ab hostibus ⁊ post ea redeūti:est beneficiū restituendum quātocūq tpe steterit detētus.glo.in.c.pastoralis.vij.qō.j.qđ habetur in.l.ij.⁊ ibi Bar.C.ex q.cau.ma.ꝙ carceratio est iusta causa petendi in integrum restitutionē:qđ not.Bart.in.l.is qui reus.ff.de pu.iudi.processum factum ꝯ carceratum esse ipso iure nullū si iudex sciebat esse carceratū.ad hoc.c.ij.⁊ qđ ibi not.Panor.de arbi.ꝙ exulās a suo bñficio sine culpa si dz illo aut reddi

⁊ interim dormiet:nō tñ interrūpetur: ita ꝙ[1]siue vna die: siue plurib⁹ annis hec hostilitas interuenerit finita hostilitate tps sequēs cōtinuabit cū pcedente:⁊ sic pficiet prescriptio subducto tpe medio:vt no.Inn.⁊ doct.i.d.c.ex trāsmissa.fa.c.solite.de ma.⁊ obe.c.auditis.de pscrip.⁊.c.de q̄rta.fa.ad pdicta qđ no.Bal.in extra.imperialis.de pa.cō.p illā tex.ꝙ si bona rebelliū tpe guerre aliis sunt cōcessa pionis facta pace sunt reddēda primis dñis.nā pax non hz vim simplicis indulgentie: sz restitutionis in integrū.⁊ sublata guerra tollit ois eius effectus secut⁹ ppter guerram.c.cū p bellicā.xxxiiij.q.ij.vbi dicit qđ clade bellica turbatū est pacis remedio reformetur.vnde etiā snie late ꝯ rebelles occasiōe rebellionis seu partialitatis rescindunt facta pace:secus si non occasione rebelliōis: sz al's iuste sunt late puta ex cā mutui vel depositi.vt in.d.l.impialis.possset tñ pnceps p bono pacis: vbi al's non posset haberi pax generalē legē faciendo tollere actiones quesitas singulis dānum in guerra patrie passis.l.antiocensis.ff.de priuile.cred.l.venditor.§.si constat.cō.pre.qđ no.in.l.iij.C.que sit lon.consue.fa.c.in nostra.de iniu.vbi hoc not.Pet.de ancha.host.in sum.de pe.⁊ re §.si.ver.sed pone ꝙ guerra.

1 prescriptiō nō currit durante hostilitate.

2 Captiuitatis iura an seruētur hodie.

3 Bñficiū restituatur clerico ab hostibus redeūti.

tions eius priuari. vel pone qd
ius non reddebat in loco ꝓpter
defectū iudicis vel rei .ff. ex qui.
cau.ma.l.sed ⁊ si ꝑ p̄torem. ꝑ to.
vsq₃ ad.§.quoties.doc.i.c.ex trās:
missa.de p̄scrip.spe.titu.de ap.§.
nūc breuiter. ver. itē fallūt p̄missa.aut ꝓpter mortalitatē vel pe
stilentiā: qꝛ tūc etiā nō currit pre
scriptio q̄n ita se vit i loco ꝙ ius
4 in eo nō reddit.no.Bar.in.l. na:
turaliter.ff.de vsucap. Bal.in.l.
cū notissimi §.imo.C.de p̄scrip.
xxx.an. dicit tñ do.Ant.in.c.cū di
lecti.de do.⁊ cōtu.ꝙ si ius redde
ret [4] in aliquo loco tpe pestis
vel mortalitatis: ꝓpter hoc cita
tus nō excusaret a cōparitiōe.ꝓ
quo videt gl.in cle.q̄diu. de ap.
in ver. vel alias. Panor. in. d. c.
ex transmissa.dicit ꝙ etiā si ius
reddatur in loco mortalitatis: ⁊
actor erat absens ꝓpter timorē:
qꝛ pestis multū vigebat in loco
ꝙ tunc currit prescriptio: tñ est
iusta causa petendi restitutionē
ex clausula gn̄ali. ad hoc no. di:
ctū Bart.in.l.de etate.ff ad ītre:
bel.vbi dicit ꝙ tūc citatus hꝫ iu:
stā causam nō cōparēdi.ar. c. ad
supplicationē.iunc.glo. de renū.
qd limitat Panor.in.d.c.cū dile:
cti. vbi aeris corruptio est vehe:
mēs ⁊ citati cōplexio est talis ꝙ
verisimiliter ex accessu dubitare:
tur de morte.fa. qd ipse no. post
Jo.an.in.c.si vero.de iureiur. c.
quorūdā.lxxxiii. di.qd no.Hosti.
in sum.ti.de cle.nō resi.§.fi.in fi.
Hen.in.c.qm̄ frequēter.vt lit.non
cōtest.[5] ꝙ vbi aer est infirmus
⁊ pestifer pōt bn̄ficiatus se ab:
sentare a bn̄ficio nec dꝫ ꝓcedi ꝯ
eum ad priuatiōnē sed dꝫ expe:
ctari quousq₃ cesset impedimen:
tū p̄dictū.bo. ter.i cle. ne in agro
§.sane.de sta.mo.iunc.glo.in ꝟ.

Pestis vel mortalitas non excusatio cōparitione.

5
Clericus ex bn̄ficio certis ex causis se absentare pōt.

rōnabilis.fa.ꝙ q̄s nō tenet cōpa:
rere in loco vbi d morte timet.ar.
bo.in.d.c.supplicationē.iunc. gl.
⁊ in.d.c.si vo. i.c.cōis fili⁹.xxiii.
di. ꝑ hoc.c.accedēs.vt lit. nō cō⁹
test.cle. pastoralis.§.pisana.d re
iudi.nā ⁊ locū pestis q̄s licite fu:
git.lxxxviii.di negotiatorē. C. de
edi.ac.l.si p̄diū.Bar.in.l.de pu:
pillo.§. si q̄s riuos.ff.de no. ope.
nū. Bal.i.c. ex parte.de ap.&. de
auc.ge.con.c.i.cū ibi no.in ꝟ pe:
stis; sꝫ hoc casu si pōt cōstituat ꝓ
curatorē ad agendū ꝯ possessorē
bn̄ficii: nisi cā esset ardua et gra:
uis: quo casu nō tenet cōstituere
ꝓcuratorē.c. q̄relā.de ꝓcu.cū ibi
no.ꝑ glo.⁊ doc.ꝑ Hos.⁊ alios in
d.c.ex pte.Guil.i cle.cām.de ele.
in cle.fi.de fo.cōpe.qꝛ nō est ve:
risimile qd ꝓcurator adeo dili:
gēter tractet cām suā sicut ipse:
met faceret si esset p̄sens.ff.d car
bo.edic.l.i.in fi.C.de ꝓcu.l.fi. in
p̄dicto tñ casu quo ad dispositio
nē huius.c.non videt necessaria
restō cū ipso iure nō currat p̄scri
ptio triēnalis legitime impedito
⁊ ꝓtestanti.⁊ idē videt dicenduꝫ
in similib⁹ casib⁹ puta si non po
tuit inuenire ꝓcuratorem ꝓpter
pestē ꝑ ea q̄ le.⁊ not.in.l.q̄situ ff.
de re iud.aut si actor fuisset absēs
cā reipublice q̄ non tenet dimit:
tere ꝓcuratorē i causis nōdū in
choatis ꝑ litis ꝯtes.ff.de leg.l.eū
dē.ff.si q̄s cau.l.ii. cir.p̄n.no. Cy.
in.l.i.C.de res.nul.do.in.d.c. q̄re
lā.alꝰ tñ ꝯ talez currit p̄scriptio
sed dat restō ꝓ tpe absentie.d.l.
sed ⁊ si.de quo ꝑ Inn.⁊ alios in
d.c.ex trāsmissa. vel si ꝓpter au:
steritatē ⁊ potentiā possidentis
bn̄ficiū aut tyrānidem principis
eidē fauētis nō fuit ausus illum
cōuenire.ar.c.statutū.de rescrip.
in.vi.&.ti.i.c.i.§.⁊ ne.ꝟ.si vo.i vt

p̄fecti⁹.C.de anna.except.tpe eñ tyrāni nō currit p̄scriptio.c.ij.cuȝ ibi no.p Pañ. de p̄script.qđ not. Bar.in trac.de tyrā.Bal.in.l.decernimus.C.de sac.san.ec.Domi. in.c.fundamēta. de elec.in.vj.de validitate gestorū tpe tyrānidis ꝙ no.Inn.i.c.ij.de no.ope.nū.ꝙ canonici expulsi p vim a terra p tyrānū nō pdūt possessionē iuris canonicalis: qr violentia est illata psonis que nō impedit actus legitimos:q̄ eñ metu abest retinet oīa iura.ff.ex qui.cau.ma.l.j. Bal in.l.ij.C.de seruit. Bal.i margi.in §.tyrānus qđ no. Jo.an.in no.ꝛ Domi in.c.j.de cle.nō resi.in vj.de exulibus ciuitatis q̄ ppter partialitates[1]nō audēt morari in ecclesijs vel ciuitatibus ꝙ tales in absentia lucrant̄ etiam distributiones quotidianas p .l.iō c.fa.d.c.ij.de arb.cū ibi not.p panor.vis eñ hȝ necessitatē impositā ꝯtriā volūtati.l.j.ff.qđ me.cā. Et puto intelligi hunc text. sine impedimētū acciderit sine culpa actoris siue ex ei⁹ culpa. puta si est excōicatus cum tpe excōicationis nō possit agere nec per se nec p aliū.c. intelleximⁿ. de iudi. iō ñ curret tūc p̄scriptio:nisi fuisset inmora petēdi absolutionem bñ fa.c qr diuersitateȝ.de cō.p̄.c. cū inte r.de excep.c.j.ne se.va.in vj.c.ñ.de elec.no.xvj.q.iij. prima actiōe.Hosti.in.c.s.de p̄scrip. per illud.c.qđ intelligit ibi panor.ꝙ non currit p̄scriptio ꝯ excōicatū nō solum in bonis ecclie sue: sed etiā in iurib⁹ ꝛ reb⁹ pprijs ipsius excōicati.mouet̄ p.d c.qr diuersitatē.qđ loquit̄ de iurib⁹ ptinētibus ipsi⁹ excōicati: ꝛ p rōnē glo.in regula iputari. de re iu.li.vj. naȝ hoc īpedimētū agēdi nō orit̄ immediate ex culpa excōicati.sed ex pena ipsi⁹ excōicationis:iō cū sit impedit⁹ a lege nō dȝ ꝯ eū currere p̄scriptio.l.j.in fin.C.de anna. ex.Cōtra bannitū aut ppter suaȝ culpā curret p̄scriptio ista.cū possit mittere ꝛ ꝯstituere pcuratorē. l.papinian⁹ exuli.ff.de mino.d.l. sȝ ꝛ si.§.aduersus.fa.c.j.q̄ ma.ac. pos.c.platū.q̄ si.sunt legi, qđ not. Inn.in.c.si ð eo q̄ mit.in pos.nisi vbi nō poterat dimittere pcuratorē.vel si dimisit non fuit ausus occupare vel mortu⁹ est.iu𝔵 not. p doc.in di.c.querelā. Jo.an.l ad di.spe.ti.de sentē.p.§.iurta. circa prin.Pañ.i.d.c.cū dilecti.Bald.in l.Iperialis.de pa.ꝯstau. vbi dicit p bānū vel exiliū interrūpi p̄scriptionē.Bar.in.l.ñ.ff.de i inte. res. Sed an ꝯ minorē bñficiatū curret hmōi p̄scriptio triennalis? ꝙ nō.ff.de mino.l. interdū.C.de tē. in inte. res.pe.l.ea q̄.C.in q̄.cau. in Ite.res. nō est ne.l.ñ. vbi nulla p̄scriptio tēporalis p̄sertim legalis currit ꝯ minores.etiā ꝯ pupillum nō currit p̄scriptio.xxx.vl.xl. annorū.l.sicut.C.de p̄scri.xxx.an. ꝛ maxime ꝙ hic agit̄ de dāno vitādo.s.de pditiōe sui bñficij. q̄ ca su nō debem⁹ ita large iterp̄tari hoc capl'm vt ali⁹ lucret̄.ar. in.l. psperit.ff.q̄ ꝛ a q̄.vñ dicit Barto. in.d.l.ñ.ꝛ.l. emilius. ff.de mino. idē in p̄scriptione [2] statutaria vel ꝯsuetudinaria ꝙ nō currat ꝯ minorē vbi agit̄ de dāno vitando: qr vbi agit̄ de diminutione patrimonij:dȝ stricte iterp̄tari statutū ne aliq̄s iniuste dānū incurrat.l.ij.C.de nova.ac.c.cū dilectus.de ꝯsue.no.Bar.l.l. oēs populi.ff.de iusti.ꝛ iu.sic limitat dictū Inn.in.c.ꝯstitutus. de in integ.re.vbi p doc.Salicetus in.d. l.ñ.lȝ Bal.ꝯ ibidē l statutaria. in c.j.§.porro. qua .olim feu.po. all.

1 Metu absens nihil pdit.

2 prescriptio cō suetudiaria an currat ꝯ minorē

in.d.l.cū notissimi.p hen.i.c.bñ- ficio.de i inte. rest.'lz 3. qr in bñ- ficialibus,& aliis spūalib⁹ minor censet maior.c.ex parte. de rest. spo.c.si annū.de iud.in.vj. & cen- sendus est sui iuris

sicut filiusfamilias de quo protestari[a] et illud

in castrēsi peculio

ff.ad macedo.l.ij. Dic q̄ 3 pupil lū ipso iure nō curret ista prescri- ptio triēnalis:si autem sit maior.

3 Protestatio interrūpit prescriptionem.

xiiij.annis:bñ curret ipso iure:sz restituendus est:cum sit lesus et certet de dāno vitando:quo casu fit restitutio etiā re nō integra & aduersus tertiuz.ff.de mino.l.in cause.§.interdū. etiā cum certat de lucro minor restituit re inte- gra.l.q̄ si minor.§. sceuola.ff.eo. et.C.de repu.here.l.fi.fa.no.in.d. c.ex parte.de minore q̄ renuntia- uit expresse bñficio suo q̄ re inte- gra restituendus est. Aduertere

4 Actio qñq3 perpetuatur ad mille annos.

tñ dz iudex an hoc casu minor sit grauiter lesus. quid em̄ si habe- bat plura bñficia & ex vno pōt vi- uere nō videt ex ista prescriptiōe ledi:sed potius exonerari ab ad ministratione.qd si habebat etiā illud dūtaxat. sed attentis circū- stātiis erat sibi magis onerosum q̄ vtile:nō videt fienda restitu- tio q̄ fundat sup graui lesione.c. de in integ. resti.spo. eo.ti.§.qua liter.v.qd si minor. si autē ex pre scriptione hmōi grauiter ledere tur:qr viuebat ex illo bñficio: et simplicitate aut ignorantia qua dam nō inquietauit possessorem triēnalē.certe restituend⁹ est ad agendū 3 illum fauore minoris etatis.nec obstat q̄ ad agenduz & administrādū reputat maior. vide instātiā in ecclesia q̄ lz pos- sit agere & hoc respectu reputet maior:tamē si decipiat restituit vt minor,c.j,&.ij.de in integ.restit.

in.vj.etiam aduersus prescriptio nem:vt satis probatur in cle.'.de in integ.resti. que loquit indistin cte vt aduersus lapsuz temporis restituat ecclesia:ergo etiam ad- uersus pscriptionē que causat ex tēpo ris cursu.& ibi not. ges.pau.& moder.Bar.& Bald.in aut.quas actiones.C.de sac.san- eccle.moder.in.c.auditis.de in inte.resti.Panor.late in.c.j.de p- scrip. Itē in istis spūalibus sub- ueniendū est minorib⁹ quos ec- clesia ptegit.lxxxvij.di.c.j.& sim- plicitati eorū venia est tribuen- da.argu.c.cum vniuersorum.de re.permu.

a ¶Protestari.protestatio enim habet pro petitione.ff.de nau.fe. l.labeo.l.vt pfectius.C. de anna. ex.c.pastoralis.§.fi.de off.or.c.si. de ap.c.j.qd met⁹ cā.c.lotharius xxxj.q.ij.fa.no. per Innoc.in.c.ex trāsmissa.de pscrip. Et no.[3]ca- sum in quo pscriptio interrūpit per ptestationē.ad idem qd not. Barto.in.l.non solum.§.morte.ff. de no.oper.nū.Pau.de cast.csil. cclxxxviij.regulariter contra nisi in dictis casibus.&.c.olim.de cē. vbi Inno. Sed q̄diu durat ista interruptio seu ei⁹ effect⁹ vt qd ad mille annos.lz em̄ de iure ci- uili actio q̄ prius erat tēporalis per litis cstestationē efficiat per- petua.i.duret per.xl.annos.l.fin. C.de prescri.xxx. ann. De iure tñ canonico [4] interrupta prescri- ptione perpetuatur actio etiam vsq3 ad mille annos. vt not.in.c. i.xvj.q.iij.qr presumit lite conte- stata possidēs habere malam fi- dem & de iure suo titubare.C.de acquir.pos.l.nemo. quare nunq̄3 prescribet.c.fi.de prescrip.not.in regula sine possessione. de regu-

iur.in.vj.do. Anto.in.ca.illud de
prescript.puto ꝙ tandiu durat
interruptio ꝗdiu durat effectus
interruptionis. verbigra.ꝑ prote
stationē interumpit hec prescri-
ptio triēnalis:sed nō statim post
factam protestationem incipiet
possessor de nouo ꝑscribere: sed
postꝗ cessauerit impedimentū.
Sicut[1]ꝑ litis cōtestationē in-
terrūpitur ꝑscriptio:non incipiet
tñ pars post litē contestatam sta
tim prescribere:sed postꝗ partes
cessauerūt litigare puta,post per
emptam instantiam:vt.d.l.fi.no.
Panor.in.d.c.illud.fa.gl.in.l. ij.
C.de fruc.⁊ lit.ex.vbi dicit ꝙ per-
empta instātia lapsu tpis posses
sor facit fructus suos :nec tene-
tur ad restitutionem:qꝛ vr̄ bone
fidei.licet ibi Bart.sentiat ꝯ.⁊ vi-
det velle ꝙ ꝑ litis contestationē
iterrūpat ꝑscriptio ⁊ efficiat ma-
le fidei: et ꝙ isti effectus durant
etiam perempta instantia:et con
cernunt ipsam causam nō instan
tiā.alle.glo.in.l.ꝓperandū.C.de
iudi.⁊ ibi Bar. Inn.in.c.causam.
de testi.q̄ dicūt ꝙ ꝑempta instan
tia durat vitium litigiosi.ad hoc
qđ le.⁊ no.in.l.j.⁊ ibi Barto.C.de
ꝑscri.lon.tēpo.vñ ꝗuis ius ciui-
le admittat ꝑscriptionē de nouo
nō tñ simpliciter.sꝫ.xl.anno:ū: vt
d.l.fi.Sed aduerte ꝙ hec ꝓtesta
tio nō hꝫ vim litis contestate:sed
citationis aut executoris missio-
nis. licet eñ ꝑ litis cōtestationē
interrūpat ꝑscriptio de iure ciui
li ⁊ ꝑpetuet vsqꝫ ad.xl. annos. vt
no.in.d.l.fin.tñ interruptio facta
ꝑ citationē vel executoris solam
missionē:licet interrūpat prescri-
ptionē ꝑcedētē nō ꝑpetuat actio
nem vsqꝫ ad xl.annos.vt no. in.l.
cū notissimi in ꝑn.⁊ ibi Barto.C.
de ꝑscr.xxx.an. in.§.pōt.xvj.q. iij.

silr̄ naturalis interruptio non ꝑ-
petuat vsqꝫ ad.xl.annos: vt in.d.
§.pōt.℣.ꝙ si.nā si recuperat pos
sessionem amissam vel supue: it
bona fides vel titulus incipit de
nouo ꝑscribere.qꝛ cessauit cā im
pediens ⁊ supuenit cā cōfirmās
vt no.in simili.in.c.nō firmat.de
re.iur.in.vj.no.doct.in. d.c.illud.
Itē no.casum in quo ꝑ denūtia-
tionē extraiudicialem interrūpi-
tur ꝑscriptio.,sed an hoc sit indi-
stincte vez.no.Panor.in.c.nihil.
in.c.sctōꝝ.in.c.si diligēti.de pre-
scri.in.c.grauis.de resti spo.Itez
no.casum in quo impeditus dꝫ
ꝓtestari de ipedimēto al's nō ex-
cusat: regulariter tñ protestatio
de impedimēto nō est necessaria
⁊ sine ea excusat impedit⁹: lꝫ sit
vtilis ⁊ ad cautelā fieri debeat.l.
si cum ipse.ff.de excu.tu.c.ex insi
nuatione.de ap.vide Barto. in.l.
senat⁹.ff.de off. pre.c.plerūqꝫ. de
rescri.vbi panor. Pet. de ancha.
in.c.cupiētes.§.ꝙ si ꝑ.xx.de elec.
in.vj.Inno.in.c.ex rōne.de ap. ni
si vbi esset impeditus facto iudi
cis tūc ꝓtestari dꝫ vt in appellā-
do vel ꝓsequēdo.c.fi.⁊ ibi docto.
de ap.gl.⁊ domi.i.d.§.ꝙ si. Pau.
de cast.ꝯsi.xxj.Itē vr̄ ꝑ hunc ter.
ꝙ ꝑ ꝓtestationē ⁊ intimationem
ꝓbet impedimētū nec sit necessa
ria alia probatio,ad hoc not.per
Bar.in.l.de pupillo.§.si qs.ff. de
no.ope.nun.Inno in.d.c.ex trans
missa.Pan.in.d.c.plerūqꝫ.Barto.
in.l.ij.§.si qs se iudicio.ff si quis
cau.ꝙ impedimentū[2]regula-
riter ꝓbat per iuramentum habi
ta cōsideratione qualitatis perso
narū.ff.de excu tuto.l.scire opor-
tet.§.sufficit spe.ti.de ap.§. nunc
breuiter.℣.qđ ergo.⁊ ibi Bald. in
addi.glo.iiij.q. v.quisquis. no.l.c.
vltra.de test.in cle.j.de pe. quod

1 prescriptio interrumpit ꝑ litis ꝯtestationem.

2 Impedimentum ꝑ qđ probatur.

verũ quãdo agitur de leui preiudicio.arg.c.statutum.de rescri.in vj. Bald.in.l.qui accusare.C.de eden.Jo.an. & doct.in.c.j.de do. & cõtu.lib.vj.qđ not.s.de cau.c.j. §.& ne.in ver.iu ramentum. qui iuxta[a] cõciliũ viennense[b] intima §.fa.q̃ istud im re[c] teneat[d].: pedimentum sit plene pbandũ.d.c.cupiẽtes.§.q̃ si.l.q̃ cõmeatus.ff.de re mili. vbi impeditus dz pbare impedimẽtum & se perfecisse id qđ intendebat:nisi fuisset ipedit[o].& ibi Bar. & sola protestatio non pbat metum.l.metum.C.qđ metus cau.l. si maior.de transac.

3 Protestatio ante actum qñq̃ p dest.

a ¶ Juxta.i.scõm.j.qua.ho.ca.c.j.C.de ac.emp.l.si traditio.de v. sig.abbate pp̃ie tñ hec dictio est aduerbiũ locale.ff.de dam.infec.l.qui bona.§.si q̃s.de q̃ in.l.decernimus.C.de aqueduc.lib.xj.& ibi Bar.& Bal.in.l.j.C.de episc.& cleri.Oldra.cons.xlix.

4 Actio sup re litigiosa põt cedi.

b ¶ Vienneñ.i cle.causaz.de ele.

c ¶ Jntimare.nisi possessor sciuerit impedimentum: q: intimatio scienti fieri nõ dz:nisi vt sciẽs aliqd faciat.l.Jtem veniunt.§.petitã.& ibi Bart.ff.de pe.here.Bart. in.l.ĩj.§.si.so.ma.in.l. nomen.C.q̃ res pig.ob.pos.vide no.s.de col.c.j.§.statuit.in ver.exhibere.

d ¶ Teneat.qđ si nõ fecerit non audiet post triennium.p cle.cãm.§.pen.& si.de elec.cũ verbum teneatur importet necessitatem.in cle.exiui.§.itẽ ord.de v̈bo.sig. et hoc vbi potuit ptestari & intimare.arguit enim tunc de negligentia.si autem ptestari et intimare nõ potuit: q: incarceratus vel vi detentus erat: audiendus erit.p not.p panor.in.c.cũ.m.de cõsti.ar.c.si iustus de ap.c.j.quod me.cau.quod no.Bal.in.l.si repetendi.C.de con.ob tur.cau. q̃ ptestatio[5] precedens actum operatur quando protestans non poterat protestari ex iusto metu in presentia partis,& no.q̃ ptestatio in timãda est parti:q: hic quodã ¶ Vis autem hoc[e] modo tãgit partem que gaudet beneficio triẽ nij.vnde dicũt doc. in.d.c.cum.m.q̃ quando ptestatio fit sup dependentibus a consensu duoruz:ptestantis scilicet & alterius nõ possum protestari in preiudiciũ alterius sine eius consensu.c.si.de cõ. ap.c.cumanas.de elec.qđ no. Jnno.in.c.presentiuz. de testi. lib.vj.nisi fieret ex iusta causa p vnũ.Bar.in.l.non solum. §.morte.ff.de no.ope.nun.secus si fit protestatio super dependentibus a mera facultate protestantis.l.p seruũ.ff.de vsu & ha.q̃ casu non est necessario intimanda parti aduerse cuius pñtia non reqrit. & cãm nõ reqrit. Bart.in.l.qui in aliena.§.celsus.ff.de acq̃.heredi.

e ¶ Hoc casu,scilicet quo ad interrumpendã istam prescriptionem triẽnalez & ad reddendum q̃tum ad hoc beneficium litigiosuz.:alias aũt per solã conuentionẽ in actione reali efficit res litigiosa.i aut. litigiosa.C.de liti.in aut.eo.tit.§. oẽm.colla.viij.Bar.l.l.j.C.cõi di. & in actione mixta vniuersali.l. diu[o].ff.ð peti.here.l. alienatiões. fa.her.respectu:tñ actiõis reqrit litis ɔtestatio.no.Joã.an.in.c.si. vt lit.pẽ. vbi dicit q̃ licet ipa res non possit vendi post conuentionem:ipsa[4]tamẽ actio p quam mouetur questio poterit cedi ante litis cõtestationẽ quod placet Hen.& Panor.in.eo.ecclia.j.vt li. pen.q: aut.s.alle.solum facit mẽtionẽ de re de cuius dñio qõ mo

uetur: non autẽ de actiõe q̃ cõpe-
tit ad ipsam rem. respectu ergo
actionis stabimus iuri antiquo
l.ij.⁊ fi.C.de liti. si vero actio mi-
xta est pticularis: vt cõi. diuidun
do: tũc tã res ĩp̃
actio efficit liti-
giosa p litis con
testationẽ.d.l.i.
C.cõi diui. not.

casu quo ad futuras controuer-
sias [a] intelligatur si ad execu-
tionem citationis [b] iurisque [c] sui in

in.d.l.alienatiões. si aũt agit ꝯfes
soria vel negatoria q̃ ꝯpetũt pro
iuribus incorporalibus: tũc aut
actor dicit se ius hr̃e: puta agit
ad p̃hendam quã alius tꝫ quam
dicit suã esse vl' ius habere in ea:
⁊ tũc res efficit litigiosa: q: lꝫ in-
corpalia nõ sint in bõis nostris/
sunt tñ in q̃si bonis. secus si dicit
sibi aliqđ ius deberi: q: tũc cũ nõ
ꝯtẽdat de dñio vel quasi nõ effici
tur ipa res seu ipm ius litigiosũ
vt. Inno. in.c.cũ.m.đ ꝯsti. Simi
liter [1] si agit actiõe psonali: ipa
res nũq̃ efficit litigiosa. no. Inn.
in.d.c.cũ.m.in.c.dilecta.đ excep.
vbi dicit ꝙ motio litis psonalis
nõ facit rẽ litigiosam: ⁊ licet p eã
agat ad rẽ: nihilominus nõ impe
dit alienatio p litis pendẽtiam:
q: non efficitur res litigiosa ex q̃
nõ cõtẽditur đ dominio ipsius. ⁊
videt text. in.d.c.aut. de liti. post
prin. no. Jo.an. in.d.c.fi. Henri. ⁊
Panor. in.d.c.ecclesia. Barto. in
l.ij.C. de liti. lꝫ aliter distinguat
in.l.j.ff. eod. titu. Bald. in.d. aut.
actio tamen efficit litigiosa, per
litis cõtestationẽ: vt.d.l.ij. quan-
do autẽ agitur hypothecaria vt
quia dicit actor rem sibi obliga-
tam esse: tũc cum non agatur de
dominio vel quasi res non efficit
litigiosa vnde potest vendi cum
onere: vt i.d.aut. de liti. post p̃n.
sed ipsa actio efficit litigiosa per
litis cõtestationẽ ꝫ vt ergo de iure
antiquo.d.l.ij.⁊ fi. de liti.

a ❡ Cõtrouersias. q̃ dicunt ante
litẽ cõtestatã ff. de peti. her. l. sꝫ ⁊
si.§. si an. Bar. i.l. diu⁹. ff.e. ti. ⁊ est
iuris vel facti. ff. de acq. pos. l. clã
possidere. l. lu-
cius.§. tres. vbi
glo. ⁊ Bar. ff. ad
treb. Bart. in.l.
amplius. rez ra-
ha. ⁊ põt esse sine lite ⁊ causa. no.
in.c. vt circa. de elec. li. vj. Bal. in
l. causas. C. de transact. vbi dicit
ꝙ lis incipit añ litẽ cõtestatã. vt
hic: ⁊ causa post. l. litis. ⁊ ibi Bar.
ff. de vb. sig. litis tñ appellatione
venit tota instãtia. no. i.l. postq̃.
C. de pac. vbi doc. [2] lꝫ g̃ sola ci-
tatio ppetuet iurisdictionẽ s̃ꝫ ca-
no. put le. ⁊ no. p Jo. an. in.c. fi. de
offi. le. Bal. in.l. fi. C. de p̃scri. xxx.
an. hoc tñ casu. nõ sufficit nisi fue
rit legitime executata: et relatio
nũtij accedat. ad hoc. l. j.§. itẽ cũ
de edicto. ff. que sen. si. ap. res. cle.
cum lite. pri. alleg. cle. causaꝫ. de
elec. cle. j. de renũ. de foro cõpe.
cle. q̃uis. Pau. de cast. cõsi. xlviij.
b ❡ Citatiõis. i. ꝯmissionis [3] de
citãdo a iudice decrete sine q̃ cita
tio fctã a nuntio non valeret: nec
verbalis nec realis. l. nemineꝫ. ⁊
ibi Bar. C. de exhi. re. nisi in casi-
bus a iure pmissis. Panor. in.c. j.
de iudi. in.c. cũ sit romana. de ap.
in.c. proposuisti. de fo. ꝯpe. in.c. di
lecti. de ma. ⁊ obe. in.c. put. đ do.
⁊ ꝯtu. p doc. i.c. q̃m contra. de p.
Ange. in trac de cri. in vbi. citent.
nisi cõsuetudo sit in contrarium.
Bal. in.l. si q̃s. C. de testi. l.l. cũ cle
ricus. C. de epi. ⁊ cle. Jmo. in.c. cũ
parti. de appella. que obseruatur
in nuntio publico.
❡ Jurisq̃. s. tituli. ⁊. s. ibi rõne iu
ris. ff. si ser. vẽ. l. si q̃s diuturno. de
cõcel. pbẽ. cũ nris. ⁊ de varia si-

1 Actione psonali agẽs nõ facit rẽ litigiosam.

2 Citatio perpetuat iurisdictionẽ.

3 Citatio non fit per nũtiuꝫ sine cõmissione.

gnificatiõe huius dictionis not.
Jo.mo.in.c.cupientes.de elec.in
vj.Jo.an.in ru.d vb.sig.e.li.i no.
a ¶ Judicio cõpetẽti sicut citatio
facta a nõ cõpetẽti iudice nõ facit
litẽ pendere cle.

tionibus litis demũ erit observa
tio ipsorũ post allegatiões/ pductiones/ & conclusionem in causa
postq̃ partes nõ audiunt ad al-
legandum & pducendum.c.cum
dilectus.de fid.

cuz lite.vt ll.pẽ. iudicio^a exhibitionem^b ac termi instru.ca.pasto-
nec pscriptionẽ norum^c omniuz observationem ralis.d cau.pos.
& proprie.secun-

4 Exhibere. qd est. interrumpit.l.si
pater.C.ne desta.dfun.no.i.c. vt
debit^9.de ap.vbi doc.in.c.ex tua
rũ de pui.Arch.vj.q.iij.§.pec.de
pscri.Spe.tit.de litis con.§.effe-
ctus.no.in.c.illud.de prescri. vbi
Panor.Bal.in.l.celsus.ff.de vsu-
5 Tituli qñ sunt exhibẽdi. ca.glo.& Barto.in.l.accusaturus.
de adulte.Oldra.cõsi.cc liiij.Bald.
plene i addi.spe.de cita.ver.not.
q in criminali nisi qd cõpetẽtis
iudicis copia haberi nõ potest.l.
vt perfectius.C.de anna.ex.Ang.
in.l.si vacãtia.C.de bo.vac.li.x. et
9 Bñficiuz fit litigiosum tribus cõcurrentibus. de effectib^9 citationis late Ber-
tha.i repto.in v.citatiõis effect^9.
b ¶ Exhibitionem.id est ostensio
nem & iuris copie partis datio-
nez:[4] nã exhibere est ipsi^9 rei
apprehẽdẽde copiã facere.ff.ad
exhi.l.j.de vb.sig.l.pl^9.& l.fi.& le
gende.ff.queãdmo.testa.ape.l.ij.
§.inspectio.& describẽde.ff.ad.l.
fal.l.pe.§.fi.c. accepim^9.c.cõtingit
de fi.instru.[5] Et ista exhibitio
titulorũ d stilo castelleti parisieñ.
fit in pncipio pcessus añ litẽ con
testatã.in aliis autẽ curiis nõ fit
necessario:nisi post litẽ cõtestatã
7 Prescriptio interrupitur numquid prosit aliis. & tpe pductiõis. caueãt igit qui
pscripitionem istã triẽnalẽ volue-
rint interrũpere q semp in exor-
dio litis sua iura parti aduerse
in iudicio exhibeãt:nec expectẽt
tps pductionis ad quam multis
dilationib^9 intermediis pueniĩ.
c ¶ Terminorũ.obscura litera &
egeret declaratiõe. si em intelli-
gatur de omnib^9 terminis.i.dila-

dum hũc intellectum lis nõ dice
retur hoc casu donec q̃uisset in cã
conclusum:qd durũ esset dicere:
ideo melius intelligẽdus est hic
tex.de observatione terminoruz
i.dilationum q̃ solẽt dari vsq ad
cõtestationẽ litis:nulla em inue-
nitur in iure pscriptio tam fauo-
rabilis: q̃ saltim per litis cõtesta
tionẽ nõ interrumpaĩ saltem in
effectu.l.more.C. de rei vẽ.l. pe-
nult.ne de sta.d.cũ not.in. c.illo.
de prescri.No.[6]ergo ad hoc q
hic dicaĩ beneficiũ litigiosuz tria
requiri. primo q emanauerit ci-
tatio executata. Scdo q titulus
agẽtis fuerit in iudicio cõpeten-
ti parti aduerse exhibitus. Ter-
tio q oẽs dilatiões ordinarie iu-
ris vel stili que dantur ad litem
contestãdam sint elapse ante fi-
nem triennij.[7] Querit an mo-
tio litis scdm hunc tex. prosit oi-
bus:puta moui litem cõtra te pos
sidẽtẽ certũ beneficiũ:& sic inter-
rumpitur pscriptio triẽnalis: an
operabiĩ suũ effectũ etiã quo ad
alios: vt possint agere contra te
post lapsum triẽnij?dic q nõ:sed
solum prodest agenti sicut inter
ruptio ciuilis solũ prodest actuz
exercẽti qua restringaĩ actus ad
certã psonam.ad hoc.l.inter qua
tuor.ff.de diuer.& tẽp. pscri. no.
in.l.cũ notissimi.C.de pscrip.xxx.
an.in.§.põt.xvj.q. iij. not.in. d.l.
more.vbi doc.Bar in.l. naturali
ter.ff.de vsuca.Bald.in.l.ij.C. de

seruí.do.Anto.in.d.c.illud. de p̄scrip.nisi interruptio fiat ab vno ex correis credendi:tūc prodest alteri.l.fi.⁊ ibi glo. Bal.⁊ Ange.C. de du.re.sed quo ad primū dubitat Pan.in.d.c.illō.

de iure canonico te processum fuerit. ¶ Ord i pōt iste negligēs excipere de iure p aliū mota:ex quo hec exceptio nō fundat intētionē opponētis.l.fi.C.de rei vend.⁊ quo ad istū liberas edes hꝫ.l.loci corp⁹ .§.cōpetit.ff. quēad ser.amit. nec litigiū afficit bñficiū.l.j.⁊ ibi glo. ⁊ Bart.ff.de liti.vbi pꝫ q vitiū litigiosi est personale nō reale.no. in.l.vitia.C.de acqui.pos.l.j.⁊ ibi Bart.de prescrip. long. tēpo. Ange in aut.de litig.§.j.col.viij. per Bald.in.l.fin.C.eod.titu.

nendo q p cōtestationē litis efficiatur narrū [a] autem inquirant [b] malefidei possessor:⁊ qd durat vitium litigiosi pempta instātia: interrumpit ergo quo ad omnes: qꝛ sine bona ɔsciētia nūq̄ currit p̄scriptio.c.fi.de p̄scrip. vñ dicit Bal.in.d.l.ij.de seruí.q de iure canonico ois p̄scriptio interrūpit p solā citationē:qꝛ causat malam fidē.Oldr.consi.clxxvj.Ang. de are.insti.de ac.§.eque. sed tenendo aliā opi.q p litis cōtestationē nō inducitur vera mala fidēs/sed p̄sumpta tm̄ vel ficta. vt no.in.l.nemo.C.de acqui. pol.p̄t p̄dicta opinio sustentari.nā possid ē̄o rē ⁊ credēs firmiter eam suā nō mouet firmiter ad credendū ɔ̄rium ex hoc q alius fecit sibi q̄stionem:alꝫ de facili daretur materia impediēdi ppetuo cursuȝ p̄scriptionis:nam nō haberet nisi litem cōtestari.cpi.tñ p̄mā indistincte tꝫ Pet.de ancha in.c.j.de p̄scrip.in.vj.q nō solū de iure ciuili:ſꝫ etiā de iure canonico ille q hꝫ malā fidē quo adunū ⁊ bonā fidē quo ad aliū:pōt p̄scribere cōtra illum ɔ̄ quē hꝫ bonam fidē.al le.p casu.l.q balneum.ff. q po.in pig ha.ad hoc.l.aut q aliter.§.si qs duȝ putat.ff.qd vi aut clam.⁊ ibi/Bart. Aduerte q prescriptio hmōi triēnalis est q̄si mere odiosa:non em̄ est introducta in fauorem possidētiū bñficia: qꝛ nō possunt illa p̄scribere q̄ ad se ex natura rei īprescriptibilis: vt dictū est.s.§.j.sed odiū negligētiū suū p̄seq̄:iō interruptio facta per vnū nō p̄dest aliis negligētibus nec ob.hoc.c.i p̄nc.i hoc q dicit q p̄ ossidere dꝫ sine lite: qꝛ quo ad negligentem possedit sine lite vt hic satꝫ colligit:nec

a ¶ Ordinarū. q̄cūq ēt īferiores ep̄is habētes iurisdictionē et potestatē istituēdi:⁊ destituēdi.Irrij. di.si i plebib⁹.c. sup eo.ꝺ of.dele. ipsi em̄ sunt ordinarij.c.cū ad ecclesiarū.de off.or.c.ordinarij.co.ti. in.vj.⁊ ibi doc.Archi.in.c.ꝺ.de re scri.eo.li.in.c.lꝫ canon. ꝺ elec.eo. li.Jo.an.in cle.j.de iur.pa.in cle. j.de vi.⁊ hone. cleri.ad hoc.s.de colla.§. item q omnia.aliquādo hoc nomen ordinarius restringitur ad ep̄m.in extra.Jo.xxij.execrabilis.§.ceterum.

b ¶ Inq̄rāt.ex officio suo.c.sicut. de accu.c.graue.de p̄b.c.ordinarij.de of.ord.in.vj.s.de elec.c.j.§. facta.c.j.vt eccle.be. cū no. p Archi.in.c.nō est.de cōsue in.vj. [1] Sed an inquirendo possit cogere possessorem beneficiū vt ostendat ei suū titulū.dixi aliqnd.s.§. j.verum qꝛ ista materia est quotidiana colligēdo dicta doc.ibidem alleg. si queratur an beneficiatus teneat docere de suo titulo. distingue:aut beneficiatus agit

f Bñficiatus. an teneatur docere de titulo.

pro iuribus sui beneficij: aut agit pro ipso beneficio. si agat ꝓ iuribus bñficij: tūc aut nō est in possessione beneficij aut sic. sed de recēti: aut hʒ antiquā possessionē. Primo casu tenetᷣ plene probare titulū sue potestatis qꝛ nō hʒ presumptionē pro se. nā q̄ agunt nomine alieno debēt docere ātēq̄
2 admittantᷣ se legitime ordinatos vt procurator. ff. de ꝓcura. l. j. tutor ꝛ curator. C. de tu. qui nō satis. l. fin. arbit. tut. l. veteris. sindicus actor ꝛ similes. ff. qḋ cuiusq̄ vni. l. nulli etiā interest illoꝝ qui cōuenientur: qꝛ alias si nō esset p̄latus non liberarentᷣ sibi soluendo xvj. q. vj. si quis. ff. de condi. inde. l. si vrbana. l. qui hoiem. §. si nullo. ff. de sol. nā gesta ꝑ eū q̄ se gerebat vt p̄latꝰ: ꝛ nō erat si nō erat
3 in possessiōe dignitatis nō valēt. ar. c. ꝯsultatiōibꝰ. de iur. pa. nec in tali casu cōis error sufficit ad hoc qḋ no. in. c. cū dilectꝰ. de reli. do. Inno. in. c. ij. de in inte. rest. Bar. in. l. barbarius. ff. de offi. pre. Panor in. c. dudū. ij. de ele. nō tenetᷣ tñ ita plene ꝓbare sicut si de bñficio agere principalr̄. ad hoc qḋ no. Inno. in. c. veniens. de vb. sig. in. vj. in. c. in literis. de resti. spol. vbi doct. Scḋo casu etiā tenetᷣ ꝓbare: qꝛ est presumptio ꝯ eum ex recenti possessiōe maxime si mouetur sibi ꝯtrouersia. Spec. tit. de actio. §. j. ver. itē ꝯtra p̄latum. glo. ꝛ doc. in. l. ij. C. de eo qui pro tu. Bal. in. l. ij. C. de serui. sed nō ꝓbabit ita plene sicut in precedenti casu. ad hoc quod not. Ioā. and. in regula non licet. de regul. iur. in. vj. in mercu. ꝛ hoc casu cū dubitatur de prelatura admittetur cum cautione de rato. l. j. C. de procu. Ang. in. l. tutores. C. de admi. tu. Tertio casu sufficit proba

Prelati putati ni gesta valent.

Titulū p̄decessorꝫ nō est necesse ꝓbare.

re possessionē ꝛ cōmunem reputationē. ar. d. l. barbariꝰ. spe. ti. de pro. §. j. ver. qualiter autem. ꝛ qꝛ nemo cogitur probare titulum sue possessionis. l. cogi. de pet. here. ij. q. v. in prin. no. Inno. ꝛ Ioā. and. in. c. quia cunctis. de cōces. p̄ben. in. vj. de ro. deci. iiij. Innoc. ꝛ Compo. in. c. nihil. de elec. Bald. in. d. l. ij. de serui. in addi. Spe. de arbit. ver. sed quid si cōpromittitᷣ causa diuisionis. Ang. in. l. q̄ aliena. ff. de acqui. here. Panor. in. c. cum super. de cau. pol. ꝛ proprie. [2] nam gesta per talem p̄latum valent: licet postea pronuntietur non p̄latus concurrente cōmuni errore: ꝛ auctoritate superioris ꝑ d. l. barbariꝰ. vbi bart. ꝛ doct. vbi. s. Panor. in. c. dilecta. de except. viij. q. iiij. nōne. d. c. ꝯsultationibꝰ. l. si tutor. ꝛ ibi Bald. post glo. C. in q̄. cau. in integ. resti. nō est neces. scḋo casu principali cum agit p̄ncipaliter ꝓ beneficio: tūc aut agit petitorio ꝛ tenetur docere de suo titulo. l. actor. C. de pro. d. c. j. vt eccle. be. not. Inno. ꝛ Hen. in. c. illū. de presum. Itē si petit suā possessionē ratam haberi aut suā institutionē canōicā decerni. c. ex insinuatione. de ꝓcu. vt ibi not. Inn. ꝛ in. c. j. de ꝯfir. vti. casus est in. l. matrē. C. de ꝓ. s̄m vnum intellectum: q̄ illa mulier de qua loquitur cōueniebatᷣ: sʒ petebat se pronūtiari liberā. Idē si petat suam electionē ꝯfirmari. no. Inn. in. d. c. ex insinuatione [3] de titulo aūt sui p̄decessoris non hʒ necessario docere. de ro. deci. cxij. vbi dicunt q̄ agēs pro bñficio ꝑmutato non habet necesse ꝓbare secum ꝑmutantē ius habuisse in bñficio: sed sufficit ꝓbare illum habitū ꝛ reputatum pro tali ꝛ fuisse in possessione pacifica illius beneficij. pro

quo facit qđ .J. dicetur.no.Panor. in.c.cum venerabilis.de excep.si aũt actor deficit in pbãdo abso͡lue nedũ reus: qꝛ actore nõ pbãte ⁊c.d.l.actor.cũ si. Et dicũt doc. in.c.mandatũ.de rescri.ꝙ si reus etiã in bñficialibus cõfitetur defectũ iuris sui: actor deficit in probando: absoluetur reus dũtaxat ab impetitione sua: ⁊ ꝯ eum non pnũtiabitur q̃ nihil petijt: qꝛ inferior citra papã non hꝫ ptãtem vltra vires libelli: ⁊ pronuntiatio debet esse ſm petitionẽ. ff.cõi diui.l.vt fundus.l.fi.C.de fideicommissa.lib.c.lꝫ.de simo.not.Archi. c.vi.cõtra morẽ.in.c.fi. de iureiu. lib.vj. Henric.in.c.ad audientiã. de offi.vica.hec vera qñ reus stat in lmeris terminis defensiõis: secus si petat pnuntiari suã institutionẽ canonicam sicut ⁊ actor: tũc eñ si cõstiterit iudici de nullitate vtriusꝗ institutionis ⁊ actoris ⁊ rei nõ debet iudex vtrũ. p simul absoluere ab impetitiõe alterius et dimitere possessorem in possessiõe: sꝫ dꝫ pnũtiare vtranꝗ institutionẽ inualidam ⁊ exclude re vtrũꝗ a bñficio.sic põt intelligi.c.cũ super.de cau.pos.⁊ ppñe. vbi pnuntiatuꝫ fuit contra reuꝫ qui nõ steterat in meris terminis defensiõis: nisi fuisset facta semiplena pbatio p alterũ vel vtrũꝗ: qꝛ tũc sufficeret absoluere vtrũꝗ ab impetitione alterius seu reuꝫ ab instantia actoris si vnꝰ erat reꝰ alter actor: nec remouere possessorẽ possessorẽ de bñficio: ⁊ hoc qñ alter possidet.de ro.deci.xv.clxiij. Si vero neuter possidet: ⁊ vterꝗ petit sibi adiudicari bñficium, et vterꝗ seu alter semiplene pbat altero plene nõ pbante: nõ est p aliquo iudicandũ ex quo dubie ⁊ non plene probatur: nec est locꝰ dilationi iuramẽti ex quo agitur de titulo bñficij: de quo in.c.mulieri.⁊.c.fi.de iureiu.de p.in presentia.⁊ de hoc vltimo per Joã. and.in.c.eum qui. de eo qui mit. in pos.in.vj.in not.Henric.in.d.c. mulieri.Panor.in.d.c.cuꝫ super. aut agit possessorio: tunc aut agit possessorio adipiscẽde et debet pbare titulũ sicut in casu precedẽ. nõ plene: sꝫ prima facie validum. arg.C.de edic.d.adri.tol.l.ij.⁊ fi. ⁊ contra agentẽ hmõi admittitur exceptio defectꝰ ppñetatis si pbatiões offerantur incõtinenti.l. iij.§.ibidẽ.ff.ad exhibẽ.no .in.c.j.⁊ c.literas.de restit.spo.Hosti.in.c. ad vltimum. de cau.pos.⁊ ppñe. do.An.⁊ Panor.in.d.c. in literis. de resti.spo.[1]et in bñficialibus obstat exceptio criminis cũ infamia.de quo legitur ⁊ not.in.c.accedẽs.de accus.in.c.cum olim.de cau.pos.⁊ ppñe. aut agit possessorio recuperande.⁊ in hoc doct. nostri se in varias sniãs diuiserunt: sed Panor.reducebat hanc materiaꝫ ad quatuor opi. vt ipse not.late in.d.c.in literis.vbi finaliter tenet opi.Juno.et Car.in.c. ex parte.de restit.spo. ꝙ sufficiat pbare nudaꝫ possessionẽ: nec est necesse colorare possessionẽ ad instantiã rei vel iudicis. mouetur p tex.illius.c.in literis qui ſm eã hoc expresse vult: dum mandat prius inquiri de violenta electione ꝙ de canonica institutione: et nihil dicit de iustificatiõe possessionis.igitur manifeste pꝫ ꝙ non tenetur colorare possessionẽ.arg. c.ad audientiã.de deci.quinimo ſm eũ ille textus videtur innuere oppositũ dũ l.finꝫ dicit.est ante oĩa restituendus: alĩa eñ parũ valeret argumentuꝫ illius litere cuius sensus est: vt ipse dicit ibi.

Exceptio criminis obstat in bñficialibꝰ

quia si pdo restituendus est for-tius ille de cuius possessione con stat:l3 nō de titulo.ad idē.c.itē cū quis.c.cōquerente.de.restit.spol. vbi spoliat9 p iudice3 non suato iuris ordine restituend9 est:a for tiori ergo d3 restitui si fuerit spo liatus.p priuatū. dicebat etiā il-lud manifeste pb:ri p clem j.de cau.pos.7 pprie. vbi dicit text. q pōt suspēso petitorio pcedi.ergo fm eū sequitur q nō;debet;alidd pbare de titulo:qz si tenetur pro bare vel iustificare possessionem ex titulo nō est verū dicere q pro cedatur in solo possessorio: et in possessorio sufficit probare,solam possessionē 7 deiectionē.c.consul-tationibus.de offi.deleg.c.cām.q fil.sunt legi.7 multis aliis argu-mentis nititur fundare hāc opi. Sed alia est opi. cōmunior [2] q petens restōne3 bñficiū non tene tur pbare titulum:sed colorē titu li.hanc opi. t3 Jo. and.in.d.cle.j. de cau.pos.7 pprie.7 apertius in addi.spec.eo.ti.sup rub. vbi dicit q vbi nō cōstat petentē nō habe-re ius audit:s3 b3.iustificare pos-sessionem ex titulo: et hoc tenuit Bertr.i.d.cle de ro.decis.cclxxix. cclx.j.vbi dicūt sufficere ad colorā dam possessionē eā fuisse habitā superiorisauctoritate.tenuit Pau. in.d.cle.de ro.decisi.cxcij. q spo-liatus obtinet restōnem si pbet institutionem: l3 nō presentatio-nem.do.Anto.in.d.c. in lris. vbi dicit q ex quo nō apparet auctoritas superioris est euidēter iniust9 possessor cui nō cōpetit possesso-rium:nisi forte superior aliquē actū expressum fecisset p quem illum approbasset.argu.c.ex ore.de his que fiunt a ma.parte cap.de pbē. c.dilecto.vel nisi antiquissima sit possessio:qz eoipso ex hoc colora-tur.ad hoc qd not.Jnn.in.c.ij.de in integ.restitu.7.j.Item fm do. Ant.sufficit pbare titulū prima facie validum.7 dicūt de ro.deci sio.cccxij.7 cccexxv.q p cōfessio-nem aduersarij titulū cōfitentis est satis iustificata possessio ad fi nem cōsequēde restitutionis.nec ob.fm do.Ant. si dicatur q pos-sessor nō tenetur ostendere titu-lum sue possessionis.d.l.cogi.glo. in.c.licet.de pro. qz illud verum qñ possessor nō h3 ꝯ se psumptio nem:vel qñ nō est euidēter iniu-sta absq coloratiōe/7 res est pa riter possidibilis:secus qñ certo modo possidetur vt in casu bene-ficiali.nam adiacquisitionem pos sessiōis bñficij respectu tituli est necessarium q interueniat scien-tia 7 patientia eius a quo depen det ptās trāsferendi possessionē qz hec est impropria possessio q nō potest haberi nisi p patientiā illius ad quē spectat ius transfe-rendi:vt not.in.c.cū eccl͂ia. de cā pos.de off or. cōquerente. alle.d. Anto.vbi s.l.iij §.dare.ff.de vsu fruc.l.quoties.ff.de ser. ad hoc.c. vt nostrū.d of.archi.7 hec vltima opi.pluspl3 cuidam doc.in repe. d.c.item cū qs. et eam pbat hoc modo:restō non est fiēda cū pec-cato.c.lras.de resti.spo.c.gaude-mus.de diuor.glo.in.c.j.vt lit.nō cōtest.in.c.de benedicto.xxij.q.j. sed [3] retinēs bñficiū sine titulo peccat.c.dudū.ij.de ele.etiā mor-taliter:vt colligit op. ex.c. nemo. c.nullus.xi.q.iij.iūcto.d.c. dudū. no s.§.j.ergo videt q pbādo nu dam possessionē nō sit fiēda resti tutio vt not.iij.q.j. in sum. Scdo vbicūq aliqua pacificant a iure dispositū in vno extendit ad reli quū.c.d multa.de pbē.cū ibi not. in fi.c.a multis.de eta.7 qual.c.s

2 Bñsi-cij resti tutio-nes pe tēs an teneat titulū pbare.

3 Bñsi-cium si ne titu lo te-nens morta-lit pec-cat.

postq̃. iunc. glo. de elec. in. vi. sed in matrimonio carnali petēs restitutionē tenetur ꝓbare matrimoniū primo aspectu validum: nec suffi. it ꝓbare solā possessionem c. ex trāsmissa. ca. ex parte. d. c. lras. de resti. spo. ergo ⁊ idem ⁊ in matrimonio spirituali: cu; ista duo parificentur in iure. ca. ij. de transla. p̄la. ca. q̄m frequēter. vt lit. nō cōtest. Tertio bñficiū possessio respectu tituli non datur sine canonica institutione: vt voluit Bertran. in. d. cle. j. de cau. pos. et ꝓprie. ⁊ dicit sic fuisse obtentū in palatio apl̄ico. alleg. c. j. de regu. iur. in. vi. c. ex freqnētib⁹. de insti. eū sequitur do. Ant. in. d. c. in litteris. Jo. and. in addi. Spec. super rub. de resti spo. ad hoc glos. in. c. cum nostis. de ꝯces. p̄ben. Probatur ratione. Nam bñficiū respectu ꝓprietatis non datur sine canonica institutione: vt. d. c. j. d. ca. ex frequētibus. c. ex parte ade. de testi. s; possessio dr̄ ꝯnexa ꝓprietati. c. j. de cau. pos. ⁊ ꝓprie. c. j. ꝺ sequest. no. glo. ⁊ doc. in. c. fi. ꝺ iudi. g̃ sicut respectu tituli nō pōt obtineri sine canonica institutiōe: ita et respectu possessionis: cū de annexis idē sit iudiciū. ca. q̄to. de iudi. cū si. Sequit̄ ergo ꝙ ad obtinēdum restitutionem debet ꝓbare modū ꝑ quē transfertur ipsa possessio: vt no. d. Ant. in. d. ca. ex parte. ⁊ sic non sufficit ꝓbare nudā possessionē. [1] Nā sicut non sufficit solus animus ad obtinendu; beneficiū respectu tituli: vt. d. ca. ex frequētib⁹. sic eodem modo respectu possessionis cū ista sint cōnexa. vt dictū est. ⁊ facit verbum obtineri in illa regula. j. de regu. iur. in. vi. qđ refertur nō solu; ad ꝓprietatē: sed etiam ad possessionem. ad hoc glo. in ꝟ. obtinuit. in c. disciplina. xlv. di. facit glo. in ca. capitulū. de rescrip. voluit Guil. in cle. ij. de vi. ⁊ ho. cle. in ver. obtinens [2] vbi dicit ꝙ qui habet solum titulū bñficij sine possessione non dr̄ obtinere bñficiū: qđ est bene not. q: multū facit ꝑ ista parte. Itē oīa iura loquentia de possessione habita sine institutione canonica vtuntur verbo occupata ⁊c. vt p; in. d. ca. ex frequētib⁹. Nā aliud est possessionē hr̄e ⁊ eā occupatā detinere: vt op. p̄o. in. c. 15. de p̄o. Quarto retinēs beneficiū sine titulo ⁊ nō solū detinet cū p̄iudicio ipsi⁹ occupātis: sed etiā parochianoꝝ: ⁊ sic vertitur p̄iudiciu; publicū. ad hoc. d. c. dudū. c. placuit. de pe. di. vi. c. cis. de pe. ⁊ remis. sed vbi timetur de p̄iudicio priuato nō est fienda restitutio: vt in m̄rimonio. d. c. ex trāsmissa. d. c. lras. no. in. c. j. vt lit. nō cōtest. multo min⁹ est faciēda vbi timetur de p̄iudicio publico. arg. c. cū in cunctis. de elec. ⁊ publica vtilitas p̄fertur p̄uate. ca. bone. j. de post p̄la. Quinto hoc remediū restitutoriū dicitur esse introductū in odium spoliātis. c. fi. de ordi. cog. ⁊ ibi plene per Panor. p; in. d. cle. j. de cau. pos. sed ius penale est stricte īterpretādū. ca. statutū. de elec. in. vi. de pe. dist. j. pene. c. in nostra. de iniur. cum si. cū ergo iura dicant spoliatum debere ꝓbare possessionē. d. c. cōsultationi b⁹. intelligēdū est de legitima: nō autē de occupata possessione. ar. c. solicite. de resti. spo. c. cum sup. de cau. pos. et ꝓ. Sexto factū contra ius est nullū. c. ij. de testi. in regula q̃ cōtra iuē. de re. iur. in. vi. ad hoc ca. debitores. de iureiu. vbi si quis promisit soluere vsuras ꝓmittens non obligat̄ ex tali promissione. ⁊ docto. alle.

1 Bñficiū possessio obtineri nō pōt solo aīo.

2 Beneficiū nō obtiet q̄ titulū sine possessione habet.

gnant ratione ibi:qz cũ vsure sint
phibite a iure.de v u. p totũ [3]
talis pmissio facta contra.l. non
obligat pmittẽtẽ. plus dicit ille
tex.q etiã naturaliter nõ obliga-
tur vbi al's obligaret.c.ij.de pac.
sed ius phibet aliquẽ intrare be
neficiũ ppria auctoritate.ca. ad-
monet.de renun.c.fi.de cle.pere.
3 Usuras promittẽs nõ obligatur.
not.Archi.in.d.ca.eum q.ergo ta
lis exceptio concernẽs nullitatẽ
ipso facto admittenda est. iuxta
no.per Inno.in.c inter dilectos.
de exces.pla.d.Ant.in.c.accedẽs.
de accu. Septimo vbi est psum-
ptio ꝯ petentem restitutionez de
occupatione nõ sufficit solũ pro-
bare possessionem:sz de titulo est
necessariũ pbare:puta qz ius cõ-
mune facit ꝯ petentem restitu-
tionem:vt doct.cõiter tenẽt in. c.
cõstitut'.de fil.psb.p qd.c. iuncto
c.qm.eo.tit.dicũt doct.in.d.ca.in
literis.q exceptio defect' pprie-
tatis notoria admittit in istis be
neficialib'.ꝯ petẽtez restitutionẽ
de ro.deci.xvj.siue fundet inten-
tionẽ excipiẽtis:siue nõ: qz nõ dz
fieri restitutio cum pctõ.d.c.lr̃as.
do.Anto.in.c.bone.de ap. vbi di
4 Possessio i bñficialibus nõ acquirit solo aio.
cit q agẽti ad reuocationẽ atten-
tatorũ/appellatiõe pendẽte ob-
stat exceptio dñij deficientis.Do
mi.in.c.ad decimas.de resti.spo.
in.vj.Idem qñ factũ est ita noto
rium q certũ est vel satis visibile
q nullũ ius cõpetat petenti resti
tutionẽ.⁊ in istis notorijs debet
iudex supplere ex officio suo : nõ
tñ debet dimittere bñficium apd
spoliatorẽ:si de spoliatione con-
stat.fa.qd.no.Inno.in.c.si consti
terit.de accu.⁊ qd ibi no. Panor.
facit.c.oblate.c.cõstitut'.de ap.⁊
hoc casu nõ pcedit glo.in.d.c.ad
decimas.in.c.j.de prescriptio.li.
vj.qd satis voluit Io.and. in ad-
ditio.spe.in rub.de resti.spo.Nã
in alijs nõ dz obstare exceptio de
fectus ppuetatis: ex quo nõ fun
dat intentionẽ opponentis:qz iu
ste possidet ex quo possidet.l.fin.
C.de rei ven. ⁊ sic in alijs casib'
pñt pcedere glo. palle.plus dicit
Panor.in.d.c.in lr̃is. q ꝯ petẽn-
tem restitutionez bñficij admitti
debet exceptio defectus pprieta
tis non notoria.vbi pbatio exce-
ptionis offertur incontinenti per
rõnẽ.d.c.lr̃as.ibi eñ differtur re-
stitutio quo ad carnalẽ copulãisti
pbationes offerũtur incõtinẽti:
qz nõ potest.fieri sine pctõ si exce
ptio est vera:q rõ satis militat in
casu isto.nã daret vitiosus igres
sus ⁊ materia peccãdi.d.c. dudũ.
de elec.cũ si.q rõnes pdicte etiaz
militãt ꝯ petentem restõnem be
neficij cũ nõ possit possidere bñfi
ciũ sine titulo et absqz pctõ. non
sufficit ergo pbare nudã posses-
sionẽ:sed opz q probet titulũ per
quẽ fuit translata ipsa possessio.
Pan.de ca.ꝯsi.cccxj.[4] ⁊ sic non
sufficit solus animus volẽtis ac-
quirere possessionẽ i bñficialib':
vt voluit Pan.in.d.c lr̃is. ⁊ pba-
tur q talis possessio nõ acquirat
solo aio:nã ius punit capientem
possessionẽ bñfi:a ppria auctori-
tate.c.eũ q.de pbẽ.in.vj.fa. tex.in
c.placuit.xvj q. vij. vbi ab bonum
videtur q ex tali inuasione acq-
ratur sibi possessio cũ sit quedam
cõtradictio.vñ incõueniens esset
vt qs ex delicto suo seu ex eodem
facto ꝯseqret lucrũ ⁊ penã.xvj.q.
j.legi.fa.c.sicut de simo.xij . dist.
nos cõsuetudinẽ.Itẽ facit dictuz
de ro.deci.xvj.quã alle.docto. in
d.c.in lr̃is.vbi dicũt q agẽti pos-
sessorio recuperãde obstat exce-
ptio reseruationis papalis.ergo
nõ sufficit solus anim' occupan-

tis possessionē. adidē dictū Jnn. in.c.cū nr̄is.de ꝯces.pb. ꝙ etiā is ꝑ quo lata est snīa in cā bñficiali non pōt capere possessionē ꝓpria auctoritate.no.Archid.in.d.c.eũ qui.ꝛ no.Jnno.in.c.constitut⁹.de fi.pſby.ꝙ si cōstat petētē restōnē bñficij ꝑ vim illō occupasse nō est ei faciēda restō.fa.qd no.do. An. in.d.c.in lrīs.in.d.ca.ex parte.et ibi eū sequit̄ Pan. ꝙ q̄daꝫ sunt q̄ non pñt possiderī:nisi data certa specificata forma seu mō:ꝛ tunc ad hoc vt fiat restō in talibus est necesse:vt ꝓbet̄ ill⁹ forme existē- tia.cū ergo bñficiū nō possit sine canonica institutione obtinerī:se- quitur ꝙ dꝫ petēs restōnem bñfi cij ipsam possessionē colorare ex institutione prima fronte valida. fa.c.in noīe d̄ni.xvii.di.iunc.glo. ꝙ intrus⁹ in bñficio nō pōt illius petere restōnē si ab eo deijciatur: qd not.Bal.in.l.pe.C.de pig. act. ꝙ intrusus nō dꝫ tolerari in pos- sessione:qd satis ꝓbat ꝑ hoc.c.in pn.op.facit.c.cū q̄.de eo q̄ mit.in pos.vbi ꝓpter cōtumaciā partis aduerse nō dꝫ actor mitti in pos- sessionē.cā rei seruādē: ne det vi- tiosus ingressus in bñficialibus. Cū ergo rō ista vēdicet sibi locuꝫ vbicūꝙ fieret restō ei q̄ ꝓpria au- ctoritate ingressus est possessionē bñficij:sequit̄ ꝙ petenti restōneꝫ bñficij non sufficit ꝓbare nudam possessionē[1]nam ratio legis re stringit ꝛ ampliat ipsam legem.l. cū pr̄.§.dulcissimis.ff.de leg.ij.c. intelligētia.de ℣b.sig.no doct.in c.ad audiētiā.de deci. lex.enī nō est nisi rō legis.j.dist.ꝯsuetudo.ꝛ sicut corp⁹ regulat̄ ꝑ animā : ita et lex regulat̄ per rōnē ipsius le- gis:vt not.Bald.in.l.nō dubiū.C. de legi. nec ob.ꝙ aliq̄ dixerūt re- spōdēdo ad tex.ill⁹ ca.eū q̄.ꝙ ibi agebatur de bñficio obtinēdo:vt ptꝫ ibi i ℣.ingressus.ꝛ nō dicit re- gressus:q: pōt dici ingressus cum restituit̄ ;possessio ꝑ prius ablata cū sibi ex nūc restituat̄ amissa pos sessio.vel dic ꝙ rō ill⁹ tex.est ne q̄s obtineat possessionē ,min⁹ le- gitimā bñficij ecclīastici:.ꝛ si non itelligit̄ de isto violēto q̄ pri⁹ est ingressus possessionem ꝓpria au ctoritate seq̄ret̄ inconueniens ꝙ eēt magis ꝑuilegiat⁹ q̄ ꝓpria au- ctoritate occupauit possessionem bñficij:ꝙ ille q̄ petit iusticiaꝫ sibi administrarī scđm formā iuris ꝑ ipm iudicē:qd nō est dicēdū ꝑ. d. c.eū q̄.c.ꝯtingit.ꝫ do.ꝛ ꝯtu.fa.ca. veritatis.eo.tit.c.i.de postu.pla. Jtē op.fa.d.ca.eū q̄.vbi nō solum priuat occupantē bñficio pri⁹ ha bito:sed dꝫ amittere bñficiū occu patū ꝑ violētiā seu quocūꝙ alio mō.ergo nō pōt dici ꝙ ex tali oc- cupatiōe acq̄rat possessionē.et.c. relatū.de iu.pa.c.si q̄s deinceps. xvi.q.vij.ad ideꝫ.§.ptꝫ ergo.iij.q. j.vbi dicit tex.no.quo ad proposi tū ꝙ si nō ꝑcessit institutio nō pt esse restitutio.ergo sequit̄ necessa rio ꝙ teneatur colorare possessio nem:nec videt̄ vera. glo. in sum. iij.q.j.q̄ voluit illuꝫ.§.hodie fore correctū:cuꝫ nullibi appareat de correctiōe ill⁹.§. nec iura de faci li corrigunt̄.arg.c.cum expediat. de elec.in.vj.etiam ꝑ subauditio nes saluāda sunt iura:vt est glo. no.i.c.cupiētes.§.ꝙ si ꝑ.xx.eo. ti. et lib.nec ob.dictū Jnnoc.in.d.c. ex parte.de resti.spo.q:.Jnno. ibi solū alle.no.in.c.dilect⁹.ꝫ capel. mo.in.c.bone.de postu.pla.ꝛ loq̄ tur cū ecclesia petit̄ vt ꝓprietas quo casu ꝑscribit̄.nō aūt vbi peti- tur in titulū.qd ptꝫ expresse ex di ctis Jnno.in.d.c.ex parte.vbi di cit ꝙ in ꝑscriptione dꝫ hr̄e bonā

[1] Lex restringitur et āpliat̄ ꝑ ipsi⁹ rōneꝫ.

fidem ꝛc.[2]sed in casu nr̄o loq̄mur qn̄ eccl'ia petitur in titulū. quo casu nō hꝫ locū p̄scriptio.ca. ex parte ade.de testi.dictū est. s. §.j.ergo Inno.in.d. ca.ex parte. debet intelligi:cū ipsa ecclesia petitur respectu subiectiōis cū glo.

2 Ecclesia an possit acq̄ri p prescriptionē.

et dicta docto.sint intelligēda secundū iura q̄ allegāt:vt not.Joā. and.in.c.cū nuntius.de testi. nec ob.d.c.in l'ris per qd̄ multū mouebantur Do. Cardi.ꝛ Panor. q̄ dixerūt sufficere q̄ p̄betur nuda possessio quo ad petendā restitutionē:q2 ille textus p̄supponit deiectionē a possessione:vt vꝫ ibi. dicit se de possessiōe ꝛc.sed talis occupans.possessionem beneficiū

3 Possessio bn̄ficiū nō pōt obtineri sine canonica institutione.

p̄pria auctoritate nō dicitur hr̄e possessionē:cū possessio sit accessoria ad ipsum titulū vt.s.dictū est.Itē patet ibi dum facit comparationē de p̄done q̄ hꝫ possessionē.vt no.in ca.o'im.j.de restit. spo.ideo ad hoc q̄ p̄cedat similitudo est necesse q̄ petens restitutionē habuerit possessionem[3]q̄ nō pōt aliter obtineri in beneficiis:nisi ex institutione a superiore facta.Item pōt responderi ad illud.c in literis.q̄ ibi nō dicitur q̄ nō debeat colorari possessio:sꝫ q̄ prius dꝫ cognosci de violenta eiectione q̄ꝫ de canonica institutione.ꝛ sic de ipso titulo intrinseco qd̄ bene p̄cedit:vt.d.c.fi.de or. cog.quinimo dicit ille doct.in repe.d.c.item cum quis.q̄ si subtiliter cōsiderentur verba.d.c.in lit

4 Mādatū pape telligit factū scd̄m ius.

teris.faciunt p̄ ista opinione ibi dum aduersarius dicebat eū nō fuisse canonice institutū:que quidem propositio est negatiua pregnans:comprehēdens in se affirmatiuā tacitā.vt sit sensus litere q̄ sit institut⁹ sed institutio non erat canonica:ꝛ sic ibi satis coloratur possessio:ex quo dicebatur institutionē interuenisse.argu c. super hoc.cū ibi no.de renū.c.bone.j.de elec.Ad.d c.cōquerēte. potest r̄nderi q̄ ibi cōstabat eū fuisse institutū:vt pꝫ ibi per rōnem quā papa posuit dū dixit:q2 tam non decet honestatē tuā clericos tue iurisditionis sine manifesta et rationabili causa suis benefiīs spoliare. Not.verbū suis:qd̄ denotat institutionē p̄cessisse.ar. c.si tibi absenti.de p̄b.in.vj.fa.qd̄ not.in c.p illoꝝ de p̄b.c.ex tuaꝝ. de auc.ꝛ vsu pal.vel pōt dici duꝫ papa mādat illū clericū prius ꝛc. qd̄ intelligit p̄bādo ea q̄ tenetur p̄bare spoliat⁹[4]nā mandatū pape semp intelligit factū scd̄m ius:etiā p impropriationē v̄borum:vt pro.in ca.cām.de rescrip. in.c.sup eo.de offi.dele.c.fi.rū.di. qd̄ not.Joā.an.in.c.ex l'ris.de iu. pat.ad idē tex.in.c.eā te.de eta.ꝛ qual.in.c.audita iunc.glo.de resti.spo.q2 si gl'a itelligeret ille textus simplr̄ p̄ut iacet sine suppletione alioꝝ iuriū seq̄retur q̄ etiā possessionē nō teneret p̄bare:cū ibi nihil dicatur de possessiōe:qd̄ est oīno falsum:vt patet in.c. consultationib⁹.cū si.nec est nouū vt vnū.c.suppleat per aliud.c.cū te. iunct.c.sup questionū.de offi.deleg.c.cū ex eo.iunc.c.lꝫ canon.de elec.in.vj.cū si.ꝛ eodē mō r̄ndet ad.c.accepta.de rest.spo.Uel pōt aliter respōderi ad.d c.cōquerēte.q̄ etiā in casu illi⁹.c.est necessariū p̄bare institutionē seu aliter.colorare possessionē.nā vt ibi patet in princip.c.clericus.ille asseruit pape se fuisse spoliatum p suum superiorem:ꝛ postea papa mandat:vt restitutio fiat illi clerico si ita est.Unde nota ista verba:si ita est.naꝫ per hoc videtur

velle illũ pbare institutionẽ sine qua nõ põt habuisse possessionez. ⁊ nõ pbat aliquẽ destitutũ fuisse nisi pbet istitutio: vt. d. §. p3. ⁊ sic colorãda ẽ possessio ex titulo pri ma fronte valido aut alio modo vt dictũ est. nec ob. d. cle. j. de cau. pos. ⁊ pro. dũ dicit suspẽso petito rio in solo possessorio pcedendu3 per que verba dicit Panor. nihil pbãdũ de titulo: q: illud verbum solo excludit causam petitoriam. non aũt intendit ibi papa q̃ na tura illius possessorij minuatur: vt sit sensus illius litere qd spo liatus: in causa appellationis an te 9clusione3 in causa põt suspẽ dere causam proprietatis prius intẽtatam ⁊ intentare solam cau sam possessoriam: non aũt vult q̃ nõ probentur ea que sunt proban da in causa possessionis. Nam vt ibi dicit glo. aliud est pbare titu lum: et aliud colorare possessio nem ex titulo, sicut videmus in si. cũ agitur possessorio in causa matrimoniali ibi debet colorari possessio ex titulo. puta probando consensum legimum ad matri monium ⁊ carnalem copulam: ⁊ tamen causa dicitur possessoria. vt. d. c. ex transmissa not. in. d. c. ex parte. ad. c. ex insinuatione. de p cu. alleg. p Panor. respondetur q̃ ibi constabat de institutione: cu3 ius archidiaconi fuisset per pri9 deductũ in iudiciũ: ⁊ sic notorie cõstabat de iusta possessione. ar. eorũ que no. in. c. ad petitionem. de accusa. ad hoc tenet ibi do. An fa. c. cum olim. de ver. sig. ⁊ q̃ ibi cõstabat de institutione archi. ex presse innuũt verba illius tex. in fi. dum dicit: de restitutione vero facta si archi. suã institutionem canonicam probare potuerit ⁊c. ⁊ sic ibi colligit̃ q̃ de ista institu tione constabat: sed dubitabatur an esset canonica: ⁊ de isto solo mandatur inquiri. nec ob. d. c. ex parte. ⁊. c. cũ ad sedẽ. de resti. spo. q: illa iura loquũtur vbi ecclesia possidebat̃ vt pprietas: quo ca su sufficit probare possessionem nudã absq3 alia coloratione titu li: q: ad acquisitionẽ huius pos sessionis sufficit solus anim9 oc cupãtis cũ facto possidẽtis. ar. d. c. dilect9. de ca. mo. c. auditis. de pscrip. cu3 si. sed aliud est petere ecclesiam vt proprietatẽ: aliud vt titulũ. nam primo casu currit pre scriptio. in scdo nõ vt dictũ est. s. nec ob. aliud qd multũ mouebat Pan. q̃ multa iura emanarũt: et tñ in nullo habet̃ de ista colora tiõe. primo eñ dr̃ q̃ est expssu3 in d. §. p3. Itẽ de albus nõ põt crea ri lex: cũ plura sint negotia q̃3 vo cabula: vt no. in pro. cle. sed pce dẽdum est de si. ad similia: ⁊ per ar. vt in. c. p venerabilẽ. q̃ fi. sunt le. no. doc. in. d. c. ad audiẽtiã. Itẽ in 9trũ dicebat Pan. se nõ putare iudicẽ posse pcedere ẽt ex officio suop̃ falsum. nã si iste retinet bñ ficium sine titulo certũ est q̃ pec cat9 mortaliter vt dictũ est. s. pt3 in. d. c. dudũ vbi dr̃ q̃ 9mittitur tñ ⁊ rapinã retinens bñficium si ne titulo: [ ] sed vbi imminet pec catũ iudex procedit ex officio suo etiã inter personas seculares: vt le. ⁊ no. in. c. nouit. de iudi. c. j. de cõuer. coniu. nec videtur verũ di cere q̃ spoliat9 nudus contẽdat: q: si non habuit possessionẽ nõ di citur spoliatus. ar. d. c. ex parte. nec videtur valere rñsio quã facit Pan. ad contra. qd fit de matri monio carnali. nam dicit ipse il lud pcedere: q: liber hõ nõ põt possideri etiã si ligatus teneat̃. l. cum heredes. §. fin. ff. de acq. pos.

Iudex ecclia stic9 in mate ria pec cati p cedit contra oẽs.

sed bñficiũ põt p clericũ iniuste ꝛ sine titulo possideri. et sic videt velle ꝙ ꝓ iniusta possessione bñ ficialibus cõpetat interdictũ pos sessoriũ: qđ de iure non videt ali quo modo sustineri posse. qꝛ ibi est sola presumptio occupatiõis ꝛ in istis beneficialibꝰ agi nõ põt

2 Bñfi: ciuȝ si ne isti: tutiõe nõ obti netur.

possessorio recuperãde: nisi aliqđ ꝓbetur de titulo. ar. d. c. ad deci mas. q̄ quidẽ tex. hoc expresse vo luit ſm oẽs doctores. sed rõ qua re petens restitutionẽ hõis libe: ri debeat colorare possessionẽ: vt d. c. ex transmissa. cũ si. est: qꝛ liber hõ possideri põt certo modo. vñ quo ad hoc vt cõpetat remedium restitutoriũ necessariũ est vt ꝓbe tur ille modus per queȝ trãslata

3 Titu: luȝ sue posses: sionis nemi: neȝ co gi doce re qua liter in telligi: tur.

fuit possessio: vt no. dicit in simi. dñs Anto. in. d. c. ex parte. ꝛ eum ibi secutus est Panor. ergo idem dicẽdũ est in istis bñficialibꝰ [2] qꝛ beneficiũ non potest obtineri siue possideri, nisi certo modo: vi delicet p canonicã institutioneȝ. ideo petẽdo restitutionẽ bñficiũ necessariũ est ꝓbare illã institu: tionẽ prima facie validã. nec ob. d. l. cogi [3] vbi nemo cogitur do: cere titulum sue possessionis: qꝛ illud ꝓcedit: nisi sit presumptio cõtra possidentẽ. d. c. ad decimas glo. ꝛ Bal. ꝛ doc. in. l. siue posside

4 Cõclu: siones tres in mate: ria bñ: ficiali.

tis. C. de ꝓcu. in. l. male agit. de ꝑscrip. xxx. an. vel qñ possessio nõ esset euidẽter iniusta omissa co: loratione: puta qꝛ res est vnifor: miter possidibilis ꝛ nõ certo mo do: sicut est in casu isto. nec obst. dictum de ro. deci. xiiij. qđ appro bant cõiter doc. in. d. c. in literis. in. d. c. bone. ꝙ si ago p viã attem ptati pro recuperatione benefi: cij amissi non est necessariũ colo rare possessionẽ: sed sufficit proba re possessionem tpe mote litis. p d. c. qꝛ illud ꝓcedit ex alio iuris remedio: vel qꝛ nihil est innouã dũ lite pendẽte: vt ibi te pen. p to. etiam istud procedit in casu in quo dubitaret de peccato. vt no. ꝛ videt tex. op. in. c. laudabilẽ. ꝑ ot li. pen. Et ex ꝑdictis si bñ cõside rent elice [4] tres cõclusiones. Prima est: ꝙ sicut bñficiũ nõ põt obtineri quo ad titulũ sine cano nica institutione: ita neqȝ quo ad possessionẽ. Secunda. ꝙ petens restitutionẽ bñficij tenet colora: re possessionẽ ex titulo seu aliter iustificare etiã ad instantiã par tis. Tertia: parte non postulãte colorationẽ possessionis petiter nihilominus iudex põt ex officio suo inquirere de iustificatione possessionis restitutione petẽtis ꝛ p hoc facit op. iste. §. ꝛ predicta sunt vera. siue aliũde ius cõe nõ obstat petenti restitutioneȝ: siue obstat: vt quia possidebat duo bñficia incõpatibilia: vel patie: bat defectũ i etate respectu illiꝰ bñficij. ꝛ hoc vltio casu plus plȝ opi. Pan. in. d. c. in literis. in eo qđ dicit ꝙ si ius cõe nõ fundat inten tionẽ rei cõuenti sup spoliatione petens restitutionẽ non tenetur ꝓbare titulũ licet faciat cõtra cũ ius cõe. vt op. pro. in. d. ca. ex in: sinuatione. c. referente. de pre. et sa. c. lȝ. ij. de ꝑben. in. vj. põt ad: duci ratio. c. frequens. de resti. spo. in. vj. ꝛ. iij. q. j. quasi p to. ne q̄s nudus contendat: ꝛ inermis se inimicis opponat. si eñi diceie mus oppositũ multotiens verus possessor ꝓpter difficultatẽ ꝓbã: di titulũ amitteret possessionem suã: qđ nõ est dicẽdũ. arg. c. sepe. de resti. spo. facit ꝙ ista restitu: tio fuit inducta in fauorẽ spolia ti ꝛ odiũ spoliãtis. d. c. si. đ or. co. c. pastoralis. de cau. pos. ꝛ p. q̄ rẽ

militat siue ius cõe faciat ꝯ petẽ tem siue nõ: ꝗ ideꝫ ius dꝫ eẽ ar.c. cũ dilecta.de cõfir.vti.vel inuti. cũ si.Itẽ vt pañ.no.in.d.c.ex pte. ⁊ fuit principaliter opi.Bart.bar. xiiij.q.j.§.j.laicus potest peterẽ restitutionẽ decimarũ pbando colorẽ tituli:⁊ tñ ius cõe facit ꝯ eũ [1]q laicus de iure cõi deci: mas possidere non põt.c.cãm.de pscrip.nec pscribere: vt ibi cũ sit quoddã ius spũale;qd laici etiaꝫ immemoriali tpe acqrere nõ pos sunt.c.massana.de elec. Sed in: cõtũ ipe pañ.videt sentire in.d. c.in literis.soluẽdo ꝯrium de.d. c.ad decimas.q habet locum: cũ ius cõe fundat intẽtionẽ possidẽ tis:⁊ sic vult q si ius cõe.est ꝯ pe tentẽ restõnem:⁊ fundat intẽtio nem rei conuenti sup spoliatiõe q isto casu spoliatus teneẽ pba: re titulũ intrinsecũ.⁊ ista est om: nium snia p tex.illius.c.ad deci: mas.que nõ plꝫ dicto doc.in re: pe.d.c.itẽ cũ qs. nec iudicio suo pbaẽ per text.illius cap.ad deci mas [2]vñ dicit q in casu propo sito sufficit pbare titulũ apparẽ ter iustum.licet non pbeẽ de in: trinsecitate tituli.primo mouetẽ: q lꝫ quis habeat intẽtionem fun datã de iure cõi nõ tñ hꝫ pti:em ppria auctoritate capere posses: sionem a possessore.quinimo ius priuat istũ violẽtũ omni iure qd hꝫ in ipsa possessione. d.c.eũ ꝗ.C. vñ vi.l.si qs in tãtã. cũ si.ergo vi: deẽ q ex ista sola presumptione non dꝫ spolians hoc cõmodũ ha bere.Item ratio quare spoliatus isto casu vr fm doct artari ad p: bandũ titulũ est pter psumptio nem occupationis facientẽ con: tra ipm spoliatũ.arg.d.c.ad deci: mas.d.c.j.de pscrip.l.vj. cum ibi no.sꝫ talis psumptio tollit eo ipo q qs pbat titulũ apparenter iu: stũ.ar.d.c.ex trãsmissa. nã vna p: sumptio tollit aliã.c.lfas. de pre sump.ergo vr q ex sola tali pre: sumptione nõ dꝫ iste artari ad p bãdũ titulũ cũ sit valde difficile. ppter eius difficultateꝫ spoliatus qñqꝫ amitteret ius sibi ꝯpetens. ar.d.c.sepe.Itẽ nec ex tali psum: ptione ꝗ oĩno cessat p coloratio: nẽ possessiõis ex titulo prio aspe: ctu valido dꝫ spoliatus nudus ⁊ inermis contendere ꝯ.d.c.c.fre: quẽs.cũ ibi not Itẽ iura indistin cte dicunt [3]q spoliat' teneẽ p bare possessionẽ et deiectionẽ. d. c.cõsultationibus.cũ ibi no. Nec est dare aliqd ius dicẽs spoliat ñ debere pbare titulũ.nec obst. d. c.ad decimas.per quod mouenẽ oẽs:q ille textus nullaꝫ facit de titulo mentionẽ:sed solũ dicit pe tentẽ restitutionẽ illarũ decima: rũ debere probare euidẽter: pos: sessionẽ esse legitimã:sꝫ vbi papa mãdat petentẽ restõnem debere pbare possessionẽ esse legitimam non teneẽ restõnem petẽs pba: re titulũ intrinsecũ: sꝫ satis est q pbet ipm primo aspectu validũ de hoc est casus.⁊ ibi no.gl.⁊ doc. in.d.c.ex trãsmissa. in.d.c.lfas.in d.c.ex parte Nã vt vides si bene ꝯsidereꝰ illo.c.ex trãsmissa.pa: pa mandauit vt ille index inqre ret an illa mulier esset legitime despõsata illi militi:et tñ ppter: ea nõ mãdauit vt teneẽ proba: re intrinsecũ titulũ matrimonij: sꝫ satis fuit vt pbaret q ꝯsensit in eũ vt vxorẽ suã. sic in pposito:sꝫ papa in illo.c.ad decimas.man: det vt nõ restituaẽ possessio deci: marum canonicis sancti nicolai: nisi euidẽter docerẽt q earũ pos: sessionẽ legitime assecuti fuissent nõ tenenẽ tñ p hoc pbare intrin:

1 Decimas ñ põt lai ci acq rere etiã imme morial i tpe.

2 Titulũ apparẽ ter iu stũ qñ q pba re suffi cit.

3 Spolia tus ñ teneẽ p bare ti tulum.

secū titulū:sed. satis est iustifica-
re ipsam possessionem ex priuile
gio principis/vel alio modo.ar.
c.a nobis.c.ex parte.de decimis.
cū si.ꝛ ꝑ ꝑdicta colligit nouus in
tellect⁹ ad.d.c.ad decimas. ꝛ dū
4 Restō- teit⁹ ibi pōderauit illas decimas
nē pe- fore in aliena parochia. dicit idē
tēs qñ- doc. papā solū adduxisse illā rō-
ꝙ tene nē ad denotandū ꝑsumptā occu-
tur pos pationē possessiōis.nec ob. ꝙ ex
sessio- quo reus hꝫ.intētionē fundatam
nem co de iure cōi:ꝛ ꝑ ꝯñs nihil obstat
lorare. iuri suo.talis ꝓprietas dꝫ absor-
bere possessionē.c.cum ecclesia.c.
cū dilectus.cū ibi no.de cā pos.ꝑ
quod motiuū principalr se fun-
dauit glo.in.d.c. ad decimas.qr
illud ꝓcedit vbicunqꝫ totum ius
5 ipsius spoliati fuisset deductum
Cōclo in iudiciū/seu vbi cōstaret iudici
triplex ex aliqua legitima ꝓbatione.spo
circare liatū nō habere plus iuris ī ipsa
stōnez. re spoliata.tūc proprietas aduer
sariꝫ ꝺ qua plene ꝯstat iudici ab
sorbet possessionē alteri⁹: sed in
casu nostro non est ita:eo ꝙ pos-
sibile est ꝙ ꝓprietas sit apud ha
6 bentē possessionē/ex quo colorat
Posses- eam ex titulo primo aspectu va-
sorio re lido.vel alio legitimo documēto
tinēde vnde dicit ille doc. ꝙ.d.c.ad de-
agens cimas.loquit vbi petens restitu
an te- tionē hꝫ aliquā ꝑsumptionē con-
neat tra se quo casu licet nō simus in
posses- matrimonio spūali[4]tñ tenere
sionem tur restōnē petens colorare suaꝫ
colora- possessionē ex titulo prima fronte
re. valido:vel alio modo ad eliden-
dam hanc ꝑsumptionē cōtra euꝫ
facientē.secus aūt vbi nulla esset
ꝑsumptio contra ipm petentem
restōnem.ꝛ hunc intellectum ad
d.c.ad decimas.tacite sentit Pa-
nor.in.d.c.ex parte.ꝫ in.d.c.in li-
teris.ꝛ vbicunqꝫ tetigit hanc ma
teriam teneat ꝛ approbet dictuꝫ

olim doc.vel pōt dici ad ꝑdictum
ar.qñ constat de ꝓprietate: talis
ꝓprietas dꝫ absorbere possessio-
nē.ꝙ etiā si expresse constaret de
vero titulo seu vera proprietate
ipsius rei/nihilominus dꝫ fieri
restitutio/ex quo ꝓbat possessio
ꝑ actorē.vt in.d.c. cū ecclia. cum
ibi no.fa.ter.in.c.cū sup.iunc.glo.
de cau.pos.ad ho.c.cū venissent.
de insti.vbi Archi. richemundie
obtinuit restitutionē institutio-
nis ꝛ custodie ecclīarū vacātiuꝫ
absqꝫ eo ꝙ ꝓbaret de titulo. non
ob.ꝯdictione ꝓcuratoris Archi-
epī eboracensis ordinariꝫ illi⁹ lo
ci.ꝛ nihilominus illa ptinebant
ad archiepm ꝺ iure cōi.vt ibi no.
Et ex predictis collige [5] alias
tres ꝯclusiones.Prima est petēs
restōnē bñficiꝫ/ꝫ ius cōe faciat
cōtra petentē nō tenet ꝓbare ti-
tulū/sed sufficit colorare posses-
sionē ex titulo primo aspectu va-
lido/aut alio modo.Scda / licet
ius cōe faciat ꝯ petentem restitu
tionē ꝛ fundet intētionē spolian-
tis/nō tenet spoliatus probare ti
tulū/sed satis est aliter colorare
suam possessionem Tertia si q̇s
petit restōnem decimarū sitaruꝫ
in alteri⁹ parochia restituend⁹
est:dū modo ꝓbet possessionem
habitā superiorꝫ autoritate:aut alr
eam coloret; ꝫ nō ꝓbet titulum
verū ꝛ intrinsecū:ꝛ ad ꝑdicta vi-
de no.ꝑ Hen.in.d.c. cū venissent.
Prepo. in.c.porro.in.c significa-
sti.de diuor.[6] Aut q̇s agit pos-
sessorio retinēde:ꝛ tunc multis vi
det ꝙ nō habeat colorare posses-
sionē: sed sufficiat ꝓbare nudam
possessionē quā agēs hꝫ nō vi nō
clā nō ꝑcario.nā interdicta reti-
nēde intētant ꝛ cōpetunt regula-
riter nō in vim alicui⁹ iuris rea-
lis seu in relatione ad illud sed

in relatione ad possessionem vel quasi.ff.vti possid. et vtrobi per totum.de iti.actu priua.pri l.j.§ prin. et de aliis interdictis retinende per singula discurrendo.vnde eo casu nihil habet cõe proprietas cum possessione.ff.de acqr.pos.l.naturaliter. nec agenti retinende obstat defectus proprietatis exceptio: vt not. in.d.ca.cum venissent.vbi doct. quia alias liceret dño impune posses sorem molestare contra mentem.d.l.si quis in tantam.d.c.eum qui.de preben. in.vj.no.Bart.in.d.l.naturaliter. d.Ant.et Panor.in.d.c.in literis. Panor.in.d.c.pastoralis.in.d.ca. cum dilectus.de cau.pos.et proprie. licet multi doct. aliter sentiant quando opponens offert se probaturum incõtinenti.Sed hec opi.de non colorãda possessione per agentem re tinende procedit in temporalibus que sunt indifferenter possidibilia aliud in bñficialibus que tamen certo modo.s.ex institutione canonica possident ideo in ipsis agens retinẽde debet colorare possessionẽ ex titulo apparenter valido aut alio modo:sic quod cõstet de possessione sicut dictum est in agente recuperãde paritate rationum:et hec de prima parte questionis principalis quando quis agit. Nunc videndum est quando o cõuenitur. tũc aut cõuenitur per prelatum aut per alium. Si per alium qui pretendit ius in beneficio non cogitur docere de titulo: vt in iuribus a l'. §.§.j. in ver.coloratum.no Cõpos.i.c.capitulum.de rescrip.in glo. magna. Archi.c.dis.contra morem. aut per prelatum.tunc aut factum est recens aut antiquum.si est recens: quia paruo tempore stetit in possessione beneficij. tunc aut prelatus visus est in eum consensisse tacite vel expresse quia fecit aliquid per quod videatur eum approbasse.puta procurationẽ exigendo: aut ipsum ad titulum illius ecclesie ordinauit.per no.per Jnn. in.c.veniens.de fi.pre.et tunc nõ tenetur docere de suo titulo.ar. d.c.dilecto.de pre.di.c ex ore.de his que fiunt a maio.par.ca.no. Archi.in.d.c.ordinarij.de off.or. in.vj.in.d.c.contra morem. Jo.an. in.d.c.j.de regu.iur.in.vj.ad hoc no.per Bart in.l.quo eum.ff.re ra habe.Panor.consi.lxxix.hoc tamen casu poterit superior assumere in se onus probandi defectum tituli et collationem contra ius factam.arg.d.c.dilecto.de preben.no.per doct.vbi.s. et in.d.ca. ex insinuatione. Hen.in.d.c.cum venissent.Si tamen ius cõe esset contra possidentem: quia possidet duo incompatibilia: tunc nihil faceret consensus superioris:vt d.c.ordinarij.in extraua.Joã.xxij. vt quos virtutis[1] vbi iniungitur oibus ordinarijs sub graui pena quod subditis suis plura incõpatibilia obtinentibus iniungere habeãt vt dispensationes auctoritate quarum huiusmõi beneficia obtinent si quas habent necnon titulos illorum beneficiorum exhibere eis procurẽt.ad hoc quod not. Joã.and.in.j.q. mercu.in regula mora.de regu.iur.in.vj. aut superior non consentit in eum et tunc potest eum compellere ad faciendum plenã fidẽ de titulo.ar.d.c. ex frequentibus.de insti. nec admittitur appellatio in contrarium.sicut enim non appellatur a correctione.c.ad nostrã.c.reprehẽsibilis. de ap.ita nec ab isto: quod explicatur ratione correctionis[2] Nã si nõ habet titulum tenet beneficium cum peccato: et decipit animas parochianorum.d.c.dudum.ij.de ele.

1 Dispẽsationes oñdere debet qui plura incompatibilia obtinet.

2 Bñficium tenẽs sine titulo decipit animas.

aut factum est antiquū: quia diu stetit in possessiōe beneficiū. ꝛ tūc aut superior requirens titulum nunq̄ ei cōsensit tacite vel expresse: vt q᷑ de nouo adeptus est episcopatū: vel diu stetit in captiuitate: tunc cogēdus est docere aliquo modo de titulo [3] tamē propter antiquitatem facti admittit probatio tituli per iuramentum. ar. l. si arbiter. ff. de pro. tum quia predecessor tacendo videtur consensisse. ar. d. c. ex ore. c. i. de frigi. ꝛ ma. tum q᷑ probationes nō possunt de facili haberi: ꝛ sepe peūt ex antiquitate temporis: ideo recurrendum est adꝰ iuramentum. arg. C. de testa. l. hac ꝯsultissima. not. Hostiē. in ca. licet hely. de simo. Inno. in ca. sup his. de accu. Henri. in ca. si diligēti. de prescri. fa. quod not. Inno. ꝛ Hostiē. in c. innotuit. de eo qui fur. or. reci. in c. illud. de p̄sumpt. in. d. c. veniēs. de verb. signi. in. vj. vbi dicunt ꝙ presumēdum est pro his qui longo tempore ministrauerūt in aliquo ordine: vel possederunt aliquod beneficium ꝙ rite fuerint ordinati et promoti. ꝛ sufficit eis probare ꝙ pro talibus communiter habiti sunt. ar. d. l. barbarius. ff. de of pretor: lij. q. vij. §. tria. Naȝ difficillimū esset ordinato aut beneficiato iā sunt. xl. anni. elapsi q̄ forte perdiderunt literas sue ordinationis aut collationis probare nunc se fuisse ordinatū aut promotū. fa. not. p Hosti. in. ca. inter quatuor. de cle. pere. l. si filius fa. C. de peti. here. ꝛ quod ibi no. Bal. ꝙ si electus diu possedit beneficium scienter et patiente illo ad quē spectat ꝯfirmatio p̄sumit cōfirmatio p̄cessisse possession̄ p illā. l. no Frede. cōsi. lvij. Bald. in l. iudicia. C. de rei vendi. in. l. ciuile. C. de fur. in. d. l. cogi. in. d. l. sine possidetis. et de possessore officiū Bald. in. l. j. C. de testa. licet enim extrinseca qualitas nō presumatur: vex est nisi ex possessione diutina. per. d. l. si filius. que est multū singularis ad hoc. l. qui in aliena. §. j. ff. de acqui. here. ꝛ ibi An. quod not. in. l. j. C. q̄ admit. ad bo. pos. Sed maius dubium esset si sufficeret talis ꝓbatio iuramenti talis concurrente antiquitate facti si ius cōmune esset contra possessorem beneficiū: puta q᷑ possideret duo bñficia incōpatibilia. vel est minor / aut alias incapax ad illud bñficium: ꝛ allegat se habuisse dispēsationem ꝛ eam perdidisse [4] quod non sufficeret. op. fa. in ar. di. c. ordinarū. d. c. cōtra morem ȷ Panor. i. d. c. licet hely. dicit hunc casum decidendum fore cōsiderata longinquitate tēporis ꝛ qualitate beneficiati ꝛ superiorum p̄decessorū huius qui eum tolerauit; sicut aliter dicitur in simili an ꝛ quando prebeatur iuramentum in supplementum probationis. vt not. in. l. bone fidei. C. de iureiuran. in ca. si eo. titu. ꝛ vbiq̄ doct. aut factum est antiquum. ꝛ iste supior eum tolerauit tāq̄ beneficiatō: tūc non vrgetur ad illum titulum probanduȝ etiam per iuramentum: quia visus est in eum cōsensisse per ea q̄ dicta sunt. Quando autem dicatur factum hoc casu satis recens vel antiquum dicit Hosti. in. d. c. illud arbitrio boni iudicis scd̄m varias circūstātias relinquendū arg. c. de causis. de of. deleg. ff. de iu. deliberan. l. j. et remittit ad id qd̄ de. x. annis. no. in. d. l. si filiusfamilias. Cōsiderare enim habebit iudex famam vicinie: industriam vel simplicitatem beneficiati in

5 Titulꝰ p iuramentum q̄n ꝓbat.

4 Dispēsatio is allegatio et ipsius perditio non est sufficiens

custodiēdo literas suas.guerras et alia: p que litere amitti potue/ rūt.arg.de renun.in presentia.

a ¶ Diligenter. diligentia est ma ter omniū virtutum: et negligētia vitiorum. lxxxiii. dis.nihil. specu. titu. de aduo.§. viver. comman det autem.et §. vlt. circa prin.

b ¶ Possideat[1] hic videtur ex/ pressum q beneficiū pōt posside/ ri sine titulo:qd voluit panor.in c. in literis.de resti.spo.vbi dicit q licet bñficium non possit effici ipsius clerici: nisi precedat legiti mus titulus:pōt tamē possessio transire sine eo.no.pau.in cle.i. vt lite pendente.pro quo.l.i §. si vir.ff.de acquirē.possel.l.i.§.deij citur.ff.de vi et vi armata.vbi pro batur q pōt acquiri possessio rei licet dominij acquisitio interdi/ catur a iure. nam licet prohibea tur donatio inter virum et vxorē: tamē si traditur possessio illa be/ ne acquiritur: que est sufficiens ad agendum possessorio si inde coniunx appellat.vt.d.§. deijci/ tur.Bar.in.l.si qs.C.loca.gl.xliij. q.i.in sum.vbi dicit Archidia.qd ex quo datur capacitas in possi/ dente acquiritur possessio ex so/ lo facto: que sufficit etiam ad pos sessorium recuperande.ad idem tex.in.§.patet.iij. qō.i. vbi tenet Gra.q[2] etiam violēter potest acquiri possessio bñfi.ij:quia vt dicit tex.in.d.§.si vir. acquisitio possessionis est quid facti q non impeditur ex prohibitione iuris nec ob.c.i.de reg.iur.in.vi. quia ibi dicitur q beneficium nō po- test licite sine canonica institutio ne obtineri.nō dicit possideri.ob tineri enim intelligitur respectu

diligēter[a] ne quis sine titulo be/ neficium possideat[b]. Quod si ta/ lem quandocunq,[c] repererint

iuris:nō respectu possessionis. et qñ intelligeret etiā re spectu pos sessionis verbū licite ibi positū sol uit dubiū.qr licite nō possidet.non enim negat quin illicite:imo innuit contrarium a ctrario sensu.in.d.regu la.vbi pe.de an chara.in repeti. sed tenēdo aliam opini.de qua satis.s.in magna glo [3] q bñficiū nō pōt posside ri sine titulo.pōt respondere ad istum textū q verbum possideat capiat p occupet vel detineat.q enim bñficiū sua auctoritate intrauit potius il lud occupare dr q possidere.non enim solo aio facta intrusione acqui ritur possessio in bñficialib⁹.tā. in contrariū inducta p panor.in/ telligūtur in reb⁹ temporalib⁹ indiffe rēter possidibilibus. secus in bñ/ ficiis q duntaxat certo modo scili/ cet ex titulo sunt possidibilia.

c ¶ Quādocūq.nō solū post le/ gitimum triennium[4] sed etiā non ob/ stante quocunq cursu temporis aut tolerantia superioris que nō tribuit ius iuste possidēdi absq noua collatiōe.vt not.i.c.dilecto. de preb.qd intellige vt not.s. de col.c.i.§.i.in v.tolerandas.et per illud.c.dilecto. dicebat Hosti.in. in c.illud.de p̄sum.q cuius presu/ matur p illo q diu ecclesiam posse dit:ita q non teneatur ostēdere ti tulū suum:si tamen cstaret de in trusione vel alio vitioso ingressu olim poterit remoueri.de quo la tius.s. Quero si impetro benefi/ cium exprimēdo vacationem per mortē illius qui possederat illud triennio pacifice:et putabat ve/ rus prelatus:cū in veritate non esset: qr probatur ipm nullū ius habuisse: an valeat impetratio? arguit q nō.c.suscepitū.de rescri.

1 Bene/ ficiū an possit sine ti tulo possi deri.

2 Benefi ciū pos/ sessio potest acqri etviolē ter.

3 Benefi cium si ne titu lo possi deri nō potest.

4 Bene/ ficium iniuste possidē ti si tri/ buitur ius ex tēpore aut to/ lerātia prelati

in.vj.vbi impetrat o bñficiū facta per mortē alicuius ft vacabat per mortem alterius non valet. Dic contra ex quo ille tenebatur pro vero prelato: qꝛ talis error cōis facit ius.de iu.pa.cō/sultationibus.c. que declarent[a] relā.de elec.⁊ si tacui verū modum vacationis ꝓbabiliter ignorauit ignorantia[5] aūt probabilis excusat impetrātē a vitio surreptionis c.gratia. de rescrip.in.vj.not. Domi. post Lap.in.d.c.susceptum ⁊ ad contra. rñde vt ibi ꝑ eū.fa.l. barbarius.cū sua materia.ff.de of. pretoꝫ.qd no.Ioan.and. in prima.q. mercu.in regula mora.de re.iu. in.vj.Inno.in.c.nihil.in.c.cū dilecti.de elec.de ref.ꝓpo.in literis. nam opatur cōis opinio ꝙ facit modū putatiuū preualere.d.c. cōsultationibus.viij.q.iiij.nōne. cū si.ideo dicit Io.and.in.c.nihil. ꝙ si causa delegat alicui prelat o:⁊ vnus habetur ꝓ prelato aliꝰ nō ꝙuis neuter titulū habeat dbet commissio putatiuo presentari:⁊ non vero.nec valet eius ꝓcessus ar.l.si vrbana.ff.de cō.inde.fa.qd no.Ioan.and.de presump.c.si.ꝙ nullus tenetur titulum sui predecessoris ꝓbare nisi iuxta cōez opi.no.s.in magna gl.ad hoc qd. no.in.c.cū olim.in.c.cū super.de cau.pos.⁊ proprie. per Fredericum in tracta.permutationū.q. vj.Gaspar.de pusio in tracta. reseruationum.§.quero ergo.

5 Ignorantia ꝓbabilis excusat a surreptione

6 Citatio ⁊ sententia in omni notorio requiruntur.

7 Officia nō debēt remoueri añ declarationem.

a ¶ Declarent.possessore vocato ⁊ audito.per not.per glo.⁊ Guil. in cle.presenti.in ꝟ.cōstiterit. de cen.glo.in cle.j.de pe.in ver.constiterit.in cle.j.de off.deleg.alias declaratio nulla esset:cum causarum merita partium assertione pendātur.l.fi.C.si ꝑ vim vel alio mo.de in integ.resti.cum ex literis.nec alias posset cōstare iudici qui se habet facere constanter certum ar.in sti.de ac.§.curare.⁊ dicit Guil.vbi.s.ꝙ etiam si factū sit notorium: tamen ius illi non pars est vocanda:qꝛ sepe multa dicuntur notoria q̄ non sunt.fa.quod not. de ap.consuluit[6]: in omi notorio necessaria est citatio ⁊ sententie ꝓlatio.vt le.⁊ no. de iureiu.ad nostram.ij.ibi doc.⁊ dicit idē esse faciendum vbicunqꝫ ordinarius exequitur sententiam iuris.arg.c.licet.ij.de prebē.in.vj. ca.cum scdm.de here.eo.li.⁊.d.c. consuluit.idē de Imol.in.c.extirpāde.de pre.ad hoc no.s.de col. c.j.§.sequuntur.in ꝟ.puideat.ꝙ no.Cōpost.in.c.capitulū.in glo. magna.in ꝟ.itē queritur. de rescri.Innoc.in.c. proposuit.de cōces.preben.lꝫ enim lex vel canon inferat sententiam ipso iure requiritur tamen declaratoria facti.vt per sententiam declaret ⁊ cōstet ecclesie.ad hoc.c.j.ꝰ.domi.in.vj. vbi doc.⁊ ordiatio regia[7] que vult officia nō dari ante declarationē. not.Car.in cle. in plerisqꝫ. de elec.domi.in.c.fi.de ꝓfes.in.vj. Bar.in.l.eius qui delatorē.ff.de iu. fil.Bal.i.l.j.C.de pe.iu. q ma. iu.in.c.j.de feu.si.cul. non amit. col.x. panor.in.c. ceterū. de iur. ca. patet.in.d.c.cum secundū.⁊in hac declaratoria dꝫ ꝑe citari vt dictū est no.panor in.c.cum nō ab homine.de iudi. in clem.j. de vi.⁊ ho.cleri.Bal.in.c.j.qui. mo. feu. amit. host.in ca.reprehensibilis.de ap.⁊ a tali declaratoria facti pot est appellari. glo.in.c. cupientes.§.ꝙ si per. xx.de ele.in vj.panor.in.c. peruenit.de ap.si tamen factum esset notorium nō

videtur q requiratur alia decla ratoria facta per l. ij. §. finautem. C. de iura. calu. quã ad hoc pōderat Panor. in c. si eod. titu. et An ge. in l. idemq. §. si tibi. ff. qui po. in pig. hab.

a ¶ Non cōpe: competere[a]: 7 huic[b] si sibi videatur. 7 etiam cō: tur[c]: nisi sit itrusus vel violētus[d]: demnent illum ad restitutionem omniū fructuū receptorum. c. dilecto. de preben. cum ibi not. per doc. in. c. cū dilectus. de iur. pa. in. c. continebat. de his que fi. a prelat. nisi fuisset possessor bone fidei: qr non teneretur ad restōnem fructuum. no. de ro. deci. xxiiij. glo. 7 doc. in. c. cū super. de cau. pos. 7 p. l. c. grauis. de resti. spolia. 7 vide no. s. de col la. c. j. §. j in ver. vendicans.

b ¶ Huic. c. nisi alteri esset ius q̄si tum: illi enim etiā post triēniū lapsum deberet superior restitue re beneficium: vt not. s. §. j. in ver. sicu. triennio.

c ¶ Uideat. poterunt ergo alteri puidere si velint vt sequitur 7 qr hoc ver. importat volūtatem libe ram que nō debét cogi. C. de he re. instit. l. cum proponas. l. sicut. C. de ac. 7 obli. 7 collationes bene ficiorum debēt esse libere in cui cōferēdo. no. in. c. relatū. de pbē. ad hoc. s. de elec. c. j. §. ad tollendū. 7 c. licet. in prin. et hoc verbū intel ligitur arbitrio boni viri. Bar in l. sic. in prin. ff. de leg. j. in l. credi tor. §. lucius. man Bart. in extra. ad reprimenda. Panor. in. c. j. de constitu. do. An. et moder. in. c. vt debitus. de ap.

d ¶ Uiolent[9]. not. [1] q intrusus 7 violentus nō solum cadūt a iu re si qd in bñficio vel ad illud ha bebant. c. eū qui. de pre. in. vj. sed etiā efficiunt inhabiles ad illud bñficiū. ad hoc. c. cū iam dudum. de pre c. p inquisitionem. de elec. vbi ad cōcludendum indignitatē electi ponderat intru' o: qd ipse ante electionē v aliq̄am se intrusit in domum epalem per ipsum mascaron q ex pendebat reddi tus de volunta te ipsi[9] electi. ta lis enim intrusus cōmittit furtū fm Inno. ibi qr 3ctat rem alienā inuito dño. tex. iunc. glo. in. c. dudum. ij. de elec. fa. c. auaritie. e. ti. in. vj. 7 pnto q solus papa possit cū eis dispensare. pro quo. c. quisquis. de elec. cum ibi no. vult Pa not. in. c. cōsiderauimus. eo. ti. fa. qd in simili not doc. in. c. j. de con cef. p. e. vbi dicunt [2] q faciēs se subst. tui in bñficium viuentis nō potest amplius illud bñficiū obtinere: 7 solus papa potest cū eo dispensare quēadmodū non pōt q̄s eā ducere in vxorē cū qua cōtrarit viuēte eius marito. c. si. de eo q du. in ma. ita nec 3ºeq vxorē spūalem: cū qua voluit cōtrahere viuente ipso suo: 7 quodammō illā adulterādo. vij. q. j. c. sicut. Et dicit Pan. in. c. j. de concef. p. q illi qui de facto occupāt bñficia seu potētia seculariū se intrudūt 7 postmodū illa impetrāt a papa non facta mentione de intrusione pterita: q talis prouisio nulla est 7 surreptitia: qr si papa sciuisset illam intrusionē vel violentiā nunq vel saltim nō ita de facili illis contulisset. ad hoc. c. postulasti. c. sup lris. de rescrip. cū ibi no. p doc. Pan. in. c. post e'e. de cō. p. in. d. c. p inq̄sitionē. in. c. quatr. de elec. in. 7. c. cū iam dudum. 7 vide qd no. Io. and. in. c. si aplice. de pre. l. vj. l no. Archi. in. c. plerumque. vij. q. j. c. audiuim[9]. iij. q. ij. [3] qd q̄ sciēter accipit bñficiū vnde ali[9]

1 Beneficium perdit violentus.

2 Benefi cium vi uctis q̄ sibi p curat si mul tū plu dicat.

3 Benefi ciū ele cti acci piens sciēter deponend[9] est.

violēter & iniuste est elect⁹: p̄ter-
tim si dedit operam vt ille alius
deijceret: est ppetuo deponēdus
arg. eoꝝ q̄ le. & no. in. d. c. audiui-
mus. idē henr. in c. cōsultationi-
bus de of. dele.

& intellige p̄mis- sa nisi papa mo- tu proprio et ex

aut al's indignus[a] vel alteri ido- neo[b] puideat[c]. Datū in sessione

certa sciētia tali intruso puidis-
set: tūc puto valere prouisionē: q̄
vr̄ princeps promouēdo scienter
indignum illū habilitasse. arg. l.
qdam cōsulebant. ff. de re iudic. l.
item vulpianus. de excu. tu. et qd
4 vbiqꝫ no. Bar. p Inn. in. c. diuer-
sis fallacijs. de cler. cōiu. in. c. ve-
niēs. de fi. p̄b. vbi henr. no. l. c. cū
ecclesiastice. de except. Bart in. l.
Barbari⁹. ff. de offi. p̄to. nec suffi-
ceret motus pprius nisi interue-
niret certa sciētia: q̄ si ignoran-
ter fecisset: puto puisionē nullā
esse ex defectu intentionis princi-
pis: q̄ non est verisimile q̄ prin-
ceps sciēter puidisset intruso: mo-
tus aūt ppri⁹ nō ɔfirmat ꝯ intē-
tionē p̄ncipis ɔcedētis. Jo. an. et
Cal. in. c. cū dilect⁹. de iur. pa. Pa
nor. in. c cū olim. de re iudic. nec
tollit inhabilitatē illius pro quo
scribitur: nisi aliud exprimatur.
Jo. an. in. c. si motu pprio. de p̄b.
li. vj. in no. Jo. and. & alij in cle. si
romanus. eo ti. Jo. cal. in. c. cum
dilect⁹. de rot. deci. cxxxj. ccccxlv.
Cardi. in. c. quia circa. de cō. & af.
etiā si in puisione poneret clau-
sula non obstante quibuscunqꝫ
consuetudinibus statutis. &c. per
que nostra concessio impediri vel
differri posset: q̄ illa clausula tm̄
tollit impedimēta gratiam psone
habilitate: inhabilitatē autē pso-
ne p̄sertim q̄venit a iure cōi non
tollit: sꝫ ad ipsā tollēdā necessa-
ria esset dispensatio exprimens

Collo bnfi. ij. ve vacantis nō ipedit / ēt si ab alio possidetur.

statū psone cū qua dispensat. al's
esset surreptitia. not. Archidia. et
Joā. an. in no. in. c. ei cui. de preb.
in. vj. de ro. deci. iij.
a Indignus. cui nō dꝫ bnficiū
cōferri. s. de col.
c. j. §. insup. v. il-
li vero. cum ibi
no. & papa scri-
bēs p indigno p̄sumitur circūuē-
tus. Inno. in. c. eā te. de rescrip.
Bald. in marga. in v. si. papa. ideo
nō est obtemperandum. c. si quā-
do. de rescript. vbi panor.
b Idoneo. de p̄. graue. s. d col.
c. j. §. statuit. v. & nihilomin⁹. cū si.
c Prouideant. vbi ad eos bene-
ficiū spectat prouisio. vbi aūt ad
alios spectaret p eos fienda esset
prouisio. argu. c. ordinarij. §. q̄ si
forte de. of. or. in. vj. c. pro huma-
ni. ppe fi. de homi. e. li. c. de mul-
ta. §. is quoqꝫ. de pre. sed an vale-
ret puisio ante declarationē: ar-
guit q̄ nō: q̄ vbi declaratio req-
ritur non videtur valere antea fa-
cta prouisio. ar. c. cum secundū. l.
de here. in. vj. et vbi duo mandā-
tur sub certa forma: oportet p or-
dinem vtrūqꝫ impleri. de of. dele.
venerabili. de resti. spol. pisanis.
cum forma mandati sit seruāda.
de rescript. cū dilecta. cum si. fa.
no. in cle. j. de iur. patro. in v. in-
hibētes. Sed in ꝯtrarium fa. que le.
& not. in. c. lz. ij. de preben. in. vj. q̄
[4] possessio bnficij apud aliū exi-
stens non impedit collationem
ipsius si in veritate vacat. per. d.
c. & d. c. de multa. c. illa. ne se. vac.
& cōiter tenetur q̄ possessio alte-
rius etiam colorata non impedit
collationem ordinarij naturalis
& perpetui: etiam prius non cas-
sata collatione colorata: q̄ apud
ordinarium non cadit surreptio
cum ipse presumat scire posses.

facti alterius ꝓpter visitationem quā hꝫ facere singulis annis.c.si cut.de accu.ꝛ sic nō pōt dici ꝙ ꝑ versi taciturnitatē fuit habita col latio.ꝛ hanc opi.tenet Compo.in c.capitulū.de re scrip.in glo.ma gna.§.itē queri tur.per Guil. in extra. Jo.xxij.se des apostolica. doct.in.c.cū no stris.d con.pre. Jo.and.in.c.qz diuersitatez.eo. tit.henri.in.c. literas.eo.ti.sed Host.ꝛ do.Anto. sentiunt ꝯtrium:cum possessio est colorata ꝑ ea q̄ legunt ꝛ no.in c. auditis.d ele.in.c.inter dilectos. de exces.pla. Pano.in.c.cōsulta tionib⁹.de dona. Jo.aūt de imo. dicit ꝙ cōis opinio ꝓcedit qn col latio que dr colorata est nulla iu ris dispositione: nec de hoc pōt ꝓbabiliter dubitari.Si autē pos set ꝓbabiliter dubitari an colla tio valeret tunc posset procedere opi Hosti.ꝛ do.Anto. sicut dicit in electione secūda facta post pri mā inualidā.ideo dicit ꝙ in casu d.c.cū nris.si solū allegabat col latio facta de ꝓpositura post cō secrationē:qz istā cōstat non vale re videt ꝙ possit ꝯferri ꝑ ordina riū.secus si allegabat aliqua cā ꝓpter quā potuisset tenere: quia forte dicebatur consuetudinē ec clesie sic habere vel ꝙ fuerat di spensatū:qz tunc vr ꝙ nō debeat ordinarius ꝓcedere ad collatio nem secundā:prima non cassata. dic ad q̄stionē ꝓdictam ꝙ si colla tor ordinarius conferat bñficiū vere vacās ab alio possessum qd valeat collatio sine declaratione ꝓcedēte:dūmodo faciat añq̄ ali⁹ triennio pacifice illud possederit titulo colorato ꝑ iura scda alle. si aūt fiat collatio post illud trien nium puto non valere declara tione nō ꝓcedente per hunc text. ꝛ ꝑ ea i qb⁹ sunt dat opinio Ho sti.ꝛ do.An.iūc. glo.quod not.s. §.j.i v.ipetrati.

publica in ecclesia maiori Basi liensi solenniter celebrata die sa uis.ix.mensis iunij.Anno a nati uitate domini.M.ccccxxxv.

¶Item acceptat decretuꝫ quod incipit.De numero et qualitate cardinalium.

Cum summo[a] pōtifici scte[b] romāe[c] eccłie cardiales[d]

¶De numero ꝛ qualitate cardi nalium.

Cum sum mo.prio pontif breue ex ordiū.scdo ꝓuidet circa immode ratum numerū cardinaliū.tertio circa etatē ꝛ qualitatē eoꝝ.quar to circa electionē eoꝝ.quinto po nitur ecclesie gallicane modifica tio.scda ibi:statuit.tertia:sint vi ri.quarta:non fiat. quinta:saluo. hoc decretū factū fuit ante disso lutionē concilij basilieñ.ꝛ reuoca tum post dissolutionem:scꝫ āno. M.ccccxxxvij.vj.kal. octobris: vt in decreto eiusdē concilij qd inci pit:tantam reuerentiam. Cardi nalis dupli citer ac cipit.

a ¶Summo:id est maximo.xxj. distin.c.j.§.pontifex.

b ¶Sancte.xxj.di.ꝗuis.de ele. fundamenta.lib.vj. in proe.eius dem lib.cum similibus.

c ¶Romane ecclesie.cui soli cō petit cardinales habere ꝛ nō al teri nisi hoc haberet ex ꝓuilegio. not.Cōpos.in.c.cum accessissent. de cōsti.vt cōpostellana eccłia et Rauenateñ.vel.q.s.pastoralis.nō sunt tñ ꝓprie cardinales: vt not. in.c.pudor.xxiij.q. ij. vide not.in cle.dignū.de cele.mis. Jo.and.in d.c.cū accessissent.Dom.in.c.fin. de offi.delega.in.vj.

d ¶Cardinales[ ] hoc nomē ca pitur gnaliter ꝛ spāliter.gnaliter

cardinalis est rector ꝓprius seu
ꝑncipalis cuiuslibet eccl'ie: nam
2 ep̃s cardinalis ẟ .i.xxi.q.i. relatio.
Cardi- vii.q̃o.i.pastoralis. ⁊ ꝑsbyt.xxiiii.
nalat⁹ di.pbri.lxxix.dist.oportebat.et.c.
nõ est seq. ⁊ diacon⁹.lxxxi.di.fraternita
ordo. tem.xciii.di.a subdiacono.isti eñ
sunt tres sacri ordines eccl'ie pri
mitiue.xciii.dist.legim⁹.de quib⁹
3 facit mẽtionẽ canon aplõꝝ.lxxxi.
Ordi- dist.si qs ep̃s. ⁊ cle. successor pe-
nes tri.xxv.dist.audire.⁊ Innoc.iii.in
duo c.a multis.de eta ⁊ qualita.spãli
fuerũt ter aũt dñr cardinales scẽ roma
int di- ne eccle.cardinales.de quib⁹ hic.
sciplos Sed [2] an cardinalatus sit or-
dñi. do: nõ.nec gradus eccl'iastice hie
rarchie a xp̃o: nec ordini aut gra-
dui aplõꝝ succedẽs sicut ep̃atus
4 ⁊ sacerdotiũ.nã de statu hierar-
Cardi- chico ecclesie non sunt ꝓprie nisi
nalat⁹ duo stat⁹ ꝑlatorũ maiorũ: vz q̃
an sit ẟ succedũt apl'is ⁊ sunt ep̃i ⁊ archi-
iure di- ep̃i ⁊ superiores: ⁊ minoꝝ.s.q̃ suc
uino. cessores sunt.lxxii. discipl'oꝝ: qui
dñr ꝑlati scdi ordinis: quales sũt
curati.xxi.di.in nouo.quib⁹ ex sta
5 tu ⁊ ordinario iure ꝯueniunt tres
Cardi- actus hierarchici primarie essen
nales tialiter ⁊ immediate a xp̃o: q̃ sunt
qñ ince purgare/illuminare/ ⁊ ꝑficere ꝑ
perũt. sacroꝝ ministrationẽ ⁊ ꝑdicatio
nem.ad hec.c. cor ep̃i.lxviii.dist.
vbi Dama papa inquit [3] nõ am
6 plius q̃ duos ordines inter disci
Cardi- pulos dñi cognouimus, esse.xii.
naliũ aploꝝ ⁊.lxxii.discipl'oꝝ.vnde iste
isignia ꝓcessit ignoramus: ⁊ quod ratiõe
caret expirare necesse est. loquit̃
cõtra.c. cor ep̃i.lxviii.dist.nec no-
men cardinalat⁹ fuit in statu pri
mitiue eccl'ie: q2 q̃sq3 noĩe sui or-
dinis cõtent⁹ erat sicut adhuc cõ
tentant̃ ep̃i. q̃ppe q2 ep̃s nomen
dignitatis est: ꝑsbyter etatis: dia
conus vero hospitalitatis.d.c.le
gimus: sed multitudo ꝑsbytero-
rum ⁊ diaconoꝝ forẽsiũ ad vrbẽ cõcurrentiũ cãm dedit vt vrbani ꝑsbyteri ⁊ diaconi ab eis distinguerẽtur noĩe cardinalis. Spec. th ti.de leg.§.sequit̃ [4] senit q̃ cardinalatus saltẽ figuratiue sit de iure diuino cũ dicit q̃ sũt sacerdotes leuitici g̃nis q̃ sũmo põtifici in executiõe sacerdotalis officii coadiutores existũt.c.ꝑ venerabilem.§.rõnib⁹.q̃ fi.sunt le. qđ vult ibidẽ Pan.⁊ i.c.ii.de cle.nõ resi. ad qđ aliĩ allegãt illud.i. Reg.ii. dñi enĩ sunt cardines terre.⁊ male: cũ ibi dñi sit g̃ti casus: ⁊ voluit dicere q̃ dñs esset dñator totius orbis.de veci.tua.ii. s3 ꝓ eis facit glo.i cle.ad nostrũ.de here. q̃ dicit q̃ hec eccl'ia militãs est diuinit⁹ exemplata ab eccl'ia triũphãte.ꝑmũ pl⁹ pl3.vñ dicit Old. ꝯsi.lix.[5] q̃ qñ ꝯstãtin⁹ fecit donationẽ eccl'ie in ꝑsonã siluestri nõ erãt cardinales: q2 non facit mẽtionẽ de eis: s3 de clericis.i.c. ꝯstãtin⁹ q̃ est palea.xcvi.dis. sed postea dñ siluester fecit g̃nalẽ synodũ: aliq̃ erãt cardiales.ii.q.iiii. ꝑsul. Dicit aũt Arch.i.c.vbi ꝑiculũ.de ele.li.vi. q̃ inceperũt tpe Põtiani pape q̃ nõ ponit̃ in cathalogo põtificũ: ⁊ q̃ marcell⁹ papa cõstituit.xv. cardinales in vrbe ꝓp baptisma ⁊ sepulturas holm. Nico.q̃3 papa.iiii.ipsis cardinalib⁹ ꝯcessit medietatẽ ꝓuẽtuũ romane eccl'ie.⁊ q̃ cũ ab eo mitterent̃ legati ad t̃ras ro.eccle.gubernãdas dedit eis licẽtiã vtẽdi capellis rubeis.in cõcilio aũt g̃nali legato aplice sedis fuit ꝯcessum: vt insigniis aplice dignitatis.c.antiq̃. de pri.vbi dicit Hos. q̃ eis vtitur qñ ꝓficiscit̃ vltra mare [6] ⁊ sunt isignia hec vestis rubea: palafredus albus: frenũ ⁊ calcaria deaurata ⁊ nõ alis: nec ali⁹ nisi fuerit

ꝑuilegiat᷒. et de vestib᷒qb᷒ coo-
periunt̄ equi cardinaliū no.x.iij.
di.§.cōpagis. ꝛ de nūero domesti
coꝛuz ꝛ fercaloꝝ ipsoꝝ habet in
exͣua.Joā.xxij. dat viaēdi [1] Et
no.ꝙcardinaliū
aliq̄ sunt cardīa in dirigenda* xpiana republica cardinalat᷒ sint
les epi:aliȷ̄ car- incompatibiles
dinales pbr̄i. aliȷ̄ cardiales dia-
coni.de quibus per Host.in.c.ij.
de offi.archipres.in sum.eo.titu.
§.ij.circa prin.specu.ti.de libel.
cō §.iam nunc videndū.vbi dicit
Jo.and.in addi.ꝙ licet epi.cardi
nales sine titulo esse nō possunt:
q2 ad titulū epatus ordinantur:
vt not.Host.in.c.corā.ð ele.tn̄ nō
noiant̄ ꝑ titulū dicēdo eīn tituli.
scz portueñ.ꝛ Hosti.ꝛ.c. p̄sbyteri
ƀo cardiales denoiant̄ a titulo:
dicēdo eīn tituli scte Prudētiane
vt.d.c.corā.de sup.ne.p̄la.c.si.d.
c.ij.ð cle.nō resi.vbi Pañ.ð testi.
lz.iō.Host.tn̄ dicit i.c.cū olim.j.ð
ꝑui.spāle esse i cardiali pbr̄o ba
silice.xij.apl'oꝛū: vt ꝑ basilicā: nō
ꝑ titulū noiet̄.p.d.c.cū oliz.cui cō
coꝛ.c.ad apl'ice.de re iudi.in.vj.
qð est falsum ꝑ.c.cū venerabilis.
de ꝯsue.in aliquib᷒ tn̄ decretali-
bus supprimit̄ nomē tituli:vt in
c.dilecto.ð p̄bē.i lr̄is pape nūq̄3
ꝛ est ð stilo curie:ita ꝙ rescriptū
ꝓ id cēseret̄ falsuz.ar.c.q̄ graui.
de cri.fal.diaconi ƀo cardinales
nō vocant̄ cū noie tituli.c.ad au-
dientiā.de rescri.cū si ꝛ aduerte
ꝙ vsq̄ ad tp̄s Jnno.ij.nō fuerūt
aliq̄ epi ꝓmoti ad cardialatū.Sz
bñ cardiales ꝓmouebant̄ i ep̄os
ꝛ abbates:lz dicit Jo.an.in.c.cū
aliqb᷒.ð rescri.in.vj.ia no.:ꝙ vsq̄
ad tp̄s cle.v.nō fiebat de ep̄o car
dinalis p̄sbyter vel diacon᷒.ꝛ ꝙ
tꝫ e bonifaciȷ.viij.ꝛ suoꝝ p̄deces-
soꝝ multi ꝑtermissi sunt cardia
les:q2 epi erāt.de quib᷒ tū bene

ꝓuisum fuisset eccl'ie.iō dicit cō-
mendandā cōsuetudinē:quia ho
die de ep̄is fiūt cardiales nō epi
nec vacabāt tituli ep̄oꝝ: et dicit
Panoꝛ.in.c.bone.j.de postu.p̄la.
ꝙ licet ep̄atus ꝛ
fuis: tn̄ tp̄ibus seruatū est ꝙ ep̄s
ꝓmot᷒ in cardinalē nō ꝑdit ipso
iure ep̄atū:imo retinet illū titulū
vt prius:nisi papa aliter dispo-
nat. An autē cardinalatus sit di
gnitas incompatibilis cum aliis
beneficiis: vide Panoꝛ. ibidem.
et in.c.in genesi.de elec.

a ¶ Dirigenda.circa eīn papam
vniuersali eccl'ie i ꝓuiēdo singu-
larū ecclesiarū cōmoditatibus ee
impēdūt.in ꝓ.vj.de cen.cū instā
tia: iō singulis eccl'iis ꝓuire dn̄r.
c.bone.j.de postu.p̄la.cōstat etiā
eos eē vocatos in ꝑtē sollicitudi
nis:de quoꝝ ꝯsilio summ᷒ ponti
fex agēda presertim ardua dispo
nit ꝛ ordinat.c.fundamēta §.de-
cet de elect.in.vj.iō pape assistē
tes cēsent̄ in suis titulis vel bñfi
ciis residere:ꝛ fruct᷒ eoꝝ ꝑcipiūt
ar.ff.de excu.tu.l.iurisperitos.de
cle.nō resi.cū dilect᷒.nec ob.c.ij.
eo.ti.q2 ibi cardinalis ille nō assi
stebat pape:nec residebat in titu
lo.ꝛ vide qð ibi no.ꝑ Jo.an.Old.
ꝯsi.xlviij.sūt etiā magna ꝓrogati
ua atollēdi in exͣua.Jo.xxij.exe-
crabilis §.nos itaq̄.vbi no.gesse.
ꝑuilegia cardinaliū in versi.sub
limitatē.de q̄bus Jo.an.in addi.
spe.ti.de le.§.sequit̄.in si Jo.an.
in addi.spe.ti.de cle.nō resi.Hos.
q̄ fuit cardialis in.c.antiqua.de
priui.quibus adde ꝙcardinales
habēt de cōsuetudine ꝙsi eis ob
uiat quis qui ducatur ad moꝛtez
possunt ipsuz liberare.not.Bal.
in.l.addictos.C.de ep.quod dicit

Cardinales sūt triplices

foidē pau.de caf.verum si ponat capellū suū super eum.

a ¶ Collaterales. vbi Bern. ad Euge. papā.nō dico te sanū do, lentē latera. refert Jo.mo.in.c.j. de off.deleg. in vj.inde cardina les legati dicun tur legati de la tere.c.volentes c.seq.de offi.le.c.ij.q.vj.decreto. cū

2 cardia hui3 ce tus si ferat senten tia3 ab ea non appel latur.

collatores[a] assistāt[b] necesse est vt tales instituant:q̄ sicut nomine ita re[c] ipsa cardines[d] sint sup q̄s

n. illi em̄ pars corporis cēlentur vj.q.j.q̄squis. C.ad.l. iu mate. l. quisquis et maximā cū papa ha, bent cōronē.doc.in.c. req̄sisti. de testa.et in locū senatorū succedūt xcvj.di.cōstāti: ubi.not.Inno.in c.cū te.d re iudi.inde ecclesia h3 senatū.xvj.q.j.ecclia.et sicut in il lis ita in istis crimē lese maiesta tis d3 cōmitti.c.felicis.de pe. in vj [2] inde a snia cetus cardina, lū nō appellef. sicut nec a snia senatorū.l.j.ff.a qui.ap.nō; li. a snia tamē cardinalis appellat.c. raynuctus.c.raynald'. de testa. nisi cōmissa sit ei causa cū clausu la appellatione remota.Bald.in l.f.C.de offi.pfe.pto. in spe.de le. .§.superest.v illud autem.et cum papa de cardinalibus pmiscue loquit:eos fratres appellat.c.ad falsariorū.de cri.fa.c. ad aplice. de re iudi.in.vj §.de auc.sa.con. c.j.cū si.et ipi summo pōtifici i cō silijs et arduis negotijs assistunt. ad hoc.C.d cadu.tol.l.j.circa pn. de dila.expofuit.in fi.de rest.spo. pisanis.ita q̄ q̄dam cardinales psumpserūt dicere papā nō pos se cardinalē depōnere sine cōci: lio g̃nali. sicut host.et sequaces i c.ex gestis.de cle.nō resi.Jo.mo. etiā cardinalis di.it in.c.sup eo. de here.in.vj [2] q̄ collegiū car dinaliū est in q̄si possessiōe vt pa pa ardua non explicet sine cōsilio

3 Papa de . ar duis non di sponit sine cardia libus.

4 Papa est de colle gio car dina hum.

cardinaliū s3 opinio istor suspe cta e: ppterea q̄ cardinales fue runt:s3 p̄t esse sba de ordinaria ptāte pape nō de absoluta.c.per venerabilē.§.rōnibus.q̄ fil. sunt legi.l.humanū. et qd ibi no.Bal. C.de legi. Pa nor in.d.c.ex ge stis.ibi.not.per gef.i extra.execrabilis.§.nos ita q3.in ver.de ipsorū cōsilio.pan.i.c. q̄siuit.de his q̄ fi.a pla.hen.in.c. sicut vnire.de exces.prela.not.§. de auc.ge.con.c.j.in ver.consilio. b. ¶ Assistant.vnde collegiū car dinaliū cū papa est vnū corp' ha bēs papā p capite specialis:s3 pa pa sit caput gñale totius eccl'ie sm host.in.c.antiqua.de priui. Et [4] papa dr de collegio cardi naliū:sicut impator est de nume ro senatorū.l.ius senatorum.C.de digni.li.xij.no.Archid.in.c. sacro sancta.xxij. distin.

c ¶ Re.i.effectu. nota em̄ debent cōuenire reb'.insti.de dona.§.s3 nos.C.de epis.et cle.decernimus. ff.de offi.pre.vr.l.j. multi tñ no men obtinent q̄ re et effectu nihil existūt.xl.dis.multi.ij.q.vij. non oēs.§.de coll.§.ite vt decetero.

d ¶ Cardines.sicut ostia cardini bus regūtur:sic ecclia p cardina les sm anacletū:xxij.di.sacrosan cta.no.in.c.ij.de offi.archipr.et sic cognomē sumit ab eo cui deser uit.C.de fabricen.q̄si per to.li.xj. xxj.dis.cleros xvj.qō.j.si cupis. et no.p hūc tex.q̄ licitū est arguere ab allusiōe seu ethimologia voca buli.de q̄ Panor.i salutā.gre.l.c. cū sm.de pbē.vel dr cardinalis a cardine.i.pte.i.xxvj.di.hui'. qua si partē capiēs de bonis ecclesia sticis.h3 collegiū cardinaliū ptē introitus camere.Domi.i.c.fun

ostia vniuersalis eccl'ie versen-
tur ⁊ sustētentur[a]. ¶ Statuit igi-
tur hec sancta synodus: vt dein-
ceps eorū nūerus adeo sit mode-
ratꝰ[b]: vt nec sit grauis[c] eccl'ie. nec
superflua nūerositate vilescat[d] q
de oībus xpianitatis partibus[e]
q̄rum fieri cōmode[f] poterit assu-
mantur[g] vt notitia rerū in eccle-
sia emergētiū facilius haberi et

damenta. de elect. in. vj. not. s. in
versi. cardinales, vel quasi parte
faciat aliis clericis ⁊ pauperibꝰ
de bonis ecclesie vl' quasi in par
tem stans: qz vbi cardinales stāt
nullꝰ sedere au
det. vel ideo dr
cardinalis: qz in
se et subditis q̄-
tuor debet poti
ri virtutibꝰ car-
dinalibus.
a ¶ Sustenten
tur. concor. s. de
elec. c. j. in prin.
b ¶ Moderatꝰ.
olim collegium
cardinaliū nō hēbat nūerū taxa-
tum, sed ad arbitriū pape. ar. ca.
de causis. de offi. dele. no. Cardi.
Flo. in cle. ne romani de elec. sed
dicebat Albe. in rub. ff. de test q
esset decēs q essent lxxij. vt iudi-
cent oēs nationes ⁊ linguas; si-
cut olim erant. lxxij. discipuli dñi
xxj. dist. in nouo, et tpe Pōtiani
fuerūt. ccxxxvj. vt no. Doc. vbi. s.
c ¶ Grauis. nec onerosus credi-
tor nec delicatus debitor est au-
diendus. ff de pig. acti. si seruos.
in extra. Boni. viij. debent.
d ¶ Vilescat. concor. lix. dist. si of
ficia xciij. distinc. legimus. ad fi.
multitudo[1] eñi onerosa nihil
hz honesti in aut. de referen. col.
ij. s. de col. §. Itē vt de cetero. de
eta. ⁊ quali. cū sit ars. cū ibi not.
e ¶ Partibus. vide q de omibꝰ
mundi partibꝰ debēt assumi car-
dinales: vt notitia rerū in eccle-
sia emergentiū ⁊c. vt se. et: Papa
de omni natione eligi pōt: dūmo
do nō sit hereticus vel infidelis:
tunc eñi nō esset electio canonica
lxxix. dist. si qs p pecunia. qz cla-
ues beati petri nō possunt ꝯmit-
ti infideli: sed custodie causa de-
bent tradi maiori ⁊ meliori natu
et fructu. arg. ff. de leg. ij. l. cū pa- 1
ter. §. pater pluribus. quas nedū Multitudo vilescit.
citramōtano vel vltramontano:
sed galileo deus cōmisit: signifi-
cans q nō esset
apud deū diffe-
rētia nationuz.
Bal. in trac. scis-
ma. vbi disputat
de validitate ele-
ctionis vrba. vj.
f ¶ Cōmode. il
lud dicimur pos
se: qd commode
possumus. ff. de
verborum signi-
ficatione. nepos. xxij. qō. iij. faciat
homo. c. statutū §. ij. de rescrip. in
vj. ⁊ de multiplici impotētia ha-
bes glo. in. c. scilicitatꝰ. de rescrip.
Inno. in. c. accedens. de pben.
g ¶ Assumantur[2] ⁊ fuerat sta-
tutū in cōcilio basil. q assumpti
ad cardinalatū cū reciperent sue
dignitatz isignia q̄rū significatio
est: vt p bono vniuersalis eccle- 2
sie sanguinē pprīū: si opus sit nō Cardinales
vereātur effundere. iurarent in quā assu
cōsistorio publico si fuerint in cu mūtur
ria: si vero absentes in mansibus q̄d iura
alicuius epi ⁊ publice cui per li- re de
teras aplicas in quibꝰ forma iu- bent.
ramenti inserta sit cōmissum fue
rit in hunc modū. Ego. N. nuper
assumptus in sctē ro. ec. cardina-
lem ab hac hora in antea ero fi
delis btō petro vniuersaliqz ⁊ ro
ma. ec. ac summo pontifici eiusqz
successoribus canonice intranti-
bus laborabo fideliter pro defen
sione fidei catholice: extirpatio-
ne ꝯ heresum ⁊ errorū atqz scis-
matum reformatione ac pace in
pppulo christiano in alienationi
bus rerū ⁊ bonorū ec. ro. ant alia
ruz ecclesiarū ⁊ beneficiorū quo-

nō possunt facere testamētū[*]: nec sanguinem minuere: nec eligere cōfessorem: nisi essent forte absētes ex cā legationis: tūc eñ gaudēt priuilegio epo͞ꝝ.c.ne p dilatiōe.de pe.et re.

rūcūq non consentiā: nisi in casibus a iure pmissis: & pro alienatis ab ec.ro.recuperādis ꝓ posse operā dabo: non consulā quicq̄ summo pontifici: nec subscribam me nisi ſm deū & cōſciētiam ſm q̄ mihi per sedē aplīcam cōmissa fuerint fideliter exequar: cul-

3 Cardinales delinquentes a criminis ceteris puniendi sunt.

tum diuinum in ecclīa tituli mei & eius bona cōseruabo: sic me deus adiuuet.

super his maturius[a] deliberari possit: sic tñ q numeꝝ.xxiiij.inter eos q̄ nūc sunt & assumēdos non excedat. Ita q de vna natione vltra tertiā partē respectu cardinaliū pro tpe existētium ac de vna ciuitate & diocesi vltra vnā inde orīundum: et de ea natione que nunc vltra tertiam partem habet vsq ad ipsius tertie partis reductionem esse nequeāt. ¶Sint viri in scientia moribus[b] ac rerum experiētia[c] excellētes[d] non

a ¶Maturius. si.&.in p.in fi.de elec.c.iꝫ verūtñ. & ait Calixt[9] papa. Nos eñ tēpore indigemus vt maturius agamus.l.di.pōderet.

b ¶Moribus. Ait hiero. talis in honore eligēdus est cui[9] cōparatione ceteri grex dicantur.§.nunc aūt.xxv.di.ad hoc.&.de elec.c.j.§.

4 Cardinales an possint testari.

deinde eligāt.cū ibi no.[3] et cū cardinales delinquūt acri[9] sunt puniēdi cū assistāt dño nr̄o pape q̄ est vicari[9] xp̄i exēplo adē: de q̄ dicit btūs Aug q[9] q̄to erat deo pximior/tāto grui[9] peccauit.d pe.di.

5 Mors euitatur quandoque ob artis excellentiam.

v.cōsideret.& exēplo luciferi.d pe.di.iij.pnceps.ʒ.c.ipncipiū.d his Esa. Qui sūt isti q̄ vt nubes volāt ʒc.vbi dñr colūbe pp simplicitatē quā hr̄e debent/cādidiores niue: q̄ ad mores/rubicūdiores ebore antiq̄: quo ad charitatē & passionis xp̄i mēoriā ob quā pre oculis semp habēdā vestib[9] rubeis vtuntur. Caueāt ergo ne sint nebule sine aqua deuotiōis lachrymarū turbinibus agitate.: vt dicit hosti.in sum. de pe.& re.§.cui confitendū.versi. cui cardinales vbi[4] dicit q sine liciētia pape

c ¶Experiētia. nō sufficit scia i pmouendo: nisi etiā experientiā habeat.xxxix.di.sti.petr[9].lxxxvi.di.fratrē.c.nisi.§.p defectu.de renū.C.de agen.in re.l.pe.li.xij.de sup.ne.pla.c.ij.l.vi.sepe eñ experientia supplet literatu:ā. spe.tit.de iu.del.§.vl.ver.item q est illiteratus.

d ¶Excellentes.& merito: qr ex cardinalib[9] assumēdus est papa lxxix.di.oportebat.ʒ.c seq.sed hodie illa exceptio cōtra papā non opponit,doc.in.c.licet.de elec.et no.q q̄uis in epo in quo reqrit eminens scientia toleretur sufficiēs.de ele.cū nobis.c.nisi cū pridē.§.p defectu.de renū. nō sufficit tñ cōpetens scientia in pmouēdo ad cardinalatū p hunc tex. & ptꝫ.j.ibi inter eos aūt.ar.a spāli.maior eñ in eis sciētia requiritur cum ardua ecclīe negotia de consilio eoꝝ tractent: vt in principio.& vbi maius periculū ʒc.de ele.vbi periculū.li.vj.& no. q propter excellentiā psone fit qd aliās nō fieret. Spec.tit.de arbi.§.ij.in princ.[5] & excellenti in arte sua decapitādo parcēduꝫ est si reus mortis sit optimus artifex & valde vtilis reipubl.l.ad bestias.ibi roboris vel artificij.ff. de pe. nisi aliter tumult[9] sedari nō posset.l.

pe in ff.ff.de fica.τnisi esset latro manifest⁹/vel facto cruēta.l.siqs filio.§.hi aūt.ff.de iniust.test.

a ℭ Triginta annis.cōpletis sicut in e͠xo.de ele.cū in cūctis. cū ibi no.ad hoc.§. ti.j.c.j.§.j.cū ibi no.in ver.trien: nio.[1]Sed quē ordinē₃ debeat habere ꝓmouē₃ dus ad cardina latū.dic aut) assumi.t ad cardinalatū ep̄al₃ :et minores.xxx.ª annis: magistri/ doctores seu licentiati cū rigore examinis in iure^b diuino vel humano:sit saltē tertia vel q̄rta pars de magistris^c aut licentiatis in sacra scriptura. Inter eos autem.xxiiij. esse aliqui poterunt valde admodum^d pauci filij^e

cōstat q̄ d₃ esse subdiaconus. c. a multis.de eta.τ quali. aut ad cardinalatū presbyteralem et videtur q̄ debeat esse p̄sbyter.τsi ad cardinalatum diaconalē diaconus. nā̄ istis cardinalatib⁹ videntur ordo p̄byteratus τ diaconatus annexi:sicut in simili dicimus in p̄beda presbyterali τ diaconali:vt no.in cle.vt hi qui. de eta.τ qua.imo videtur q̄ ad quē tunc cardinalatū assumatur q̄ debeat esse in sacris ordinibus:τ sic ad minus subdiaconus.ecū cardinalatus sit dignitas electiua: vt.j.habet.ibi non stat.τc.τcū hic nihil de sacro ordine cardinaliū disponatur relinquitur dispositioni iuris.ar.l.commodissime.ff. de lib.τ posth.l.si cū dotem.sol. ma.[2]Hodie aūt dignitas electiua h₃ sacrū ordinē annexū sic q̄ad eam eligēdus debet esse electionis esse in sacris/al's electio nulla esset.vt.§.de ele.c.j.§.deinde eligāt cū ibi no.Contra videt̄ q̄ in minoribus constitutus possit ꝓmoueri ad cardinalatū presbyteralē aut diaconalē/sicut ad alias dignitates non electiuas arg.d.c.cū in cūctis.§.inferiora. c.ij.de insti.li.vj.per no.per doct.

in.c.dudū.§.de elec.τ postea promoti cōpellātur adipisci ordines requisitos.c.j.§ eta.τ qual. quod videtur verius:nisi ex cōsuetudine roma.eccle.p̄dicti cardinalatus haberēt sacrū ordinem annexū:nec ob.d.§. deinde eligant. qr loquit̄ in dignitatibus electiuis in qb⁹ seruat̄ forma.c. qr ꝓpter.de elec. τ alia q̄ habet̄.§. de elec.c.j.§.τ cū humane.qd p₃: qr dicit ibidem deinde eligāt in prefatum τc. q̄ forme nō sunt necessario seruande in electiōe cardinalium cum specialis hic modus prouidendi ad eam statuatur.dicit etiā Cal.in.c.j.de transla.ptela eos habere officium potius q̄₃ dignitatem.

b ℭ Iure.per hoc videtur medicum nō esse assumendum in cardinalem [3]qui th̄ capax est nominationis.§.de colla.c.j.§. insuper.

c ℭ Magistris.ad quos debent habere respectum collatores. presertim in dignitatibus.put leg. τ no.§.de colla.c.j.§.insup.versi. exhortamur.

d ℭ Admodū. vna harū dictionū abundat.si.ver.in.l.j.C. ne li. po.in.l.j.C.ne quis in sua cau.

e ℭ Filij.legitime nati.[4][qr nō erat dubiū q̄ illegitimi nō erant cardinalatus capaces:v.j. habetur.nec etiam dicunt̄ fulgere claritate generis paterni.arg.l.cum legitime.et ibi Bal.ff.de sta.ho. Bald.in.l.ex libera.C.de suis et leg.de ṽ.sig.l.pnuntiatio.§. pe. vbi.no.Bar.q̄ bastardij non dicunt̄ de domo agnationis vel fa

1 Cardinalatū assequi volens quē ordinem d₃ habere.

2 Dignitas electiua sacrū ordinē annexū d₃.

3 Medicus est capax nominationis.

4 Illegitimi nō p̄nt esse cardinales.

mília patris: que verba ius si: gnificant: [5] iõ ad eos nõ trãsit nobilitas paterna que ad solos agnatos porrigit̃.arg.d.l. Bart. in.l.j.C de digni.li.rij.et in tracta tu de insig. et ar. vbi dicit q̃ arma seu in signia illi⁹ agnatio nis ad bastardos nõ transeunt Bal.in.l.generaliter.§.cũ autem C.de insti.et subsi. qd̃ satis vide mus seruari. q: nõ permittit̃ eis portare arma plena sui generis sed trãuersant barrã p scutũ or morsũ: et illegitimi dicunt̃ quodã modo infames de facto. Bal. in d.l.generaliter: et indecori. ideo sũt inhabiles ad ea q̃ in decore cõsistunt: et ad dignitates.c.p ve nerabilem.qui fi.sunt le.de insti. ad decorẽ. in decisa etiã si ingre diant̃ religionẽ.c.j.cũ ibi no. de fi.pñbri.mo deturpãt familiã.c. si gens anglorũ.lvj.di. vbi dicit tex.de tali cõmixtione meretricũ degeneres pp̃los et furẽtes libi dine fore p̃creãdos, et vult Bal. in.c.p tuas.de maio.et obe.q̃ lz legitimatus nõ debeat amplius appellari bastard⁹ vt est de mẽ te gl.in.l.imperialis. C. de nup. tñ est minus dignus legitimo: nec dz sedere in mensa vna cũ le gitimo.et de hoc an bastardi di cant̃ esse de domo vel familia et an veniant ap » filiorum vel li berorum per Barto in.l. tutela. ff.de capi.dimi. Bald. in.c. non nulli.de rescrip. panor. in.c. in presentia.in.c.per tuas. de pro in.c. raynaldus. de testa. Joan. and.et Jmo.in cle.j.de bap. Bar to.et Jmo.in.l.ex facto §.si quis rogatus.ff.ad treb. prepo. in. d. c. p venerabilẽ.vbi 2cludit ipost pau.de ca. 2si clirri.q̃ regulari ter sub noie agnationis puta fra tris filiũ vel similis: nõ veniũt ba stardi: presertim si tractat̃ de p̃ iudicio alteri⁹ vt in.l. lege.ful.§. hoc capite.ff.de ri.nup. et de do note 2modo vel bñficio illi⁹ i le gitimi per no. in.d. clem.ad hoc.iste tex. idem si esset disposi tio mere iuris positiui vel ciui lis. facit.ff.de his qui sunt sui vel alie.iur.l. filium. exceptis certis casibus: quos vide late per p̃re po.vbi.s.

5 Nobilitas patris ad bastardos nõ trãsit.

6 Regnũ an ptineat ad filiũ scdo genitũ/ vel ad nepotẽ ex pmogenito.

7 nepos q̃liter accipitur.

fratres[a]: aut nepotes[b]

a ¶ Fratres.ar.ex ordine litere q̃ frater regis excludat nepotez in successione in regno: cum quo succederet si regnũ esset diuisibi le.in aut.post fratres. vbi bar.C. de le.he.Cy.l. si piua.ibi nõ abs re.et ibi Cy.C.de bo.ma. Bald. et Ja.de alua.i.c.j.de feu.mar. [6] pariter filius secundo genit⁹ ex cluderet nepotẽ ex primogenito a successione regni,p.l. si libert⁹ .§.ij.ff.de ope.lib.de q̃uo Bald. in.l.maximũ C.de lib.p̃te.in.l. li berti.C.de ope.li.frã. de pōr. in trac.de duo. fra.iij. parte.q. liiij. no.s.in proxi.§.quibus attento in.versi. primogenito. Tempore tamen Ottonij imperatoris hic casus gladio decisus est: nam ipse existens supra rhenum pro pe treuerim: casu occurrente iu dicauit q̃ nepos et patruus gla diis certarentet: victor succede ret i regno. pugna bis inter eos facta. Nepos bis vicit: et lis iudi cio gladiatorio finita est.

b ¶ Nepotes.[7] cõiter leges re cipiunt nepotem pro descẽdente ex filio vel filia.ff.de gra.l.j.et iiij. in.fi.xxxv.q.v.ad sedẽ. ad idẽ fa ciũt cellule arboris 2san.et affi.et nõ veniũt p̃prie et ex p̃pria signi ficatione vocabuli appellatione filiorũ.insti q̃ te.tu.da.pol.§.fi.ff.

de testa.tu l. qd si nepotes. C.ad trebel.l.iubem⁹.no.in.l.filiu.ff.de verb.sig.Ex eo. ti.l.iusta. vbi est casus ibi:cu dicit iusta interpta= tione.Jo.fa.in.d §.fi. sz ex cōi vsu loquēdi ap. ne=potis cōphēdit regū[a] seu magnorū principū[b] in fili⁹ fris vel so= dbus cū circūspectione et maturi roris.sic capit l tate morū[c] cōpetens literatura c.tua.de 2san.et affi.vbi ppo. et in.c.si.eod.tit.xxv. col.capit etiā hoc mō d.mo. feu. amit.§.itē si fratrē.col.x.c.p tuas. de p.vbi Pan cū si.et pter istum cōem vsum loquēdi talis nepos in dispositione hui⁹.c.cōphēdit: vt sequit:pserti cū nō sit mate ria odiosa.etiā in materia odio= sa cōprehēderet. no Jo.and.in.c. fundamenta.de elec.in. vj.l not. in.c.accedēs.de acc.cū vsus cōis loquēdi sit sequēdus. l.librorū.§. qd tn cassius.ff.de lega.iij.de iu= pel.le.l.labeo.c.ex literis.de spō. Frede.2si.xxxviij.p Pan. sup pri= ma gloss.decreta.in.c.ij. de arbit. Bar.et Bal.in.l.si instituta.§.pe. ff.de inoffic.testa. Bald.in.l.si do tali.so.ma.in.l.fi.C.de suc.edic.in Laula.ff de cōdi.et demō.dicit tn Bal.in.c.j.de succes.feu. col.x.qd iura maxime antiqua debēt itel= ligi ppie et nō fm impropriu vsum loquēdi pserti hodiernū qz legislatores peritissimi nō vtū tur verbis vulgariū.not. Pa nor. cō[?] lxxx.ipse tamē cōsi.lxxvj. di cit qz etiā leges edite a peritis de bent intelligi fm cōem vsum: qz lex debet conuenire loco:ita no. gl.in.c.nōnulli.de rescrip. etiā di cit Inn.in.c.olim.de Vb.sig.qz in interpretatione dispositiōis siue sit lex siue priuilegiu z:siue alidd aliud recurrendū est ad cōmunē vsum loquēdi.ff.de lega.si de in= terptatione.et quo ad statutū vo luit Bar.l.oēs populi.ff.de iustit. et iur.et dicit no.Barto.in l.stipu= latio ista.§.hec quoqz.ff.de verb. obli.qz si statutū 2tinet aliqd ver bum habēs duas significatiōes vnā ppriā aliaz fm cōem vsum loquendi debes capere illā quaz habet cōis vsus loquēdi secūdū qualitatē statuen tium personarū:presertim si non sunt iurisperite.

a ¶ Regū[1]ad hoc qz legitimi filij regū dicantur:sufficit qz tem pore cōceptionis vel natiuitatis filiorū pater eoz fuerit vel sit rex insti.de inge.qz 2cepti p iam na= tis habent cum de eorū cōmodo agit.ff.de sta.ho.d in vtero est.de sena.l.emancipatū.C.de furt.an= cille.ad hoc.ff.de sena.l.senator filiū.de decu.l ij.§.in filijs.etiā si fuerit fili⁹ nat⁹ an adeptā rega= lez dignitatē:dignitas pris sup= ueniēs ei pdest: vt i iurib⁹ alle. l.nup.C.de na.li.no.ges.in extra. Jo.xxij.execrabilis.§.nos itaqz.l ver.regū.et ideo succedit in regno tāqz pmogenit⁹.lz gl.et doc.2 i l. impialis.§.his illud.C.de nup.qz genitus post regni adeptionē p= ferat.Bal.in.l.in suis.ff.de lib.et posthu.Barto.in.l.cū satis.C.de agri.et cen.lib.xj.pro quo.l.si ma= numissus.C.de obse lib. qd limi= ta vt no.S.in proe.§.quibus attē= te.in versi.primogen to

1 Regū: filij le= gitimi d dicū= tur.

b ¶ Principū.pter enim clari= tatē gnis sunt potioris prerogati ua gratie attollendi.c.fi. de offic. delega.in.vj.c.ne aliqui.de puil. co.ll.in extra.Jo.xxij.execrabilis. §.nos itaqz.que.c. tantū loquun= tur in regib⁹.sed in cle.j. de bap. loquitur de principibus.

c ¶ Morū.imperfe.tū scietie sup

pledit in eis pfectio charitatis.c. nisi cum pridem §. pro defectu. de renun.

a ¶ Non fiant.tempus futuruz. not.s.de elect. c.& quia.& ibi no. hoc tn ver.pla:

d ¶ Illegitime nati. 3cor.c.cū in cūctis.c. innotuit. de ele.c.fi.d fi. pib.nisi fuissent legitimati p matrimoniū sequēs qd oēm maculā abstergit.c.tāta.cū ibi no.p doc.q si. sunt legi.d.c. innotuit. cū ibi not.p pan.hos. in sum.tij.de) fi. psby.§ ij. in fin.

2 Patre excluso excluditur nepos.

tum a papa vel principe in gratia significat gratiā esse statiz facta anteq̄ redigatur in bullis q̄ nō sunt de esse substātiali grē:sed de probatione tm̄.not.Bald.in.l.ij.C.de cōi ser. ma.in marga.in ver.grā.in.l.pe. C.len.res.non pos.de ro.deci.ccc: xxxv.doct.in proe.vj.

Sufficiat. Non fiant [a] cardinales nepotes [b] ex frē [c] vel sorore romani pōtificz aut alicui9 cardinalis viuētz nō illegitime [d] nati:.nō cor

ant p papā restituēdo eos primeuo iuri: et antiquioib9 natalib9: ita q detreuerit illos legitimos ac si fuissent legitime nati:tūc talеs legitimati pñt pmoueri. ar.i auē.q.mo.na tu.effi.sui: ppe finem.col.vij. vel nisi fuisset cū eis expsse dispensatū:q posent pmoueri ad cardinalatū.dispēsatio autē gñalis ad dignitates ecclīasticas nō extenderet ad epatū: cū dispensatiōes sint odiose & stricti iuris. c.j.&.ij. de fi.psby.in.vj.Bald.in.l.j.C.de indi.vi.no.p docto.in.c.cū vinco: niēsis.de elec.no.s.tit.j.c.j.§.j.in ver.platu ram.pari ratiōe nec ad cardinalatū q est de maioribus dignitatib9.vñ dicit Panor.in.c. dilectus.de cōces.pbē.q si fuerit dispensatū cū aliquo vt possit pmoueri ad epatū nō extendit dispensatio ad archiepa ū.ad hoc. xij.di.nos cōsuetudinē. Inde papa volens facere gratiam verbo rē dispēsat vt possit pmoueri vsq ad cardinalatū exclusiue. Ad cardinalatū aūt cōiter non dispēsat pōt tn̄ si vult.c.pposuit.de cōces. pbē.[4] Queri solet an cardinalatus sit maior dignitas epatu? ar.q sic.ex or.ltē.s.de colla.c.j.§. j.v.q si dās.arg.3.d. c.cum aptē. de cē.vbi magis honorat eps q cardinalis:quia maior numerus equoz pmittit epo q cardinali.ad hoc textus cuz glo.ij. q.vij.

3 Beneficia nō obtinētur per successionem immediatam.

b ¶ Nepotes. nouū ius alr pōt eligi eps:etiā si.in.c.fit filius vel frater.& dent eis voces simul cū alijs.ar.l.illud.& ibi Bar.ff.quod cuiusq vniuer.

c ¶ Ex fratre.bñ dictū:qz dñi cardinales nō habēt nepotes ex filio vel filia. Quid de frē Ro.pō. vel cardinalis viuētis an ad eum extēdat hec phibitio.ar. q sic: qz pter qd vnūqdq tale & illd magis.no.i cle.j.de reli.& ve.san.[2] vñ est q excluso prē a successione excludit nepos qui venit ex psona patris.C.de natu.liber.l.fi. c.cām.j.cū ibi not.c.lator.cuz ibi no.p doct.q si.sunt le.naz nepos nō dz esse melioris cōditionis q pr̄ si viueret.l.si viua. C.de bon. ma.dic.3.q: pene nō sunt extēdede.de pe di.j.pene.de rescrip.nōs nulli.vñ cū hec phibitio fratrez nō tāgat ad eū nō erit extēdenda fa.qd not.Jo.viij.q.j.aplica [3] q phibitio immediate successionis in bñficijs prnis q extēdit ad nepotes dscēdētes p rectā lineā: vt no.l.c.ad extirpādas.de fi.psb.non extēdit ad parētes seu ascēdētes idē hē.& doc.i.d.c.ad extirpādas.

4 Cardinalis an sit maior epo.

pore vitiati[a] nec alicui[us] criminis[b] aut infamie[c] nota[d] respersi. Predicto autem numero .xxiiii. pro magna ecclesie necessitate vel vtilitate[e] dummodo alii in quibus vite sanctitas vel eximie virtutes refulgeant quamq; memoratos grad[us] non habeant ac de Grecis cum romane ecclesie vniti fuerint[f] insignes[g] aliqui viri adiici poterunt.

¶ Non fiat cardinalium electio[h]

quamq;. vbi habetur q; episcopatus est maior cardinalatu. de hoc p. Jo. an. et Panor. in c. ecclesia. ii. de ele. Pan. in c. qd sup. de fi instru. Augustin. de Ancho. in tractatu de potesta: ec. Anto. i sum. parte. ii. ti. xxi. §. ii. et breuiter dic qd cardinales no epi habent minorem dignitatem q; epi: sed maius officium. Bar. in. l. j. §. si qs. ff. de ap. debent tamen obtinere: ratione ecclesie romane preferri omnibus aliis prelatis no. Jo. and. in c. dilectus. de pre. in c. j. de offi. leg. in. vi. i no. vbi ponit. xi. prerogatiuas siue maioritates cardinalium. facit no. p archi. in c. prelectis. xxv. di. Hen. in c. statuimus. de ma. et obe. no. Hug. xvi. q. i. generaliter. Et ita seruat curia q; pbr seu diaconus cardinalis precedit epm.

a ¶ Vitiati. de istis vitiatis habetur. xxxvi. di. c. j. xlix. dist. c. j. de cle. egro. pbrm. de cor. vi. p to. et intellige cum deformitas no est modica. argu. c. si euangelica. lv. di. de cle. egro. c. penul. put no. in c. fi. eo. ti. Host. in sum eo. ti. §. fin.

b ¶ Criminis. qd sit crimen habet in. §. nunc autem. xxv. dist. not. Host. in sum. de tempo. or §. iiii. circa prin. Joan. and. in c. peccatum. de reg. iur. in. vi.

c ¶ Infamie. concor. c. laici. xxxiii. di. vbi habet q; opinio ordinandi vacillare no debet. lxxxi. di. tantis daniel. de testi. c. vlti. de accusa. omnipotens. dicit enim. l. neq; famosis et notatis et quos scelus et vite turpitudo inquinat: et quos infamis ab honestiori cetu segregat

dignitatis porte patebunt. l. ii. C. de dig. lib. xii. c. inter dilectos. de excess. prela. ca. infamibus. de regu. iur. in. vi. cum ibi not. ideo accusatione contra aliquem pendente non debet pmoueri ad dignitatem. vt in iurib[us] alle. etiam secularem. l. qui de libertate. ff. de lib. cau. l. qui stat[us]. ff. de re mili. quod intellige vbi accusat[us] est diffamatus alias aperiret via figmentis. de di uor. contra no. Innoc. in c. accusatum. de simo. vbi Hen. Panor. i. d. c. opi. et multos] infamie effectus vide p Host. in c. veniens. de accusa. archi. ii. q. vii. testes. Henr. in c. cum dilectis. de purga. ca.

d ¶ Nota. id est macula. l. ii. ff. de his qui not. infa. C. de asses. null[us]. j. q. iii. c. fi.

e ¶ Utilitate. hec duo necessitas et vtilitas inducunt dispensationem de pre. expoluisti. j. q. vii. tali. c. in causis. de re iudi.

f ¶ Fuerint. pro hac vnione orientalis et occidentalis ecclesie facienda multum laborauit concilium basilien. conueneratq; cum Grecis quin ipsi ycumenicum concilium celebrarent: sed euge. iiii. ipsum supplantauit: illosq; ad concilium qd florentie celebrauerat attraxit et ibidem fuerunt Greci armeni et iacobini deducti ad vnionem sancte Roma. eccle.

g ¶ Insignes. i. magni et precipui vita moribus et fama. ad hoc qd no. archi. in c. statutum §. ii. in ver. insignibus. de rescrip. in. vi.

h ¶ Electio. prelatura [1] dz esse

1 Prelatura dz esse electiua.

solū[a] per auricularia vota:sed il-
li solum assumi poterūt in quos
facto vero scrutinio ac publica-
to[b] maiorem partez cardinaliū p
subscriptionē[c] manus[d] ꝓprie cō:

electiua non datiua.S. de elec.p
to.viij.q.j.episcopo.c si ergo.not.
Bald.in.l quecūqꝫ.C.de bo.q lib.
no.S.de elec.c.licet.in versi.reser
uatiōes.& nō puto in hac electio-
ne cardialiū ne
cessario seruan-
dam formam.c.
qz ꝓpter.de ele.
2 cuz aliis tribus
Cardi solennitatibus.
nales de quibus.S.de
q mō elec.c.i.§.& cum humane.cuz hic
creant circa moduz ipsius prouideatur.
ar.l.sanctio legum.ff. de pe.sicut
nec in electione pape seruarētur
d.forme.c.licet.cum ibi no. p do-
cto.de ele.:.no.in.c.si cui.eod.titt.
in.vi.[2]De modo autē qui ho-
die seruatur in creatiōe cardina-
liū & de solennitatibus & cerimo
niis que ibidē seruātur & de mul
3 tis aliis eoꝝ statū tāgētibus ha-
Eligit betur in cerimoniali ecclie ro.
eps cū a ¶Solum.per viā ergo cōpro-
subscri missi aut alr̃ nō fiet cardinalium
ptione electio:vnde cōcil. Basilieñ. pro-
canoni motionē ioannis patriarche ale-
coꝝ. xandrini ad cardinalatum p Eu-
ge.papam.iiij.annullauit. anno.
M.cccc.xxviij.in decreto qđ inci-
pit tantam.
a ¶Publicato.postea non licet
electorib[9] variare.prout le. & no.
per docto.in.c.publicato.de ele-
ctionibus.
c ¶Subscriptionē[3]sic eps eligi
tur cum subscriptione canonico-
rum.c.innotuit.ca.cum inter ca-
nonicos.de elec.c.bone.vers.nec
nocebat. de postu. pla.spe.tit.de
elec.§.j.ꝟ.postea.& se.vbi dei for-
ma huiusmodi subscriptionum
māda.c.xxxviij.& alios duos ca-
sus in quibus requirintur subscri-
ptio habes.S de auctori.ge.cō.c.
j.de elec.c. licet.§.j.ꝟ.verūtamē.

alias licet requiratur consensus
alicuius ad aliquem actum: non
est tamē necessaria eius subscri-
ptio:nisi a iure exprimatur.l.cum
antiquitas.& ibi Bal. C.de testa.
l.cuz tabernā.§.
idem que sunt.
& ibi Bart. ff. de
pig.not.Inn.in
c j.de his que fi.
a pre.Itē not.q
qui subsc. ibi vi
detur cōsentire & obligatur si sci-
uit & legat ea quib[9] se subscribit
alias nō l.titius.ff.de rescin.ven.
l.fi.& ibi Bald.C.plus va. qđ agi.
Pau.de castr.consi.cccxlviij.sub-
scribens tñ presumitur scienter
facere nisi ꝯrium probetur.ff.pro
suo.l.fina.l.Gaius.ff.de pign. ac.
Bart.in.l.sicut.§.non videtur. ff.
quib.mo.pig.vo.sol.predi. limita
quando fit subscriptio tāqꝫ a pri-
cipali & ad esse ꝯctus.l.fideiussor
§.pater.ff.de pig.& ibi Bar.in.l.
qui dotis.so.ma.l.si ita stipula-
tus.§.grisogonus.ff.de ver.obli.
& ibi Ang.secus si fiat tanqꝫ a te
ste vel notario & ad probationez
actus tantum tunc nō nocet sub-
scribēti.l.si pater.& ibi Bald.C.de
fideiuss.l.emptor.§. lucius et ibi
Bar.ff.de pac.& de materia sub-
scriptionis doct.in. c.ij.de fide in
stru.in.c.ex litis.de transac.in ca.
qꝫto.de his que fi.a pre.gl.& doc.
in.c.si quis presbyteroꝝ.de reb[9]
eccle.non.alie.
d ¶Manus.si sciāt scribere.qui
enim nesciret scribere vel sigil-
lum apponat vel per alium sub-
scribat.l.ad testium.§.ij. cum ibi
nota.per Bartol.ff.de testa.c.cū
inter.de re iudi vbi.d. Panor. q
subscriptio tertiū facta de māda-
to obligat[9] mandantē qui nescit
scribere.spe.ti.d ele.§.j.ꝟ.de his.

a ¶ Collegialiter. singulariter ergo facta electio nō valeret. cōcor. c. in genesi. de elec. vbi not. Inn. q ad hoc q valeat actus gerendus p collegiū[ꝛ] oportet q collegialiter erplicetur ꝛ in ipso col stiterit collegialiter[a] cōsensisse[b] legio. ad hoc. l. de sup etiā lapostolice[c] litere cū sicut ꝛc. 3 ibi no. subscriptione cardinalium consi ff. quod cu. vni. ciantur decreto huius sacri ꝯcili vbi glos. dicit q in quarta sessiōe solēniter publi licet omnes ho cato: quod incipit. Item cū multi mines huius ci

nitatis etiam eleuato vexillo alī quem insulū facerent: non propter hoc dici potest q ciuitas h fecit: s singuli de ciuitate. ad h eni vt tribuatur ciuitati op q in concilio legitime cōgregato hoc fuerit obtentum. de hoc per Bar. in. l. aut facta. ff. de pe. Ioā. cal. et Panor. in. c. cum omnes. de cōsti. in. c. qm. de iu. pa. not. s. de elec. c. j. §. ꝛ cum humane. in ver. conueniant. ꝛ no. ex hoc ver. collegialiter. q cardinales habēt ius collegū: nec cēsentur iure singulorum in diuersis titulis collocatorum. Host. in. c. ad deliberandā. de iu de. ꝛ dicit Bald. in. l. pe. C. de bo. q lib. q dicuntur capitulū vniuersalis ecclesie.

b ¶ Cōsensisse. requiritur ergo ꝯsensus maioris ptis in ipso scrutinio: ꝛ si minor pars eligeret nō sufficeret ratificatio absentiū q nō cōputātur in numero licet ratificēt. c. ecclesia. de elec. no. Inn. ꝛ docto. in. c. in genesi. eodē titu. Bal. in mar. in ver. ratificatio. in l. si vxorem. C. de cō. infer. ꝛ quia ratificatio sine solēnitate non valida electionem: aut aliud quod nō pōt fieri ab initio sine solenni tate. Inn. in. c. cū dilecti. de emp. ꝛ ven. Bal. vbi. s. ꝛ in. l. mācipia. C. de re. alie. non. ali. in. l. si. C. ad mace. vnde electio prelati nulla ex defectu in materia substantiali vel forma originali non conualescit per tacitum consensum vel tolerātiam eligētium. c. innotuit. de ele. Bald. in l. ij. C cō. de ele. sō videt q electio prelati per metum que est nulla. c. vbi periculum. §. ceterum. de elec. lib. vj. si metus fuit causa finalis. Bald. vbi. s. ꝛ in trac. scisma. not. s. de elec. c. j. §. ad tollēdum. in versi. libere. nō conualesceret p sequentem tolerantiam siue obseruationem eligentium: quia consensus liber requiritur in electione pro forma actus electionis. Bald. in l. si mulier C. ad velle. sed ipse tenet ꝯtrarium in tractatu scisma. vbi dicit q electio meticulosa per sequētes consensus purgato vitio remanet valida. ar. l. ij. C. qd met. cau. l. si ob turpē. ff. de cō. ob tur. cau. C. de la. li. tol. l. j. §. sed ꝛ si qs homini. ꝛ ibi Bal. ꝛ hoc not. in. d. §. ad tollendū. in ver. pcedatur.

c ¶ Apostolice. ꝛ ita mortuo papa nō possunt cardinales creare siue eligere nouū cardinalem: qd vult gl. in cle. ne romani. de elec. quia potestas ꝛ iurisditio papalis ad eos nō trāsit vt ibi. nisi piculo immināte. glo. in ca. j. de scisma. in vj. vbi doc. in. c. cū ex eo. de pe. ꝛ re. Barto. in. l. vbi absunt. ff. de tu. ꝛ cu. sed illa glo. est indubitanter vera: quando creatio cardinalium ad solum papam spectaret. ad hoc ca. illa ne ie. va. sed cū electio cardinalium hoc iure ad papā ꝛ cardinales simul spectet: videt q papatu vacāte possint eligere cardinalem. arg. ca. j.

1 Collegiū actꝰ est collegialiter erplicandus.

in prin.ne se.va.in.vj. nisi velles dicere illud.c.loqui.i.c. cathedralis ecclesie.ad quod se.va.trasfertur iurisditio epalis.c.cum olim. c.his que.de maio.et obe.

a ¶Cardial:ū. sequitur l origis plicatio cardinalium[a] in suo robore nali sit eccle vi re inviolabiliter pmansuro. ¶Saluo spendiosa et one no[b] q vr[c] nimis rigorosum[d] circa rosa ppterea et

ex alijs rationabilibus et legitimis caussis eandem sanctā synodum mouentibus statuit et ordinat:atq ex certa scientia hoc irrefragabili decreto decernit ipsa sancta synodus q durante hoc sacro cōcilio Ro.pon. a loco isti[us] sacri concilij absens personaliter nō debeat nec possit aliquem vel aliquos cuiuscūq dignitatis:cōditionis:gradus : seu status existāt.in san. Ro.ecc. cardinalē vel cardinales quouismodo aut quocunq qsito colore:aut causa assumere pronūtiare secrete aut publice:aut pnuntiatos seu assumptos secrete publicare. et si secus attentatum fuerit ex nūc in antea irritum sit et inane nulliusq roboris vel momenti:q forsitan taliter assumpti de facto aut pnunciati se p cardinalib[us] gerere aut nominare presumpserint quibuscūq dignitatibus priuati sint et ad omnes et singulas futuras inhabiles etc.

2 Nepotib[us] bñficia cō ferre piculosū est.

3 Eps etc nō pt q hz filios aut nepotes.

b ¶Saluo.vba sunt ecclesie gallicane.

c ¶Videtur.predictum decretū in ver.non fiant.

d ¶Rigorosum.ideo tñ fuit editū.qr per tales nepotes solet thesaurus eccle deperire.xxviij.di. de siracusane.sicut vidimus tpibus nostris vñ ɔsuluit hen.in c. j.vt ec.be.si.di.cō q prelati abstineāt a promotione parētū diuitum: qr piculosa est intētio et promotio:et hunc rigorē secutus fuit Bene.xij q vix cognoscere voluit cōsanguineos suos.d.papā ɔsanguineos nō hre:sz pth dolor alīq plati nostri temporis] suos ɔsanguineos nimis cognoscūt:min[us] ponderantes dictū hieron.multa facere nos cogit affectus:et dū ppinquitatē recipimus corporū/corpis et ale offendimus creatorē. et dictū Ber. in tali.nepotulo[2].cōmittit duo milia alarū cui nō ɔmitteret duo pira.et dicit Ber.scholares pueri ob sāguinis dignitatē pmouent ad ecclīasticas dignitates:et de sub ferula trāsferunt ad pricipādum pbris letiores q vgas eua serūt q q pncipatū meruerūt recip.hen.in c.graue. de p.inde.d. gl. q epi sunt ceci erga nepotes. j.q.iij.puenit ideo alienatio non pt fieri p platū nepotib[us] et cōsanguineis. Est em psumptio iuris q pter eos indebite grauaret ecclesia hoc pbari videtur.l aut. quibuscūq modis.C.de sacr.san. ec.et ibi videt tenere Bart.et Bal fa.p.q.ij.hec vsufruct[us].ter.cū glo. in.d.ca.peruenit.no.Pan.ɔsi.xlij. de hoc l.c.s.vt ec.be.vbi doc.Jo. an.in addi.spe.lup ti.de re.ec.nō alie.et dicit Inno.in c.quorundā. de test.[3].q habēs filios aut nepotes de iure nō pot pmoueri in epz:aut ad aliā dignitatē vt.d.c. de siracusane. lxj.di. cathanēsis. ne bona ecclīaz p tales dissipentur sed ex dispēsatiōe vbi probat longa continentia poterit pmoueri.arg.in.c.p.mulsq.xxvj.dist.licet antiquitus in primitiua ecclesia quando ecclesie nō erant ita opulente pmouebātur habentes

Alios.sic itelligit.§.necesse.xlvij. dist.idē Pan.in.d.c.quorundaz. pro.in auf.quo.opor.epis.§.sanci mus.col.j.licet glo.in.d.c.de sira cusane.innuat illud verum quan do filij sunt ma= li: vel qñ pater eos ita teneret di ligit qd plurimi tur φ rōne ipo rum bona eccle sie dilapidaren tur:alias posset promoueri.idez Host.in.d.c.quo rundam.ad hoc c.sane.de 2uer. coniu.cuius opi nio. seruat con= suetudo.

tat cām finalem.aliquando effi cientem.no.Archi.lxxij.dist.aga= tosa.⁊ de eius significato not.Bar. in.l.fideicommissa.§.plerunq3.ff. de lega.iij.in.l.quibus diebus.de condi.⁊ demon.

ca nepotes romanorū pontificū si alias sint benemeriti[a] put ⁊ alij circa decretum quod incipit.

¶De annatis.

Statuit[b] hec sancta synodus φ tā in ecclīa romana φ alibi pro[c] eleu in confirmatio= ne[d] electionū admissione postula tionū.p̄sentationū puisione/col= latiōe[e]/dispositiōe/electiōe[f]/po= stulatiōe/p̄sentatione:et a laicis faciēda institutiōe[g] installatione ⁊ inuestitura[h] de ecclesijs etiam

d ¶Cōfirmatio ne. accipe infra nihil penitus an te vel post exiga tur.concord.c.si cut.c. et si q̄stio nes . de simo.§. de elec. c.j.§.fa= cta.ff. facta ⁊ vt omnia. cum ibi nota.

e ¶Collatiōe. j.q.iij. si quis p̄= bēdas.cū.ū.c.se.

f p̄o dd ipoztat

a ¶Benemeriti. vide φ prelatus potest pmouere ad beneficia cō= sanguineos benemeritos ⁊ ido= neos.quod intellige vt not.Hen= ri.in.c.graue.de preb.l.c.j.vt ecc. be.Anto.in.ij.parte sum.titu.j.c. xx.§.ij.Doc.in.c.tuam.de eta.⁊ q̄= lita.⁊qui dicunt benemeriti.no. §.de elec.§.item nec credit.Bal. in.l.iubemus.

¶De annatis.

Statuit.primo ponitur con= stitutio.φ pro cōfirmationi bus electionū collationibus beneficiorū ordinibus aut alijs spūalibus nihil exigatur ⁊ cas= sat cōsuetudines:priuilegia:⁊ sta tuta contraria.Secūdo punit exi gentes dantes et promittentes. Tertio cassat obligatiōes.censu= ras ⁊ mādata huic decreto cōtra ria.Quarto penas adijcit. secun da ibi.huic autē.tertia obligatio nes.q̄rta:⁊ si h decretū añ dissolutionē/2cilij factū ē ano a nati. dñi.M.ccccxxxvj.vij.kal. Junij.

c ¶Pro [i]hec dictio aliqñ ipor=

f ¶Electiōe.lxxix. dis si quis pro pecunia.c.si quis.⁊.c.seq j.q.vj.c. mathe⁹.c.nobis.de simo.de elec. per inquisitionem.§.de elect.c.j. §.deinde eligant.ff. simoniace. cum si.cum ibi no.

g ¶Institutione. c. audiuimus. de simo.j.q.iij.ex multis.siue au= torizabili per quaz committitur cura animarum que ad solū spe= ctat epm vt j.q.vij.nullus.de he= re.cum ex iniuncto.siue corpora= lis:que est missio in possessionē ⁊ ad archidiaconum spectat.c. ad hec.c.vt nostrū.de offi.archidia= co.in beneficijs scilicet que spe= ctant ad collationem vel confir= mationem episcopi.alias nō.no. Innoc.in.d.c.ad hec. aliquando autem capitur institutio pro col= latione.c.cum venissent.de in sti. ⁊ de ista triplici institutione no. Host.⁊ Henric.in.c.cum satis.de offi.archidiaco.Henri.in.d.c.cum venissent.Dyn.in regula.j.de reg. iuris.in.vj.

h Inuestitura.si.in.c. intantum.p

cũ in ecclie.de simo.[3]capit aũt
inuestitura pluribus modis: q̃
aut fit ante oẽm collationem:ele
ctionẽ:vel p̃sentationẽ: tũc opat
collationẽ si inuestiẽs hz ius cõ=
ferendi.c.ex ore.
de hisq̃ si a ma
io. par. cap. vbi
2 doc. c. ꝓposuit.
Inuestitur a pluribus modis sumitur. ŏ ꝯcess.p̃.qd no.
de ro.deci.ccccxxxix.doc.in.c.trãs
missam.de ele. si fit post electio=
nẽ hz vim confirmationis:si post
p̃sentationẽ institutionis. si post
collationẽ si fiat in absentia bnfi
cij de quo q̃s inuestit nihil opat
& in ꝓprietate:q̃ illã hz inuestit⁹
ex solo titulo.c. si tibi. de p̃bend.
in.vj. et in possessione que sine
app̃hensione nõ acq̃rit.c.p tuas.
de dona.c.cũ berthold⁹. de re iu.
inuestitura eñ v̾balis non trans
fert possessionẽ .l. nõ statim.ff.de
pecu.c.si facta.si de feu.fu. cõtro.
col.x.doct.in.c. trãsmissam. Bal.
3 in ꝓ.feud.ẽt si possessor velit eam
Officia iurisditionalia non debent vendi. trãsferri.Bal.i.c.j.q̃d sit inue.col.
x. Inn.& Jo.an.in. d.c.ex ore. nisi
fiat in ipsa re:vel in p̃ntia rei nul
lo ipsi⁹ rei possessore existẽte.c.in
genesi.de elec.l.clauibus.ff.de ꝯ=
hẽ.emp.Bal.in rub.C.eo.titu.aut
nisi cõsuetudo fingat possessionẽ
traditã p quãcũq; inuestiturã p
c.ij.de ꝯsu.vbi doc .Bald.in.l.j.C.
cõ.dele.his tñ cessantibus inuesti
tura v̾balis de re absẽte donata
vel vẽdita opat licẽtiã occupãdi
eã ꝓpria auctoritate. no. Inn.et
doc.in.d.c.ij.bal.in marg.in v̾ cõ
suetudo.in.l.traditionibus.C.de
pac.in.l.j.de re.pmu.in.d.ru.x et
licẽtiã administrãdi in re vel bñ=
ficio in quo de consuetudine nõ
liceret illud habens administra=
re nisi esset inuestitus. Hen.in.d.
c.transmissam.p Panor.in.c.cum

cathedralibus & metropolitanis
monasteriis[a] dignitatibus bene
ficiis officiisq; ecclesiasticis[b] qui=

aliquibus.de re iud.in.c.auctori
tate.de instit.
a ¶Monasteriis.no.hic appella
tione ecclīarum nõ veniunt mo=
nasteria:cũ posito noĩe gñali ec=
clesiarũ spãliter
exprimat de mo
nasteriis.ad idẽ
in.c.grandi. vbi
de hoc. de sup.
neg.pre.in.vj.in.c.si §.adũcim⁹.
de sen.excõ.eo.li.vbi archi.qd ve=
rũ in odiosis:q̃ habent aliã qua
litatem ab ecclesiis secularibus
et paritate rationis appellatione
clericorũ non veniũt monachi: se
cus in fauorabilibus. Panor. in
rub.de vi.& ho.cle.in.c.j.de iura=
mento calũ.
b ¶Ecclīasticis[3]nec etiã ꝓ di
gnitatibus & officiis sclarib⁹ ꝓ=
sertim q̃ habẽt iurisditionẽ anne
xã aliq̃d est dãdũ vel exigendum
vt vult bona ordinatio regia ma=
le obseruata:ne subditi aggrauẽ
tur:& iudicia subuertant. in aut.
vt iudi.si.quoquo.suff.fi.&.ij.con=
sti.le.col.ij.in aut. de man.p̃n.§.
deinde.& §.illud.col.iij c.ij. ne p̃.
vi.suas. dũ eñ sumptus q̃rit p̾e
do grassat.xxiij.q j. milit:re. & q̃
emũt talia officia incidũt l.l iul.
de ambitu.ff.ad.l.iul.de ambitu.
l.j.C.ad.l.iul.repe.l.fi.de q̃ Hosti.
in sum.ti.ne pre.vi.su.cir.fi.doct.
in.c.j.e.ti.Hẽ.in.c. tua. nos.de si=
mo.bar.& Bal.i repet.l.barba:i⁹.
ff.de of.p̃to.Pañ.i c.cuã de eta.&
quali.quinimo vident simoniam
cõmittere:q̃ ipsa iurisditio spũa
lis est.j q.iij.ex multis. vñ & vende
re yconomatũ & gastaldionatũ si
moniacũ est.j.q.iij.saluator.de si
mo.ꝯsuluit.ois eñ ptãs & iurisdi
tio a deo est.ad.Ro.xiij.c.ŏ.de elc.
c.j.§.& cũ hũane.ŏ spũalis vr.et
ita sentit Host.i sum ti.alle.cir.a

buscū p necnō ordinibus[a] sacra benedictione[b] ac pallio decetero nihil[c] penit' ante vel post[d] exigatur[e] ratione literarū[f] vel bulle[g] sigilli annatap[h] cōmuniū et mi

In nec obijciat q iurisditio non emi hīz emunt salaria τ stipēdia sp ilius officij iurisditionalis: qꝛ si qs hoꝝ alterū vēdit sine quo nec alterū ꝓuenit neutrū inuenditū derelinquit.j.q. iij. si quis obiecerit τ vide Innoc. in c.j. d hom. li.vj. Hodie tñ proh dolor palā τ publice hmōi officia vēdunt plus offerētī: q̄ tñ virtutis nō auaritie grā virtuosis τ lfatis dari deberēt: nō mirū si iustitia cara est lōga τ piculosa. oia em̄ sunt cū p̄tio. τ primum querit pecunia: virt' post nūmos. vt ait Oratius. τ de morib': vt ait Juuenalis. Ultima fiet qō. sunt alia tria manifesta: vt de secretis tacea. circa q̄ in curijs a iustitiarijs excedit. q̄ vide p pe. ia. ti. d sta. cu.

a Ordinib'. c.j. c. sicut. c. ex tue. de simo. j.q.j. ordinationes. cū si.

b Bñdictione. c. cū in ecclesie. c. suam. c. sicut. de simo.

c Nihil. etiā modicū: qꝛ hec dictio de sui natura oia excludit. sicut p ꝯtrarium vniuersale affirmatiuū nihil excludit. de ma. τ obe. solite. l. hoc articulo. ff. de here. in sti. tū ꝓpter dictionē penit' q̄ sequit q̄ est dictio p̄cisa nullā limitationē recipiēs. C. de vsufr. l. ambiguitatē. d lum. tri. l. ij. c. sup eo. de here. in. vj. de quo p Archi. in c. ordinarij. de offi. ordi. in. vj. Jo. an. in. c. j. de postu. prela. eo. lib.

d Post. vnde dicit Bar in. l. ab anastasio. C. māda. q prelatus simoniā cōmittit dādo aliqd ꝓmotori suo post suam ꝓmotionem.

e Exigatur. τ merito: qꝛ spūalia gratis sunt cōferēda. j.q.ij. si quis prebēdas. τ. c. saluator. τ in iuribus preall'e. τ sine diminutio

ne. c.j. vt eccl. bene. vbi le. τ no. q̄ñ epo possit sibi retinere fruct' beneficiop vacantium sue diocesis. Jo. and. τ alij in. c. si ꝓpter. de rescri. in. vj. sʒ an gratis oblata recipi possint. not. 1 Annate an possint exigi.
s. de ele. c.j. §. facta in v. recipe. Unde [1] beat' Ludouic' miles q alij reges frācie hmōi annatas τ exactiones vetuerūt exigi i suo regno. τ karolus. v. p arrestū parlamēti ꝯ bū. xiij. latū. xj. septēbris. anno. M.cccc.vj. et vide pulchrā orōnē ꝯcilij Basil. q̄ incipit. Deceret responsiuam oratoribus Euge. iiij. qui basileam venerant vt hoc decretum suspenderetur.

f Literarū. quibus renūtians ex pacto partium vt assignet sibi annua pēsio sup bñficio simoniā cōmittit. c. ad audientiā. vbi glo. τ doc. de rescrip. [2] Idē si alter litigātiū sup bñficio cedat liti vt alter det sibi expēsas. c. cū pridē. cū ibi no. de pac. nisi fieret auctoritate superioris qui p bono pacis vbi dubitaretur de iure renūtiātis pōt prouidere vt altera pars det cedenti expensas quas fecit: vel certū qd annuū. c. nisi essent. vbi doct. de pre. Panor. in. c. ij. de arbi. τ ꝯcor. cū h tex. c. j. de simo. 2 Beneficium p̄tendens an possit cedere liti datis sibi expensis

g Bulle. qualis debeat eē bulla pape: τ qd debeat continere. τ qualiter fiat collatio bullarū. vide spec. ti. de rescri. p̄sen. §. j. τ ibi Jo. an. l addi. Jo. an. sup data. vs. Pos. l sū. ti. de cri. fal. §. d. v. porro. 3 Annate vnde dicātur.

h Annataruʒ. sic vulgariter dictarum [3] qꝛ p annū emolumenta bñficiop pcipiebant et adhuc hodie pcipiunt in curia ro. et alibi. τ ipsis no. in cle. qꝛ regula eo §. p̄missa. de sup. ne. pre. τ dicunt

annalia. in ex. Jo. xxū. suscepti. et vacātie. j. e. §. itē ꝙ ex nūc. ⁊ ante tpa Jo. xxij. raro vel nunqꝫ exige bantur: ſꝫ ipse papa p ex. cū non: nulle in qua supponit aliā prius fecisse. ⁊ se refert

4 Bonifacius nonus annatas olbus ecclesiis imposuit. asserit fruct' p:i mi anni eccl'iaꝝ cathedraliū va: cantiū ad t:len:

nutoꝝ fuitioꝝ primoꝝ fructuū: depo:tuū[a] aut sub quocūqꝫ alio titulo colore[b] vel noie[c] p:etextu

niū in aliquib' orbis ptib' ꝑ ne cessitatib' ro. eccle. sue camere re seruasse: sed ꝙ tpaliter: ⁊ ab aliq: bus eccl'ijs dūtarat ꝑ necessitate tpis ab eo exactū fuit imperpe: tuum. Et ad oēs eccl'ias postea a Boni. ix. [4] qui primus indifferē ter eccl'iasticis bñficijs annataꝝ vsum imposuit. extēsum est ꝯ to: tius iuris diuini ⁊ hūani disposi

5 Annate sunt dānande. tionē. j. q. j. ⁊. q. iij. p to. ⁊ in iurib' s. alleg. nōn e scriptū est. neminē concutiatis ⁊c. xxiij. q. j. militare. ⁊ quod gratis accepistis gratis date. nunqd symō ma:' cū grām spūssci emere vellet dānationis sue sniam a petro audiuit. Pecu: nia tua tecū sit in pditionē. j. q. j. q̄ studet. ⁊ q̄ sunt illi q̄ dāt ⁊ reci: piunt annatas: nisi emētes ⁊ ven

6 Depostus in multis locis vigent. dētes in tēplo. q̄s xp̄s ab illo eie: cit. j. q. j. vides [5] etiam ex euentu solo dānāde sunt. nā ex hoc indi gni ⁊ q̄ plus pecuniaꝝ habēt ꝓ mouenł: ⁊ dign' est platura cui nō actionis meritū: ſꝫ copiaꝝ p̄: mia suffraganł. vñ restat vt nihil sibi in eccl'asticis honorib' gra: uitas nihil sibi defendat idustria ſꝫ totū auri ꝓphanus amor obti neat. q. j. ferł. l. si quēqꝫ. C. de epis. ⁊ cle. ꝑ solutiōe annaliū plerūqꝫ mobilia etiā ꝑtiosa eccl'iarū ven dunł: parētes ꝓmotoꝝ pecunijs exhaustis destrounł. materia exi gēdi a subditis parał: vt quoti die videm' promotos a subditis

pecunias sub velamento iucūdi aductus: quē tristem ⁊ mestū po: tius dixerim exigere. Unde boni ꝓphete olim munera prophetie nō accipiebāt: sed stipes taberna culi. mali aūt qꝫ accipiebāt pro: phetia q̄ donū dei erat in diui nationem q̄ dia bolica est ꝯuertebatur. quid aliud colligitur: nisi vt ait Hieronym' idcirco propter vos syon quasi ager arabitur: ⁊ hierusalem in cu stodia pomerij erit. j. q. j. iudices. Et dicit Joan. and. in. c. inter cete ra. de offic. ordi. quod optaret ꝙ cu. ro reciperet vigesimam ptem reddituum clericoꝝ totius orbis ad sustentationē pape ⁊ cardina lium. ⁊ nil exigi vel recipi posset ꝓ cōibus seruitijs ⁊ fructibus pri mi anni quos recipit a prelatis quos promonet exceptis salarijs laborantiū. puta scriptoꝝ: ⁊ simi liū. ⁊ tūc puideret legatꝫ ⁊ nūtūs quos mittit ⁊ p̄dicta quota ⁊ ab stineret ab annatis exactiōe de. cimarū ⁊ similiū. ⁊ ꝙ de hoc fuit factus sermo in cōcilio Uiennēsi. sed deliberanerūt prelati ibidem assistētes nō facere. ⁊ forte bene vt dicit Jo. and. qꝛ tanta viget in satiabilis cupiditas ꝙ si hoc fie: ret istud ⁊ illa perciperent.

a ¶ Depostuum. vulgare nor mannie et plurium [6] aliorum locorum in regno francie in qui: bus adhuc vigent depostus: etiā in diocesi Parisieñ.

b ¶ Colore. si. supra. de elec. c. j. §. facta.

c ¶ Nomine. variatio enim no: minis nō excusat id quod de sui natura malum est. c. ea que. c. in: tantū. de simo. c. auaritie. de elec. in. vj. cum similibus.

a ¶ Cōsuetudinis. tollit consue-
tudinē ⁊ creatā ⁊ inducendā. ad
hoc de ꝯsue. c.j. ⁊.ij. in.vj. de biga.
c.j. eo. li. C. de fur. aut. nauigia. lō
cōtra hoc decretū nō posset noua
cōsuetudo crea-
ri: cū esset irra-
tionibilis et sic
dānata p not. p
glo. ⁊ Domi. in

cuiusuis ꝯsuetudinis [a] priuilegiū
vel statuti: aut alia quāuis cā vł
occasiōe directe vł indirecte solū

c.j. de cōstitu. in.vj. Bald. in.l. fi.
C. de pac. pig. in.l. dudū. de ꝯtra-
hen. empt. in.c.j. ꝺ capi. cotra. col.
x. p doc. in cle. statutū. de elec. vbi
vide p eos an ꝯsuetudo semel dā
nata possit iteꝝ iduci. s; ob. huic
decreto. §. p ꝯsuetudinib⁹. i aut.
de sctil. epis. col. ix. so. ille. §. est cor
rect⁹: vt hic in. c. nō satis. in. c. cū
eccłie. in. c. iacob⁹. de simo. no. ar
chi. in. c. si q̄s obiecerit. j. q. iij. Itē
ob. c. ad apłice. ꝺ simo. [i[vbi pt;
ꝙ l; sacramēta sint libere cōferē
da: tñ ep̄s cogit laudabiles cōsue
tudines seruare. So. illud. c. loq̄t
cū eccłia allegat ꝯsuetudinē con
tra laicū: ita ꝙ tp̄ale exigit a lai-
co: nō p ipso sp̄uali qꝺ nō est cā
imediata petēdi illud s; ipsa con
suetudo ex plurib⁹ volūtariis so-
lutionib⁹ introducta est cā ime-
diata. q̄ forte talis est: vt offerat
grossa cādela: vel vinū et panis
in obsequ s mortuoꝝ. vł xiij. de-
nariis in bñdictionib⁹ nubētiū. et
tales cōsuetudines a laicis sunt
seruande: vt pt; in. ꝺ. c. ad apłice.
cū ibi no. ad idē. j. q. iij. q̄sitū. ꝺ cō.
di. j. olsxpian⁹. sic pōt itelligi. ꝺ. §.
p ꝯsuetudinib⁹. ⁊ no. hos. ⁊ Io.
and in. c. iacob⁹. de simo. ꝙ cleri-
ci a laicis pñt exigere ea q̄ lauda
bilis cōsuetudo hactenus itrodu
xit etiā si repletionē ventris vel
aliam vtilitatē; puatā respicere
videant. vel pōt intelligi iste tex
tus. ꝙ nō valet consuetudo: vt p

predictis sp̄ualibus aliquid exi-
gatur: ita ꝙ ipsum sp̄uale sit cau
sa imediata petēdi: seu exigendi
illud tp̄ale: ⁊ hoc non l; nec ante
necq post sp̄uale ministratū. vt. hic
et in. c. querelā.
c. cā q̄. de simo.
cū si. p̄sertim qñ
allegaret cōsue
tudo ꝯtra cleri-
cū q̄ respiciat priuatā vtilitatem
eligentiū collatorū ⁊ alioꝝ sp̄ua
lia ministrantiū. ad hoc. c. sicut. c.
veniens. c. intanth. de simo. cū si.
et qꝺ no. per Hen. in. ꝺ. c. iacob⁹.
Panor. in. c. luā. de simo. Sed an
hic reprobetur cōsuetudo gñalis
in oībus ecclesiis collegiatis ꝙ
canonici [ ] in sua receptiōe ali-
quid dant. posset dici ꝙ aut con
suetudo iponit onus recepto qꝺ
tēdat ad priuatā vtilitatē; cano-
nicorū. ⁊ illa nō valet: vt. ꝺ. c. iaco
bus. ⁊ hic. aut illud onus tendit
in vtilitatē ecclesie ⁊ augmentu;
cultus diuini: tunc dicunt cōiter
docto. in. ꝺ. c. iacobus. ꝙ valet in
fauorē diuini cultus: ⁊ potest exi-
gi illud onus etiam a principio
cautio recipi. de elec. significasti.
Sed contra hoc multū obstat il-
lud. c. qꝺ prohibet penitus aliq̄d
exigi pro installatione: ⁊ inuestit
a quocūq; colore. ⁊. c. ex multis. j.
q. iij. ad fi. vbi dicitur ꝙ a clerico
instituto seu instituendo non d;
in recompēsationē institutionis
peti aliquod tēporale etiā cōuer
tendū in paupereꝭ vel in fabricā
ecclesie. q: male accipit ⁊ bene d i
spen... potius grauat... ꝙ inua
tur. vt ibi. Pōt dici [;] ꝙ aut con-
suetudo imponit hoc onus p:ebē
de et non recepto. et valet in fa-
uorem cultus diuini. arg. c. signi
ficatū. ꝺ p̄b. c. i. vt ec. be. hoc cau
pōt esse verū ꝙ a p̄ncipio et cau-

1 Cōsuetudo laudabilis circa exactiō nem p sacra mētis seruan da est.

2 Canonici p sua re ceptione an possint aliq̄d dare.

3 Recep t⁹ an teneat aliq̄d dare.

tio exigi possit. ar. xviij. di. de eu-
logijs. xviij. q. ij. servitiu. aut im-
ponit hoc onus recepto/vel reci
piendo: vt recipiendus teneat da-
re capa: aut aliud covertendu in
vtilitate ecclie:
tunc aut illud scriptorib⁹ abbreviatoribusq; ꝛ
onus temporale registratorib⁹ lraru seu minutaꝝ
exigitur p ipsa
4 receptione: ita q ipsa receptio vel
inuestitura sit causa immediata pe
tendi vel exigedi illud tepozale
ꝛ tunc no valet talis cosuetudo.
vt hic cu cocor. s. alle. c. veniens. c.
quato. de simo. aut illo onus no
exigit p ipsa receptione que non
est causa immediata petendi illud
tepozale: sed ipsa cosuetudo: tuc
aut exactio pcessit ꝛ dedit causa3
cosuetudini: tunc talis cosuetu-
do non valet: q2 habuit initiu vi
tiosu3. vt. d. c. i na. c. cu ecclesie. de
simo. no. Inno. in. d. c. ad aposto
lice. sic pot intelligi iste text. aut
ex deuotione canonicoru ꝛ ex me
ra liberalitate seu ex voluntarijs
5 dationib⁹ tepozaliu introducta
est cosuetudo: tunc aut receptio
loco pignoris retinetur: ita q ca
nonici dicut no recipiem⁹ te: nisi
soluas on⁹ vel satisdes: ꝛ ad hoc
nulla consuetudo potest valere.
sic intellige iura. s. alle. q dicut q
cosuetudo no pdest in talib⁹. ad
hoc no. per Host. ꝛ Jo. an. in. d.
c. ad aplice. Aut receptio no reti-
netur loco pignoris: ita q qn pe-
tit canonicus recipi ꝛ installari:
nec tpale exigit nec satisdatio: s3
gratis ꝛ sine dilatione recipitur:
ꝛ postea ex vi consuetudinis ali-
quid exigitur ab eo: ꝛ ad tale con
suetudine seruanda pot cogi di-
ctus recept⁹. p. d. c. ad aplice. cu
ibi no. Sitr pot qri an hic danet
consuetudo q generalis i normania.
in dio. et parisien. ꝛ alijs plurib⁹

4 Fructus p deportu an possint pcipi licite.

5 Deportus et annate dānatur.

lo cis[4] qua epi vel archidiaco
ni pcipiut fruct⁹ pmi anni benefi
cioru vacantiu p deportu. ꝛ vide
tur q no. q2 tale cosuetudine iu-
ra approbant. c. pnti. §. porro. de
offi. oz. in. vj. ex-
cepto qd habet
in. c. q2 sepe. de
elec. eo. lib. ꝛ in
d. clemen. statutum. §. j. ꝛ doc. vt
not. Joan. and. in. c. nemo. de re-
gu. iur. lib. vj. in no. vbi alleg. ex-
tra. Joa. xxij. suscepti regiminis
vbi hoc est decisum. alleg. ea3 in
cle. j. de concel. prebe. in clemen.
ij. de deci ad hoc e. cle. vj. vndu
atteta. ꝛ extra. multiplicis. Item.
in. d. c. vt eccle. be. in. c. si. de pecu.
cle. no est aute3 verisimile vnico
verbo tot iura subuerti. ar. c. eccle-
sia. ij. de elec. ideo posses itellige
re huc tex. cu tales deportus vel
annate exigutur p collatioe/ vel
inuestitura aut alijs spualibus:
itaq ipse sint ca imediata ppter
qua talia exiguntur. Sed pfecto
oes pdicte solutiones: no solutio
nes sed pallationes sunt: ꝛ alia
est mens hui⁹ tex. [5] quo dāna-
tur oes hmoi deport⁹: annate. et
exactiones siue p collationibus
siue institutionib⁹ inuestituris ꝛ
alijs spualibus ante vel post spi-
ritualia ministrata quocuq colo
re vel noie exigant dicere vel in
directe. dānaq consuetudines ꝛ
puilegia zria. qd male seruatur.
¶ Scriptoribus. sic soluere no-
tario in spiritualibus p scriptu-
ra non est simonia. not. Innocē.
in. c. j. de simo. Bald. in marga. in
versicu. soluere. et posset scriptor
retinere literam collationis pro
salario: sicut scriptor quaternos.
argu. l. si no sorte3 §. si centum.
vbi glo. ꝛ Bartolus. ff. de con. in.
Bald. in. l. fi. C. commo.

pterꝙ i mortis articulo:⁊ intlligi tur oibus scientibus simoniā commissam vt eā reuelēt ꝙ toti°.⁊ p extra.Boni.viij.excōicam°.quam alle.pasi.in.c.de cetero. de re iu. excōicantur oēs dātes pmittentes aliqd accipientes ⁊ recipiētes p aliq iustitia siue gra p se aut alio in causis iudicijs seu al's p lras aplicas ⁊ q buscūꝙ modis apud se.apo.obtinenda.

pro illorum labore[a] competenti salario soluendo. ❡Huic autē sacro canoni si quis pmittēdo/exigendo/vel dando[b] cōtrauenire p̄sumpserit: penā[c] incurrat aduersus simoniacos inflictā:et in ipsis dignitatibus ac bñficijs taliter obtentis nullū ius ac titulū acqrat[d]. ❡Obligationes quoꝙ pmissiōes[e]/censure[f] ac mādata et quicqd in preiudicium decreti huius saluberrimi fieri cōtigerit: nullas obtinere vires atꝗ irrita

a ❡Labore.ad quem non ad fructuū beneficij valorē respici debet.ß.de elec.c.j.§.facta.v°. notarijs.in extra.Joā.xxij.cum ad sacrosancte.§.si vero.

b ❡Dādo.simonie pena afficit tā dātes ꝙ recipiētes.vt in iuri b°.ß.alle.l auf. quo.opor.epi.§. sancimus.col.j. ⁊ ibi Ang.

c ❡Penam.que multiplex est.vt no.Host.in sum.ti.d simo.§.qua pena.⁊ incurrūt sniam excōicationis.ß.de ele.c.j.§.deinde eligant.v°.si.:simoniace.et.§.facta.v°.et nihilominus. qui ibi loquunt in eligentib° electis et cōfirmantibus p simoniacam prauitatē.sed extra. ꝙ fuit facta in cōcilio Cōstātiēsi p̄sidente marco.v.ꝙ incipit multe.excōicat simoniacos in ordinibus ⁊ beneficijs.etiā per eandē, in.§.statuimus:sunt excōicati non reuelantes simoniā:p̄sertim ꝯmissam in electionib° ⁊ cōfirmationib°:sed vacat nūc vt dicit frater Anto.in iij.part.sum.ti.xxiiij.ca.lxv.⁊.lxvj. Similiter recipiētes aliquid pro ingressu religionis sunt excōicati per extra.Urba.v.sane.al's ne in vinea.dicit tñ Ant.vbi.ß.ca.lxvij. ꝙ audiuit à fide dignis:ꝙ Mar.v.habuit dicere ꝙ nolebat ꝙ moniales incurrerēt p hmōi datis ꝙ fiunt pro ingressu monasteriorū censurā aliquā ecclīasticā et p̄cipue excōicationis.p extra.autem pau.ij.detestabile.excōicant oēs simoniaci a qua snia excōicationis:nisi a ro.pon.nō p̄nt absolui

d ❡Acqrat.con cor.ß.d elec.c.j.§.deinde.v°f. ꝙ si aliter.cū ibi no.⁊ hr i ex. Pau.ij.cū detestabile.⁊ tenētur ad restitutionē olm fructuū vt ibidem nec p̄nt absolui:nisi bñficiūs talr obtētis libere resignauerint.ß.de elec.c.j.§.deinde.versic.simoniace.cum ibi not.

e ❡Promissiōes.ꝙ cessare d̄nt in ipsalib°.j.q.ij.ꝙ plo.tō nō tenēt: qz sūt turpes ⁊ vgūt i detrimētū salutis eterne.c.cū p̄dē.de pac.l. gñaliter.ff.de vb.obl.c.si.de pac. cum ibi no.in regula:nō est obligatoriū.de reg.iur.in.vj.

f ❡Censure.cū ꝯtinerēt intolerā bilē errorē:ideo nō tenerēt.c. per tuas.cum ibi no.de sen.ex.e.venerabilib°.§.pōt.eo.tit.in.vj.tales eñ cēsure ꝙ fulminarent contra hoc decretū eēnt p̄late ex cā euidēter iniusta ⁊ a iure reprobata: id eēnt euidenter iniuste:⁊ p ꝯns nulle.ad hoc no.p Jnn.l.c.frater nitatis.de fri.⁊ male in.c.cū bertoldus.de re iud.vbi dicit ꝙ vbi iniustitia snie ē notoria: ipsa snia est ipso iure nulla/et nō expresso

iuris errore:nec trāsit in rē iudi catā.do.Ant.in.c.suam.de pe.ar. op.j.c.j.l.c.inter ceteras.ð re iud. vbi hoc tenēt do.Ant ꝛ Pa. ēt in snia excōicationis.i.d.c.ꝑ tuas.lꝫ gl.ibidē al'r sen
1 Snia ꝫ ius lata an valeat.
tiat:qꝛ snia iniu sta sustinet ꝑꝑ ꝓsumptionē iu stitie q̄ cadit su per dubiis. fa. c. cām.de re iudi. vbi autē iniusti tia est notoria ħ cessat.ar.l.l.pe. ff.de iu ?i.ꝛ iu.l. pars lfar.ff.ð iudi.l.si eo tpe.de pe.ad hoc cle.pastoralis.§.ꝑisa: na.cū ibi no.ð re iud.Nec obstat ꝙ iura in excōicatione faciūt mē tionē ð exꝓssiōe erroris itolerabi lis.d.c.ꝑ tuas.c.venerabilib9.qꝛ illa iura dñr cā exēplificādi sup nullitate:ꝛ ea q̄ dñr cā exēpli dis ponēt nō restringūt.c.j.cū ibi no. ne cle.vel mo.nā exꝓssio erroris inducit nullitatē:qꝛ apparet de notoria iniustitia.idē ergo vbi fa ctū est re ipsa notorie iniustū.ar. c.euidētia de accu.ij.q.j.de mani
2 Annata si exigit an simonia cōmittat.
festa.ꝛ.c.manifesta.ꝛnō refert qd ex equipollentibus fiat.de testi. licet ex quadam.

inter.co.ti.ꝛ rō diuersitatis inter istud mēbꝝ ꝛ ꝓcedēs est:qꝛ in cō cernētib9 merita cause dat iudi ci facultas discernēdi ꝛ arbitran di cuius ptis iura sint potiora:qꝛ nō pōt dari cer ta regula.l.iij.ff. de testi c,i nfa. e.ti.cū si.lō i istis ꝓsumit eē iustū qd iudex iudica ret.hinc est ꝙ iu ra dicūt esse pre sumēdū ꝓ snia iudicis saltē ꝑ lapsum.x.dierū. c.in pñtia.de renū.c.cām.ꝛ re iu. nisi exprimat error iuris:qꝛ tunc cessat ꝓsumptio q̄ erat ꝓ iudice: cuꝫ notorietas iniustitie habeat confundere illā ꝓsumptionē.vt ij. di.ꝑitate.ꝛ in incertis nō certis opus est cōiecturis.l.cōtinu9.ff.ð ꝟb.obli.lō cū errore exꝓsso i snia cōstet causa esse cōtra ius merito est nulla.in aliis ꝟo iurib9 cōcer nētib9 aliā istātiā a meritis cau se non dat facultas iudici discer nēdi:sꝫ imponit necessitas obtē perādi.c.j.c.ne innitaris de ꝯsti. l.leges.C.ð legi.ergo si snia repe rit lata ꝫ ius virib9 nō subsistit. in d.regula que ꝫ ius.

censeantur[a]. ¶ Et si (qd absit) ro man9 pontifex q̄ pre ceteris vni uersaliū ꝯciliorū exeq̄ ꝛ custodire debet[b] canones aduersus hanc sanctionē aliqd faciēdo ecclesiā scādalizet[c] gñali ꝯcilio deferat[d] ceteri vero pro modo culpe iuxta canonicas sanctiones ꝑ suos su periores digna vltione puniant.

a ¶ Censeant.q̄ em̄ ꝫ ius fiunt: ꝓ infectis habent.l.nō dubiū.C. de legi.l.pacta.ff.de pac.in rla q̄ cōtra ius.de reg.iu.l.vj ideo dicit Pan i.c.j.de re iudi.[1]ꝙ snia la ta ꝫ ius ꝯcernēs extrinsecus aliā instātiā ad merita cause re gulari ter nulla est ipso iure: siue error sit expressus in snia:siue nō.ꝛ hoc casu pōt itelligi.d.c.j.secus si snia lata esset ꝫ ius habito respectu ad merita cause dumtaxat:qꝛ te net iuris errore nō exꝓsso in snia i cū ꝑlatis.l.ꝑtes.ff.ð re iudi.c.cū

b ¶ Debet.xxv.q.j.ꝛ.ij per totuꝫ. ꝟ.de aucto.ge.cō.sacrosctā.de col la c.j.circa prin.ꝛ ver.statuit.

c ¶ Scandalizet papa dꝫ ꝓuide re ne in ecclesia xpi scādalū oriat xcv.ꝟ i.ꝑuenit.de re g.iur. qui scā dalū.Pan.de cast.cōs.lxxij.

d ¶ Deferatur.ꝯcor.ꝟ.de ele c.j. §.fi.ꝟ.summū ꝟo.ꝛ est hic ar. ꝓ his q̄ ibi no.in versi.deferatur.ꝛ de auct ge.conci.c.ij.in versi obe dire Queri aūt solet an roman9 pōtifex exigendo annatas[2] aut alias pecunias pro ꝓuisionibus

beneficiorum et aliis spiritualibus committat simoniã? de quo glo. in. c. cum pridem. de pact. in c. ex parte. j. de offi. deleg. Archi. in ca. si qs pro pecunia. lxxxix. di. plene. per eundem in trac. cõ. here. hē. in. c. j. ne pre. vi. suas. Bar. in. l. j. ff. ad l. iul. de ambi. Car. fio. in cle. j. de sum. tri. per alios. & Pañ. in c. j. de ẽlmo. Sal. de pusio in trac. refer. circa prin. Bald. in repe. l. barbarius. ff. de offi. preto. vbi dicit simoniam nõ cadere in papa recipiente: sed in dãte pecuniam. Panor. in repe. c. expirãde. §. qui vero[.] vbi concludit papã cõmittere simo. iam in phibitis: quia simoniaca ꝑ pecuniam accipiendo pro beneficio spirituali habenti executionem clauiũ & administrationẽ altaris annexã: qꝛ p titulũ bñficij cõfert executio ordinis & clauiũ: nõ tantum tẽporalia bona. nam in ordinatione datur potesta s clauium in habitu: sꝫ nõ in actu. In collatione vero bñficij datur executio illius potestatis. §. ecce sufficienter. cũ. c. seq. xvj. q. j. que quidẽ executio est annexa ipsi ordini. Ergo dicendo ordinis executionem videtur vendere ipsum ordinem & donum dei. j. q. iij. si quis obiecerit. & c. saluator. Et propter simoniam fuit depositus in concilio constantieñ. Jo. xxiij.

a ¶ Voluit. ecclesia gallicana cõcedit pape Euge. iiij. vita comite duntaxat quintam partem fructuum beneficiorum vacantium.

¶ Voluit[a] tamen hec ꝯgregatio pro instanti necessitate moderni pape[b] & sacri collegij dominorum cardinaliũ hodie notorie ingruẽte: & etiã iuxta pollicitationem sacri basiliēsis concilij in suo decreto[c] de electionibus in fine[d]: vide licet ꝙ pfatus summus põtifex modernus habeat[e] eius vita durante[f] dũtaxat pro se & dñis cardinalib[9] ac ceteris officiariis curie romane ex fructibus[g] quatuor: suscepti. plene henric. in. c. tua. de verbo. sig.

a ¶ Voluit. verba sunt ecclesie gallicane.

b ¶ Pape. Euge. iiij.

c ¶ Decreto. id est.

d ¶ In fine. §. pro oneribus.

e ¶ habeat. non prelatos inferiores a papa posse cõcedere ꝑuilegiũ pcipiendi aliquã quotam fructuũ bñficiorum vacãtiũ vsqꝫ ad certũ ipse, ad hoc. c. si. de his q fi. a maio. pt. ca. p doc. in. c. si pro pter. ꝺ elec. l. vj. Guil. i extra. Jo. xxij.

f ¶ Durante. concor. j. eod. §. itẽ ꝙ huiusmodi.

g ¶ Fructibus. nõ videt ꝯp̄hẽdere quotidianas distributiões q̃ vident libere ab ista q̃nta. arg. c. de cetero. de cler. nõ resi. de p̄bē. licꝫ nam tales distributiões nõ sunt ꝓprie fruct[9]: sꝫ poti[9] q̃dam salaria q̃ dant seruitorib[9] p labore: sicut stipendia militib[9]: vel diurni denarij laborãtibus i vinea dñi: sic lucro fiũt ꝙ de ipsis testari poterũt sicut rustic[9] de denario iuxta no. p host. i. c. si. de pec. cle. in. c. requisisti, de testa. de, magis. c. si. [2] Sꝫ ꝯriũ declaratũ ẽ in solutiõe decime ꝙ de distributiõib[9] q̃tidiãis & aliis minutissimis oblationib[9] soluetur decima: vtpꝫ in declaratione Bonifa. viij. sup decime solutiõe in regno sicilie q̃ incipit: declarat ones. de qua meminit Jo. and. in cle. ij. de deci. p alias th e trauag. declaratum est ꝙ distributiões vere quotidiane nõ ꝯp̄hẽdũt indulgẽtia de pcipiẽ

1 Simonia an possit i papã cadere.

2 Decima an debeat solui d q̃tidianis distributionibus.

dis fructib' beneficiorū.vt in ex-
trava.Jo.xxij. ad ppetuā. ał's in
cipit.cū nōnulli.ꝛ dilecto.ał's in
cipit postulasti.ꝛ in extrava. cle.
vj.dudū attēta.nā appellatione
fructuū non ve-
nirent distribu-
tiones: p̄sertim
in odiosis: vt hic

ctis.ꝛ sic nō dʒ in ista indulgen
tia venire tanq̄ habēs beneficiū
debitis oneratū vt sequit.nā ad
bnficia q̄ esse: tꝫ debitis grauata:
aut quoꝝ fructus primi anni ad
al'ū ex ꝯsuetudi
ne/puilegio/ vl
statute ptinerēt
non extenderet

rūlibet ecclesiarū monasteriorū
quorūcūq₃[a] beneficiorum[b] ad

4 Monasteria an cōprehendātur in indulgentia decime.

nisi aliud de mēte.l.vel statuēti
appareat.arg.a spāli.ž.de colla.
c.j.§.insup.ibi interessendo. vbi
de hoc Domi.in.c.j.de cōsue.lib.
vj.nec id qđ dat p̄lato in suo ad
uentu: ideo in vēditione fructuū
archidiacon' non veniret hmōi
aductus q̄ poti' debet psone ar
chidiaconi q̄ archidiaconatui.
ar.ff.si qd i frau.pa.l.j.§.pe.l. vbi
tor.i fi.ad treb.no.Old.ꝯsi.cxxix.
a ¶Quorūcunq₃.non videnť tñ
cōprehēdi ecclie collegiate.ar. c.
fi.de pre.ꝛ eorū. que no.Guil. in
extra.Jo.xxij suscepti.i ṽ.ecclijs,
vbi dicit q̄ obtinuit vsus [4] qđ

5 Hospitalium fruct' nō sūt decimales.

monasteria seu loca collegiata
nō cōprehēdunť in indulgentia
decime aut de fructib' pcipien-
dis: puto oīa bnficia cōprehendi
ppter ṽbū quorūcūq₃ qđ est vni
uersale affirmatiuū: ꝛ verbū qua
runlibet: ꝛ qꝛ hic monasteria no
minatiꝫ cōprehēdunť.ad hoc.c.
tua.de ver.sig.vbi in pari indul-
gētia verbū bnficia cōprehendit
maiora et minora ibnficia. exce-
ptis ep̄atibus q̄ sub tali gñalita-
te nō veniūt.vt in extrava.cle. v.
dudū attenta ꝛ multiplicium.no.
Joan.and.ꝛ aliis in.d.c.tua. Jo.
mo.in.c.si propter.de rescrip. in
vj.argu.c.dilectus.de cōces. pre-
ben.ꝛ qꝛ ep̄s in sua creatione hꝫ
subire multa onera ꝛ expensas:
ideo retinet sua priora beneficia
vsq₃ ad ꝯsecrationē vel tp̄s de cō
secrādis ep̄is.de elec.cū in cun-

ista indulgentia: cū alias esset ec
clesiis dānosa et pniciosa.ar. c.j.
de cōsue.c.suggestū.de deci.c. si
tibi concesso.de preben.in.vj. et
agris meis sitientibus: alieni ir-
rigandi nō sunt.l.p̄ses.C.de ser-
ui.ꝛ priuilegiū intelligendū est si
sine p̄iudicio alteri' .c.ex pte. ij.
de offi.delega.c.lꝫ.de offi.ord.de
priui.pastoralis.c.statuto.§.j.de
deci.li.vj. aliud in casu dicti.c. si
ppter.ppter clausulā derogato
riā ibidē positā.sa.no. p Jo.and.
in.d.c.tua.ꝛ p̄sertim cū dictis cō-
suetudini statuto vel priuilegio
in nullo hic derogeť: qꝛ si fuisset
derogatū p clausulā nō obstan.
qbuscūq₃ ꝛc.ꝛ papa approbasset
derogationē ipse habuisset qntā
partē fructuū primi anni ꝛ priui
legiat' recuperasset ptē suaꝫ an-
no sequēti f̄m verū intellectū.d.
c.si ppter.cū ibi no.in si.inter pta
tus est.vt ibi no.Jo.an.in no.Jo.
xxij.ꝛ cle.vj.in.d.extra.dudū.ver.
volumus ꝛ multiplicium.
b ¶Beneficiorū.ecclsiasticorū et
intitulatorū: nec ꝯprehendit ho-
spital'a ꝛ alia loca pia: quoꝝ fru
ctus sunt deputati pro vita pau-
perū.ar.cle.p lr̄as.de p̄bē.de re-
li.domi.cle.qꝛ.cōtingit [5] nā fru
ctus taliū locorū nō sunt decima
les: vt ptꝫ in declarationibus.ž.
alleg.in prin.no.in cle.ij. de de-
ci.q̄ itellige: vt no. Jo.an.i addi.
spe.sup rub.de deci.idē de bnfi-
ciis vel officijs tpalib' q̄ mutanť

de anno in annū: vel ad mutatio
nē epī aut abbatis.sicut est de cel
leraria scti Stephani tholose:in
qua de anno i annū mutant cel:
lerarū:vel de archip̄sbyteratibus
diocesis bituri:
cen.q̄ ad muta:
tiones archiepī
vel capituli i re:
gimine cathedralis eccl'ie reno:
nant:nō em̄ vident hic cōprehen
di cū nō dicant ꝓprie vacare: si:
cut.dr de vicarijs tpalibus.in ex:
traua.Jo.xxij.execrabilis. in fin.
⁊ in declarationibus sup ipsa fa
ctis p t̄p̄s papā.q̄ icipiūt execrabi
lis.de q̄bus meminit Jo.and.in
add'.spec.sup rub.de p̄bē.in fi.ad
hoc extraua. Jo.xxij.cū nōnulle.
de cōsue.c.i.cū ibi no.in ℣.perpe
tuo.lib.vj.no.Guil.in cle.j.de of:
fi.vica.⁊ in extra.suscepti.in ver.
ecclesijs.idē videt de cōfratrijs ⁊
fraternitatib⁹ ꝙ nō cōprehendā
tur sub ista indulgentia sicut est
ꝯfratria btē marie p̄sbyterorū et
ciuiū parisien.[1]q: nō sunt bene
fi.ia:nec possent p̄sbyteri illi⁹ cō
fraternitatis permutare:nec pōt
ep̄s ab ipsis cōfraternitatib⁹ exi
gere iura ep̄alia. p no.p Freder.
ꝯsil.cxxv.⁊ dicit panor. in.c.offi:
cij.de testa.qd̄ de relicto facto eis
dē nō debet quarta. q: videt fa
ctū nō loco:sȝ pot⁹ ipsis de fra:
ternitate vt disponāt in piā cām
de relictis aūt ꝑsonis nō debetur
canonica portio.c. requisiti.de te:
sta.in fi.p Bald. in.l. si q̄s ad de:
clinandā.C. de episc.⁊ cle.q̄ dicit
in.l.illud.C.de sac.san.eccl. ꝙ fra
ternitates non sunt priuilegiate
vt loca pia:quia non est proprie
piū collegiū.vt ibidē in fi.℣.nulli
est tū approbatū.Bar.i.l.i.ff.de
colle illi.vȝ.xlū.di. si q̄s despicit.
a ❡Decē.Grego.x.in cōcilio lu:

decē[a] libras vel amolius tara:torum vacaturorum[b] deinceps[c]

gdunensi tpe quo cōcessit decimā
passagio vltramarino interpreta
tus fui in illa decima non cōpre:
hēdi bn̄ficia quorū redditus an:
nui nō excedebāt.vij.libras par:
uorū denariorū
turonēn.vt not.
Guil.i extraua.
Jo.xxij.suscepti.
et Bonifa. viij.in declaratione
q̄ incipit.declarationes.§.alle.in
terp̄tat⁹.est de bn̄ficijs summaꝫ
septem florenoꝝ excedētibus. et
Cle.vj.in declaratiōe que incipit
dudū.§.alle. interp̄tat in illa grā
bn̄ficia quoꝝ ꝓuentus annui ve
rū valorē decē.librarū paruorum
turon.nō excedūt nō cōprehendi.
idē:in extra.multiplicis. sed alia
est ista taxatio que ad libitū est.
b ❡Uacaturoꝝ.vbi ergo nō sunt
di.hncte p̄bēdē:mortuo p̄benda
to nō hȝ locū hec indulgentia:q:
tale bn̄ficium nascit cū electo ad
ip̄m ⁊ desinit cū defuncto.de p̄b.
dilecto.igit nō vacat.de ꝯcess.p̄b.
ex parte.idē si bn̄ficiū sit de men
sa p̄lati:q: mortuus beneficiato re
dit ad mēsam p̄lati. vel si fuit vni
tū ante istā indulgentiā:cū mor:
tuo clerico nō vacet. c. ꝯsultatiōi
bus.de dona.idē i bn̄ficio ꝯmēda
to:cū interi nō dicat vacare cū no
q: cōmenda est titul⁹ canonic⁹.c.
dudū.ij.de elec.p no. p Arch.in.c.
si ꝓpter.de rescrip. in.vj. doct.in
c.nemo.de elec.eo.li.
c ❡Deinceps.sic bn̄ficia q̄ ante
tp̄s hui⁹ indulgētie vacare ince:
perūt:sȝ adhuc tpe isti⁹ īdulgētie
reperiant vacātia nō ꝯtinent ꝓ
pter ℣.deinceps.⁊ ver.vacaturo
rū:qd̄ est futuri tp̄is sicut verbū
vacabūt.c. si ꝓpter.de rescript.in
vj.c.si tibi cōcesso.de p̄ben.c.li.et
ver. vacare cōtigerit.in.c.tua.de
℣bo.sig. ꝯstitutio aūt nō extēdit

1 Cōfra:trie nō sūt bn̄:ficia.

ad preterita vel p̄sentia ni⁹ cau: sef.in aut.vt cū de ap.cognos.in prin.colla.viij.c.fin.de constit.ad hoc not.per Guil.in extrauag.su: scepti regiminis.

a ¶ Alias.mor te.s.depositione alias [a] q̄ ex causa permutatio: p ʒctū matrimo nis [b] et simplicis resignationis [c] nū vel pfessiões p adēptionem scdi incōpatibilis aut al's iuris priuatione.

2 Fruct⁹ p̄mi an ni an debeā tur ex benefi. cijs ex pmuta tiōe va: cātib⁹.

b ¶ Permutationis. arg. [2] qd̄ in idulgētia d̄ fructibus p̄mi an ni bn̄ficiorum vacātiū percipiēdis nō cadūt vacātia ex cā pmutatio nis:cuius ɔ̄riū voluerūt Arch. ⁊ Jo.an.c.si pp̄ter. de rescript.in vj.cū ibi interueniat vera vacatio p resignationē in manibus p̄lati factam.c.j.de re. permu.in.vj. qd̄ est verū de iuris rigore. sed de eq tate credūt primū Ges.⁊ Guil.in cle.j.de re.permu.Guil.in extra. Jo.xxij.suscepti.p rōnē.c.si tibi cō cesso.de p̄ben.in.vj.Et q2 pmuta tio initiū efficax non capit ex mu: tuo ɔ̄sensu pmutātiū:sed ex tradi tione rei:nā anteq̄ habeas meā p̄bendā ⁊ ego tuā nō est cōpleta pmutatio:lʒ secus sit in emptio: ne ⁊ vēditione:q̄ habēt initiū ef. ficax ex ipso ɔ̄sensu.ff.de re.pmu. l.j.no. Jo.an.in.d.c.j.de re.pmu. in.vj.in no. ⁊ ibi Domi. Si ergo adeptio sola rei pmutate hūc cō tractū pficiat equū. est et fictione dignū dicere q antea nihil sit qd̄ vacās reperiat cū sit in pendēti: nec etiā re iā adepta cū iā sit posses sum:et sic de equitate et fictione nō inuenief aliqd̄ instans vel mo mentum quo ista beneficia vaca uerint.no.ab anti.in.c. inter cete ra.de p̄ben.Bal.i mar.in ff. bn̄fi: ciū.ita intellige qd̄ not.Jo.mo.in d.c.j.de re.pmu.in.vj.Henri.in.c, tua.de v.sig.eq̄tate.dicto.c.si tibi

3 Depor tus an debeā tur qn̄ benefi, cia per mutāt.

cōcesso.⁊.d.c.j.prime alle. durū enī esset si frustraref pmutās fru ctib⁹ primi bn̄ficij ⁊ secūdi.⁊ istō fuit declaratū p Clem.vj. i extra. dudū.attenta ⁊ multipliciū.§.al le.q bn̄ficia va cātia ex cā pmu tatiōis non cō prehēderēt sub hmōi indulgentia [3] p qd̄ videf q etiā in ipsis nō debeat habere locū deportus q̄ de facto ex ɔ̄sue tudine pluriū locorum ab illorū ordinarijs pcipif: ɔ̄riū tn̄ seruat in normānia ⁊ diocesi parisiensi ad p̄dicta facit qd̄ no. Pau.in.d. cle.j.de re.pmu.q in talib⁹ bene ficijs vacātibus ex cā pmutatio: nis nō hʒ locū optio.de qua in.c. si.de cōsue.in.vj.idē Fred.ɔ̄sl.lix. ⁊ in trac.pmu.q.xxviij.lʒ Jo.and. in.d.c.si.sentiat ɔ̄riū in no.imi tās rigorē iuris non equitatē.Jo. an.in addi.specu. sup rub.de re. pmu.Domi.late in.d.c.si.⁊ idem qd̄ dr̄ hic in pmutatiōe posset di ci in trāslatione q̄ fit superioris auctoritate. vij.q. j mutationes. et.c.scias q nō cōtineaf in dicta indulgētia cū trāslatio fiat supe rioris arbitrio: ne deciperentur trāslati:hinc iure suo defrauda: renf sine culpa sua:qd̄ esse nō dʒ. lvj.di satis puersum.argu.eorū q̄ no.Archi.in d.c.si pp̄ter.in v.va cabūt.Sed ɔ̄riū credo:q2 cū trās fero: ad aliud bn̄ficiū:primū va: cat ⁊ scdm̄ vacabit: iō ista quinta debebit.ad h no.p Jo.an in.d.c. si pp̄ter in v.vacabunt: p̄sertim in trāslatione q̄ fit de voluntate ⁊ ad instantiam translati.not.in si.hen.in.d.c.tua.

c ¶ Resignationis.ff.j.eo.§.itē q dicta.Ista etiā duo gn̄a vacatio nū nō cadunt sub nolationibus §.de col.§.itē q oia.⁊ intellige hic

de resignatione volūtaria ꝛ spon
tanea nō coacta q̄ fit iuris priua
tione. ꝛ no. ibidem.
a ¶ Quintā partē. libere et sine
onere. residuo fructuū apud be-
neficiatum per-

quinquaginta vel minus vsqꝫ ad
decē libras/ tñ tm̄ soluet: sʒ i mul
tis partibus p̄cipue in cathalo-
nia nulla est taxatio: sʒ tūc hoc ca
su singl'is ānis put pl' vel min'
recipiet bñficia

quintā[a] partē illius taxe: vcʒ que
olim p reges ꝛ eccl'ias suoꝝ re
gni et delphinatus tolerabatur
p tūc quo fuit cōciliū cōstantien-
se inchoatū.[b] ita ꝙ dicta quinta
pars taxe predicte non referatur
ad illā taxā ad quā fuit facta vl-
tima reductio p dictū constantiē
se cōciliū: sed referatur ad illā in
hoc casu ex qua immediate fuit
ab eodē constantiensi cōcilio fa-
cta ipsa reductio[c]: pviso tamen
ꝙ fructus et pventus bñficiū sic
taxati ad minus tantū valeāt[d] p
tēpore ꝙtum ipsa taxa. ¶ Item
respectu[e] alioꝝ beneficioꝝ de q̄
bus forsan aliter taxatio non in
uenit ꝙ fm taxationē decime[f]
soluet in hoc casu quinta pars
illi' taxe: summe scʒ. totalis q̄ ex
ipa decima decies repetita resul
taret/ hoc ē ꝙ i hoc casu soluant

mansuro pro su
stētatione sua ꝛ
aliis eccl'ie one-
ribus supportā
dis. arg. extra-
ua. suscepti. §. in
illis cū ibi no. p
gel. in ver. aliis
oneribus. Hen.
in. c. tua de ver.
sig. ar. in extra-
uagā. cle. v. du-
dū et multipli-
cium. s̄. alleg.
b ¶ Inchoatū.
quod fuit anno.
M. ccccxvj. aut
circiter.
c ¶ Reductio.
quā nō habem'
nec est multum
curandū: cū ista
indulgentia fue
rit psonalis ꝛ si iā pridē expirata.
d ¶ Ualeant. ꝙ si minus puta qꝛ
calmate vel tēpestate perierunt
fructus sequētis anni. pape non
dabunt. ar. ff. de ac. em. l. si iactū.
de cōtrahen. empt. l. si debitor. §.
verisimile. de tri. vi. et ole. l. cum
certus. de sta. li. l. iiij. §. stich'. no.
per Archi. in. c. si propter. de re-
scrip. in. vj.
e ¶ Item respectu [1] taxationū
in quibusdā partib' ꝛ potissime
in trācia sunt bñficia taxata l cō-
muni estimatione proventuū fm
ꝙ cōiter consueuit pcipi: vt si ta-
xatū sit bñficium in. c. soluet. xx.
p quinta parte: ꝛ si haberet mil-
le nō plus soluet. ꝛ si haberet tm̄

tus plus vel mi
nus soluet fm
quantitatē fru-
ctuū. plʒ hoc in
si. l extraua. Io.
xxij. suscepti. per
quam dicit Ja. re
de. ꝯsil. cccxxij. ꝙ
cū mandat pui
deri de bñficio
cuius fruct' fm
taxationē deci-
me. l fi'o. nō exce
dāt intelligitur
nō de summa q̄
soluit: sʒ de sum
ma fm quā deci
ma soluit: ꝛ est
intētio pape ꝙ
beneficiūqd ille
impetrās pote-
rit acceptare sit
taxatum in. l. et
soluentur pro decima quinta. et
nō est intelligendū ꝙ illa. l. soluē
tur p decima. Silr si papa con-
cessit cuidam ꝙ posset acceptare
vsqꝫ ad summā mille ducatorum
fm taxationē decime non intelli
git ꝙ illa summa soluat noie de
cime. Sequeret em̄ ꝙ bñficia q̄
acceptare posset ascēderent vsqꝫ
ad decē milia ducatoꝝ: qd nō est
verisimile: sed est intētio pape ꝙ
posset acceptare tot bñficia quo-
rum taxatio ascenderet ad mille:
ꝛ solutio facienda pro decima cō
sisteret in centum ducatis.
f ¶ Decime. non intellige de de
cima debita parochialibus ec-
clesiis: sed de decima papali que

ĩ Benefi ci∘ mul tis i lo cis sūt taxata.

aliquando datur a beneficiatis summo pontifici vel illi cui iussit. de qua in cle.ij. de deci. in extra. suscepti.§.alleg. Bald. in.l.nemi nem.C.de sac.san. eccle. vbi dicit illam esse potius collectam quam tributum.

decime due[a]: prima primo anno[b] et secunda secundo anno: dum tamen illa totalis summa que ex illis decimis resultat ad minus ad decem libras ascendat. ¶ Item quod huiusmodi subuentio conceditur per modum solius doni[c]

2 donatio perfecta non reuocatur nisi in certis casibus

a ¶ Due decime. puta si beneficium sit taxatum. c.soluet.xx.

b ¶ Anno. in fine.l.qui hoc anno.ff.de verb.ob. cum.no.in.c.ad audientiam.de rescriptis.j.§.item fuit.quando autem debeat solui pensio an in fi.anni vel in prin not. Inno. et docto. in c.propter.de loca. Henri. et docto. in.c.sicut.de re iudi.

c ¶ Doni.non potuisset igitur reuocari.ar.l.perfecta.C.de do. que sub modo.[2]vbi donatio semel perfecta non reuocatur nisi propter ingratitudinem.C.de rel.do.l.fi.ca.fi. de don.vel nisi tenderet ad noxam. ar.c.suggestum.de deci. parte.j.eo. §.item quod ex nunc.sicut dicitur de dispensatione ex causa facta quod non potest reuocari nisi ex causa.vt not. in c.ex tua.de fil.presb.Jo.an.in.c. cum ex eo.de ele.in.vj.cum beneficium debeat esse mansurum.c. decet.de reg. iu.in.vj.et priuilegium concessum non subdito vt hic non potest amplius reuocari per ipsum concedentem.ar.d.,iursum: habet enim suam vim incontinenti cum peruenit ad notitiam priuilegiati.c.j.§.ex parte de concess.preb.in.vj.l.quod absenti.ff.de acq.pos.et sic non potest reuocari cum sit ius ei quesitum: et concedens non est dominus seu superior.vult Inno.in.c. nouit. de iud.in versi.theodosius.in.c.dilectus.in add.de temp.ord.Archi.in c.quicunque.xj.q.j.in.c.li.cano.de ele. in.vj Domi.in sum.de priui.§.qualiter.

3 Priuilegium venditum est irreuocabile.

Et est ratio: quia priuilegium in non subditos non potest transire vt lex siue priuilegium.l.fi.ff.de iuris. om.iu.ca.c nouerint.de sen.ex.c.ij.de consti.in.vj. transit ergo tanquam contractus vel quasi: ex quo contractu vel quasi obligatur etiam princeps: nec potest illum reuocare. c. j.de na.feu.coll. x. c.j.de p. no.§. de elec.c.j.§.j.in versi.iuret,sic hoc priuilegium instar est donationis et contractus: quare dissolui non potest sine consensu contrahentium.l.ab emptore.ff. de pac.c.ij.de spon.facit quod no. Bar. in.l.quod semel.ff.de decre.ab or.quod si statutum dat imunitatem.x. annorum venientibus ad habitandum reuocari non potest cum transierit in speciem contractus iam completi ex parte ciuitatis et eius qui venit.et statutum dicitur ponat in non subditum,Pan.in.d.c.nouit. Bart.in extrauag.ad repri.l omnes populi.ff.de iust.et iu.Card.flo.in repe.ca.perpendimus.de sen.ex.Domi.in.c.j.de consti.in.vj.et dicit bar. in.l.priuilegia.C.de san.san.ec.quod laici qui statuerunt quod religiosis clericis singulis annis daretur certa quantitas frumenti eleemosynaria non possunt reuocare tale statutum.ad hoc.c.ad apostolice.de simo.no.Ipo. in.c.per venerabilem.§.quod aut.cxxvj. col.qui fil.sunt legi.priuilegium autem concessum subdito reuocari potest.c.veniens.de prescrip.nisi transierit in speciem contractus[1]ideo si princeps pro illo priuilegio pecuniam accepit illud reuocare non poterit. Tunc enim videtur venale fecisse illud priuilegium: et sic ex illo contractu ligatur: vt dictum est.no.bal.l.late.in.l.quod lex pris. C.vnde li.nisi ex causa:puta propter ingratitudinem aut delictum priuilegiatorum. no.Lu.in suis sin.ad hoc.l. titius. ff.de obse.li.vbi libertus potest

revocari in servitutem pp ingra
titudinem:lz pecuniā accepit pa
tron⁹ a liberto p manumissione.
a ¶Preiudicio.ꝯsensus cū prote
statione sine preiudicio vel saluo
iure meo nō no
cet.l.iiij.§.ij.ff.q.
mo.pig.vł ypo.
sol.Pan.in.cum
m.de ꝯsti.Pau.
de cast.ꝯsi.cccx.
b ¶Durāte.nō
transit ergo ad
successores.Z.e.
§.voluit.de col
la.§.insuper vi:
sum fuit.et.ij.§.
sequen.
c ¶Preferf.Z.
eo.§.voluit.
d ¶Regalie.si.
Ro.in.c.ꝑterea.ꝺ
im.pa.in.c.gene:
rali.de elec.l.vj.
vbi dicunt doc.[1]ꝙ regalia tri:
bus modis dicif.Aliqñ pro colle
cta q̄ fit rōne regis vel impatoris
aut tributo qꝺ debef regi.xj.q.j.
si tributū.Aliqñ dicunf regalia
iura q̄ ad impatorem vel regem
ptinere ꝯsueuerūt:vt portus:ve:
ctigalia ⁊ similia vt in.c.regalia.
q̄ sunt regalia.alś est.§.sub.l.im:
pialē.col.x.Alr capif hic p iuri:
bus q̄ rex capit ecclesijs vacanti:
bus q̄bus plenis plati pciperent
illa:sicut rex francie ⁊ anglie ven
dicant sibi in quibusdā ecclesijs
cathedralibus suorū regnorum
collationē pbēdarū aut aliorum
bñficiorꝝ sedevacāte:exceptis pa
rochialibus ecclesijs q̄ nō cadūt
in regalia:⁊ illo etiā tpe ipsarum
ecclīarū tpalia recipiūt ⁊ sibi ap
plicāt.et circa hoc vltimū proui:
dit Greg.x.in cōcilio gñali ꝯ hec
de nouo vsurpātes:⁊ ꝯ abutētes

gratuitis:et nō alś:⁊ sine preiudi:
cio[a] libertatū ecclīe gallicane:et
dūtaxat hui⁹ moderni pape vita
durāte[b].¶Item ꝙ dicta quinta
ps locū suū obtinebit p quecūq
vbicūq in curia vel extra:⁊ qua:
cūq auctoritate ecclesiastica de
ipsis ecclesijs monasterijs vel bñfi
cijs:quolibet:ꝑterq ex cā pmuta
tionis aut resignationis pure et
simplicis vt preferf[c] disponaf:ex
ceptis bñficijs quorꝝ iuspatrona
tus/pñtatio/collatio/institutio/
vel puisio ad regē iure regalie[d]
vel alias:aut alium quecūq vel
alios iure laico spectat ⁊ ptinet/
de quibus nihil prorsus soluef.

quibus cōpetit ab antiquo.d.ca.
gñali.de hoc aūt iure ꝯferēdi nil
ibi puidit qꝺ pōt eis ꝯpetere ex
priuilegio aplico.lxiij.di.adria:
nus.⁊ ca.in synodo.xvj.q.j.hinc
est.Ven.in.d.ca.
ꝑterea.sic ꝑt in:
telligi.c.dilect⁹.
iij.de priui.vbi
ptz ꝙ rex hēbat
olim collationē
pbēdarū ecclīe
andegauē.c.cuz
inter.de ꝯsue.in
decisa vbi rex cō
tulit decanatū.
de hoc gl.⁊ Ar:
chi.x.di.imperiū.
spe.tit.ne se.va.
in fi.in tit.de le.
§.nūc tractem⁹
Ro.sz nūqd lega
tus.⁊ ibi Jo.an.
in addi.spec.tit.
no.xvj.q.vij.in fi.sum.⁊ rex frācie
in pl'ibus ecclesijs sui regni ē ca
nonic⁹.no.pan.in repe.c.extirpā
de.§.q̄ Ro.de pre.⁊ reges anglie
⁊ hūgarie in eorꝝ regnis ꝯferunt
bñficia ex priuilegio pape.Bald.
in.l.rescripta.C.de p.ipe.of.vł ꝑt
ei competere ex ꝯpositione facta
in fundatiōe bñficio:ſ.ar.c.eleu:
theri⁹.xviij.q.ij.de.in.pa.nobis.
dūtamen talis ꝯpositio sit appro
bata per papam.alś nō puto infe:
riorē papa posse concedere laico
pronoius cōferendi qꝺ est mere
spūale.c.decernimus.de iudic.c.
massana.ꝺ ele.p no.i.d.c.nobis.
aut vt alij volūt ꝑt eis ꝯpetere ex
pscriptiōe tpis imemorialis.ar.
l.j.circa.fi.ff.de aq̄ plu.ar.de Ro.
si.sup q̄bus dā.⁊ eorū q̄ not.lxiij.
di.in sum.⁊ in.c.reatina.[2]⁊ q̄
reges luncti psonā meri laici ob
tinere nō videf:vt dt Jo.mo.l.c.

1 Regalia tripliciter sumif.

2 Reges iuncti non videntur meri laici.

ij.de pre.in.vj.ideo hoc ius cōte-
rēdi videt posse cadere in psonā
eo⁊:sed istud non pōt procedere
de iuris rigore: q⁊ licet inūgant.
c.j.de sa.vnc.non tñ recipiūt prā
tem super iuri-
bus eccl'iasticis
3 nec recip:unt or
Mone dinem ecclesia-
ta3 fal- sticum.spe.ti.de
sifican leg.§.nūc osten
tes sūt denarii.ꝺ.xxxix.Pau.in cle.roma-
excōica ni.de iureiu. gl.in.c.valētinian⁹.
ti. lxiij.dis.sed laicorū numero cōti-
nent.c.tua.j.de deci.laici autem
sunt incapaces iuriū spūalium.c.
cām.⁊ ibi doc.de prescrip.c.q̄uis
c.pbibem⁹.de deci.cū si.nec pos-
sunt illa possidere.vt.d.c.cām.er-
go nec prescribere:q⁊ sine posses
4 sione nō pōt pcedere prescriptio
Mone c.sine possessione.de reg.iu.in.vj.
ta itelli no. Jo.mo.⁊ alij doc.in.d.c.ij.de
git de prebē.Pañ.in.d.c. dilectus.Fel.
vsuali. in extra Joā.xxij.suscepti.in prin.
Jo.an.in addi.spe.titu. de pre.§.
restat.vbi dicit ipsis regibus in
tali antiquato iure deferendum:
presertim cū consuetudinē ipsam
sciat papa ⁊ toleret:⁊ p̄sertim de
rege francie vt patere pōt si per
5 bullas roma. ponti. loquentium
Mone de regalijs que sunt in thesauro
ta req̄- regio.
rit mlta a ¶ In moneta[3]qui falsificant
ta añq̄ monetā regis francie vel aliā fal
valeat. sam monetam in eius regnū por
tant sunt excōicati ipso iure p ex-
tra.Jo.xxij.pdičs. vbi ponuntur
quatuor modi falsitatis vel dete
riorationis monete.⁊ vide extra.
eiusdem. Jo.que incipit sp . dēt
quas non habent,contra alchimi
stas.
b ¶ Usuali.fa.di.cle.male.c.ij.cū
ibi no.cle.ij.de deci.iunc.declara
tionibus Boni.ibidē alle.p Joā.

¶ Itē fuit deliberatū ꝙ q̄nta ps
soluatur in partib⁹ ⁊ i moneta[a]
vsuali[b] auri vel argēti ad estima
tionē.s.marche auri scd3 valorē[c]

an.ff.de leg.iij.l.nūmis[4]etiam
si nō fuisset dictū itelligeretur de
vsuali:q⁊ tacite videtur intelligi
sm consuetudinē loci l. ꝙ si no-
lit.§.q⁊ assidua.ff.de edi.edic.ff.d
sup.leg.l.labeo.
de euic.l.si fun-
dus.⁊ vide d.cē.
c penul.ff.de re.
iur.l.semp in sti
pulationib⁹.nisi moneta sit per legē vel statutū
taxata:tunc de illa debet in du-
bio intelligi nō de currenti.Bald.
in.l.illud.C.de sa.san. ecc.l.l. qui
cunq̄.de ser.fu gi.
c ¶ Valorē.l3 ergo postea variet
moneta fiet solutio sm istū valo-
rem taxatū.Nam etiā debet fieri
solutio de moneta currēte tpe or
dinationis vel obligatiōis:vel de
noua habito respectu ad valorē
illius.l.vxorem.§.testamēto.ff.de
leg.iij.agit em̄ de bonitate intri-
seca.l.cum quid.ff.si cer.pe.c.cū
canonicis.c.olim.de cē.doc.in.c.
q̄sto.de iureiuran.Oldra.9si.xiij.
ccxlviij.][5]nā moneta req̄rit bo-
nitatem intrinsecam artificis au
ctoritatem ⁊ expēdendi q̄titatē3
9mensuratā.Inno.⁊ doct.in.d.c.
q̄sto.Bal.in mar.in ver.moneta.
⁊ ad eius bonitatem requiritur
iustitia ponderis ⁊ materie ⁊ au
ctoritas forme.Bald.in rub.C.de
cōtrahē.emp.⁊ docto.vbi.s.ideo
deteriorātio monete interueniēs
inter promissionem ⁊ solutione3
spectat ad debitorē.Nam inspici
tur tempus quo solui debet ⁊ pe
titur.l.vinum.⁊ ibi Bart.ff.si cert.
pe.d.c.olim. sic loquitur.l. credi-
tor. alias pan.ibi erosa.l.ere ple
na.ff.de solu.⁊ ibi Bart. Bald.in
l.acceptā C.de usuris.speca.titu.
de solu.§.nūc aliqua.⁊ ibi Joan.
and.⁊ Bald.in additio.

a ¶ Aureorum.[6] quorum .lxxij. faciunt libram auri. C. de suscep. et archa. l. quoties. lib. x. Panor. in c. cōquirēte. de cleri. nō residē. quinq; autem faciunt librā argē C. de ar. quod ... esau. in. l. j. eo. ... et ita libra au- ... valet. xuij. li- ... as argenti cū ... nobus aureis. ... tamen merca- ... es regni di- ... nt q marcha ... ri non debet ... lere cōmuni- ... nisi duodeci ... archas argen ... Sed tunc fo- ... erat aurū ca- ... ē nunc sit. ... Portionis. ... mē portionis ... plr ɥlatum ... dietatē ipo- ... ff. de vb. si. l. ... nē filiarū §. ... tionis. ff. de ... fru. l. etiam. ... de deci. l. vj. ... bi adijcitur ... ne vel al- e- ... hic: tūc ve- ... atur in qua ... particula.

septuagita aureorū[a] et collectori vel subcollectori et īfra diocesim infra cuius limina est ipsa ecclia vel bñficiū: ita q vna medietas di cte quite partis soluatur eidē ī īfra annū a tpe possessiōis pacifice: et alia medietas infra annū primo subsequētem ¶ Itē q ratione di cte qnte ptis vel me dietatis: aut alterius portiōis[b] eiusdē non pos- sint illi q ad eā tenebūtur trahi[c] extra diocesim īfra cuius metas est vel erit ipa ecclia/mōasteriū aut bñficiū: sz habebit collector aut subcollector ante ict⁹ recursuz[d] ad ordinarios[e] iudices ɥtra non exēptos et sitr ɥ eos q pro nō exē- ptis sunt cēsendi iuxta quādā cō stitutionem cōcilij ɥstantiensis q incipit attendentes[f]. Cōtra vero exēptos[g] qui supiores ī diocesi in qua sunt ecclia: monasteriū: vñsi cium: vel officiū aut aliud mīniste- riū ecclesiasticū quocūq; nomine cēseatur noscunt habere recursu tur ad supiores eorūdē. q si supe riores in diocesi[h] nō habeant vel si habeant tamē negligentes fue-

b ¶ Recursum. nō habent ergo hmōi collectores aliquā compul sionē: cū ad recipiendū a bñficia- tis istam qntā simpliciter sint dati. c ¶ Ordinarios. ɥprehendit etiā iferiores episco po iurisditionez habentes. ɥ. de pacifi. pos. c. j. §. ordinarij. cum ibi not.

f ¶ Attendētes. de qua. ɥ. d cas- sio. §. itez quod monasteria.

g ¶ Exēptos. q loca dicātur exē pta habetur in c. si papa. de pri uile. in. vj. et qd cōprehendatur in exemptiōe ec clesie: quid cle- ricorum: quid ca nonicorū habe tur in. c. perem- ptionē. de priui- leg. eod. lib.

h ¶ In diocesi. patet hic q in- dulgentia quin te veniunt et exē pti et beneficia exempta. faciūt no. per Jo. and.

Aureis lib- bra cōs tinet. lx xij. aureos.

Pañ. in. c. super eo. de eo qui ... o. consang. vxo. sue. quia di- ... aliqua restringit. de quo no. ... e. j de foro competen. in ver. ... arū parte not. Bald. in. l. j. C. ... offi. do na. vbi tamen mate- ... biecta: posset verificari in ... ber particula appellationē ... s intelligerem de qualibet ... fa. gl. in ver. parte. in c. qua ... e elec. i. vj. et ibi domi. ... Trahi. id est conueniri.

in cle. frequēns. ad fi. in ver. anni. de exce. pla. vbi dicit q si in pri uilegio pape epo cōcesso de pci- piendis fructibus primi anni be neficiorū vacantiū in sua diocesi si dicitur de bñficijs tue diocesis veniēt exempta. secus si dicitur de beneficijs tibi subiectis. com- post. et Joan. and. in. c. abbatem. de rescrip. Domi. in. c. si propter- eodem titulo. in. vj. quia negari nō potest quin talis bñficia sint

in diocesi:licet nō sint de iurisdi- tione epi impetrantis sicut dici mus q aliqua sunt in bonis:ali= qua de bonis.ff.de acq.re.do.l.rē in bonis.sed dicit Pau. de castr. ꝯsi.cxxij.[1]exē

ptos non esse ꝟ rint:aut remissi:ad diocesanos[a] diocesi.c.cū eps locorū[b]recurrat:[c]qui tamē apo= de offi.or.in. vj. stolica[d] vel synodali auctoritate

nec teneri ad ꝟ=

cimas papales insulictas vniuer
1 sitati.arg.c.ex multiplici.de deci.

Exēpti Ang.in.l.fin.C.si.cen. vel re.quia
sunt in non veniunt in ḡnali sermone.
diocesi arg.l.legatorum.§.qui plures.ff.
lz non de leg.ij.Bald.in.l.j.C.de fur.quo
sint de ad odia non quo ad fauores.bal.
diocesi in.l.cūctos populos.de sum. tri. primum tñ vult Panor.in.c.gra= ue.de off.ord.vbi dicit exemptos venire sub generali mandato pa pe etiam si de eis specialis men= tio nō fiat nisi ordinario scribat excitando suam ordinariā iuris= ditionem:sed alio pacto exempti non possunt iure comprehēdi in
2 ista indulgentia nisi hoc fuisset a

Exēpti papa vel concilio approbatū:vel
in qbus interuenisset consensus exempto
dā sub= rum.alr̄ nō video q congregatio
sunt or gallicana potuisset astrigere exē=
diarijs ptos.iuxta not. per Guil.in extra uag.Jo.xxij.suscepti.in ver.priui legio.in.ij.vbi dicit q solus papa vel legatus de latere potest exē= ptos astringere.ad hoc de offi.le ga.c.j.lib.vj.c.veniens.de verbo. sig.eo.ti.nec possunt epi aut alij inferiores eos astringere vigore indulgentie vel statuti.d.c.gra= ue.de priuil. ex parte.henr.in. c. tua.de verb. sig.

a ¶ Diocesanos.nō dicit ordina rios sicut supius dixit.ideo ꝯ exē ptos alij ordinarij nō possent,adi ri.fa.qd no.in cle.j de vi.⁊ hone. cleri.in ver.diocesianis.in cle.j.de

iu.pa.in prin.

b ¶ Locorū.nō dicit personarū. ideo exemptus alterius diocesis habet beneficium in diocesi Pari siēn.ad epz Parisiēn. recurretur.

fa.cle. qr regula res.circa princi. de sup. negli. p. l. si prędium. C. de pre.mi.si.de

non alie. vbi in alienatiōe inter ponit decretuz iudex loci in quo sunt res q̄ alienant.l.magis.§.il lud.ff.de re.eo.⁊ vbiqꝫ Barto.per Cy.⁊ Bald.in.l.j C.de cōtrahen. empt.ideo eiusepi auctoritas re quirit qui est superior immedia= tus illius ecclesie:cuius res alie natur.Barto.in aut.hoc ius.C.de sacrosan.eccl.nisi accedat aucto ritas pape.Bal.in.l. illud quādo de.o.non est.doct.late in.c.pasto ralis.de priui.

c ¶ Recurratur. cū hec litera pri uilegijs exēptionis p̄iudicet non puto eā tenere nisi a papa vl ꝯci lio fuisset approbata.vt.s̄.dixi.

d ¶ Aplica.sl.in.c. irrefragabili. de off.ordi.c.ad abolendā.de he. c.j.de cleri.egro l.vj.cle.j.de sup. neg pre.cle.attendentes.de stat. mo.in quibus iurib⁹ sunt casus speciales [2] in quibus diocesa ni habēt iurisditionem in exem ptos.alij casus habentur ⁊ no.in c.j.de priui.in.vj.in.c.episcopor. eo.ti.per Jo.and.in not. Guil.in cle.j.de offi.or.Pau.in cle dudū. de sepul.in cle.j.de sen.excō.doc. in.c.tuarū.de priui.vbi cōiter te= nent q propter notorietatem fa cti seu delicti cōmissi circa rē non exemptam potest episcop⁹ in exē ptos exercere iurisditionem per. d.c.tuarū.⁊.c.patentibus.de pri= ui.ad hoc.c.j.§.notorie. de cen.in vj.licet contra teneant car.flo.in

d.cle.j.de offi.ordi.Domi.in.d.c.j.de priui.de iuris rigore dicētes nō esse recedendū ab eorū priuilegijs. Sz vtrū exēpti possint adire ordinariū in his q̄ sunt voluntarie iurisditionis sine licētia pape.no.Joan.an.in not.ꝛ do.mi.l.d.c.j de priui.Domi.l.c.cū nullus.de tē.or.Guil.in cle.j.de regula.Pan.in c.significasti.de fo.compe.

remota[a] appellatione quacūq; habebūt facere indilatā iustitiā de p̄dictis. Item q si ecclesia monasteriuz vel beneficiū sic taxatū vt p̄fertur[b] contingat anno eodem bis vel pluries vacare: q vna quinta semel tātū soluatur[c]

r Appellatiōez remouet solus p̄nceps.

a Remota. appellatione. inanis remotio [1] solus enī p̄nceps cōmittit appellatione remota.ff.a q.appel.nō li.l.j.et ibi Bart.de offi.deleg.c.sup q̄stionū.§.si vero.de ap.pastoralis.doct.in.c.vt de bitus.eo.ti.Et adhuc lz hec clausula tollat effectuz appellationis vt nō suspendat iurisditionez iudicis a quo quominus possit suā sniam exequi.pa.non obstañ anteq̄ appellatio recipiatur a superiore vt colligit ex.c.pastoralis.§.propterea.de off.dele.ꝛ ibi Pañ.non tñ tollit appellatio respectu superioris ad quē appellat q̄ ex grauamine vel iniustitia pōt appellationem recipere ꝛ sniam retractare.Bal.in addi.spe.de app.in ver.clausula appellatione remota.p̄betur in.d.c.pastoralis.de app.ꝛ in.d.§.preterea.not.Pañ.in.c.inter ceteras.de re iudi.ꝛ de alijs effectib⁹ illius clausule.per Host.in sum.tit.de ap.§.fi.vbi cōmentat.d.c.vt deb tus.et in.d.c.per glo.ꝛ docto.spe.titu.de ap.§.in quibus.Bar.in.l.j.ff.quis ꝛ a quo.Bal.in.l.nouum.C.de app.in.c.super eo.de offi.dele.

b Ut prefertur.s.§.volum.ꝛ.§.sequen.

c Soluatur.ar.[2] q in partibus vbi de facto depostus beneficiorū vacantiū leuatur si idē beneficiū bis vel pluries ī vacet eodem anno q tm̄ depostus vnius anni leuabitur.idem si decima aut alia quota fructuum primi anni ecct ex indulgentia apostolica.a.beneficiatis leuanda: vt est declaratū p cle.vj.in extrauagā.dudum attenta.ver.volumus.et in extra.multipliciū.sed obst.l.si idē.ff.de iurisd.om.iud.vbi non fit cumulatio summarū ad iurisditionem declinandam: nec ad donationez insinuādā.l.sancimus.C.de doñ.sic ꝛ vna nuntiatio non sufficit ad opera diuersa.ff.de no.oper.nun.de pupillo.§.si in pluribus.nec vna absolutio pro duab⁹ excōicationib⁹.c.officij.c.cum p cā.de sen.excō.de off.or.ex parte.fa.q vbi vere sunt duo delicta sic vere debent esse due pene.C.de mo.mul.l.fi.℣.nec tñ.ar.l.q̄cūq;.C.de ser.fu.Itē casus supueniēs non excusat a pena p̄cedētis culpe.ff.de fur.l.inter oēs.C.eo.tit.l.subtracto.ergo scd̄a vacatio beneficij in eodē anno non confundetur cum prima: nec impediet quin exigat alia quinta: vt quot sunt vacationes tot soluant q̄nte.fa.quia vbi plures cause concurrūt diuersis tpibus ordinant ex tpe vt vna post aliam ordinate p̄cedat.de rescript.si propter.lib.vj.ff.loca.l.in operis.C.de or.iudi.l.fina.ergo pro prima vacatione dabitur quinta et pro alia secunda pariter anno finito.Sz non obst.cō.quia loquuntur vel

z Beneficiorum depostus an debeat pliēs si beneficiū i eodē āno pluries vacet.

C

videlicet[a] ꝙ si post fructus col/
lectos seu perceptos aut acqui/
sitos[b] contigerit vacatio ad solu
tionē prime medietatis q̄nte par
tis p̄dicte bona vltimi possessoris

In impositione diuersarũ penarꝫ
ꝓ diuersis delictis:vel i pceptio.
ne diuersorũ iuriũ q̄ nō cōiundũ
tur ibidē:ne vel pena pstet immu
nitatē alteri⁹ delicti:vel ius alte/
rius ꝑpter con
cursum ledaẗ.h
autē loquiẗ de
quinta pcipien/
da ex fructibus
bñficiorꝫ vacan/
tiũ:vnde ne ni/
miũ sit onerosa ecclesijs vna tm̃
soluet.Dicebat aũt Guil.in ex/
traua.Jo.xxij.suscepti.in ver.v.el
alteri⁹.Henr.in.c.tua.de v̄b.sig.
3 ꝙ in tali casu qñ ꝯtingeret p̄mo
Videlz an no bis vacare bñficiuz.ille cui
ē dictio primi anni.fruct⁹ cōpetebāt ha/
exposi/ beret fruct⁹ a tpe prime vacatio/
tiua. nis vsq̄ ad scdam.⁊ a scda p totũ
annũ cōpletũ.p.l.in senat⁹.in fi.
ff.ad turpi.⁊ ibi Bart.ad .l.aq̄l.l.
ita vulneratus.de carbo.edic.l.
carbonianũ.§.fin.⁊.l.seq.fa.cle.j.
de priui.ver.si q̄.v̄o.idē in si.not.
Jo.an.de elec.cũ in cũctis.§.cleri
ci.Jo.an.⁊ Pau.i cle.ij.de magis.
⁊ vide qď no.j de pig.di.cul.c.j.
a ℂVidelicet.hic declarat p quē
hmōi quinta soluetur an p p̄de/
4 cessorem:vel successorē[3]hec em̃
Fruct⁹ dictio videlz:est dictiōis vel ora/
bñficij tionis p̄cedētis expositiua.c.trās/
prelati misse.de eo q̄ cog.cōsan.vxo.sue.
decedē c.statutũ.de here.in.vj.gloss.in.c.
tis ad ij.de p̄ui.eo.lib.dicit ꝙ post duo
quē pti diuersa non exponit omnia pre/
net. cedētia:sed proxima.fa.c.tua.de
ꝯsang.⁊ affi.⁊ licet sit expositiua
posita tamen inter genus et spe/
ciem stat restrictiue.Bar.in.l.que
situm.§.si ff.de fun.instr.Pañ.in
c.sedes.de rescript.sic et dictio.i.
est expositiua.c.ij.de v̄bo.sig.l.in
persona.§.q̄ pecuniam.ff.de pac.
⁊ vide no.s.de colla.j.§.sequun/
tur.in ver.videlicet.
b ℂAcq̄sitos.videẗ[4]ꝙ si bene
ficiat⁹ decedat post augustũ vel
añ kł.martij fruct⁹ pcipiendi ad
ecclesiam pertineāt.si v̄o post kł.
martij ad cleri/
cũ instar vasal/
li.c.j.§.his ꝯñr
hñ.lex.col.x.aut
fiat diuisio iter
eũ et ecclesiã vt
pcipiat fructus
ꝓ rata ⁊ ꝓ pte anni ꝓ qua subij̄e
on⁹ qď habuit i eccłia sicut fit di
uisio fructuũ dotis iter virũ ⁊ he/
redes mulieris.ff.so.mat.diuor/
tio.aut faciet fructus eccłie suos
statim ex quo fuint a solo separa/
ti a quocũq̄ ⁊ cuiusq̄ noie instar
bone fidei possessoris.ff.de vsur.
l.q̄ scit.§.in alieno.qui.mod.vsu.
amit.l.si vsufructuari⁹.et coloni.
l.si apes.§.si.ff.de fur.aut ex quo
eos pcipit ⁊ non ante instar vsu/
fructuarij.insti.de re.di.§.is ve/
ro.qui percepisse dicit fruct⁹:cuz
ab eo vel eius noie fuerint leuati
⁊ collecti:lz nondũ sint in horrea
reconditi:vt no.in.d.l.si vsufru/
ctuarius.vbi doc.in.c.si ꝓpter.de
rescrip.in.vj.in.c.p̄senti.de off.or.
eo.li.cōiter dicunt docto.ꝙ bene/
ficiatus hñs administrationē cō/
parat vsufructuario in vita:vt sic
possit donare de fructibus eccle/
sie moderate:th.c.ceteruz.de do.
in infirmitate v̄o ꝯparatur vsua
rio:q2 non potest de eis dispone
re in testō:nisi intuitu elecmosy/
ne.c.q2.c.relatũ.de testa.nō hñs
vero administrationem:vt cano
nicus ⁊ capellan⁹ comparaẗ vsu
fructuario in vita et in morte.ita
etiã ꝙ de istis eccłie redditibus i
testari possit.arg.de testa.requi
sti.in si.no.post.i.c.si.de pec.cler.
Jo.an.in.d.c.p̄senti.vbi late per.

Domi. sed. d. distinctio nō placet pañ. in. d. c. si. de pecu. cle. cū nul lo iure pbetur. latius per eum in rep. c. cum esses. de testa quod ve rius videt de rigore iuris. benefi ciati em quicūqꝫ sint non faciunt fructus ecclesia rū suos in mor te quo ad trans missionē ad he redes ad quos de iureqꝫ nō trās mittūt. c. ad hec de test. cūȝ si. sic intellige Bal. in l. ij. C. de episc. et cle. vbi dicit. cle ricos quasi tenere medium inter vsuariū et vsufructuariū. nā sunt vsufructuarij in pcipiēdo: sed in distribuēdo et dispōrēdo redigun tur instar vsuarij. Attenta tñ gña li cōsuetudine q̄ est in regno frā cie[1] q fructus ecclīastici acqui siti trāsmittunt ad heredes. ideȝ videt sicut in vsufructuario. not. Jo. fa. in. d. §. is vero. vt si post eie ctionē fructuū decedat cleric' p tineant ad heredes eius. ad hoc. l. j. C. d an. ciui. li. xj. vbi gl. et Bart. Jo. an. in. d. c. pñsenti. Arch. i. c. sta tutum §. assessorē. e refcri. in. vj. fa. qd le. et not. in. l. defuncta. ff. de vsufr. Non credit tñ Hosti. in. d. c. si. de pec. q gñalis cōsuetudo ex cuset a peccato clericos qui tēpo re mortis oēs prouētus quos ha buerunt ab ecclesia dāt vel relin quunt parentibus diuitibus: qd vult Hugo. vt no. Archidia. xij. q. iij. in sum.

a ¶ Teneantur. hoc fundatur in consuetudine prealle.

b ¶ Teneatur. q ad ipsum perti nent tales fructus[2] et naturale est vt q̄ sentit emolumētū sentiat

onus. s. fm naturam ff. de reg. iu. c. qui sentit. eod. titu. in. vj. et facit iste tex. ad decisionē. q. mercu. 130. an. in regula nō est mora. de reg. iu. in. vj. q̄ est talis: impositus fuit per papā kl. Ju

teneātur a et eis successor in eccle sia vel bñficio ad aliā medietatē tate pdicte infra primū annū pa cifice sue possessiōis teneat b. Si vero ante collectionē preceptio nem vel acquisitionem cōtigerit vacatio: successor in dicto benefi cio teneatur ad integram solutio nem dicte quinte partis. ¶ Item q ex nūc et decetero penit' cessēt et cessabāt in roma. curia omnes

nō decima triē nal's per prela tos et clericos ec clesiarū de an nuis prouētib' ipsarū soluenda mēse martij sin gulis annis sub certis penis et datis. collectori buovt est mortis d. Jo. q tunc pre erat ecclesie paduane: post illius anni prouentus perceptos trās latus fuit ad ecclesiā Bononien. kl. Januarij. et d. O. tūc fuit p̄lat' illi' ecclie paduane. et vterqꝫ stati suā ecclīaȝ possidet: ȝ neuter ipo rū de mense martij sequētis deci mā soluit: querit qs ipsorū incide rit in penā. et quis ex illis soluere tenebatur: et videt per hunc text. q vterqꝫ tenebat pro medietate/ vel saltem pro rata temporis de beat fieri diuisio inter eos. arg. c. pter sterilitatem. de loca. ff. lolu. ma. l. de diuisione. et. d. l. diuortio. de sep. c. cū quis. §. ij. libr. vj. dicit tamen Joan. an. q ipsi. do. O. tūc epo paduano incūbebat soluēde decime onus. et sic non soluendo incidit i cēsuras: q debitū est rea le: nō psonale[3] iō bñficiū sequit et possessor tenet. l. imperatores. ff. de pu. et vecti. de mu. et ho. l. vlt. Ol dra. consil. clxix. in fin. l. si. C. si cē. vel reli. et quod ibi no. Bald. d. do cto. de collecta soluenda per pos sessorem: nisi fuerit imposita per eorū libiam: vt ibi not. Ange. [4] Itē dictū on' fuit ipo ortū dignita

1 Bñfi ciorum fruct' an trās mittā tur ad hrdes.

2 Onus sentiēs sentiat emolu mentū.

3 Debi tū rea le seqt benefi cium.

4 Digni tati o nus is positū ipaȝ se quit.

ti:nō ꝑsone.ideo dignitatē sequi-tur.ar.c.qm̄ abbas.de offi.deleg. ad hoc de relig.do.cōstitut⁹.ꝛ ibi ꝟen.de so.c.j.de imu.ec.c.aduer-sus.cum ibi not.
a ¶Uacātiarū. vulgare gallico rum ꝛ si.ꝟ.§. de col.§.itē nōsolū.
b ¶Censeātur. §.eo.c.j.
c ¶Decreto.§. eo.titulo.
d ¶Perdēdi.ꝑ-uilegiū em̄ me-retur amittere qui ꝑmissa sibi abutit ꝑtāte.xj. q.iij.ꝑuilegiū.c. tuaꝝ.de ꝑui.de ꝑbē.ꝑ illoꝝ.nec ci sunt sua iura seruanda q̄ ius alienū infringe re non metuit. lxxiiij.di.vbi.de priuil.dilecti.et frustra.l.auxi-liū inuocat ꝛc.ꝺ vsu.q: frustra.
e ¶Ipso facto. et sic nō est op⁹ facto hois nisi i declaratione.de hereticis cuꝫ se cūdū.lib.vj.si.le.

exactiones ratione vacantiarū[a] tam ratione pallij sacri vel minu toꝛum seruitioꝛū et alie quecūqꝫ exactiones quouis noīe censean tur[b] excepto tamen moderato et competenti salario scriptoꝛū cu-rie romane:pꝛout in ipso decre-to[c] sacri basiliensis cōcilij expꝛes sius cōtinetur:ꝛ hoc sub pena ꝑ-dendi[d] ipso facto[e] gratiā[f] de pꝛo uisione antedicta respectu curie et sub pena perditiōis beneficij respectu ꝑuisi,contrafaciētis: et hoc per suū immediatū supe-rioꝛem qui in talibus casib⁹ ha beat potestatē. ¶Itē fuit visum ꝑ predicte congregationi ꝙ in pre missis decretis ꝛ ipsoꝛum quoli-bet apponatur per sacrum con-cilium decretū irritans ꝛ grauiū penarū adiectio cum clausulis[g] opoꝛtunis cōtra quoscūqꝫ cuius-cunqꝫ auctoꝛitatis fuerint in con trariū attēptātes seu faciētes[h]. Itē acceptat decretū qd̄ incipit.

¶Quomodo diuinum officium sit celebrandum.

Si quis pꝛincipem seculi rogaturus habitu[i] ho-

pat.Guil.in cle.j.de excel.pꝛela. f ¶Gratiam.supꝛa vocauit do-num.§.item ꝙ huiusmodi. g ¶Clausulis.quid sit clausula et ex quibus constat.not.Jo.an. in.c.certificari. de sepul. et de clausulis referi ptoꝛū libelloꝛuꝫ iniuriarum:contra ctuum iudicioꝝ compꝛomissoꝛū ꝛ statutoꝛū late per Berth.in re per.l ꝟ.cla.ꝛ se.
h ¶Facientes. vt quos ad ob-seruantiā iuriū virtutū pꝛemia nō inducunt pe narum exagge-ratio a temera-rijs ausibus re-frenet.clemē.cu pientes.de pe.

¶Quomodo diuinum officium sit celebranduꝫ.

Si quis.pri mo ponit breue exoꝛ diū.scd̄o docet quō tractim re-uerēter ꝛ hone-ste diuinū offm̄ sit i ecclesijs ce-

ff.de pub.ꝛ vec.l.cōmissa.ca.j.de rescrip.in.vj.cū filibus.ꝛ merito fuerunt hec verba adiecta: quia hmōi verba sub pena ꝑdendi ꝛc. sunt tantū cōminatoꝛia:sicut hec verba sub pena anathematis:vel excōicationis ꝛ similia.c.relatū. §.j.de iur.patr.c.clericis.§.ij. ne cle.vel.mo.no.in.c.sicut.de simo. in.c.j.de sagitta.ꝛ in.c.j.de eo qui fur.oꝛ.re:c.in ca.pꝛeterea.de iur.

lebꝛandū.tertio trāsgressoꝛes pu nit.quarto speciales ecclesiarum consuetudines ꝛ: statuta lauda-bilia appꝛobat.secunda ibi: sta-tuit.tertia:super his.quarta: sal-uis.hoc decre.alle.Alber.de fer. in trac.de ho.cano di.ꝛ cum alijs octo se.fuit factum ante dissolu-tionem cōci.Basilien anno.x.cccc. ccccxxxv.v.idus Junij.
i ¶Habitu.sepe etenim maxime

inter ignotos vestis est causa[ho]
noris.iuxta illud .hūc hoīes deco
rant quē vestimenta decorant.⁊
vir bene vestitus ꝓ vestibus esse
peritus credit a mille.⁊ Iuuena
lis.rara l tenui
facundia pāno. nesto [a] gestu [b] decenti prolatio-
nas talis prima ne nō p̄recipiti [c]:sed distincta: at-
facie ꝑsumit q̄- tenta quoq; mente
lē eū indicāt ve
stes esse.ff.de iniur.l.itē apud la
beonē.§.si qs ꝟgines.⁊ sen.excō.
c.cōtingit.j.c.si iudex.eo.ti.in.vj.
Bart.in.l.ij.C.si ser.ex ve.ad hoc.
c.pe.xxiij.dis.vbi habitus dʒ esse
ornatus.xxj.q.iiij.sine ornatu: lʒ
eñ ex ornatu vestis nō sit qs iu-
stitiā habitur⁹.xxx.di.si q̄s viro-
rum.⁊ vestis humilis non repro
betur.dissolutos tñ ⁊ fractos ve-
stibus non recepim⁹.xlj.di.per si
moniam.vñ hierōn.nec affectate
sordes:nec exq̄site delitie laudeʒ
pariūt.xlj.di.§.j.c.ij.de custo. eu-
cha.cū ibi no.⁊ ꝑ decentiā habi-
tus extrinseci moꝝ intrinsecia ho
nestas ostendit.cle.ij. de vi.⁊ ho.
cle.⁊ vide hen.in.c.j.de ꝑui.Ioā.
an.in r̄ba ea q̄.de reg.iu.i.vj.i no.
a ¶Honesto.honestas attēditur
⁊ in p̄ceptis.iiij.dis.erit aūt lex.§.
de coll.c.j.§.j.in votis.de vo.ma-
gne.⁊ in hītib⁹.j.de spe. in ec.nō
fa.c.j.cū ibi no. Uñ lʒ clerici secu
lares nō habeāt a iure certū ha-
bitū cū non sit expressum in iure
de colore vel forma ꝑ quē vel eo
rum alterū habitū opʒ discernt:
vt no.in cle.j.de elec.tñ ꝑpter ho
nestatē certe forme ⁊ colores sūt
eis ꝓhibiti.de vi.⁊ ho.cle.clerici.
cle.qm̄.eo.tit. ⁊ mulieres habitu
viri non debent vti: nec econtra
xxx.dist.si qua mulier.
b ¶Gestu.[1] sine in vultu vt il-
lum affabilē iucundū ⁊ benignuʒ
principi ostendat:⁊ sine risu: nisi

ex causa.nam vt ait Salo.puer.
x.Risus in ore stultoꝝ.siue l mo
tu corꝑis vt caput vel pedes nō
ducat indebite.sed cūcta mēbra
debita maturitate regat.iuxta il-
lud:officium te- neat lingua pe- desq; manus et oculos.xxxiij.q.
v.nec solo.vj.q.
j.ex merito.⁊ grauitatem quo ad
oia ⁊ mētis maturitatē ostendat:
ff.de offi.ꝑco.l.obseruādum.in fi.
xlj.dis.eps.⁊.§.fin.incōpositio eñ
corporis ineq̄litatē indicat men-
tis.vt ibidē. nec sit vagus oculis
nō effrenis lingua aut petulātia
fluidoq; gestu nō incedat:sed pu
dorē ac verecūdiā mētis simplici
habitu incessuq; ostēdat: obsceni
tatem membroꝝ et verborū sicut
⁊ operū penitus execretur: vt ha
betur.xxiij.dist.c.his igitur.
c ¶Precipiti[2] qui eñ incōside
rate loqtur sentiet mala.puerb.
iij.v.q.v.§.fi.⁊ mometane⁹ nescit
hūilitatē seruare mod⁹ ꝑsonarū
vel sese cōtēnere.xlviij.dist.§.j.et
cū se ad loquēdū ꝑparat sub q̄-
to cautele studio.loquat attēdat:
ne si inordiate aliqñ rapit ad lo-
quendū errorū vulnere audiētiū
corda feriant.xliij.di.sit rector.§.
sʒ cū.nec p̄cipitet ꝯsilia ⁊ opa ne-
q; ordinē coꝝrūpat.l.di.pōderet.
mature ⁊ discrete ꝓnuntiet vt sic
veterēʒ ⁊ bñ fundatā videat h̄re
peritiā.ff.de iu.pa.l.diui fratres.
nec vocē pl⁹ debito deprimat vł
exaltet:sʒ ꝑ cause varietate oro
⁊ vox dispēsent: vt docēt Tulli⁹
⁊ alij oratores[3] eloquentie eñ
ornamēta in ꝓnūtiatione apta ⁊
cōuenīēte motu corporis cōsistūt
db⁹ cū se istruxit trib⁹ modis ho
mines aggredit alios eoꝝ ipsa in
uadēdo:hoꝝ alteri aures:alteri

1 Aduo- catorū instru- ctio.

2 Loq̄la dʒ esse cōside- rata.

3 Eloq̄n tie or- namen ta in q̄ bus cō sistūt.

oculos ɋmulcẽdos tradendo: ait Uale.lib.viij.c.x.ꝛ no.hic tria que dz hr̃e bon⁹ orato: siue aduocat⁹ pmo habitũ honestũ.scdo gestũ decentẽ.tertio pnuntiationẽ distinctã ꝙ ꝓsequitur Spe.titu. de aduoca.§.sequitur videre.et §. hic dicendũ est.

verba[a] studeat componere[b]: quãto diligentius[c] in hoc sacro[d] loco omnipotentẽ oratur⁹ deum[e] hec omnia facere curabit. ¶ Statuit igitur hec sancta synodus vt in cunctis cathedralibus ac collegiatis ecclesijs horis[f] debitis[g]

meli⁹ est pauca idonee effundere ꝙ multa inutilib⁹ hoies pgrauari.l.tãta.§.3.ff.C.de ve.iu.enu. no.in.c.cũ si.ars.de eta.ꝛ qli.et ex effusione smonis facile incideret in piculũ.3.l.fi.C. de do.p.ꝛ vide spe.tit.de aduo. §.iã nũc videndum.ꝛ §.seq. et de dispu ꝛ alle. aduo.§.sarisclare. vbi instruit aduocatos.

4 Ofo vbi dz fieri.

a ¶ Uerba.vt illa bene ordinet. ꝟba eñi male ordinata interdũ vitiãt.vt no.in.l.ꝑ fuũ.ff.de vsu. ꝛ habi.ꝑsertim i materia i q̃ opz ꝟba põderare.vt est materia substitutionũ que vadit ad apices significationũ ꝟborũ.qꝛ i ꝟbis cõsistit effect⁹ substitutionis vt ptz ex no.p Bar.in.l.j.ff.de vul.ꝛ pu. sub.in.l.cũ proponas.C.de here. insti.th vt valeat dispõ qđ omisit lingua anim⁹ si de eo ɋstare possit suppleat.ff.de ac.pos.l.iij.§.neratius.c.ꝑterea.c.intelligẽtia.de ꝟb.sig.no.doc.in ca.ad audiẽtiã. de dec.i.in.c.ij.reqris.de ap.nã ꝛ si ꝟba reuerso mõ ꝓferant inter cõtrahẽtes nõ nocet eis illa simplicitas.ff.ꝺ ꝑscri ꝟ.l.in.ula.Cy. ꝛ Bal.in.l.si cũ ali C.de do.ante nup.c.cum dilecti.de dona.c.causam.de rescri.cũ ibi not.ꝛ etiã in materia restringibili ꝟba sũt impropriãda: vt valeat dispõ.vt no. in l.puto.ff.fam.her.et vide Bald. l.l.fi.C.ꝺ here.insti.vbi trattat an ꝛ qñ possum⁹ vti locutionib⁹ improprijs.ꝛ ꝟba debẽt itelligi sm subiectã materiã.ff.ꝺ in dic adie. l.impator.c.ꝑtera.ij.de spon.vbi Car.flo.ad hoc.c.ex lrĩs.de cõsti. c.ex ore.ꝺ pui.c.sup̃apa.de rescri. l.vj.cũ ibi no.vbi ꝟbũ vniuersale diuersificat sm subiectã materiã caueat ẽt orato. a supfluis.nam

b ¶ Cõponere.plus tñ circa bonos mores insistẽdũ ẽ.nã vitia morũ magis sunt fugiẽda ꝙ verborũ. xxviij.dis.ꝙuis.ꝛ.c.sedulo.et dicit Grego.ꝟbis nõ quero ꝓsperari:sed moribus.xcix.dis.ecce.

c ¶ Diligẽti⁹.ar.a minori ad maius qđ est in iure validũ.c.cuz in cũctis.cum ibi not.de elec.in cle. si dñm.in prin.de reli.ꝛ ve.san.

d ¶ Sacro.ar.[4] ꝙ in sacro loco: siue in ecclia est principaliter orãdũ.de imu.ec.c.decet.in.vj.de pur.post par.c.j.cle.j.de cel.miss. 3 vt dicit btũs Bern.lib.meditationũ vbicũꝙ fueris infra temet ipsum ora:si longe fueris ab oratorio nõ queras locũ:qm ipse locus es.no.Jo.an.in cle.j.de re.et ve.san.ad hoc no.in.c.pari simoniam.xlj.dist.

e ¶ Deũ.quẽ graui⁹ est offendere/ꝙ pncipẽ secularẽ.xvij.qõ.iiij. sicut q.C.de here.l.manicheos.c.vergentis.eo.tit.

f ¶ Horis.que sunt septem.ca.j. de ce.missa.

g ¶ Debitis.ꝛ cõpetẽtib⁹:vt hore officij respõdeãt horis diei nõ reciproce:3 gradatim sm possi. in.c.j.de ce.mis.ꝛ hoc ꝑsertim seruari dz cũ publice dñr hore in ecclesia:idẽ si clericus dicat in pri-

nato.p.d.c.j.dū dicit ita vt horis cōpetētibus.sz glo.j.ibi consuluit clericis paupibus q̄ habent laborare pro victu[1] q̄ simul dicant oēs horas ne superuenītib⁹ occupationib⁹ ali quā horā dimit tāt.qd̄ obseruāt papa cardiales z alij pontifices p parte maiori dicēdo de mane officium vsq̄ad sextā z nonā inclusiue:q̄ his ex

signis ᵃ congrua pulsatione premissis laudes ᵇ diuine psingulas horas ᶜ nō cursim ac festināter ᵈ sed tractim z cū pausa decēti presertim in medio cuiuslibet v̄sicu li psalmorū debitā faciēdo inter solēne ᵉ et feriale officium differentiā reuerenter ᶠ ab omnib⁹ ᵍ

pletis hn̄t multa expedire ratiōe officij.z istud consiliū pōt seruari cū clericus ex cā legitima seu necessaria timet occupationez:quo casu posset ect̄ dicere vesperas de mane p illū tert.in princ.vbi do. z p moder.in cle.j.de ce.mis. vē. in.c.pnicīosus.de ce.mis.vbi dicit q̄ ex tali cā posset dicere de sero matutinas sequentis diei vel in alijs horis dicendis:licite pueni re tp̄s:regulariter in oi lege vel statuto cā legitima est excepta. de rescrip.si q̄n.de offi delega.;ex parte.j.al's cessante cā nō ect̄ lici tū puenire tp̄s:vt not.doc.vbi.s. sicut obligatus soluere certo tpe statuto i fauorē creditoris: puta dei in casu ubi nō pōt soluere an tp̄s.ff.de leg.j.l.si ita i elictū.§.pe gasus.de v̄b.ob.l. stipulatio ista hīc §.inter;incertū.ad hoc vide miraculū qd̄ refert Jo.an.in.d.c. j.de cele.mis. Albe.de fer.in trac. hor.q.xiij.et.xv. vbi dicit [2] qd̄ scholaris occupatus circa studiū līarū pōt de mane simul oēs horas psoluere.vt vtrūq̄ possit deo reddere z debitas laudes et honesta operā studijs:nec vnū per aliud impediatur.qd̄ itellige: vt s.cū.s.valde esset occupatus circa studium:vt q̄ haberet legere: vel alios docere:tunc eni tale studiū excusaret z esset iusta cā preueniēdi tēpus.ad hoc.c.sup specula.de magis.c.cū eo.d elec.l.vj.

a ¶Signis.i.cā panis que sunt signa horarū. et per earū sonitū vocatur ppl's ad diuina.de cō.di. j.solent c.j. z.ij. de offic.custo.c. Jo.de homic.

b ¶Laudes.ps xlix.Immola deo sacrificiū laudis.cle.j.de ce.mis.in prin.

c ¶Horas.cū aspiratione:q̄ pro tpe ponitur.pro regione aut extremitate sine h.scribit. no.i cle. ij.de vi.z ho. cle.

d ¶Festinanter.nimia festinatio reprobatur.l.j.C.de se. nup.c. si.de elec.in.vj.z ibi multe cōcor.

e ¶Solēne.dupliū vl' semiduplū

f ¶Reuerenter.cū puritate conscientie animi deuotione habituū: gestuū:z cantuū debita 9positiōe c.dolētes.de cele.mis.cle.j.eo.tit. clemē.j.de rel. z vene. san.§. nos itaq̄z.nec huiu'modi reuerentia omittenda est.nam qd̄ pro reuerentia alicuius debet remitti nō potest.l.alia.§.eleganter.ff. solu. ma.l.si §.paterna reuerent a. C. de bo.que li.

g ¶Omnibus.in illa ecclesia beneficiatis z in cōmuni.de ce.mis. cum teneamur.nisi aliqui eorum absint ex causa probabili aut cā studij vel p facto ecclesie.de cle. non resi.ex parte.et.c.ad audientiam.tunc i n domibus eoruz vel alibi possent horas canonicas dicere.xcij.distin.c.si. Archidia. de con.distinc.i. missarum.sed non posset quilibet beneficiatus in

r hore oēs qñ q̄ simul dici pñt.

z hore omnes pñt simul p solui d̄ mane rōne studij.

camera ſua eas dicere:aut alibi
extra eccl'iam]:Jnã 7 tẽpore in:
terdicti debent eas dicere in cõi
iuxta ea q̃ le.7 not.in.c. qd in te.
de pe.7 re.de ſen.excõ.alma. lib.
vj.Alber.vbi.s.
5 Hore tpe interdicti vbi ſunt dicende.
q.xxxj. et .xxxvj. perſoluantur[a] horas[b] canoni- voc.in.c.j.de ce. cas[c] dicturi[d] cum tunica talari[e] mil.nec valeret ac ſuppellicijs[f] mundis[g] vltra
cõſuetudo in cõ
trariuz.vt ibi dicit Ben.q2 cede-
ret in diminutionẽ cultus diui:
ni.et ſic eſſet eccleſie onerosa. de
cõſue.c.j.nec debẽt in eccleſijs ca
thedralib9 7 collegiatis tps ho-
4 Hore vñ dicuntur
rarũ puenire.p.d.c.j.7hũc tex.dñ
dicit horis debitis : niſi vbi cõe
periculũ immineret puta timor
hoſtiũ.per ea q̃ le.7 no.in.c. bo-
ne.de ele.vel alia iuſta cauſa in-
terueniret : vt celebratio ordinũ
ſynodi:aut proceſſionuz:propter
quas oporteret horarũ tpa anti-
cipare.vt.s.dictum eſt.
5 Hore virginis et vigilie an ſint de neceſſitate.
a ❡ Perſoluant.i. integre 7 per
fecte dicant.per enim auget.l.vr:
bana.§.pnoctare.ff.de v.ſig. no.
in.c.ſi conſtiterit.de accu.
b ❡ Horas.q̃ ob oro dicunt.[4]
q2 orãdo 7 plãgẽdo debẽt dici.c.
vbi periculũ.§.vl.de ele.in.vj.vl'
ab hora:q2 certis oris dici dñt di
ci.c.j.c.dolentes. de ce.mi .7 hic.
c ❡ Canonicas.ſic dicte ſunt:q2
a canone ſunt inuente:vel q2 re-
gulariter a canon qd eſt regula
6 Rex francie philippus per papã fuit excõicatus.
habẽt dici.cxj.di.c.p̃rũ.di.c.ſi. et
hic.cũ ſi.7 dicunt diuine: q2 deo
offerunt.c.j.de reli.7 ven.ſan. in
vi.7 vigilie q2 cũ animi vigiliãt:a
dici debent.c.j.xcj di.
d ❡ Dicturi.videt p hunc tex. q
obligat9 ad horas canonicas [1]
nõ teneat etiã horas beate ma-
rie 7 vigilias mortuoruz dicere:
q2 h' ſit mẽtio dũtaxat d horis ca
noni.is.7.l.quas.ho.ca.ſint dic.c.

j.7 nulla ſit mẽtio de officio bea-
te virginis:7 vigilijs mortuorũ.
ergo ad eos non temet: q2 caſus
omiſſus p omiſſo habẽdus eſt.l.
cõmodiſſime.ff.de libe.et poſt.c.
ſuſceptũ. de re:
ſcri.in.vj.7ſi ali
qui ex deuotio-
ne illas dicũt bñ
faciũt.ſed deuo:
tio eorũ nõ dz alios ligare.qd vo
lunt doc.in cle.j.de ce.miſ.vbi di
cũt hmõi horas 7 vigilias nõ eſſe
de pcepto eccl'ie vniuerſalis: cle
ricus tñ dz in eis dicẽdis ſeq̃ cõ-
ſuetud inẽ ſue eccl'ie cathedralis
no. Alber. vbi.s.q.xxix.7.xxx. Sz
pfecto hore bte marie ſunt d pce
pto eccl'ie:nã papa vrban9 tranſ-
iens in galliã tẽpore philippi re
gis francorũ celebrauit cõcilium
in claromõte: 7 ibi ſtatuit q ho-
re beate marie virginis quoti-
die dicerent:7 officiũ eius dieb9
ſabbatinis ſolẽniter fieret [9] et
ibidẽ excõicauit dictũ regẽ:q2 di-
miſſa vxore ppria aliam ſibi ad-
iunxerat.no. pet. iaco. in arbore
de ſucce. regni francie.
e ❡ Talari.i. lõga vſq3 ad talos
c.pe.xxiij.di.ſic intelligitur.c. cle-
rici.de vi.7 honeſtate clerico.vbi
dicit q clauſa debent eſſe deſup
veſtimenta nimia longitudine
vel breuitate nõ notanda.cle.j.ne
in agro §.ij.de ſta.mo.
f ❡ Suppellicijs.a ſupellectili
que eſt omne inſtrumentum do
mus preter aurum 7 argentum.
ff.de ſupel.le.l.j.no.in.l. lex que
tutores.C.de admi.tu. Archi. xlj.
di epiſcopus v.lẽ.
g ❡ Mundis. ad hoc.c.ij in fi.de
cuſto.eucha.c.p ſimoniam.7.§.j.
xlix.diſt.7 hoc deſignat q clerici
habebant munditiam mentis. j.
q.j.neceſſe.

mediae tibias lõgis vl' cappis[a] iuxta tẽporũ[b] ⁊ regionũ[c] diuersitatẽ ecclesias ingrediant[d] nõ caputia[e] sed almutias[f] vel birreta[g] tenẽtes in capite. q̃ cũ in choro fuerint grauitatẽ seruẽt quam ⁊ loc⁹ ⁊ officiũ exigũt: nõ insimul aut cum aliis[h] confabulantes[i] seu colloquentes: aut literas seu scripturas alias legentes. Et cũ

a ℂ Cappis. vnde dicantur. not. in cle. ne in agro. de sta. mo.

b ℂ Tẽpoꝝ. [1] vt in eccl'ia parisiẽsi vtuntur cappis in hyeme a festo beati cerbonij qđ est in octobri vsq3 ad pascha et ab hinc suppellicijs ⁊ almucijs i estate.

c ℂ Regionum. quarũ consuetudinibus clerici debẽt se conformare in vestib⁹ xli. di. q̃cq̃s. xxx. di. si q̃s virorũ dũmodo nõ deuient ab honestate. xxi. q. iiij. c. ij. ne: vtantur vestibus aut caligis rubeis ⁊ viridibus: aut aliis vestibus a iure prohibitis. c. clerici. de vi. ⁊ hone. cleri. cle. ij. in fi. eo. tit. cle. ne in agro. de stat. mo. que loquitur in monachis. sꝫ an clerici possint vti sericis aut aliis vestib⁹ fulgidis disputat glos. xxi. q. iiij. in sum. gl. ⁊ doc. in d. c. clerici.

d ℂ Ingrediant. fa. iste text. [2] ꝙ soli habituati in eccl'ia debent intrare chorũ: ⁊ officium diuinuꝫ facere. ⁊ hoc habent multe ecclesie cathedrales ⁊ collegiate ꝑ spe ciale statutũ vel cõsuetudinem vt extraneos clericos ad cãtandũ ⁊ officiãdũ cũ aliis non admittant: nisi in eadẽ eccl'ia sint bñficiati. aut officia habeãt seu bñficiatorũ aut officialiũ ei⁹ eccl'ie familiares existãt tñ de iure oibus clericis etiã simpliciter tõsuratis licitũ est ingredi chorũ et cũ aliis officiare. ar. c. psalmista. xxiij. dist. ar. a speciali in. c. j. de vi. ⁊ ho cleri. laicis non. vt ibidem le. ⁊ not. host. in c. j. de celeb. mis. vbi dicit ꝙ in oib⁹ ecclesiis cathedralib⁹ regni francie nullus admittitur ad cantandum in choro solenniter cũ aliis nisi sit clericus eiusdẽ chori. Alber. vbi. s. q. x. ⁊. xj.

e ℂ Caputia. sic dicta q2 caput tegunt: ⁊ sunt coopertoria capitis de pãno quib⁹ vtunt cõiter clerici [3] cũ illis ꝑsertim sacerdotib⁹ ⁊ aliis dignitatẽ vl' bñficiuꝫ curatũ habentibus ⁊ religiosis sit ꝓhibitũ portare publice pileũ i capite sub pena suspensionis ipso iure vnius anni a perceptione fructuum bñficiorum. cle. ij. §. dignitatẽ. de vi. ⁊ hone. cleri. ⁊ monachi nigri habent duo caputia. vnũ ꝯnexũ habitui: aliud separatum ab habitu. qđ dꝫ esse scissum sup humeros: sed eo vti non possant sine licentia abbatis. almucijs' auteꝫ bene possunt vti: cum eas habeant a iure cle. ne in agro. §. ij. de sta. mo.

f ℂ Almutias. tegumenta sunt capitis ex pellib⁹ griseis vel vermis minuti.

g ℂ Birreta. que alias dicuntur birri. in. c. si quis virorum. xxx. distinc. vel ibi capiuntur pro quodam genere vestis.

h ℂ Aliis extraneis qui nõ sunt de habitu ecclesie.

i ℂ Confabulantes. cõcor. j. qua. ho. ca. sint di. ex cho. c. j. de celeb. missa. dolentes. presertim vana prophana ⁊ in honesta intermiscendo colloquia clemen. j. de celebra. missa. c. decet. de immu. ecclesia. Et de huiusmodi confabulationibus ratio reddenda est in die iudicij. xxv. distinct. §. alias. in fine.

1 Canonici qñ vtunt cappis

2 Chorũ q̃ phi intrare.

3 Curati pileum portare non debẽt.

psallendi[a] gratia ibidem[b] coueniant[c] muta[d] aut clausa[e] labia tenere nō debēt: sed oēs pertim[f] qui maiori[g] iunguntur honore[h] in psalmis/hymnis[i] ⁊ canticis[k] deo alacriter[l] modulentur[m]. Cū

a ¶ Psallendi. alta voce.
b ¶ Ibidem. in ecclesia.
c ¶ Conueniāt. i. ꝯgregent. j. q. vij. conuenientibus. xv. q. iij. c. j.
d ¶ Muta. ar. [4] q mut⁹ nō dz ordinari ⁊ pmo
ueri. qr ppter officiū dantur ordo et promotio. c. j. de consue. in vj. sed mut⁹ officiare nō pōt. no. Jo. an. ⁊ moder.
4 Mut⁹ ordinari non potest. in. c. cū apud. de sponsa. p. c. j. lv. dist. qd ghaliter phibet corpore vitiatos ordinari. ⁊ ca. penitētes. ea. dist. quod prohibet passos aliqua mēbrorū damna. fa. c. fin. de cler. egro. vbi eijd post pmotionē obtinuit dat coadiutor. ergo
5 Hore sūt verbaliter dicēde. prius mutus promoueri non debuisset: ⁊ mutus phibet iudicare. ff. de iud cū ptor. et postulare. ff. de postu. l. j. §. ppter casum. iij. q. vij §. tria. ⁊ alia facere in quib⁹ opus est voce vel sermone. ff. de verb. obl. l. j. ⁊ ibi Bar. Bald. in. l. pe. C. qui te. fa. pos. late doc. in. d. c. cum apud. sed vbi nō est opus voce vel sermone mutus interuenire pōt: ideo pōt heres instituī ⁊ adire. ff. de acqui. here. l. pater. §. mutus. ⁊ l. mutum. ⁊ procuratore ꝯstituere. ff. de pcur. l. mutus. ⁊ cōstitui ad administrandū:
6. Seruiendū est hylariter. in administrādo non requirunt verba no. flo. i. d. l. cū apud. ⁊ matrimoniū cōtrahere: vt ibidē p nutū ⁊ signa cōsensum exprimētia. qualiter autē notarius scribet signa cōsensum vel dissensum indicātia muti. no. bar. in. d. l. mutus. pe. de ancha. in. c. d. cū apud. Frede. consi. cxliij.
e ¶ Clausa no. nō suff. sufficere clerico horas sine verbali expressione dicere. fa. ps. cxlj. Uoce mea ad dñm clamaui. c. nō mediocriter. de cō. di. v. vbi tā voce q corde laudand⁹ est de⁹. cle. j. de celeb. miss. ibi fructum labiorū. vbi pz q dz esse vocalis expressio ⁊ tribus de causis vt no. Jo. an. i cle. j. de re. ⁊ ve. san. vbi tractat materiam orōnis. Orō eñ pertim q fit in ecclīa dz esse vocalis ⁊ sonora ⁊ publica: vt sit pplo nota. lō tert. no. dicit in. c. j. de cele. mis. a scholaribus publice compleant. et ad hoc ps. xv. Letatū est cor meū et exulta. lingua mea. j. quare ho ca. sint di. ex. cho. ca. j. ibi verbisqz distinctis. Alber. vbi. s. q. xxxv.
f ¶ Precipue i. maxime.
g ¶ Maiori. s. j. de his qui. tē. dis. off. va. c. j.
h ¶ Honore. vt eñ honore ceteros antecellūt: sic sanctitate pcellere debēt. j. q. j. vilissim⁹. s. de col la. c. j. §. j. versi. volens.
i ¶ Hymnis. qui sunt cātica laudis. de cōse. di. j. de hymnis. ⁊ c. se. cle. si dominuz §. nos itaqz. de re. ⁊ ve. sanc.
k ¶ Canticis. ad ephe. v. xxiij. di. his ergo.
l. ¶ Alacriter. sic i cle. j. §. nos itaqz. de re. ⁊ ve san. fa. ist. j. si x. [6] qr hylarē seruitorē diligit deus ar. xv. q. i. nō ē. xxiij. q. vj. §. ex his.
m ¶ Modulent. i. cātent. magis tñ corde q ore. xcij. di. c. j. ⁊. c. xxiij. dist. ps. xxxvij. d. sedulo. Ait eniz Hier. nō vbis tñ, sed corde orandus est. quappter melior est septem psalmorū cātatio cū cordis puritate et spūali hylaritate: q psalteriū modulatio cum anxietate cordis. c. nō mediocriter. de cōse. di. v. ⁊ nō sacrificiorū multum

dinem: sed offerētiū merita cau: sa[ ]sq de⁹ dĳudicat.xxiiij q.j.odi. vbi glo.colligit ar.ↄ scholares q̄ vadūt ad eccl'ias vt videant do: minas. Non em̄ pdest eis audi: tio diuinorū/ sȝ potius nocet. et Archi.ibidē di: cit[1] q est ↄ ca: nonicos q̄ vadūt ad eccl'ias vt ha beāt distributio nes/al's nō itur

sic tñ vt ipsi⁹ cāt⁹ itegritas illiba ta pmaneat:⁊ nihil ex h̄ ō bñ mo rata musica imutet: maxime cuȝ hm̄oi ꝯsonātie auditū demulceāt duotionē puocēt.⁊ psallētiū deo alos torpere nō sināt.fa.c.cleri: cos.§.leuite⁊.§. cātor.xxj.dis. vñ fm solénitatē tē porū cāt⁹ est ex: erced⁹.xxv.dist. plectis.ad fin. ⁊

Gloria patri et filio et spiritui sancto: oēs cōsurgant[b]. Cum nolatur illud nomen glo: riosum iesus[c] in quo oē genu fle ctit[d]:celestiū/terrestriū/ ⁊ infer: norū:oēs caput inclinēt[e]: nemo

viij.q.j. sunt in eccl'ia de q̄bus an simoniā cōmittāt.no.i.c.j.de cle. nō resi.in.vj.⁊ ↄ indeuote cantā: tes q̄relādo ait dñs Matt.v. Hic pp'ls labĳs me honorat:cor autē lōge est a me.⁊ dicit ca nō.xl.dist. ante ola.q nihil est miserabilius apud deū diuino offō si ꝑfunctio: rie agat. Sȝ vtrū i orone requirat semp actualis deuotio/sine ad orōnē attētio.vide p Inn.⁊ alios in.c.dolētes.de cele.mis. Jo.an. in ꝯ cle.j.de reli.⁊ ve. san. Guil.et alios in cle.j.de cele. mis. Alber. vbi.s.q.xxvj. Et no.q planus cā: tus ecclasiastic⁹ siue psalmodia in ecclesĳs est cātādus.ps.Psallite dño i cythara i voce p̄i.⁊c.Omis: sis hoc q̄ris breuib⁹ ⁊ minimis ⁊ alĳs decantib⁹ q̄b⁹ plani cantus toni offuscant:⁊ ex ipsis deuotio contēnit:vitāda lasciuia ppalat. vt habet in extraua.Joā.xxij. do cta sctōrū.Vñ.fit plerūq vt cū in sacro mysterio blanda vox q̄rit cōgrua vita negligat:⁊ cātor mi nister dñi moribus stimulet cum ppl'm vocib⁹ delectet.xcij. di.c.ij. dūm ex.non phibet dn interdum diebus festiuis precipue:celebri bus in diuinis officĳs aliq̄n con sonātie q̄ melodiā sapiant: puta octaue/q̄nte/q̄rte ⁊ hm̄oi supra cātū ecclasticū simplicē pferant

hic in prin.ibi faciēdo inter solē: ne ⁊ feriale officiū differentiam. a ¶ Dicit.s.singl's dieb⁹ ad lau dē trinitatȝ.c.q̄m.de fe.et in fine cuiuslibet p̄i:ꝑterq̄;in offō mor: tuorū ⁊ i aliq̄b⁹ dieb⁹ in q̄drage: sima.de cōse.di.j.de hymnis. b ¶ Cōsurgāt.sic cū euangelia le gunt i eccl'ia oēs debēt surgere ⁊ stādo audire.de ꝯse. di.j.apl'ica. c ¶ Jesus.o grande ⁊ salutiferū nomē p q̄d salui fcti sum⁹:vt no. in c.j.de sac.vnc.&.de ele.ca.j.cir: ca prin.⁊ est nomen hebraicum: latine dictū saluator. d ¶ Flectit. ad philip.c.ij.de sm mu.eccle.decet in.vj. e ¶ Inclinēt.vt in.c.decet.pri.al leg.ad h̄ de ꝯse.di.j.apl'ica.j.di.in capite.ō ce.mis.sane.cle. ad nfm .§.viij.ō here.vbi cū defert corp⁹ xp̄i oēs dñt se inclinare[2]vñ cō fugiēs ad illō dum portat in via gaudet imunitate ⁊ p eccl'iaȝ est defendēd⁹:⁊ hoc teneas:lȝ multi teneāt ꝯtrariū.q̄ nihil est mai⁹ hoc sacrificio.de ꝯse.di.ij.nihil.⁊ q̄ p pter honorē dei defert ecclie: er go multo forti⁹ deo.q̄ ppter q̄d vnūq̄dq tale:⁊ illud magis. ō re li.⁊ ve.sanc.cle.j.in prin.⁊ statua pfecti saluat holem. forti⁹ corp⁹ xp̄i q̄d est maius ⁊ digni⁹ oib⁹.j. q.j multi. ⁊ hoc approbat fides

1 Simo: nia an cōmit: tat q̄ni ad ec: clesiaȝ vadit pter distri: butio: nes.

2 Corp⁹ xp̄i an ħbeat imuni: tatem.

ibidem[a] dum hore in cōmuni eā tāturlegat vel dicat[b] puatim officium. Nā nō solū obsequū[c] quo obnoxi[d] est choro subtrahit[e] sz

mulieris fluxum sanguinis pa tiētis et dicētis. Si tetigero fim briam vestimenti eius salua ero. Ait christ. Cōfide filia: fides tua te saluā fecit. & salua facta est mu lier ex illa hora.
Matth. ix. v. dis. ad eis. & hoc de
3 Missa audiat nihil dicendo. rum de currēti bus ad corpus xpi. Si vero ho micidis vel latronibus in captiui tate penitentibus portatur cor pus christi: talibus non subueni tur: vt a carcere liberentur: sz illa die iustitia sit differenda. sic pōt
4 Promouendus in trib sit sufficiens. intelligi. xiij. q. ij. c. si. ar. de conse. di. ij. omnis homo. & c. tribus. qr in primo casu confugientem ad se in libertate reperit & ipsum sal uat: in secūdo vero seruū & capti uum. vnde & talem dimittit ne vi deat omnino dānare iustitiā. de hoc per doc. i. c. sane. de cele. mis. moder. in cle. j. de pe. & remis.
5 Chorus est cantando adiuuandus. a Ibidem. in choro ecclesie.
b Dicat. argu. [3] q missaz au dientes: presertim intelligētes et literati nō debent suas priuatas orationes dicere: sz sub silentio & contemplatione eam audire: pre sertim orationes/ epistolam/ & euā gelium. dū enī legitur euangeliū debes cōsiderare q christus est q loquit & nō homo modo si vn princeps loqueret prestares au dientiam cuz reuerētia maxima ne commisceres aliqua vba: imo nescio si auderes allegare Augu stinum & ambro. sed vt prudens expectares finē verborū suoruz/ postea dicere s quid velles. quan to magis debes audire creato rem tuum vel apostolum loquē tem in epistola sua vt nuntium christi: & sacerdotem orantem et dimittere oratiunculas quas cre

dere non debes meliores vel ef ficaciores illis: quas ecclesia vni uersalis dicendas esse decreuit. no. Albertum de fer. in; tractatu horarum. q. xxxiij.
c Obsequium in cantādo & of ficiādo cuz aliis vt. s. ibi. et cum psallendi. nec ex cusatur si dicat nescio cautum: qr debet adiscere ipsum sicut et officium. alioquin culpandus est si ignorat ea que beneficium requirit. j. q. j. non est putanda. xxxviij. distin. per totū: c. ad aures. cum ibi nota. de eta. et qua. [4] promouendus enim debet saltem in tribus esse, suffi ciens & examinari: si bene legat/ cantet/ & cōstruat. xxxviij. distinc. que de ipsis, no. in clemē. j. de cō cess. prebend. Albert. de ferra. in tracta. ho. q. xxxiij.
d Obnoxius. id est, obligatus. xxxviij. q. j. sicut. de crimine falsi. ca. j. de testamen. cum in officiis.
e Subtrahit. peccat ergo & fur tum cōmittit cū vtat lingua: sua ad aliud q̄ ad qd teneatur cōtra dei & eccl'ie voluntatem: vt hic. et in, ca. j. de cele. mis. dū dicit aut a scholaribus publice cōpleant. nō dicit compleat in numero singu lari: sed in plurali; loquit text. ad denotandū q insimul et ab om nibus debet officium dici. & dicit beatus Hiero. ingratū est spiritui sancto quicquid obtuleris: negle cto eo ad qd teneris. ideo q̄q̄ eo tēpore quo in choro diuinū can tatur officium possis multas pri uatim oratiōes dicere abstineas [5] & chor q̄tum potest iuues: bo num; cōe preferendo priuato. c. sz de regula. nam vt dicit Inn. in c. volentes. de cele. mis. clericus dū

est in officiis diuinis nō dz al'ds intendere: nisi circa ea q̄ ibi dicū tur vel leguntur. nec causerie di: cendo: q̄ vocem sonorā non ha: beo: q2 ex diuersitate vocu3 resul tat melodia to: ta: 2 dulcis rep: sentatur cātus sicut vides in or ganis in quibus sunt fistule par ue grosse 2 gros sio resonū emit tentes et totam melodiā ornan tes 2 in templo domini nō solū erant vasa au rea s3 argētea 2 enea. ideo voces nō sunt a choro subtrahende: s3 qlibet fm gra3 sibi a creatore da tā fructū labio rū suorū cū puri tate 2 sciētie atq3 deuotione debet deo porrigere vt in cle. j. de cele. mis.

alios psallētes perturbat [a]. ¶ Super his debite obseruādis aliisq3 ad diuini officij psecutionē ac chori disciplinā spectātibus [b] de can9 [c] vel cui on9 incūbit [d] diligē ter inuigilet hincinde ne qd ior dinate [e] fiat circūspiciēs: horū aūt trāsgressores illi9 hore [f] in q̄ circa pdicta excesserit: vel alia' maiori put trāsgressiōis grauitas exege rit plectant [g] pena. ¶ Saluis tū laudabilib9 9suetudinib9 statu tis ac obseruātijs spālib9 [h] ecclīa rū singularū regni 2 delphinat9. ¶ Item acceptat decretu3 quod incipit.

¶ Quo tēpore quisq3 debeat es se in choro.

Qui i matutinis [i] ante finē psalmi venite exultem9: in

cleri. nō resi. vt in decano antissio doren. de quo in. c. dilectis. de ap. 2 decano aurelianen. de quo in. c. dilecto. de sen. ex c. i. vj. decano an degauē. de quo in. c. dilectus. ij. de preben. vbi tamen [2] deca nus esset prela tus ecclie colle giate de iure ha beret iurisdictio nem ordinaria3 in illos de colle gio. per ea q̄ leg. 2 no. in. c. cu3 ab ecclesiarum. de offi. ord. et dicit host. in. d. c. dile ctis. q̄ quasi in omnibus eccle siis regni fran cie hoc obtinet cōsuetudo q̄ de cani iurisdictio nes habēt in ca pitulum 2 in alī quā partē cleri.

1 Decani officiū q̄le est.

2 Decanus an habeat iurisdictionem.

a ¶ Perturbat. hoc est 9 multos q̄ ita alte in ecclesia suas orationculas dicūt q̄ aliū ibidē assistētes 2 plerūq3 pbr officiātes ptrbantur.

b ¶ Spectantibus: vt de campa nis pulsandis officijs diuinis di cēdis certo loco 2 tēpore 2 corri gendis clericis circa diuinū offi cium negligentibus 2 similibus.

c ¶ Decanus. 2 cor. j. de specta. l ec. nō fa. c. j. 2 qualis de officio ar chidiaconi cātoris 2 aliquorum aliorum habeat de officio archi. 2 primi. 2 ti. se. tū de officio deca ni nihil in iure cauet [1] s3 depen det eius officium siue iurisdictio plus 2 consuetudine vel priuile gio q̄ iure. not. in. c. ex parte. de

e ¶ Incumbit. puta primicerio siue cantori. in. c. j. de offi. pri. aut eo absente succentori. de quo in c. inter dilectos. de excess. prela. aut ei qui post illū proximus est. xxv. di. perlectis. ver. ad primice riu3. 2 in his sequende sunt cōsue tudines ecclesiarum.

e ¶ Inordinate. ff. j. de ta. pen. in cho. c. j.

f ¶ hore. id est distributionum que fiunt in illa hora.

g ¶ plectantur. i. puniantur.

h ¶ Spālibus. ff. j. ti. j. c. j. quid9 p constitutionē generalem non de rogatur. c. j. de cōsti. in. vj.

¶ Quo tempore quisq3 debeat esse in choro.

Qui in matutinis primo p uidet circa introitū assistit

tiam in choro tempore diuinorū officiorū. secundo idē puidet in pcessionib⁹. tertio circa dist. statu tiones q̄tidianas tollendo duos abusus. scd̄a ibidē tertia iubet.
a ¶ Horis: pri: ma. iij. vj. ix. ve: spis ꝛ cōpletorio
b ¶ Missa. pꝫ hic q̄ missa non venit appella:

aliis horis[a] ante finē primi psal: mi: in missa[b] ante vltimum kyri: eleyson[c] vsq[d] in finem diuino officio non interfuerit[e]: nisi forte

3 Missa q̄ hora celebratur.
tione horarum: nec est de horis canonicis sꝫ bñ ꝺ officiis: vt not. in cle. j. de cele. mis. cū etiā i epis ꝛ superioribus sit de sola decētia c. q̄m. de priuil. in vj. idem not. in cle. ij. de eta. ꝛ quali. magis tñ ac cedit offō tertie vel none. his [3] em̄ duabus horis missa celebra:
4 Missaz dicere post meri: diē nō licet.
tur regulariter. de cōsec. di. j. no: cte. ꝛ de nocte nō dꝫ celebrari ni: si in natali dñi. vt ibi. c. ꝯsuluisti. cū ibi no. de cele. mis. sed omi die potest celebrari prima parte die vsq ad sextā. de ꝯse. di. ij. tribus matutino tñ expleto: q2 eo non ex pleto nō dꝫ p̄sbyter missam cele brare. no. host. in sum. ti. de cele. mis. § ꝛ q̄liter Ar. xcj. di. p̄sbyter nisi ex magna cā: puta si q̄s infir: maret ad mortē: ꝛ sacerdos non
5 Missa tribus linguis celebrari potest.
haberet hostiā ꝯsecratā ꝛ esset pi culū in mora. tunc posset missam celebrare no. Car. f lo. i repe. c. j. de cele. mis. Alber. itrac. host. q. xvj. sꝫ publica ꝛ solēnis missa nō est añ vel post tertiā horā sed in ipsa tertia celebrā. la. d. c. nocte ꝛ c. ꝛ hoc. e. di. in. xl. ꝛ quatuor tēpo: bus ꝛ vigiliis sctōrū in hora no: na. de cō. di. j. solēt. in sabbatis q̄: tuor tēporū in vespa. in sabbato sctō circa noctis initiū seu tene: bras. de cō. di. j. § i ieiuniis. lxxv. di. ordinationes. ꝛ c. q̄d a patribus lxxvj. di. c fi. sꝫ hoc nō obseruatur ꝛ cōsuetudie h̄r [4] q̄ a p̄ma par

te diei vsq ad horā. xij. vel meri diē celebret ꝛ nō vltra: ꝛ missa so: lēnis hora tertia ichoet: vñ si ali qui pcipiūt oblationes in aliq̄ ec clesia a vesperis vigilie festi vsq ad fi. misse diei quā debēt face: re celebrari i di: cta ecclia debēt inchoare missā hora tertia vel alia debita s̄m ꝯsuetudinē ecclie cathedralis ꝛ aliarū ciuitatū lo: ci ad quē recurrēdū est. c. sup eo. de cen. p̄sertim in celebratiōe di: uinorū. c. ij. de se. c. perniciosus. ꝺ cele. mis. q2 si differāt missā post horā debitā in fraudē vt maio: res oblatiōes habeant nō debēt pcipere oblatiōes post tēpus in: fra q̄d missa debuit celebrari et ꝯpleri. no. Frede. ꝯs. cxlvij. naz si quis alia hora q̄ꝫ constitutuz sit vtit̄ seruitute nihil sibi pdest. ff. quēad. ser. amit. l. si ꝯmunē. § ij.
c ¶ Kyrieleyson. de hoc v̄bo habe tur i. c. cū aliq̄s. xj. q. iij. et est gre: cū ex duab⁹ partib⁹. kyri. i. dñe: eleyson. i. miserere. no. Jo. and. in addi. spe. tit. de pla. sen § vt au: teꝫ [5] missa tribus linguis cele: bratur: hebraica greca et latina: q2 titul⁹ xp̄i in cruce pēdētis scri ptus fuit hebraice / grece / ꝛ latie i. de hebraica q̄ prima ꝛ p̄ncipa: lis est in missa. alleluya ꝛ amen sa baoth: osanna. circa hui⁹ expositionē instat Jo. an. i rub. de sum. tri. de greca kyrieleyson. Christe eleyson. quod cantatur ter ppter patrē ꝛ filiū ꝛ sp̄m sc̄m. dicit aūt nouies ppter nouē angelorū or: dines quibus associari petimus. reliqua autem sunt latina.
d ¶ Vsq. icludit ꝛ. s. ꝺ col. c. j. § j. v̄. q̄ si quis. cum ibi nota.
e ¶ Interfuerit. clerici nō debēt

exire [1] ab horis diuinis ante fi nem. sed donec post Benedica mus. in cle. j. de cele. mis. na 7 lai ci ex precepto ecclie: maxime in die bus dnicis debet finem misse expe ctare. de cse. di. j. missas. 7. c. se.

necessitate[a] cogente ac[b] petita et que q3 nihil vi obtenta[c] a presidente, chori li ceat cu su cetia discedere oporteat pro illa post ali d agen hora absens censeatur[d] saluis du3. C. de his q.

impedimentu intelligit. de cons. se. di. iiij. hi qui. xviij. di. epo. et vi de q8 not. in. c. puenit. ea. dis. Ar chi. 7 Jo. and. in no. in. c. j. de cler. no resi. in. vj. quod not. in spec. ti. de loca. §. postq ver. quid si mer cenarius. s3 an solo verbo exeu tis credat super ipedimeto. Cre

vt indig. l. si. 7 deus imperfectu op nō nouit. de bapti. maiores §. s3 adhuc. aliter eni non di clericus pēsum sue seruitutis persoluisse: si ante fine officij recedat. c. j. de celeb. mis. ideo notanter dicit ibi textus. pēsum seruitutis sue psol uat. na ista ppositio p iuncta ver bo denotat cōtinuationē 7 perse uerantiam temporis a principio vsq ad finē. S. ti. j. c. j. ibi psoluen tur. cum ibi no. per Archi. in. c. cū contumacia. de here. in. vj.

do q sic: q3 agitur de anima7 cō scientia ipsius / 7 de leui preiudi cio. per not. S. de pa. pos c. j §. j. in ver. impedimēti. quod verū pre sertim vbi impedimentum con sistit i solo animo ipsius: quia for te fatigatus ex lōga lectione erit causa recreationis. ad hoc not. in c. significasti. de homi. in. c. vt cir ca. ad fi. de elec. in. vj. not. Alber. vbi. S. quod limita quando parū durat exitus q3 si dsu 7 sepe exi re vellet non esset ei credendum.

a ¶ Necessitate corpali. q3 fit in firmus vel debilitatus. de cleri. nō resi. ad audientiā. c. j. eod. titu. in. vj. idē si contemplatione me ditatione seu nimio somno vel fa tigatione spiritus eius est fatiga tus: tūc enim potest ecclesiā exi re causa recreationis sed cito re deat ad officium iuxta. not. p In no. in. c. de lentes. de cele. mis. no. Doc. in cle. j. eo. tit. Alber. in tract. ho. q. xxiij. 7 xxiiij. vel itellige hūc text. etiam de necessitate ecclesie vt q3 pro euidenti ecclesie neces sitate vel vtilitate oportet eū3 di scedere. xvj. q. j. vos aūt. xxiij. qō. j. c. vlt. xj. q. iij. quid ergo. et de alio quocūq iusto impedimento siue iusta causa 7 rōnabili: vt. d. cle. j. in princ. ibi absq rationabili cā. semp eni legitima causa excipit. c. ex parte. ij. de off. dele. [2] 7 no mine necessitatis quodlib3 iustū

b ¶ Ac. pro 7. ista eni duo copu latiue requirūtur q sit necessitas exeūdi. 7 q petatur 7 obtineatur licentia de exeundo.

c ¶ Obtenta. si. in. c. cum in vete ri. de elec. c. quorundā. c. si religio sus. eo. tit. in. vj. cle. j. de testa. ali quando autem sufficit petere li centiam. de regu. licet. l. vlt. C. de fu. emphi. c. potuit. de loca. c. ab eo. de ap. in. vj. cle. dudum. §. si ve ro. d sepul. cle. quis. §. volumus. de fo. compe. cum si.

d ¶ Censeatur. vt careat distri butionibus illius hore ad quam tarde venit vel a qua premature recessit tanq si semper absens ab ea fuisset: cū eni ante finē offi cij recedere non debeat: vt dictū est merito recedens sine causa 7 licētia d3 carere quotidianis di stributionib. no. Guil. 7 alij i cle. j. d cele. mis. Alber. vbi. S. q. xxiij.

1 Clerici nō exe ant aū bndica mus dño

2 necessi tas qd libet iu stū im pedi mētū3 cōpre hēdit.

ecclesiarū consuetudinib⁹ si que forte circa hec artiores[a] existant ℂIdem in his obseruetur: qui a principio vsq ad finē in proces sionib⁹[b] nō permāserint. Pro cu ius[c] executione deputetur aliqs onus habens notandi personas singulas statuto tēpore non cōue nientes[d] iuramento[e] astrict⁹ age re fideliṫ ⁊ nulli[f] parcere. ℂIu bet etiā hec sancta synod⁹ qḋ in illis ecclesijs in quibus singulis horis certe distributiones[g] statu te nō sunt omnino etiā de gros sis fructib⁹ si op⁹ sit deputenṫ: vt

a ℂArtiores. latrones autē non valerent: vt. j. sequitur §. iubet.
b ℂProcessionibus siue gn̄alib⁹ [3] que fiunt post pascha per tri duū ante ascēsionē. de cōse. di. iij. rogationes. ⁊ in festo beati Mar ci euāgeliste: si ue specialib⁹ q̄ fiūt ex p̄cepto ec clesie vel ep̄i ad quas nō debēt cōpelli fratres p̄dicatores ⁊ mi nores ⁊ alij reli giosi semp̄ veni re cū ep̄o ⁊ clero vbi processiōes fierēt ex leui cā: vt quiet. us intē dant diuinis. c. nimis praua. de excess. prela. secus fm doct. ibidē per illū tex. a contrario sensu si ex magna causa fieret p̄cessio. puta in nouo introitu ep̄i vel legati q̄ debet fieri honorifice sicut chri stus intrauit in hierusalem. Spe cu. titu. de lega. § j. aut imminen te peste: vel p̄ pace: tunc possunt oēs religiosi etiā exempti cōpelli venire. Nam rogare deum pro sa lute populi cunctis conuenit. ad hoc. d. c. rogationes ibi vniuersa plebs ⁊c. xvj. q. j. reuertimini. de immu. ecc. p̄uenit. c. qḋ oēs. de re. iur. in. vj Bal. in. l. fi. C. de bo. lib. vbi dicit q̄ ep̄o intranti ciuitatē debet obuiare collegium mona chorum processionaliter.

3 Processiones sunt du plices.

4 Iusti tia sine p̄sona rū acce ptione est mi nistrā da.

5 Distri butio nes sūt tripli ces.

c ℂCuius. decreti.
d ℂNon cōuenientes. ad horas ⁊ processiones.
e ℂIuramēto. ratione cui⁹ pre sumiṫ q̄ fideliter suū aget officiū l. sancimus. C. ad. l. iul. rep. j. q. vij. sancimus. de presumpt. illud. de

prescrip. ad audientiam.
f ℂNulli. siue dignitatē habenti canonico vel capellano [4] non enim habenda. est acceptio per sonarum in redditione iustitie. iij. questio. ix. c. vlti. de iudi. no uit. regula iuris in iudicijs. de re gu. iur. in. vj.
g ℂDistributio nes. no. Hen. in c. cū. oēs. de cōsti. [5] tria ē gene ra distributionū qr in qbusdā ec clesijs non sunt prebēde distin cte: sed sunt oīa cōia et singulis dieb⁹ danṫ cuili bet canonico p̄ senti: siue intersit diuinis: siue nō pro victu tot libre panis ⁊ vini. ⁊ sic de alijs. et tales distributio nes sunt potius prebende q̄ di stributiones. bo. text. in extraua. Io. xxij. cū nō nulle. alīs esset in ta libus ecclesijs canonia siue pre benda: quod esse nō debet. j. q. iij. si q̄s obiecerit. de p̄ben. c. relatū. et in talibus idem dicendum est sicut de grossis fructibus q̄ debē tur presentibus siue residentib⁹ in ecclesia ⁊ nō absen. vt. d. c. rela tum. nisi consuetudo vel statutū ecclesie vel p̄uilegiū cōtrariū ope reṫ qr tūc secus. de ver. sig. olim. ⁊ iste ē ver⁹ intellect⁹ illius cap. fm Hostiē. ⁊ Io. an. ibidem. et de cleri. nō resi. ḋ cetero. Io. an. l. c. j. eo. titu. in. vj. gl. in. c. licet. de pre ben. in alijs vero ecclesijs prebē de sunt distincte: ⁊ postea est mē sa communis grossa ex qua danṫ distributiones quotidiane etiam illis q̄ nō intersunt diuinis: dum

mo do sint presentes [1] sicut est de pane in ecclesia parisiensi. vt di.it Henricus. dicitur tamen q̄ ad lucrandum panem illius ecclesie oportet interesse/ vel in matutinis / vel in missa/ vel in vesperis: et de talibus distributionibus idem iuris qd̄ de superioribus. et de ipsis etiã intelligit. d.c. olim. vt not. Archi. in. d.c.j. de cle. nõ resid. Host. in sum. ti. de magis. §. vlt. Alie sũt distributiones q̃tidiane: vt sunt denarij q̄ quotidie distribuũtur his dũtaxat qui intersunt horis et officijs diuinis sine fraude. et iste sunt vere quotidiane distributiones: vt l. d. ex. cũ nõnulle. et in ex. vag. Joã. xxij. c. dilecto. al's incipit postulasti. et q̄n q̄ capiunt late p̄ emolumento qd̄ dat interessenti bus diuinis officijs: quo casu anniuersaria sub v̄bo distributionũ cõprehendunt. aliq̄n stricte p̄ emolumento qd̄ dat interessentibus diuinis horis: vt in cle. vt hi qui. de eta. et quali. et ibi not. car. flor. noie aũt horarũ veniũt duntaxat septẽ hore: de quibus in. c. j. de cele. mis. nec venit anniuersariũ: vnde dicit Flor. vbi. s. qd̄ in materia penali appel. distributionũ non venit anniuersariũ: lz ibidem Guil. et gesse. dicãt ɔtra. propter idẽtitatẽ rõnis: nã et iura restringibilia comprehendũt casum eiusdẽ rationis. c. si post q̄. §. j. de elect. in. vj. ad hoc. d. c. j. de cleri. non resi. in. vj in fin. vbi distributiones que dantur pro anniuersarijs defunctorũ equiparãtur distributionibus quotidianis. ideo qui non potest percipere de quotidianis nec percipiet de illis: vt ibi not Joan. andre. in. no. et Domi. ideo dico in casu huius cap. appel. distributionũ venire anniuersariũ paritate rationis. et per. d. cap. j. et huiusmodi distributiões non percipiunt priuilegiati sic intelligitur. d. c. licet. c. dilectus. j. in fine. de p̄bẽ. de cleri. non residen. de cetero. de absente n. excom. alma. §. adijcimus. lib. vj. nisi in casu. s. de. colla. §. sequitur. in fi. cum ibi not. nec valeret consuetudo q̄ darentur absentibus vel etiam presentibus in ecclesia: licet nõ intersint diuinis: nisi quo ad illos quos infirmitas: seu iusta et rationabilis corporalis necessitas: aut euidens ecclesie vtilitas excusat. vt in. d. c. j. et de talibus distributionibus loquit hoc. c.

iuxta mensurã laboris [a] plus minusue quisq̄ capiat emolumẽti. Tollẽs prorsus [b] abusũ [c] illũ q̃ in vna dũtaxat hora presens totius diei distributiones [d] vsurpat [e] et

a Laborũ. qui nõ debent fraudari mercede. l. penultima. §. illo C. de necessa. serui. Bal. in. l. preci bus. C. de impuberib⁹ et alijs sub stit. et concordan. c. charitatẽ. xij. q. ij. in extrauagan. Joan. xxij. cũ ad sacrosancte. §. si vero. v̄sicu. videlicet. s. de electio. capi. j §. facta. versi. notarũs. quod not. Specu. de posi. §. ij. versic. sed pone p̄curator.

b Prorsus. i. omnino.

c Abusum. in malum sonat. j. de pig. di. cul. cap. j. de his qui in miss. non comple. c. j. de spec. in eccle. j. cle. j. et. ij. de peni. et remis. cum simi.

d Distributiones. quotidianas que tantum dantur presentibus q̄ intersunt diuinis horis.

e Vsurpat. in malum sonat. C. de fun. rei p̃ua. l. plus a q̃. lib. xj.

[1] Canonicis q̄buidã dat q̄tidie panis.

sllū[a] quo prepositi[b] vel decani[c]
aut alij officiales[d] ex hoc solū q
officiales sunt: licet[e] actualiter[f]
pro vtilitate ecclesie nō absint qti/

l.ij.in prin.ff.de admi.rerū ad ci/
uit.pert.cle.j. de deci.§.in proe.
§.qbus ad plenū.ver.vsurpatio/
nes.et ibi concor.Archi.in.c.grā/
li.de elect.in.vj. Et not. q hic re/
probat opi. Jo.
and.in cle. vt hi
qui.l ver. certis
2 Statutū nō valz vt exēs in vna hora hēat distributiones pro oibus.
horis. de eta.et
quali. quam se/
quebat Flor.et
approbat opi.Guil.et gesse. ibidē
dicentiū [2]non valerere statutū
vel cōsuetudinē ecclie q q est in
vna hora habeat distributiones
pro oib⁹ horis.Henr.in.c.qr non/
nulli.de cle.nō resi.quia talia sta
tuta et cōsuetudines grauāt eccle/
sias:et tendūt ad diminutionem
cultus diuini. ad hoc.c.ex parte.
de cōsti.c.j.de cōsue.in cui⁹ fauo
rem fuerunt introducte distribu
tiones quotidiane vt beneficiati
facilius cōuenirēt ad diuina.ar.
cle.si dnm.in fi.de reli.et ve.san.et
3 Distributiones debent et nō canonicis.
ex ambitione pcedūt. ad hoc.ff.
de decre.ab or.fa.l.ambitiosa.de
cōsti.c.cū oēs. qr denarius diur/
nus nō debetur nisi integre tota
die operāti.d.c. quia nōnulli. de
magis.sup specula.et quia darent
materiam vagādi alijs horis sic
peccādi.ad hoc.c.ex parte.de con
sue.no.Guil.et Ges.in cle.j.de ce/
le.mis.vbi etiā dicūt q si in eadē
4 Argumentū a 3rio ē i iure validum.
ciuitate sunt tres ecclie collegia
te in quarū vna sic ordinauerunt
canonici q q erit i matutinis lu/
crabit oēs distributiōes deputa/
tas alijs horis.ac si in eis singu/
lis interesset i alia q i vespis idē.
et in reliqua q in missa idē.et sic q
esset canonicus earū oim lucrari
posset oēs distributiones earū et
oim horarū vna die.q hmōi sta/
tutū nō valet per ea q dicta sunt.
et hic ptz.Henr.in.c. de multa.de

pben.Albe.in trac.ho.q.xxiij.
a ¶ Illū.abusum tollēs supple.
b ¶ Prepositi.nomē est dignita/
tis vel officij.de ver.sign.cōuis.
c ¶ Decani.no.q nō solis cano/
nicis debent di
stributiones qti
diane:[3]sed et
alijs beneficia/
tis in ecclia. ad
h.c.j.de cleri.nō
resi.in.vj.ibi canonici et alij be/
neficiati etc.sed cōtra.sentit Ge.
in cle.vt hi qui.de eta.et qualita.
vbi dicit q platus capli:puta de
canus aut prepositus non debet
habere distributiones in horis:
quia non est de capitulo nec ha/
bet vocem in eo:ex hoc innuens
q solis canonicis debētur hmōi
distributiones:nisi de consuetu/
dine vel alio iure speciali debeā/
tur alijs beneficiatis:et q prela/
tus non sit de caplo satis not.s.
de elec.c.j.§.j.i h.collegiū.ix red.
cōsi.xxv.vbi dicit q clericus ha/
bens altare in ecclesia p quo de/
bet celebrare et esse in choro sicut
et canonic⁹ nō habebit distribu/
tiones quotidianas:et qd hic in/
nuitur respicit cōsuetudinem ec/
clesiarum.Panor.in c.cum olim.
de re iu.Sed an valeat consuetu
do q habens archidiaconatuz et
canonicatū in eadē ecclia ex con
suetudine ecclesie habeat dupli/
ces distributiōes.no.Fred.vbi s.
Jo.an.et moder.in.d.c.cū olim.
d ¶ Officiales.i.officiarij.
e ¶ Licet.pro cōuis.
f ¶ Actualr.g.ar.[4]a 3rio sen/
su qd est in iure validū.xxv.dist.
qualis.c.cū aplica.de his que fi.
a prela.cuz si.si hmōi officiarij p
vtilitate ecclesie absint ab horis
diuinis percipient tamen quoti/
dianas distributiones.ad hoc.c.

ex parte. d cleri. nõ resi. meli⁹. c. j. eo. ti. in. vj. §. qui vero. ibi aut :euidens vtilitas. cũ non decea eis suũ officiũ esse dãnosum. C. de ad mi. tut. l. cũ quidẽ. c. cũ nõ deceat. de elec. in. vj. qđ c. est cõtra. cũ di dianas distributiões percipiũt. cat q̃ illi q̃ prose quuntur vtilitatẽ ecclesie distributiones nõ percipiũt. Sol. Jo. mo. dicit in. d. c. cum nõ deceat. q̃ loquitur d illo qui pro tũc in ecclesia nõ residebat. quia erat ex alia. cã absens: sibi tñ fuit cõmissum negotiũ prosecutionis vtilitatis ecclesie. sed. d. c. de cle. nõ resi. in vj. loquitur in illo qui erat p̃sens q̃ interfuisset diuinis horis: nisi ob stitisset q̃ prosequebat vtilitatẽ ecclesie pro quo casu seruire intelligitur. argu. ff. de sta. libe. l. itẽ §. stichus. Joan. andr. dicit in. d. c. j. quod canonici non tenentur. huiusmodi distributiones dare illis qui absunt propter vtilitatem ecclesie. in. d. c. cum nõ deceat. si tamen concesserint illi ad restitutionem non tenentur: vt in. d. c. j. sed Archi. dicit q̃. d. c. j. loquit in ecclesijs in q̃bus est cõsuetudo q̃ absentes illas distributiones p̃cipiũt: qui tolerat in casib⁹ ibidẽ expressis. ꝛ sic põt intelligi iste textus: sed cõtra loquit de iure cõi ꝛ in ecclesijs in quib⁹ nõ est talis cõsuetudo. ꝛ cũ isto intellectu trãsit henri. in. c. cũ omnes. de cõsti. sed Domi. dicit [1] q̃ cessante cõsuetudine si iste absens pro vtilitate ecclesie nõ se absentat a ciuitate vel diocesi vbi est ista ecc̃lia: sed tantũ se absentat ab officio p̃ vtilitate ecc̃lie: tũc percipiet quotidianas distributiones: vt. d. c. j. sed si se absentat a ciuitate vel diocesi propter vtilitatẽ ecclesie ꝛ sic nõ est tãtũ absens ab officio sed etiã ab oĩbus aliis: tũc nõ percipiet quotidianas distributiões. sic pro. edit cõtra: ꝛ bñ si pro quotidianis distributionib⁹: quas p̃dit propter absentiã recõpẽsatur ab ecclesia ex sa lario sibi dato ad p̃sequẽdũ vtilitatẽ ecc̃lie. al's si nullum foret sibi salariũ assignatũ quare perderet distributiones non video. nõ eñ tenetur suis stipẽdijs militare. c. cũ ex officij. de prescri. nec q̃ suum officium esse sibi dãnosuz. vt dictum est.

a ¶ Percipiunt: qđ facere nõ debent ꝛ ad restitutionem receptarum distributionum tenẽtur c. j. de cleri. nõ resi. in. vj. facit qđ not. docto. in. c. j. de cleri. egro. in. c. ad audientiam. de cleri. non residẽ. [2] q̃ nõ omnis infirmus percipit prebẽdam vel distributiones quotidianas. de quibus in. d. c. j. sed ille dũtaxat eas percipiet qui al's erat residẽs ꝛ deseruiẽs ecclesie ꝛ propter infirmitatẽ impedit residere vel diuinis horis interesse. vnde si alias non residebat vel non erat solitus residere: vel interesse diuinis licet tũc infirmaretur nõ habebit hmõi fructus ꝛ distributiões. quia infirmitas nõ prestitit causam. arg. bo. in. l. itẽ. §. stichus. ff. de sta. libe. facit. l. ij. ff. si quis cau. cum ibi no. quod in si. no. Inno. in. c. ex tranmissa. de p̃escrip. no. Pan. in. c. plerũq̃. de rescrip. sic ergo intellige hũc tex. quod non valet statutum vel cõsuetudo quo officiarij ecclesie p̃textu officij duntaxat percipiunt distributiones quotidianas in absentia: licet actualiter pro vtilitate ecclesie non obsint. posset tamen valere consuetudo quod officiarijs qui se pro vtilitate

1 Distributiones q̃tidiane an possint p̃cipi ab absente p̃ vtilitate ecclesie.

2 Canonic⁹ infirmus an debeat hr̃e distributiões.

¶ Itē acceptat decretū qd' icipit.
¶ Qualiter hore canonice sint dicende extra chorum.

Quoscūq; [a] etiā alibi [b] bñfiiciatos seu in sacris constitutos:cū ad horas canonicas teneant [c] admonet hec sācta

ecclesie absentauerat de foris ve niens.per aliquos paucos dies ponetres fa iens morā in domo sua:licet diuinis non interfit: distributiões pcipiat vt not. Pau. & Domi.i.d.c.j.
3 Archidiaconus visitans an lucretur distributiones.
de cle.nō residē. in.vj.& sic intelligunt opi. Jo. mo.ibidem rationabilis enim est cōsuetudo q̄ ꝓpter laborem itineris dat sibi illos dies vt aliqualiter qescat: nam etiam vbi quis debet continuato tempore gerere actum datur sibi aliqua dies ad quiescendum:vt no.in.c.q̄uis.de offi. oz.
4 Hore canonice in duobus casibus sunt de precepto.
in.vj.et nihilominus dicitur continuare actum. vnde cum in.d.c. j.& hic detur licentia proficiendi pro negotijs ecclesie:& tūc dicitur seruire ita vt vt habeat distributiões:ita dicam⁹ cōtinuare istud seruitium dato q aliquibus diebus quiescat.Sed an hic reprobetur cōsuetudo[3]que est in aliquibus ecclesijs q archidiacon⁹
5 Beneficiū habens q̄ sine ca dimit tit officiū fructus restituere dz.
visitans archidiaconatum percipiat distributiones.Jo.mona.tenet in.d.c.j.q nō censetur reprobata per illum text.licet damnet consuetudinē de percipiendis distributionibus in absentia:q: visitando seruit ecclesie:sed caueat ne alteri⁹ commodi gratia visitet: quia tunc non videtur excusatus a perceptione.arg.l.item hi.et. l. seq.ff.ex quib.cau.ma.sic etiā per hunc tex.non videtur reuocata: imo approbata dum dicit: licet actualiter &c.a contra.sensu.

¶ Qualiter hore canonice sint dicende extra chorum

Quoscunq;. docet qualiter hore canonice sint dicen-

de iractim reuerēter & distincte.
a ¶ Alibi. q̄s in ecclesijs cathedralibus & collegiatis.
b ¶ Tenet.no duos cas⁹ [4] in quibus clerici tenētur dicere horas canonicas. Primus est qñ cleric⁹ est bñficiatus. rōne eni bñficij etiā i minoribus cōstitutus tenet ad tales horas ex statuto ecclesie: vt hic.ad hoc.c.dolētes.de cel. mis. vbi Jo.and. exponit ver.clerici: ibi positū.s.bñficiati &c. xcij. dist. si qs p̄sby.& ex debito iustitie. vt no.doc.in.c.j. de cele.mis in cle j. eo.tit. nā a laicis dati sunt redditus ecclesijs & clericis:vt in officio & rōnibus vices eorum suppleant & pauperes inde alāt. no. Collecta.in.d.c.j. in.c.q: nōnulli. de cle.nō re.Albe.in trac.horarū q.vj. & qui illa omittit cessante iusto impedimēto iniuriā facit ꝓximo:cui ꝓ tpalib⁹ ꝓ eū datis ad sustentationē clerici spūalia refundere obligat:q: ꝓpter officiū datur bñficiū.c.fi.de rescrip. in.vj.c. cū scdm.de p̄bē. & infidelis est necatorq; egentiū aiar.xiij.q.ij.qui oblationes.furtū cōmittit saltim quo ad forum aie:q: oblati sunt redditus ꝓpter seruitiū.qd si nō fecerit cōtrectat rem alienā fraudulenter inuito dño.& sacrilegiū. q: fraudat ecc'iam cui dz seruitiū suis orōnib⁹:vt dicit Col.vbi s.di.[5] q' bñficiatus q̄ sine cā rōnabili nō dicit officiū tenetur restituere fruct⁹ quos interim percipit ab ecc'ia cū sibi ꝓmittatur vlus nō abusus.no. Jo.cal.in.d. c.j.de cele.mis.Hen.in.c.fi. de cle. nō resi.& q: vbicūq; aliquid dat

ob cām eā nō ſecuta pōt repeti.
ff.de cō.cau.quaſi p totū.ſed bñfi
cium ꝓpter officiū dicendū:vt di
ctū eſt.ig.ꝫ officio nō dictore peti
pñt fructus ab eccl'ia.ad hoc.c.ſi
canonici.de offi.oꝛ.in.vj.ſ.ð pig.
di.cul.c.j.ꝛ q̄ nō laboꝛat nō man
ducet.no.in.l.q̄uis.ff.ð dā. inſe.
no.Bar.in.l.neſenni⁹.ff.de excu.
tu.in.l.j.C.de his'q̄.vt in.hec opi.
eſt multū rigida. no.Paſi.in.d.c.
j.de cele.miſ.cū iure nou pbeꝫ.ꝛ
beneſi.ſū[1]nō detur ſimpliciter
ꝓpter officiū:ſed etiā vt clericus
aſſumptus in ſoꝛtē dñi viuat de
pᷓimonio xp̄i:ꝛ nō mēdicet. xcið.
di.diaconi.c.ij.de pꝛe.item ꝓpter
nō reſidētiā clericus priuaꝫ bñfi
cio:nō tñ reperim⁹ ꝙ artetur ad
reſtitutionē fructuū.c.ex parte. ð
cle.nō reſi.vbi ille q̄ nō reſedit p
decenniū nō fuit cōpulſus ad re
ſtitutionē fructuū.c.ſi q̄s l clero.
vij.q.j.pꝛima tñ opinio eſt tutioꝛ
in foꝛo anime.q̄d ſi cleric⁹ in mi:
noꝛibus bñficiat⁹ habeat tenue
bñficiū:ita ꝙ ex eo non poſſit ſu:
ſtentari an teneaꝫ has hoꝛas di
cere?Sic imputeꝫ em̄ ſibi ꝙ per
miſit ſe ad tenue bñficiū ꝓmoue
ri.ar.in.c.hoꝛrēdus.xxxij.qō.v.ad
hoc.c.clericus victū.cū ibi no.xcj.
diſt.[2]ꝛ recipiēdo bñficiū obli:
gat ſe ad hoꝛas ꝛ alia onera bñfi
cij ſuppoꝛtāda.no.Flo.in ca.niſi
cum pꝛidē.de renun.vbi dicit ꝙ
inter recipientē ꝛ cōferentē bñfi
ciū oꝛitur cōtract⁹:ita ꝙ ex eo dꝫ
bñficiatus ꝯpelli ī̄medū ad hoꝛas
dicēdas:ſed q̄cūq3 onera bñficio
incūbētia ſubire.de cle. nō reſi. p
to.ideo dicit Albe.vbi ſ.q.j.ꝙ ho
re canonice ſunt quedam ſatiſfa:
ctio obligationis cōtracte ꝓpter
bñficiū vel oꝛdinē ſacrū ſuſceptū
vñ ſicut ſolutione eius qð debeꝫ
tollitur obligatio.inſti.quib.mo.

tol.obli in pꝛin.ita per ſolutionē
et lectionē hoꝛarū pſoluim⁹ pē 1
ſum ſeruitutis noſtre.i.obligatio Bñfi:
nem qua ratione bñficū vel oꝛdi: ciuꝫ ad
nis creatoꝛi nr̄o obligamur:vt in q̄d deꝫ
d.c.j.de cele miſ.ꝛ vide hoſti.in
ſum.ti.ð cele.miſ.§.ſi.vbi dicit ꝙ
ſicut[3]vir teneꝫ miniſtrare ne:
ceſſaria vxoꝛi:que tñ debitū red:
dere nō pōt vel al'o'l ſufficientem
dotē nō dederat viro.xxxij.q. vij.
qð appoſuiſtis.ita ꝛ cleric⁹ q̄uis
a ſpōſa ſua ſpūali debitā ſuſten:
tationē non pcipiat tenetur eam 2
officiare ꝛ dicat cum aplo.ſcio ſa Bñfi:
turari ꝛ eſurire/abundare/ꝛ pe: ciū reci
nuriā pati:ꝛ oīa poſſum in eo q̄ piēs ſe
me cōfoꝛtat.Ad phil'.iij.xlj.diſti. ad ho:
qð dicit dñs ꝛ man⁹ ſue ei mini: obli:
ſtrent.xxj.q.j.clericus.de cen.cuꝫ gat.
apl's.Alberi.vbi.ſ.q.viij.idem ſi
a pꝛincipio fuerit eccl'ia opulen:
ta nūc facta eſt tenuis in vtroq3
tamē caſu dꝫ ep̄s vel p vnionē al: 3
terius eccl'ie/vel alio mō ſubue: Uxoꝛ
nire.x.q.iij.vnio. Sed an[4]cleri alaꝫ a
cus excōicatus vel ſuſpenſus te: viro.
neaꝫ hoꝛas dicere:ſic.ſicut ſi non
eſſet excōicat⁹ vel ſuſpēſus. xxviij.
diſt.pbr̄m.vbi Jo.ꝛ Archi.dꝫ tñ 4
eas dicere pꝛiuatim:et per ſe ꝛ in Excōi:
modū pꝛiuati ſuffragij non in ec cat⁹ cle
cleſia.no.doct.in cle.graui.de ce. ric⁹ an
miſ.ad hoc glo.ꝛ hoſt.in.c. illud. teneat
de cle.excō.mi.vbi dicit hoſti. ꝙ ad ho:
nō dꝫ dicere Dñs vobiſcū.qꝛ hoc ras.
dicere cōpetit ad dignitatē oꝛdi:
nis.qua dignitate per excōicatio
nem vel ſuſpentionē ſe indignū
facit:ꝛ deſinit eſſe mediatoꝛ inter
deū ꝛ hoīes.ſed dicat Dñe exau:
di oꝛonem meā/ſicut laicus.not:
hen.i.c.ſ.de cle.excō.mini.Albe.
vbi.ſ.q.xij.ꝛ.xiij.vbi dicit ꝙ cleri
cus qñ dicit hoꝛas ſuas ſolus:
eſto ꝙ nō ſit excōicat⁹ nō dꝫ dice
re Dñs vobiſcū.arg.c.hoc quoq3.

de cōsec.dist.j.nam hec dictio vobiscū/denotat pluralitatē psonarum[5]ideo cū sol⁹ dicit officiū: dicat Dn̄e exaudi orōnem meā. idē ꝺ deposito ab ordie:tenet eīm horas dicere cū rōne ordinis ad hanc seruitutē sit obligat⁹: vt hic a qua pp delictū suū vel penam nō dz esse immunis.xvj.q.j legi. de iudi.intellerim⁹.nā pena non hz imunitatē.ff.de inter.ꝛ rele.l. relegatorꝝ.aliud in clerico in minoribus deposito a bn̄ficio:q₂ cū rōne bn̄ficij tenebat ad horas ex quo amplius nō hz/nec eius pcipit fruct⁹ cessat obligatio.ar.c.cū cessante.de ap l.impatores.ff.de. pub.ꝛ vec.l.j.C.de fideiuss.l.si debitor.de sen.pas. Sed nunqd habēs[6]plura bn̄ficia teneat plaries horas dicere?arg.ꝙ sic.quia onus dz correspōdere emolumēto.xij.q.ij.charitatē.§.de annatz. c.j.qui ergo duplex bn̄ficiū hz duplici onere grauari dz:ꝛ vtriusqꝫ bn̄ficij onus subire.arg.c.cum capella.de priui.Inter aūt onera beneficij est officiū ꝑpter qꝺ datur bn̄ficiū:vt dictū est.ꝛ siquis multas posset hr̄e vxores ꝛ ab omnibus dotē accipere:oib⁹ satisfacere haberet.regula q̄ sentit.ꝺ reg. iur.in.vj.ꝛ plurib⁹ creditoribus obligat⁹ vni soluēdo ab aliis nō liberat.ff.de solu.l.vero pcuratori.c.eam te.de iureiu.nā tot sunt obligatiōes quot res.ideo debēt esse tot solutiones.ff.de ꝟb.obli. l.scire.cōtra.decisiam est per btm̄ Thomā in quodā quolibeto: vt refert Hen.in.c.pnicio?us.de cel. mis.Flo.in repe.c.j.eo.titu.Albe. vbi.§.q.xxj.nam cōsiderandū est ꝙ pluralis in bn̄ficijs/duob⁹ obligatur scilz deo:vt ei debitas laudes exsoluat pro eius bn̄ficiis et ecclesijs de quib⁹ accipit fruct⁹ et ea que ad ecclesiā ptinent subiacent dispēsationi platorū ecclesie:ideo hoc debitū qꝺ dz ecclesie soluere dz fm ꝙ statutū est siue per seipsum si sit bn̄ficiū requirit residentiā/vel per vicariū si hoc sufficiat ex statuto vel cōsuetudine aut priuilegio: sicut est facere septimanā suam et celebrare magnā missam p se vel aliū cōcanonicū:vt in ecclesia Aurelianensi. siue per aliū incertū de certis.vt in eccl̄ia Parisieñ.vbi canonicus pōt septimanā suā per vnū de vicariis facere.siue p incertū ꝺ incertis:puta per aliū quēcū ꝙ ꝑdoneum ad illud officiū exercendū. vnde illud onus est reale qꝺ trāsit cū re.de pig.ex literis.cle.j.de cen.ꝛ sic onus reale annexū cuilibet bn̄ficio subire tenetur: sed quantū ad deū nō refert quibus psalmis vel hymnis deū laudet: nisi quantū ad hoc ꝙ dz sed maiorū traditiones:ꝛ q₂ laudes debet deo sicut vn⁹ hō suffi it ꝙ semel officiū dicat:ꝛ ita de cōsuetudine gn̄ali eccl̄ie seruatur. Quid si in duabus eccl̄ijs in quib⁹ quis est bn̄ficiatus fuerint diuersa officia:cui⁹ ecclesie officiū debeat dicere?dic vt dicit Hen.in.c.c. pnicio?us.Flo.in.c.j.de cel.mis. Albe.vbi.§.q.xxij.aut est absens ab vtraqꝫ:ecclesia:aut pn̄s in altera earū:si absens ab vtraqꝫ:tūc dicet officiū illius ecclesie:in qua hz maiorē gradū vel dignitatez: puta q₂ in vna eccl̄ia est decan⁹: in alia est simplex canonicus:ꝙ nis prebēda sit pinguior dz dicere officiū illi⁹ ecclesie i qua est decanus.ar.de preb.extirpāde.§.q vero.c.cū sepe.eo.tit.in.vj.ad hoc no.in.c si de post.sed si nō hz maiorē gradū in vna ꝙ i alia:si vna illarū ecclesiarū est dignior alte-

5 Dn̄s vobiscū nō dz dici a solo.

6 Bn̄ficiū duplex an obliget ad duplices horas.

ta. vt. q: qs est canonic⁹ eccl'ie pa risie. ⁊ Meldeñ. [1] dz dicere officiū digniozis eccl'ie: q: maius dignū trahit ad se min⁹ dignū. de consf. ec. vel al. qd in dubijs. etiaz in officijs diuinis dicēdis. xij. dis. de his. incle. dignū. de cele. mis. si aūt ambe eccl'ie sint eq̄lis dignitatis: tūc pōt dicere qdcunqz officiū voluerit de illis officijs illaꝝ ecclīarum: ita q eo casu locus est gratificationi. ar. ff. de reli. ⁊ sum. fu. l. vlti. c. duob⁹. de rescri. in. vj. Si est pbs in altera ecclesiaruz: tūc dz seq̄ mores ⁊ ritū illi⁹ ecclesie: in qua residet etiā si in minori bnficio resideat. qd itelīge (qū talis dicit offm seu horas suas in eccl'ia vna cū alijs clericis eccl'ie: tūc em cōstat q dz. se aliis conformare. xj. di. in his. xij. q. iiij. cognouim⁹. d priui. q: circa. p quo no. xvj q. j. d monachis. Io. an. in. d. cle. dignū. q monach⁹ fact⁹ platus eccle:ie secularis reget eam fm offi:iū clericale nō monachale: s: vbi talis diceret horas suas ad partē p modū pūati suffragij in camera vel alibi pōt si velit offi iū alteri⁹ eccl'ie in qua non residet dicere maxime si hoc faciat sine fraude. secus forte si hoc fraudulēter faceret volēs euitare horas plixiores ill.⁹ eccl'ie ⁊ di. e:e horas alteri⁹ eccl'ie q̄ sunt breuiores: vt dicit hē. vbi. s. Sed an bñficiat⁹ [2] nō dicēs officiū fm ritū sui bñficij vt diocesis: s: offm romanū veniat excusandus. dicūt Steph. a. l. d. cle. j. d. ce. mis. ⁊ Flo. in. c. j. e. ti. B. bertus vbi s. q. xxix. q nō q: debet sequi consuetudinem sue ecclesie cathedralis: vt dictū est. not. doct. in. d. clem. s. ad hoc dicta cle. dignum. arg. a speciali. nam ibi speciale est q clerici etiam religiosi qui sunt familiares ⁊ domestici cardinaliuz et episcopoꝝ se possunt in diuinis officijs cū ipsis conformare: qd intellige de dicentibus horas cum predictis prelatis: q: tales familiares et domestici qui non dicerent cū illis horas tenerentur ad officium suum m. qm̄ cessant causa mens ⁊ ratio. d. cle. quare in eis non vendicat locū. arg. l. adige. re. §. q̄u. s. ff. de iur. pat o. cum si. Similiter [3] capellani clerici familiares ⁊ domestici regis ⁊ regine francie in eoꝝ seruitio existētes ex priuilegio pp secūdi Mātue concesso possunt officiuz suū dicere ad vsum romanū vel parisiensem ⁊ ex illo priuilegio clerici percipiūt grossos fruct⁹ suoꝝ beneficioꝝ ⁊ prebēdarū integraliter tanq̄ si residerent in eisdem nō obstante q nō fecerint primā residentiā requisitā ex statuto ecclesie. ideo poterūt conferre bñficia nō obstañ. statutis ecclesiarū quibus per eadem priuilegia est derogatū. q: collatio beneficioꝝ est in fructu. no. in. c. cum olim. de ma. ⁊ obe. ⁊ pdicti capellani clerici familiares ⁊ domestici non coguntur suscipere delegatiōes legatoꝝ vel epoꝝ. Et clerici ⁊ capellani capelle regis ⁊ regine pdictoꝝ possunt recipere ordines tēpore debito a quocunqz epo catholico ex priuilegio aplico quod inter chartas regias inuenies. Secūdus casus quo clericus tenetur ad horas dicendas est cuz fuerit in sacris: vt hic: l: em nullum habeat beneficiū ratione sacri ordinis: tenetur ad horas. ad hoc. d. c. si quis presbyter. xij. dist. pbyter. qd est palea. vnde dicūt doct. in. d. c. j. de cele. mis. q 𝔭bus pbyter ibi positum capitur large pro subdiacono diacono: et

1 hore sunt dicende fm digniorē prebēdam.

2 Romanū plus tenentes nō excusātur.

Regis francie capellani possūt vsum romanuz tenere.

sacerdote. ff. de biga. c. j. de coha. cler. et mul. c. ij. clerici etiã religiosi professi tenentur dicere horas xvj. q. j. nemo. et ordinatus ad titulum sui patrimonii no. doct. in c. tuis. de pre. et ita quo ad horas canonicas dicendas sunt pares

4 Bñficiati p alios horas dicere pñt.

beneficiati et in sacris cõstituti. ff. in. c. j. de postu. dicunt tñ Guil. in d. cle. j. de cele. mis. et Henri. in d. c. j. eo. ti. ꝙ aliquando differunt qz ordinati non possunt eas dicere p alios sola infirmitate cessante [4] sed bñficiati bene. ar. c. p̃uenit. de ap. itẽ ordinatũ in sacris cui⁹ psona est obligata excusat sola infirmitas corporis. xcj. di. c. j. et ij. sed bñficiati nõ ordinati excusant et p cõsuetudinẽ p no. in. c. cũ oẽs. de cõsti. p appellationẽ vel similẽ arduã cãm aut propter absentiã a suo bñficio ex cã rationabili. ar. c. relatũ. de cle. nõ re. de ele. cũ ex eo. l. vj. idẽ no. pe. et Ab. in. d. c. j. de cele. mis. sed he differẽtie nõ placẽt Car. flo. in. d. cle. j. eo. ti. et iura p eis all. loquũtur in residentia nõ de horis: idẽ sentit Inno. in. d. c. j. de cele. mis.

5 Hore dicant p bñficiatus et ã in minoribus cõstitutũ

6 Horarũ obligatio p holem remitti non potest.

Alber. vbi. s. q. ix. nã beneficiatus [6] etiã in minorib⁹ existens has horas psonalr dicere obligatus est vt satis dictũ est. s. cuz pp̃ter officiũ dat bñficiũ. et ista solutio horarũ cõsistit in labore psonali vnde per aliũ fieri nõ põt. ad hoc. d. cle. j. de cele. mis. ibi fructũ labiorũ suorũ. et ei⁹ industria vt ad hoc electa. ar. c. si. de of. dele. et ꝙ̃uis ex iusta cã a residẽtia l bñficio excuset et faciat p aliũ deseruire: ab horis tñ dicẽdis nõ excusat. Itẽ de iure diuino cleric⁹ tenet ad. vij. horas canonicas propheta dicẽte. septies in die et c. in d. c. j. de cel. mis. lz de iure diuino iste vel ille hore nõ sint determinate. nã determinatio seu distinctio officij est de iure positiuo. lz septies in die laudare deũ est de iure diuino. Nec posset eps dispẽsare ꝙ existẽs in studio nõ teneret ad horas: vt no. Col. in. d. c. j. de ce. mis. cũ sit cõ legẽ diuinã et canonicã. Arch. in. d. c. j xcj. dist. vbi dicit ꝙ pp̃ter occupationem studij aut laborez pegrinationis ab horis nõ excusant clerici: nec posset archieps vel eps sup his dispẽsare aut in alia cõmutare: nec abbas cũ monacho. no. flo. in d. cle. ij. de cele. mis. Arnoldus de palatio in trac. hor. Albe. vbi. s. q. vij. vbi dicit [6] ꝙ obligatio horarũ nedũ cõcernit holem sz deũ cui p pmissionẽ q̃ tacite nascit et cõtrahit in susceptione ordinis sacri aut bñficij obligat. ideo p holem remitti nõ põt: sicut nec iuramentũ cõcernẽs ipsum deũ. iuxta no. in. c. ij. de spõ. idẽ Panor. in. d. c. j. de cele. mis. et licet absens ab ecclia non possit dicere officiũ in ecclesia. nõ tñ dz excusari: quomĩnus laudet deũ l priuato. vt no. Inn. in. d. c. j. de cele. mis. cũ viuat de patrimonio xp̃i: vñ maledictũ est studiũ p qd dimittit diuinũ offm̃. et simplr [7] melius est orare ꝙ̃ studere vel legere no. in c. lz. viij. q. j. et dicit Jo. d imo. i cle. j. de magis. ꝙ ꝙ̃uis scholaris habeat vicariũ in ecclia sua: tenet tñ dicere offm̃. nec ob. d. c. j. de celeb. mis. vbi dz ꝙ a se vel a scholaribus offm̃ cõpleat: qz loquit de officio inchoato p pbyterũ q̃ necessitate superueniẽte ipulsus implere nõ põt. Sed nunq̃d papa posset dispẽsare vt clericus teneret dicere aliquod officium? non qz de iure diuino est ipm offm̃ generaliter sumptũ. vt dictũ est. s. ꝙ papa sine ratione non dispen-

7 Orare meli⁹ est ꝙ̃ studere

sat:vt no.in.c.pposuit.de con ces. pben.no.Car. in.d. cle.ij.pañ.in d.c.j.de cele.mis.Sed circa muta tionē officiū ex causa pōt dispen= sare cū sit de iure humano : vt.d. cle.ij. idē videt ǫ epš hoc possit ex causa.s. ratio nabili,dispensa= re ǫ cleric' exi stens in studio vel alibi dicat officiū suū fm aliū vsum.ad hoc.xij.di.nouit. de cōs. dis.ij.c.j.de fe.c.si. per que.c.di= cit gloss.in.d.c.j.xcj.di. ǫ epš pōt inducere nouā ȝsuetudinē in ec= clesia sua quo ad officia celebrā da.idē Archi.dicēs ǫ lʒ id qd sta tutū est ab aplis vel sanctis pa= tribus nō possint epi, immutare in illis tñ q̄ circa solennitatem ec clesie tm̄ ȝsistunt ⁊ q̄ ȝsuetudine vel pcepto sunt introducta pos= sunt aliqua immutare. multo er= go fortius in casu particulari ex causa dispensare.

synodus:vt si orationes [a] suas deo acceptas fore cupiunt:vt nō in gutture vel inter dentes seu deglutiendo: aut sincopando [b]

de qua no.in.c.forus.de verb.si. ⁊ ij.cor.c.dolētes.de cele. mis.cle. j.e ti.§.quo.di.of.sit ce.c.j.⁊ iō[1] distincte ⁊ itegre hore sunt dicē= de:vt ipsemet q dicit:⁊ ceteri au= diētes offiñ per horū valeāt per cipe snīam: naz cū eas trāscur= rendo dicit sen sum verbox nec ipse legēs pcipit: nec audientes intelligere pmittit . ad hoc.c.cle= ros.§.leuite. in fi.xxj.di.in extra. bene.xij.hortamur.⁊ isti sincopā ti pōt dici illud Cypriani in lib. de orat. do.qūo postulas a deo te exaudiri cū teipm nō audias.⁊ il lud euangelicū:dicitis vobis pa rabolā istā.An aūt qui omisit ali quē psalmū in dicēdo horas te= neat illas reiterare/vel ipm psal mū dicere?dic aut omisit omni= no dicere horas : aut illas dixit sed sincopādo aliquē psalmū vel dictionez omisit . primo casu aut erat ita infirmus ǫ non poterat horas cōmode dicere: tunc nō te net reiterare.fm Host.⁊ Jo.and. in.c.j.de cele.mis.ar.c. ad audien tiā.de cle.nō res.l.iiij.§. stichus. ff.de sta.li.cū pp infirmitatez ex= cusetur.§.j.⁊.c.clericus.xcj.dist.c. j.de cle.nō res.in.vj. si tñ ad cau= telā facere vellet cōmendandus est.vñ Pe.de an.i.d.c. j.dicit ǫ si hora deputata qs nō dixerit of= ficiū ꝓ pter infirmitatē aut casuz fortuitū perit obligatio ꝓ illa ho ra sicut periret p interitū speciei in obligatiōe deducte.l.qd te. ff. si cer.pe.l.si ex legati.ff.de verb. obli.aut nō erat infirm'. vel erat de leui.infirmitate qua nō obstā te sua negotia pcuraret:quo ca= su nō excusatur.ar.ff.de re iudic. quesitum. et peccat mortaliter,

1 hore q̄ liter sunt di cende.

a ❡ Orationes.oratio cum scien tia sacerdotibus est necessaria. xxxvj.distin.c.si.etiā oib' viatori bus q̄tumcunq̄ perfectis incū= bit orare ex dñi precepto. Mar. vj.cle.ad nostrū.§.ij.de here.Lu= ce.xviij.opȝ semp orare ⁊ sine in= termissione.de cō. dist.v. nunq̄. xxxj.di.si laicus.xxij.di.sacrosctā. j.non intermissis horis canoni= cis:de qbus in.c.j.de cele,mis.vel sine intermissione orate.i. iuste viuite ⁊ eterna desiderate.homo em̄ iust' nunq̄ desinit orare sem per em̄ orat q̄ bene agit.⁊ de ma teria orōnis p Host. in sum.ti.de pe.⁊ re.§.qs sit effectus.ver.cari' aūt.Jo.an.in cle.j.de cele. missa.

b ❡ Sincopando.i.aliquā dictio nē vel literam omittēdo. sincopa em̄ figura est q̄ de medio tollit.

qz non satisfacit obligationi ad
quã astrictus est. ad hoc. d.c. do-
lentes. vbi doct. et in. d.c.j. de ce.
mis. et tũc videt ibidẽ Inn. dicere
q omissas horas teneat dicere. et
cõueniens est q
sacerdos impo-
nat ei pniam de sus-
offo dimisso re-
2 Hore omisse an debeant redici. dicendo vt pu-
niat in eo in quo deliquit. qd ipõt
esse verum vbi esset modica omis-
sio: et sine absurditate posset rei-
terari. Si aũt esset magna omis-
sarũ horarũ multitudo. secus: vt
no. host. sed Io. and. pe. de anch.
et alij dicũt [2] q omittens nõ te-
net redicere: sed ei de pctõ omis-
sionis est alia pnia arbitraria in-
iungenda. si em̃ teneretur horas
omissas redicere seqret absurdi-
3 Bonorũ cessio non liberat a debito. tas: qz tpe paschali aliqñ diceret
officiũ passionis vel e diuerso: qd
fieri nõ dz. et hoc põt defendi de
stricto iure ciuili: vt dicit Panor.
qz in obligatiõibus facti succedit
obligatio ad interesse. l. si qs ab
alio. in fi. vbi Bart. et doc. ff. de re
iudi. l. stipulatiões nõ diuidunt.
de verb. obli. sed ob. l. et ideo. ff. e.
tit. vbi si obligatus ad factũ non
põt illud implere statuto tpe te-
net implere postea cũ põt. l. cel-
sus. ff. de arb. c. cũ dilecti. de do. et
cõtu. vbi ptz q impedimẽtũ non
pimit sz suspẽdit executionẽ obli-
gationis: igit omittẽs offm etiam
ex cã legitima tenebit redicere
ad hocqz officiũ diuinũ est qdaz
seruitus seu pẽsio ad quã est obli-
gatus clericus ordinatus aut bñfi-
ciatus: vt. d.c.j. de cele. miss. et hic
q obligatio tpe nõ videt tolli: cũ
tps nõ sit modus tollẽde obliga-
tionis. l. obligationuz fere. § pl3.
ff. de act. et obliga. Et licet [3] debi-
tor nõ possit in termino satisface-

dictiones vel colloquia [a] vel risus [b] intermiscẽdo: sed siue soli siue associati diurnuz nocturnũqz

re: nõ est ppterea liberatus etiã si
cessit bonis: si ad pinguiorẽ for-
tunã veniat tenet soluere. l. is q.
ff. de ces. bo. not. in. c. odoardus.
de sol. et ex his dixerũt aliq q cleri-
cus tenet repe-
tere offm omis-
sum ex impedi-
mẽto. refert Al-
ber. vbi. s. q. xx-
viij. sed dic q in s. ex cõplemento
post terminũ nõ cõtingit diuersi-
tas solutionis circa rez in obliga-
tione deductã: qz eadẽ est domus
q sit iuxta terminũ et postea: sed
nõ ẽ ita i of. di. aliud em̃ est offm
qd dr die lune et qd dr die iouis:
ideo nõ dr idẽ opus. l. si vsufructus
mihi. ff. de vsufr. le. sed in foro cõ-
tẽtioso omittẽs offm stipẽdio ec-
clesie priuãdus est. vt. d.c. clericus
aut suspendendus. d.c. dolẽtes. vel
alias ad arbitriũ epi puniẽdus.
xcj. dist. c. si. aut qs dixit offm: sed
sincopãdo vel transcurrẽdo omi-
sit aliquẽ psalmũ: tũc etiã non te-
net a capite incipe qñ ex leui cã
vel negligẽtia procederet: secus si
ex accurata negligentia vel dolo
se psalmũ omisisset eodẽ modo si
magnã partẽ psalmorum omisisset
vt not. doc. in. d.c. dolẽtes: sed in
primo casu tutius est ad partẽ offi-
cio expleto psalmum omissum re-
assumere: et qd dictũ est in scdo ca-
su intellige q eodẽ die dz reassu-
mere omissa. q si nõ faceret esset
ei p pctõ omissionis pnia iniũgẽ-
da. vt. s. dictum est. An aũt talia
omittẽs vel nõ deuote horas di-
cẽs peccet: et an venialr vl mor-
taliter? no. doc. i. d.c.j. de cel. mis. i
di. c. dolẽtes. et vbiqz Car. flo. doc.
in cle. j. eo. ti. Alber. q. xxiij. et xxvj.
a Colloquia. concor. s. quo di.
offi sit cele. c. j. cum ibi no.
b Risus. ad hoc. v. q. iij. in lo-

co. de cōse. di. v. nullus. an asit ri-
dere sit peccatū. no. hen. in. c. peti
stis. de priuile.

a ¶ Officiū. no. [1] duas spēs di-
uini officij: diurnū. scz. et noctur-
nū. c. j. ca dolen-
tes. de cele. mis. officiū [a] reuerēter verbisq distin
nocturnū conti ctis pagant: ac tali in loco [b] vnde
net matutinas a deuotione [c] non retrahantur:
q̄ debēt dici me
dia nocte. ps. media nocte surge
bam. et c. sed matutine sm veram
significationē diuidunt in noctur
num et laudes matutinales. ideo
nō est inconueniēs q expleto no
cturno laudes reseruent ad ma-
ne. vt est cōsuetudo quorundā reli
giosorū q media nocte incipiunt
matutinū: et dicūt vsq ad laudes
postea incipiūt laudes modicum
ante diluculum vel statim post. et
quātū ad primū est de nocturnis
vigilijs. q̄tum ad laudes est de
diurnis. fa. qd no. Arch. in. c. pbr.
xcj. distinc. vbi innuit q octo sunt
hore canonice separādo illā au-
ctoritatē: media nocte et c. a septē
alijs horis. de qbus in alia aucto
ritate: septies in die et c. sic intelli
git illā auctoritatē septies in die
et c. de die artificiali. p q̄ fa. qd in
primitiua ecclia de nocte surgebāt
ad diuinū offm celebrādū [5] pri-
mo circa primū somnū. s. quādo vul
gus solet ire dormitū. scdo circa
mediam noctē. tertio paulo ante
diez sic ordinate: vt nocturni fini
ti essent et lectiones cum suis re-
sponsorijs plecte priu q̄ lucesce-
ret: et apparente aurora cōpulsa-
ris cāpanis clamabāt: Te deum
laudamus: te dnm confitemur. et
postea laudes matutinas ad pri
mā nocturnā surgebāt tm mini-
stri ecclie q iā dormierāt tēpesti
ue cubātes: ad secūdā simul mi-
nistri et coniugati tā viri q̄ mu-
lieres. ad tertiam oēs cōiter: sed
postea charitate algēte cū hoies
pigritarēt surgere tā ministri ec
clesie q̄ ppls ad nocturnū offm
cōsultū est vt media nocte saltez
oēs surgerēt. et to
tuz noctis offm
decantaret: qd
adhuc multi re
ligiosi obseruāt
et ecclesia parisien. hanc iterum
institutionē cōiter non seruaue-
runt delicijs plusq̄ dei officio va
cantes. quapropter iterum statu
tū est: vt in tpe vltime nocturne
saltē vniuersi surgerēt circa diei
principiū. nunc aūt diuini cultus
cura sic abijt in declinū vt prius
surgant pueri q̄ ministri ecclie:
prius cātant passeres q̄ sacerdo
tes. Alij cōiter non ponūt nisi se
ptē horas et intelligunt illud ps.
septies i die et c. d. de nāli et hodie
ius positiuū nō distinguit matu
tinū a matutinis laudib9: sed il-
las duas ptes vocat matutinas
vt. d. c. pbr. d. c. j. de ce. mis.

b ¶ Loco. in ecclia si fieri pōt in
qua orationes sunt principalite
faciende. de pur. post par. c. j. de
immu. ec. decet. in. vj. cle. j. de ce
le. mis. cū ecclie sint ad orādū de
putate. de cōse. di. j. p to. ps. In ec
clesijs bndicite dno maxime i ma
gnis festis. ar. vij. q. j. si qs in cle-
ro. de cōse. di. j. si qs. vel in domo
sua aut alibi in loco. s. ab alijs se
parato p no. s. qño diui of. sit ce-
lebrā. c. j. iuxta illud Mat. vj. cum
oraueris itra cubiculū tuū et clau
so ostio ora patrem tuum in ab-
scōdito. et Augu. de sermone dni.
vereri ab hominibus non est ne-
phas: sed id agere vt ab homini-
bus videaris recepit em ille mer
cedem suam.

c ¶ Deuotione. qui inter alia re-

1 Offm diuinū est duplex.

2 Hore q̄ hore dicēde sunt.

quiritur in oratione.c.magne.cir.
fi,de vo.de ele.vbi periculū.§.pe
nul.li.vj.no.in cle.j.de re.z vene.
sanc. Unde Gregorius. qui in
deuotus orat iudicium sibi postu
lat.ad hoc ca.qz
corpus.de cons.
di.ij.z Aug.quid
3 oratio p quez dz porrigi.
prodest strepit'
labiorum:si mu
tum est cor. pro
hoc not. S. quo
mō di.off.sit ce
le.c.j.in versicu.
modulentur. et
4 Quasi quid significat:
an talis indeuo
t' peccet:dixi.S.

ad quam se disponere z prepara
re[a] debent[b] iuxta illud quod scri
ptum e't[c]. Ante orationem ppa
ra aiam tuam ne sis q̃si[d] qui ten
tat[e] deum. ¶Item acceptat de
cretum qd incipit. ¶De his qui
tempore diuinorum officiorū va
gantur per ecclesiam.

Q Uicunq[f] in ecclesia bñfi
ciatus[g] presertim[h] de ma

a ¶Preparare. per cōtritionem
z eleemosynarū largitionem.cle.
j.§.ideoq3.de re.z ve.san. z male
dict' est homo qui facit op' dei
5 Diuisio textus.
negligenter. hiere.xliiij.c.[3]et p
bene dispositum et penitetē pro
roganda est oratio ad deū.qz cuz
is qui displicet ad intercedendū
mittitur zc.iij.q.vij. in grauibus
xlix.d.§.j.cū ibi not.z deus pecca
6 Habit' non facit bñficiatū.
tores non exaudit. Eccle .xxvij.
quod intellige vt no.Joā.and. in
d.cle.in vsi.orationes.Et an me
lior sit missa boni sacerdotis.q̃
mali.not.hen.in.c si.de cele.mis.
et vide Alber.vbi.S.q.vlti.vbi al
le.hoc decre.z ibi docet q̃liter se
habeat pparar ad offm accessur'
b ¶Debent.si tamen excōmuni
catus vel in peccato mortali exi
stens dixit horas liberatur nec
tenetur eas redicere:vt no.Joan.
an.z alij.in.c.quod quidā. de pe.
z re.henr.in.c.ij.de cle.ex.mi. nā
si bona que quis facit in eo statu
prosunt ad minus suppliciuz.de
pe.dis.iij.c.vlti.z no.in.d.c. quod
quidam restat q liberatur et pe
nam euitat sic dicēdo alias si di
cere non prodesset idem penā nō

vitaret: sed potius augmentaret.
c ¶Scriptū est.eccle.ij.de pe.di.
ij.si em inquit.ver.filij.
d ¶Quasi[4] veritatem notat
regulariter similitudinez z.dimi
nuit.glo.z doct.
in ca.parochia
nos.d deci.Bar.
in.l.si vero.ff.so.
ma.Oldra. cōsi.
clv.Bald. in.l.in
suis.ff.de libe. z
post.
e ¶Tentat.qd
fieri non debet
non enim ten
tabis dñm deū
tuū.Deute.iij.Luc.iiij. Matt.iiij.
xxij.q.ij.queritur.ij.q.v.monoma
chiā.c.fi.de pur.vul.cū ibi nota.
xxiij.q.fi.si nulla.

¶De his q tempore diuinorum
officiorum vagantur per ecclīaz.

Q Uicū q3.Primo[ ]ponitur
bñficiatoz ecclie in ipa tē
pore diuinoz vagantium
punitio.scdo ex ptinacia pene ag
grauatio.tertio phibētur tumul
tuosi discursus p ecclesiam.quar
to regulariū circa predicta exce
dētium ponitur punitio. secūda
ibi.qui si semel.tertia ibi prohi
beatur.quarta regulares.
g ¶Beneficiatus.[4]nō est bñ
ficiatus in aliqua ecclesia q̃ dūta
xat hz habitum.sicut canonici et
capellani sctōz stephani de gres
sibus/mederici/bñdicti/z sepul
chri:nō dicunt bñficiali in eccle
sia parisieñ.licet sint de eiusdem
habitu.vñ in ipa possunt hre bñ
ficiū:qd tñ nō liceret si beneficia
ti ibidē censerentur.c.j.de cōsue.
in.vj.cle.fi.de pre.
h ¶Presertim.i.maxime.z impli
cat.si.j.de tē.c.c.item.mis.c.j.in.c.
significante.vbi glo.de ap.in.l.in

ambigua.ff.de legi. aliquãdo ex ponitur pro tantum.c.l3.de fo.cõ pe.in.l.fi.ff.de his que in te.delē. in.c.p tuas.§.ð simo.vbi gl.⁊ Pa nor.glo.in.c.per venerabilem.cir ca prin.q si.sunt

stantiã ab ecclesia:ita q ex vaga tione extra ecclesiam possit pturba ri diuinū officiū.hec em dictio cir ca ⁊ similes ad modicū referunt ar.l.hec adiectio.ff.de vb.sigh.de vila. litere.⁊ not.

legi. Joan.and. in addi. spe. tit. de test.§.j.vs. itē q est impubes. a Maiorib⁹. beneficiūs. si. ð. quo diui.offi.sit cele.c.j. b Diuinorū. officioꝝ.ap. quo rum non solum

ioribus[a] diuinorum[b] tēpore per ecclesiam vel foris[c] circa[d] ipsam deambulando aut cum al's col loquēdo[e] vagari visus fuerit: nō solū illi⁹ hore[f] sꝫ toti⁹ pñtiã[g] diei ipo fctō admittat. Qui si semel correctus nō destiterit p mēsem distributiõib⁹ careat[h] vel grauio ri si ptinacia[i] crevgerit pene sub iaceat:vt tādē desistere cogatur.

in.c.fi.de despō. impu.spe. titul de dispu.⁊ alle. §.post hec.vs.itē dictio amplius. vo.An.l.c.l3.de pro.vel dic arbi trariū.ad hoc.c. j.§.officialis sūc. glo.in ver.circa. de offi.ordi.l.vj.

1 Verbū diuinū diligen ter est audien dum.

veniunt septē hore diuine sꝫ mis sa.vt no.ð.quõ diui.offi.sit cele.c. j.⁊ pdicatio.ad hoc.c.inter cete ra.de of.or.gl.in c le.q̄uis.in vs. ad diuina.de to.cõpe. que patien ter audienda est qꝛ nō min⁹ reus erit qui verbū dei negligenter au dierit q̄ ille q corpus xpi sua ne gligētia in terrã cadere pmiserit j.q.j.interrogo.⁊ dicit canō q sa cerdote in ecclesiã dei verbum fa ciente:qui egressus de auditorio fuerit l ex cõsuetudine vel ptem ptu excõicetur de cõse.dist.j.sacer dote.

e Colloquendo.colloquia sunt in ecclesia prohibita.ð.tit.j.c.j.et quo.di.of.sit cele.c.j.cum si.

f hore.supple distributiones amittat.

g Presentiaꝝ.i.distributiones etiã aliarum horarum siue alio rum officiorum dei amittat tan q̄ absens ab ecclia fuisset .Et sa. iste tex.[3]quod beneficiatus ha bens aliqd priuilegiū qꝛ residet perdit illud si vagari incipiat.no ta.ð.de col.§.item q ad dictas.l ver.residebūt.et vagabūdus per dit priuilegium fori.⁊ põt vbili bet vbi reperit conueniri.in aut. vt nul.iu.§.si quis vo.co.ir.C.vbi de cri.agi opor.l.j.spe ⁊ Jo.and. in addi.de cõ.iudi.adi.§.j.ver.rl. gl.⁊ doct.in.l. heres absens.ff.ð iudi.Panor.in.c.fi.de fo.compe.

2 Ecclie atrium gaudet immu nitate.

3 Puilē giū per dit va gabūdus.

c Foris.i.extra.

d Circa.puta in cimiterio ec clesie cõtiguo.ar.c.j.de cõ.ec. vel al.li.vj.de len.ex.si ciuitas.eo. li. aut in atrio ecclesie[2]qd immu nitate gaudet sicut ecclia.c. si qs in atrio.c.id pstituim⁹.xvij.q. iiij. vel intellige circa ecclesiam vsq ad.xxx.vel.xl.passus.nã immuni tas ecclesie extēdit foris vsq ad xl.passus si maior sit.ecclesia vel matrix:vel vsq ad.xxx.si minor puta capella ⁊c.xvij.q̄.iiij. sicut antiquit⁹.c.frater.c.minor vel po tius intellige vsq ad modicã di

h Careat.ipso facto.

i Pertinaci.acū crescente con tumacia crescere dꝫ pena.ff. de pe.l.relegati. c.cū nō ab hoie.ð iudi.cū si.⁊ no.q hec dictio perti nacia sonat in malam parteꝫ.de cle.ex.mi.c.fi.de pe.di.ij. pēnata. l.si ad magistratū.l.oēs.de decu. li.x.pseuerãtia.aūt in bonãꝫ.not.

Pan.in cle.j.§.ceterū.de vsufru. vbi dicit q ille ptinax est q valde & impudenter tenet aliqd malū & affirmat: vñ si ioco vel ex lubrico lingue hoc assereret: non esset hereticus xxiij.q.v.

c.dilectis.de ap.& fm legē capita liter punir: C.de his qui ad eccl. 2fu.l.denūtiamus.in auē.de san. epis.§.si qs autē cum sacra.col.ix. c ¶Regulares.i.religiosi q̄cunq de regula.p totum.

ij.qd ait.glo.in cle.j.§.porro.de cēsi. tri. ad hoc ca.dānamus.in si.eod.titu. & ibi Flo.ptinax est q correct⁹.nō desinit peccare.

¶Prohibeat etiā ne diuina officia tumultuosi[a] quorūcūq p eccl̄iā discurs⁹ ipediāt aut pturbēt[b] ¶Regulares[c] qui in conuētuali bus ecclesijs circa p̄dicta[d] excesserint graui pena superiorum[e] arbitrio castigentur.

d ¶Predicta. deambulādo v l colloquendo in eorum ecclesijs vel circa tempore diuinorum.

¶Item acceptat decretū quod vt hic & in iuri: incipit.

e ¶Superiorū. abbatū scʒ vel por/custodū/ gardianorū: aut aliorum q̄buscūq nominib⁹ cēseātur ad quos de iure religiosorū correctio primo spectat.c.ea q̄.de sta.mona. & offi.ord.quāto.l cle.cupiētes.§. q si forte.de pen.not. late Joan. de lig.in clemē.ne in agro.de sta. mona.Pano.:in ca.cū contingat. de fo.compe.

4 Offm̄ turbās diuinū proij: ciatur.

bus alle.

a ¶Tumultuo si.nam cū pacē & quiete vota con uenit celebrari. C.de his qui ad ec.cō.l.denunttia mus.v.q.iij.in loco.de imu.eccl. decet.in.vj.& merito cum ille qui colendus est i.t rex pacificus. xxiij.q.j.nisi bella.in pro.decret.rex pacificus.

¶De pignorātib⁹ cultū diuinū.

Abusum[f] etiam[g] illum cultui[h] diuino manifeste derogantē: quo nonnulli eccl̄iarū canonici[i]

5 Excōicat⁹ no torie ejiciat ab eccl̄ia.

b ¶Perturbēt[4] qui turbat diuinum officiū pōt sine metu excōmunicationis ejici de eccl̄ia.c.veniēs.c.cū volūtate de sentē.excōi. qd intellige tā de turbatione facti q̄ turis[5] nam notorie excōicatus pōt impune etiaʒ clericus ejici de eccl̄ia.not.j.de iter.indic. nō po.c.j.& no.Jo.and.in.ca.ij.ne cle.vel mo.lib.vj.q monachus q̄ cōtra statutū illi⁹.c.intrauit scholas pōt licite vi expelli.ar.d.c.veniēs.Et dicunt doc.in.c.ij.de paro.q licitū est rectori ecclesie volenti celebrare alienos parochianos cōtempto ꝓprio presbytero missam ibidem audire volentes ejicere violēter: non solum laicos sed clericos.ar.d.ca.veniens.vbi Hen.Itē perturbās diuinū officium pōt excōicari si non desistat

¶De pignorātib⁹ diuinū cultū. Abusum primo prohibet ecclesiam contrahere sub pena cessationis a diuinis: obligationes nullas decernit. scdo taliter contrahētes punit. scda.ibi: statuimus.

g ¶Etiā.2tinuat ad p̄cedēs ca. h ¶Cultui.in cuius diminutionem statutū sine cā nō valet.de 2stit.ex ptē.&.in pro.§.quibus ad plenū.ꝟ.sicq dimittit.cum si.

i ¶Canonici.seculares.idem in regularibus paritate rationis.ad hoc.c.si canonici.de offi.or.in.vj. quod habet locum in regularib⁹ propter.q̄uis.eod.titu.& dic canonici id est capitulum vel conuētus: q pauci non possent hoc facere.de his q̄ fiūt a ma.par.ca. c.quesiuit: nec obligare ecclesiaʒ

nisi quatenus in ipsius vtilitatez
versum esset...quod qbusdam.de
fideius.c.j.de depo. cū singuli de
capitulo non habeant dominiū:
⁊ administrationem rerum eccle
sie:sed ipsum capi-
tulum. xij. cō.ꝗ.qui cōtrahētes[a]
manumittitur.

[a] ¶Contrahentes.[1]cum eccle
sia contrahens in causa mutui:li
cet teneatur probare pecuniam
versam in vtilitatē ecclie ad hoc
vt efficacē habeat actionē contra
ecclesiam.c.j.de depo.c.qō qbus-
dā.de fideius.in aut.hoc ius por
rectum.C.de sac.san.eccle.x.q.ij.
hoc ius.in alijs tamen contracti
bus in istis cum ecclesia nō est ne
cesse.not.Inn.i.d.c.j.de depo.spe
ciale:enim est in mutuo ne prela
ti sint faciles ad mutuādum pe-
cunias:⁊ creditores ad tradendū
⁊ per consequēs facile deuenire
tur ad distractionē rerum eccle-
sie.in alijs tamen contractibus
oportet cōstare ecclesiam vel pre-
latum recepisse pecuniaz:nec suf
ficeret sola cōfessio plati confiten
tis pretium recepisse:aliud enim
est confiteri pretium recepisse:et
aliō veraciter recepisse.l.si ex cau
tione.cum ibi not.C.de non nu.
pe.⁊ cum alienatio rerum eccle-
sie a iure pmittatur cū certa solē
nitate ⁊ ex certis causis non po-
test prelatus habere fidē de pre-
tio:nec sufficit eius confessio sup
pretio recepto nisi appareat ali-
ter solutū vel conuersum in cau-
sam propter quaz alienatio fuit
facta.nam vbicunqꝫ alienatio p-
mittitur propter causam non po
test haberi fides de pretio. patet
in.l.a diuo pio.§.sed si emptor.ff.
de re iudi.⁊ ibi Bart.in.l.si procu
rator.ff.de iur.fis.no.Panor.dil.
xlij.per Bald.in.l. in ciuile.C.de
rei ven.intellige etiam ꝙ in mu-
tuo nō est necesse probare versio
nē:nisi vbi p satisfactione opor-
tet peruenire ad distractionem
immobilium vel mobiliū pretio-
sorūz.secus si possit
debita sic se fieri satisfactio de
fructibus.not. Inn.
in.d.c.j.de depo.per.d. autē. hoc
ius.in §.⁊ is creditor. vbi appo-
nitur dictio is vel hic quasi v'sum
debet pbari p creditorem in illo
casu vbi opus est distrahere im
mobilia vel mobilia ꝑtiosa pro sa
tisfactione.⁊ qꝛ in distractiōe fru-
ctuum nō generatur ꝑiudicium/
nisi prelato viuenti qui ex eis vi-
uere debet.Et no. ꝙ tunc ɔ̄ctus
di.i.ur celebrari cū ecclesia qñ fit
in presentia prelati et capituli q
repñtant eccliam. c. requisisti.
de testa.Dicit tñ Archid.in.d.c.h
ius.quod nō sit necessaria pbatio
v'sionis si mutuum factū est p̄la
to ⁊ caplo.sentit Inn. in.d.c.j.de
depo.sicut si fuerit mutuū factuz
ciuitati p̄nte ppli cōsilio: sz alteri
eoꝝ non sufficeret.vr̄ velle glo.in
d.aut.hoc ius.sz Pan.tenet cōtra
riū [2]vt debeat semp pbari ver
sio vbi oꝫ fieri distractio immobi
lium ⁊ mobiliū pretiosoꝝ:vt not.
in.d.c.j.de depo.in. d.c qō qbus-
dam.Arch.sequitur Bar.in.l.ciui
tas.ff.si cer.pe.⁊ Cy.in.d.aut.hoc
ius.qꝛ vniuersitas bñ pōt facere
cōditionem ecclesie deteriorē.ar.
C.de sac.san.ecc.l.iubemus.idez
de Imo.in cle.j.de re.eccle.non
alie.lyē.in.d.c.qō quibusdaz. bal.
idem in.d.aut.vbi dicit sufficere
confessionē plati ⁊ capituli si con
currerent cōiecture cū ɔfessione.
vt qꝛ monachi nihil habebāt de
frumento vl' erant nudi:nūc vero
apparet ꝙ vixerūt de frumento ⁊
quod sunt vestiti.Barba.i.d.c.j.

1 Cōtrahēs cū eccl'ia an dēat pbare in eius vtilitatez versum.

2 Mobilia ptiosa equiparant immobilib'.

de depo. post multas opiniones concludit[3] qd si mutuum factu est soli prelato vel alij beneficiato no tenet eccl'ia nisi probet ver sum per. d. aut. hoc ius. l. ij. C. qn ex fa. tu. q3 prela-

3 Mutuum si p[re]lato sit factum an teneat ecclesia.

tus equiparat tu tori. c. qualiter. ij. de accu. gloss. in. l. si populi. ff. de nego. ges. tenebit tn ipe mutuu reci piens de fructib' ecclesie soluere. c. ex psentiu. & ibi Inn. de pig. ide si mutuu fiat soli eccl'ie. si vo mu tuu fiat plato & eccl'ie simul non est necessaria pbatio vsionis. sic intelligit. d. aut. hoc ius. ide Bar ba. in. d. c. qd qbuida. dices qd il lu i qd religiosi expendut in pul chris equis vel fulgidis vestibus aut pinguib' morsellis no pot di ci versum in vtilitate monasterij oportet em q vtilitas sit euides: nec credit versum l3 scriptura pu blica sup hoc sit confecta. nisi al's pbaret p legitima documenta no. Guil. i cle. j. de reb. ec. no alie. a ¶ Creditorib'. hui' dictiois ge neralis appel. est ad oes 3ctus. na is creditor est cui aliquid de betur. ff. si cer. pe. l. j. de vb. sign. l. creditores. cu. l. seq. aliqn capitur pro mutuatore. l. ij. ff. si cer. pe. ad maced. l. fi. aliqn dicit creditor is q probat pecunia in vtilitate dni esse conuersam. ff. si l cer. pet. l. ciui tas. C. de sacr. sanc. eccle. aut. hoc ius. si aduer. cre. l. j. cum si.

4 Cessatio a diuinis qn & p quos fieri potest.

5 Irregularitas no icurrit nisi exp[ri]matur.

creditoribus[a] obligant: vt nisi statuto[b] tempore satisfaciant[c] a diuinis cesset[d] officiis

b ¶ Statuto. i. prefixo inter eos & creditores.

c ¶ Satisfaciant. satisfit creditori sine pretio soluto sine alio dato: aut quocuq3 voluerit creditor. ff. de pig. act. l. si rem. §. satisfactum. de cotrahe. empt. l. vt res. no. in. l. j. ff. qui satis. coga. in. l. stipulatio num. §. satis acceptio. in gloss. in ver. satisfieri. ff. de verbo. oblig. doc. in. c. preterea. de ap. Spec. ti. de obli. & sol. §. ij. ver. quid si cotra te lata. Jo. and. in. c. peccatum. de regu. iur. in. vj. Bald. in. l. per di uersas. C. mand.

d ¶ Cesset. hanc cessatione a diui nis no possunt facere canonici vel conuet' ex quacuq3 ca: nisi eis co petat ex cosuetudine vel alias et obseruatis certis formis. de qb' in. c. irrefragabili. §. ceteru. de off. or. in. c. si canonici. in. c. quis. e. ti. in. vj. & est dria inter cessationem a diuinis & interdictum: q3 cessa tio a diuinis est quid facti: nec e aliud q suspendere organa mi nistrorum vt ibi non celebrent: nec medio tempore dicitur talis ecclesia interdicta. vnde tunc ibi celebrans non efficeretur irregu laris: vt not. doc. in. d. c. irrefraga bili. in. c. si canonici. quod limitat Archi. in. c. is qui. de sent. excom. in. vj. qn celebrat in ecclesia in q est cessatio diuinorum indicta au toritate ppria. iuxta forma cosue tudinis ab alio q a legato vel epi scopo vel pape delegato: si aute fit cessatio autoritate illo3 credit q sint irregularis. sic intelligit qd no. Inno. in. c. non est. de spon. et idem Hen. ibi. & Ab. in vi. iter car. dicit in. d. c. non est. q si cessatio diuinoru3 est gnalis: puta q fit a canone vel synodo vbi cu ista eq paret interdicto l cle. j. de sen. ex co. ea violans efficit irregularis: secus vbi cessatio esset particula ris. hec non placet Panor. & mod. in. c. dilectis. de appel. dicentib' q celebras etia3 in cessatione ge nerali ciuitatis vel ville no effice retur irregularis: cum no sit iure cautum: & regula est [5] vt nunq

quis incurrat irregularitatē/nisi in casibus in iure expressis. vt.d. c.is q̄.nec obstat. d.cle.cū loquat in suo casu.pene aūt non debent extēdi.c.in penis.de reg.iur.l.vj. Snia ho inter; dicti;et quid iu abolites[a] et obligationem hmōi lud. de re iudi. ris. vñ celebrās in loco interdicto incurrit irregularitatē.vt d.c. is q̄.nisi in casib⁹ a iur̄ pmissis.c.alma.§ it̄. ex.l.vj. a ¶ Absolētes. valde enim hmōi abusus est irrationabilis:cū sit p debito pignorare cultū diuinū: vt patet ex rub.et ecclijs sine culpa earū debita obsequia subtrahere:qđ fieri nō dz.c. alma.circa pn.de sen.exc.in.vj.sine cā rōnabili et manifesta.c.si canonici. de offi.ordi.e.li.puta ad repellēdas graues iniurias ecclesie et psonis ecclesiasticis factas.c.quis.de offi.or.in.vj.cle.j.§.in cessationib⁹. de sen.excō.nō p pēsione subtracta aut minima offensa:vt not.in d.c.si canonici.Jo.an.in.c.q̄siuit. de his q̄ fi.a maio.par capi.ſ ter tim si fieret cessatio gnalis: sic et iterdictū phibet fieri l ciuitatē/ castrū/villā/aut aliud territoriū p causa pecuniaria.no.doc.in.c. cum in partibus.de vb.sign.Jo. cal.in tractatu de iter.pts in extra.Bonifa.viij. puide. quem al leg.Jo.an.in.c.si ciuitas. de sen. excō.in.vj.in no.secus in excōicatiōe.de app.ꝑterea. Sed ob.huic c.de offi.dele.p.et.g.cū ibi no.vbi quis se obligat sub pena excōicationis et interdicti in.c.cū dilecti. de elec.c.vlt.de fal.sub pena priuationis bñficij[Jg̃r canonici possunt se obligare sub pena cessationis a diuinis q̄ equiparāt interdicto.Dic q nemo potest se obligare sub pena excōicationis vel interdicti per viā pacti:ita q pactū sit sola causa immediata excōicationis: q: nemo debet excōicari sine cause cognitiōe et cōtumacia.c.nemo.xj.q.iij.nec pōt separari a gr̄a dei:nisi primo delinquat.p.q.iiij.il lud. de re iudi. cū eterni.in. vj. iō nisi quis sit in culpa et cōtumacia nō debet excōicari etiā prius esset in culpa in nō soluēdo:dum modo tēpore excōicatiōis sit sine culpa c.cum tu de vsur.c. odoardus.de solu nec ferri dz sine monitione precedēte.c.sacro.de sen. excō.sic posset intelligi iste tex. sz bene potest se obligare sub pena excōicationis : non q pactum sit causa immediata excōicationis: sed ↄtumacia vera vel ꝑsumpta. vt q: debitor confitetur debitum corā iudice: iudex extūc cōdemnat eū ad soluendū creditori con sentiēte debitor fert excōicationē sub conditione nisi satisfaceret in termino:tūc eñ elapso termino erit excōicat⁹ sine alia monitione.et hoc casu nō ipm pactū sed ipsa ↄtumacia vera vel presumpta in nō soluendo in tēpore debito est causa excōicationis:vt no.Jnn.et alij doct.in.d.c.p.g.vel potes dicere melius q cōtraria loquuntur in personis priuatis que possunt facile se obligare:hic in collegio vel canonicis qui nō possunt specialiter obligare res immobiles aut mobiles ꝑtiosas ecclesie sine solēnitate requisita in alienatione.xij.q. ij. sine exceptione.c. nulli. de reb.eccle.non alie.et ibi Panor.et in.c.j.de pigno.quia res prohibita alienari non potest pignorari:si detur in pignus reale pro tanta quantitate q non sit spes luitionis : cum de facili deueniret ad distractio

f Obligari an aliqs posit sub pena excōicationis.

nem debitore differente soluere
l.j.§.cam rem.ff.q̄ res pig oblig.
pol.Bar.in.l.in quorū.ff.de pign.
in.l.rē legatā de adi.lega. Bald.
in.l.fi.C.de rebus alie.nō alienā.
in.c.j.p quos fi.
iuef.col.x. Spe.
ti.de here. ℣.in
fauorem.multo
minus poterūt
canonici obligare cultū diuinuz:
qđ fieret si possent cōtrahere sub
pena cessationis a diuinis. Item
ob.j.de inter.indif.no. po.c.j.cuz
ibi not.vbi ꝓpter culpaz rectorū
eccłie pōt ecclesia interdici. So-
lu.ibi loquit̄ in delicto: hoc.c.in
debito. ꝓpter cui⁹ non solutionē
non debet fieri interdictum vt di
ctum est.igitur nec fieri cessatio
cultus diuini.

a ¶Iureiurādo.cū enī lex [2] ɔ
ctū reprobat iuramentum in con
trariū factū nō valet.ff. de lega.j.
l.si quis inq̄linos.§.si quis C.de
legi.l.nō dubiū.de fo.cōpe.si dili
genti vbi doct.sed ob.aut.sacra-
menta puberū. C.si aduer. vē.de
iureiur.cū cōtingat.c. lz. eo.tit.in
vj.c.q̄uis.de pactis.eo.li. Solu.
quando lex est fundata principa
liter in fauorē priuati:lz in conse
quentiā ꝛ secundario sit fundata
sup publica vtilitate: iuramentū
obligat iurantē: vt in cōtra.q꞉ cū
lex nō sit fraudata sup fauore pu
blico:nec iuramentū cōtineat in
se aliquam turpitudinē ex parte
iurātis vel materie sup qua fuit
ꝓstitum:non potest lex impedire
quominus q̇s se obliget deo. nā
iuramētum principaliter dirigi-
tur in deū.c.debitores.de iureiu.
et deus precipit sibi reddi iura-
menta c.et si christ⁹.eo.ti.ꝛ q̄uis
lex possit ad cōmodū subiectoruz
impedire obligationē querendā

etiā si iureiurādo[a] firmata sit ir-
ritā decernētes. ¶Statuimus vt
q̄ talē[b] illicitū ɔctuz fecerit: triū[c]

homini.l.cū lex.ff.de fideiuſ.non
tñ obligationē querendā deo: cū
lex subdūciat̄ deo. ad hoc.c.si ha-
bes.xxxiij.q.iij.xj.q.iij. iulianus.
quinimo nec etiam lex canonica
possēt in fauorē
priuatū impedi-
re obligationē q̄-
rendā deo.p ca.
ad ap̄licam. de
regula.lz vbi lex est fundata p̄n-
cipaliter in fauorez publicū:tunc
iuramentum prestitum cōtra le-
gem ad publicū statum spectās.
non valet:vt hic.ꝛ in concor.quia
nec cōsuetudo hoc casu valeret.
c.cum inter vos.c.cum venerabi
lis.de consuetu. Dy.in regula nō
est obligatorium de regu. iur.in
vj.Barto.in.l.si quis pro eo.ff.de
fideiusso.Pet.de ancha.in repet.
c.canonum.de cōstitu. docto.in
d.c.cum contingat.Pau. de cast.
consil.xviij.ciij.

b ¶Talem.pignoratitium cul-
tus diuini.

c ¶Trium.Quid si durante isto
trimestri quo canonici sunt sus-
pensi a fructibus ipsius ecclesie
percipiendis contingat eos ite-
rum facere alium similem con-
tractum illicitum: et sic incidunt
in nouam penam alterius trime
stris:nunquid istud secundū tri-
mestre incipiet statim post factū
contractum:an debeat expectari
finis primi trimestris? videtur p
nota.per Joan. andre.in fi.in.c.
cum in cunctis.de electio.§.fina.
in addi.Specu.super rub.z.de cle
ri.non resi.quod secūdum trime-
stre incipiat statim post factū cō-
tractum:ita q[3]priora tpa con-
fundant̄ in secūdis:q꞉ ex quo [4]
pena imponitur ipso iure debet
incipere statim post commissum
delictū.arg.l.in senatus.§. vlti.ff.

2 Iuram̄ ɔ legē factā an obliget iurātē.

3 Tp̄a impositionib⁹ pen ɔfundant.

4 Pena ipso iure imposita incipit post cōmissum delictū

ad turpil. idez videt velle in fi. in clem. ij. de magist. ad hoc. ꝫ. de an na. §. itẽ ꝙ si ecclesia. cũ ibi. no. qd no. Oldra. cõs. l. ꝙ in gra concessa alicui ad quinquẽniũ alio quinquẽnio pẽdente statim tps currit a tpe date: sz hoc est: qz gratia dz stricte interptari i pIudiciũ tertij: et sibi iputet q pmã gratiã tacuit. vñ pl9 plz secundũ trimestre incipiat currere finito primo: cũ generaliter et inde terminate hmõi pena hic apponatur. per no. p Bar. in. d. l. in senatus. vbi format. q. statuto caueatur ꝙ cõmittens homicidiũ solnat mille et stet ad cõfinia per decẽniũ durãte primo decẽnio homicida cõmisit aliud homicidiũ Querit nũc. vtrũ debeat expectari finis primi decẽnij: an vero secũdũ decẽniũ debeat immediate currere? et cõcludit qd qñqз pena apponitur specialiter. puta. dicit statutũ ꝙ stet ad cõfinia per decẽniũ a tpe delicti cõmissi: et sic determinat tps. tũc scdm decẽniuз dz statim currere: alr nõ esset illud decẽniũ sed aliud. arg. bo. in l. si vsufruct9. ff. de vsufru. le. aut pena apponit gñaliter et indeterminate. puta stet ad cõfinia per decẽniũ: tũc incipit scdm decẽniũ finito primo. qz alias nõ solueret penam delicti. in. c. j. de pen. ff. de fur. l. inter oẽs. C. eo. titu. l. subtracto. vbi casus superueniẽs nõ excusat a pena precedentis culpe. idem Pan. in. d. c. cum in cunctis.

a ¶ Fruct9. hic est noua suspẽsio a percipiẽdis fructibus eccl'ie ad tẽpus: et de multiplici suspẽsione no. in cle. cupientes. de pe.

b ¶ Eccl'ie. cui facta est iniuria p subtractionẽ diuinorũ officiorũ.

mensiũ fructus[a] ipsius eccl'ie[b] applicandos ipso facto amittãt[c]: et quãdiu diuina nõ resumpserint[d]

ad hoc. c. si canonici. §. si aũt. de offi. ord. in. vj. de so. cõpe. c. ij. de pe. presby. in aut. de sanc. epi. §. si qs aũt. col. ix. C. de her. cũ ibi no. de si mo. sa. ꝙ cũ qs alteri9 cõtẽplatione priuat aliqui lucro: lucrũ illi i dubio querit cõtẽplatiõe puat. l. si legatari9. C. de lega. l. cũ emãcipati. §. si duo. ff. de col. bo. l. p9 legatũ. §. amittere. ff. de his q. vt in. l. si defũct9. C. de suis et le gi. ad hoc. c. qz clerici. iũcta glo. in ver. spoliãdos. de iur. pa. c. si dili genti. iũcta glos. in ver. perdãt. de fo. cõpe. no. Bar. i. l. ij. §. si qs ex li beris. ff ad tertul. qd intellige cũ qs priuat alteri9 cõtẽplatione ex dispositione legis: secus si ex dispositione hois seu testatoris: tũc em queritur substitutio coheredi ipsi9 priuati: nõ illi cuius cõtẽplatione priuat9 est tex. est cũ glos. in l. vxorẽ. §. heres. ff. de leg. iij. et ibi Bar. et Bald. in aut. cui relictũ. C. de indi. vide Ludo. in singu.

c ¶ Amittãt. si tamẽ interim illos perciperẽt nõ essent irregulares: cum hoc nõ sit iure expressum. de sen ex 18 q. li. vj. nec bñficiis puatr. cũ hoc nõ exprimat: sz i casu. c. j. §. fi. et. c. cupiẽtes. §. ceterũ. de ele. li. vj. secus. quid aũt si isti suspẽsi noliẽt interim officiare ecclesiã: et an interim eligent vel eligantur. vide. no. in. d. §. ceterum.

d ¶ Resumpserint. arg a ꝯtrario. ꝙ ꝯtrahens põt venire ꝯtra suũ contractum a iure reprobatum. l. j. C. de lib. cau. c. nosti. vbi glos. et doc. de elec. et hoc presertim quãdo contractus non tenet ratione persone prohibite: siue ex defectu administrationis. l. iubemus §. iconomus. C. de sacrosanc. eccle. c. si qs presbyterorũ. de re. eccle

r Cõtractus an possit p ꝯhentẽ ipugnari.

non alie. vbi docto. potest enim per iura: alle. cleric⁹ alienāts rem ecclesie eā reuocare etiā si iuras set nō cōtra venire: qꝛ istud iurasmentū est cōtrariū primo quo iu rauit nō aliena re. ideo non va let cōtra primū qd valuit. c. in tellecto. de iure iur. per glo. in. c. lz. eo. tit in. vi. et rex vel impera tor q nō immoderate alienauerit iura regni sui cū enormē alienatonē in preiudiciū corone facere nō possit. d. c. intellecto. c. dilecti. de maio. et obe. Oldra. cōsi. cciiij. ccxx. Pau. cōsi. lxvi. no. S. l pro. quib⁹ ad plenū idē vbi non tenet alienatio ꝓpter defectū rei: quia nō sit in cōmertio. l. quēadmodū. C. de agri. et cē. li. xj. vel rōne pu blice vtilitatis. l. iurisgentiū. § si paciscar. ff. de pac aut turpitudi nis: vt. d. l. § si ob maleficiū. q ola cōcurrūt in pignoratione cultus diuini: merito ergo reprobatur.

ꝩ Ecclia defen: dit ad eam fu gientes.

nullos ex illa ecclesia prouentus percipiant[a].

¶ Item acceptat decretū quod incipit.

V ¶ De tabula pēdēte i choro.
℣ Cuncta[b] in domo[c] del

ꝩ Hospitale le gum fruit in inte grum.

a ¶ Percipiant. ad hoc. c. si cano nici. de of. or. in. vj. Et est hic op. arg. ꝓ opi. dicentiū q si obligat⁹ ad horas dicendas omisit eas di cere sine causa rationabili tenea tur ad restitutionē fructuū eccle sie interim ꝑ eū receptorū. de quo no. S. qua. ho. ca. sint di. ex. cho. c. j.

¶ De tabula pēdente in choro.

V C cuncta. se summat. et hꝫ duas partes. scōa ibi: q autē.

b ¶ Domo dei. i. ecclesia q dom⁹ dei est. j. q. iij. nō solū. de custo. eu cha. c. ij. de vi. et hone. cle. cū deco rem. xiiij. q. j. oibus. de imu. eccl. decet. in. vj. qꝛ deus ibi spāliter colitur. vnde lex habitātes xps ꝓtegit. et sicut a domo priuata de bitor non dꝫ extrahi. ff. de in ius vo. l. plerīqꝫ. et ibi doc. de reg. iur l. nemo. cū ibi not. in auf. de sanc eis il. § si qñ. cōstit. ix Barto. in. l. ex oibus. C. de decu. li. x. Pau. de ca. cōsi. clj. si satisdet: vel cū creditore cōponat vel di cat se paratū sol uere. Jo. and. in no. l. c. romana. de so. cōpe. l. vj. als si post prece ptū de cōparēdo sit cōtumax pos set extrahi. Bart. l. l. cū eo. ff. ad. l. iul. pecu. nec ab ecclia multoma gis q reos[2] ad eā fugientes de fendit est quis extrahēdus. xvij. q. iiij. reū. Oldr. cōsi. liiij. cliiij. et de multiplici noie ecclie. vid Archi. in. c j. de cōse. ec. vel al. in. vj. aliqñ capitur domus dei spāliter ꝓ ho spitali. c. dilectis. de ap. qd hꝫ im munitatē sicut ecclia no. Arc. di. xvij. q. iiij. diffiniuit. Bald. in. l. si quis. § in oibus. C. de epis. et cle. qd verū si est cōstructū auctorita te epi. tunc eīn hꝫ ꝑuilegia eccle l. ola. et ibi Bart. C. de epis. et cle c. ad hoc. et ibi Panor. c. de zenodo chijs. et relig. do. cle. qꝛ cōtingit. eo. titu. Bald in auf. quas actiones. C. de sac. san. eccle. Jo. an. in. c. j. in no. de restitu. in integ. lib. vj et restituitur [3] in integrū: sicut ec clesia. ad hoc. l. orphanotrophos. et ibi Bald C. de epis. et cleri. vbi hospitale equiparatur minori. d. cle. qꝛ cōtingit. Bal. l auf. hoc ius porrectū. C. de sa. san. eccle. et mi: nori equiparat ecclesia. c j. de in integ. resti. vnde bona hospitalis sine solēnitate alienari nō possūt arg. d. iuriū. Pau. de cast. cōsi. xvj. hospitale autē cōstructū sine au ctoritate epi nō dicit locus pius et religio nō ne: gaudet pꝛiu leg gio piorum locorū. not. xvij. q. iiij.

quidā.pan.ꝯſi.cccv. ⁊ pōt alienar ab edificāte. doct in.c. inter dilectos.de do na. Bal. in marg. in ṽ.hoſpitale. ſi tñ deceſſit q̄ illud edificauit nō pōt ad humanos plus redire.i aut.de eccle.⁊ it.§.ii quis. coll.ix.panor.in d.c.ad hoc.c.inter dilectos.

a ❡Ordinate. decan⁹ aut ali⁹ cui incūbit inuigilare d3 ne qd inordinate fiat in eccl'ia.s.quo. di.of ſit cele.c.j. in fi.q: nihil d3 eſſe inordinatū. lxj.di.miramur. ⁊ qd ibi not.Archidia.vj̄.q.j.nihil.d accu.quali ter.j i aut.de here.⁊ fal.§.inordinatum col.j.

ſidētiā ſine capl'o.Old.ꝯſi.cxciiij.

ordinate[a] procedant: ⁊ quilibet ſciat qd agendū iminet. Statuat tabula[b] aliqua ꝯtinue pēdens in choro in qua quid per vnūquēq̄ ex canonicis[c] vel aliis bñficiatis in ſingulis horis p hebdomadā: aut maius tēpus cantandū legē dumve ſit deſcribatur. ❡Qui autem ſecundū q̄ ibi deſcriptū fuerit facere per ſe vel alium[d] neglexerit pro qualibet hora[e] diſtributiones[f] vnius diei amittat.

❡Item acceptat decretū quod incipit.

❡De his qui in missa nō cōplēt Credo/ vel cantant cantilenas/ vl' nimis baſſe miſſam legūt aut ſine miniſtro.

Abuſum[g] aliquarū eccl'iarum in quibus credo in vnū deū

d ❡Uel alium.reſpicit cōſuetudinē pluriū locoꝝ[i] vbi canonici faciunt deſeruire in ſua ſeptimana ⁊ dicere magnā miſſam p alium ſiue canonicum: vt in eccleſia Aurelian. ſiue per vnū de vicariis eccleſie vt in eccl'ia Pariſieñ.not.ven. in.x. pniciosus. de cele.miſ. aut per vnum aliū idoneum ceſſante ſpeciali cōſuetudine eccleſie.

e ❡Hora.i. ſi in vna hora: puta prima nō deſeruiat: perdit diſtributiōes vni⁹ diei.et ſi in alia hora deficiat ēt perdit diſtributiones alterius diei: vt ad multiplicationē defectuum in ſingulis horis multiplicetur pena.

f Canonici poſſūt p alios officiare.

b ❡Tabula.lignea pice aut papyro munita ad ſcribendū.⁊ dicūtur tabule cuiuſcunq̄ matie ſint ſiue lignee/ſiue membrane/ſiue excorio.ff.de bono.poſ.ſm tabu. l.j.aliqñ differt tabula a mēbrana vel carta.ff.de rei ven.l.in rē. §.ſed et id.

c ❡Canonicis.qui de iure tenētur ad reſidentiam perſonalē in eccleſia vbi habent prebendā. c. extirpande.§.qui vero.de pre. et poſſunt ad reſidentiā cōpelli ſub pena priuationis.c.peruenit. de appel ideo de iure non poſſunt per alium deſeruire,ad hoc.c.cōquerente,d cle.non reſi.et vide no.s.in proe.§.quibus ad plenū. in ṽſi.nō reſident.non poſſet tñ ipſa illos priuare propter non reſ

f ❡Diſtributiōes. quotidianas ad ho.s.quo tempo.quis d3 eē in cho.c.j.§.iubet. cum ibi not.

❡De his qui in miſſa non complent credo: vel cantant cantilenas: vel minus baſſe miſſam legunt:aut ſine miniſtro.

Abuſum.primo ſer abuſus in diuino officio damnat.ſecundo trangreſſores punit.ſecunda ibi:ſtatuimus.

g ❡Abuſum.ſonat in malum.s. de pig.cul.di.c.j.de reſcrip.nonnulli.de rap.in archiepiſcopatu. xxxvj.q.j.§.cum ergo de! conſue. ex parte.cū ſi.aliqñ in bonum.r.c. Archi.in.c.priuilegium.xj.qō.iij.

a ¶Symbolum.quinq3[z] sunt
symbola.Unū est istud quod est
secundū in nicena synodo factū.
xv.dist.canones pp̄ter grecos q̄
nō credebant q̄ spūssanctus p̄
cederet ab vtro

Tertiū est symbolū quicūq3 vult
ab athanasio alexandrino p̄lar-
cha cōpositū cōtra hereticos ar-
rianos ⁊ sabellianos.de qbus in
d.c.quidā.ꝟ.sabelliani.⁊ versi.se.
et cātatur in pri

q3.de cō c. di.v. quod est symbolū[a] ⁊ confessio fi- ma. Quartū est
c.pe.⁊ fi.de sum. dei[b] nostre non complete vsq3 in qd cōposuit Cō
trini.c.j.lib.vj. ⁊ finem cantatur:aut prefatio[c] seu stātinopolitana
propter arria; oratio[d] dominica omittitur vel synodus. d quo
nos qui ceteri; in.d.c. canones.

num patri filium nō agnoscētes
diuersas in trinitate substātias
asserebant.xxiij.q.iiij.c. quidam.
ver.arriani.⁊ canitur hoc symbo
lum in missa post euangeliū pro
pter diuulgationē publicā veri-
tatis ⁊ pacem ecclesie redditam
temporibus illis quibus fuit tra
ditū:in missa tn̄ cōmemorationis
nō debet decātari: sicut nec hy-
mn9 angelicus:licet pp̄ria prefa
tio dicatur: vt inter solēnitatē et
cōmemorationē differentia ostē-
datur.de cele.mis. cōsiliū.in quo
multi sacerdotes errant qui com
muniter in missa cōmemoratio
nis/maxime beate marie virgi-
nis dicunt Gloria in excelsis aut
Credo in vnū deum ⁊c. Aliud est
symbolū qd est primū traditū a.
xij.apostolis qd incipit.Credo in
deum patrem.qd dicitur ad pri-
mam ⁊ completoriū:qz in princi-
pio ecclesie ⁊ in fine eadem fides
non deficit/nec deficiet.⁊ dicitur
sub silentio pp̄ter simplicē fidei
confessionē quam continet.⁊ pp̄
persecutionē ecclesie i qua fides
publice nō potuit diuulgari i p̄n
cipio ecclesie.similiter nec in fine
poterit pp̄ter psecutionem anti-
christi.⁊ istud symbolū debēt di-
cere cathecumini anteq3 baptizē
tur.de cōse dist.iiij.nō liceat.⁊ de-
bet p̄dicari in oibus ecclesijs an
diem pasche.eo.dist.symbolum.

⁊ Symbolum est q̄ntuplex

¶.secūda.vbi dicit gl. q̄ illud nō
habemus.bt̄us aūt hilarius pi
ctauen.ep̄s scripsit librū de syno
dis:vbi illud posuit:⁊ d3 tm̄ legi
in synodis.Quintū symbolu3 po
suit glo.sup rub.d sum.tri.⁊ fi.ca.
sc3.c.firmiter.eo.tit.d3 aūt symbo
lum a syn qd est cō vl' simul:⁊ bo
le snia:qz in eo collecte sunt snie
oi3 credibiliū s̄m decreta patrū:
l3 aliter interp̄tet; glo.in.d.rub.
aliqn̄ dicitur symbolū qsi plures
cōferūt ad cōuiuia facienda: qd
p̄hibetur clericis.xliiij.dist. non
op3.de cōse.dist v.nullus.

b ¶Fidei.de fide et articulis fi-
dei not.doct.⁊ gl.in rub.de sum.
tri.⁊ fi.ca.hosti.in sum.eo.ti.per
totum.doc.in cle.j eo.tit.

c ¶Prefatio.vna est prefatio ge
neralis ⁊ cōmunis.s.illa q̄ cantat
cōiter in missa:sed sunt tm̄.x.pre-
fationes speciales per ecclesiam
approbate.ix.habētur in ca.inue
nimus.de cōse.dist.j.decimā ha
bes in ca.sanctorum.lxx.distin.si
plures inueneris deleas ipsas:
vt dicit hostien.in.c. consiliū.de
celebra.missa.

d ¶Oratio.s.pater noster.d qua
in.c.cum aliquis.xj.q.iij.⁊ de iu-
re in fine matutinarū ⁊ vespera-
rum debet dici. de conse.dist.v.
placuit.Consuetudo autem ha-
bet q̄ in principio horarū3 dicit.
⁊ in missa etiā dr̄:⁊ p eā remittū-

tur [1] venialia. de pe. dii. stin. iij. de quotidianis.
a ¶ Cātilene. ad h. j. tit. j. c. j. & 2: se di. iij. irreligiosa. cle. j. de ce. mis.
b ¶ Ministro. qd fieri nō debet: vt seq. 2cor. c. pposuit. de fi. pres. by. & si sacerdos pōt cōmode hr̄e clericū nō dz celebrare sine eo. c. vt quisq;. de vi ta & hone. cleri. si nō pōt habere: tunc poterit celebrare cuz laico. arg. c. nō licet. xcii. dist. sic intelligē glo. xxxviij. di. st. se iulo. que dicit nō sufficere q pplus respōdeat amen. & qd no. Jo. and. in cle. ne in agro §. ad hec. in vsi. seruitutis. de sta. mona. & j. d. c. pposuit. no. Vincenti. [2] q cum muliere posset pbr̄ solus in necessitate celebrare. ar. xxvij. q. j. diaconissam. qd nō placet Archidiacono. in c. hoc quoq;. de 2se. dist. j. qz mulier nō debet accedere ad altare. xxiij. dist. sacratas. de 2se. dist. j in sancta. de choa. cleri. & mulie. c. j. nec debet stare seu sedere infra cancellos seu in choro tpe diuinorū. de vi. & hone. cle. c. j. Et hoc t. ti. vt not. hen. in. c. quesiuit. j de ver. signi. Et per hūc textuz reprobat glo. in. d. c. hoc quoq;. que vult q pbr̄ inclusus missam pōt solus celebrare vbi ministri copia nō suffragatur: cuius contrariū etiam tenebat hugo. Jbidem sequitur hosti. in sum. ti. de cele. mis. §. et qualiter. ver. nec solus potest. ad hoc. c. in olbus. lxxxj. dist. & expressus. d. c. proposuit. Et quilibet celebrans missam deberet hr̄e vnū sacerdotē satis propinquum: qui missam posset implere si aliquod impedimentum superueniret celebranti. vij. q. j. illud. & c. nihil. de conse. dist. j. nullus episcopus.

c ¶ Preter. includit cum secrete orationes misse debeant submissa voce dici. sic. s. de elect. c. j. §. et cum humane. & q si aliter. cū ibi not. no. tn̄ q aut hec dictio p̄ter: dictionē vel orationez precedit: aut sequit̄. primo casu ponitur inclusiue: siue sequatur gen⁹: siue species: siue qntitas. l. seio. §. vxori. & ibi Barto. ff. de an. le. secundo casu aut precedit genus & sequit̄ species: & tunc excludit. ff. de le j. . titie textores et est ratio [3] qz generi per spēm derogatur. ff. de legat. iij. l. seruis vrbanis. de pe. l. sanctio legum. de ali. le. l. alimēta §. basilice. c. j. de rescrip. cum si. & hoc verū vbi posito genere sequitur species q̄ de sui natura sub hoc genere cōprehēdatur: vtputa lego tibi omnes libros meos [4] p̄ter codicē: nam tūc hec dictio p̄ter / ponitur exclusiue intātū q non videor legare codicē. ff. de pe. le. l. nā q liqde. §. fi. si vero posito genere non sequat̄ species que de sui natura possit sub hoc genere cōprehēdi tūc ponit̄ p̄ter inclusiue: vt lego tibi oēs libros meos p̄ter equū: nā equ⁹ includit̄ in legato cū non cōprehendat̄ sub libris. sic etiā nec ab eis excipictur: cū exceptio debeat esse de re. l. j. l. in toto. ff. de re. iu. in no. in rub. eo. ti. in. vi. sic cum non excipiat debet augere. arg. l. si qs ita. ff. de aur. & arg. leg.

d ¶ Secretas orationes. secrete misse sunt quas cōmuniter canonem misse appellant: licet canon misse pprie sumatur solū pro vbis quib⁹ fit transsubstātiatio. c. cum marthe. de cele. mis. vbi doc.

in ecclīis cātilene[a] seculares voci ammiscētur / seu missa etiā priuata sine ministro[b] / aut p̄ter[c]: secretas[d] orones ita submissa voce dr̄: q a circunstantibus audiri

1 Oro dūica remittit venialia.

2 Mulier i necessitate pōt celebrātez adiuuare.

3 Spēs derogat generi.

4 Preter tenet̄ dupliciter.

reddūt[1] sex rōnes quare kanō dz secrete. pⁱma qz deus cordis nō vocis clamorē attēdit. scd̄a ne sacerdos lōgo clamore deficiat. tertia ne impediat ppl's orare. quarta ne verba tāti mysterij quotidiano vsu vilescant. quinta: qz hec ad solū pertinēt sacerdotē. sexta ne verba canonis sepius audita dissācatur a laicis et locis incongruis recitentur.

5 Canō dz dici secrete ppter sex rationes

a ¶ Castigetur ad arbitriuz superioris. arg. ff. de iu. de i. l. i. de of. dele. & causis.

6 Dies sunt multiplices.

¶ De tenentib' capl'a tpe misse. Prohibet. se summa: et habet duas partes. scd̄a ibi: qui ꝟo.

c ¶ Maioris. in oib' ecclesijs collegiatis q̄tidie debent celebrari due misse collegial': vna pro defunctis. alia s'm occurrentiā diei vt pro festo si festum occurrit. vel pro feria si feria. de cele. mis. cuz creatura. maiorē aūt intelligo illā que dicitur de festo vel feria q̄ solet etiam vltima dici.

d ¶ Presertim. i. maxime. & cōparatiue ponit: qz id' in alijs dieb' non solennibus ad hoc. & de his qui temp. di. offi. c. j. cum ibi not. et quo. di. offi. sit ce. ca. j. per si. & cū psallendi.

e ¶ Solēnib' diebus[6] alij sunt pfesti alij festi. al solēnes. p festi sunt dies priuati quasi procul a festo de quibus in. c. consiliuz. de cele. mis. festi sunt qui coluntur ab ecclesia & populo. de quibus in. l. dies festos. C. de fe. c. si.

nō pōt abolentes. Statuimus vt q in his transgressor inuētus fuerit a superiore debite castiget[a]. ¶ Item acceptat decretuz quod incipit.

¶ De tenentib' capl'a tpe misse.

Prohibet hec sancta synodus vt tempore misse maioris[c] p̄sertim[d] diebus solēnibus[e] capitula[f] seu actus capitulares: aut alij tractus per canonicos[g] non celebrentur[h] nisi forte vrgens & euidens ingrueret necessitas[i] Qui vero ad talē horā capl'm indixerit[k] a distributionib' quotidia-

eo. titu. solēnes sunt magne festiuitates puta de quibus: de cōse. di. iij. c. j. cum si.

f ¶ Capitula. i. actus capitulares: vt se. & de multiplici acceptione huius nominis no. Jo. and. in. c. capl'm. de rescrip.

g ¶ Canonicos. de alijs beneficiatis in eccl'ia collegiata nō est dubium: qz non dicuntur constituere collegium seu facere capitulū cum nō possunt habere signa collegij: & se collegialiter cōgregare sine licentia superioris. c. i. dilecta. cum. ibi no. de excep. prela. per Inno. in. c. postulasti. de iure patro. no in. c. cum ad hoc. in versi. asillos. de cleri. non resi. in. c. ij. de insti. vbi docto.

h ¶ Celebrentur. qz tunc debent interesse diuino seruitio. & quo temp. quis de. esse in cho. c. j. vb. q. j. si quis in clero. de cōie. di. ij. nul. & concor. de immu. eccle. c. decet. §. cessent. lib. vj.

i ¶ Necessitas. q̄ nō h3 legem. ff. ad leg rho. de iac. l. ij. § cū in eadē. in si. c. qd nō est. de reg. iu. cuz si. puta si immineat tractandum aliquod negotium quod non caperet dilationem. ar. ff. de fe. rijs. l. j. §. & itē. c. si. eo. tit.

k ¶ Indixerit. i. imposuerit et iniūxerit ab indico quod est impono: inde indictiones & superindictiones q̄ sunt tallie siue tributa imposita plebis p patrimonijs. C. de indic. & superindic. lib. x.

nis p hebdomadã sit[a] suspẽsus neq[b] ipsi canonici pro illa hora ipsas distributiones lucrentur.

a ¶ Sit ipso facto. vba sunt late sententie nõ ferende. ad hoc glo. in.c.q̇cunq̧.de here.in.vj.q̃ dixit q̧ per ista verba sit nodatus ꝛ si nulla fertur excõicatio in cõtinenti.idẽ gl. in ver.

habeat.in.l. in criminali. C. de iurisd.om.iu cir ca ista vba mul ctat^9 sit. ꝛ in.l.fi.in fin.ver. cadat. de iu.emphi.ꝛ de postu.l.si q̇.l gl. fi.ꝛ ex q̇.cau.infa.irro. l. improbũ. l gl.fi.ꝛ hoc verũ nisi alio iure ca ueat q̧ sint sñie ferẽde.sic intelli ge qđ no.i.c.ij.de fo.compe. ꝛ ibi Panor.de vi.ꝛ hone.cle.c.si quis. xxx.di.quasi per totũ. Pañ.in.c.ij diligenti.de fo.cõpe.

b ¶ Neq̧ alij ter.habent atq̧ vt sit sensus[1]q̧ hmõi distributio= nes q̃ auferuntur illi q̇ indixerit capl'm accrescãt alijs canonicis interessentibus diuinis. ad hoc fa.qđ not.Jo.an.in cle. vt hi q̇.§. ipsi.s.in v̄.dimidia.de eta.ꝛ qua= lita. q̧ distributiones quotidia= ne subtracte aliquib^9 canonicis accrescunt socijs interessentib^9 diuinis.arg.ff.de vsufru.accres.l. j.in fi.instit.de lega.§. si eadẽ.fa. no in.c.cleric^9 victũ.xcj.di.nisi eẽt aliter ordinatũ ex statuto vel con suetudine eccl'ie.fa.c.j.de cler.nõ resid idem Jo.an.in.vj.in cle qm̃ in v̄.suspẽsus.de vit. ꝛ hone.cler. sed grossi fruct^9 prebende vel bñ ficij accresciũt eccl'ie.de cle.nõ re. c.pe.pau.idẽ l.d.cle. qm̃ ꝫ.no.In no.l.c.sicut.de coha.cle.ꝛ mu.l.o. ꝛ Hen.l.d.c.pe.vbi dicũt q̧ indi= stincte fructus bñficiorũ canoni= corũ absentium seu al's ecclesie non deseruientium debent in vti litatem ecclesie conuerti non in vtilitatẽ propriam canonicorum ad hoc de verbo.signi c.fi.de con

sti.cum.m.§.fin.xvij.q.iiij.si quis deinceps.j.de concubi.c. j.§.j.ꝫ. de pig.di.cul.c.j.cum ibi no. idẽ archi.ꝛ Jo mo.in.c.cupientes §. ceterum.de ele.lib.vj.Guil.ꝛ ges. in.d.cle.vt hi.q̃. sed do. Anto.et Pañ.et alij mo= der. dicunt ibi= dẽ aduertendũ qualiter disponat cõsuetudo vel statutũ eccl'ie.q2 si dicit q̧ distri= butio fiat interessentes diuinis procedit opi.Jo.an. puta relicta est summa pecunie p anniuersa rio distribuenda interessentibus in eo[2]tũc interessentes totam habebũt nõ iure accrescendi:sed potius nõ decrescẽdi: vt dicit car. flo in.d.cler.Si vero dicat q̧ det certũ q̇d cuilibet canonico inter essenti in horis d uinis tũc pce= dit cõtraria opi.q2 videt de men te statuentis q̧ cuilibet interes= senti tãtũmodo det illud deputa tũ ꝛ non plus:vñ ex dispositione consuetudinis vel statuti plus ei dari nõ dz.nec ex iure accrescen= di:q2 non sunt tũc coniuncti sed disiuncti.ideo nõ est loc^9 iuri ac crescẽdi.Nec ob.d.l.j.ff. de vsufr. accres.vbi si relinquitur cuilibet locũ hz ius accrescẽdi quasi sint cõiuncti verbis vel saltẽ re. quia ibi loquit in alia materia.s.in vl tima volũtate in materia vsufru ctus relicti:in qua materia faci= lius est locus iuri accrescẽdi [3] hic aũt sumus in materia ꝯctus in qua regulariter non est locus iuri accrescendi in proprietate et indiuiduis.ff.de ver.ob.li.l.si mi= hi ꝛ titio. vbi Bar.ꝛ doc.insti.de inutili stipula.§.q' si quis. Bald. in.l.j.C.quando no.i pe.par. ma= xime ex quo sub est alia iuris di= spositio que vult superfluos fru=

1 Distri= butio= nes ali qbus accre= scunt.

2 Cano= nici nõ semp ihavẽt ius ac crescen di.

3 Ius ac crescen di non hz locũ in qua si ꝯcti= bus.

ctus ad vtilitatē ecclesie applicari:vt.d.c.fi.de ver.sig.cū si p̄terea ibi loquit̄ in parte data postea defecta:hic in parte nunq̄ data: ⁊ constitutio que dicit dari interessentib⁹ intelligit̄ de iteressentibus vt debent vñ si testator reliquerit cuilibet canonico iteressenti tali die in diuinis tm̄ nō p hoc accresceret pars nō interessentiū alijs:q̄ nō interessentibus nil datū videt: ⁊ ius accrescendi locū h̄z in parte data ex voluntate disponentis:⁊ ex postfacto ei ablata vel p nō scripta animiter q̄ p voluntatē disponētis.l.j.C. de cadu.tol.cū ibi no.p Cy.⁊ docto. Bar.in.l.re cōiuncti.ff.de lega.iij. Bal.in.d.l.j.C.q̄n non pet.par.in q̄bus.ll.tractant doct.materiam iuris accrescendi.aliq̄d p Car.in d.cle.vt hi.al.) ter habent neq;.⁊ est verior litera vt ea omnia qui tenuerunt capitulū hora prohibita puniantur sicut qui indixit: sed mitius.

4 Delictū per frequētiā augetur.

5 Abbas an possit vti insignijs epalibus.

¶ De spectaculis in ecclesia nō faciendis.

Turpē.primo p̄hibet spectacula ⁊ alia ludibria: iocos: choreas:quiñta ⁊ mercantias in ecclīa fieri.⁊ exerceri.scdo puni transgressores. tertio reuocat consuetudines: priuilegia:et statuta ɔtraria.secunda ibi trans gressores. tertia omnes.

a ¶ Turpē. turpia sunt vitanda. l.pbrū.ff.de ver.sig.ff.de ℞.obl.l. si stipuler.c.fi.de pac.cum si.

b ¶ Frequentatum . frequentia [4]auget delictum . ff.de pet. l. capitalium.et.l.solet.C. de fer.su

¶ Item acceptat decretū qd̄ icipit.

¶ De spectaculis in ecclesia nō faciendis.

Turpem[a] etiā illū abusum in quibusdā frequentatum[b] ecclesijs:quo in certis anni celebritatib⁹[c] nōnulli[d] cū mitra/baculo[e] ac vestib⁹ pōtificalib⁹[f] more

g.l.quicunq;. de epis. audi.l.nemo.de eo q̄d u.in ma.cū haberet. cū si.⁊ inducitur p duos actus vt d.l.in aut.de defen.ciui § fi.col. iij.glo.in.c.venerabilē.de elec.in c.mōasteria.vbi doct.de vi.⁊ hone.cle.

d ¶ Celebritatibus.i.magnis festiuitatibus:puta in festo innocentium.ad hoc cle.ij.in ver.celebri.d sta. mona.

e ¶ Nonnulli.i.aliqui.

e ¶ Baculo.nulli p̄sbytero licet cum baculo introire ad missarū solēnia celebranda. de cōse. di.j. nullus nisi episcopo.xlo.di. discipluna.vbi no.q̄ eps accedens ad altare deponit mitrā cum baculo:quia tunc offert cām ppl̄i deo: ideo insignia altitudinis ⁊ comminationis deponit vt humilitatem ostendat:sed cum conuertit se ad ppl̄m reassumit:q̄ causam dei apud ppl̄m minis allegat: Ro.ponti.nō vtitur baculo pastorali:tum pp̄ter historiā: tum propter mysticam rationem. de sac. vnc.c.j.iunc.glo.

f ¶ Pontificalibus.q̄bus [5]non licet vti abbati vel alteri prelato nisi epo: nisi habeant ex priuilegio se.aplice. de priui. vt aplice. iuncto.c.abbates.li .vi. vbi dicit Jo.and in not q̄ hmōi insignia epalia non possunt prescribi per inferiores prelatos nomine ecclesiarum suarum aut de ɔsuetudine obtineri.p d.c. abbates.vbi solum priuilegium excipitur.ad idem xciij.dist.peruenit.de ɔsue. c̄pto. Item in alia decret. abbates.que fuit alex. iiij. ⁊ icipiebat q̄m nonnulli.sequebatur in fi.vel

de consuetudine iam prescripta. quam literaz posuit spe.ti.de pri ui. sed remota fuit p Bonifa. vt sciatur hoc casu zsuetudinē non valere. Idem not. Guil. in cle. ij. de sta.reg. 7 cen.

cum bndictio abbatialis potius referatur ad cōsuetudinem z solennitatē φ ad substantialia. vñ ante benedictionem vocatur abbas: vt in.d.c.j.de accu. meminimus. cle. attentes. de sta.regu. z ibi Guil.no. Hosti. z alij doc. in.c.inter monasteriū. de re iud.

In.c.auditis. de prescriptio.in.c. cum contingat. vel de eta. z quali. ad hoc.c.di.ztra morem. cum ibi no.lz Jo.innuit Hostiē.in.d.c.cum ztingat. cui⁹ opi.posset esse vera in zsuetudine tanti tpis de cui⁹ initio non est memoria per.c.sup qbusdā.de verb.sig.vbi pts φ iura principibus reseruata acqrun tur p tantū tps.l.fi.C.no. vecti.in extra.Jo.xxij.predicte. cū ibi not. per gesl.no. Panor.in.c.j.vt lit. pēden. Ludoui.in singu.vbi dicit φ sic pōt intelligi gloss.in.c.j.de cle ri.egro.in.vj.in ver.non obstāte.

epōz benedicunt[a]. alij vt rege ac duces induti: quod festū fatuorū vel innocentium seu puerorū in quibusdam regionibus[b] nuncupatur. Alijs laruales[c] ac

poterit Abbas ante benedictionē vti baculo pastorali z alijs pontificalib⁹.idem Panor.in.d.c.inter monasteriuz. in.c.dilecta.de ex.pre. sed nō pōt eis vti extra suū monasteriū: nisi in priuilegio alr caueat: vt.d.ca. vt aplice.si th inuitat⁹ fuerit ad aliud monasteriū exemptū poterit i pōtificalib⁹ celebrare.ar. de tē.or.qd trāslationē.cū in tali loco nulla fiat epo iniuria.not.Jo. and.in.d.ca.abbates.in no. Sed archiepōs pōt in tota sua prouincia etiā in locis exemptis vti iaīi gnijs archiepalibus: puta celebrare in pontificalibus: et benedicere pplm solēniter: cū ista sint voluntarie iurisditionis. ideꝫ de epo in locis exemptis sue diocesis. vt in cle.archiepō.de priuile. vbi no glo.φ etiā in alienis diocesibus possunt vti insignijs epalib⁹ sine aliquo exercitio iurisditionis: puta cantare missaz z predicare in pontificalibus. pro quo fa.illa.clem.inquantum. in locis exemptis his vtitur. et.c.fi.na.de priuileg.in.vj.not.Hostien.in ca. fin.de vsu pal.Guil. in cle.Quis. de foro compe.

a ¶ Benedicunt. solēniter[r] dicendo: sit nomē dñi bñdictum. et ztra tales pōt dici illō Malach. maledicā bñdictionibus vestris j q.j.maledicā.z.c.multi.lxxxj.di. stinc.si quis.soli enim epo cōpetit sic bñdicere.xxvj.qō.vj. ministrate.Joan.an.in addi.spe.ti.de ele.§. j.priuatam vero benedictionem pōt facere quilibet pbr sup pplz xcv.distin.ecce.cū ibi no. de zse. di.j.cum ad celebrandas.iun. gl. vnde illā faciens electus in epm ante zfirmationeꝫ non incidit in penā.ca.auaritie.de ele.lib.vj.qz talis bñdictio non solēnis nō est actus epalis:sed pmiscuus cōuenics epo z sacerdotibus. Oldra. cōsi.cclxv.z pōt abbas non bñdictus bñdicere monachos suos si nō est zsuetudo in monasterio φ bñdicat.ar.ca.j.de sup neg.p.vbi dicunt Joan.and.z Joā.de liz.φ

r Bñdictio est z solennis et priuata.

b ¶ Regionibus.in francia.

c ¶ Laruales.a laruis φ dicūtur diffomitates hoim instar demonū aut stultorū: siue p appositiones pelliū aut colorū vt dt Jan.

theatrales[a] iocos. Aliū chorees[b] ac tripudia[c] marium[d] ac mulierum[e] tacitētes vt holea ad spectacula[f] ꝛ cachinationes[g] moueāt. Aliū ꝯmessat. ōes ꝛ ꝯuiuia[h] ibidē[i]

in.c.cū decorē.de vi.et ho. cle.de
qbus in.l.minime C de epi.aud.
in.§.ſi.in auſ.de ſan epi.col.ix.
a ¶ Theatrales.a theatro:qꝛ cō
muniter fiunt in loco ad theorā-
dum ſiue ſpecu
landū apto.ꝛ ta
les ludi non de
bent fieri in ec
cleſijs. cōcoꝛ. de
2 con.di. v. nullꝰ.
Choree ſūt euitande. de vi. et ho.cle.
c.cum decorem.Feſta tñ eccleſia
ſtica bene poſſunt ibi celebrari
ad compunctionē ꝑ ꝑepe dñi ꝛ ſe-
pulchrum ꝛ ſi.dūmodo irriſiōes
non miſceantur.ar.de cō.di.ij. ſe
3 mel.ꝛ di.iiij.queris.vt no.in.d.c.
Clerici ioculatorē audire nō debēt. cū decorem.Hoſt.in ſum.de vi.ꝛ
hone.cle.§.ꝛ in quibꝰ.
b ¶ Choreas.quas[2]euitare de
bent clerici.cle.j.de cel.miſ.ꝛ mo
nialibus.cle.ij.de ſta.mo.ꝛ lai.i.no.
Anto.par.ij.ti.vj.c.vj.vide Henri.
in.c.clerici.de vi.ꝛ ho.cle.
4 c ¶ Tripudia.i.ſaltationes.
Ioculatores promoueri nō poſſūt. d ¶ Marium.i.viroꝛum.
e ¶ Mulierum.quarum cōſoꝛtia
clerici fugere debēt.j.tit.j.c.j. pi-
culoſa eſt ei ſeruū ꝯmixtio.xviij.
q.ij.diffinimꝰ ꝺ iu.mulieres.li.vj.
f ¶ Spectacula.quibus etiā nō
debēt intereſſe clerici.xxxiij.di.
5 pñi.xxiij.diſ.his ğ.nec laici maxi-
Clerici non bibāt niſi ter. me diebꝰ feſtis.de cō.di.j.i die.C.
de feri.l.fi.ꝛ ſi [3]ioculatoꝛ vel hy
ſtrio veniat dꝫ cleri cꝰ de mēſa ſur
gere ꝛ potiꝰ recedere ꝙ audire:
vel videre geſta illoꝝ de ꝯſe.diſ.
v.nō opoꝛtet.ꝛ ſunt hmōi iocula
toꝛes infames.ff.de his qui not.
infa.l.ij.§.ait pꝛoꝛ.iiij.qō j.c.j.nec
debet etiā non penitētibꝰ coꝛpus
xpi indulgere.de cōſe.di.ij.c.pe.ꝛ
ſi nec[4]debēt promoueri pro-
pter infamiam cū ex arte illa fa-
ciunt officiū vel in ea aſſuefece-
rūt publice ꝑſertim cauſa q̄ſtus
ij.di.c.j.no.Inn.ꝛ doc.in.c.cū de-
corē.de vi.ꝛ hone.cle. Bal.i.l.pe.
C.de infa.niſi intrēt monaſteriū
Bal.in marg.in ꝟ.pmotus.ꝛ ta
libꝰ dare ē pctm̄
lxxxvj. diſ.ca.do
nare.ꝛ. c.ſeq. cū
ibi no.ideo cle-
rici q̄ ſe iocula-
toꝛes goliardos
ſeu buffones fa
ciūt ſi per annū illā artē exercue-
rint:aut breuioꝛi tempoꝛe: ꝛ ter-
tio moniti non reſipuerint ipſo
iure carent omni priuilegio cleri
cali.cle.j.de.vi.ꝛ hone.cle.ſicut li
beri ſunt exheredandi ſi contra
voluntatem parentum inter mi-
mos vl' harenarios perſeuerau e
rint.cū patres eoꝛū nō fuerint il
liꝰ ꝓfeſſiōis.in auſ.vt cū de ap.
cog.§.cauſas autē.col.viij.no. in
c.quintaualis.de iureiur.
g ¶ Cachinationes.i.riſus inoꝛ
dinatos.
h ¶ Conuiuia.in q̄bus ſe debēt
habere clerici honeſte ꝛ ſobꝛie in
cibo/potu/ꝛ ꝟbis iiij.di.deniqꝫ.
xxxv.di.p totum.xliiij.di.p to.de
vi.ꝛ hon cle.a crapula.nec alios
ad bibendū cogere vel ſe aliena
precatiōe ingurgitare:nec plau-
ſus et riſus inconditos ꝛ fabu-
las inanes ibi referre aut canta-
re.de conſe.di.v.nullus.xxij.qō.j.
clericum.xxxiiij.diſtinc.preſbyte
ri.xliiij.di.j.conuiuia.ſed attente
debent audire lectionē ſacrarum
ſcripturarum.c.pro reuerētia c.
quando.ꝛ.c.lec.e.diſ.xxiij.di his
ergo[5]nec debent bibere vltra
tertiam vicem vt in.d.c.quando.
not.in.c.cum inſtantia.de cen.
i ¶ Ibidē.i.in eccleſijs ꝛ cimite-
rijs.concoꝛ.xlij.di.j.non opoꝛtet,
cle.j.de cel.miſ.

pparat.a [hec scta synodus detestãs statuit 7 iubet tam ordinariis b q3 ecclesiarum decanis c 7 rectoribus d sub pena e suspẽsiõis oĩ3 prouentuũ ecclesiasticorum triũ mensium spatio: ne hec aut similia ludibria f

a ¶ Preparant. q3 festiuos 7 solẽnes dies non aliter. digne se celebrare putant[1] nisi comessationibus deseruiãt: quos argnit Augusti. xliiij. di. comessationes. iiij. di. denicq. cum tñ in illis dieb9 clericalis modestia dz studiosius obseruari. de sta. mo. cũ ad monasterium. ꝟ. i refectorio. vbi Joan. and. all'. illud Hiero. prouidendum est vt diem solẽnem nõ tam ciborum abundãtia q3 spiritu celebrem9: q3 valde absurdu3 est nimia saturitate martyrẽ honorare velle quem scias deo ieiuniis placuisse. 7 Hie. ꝯfusio 7 ignominia est ieiunum xp̃m crucifixum pauperem 7 esurientem farsis corporibus p̃dicare 7 ieiunatorũ doctrinam rubẽtes buccas tumẽtiacq3 ora pferr. xxxv. di. ecclie p̃ncipes.
b ¶ Ordinariis. q̃ habent iurisdictionẽ. s. õ pac. pos. c. j. §. ordinarij.
c ¶ Decanis. si. s. quomodo di. of. lit' cele. c. j.
d ¶ Rectoribus. de offi. ordi cu3 ab ecclesiarum.
e ¶ Sub pena cõminatio est. s. de anna. 18. §. item quod ex nũc. cum ibi nota.
f ¶ Ludibria. i. risu 7 derisiõe digna vilia et inhonesta presertim quo ad clerum. c. cum decorẽ. de vi. 7 hone. cle. qui debet in bonis moribus 7 honestate excedere vitam laicorũ: 7 clerici seculares a religiosis debent excedi. xiij. dist. denicq. ij. q. vij. laicos qi inter arbitros i. iudices 7 patronos. i. advocatos oportet esse delectum. i. differentiam. C. de postu. l. quisquis. ne cle vel mo. super speculs[2] Sed nunquid omnis lud9 est clericis prohibitus. dicit Bal. in rub. C. de condi. ob tur. cau. q alt9 est lud9 honoris 7 laudis[3] et iste est permissus secũdum legem ff. ad. l. aquil. l. qua actione. §. si q̃s in colluctatiõe. fit eni cã virtutis exercende. l. solent. 7. l. se. ff. de alea. auc. alearum ludus. C. de reli. et sum. fu. 7 si ludẽtes adinuicẽ se impellant aut ledant: ledẽs no tenet: nisi studiose fecerit et extra naturam ludi. l. si ex plagis. §. cũ pila cũ ibi not. ff. ad. l. aquil. 7 ibi dicit Bald. q l3 superare. alleg. l. in executionẽ. §. si ff. de ꝟ. ob. ad hoc. c. lator cũ ibi no. c. continebat. de homi. de Ancho. in. c. cũ venerabilis. de cõsue. Bar. in cõsi. visis te[...]ib9 examinatis. 7 dicunt gl. 7 doc. in. d. l. in executiõe. q in huiusmodi. ludis in quibus ostenditur. virtus vt in saliendo etiã in currendo 7 iaciendo lapidẽ 7 si cum tales ludi sint permissi pecunia vel aliud quod perditur acquiritur vincenti. tex est in. d. l. solent. 7 [...]. sed predicta fallunt fm canones in torneamentis: quia ex eis mors hominũ 7 animarum pericula sepe proueniunt. de tornea. c. j. Hẽri. 7 doc. in. clerici. de vi. 7 hone. cleri. pari ratione in aliis lud[is] ex quibus talia picula possent veri. similiter puenire. Alius est lud9 alicuius fraudator. et iste ludus nõ est licitus. vnde ille qui ludit cum mona[c]ho qui non habet p[ro]p[ri]ũ vel cum filiofa. qui lu[di]t pecuniam patris: vel cum institore qui lusit pecuniam domini scienter non solum nihil lucratur: sed. tenetur furti. ar. ff. de condi. inde

1 Festa. nõ sunt i comessationibus celebranda.

2 Ludus ois an sit phibit9 clericis.

3 Ludi q̃dã permissi sunt.

l.seruus cuiusdam.idẽ si lusit cũ falsis taxillis.q3 furti tenet: nec efficitur dominus pecunie.ar.l. falsus.i prin.ff.de fur.⁊ pena fal si.ar.l.arbitrio.§.de eo autem.ff. de dolo.cum ibi no.vel saltez extra ordinem punit: ⁊ restituet pe cuniam.⁊ turpitudo est soli⁹ vin centis:⁊ si velles pbare q luserit cum falsis taxillis potest probari per homines aleatores ⁊ simi lis conditionis et vite: q3 in tali loco ⁊ ludo non ↄsueuerũt adesse homines bone fame ⁊ vite.no. Sali.in.l.ea quidem.C.de accu. vbi tractat materiaz fame. Alius est ludus nature recreator[4] et

4 Lud⁹ qñq3 li cit⁹ est.

iste est pmissus trib⁹ cõcurrentibus: q talis ludus nõ fiat cũ ver bis turpibus vel noxijs actibus. Scdo: ne per eũ animi grauitas totaliter resoluat. Tertio: q con gruat persone tẽpori ⁊ loco: ⁊ ẽm alias debitas circũstantias ordi netur not.henr.in.d.c.clerici.talis enĩ ludus innoxius ⁊ honest⁹ licitus est clericis.ca.ij.de delic. pue.d.c.lator.⁊.c.exhibita.de ho mi.⁊ ludus cythare: q3 dauid iustus pulsauit cytharã in occulto nõ in publico.pañ.in.d.ca.cũ de coñ.et ludus scacorum.glo.⁊ cõi ter doct.in aut. interdicimus. C. de epi.⁊ cle.doct.in.d.ca.clerici.

5 Alearũ ludus turpis est.

Inno.in.d.c.lato.⁊tẽporib⁹ ⁊ horisↄgruis quibus clerici diuinis vacare non debent: ⁊ dũmodo p hoc non negligãt dño deseruire: q3 talis ludus in ingenio naturali cõsistit: nec cõmittit viribus fortune: quod intelligo si recrea tionis causa clericus ludat. secus si q̃stus causa: tunc nõ sibi li ceret p̃sertim de bonis ecclesie q̃ sunt pauperũ.xvj.q.j.c.fin.archi. xxxv.dist.eps.laicis autẽ plus pmittit ludere ad tales ludos in quibus versat ingeniũ hominis pro parua q̃titate pecunie.puta vno solido.vltra aũt non possunt ludere etiã si ludẽtes essent mili tes: doctores/siue diuites: ne ex tali ludo pmisso grauẽ casum sustineãt: q3 possent ad istum ludũ omnia ludere.iste est casus in.d. aut.alearũ.℣.sed nemini permit timus.⁊ accipe ibi solidum p aureo.Pañ.in.d.c.clerici.ẽm q il cõ muniter accipiũt: nec intelligas q pro omni vice ⁊ ludo possit po ni vnus solidus: sed pro tota illa die qua adinuicẽ duo ludũt non facta aliqua interpellatione: q̃m p toto illo tempore vnus ludus dicit ⁊ non plures: vt dicit Bart. in.l.inficiãdo.§.si isans.ff.d furt. l.põpo.ij.ff.de neg.gest. Ange.de are.in trac.de cri.in ver.inuento re.in materia ludorũ.alias si pro singulis vicibus posset ludi vnus solidus posset sequi q grauez ca sum sentiret cõtra.d.aut. alearũ. ⁊ eius mentẽ.facit.l.nõ dubium. cũ ibi not.p glo.⁊ doct.C.de legi. Alius est ludus fortune tentator vt accidit in ludo taxillorum vbi fortuna cum aliqua industria pmiscet: quem ludũ quidam dicũt ex accidenti cõtra bonos mores non se: sed q ex eo oriãt plura mala blasphemie: furta ⁊c. que ponit host.in sum.titu.de exces. prela.§.qualiter excedãt.℣.cleri cus.⁊.in.c.iter dilectos.de exces. p̃la.Car.flo.in cle.ij.de vi.⁊ hone. cleri.vbi tractat materiam ludo rum.vnde dicit q [5] iste ludus alearũ sit turpis ratione consequentie ⁊ accidentium sibi: multos enĩ depauperare consueuit Joan.and.in.c.odardus.de solu. ⁊ est oibus phibitus ita q amissum in alea est in foro cõtẽtioso restituẽdum: vt.d.aut. alearũ. s3

in foro ale diuersi diuersa sētiūt in locis pallég. Dic tñ q in trib⁹ casibus semp tenet ad restōnem [1] primo si lucret ab illis q̄ res suas alienare nō pñt: vt miores: furiosi: prodigi: vxores: monachi: serui. scdo si traxit victū ad luden dū ex cupiditate lucrādi. tertio si fraudulēter lucretur: vt no. Ho. st. in sum. de pe. ꝛ remis. §. q̄ pnia. v. sed nunquid pōt repeti. hen. i. d. c. inter dilectos. aliqd per Inn. ꝛ alios in. c. qꝛ pleri x. de immu. ec cle. do in. d. c. clerici. Item si ille q̄ vincit habuit fidē de victis: tunc de tali ludo nō consequetur actio nemi: nec sibi vincēti dabit actio contra victū. ter. in. d. aut alearū. ibi nulla sequat ꝯdēnatio. nisi vi ctus postea ludo cessante pmit tat vicenti soluere: tūc forte nō po terit exceptionē obijcere q sit pe cunia pdita in ludo: qꝛ per sequē tem promissionē sponte factā vr̄ purgata prima causa turpitudi nis. argu. l. si ob turpē. §. fi. cū ibi no. ff. de cōdi. ob tur. cau. Itē non solū filius vel seruus tenetur ad restituendū id qđ vicit [2] sꝫ etiā tenet pater vel dñs peculio ten⁹ l. fi. ff. de aleatoribus. et si ille qui perdit in ludo vetito nō vellet vl̄ esset negligens repetere qđ per didit: eps loci vel procurator fisci pōt repetere. ꝛ qñ ignoratur cui victū est expendetur vel in pla tēam vel in opus publicū qñ autē scitur cui victum est: ill i victo vel heredibus eius debet restitui. d. aut. alearū. ꝛ qđ ibi no docto. ad hoc. c. cum tu. ꝛ qđ ibi no. de vsu. Et scias q ille q̄ vicit ꝛ ille q̄ lusit pōt arbitrio iudicis inquirentis de hoc puniri fm q̄litatē psonarū ꝛ delicti siue ludat in publico: siue in puato: nō eīn licitū est lude re in spē nec i gñe: vt. d. aut. alea rū: ibi in publicis. ꝛ ibi neq i spē neqꝫ in gñe ꝛ ibi ingrendi. Et ta lis inq̄sitio q nō ludat q in ludꝫ nō blasphemet: ꝛ q hoies nō per iurent pōt fieri p epm loci: vel ēt p iudicē secularē. vt. d. aut. alea rū ibi epi locorū: ꝛ ibi sili iudices puideant. no. Arg. vbi. s. ad hoc. c. nouit §. cū eīn. cū ibi no. p doct. de iud. Itē cleric⁹ [3] public⁹ alea tor infamis est ꝛ repellit a pmo tione. d. c. inter dilectos. vbi doc. ꝛ luiori sicut pdigo pōt interdici administratio bonorū. Bal. i. l. ea lege. C. de cōdi. ob tur. cām. nā spe psumit dilapidare bona sua: ꝛ p sumit male vti sua suba. Bald. in aut. qđ locū. C. de col. Itē non tm̄ ludēs punit: sꝫ ēt pticeps ipsius ludi: lꝫ ipe nō ludat: vt. d. aut interdicimus. ꝛ sic si statuto iponit cer ta pena ludēti: ꝯprehendit ēt i ta li pena pticeps siue soci⁹ in ludo: vt qñ vnus ludit p se ꝛ suo socio. ita dicūt Guil. de cu. ꝛ Bald. in. d. aut. interdicim⁹. nā particeps in ludo qꝛ faceret fraudē legi statu to q̄ ludit p interpositā psonā. iō tenet. ar. nō. in. l. nō dubiū. C. de le. ꝛ ibi pulchre p Bal. de plib⁹ mo dis qbus fit fraus legi. gl. ꝛ doc. i c. q̄to. de pusile. Itē ols ꝯtus ce lebrat⁹ inter ludētes ad inuicem nō tꝫ. vñ si ego ludēs tecū vendo tibi vestē vel librū: talis ꝯct⁹ non vꝫ: vt no. Bar. i. l. si ds cū sciret. in fi. ff. de vsu. x emp. nec vēdēs i lu do tenet de euictiōe. l. filiofa §. j. ff. q̄rū e act. ñ da. Itē [4] si ludēs mecū mihi mutuet pecuniā vt lu dat mecū vl̄ ille q̄ respicit ludū ali quā q̄titatē pecūie mutuat luso rib⁹ tale mutuū repeti ñ pt. g. l. l. j. l pn. ꝛ. l. fi. sup v. accipit pecūiaꝫ ff. de alea. secus si eb alio q̄ a re spiciēte ludū vel ludēte mecū mu tuū recipio: vt est glos. in. d. §. de

1 Ludo acq̄situ an sit restituendū.

2 Fili⁹ ex ludo pat ꝫ pecu lioten⁹ obligat

3 Lusor publicus si ē cleric⁹ i famia notat.

4 Ludēti mutuans an possit repetere.

cipit pecuniã. qd vr verũ qñ ali⁹ q mutuat ignorat: an ille ludere velit vel non: nã si sciat illũ ludere velle: ꝛ ludit postea perdit pecuniam: lʒ non reficiat ludũ: vr ꝙ repetere nõ possit: vr casus in l. verum. § pe. ff. de mino. ad hoc not. per do. Ant. ꝛ Pañ. in. c. sui diligenti. de pscrip. nec dicas ꝙ ibi loquitur in minore vt etiã loquit

5 Mutuum in ludo factum an possit repeti.

l. si vero nõ remunerandi. § adeo leicẽs. ff. mã. qꝛ vt dicit Ang. vbi s̃. l. veruʒ. loquit etiã qñ minor ꝛ priuilegiat⁹ mutuauit minori ꝑ priuilegiato etiã: ꝛ tñ licet ibi fuit, in pari priuilegio potior est cõditio illi⁹, qui perdit pecuniã. facit qd not. Bar. in. d. l. si quis cũ sciret. in l. is cui bonis. ff. de verb. obl. in. l. fi. ff. de alea. Jo. an. in addi. Spe. in rub. de obli. ꝛ so. dicit autẽ Panor. in. d. c. cleri. [5] mutuũ repeti posse si tertius mutuauit. ꝛ Sal. in. d. aut. alearũ. lʒ dicit Jmol. in d. c. clerici. ꝙ cõsuetudo hodie habet ꝙ pecunia pdita nõ restituit. qd intellige nisi in trib⁹ casibus

6 Ludum tenens an habeat actionem pro furto in domo sua facto.

no. s̃. ꝛ qd mutuata pecunia repetit: nisi in qtuor casib⁹. si mutuãs sit collusor aut aleator. vel si mutuũ factum est minori ludenti vel mutuãti sit bonis iterdictũ Jmo. n. d. l. si qs cum sciret. Itẽ dom⁹ in qua ludit dʒ publicari. d. aut. alearũ. ibi domib⁹ eoꝝ publicatis. qd forte dʒ intelligi nisi illa domus fuisset pupilli vel vidue ar. l. j. C. de fal. mo. ꝛ ibi hoc vult in fi. Cy. ꝛ idẽ in oi domo miserabilis persone ar. no. per Cy. in. l. j. C. qñ impe. J. pu. idẽ si dñs dom⁹ sit maior sed ignorat ꝙ ibi ludatur: qꝛ dom⁹ sua nõ publicat. ar. no. p Salic. in. d. l. j. C. de fal. mo. Itẽ ille q tenet ludũ acrit puniat qm̃ si percutiat vel verberet talis iniuria non est puniẽda. nec ex dicta iniuria actio nascit qñcũqꝫ ꝛ vbicũqꝫ sibi facta fuerit: vt sentit Bart. ꝛ est tex. in. l. j. in pnc. ibi vbicũqꝫ ꝛ qñcũqꝫ nõ vindicat. ff. de alea. qd intellige qñ alibi pcutiet ꝙꝫ in ludo: dũmõ occasiõe ludi. fuerit percussus: alr̃ valde iniustũ videret ꝙ semper ꝛ omni loco ꝛ omni tẽpore impune posset offendi q saltẽ iudex ex officio suo possit percutientẽ punire: saltẽ ad vindictam publicam. l. non solũ. § ꝙꝫ. ff. de iniur. ꝛ ibi Bart. sed si occasione ludi fuerit pcussus vbicũqꝫ: tũc talis pcussio est impunita: qd est singu. Item patitur alias penas [6] qꝛ si d domo in qua ludit tẽpore quo ludit fuerit furto aliquid sibi subtractũ: siue a lusorib⁹ siue a quocũqꝫ alio: nõ habet tenens ludũ actionẽ tm̃ penalẽ furti: sed nec ad rei psecutionẽ vt est tex. in. d. l. j. § j. ibi impune sit. ꝛ in § ait ptor. ibi: qd nõ puto verũ. ff. de alea. põt etiã mulctari arbitrio iudicis. qm̃ ipse tenẽs ludũ est cã multoꝝ malorũ: blasphemiarum; furtorũ. depauperationis: homicidij: ꝛ similiuʒ. vt. d. aut. alearum. ꝛ docet experientia. ꝛ potest poni in cõpedib⁹ vel in carcere. d. l j. § fi. nec obstle tex. qui dicit: vim intulerit. ꝛc. ꝛ sic videt ꝯtra illum tantũ qui cõpulit. qd gnaliter intelligit Ang. vbi s̃. ꝛ latis dicitur quis cõpellere eo ipso ꝙ stat cũ altari parato. l. ꝙ pstat domũ ꝛ taxillos ꝛ lumina: tũc etiã ex suasionib⁹ ꝛ istis illecebris ꝛ aliis dicitur cõpellere istos iuuenes q nõ possunt refrenare iuueniles calores l. fin. § fi. illis autẽ. C. de bo. que li. sicut dicimus in materia macedoniani. l. j. ꝛ p to. ff. ad macedo. ꝛ ita acrit intelligi materiã vt homines ab hineant a tali morbo: quoniaʒ alio

modo nisi vt dictum est.nō com-
pelluntur hoīes ludere inuiti. er
go al's.v.l.nullū haberet effectū
⁊ esset frustratoria:qd nō est dicē
dum.l.si ptor.ff.de iudi.⁊ etiā.d.
l.j ff.de alea.po
test intelligi i oi nec ēt mercātias[a] seu negotia-
bus aliis q̄ faa- tiones[b] nundinarum[c] in eccl'ia que
sionib⁹ ⁊ blādi-
ciis inducūt hoīes ad ludendū.
tunc isti tales dñr compellere ad lu
dendū:q: nisi fuissent isti non tm̄
iuuenes luderēt q̄tū faciūt: sicut
dicit de lenonib⁹ q̄ nisi fuissent
nō ita sepi⁹ adulteriū cōmitteret-
tur.l.ij.§.ij.ff.de adulteriis. et de
receptatorib⁹ latronū sine qb⁹ ne
mo diu latere pōt.ff.de recept.l.j.
a ¶ Mercātias.valde[1] diff'c t'
le est i.mercātiis nō interuenire
pctm̄.de pe.di.v. q̄litas. lxxxviij.
dist.eijciens.c.qm̄.⁊.c.quid est.in
quib⁹ docetur qūo se debeāt ha-
bere mercatores in negotiationi
bus ⁊ multa in quib⁹ peccāt.no.
Hosti.in sum.tit.de pe.⁊ remis.§.
cui confitendū.℣.cui mercator.⁊
an teneātur in foro consciētie ad
restōnem lucri per mendacium
acquisiti.no.in.§.quibus.℣.quid
de negotiatoribus. Sed quis di
catur mercator? qui lucri causa
rem vendit vel emit.d.c.eijciēs.
et licet sit inscriptus in matricu-
la mercatorum:nisi actu negotiatio
nem gerat nō dr mercator.fa.l.j.
ff.de tribu. q̄ vult q ex vno solo
actu negotiatiōis nō dr q̄s mer-
cator.qd no.Bart.in.l.ex co.ff.de
test.mil.Barto.in.l.legatis.ff.de
leg.iij. vbi late tractat quis dica-
tur mercator.Pan.in fi.de vit.et
ho.cle.doc.in.c.fin.ne cle.v'l mo.
Bal.in tra.de mercatorib⁹.i rub.
C.de cōsti.pe.vbi tractat de mer-
catorib⁹: et an libris eorū credat.
Pan.in.c.bone. de postu. plato.

late p eundē in.c.ij. de fi.instru.
b ¶ Negotiationes.q̄ sunt cleri-
cis interdicte p̄sertim inhoneste.
de vi.⁊ ho.cle.clerici.Imo ēt hone
stas negotiatiōes nō pñt exerce- 1 Mercatores vix p̄nt eē sine pctō.
re q̄n nō idigēt.
lxxxviij.di.nego
tiatorē. vbi not.
ter.[2]tres pso
nas fugiēdas tanq̄ pestis:nego-
tiatorē clericū:ex inope diuitē: et
ex ignobili gloriosum.lxxxvi.dist.
puenit.vbi dr q cā lucri nō debēt
cōducere possessiōes alioꝝ.xxiij.q.
iiij.clerici.l.di.cōsideret. ne cle.v'l 2 Persone tres sūt fugiende.
mo.c.j.de vi.⁊ hone.cleri.c.fi.vbi
cleric⁹ q̄ tertio monit⁹ a secularī
bus negotiationib⁹ nō abstinet
interim pdit q̄d ad bona p̄uilegiū
clericale.ēt puniunt clerici perso
naliter ⁊ publice carnificum ⁊ ta
bernarioꝝ offm̄ exercētes.cle.j.d
vi.⁊ ho.cle.si aūt clerici indigent
bn̄ pñt vti honestis negotiationi
bus siue pot⁹ artificio q̄rere vi- 3 Iudices mercari nō debēt.
ctū.rcj.di.cleric⁹ victū.de cōse.dis.
v.nūq̄ de cele.mis.c.j.de cē.cum
apostol⁹[3] sitr iudices ⁊ officia
rij phibent negotiari siue merca
ri.l.nō lz.l.q̄ ex offō.ff.d cōtr.emp.
C.d cōtrac.iu.l.j.⁊ milites.C loca.
l.milites.⁊ nobiles.vt vr̄ tex.in.l.
nobiliores.C.d cōmer.⁊ mer.Sed
nūqd cōct⁹ fact⁹in eccl'ia teneat?
sic ēt lupre pphana:lz cōtrahens
peccet.glo.⁊ docto.in.c.decet.de 4 Nūdine et mercata differūt.
imu.eccle.lib.vj Barto.⁊ Bald.
in.l.ij.C.de sac sanc.eccle.
c ¶ Nundinarū.q̄ debēt cessare
diebus festiuis.C.de fer.l.dies fe
stos.c.j.eo.ti.qd male seruatur.⁊
ad eas p emendo nō debent cle-
rici accedere.rcj.dist.clericus q̄li
bet.Et no.[4] q nundine diffe-
runt a mercatis. hic em̄ ponūtur
mercātie ⁊ nūdine p diuersis.vn̄
mercata nō sunt tuta p debitis ⁊

gabellis sicut nundine.l.j. et ibi Bald.C.de nundi.
a ¶Orationis.Matt.xxj. Marci. xj.j.q.iij.saluator.c.si.z.c.ex mul: tis.xvj.q.vij.z hec diximus.de im mu.ec.cū eccl'ia.
b ¶Cimiterio. sicut em̄ eccl'ia rum ita z cimite riorū seruanda est honestas.cle menti.j.in fi. de cele. miss. q̄ sunt priuilegiata si: cut ecclesia.xvij. q.iiij. quisq̄s in: uentus.de imu. eccle.:e:clesia. ꝺ consec.eccle.vel al.c.j.li.vj.Ang. in trac. de cri.in ꝟsi.qd fama. ꝟ. quero quarto. z in ꝟsi. in scalis.

ſi Cande le in ec clesia vendi nō de: bent.

Oldra.ꝯsil.lv. et appella.ecclesie venit cimiteriū eidē ꝯtiguū.c.si ci uitas.de sen.exco.in.vj. ideo h̄ns gratiam in certa ecclesia p̄t ac: ceptare beneficium in cimiterio ambitu vel capellis cōtiguis. de rot.decisi.cc.
c ¶Permittant.cōcor.c.decet.de immu.eccle.in.vj.nam dn̄s nego tiatores eiecit de templo z men: sas nummulariorū euertit. Joā. ij.Marc.xj.j.q.iij. ex multis. lxxx: viij.distin.eijciens.ideo dicit fra: ter Ludo.in de vita ch:isti. c. xx: vj. [ſ] q̄ non decet candelas vel aliquas merces domino offeren das in ecclesia vendi. idem Pet. Jaco.titu de sta. curie romane.
d ¶Censuram. que comprehen: dit excommunicationem: suspen s onem:et interdictum.de:verbo. signifi.querenti.
e ¶Consuetudines.concor.cle.j.

domus orōnis[a] esse debet z etiā in cimiterio[b] exerceri ampli⁹ per mittant[c]. ¶Transgressoresq̄ p censurā[d] ecclesiasticā aliaq̄ iuris remedia punire non negligant. ¶Oēs aūt cōsuetudines[e] statu: ta aut priuilegia q̄ his non cōcor dant decretis(nisi forte maiores adijcerent penas)irrita esse hec sancta synodus decreuit. Datū in sessione publica basilee in ma iori ecclesia solenniter celebrata die iouis.ix.mensis Junij.anno. M.ccccxxxv. ¶Jtem acceptat de cretum. ¶De concubinarijs.

Quicunq̄[f] clericus[g] cuiuſ cunq̄ conditionis:status

in fi.de iur.patr.cle.vt hi qui.de eta.z qualit.cum si.
¶De concubinarijs.
Quicunq̄.vsq̄ ad.§.z nihilo minus.Primo punit publi cos concubina: rios in pceptio: ne fructuū būfi: ciorū. Scd̄o vbi cōuertant̄ hmōi fructus ꝑui. et. Tertio punit pu blicos cōcubina rios post moni: tionē priuatiōe būficiorum.iceā ibi:quos su⁹.ter tia:necnon. hoc decretū in deci: sa incipit: ea q̄ laudabili p nos ordinatione sta tuta sunt decet vt nr̄aꝝ literaꝝ testimonio pandantur.de illisq̄ vbilibet cō ceda ntur legitima do cumenta.dudū siquidē inter alia statuta z decreta nostra quoddā in sessione publica nostra in ma: iori ecclesia basiliensi.xj.kal'.Fe: bruarij.anno dn̄i. M.ccccxxxv.ce lebrata solēniter publicatū edi: dimus tenoris in hec ꝟba.q̄cun: q̄ zc.et erat datum istud decre: tum. vij. kalendas Junij.anno a natiuitate domini.M. ccccxx: vj. et sic ante dissolutionem con ciliū Basiliensis editum fuit z cō firmatum.
g ¶Clericus beneficiat⁹ ad quē pena beneficia ꝯcernens de qua j.adaptatur. omnes tamen cleri ci a fornicarijs abstinere debent. de vita et honesta. cleri.c.vt cle ri.orum. immo etiam laici vt.j. .§.iubet. et in illis habet locum decretum quo ad alias penas.

a ¶ Religionis. religiosi cũ mo- nialibus habitare non debent. c. in nullo. capi. monasteria. capi. diffinimus. xviij. questio. ij. sicut vir et mulier in eodem carcere po ni nõ debe[n]t. C. de custo. reorũ. l. quoniam. nec clerici monaste- ria monialium frequentare. de vj. et honesta. cle ricorũ monasteria. nec moniales extra monasterium vagari. cle- menti. attendentes. de statu. mo nacho. sed intra monaste- ria sub clausura morari debẽt cap. mu- lieres. de iudi. in. vj. capi. j. de sta tu religio. eo. li. Nec[1] debent re ligiosi sibi commatres facere le- uando dum sunt in obedientia abbatis. xvj. q. j. placuit. de conse. dist. iiij. non liceat. et c. sequẽ. not. hen. in. c. ex literis. de cog spi. sed hodie multi monachi laxatis ha benis pudoris habent cõmatres et sub tali palliatiõe multa mala cõmittũt: iuxta illud quod vulgo vsurpatur. Dulcia cõmatris sub nomine furta tenemus. nec de- bẽt etiã osculari feminas. c. per- uenit. xviij. q. ij.

religionis[a] dignitatis et etiam si pō tificialis[b] vel alterius[c] preemi- nentie existat: qui post huius cõ- stitutiõis notitiã quã habere ceperit fumatur per duos[d] menses post

cũ matrẽ aut sororẽ: aut aliã con- sanguineã nõ suspectã p. c. inter- dixit. xxxij. di. nã i canonib[us] nulli bi probatur contrariũ: imo videtur per- missum: d. c. interdixit. nec est stã dum legi ciuili ex quo canõ in- nuit oppositum primũ est hone stius maxime p pter alios cleri- cos cũ eorum morã tes. aliũ aũt clerici possunt secum habere matrẽ. aut aliã cõsangui- neã nõ suspectã: vt q sunt senes vel infirmi. lxxx. di. c. volum[us]. et c. cũ oĩb[us]. ũ in illis naturale fedus nihil pmittit seui crĩs suspicari. l. cũ qui C. de epis. et cle. c. a nobis. de coha cle. et mu. et tales possunt esse i cadẽ domo: sz nõ in eadẽ ca mera. lxxxij. distin. epus. no. Arch. in. d. c. volumus. dicit etiam Pa- nor. i. d. c. j. de coha. cle. et mu. qd consanguineas etiã iuuenes alias nõ suspectas potest clericus bo- ne fame in domo tenere: sz extra neas iuuenes nullo mõ quantũ- cunq sit bone fame: q[uia] talis com mixtio est periculosa nõ sic cũ cõ sanguinea: dũ tñ non habeat pe- dissequã iuuenẽ et clericus habi- tet solus in camera sua. sentit gl. in. d. c. volumus. qd nõ placet hẽ. in. d. c. j. et hñ et istud est tuti[us]. nã vt dicit tert. in. d. c. j. instigãte diabo lo etiã in illis. i. matre et sorore p petratũ scelus reperitur. et licet cle ricus sit bone fame: tamen oritur suspitio propter suos famulos et alios extraneos ibidem frequen ter cõuersantes: est etiã honesti[us] et ex contrario posset scandalum generari.

1 Religiosi cõ patres esse nõ debẽt.

2 Epo nullas mulieres hẽre.

b ¶ Pontificalis. id est episcopa tus[2] episcopo enim nullam li cet omnino secum habere mulie rem: et si habere probatur de epi scopatu eijciatur. in aut. de san. epi. §. epm vero. colla. ix. C. de epi. et cle. aut epo. sicut nec monacho. xviij. q. ij. peruenit etiam matrem vel sororẽ: vt cõiter volunt doc. in c. j. de coha. cle. et mu. Legitur enim q beat[us] Aug. nec cũ sorore habita re cõsenserit dicẽs. q cũ sorore mea sunt/ sorores mee nõ sũt. lxxxi di. c. legitur cũ ibi no. cõtrariũ tñ dicit Pan. d. c. j. q pot epus habere se-

3 Constitutio principis quõ ligat.

c ¶ Alterius. archiepatus aut su perioris dignitatis.

d ¶ Duos menses. psumitur scis[3]

cõstitutiõis pncipis post lapsum duoꝝ mensiũ a tpe publicatiõis. in auẽ.vt fa.no. ꝯstitu.in pn.col. v.de sen.exco.mouerit.ne clc. vel mona.c.fi.de ꝯcef.pben.c.j.in.vj. glo.i.c.cũ singu: la.de prebẽ.co. lib.Jo.and.sup data.vj.nec est necesse ꝙ singulo rum aurib⁹ inculcet.xvj.dist.qđ dicitis.de postu.ꝑla.c.j.imo.si aſt lapsum duoꝝ mẽsiũ ꝯstitutio ve niat ad notitiã aliquoꝝ illi imediate ligant.no.in.c.ij.de reb.eccle.nõ alie.li.vj.Host.in sum. tit. de ꝯsti.§.qñ.Pau.in ꝑe.cle.Pañ. in.c.cognoscẽtes.de ꝯsti.nam frustra expectatur euẽtus cui⁹ nullus est effect⁹.l.ad ꝑbationẽ.C.đ ꝑba.de offi.deleg.cũ ꝯtingat. ex quo igit qs est certus de cõstitutiõe frustra expectat lapsuȝ duorũ mẽsiũ.ad hoc rl̃a cũ q̃cert⁹.de reg.iur.in.vj.ff.de actio.emp.l. j. Licet Hen.⁊ Jo.de lig.dicãt contrariũ in.d.c.cognoscentes.⁊ mouet[4] qꝛ bñficiuȝ iuris nemini est auferẽdũ.ff.de re.iudi.l.iiij.§. si qs ꝯdẽnat⁹.de reg iur.inductũ. p iura vero p̃dicta datur duo mẽses ad ligandũ.igitur primuȝ videtur verius:qꝛ p̃dicta iura fundãtur sup p̃sumptione notitie. et ptȝ hic cũ nõ sit verisimile publicatũ tãto tpe duoꝝ mensiũ igno rare.lxxxij.di.ꝑposuisti.q̃ ma. ac. pos.cu in tua.vbi ergo certuȝ est de notitia debet ꝯstitutio ligare: cũ in incertis non certis locus sit coniecturis.ff.de verb.obli.contĩnuus.Similiter vbi esset probabilis ignorãtia cõstitutio etiã post tempus debitũ non ligaret: puta si quis tẽpore publicationis fuisset in tali loco vbi constitutio ad eũ nõ peruenit: nec verisimiliter peruenire potuerit:tunc nõ arta:

4 Juris beneficiuȝ nemini ẽ auferẽdum.

5 Immunitatẽ p̃beipoꝛticus ecclẽe.

retur culpa vel pena regis p.d.c. cum in tua l.fi.ff.de decre.ab or. fa.c.ij.de consti.in.vj.per Barto. in.l.j ff.si quis tc.li.ius.l.j.ff.de legib.Moder.in.d.c.cognoscẽtes. Ange.in.d.auẽ. publicatione eiusdem in ecclẽsis[a] pau.đ ca.ꝯ.cxlv. a ¶ In ecclesijs. qđ si intra septa ecclẽie vel i claustro vel in cimiterio fiat hec publicatio.an sufficiat:arg.ꝙ sic. qꝛ talia sunt de ꝯtinẽtibus ⁊ coherẽtibus ecclesie.argu.de ꝑcu.l. presens.de verb.sig.l.ij.de rei ven.l. que religiosis.et polluta ecclesia cimiteriũ cõtiguũ ecclesie est pollutũ.de cõse.ec.vel al.c.j.in.vj. et fugiens[5] ad porticum ecclesie gaudet immunitate.xvij.q.iiij. si qs ꝯtumax.nõ videtur tñ sufficere:qꝛ vere nõ fit ecclesia cũ predicta sint extra seu iuxta ecclesiaȝ. arg de sent.exco.si ciuitas.in. vj. xij.q.j.necessaria.⁊ ideo plus exigitur fieri in ecclesia: qꝛ facilius transit in notitiã cũ ibi sit maior populi concursus.alia loca sunt magis solitaria .fa.qđ no.Pau.in cle.causam.de ele.Cõmuniter tñ seruat ꝙ publicatio afficitur ad valuas ecclẽie:qđ sufficit.ad hoc cle.dudũ.de iudi. l.sed si pupill⁹. §.pscribere.ff.de instito.qꝛ satis fit in ecclesia:cum fiat ante ecclesiam in valuis vel porticu: vt est tex.in.d.cle.iunc.glo.in ver.in domo.no.Jo.an.in.c.si de eo q̃ mit.i pos.Spe.ti.de cita.§.sequitur. ℣. sed an reo.Panoꝛ.ꝯsi.c.fa.qđ no. Bar.in.l.meminisse.ff.de offi.pro cõ.ꝙ insult⁹dr fieri i domo. Spe. tit de iniur.§.j.℣. pone i statuto. Pañ.i.c.j.đdeci.doc.i.d.c.j.đ.ꝯse. eccle.vł al.Jo.an.i.c.lter alia. de imu.eccle.dicit tñ Bart.i l.j.ff.de cloa.ad hoc ꝙdicat factũ i domo non sufficit in ostio factũ nisi fiat

inter clausurā ostij: secus si fiat in ostio in illa parte q̄ aperit ab extra.ar.ff.de flu.l.j.§.si flumine. nam[1] dictio in: denotat intrinsecitatē in actu.l.j.ff.de incen.ru. nau.⁊ vid Bal. in.l.quis sit fugitiuus.§.apud labeonem.ff.de edil.edi. in.l. itē apud labeonez. ff.de insu.in.c.j.

cathedralib[a] (quā ipsi diocesani oīno facere teneantur[b] postq̄ eadē cōstitutio ad eoꝝ notitiā p̄uenerit) fuerit public[c] cōcubinarius a pceptione fructuum[d] oim

q̄.mo.feu. amit.§.similiter.coll. x.in.l.quidā hyber.ff.de ser.vr. p̄re.vbi dicit q̄ in materia fauorabili appel.domus ꝯtinet ostiū ꝗ porticus:vtputa quicunq̄ fuerit inuctus de nocte extra domū sine lumine soluat cētū. si fuerit inuctus in suo porticu vel ostio: dicit q̄ nō incidit in penā:q: porticus cōtinet appellatione dom. l.p̄dijs.§.pe.ff.de leg.iij.sed in materia odiosa vt in augēdo penam ad domū:tunc porticus nō cōprehēditur appella.dom. isto tñ casu si porticus sit affixus cuz domo videtur cēseri pars dom. Ang.i trac.d cri.i v.fecit insultū.
a ¶ Cathedralibus.ꝯcor.cle.causam.§.q̄ si forsan.de elec.cle.q̄uis.de fo.compe.extra.Jo.xxij.si fratrū.cū si.⁊ facit iste text. q̄ isti duo mēses incipiūt dūtaxat currere post publicationē factam in p̄uicia ante,quā nō ligātur p̄uinciales:l3 publicata fuerit cōstitutio in ꝯsistorio p̄ncipis qd placet Panor.in.c.cognoscētes. de ꝯsti. q: cū ius ciuile expresse dicat de tēpore publicationis in p̄uincia: vt in auk.vt fa.no.con.colla.v. et ius canonicū nō dicat oppositū q̄ idē sit d iure canonico. ad hoc quod dicitis.ro.j.di.Joā.tñ mo. l c.in generali.de reg.iu.in vj.Jo. and.super data eiusdē lib.in no.

Pau.in proe.cle. dicunt sufficere generalē publicationez in curia: vt dicit em Jo. mo.[2] papa non debet habere pedes plumeos:s3 plumbeos ⁊ est quasi immobilis stabilisq̄ manēs dat cuncta moueri.ideo ei statuta nō sunt singuloꝝ auribus inculcanda. c.j. de postu.p̄la. idem hen.in d.ca.cognoscentes. dicens nō oportere ꝯstitutionem pape in oibus p̄uincijs publicari.⁊.d.auk.loquit in imperatore qui discurrit huc vel illuc per p̄uincias:nō sic de papa. primum equi. p q̄ h̄ tex.⁊ cle.dudū.d iud.
b ¶ Teneātur.male faciūt p̄lati qui publicationē huius ꝯstitutionis omittunt: cū hoc verbū sit p̄cepti ⁊ necessitatez importet. in cle.exiui.§.itē ordo.de verbo.sig.
c ¶ Publicus.qs est ille habetur j.§. publici. ex publico crimine clerici:p̄sertim sacerdotis tria mala oriūtur.primo alioꝝ maxime laicoꝝ corda scandalizātur. secundo vituperatur offm̄ ecclesiasticū.tertio p̄statur alijs licētia ⁊ materia peccandi.ij.q̄.v.si mala.de adul.significasti. de vo. magne.
d ¶ Fructuū.talis[3] suspēsus a pceptione fructuū suoꝝ bñficiorum pōt eligere ⁊ eligi ⁊ acquirere beneficiū.not.Bull.in cle.ij.de eta.⁊ quali.hen.et docto. in.c.cū dilectus.de consue.q: hec nō est vera suspensio:sed quedā bonorum subtractio in penam.de tēpo.ordi.ex tenore.sed, suspēsus a beneficio tantū nō posset durāte suspensione acquirere beneficium:vt.d.cum dilectus .vbi docto.c.p inquisitionē.cum ibi not.

1 Jn/notat intrinsecitatem.

2 Papa pedes plumeos hře nō dz.

3 suspensus a beneficio pōt eligere ⁊ eligi.

beneficiorũ suorũ trium[a] mensiũ spatio sit ipso facto[b] suspensus[c].

de elec. Jo.and. ꝛ doct.in.c.cupiẽ
tes.§. ceterum.eo.titu.li.vi.nisi
suspẽsio restringeretur ad certã
ecclesiam: quia tunc posset acqui
rere beneficium in alia ecclesia/
nisi aliud impe
diret.arg.c. si cõ
promissarius §.
4 Suspẽsio i iure varia est.
restringitur. de
elec.in vi.posset tñ suspẽsus a bñ
ficio eligere.pbaẽ in c.cũ vincõn
iũcto.c.cũ i cũctis.d cle.vbi cano
nicus eligens scieter indignũ est
suspensus trennio a suis benefi
ciis: ꝛ tamen interim põt eligere.
sed in ca nostro huiusmodi suspẽ
sus nõ posset eligi alia ratione q̃
reformat pactũ.cum publicus cõ
5 Concubinarius an sit suspensus ab officio et beneficio.
cubinarius sit inhabilis ad bene
ficia: nisi prius dispensatione ha
bita.vt patet.j §. ꝛ nihilominus.
a ¶Trium mẽsium.concor.d.de
pigno.di.cul.c.j.et de specta.c.j.
alibi[4]est similis suspensio ꝰ.
q̃ ad sex menses ꝛ ad annum.in
clemen.ij.de vita ꝛ hone.cle. ali
bi est suspensio a perceptione di
midie partis distributionũ cle.ij.
de eta.ꝛ quali. alibi a perceptio
ne distributionum arbitraria d.
de colla.ca.j.§.sequuntur.alibi p
certas horas.d. quo tempo.quis
de.es.in cho.c.j.§.j.ꝛ de te.ca.tẽ.
mis.c.j.alibi per totum dic.d.de
his qui tem.di.off.va. per ec.c.j.
6 Suspẽsus ab officio pp crimẽ est suspensus a beneficio.
et de ta.pendẽ.in cho.c.j.alibi p
hebdomadam.vt in.d.ca.j.de te.
ca.tem.mis.et de aliis variis su
spensionibus not.in clemen. cu
pientes.de pe.
b ¶Ipso facto.hic g nõ est neces
saria monitio nec sententia.ali
ter.j.versi.necnon.
c ¶Suspensus.immo videtur q̃
sit suspensus simpliciter a perce
ptione fructuum: non tantũ per
triennium.c. preter.xxxij.distinc.

vbi [5] publicus concubinarius
suspensus est ab officio: nec par
tem ab ecclesia suscipit. Host en.
et do.Ant.dicunt in c.sicut de co
habi.cleri. et mulie. q̃ publicus
concubinarius
non est suspen
sus a beneficio
per illud capitu
lum quod iniungit talem suspen
di idem sentit Inno.in.c.ex teno
re.de tem.ord.vbi dicit eum non
debere abstinere a beneficio do
nec sibi precipiatur: cum iura lo
quẽtia de inhabilitate huiusmo
di publici concubinarii de officio
loquantur: nõ de beneficio.quod
non placet Panor.in c.vestra.de
cohabi.cleri.et mulie.vbi dicit q̃
publicus concubinarius siue no
torius: presertim notorietate facti q̃
habet operis evidentiam indu
bitatam est suspẽsus a beneficio
per.d.c preter.iunc.glos.[6]et q̃
suspensus ab officio propter cri
men est suspensus a beneficio: vt
no in.c.cupiẽtes.de electio.in vi.
quia beneficium est sequela offi
cii.vnde si non potest dicere offi
cium ex culpa sua nõ debet per
cipere beneficium.c.fi. de rescri.
in.vi.de appel.pastoralis.in fin.
sentit Henri.in c.si quis.de co
habita.clerico.et mulieri.Hosti.
in sum.eo.tit.§.ꝛ qualiter.Inno.
in dicto c.sicut vbi dicit q̃ forni
cator publicus non potest inter
esse electionibꝰ. Baldus in mar
ga.in versicu.fornicator. Dic q̃
iura allegata trahenda sunt ad
istud cap.vt publicus concubina
rius sit ipso iure suspensus bene
ficiis obtentis per trimestre. nõ
nego quin possit suspendi simpli
citer: si monitus non desistat.vt
dicto ca.sicut.quinimmo põt pri
vari beneficiis: vt sequitur sed

¶ Quos[a] suus superior in fabricam[b] vel aliã eiusdẽ ecclesiarũ[c] vtilitatẽ ex quibus hi fruct⁹ percipiũtur cõuertat. ¶ Necnon[d] et huiusmodi publicu cõcubinariũ vt primum[e] talem esse innotuerit mox[f] suus superior monere[g]

simpliciter est suspensus a beneficio obtinendo: vt. j. §. sequenti.
a ¶ Quos. fructus.
b ¶ Fabricam. ti. s. de elect. c. licet. §. censuit. cum ibi nota.
c ¶ Ecclesiarũ.
cõcor. s. de pig. di. cul. c. j. de ap. pastoralis. in fi. de offi. or. cũ vos. et vide not. s. de te. ca. tem. mis. c. j. in ver. neq. per que iura not. ꝙ fructus ecclesie percepti medio tẽpore quo rector eius fuit suspensus vel excõicatus non debẽt ei restitui post absolutionẽ: sed applicantur ecclesie per Inno. c. ex insinuatione. de ap. Bart. in. l. cũ allegatis. C. de re. mi. lib. xij. idem si rector est absens ab ecclesia sine licentia prelati: nam in absentia nõ percipit fruct⁹ de iure nisi sit a iure priuilegiat⁹. c. ad audiẽtiam. c. dilectus. de cle. non resid. Bald. in. l. j. C. de his qui. vt indi. vel a papa: vt studẽs. rome ⁊ parisii⁹: quibus debentur fructus beneficiorũ. non obstante constitutione ecclesie super residentia. Oldra. consi. cxvij. no. s. qua. ho. ca. c. j.
d ¶ Necnon. id est etiam.
e ¶ Ut primum. id est ꝗ primo. de hoc ver. habes in. l. ij. ff. de admi. re. ad ci. per.
f ¶ Mox. hec dictio superfluit ꝓpter dictionem vt primũ. ⁊ expone mox. i. statim cũ primũ potuerit. ff. ad tertul. l. ij. §. confestim. j. de inter. indis. nõ po. c. j. aut infra breue tempus: nam vbi ius non determinat: iste[ ] dictiões mox/ statim/ ilico/ ⁊ similes verificantur in modico tẽpore ſm ꝙ arbitrabitur bonus iudex habito respectu ad ipsius circũstãtias. ar. in. l. j. ff. de iur. deli. multipliciter tñ capiuntur hmõi dictiones: vt not. in. c. qr ꝓpter. in ỽ. mox. ⁊ ibi docto. de elec. in. c. si in qualibet. xx. q. ij. Spe. tit. de dispu. ⁊ alle. §. posthec. ỽ. itẽ mox. Bar. in. l. j. ff. si cer. pet. in. l. fructus. ff. solu. mat. Bald. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de libe. et posthu. aut intellige mox. i. statiz et summarie sine ordine iudiciarie. ꝑ no. per Barto. in. l. j. ff. iudi. sol. vbi dicit ꝙ si quid debet statim fieri intelligitur ꝙ summarie sine ordine iudiciario processus fiat. ar. C. vnde vi. l. momẽtanee.
g ¶ Monere. sed ad abiurandas concubinas cogere clericos non potest. de coha. cleri. ⁊ mu. clericos. licet possit cogere adulteruz ad abiurandam adulteram ⁊ cohabitandũ cum vxore et adulterum alligare iuramento de adultera amplius non admittẽda. c. cuz haberet. de eo qui du. in ma. quã pol. per adul. ⁊ intellige monere semel: cum videatur sufficere vnica monitio. ad hoc. c. episcopus. cum ibi no xviij. di. cle. j. §. j. in fi. iunc. glo. de here. clemẽ. j. de deci. iũc. glo. ⁊ ibi docto. c. si canonici. de offi. ordi. in. vj. Inno. in. c. ad petitionem. de accu. Innoc. ⁊ Panor. in. c. cuz nobis. de elec. in c. cum causa. in. c. cõsuluit de offi. delega. Jo. an. in. c. olim. de iniur. c. non min⁹. in. c. aduersus. de immu. eccles. Barto. in. l. si finita. §. iulianus. ff. de dam. infec. sed hec loquũtur in monitionib⁹ extraiudicialibus q̃ fiũt a parte ptĩ vbi sufficit vna monitio sec⁹ vbi

f Mox/ statim/ ilico verificantur in tempore modico.

monitio est iudicialis:vt ista.no. Bald.in auth.itē nulla C.de epis.et cle.dic ergo monere trina monitione p ca.si quis.c.si aūt.de co ha.cle.et mu.cum regulariter vbi monitio[2] iudicialis est necessaria trina requirit.xxiij.q.iij.de illi

teneatur[a]:vt infra

2 Monitio iudicialis dz esse trina.

cita.c.cōtingit.c.sacro.de sen. ex cō.de vas.mi.q cō.est.c.j.col.x.cum si.no.in.c.cū spāli.de ap.Doc.i.c. ego de iureiurā.in.c.ex literis de ɔsti.aut vna monitione perēptoria p oibus.ff.de iudi.nonnūq̄. C. qūo et qñ iu.l.tres denūtiationes de dila.c.j.d.c.de illicita.cum ibi no.paria eñ sunt indicere tres monitiones et vnā perēptoriā pro oibus:pſertim ex cā ɔsiderata p sonarū et negotijs qualitate/et maxime in notorijs:vt in casu isto.d ap.cū sit.c.ɔstitutionē.de sen. ex cō.in.vj.cū ibi no.Hen.in.c.si qs

3 Cōcubinarij nō pñt sine monitione priuari.

eps.de accu.nisi vbicūq̄ ad pdendū aliqd priuilegiū clericale: aut ad incurrendū penā lus exigeret trinā monitionē:tunc vna monitio etiam peremptoria nō sufficeret:nec haberet vim trine citationis.no.Jo.an.i cle.j.d vi.et ho.cle. i.c.ex tue.d cle.nō resi.i addi. spe. sup ru.d cle.nō resi.Pan.i.c.si.de vi.et ho.cle.i.d.c.ɔtingit.qr ibi pena lib⁹ v̄ba d... intelligi stricte nō large.ff.... neg.ges.l.iij §.hec v̄ba. de iniur.in nr̄a.qd limita nisi illa perēptoria hēret tria tēpoꝝ interualla s3 formā dicte.l.nōnūq̄.cū ibi not.et.d.c.ɔstitutionē.iun.d.c. sacrosctūc videt sufficere.no.Car. et Jmo.in.d.cle.fa.qd no.gl.mag. in.d.c.j.de vas.mili qui con. est. no.prepo.in.c.preterea.j.de.spō. Ex predictis pt3 q contra clericos[3] concubinarios occultos non publicos non videtur sufficere vna monitio peremptoria

anteq̄ ad priuationem procedatur:cum iura specifice requirant trinam monitionē:vt.d.c.si quis quam.et.c.si aūt.vide tñ qd'.j. di cam.§.q si.nisi illa peremptoria haberet tria tempoꝝ interualla: vt dictum est.Item limita predicta q si ipse superior concubinarium publicum in sua presentia monuisset:tunc sufficit vna monitio: qr monitio fctā p iudicē h3 vim trine monitiōis.tex.fm cōem intellectum in.l.ij.et ibi docto. C. quō et qñ.glo.et doct.in.d.c.consuluit.Sed nūquid sufficit monitio generalis:vt omnes clerici publici concubinarij dimittant concubinas ad infligendum penam priuationis beneficiorum de qua.j. se.nō.vt pt3 in prin.c. vbi precipitur publicari ista constitutio. et tñ vltra publicatiōe3 requiritur monitio:sed d3 esse monitio specifica itaq̄ apprehendat nomina tim hmōi cōcubinarios.pro hoc tex.vbi vt primu3 talem esse etc.ad hoc qd le.et no.in.c.statutum. de sen.ex cō.li.vj.et in.d. cle. in ver. nolatim.fa.d.c.si.de vi.et ho.cle. i ver.si tales.et qd ibi no. Panor. Hen.in.d.c.sacro.

a ¶ Teneatur.vindictam debet precedere monitio.xij.q.ij. indigne.ij.q.vij.accusatio.c.sacro. de sen.ex cō.et no.q omissa monitione nō posset eps pcedere ad. priuatione bñficiorum ɔtra publicū ɔcubinariū.ad hoc.no.p gl.et docto.in.c.vestra.de coha.cle.et mu. in.c.a.l nostram.de iu reiu. Sed ob.c.ex parte ade.de testi. vbi sine aliqua monitione clericus publicus ɔcubinarius priuatur bñficio.xxvij.dist. decernimus. vbi d3.q in sacris ɔstitutus ɔtrahēs nuptias vel tenens concubinam

careat officio & beneficio.et not. Inno.in.c.j.de exc. prela.in.c.ad hec.de app.q suspēso ppter crimen ad penaz criminis ferri pōt sine monitione.pro.in.c.tam literis. de testib.secundo si feratur ab hoie pro contumacia: tūc dz pcedere monitio. c.reprehensibilis.

breuissimū[a] terminum concubinas dimittat. Quod si non dimiserit: vel dimissam aut aliam publice[b] resumpserit: iubet[c] hec sancta

& ibi doct.de ap.& dicit glo.in.d. c.indigne.q vbi agitur ad depositionē:non est necessaria monitio pcedēs.c.qualiter.ij. de accu. Ad quid enim admoneretur tūc cum sufficit ad depositionem q homo semel deliquerit.xxv.dist. primum.Et dicit Goffre.in sum. de coha.cle.& mu.[1] q omne delictum & crimen mortale de rigore exposcit dpositionē.l.di si eps. lxxxj.di.si diaconus.Non autem de equitate & misericordia iuris: nisi habeat aliquam aliam qualitatem aggrauantē: vt quia delictum est publicū & scādalosum. xx.q.j non debet. aut si delictuz est diu ptinuatū.c.j.de cleri.peregri.lxxxj.di.p̄sbyt. vt not.do.Anto.in c.at si clerici.de iudi. p que iura dicit ibidem q si fornicatio est notoria & scandalosa vel diu continuata est digna depositione.de excef.pla.q sit. Olim iura circa delictū fornicationis & pcubinatus vario modo disponebāt quandoq apponēdo penā acerbam.qnq mitem.& qnq miti⁹ pcedendo.& qnq mediam amplectendo:vt de cohabi.cle.et muli. per totum.& in iuribus alleg.ita q aspere pcedebat aliquādo cōtra clericum pcubinarium etiam vsq ad depositionē.c. erubescāt. xxxij.di.c.a multis. de eta.& quali.[2] Sed hodie defectus nostri

temporis in quo non solum merita: sed etiam corpora hoim defecerunt nō patitur censurā antiquorum canonum manere: vt h. xxxiiij. distinc. fraternitatis. ideo monitio dz pcedere priuationē bñficiorū: multo fortius depositionē ad quā iudex poterit pcedere si sibi videatur psideratis circunstantiis: ptinuatione delicti & scandalo inde surgente.ad hoc vide Pan.in.c.sicut.de coha.cle. & muli.in. d.c. at si cleri.§.j.vbi tractat que sunt crimina suspensione digna.& que depositione:& que degradatione.

a ¶ Breuissimum.superioris arbitrio moderandum.argu.c.cum sit romana.de appella.de offi.de leg.de causis. cle.j. de vita & hone.clericorum.

b ¶ Publice.si igit occulte:cessat pena ista/ nō culpa.& ptra talem sicut ptra occultū pcubinariū erit procedendum: vt not.j.§.q si.in fi.ad hoc cle.j.de hi.& hone.cleri. cum no.in ver. publice.

c ¶ Iubet.vim precepti hz & necessitatē importat.xj.q.iij. q iubēte.no.in cle.p̄senti.de censi. ideo male faciunt plati & peccant qui contra hmōi pcubinarios nō pcedunt. quod enim precipit imperatur &c.xiiij q.j.qđ predpitur & cum lex loquitur per verba preceptiua aut equipollentia contrauenientem obligat ad peccatum.c.ij.de ma.& obe.cle.exiui.de verbo.sign.per archi.in. c. vtinā. lxxvj.di.do. Anto.& Panor.in.c. nam pcupiscentiam. de psti. Panor.in.c.clerici.de vi. & hone.cle. ista autem constitutio loquitur per verba preceptiua: puta p ħ.

1 Delictū qđ libet mortale ē dignū depositione.

2 Corp⁹ nūc hominuz deficit & meritum.

teneantur.⁊ iubet.

a ¶ Omnib⁹. siue sint in diocesi illius superioris in quo delinqt: siue extra. nā eps pōt deponere clericū alibi bñficiatum .q in sua diocesi deliquit.

sed executio rea synodus vt ipsum omnibus [a] lis vt possessio; suis bñficijs omnino [b] priuet [c]. nisi subtractio fit

p epm bñficiū.c. postulasti. de fo. cōpe. fm verū intellectuз. nec ex hoc dr̄ eps delicti ponere falcem in messem alienā: .ū titulus resideat penes psonā clerici ⁊ inheret ossibus suis sicut de alijs iuribus incorporalib⁹. not. in. l. liǵ. ff. p socio: vnde ex quo rōne delicti psona est sibi subiecta: pōt ius inherēs psone abdicare ab illa psona. ⁊ sic dicit ius in rē sibi subiectā: cū res postea remaneat p derelicta in loco vbi est: ⁊ executio facti fit p iudicē bñficiū. ⁊ idēз in publicatione bonoꝝ q̄ fit de iure cōi rōne delicti. sentit Joā. and. in. c. cū scdm. de heret. in. vj. in no. ⁊ ibi do. Bar. ⁊ moder. in. l. cūctos ppl'os. C. de sum tri. p hoc l. magis puto. §. illud. ff. de re. eo. vbi ptз [4] q decretū interpositū sup alienatione extēdit ad rē extra iurisditionē suā. ad idem. c. romana. §. ɔtrahētes. de fo. ɔpe. lib. vj. vt i iudex rōne contractus decernit missionē fiendā in bona alibi sita. ad hoc. l a diuo pio. §. sententiam. ff. de re iudi. l. j. §. et vrbē. ff. de offi. pfe. vr. qz bona se quuntur personam. l. j. C. de impo. luc. descrip. lib. x. fa. l. fi. C. vbi in rem act. l. fi. C. de prescrip. lon. tēpo. ff. de mu. ⁊ ho. l. rescripto. §. fi. qd no. doc. in. l. si presidium. C. de pe mi. si. de nō ali. not. Oldr. cōsi. xvij. sed ɔ facit qd no. Jnn. ⁊ Host. in. c. pastoralis. de ap. q suspensus ab homine a beneficio

5 Eps de licti de ponit clericū alibi bñficiatum.

4 Decretū iudicis pōt extēdi ad rem q̄ nō ē i sua iurisditione.

6 Olno quat̄r accipit

est tm̄ suspensus ab illis beneficijs que in territorio ipsius obtinet. arg. l. ex ea. ff. de postu. c. ū. de cōsti. in. vj. dic q simpliciter facta suspensio ab hoie nō porrigit in dubio extra territoriū: p iura secundo alle. quia hmōi suspensio plus respicit exercitiū psone vel bonaqз diminutionē status. aliū est in primo casu cuз fertur snia priuationis in psonā pter delictum. si tñ iudex intendat inhabilitare hmōi suspensum p suis demeritis ad oīa bñficia extra territoriū suū sententia etiā suspensionis porriget effectū suum extra territoriū iudicis p. d. c. postulasti. no. Hen. in. c. cum dilectus. de cōsue. do. Anto. i. d. c. pastoralis. et de hoc qñ sententia porrigat suū effectū extra territoriū iudicis. vide per Bar. ⁊ Bal. in repet. d. l. cunctos populos. Bar. in. q. q̄ incipit: lucane ciuitatis. Panor. in. d. c postulasti.

b ¶ Omnino. i. [.] sine difficultate: aut sine aliqua dispensatione hec enim dictio oēm dispensationē excludit. pro quo glos. in cle. vt hi qui. in ver. nullo modo. de eta. ⁊ qual. vnde si lex vel statutū dicat iuramentū oīno seruādū excludit facultas impetrandi excusationem. ad hoc. c. q̄uis. de pac. lib. vj. ⁊ ibi Arch. Jo. de imo. in. c. cū contingat. de iuresur. alias qñ oīno. i. ipo iure: vt. j. §. qz vero. glo. in. l. j. §. si pecunia. ff. de po. in cle. j. de vi. ⁊ ho. cleri. de iuresur. ⁊ si xpe. aliqñ omnino. i in nihilū. in. l. grece. §. illud. ⁊ ibi gloss. ff. de fideiuss. aliquando omnino. i. sine dilatione. S. in prin. huius. c. ibi omnino facere ⁊c.

c ¶ Priuet. concor. c. si aūt. de cō-

¶ Et nihilominus [a] hi publici cõcubinarij vsqȝquo cuȝ eis p suos superiores [b] post ipsarũ ꝯcubinarum dimissionẽ manifestãqȝ vite

habita.cleri.ꝛ mulierum.

a ¶ Et nihilomin⁹.vsqȝ ad.§.ꝙ si.[1] primo punit cõcubinarios publicos inhabilitatiõe ad ordines et bñficia reseruata superioribus dispensatione.scðo prorsus ihabiles reddit si post dispẽsationem concubinam reassumpserint.secũda ibi qui si.ꝛ põt iste §.tantum referri ad proxima:vt sit sensus ꝙ clericus publicus cõcubinarius monitiõe pmissa priuandus est bñficijs ꝛ nihilominus si monitus cõcubinam non dimiserit aut aliã reassumpserit erit inhabilis ad bñficia ꝛ scðm hunc intellectum non esset inhabilis ante monitionẽ.vel põt referri ad oĩa pcedentia.vt sit sensus ꝙ publicus ꝯcubinarius est suspensus a fructibus beneficiorũ p tres menses:ꝛ ꝙ priuãdus est monitiõe pmissa suis bñficijs ꝛ nihilominus est inhabilis ad bñficia:sepe em̃ clausula in fine posita refertur ad omnia precedentia.c.officij.in fi. versi.talius.de testa.de cõ.lepro.c.i.in fi.ꝺ rescrip.causaȝ que.ꝛ.c.olim.de ap. scðo requiris.ꝛ iste intellect⁹ est verior vt.j.patebit.

b ¶ Superiores siue sint epi siue maiores siue inferiores epis ar. c.relatuȝ.de cleri. non resi.c.licet canonum:cum ibi no.in ver.ordinarius.de ele.lib.vj.presertim si illi inferiores possunt instituere.ꝛ destituere,vel intelligas de episcopis.qꝺ credo verius pter versiculo. esant in principio positum.ꝛ quia hoc verbum refertur ad superiores de quibus. s. locutum est[2]qui possunt priuare concubinarios beneficijs:qꝺ competit

solis episcopis.vt tangã in.§.sequenti.et per.c.at si clerici.§.de adulterijs.de iudi. vbi loquitur de epõ:non de inferioribus. puta abbate/archidiacono/decano caplo. aut alijs qui nunq̃ dispẽsant contra canones etiã vbi dispensatio a iure ꝯceditur: nisi specifice eis concedatur. vt not. Inno.in.c.ij.de eo qui fur.or. re. hinc est. ꝙ iura semper loquuntur de episcopis: ꝛ quando volunt hoc concedere inferioribus semper exprimunt.vt in.d.c.ij.in c.cum illorum.de senten. excom. c.ex insinuatione.de simo.de preben.cum non ignores.not. Archidia in.c.cum ex eo.de ele. in vi. Innocen.in.c.fi.in fin. de postu.prela.spe.titu. de lega.§.sunt quoqȝ.in fi.ꝛ.§.videndum.versi. quid si collatio. Quia dispensatio est de maioribus negotijs.j. qõ.vij.didici.ꝛ talia grauia epis tanq̃ sponsis et vniuersalibus ordinarijs reseruantur.xviij.di. stin.c.j.de offi.archi.ad hec sicut dicimus in excommunicatione a canone lata[ ]vt regulariter nullus valeat preter episcopum ab illa absoluere.vt leg.et nota. in clementi.j.de priuileg.ad hoc xvj.q.j interdicimus.clemen. ne in agro.§.ad hec.de sta.reli. vbi non possunt abbates ecclesias vnire:licet ad eos spectet collatio.idem in permutatione.vt no. in clemen.j.de rerum permutatione. et predicta intellige nisi inferior haberet ex puilegio vel consuetudine iurisditionem quasi episcopalem secundum Frederi.consil.xiij. quia tunc posset omnia que spectant ad iurisdi-

1 Diuisio textus.

2 Concubinarij pñt bñficijs puari.

3 Excõicatio canonis a q̃ potest solui.

tionem epalē.ad hoc.c. abbates. in fi.de priuil.lib.vj.cle. attendē tes.post principi.de statu mona. quod no.Inno.in.c.ij.de transac. Ioan.an.in cle.j.de rebus eccle. non alie.vbi ta lis iterponit au ctoritatē rei ec

emēdationē [a] fuerit dispensatū [b]

4 Dispēsatio an cōpetat caplo sedevacante.

clesiastice alienāde. Sed[4] an capitulū sede vacante possit hoc casu cum publicis concubinariis dispensare? arguitur ꝙ non: quia ius dispensandi ɔpetit epo de iure spāli in quo nō habet cōmunitatē cū caplo. iuxta no. in.c. verū. de fo.cōpetē. et hoc volūt Io.an. ꝛ Archi.in.d.ca.cū ex eo. Guil.in

5 Capitulum succedit i iurisditione.

sacra ti.de dispē.ver.sz quid erit vbi dicūt ꝙ capitulū se. va. non pōt dispensare in casibus ɔmissis epo. Dic cōtra.not. Ioan.and. in.d.c.cū ex eo.i no.p.p.d.c.ex insinuatione. vbi est casus exp̄ssus sm vnum intellectum: ꝙ in casu illius.c. sedes epalis vacabat. et prepositus ꝛ capl'z dispēsauerūt

6 Concubinarius publicus p q̄ pōt dispensari.

cum illo simoniaco. facit.d.c.cūz nō ignores.c. ecclesia.xvj.q.j. cum ibi not. et in.c. contumaces.l.dis. nam[5] capitulū succedit in iurisditione epali siue cōtentiosa ꝛ necessaria siue volūtaria ꝛ gratiosa: nisi vbi a iure cauet contrarium: cum iura q̄ clamāt ꝙ capl'm succedit in iurisditione non distinguant inter cōtentiosam ꝛ volūtariam. sentit Inno.in.c. ad abolendam.de hereti.no. Frede.late consi.xxix.ꝛ.xxxix. Pan.in ca.cum olī.de maio.ꝛ obe.in.d.§.de adulteriis. ꝛ in maiorib⁹ causis iurisditio ad capitulum deuoluitur. vt no.in.d.cle.de rerum permu. Ioan.and.in no.in.c.j.de maio.ꝛ obe.vbi moder.ad §.d.c.ad abolendam.cle.j.de here.

a ¶Emendationē. hec duo requiruntur anteq̄ epus cum huiusmodi cōcubinariis dispēset.s. ꝙ concubinas dimiserint ꝛ: ꝙ penitentiam de fornicatione egerint. venia enī nō datur nisi penitenti.C. de here.l. manicheos.xxiiij.q.ij. legatur.c. peccati.de reg.iur.in.vj. ꝛ reparatiōis beneficium nō debet nisi post penitentiam cōcedi. quō enim poterit medicina pn̄te ꝑcedere si ipse medicus intercepta.i.remota penitētia indulgeret periculis. hoc non est curare: sed occidere.c. ab sit.c.ꝛ purgabis.ꝛ.v.c. seq.l. dist.

b ¶Dispensatum. not. ꝙ[6] epi possunt dispensare cum publico cōcubinario ꝛ cū adultero ꝛ aliis minoribus criminibus irretito. xxxiiij.di. fraternitatis. de iudi.at si clerici.§.de adul. de tēp.ordi. c. fi. ꝛ cū sacerdote simul plures cōcubinas hn̄te. de biga. quis. ꝛ cū pbr̄o de facto matrimoniū cōtrahente cū virgine quo ad executionē sui officij. de cleri.cōiu.c. sane. qui cle.vel vo.c.j.no.i cle.j. de cōsang.ꝛ affi. dūtamē nō cōtrahat bis.xxviij. dist. presbyterum. vel etiā cū corrupta. de biga.c.pe. et fi. si tamē ɔstitutus in sacris de facto ɔtrahat matrimonium de rigore: vacāt ipso iure bn̄ficia sua. no. Ioan.an. hen. ꝛ Panor.in ca. j. de cleri.ɔiuga. ne sint melioris ɔditionis qui illicite contraxerūt q̄ qui licite.c.nup. de biga.c. cuz qui. de preben.in.vj. et vera ratio perditiōis beneficij est tacita renuntiatio: seu habere pro derelicto, quod causatur ex ɔtractu matrimonij: cum egerit actum omnino contrarium clericatui. vnde q̄tum in se habuit beneficiū pro derelicto, ar.c. ex trāsmissa. de renuntia. patet a si. ꝙ si quis adipis

scat sm curatū de facto pdit pri-
mum.p.d.c.cū.c.q̄to.de transla.
prela.vbi episcopus transferens
se proprio motu ad aliam cathe-
draz caret habita ⁊ ambita. sic i
proposito in odiuz ipsius qui vo
luit cōtrahere matrimonium car
nale cū nō possit:debet tamē ca-
rere bñficio ac si matrimoniū cō
traxisset:qd credo verum:⁊ proba
tur in.d.c.decernimus.xxviij.dis.
in.c.eos.xxxij.d.licet gl.fi.in.d.c.
j.de cle.coniug.⁊ Joā.and.in ca.
ioannes.e.tit.dicāt q̄ veniat pri
uādus per sententiā:potest etiā
ep̄s dispensare cum illo qui ma-
trimonio constante sacrum ordi
nem iure nō permittēte suscepit.
dūtamē ingrediat aliquā religio
nem approbatā. qui etiam si ma
trimonium non foret consumma
tum vxore instāte est ad illud cō
summādū cogendus:vt in extra.
Joā.xxij.antique.quā alle.Joan.
and.in.c.j.de vo.lib.vj.in not. et
potest ep̄s dispēsare cū incestuo-
so.c.si q̄s sacro.c.si qua vgo.xxvij.
q.j.not.doc.in d.§.de adulterijs.
Sed dubium est[1] nunqd pos-
sit dispensare cū adultero ⁊ ince
stuoso simul:vt cum illo qui co-
gnouit consanguineam marita-
tam.Vin.Jo.an.Hen. ⁊ do. Ant.
in d.§.de adulterijs.dicunt q̄ nō
per.l.vim passaz.§.prescriptione.
ff.de adulte.vbi aliter disponitur
circa adulterium tantum. aliter
circa adulteriū iunctū cū incestu
simul.et q: dispensatio est stricti
iuris.de fil.presby.c.j.⁊.ij.in.vj.
c.non potest.de prebē.e.li.c.p ve
nerabilē.q̄ filij sunt legi.Bar.sen
tit in.d.l.sed ipsemet sentit con-
tra.in.l.ij.ff.de vb.obli.vbi dicit
q̄ hn̄t ptātem dispensandi cum
adultero.Itē cū incestuoso pt dis
pensare cū adultero ⁊ incestuo-
so sil.p.l si ita.ff.de li.⁊ posth.vbi
ap.simpliciū veniunt mixta: etiā
in exheredatiōe q̄ est odiosa. idē
Imo.in.d.l.ij.Pau.i.d.§.de adul
terijs.q: dispēsatio predicta re-
spectu p̄cedentis est fauorabilis
cū priuilegia principū sint latissi
me interpretāda.c.cū dilecti. de
dona.cū ibi no.pro q̄bus facit.c.
fi.de simo.vbi in quodammodo
odiosis i simplicib⁹ p̄tinet casus
mixtus.⁊ hoc verū sm Ang.in.d.
l.ij.p̄sertim cum ex mixta sunt se-
parabilia:tunc idē iudicamus de
vnoq̄q mixto sicut de simplicib⁹
§.si vo mixte.in aut.de non elig.
scdo nu.col.j.l.si spōsus.§.si mari
tus.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.l.cle
mēs.§.j.ff.de heredi.insti.in aut.
idē de nestorianis.C.de here.Jo.
and.primū sequit in addi.specu.
sup rubri.qui fi.sunt legi.q: ista
est tertia species non inclusa sub
aliqua ptāte expressa.⁊ est casus
tacitus qui habetur p omisso. c.
susceptū.de rescrip.in.vj. ⁊ vide
no.ibidē per Joā.an.in no.⁊ do-
mi.Vñ dicit Joā.and.q̄ facultas
dispēsandi cū natis ex adulterio.
Itē cum natis ex incestu nō extē
dit ad natos ex adulterio ⁊ ince-
stu simul[2]q: casus legitimādi
simplr concessus non comprehē
dit casus mixtos. facit aut.itaq
C.cōmunia de succes.⁊ de adoptio.
l.penul.§.si vero pater.⁊ sub sim
plici nō venit cōpositum p̄sertim
in materia odiosa legibus.vt no.
Bald.in.c.natura les.si de feu.fu.
cō.p Bal.oi no in ca.j.qui feu.da.
pos.col.x.p̄po.in.d.c.per vener a-
bilē.§.qd aūt.xv.colū.⁊ se.Et not.
hic expressum sm verū intellectū
referendo ad omnia precedentia
q̄ ep̄s potest dispensare cum pu
blico p̄cubinario non soluz ante
priuationem:sed etiā post sentē-

1 Adulter ⁊ incestuosus sil' p quez pōt dispensari.

2 Legitimatio simplex non cōprehendit casus mixtos.

tiam priuatoriam beneficiorum. facit quod no. spe. titu. de lega. §. nunc ostēdendū. q epūs potest di spēsare cum verbaliter deposito per. d. §. de adulteriis. vbi doct. q̄ §. sequitur post mētionem factā de depositione. h̄onorum[b] / dignitatum / benefi idem Joan. an. ciorū[c] officiorūve[d] sint ihabiles[e]. in. c. q̄uis. de re scrip. in vj. ⁊ ibi moder. gl. ⁊ docto. in ca. clerici. de cleri. ercō. mini. sed ob. q per sentētiam latam super fornicatione condēnatus efficitur infamis: ⁊ sic de aliis criminib9 publicis. l. j. ⁊. ij. ff. de his qui no. infa. vj q. j. infames. ⁊ epūs fm cōmunem opinio. traditā. in. c. cum te. de re iudi. non restituit fame argu. in. l. j. §. de qua. ff de postu. q: hoc reseruatur princip: vt ibi. dic q lz infamia sit irrogata. nihilominus potest epūs in fornicatione adulterio ⁊ minoribus dispensare. q: tūc restitutio fame venit per quandā consequētiam in eo q restituit cōtra sentētiam suam in casu sibi cōcesso pro hoc facit tex. filius. §. de qua. vbi patet q inferior restituendo in integrum aduersus sentētiam suam in casu quo potest per consequētiam restituit ad famam si talis erat snīa q̄ infamabat: licet principaliter ⁊ directe non potuisset restituer fame. similiter licet episcopus nō posset restituere quem fame: tñ indirecte ⁊ per quādam ꝯsequētiā pōt. not. Pañ. in d. §. de adulteriis. ⁊ in d. c. cū te. vbi doc.

3 Fornicatores notorii n p̄nt in epōs pmoueri.

4 Fornicator notorius non pōt eē officialis.

a ¶ Quorūcunq. ecclesiasticorū ⁊ mundanorū. ad hoc. c. ercōicamus. §. credētes. de here. c. eo. tit. ouf. credētes. de pe. felicis. §. nulli. libro. vj. ⁊ publici concubinarii sunt infames. vj. q. j. ifames. quare porte dignitatis eis patere nō debent. C. de infami. l. j. c. infamibus. de reg. iur. in. vj. ad h̄ doc. l. qui cum vno. §. adulterii. ff. de re mili. de adul. l. miles.

b ¶ Honorū. propter hec verba honorū et dignitatū: dico q epūs per suam dispēsationem pōt habilitare ad episcopatū huiusmodi ꝯcubinarios ⁊ alios notorios criminosos i casibus in quibus pōt dispēsare: licet cōtra no. Joā. and. ⁊ Henri. in c. at si clerici. de iudi. dicētes q p epi dispensationem nō erunt habilitati ad epatum. ad hoc de ele. c. innotuit. ⁊ sic [3] notorii fornicatores ⁊ aliū q̄scūcunq egerint penitentiam nō p̄nt sine licētia pape in epōs pmoueri: qđ est satis graue fm do. Ant. ⁊ Pañ. in. d. c. at si clerici. §. de adulteriis. q̄ dicunt q si fuit dispēsatū quo ad solā dispositiōis penā nō imponendam nō poteruut pmoueri. si vo simpliciter quo ad pmotiōes futuras poterunt etiam ad epatū pmoueri ex quo sublata est macula peracta pnīa. c. ferrum. l. distin. quod no. in ca. fidelior. ea di.

c ¶ Beneficiorum. quorumcunq etiam modicorū. tum q: vniuersaliter loquitur: ⁊ quia appellatiōe bñficii maius ⁊ minus cōtinetur. de ver. signi. tua.

d ¶ Officiorūve. ⁊ ita nec ad aecolitat9 officiū aut alterius maioris ordinis est talis pmouibilis nec ad aliud officium regiminis ecclasticiputa officialatus / ycomonatus aut alterius. ar. j. q. j. si quis. ⁊ qō. iij. saluator. de simo. consuluit. cum ibi no.

e ¶ Inhabiles. concor. c. quesitū. de tempo. ordi. vbi habet q [4] notorius fornicator etiam post

penitentiam peractã sine dispen
satione superioris nõ põt in ordi
ne suscepto ministrare:nec ad su
periora ascẽdere:secus est de oc
culto:nisi irregularitatem incur-
risset.c.ex tenore.eo.ti.c.ii.de apo
sta.idẽ in aliis criminosis noto-
riis grauibus:qz omne delictuz
graue z notoriũ inducit irregula
ritatẽ.Ad cuius aliqualẽ notitiã
aduerte [1] ꝙ quedã sunt crimi-
na enormia q̃ inducũt irregulari
tatẽ strictam:in quã potest solus
papa dispensare:vel etiã in qua
possunt soli epi:vel que inducũt
suspẽsionem ipso iure quo ad se:
z quo ad alios:vel que impediũt
ordinis executionem post pera-
ctam pniam q̃ enumerantur per
glo.z doct.in.c nisi cũ pridẽ.§.pro
pter cõscientiam.de renun.et in
istis aut crimen est notoriũ:z du
plici de cã inducit irregularita-
tẽ ex natura delicti z ex accidenti
notorietatis:z hec ipediunt siue
acta pnia siue non in susceptis z
suscipiendis ordinib⁹: vt homici
diũ/simonia:z si.d.c.q̃sitũ.de ac-
cu.inq̃sitiõis.Aut sunt occulta.put
occultũ distinguitur cõtra noto-
riũ:sunt tñ probabilia: z tunc idẽ
siue sit acta penitẽtia siue non ex
natura delicti.vt.d.iurib⁹.z pos-
sunt tales criminosi precise pro-
hiberi.Aut sunt omnino occulta
z tunc tales quo ad se etiam acta
penitẽtia sunt suspẽsi.z sunt pro-
hibẽdi in foro conscientie cõsulen-
do:sed nõ precise in foro ꝯtentio
so:cũ ecclesia nõ iudicet de occul
tis.c.sicut.de simo.z sunt sue con
sciẽtie relinquẽdi.vt.d.c. quesitũ.
fm vnum intellectũ.q̃dam sunt
delicta enormia nõ causantia ir-
regularitatẽ z suspensionẽ:vt illa
q̃ depositiõe vel degradatione di
gna sunt:nõ tñ causantia suspen-
sionẽ: z si sint manifesta ipediũt
in susceptis z suscipiendis ordini
bus:occulta in suscipiẽdis tantũ.
d.c.ex tenore.quedã sunt delicta
mediocria:scilz omnia mortalia.
de q̃bus host.in sum.tit.de pe.z
re.§.de q̃bus pctis.ver. que autẽ
sũt pctã mortalia.z.xxv.di.§.nũc
aũt.q̃ sui natura nõ causant irre
gularitatem. inter q̃ est piuriuz
adulteriũ:z falsuz testimoniũ.d.
c.q̃situm.z alia si sint notoria.pp
notorietatẽ causant irregularita-
tẽ ex accidẽti. nec tales criminos-
si possunt ꝓmoueri acta vel non
acta pnia vt ibidẽ:nisi cũ eis dis-
pẽsetur per epm [2] q̃ põt in mi-
noribus dispensare acta pnia si
nõ appareat ꝓhibitũ.de iudic.c.
at si clerici.§.de adulteriis.z hic
sed in maiorib⁹ dispẽsat sol⁹ pa
pa:nisi vbi apparet epis ꝯmissuz
de quo tñ dic vt no.Inno.in.c. di
lectus.de tẽp.or.z doc.in.d.§. de
adulteriis.spe.ti.de dispẽsationi-
bus.§.nũc de epor.si aũt talia d-
licta sint occulta z ꝓbabilia põt
ꝓmoueri pacta pnia.vt.d.c.q̃sitũ
nõ pacta aũt nõ d̃bet salua ꝯsciẽ-
tia ministrare: nec ad superiores
ascẽdere:vt ibidẽ.ꝓhiberi tñ non
debẽt ꝓferri i susceptis:nisi obla
ta ꝓbatiõe:ita ꝙ crimẽ trãseat in
notoriũ ar.3.eor. q̃ no.host.i.c.q̃-
ris.de eta.z q̃li.in.c.vra. de coha
bi.cle.z mu. q̃dã sunt d̃licta q̃uis
z notoria facti euidẽtia: nõ tñ ita
clara qn habeãt aliquã excusatio
nẽ ex q̃bus magnũ scãdalũ oriri
nõ consueuit: vt in tenẽte plures
eccl'ias curã aiarũ hñtes sine dis
pẽsatione.c.dudũ.ii.de elec.z di-
cit Innoc.in.d.c.ex tenore. satis
posse dici ꝙ post pniam licite ce-
lebrabit.arg.d.c.dudũ.vbi reqri-
tur ꝙ tm̃ tpe electiõis habue-
rit plures curas ad hoc ꝙ electio

1 Crimina sũt i multiplici d̃fia.

2 Epũs in q̃b⁹ criminib⁹ dispensat.

nō valeat.qđ limita vt habet in extra.Jo.xxij.execrabilis.p quā limitatur etiam ca.de multa.de preben.vt ibi nota.docto.idem si fecit tumultū.v.q.iiij.in; loco.&. de his q̄ tpe di-ui.off.va.p ec c. j.vel si fuerit ex cōicatus vel cō-tumax. hec enī multotiens excu-fationē habent.

Qui si post dispēsationē recidiuo[a] vomitu[b] ad hmōi publicū cōcubinatum redierint:sine spe[c]ali cuius dispēsationis[d] ad predicta prorsus inhabiles existāt. Qđ[e]

3 Venialia ex cōtemptu fiūt mortalia. Quedā sūt delicta leuia sine minuta:vt venialia.de quibus in.d.§.nunc.z p host.in.d.§.de quib' pctis.versi.que autē dicant pctā venialia.z talia sine occulta siue notoria nec pmotū deijciūt:nec impediūt pmouendū.ar.a ɔtrario sensu.in.d.c.q̄sitū.ibi ꝙ si pro posita cria.qđ refert ad crimina grauia enormia vel mediocria đ quibus ante locutum fuerat:dūtū hi qui in ea incidūt sint corrigibiles[3] a:s ppter contumaciam ex cōtemptu fierent mortalia: vt

4 Pctā semel dimissa anredeant in recidiuātē. v.§.nūc.de iudi.cū non ab homine.z tunc hmōi notoria crimina: maxime si ex illorum notorietate sequit scandalū ēt impedirēt pmouendū:vt pꝫ de publico alea tore.de ex.pre.inter dilectos.nō ad hoc.c.si cōstiterit.de accu.z de hoc late no.per glo.z doc.in.d.c. quesitū.c.ex tenore.Spe.tit.de le ga.§.qualiter.ver.hoc quoq3.ho stie.in sum.ti.de tē.or.§.z cui.cir ca prin.Phē.in.c.cōsultatiōi. e.tit. doct.i.c.si celebrat. de cle.ex.mi. vbi cōiter dicūt ꝙ notor ue cōcubinarius si celebrat efficit irregu laris:lꝫ ppter notorietatē eēt irre gularis:qꝛ ipē suspēsus ē ;a cano ne quo ad se z alios.ad hoc.c.j.et ibi doc.đ sen.ex in.vj.c.j.de re iu di.eo.lib.vbi host.z.dic late per Hen.in.d.c.si celebrat.z differen

tia;est inter istā irregularitatem superuenientē,ex celebratione:et primā que prouenit ex notorieta te:qꝛ hāc primā pōt tollere eps p dispensationem vt hic: aliā non. per iura allega.

a Recidiuo.si. ver.in.c.ex par te.ij.de verb.si gni.in.c.j.de renun.in.vj.z nota.ꝙ cum recidi uante siue relapso acrius procedi tur.de aposta.cap.quidam. de heret.ad abolendam.§.illos.c. super eod.c.accusatus.e.ti.in.vj. de pe.distin.iiij.si refugientes. z §.autoritates. z in plurib' aliis locis illius distin.in quibus tractat an peccata semel dimissa ite rū redeant in recidiuāte. de quo per host.in sum.tit.de pe.z re.§. [4] z vtrū peccata. z que valent ɔ recidiuationē vid. Hoc.e ti.§.q̄ valēt.z an recidiuatio sit eadē in firmitas cū prima.no.in.l.nauis. ff.ad.l.rho.de iac.l.l. marti'.ff.lo.

b Uomitu.si.in.c.trāsmisse. de eo qui cog.ɔsan.vxor. fue.z recte hos snia pmi pastoris ɔcutit:qui ait canis reuersus ad vomitū : et sus lota in volutabro:z penitens ad peccatū.prouer.xxvj.c.de pe. dist.iiij.sunt quidam z.c.irrisor.

c Spe.si.de pe.c felicis.li.vj.in cle.j.§.ij.eo.titu.

d Dispēsationis.sic no.qđ eps nō potest bis dispensare cum pu blico concubinario.

e Qđ si hi.vs.p ad.§.publici. p uidet ɔ negligētes punire publi cos cōcubinarios. secūdo ɔ maiores cōcubinarios: quorū destitutio ad Ro.pō.spectat tertio ɔ regulares.quarto ɔ occultos concubinarios.secūda ibi.z si hi.tertia.eadem.quarta penis.

[1] si hi ad quos talium[a] correctio p tinet [b] eos vt predictū est punire

a ¶ Talium. publicorum concubinariorum.

b ¶ Pertinet. de iure cōi cōsuetudine aut priuilegio. hoc em verbū latissime ptz. ff. de verb. signifi. l. verbū illud pertinere de iure autē cōmuni ad solū epm ptinet taliū criminosorū correctio. ad h. cle. j. ð of. or. c. ad h. ð off. arch. vbi dicūt Inn. ⁊ Host. ⁊ Jo. an. ꝙ inferiores plati epo tm̄ hñt leuē iurisditionē ⁊ nō grauē: ⁊ dicūt l. c. q̄sito. de of. or. ꝙ nō pñt cognoscere de causis criminalibus q̄ ad solum spectant epm. xviij. q. ij. monasteria. de of. or. c. j. ideo dicūt cōiter iura clericos puniēdos p epm. xj. q. j. per to. c. j. ⁊ ij. c. postulasti. de fo. cōpe. xxv. di. plectis. cum si. nec possent ppter nō residētiam aut aliā cām priuare clericos titulis suis. no. Jo. an. in. c. fi. de of. archipresb. p illud. c. ⁊ de here. cū ex iniūcto. i fi. nisi ad ipsos ex spāli iure spectet destitutio. ad hoc no. p Jo. and. in. c. relatū. in. c. qualr. de cle. nō resi. in. c. lz canō. de elec. in vj. ⁊ Inn. do. An. cicit. l. c. cū ɔtingat. de fo. ɔpe. istos prelatos inferiores habere iurisditionē modicam in illos qui eos elegerūt cū potestate excōicandi. p. c. cū in ecclesijs. de ma. ⁊ obe. de offi. ordi. cū ab ecclesiaꝝ. nō proprie cognitionalē: sed correctionalē. putat etiā ꝙ subiectos seruiētes i ecclia possunt p eo eorum culpis ⁊ negligentijs non contētiose: sed correctiōaliter priuare ad tps emolumētis ecclesie vt distributionibus ⁊ alijs. qð patet. s. quo tem. vi. of. sit cel. c. j. ⁊ de spec. in ec. nō fa. c. j. totaliter aūt remouēdo ab ecclia nō possunt; qð plz Panor. ibidē. ar. c. ex literis. de ɔstit. ⁊ qð no. in. c. cū accessissent. co. titu. nec priuare clericos suis bñficijs ppter culpas poterūt: nam clerici sunt principalr subiecti epo. ⁊ ab eo cognoscit ordines ⁊ bñficia. x. q. j. regenda. x vj. q. vij. oēs basilice. Inferioribus [2] aūt platis sunt subiecti respectu nudi exercitij iurisditionis. ⁊ hoc est clarū cū ad eos nō cōpetit institutio. si aūt eis cōpetat: tunc aut de iure cōi fm illā opi. que hz collationē bñficioꝝ fundatoruz in ecclesijs collegiatis spectare ad platuz ⁊ suū collegiū de quo not. in. c. cum ecclesia. de cle. in. c. postulasti. de cō. pla. de ro. deci. clxx. tunc putat ꝙ ēt destitutio ptinebit ad eos: qz cui competit institutio de iure cōi ⁊ destitutio vt. d. c. cū ex iniuncto. cū ibi no. cū immineī destitutio faciēda ppter non residentiā vel malā administrationē. secus si ppter crimē aliud; qz de crimine clerici nō cognoscit aliqs citra epm: vt dictū est. fa. c. visis. xvj. q. ij. qð not. in. c. in lateran. de pu. it. Aut cōpetit de iure spāli: tūc aut bñficiū spectat ad eos pleno iur. ⁊ poterūt etiā destituere. sic intellige. ar. a ɔtrio sensu. c. j de ca. mo. in. vj. d. c. in lateran. de ɔuile. cū ⁊ plātare. ad hoc no. in cle. j. de ex. prel. in ℣. ad mēlam. i cle. j. de re. ec. non alie. aut ecclia spectat ad tales: qz eis cōcessa est in pprios vsus: vt solet cōcedi religiosis ppter ipsoꝝ paupertatem: vt in. c. pastoralis. de priui. c. cōsultationibus. de dona. tunc plene distinguendū est: vt plene not. Innoc. in. d. c. in lateran. plenius p doc. in c. de monachis. ð pre. aut spectat

1 Correctio criminosoꝝ ad epm ptinet.

2 Clerici an sint platis inferioribus subiecti.

ad eos institutio alio iure. et tunc aut ex consuetudine vel pscriptione: et non cōpetit destitutio: vt no. cōtter doct in. d. c. cū ex iniuncto. alias esset plus pscriptū quam pcessum cōtra regulā: line possessione. de re. iur. in. vj. ideo pscribēs potestatē
3 preferi: pscriptio in vno nō extēditur ad aliud. conferēdi beneficiū nō videtur prescribere potestatē remouēdi siue destituēdi: [3] qr pscriptio in vno nō extēditur ad reliquum: etiā si detur inter ea quedam cōio: sicut est inter institutionē et destitutionem: sed remanet in alio ius cōe. ar. de elect. cumana. c. cū cōtingat. de deci. cū ibi not p doc. vbi pscribēs [4] decimas in aliq loco non videt prescripsisse noualia. et no. Inn. in. c. tua. e. ti. q3 qs pbauerit q p totā parochiā decimā colligit excepto vno pdio de quo nō pbauerit nō adiudicabit sibi decimā in illo pdio: prescriptio em̄ est odiosa. C. de an. excep. l. fin. de prescrip. vigilāti. ideo est restringenda nō large interptanda: presertim in piudiciū alterius vt nō intelligat prescriptū nisi illud qd pscriptū pbat. bal. in. l. nō dubiū. C. de leg in marg. in ver. prescriptio. qd not. late Inn. in. c. dilect⁹. de cap. mo. et ibi doc. Inn. et doct. in. c. dilecto. de of. arch. Hen. l. c. sopite. de cē. cōcor. Pau. in cle. j. d re
4 Deci: mas p scribēs nō prescribit noualia.
5 Priui: legiū d nō sol uēdis decimis ad noualia extēdit nun. aut spectat institutio ad eos ex priuilegio: et tunc aut fuit concessa institutio cū dictione restrictiua vel taxatiua vt cū dictione tantū vel si. et nō trāsit destitutio. qr constat de mente cōcedentis. ad hoc not xvj. q. ij. in sum. nec est a verbis recedendū. l. j. §. in re. ergo dubia. ff. de exer. presertim ex quo cōstat de mēte. l. nō aliter. ff. de leg. iij. de ver. sig. ꝑterea. et. c. si. aut pulegiū cōcessit institutionē simpliciter: tūc aut priuilegiū nō est cessum ab eo in cuius preiudiciū venit: vt qr a papa conceditur alicui prelato inferiori potestas cōferendi certa bñficia. tunc nō cōprehenditur ptās destituēdi. qr hoc priuilegium tanq̄ tendens in piudiciū ordinariorū debet stricte intelligi. de plupal. extuarū. de of. or. licet. xj. q. j. c. per uenit. no. Inno. in. c. cū dilecti. de dona. aut priuilegiū est ab eo cōcessum cuius iuri detrahit: et tunc intelligitur etiā cōcessa destitutio et p cōsequens potestas recipiendi resignationē. ita intellige qd no. Pau. l. d. cle. j. de renū. ad hoc d. c. cū ex iniūcto. c. pastoralis. cū gl. de dona. et videtur pro. a cōtra. in. d. c. j. de capel. mona. vbi tunc destitutio denegat iferiori: qr institutio est facta p epm. et p hoc qr institutio et destitutio sunt quodāmodo cōnexa: ideo cōcessa principaliter institutione videt etiā cōcessa destitutio. ar. c. trāslato. de cōsti. de deci. ex parte. vbi priuilegiū [5] cōcessū sup decimis nō soluēdis extēdit ad noualia: qd non est in pscriptione. fa. qr hoc casu priuilegiū recipit latissimā interpretationē p cōcedente. c. cū dilectus. de cōsue. ff. de cōsti. princ. l. fi. c. olim. de vb. sig. et institutio et destitutio sunt quodāmō correlatiua. cōstitutio autē facta in vno ex correlatiuis extendit ad reliquū: pserti vbi est eadē ratio. c. si cōcubine. de sen. excō. paritate rōnis. c. inter ceteras. de rescri. l. fi. et ibi Bar. ff. de accepti. l. fi. C. de idi. vidu. gl. l. j. C. ne fideiuf. do. dē. glo. et doct. in. l. si quis seruo. C. de fur. docto in. c. si postq̄. de elec. in. vj. Panor. in. c. j. de loca. Imo. in cle. j. de elec. et intellige predicta quādo inferior tenderet ad priuatione beneficij propter non residen:

tiam vel malā administrationē: sed⁹ si propter aliud crimen: vt dictū est. et de hoc lati⁹ per Pan. in q. que incipit: duo clerici caractere insigniti. et hec distinctio habet locum presentis

quo ad ᵃclericos neglexerint ᵃ eorū ᵇ superiores tam seculares: nam in ipsos de neglectu ᶜ ꝗ in illos ᵈ quo ad monachos pōt abbas etiā criminaliter in eos iurisdictionē exercere. c. moniales. de pur. ca. vbi moniales de libidine in suo capl'o puniunt c. sicut. de homi. vbi pōr et fratres cartusienses cognoscūt de homicidio p eorū fratrē cōmisso. cle. religiosis. §. quib⁹. et §. si qui. de pri. ui. ad hoc. c. ꝗto. de of. ord. c. ea q̄. d sta. reli. cū si. nisi essent talia crimina q̄ requirerēt depositionē ab ordine: tūc corā abbate nō ageret ad illū finē: sed corā epō: cū inferior degradare non possit siue sit actualis siue verbalis degradatio. vt no. doc. in. c. trāsmissam. de ele. in. c. degradatio. de pen. sic pōt intelligi. xvii. q. ii. monasteria. late p Joā. de lig. in cle. ne in agro. de sta. mo. Pan. in. c. cū ptingat. de fo. compe.

a ❡ Neglexerint. ex officio plato rum cōpetit corrigere subditos. xxiii. q. iiii. sicut. et. c. quid faciet. de accu. qualiter et qn. l. ꝯgruit. ff. de offi. presi. et peccāt si omittūt corrigere vbi possunt sine scādalo vn̄ illa autoritas [1] si peccauerit in te frater tuus. vade. ꝛc. maxime quo ad prelatos est preceptū. no. Jo. et Archi. i. c. si peccauerit. ii. q. i. doct. in. c. nouit. de iudi. propter hoc quod verba euangelica sunt imperatiui modi. vt vade et corripe. et verba imperatiua obligant sicut preceptiua: ex quo materia subiecta, nos fundet. oppositum. cle. exiui. ver. nos itaq; de verb. signi. et verba preceptiua necessitatem important. xiiii. q. i. quod precipitur. et prelati ex neglectu correctionis videntur subditos in suis criminibus fouere xiii. q. iii. q̄ pen. lxxxiii.

Coire [1] ctio frater na an sit de p̄cepto.

di. error. de sen. excō. ꝗte. et epus qui crimina nō corrigit magis dicēdus est canis impudic⁹ ꝗ epus. c. nemo. lxxxiii. dist. ii. q. vii. qui nec. Et iudex qui crimen reperrū nō vindicat vt cōscius criminis punitur. C. de cōmer. et mer. l. ꝗ. et ibi Bald. Bart. et Bald. l. mancipia. C. de ser. fugi. vbi dicit Bald. ꝙ negligentia iudicis est lata culpa vel dol⁹ p̄sumpt⁹ Bal. in. l. si qn. C. d testi.

b ❡ Eorum. negligentium punire concubinarios publicos.

c ❡ Neglectu. not. ꝙ negligentia est crimen. vnde prelatus aliqn̄ veniret deponendus. vt not. s. in proe §. quibus ad plenū. in versi. neglecta. l. j. et ibi Bar C. de of. p̄. vib. Bal. i. l. mācipia. C de ser. fugi. Ang. l. l. vacātia. C. de bo. vac.

d ❡ Illos. publicos ꝯcubinarios et no. cōsuz i q̄ archiepus [2] hz iurisditionē i subditos sui suffraganei. s. pp ei⁹ negligētiā in corrigēdis publicis ꝯcubinariis. ad hoc. cle. q ꝯtingit. de reli. do. qd no. gl. in. c. pastoralis. §. j. d of. or. q̄ dicit ꝙ vbicūq; epus est negligēs in eo qd facere dz succedit archiepus. ix q. iii. cū simus. de ap. qua frōte. d sen. excō. p tuas. glo. in sum. ix. q. iii. ad hoc. c. null⁹ de iu. pa. et ibi Jo. cal. Jo. and. et Domi. in. c. j. de sup. neg. pre. in. vi. et dicit ibi pau. ꝙ vius illā glo. approbat et Frā. ꝓcellē. q si epus terito requisitus nō ꝓcedit: vel p̄ia. vice denegat ex p̄ se poterit archiepus ꝓcedere. fa. c. ab eo. de ap. in. vi. c. p̄tuit.

Epi ne [2] gligen tiā sup plet ar chiepus

de loca.c.duo simul.ꝺ offi.or.¶Cō
sulit tñ ꝙ archiep̄s subditum re
mittat ad suffraganeū statuens
sibi⁹ terminū cōpetentē ꝫ quo sub
dito iustitiā reddat: quo ela pso si
ipse non fecerit
dissiniet.de offi.
ordi.c̄tō. in fi.c.
ad reprimendā.
c. irrefragabili.

pro cōcubinatu modis[a] oibus di-
gna punitione aiaduertant[b] In-
conciliis etiam provincialibus ⁊

3 Notoria crimina provincie punit archiepiscopus. — §excessus. Sed contra sentit Io.
and. et Panor.in.d.c. nullus. et
Archi.in. d.c. j.de sup.neg.pre.li
vj.Panor.in.d.c.pastoralis.quia
epi.predicta nullibi pbatur: nec
inuenitur iure cauta, ideo aliū ne-
gligentias supplere nō pōt in co
gnoscēdos: nisi i casib⁹ expressis.
4 Episcopi excommunicati iurisdictio nō devolvitur ad archiepiscopum. — vt hic[3] et in aliis criminib⁹ no
toriis totius puincie q̄ punit ar
chiep̄s.c.j.§notoria.ꝺ cen.in. vj.
nec ob.d.c.cū simus. qꝛ ibi poni-
tur casus spālis.s.cū ep̄s est ne-
gligens in constituendo gñalem
yconomū in ecclesia sua. nō ergo
idem sequitur in omni alio casu
negligentie maxime cum habea
mus regulā in ꝯtrariū: ꝙ archi-
ep̄s nō cognoscit de subditis suf
5 Animaduertere quid est. — fraganeoꝝ: nisi in casibus expres
sis: vt le.⁊ no.ix.q.iij.nullus.c.cō
questus.de offi.ordi.duo. in fi.et
d.c.pastoralis.item.d.c.cū sim⁹.
disponit idē illo casu quo ad ne
6 Concubinarij quandoque puniuntur degradari. — gligentiam archiepi: vt ep̄s sup-
pleat. et tamen falsus esset dice
re ꝙ ep̄s deberet supplere semꝑ
negligentiam archiep̄i. iste enim
deuolutiones de vno ad aliū nō
sunt fiende: nisi in iure reperiatꝛ.
vt no.Inno.⁊ doc.in.c.qꝛ diuersi
tatem.de cō.preb.Unde sa.d.c.j.
de sup.ne pre.[4]vbi ep̄o excōi-
cato vel suspēso ꝑpter delictum
suū archiep̄s nō succedit in iuris
ditione.idē Panor.in repe. c. de
cōtra clericū.de fo.cōpe.vbi ple-

ne examinat hūc articulū. aliud
est in ep̄o respectu inferioꝝ.nam
si archidiaconus aut alius infe-
rior habens iurisditionē de iure
aut prescriptione sit in illā exer-
cendo negligēs
poterit episcop⁹
illam iurisditio
nē exercere: nec
est necesse recur
rere ad aliū superiorē.ꝫ.ꝺ anna.
§.item ꝙ ratione.⁊ ad conuincē
dum illum de negligentia debet
ep̄s ei statuere terminū ad actū
iustitialē faciēdū: quo elapso po-
terit ep̄s supplere.vt dicto §.ex-
cessus.nisi vbi crimina subditoꝝ
illorū inferiorum essent notoria.
tunc nō esset necessaria monitio.
ipso enim facto probatur illorum
negligentia: ex quo crimina ali-
quorū sunt notoria ⁊ sunt impu-
nita.ad hec.d.§.notoria.xliij.di.
multis.xviij.dist.peruenit.de iu-
di.ceterum.cum si.

a ¶Modis.siue ex officio per in
quisitionē: siue per accusationem
aut denuntiationē.de accu.ꝑ to-
tum.c.j.de offi.ordi.c.irrefragabi-
li.§.j.eo.titu.

b ¶Animaduertant.i.[5] graui
ter puniant si.vꝫ si.in.c.tua. de co-
habi.cleri.⁊ mili.c.cum quidem.
in fi de excep.in. vj.c.vt inquisi-
tio.de here.eo.lib. ꝓprie tñ aiad
uersio cōsistit circa degradationē
et curie seculari traditionem. de
verb.sig.nouimus.no.Host. in.c.
in quibusdā.de pe.Henr.in.c. q̄-
renti.de vb.sig. ideo dico [6] ꝙ
publici cōcubinarij si post moni-
tionē ⁊ priuationē beneficiorum
cōcubinā reassumpserint contu-
macia crescēte poterūt degrada-
ri.in aut.de sanctis.epis.§.presbyte
ris.col.ix.c.clericos.de coha. cle.
et mu.vbi possunt ꝑpetuo excōi-

cari.i.deponi.no.hostien.in sum. eo.tit.§.et qualiter.henri.in.c.si quisq̃.eo.tit.ad hoc.c.cum inõ ab homine.de indi. qd not.s.§.i.in versi.teneatur.

a ¶Diffama= tos.q̃ et si null⁹ appareat accu satoꝛ cõpellendi sunt ad purga= tionẽ preiertim synodalibus aduersus tales pu nire negligentes: vel de hoc cri mine diffamatos[a]: etiã per suspen sionẽ a collatione[b] bñficioꝝ vel

si ex infamia oriat̃ scandalũ: quã si nõ prestiterint puniũtur tanq̃ conuicti.de coha.cle.et mulie. tua nos.in si.ij.qd.v.si mala.de purg. c.nos inter et ca.inte.rcũ ibi not. vbi aũt notoriũ est crimẽ vel põt pbari per testes punitio est faciẽ da nõ purgatio i iñgenda: q̃ dũ= taxat iniungit̃ cũ factũ est dubiũ deficiẽtibus testib⁹.c.cũ dilectis. de pur.ca. Qualiter aũt pbetur infamia[1] dic q testes debẽt de ponere illũ esse infamatũ de gra ui crimine apud bonos et hone= stos viros: debentq̃ dicere aliq̃s psumptiones vel coniecturas ex quibus dicta infamia originem traxit: alias si pbat̃ infamia simpli citer ex voce ppłi nõ pbata aliq̃ psumptione nõ esset infamia: sed vana vox popul.: de qua non est curandũ.l.decurionum.C.de pe. not. Bar.in.l.de minoꝛe.§.tormẽ= ta.ff.de q̃sti.vbi late tractat mate riã fame.lati⁹ Salic.in.l.ea qui= dem.C.de accu. Inno.et doc.in.c. cũ opoꝛteat.de ap.spe.tit.de inq̃ si.§.nũc tractem⁹.q testes depo= nentes super infamia debẽt red= dere cãm sufficiẽtẽ sui testimonij nõ enĩ sufficit dicere q pple ha= beat illũ suspectũ.not. Panoꝛ.in c.veniens.i.de testi.vbi dicit q in criminalibus infamia non facit gradũ pbationis.qd sentit gl.in d.c.veniens.que dicit q fama cũ vno teste in criminali non facit plenã pbationẽ ad condẽnãdũ: q in criminalib⁹ pbationes de= bent esse luce meridiana clarioꝛes.C.de pꝛo.l.sciant cuncti.ij.q. vij.sciant.v.qd. vi.epiphanius.pꝛo.in.c.tam lit= teris.de testi.vbi nõ facit semiple nam pbationẽ. etiam si agitur ciuiliter: nam ibi fama et aliqui testes singulares et depositio de auditu non suffece rũt ad effectũ cassandi electionẽ electi: infamia tñ q̃nq̃ coadiuuat probationes iam factas seu alia adminicula.c.preterea.de testib. q̃nq̃ dat materiã inquirendi.de accu.qualiter.ij.q̃nq̃ suspenden= di ab officio et beneficio.put le. et not.in.d.c.inter.de pur.ca.per Jo.an.in.c.j.de acc.in.vj q̃n aũt i ciuilib⁹ fama pbet: no.Bal.Sal. et Panoꝛ.vbi.s.hen.in.c.cũ cãm. de p.Ang.in trac.de cri.i §.fama.

b ¶Collatione.s.quo ad superio res[2] et cõtra infamatos per su= spẽsionẽ ab officio.ij.qd.v.pbr.de adul.significasti.q̃n iudex indi= cit purgationẽ ad effectũ indicẽ= di pniam: vel vt sileat infamia: si aũt pcedit cõtra infamatũ vt pri uet eũ bñficijs suis: si se non pur gauerit tunc aut crimen est gra= ue: ita q iudex ex officio suo im= poneret penaz priuationis: tunc illa imponit̃.c.cũ dilectis.de pur. ca.aut nõ est ita graue.et tũc fiat suspensio: vt in iuribus.s. alleg. Uel dic melius q vbi nullus pre cessit modus agendi: sed iudex ex offõ pcedit ad purgationem indi cendã alicui pter infamiã: q si cut mitioꝛ pena imponitur q̃n p ceditur per inquisitionẽ q̃ si per accusationẽ.c. qualiter.ij.de accu.

1 Infamia q̃liter pro batur.

2 Infames q̃liter sũt puniendi.

et pena est arbitraria:ita et mitior debet imponi q̄ꝫ pcedit contra deficientem in purgatione:vt sit p̄sumptiue cōuict⁹.sic debent intelligi dicta iura.Si aūt precessisset aliqnismodus agendi puta accusationis denuntiatio:tunc punit deficiens in purgatione:vt cōuict⁹ fm modū agēdi qui precessit.ca.accedens.de accu.⁊ ibi Panor. et in.d.c.cū dilectis.p glo.⁊ doc.to.i.c.inter.de pur.ca.

vbi doc.quinimo etiā solus metropolitanus.ca.q: cognouimus.x.q iij.de sen.excō.sacro.ar.c.j.§.officiales.de offi.or.in vj.ca.ij.de accu.vbi expone primates.i.concilium pūinciale: vel archiepos.et ibi Panor. not. Jo.and.in ca.vt litigātes.de off.ord.in.vj.in no. ⁊ si epūs delinqt in territorio inferioris prelati poterit ab eo iudicari ⁊ puniri. arg.l.iij.ff.de of.preto. Panor.in c.cuz inferior.de maio.⁊ obe.doc.

5 Epi p eorū pā pnt deponi

alia[a] cōdigna pena seueriter procedatur[b]. ¶Et si hi quoq; destitutio[c] ad summū pontificē spectat[d] per concilia: pūincialia aut suos superiores pp̄ter cōcubinatū puplicū reperiantur priuatione digni[e] statim[f] cum pcessu inquisitionis[g] ipsi summo pontifici deferantur. ¶Eadem diligētia ⁊ inquisitio in quibuscūq; gn̄alibus capitulis ⁊ pūincialibus quo ad suos[h] seruent. Penis alijs[i] cōtra predictos[k] et alios non publicos

a ¶Alia.secundū canones.s.de anno.c.j.versi.ceteri aūt.aut arbitraria.arg.l.j.ff.de iure delib. de offi.deleg.de causis.

b ¶Procedatur.si.de pre.graue. de accu.sicut olim.ij.de col.c.j.§. statuit.versi.si autem.

c ¶Destitutio.i.depositio ab officio vel beneficio.

d ¶Spectat.puta exemptorum c.j.de ver.sig.lib.vj.c.si abbatem. de elec.eo.lib.nisi delinquerēt in loco nō exēpto.c.j.de priuil.eo.lib. et episcoporū quorum[5] depositio est pape reseruata.c.accusat⁹ c.q̄uis.et quasi per totū.iij.q.vj. adeo q̄ hec potestas est legato d latere interdicta.ca.qd translatione.cum ibi no.de offi.leg.c.j.de transla.pre.q̄uis aliter sentiant nōnulli.spe.tit.ij.§.nunc ostendendum.§.xvij.si vero nō agatur cōtra epos ad depositionē:sed ad aliam penam arbitrariā vel determinatā:citra tamen depositionem:tunc conciliū pūinciale erit index.c.scitote.vj.q.iij.c.j.de iudi.

in.c.5.de constitutio.in.vj.

e ¶Digni.s.§.j.

f ¶Statim.i.q̄ totius poterit.et vide not.s.§.j.in ver.mox.

g ¶Inquisitionis.audiri ergo poterit causa epi a concilio pūinciali vel archiepo assistentibus sibi duodecim epis ad depositionem vsq; ad diffinitiuā exclusiue: non poterit tn̄ deponi nisi a papa.cōcor.c.accusat⁹.cū ibi no.iij.q.vj.c.j.cū ibi no.v.q iiij.c.nullā.ij.q.iiij. spe.ti.d accu.§.iiij.doc.i.c.nō pōt. de re iudi.Jo.an.i.c.graue.d pre.

h ¶Suos monachos et religiosos.de sta.mo.c.j.singulis.⁊.c.ea que.de accusa.qualiter.ij.in fi.de simo.per tuas.cum.si.

i ¶Predictos.publicos concubinarios.

k ¶Alijs.que habentur de cohabito.cleri.et mu.per to.p hostien. in sum.eo titu.§.⁊ qualiter.varie tamen loquūtur iura in modo.pcedendi:aliqua volunt triplicem monitionem requiri.alia volunt immediate suspendi.alia depo

ni. Sed dicit Hosti.in.c.ii. de co. cle. et mu. quod erit in arbitrio iudicis quam penam debeat imponere: nam [1] quandocunque iura varias penas imponunt optio datur iudici.no. xxi.q.ii.

¶ summa.xxxiii. concubinarios statutis in suo ro: dist. fraternitas: bore pmansuris[a]. ¶ Publici[b] autem tis. Panor. in.c.

sicut.de coha.cleri.et mulie.impo sita tamen vna pena non poterit ad aliam transire: nisi contumacia crescente.l.pretor edixit.ff. de iniur.cum ibi no.fa. quod not. Bar.in l.i.ff.vi bono.rapto.cum pene iniungantur disiunctiue: aut nisi constet plures penas simul pro eodem delicto esse inflictas.per ea ad quam infra remittam. Dicit tamen Panor. in.c.at si clerici.§.i.de iudi. quod in hoc delicto fornicationis semper iudex declinet ad mitiorem partem: quia pauci (vt dicit Gre.) sine vitio incontinentie reperiuntur.l. distin. quia tua.et quia etas nostri temporis xc.d.c.fraternitatis.et melius est a deo redargui de misericordia quam de seueritate.xxvi.q.vlti.allegat. nec puto quod contra concubinarios quoscunque possit procedi ad priuationem beneficiorum: nisi monitione premissa per hunc tex.§.i cum ibi not. a ¶ Permansuris.no. [2] quod vbi duplex pena per diuersa iura imponitur; tunc neutra per alteram tollitur. quod verum quando vna est preparatoria: altera autem vt terminus pene: quia inordinatis adminicem vnam includit reliquam.in auth. clericus.C.de episc.et cleri.idem quando vna imponitur ipso iure: altera per hominem: tunc concurrunt. C. de sacrosan.eccle.l.nemo. idem quando vtraque pena imponitur copulatiue: et vtraque potest imponi.l. placet.C.de sac.sanc.eccl.xvi.q.i.placet.de here.excommunicamus. de cri.falsi.ad falsariorum.C.de sepul. vio.l.qui sepulchrum. vbi legis. etiam si pene huiusmodi criminales sunt imponende per diuersos iudices diuersi fori: vna per iudicem ecclesiasticum altera per iudicem secularem: puta in sacrilegio aut alio delicto mixto. et tunc condemnatus in vna potest accusari in alio foro pro altera.c. ii.de male.c.felicis.§.per hoc quo quia de pe.in.vi.vbi papa imponit multas penas capientibus cardinalem.et tamen dicit ibidem quod non intendit adimere potestatem iudici seculari: quominus possit procedere et imponere penam legalem.per quem text.dicit ibidem Jo and.in no.et Domi. [3] quod punitus criminaliter per iudicem ecclesiasticum potest puniri etiam criminaliter per iudicem ciuilem: ex quo crimen est mixti fori.et de hoc questio accidit de facto temporibus Jo.and.et Bald.vt ipse refert in.l.i.C de sacrosanc.eccle. de quodam qui commiserat incestum et adulterium cum consanguinea nupta: quem episcopus condemnauerat ad perpetuos carceres: et iudex secularis volebat eum punire: de quo ibidem per eum.et vide Angel.in tracta. de crimini.in versicu.et ibi caput.late Henric.et alios in.c.de his.de accusatio.Specu.titu.de accusa. §.i.Panor.in.c.tae.de procura.in c.cum sit generale.de foro compe. b ¶ Publici.vsque ad.§.quia vero. dicit quod quatuor modis dicuntur publici concubinarii.

b ¶ Publici. publicum est nomen generale ad notorium famam et manifestum: quandoque tamen verificatur dumtaxat in notorio: vt

1 Iudex arbitratur quando penae sunt variae.

2 Pena vna an tollat alteram.

3 Criminosus quandoque in vtroque foro punitur.

bic:in.c.tua.de cohabita.clerico. et mulie.quandoqz differunt publicum et notorium.c.de illo.de eo qui cognouit consangui. vxo. sue.d diuor.porro.ista tn verba recipiunt inter-
pretationez sm intelligendi sunt non solum hi
materiaz subie- quorum concubinatus p sntam aut
ctā.ar.no.l.c.ro-
go.xj.q.iij.cle.exiui. de ver.sign. r cōem vsum loquendi.arg.l.cuz delanionis.§.asinam.ff. de fun.

4 Snia facit rē notoriam. instru.c.quis.de vbo.sig.no. Panor.in.c.cum olim.eo.tit.Jo. fab. in proe.instit.in ver.protestantur. in materia notorij.

a ¶ Sententiā.sententia [4] facit rem publicam r notoriā.c.vestra.c.fi.de coha cleri.r mu.c.cuz olim.de verbo.sign.c.cū inter.de re iudi.c.quesitū. de temp.ordi.l. emptorem.ff.de act. emp.Bal.in l.cum fratrē.C.ad sille. nam res iudicata pro veritate accipitur ff.de regu.in.l.res iudicata.ff.de

5 Excōicatus publice quis dicat. statu homi.l.ingenuum.d.c.cum inter.glo.in.c.exceptionem.de exce.que dicit q si iudex tulit sententiam excommunicationis in loco vbi publice iudicare consueuit presentibus officiarijs suis r partibus vel altera parte per contumaciam absente satis dicitur publicus excōmunicat⁹.facit.l.in donationib⁹.C.de dona.et quod ibi.no.C.de testa.l.omniū. sed dicit Joā and.in cle.eos.de sepul. in ver.publice.quo ad casum illius ca.respectu aliorū non dicit quis publice excōicatus:ex eo q snia fuit lata presentibus officialibus r partibus:qr iura exigunt publicitatē respectu aliorum: et quo ad hoc vt presumatur sciētia r ita ex qualitate fori multitudine vel paucitate officialium assistentiū dicetur sententia publica

vel occulta. Panor. dicit in. d. c. exceptionem: q si agit de pena incurrenda respectu cōicantium publice excōicato habet locum illud dictum Joan.and.qr verba debent stri-
cte capi/ ne dā
puniatur: r ma
xime sine culpa:
nam de facili non habetur notitia de eo quod iudex egit in banco suo coram paucis.respectu tamen ipsius excommunicati vel concubinarij vt procedatur contra eum tanqz contra publicum excommunicatum vel concubinarium sententia est satis publica:si ipse interfuit vel fuit ad hoc citatus: qr id qd fit in iudicio dicitur notoriū:vt in iuribus primo alleg.dicit etiā quo ad incurrēdam penā illi⁹ cle.respectu scientiū sententiā esse latā in iudicio istum dici publice excōicatuz sa.qd no.Cōpo.in.c.cum dilect⁹. de cōsue. vbi dicit illum esse notoriū excōicatū:qui a suo iudice in publica predicatione vel in concione vel in ecclesia publice:precipue in festiuitatibus excō eet: vt.d.c.quesitū.de do.r cōtu.c.venerabili:vel qui pronunciatus est sentētialiter excōicatus vel tanqz excōicatus vitand⁹ vel hoc in iudicio est cōfessus:seu quē cōstat per rei euidentiam in canonem late sententie incidisse.d.c. quesitū. et dicit sic Inno.determinasse.r de facto [5] Jeuz dicit publice excōicatum:qui in presentia sui capituli de cuius est gremio a suo plato excōicat:r illū q post excōicatione auctoritate iudicis cōpetentis excōicatus publice nūtiat verbis vel scriptis in locis predictis.c.si aduersari⁹.de eo q mit. in pos.ff.de in.l.4.sed r si.§.pscri-

bere.[1] sed hodie non tenemur vitare excommunicatum etiam notorium nisi fuerit denuntiat⁹ & publicatus aut notorius per facti euidentiam: quod nulla possit tergiuersatio ne celari. j. d ex. cōfessionē[a] in iure[b] factā seu per ei q illō cap. cū non vi.c.j.

a ¶ Confessionē. 2cor. iura pri al leg. Lictus fustiuz. ff. de infa. bal. in. l. properandum. C. de iudi. Nec puto sufficere q̄tum a. dispōnez huius ca. ad reputandum illū publicum 2cubinarium pbationez in iure factā: cū probatum testibus nō dicat notoriū. c. de illo de eo qui cogno. 2san. vro. c. vestra. c. fi. de coha. cle. & mulie. lz als ex clara & indubitata pbatione oria tur notorium. c. cū olim. de verb. sig. de 2fes. c. j. v. q. vj. epiphaniuz. C. de pro l. scient. de re iudi. l. gesta. nam quicquid fit in iudicio dicitur notorium vt not. in. c. exceptionem. de except. Inno. in. c. ex insinuatione. de app. de testi. per tuas. Inno in. c. ij. de fideiuf. c. cō stitutus. de fil. psb y. Bal. in auc. ad hec. C. de vsu. a. d hoc. l. qui sententiam. C. de peñ. Pau. cōsil. xxxix. Panor. in. c. significauerūt. de testi. quod limitāt de ro. vt refert Panor. in. d. c. cum olim. qñ est in cā conclusum: ita quod amplius non potest aliquid obiji contra probationē als cū probatio possit reprobari non potest dici notoria. tex. tamen in. d. c. cū olim. simpliciter dicit pbationē efficere rē manifestam siue notoriā: et ibi Panor. saluādo illū text. dicit q pbatio[2] i iudicio facta reddit rem notoriam: sed nō facit rē illam super qua est inducta probatio notoriam: nisi postq̄ est in causa cōclusuz: ita q nihil potest obijci ad offuscādū notorietatez. notorium eñ potest quādoq offuscari: ex excusatione aliqua: vt no. in. c. j. de offi. deleg. lib. vj. pro hoc tert in. d. c. cū olim. ibi nulla tergiuersatiōe celari. & tert⁹ iste. Uel aliē pōt dī distincte. & q eo ipso qd probatio est facta reddit rem notoriā presumptione iuris: q nō presumiē reuocatio pbationis: sed ista notorietas est cōmutabilis vsq ad conclusionem in causa. sic intelligit dictū rot. & patet qd per cōfessionē res efficitur notoria: vt hic cum si.[3] & tamen confessio pōt reuocari vel excusari vsq ad sententiam. c. cum dilecti. de accusa. in fi. C. de confes. l. error. cap. fin. eodē ti. ad idem text. cum glo. in. d. c. j. de offi. delega. lib. vj. qd no. Spe. ti. de noto. cri. §. iam de notorio. vbi dicit q p cōfessionez in iure factaz efficiē notorium dum modo 2fitens in 2fessione pseueret/aliter nō. ff. de ques. l. j. §. questioni. Et hmōi notorium qd oritur ex sententia probatione clara/aut confessione iudiciali dicitur notorium iuris: vel q in iure id est ex his q̄ in iudicio fiūt oriē: vel q iuris artificio inducitur. b ¶ In iure. i. in iudicio[4] a contrario ergo cōfessio extra ius de crimine non facit notorium: licet preiudicet 2fitenti saltez q̄tū ad psumptionē. no. l. l. j. §. iulianus. ff. de libe. a2no. i n. l. si duo patroni. in prin. ff. de iureiur. & ad indicium ad supponendū 2fitentem torture: vt cogatur in ea perseuerare. glo. & Bart. in. l. capite quinto. ff. de adulte. d ro. deci. cclxxxiij. Inno. in. c. per inquisitionem. de ele. & ibi Panor. Bald. in. l. j. C. de fal. cau. ad. & in marga. in ver. cō

1 Excōicatum an distincte vitare teneamur.

2 Notoriū an fiat per pbatiōnē i iudicio factam.

3 Cōfessio. pōt reuocari.

4 Cōfessio extra iudicializ nō facit notoriuz.

fessio.ent ad imponendam penã extraordinariam: vt glorianti de crimine.c.q̃ iit. de excel. prela. et ibi Inno. in.c.interposita. de ap. Pano. in.c.olim. de rescrip. extra iudicialis etiã cõfessio generat rei euidentiam [a] infamiã saltem facti. no. in.c.at si clerici. de iudi. vbi do. Anto. et Pano. ideo poterit cõfitenti penitentia iniungi.c. quisquis.xxiiij.q.j. imo etiã valet et preiudicat confitenti ad pbandũ delictum etiaz ad priuationẽ. d.c.per inquisitionem. sicut in ciuilibus. l.publica. ff. de po.c. per tuas. de pro. presertim si fiunt circunstantionata facta. s. ex causa. arg. l. generaliter. C. de nõ nu. pe. ff. de proba. l. cũ d indebito. de fi. instru. si cautio et presente parte. arg. l. certuz. §. si quis absente. ff. de ꝯfes. no. Inno. et Pano. in. d. c. per inquisitionẽ. Henri. in.c. fina. de ꝯfes. vbi doct. Pano. in. d.c.at si clerici. §. j. in.c.ij. de ordi. cog. et voluntaria non coacta nec calore iracũdie facta. vt legitur et no. in.c. ex literis. de diuor. nec reuocata in tempore. Bald. in. l. j. C. de confess. quia non potest tunc torqueri: et requiritur q̃ huiusmodi confessio non sit nuda adminiculis: sed debet eẽ verisimilis: alr̃ non posset torqueri ad hoc not. in. l. non tantum. ff. de appel. ibi Bart. Bal. in. d. c. at si clerici. in. l. clarũ. C. de auct. pres. facit tex. in. l. proinde. ff. ad. l. aquil. in. l. j §. si quis vltro. ff. de questio. prepo. in d.c. ex literis. vbi no. late quos effectus pariat confessio extraiudicialis. et in casib[9] predictis cõfessio extraiudicialis inducit notorium quando est debite circunstantionata. nct. Barto. in. l. ictus fustium. ff. de infa.

5 Notorium facti ẽ triplex.

a ¶ Euidentiam. id est notorietatem. c. euidentia. de accu. Euidens quandoq̃ ponitur pro notorio: quandoq̃ pro manifesto. de ele. si forte. et c. ab eo. li. vj. hic ponitur pro notorio: et est notorium facti quod que nulla possit stricta et ppria significatione tñ venit appella. notoriũ no. Jo. an. et Cal. in. c. vestra. de cohabi. cler. et mulie. bo. text. in. c. dudum. j. de ele. t. et ibi Pan. Et est triplex [5] quoddã est notoriũ facti pmanẽtis: quod ita publice fit q̃ in aliquo tergiuersari nõ põt: et hoc ꝑ ꝯtinuationẽ. puta si qs tenet publice et ꝯtinue ꝯcubinã in domo mẽsa et lecto: et liberi vagiunt circa ignẽ. de quo in. c. cum dilectis. de purg. cano. xxviij. dist. priusq̃. vel aliquis publice et cõtinue detinetur in carcere: vel aliquis est iudex notorie in prouincia. ff. de offi. pres. l. barbari[9]. C. qui et aduer quos. l. j. Aliud est notorium facti transeuntis qd̃ semel factuz fuit et reiterationẽ non habuit: vt si in cõspectu ppl̃i palã et publice clericus duxit mulierem in domum suã et eam publice aliquot diebus tenuit: aut si in conspectu popu i aliquis fuit occisus. et de tali notorio loquitur. c. bone. §. licet aũt. de ele. dicit tñ Barto. in. l. ciues. C. de ap. in aut. qui semel. C quomodo et quando iudex. in. l. illicitas. §. veritas. ff. de offic. pres. q̃ factũ momentaneum vel transiens non potest cadere in notorium: sed in contrarium est casus in. c. venerabilẽ. de elec. in c. cum in dioce[n]. de vsu. in. c. ex tenore. in. c. fin. de tempo. ordi. in. c. quãto. de trãsla. prela. in. c. illud. de presump. docto. in. d. c. vestra. vbi late tractant materiam no:

toriū Aliud est notorium facti; in terpollati qđ publice fit ⁊ sepius iteratur sed non continue: vt in eo qui nō continuo/sed interpollatim tenet concubinam in domo sua: vel i eo qui est semp pa rat⁹ publice dare sub vsura[1] nam nō semper mutuat: sʒ inter pollatim: đ quo tergiuersatione [a] celari [b] notorius est. Sed [c] qui mulierem de incontinentia suspectam [d] et diffamatam tenet [e]: et per suum superiorem admonitus quia debet esset notum plur mis ⁊ multitudini. ⁊ e coha. cle. ⁊ mu. c. penul. ⁊. fi. ⁊ vicīnia debet scire. C. de nuptijs. si vicinus. ⁊. d. c. cuʒ dilectis. ff. vi. bon. rapto. l. pretor. ad fin. de verb. signi. l. palam. đ insti. l. sed ⁊ si. §. pscribere. Jo. fa bri i pe. insti. in versi. protestant sʒ Spe. ti. de no

1 Usu ra ri⁹ no torius qs di catur.

no orio loquitur ca. cū tu. de vsu. licet Jo. an. dicat in. d. c. cū in dio cesi. notoriū actus continui vsura rium qui mensam vel bancū suū tenet publice paratum omibus mutuare: qr hʒ actū cōtinnum re spectu aptitudinis.

a ¶ Tergiuersatione. i. excusatio ne p obabili. c. tua. de coha. cle. et mu. c. ad aplice. de re iudi. in. vj. j. titu. c. j.

b ¶ Celari. quia est ita euidens φ omnes de prouincia villa vel castro sciunt vel scire possunt. ff. de iuris ⁊ fac. igno. l. regula. §. sed facti. ⁊ cui⁹ testis est pplˀs ⁊ dissi mulationi siue negationi non est locus. lrj. dist. in sacerdotibus. in fi. xxxv. q. iij. φ scripsi. et intelligit populus esse testis cum sit crimē notum omnibus qui sunt in loco siue maiori parti. ij. q. j. de mani festa. de purga. cano. c. cum dile ctus. de rot. deci cccc xx. Archi. in c. j. de censi. li. vj. vel decere homi nibus de loco: vt no. i. d. c. de ma nifesta. Cy. in. l ea quidem. C. de accu. in materia notorij. quaʒ ibi late tractat Sali. Bal. in. l. đ qb⁹. ff. de legi. nam tot faciunt paro chiam. x. q. iij. vnio. et testimoniū vnius parochie facit crimen no torium esse. d. c. cuʒ dilectis. vnde in loco vbi non essent decem per sone non potest oriri notoriū[2]

to. cri. §. sā de notorio. dicit relin quendum esse arbitrio iudicis quot faciant notoriū: qr hoc non inuenitur iure expressum. arg. de verbo. obliga. l. continuus. §. cum ita. ⁊ de offi. deleg. de causis. ideʒ Cal. et Pano. in. d. c. vestra. ⁊ in dex arbitrabitur ex varijs circun stantijs: ex qualitate loci actus ⁊ tēporis factū esse notorium vel non. ⁊ vide Pano. consi. c.

2 Notorium dʒ esse i o tū mul titudi ni.

c ¶ Sed supple. ille etiam est pu blicus concubinarius ⁊c.

d ¶ Suspectam. quia extranea ⁊ iuuenis.

3 Clericus cū muliere non debet se bal neare.

e ¶ Tenet. quod non licet: vt no. §. §. j. quinimo non debet cleric⁹ solus cū sola femina loqui. lxxxi. di. clericus. de coha. cle. et mu. ca. ij. [3] nec cum muliere balneare. c. nō oportet. lxxxj. distinc. vbi no. φ si mulier inuenta fuerit in bal neo cum viro extraneo priuatur dote. idem de viro si inuentus fuerit in balneo cum extranea muliere φ priuatur donatione propter nuptias. C. de repu. l. fi. not. Joan. andr. in. c. plerumq;. de dona. inter virum et vxo. nec debent in sacris constituti in teresse conuiuijs nuptialibus. xxxiij. distinc. presbyteri. nec dis putare de formis mulierum. xxxij. distinc. hospitiolum. [4] et clericus inuentus cum muliere

4 Clericus cū muliere inuē tus po test de tineri per. xx. horas.

hic concubina large accipitur ꝑ quacunq; muliere quaz clericus tz in domo sua luxurioso affectu.
a ¶ Suspectas. puta iuuenes extraneas.
b ¶ Subditis. clericis: nam de laicis sequit. j. §. fina.

res suspectas[a] ꝑlati omnib[9] modis curent a suis subditis[b] p[...] xiliū[c] ⁊ brachiū secularis inuocatione si op[9] fuerit penit[9][d] arcere[e].

3 Cōcubine qđ forum sequunt.

c ¶ Auxilium. xxiij. q. 5. principes. xcvj. di. cum ad verum. c. j. c. quoniam de offi. ordi. xxxij. dist. eos. sic etiam iudex secularis potest inuocare brachium ecclesiasticum. no. Inno. in ca. licet. de foro compe. no. doct. in. d. c. j.
d ¶ Penitus. omnino ⁊ sine reditu quacunq; excusatione vel appellatione nō obst. hoc enī ꝟ. penitus precisum est nullā limitationem vel modificationem recipiens. C. de edi. di. adri. tol. l. fi. de vsufru. l. ambiguitatem. ca. super eo. de here. in. vj. Archid. in. c. ordinarii: in ver. penitus. de off. or. in. c. j. de cle. egro. e. lib. ad hoc. C. de gladi. l. j. li. xj. in rub. ⁊ ni.

4 Presbyter cognoscēs mulierē solutā committit adulterium.

e ¶ Arcere. arg. ꝙ[3] concubina clerici sequitur eius forum. doct. in. l. cum quedam. ff. de iuris. om. iud. aliud in concubina laici. l. de iure. in fi. ff. ad muni. Specu. titu. de compe. iu. adi. §. j. ver. xliiij. qđ verum q̄tum ad hoc ꝙ concubina clerici vel alia mulier cum eo delinquens potest per iudicem ecclesiasticum puniri. c. si quis q;. de coha. cleri ⁊ mulie. c. si concubine. de sen. excō. presertim. si delinquat cum in sacris cōstituto: tunc committit adulterium et sacrilegium. xxvij. q. j. qui christo. ⁊ c. virginibus. no. hosti. in sum. de coha. cle. et mulie. §. quam pena. ver. ⁊ panor. in. d. c. si quis q;. Panor. in. c. vt clericorum. de vita et honc. cleri. vbi dicit[4] ꝙ presbyter cognoscens mulierē solutam non committit simplicē fornicationem: nam quasi contraxit matrimoniū spirituale cum ecclesia per susceptionē sacri ordinis. vnde dicitur committere adulterium spirituale. sentit Pau. i cle. j. de offi. ordi. ideo dicit glo. no. in c. per venerabilem. qui fil. sunt legiti. in versic. adulterinis. ꝙ filii presbyterorum dicunt adulterini: quia cum presbyteri fornicantur adulterantur quasi mariti ecclesiarum. lvj. di. cenomanēsem. idē Pan. ibidem. ⁊ in. c. at si clerici. §. j. de iud. gl. in. l. ij. C. de epis. et cle. dicit ꝙ cōmittūt incestū. ⁊ ibi Bal. per Archid. in. c. eos. xxxij. di. Panor. in. c. innotuit. de elect. Matt. ⁊ Imol. in clem. ad nostrū. de here. dicunt contra. ꝙ committant simplicez fornicationem: ⁊ tanq̄ de simplici fornicatione debent puniri. no. lxxxj. distinct. maximianus. lxxxij. di. presbyter. ij. q. 7. vij. lator. videtur text. in ca. quia circa. de bigamis ibi tanq̄ simplici fornicatione. Primum credo verius. vnde dicunt Hostié. et Henri. in. d. c. quia circa. ꝙ tex. mel us dixisset triplici fornicatione: quia in laico et in minoribus constituto potest dici simplex. In subdiacono et diacono duplex respectu simplicis. In presbytero triplex respectu duplicis: quod potest elici ex maioritate gradus. argu. xl. distinc. homo christianus. ⁊ ex austeritate pene que ei iniungitur. d. c. presbyter. Vn̄ dicit Abb. in. d. c. quia circa. cum quo transit Panor. ꝙ cōstitutus in sacris plus peccaret fornicādo q̄ con-

ingatus adulterando. Ex prędi-ctis sequitur q̄ huiusmodi filij p̄sbyterorum patri ꝛ matri succe-dere non possunt: q2 tales spurij ꝛ nati ex damnato coitu repellun tur ab hereditate parentum. aut. ex cōplexu. C. de incest. nupt. tam patris q̄ matris. in aut. qui. mo. natu. effi. sui. ad fi. colla. vij. ꝛ ibi glo. not. in §. nouissime. instit. ad orfi. Ex. in. l. si qua illustris. C. eo. titu. Panor. in. d. c. innotuit. gloss. ꝛ doc. in. c. tanta. qui fil. sint leg. Panor. in. c. cum haberet. de eo qui dux. in mat. idem de natis ex alijs clericis in sacris ordinibus constitutis. ad hoc not. in. d. l. ij. C. de episc. ꝛ cler. etiam si sint nati ex concubina huiusmodi clerici: vt not. Bar. in. l. si gener. ff. de his q̄. vt indign. quia concubinatus est specifice damnatus in ipsis cleri cis. de. coha. cler. ꝛ mu. per totū. ꝛ hic nec talibus liberis succedūt pater ꝛ mater: sicut nec succedūt patri ꝛ matri: vt vult Azo in sum ma. C. de legi. her. not. Bart. in. d. l. si gener. Car. in. d. c. cum habe-ret. Panor. in. d. c. tanta. prepo. in d. c. per venerabilem. licet natu-rales succedant parentibus secū dum formam. aut. licet. C. de na. li. ꝛ vulgo quesiti succedant matri-bus: vt. d. l. si qua. not. in. d. §. no-uissime. Sed quid de natis ex cle ricis no. constitutis in sacris be neficiatis tamen vtrum sint na-turales vel spurij. Panor. in. d. c. per venerabilem. remittit ad not. per Joan. and. in. c. sine culpa. de re-gul. iur. in. vj. in merc. ꝛ ad Bart. in. l. in ꝯcubinatu. ff. de ꝯcu. in q̄ lege sentit Bar. q̄ non sunt natu rales: sed spurij. ꝛ q̄ per sequens matrimonium non legitimaren-tur. idem Richar. malumbra. Bar. in. l. ꝛ si contra. C. de nupt. p̄ quo vltra ea que Joan. and. in. d. mer. alleg. facit primo quod illi sunt filij naturales ꝛ legitimantur p̄ sequens matrimatrimonium qui nascuntur ex aliqua quam q̄s po test sibi concubinali scemate co-pulare: vt est casus sing. in dicta aut. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur dotalia. in prin. sed cleric⁹ in minoribus presertim beneficiatus non pōt sibi copulare ali-quam in concubinam: vt hic cum concor. ergo filij ex eo nati non sunt naturales: ꝛ per cōsequens nō legitimabiles [1]. Nā illi sunt proprie naturales qui nascuntur ex cōcubina quam quis in domo vnicā retinet: vt dictum est. §. pa tet in aut. quib. mo. nat. ef. sui. §. si quis aūt defunctus. col. vij. not. instit. de adop. in prin. sed cū cle-ricus non possit habere concubi-nā: vt antecedēs: ergo nec filios naturales: vt consequens. argu. sumpto ab antecedēti destructo. l. ad rem mobilē. ꝛ. l. ad legatum. ff. de p̄cura. c. ex parte. de sponf. c. prudentiam. de offi dele. Si igitur non naturales: ergo spu-rij: ꝛ sic non legitimabiles. d. c. tā ta. Item licet habeat quis mulie-rem loco vxoris cum qua aliquo actu de iure interueniēte nuptie esse possunt: non sufficit vt post-ea subsequente matrimonio filij ex ea nati legitimentur: nisi ha-beatur loco concubine. patet in l. paulus. al's eū qui. ff. de sta. ho-mi. nam nupta aliqua sine patris cōsensu nō est matrimoniū de iu re ciuili. ꝛ filij ante nati nō legiti mātur secuto matrimonio: ꝛ licet mulier ista potuisset esse cōcubi-na: tñ cum non fuit habita loco cōcubine filij non legitimantur. ita no. ibi Odo. ꝛ Bal. vnde p3 q̄ de iure ciuili coitus cōcubinari⁹

1 Natu rales filij q̄ p̄pie dicūr.

est maioris efficacie q coitus ma trimonii putatiui: et nō sufficit ha bere vnicam in domo nisi eā sibi qs cōstituat loco concubine. sed cleric9 bñficiatus non pōt habe re concubinā: igitur. et facit. l. j C. de na. li. in ratione sui. nā ibi co habitatio quarūdā personarū p hibita reddit filios nō naturales. ita in proposito: qz clerici presertim bñficiati debent vacare diui nis officijs et scti esse. xxxj. di. tene re. nec debēt infici veneni s cōcu binarū: vt dicit text. in. d. l. j. xxxj. dis. quidā filij. ergo ex eis nati nō erūt naturales. hoc pro. in. §. reli qui. in auf. qui. mo. na. ef. sui. coll. vij. vbi dicit text. reliq modi sunt qui dantur his q erāt naturales sed isti non sunt tales. igitur per matrimonium seqēs non legiti mantur. Itē pro. rub. ti. qui dicūt quib. mo. na. ef. le. coll. vj. et quib. mo. na. ef. sui. colla. vij. nec exten dūtur ad alios nō naturales. qn imo clementia imperatoris ipsi efficiant indigni. in auf. qui. mo. na. ef. le. §. fi. Jo. tñ and. in. d. mer cu. tenet oppositū: et p eo facit in auf. de monachis. §. ij qs aūt mo nachicam. coll. j. vbi pro. q de iu re ciuili laicē in minoribus cōsti tutus potest concubinā habere: cū ibi notet cōstitutos in sacris. et per dictū. c. tāta. [2] vbi patet qd geniti ex quocūqz coitu extra vi lum legitime vxoris dūmodo tē pore coitus potuit esse matrimo nium p subsequens matrimoniū legitimant. ad hoc. l. cū quis. l. nu per. C. de na. li. vbi tex. videtur di cere qd sufficit q tpe concubitus potuit esse matrimoniū: nec req ritur q mulier fuerit habita l cō cubine scemate. et §. fi. institu. de nup. vbi loquēs de legitimatione per curie oblatione loquitur tā tum. in casu an potuerit esse ma trimoniū cōcubit9 tpe. facit insti. de here. q ab intest. de. in prin. dū dicit. habuerit cōtuberniū. suffi cit ergo ad legitimationē q tpe concubitus potuisset esse matri moniū. cōstat aūt q clericus in mi noribus etiā bñficiat9 pōt hñe re matrimoniū. de cleric. coniu. p to. igit aduerte: aut filij nati sunt ex clerico in minorib9 beneficia to: et muliere soluta quā tenebat vnicā in domo indubitato affe ctu tāqz cōcubinā: tūc hmōi filios iudicabo naturales sicut alios q ad ōes effectus tā quo ad legiti mationē per subseqēs matrimo niū parentū: qz quo ad successio nem iuxta dicta auf. lz. Et qz vis ɔcubinatus sit hodie reprobatus tā in clericis qz laicis: vt. j. §. fi. cū ibi not. non sunt tñ correcta iura ciuilia loquentia de naturaliū le gitimatione et successione: vt not. hosti. l. c. lator. q fi. sunt le. pañ. in d. c. tanta. et ɔcedunt illa iura de iure canonico. sentit glos. ibidē. in d. c. lator. in. c. nisi cū pridē. de re nū. [3] et legi ciuili standum est in hereditatibus et alijs ex quo ius canonicū non disponit expresse cōtrariū. c. j. de no. oper. nun. d. c. per venerabilē. Aut filij sunt nati ex hmōi clericis et ex alia mulie re soluta furtiuo accessu non con cubina quā nō retinebat scz vni cā in domo tāqz ɔcubinā: tūc indi cabo eos naturales qntū ad effe ctū legitimatiōis: vez q poterant legitimari p seqēs matrimoniū parētū inspecta mēte illi9. c. tāta. nā litera eiusdē nō fundat se sup ɔcubinatu: sed indistincte ɔ pter potētiam matrimonij legitimat antea natos. id dicit Jo. an. in. d. c. mercu. p illō. c. q nati ex soluto et soluta inter quos poterat esse mrī

2 Matrimoniū subsequens an legitimat ex q̄cū qz coitu genitos.

3 Legibus stādū est qñ canones ɔtrariū n̄ statuūt

monio tpe concubit⁹ indistincte cessitū sunt legitimi: quia iter eos nō erat ↄcubinat⁹.gl.ꝛ doc.i.d.c.tanta.ꝙ.p̄cedit ꝛ iu re ciuili:tā etiā canonice fauore mr̄imonii magis

Qui [a] etiam ex tali concubi- natu p̄creatos filios apud patres [b] suos cohabitare [c] nō

stādū eni:ꝛ ex con tra. opi. sequeret ꝙ magis faueret pctō diuturno et ↄtinuo q̄ momētaneo:sed iuo ci uile tpe suo habuit bonā ↄsidera tionē:qꝛ cū ↄcubinat⁹ nō esset per illud dānat⁹:ideo ex illo genitos voluit legitimare[1]s3 cū ius ca nonicū magis reprobet ↄcubina tū q̄ fornicationē simplicē. iuxta no.in.c.ex parte ade.de testi.et h̄ fœti⁹ debent legitimari nati sine tōcubinatu q̄ in ↄcubinatu: sed q̄ntum ad alios effect⁹:q uis q̄ ad successiōes parētū iuxta.d.aut.l3. nō sunt naturales:ex q̄ non sunt nati ex ↄcubina:qꝛ lex vocat tm̄ modo naturales natos ex cōcubi na ad hereditatē parētū fm for mā ill⁹ aut.nō spurios:vt dictu3 est.nec est in hoc correctia a iure canonico:imo fm illud p̄cedit:vt ꝫ.ꝛ no.do.c.in.d.c.cū haberet.sta: bo ergo hoc casu legi p ius cano nicū nō derogate.Idē dico de na tis ex monacho nō existenti in sa cris infra tpa professionis ↄstitu to.sic intellige Jn.roselli.de are. in trac.legiti.scdo so.ꝛ.se.vbi late per eū.latius prepo.in.d.c.tanta.

a ¶ Qui.prelati.

b ¶ Patres.apud matres separa tas a p̄rib⁹ cohabitare poterunt ꝛ debebūt eos alere de eq̄tate ca nonica.ꝛ ēt p̄res:vt.j. dicā.l3 [2] ipsi clerici nō debeāt nec poss.nt aliqd dare ↄcubine aut meretri ci.ar.l.ij.C.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ ibi Bart.q̄ loquit i milite armate militie.idē in clerico q̄ est miles

celestis militie.ad hoc.l.miles.ꝫ. cta gl.fi.de re iudi.l.miles.ꝫ.mu lier.ff.de testa.mi. p̄uilegia eīm cōcessa militib⁹ seculi attribuun tur militib⁹ dei in casib⁹ in q̄bus est eadē rō p iura alleg.arg.c.gn̄ali- ter.xvj.q.j.no.pa nor.in.c.j.de cleri cis egro. facit tex. in.c.ꝫ.de pe.li.vj.not.Jo.an.in.c. de his.q̄ sepul.sicut dicit in mili- te legali:puta aduocato ꝛ docto: re qui non possunt donare ↄcubi ne cū equiparent militib⁹ arma: te militie.l.aduocati.de aduo.di uer.iu.no.Host.in sum.de.dona. inter vi.ꝛ vxo.ꝫ.ꝛ cui.p.c.eo liben tius.de ser.nō c.ꝛ.c.militare.xxiij. q.j.hoc vt ex equiparatiōe facere dotum ad ipsos p̄fessores iuris. l.j.ff.de iust.ꝛ iu.dicit tn̄ Cy.in.d. l.ij.ꝙ non valet donatio:si tn̄ tra: diderint nō repetūt. vn̄ tn̄ ꝙ fisc⁹ ecclesie possit illud repetere. na3 ecclesia habet fiscū.glo.in.c.qꝛ di uersitatem.de cōcel.p̄ebē. no in c.cū fm.de here.in.vj.ar.l.l.luci⁹. ff de iur.fis.l.ꝫ.C.de ↄdi. ob tur p. cau.r.o.f po.in rub. de dōn.inter vi.ꝛ vxo.Utrū aūt mulier teneat restituere pecuniā quā recepit p carnali opere/ꝛ cuivide Hen.in c.peruenit.de adulteriis.ꝛ qd di- ctū est.ꝫ.de milite intellige d do nat iōe iter viuos:qꝛ miles posset legare meretrici:cum cesset rō p- pter quā est inhibitū donare:qꝛ sic posset p̄iuari armis militari: bus pre nimio:vt.d.ꝫ.mulier.

c ¶ Cohabitare.ad scādalum vi tandum:ꝛ vt tollantur filij testes fornicationis parentum. ꝛ videt [3] ꝙ huiusmodi filij sacerdotam debeant seruituti ecclesie manci pari.c.cum multe.xv.q.ij.vbi pa tet qd filij sacerdotum sunt serui

1 Cōcubi nat⁹ ꝫ gruior simpli ci fornicatio ne.

2 Concu bine nil pñt clerici dare.

3 Filij sa cerdotum an sint ser ui ecc- clesie.

eiusdē ecclesie de cui⁹ sacerdotis vel ministri ignominia nati sunt. no.xxvij.q.i.impudicas.dic q hu iusmodi pena seruitutz habet lo cū:cū femina de facto fuit ducta in vxorē a clerico in sacris consti tuto q ex hoc excōicationē incur rit.cle.i.de ꝯsang.⁊ affi.nā q fuit maior ꝓsumptio maior imponit vindicta.vn tā mulier q filij ex ta li ꝓsumptione geniti redigunt in seruitutē ecclesie.xxxij.dist.eos.⁊ d.c.cū multe.sed dicit ibi gl.q ec clesia perdidit hoc ius cū nō fuit eo vsa.qd nō plz panor.in.c.ij.de coha.cle.⁊ mu.q cū nō sit memo ria apud nos q constitutus in sa cris duxerit vxorē nō possum⁹ di cere q illud ius sit sublatū cū ca sus nō acciderit.p hoc qd no.Cy. in.l ij.C.que sit lō.ꝯsue. Jo.an.in c.ioannes.de cleri. ꝯiu.in.c.fi.de cōsue.sed si accidisset iste casus: ⁊ ecclesia nō curasset illos in serui tutē redigere:posset pcedere di ctū illi⁹ glos. cōsuetudinē tn̄ non extenderet de loco ad locū. iuxta no.p Inn.in.c.fi.de off. archi. Fi lij ergo clericorū ex ꝯcubinatu p creati nō debēt cohabitare cū pa trib⁹ suis:iz debēt eos patres fa cere morari lōge a sua conuersa tiōe.ad hoc.c.i.de coha.cle.⁊ mu. de equitate tn̄ canonica debebūt eos alere etiā de fructib⁹ ecclesie si alia bona non habeāt cū teneā tur puidere pauperib⁹ lz pecca uerint eos pcreādo.ad hoc.c.cū haberet.vbi doct.de eo qui dux.i ma.ne filij ꝓuati alimētis peant. no.pan.in.c.ꝯiugat⁹.de cle. ꝯiu. Bal.in.l.id qd pauperibus.C de epis.⁊ cle.lz de rigore iuris ciuilz spurij non alantur.in auť.ex com pleru.C.de incest.nupt. Nec pōt pater eis aliquid dare: naturali bus sic.l.i.C.de natu.li.no.Ja.de are.in.l.omnes.§.luci⁹.ff.de his que in frau.cre.pz in auť.q.mod. na.ef.sui.ad fiň.col.vij.latc p Ja. de bel.in qōne que incipit. pater habēs filiū.dicit Bal.in.l.fi.§.si a socero.ff. de his que in frau.cre. q[4] de equitate canonica pōt pater donare ⁊ legare spurio vt habeat pro alimentis p.d.c.cum haberet.vbi panor.ad hoc.l.offi cio.C.de neg. gest.no.Bart.in.l.si gener.ff.d his q.vt indi.⁊ l.d.auť. ex cōpleru.Bal.in.l.i.C.de sa.san. ec.vbi dicit q vltra alimēta non vz relictum.ff.de pro.l.qui testm̄. qb.mo.na.ef.sui.ad fi.nisi pr reli queret spurio ii legitimabit.ar l. in tpa.⁊ ibi Bar.ff.de here.instit. Bar.in.l.gallus.§.⁊ qd si tm̄.de lib.⁊ posth.But si ingrediat mo nasteriū:q tūc tenet relictum,fm Guil.de cu.q sicut p oblationem curie legitimant[5] ita per obla tionē mōasterio:qd ē nota.dignū: ⁊ vult Lu.de ro.in auť.si l̃r C.ad l.fal. spāle esse in monacho spu rio vt ei possit legari: ingressi⁹ em̄ religiōis oēm maculā abstergit. i auť.de mona.col.i.l pn. ⁊ oēm i gratitudinē.xix.q.ii.§.si ⁊ irregla ritatē.c.i.de fi.pres by.⁊ vid Bald. in.l.eaz quā.C.de fideicō.⁊ ibi an transeat ad heredes spurij reli ctū ei p alimētis.Cy.in.l.nō olim. C.de admi.tu.vbi dicit q etiā spu ria dz dotari de eq̄tate canonica. ad hoc.l.vxorē §.nāis.ff.de le.iij. ⁊ ibi Bar.not.Imo.i.l.luci⁹.ff.de le ij.d naturali si est tm̄ dubiū:q ē alimētāda. i auť.lz.C.d natu.li. ad h.l.fi.C.d do.p.qd no.p Bart. in.l.si qs a liberis.ff.de li.agnos. doc.in.l.i.ff.so.ma.Bal.in.d.l.eaz quā.etiā poterit p dote relinque re filie spurie. Barto.in.d.l.si ge ner.in.l.meuius.§.duobus.ff.de leg.ij.⁊ in.d.auť.ex cōplexu: quia

4 Filio spurio p alimētis pōt pr legare.

5 Monasterium legitimat illegitimos.

vos succedit loco alimentorum. no. Barto.in l.titio centū.§.titio genero.ff.de condi.ɀ demo.Bal. in.l.j §.ius naturale.ff.de iusti.ɀ iur. Panor.in.c.j.de despō.im pu.et ibi prepo. imo causa dotis permittant[a]. ¶Jubet[b] insuper fauorabilior:est causa alimentorum.not.Cy.in.d.l. nō ol.Panor.in.d.c.j.in.c.peruenit.de arbi.Unde ex predictis se quitur ꝙ etiam de bonis intuitu ecclesie acquisitis pōt cleric⁹ filie sue spurie legare ꝓ dote intuitu eleemosyne si nō habeat aliūde vñ possit ei subuenire. ad hoc.c. diuo.xxxj.dist.c.nō satis.lxxxj.di. c.relatū.§.licet.de testa.[1]subuenire em̄ tenet̄ potius ꝓpinquis ꝙ aliis:dūm̄ nō faciat eos diuites. not.in.c.i eos.de here.ɀ ibi Pan. in.c.j.de coha.cle.ɀ mu.in.d.c.cō iugat⁹.Sed an ꝑ statutū municipale possit pmitti vt spurii instituant̄ heres a patre.ponit Bald.ɀ ibi legi.in.l.cunctos pplos.C.d sum.tri.Fred.q̄.cclxx.ɀ dic ꝙ nō ex defectu potestatis:qꝛ ius legitimādi soli principi cōpetit: ɀ est sibi reseruatū.in auf.qb.mo. na. ef.sui.§.fi.et esset contra ius diui nū quo ꝓhibētur filij spurij suc cedere pñertij cū legitimis.Gen. xxj ad Gal.iiij.vbi dicitur. Non erit heres fili⁹ ancille cū filio li bere.xxxij.q.ij.nō ois.ɀ.q.iiij. dicat aliqs.xxv.q.vij.qd est.vbi dicit Aug.Lege dei cōstitutū est vt nati ex incestuoso coitu nec filij reputent̄:nec parētib⁹ succedāt. Ex [2] defectu etiam honestatis nō valeret hmōi statutū cum per illud inducerētur hoīes ad peccandum.argu.ad hoc.c.ex parte. de consue.et hoc per Pe.de ancha.in repeti.c.j.de cōsti.in regula.ij.de reg.iur.in.vj.do.Anto.in repe.c.per venerabilem.qui filij sunt legi.late per Anto.d̄ are.in trac.legiti.lib.ij. Cautelas tamē quibus potest relinqui spurio:vide per Barto.in.l.si is qui duos. ff.de libe.leg.d. l.si gener.Bald. in.d.l gallus §. ꝙ si is.in.l.hac edictali.C.de secun.nup.Ja.de bel.visu.in dicta qōne.omnino per Bertha.in repe.in versicu.pater volens. vbi ponit.xix.cautelas.caueat tamen relinquens de conscientia ɀ fraude.[3]Unde si pater fatetur se debitorem filij spurij:nō tamen potest ex hoc sibi aliquid dare: nec confessio obligat.d.l.qui testamē tum.l.cum quis.decedēs.§.titia. et ibi Barto.ff de leg.iij.d.l.j.C.d na.lib.quod not.Jo.and.in addi tio.specu.titu.de instrumē.edi.§. nunc autem aliqua.versi.ɀ scias nisi pater iurauerit.d.l.cū quis. §.codicillis.in auf.quod obtinet C.de pro.et quicquid patris pennes filium spurium reperitur presumitur per fraudem ad illum ꝑ uenisse.Bal.i...d.l.j.C.de na.li.et circa alimenta ɀ successionem naturalium ɀ spuriorum: vide plura in specu titu.de succe.ab intest.ɀ ti.qui fil.sunt legi.

a ¶Permittant.hoc est fundatū in iure diuino.Gen. xxj.ad Gal. iiij.et in iuribus supra alleg. vbi dicitur.Ejice ancillam et filium eius.ejiciant ergo concubinarij concubinam ɀ liberos.xlvij.dist. ꝙtumlibet.

b ¶Jubet.primo[4]incitat prelatos vt omnes subditos ad dimissionem concubinarum moneant.Secundo prohibet īpedimentum fieri prelatis cōtra cōcubinarios insurgētib⁹.Tertio monet laicos a ꝯcubinatu abstinere

1 Clerici propinquos subuenire tenent.

2 Status tuendi eos ad peccandū non valet.

3 Filio spurio relinquere non est val de tutū quo ad deū

4 Diuisio textus alie.

hec sancta synodus vt etiam[a] in p̄dictis[b] synodis et capitulis hec ↄstō publicetur: vt quilibet[c] suos subditos ad ipsarū cōcubinarū dimissionem moneat diligenter. Iniungit[c] preterea oībus secularibus viris: etiā si regali[c] preful geāt dignitate ne vllū qualecūq̄ inferāt impedimentū quocūq̄ q̄sito colore[f] prelatis: qui rōne officij sui aduersus subditos suos p̄ huiusmodi concubinatu procedunt. ¶ Et cum omne fornicatio nis[g] crimen lege diuina[h] prohibitum sit: et sub pena peccati mortalis[i] necessario euitandum:

secunda sibi: iniungit. tertia: et cū.
a ¶ Etiā. implicat. q. d. nō solum publicet̄ hec ↄstō in ecclesijs cathedralibus. vt in p̄n. sȝ etiaȝ ꝛc.
b ¶ Predictis. §. q' si hi.
c ¶ Quilibet. superior siue eps̄ siue inferior q̄cū q̄ sit cū distribu tiue loquat̄: debet eñ vigilare super gregē. c. irrefragabili. de offi. or. ꝛ monere subditos ad dimissionē ↄcubinarū: sed priuatio bn̄ficiorū in contumaces habet de iure fieri p̄ diocesanos: vt no. ȝ. §. q' si hi.
d ¶ Iniūgit. ergo obligat ex p̄cepto. ad hoc no. in cle. ij. in versi. iniungimus. de relig. domi.
¶ Regali. concor. c. fundamenta. §. vt ergo. de elec. in vj. xviij. dist. qm̄. in extra. Io. xxij. si fratrum. §. quia ergo. cum si.
f ¶ Colore. c. auaritie. de elect. in vj. ȝ. de elec. c. j. §. facta. ver. et vt omnia. de annatis. c. j. cum si.
g ¶ Fornicationis. hoc nomē generale est ad omne genus illiciti coitus: et comprehendit sub se fornicationē simplicē: adulteriū: stuprum: incestū: et raptū. xxxvj. q. j. §. cum ergo.
h ¶ Diuina. est preceptū decalogi. Exo. xx. Nō mechaberis. xxxij. q. vj. non mechaberis. Deutero. xxiij. ibi nō erit meretrix. ad hoc vide no. in cle. ad nostrū. in ver. nō est. de here. et ibi moder. hen. in. c. quia circa. de biga.
i ¶ Mortalis. xxij. q. j. predicādū.

xxv. dist. §. alias. ad Gal. v. premissa fornicatione et quibusdā alijs vitijs subdit: q2 qui talia agūt regnum dei non consequuntur. ab hoc aūt nihil excludit nisi peccatum mortale. et Thob. iiij. Attēde tibi fili mi ab oī fornicatiōe: et p̄ter vxorē tuam nunq̄ patiaris crimē scire: sed crimen importat mortale. xxxij. dis. c. j ad hoc de peñ. ꝛ re. de q̄. ꝛ ad Cor. vj. Fugite fornicationē. ꝛ cōtrariū dicere hereticū est. cle. ad nr̄m. §. vij. de here. de iure autē ciuili veteri nō erat reprobat' cōcubinatus. ff. de cōcu. p to. C. eo. tit. l. j. a cōtrario sensu. no. in. l. in libere ff. de ritu nup. Bart. in. l. in cōcubinatu. ff. de ↄcu. ꝛ fm̄ illud sicut nō poterat q̄s hr̄e plures vxores eodē tēpore. l. j. ff. de his q̄ not. in fa. ꝛ. l. quod ergo. nec plures concubinas. dicit tex. in. l. i ē in lega to. §. parui. ff. de le. iij. q' inter vxorem ꝛ cōcubinam sola dignitate est differentia. hoc est inspecto iure naturali quo nō erat p̄sonarū dignitas. in aut. de mona. §. hic aūt. col. j. viij. dist. quo iure. i aut. q̄. mo. na. ef. le. §. liceat. col. vj. non est differētia. sed iure ciuili inspecto quo est personarū electio est differentia. vide Io. an. in regula sine culpa. de re. iur. in. vj. in mer. meretriciū tn̄ improbat lasciuie. §. si autē effusa. in aut. de tri. ꝛ le. col. iij. q̄. mo. na. ef. sui. §. si p̄o effusa. l. vulgo. ff. de sta. ho. not. instit.

de nup. §. pe. licet nō sit punibile per l. ciuilē. q2 vilitas v'te nō pa titur meretrices laqueis legū in nodari. l. q adulterium. C. de adul te. ideo dicūt glo. et doct. in. l. j. C. de rap. vir. [1] q raptus nō cadit in meretricē. gl. z Bar. i. l. si vxor. §. j. ff. de adul. l. l'verū. de fur. Pau. de ca sti. cciij. qd verum si remaneat in sua vtili tate. postq̄ eni se palam ꝓstituit nō videtur posse repellere venien tes. ar. ff. fur. ad. nau. cau. stabu. l. j. in fi. qd no. in. l. j. ff. nau. cau. sta. in princi. vbi aūt vellet recedere ab illa pessima vita et peniteret: videtur q eam rapiens teneret pena raptus. arg. in auf. de leno. §. mulieres itaq3. colla. iij. c. inter opera. de spon. sic potest intelligi institua de pub. iudicijs. §. si aūt: ibi. vel alie. ad hoc. l. imperialis. C. de nup. no. Ja. de are. et Satice. in. d. l. j. C. de rap. virg. Que autē dicatur meretrix hꝫ. xxxij. qō. iiij. meretrices. gl. et Panor. in. d. c. inter cetera. Sed nō solū [2] lege di uina ꝯcubinatus et meretricium sunt dānata: vt dictū est: sed etiā s'm canōes. d. c. meretrices. xxxij. q. iiij nemo. et hic cū si. ecclesia tn̄ sub dissimulatione pertrāsit me retricium causa maioris mali vi tādi: nā sepenumero ꝑpter mai' malū vitandū toleratur minus. c. duo. c. nerui. xiij. di. et dicit Hos stien. i. c. lator. q si. sunt legi. q ēt leges noue dānauerunt fornica tionē et lenociniū. in. d. auf. de le no. ad hoc d si. na. ex ma. ad mor. cō. c. j. col. x. in auf. sce. mu. nō sol. col. v. in auf. vt non lux. ho. col. vi. per quē tex. dicit Bald. q etiā da to q cōcubinat' a iure ciuili esset permissus: tn̄ cōcubina non dꝫ ho nesta materfamilias: vt not. in. l. stuprū. ff. de ri. nup. et dicit impe rato: castitatis sum' amatores. in auf. q̄mo. na. ef. le. §. illud. col. vj. et vbi de pctō agitur leges imi tātur canones. l monet[a] oēs laicos tā vxoratos q̄ solutos: vt sit a ꝯcubinatu absti neāt. Nimis[b] eni reprehēsibili[c] auf. quo. opor. epi. in prin. col. j. in auf. vt cle. apud ꝓ. epi. ad si. col. vj. c. clerici. de iudi.

1 Rapt' in me retricē non ca dit.

a ¶ Monet. i. iubet et precipit. at tento q de fornicatione loquitur quā [3] etiam laici vitare debent sub pena pcti mortalis vt hic cū cōcor. v'ba autē sunt accōmodan da materie subiecte. ad hoc text. cū glo. xj. q. iij. rogo in cle. exiui. de ver. sig. not. Panor. in ca. nam cōcupiscentiā. de cōsti. c. j. in. c. cle rici. de vi. et ho. cleri. ad hoc. ij. q. j. notū. xxviij. q. j. sic eni. ff. de le. iij. l. fidei commissa §. hec verba. Ol dra. consi. lxxx.

2 Meretriciū est dā natū.

b ¶ Nimis. i. multū: vt nimis ho norati sunt amici tui deus et c. l. intestato. C. de su. et le. here. vel ca pitur hic cōparatiue. i. plusq̄ so lutus. ad hoc. xxxij. q. vij. quemad modum. et. c. seq.

c ¶ Reprehensibilis. maritus re prehensibilior est ad aliam acce dens: q̄ vxor accedens ad alium: cum virtute vincere et exemplo regere debeat vxorē. c. indignan tur. c. non mechaberis. xxxij. q. vj. cum ibi nota. Et vsq3 adeo erosa est fornicatio inter cōiugatos: q sicut ꝓ seuitia mariti potest vxor ab eo recedere: nec est restituen da nisi prestet cautionē. c. ex trā missa. c. literas. d res. spo. ita si vir tenet cōcubinā i domo pōt vxor ab eo recedere: nec erit restituen da nisi prestet cautionem ab ex pellenda cōcubina et nō tenenda. no. Bald. in. c. j. vt lit. nō cōte. no.

3 Forni cationē fugiāt laici sub pe na mor talis pcti.

fessio.aut ad imponendam penã extraordinariam: vt glorianti de crimine.c.cũ tit. de excel. prela. et ibi Inno. in.c. interposita. de ap. Pano: in.c. olim. de rescrip. extra iudicialis etiã cõfessio generat rei euidentiam[a] infamiã saltem facti. no. in.c. at si clerici. de iudi. vbi do. Anto. ꝛ Pano. ideo poterit cõfitenti penitentia iniungi.c. quisquis.xxiiij.q.j. imo etiã valet ꝛ preiudicat confitenti ad pbandũ delictum etiã ad priuationẽ. d.c. per inquisitionem. sicut in ciuilibus.l. publica.ff. de po.c. per tuas. de pro. presertim si fiunt circunstantionata facta.s. ex causa. arg.l. generaliter.C. de nõ nu.pe. ff. de proba.l. cũ d indebito. de fi. instru. si cautio ꝛ presente parte. arg.l. certũ.§. si quis absente. ff. de cõfes. no. Inno. ꝛ Pano. in.d.c. per inquisitionẽ. Henri. in.c. fina. de cõfes. vbi doct. Pano. in.d.c. at si clerici.§.j. in.c.ij. de ordi. cog. et voluntaria non coacta nec calore iracũdie facta. vt legitur ꝛ no. in.c. ex literis. de diuor. nec reuocata in tempore. Bald. in.l.j.C. de confess. quia non potest tunc torqueri: ꝛ requiritur ꝙ huiusmodi confessio non sit nuda adminiculis: sed debet eẽ verisimilis: alias non posset torqueri. ad hoc not. in.l. non tantum.ff. de appel. ꝛ ibi Bart. Bal. in.d.c. at si clerici. in.l. clarũ.C. de auct. pres. facit tex. in.l. proinde. ff. ad.l. aquil. in.l.j.§. si quis vltro.ff. de questio. prepo. in d.c. ex literis. vbi not. late quos effectus pariat confessio extraiudicialis. et in casib[9] predictis cõfessio extraiudicialis inducit notorium quando est debite circunstantionata. not. Barto. in.l. ictus fustium.ff. de infa.

5 Notoriũ facti ẽ triplex.

a Euidentiam. id est notorietatem.c. euidentia. de accu. Euidens quandoꝙ ponitur pro notorio: quandoꝙ pro manifesto. de ele. si forte.ꝛ.c. ab eo.li.vj. hic ponitur pro notorio: ꝛ est notorium facti quod que nulla possit stricta ꝛ ppria significatione tñ venit appella. notoriũ no. Jo. an. ꝛ Cal. in.c. vestra. de cohabi. cler. ꝛ mulie. bo. tert. in.c. dudum.j. de ele.t. ꝛ ibi Pan. Et est triplex [5] quoddã est notoriũ facti pmanẽtis: quod ita publice fit ꝙ in aliquo tergiuersari nõ põt: ꝛ hẽ fcti cõtinuationẽ. puta si qs tenet publice ꝛ cõtinue cõcubinã in domo mẽsa ꝛ lecto: ꝛ liberi vagiunt circa ignẽ. de quo in.c. cum dilectis. de purg. cano.xxviij. dist. priusꝙ. vel aliquis publice ꝛ cõtinue detinetur in carcere: vel aliquis est iudex notorie in prouincia.ff. de offi. pres.l. barbari[9].C. qui et aduer quos.l.j. Aliud est notorium facti transeuntis qd semel factũ fuit ꝛ reiterationẽ non habuit: vt si in cõspectu ppli palã ꝛ publice clericus duxit mulierem in domum suã ꝛ eam publice aliquot diebus tenuit: aut si in conspectu populi aliquis fuit occisus. ꝛ de tali notorio loquitur.c. bone.§. licet aũt. de ele. dicit tñ Barto. in.l. ciues.C. de ap. in auḟ. qui semel.C quomodo ꝛ quando iudex. in.l. illicitas.§. veritas.ff. de offic. presi. ꝙ factũ momentaneum vel transiens non potest cadere in notorium: sed in contrarium est casus in.c. venerabilẽ. de elec. in c. cum in dioce[9]. de vsu. in.c. ex tenore. in.c. fin. de tempo. ordi. in.c. quãto. de trãsla. prela. in.c. illud. de presump. docto. in.d.c. vestra. vbi late tractant materiam notorii

tergiuersatione [a] celari [b] notorius est. Sed [c] qui mulierem de incontinentia suspectam [d] et diffamatam tenet [e]: et per suum superiorem admonitus

torij Aliud est notorium facti, in
terpollati qd publice fit z sepius
iteratur sed non continue: vt in
eo qui nō continuo/sed interpol
latim tenet concubinam in do-
mo sua: vel i eo
qui est semp pa
rat9 publice da-
re sub vsura[1]
nam nō semper
mutuat: sz inter
pollatim: d quo
notorio loquitur ca.cū tu.de vsu.
licet Jo.an.dicat in.d.c.cū in dio
cesi.notoriū actus continui vsura
rium qui mensam vel bancū suū
tenet publice paratum omībus
mutuare: qz hz actū cōtinuum re
spectu aptitudinis.

a ¶ Tergiuersatione.i excusatio
ne p obabili.c.tua.de coha.cle.et
mu.c.ad aplice.de re iudi.in.vj.j.
titu.c.i.

b ¶ Celari.quia est ita euidens
q omnes de prouincia villa vel
castro sciunt vel scire possunt.ff.
de furis z fac.igno.l.regula.§.sed
facti.z cui9 testis est ppl's z dissi
mulationi siue negationi non est
locus.lxj.dist.in sacerdotibus.in
fi.xxv.q.iij.q scripsi.et intelligit
populus esse testis cum sit crimē
notum omnibus qui sunt in loco
siue maiori parti.ij.q.j.de mani-
festa.de purga.cano.c.cum dile-
ctus.de rot.deci cccclx. Archi.in
c.j.de censi.li.vj.vel decere homi
nibus de loco: vt no.l.d.c.de ma-
nifesta.Cy. in.l ea quidem. C.de
accu.in materia notorij. quaz ibi
late tractat Sali.Bal.in.l.d' qb9.
ff.de legi.nam tot faciunt paro-
chiam.x.q.iij.vnio.et testimoniū
vnius parochie facit crimen no-
torium esse.d.c.cuz dilectis.vnde
in loco vbi non essent decem per
sone non potest oriri notoriū[2]

quia debet esse notum pluribus
z multitudini.z c coha.cle. z mu.
c.penul.z.fi.z vicinia debet scire.
C.de nuptijs.si vicinus.z.d.c.cuz
dilectis.ff.vi.bon. rapto.l.pretor.
ad fin.de verb.
signi.l.palam.d
insti.l.sed z li.§. 1
pscribere.Jo.ta Usurarius no-
bri i pe. insti. in torius
versi.protestant qs di-
sz Spe.ti.de no catur.
to.cri.§.iā de notorio. dicit reliu
quendum esse arbitrio iudicis
quot faciant notoriū: qz hoc non
inuenitur iure expressum. arg.de 2
verbo.obliga.l.continuus §.cum Noto-
itaqz.de offi.deleg.de causis.idez rium dz
Cal.et Panor.in.d.c.vestra.z in esse to
dex arbitrabitur ex varijs circun ti mul
stantijs: ex qualitate loci actus z titudi-
tēporis factū esse notorium vel ni.
non.z vide Panor.consi.c.

c ¶ Sed supple.ille etiam est pu
blicus concubinarius zc.

d ¶ Suspectam.quia extranea z 3
iuuenis. Cleri-
e ¶ Tenet.quod non licet: vt no. cus cū
s.§.j.quinimo non debet cleric9 mulie-
solus cū sola femina loqui.lxxxi. re non
di.clericus.de coha.cle.et mu.ca. debet
ij.[3]nec cum muliere balneare. se bal-
c.nō oportet.lxxxj.dist inc.vbi no. neare.
q si mulier inuenta fuerit in bal-
neo cum viro extraneo priuatur
dote. idem de viro si inuentus
fuerit in balneo cum extranea 4
muliere q priuatur donatione Cleri-
propter nuptias.C. de repu.l.fi. cus cū
not. Joan.andr.in.c. plerumqz. mulie-
de dona.inter virum et vxo. nec re inuē
debent in sacris constituti in- tus po
teresse conuiuijs nuptialibus. test de-
xxxiiij.distinc.presbyteri.nec dis- tineri
putare de formis mulierum. per.xx-
xxxij.dist inc. hospitiolum.[4]; et horas.
clericus inuentus cum muliere

pōt sine metu excōicationis deti
neri per.xx.horas vt testes vocē-
tur per quos possit probari. arg.
ff.de adul.l.capite quinto.qđ ve-
rum per maritū vel fratrē vel fi-
lium.aliā autem
excōicationez in
currunt.de sen.
ten.excō.si vero
alicui⁹.§.si.not.
Hostien.in sum.
de coha.cleri.et
mu.§.qualiter.
Hen.in.c.si quisq3.eo.titu.prefer-
tim cū timetur de fuga:ne rema-
neat impunitus.argu.ff.de his q̄
in frau.credi.l.ait pretor.§.si de-
bitorem licet glo.in.c.cum nō ab
homine.de iudi.videatur requirere
licentiam prelatorū. de quo dic
vt ibi per Panor.
a ¶Cū effectu. nō em̄ videt mu-
lier dimissa q̄ reuersura est.ff.de
diuor.l.diuortiū.de peni.dist.j.di
uortium.⁊ verba sunt intelligen
da cum effectu.de cleri. non resi.
relatū.cum similibus.
b ¶Dimittit.pp quod reputatur
publicus ɔcubinarius.⁊ istō est
notoriū p̄sumptionis: ex suspitio
ne em̄ mulieris suspecte habitā-
tis cum clerico in domo sua et ex
spreta monitione habēd⁹ est iste
clericus tanq3 publicus concubi
nari⁹.ad hoc.c.si quisq3.de coha.
cleri.⁊ mulie.licet em̄ qs aliquā3
sic teneat non est tamē notorium
q̄ eā cognoscat:q2 illud factū nō
fit in cōspectu hominū:s3 ius sic
esse vehementer p̄sumit:ideo no
torium reputat.nec certū esse po
test nisi per huiusmodi presum-
ptiones.⁊ talis p̄sumptio pro no-
torio habetur.de p̄sump.literas.
de cohabi.cleri.⁊ mulie.clericos.
⁊c.tua.iuncta g'o in ver.non ex
euidēti a.glo.in.c.michael.de fil.

ipsa; cum effectu[a] nō dimittit[b].
¶Quia vo[c] in q̄busdā regioni-
bus nonnulli[d] iurisditionē eccle-
siasticā habētes pecuniarios q̄-
stus[e] a ɔcubinariis pcipere non
erubescunt patiendo[f] eos in tali

presbr. q̄ ponit' qualiter pbetur
quē esse filiu3 sacerdotis. de quo
dor.t.i.c.trāsmisse.q̄ filii sunt legi.
c ¶Quia vo.vsq3 ad.§.iubet. pri
mo interdicit questus pecunia-
rios pro concu-
binatu pcipere.
secundo punit
transgressores.
tertio prouidet
circa ɔcubinas
expellēdas. q̄r-
to circa spurios
expellēdos a cohabitione patrū.
secūda ibi.alioquin.tertia:ipsas.
quarta:qui etiam.
d ¶Nonnulli.i.aliqui.
e ¶Questus.turpes questus de
bent euitari.l.q̄ntus.ff.de dona.
inter vi.⁊ vxo.l.etiā.C.eod.titu.l.
mariti.§.qui q̄stum.ff.de adulte.
Et q̄d veniat appel.questus ha-
bet in.l.coiri societatē. cū.vs.l.se-
quē.in.l.duo societatē.§.duo col-
liberti.ff.pro socio.per quas pa-
tet q̄ questus proprie dicitur qđ
ex opera solertia vel industria ali
cuius queritur.⁊ eius appel.non
cōtinetur hereditas vel legatu3.
per quas leges dicit Joā fab. in
pe.insti.in §.alamanicus.qđ sen
tit ibide3 de platea q̄ donatio fa
cta alteri coniugum a parēte cui
alias successur⁹ erat in re dona-
ta non censetur conquestus.ideo
alius coniunx partē non habebit
iuxta consuetudine3 francie:que
vult conquestus factos constan
te matrimonio eē cōes viro ⁊ vxo
ri.ad hoc.l.castrēse.ff.de cas. pec.
l.j.C.de impo.lu.descri.li.x.
f ¶Patiendo. ideo magis pec-
cant q3 concubinarii cum ex eo
auctoritatem et defensionem de
lictis prestent.xxiiij. quest.iij. qui
aliorum.xj.quest.iij. qui consen-
tit.no.in.c.j.de offi. deleg.

feditate[a] sordescerent: sub pena maledictionis[b] eterne precipimus ne deinceps sub pacto/compositione/aut spe alicuius quest[9] talia quovismodo tolerent[c]/aut dissimulent. Alioquin ultra premissam[d] negligentie penam duplum[e] eius quod propterea acceperint restituere ad pios[f] usus omnino[g] teneantur[h] ⁊ compellantur. ¶ Ipsas autem concubinas[i] aut mulie

a ¶ Feditate.i. sorde ⁊ immunditia.l. fecissimã.C. de adulteriis.
b ¶ Maledictionis.fi.l cle.j. de ꝓ- uile.§. quibus.cle. cupientes. de pe. Et quomodo itelligant huius modi verba ap- poni solita in fi ne cõstitutionũ. si q̃s cõtraveni- re presumpserit indignationẽ ei potẽtẽ dei ⁊ bea torũ apostoloꝝ Petri ⁊ Pauli se noverit incursu rum.no. E est.in extravag. exe- crabilis.in fi.⁊ ō verbis indignationis nostre. vi- de text.cum glo.in auf. de mend. prin.§. si tibi,coll.iii. Bald.in. c.j. q̃ fu.pri.can.emit. ben.coll.x. ubi dicit ꝙ isporiãtur ꝑtuer beneficiis.
c ¶ Tolerent. concor.lxxxiii. di. c.j. de sim. nemo. de vi.⁊ ho.cle. ut clericorum.§. prelati,
d ¶ Premissam.ꝫ.§. ꝙ si hi.
e ¶ Duplũ. lũ.fi. isti.ō obl.q̃ ex ðlic. na.§. pena.ō cẽs.exigit.li.vj.cũ si.
f ¶ Pios.li.in.l.ii.C. de episco. au di.in extravag. Boni.viii. excõica mus .extrava. Joan.xxii. ꝫ alchi. spẽdent.in extravag. Inn. vj. ad honorem.§. ordinamus.
g ¶ Omnino, non est opus alia de- claratione: nam de natura dictio nis omnino est ut importet precisaꝫ executionem. not. in clemẽ.j. in ꝟ. omnino. de vi.⁊ honest.cle.l.l. grece. §. illud.ff. de fideius. Barto. in.l.j. ff. iudi. solut. Bald. in.l. super rebus.C. de contrahen.emp.⁊ vi- de no.ꝫ.§.j.
h ¶ Teneantur.⁊ ultra sunt de- ponendi.xxxii.di.eos. de vi.⁊ ho. cle. ut clericorum.
i ¶ Concubinas, concubina [1]

proprie est mulier soluta quem solutus tenet in domo indubitato affectu. insti. de nup.§. fi. de here.q̃ ab intes.a.defe. circa princi. Bald. in.l. eam quam.C. de fidei- cõ. requirit ꝙ ꝓcedat protestatio ꝙ eam intendit retinere pro cõ- cubina: alias cõ mitteretur stu- prum cũ virgine vel vidua si non cõstet de cõsen- su concubinarii ad concubina- tũ/⁊ dꝫ teneri i domo: ut.ō.§.fi. ad hoc.l. in concubinatu.⁊ quod ibi nota Bart.ff. de concubi.xxxii. q̃.ĩ. lib.liberi. alias filii nõ essent na turales. facit glo. in ca. innotuit. de elect o.⁊ Old.ĩ a. cõsilio. cxxv. not. Panor. in c. tanta.q̃ filii sunt legi. glos.⁊ Panor. in. ca. nisi cum pridem.§. persone. de renuntia. Joã. and. in addi. specu.ti. qui fil. sunt legi. dicit ꝙ lꝫ omnes nati ex soluto ⁊ soluta ex communi vsu loquendi dicantur naturales [2] proprie tamẽ naturales sunt na- ti ex concubina retẽta in domo. idem glo. in. c. per venerabilem. qui filii sunt legit. in versic. natu- rales. et ibi doct. Specu. titu. de succes. ab intesta. ver. qualiter au tem. ubi dicit tria requiri ad hoc ꝙ sit naturalis. Primo ꝙ sit na- tus ex soluto ⁊ soluta: ita ꝙ inter eos potuisset esse matrimonium. in auf. de in.⁊ nc. nup.§. dubita- tum. colla.ii. Secundo ꝙ ex con- cubina retenta in domo. in auf. q̃ bus mod. na. effi. sui.§. si quis au- tem.⁊.§. sequen. colla. vii. Tertio ꝙ sit unica concubina. Panor.⁊ Mo der. in. d. ca. per venerabilem. sed

1 Concubina q̃ proprie dicatur.

2 Filii naturales qui proprie dicantur

hic concubina large accipitur p quacunq3 muliere quam clericus t3 in domo sua luxurioso affectu.
a ¶ Suspectas. puta iuuenes extraneas.
b ¶ Subditis. clericis: nam de laicis sequit. j. §. fina.

res suspectas a plati omnib9 modis curent a suis subditis b p[rohibere] c[on]siliu c & brachij secularis inuocatione3 si op9 fuerit penit9 d arcere e.

3 Concubine qd forum sequunt.
c ¶ Auxilium. xxiij. q. v. principes. xcvj. di. cum ad verum. c. j. c. quoniam de offi. ordi. xxxij. dist. eos. sic etiam iudex secularis potest inuocare brachium ecclesiasticum. no. Inno. in ca. licet. de foro compe. no. doct. in. d. c. j.
d ¶ Penitus. omnino & sine redditu quacunq3 excusatione vel appellatione nõ obst. hoc enim § penitus preciſam eſt nullã limitationem vel modificationem recipiens. C. de edi. di. adri. tol. l. fi. de vsufru. l. ambiguitatem. ca. super eo. de here. in. vj. Archid. in. c. ordinarum: in ver. penitus. de off. or. in. c. j. de cle. egro. e. lib. ad hoc. C. de gladi. l. j. li. xj. in rub. & ni.

4 Presbyter cognoscẽs mulierẽ solutã committit adulterium.

e ¶ Arcere. arg. q[3] concubina clerici sequitur eius forum. doct. in. l. cum quedam. ff. de iuris. om. iud. aliud in concubina laici. l. de iure. in fi. ff. ad muni. Specu. titu. de compe. iu. adi. §. j. ver. xliij. qd verum qntum ad hoc q concubina clerici vel alia mulier cum eo delinquens potest per iudicem ecclesiasticum puniri c. si quisq3. de coha. cleri & mulie. c. si concubine. de sen. exco. presertim. si delinquat cum in sacris cõstituto: tunc committit adulterium et sacrilegium. xxvij. q. j. qui che:isto. & c. virginibus. no. hosti. in sum. de coha. cle. & mulie. §. quam pena. ber. & panor. in. d. c. si quisq3. panor. in. c. vt clericorum. de vita et

hone. cleri. vbi dicit[4] q presbyter cognoscens mulierẽ solutam non committit simplicẽ fornicationem: nam quasi contraxit matrimoniũ spirituale cum ecclesia per susceptionẽ sacri ordinis. vnde dicitur committere adulterium spirituale. sentit Pau. l cle. j. de offi. ordi. ideo dicit glo. no. in c. per venerabilem. qui fil. sunt legiti. in versic. adulterinis. q filij presbyterorum dicunt adulterini: quia cum presbyteri fornicantur adulterantur quasi mariti ecclesiarum. Ipi. di. cenomanẽsem. idẽ pan. ibidem. & in. c. at si clerici. §. j. de iud. gl. in. l. ij. C. de epis. et cle. dicit q cõmittũt incestũ. & ibi Bal. per Archid. in. c. eos. xxxij. di. Pa nor. in. c. innotuit. de elect. Matt. & Imol. in clem. ad nostrũ. de here. dicunt contra. q committunt simplicem fornicationem: & tanq de simplici fornicatione debent puniri. no. lxxxj. distinct. maximianus. lxxxij. di. presbyter. ij. q. vij. latores. videtur text. in ca. quia circa. de bigamis ibi tanq simplici fornicatione. Primum credo verius. vnde dicunt hostiẽ. et henri. in. d. c. quia circa. q tex. mel us dixisset triplici fornicatione: quia in laico. et in minoribus constituto potest dici simplex. In subdiacono. et diacono duplex respectu simplicis. In presbytero triplex respectu duplicis: quod potest elici ex maioritate gradus. argu. xl. distinc. homo christianus. & ex austeritate pene que ei iniungitur. d. c. presbyter. Uñ dicit Abb. in. d. c. quia circa. cum quo tran: sit panor. q cõstitutus in sacris plus peccaret fornicãdo q cõ

ingatus adulterando. Ex predictis sequitur q huiusmodi filij presbyterorum patri et matri succedere non possunt: quia tales spurij et nati ex damnato coitu repelluntur ab hereditate parentum. auth. ex complexu. C. de incest. nupt. tam patris quam matris. in auth. qui. mo. natu. effi. sui. ad fi. colla. vij. et ibi glo. not. in §. nouissime. instit. ad orfi. Cy. in. l. si qua illustris. C. eo. titu. Panor. in. d. c. innotuit. gloss. et doc. in. c. tanta. qui fil. sunt leg. Panor. in. c. cum haberet. de eo qui dux. in mat. idem de natis ex aliis clericis in sacris ordinibus constitutis. ad hoc not. in. d. l. ij. C. de episc. et cler. etiam si sint nati ex concubina huiusmodi clerici: vt not. Bar. in. l. si gener. ff. de his q. vt indign. quia concubinatus est specifice damnatus in ipsis clericis. de. coha. cler. et mu. per totum. et hic nec talibus liberis succedunt pater et mater: sicut nec succedunt patri et matri: vt vult Azo in summa. C. de legi. her. not. Bart. in. d. l. si gener. Car. in. d. c. cum haberet. Panor. in. d. c. tanta. prepo. in d. c. per venerabilem. licet naturales succedant parentibus secundum formam. auth. licet. C. de na. li. et vulgo quesiti succedant matribus: vt. d. l. si qua. not. in. d. §. nouissime. Sed quid de natis ex clericis non constitutis in sacris beneficiatis tamen vtrum sint naturales vel spurij. Pan. in. d. c. per venerabilem. remittit ad not. per Joan. and. in. c. sine culpa. de regul. iur. in. vj. in merc. et ad Bart. in. l. in concubinatu. ff. de concu. in quo lege sentit Bar. quod non sunt naturales: sed spurij. et quod per sequens matrimonium non legitimarentur. idem Richar. malumbra. Bar. in. l. et si contra. C. de nupt. pro quo vltra ea que Joan. and. in. d. mer. alleg. facit primo quod illi sunt filij naturales et legitimantur per sequens matrimonium qui nascuntur ex aliqua quam quis potest sibi concubinali scemate copulare: vt est casus sing. in dicta auth. qui. mo. na. effi. sui. §. si quis igitur dotalia. in prin. sed clericus in minoribus et presertim beneficiatus non potest sibi copulare aliquam in concubinam: vt hic cum concor. ergo filij ex eo nati non sunt naturales: et per consequens non legitimabiles [1]. Jtem illi sunt proprie naturales qui nascuntur ex concubina quam quis in domo vnica retinet: vt dictum est. s. pa ret in auth. quib. mo. nat. ef. sui. §. si quis aut defunctus. col. vij. not. instit. de adop. in prin. sed cum clericus non possit habere concubinam: vt antecedens: ergo nec filios naturales: vt consequens. argu. sumpto ab antecedenti destructo. l. ad rem mobile. et. l. ad legatum. ff. de procura. c. ex parte. de sponsa. c. prudentiam. de offi. delega. Si igitur non naturales: ergo spurij: et sic non legitimabiles. d. c. tanta. Jtem licet habeat quis mulierem loco vxoris cum qua aliquo actu de iure interueniente nuptie esse possunt: non sufficit vt postea subsequente matrimonio filij ex ea nati legitimentur: nisi habeatur loco concubine. patet in l. paulus. alias eum qui. ff. de sta. hominum. nam nupta aliqua siue patris consensu non est matrimonium de iure ciuili. et filij ante nati non legitimantur secuto matrimonio: et licet mulier ista potuisset esse concubina: tamen cum non fuit habita loco concubine filij non legitimantur. ita no. ibi Odo. et Bal. onde patet quod de iure ciuili coitus concubinarius

1 Naturales filij qui proprie dicuntur.

est maioris efficacie q̄ coitus matrimonij putatiui: ꝛ nō sufficit habere vnicam in domo: nisi eā sibi q̄s cōstituat loco concubine. sed cleric⁹ bñficiatus non pōt habere concubinā: igitur. ꝛ facit. l. j C. de na. li. in ratione sui. nā ibi cohabitatio quarūdā personarū prohibita reddit filios nō naturales. ita in proposito: q: clerici presertim bñficiati debent vacare diuinis officijs ꝛ sctī esse. xxxj. di. tenere. nec debēt infici veneni ꝯcubinarū: vt dicit text. in. d. l. j. lxxx. dis. quidā filij. ergo ex eis nati nō erūt naturales. hoc pro. in. §. reliqui. in auē. qui. mo. na. ef. sui. coll. vij. vbi dicit text. reliq modi sunt qui dantur his q̄ erāt naturales sed isti non sunt tales. igitur per matrimonium sequēs non legitimantur. Itē pro. rub. ti. qui dicūt quib. mo. na. ef. le. coll. vj. ꝛ quib. mo. na. ef. sui. coll. vij. nec extendūtur ad alios nō naturales. qn imo clementia imperatoris ipsi efficiunt indigni. in auē. qui. mo. na. ef. le. §. fi. Io. tñ and. in. d. mercu. tenet oppositū: ꝛ p eo facit in auē. de monachis. §. ii q̄s aūt monachicam. coll. j. vbi pro. q̄ de iure ciuili: laicē in minoribus cōstitutus poteit concubinā habere: cū ibi notet cōstitutos in sacris. ꝛ per dictū. c. tāta. [2] vbi patet q̄d geniti ex quocūq̄ coitu extra vitium legitime vxoris dūmodo tēpore coitus potuit esse matrimonium p subsequens matrimoniū legitimant. ad hoc. l. cū quis. l. nuper. C. de na. li. vbi tex. videtur dicere q̄d sufficit q̄ tpe concubitus potuit esse matrimoniū: nec requiritur q̄ mulier fuerit habita l cō cubine sfemate. ꝛ §. fi. in istitu. de nup. vbi loquēs de legitimatione per curie oblatione loquitur tā tum. in casu an potuerit esse matrimoniū cōcubit⁹ tpe. facit insti. de here. q̄ ab intest. de. in prin. vbi dicit. habuerit cōtuberniū. sufficit ergo ad legitimationē q̄ tpe concubitus potuisset esse matrimoniū. cōstat aūt q̄ clericus i minoribus. etiā bñficiat⁹ pōt habere matrimoniū. de cleric. coniu. p to. igit aduerte: aut filij nati sunt ex clerico in minorib⁹ beneficiato: ꝛ muliere soluta quā tenebat vnicā in domo indubitato affectu tāq̄ cōcubinā: tūc hmōi filios iudicabo naturales sicut alios q̄ ad oēs effectus tā quo ad legitimationē per subsequēs matrimoniū parentū: q̄ quo ad successionem iuxta dicta auē. 15. Et q̄uis ꝯcubinatus sit hodie reprobatus tā in clericis q̄ laicis: vt. j. §. fi. cū ibi not. non sunt tñ correcta iura ciuilia loquentia de naturaliū legitimatione ꝛ successione: vt not. hosti. i. c. lator. q̄ fi. sunt le. pan. in d. c. tanta. ꝛ ꝯcedunt illa iura de iure canonico. sentit glos. ibidē. in d. c. lator. in. c. nisi cū pridē. de renū. [3] ꝛ legi ciuili standum est in hereditatibus ꝛ alijs ex quo ius canonicū non disponit expresse cōtrariū. c. j. de no. oper. nun. d. c. per venerabilē. Aut filij sunt nati ex hmōi clericis ꝛ ex alia muliere soluta furtiuo accessu non concubina quā nō retinebat scʒ vnicā in domo tāq̄ ꝯcubinā: tūc iudicabo eos naturales q̄tū ad effectū legitimatiōis: vcʒ q̄ poterant legitimari p sequēs matrimoniū parētū inspecta mēte illi⁹. c. tāta. nā litera eiusdē nō fundat se sup ꝯcubinatu: sed indistincte ꝯ pter potētiam matrimonij legitimat antea natos. iō dicit Io. an. in. d. mercu. p illō. c. q̄ nati ex soluto ꝛ soluta iter quos poterat esse mrī

2 Matrimoniū subsequens an legitimat ex q̄cū q̄ coitu genitos.

3 Legibus stādū est q̄n canones ꝯtriū ñ statuūt

Qui [a] etiam ex tali concubi- natu procreatos filios apud patres [b] suos cohabitare [c] nō

monijs tpe concubit⁹ indistincte effi. sunt legitimi: q̄ q̄ iter coniugiū ēēt ɔcubinat⁹.gl.ꝛ doc.i.d.c.inno tuit.ꝛ doc.i.d.c.tāta.q̄ ɔ.pcedit ꝟ in se ciuili:tꝫ equitati canonice fauere matrimoniū magis stādū est:ꝛ ex con tra. opi. sequeret̄ q̄ magis faueret̄ pctō diuturno et ɔtinuo q̄ momētaneo:sed ius ci uile tpe suo habuit bonā ɔsidera tionē:qꝛ cū ɔcubinat⁹ nō esset per illud dānat⁹:ideo ex illa genitos voluit legitimare[1]sꝫ cū ius ca- nonicū magis reprobet ɔcubina tū q̄ fornicationē simplicē. iuxta no.in.c.ex parte ade.de testi.et h̄ forti⁹ debent legitimari nati sine cōcubinatu q̄ in ɔcubinatu: sed q̄tum ad alios effect⁹:ꝫ uis q̄ ad successiōes parētū iuxta.d.aut.lꝫ. nō sunt naturales:ex q̄ non sunt nati ex ɔcubina:qꝛ lex vocat tm̄ modo naturales natos ex cōcubi na ad hereditatē parētū sm for mā illi⁹ aut.nō spurios:vt dictuꝫ est.nec est in hoc correctia a iure canonico:imo sm illud pcedit:vt ꝫ.ꝛ no.doc.in.d.c.cū haberet.sta bo ergo hoc casu legi p ius cano nicū nō derogare. Idē dico de na tis ex monacho nō existenti in sa cris infra tpa professionis ɔstitu to.sic intellige An.rosell. de arc. in trac.legiti.scdo so.ꝛ.se.vbi late per eū.latius prepo.in.d.c.tanta.

a ¶ Qui.prelati.

b ¶ Patres.apud matres separa tas a prib⁹ cohabitare poterunt ꝛ debebūt eos alere de eqtate ca nonica.ꝛ dt pres:vt.j. dicā.lꝫ [2] ipsi clerici nō debeāt nec possint aliqd dare ɔcubine aut meretri ci.ar.l ij.C.de do.inter vi.ꝛ vxo.ꝛ ibi Bart.q loquit̄ i milite armate militie.idē in clerico q̄ est miles

celestis militie.ad hoc.l.miles.sū cta gl.ff.de re iudi.l.miles.§.mu lier.ff.de testa.mi. priuilegia eīn cōcessa militib⁹ seculi attribuun tur militib⁹ dei in casib⁹ in qbus est eadē rō p iura alleg.arg.c.gn̄ali ter.xvj.q.j.no.Pa nor.in.c.j.de cleri cis egro. facit tex. in.c.ij.de ce.li.vj.not.Jo.an.in.c. de his.ꝺ sepul.sicut dicit̄ in mili te legali:puta aduocato ꝛ docto re qui non possunt donare ɔcubi ne cū equiparent̄ militib⁹ arma te militie.l.aduocati.de aduo.di uer.iu.no.Host.in sum.de.dona. inter vi.ꝛ vxo.§.ꝛ cui.p.c.eo liben tius.de ser.nō or.c.militare.xxiij. q.j.hoc vr̄ ex equiparatiōe facer dotum ad ipsos pfessores iuris. l.j.ff.de iust.ꝛ iu.dicit tn̄ Cy.in.d. l.ij.q non valet donatio:si tn̄ tra diderint nō repetūt. vr̄ tn̄ q fisc⁹ ecclesie possit illud repetere. naꝫ ecclesia habet fiscū.glo.in.c.qꝛ vni uersitatem.de cōcel.prebē. no in c.cū sm.de here.in.vj.ar.l.l.luci⁹. ff de iur.fis.l.ij.C.de ɔdi. ob turp. cau.no.Spe.in rub. de doñ.inter vi.ꝛ vxo.Utrū aūt mulier teneat̄ restituere pecuniā quā recepit p carnali opere/ꝛ cui:vide Hen.in c.peruenit.de adulteriis.ꝛ qđ di ctū est.ꝫ.de milite intelligeꝺ do natiōe iter viuos:qꝛ miles posset legare meretrici:cum cesset rō p pter quā est inhibitū donare: qꝛ sic posset priuari armis militari bus pre nimio:vt.d.§.mulier.

c ¶ Cohabitare.ad scādalum vi tandum:ꝛ vt tollantur filij testes fornicationis parentum. ꝛ videt̄ [3] q huiusmodi filij sacerdotum debeant seruituti ecclesie manci pari.c.cum multe.xv.q.ij.vbi pa tet qđ filij sacerdotum sunt serui

1 Cōcubinat⁹ ē ḡuior simplici fornicatione.

2 Concubine nihil pñt clerici dare.

3 Filij sacerdotum an sint serui ecclesie.

eiusdē ecclesie de cui° sacerdotis vel ministri ignominia nati sunt. no.xxvij.q.i.impudicas.dic q̄ huiusmodi pena seruitutꝫ habet locū: cū femina de facto fuit ducta in vxorē a clerico in sacris constituto q̄ ex hoc excōicationē incurrit.cle.i.de ꝯsang.ꝛ affi.nā qꝛ fuit maior p̄sumptio maior imponit vindicta.vñ tā mulierꝙ filij ex tali p̄sumptione geniti redigunt in seruitutē ecclesie.xxxij.dist.eos.ꝛ d.c.cū multe.sed dicit ibi gl.q° ecclesia perdidit hoc ius cū nō fuit eo vsa.qđ nō plꝫ Panor.in.c.ij.de coha.cle.ꝛ mu.qꝛ cū nō sit memoria apud nos q̄ constitutus in sacris duxerit vxorē nō possum° dicere q̄ illud ius sit sublatū cū casus nō acciderit.p hoc qđ no.Cy.in.l ij.C.que sit lō.ꝯsue. Jo.an.in c.ioannes.de cleri. ꝯiu.in.c.fi.de cōsue.sed si accidisset iste casus: ꝛ ecclesia nō curasset illos in seruitutē redigere: posset pcedere dictū illi° glos. cōsuetudinē tñ non extenderet de loco ad locū. iuxta no.p Inn.in.c.fi.de off. archi. Filij ergo clericorū ex ꝯcubinatu procreati nō debēt cohabitare cū patrib° suis: lꝫ debēt eos patres facere morari lōge a sua conuersatiōe.ad hoc.c.j.de coha.cle.ꝛ mu. de equitate tñ canonica debebūt eos alere etiā de fructib° ecclesie si alia bona non habeāt cū teneātur puidere pauperib° lꝫ peccauerint eos pcreādo.ad hoc.c.cū haberet.vbi doct.de eo qui dux.in ma.ne filij p̄uati alimētis peant. no.Pañ.in.c.ꝯingat°.de cle.ꝯiu. Bal.in.l.id qđ pauperibus.C de epis.ꝛ cle.lꝫ de rigore iuris ciuilis spurij non alantur.in auc.ex complexu.C.de incest.nupt. Nec pōt pater eis aliquid dare: naturalibus sic.l.j.C.de natu.li.no.Ja.de are.in.l.omnes.§.luci°.ff.de his que in frau.cre.pꝫ in auc.q̄.mod.na.ef.sui.ad fiñ.col.vij.late p Ja.de bel.in qōne que incipit. pater habēs filiū.dicit Bal.in.l.fi.§.si a socero.ff. de his que in frau.cre. q̄[4] de equitate canonica pōt pater donare ꝛ legare spurio vt habeat pro alimentis p.d.c.cum haberet.vbi Panor.ad hoc.l.officio.C.de neg. gest.no.Bart.in.l.si gener.ff.đ his q̄.vt indi.ꝛ l.d.auc.ex cōplexu.Bal.in.l.j.C.de sa.san.ec.vbi dicit q̄ vltra alimēta non vꝫ relictum.ff.de pro.l.qui testm̄.qb.mo.na.ef.sui.ad fi.nisi pr relinqueret spurio si legitimabit.ar l.in tpa.ꝛ ibi Bar.ff.de here.instit. Bar.in.l.gallus.§.ꝛ qd si tm̄.de lib.ꝛ posth. Aut si ingrediat monasteriū: qꝛ tūc tenet relictum,fm Guil.de cu.qꝛ sicut p oblationem curie legitimant[5] ita per oblatione mōasterio: qđ ē nota.dignū: ꝛ vult Lu.de ro.in auc.si fr.C.ad.l.fal. spāle esse in monacho spurio vt ei possit legari: ingress° em̄ religiōis oēm maculā abstergit. l auc.de mona.col.j.l p̄n. ꝛ oēm ingratitudinē.xix.q.fi.§.si ꝛ irregularitatē.c.j.de fi.pres by.ꝛ vid Bald.in.l.eaꝫ quā.C.de fideicō.ꝛ ibi an transeat ad heredes spurij relictū ei p alimētis.Cy.in.l.nō olim.C.de admi.tu.vbi dicit q̄ etiā spuria dꝫ dotari de eq̄tate canonica.ad hoc.l.vxorē.§.nāsis.ff.de le.iij.ꝛ ibi Bar.not.Imo.l.l.luci°. ff.de le.ij.đ naturali si est tm̄ dubiū: qꝛ ē alimētāda.l auc.lꝫ.C.đ natu.li.ad h.l.fi.C.đ do.p.qđ no.p Bart.in.l.si ds a liberis.ff.de li.agnos.doc.in.l.j.ff.so.ma.Bal.in.d.l.eaꝫ quā.etiā poterit p dote relinquere filie spurie. Barto.in.d.l.si gener.in.l.meuius.§.duobus.ff.de leg.ij.ꝛ in.d.auc.ex cōplexu: quia

4 Filio spurio p alimētis pōt pr legare.

5 Monasteriuꝫ legitimat illegitimos.

permittant[a]. ¶ Jubet[b] insuper

dos succedit loco alimentorum. no. Barto.in l.titio centu §.titio genero.ff.de condi.et demo.Bal. in.l.j §.ius naturale.ff.de iusti.et iur. Panor.in.c.j.de despo. impu.et ibi prepo. imo causa dotis fauorabilior:est causa alimentorum.not.Cy.in.d.l. no ol.Panor.in.d.c.j.in.c. peruenit.de arbi.Unde ex predictis sequitur q etiam de bonis intuitu ecclesie acquisitis pot cleric' filie sue spurie legare p dote intuitu eleemosyne si no habeat aliude vn possit ei subuenire. ad hoc. c. oino.xxxj.dist.c.no satis. lxxxi. di. c.relatu.§.licet.de testa.[1]subuenire em tenet potius ppinquis q alijs:dumm no faciat eos diuites. not.in.c.i cos.de here.et ibi Pan. in.c.j.de coha.cle.et mu.in.d.c.co iugat'.Sed an p statutu municipale possit pmitti vt spuri' instituat heres a patre.ponit Bald.et ibi legit.in.l.cunctos pplos.C.de sum.tri. Fred.2s.cclxx.et dic q no ex defectu potestatis:qr ius legitimadi soli principi copetit: et est sibi reseruatu.in aut.qb.mo. na. ef.sui.§.fi.et esset contra ius diuinu quo phibetur filij spurij succedere pterij cu legitimis.Gen. xxi.ad Gal.iiij.vbi dicitur. Non erit heres fili' ancille cu filio libere.xxxij.q.ij.no ois.et.q.iiij. dicat aliqs.xxxv.q.vij.qd est.vbi dicit Aug.Lege dei costitutu est vt nati ex incestuoso coitu nec filij reputent:nec parentib' succedat. Ex [2] defectu etiam honestatis no valeret hmoi statutu cum per illud inducerentur hoies ad peccandum.argu.ad hoc.c.ex parte. de consue.et hoc per Pe.de ancha.in repeti.c.j.de costi.in regula.ij.de reg.iur.in.vj.do. Anto.in repe.c.per venerabilem.iqui filij sunt legi.late per Anto.de are.in trac.legiti.lib.ij. Cautelas tame quibus potest relinqui spurio:vide per Barto.in.l.si is qui duos. ff.de libe.leg.d. l.si gener.Bald. in.d.l gallus §. q si is.in.l.hac edictali.C. de secun. nup.Jo.de bel.visu.in dicta qone.omnino per Bertha.in repe in versicu. pater volens. vbi ponit.xix,cautelas.caueat tamen relinquens de conscientia et fraude.3]Unde si pater fatetur se debitorem filij spurij:no tamen potest ex hoc sibi aliquid dare: nec confessio obligat.d.l.qui testamentum.l.cum quis decedes.§.titia, et ibi Barto.ff de leg.iij.d.l.j.C.de na.lib.quod not. Jo.and.in additio.specu.titu.de instrume.edi.§. nunc autem aliqua. versi.et scias nisi pater iurauerit.d.l.cu quis. §.codicillis.in aut.quod obtinet C.de pro.et quicquid patris penes filium spuriu reperitur presumitur per fraudem ad illum puenisse.Bal.i..d.l.j.C.de na.li. et circa alimenta et successionem naturalium et spuriorum: vide plura in specu titu.de succe.ab intest.et ti.qui fil.sunt legi.

a ¶ Permittant.hoc est fundatu in iure diuino.Gen. xxi.ad Gal. iiij.et in iuribus supra alleg. vbi dicitur.Eijce ancillam et, filium eius.eijciant ergo, concubinarij concubinam et liberos.xlvij. dist. quantumlibet.

b ¶ Jubet. primo[4[incitat prelatos vt omnes subditos ad dimissionem concubinarum moneant.Secundo prohibet ipedimentum fieri prelatis cotra cocubinarios insurgentib'.Tertio monet laicos a 2cubinatu abstinere

1 Clerici propinquos subuenire tenent

2 Statutum inducens ad peccandu non valet.

5 Filio spurio relinquere non est valide tantu quo ad deu

4 Diuisio textus alias.

hec sancta synodus vt etiam[a] in pdictis[b] synodis et capitulis hec cstō publicetur: vt quilibet[c] suos subditos ad ipsarū cōcubinarum dimissionem moneat diligenter. Iniungit[d] preterea oībus secularibus viris: etiā si regali[e] prefulgeāt dignitate ne vllū qualecūq; inferāt impedimentū quocūq; q̄sito colore[f] pre'atis: qui rōne officij sui aduersus subditos suos p huiusmodi concubinatu procedunt. ¶ Et cum omne fornicationis[g] crimen lege diuina[h] prohibitum sit: et sub pena peccati mortalis[i] necessario euitandum:

secunda sibi: iniungit. tertia: et cū.
a ¶ Etiā. implicat. q. d. nō solum publicet hec cstō in ecclesijs cathedralibus. vt in pn. sz etiaz ⁊c.
b ¶ Predictis. §. q' si hi.
c ¶ Quilibet. superior siue eps siue inferior q̄cūq; sit cū distributiue loquat: debet em̄ vigilare super gregē. c. irrefragabili. de offi. or. et monere subditos ad dimissionē ɔcubinarū: sed priuatio bnfi. iorū in contumaces habet de iure fieri p diocesanos: vt no. ꝫ. §. q' si hi.
d ¶ Iniūgit. ergo obligat ex pcepto. ad hoc no. in cle. ij. in versi. iniungimus. de relig. domi.
¶ Regali. concor. c. fundamenta. §. vt ergo. de elec. in vj. xviij. dist. qm̄. in extra. Jo. xxij. si fratrum. §. quia ergo. cum si.
f ¶ Colore. c. auaritie. de elect. in vj. ꝫ. de elec. c. i. §. facta. ver. et vt omnia. de annatis. c. j. cum si.
g ¶ Fornicationis. hoc nomē generale est ad omne genus illiciti coitus: et comprehendit sub se fornicationē simplicē: adulteriū: stuprum: incestū: et raptū. xxxvj. q. j. §. cum ergo.
h ¶ Diuina. est preceptū decalogi. Exo. xx. Nō mechaberis. xxxij. q. vj. non mechaberis. Deutero. xxiij. ibi nō erit meretrix. ad hoc vide no. in cle. ad nostrū. in ver. nō est. de here. et ibi moder. hen. in. c. quia circa. de biga.
i ¶ Mortalis. xxij. q. j. predicādū. xxv. dist. §. alias. ad Gal. v. premissa fornicatione et quibusdā alijs vitijs subdit: qz qui talia agūt regnum dei non consequuntur. ab hoc aūt nihil excludit nisi peccatum mortale. et Thob. iiij. Attende tibi fili mi ab oī fornicatiōe: et pter vxorē tuam nunq̄ patiaris crimē scire: sed crimen importat mortale. xxxj. dist. c. j ad hoc de pen. ⁊ re. de q. j. ad Cori. vj. Fugite fornicationē. ⁊ cōtrariū dicere hereticū est. cle. ad nrm. §. vij. de here. ꝫ iure autē ciuili veteri nō erat reprobat' cōcubinatus. ff. de cōcu. p to. C. eo. tit. l. j. a cōtrario sensu. no. in. l. in libere ff. de ritu nup. Bart. in. l. in cōcubinatu. ff. de ɔcu. ⁊ fm illud sicut nō poterat q̄s hr̄e plures vxores eodē tēpore. l. j. ff. de his q̄ not. in fa. ⁊. l. quod ergo. nec plures concubinas. dicit ter. in. l. i ē in lega to. §. parui. ff. de le. iij. q' inter vxorem ⁊ cōcubinam sola dignitate est differentia. hoc est inspecto iure naturali quo nō erat psonarū dignitas. in aut. de mona. §. hic aūt. col. j. viij. dist. quo iure. l aut. q̄. mo. na. ef. le. §. liceat. col. vj. non est differētia. sed iure ciuili inspecto quo est personarū electio est differentia. vide Jo. an. in regula sine culpa. de re. iur. in. vj. in mer. meretriciū tn̄ improbat lasciuie §. si autē effusa. in aut. de tri. ⁊ le. col. iij. q̄. mo. na. ef. sui. §. si ṗo effusa. l. vulgo. ff. de sta. ho. not. insiit.

de nup.§.pe.licet nō sit punsibile per l.ciuilē.q2 vilitas v'tc nō pa- titur meretrices laqueis legū in- nodari.l.q̄ adulterium.C.de adul te.ideo dicūt glo.ı.z doc.t.in.l.j.C. de rap.vir.[1] q̄ raptus nō cadit in meretricē.gl. ɔ Bar.i.l.si vxor. §.j.ff.de adul.l l.verū.de fur.Pau. de ca ɔsi.ccio. qd verum si remaneat in sua vtili tate.postq̄ eni se palam ɔstituit nō videtur posse repellere venien tes.ar.ff.fur.ad.nau.cau. stabu.l. j.in fi.qd no.in.l.j.ff.nau.cau.sta. in princi.vbi aūt vellet recedere ab illa pessima vita et peniteret: videtur q̄ eam rapiens teneret pena raptus.arg.in aut.de leno. §.mulieres itaq̄.colla.iij.c.inter opera.de spon.sic potest intelligi institutā de pub.iudicijs.§.si aūt: ibi.vel alie.ad hoc.l. imperialis. C.de nup.no.Ja.de are.z Salice. in.d.l.j.C.de rap.virg.Que autez dicatur meretrix hz. xxxij.qō. iiij. meretrices.gl.z Panor.in.d.c.in- ter cetera.Sed nō solū[2]lege di uina ɔcubinatus z meretricium sunt dānata:vt dictū est:sed etiaz s'm canōes.d.c. meretrices. xxxij. q.iiij nemo.et hic cū si.ecclesia th̄ sub dissimulatione pertrāsit me- retricium causa maioris mali vi tādi:nā sepenumero ɔpter mai⁹ malū vitandū toleratur minus. c.duo.c.nerui.xiij.di.et dicit Hos stien.in.c.lator.q̄ si.sunt legi.q̄ ēt leges noue dānauerunt fornica tionē z lenociniū.in.d.aut.de le- no.ad hoc d̄ fi.na.ex ma.ad mor. cō.c.j.col.x.in aut.sce.mu.nō sol. col.v.in aut.vt non lux.ho.col.vj. per quē tex.dicit Bald.q̄ etiā da to q̄ cōcubinat⁹ a iure ciuili esset permissus:tn̄ cōcubina non dz ho

monet[a] oēs laicos tā vxoratos q̄ solutos:vt silr a ɔcubinatu absti neāt.Nimis[b] em̄ reprehēsibilis[c]

nesta materfamilias:vt not.in.l. stuprū.ff.de ri.nup.z dicit impe- rator: castitatis sum⁹ amatores. in aut.q.mo.na.ef.le.§.illud. col. vj.z vbi de pctō agitur leges imi tātur canones.l aut. quo. opor. epi.in prin. col. j.in aut. vt cle. apud p. epi.ad fi.col.vj.c.clerici.de iudi.

a ¶ Monet.i.iubet z precipit.at- tento q̄ de fornicatione loquitur quā[3]etiam laici vitare debent sub pena pcti mortalis vt hic cuz cōcor.vba autē sunt accōmodan da materie subiecte.ad hoc text. cū glos.xj.q.iij.rogo in cle. exiui. de ver.sig.not. Panor.in ca.nam cōcupiscentiā.de cōsti.c.j.in.c.cle rici.de vi.z ho.cleri.ad hoc. ij.q.j. notū.xxviij.q.j.sic em̄.ff.de le.iij.l. fidei,commissa §.hec verba. Ol- dra.consi.lxxx.

b ¶ Nimis.i.multū:vt nimis ho norati sunt amici tui deus zc.l. intestato.C.de su.z le.here.vel ca pitur hic cōparatiue.i. plusq̄ so- lutus.ad hoc.xxxij.q.vij.quemad modum.z.c.seq.

c ¶ Reprehensibilis.maritus re- prehensibilior est ad aliam acce- dens:q̄ vxor accedens ad alium: cum virtute vincere et exemplo regere debeat vxorē.c.indignan- tur.c.non mechaberis.xxxij.q.vj. cum ibi nota.Et vsq̄ adeo erosa est fornicatio inter cōiugatos: q̄ sicut p seuitia mariti potest vxor ab eo recedere: nec est restituen- da nisi prestet cautionē.c.ex trā missa.c.literas.d̄ res.spo.ita si vir tenet cōcubinā i domo pōt vxor ab eo recedere: nec erit restituen da nisi prestet cautionem ab ex- pellenda cōcubina z nō tenenda. no.Bald.in.c.j.vt lit.nō cōte. no.

1 Rapt⁹ in meretricē non cadit.

2 Meretriciuz est dānatuz.

5 Fornicationē fugiāt laici sub pena mortalis pcti.

in fi.in.l.nõ aliter.ff.de vsu.et ha.
prepo.in.c.ex parte.de sponsa.
a ¶ Vxorẽ.appellatiõe[4]cuius
venit sponsa de p̃senti etiã ante
carnalẽ copulã.nã sol⁹ cõsensus
facit matrimo=
niũ.xxvij.q.ij.

est qui vxorem[a] habet ⁊ ad aliã mulierem accedit[b]. Qui vero so= lutus est si cõtinere[c] nolit iuxta

qõ si
4 sufficiat.iõ si le=
Vxoris appellatio non cõprehendat spõsam de p̃nti nõ cognitam.
gat alicui.C.si
ↄxerit matrimo
niũ habebit legatũ:si ↄxerit per
v̄ba d̃ p̃nti:lʒ m̃rimoniũ nõↄsum
mauerit.l.cui fuerit.ff.de cõdi.et
de.no.moder.in rub.de spõ.p qð
dicũt q̄ statutũ loquẽs de vxore
hʒ locũ in spõsa de p̃senti non co
gnita.sentit glo.in.c.si ꝟo.j.in ꝟ.
vxore.de sen exc.⁊Pan.in.c.tertio
5 loco.de p̃sum.Bal.in.l.nõ sine.C.
Patris sponsa icognita non est noverca.
de bo.q̃ lib.nisi exprimat de car=
nal̃r cognita.Bal.i.l.deo nobis.
de epi.⁊ cle de quo doc.in exposi
tione sup arborẽ affiñ.vñ statutũ
q̄ mortua vxore sine liberis ma=
rit⁹ lucret dotẽ:intelligit etiã de
nõ cognita.Barto.in.l.nihil.ff.re.
amo.fa.l.cũ hic status.§.mulier ⁊
6 marit⁹.ff.de do.inter vi.⁊ vxo.qð
Cõquestus et mobilia sũt iter cõiuges cõia.
not.glo.xxij.q.ij.cũ initiat.c.qua=
propter.et le.ex quib⁹ ptʒ q̄ ma=
ria fuit vera vxor Joseph:⁊ tñ nõ
cognita.hoc placet Mattheo de
mat.in.d.c.si vero.per Pan.in.c.
ex publico.de conuer.coniu.sed
Ja.de sochis.in.d.rub.dicit ↄ.qr
dictũ statutũ dupli:i rõne venit
restringendum:tum qr cõtra ius
cõe:tũ qr penale.c.statutũ d̃ elec.
7 in.vj.c.odia.de reg.iu.eo.li.vnde
P̃bris quibus licuit vxorem ducere
quãuis dicatur q̄ sponsa de p̃senti
sit vera vxor:hoc intelligit largo
modo ⁊ in materia fauorabili.se=
cus in materia stricta.fa.d.c.ex
publico.in fi.vbi appellatiõe vi=
ri ⁊ vxoris intelligit de his q̃ ma
trimoniũ consummauerũt.bñ fa.
insti.de nup.§.et si vxor.in fi.[5]
vbi sponsa p̃ris mei non cognita
nõ d̃r mihi nouerca.et spõsa filij
mei nõ cognita nõ d̃r mihi nurus
quod fa.ad statutũ quo cauet q̄
vxor nõ possit se obligare sine cõ=
sensu mariti. et
ad illud qð filia
maritata nõ suc
cedat in bonis
p̃ris[6] ⁊ad cõ
suetudinẽ q̄ mobilia et cõquest⁹
sunt cõia inter virũ ⁊ vxorẽ:si est
spõsa de p̃nti non cognita:an ha
beat in ea locũ decisio colligit ex
p̃dictis.Sʒ an statutũ loquẽs de
vxore hẽat locũ i spõsa de futuro.
no.doc.i.d.c.si ꝟo.moder.i.d.ru.
de spõ.plene in expositiõe sup ar
bo.affi.Cy.⁊ doc.in.d.l. non sine.
b ¶ Accedit.qð nõ lʒ ẽt si ex cõiu
ge plem suscipere nõ possit. Nõ
enĩ est licitũ p necessitate prolis
cõcubinã habere vel econtra mu
lieri hr̃e amasium.c. nemo.xxxij.
q.iiij.cũ multis.c.c.c.⁊.q.no.Bal.
⁊ Car.in ru.de spon.du.qr pp̃ter
bonũ non est faciendũ malũ.c. sa
cris.qð met.cau.cũ si.lʒ olim tp̃e
necessitatis hoĩm ad muliplica=
tionẽ prolis fuerit licitũ.ca.recur
rat.c.dixit sara.xxxij.q.iiij.
c ¶ Cõtinere.contiñtia suaderi
põt imperari nõ potest. xxxij.q.j.
integritas.nisi aliqui fecissent si=
bi p̃iudiciũ vouendo:vel sacrum
ordinem suscipiendo.xxvij. q.j.vt
lex cõtinentie.⁊ ↄtiñtia in sacro
ordine non est voti taciti,vel ex=
pressi.no doc.in.c.cũ olim.de cle.
ↄiu.Car.in ru.q̃ cle.vel vo.Joan.
an.in.c.i.de vo.li.vj.⁊ no.iõ ordo
sacer essential̃r non impedit nec
dirimit matrimoniũ.ad hoc qð
not.Jo.and.in regula semel deo.
de regu.iu.in.vj.in no.sed hoc est
ex ↄstõne eccl̃ie.xxxij.di. ⁊.xxviij.
di p to.[7]⁊ tp̃e primitiue eccl̃ie

licebat pbr̃is: ⁊ sic constitutis in sacris vxorẽ ducerẽ.c.qm̃.c. aliter. xxxj.dist.dum modo die celebra- tionis abstinerẽt a ꝯiugib⁹.post ea in occidẽtali ecclesia venit ꝓ hibitio vt consti tuti in sacris de berent cõtinere. d.c.aliter.c. nice na.ea.dist. ⁊ di- cit Car.vbi.s.ꝙ hoc p̃ceptũ dat materiã illaqueãdi plures aĩas ꝓpter fragilitatẽ nr̃am. ideo cre dit ꝙ sicut eccl̃ia indixit hoc pre- ceptũ cõtinẽtie ꝙ qñq; reuocabit: et erit cõueniens dicto apl̃i reuo catio.q̃ dicit.j.ad Corint.vij. De virginib⁹ p̃ceptũ nõ habeo:cõsi- liũ aũt do. ⁊ dicit Panor.in.d.c.cũ olim.ꝙ ꝓ bono ⁊ salute aĩaꝝ eẽt salubre statutũ vt volentes ꝯtine re et magis mereri relinquerent volũtati eorũ.nõ valentes autez cõtinere possent cõtrahere.nam experiẽtia docẽte cõtrarius pro- sus effectus sequit̃ ex illa lege cõ tinẽtie: cum hodie nõ viuant spi ritualiter:nec sint mundi sed ma culãtur illicito coitu: cũ eorũ gra uissimo peccato vbi cũ ꝓpria vxo re esset castitas.d.c.nicena. vnde deberet eccl̃ia facere:vt dicit: si- cut bonus medic⁹:vt si medicina experiẽtia docente potius officit q̃ ꝓficit eam tollat.et ꝙ ecclesia possit tale statutũ facere.not.etiã Hostien.in.c.rursus. qui cle. vel vo. ⁊ prepo.super illa rub.sed di- cit Car. ⁊ Bene.i.c.si.de fri. ⁊ ma- le.ꝙ si daretur clericis in sacris cõstitutis ꝯtrahẽdi matrimoniũ licentia eueniret magnũ scanda lũ.iõ ꝯsuluit illud euitandũ.⁊ de hoc alias fuit habit⁹ sermo in cõ cilio Basilieñ. sed nõ voluit con- cilium illud permittere ⁊ merito: tantuz eñi placet deo integritas

apostoli[a] cõsiliũ[b] vxorẽ ducat: ꝓ hmõi aũt diuini obseruãtia pre- cepti hi ad quos pertinet[c] tam

corporis ꝙ ex virgine nasci vo- luit.xxvij.q.ij.§.cũ ergo.⁊.c.inuen ta.⁊ causas quare fuit indicta ca stitas clericis vide per Jo an. in c.qđ a te.de cleri. cõiug. ⁊ de pri- uilegijs virgini- tatis doct.in. c. cãm. de ꝓcura. a ¶ Apl̃i. Pau. per autonomas- siã.glo.in.c.iij.de pe. ⁊ re.in.c. fo- rus.de verbo.signifi.

b ¶ Consiliũ.j.ad Cor.vij.ꝓpter fornicationẽ.s.vitandã vnusq̃sq; suã vxorẽ et vnaqueq; virũ suuz hẽat.xxxij.q.ij.§. his ita §.j.xxix. q.ij. ⁊ ait dñs Matth.xix.Qui po test capere capiat.i.qui põt' con- tinere cõtineat.qui se nõ cõtinet: nubat.xxvij.q.j.nuptiarum.

c ¶ Pertinet.puta iudices eccle- siastici. nam cõcubinatus est cri men ecclesiasticũ: ⁊ de hoc tm̃ co gnoscit ecclesia : vt vult Gof. in sum.ti de fo.cõpe. ⁊ Hosti. eo.tit. §.quibus ex causis.versi.sed op ponitur.q2 s̃m legẽ nõ est crimẽ. ff.de cõcu.l.in ꝯcubinatu Frede. cõsi.clxij.q2 habuit ꝓhibitionem originalẽ ab ecclesia.xxxij.q. iiij. nemo.et maxime dicit hoc ꝓcede re quando mulier hoc delictum fornicationis cõmisit cum cleri- co[1] nam ratione huius delicti efficitur de foro ecclesiastico et a solo ecclesiastico puniri põt.facit xxxij.dist.eos.qđ not.s.§.pxi. in versi.arcere.Panor.in.c. cum sit generale.de foro compe.licet Ho stien.in.c.lator.qui fil.sunt legiti et dñs Anto.in.p.c.cum sit gene- rale sentiant concubinatum esse mixtum crimen:et hodie esse pro hibitum per ius ciuile.vt not. s. in versicu.mortalis.sed dicit Pa- nor.vbi supra legez ciuilem pro- hibere concubinatum indirecte:

1 Concu binat⁹ facit mulie- rem de foro ec clesia- stico.j.

non autem directe. Non em̄ ap-
paret q per iura in. d. versicu.
mortalis alle. voluerit lex corri-
gere multas alias leges loquen
tes de concubinatu. ff. de concu.
per to. ff. de lega. iij. l. qui ↄcubi-
2 nā. cū si. ꝛ iura sunt iuribus ↄcor-
Cōcubinat⁹ per ius canonicū est prohibitus. danda c. cū expediat. de e. e. lib.
vj. puto cū host. iudicē secularē
posse ꝛ debere punire laicos de
cōcubinatu nā leges ciuiles sup
concubinatu ꝓmulgate nullius
sunt momenti: tum q꞉ sunt exp̄s
se ↄtra ius diuinū Exo. xx. Deut.
xxiij. ꝛ hic: vn̄ legislator potius
cōuincit errare q̄ legē statuere.
xxv. q. j. sunt qdam. tum q꞉ sunt ↄ
substantialia legis lex em̄ dꝫ esse
iusta ꝛ sancta. iiij. di. erit aūt lex.
ꝛ talis dr diuinitus ꝓmulgata.
3 viij. dist. quo iure. Itē statuerunt
Adulterium quinq̄ penis puniri pōt. in materia pcti qd ad eas non ꝑ-
tinet. c. nouit. de iudi. c. ꝑ venera
bilē. qui fi. sunt legiti. igitur tales
leges sunt nulle. ff. de iurisd. om.
iu. l. fi. ꝛ ꝑ nō scriptis habent. fa.
qd no. in. c. possessor. de reg. iu. in
vj. cū ergo lex dicat q iura ciui-
lia nō dedignantur sacros cano
nes imitari. in aut. vt cleri. apud
ꝓ. epis. col. vj. ꝛ castitatē diligant.
no. in ꝑ. in gre. inver pudicos[2]
ꝛ iura canonica stricte ꝓhibeant
cōcubinatū ꝛ omnē fornicationē
4 etiam in laicis: ꝛ ↄcubinas eijci
Adulterium ē q̄n simplex: q̄n mixtū. mādant ergo ius ciuile idem dꝫ
velle ꝛ maxime: q꞉ vbi cōcluditur
pctm̄ notoriū iudex secularis cō-
pellit seruare ius canon. c. lꝫ. de
iureiu. li. vj. c. decernim⁹. de sen.
excō. e. li. ꝛ delictū s꞉ cano. dꝫ esse
delictū sm̄ ll. ad hoc em̄ impera
tor recipit gladiū vt puniret de-
licta ꝛ adiuuaret eccliam. xxiij. q.
v. pricipes. c. rex. c. administrato-
res. Quid d adulterio q̄ sit crimē
mixtū? Jo. an. dti. c. fi. de fo. ↄpe. li.
vj. i no. q iudex ecclasticus non
pōt cognoscere iter laicos d adul
terio: nisi qn̄ agit ad separationē
thori. quē nō sequūt mod Añ[3]
ꝑ adulterio q̄nq̄ pene inueniunt
a iure statute ꝓria separatio tho
ri: ꝛ quo ad istam imponendā so
lū est fori eccliastici. c. tue. de pro
cur. c. j. de off. ord. c. et si clerici. §.
de adulterijs, de iud. sic pōt intel
ligi gl. in. c. cōquestus in. c. cū sit.
de fo ↄpe. q̄ enumerat adulteriū
iter cria eccliastica. ꝛ spe. ti. de cō-
pe. iud. adi. §. j. v. in criminibus.
c. ex parte. de spō. ꝛ ibi ꝑpo Scda
detrusionis in monasterium: vt
ibi lachrymis lauet pctm̄ qd pu-
dor est fateri. et ꝑ ista pōt adiri
etiā iudex laicus. in aut. sed ho-
die. C. de adulte. et ecclasticus. c.
gaudemus. i. de ↄuer. cōiu. Ter-
tia q adulterii scindunt in pānis
ante ꝛ retro. ꝛ ꝑ ista pōt adiri ēt
iudex eccliasticus. xxij. q. j. de bn̄
dicto. Quarta excōicatio q̄ maior
est pena q̄ sit in ecclesia. ꝛ ad istā
dꝫ adiri eccliasticus. c. intelleximus. c. de adulte. q̄ ter. loquit in
virgine: cū qua de iure canonico
pōt fieri adulteriū. xxij. q iiij. ne-
mo. in. §. cum ergo. xxv. q. j. no.
Lud. i sing. Quinta pena est san-
guinis ꝛ sic mortis naturalis in
masculo. l. quāuis. de. C. d adul. et
ibi late p̄ Sali. In femina aūt est
pena de qua in. d. aut. sed hodie.
q꞉ claudit in monasterio; et alia
patit de qbus ibi[4] qd est verū
q̄n est simplex adulteriū. Si autē
esset adulteriū cū incestu vel ne
phario coitu: tunc etiā in femina
est pena capitis. i. sic punit femi
na vt masculus. l. si adulteriū. in
prin. ff. de adul ꝛ ibi Bar. nec ho-
die hoc corrigit ꝑ di. aut. positā.
in. d. l. q̄uis. vt dicit Bar. i. d. l. si
adulteriū. Ang. i trac. de cri. in v.

che may. in materia adulterij. et q̄tum ad penam sanguinis adulterii est tm̄ fori secularis, nec pōt iudex eccl'asticus adiri c. insiam. ne clerici vel mo. p panor. in. d. c. cū sit. vbi dicit q iudex eccl'iasticus pōt punire l. icōs de adulterijs: nisi vbi ageret ad penā sanguinis tm̄. Bald. in aut. clerici. C. de epi. et clerici. Sed ferūt arrestū parlamenti interuenisse [1] q nō possit p̄cedi q̄ adulterū nisi maritus vel vxor conqueraẗ ad obuiandū odijs q̄ possent inde puenire inter cōiugatos ex quo fouetur adulteria et remanent impunita vt videa.

a ¶ Remedijs. nam plectendo et ignoscendo hoc solum bene agitur vt vita hominum corrigatur. xxiij. q. v. prodest.

¶ De excōicatis non vitandis.

Ad vitandū. primo poniẗ cā cō stituit o nis: scdo cōstitutio de excōicatis/ suspēsis/ et interdictis non vitandis duobus. asib' excepti. s. tertio p̄testatio de non relaxādo p̄pterea hmōi excōicatos suspensos et interdictos. scda ibi statuit. tertia. p hoc. hanc constitutionē alleg. Ant. in tertia parte summe. titu. xxv. c. iij. vbi dicit qd fuit ɔfirmata a ɔcilio basilieñ. as sui dissolutionē. data eñ fuit Anno dñi. M. cccc xxv.

c ¶ Scandala. de prescrip. nih'l. l. tit. j. c. j. §. de ele. c. licet. §. j. cum ibi nota.

d ¶ Pericula. ideo caute agēdū vt remoueanẗ. c. vbi periculū. cū cōcor. de elec. li. vj. et p̄pter metū periculi et scādali licitū est magistratibus iura trāsgredi: et a iuris ordine recedere. l. si qs filio. §. hi aūt oēs ff. de iniust. rup. et irri. test. et ibi no. Bal. Inno. in. c. j. de ɔsti. ad hoc. l. si hoiem. ff man. Bal. in aut. sed nouo iure. C. de furt. Ang. in trac. de cri. l §. et vestem. in materia furti.

salutaribus monitis q̄ aliis canonicis remedijs [a] omni studio laborent.

¶ Item acceptat decretum quod incipit.

¶ De excōicatis nō vitādis.

Ad vitandum [b] scandala [c] et multa pericula [d] subueniēdūq̄ [e] cōscientijs [f]

e ¶ Subueniendū. non dz lex esse captiosa. iiij. dist. erit aūt lex. nec dz inijcere alicui laqueū. xxij. q. j. de viduis. C. de indi. vidu. Tñ. de presump. literas.

f ¶ Cōscientijs. dicit cartuarī. in sal. temp. circa finem: q conscientia pura scdm dei timorem olim in prelatis vigens ecclesiam xpi laudabiliter vita et exēplo rexit et prouexit: dehinc successu tēporis cū iam eccl'ia in tpalibus abundare cepisset: oblita quodāmodo cō. de ɔsciencia sciencia q̄ instare solet. c. nisi cū pridē. §. p defectu. de renuntia. multos in eccl'ia presidere fecit qui sacrā scripturam diuersis versutijs palliātes iustitias dñi rectas q̄ cor letificare cōsueuerūt p̄pter delitias carnis falsificare non timebant: multas hereses et sectas seminabāt, et plura bñficia pinguia p papā dispēsando cumulabāt. verūtñ aliqui licet pauci cā. cū scientia retinentes ɔsciencia pura et sciētia illuminati multos ad iustitiā erudierunt: qui iam quasi splendor firmamenti in eterna felicitate rutilare credunẗ. Sed heu nephandis his tpibus iam con. sci. de cōsciētia abrasis [2] solū entia sponsam xpi gubernare videmus psonas. s. ɔscientia scientiaq̄ carentes,

[1] Adulterii non accusat nisi maritus cōqueraẗ

[2] xpi spōsa p entia sine ɔsciencia gubernatur.

tes et velut entia insensibilia deum nec sanctos eius verentes bñficia super beneficia. epatus sup epi scopatus. abbatias sup abbatias sibi accumulare. regularia bñficia que bonis reli: giosis vite san ctitate munitis dicata sunt scta res clericos sub commã e vela mẽto sibi vsur pare. videmusque vilissimos quosque laicos / epat9 / abbatias / parochias / et monaste ria: et qd nephas est dicere obla tiões altariũ amodiare. hinc pri moniũ xpi solis ei9 ministris de putatũ et paupib9 distribuẽdũ in vsus devenit tyrãnorũ atque me retricũ. xvj. q. j. decime. et qd nõ ac cipit xps tollit fiscus. xvj. qõ. vij. maiores. eccle et monasteria sa cra in loca deserta redigunt. Et in pe §. quibus ad plenũ. Hic et ple runque. hinc guerre mortifere: de structiones civitatũ et regnorum: mortes innocentiũ lamẽtabiles pueniunt. xvj. qõ. j. revertimini. lvj. di. si gens. in aut. vt nõ luxu. ho. col. vj. xxiij. qõ. iiij si quos. vij. q. j. sciscitaris que oia ex põpa epo rum et insatiabili avaritia platorũ detestanda pcessisse cognouim9. xxiij. q. iij. transferunt. l. di. et pur gabis. vbi dicit glo. que oia mala a sacerdotibus orta sunt.

3 Cõsciẽ tia est duplex

4 Sacra sũt du plicia.

5 Cẽsura tria cõ prehen dit.

a ¶ Timorati [3] quedã sunt cõ scientie tenues et nimis scrupu lose: et tales reprehendunt. c. de fide instru. l si. de simo. et si qstio nes. ff. de cõdi. insti. l. q sub condi tione. et in ps. trepidauerũt timo re vbi nõ erat timor. alie sunt. q sunt informate iudicio rõnis et ex puritate pcedũt. tales sunt lau dande: cũ ibi bonum est timere culpã vbi culpa nõ e. v. di. ad ei9. de obser. ieiu. ꝯcilliũ. et bona ꝯscie tia est i hac vita summũ bonũ: vt dicit Jo. and. in. c. si. de tẽp. or. ad hoc. xj. q. iij. iter verba. Et si qs ha beat ꝯscientiam erroneã dꝫ illã deponere ad cõ siliũ periti. c. in qsitioni. de sen ten. excõ. vbi do cto. et i. c. p tuas. ij. de simo.

timoratis[a]. Statuit[b] que nemo de inceps a cõmunicatione alicui9 in sacramentorũ[c] administratio ne vel receptione / aut aliis qbus cunque diuinis[d] vel extra[e] preter tu cuiuscunque snie aut censure[f]

b ¶ Statuit. non dicit declarat. ponit ergo ius nouũ cũ ꝟ. statuit sit noui iuris pmulgatoriũ. not. Jo. an. i. c. j de cle. nõ resi. li. vj. i ꝟ. statuimus. in not. in cle. si. de re scri. in ver. statuim9. sicut et ꝟ. vo lumus. in cle. ij. de of. or. no. l cle. j. de offi. vica. in ver. volumus. in cle. j. de rerũ pmu. ad hoc. c. ex ra tione. de ap. et ibi Panor.

c ¶ Sacramẽtorũ [4] siue neces sitatis. vt baptismus: cõfirmatio pnia: vltima vnctio: et corp9 xpi. siue volũtatis: vt ordo / et matri moniũ. de qbus le. et no. in. §. sed notãdũ. j. q. j. l. c. venies. de trãsa. Host. in sum. de sacra. ite. §. quot sunt. Henr. in. c. pastoralis. eo. tit. in. c. qd in te. de pen et remis.

d ¶ Diuinis. puta missa: et horis canonicis.

e ¶ Extra. in cibo: potu: negotia tione: et aliis actibus extraiudi cialibus aut iudicialibus.

f ¶ Cẽsure [5] q cõtinet: excõica tionẽ: suspensionẽ: et interdictũ: de ꝟb. sig. ꝗrenti. et not. que licet olim teneremur vitare excõicatum ab hoie vel a iure nõ notoriũ etiam ante denũtiationẽ: nisi mihi soli pateret: qr tũc dũtaxat in occulto et priuato tenebar eum vitare: vt le. et no. in. c. cum non ab hoie. de sen. excõ. no. in. c. grauis. in versu.

publice.eo.tit.ꝛ ex sola fama.put legitur ꝛ no.in.c.cum desideres. eo.ti.quia excōicatio trahit secū executionem.de app. pastoralis. hodie tamen nō tenemur vitare excōicatum non denuntiatū:nisi ecclesiastice seu suspensionis[a] aut si foret notorius ex euidentia facti :ex quo sequitur limitatio.c.fi.de proc.per qd habetur ꝙ actus gestus ab vniuersitate in quo fuerūt aliqui excōicati nō valet si vniuersitas scienter illos admisit ad agendū actū simul cū eis.vnde dicūt ibi doctores[1]electionē factā a capitulo vno excōicato p̄sente et scienter admisso ad eligendū non valere cū posset expelli cōmode ꝛ secure. ad hoc.c.massana.de ele.no.Cōpos.in.c.cū dilectus.de cōsue. māda.c.xx.doc.in.c.illa.de ele. et ista limitantur qñ excōicatus denuntiatus vel notorius facti notorietate scienter admittitur.sz aūt nō fuisset denūtiatus vel totaliter notori⁹ eius admissio nō vitiaret electionē per hunc tex.idem dico ꝙ impune recipitur ordo ab episcopo excommunicato non denuntiato:vel taliter notorio: nec recicipiēs indigebit aliqua dispensatione.olim secus.ca.fi.de or.ab epi.q̄ re.epi. Ratio istorū ꝛ sequētiū est:qꝛ cū excōicatū non denūtiatū q̄ nō est taliter notorius nō tenemur euitare:qd cū eis factū erit penā nō meretur.C. ad.l.iul. de adul.l.gracch⁹.qui enim legis auctoritate peccat: non peccat. xxiij.q.iiij.qui peccat.

a ¶ Suspensionis.p hunc tex.dicit An.vbi.§.ti.xxvij.c.iij.ꝙ hodie nō tenentur[2]fideles vitare sacramenta cōcubinariorū aut diuinatorū:nisi fuerint per prelatos denuntiati publice ꝙ euitentur.olim secus:nam prohibitum erat audire missam fornicatoris notorij siue p sententiam:siue per confessionē in iure factam.aut ab eo recipere sacramēta.qꝛ talis suspensus ē quo ad se et quo ad alios c.nullus. c. p̄ter xxxij.di.c.vestra.c.fi.de coha. cle. ꝛ mu.glo.in.c.cū nō liceat.de prescri.in.c.decernim⁹. de sen.excō. in.vi.tex.l.c.qꝛ circa.de bigamis. glo.in.c.de hoie.de cele.miss.vide no.§.tit.j.c.j.§.ꝛ nihilominus. et peccabāt ea recipiētes: cum venirēt cōtra p̄ceptū eccl'ie:nō ꝙ sacra nō sint vera in se:sed ex contemptu ꝛ inobedientia.j.q.j.dictū.ca.vt euidenter.c.cum scriptura. Vñ dicit canon; ꝙ benedictiones talium clericorū vertuntur in maledictionē.lxxxi.di.si q̄.[3] ꝛ possunt laici parochiani etiam viles accusare suū presbyterū de cōcubinatu ad priuationē bñficij:qꝛ eorū interest vt recipiāt sacramēta a bono sacerdote.c.dudum.ij. de ele. glo.ꝛ doc.in.c.ex pte ade.de testi. doc.in.c.qd dei timorē.de sta.mona.dubitabant tñ quidā in notorio notorietate facti:vt qꝛ hz cōcubinā publice iu domo:nec fuit in iudicio cōdemnatus :nec in iudicio confessus. nec per prelatum denuntiatus:an esset a tali abstinendum in missa et alijs diuinis nam Aug.ꝛ Archi.in.d.c.nullus. d.c.si qui. Jo.de lig.ꝛ Car. flo.in di.ca.vestra.dicunt monitionem necessariam:qꝛ cessante monitione non videtur ꝙ quis possit habere indubitatam scientiam de concubinatu:cum possit clericus habere excusationem. fa.d.c.si q̄. vbi dr ꝙ si maluerint perseuerare in peccato oēs abstineāt. ꝛc. per illud verbum maluerint vr̄ ꝙ sit op⁹.

1 electio fctā ex cōicato sciēter admisso: non valet.

2 Cōcubinariorum sacra an sint vitāda.

3 Pbr̄ a parochianis accusari pōt de cōcubinatu.

monitionem premittere: vt sic ap pareat de cõte notu z voluntate sua. pro hac parte facit iste text. q̃ vult suspẽsum z interdictum non esse necessario euitandũ in percepione sacrorũ:

nisi fuerit denũ tiatus. z ver. aut si zc. q̃ sequitur ad excommuni: catos tñ loquit. alij dicebãt sine aliqua monitione debere absti nere a talibus fornicarijs noto rijs not⁹ietate facti: vt host. Jo. an. z do. A in. d. c. vestra. vbi di cit Pano. q vtraq opi. põt esse vera. z q audientes nunq̃ incur runt peccatũ ante monitionem propter varietates opiñ. ad hoc no. in. c. j. de po stu. pre. in. l. regu la. ff. de iu. z fa. igno. Postea tñ di cit q si fornicatio est ita notoria q nullã hz dubitationez sicut vi demus in pluribus clericis qui tenent ita publice cõcubinas si cut vxores: z publice nutriunt fi lios ita q nescirẽt diffiteri: et tũc omnino est abstinendũ ab eis si ne alia monitiõe. z hoc pbat tex. d. c. vestra. ibi nec hz opis euidẽtiã. z melius in. c. tua. in. c. si. de coha. cleri. z mu. vbi nulla fit mẽtio de monitione. p hoc glo. in. d. c. tua. in ℣. nõ ex euidẽtia. z in ℣ si. cela ri pate: i di. c. nullus. d. c. preter. q̃ requirũt solam facti euidẽtiaz: nõ aũt q expectent monitionẽ a suprore. z pz clare in hoc textu in ℣. aut si eũ. intelligẽdo etiã de su spẽsis vbi requirit dũtarat q ta lis notorietas nullo mõ possit ex cusari: ex q̃ pz q si fornicatio non hz illã opis euidentiã sed põt p babiliter tergiuersari: puta qz cõ cubina est cum matre clerici: z di cit ipsam esse pedissequã matris vel qd simile: tunc procedet pma

4 Fornicator notorius est qñq vitãd⁹.

prohibitionis[a] ab homine vel a iure generaliter[b] promulgate teneatur[c] abstinere vel aliquẽ vitare vel

opi. q expectet monitio z cõtẽpt⁹. z hec est mẽs huius text. pro hoc s. tit. j. c. j. ℣. publici. j. ℣. sed q̃ mu lierem. vbi. [4] ergo notorium forni catorẽ necessario euitãdum in missa z alios sacramẽtis in duobus casibus hic cõtẽtis. primo si fuerit denũtiat⁹ suspẽsus p supiorem: vt euitet. vñ nõ sufficit q fuerit notorius per sniaz aut ↄfessionẽ in iure factã: sicut volebãt olim iura palleg. q̃ in hoc corrigunt: nisi snia suspen sionis fuerit publicata. scdo si fue rit ita notorius ex operis euiden tia q nulla excusatione celari pos sit vt dictũ est: pz. j. ℣. si autẽ. qui lz loquat in excõicatis: idẽ tñ intelligo de suspensis z interdictis paritate rõnis: vt ibi dicã. Patet etiã ex hoc tex. posse impune reci pi ordinẽ ab epo simo iaco non denũtiato: nec taliter notorio: li cet sit suspensus a iure. j. qõ. j. re periunt. de simo. tãta. qõ olim nõ licuit: z recipiendo ab eo ordinez nõ recipiebat executionẽ: vt legi tur z no. in c. per tuas. de simo. z idẽ dic de alijs suspẽsis q impu ne ab eis recipiuntur sacramen ta: nisi essent denunciati aut no torij facti notorietate. sic intelli ge. c. j. de scisma. z qd ibi no. Jn noc. z Hostiẽ. z in. c. fraternitatis. de here per Panor. in. d. c. vestra.

a ¶ Prohibitionis. puta a cõmu niõe fratrũ. xviij. di. si quis. z. c. si. aut a perceptione sacramẽtorum xj. q. iij. sicut apostoli. d cle ex. mi. c. fin. z similibus. de quibus glos. in cle. cupientes. de pe.

b ¶ Generaliter. idem si specialr ter: nisi sententia fuerit publica ta: vt. j. sequitur.

c ¶ Teneatur. nisi in duobus ca-

ibus qui sequuntur. potest tñ si vult huiusmodi excōicatos/ suspēsos/ vel interdictos vitare p̄terit in secreto: vt saltē rubore verecundie suffusi de excessibus satisfacere ꝯpel

lant.de senten. excō.c. cū nō ab hoie.xxxij.di.omnium. Et [1] an participās excō municato semꝑ peccet mortali:

Interdictū [a] ecclesiasticū obseruacione: nisi [b] sntia/ p̄hibitio/ suspensio/ vel censura [c] huiusmodi fuerit in vel ꝯtra personā [d]/ collegiū/ vniuersitatē [e]/ ecclesiā/ aut locū certū: aut certā a iudice publicata [f].

ter: no. Archidi.in.c.rogo.xj.q.iij. in.c.statuimus.de sen.excō.in.vj. doc.in.c.sacris.qꝺ me.cau.

a ¶ Interdictum.vide text. gsas hoc est rubri. q̄ vbi textus loquitur de excōicatis. et hec reprobat qꝺ notat Archid.in.c.is qui.de sent. excō.in.vj.q̄ dicit interdictum ab hoie vel iure latum de necessitate seruandū: lꝫ denuntiatio eius nō fuerit facta. latio est eñ locuꝫ interdicto suppositū esse: lꝫ nō sit publicatū. facit ca.cū nō ab hoie. de sen.excō. idem not. Joā. and.⁊ Pau.in cle.grauis.in prin.eo. tit. ꝑ illū tex. qui aperte vult satis esse locū fore interdictū: lꝫ hoc non sit publicatuꝫ [2] q: nil addit de publicatione.⁊ q: q̄ scit/ certiora ri nō debuit.regula eñ qui.de re. iur.in.vj. idē henri.in.c.tanta. de exces.prelat.⁊ approbat qꝺ dicit Joā.and.in.d.cle.ꝙ scilicet expediret per ꝯstitutionem prouideri clericos nō teneri ad obseruationē interdictorum latorūꝫ a iure: nisi prius fiat illorūꝫ declaratio: ad quod dicendum illum mouebat.c.ꝙꝗ.de censi.lib.vj cle.presenti.e.tit.ad hoc.c.euidēter.xj.q. iij.facit.c.cū scōꝫ.de here.in.vj.§. de paci.possess.c.j.§.ordinariū.

b ¶ Nisi.prima exceptio. et vide ꝙ rubrice restringit per tex. non

eñ videretur valere ꝯstitutio ꝙ omnibus excōmunicatis cōmunicare liceret indifferēter cū esset contra preceptū diuinū. Math. xviij.si nō audierit ecclesiam: sit tibi sicut ethnicus et publicanus. et q̄ eo de mdi.nouit. et.ij. Joā.j.excōicato nec aue dicēdū est.xxiij.q.j cum his.xj q.iij. excō municatos.nec cū eo debemus cibū sumere.ij.q.j.multi.xj.q.iij. ad mensam.⁊ q: hoc redundaret in decolorationē vniuersalis status ecclesie ⁊ gñaret scandalum in mentibus alicuium. ad hoc.j.qꝺ.vij.⁊ si illa.xxv.q.ij.ꝙ ea destruere.qꝺ no.Inno.in.c.ꝙto.de cōsue.in.c.inquisitioni.de sen. excō. Panor.in.c.cum ad monasteriū. de sta.mon.⁊ dirūperetur neruus ecclesiastice disciplinę.ad hoc c. cū inter.de ꝯsue.cꝺ no.ꝑ doc.in.c. nulli.de sen.excom.

c ¶ Cēsura.refer singula singulis hoc est censuras ad personas vel loca quibus conueniunt.

d ¶ Personam.in quā [3] etiā cadit iterdictū sine singulariter interdicat certa ⁊ nominata psona a diuinis vel ab ingressu ecclie.c. is q̄.de.sen.excō.in.vj siue interdicat in genere: sicut si interdicimus clerū ⁊ populū/ collegiū vel vniuersitatē: etiā singulares eorū psone sunt interdicte.c.si sntia.de sen.excō.eo.lib.

e ¶ Uniuersitatē. ꝫ quos prohibetur ferri sntia excōicationis: ne cōtigat insontes puniri.c.romana. §.si.de sen.excō.in.vj.

f ¶ Publicata i ciuitate loco aut parochia excōicati i publica missa populosa/ vel in sermonibus/

1 Excōicato particīpās an peccet mortaliter.

2 Interdicto nihil obest publicatio.

3 Interdictū qui ter fert in psonas.

vel in alio actu frequentato ꝑ populuȝ: aut ꝑ affixionem sententie in locis publicis: ita ꝙ facile trãseat in notitiam populi. ad hoc cle. quis. §. si vero. de fo. cõpe. cle. causam. de ele. cuȝ ibi no. in ver. solent et denuntiata[a] niter. nec sufficeret publicatio facta in cõsistorio iudicis corã paucis. ad hoc glos. no. in cle. j. de sepul. in ꝟ. publice. vbi tex. disponit super publice excõmunicato. ⁊ glo. dicit ibi ꝙ [4] publicitas causat ex qualitate loci ⁊ multitudine astantiũ: nec de facili habet notitia de eo qđ iudex egit in banco suo corã duobus vel tribus testibus. ad hoc vide Panor. consi. c. vbi dicit ꝙ [5] publicatio accipit ꝓprie ⁊ principaliter duobus modis. primo illud dr publicari qđ in notoriũ deducitur. scđo quando ꝑ publicationẽ transit in famã publicã loci: vt in. c. tua. de coha. cleri. ⁊ mu. vnde publicum asserit illud qđ est notoriũ ꝑ euidentiã vel famã: vt ibi. ꝓ primo facit glos. ij. q. j. de manifesta q̃ dicit ꝙ publicuȝ est qđ omnibus ptȝ alleg. in sũ de su spe. tu. §. cõsequens. nõ tñ intelligę vt oĩbus de ciuitate debeat esse manifestũ. sed satis est ꝙ transeat in notitiaȝ vicinie seu maioris ptis in qua actus gerit. sicut de notorio dicit: vt est bo. tex. i. c. cũ dilectis. de purga. cano. not. ꝑ doct. in ca. vestra. de coha. cleri. et mu. in ca. manifesta. ij. q. j. opȝ ergo vt aliq̃d dicat publicari qđ ita publice ⁊ palã fiat vt trãseat illico vel successiue in notitiã ꝓpriẽ vicinie vel maioris ptis. ad p̃dicta vide not. s. titu. j. c. j. §. publici.

[a] Denũtiata. si. s. tit. j. c. j. ⁊ hec denũtiatio fit ꝓpter ignorantes: nec per eã qs amplius ligat. c. pastoralis. de ap. c. cum nõ ab hoĩe. de sen. excõ. cũ ibi. no. cle. presenti. de cẽ. ⁊ põt eam facere ordinarius licet non excõicauerit: qr ad eius officium spectat excõicatos denuntiare xj. q. iij. specialiter et cure. not. Cõpo. in c. cũ dilectus. de cõsue. nec ipedit denuntiatio excõicationis ꝑ appellationẽ sequentem. ꝑ. d. c. pastoralis. vbi docto. Bald. in marg. in ꝟ. appellatio. doc. in. c. vt nostruȝ. de ap. qđ constat de excõicatione: et seqtur ab ea appellatio vt causa deuoluat ad superiorem. talis eñ appellatio nõ impedit denũtiationeȝ futurã: qr ex quo nõ suspẽdit excõicationẽ prius latã nõ põt suspendere denũtiationẽ que sequitur necessario excõicationem: qr excõicatus dȝ vitari. Innoc. in. c. sepe. de ap. Bart. in. l. fi. C. si a nõ cõpe. iu. Bal. in marg. in ꝟ. excõicatus. in ꝟ. sententia. secus vbi reuocatur in dubiuȝ vtrũ quis inciderit in excõicationeȝ: quo casu appellatio admitti: dȝ ne iste sine causa infamet / ⁊ ab aliis euitetur. c. peruenit. de app. not. ergo ex h̃ tex. [6] ꝙ hmõi excõicatos suspẽsos vł interdictos denũtiatos tenemur vitare: nisi ꝓbabiliter constaret censurã esse nullã: ⁊ denũtiationem ꝓpterea iniustã: puta qr fuit excõicatus qs post appellationem legitimã. c. per tuas. de sen. excõ. c. dilectis. in fi de ap. et ibi docto. host. ⁊ hen. in. d. ca. pastoralis. no. in. c. solet. de sent. excom. in. vj. non eñ presumitur ꝑ sententia excõicationis a qua est appellatũ. Innoc. in. c. bone. j. de elec. sȝ absolutio post appellationẽ teneat: nec suspẽdat ꝑ appellationẽ. no. Inn. i. c. ab excõicato. de rescrip. no. in. c. q̃ frõte. de ap.

4 Publicitas vñ causatur.

5 Publicatio dupliciter sumit.

6 Excõicati denuntiati an sint ꝑ vitãdi.

de ro. decisi. ccxcix. aut qr censura ptinet euidẽter intolerabilẽ errorẽ. vide qđ hr̃ in. d. c. iolet. & not. s. de anna. c. j. itẽ facit iste tex. qđ p denũtiationẽ publice factã probet qs excõicatus suspensus vel interdictus. q vo: expresse a: luit hoss. in. c. prudẽtiã §. sexta. de off. deleg. Arch. in. c. pia. de excep. lib. vj. nã ex quo fit publice denũtiatio non videt aliud requirendũ. de postu. pla. c. j. §. q so. z psumẽdũ est p denũtiatiõe facta iudicis auctoritate. de renũtia. in psentia. d. c. cure. Jo. an. s. in. c. 13. de sen. excõ. lib. vj. p illum tex. vbi qñq nũtiat ille excõicat⁹ q tñ in veritate nõ est. z possibile est q nõ precessit excõicatio. probatio aũt tz necessario ccludere. de pba. in psentia. nec pbat hoc esse qđ ab hoc cõtingit abesse. l. neqz natales. C. de p. c. ũ. de transla. pla. z Jo. an. in. d. c. pia. p illum tex. vbi dr q [1] excõicatio dz probari apertissimis documẽtis. idẽ Pañ. in. d. c. pastoralis. d. c. dilectis. vñ dicũt cõiter doc. q etiam absolutionẽ petẽs p hoc nõ fatet se esse excõicatum. docto. in. c. venerabilẽ. de elec. de ro. decis. ccxv. cccxxx. dicit Car. i cle. j. de except. q si denuntiatio/excõicationis solenniter est facta a iudice qđ probat excõicationez: al's non. idem Jmo. in. d. c. 13. sed Panor. in. d. §. sexta. dicit q vbi agitur de modico pjudicio: puta ad vitandũ aliquẽ: aut repellẽdũ ab agẽdo pretextu excõicationis: vel si. ad probandũ excõicationẽ sufficit pbatio denuntiationis: ex quo publice fuit facta: qr presumitur p his que notorie acta sunt. d. c. in presentia. cum si. z p iudice exercẽte offm suũ. c. ad audientiã. de prescrip. sa. d. c. 13. z iste tex. s. z vbi ageretur de graui pjudicio: vt de perditione vel priuatione beneficij forte hec denuntiatio nõ sufficeret: qr nõ concludit necessario excõicationẽ: vt est dictũ. et regulariter vba enũtiatiua psertim plata in absentia partis nõ pbant. not. in. l. optimã C. de cõ. z cõsti. l. c. si papa. d. priui. li. vj. Bal. in. l. ex hac scriptura. ff. de dona. in. l. verba. C. de testa. do. Anto. in. c. si. de succes. ab intesta. ad hoc. j. de subla. cle. c. j. et h est quod voluerunt de rota deci. cclvj. q vbi excõicatio opponitur in vim peremptorie non probat sola denuntiatio: secus si in vim dilatorie/ qđ est satis equum: vt no. Jmo. z Domi. in. d. c. pia.

1 Excõicatio aptissimis probet documentis.

a ¶ Expresse. nomine scilicet proprio expresso vel aliis indubitatis circunstantiis seu circunlocutionibus expressis. ita q possit eẽ certum qui fuerint excommunicati suspensi vel interdicti. institu. de exhere. li. §. nominatiz. c. cõstitutionem. c. licet. de sen. excom. lib. vj. cle. grauis. in fin. eod. titu. cle. j. de vi. z ho. cle. s. de elect. c. j. §. facta. cũ si. quod no. glo. z doc. in. c. cum z plantare. de priui. De nominatim interdictis z excommunicatis Jnnoc. in. c. in lateraneñ. de preben. Guil. in cle. j. de sepul. vbi dicit [2] nominatiz excommunicatos vel interdictos qui in sententia seu denuntiatione nominatim z specialiter sunt expressi. alias si in genere excommunicatus vel interdictus sit aliquis: veluti excommunico illos omnes qui furtum commiserũt. de sen. excom. a nobis. vel excommunico petrũ cuz fautoribus. de sen. exc. sacro. tũc nõ teneor vitare fautorẽ quẽqz fuerit denũtiat⁹ expsse vel al's notori⁹ ex euidẽtia

2 Interdicti notati q dicũtur.

facti.de cle.ex.mi. proposuit §.j. vbi hoc no.Hostie.in.c.cū non ab hoie.de sen.excō.in.d.c.a nobis.⁊ ibi hen.⁊ in.d.c.cum ⁊ plātare.⁊ post istū text.sequebat in decisa cōstitutionibus

3 Suspēsi ⁊ iterdicti an sint vitādi.

aplicis ⁊ aliūein cōtrariū; facientibus nō ōstā. quibuscunq ⁊c.

a ¶ Aut.si. secūdā exceptio.

b ¶ Excōicationis.cū hic solū de excōicatione loquatur: videt hec exceptio ad eaz restringi.ex quo sequeret q non teneremur vitare suspensos vel interdictos etiā notorios facti notorietate:nisi in primo casu qn essent publicati et denūtiati:cum exceptio firmet regulā in casib⁹ non exceptis.xxxij. q.vij.dnis.c.ij.de cō.lepro. cū si.et ar.a speciali.c.p nti. de pbē.li.vj. ⁊ casus omissus relinquit dispositioni iuris.l.si cū dotē.ff.so.ma. c.susceptū.de rescri.in.vj.hoc aūt ius in prin.[3] vult suspēsos ⁊ interdictos non eē necessario vitandos:ergo seruandū est nisi i casu excepto.ad hoc.c.nōne.cū ibi no. de pium.⁊ etiaz in decisa expressiue loquit de excōicatiōe vbi dicebat saluo si quem p sacrilega manuū iniectiōe i clericū i sniam latā a canone adeo notorie cōstiterit incidisse:q factum nō possit aliqua tergiuersatiōe celari: nec aliquo suffragio excusari.nā a cōmunione illi⁹ lz denūtiat⁹nō fuerit volum⁹abstineri ⁊c. dic cōtra q hec exceptio extēdit ad suspensos ⁊ iterdictos paritate rōnis: ⁊ vt euitet antiquoꝝ iurium correctio.c.cū expediat. de ele in.vj. q idē volebāt.c. pter.xxxij. dist.concor.§.alie.nā vbi mēs legis etiaz exorbitātis cōuenit vt in casu ha-

4 Extensio fit i penalibus ex rōnis idētitate.

5 Excōicatū in vno loco / teneor ne vitare in alio loco.

aut [a] ita notorie in excōicatiōis [b] sniam cōstiterit incidisse: q nulla possit tergiuersatiōe celari: aut aliq iuris suffragio excusari. Naz a cōmunicōe illius abstineri vult

bēte idētitatē rōnis:lz vba nō cōueniāt:tā fit extēsio ad sui ecōe impropriādo etiā vba vt ille casus sit cōprehensus.no.Cy.in.l.j.C.q sit lō.ↄsue.Jo.an.in cle.j.de dec. de sentē.excō.qr periculosum.i.vj. Dom.i.c.si post ep.de elec.eo.li. in.c.j de te.ord. eo.li.vbi glo.facit qd no.de materia extensionis Jo.an. in regula odia.de reg.iur.in.vj.in mercur. Imo.in cle.j.de ele.ppo.in.c.per venerabilē.§.qd aūt.q si.sunt leg. col.xl.Bal.in.l.nō dubium. C.de legi.Archi.de pe.dist.j.pene. vbi dicit[4]q in penalib⁹ fit extensio ex idētitate rōnis.Sali.in.l.ij. C.de noxa.ac.nam ratio legis est ipsa lex.no.Dy.in.c.fi.de reg.iur. lib.vj.Panor.in.c.fi.de rescrip.in c.scdo reqris.de app.Bald.in.c.j. de cōsti.ppo.in.c.tanta.q fil. sunt legi.xvj.col.Nec ob.q hic tantuz fit expssio de excōicatione:cū hec specificatio nō veniat restrictiue sed cā exēpli.ad hec.c.j.ne cle.vel mo.qd no.in.c.j.de re. pmu.li.vj. in cle auditor.de rescript.si ergo casus nō expressus est de mente cōprehēditur in lege.l. nolo.§.verbum.ff.de verb.sig.not.Dy.in.d. c.fi.p hac parte sa.j.versi.p hoc. vbi cōprehendit oēs hmōi suspēsos ⁊ interdictos.Queritur:audiui parisius aliquem[5]publicari ⁊ denūtiari excōicatū: postea inuenio eū andegauis vbi nihil scitur de eius excōicatione: nunqd teneor eū vitare publice? Innoc. dicit q sic.in.c.inqsitioni. de sen. excō.in quadā addi. Panor.in.c. cū nō ab hoie.eo.titu.qr publicū est crimē illius:nec pōt dici tolleratus ab ecclesia.facit qd no.in.c.

ad nostrā.§.de fureiu. Jnfi in.c.
tua.i fi.de coha.cle.⁊ mu.no.hū.
v.q.j.§.qdā fa.c.j.ō treu.⁊ pace. ex:
cōicatio el si claudit territorio:qꝛ
cū afficiat alaz ⁊ corp⁹ sequit ꝑsonā
post denūtiatio
ne sicut lepra le
prosum.j.q.j.c.
to turpē.de offi.
or. ad reprimen
daz.c. qldā. iiij.
q.v. Bar.in.l.ex
ea.ff.de post.in.l.cūctospopulos
C.de sum.tri.Bal.in.l.j de here.
in fi.iō excōicat⁹ ab epō: ab oib⁹
est vitād⁹.Spe.tit. de sen.excō.§.
ū.§.sed pone iudex.Aliū dicūt qꝺ
pōt benigni⁹ dici q̄ si possum fa
cile ꝓbare excōicationē quā audi
ui publicari: forte habeo testes
vel instrumēta adꝓbādū:tūc te:
neor eū vitare vbicūqꝫ eum inue
nio.si aūt ꝓbare nō possum:nō te
neor eū vitare publice: nisi inue:
niam eū in diocesi in qua audiui
sniam publicari.ar.ad hoc q̄ ma.
ac.pol.cū in tua.not.hē.in.c.cum
desideres.de sen.excō. Quid aūt
si audiui publicari aliquē excōi
catū:postea nō video eū vsqꝫ ad
annū vel biennū.nūquid teneor.
eū vitare donec mihi constet de
absolutione ei⁹.hē.in.c.alle.post
Roy.⁊ Guil.dicit q̄ si excōicatus
est vel credat esse hō timorate cō
sciētie:nec immemor sue salutis:
⁊ maxime si eo tpe quo fuit publi
cat⁹ seruabat sniam : nūc aūt nō
seruat ꝓbabiliter credere debeo
q̄ sit absolut⁹ ⁊ ei cōicare.si autē
pauper erat ⁊ discolus nec serua
uit sniam credit ipm esse vitan:
dū/donec ꝓbabiliter presumat
de ei⁹absolutiōe:qꝛ semel ⁊c.ō re.
iu.semel.lib.vj.nisi talis habere:
tur cōmuniter pro absoluto:quia
aliū presertim suus prelatus secū

iuxta canonicas sanctiones[a]. ¶ Per hoc tamē huiusmodi[b] excommunicatos /suspēsos/ interdictos seu prohibitos non intendit[c] in aliquo relevare[d] nec eis

participāt:tūc excusarent parti
pantes.ar.l.barbarius. ff.de offi.
pre.ad mace.l.iij. ⁊ quia in facto
alieno nō tenetur quis esse valde
curiosus.arg.in.c.presumitur.de
reg.iur.in.vj.ẽt
respectu ipsius
excōicati si ipse
aliqd petat ⁊ op
ponat de excōi:
catione:nō suffi:
cit sibi ꝓbare q̄
habeat p absoluto:sed debet ve
re ꝓbare absolutionē legit ⁊ no.
per gl.⁊ doct.in.c.ꝓposuit.de cle.
ex.mi.⁊ semel excōicatus semper
ꝑsumit durare excōicat⁹.c.ex dili
gēti. de simo.Spec.ti.de ꝑsum.in
fi.ti.de sen.§.vj.ver.absolutione.
glo.⁊ Pan.in.c.cū in iure.de offi.
⁊ eleg.Bal.in marga.in ver.ꝑsu:
mitur.si tñ est excōicat⁹ sub cōdi
tione debet ꝓbari cōditio.Jnno.
⁊ doc.in.d.c.proposuit.

a ¶ Sāctiones.c.precipue.c. teu
galdum.cum pluribus aliis.c.xi.
q.iij.c.cum nō ab homine.c.cum
desideres.cū fi.de sen. excō.c.ve
stra.c.fin.de coha.cle. et mulie.c.
preter.c.nullus.xxxij.distin. cum
conco:.§.alleg.

b ¶ Huiusmodi.nō denūtiatos ⁊
non notorios.

c ¶ Jntendit.synodus basilien.

d ¶ Releuare.de improbitate eorū
sua nō debēt cōsequi cōmodū.l.
itaqꝫ fullo.ff.de fur.nec ex delicto
eorū debēt esse melioris cōditiōis.
c.audiuim⁹. de collu.dete.nec est
equū eorū maliciā eos releuare.
ff.pro soc.l.verū.§.tēpus.de reg.
iu.l.nō fraudantur. nec ex culpa
sua debēt consequi penam ⁊ pre:
miū.xxij.q.ij.§.quel.bet. nā pena
non prestat immunitatē.ff. de ne
go.gest.l.fine hereditaria.ō inter.
⁊ releg.l.relegatorū.m.§. vlti.xvj.

questio.j.legi.
a ¶ Suffragari. nã in his que tã gunt fauorẽ excõicati nõ est diffe rẽtia inter occultũ ꝛ notoriũ. sec⁹ in his que facit in fauorẽ alteri⁹ ex officio suo publico: cũ tũc gestã ab ipso tolerato teneãt propter vtilitatem publicã. ar. ff. de of. pto. l. barbarius. c. ad probandũ de re iudi. a cõtra. c. nõne. viij. q. iiij. cõis em̃ error facit ius ꝯcurrẽte publica vtilitate: vt in dictis iurib⁹/ nisi ille in cui⁹ fauorẽ allegat error: sciuit errorẽ. no. Jo. an. in. c. cũ dilect⁹. de ꝯsue. Joã. cal. in d. c. ad probãdũ. facit de sent. excõ. cũ nõ ab hoïe. l. cũ q̃dã. §. suũ heredẽ. ff. de acqui. here. ꝛ de validitate gestorũ per excõicatũ late p doc. in. c. veritatis. de do. ꝛ ꝯtu. in c. nihil. de elec. in. c. ad apl̃ice. de cle. ex. mi. in. c. ad probandũ. Car. floren. in rep. c. perpendimus. de senten. excommu.

quomodolibet suffragari.[a]
¶ Itẽ acceptat decretũ qd̃ icipit.
¶ De interdictis indifferẽter nõ ponendis.

Quoniã[b] ex indiscreta[c] interdictorum[d] promulgatiõe

1 Interdicta multiplicia.

¶ De interdictis indifferẽter nõ ponendis.

Quoniam. Primo ponitur cã cõstitutionis. Scdo cõstitutio prohibitoria de ferẽdo interdicto in locum ob culpam priuate persone illius loci. Tertio casum excipit. Quarto extẽdit cõstitutionẽ ad pendentia. scda ibi: statuit. tertia: nisi. quarta: qd̃ etiã. hoc decretũ alie. Anto. in. iij. parte sum. ti. xxvj. c. v. in fi. ꝛ fuit factum ante dissolutionem concilij. anno. s. M. cccc. xxxv.

2 Interdictum violans nõ semper est irregularis.

c ¶ Indiscreta. omnia cũ discretione sunt agenda: que mater est omnium virtutum. xiij. distin. c. j. j. q. v. presentium. de offic. cu. c. j. cle. pastoralis. §. verũ. de re iudic.

d ¶ Interdictorũ. quorũ[1] quedam sunt personalia. de quibus no. s. tit. l. Alia realia que ferunt in locum: ꝛ istorũ quedã non procedunt a claue. ꝛ ista sunt duplicia: q: aliqñ dat interdictum propter horrorẽ seu loci infectionẽ: vt si sepultus sit excõmunicatus in cimiterio vel ecclesia. c. ꝯsuluisti. de ꝯse. ec. vel al. si polluat sanguine vel semine. de sent. excõ. is qui. lib. vj. ꝛ in istis celebrãs non est irregularis: vt ibi. nec hz locũ. c. alma. de sent. excom. li. vj. fa. qd̃ no. in. c. tuarũ. de priui. vbi vid̃ es casus. propterea aũt non incurritur irregularitas[2] q: tale interdictum non prouenit a claue vel censura: sed est quedã suspensio organorũ. arg. eorũ que legunt ꝛ no. de offi. or. irrefragabili in. c. si canonici. eo. ti. in. vj. ꝛ. de his qui tẽ. di. of. va. c. j. Aliud est interdictũ propter honorẽ: vt si epũs celebrauit in aliquo altari de tota illa die nõ debet ali⁹ celebrare: de ꝯse. di. ij. c. si. hoc tñ casu celebrãs nõ incurreret irregularitatem cũ non inueniat iure expressum. ad hoc. d. c. is qui. vbi quis ex aliquo actu nunq̃ incurrit irregularitatẽ nisi inueniat iure cautũ: ꝛ cũ irregularitas sit de iure positiuo. not. Inn. in. c. nisi cũ pridẽ. de renun. Spe. tit. ij. §. iuxta. ver. sumitur. ꝛ versi. generaliter. Aliud est interdictũ a claue proueniẽs: qd̃ profert in locis propter culpã hoim: ꝛ est triplex: quoddã est hois de. of. fi. le. nouit aliud iuris. c. felicis. de pe. lib. vj. c. vbi. c. fundamenta. de ele. eo. li. cum si. quoddam iuris ꝛ hominis: vt si ciuitas est interdi

cta ab hoie suburbia interdicta esse intelliguntur. c. si ciuitas. de sen. exco. li. vj. et ibi hz locu. d. c. alma. et hoc. c. et q tale interdictu3 violat est irregularis/ talis egra u terpunicu. de excess. prela. tan: multa cosueuerut scadala eue: nire. ¶ Statuit hec scta synod: q nulla ciuitas/ oppidu/ castru/ villa/ aut locus ecclesiastico sup: poni possit interdicto nisi ex cau sa seu culpa[b] ipsorum locorum[c] vel

io. d. c. is qui. a ¶ Sca. tale. q sunt vitanda. s. ti. s. c. j. cu ibi no: vn dicit Jo. an. in tra. inter. in q enumerat. xlvj. affect eoru. q no sine magna ca et graui maturita te est ad interdictu gnale pcede dum: ne facile infiniti inculpabi les pter paucoru delictu a tata sacramentoru gra ipe interdicti el sent segregadi. imo et delinquen tibus pter multitudinem parci expedit. l. dist. vt constitueret. de te. or. c. ij. vbi de hoc not. in. c. salto res. de cle. exco. mi. et so discretio suadet[1] vt primo delinquetes spa liter et nolatim interdicant et non alij. Ite vt ab initio delinquetes gnalr no interdicant quo ad oes effect us interdicti: sed solu modo quo ad quoda: videlz primo inter dicat culpabilib corp xpi et se pultura in cimeterio. et sic paula tim pcededo d effectu in effectu: sic em seruari iterdicta poterut et g clericos et frequeter delinquetes emedaret et ptimescerent grauio ra: et demu cu in pfundu malou laberent pter eoru culpa inter dictu gnale pferret vt oes incul pabiles cotra delinquetes insur gerent. ad hoc extra. Bonifa. vij. puide. vbi habetur q iudices no debent esse prompti ad feredas snias iterdicti. q illo tpe diuina organa suspedutur et laudes: nec ecclesiastica sacrameta ministra tur vt solet: tolluntur mortis seu

minuutur suffragia: psertim per ortationem frequentem hostie salu taris. adulescetes et pauli pciple tes rari sacrameta min solida tur et inflamant i fide: fideliu3 te pescit deuotio: hereses pullu lant: et multipli cantur pericula animarum.

b ¶ Culpa. i. de licto. q pro pecu niario debito n debet aliqs locus supponi inter dicto sine licetia speciali se. apo. vt in extra. prouide. c. alleg. not. s. de pigno. cul. di. c. j.

¶ Locorum. i. habitantiu3 in lo cis. cu em interdicitur ciuitas ca strum aut alius locus no est in terdicere muros lapides vl ligna q sunt res inaiate et q non deliq runt nec sunt capacia sacrorum: sed inhibet ne pter delictu ha bitatiu vhor vel rectoru ipsorum locoru diuina ibide celebretur. c. si ciuitas. de sen. exco. in. vj. pote rit tn pplus audire diuina extra illa loca in eccl'siis non interdi ctis. not. Juno. de priui. vt priui legia. de exces. prela. tanta. secus vbi populus vel ciuitas interdi ceretur: q hoc casu null de po pulo extra loca interdicta admit teretur ad diuina. c. si snia. d sen. exco. lib. vj. Et not. [2] q vniuer sitas pot delinquere. in auc. item nulla coitas. C. de sa. san. ec. c. no uit. c. graue. et ibi Inn. de sen. exc. ff. qd me. cau. l. metu. §. aduerte dum. Barto. in. l. aut facta. ff. de pen. cleme. j. de pe. c. dilectus de simo. et ibi glo. et docto. qd hoc ta men vt attribuatur delictu vni uersitati opz q pri fuerit delibe ratu collegialiter in ipsa vniuer sitate pulsata campana vel facta

1 Inter dictu3 qs est pferen dum.

2 Vni uersi tas de linqre pot.

aut domini[a] seu rectoris vel offi: cialium[b] propter cu'pam autem seu causam alterius cuiuscunq;

cõuocatiõe per nuntiũ. vñ si oẽs hoies huius ciuitatis insurgerẽt ⁊ certũ delictũ cõmitterent deli: beratione nõ precedẽte collegia liter nõ diceretur factum per vni uersitatẽ: sed p singulos de vni versitate. ad hoc ff. qd vt aut claz. l. aut q aliter. §. si quis in publico. no. in. l. sicut. ff. qd cuiusq; vni. in. l. aliud. §. refer: tur. ff. de reg. iur. Bart. in. d. l. aut facta. Pau. ⁊ moder in. d. cle. j. de pe. quod not. in. c. cum oẽs. de cõ: sti. ⁊ ibi Pañ. in. c. gratũ. de post. in. c. in genesi. de elec. in. d. c. dile: ctus. vbi late per eũ. Bald. in. l. iubem⁹. C. de sacrosan. ecc. Pau. de cast. ꝯsi. lxxvij. Itẽ no. ꝙ vni: uersitas põt puniri pena spũali: pena; interdicti. d. c. si snia. nõ ex: cõicationis. c. romana. §. in vni: uersitatẽ. de sen. exc. li. vj. q2 vni: uersitas est nomẽ iuris nõ per: sonarũ. ⁊ nõ habet aiam. Innoc. in. d. c. grauẽ. Bal. in marg. in vš. vniuersitas. spec. titu de sen. exc. versi. itẽ no. multi tñ voluerũt di: cere ꝙ si excõicetur ꝙ teneat ex: cõicatio. no. Jo. and. ⁊ doc. in. d. c. romana. sentit Flo. in. l. vsufru: ctuariũ venari. ff. de vsufruc. vbi dicit tunc timendũ esse: põt etiaz vniuersitas puniri pena pecunia ria non corporali not. Innocen. Bart. ⁊ Panor. vbi š. Bald. in. l. polla. C. de his q. vt indi. sed solũ puniẽtur corporaliter qui deliq: rũt. iuxta no. l. c. sane. vbi doct. de tẽp. ordi. Oldra. ꝯsi. lxiiij. nisi con: staret omnes deliberato consilio deliquisse. docto. vbi. š.

3 Interdicti pena punit vnus p alio.

4 Administratoris delictũ an noceat dño.

a Dñi. rõne plene proprietatis aut superioritatis iurisditiona: lis. ad hoc. c. j. de postu. prelat. cũ ibi no. c. ex literis. de vi. ⁊ ho. cle. cle. cedit. §. cũ aũt. de [illegible]ade.

b Officialiũ. no. q. [3] p delicto vnius publice persone puniunt subditi inculpabiles pena inter: dicti loci. c. nõ est. de sponsa. le. et no. in. c. j. de po: stu. pla. c. sane. c. p. et. g. de offi. de lega. c. j. de vsu. li. vj. c. si snia. de sen. excõ. eo. lib. in extra. Jo. xxij. si fratrũ. sed pena excõicationis nunq; punit vnus p alio. xxiiij. c. xij. si. habes. de sen. excõ. roma: na. §. fi. lib. vj. q2 nõ est dei q iudi cat oẽm terrã condẽnare iustum cũ impio. Geñ. xviij. ⁊ de hoc quã do vnus p alia puniat. no. j. q. iij. in sum. xxxiij. q. iij. in sum. Bar. in d. c. j. de vsu. in. vj. hen. late. in. c. in quibusdã. de pe. Itẽ no. [4] ꝙ delictũ administratoris nocet do mino: qd nõ est regulariter verũ. ff. de reg. iur. l. neq; interdicto. c. delictum. eo. ti. in. vj. vbi de hoc Barto. in. l. aut facta. ff. de pe. si lo quamur de piudicio personali. l. j. post principium. ff. de magis. con. Oldra. cõsi. lxv. nisi vniuersitas concurrat cũ eodẽ in delicto. l. fi. C. de ero. mi. an. lib. xij. c. j. vt lit. nõ cõtest. vbi doc. glo. ⁊ doct. in. c. ij. de or. cog. Si aũt loquamur de piudicio reali si est merũ ⁊ aper: tum delictũ non preiudicat dño. C. vñ vi. l. meminerint. vbi Bald. nisi quatenus esset locupletior: vt not. in. d. l. neq; interdicto. Si nõ est merũ delictũ sed velatum seu coniunctum cum administra tione tunc preiudicat dño: tamẽ dominus habet regressum con: tra gestorem l. polla. et quod ibi not. doct. C. de his qui. vt indig. l. iubem⁹ nullã. vbi Bal. C. de sa: crosan. ec. doc. l. c. cũ venerabilis de exce. Panor. in. c. j. de do. ⁊ ꝯtu.

priuate[a] psone hmõi loca interdici nequaqz possint auctoritate quacũqz ordinaria vel delegata nisi talis[b] persona pri9 fuerit excõicata ac denuntiata[c] seu in ecclesia[d] publicata: ac[e] domini seu rectores vel officiales ipsorum locorum auctoritate iudicis[f] requisiti huiusmodi personam excõmunicatam infra biduum inde[g] cum effectu nõ eiecerint: aut ad satisfaciendum compulerint: que etiam post biduum electa

a ¶ Priuate. approbatur qd not Jo.mo.in.c.j.de vsu.lib.vj.qp pro delicto singularis psone non debet pena interdicti loci vniuersitas puniri.ad hoc.c.qsiuit.de his q fi.a malo.par. ca.nisi sit dñs loci vel officialis: vt hic cõcor. idẽ henri.in.c.in quibusdã.de pe.Et not. qp respectu alicuius loci priuata dicitur persona que nõ est illi9 domina rectrix vel officialis.ad hoc.l.preses.ff.d offi.pre. vbi d:[1]priuatus qui est sine dignitate: ⁊ ille q est sine iurisditione.l. priuatorũ. C.de iurisdi.om.iu.&.ca.significasti.de fo.cõpe.l.fi.ff.de offi.ei9 cui manda.est iu.aliqñ dicitur priuatus qui non est illustris.C.de ap. l.precipim9.⁊ a contra.[2]qui est in dignitate vel officio cõstitut9/ presertim si habeat iurisditionẽ dicitur publica psona.ca.qꝛꝫ.de vsu.lib vj.not.specu.titu.de p:l.⁊ se.d.§.iam de effectu.vers. si qs. vnde potest aliqs sibi subditis sti pulari i his q sunt sui officij: aliqs nõ l iij.⁊ ibi Bar.ff.rẽ pu.sal.fo.l. l.j.§.p'ane.ff.d magis.cõ.d:.c.qꝛꝫ p Bald.in.l.j.§.9ui9 studiũ.ff. de iusti.⁊ iu.vbi dicit qp si magistratus stipulatur quantũcũqz in genere pro oĩbus quoꝝ interest: solum operatur vt queratur subiectis stipulatio non alteri: q: quo ad alterum non est publica persona.l.fi.ff.de iurisdi.om.iu.ca.ij. de constitu.in.vj.per Pano:.in pe.decre.

1 Priuatus qs dicit.

2 Persona publica qs dicatur.

b ¶ Talis.priuata.

c ¶ Denũtiata.ante denuntiationem non tenemur vitare excõicatum nisi fuerit notorius ex facti euidentia.J.tit.j.c.j.

d ¶ Ecclesie.ad hoc in extra.Jo. xxij. si fratruz §. ceterũ ⁊ q: nõ nunꝑ.J.de concu.c.j.in prin.cũ concor.

e ¶ Ac.pro ⁊.C. de sum.tri.l.nemo.interdũ ponitur expositiue C.de sac.san.ec. l.decernim9.interdum illatiue p.l.xxxj.dist.c.j.

f ¶ Judicis. ecclesiastici qui excommunicauit.

g ¶ Inde.i.ab ecclesia.debẽt enim excõicati[3] ⁊ interdicti: presertim publice exire ab ecclesia: duz ibi diuina celebrantur.cle.graui. de cele.mis.⁊ debet sacerdos dimittere officiũ ꝑpter presentiam excõicati nisi incepisset canonem misse si non exeat.ad hoc.vij.q.j. illud.⁊.c.nihil.no.docto.in.ca.nuper.de sen.excõ.glo.⁊ docto.in.d. cle.Inno.in.c.vt fame.de senten. excõ.Bald.in.l.casus.C.de testa. archi.in.c.eꝑorũ.de priui.in.vj.qp si nõ exeat: põt sacerdos impune eũ eijcere ab ecclesia etiam si fuerit clericus.dũmodo sacerdos tã tam potestatẽ habeat qp sine effusione sanguinis hoc facere possit alias recurrere debet ad brachiũ seculare.arg.de homici.postulasti.no.hostien.in sum.de sen.excõmu.§.vlti.ver.quid si publice. hen.in.c.veniens.eo.titu.⁊ scdm hunc intellectum ꝑbat iste text. qp[4]excõicatus fugiens ad ecclesiam nõ gaudeat immunitate

3 Excõicati sũt ab ecclesia eijciendi.

4 Excõicat9 ad ecclesiaz fugiẽs an gaudeat immunitate.

ecclesie: sed posset et deberet eijci: qd aliquib⁹ placuit: quia est membrum diaboli etiā extra ecclesiā deiectus. xj. q. iij. omnis christianus. 7 c. se. 7 de his que foris sūt nihil ad nos. ij. q. j. multi. de diuor. gaudemus. in de non catholicus fugiens ad ecclesiā non gaudet immunitate vt vult in iudeo. l. j. C. de his q ad ec. confu. in aut. vt lu. m3. et auic. §. q2 vo. col. viij. no. in. d. l. j. per glo. Cy. 7 alios. l3 glo. aliter sentiat in. c. inter alia. de immu ec. 7 ibi doc. henri. in. c. ecclia. eo. ti. Oldra. consi. liiij. sed

5 Heretici et iudei an possint ab ecclesia extrahi.

primū clare pt3 in. d. l. 7 in extra. pape Mar. 7 Jo. directis inqsitoribus francie q custodiunt inter chartas regias in qbus habet q si hereticus[5] iude⁹ vel aposta ta fugiant ad ecclesiā non ad remediū salutare: sed euitande pe ne cā: dicti inqsitores vnt eos ab ecclesia extrahere: et 3 illos pcedere sicut si nō fugissent ad ecclesiā. ad. pdi. no. host. in sum. tit. de immu. eccl. §. inqstū v. quid ergo excōicatum ab hoie iuris ordine seruato non gaudere priuilegio clericali: quia non excōicatur nisi monitus. de sen. excō. c. sacro. ergo q2 incorrigibilis amittet priuilegium clericale. de sen. excō. cō tingit. ij. 7 c. in audientia. secus si excōicatur a canone: vl' potest dici in vtroq3 casu q nō debet gaudere immunitate ex quo est in mora petēdi absolutionē: als secus.

6 Bannitus an gaudeat immunitate.

ar. c. q2 diuersitatē. de conces. preben. Joā. in sum. cō. 7 Rav. tit. de immu. eccle. tenē. indistincte excōicatū nō gaudere immunitate ecclesie se. 3. G. 7 Imol. tenēt contrarium in cle. j. de pe. et re. Joā. fa. insti. de his q sunt sui vel alie. iur. quia in hoc delictū excōicati non attendit: sed poti⁹ fauor dei cui cōpetit ille honor qui nō peccauit. ar. de his que fi. a ma. par. ca. q̄suit. idē doct. in. d. c. ecclesia. et ibi dicit hen. hanc opi. esse tutiorē 7 veriorē: nam talis retinet priui. clericale. lxxxi. dist. dictū. c. at si clerici. in fi. de iudi. 7 eū pcu tiens est excōicatus. no. in. d. c. cō tingit. Jo. and. in regula delictū. de reg. iur. in. vj. in mer. Fre. 2sil. cccvj. eadē de bannito p iudicem secularē possent dici: cū bannitus et excōicatus equiparent. c. dño. hic. fi. ler. col. x. no. insti. de cap. di. §. media. glos. in. c. pastoralis de app. et ibi Panor. Bal3. in addi. spe. de ipō host. in. c. j. de offi. or. sed 2trariū sentit Bald. in mar. in v. excōic. tus. vbi dicit[6] q stante statuto de bānito impune occidēdo occidēs bānitū in ecclia nō est puniēdus vt homicida: sed vt violator ecclie. Posset probabiliter dici q bānitus diffinitiue p delicto 2fugiens ad ecclesiā post bannū cā ipm euitādi non gaudet immunitate: nā bannū inheret ossib⁹ sicut lepra. j. q. j. cito tur pē. sicut excōicatio. de treu. 7 pa. c. j. no. in. l. ex ea. ff de posthu. vbicūq3 enī moret remanet bannit⁹ sicut pt3 in exule. in. l. ij. ff. de origi. iur. de here. insti. l. ex facto. ad fi. et si reperiat in territorio de q est bānit⁹ pena est deportatiōis. l. mathematicos. C. de epi. aud. et si anteq3 discedat ab illo territorio iterū delinquit: puniēdus est vt exul. Bart. in. l. furtū. ff. de pe. et certū est q vterq3 tā excōicat⁹ q3 bānit⁹ ē vitād⁹: 7 neutri vassalli sūt obligati. d. ca. dño. volūt Innoc. 7 doct. in. d. c. j. de offi. or. vbi dicūt q iudex ecclasticus in sua terra bānitos a iudice sclari vitabit. 7 etiā eps poterit excōicare si habitēt in terra 3 iudicis sniam:

cū vnū brachium debeat aliud iu
uare.xcvj.dist.cū ad verū.⁊ iudex
eccl'iasticus debet iudicatū a se
culari seruare ⁊ exequi.c.ij §. ij.
de excep.li.b.vj.alias delusorium
foret bānū Bal
dus in aut.cā q, recedēte vel satisffaciēte mox^a di, ciscce:k'astici po
C.de epis. ⁊ cle. uina resumi possint. ¶ Quod et test· rōz iudex se
Itē[1] immuni cularis expelle:
tas eccl'ie cōfugiētes a pena cor
porali infligēda tuet,c. reū. xvij.
q.iiij.c.reos.xxiij.q.v.a qua bāni
tus tutus est cū iam bāno sit pu
nitus.nō aūtē a pena iā inflicta
liberat.ptz in.d.c. inter alia.cum
dicit alīa legitime puniēdus. fa
cit qđ no.doc.in.c.sane.de celeb.
miss.q criminosus fugiēs ad cor
pus xpi dū portat̄ in via immuni
tatē cōsequit̄. si aūt criminoso in
captiuitate existēti deportet̄ cor
pus xpi nō subuenit̄ ab ecclesia:
nec a carcere liberat̄.sic pōt intel
ligi.xiij.q.ij.c.fi.de cōse.di.ij.c.ois
hō.⁊ c.trib^o.q2 in primo casu con
fugientē ad se i libertate reperit:
ideo ipsum soluit.in scdo vero ca
ptū ⁊ quasi seruū.vñ talē dimittit
ne videatur oīno velle dānare iu
stitiā:cū ipse dñs sit iust^9 ⁊ iusti
tias diligat:ide dicit Archi.xvij.
q.iiij.sicut antiquit^9.qcaptus ex
tra ecclesiā si ducat̄ p ea pōt in
de extrahi.Oldra.vbi s.sed si bā
nitus interlocutorie ppter cōtu
maci i aut diffinitiue ppter deli
ctū post bannū cōmissum confu
git ad eccl'iam:tuēdus erit ab ec
clesia:per ea q dicta sunt de excō
municato.hec qđ tpibus nr̄is in
parlamēto accidit. Itē no.fm in
tellectū pcedēte[2] q iudex sclā
ris pōt extrahere delinquentē ab
eccl'ia in casu/vbi nō hz immuni
tatē.ad hoc aut̄ de mā.princi §.
q si deliquētes.ff.neqꝫ.col.iij.c.j.
de homici.vbi auelles in sensu li

terali.p Cy.⁊ doct.in.l.pñti.C.de
his q ad ec.cōfu.docto.in.d.c. in
ter alia.vl'expone inde.i.ab ipsis
locis vt referat̄ ad verbū locorū.
Et fm hūc intellectū no. q ad re
quisitionē indi
re excōicatū a ciuitate/ villa vel
castro:aut loco in quo fuit denū
tiatus:nisi satisffaciat. equiparat̄
eīn bānito vt dictū est.vñ dicunt
Inno.⁊ Host.in.d.c.j.de offi.or. q
iudex secularis excōicatos faciet
euitare p subditos.ad hoc.c. de
cernim^9.de sen excō.li.vj.⁊ dicit
Hosti.q sclaris iudex ad requisi
tionē eccl'ie poterit ⁊ debebit ex
cōicatū pscribere rebellione exi
gente.ad hoc de ver.sig. nouim^9.
c.cū nō ab hoīe.de iudi.⁊ dicit in
c.excōicamus §.si vo.de here. q
eps pōt exponere bona subditi q
per annū in excōicatiōe cōtuma
citer pseuerauit.ad hoc.c.pro hu
mani.ver.sit etiā d homici. li. vj.
⁊ not.in.c.preceptū.xxiij.q. v. q
si quis contēnit excōicationē pōt
eum dñs su^9 priuare feudo suo.
Et per ordinationē beati Ludo
uici[3] si excōicatus diu steterit/
in excōicatione dz brachiū secula
re enm cogere ad implorandum
absolutionē.⁊ q stat in excōicatio
ne per annū dz priuari bñficiis
suis.xi.q.iij.rursus.c.cum contu
macia.de here.in.vj.de eta.⁊ qli.
c.bonc.q capitula qualiter intel
ligantur:vide Panor. in.c.j.de iu
di.dicunt etiam Hosti.⁊ Io.an.in
c.ad aures.de simo.valere cōsti
tutionē q excōicatus soluat.x. p
quol·bet mēse quo steterit in ex
cōicatione.Ludo.in singu.in eo.
a ¶ Mor.i.sico sine aliqua rela
xatione interdicti ab hoīe fien

1 Immunitas eccl'ie a pena corporali tuet.

2 Iudex sclaris pōt licite qñ q3 delinquentē ab ecclesia extrahere.

3 Ludouici sancti ordinatio circa excōicatos.

da: cum illud interdictū sit limitate platū ex causa qua cessante illud cessat. ad hoc. c. non est. de spon. l. puto. ff. de postu. et in hoc est differentia inter excōicationē ex vna parte: et
4 Excōicatio nō tollit sine absolutione. interdictum vel in pendētibus[a] suspensionē ex altera[4] q2 ex cōicatio lata ob certā causam: lz cesset causa non tñ tollit nisi fiat absolutio. secus est in suspensione: vel interdicto. et gl. in cle. j. in ver. donec. de deci. in cle. j. de penis. Inno. in. c. cum bone. de eta. et quali. et ibi vē. la. te. fa. qđ not. Inno. et alij in. c. ad
5 Uerba narratiua pape olim facieбant fidem. hec qm̄. et ibi gal. de app. in. c. cū inter. de consue.

¶ Pendētibus. 2coz. cle. j. de re iudica. cle. j. de sequestris. cle. j. de pba. cle. j. in fi. de sen. excō. cle. de dispendiosam. cum ibi no. de iudi. et nisi fu[*] et expressum de pendētibus ad ea cōstitutio nō extenderet. l. leges. C. de leg. c. cognoscētes. c. fi. de 2sti. et ibi doc. Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. et iure.

¶ De sublatione clemē. literis: q̄ est in tit. de probationibus.

Licet. se summat. hoc decretum factum est ante dissolutionem concilij Basiliensis: vt patet ex data.

6 Cardinalium literis an sit credendum. ¶ Apostolicis. hic corrigit clemen. literis. de proba. [5] vbi habebat q̄ verba narratiua pape in literis aplicis de suo proprio facto faciebāt plenariā fidē si super illis gratia vel intentio pape fundabat: puta si dicebat se aliqua bñficia reseruasse aut resignationem alicui[*]re: cepisse aut aliquem excōicasse vel suspendisse: et si. et intellegebat Jo. an. q̄ cōtra illam narrationem non admittebatur pbatio pter verbū plenariā ibidem positum: probatio. s. q̄ que perimeret narrationē vel ipsam falsam redderet. Pbatio vero per quā stante narratione: reuelaretur pbans bene admitteretur puta papa narrat renuntiatio nē bñficij factā in manib[*] suis locum habebit. ¶ Item acceptat decretū quod incipit.

¶ De sublatione clemē. literis: q̄ est in titulo de probationibus.

Licet[b] in apl'cis[c] vel alijs literis quibuscunq[d] aliquem p eā acceptatam 2ferri illud vel 2ferri mādat bñ pbare potgrāq̄ illud bñficiū tpe cessionis spectabat ad me: nō adsedētē: aut si. q̄ad narrationē pape nō pimeret. facit de accu. cū dilecti. et. d. cle. itelligebat do. Ant. in. c. q̄ in ecclesiarū. de 2sti. quo ad pīudiciū subditorū pape: q2 in preiudiciū alioruū nō subditorū nō staretur verbis narratiuis pape. fa. no. p do. Anto. et panoz. in. c. j. de cau. pos. et proprieta. vbi dicūt q̄ nō presumitur causa pro principe in his que gerit cum non suis subditis originarijs. p cle. pastoralis. de re iudi. vbi casus. et vide pau. 2si. cclxxx. als est in alijs libris noui ter impressis. cclxxxij.

¶ Quibuscūq. siue literis cardinalium[6] quibus non creditur in preiudicium partis. c. cum a nobis. de testi. glo. not. in. c. sicut. de sen. excō. que dicit q̄ creditur cardinali asserēti aliqđ: vbi nullius est preiudiciū. ergo in preiudiciū alterius non creditur: nisi aliter probaret. qđ vult ibi Panor. et in. c. qđ sup his. de fide instru. in. c. constitutis. de ap. in. d. c. cū a nobis. Sed ob. c. nobilissimus. xvij. distin. de lo. et cond. c. j. Dic aut cardinalis dicit se esse lega

tum pape: ꝛ tunc quidam volue- runt dicere legato cardinali: et alij no: o ꝛ non suspecto sine lite rarū ostensione esse credendum. arg. d.c. nobilissimus. ij. q.v. que de causa. C. de sum. trini. l. ij. §. se quet. in prin. ꝛ prope finem. Alij dicunt ꝙ ei creditur se dicenti le gatum in his que facit ex officio ꝛ iure legationis: maxime cardi- nalibus: qui non cōsueuerūt exi re curiam sine legatione. sed si dicerent aliquid sibi concessum specialiter vltra debita legatio- nis officio generali non credere- tur nisi fidem per literas facerēt p. l. j. C. de mā. princ. l. pbatoriās. de diuer. offi. lib. xij. vult Jo. and. in. c. ad audientiā. de sen. excō. in d. c. cōstitutis. in. c. j. ad apostoli- ce. de re iudi. in. vj. in. c. de offi. le- gati. eo. lib. Bart. in. l. j. C. de sup- indic. Panor. in. d. c. qđ super his. sic intelligunt spe. titu. de lega. §. superest. ver. quid si delegati vel vt legato viue vocis oraculo credat ꝛ in titu. de testi. §. j. versi. quid si aduocat⁹. vult archi. in. d. c. nobi- lissimus. Inno. in. c. cū dilecti. de accu. dicit plus Joā. and. in. c. sup his. eo. titu. de stilo curie fore: vt legato credatur etiam extra suas legationē solo verbo. pro quo est ratio tex. ꝛ glo in. l. j. C. de offic. p. fe. preto. ibi credidit eīn princeps eos qui ob singularē eorum indu striam ad huius officij magnitu- dinem electi sunt non aliter fore iudicaturos ꝙ ipse princeps iu- dicaturus esset. ꝛ dicit Jo. and. in c. cū inter. de offi. deleg. sufficere aliquē haberi vel habitū esse pro legato: licet aliter de eius mā da- to non appareat. de priuile. cum olim. Alij dicunt [1] non esse cre- dendum dicenti se legatum: nisi literas legationis ostendat vbi de legatione dubitaretur. ad hoc d. c. nobilissimus. cum ibi no. vbi nunꝙ se. apo moris fuit absꝗ si- gnatis apicibus vndecunꝗ lega tionem suscipere. ad idem. lxiij. di. lect. s. d. l. j. de man. princ. C. de iure fisci. l. phibitū. li. x. de offi. de le. cum in iure. not. Henri. in. d. c. cum olim. prob. in extraua. Bo- nifa. viij. iniuncte. presertim in pre- iudicium alterius vt dictum est: nisi cardinalis legatus publice ꝛ pluries exercuit actus specia- les: tunc presumit ꝙ habuit man datum et valeret actus ratione cōis error ꝛ presumpte verita- tis. Bal. in exēplo. C. de proba per eundē in. l. si qua per calumniā. de epis. ꝛ cle. Aut cardinalis di- cit aliqua fore acta corā eo. ꝛ di- cit Inno. in. d. c. cū dilecti. ꝙ cre- ditur cardinalib⁹ de oībus actis corā eis. ad hoc. d. c. constitutus: vbi dicit Ho. ex consuetudine ge- nerali credi assertioni legati de latere sed de iure cōi secus est vt pnūtiauit cle. iiij. refert Spec. in. d. §. quid si aduocatus. ad hoc de test. c. licet. ibi etiam si presi- diali ꝛ ei quod de consuetudine dicit Host. non putat Panor. stan dum in preiudicium alterius per d. c. cum nobis. in fin. ꝛ patet hic. Siue literis epōrum aut aliorū ordinariorū: qꝛ hic vertitur ma- gnum preiudiciū. Et hic aperte corrigitur di. tum de ro. deci xxij. vbi querunt vtrū credat literis epi solo suo sigillo sigillatis. sine tabellione et testibus super resi g natione ex causa permutatiōis in manibus suis facta et per ipm admissa ꝛ collatione subsecuta. ꝛ concludunt quod in dicto casu litere epi: copi faciant plenam fi- dem dummodo pdicta oīa in sua litera ꝯtenta corā eo ꝛ p eū vno ꝛ

1 Legatum se dicenti an sit credendum.

eodẽ tpe facta ꝛ cõpleta existant: q: oia premissa spectant ad offm̄ suum. ꝛ inter subditos suos extra iudiciũ expediuntur p eũ ad re nunti. admonet. de re. permu qõ stum. facit q̃ al'e. in. c. post cessio nem. de proba. ꝑ opi. dicẽtiũ [2] indifferenter credẽdũ literis epo rũ autentico sigillo sigillatis. hec tñ ꝯclusio nõ placebat Panor. in d. c. post cessionẽ. vbi post varias opiniones concludit literis epo rum seu alterius ordinariũ autẽ tico sigillo sigillatis nõ credi ple ne inter extraneos in ꝑiudicium alterius nisi habeant testiũ sub scriptionem. quod voluit Innoc. in. c. j. de fide instru. Henr. in d. c. post cessionẽ. vbi dicit qõ cessan te consuetudine in his q̃ hz eps facere rõne sui officij: maxime fa uorabilib⁹ ꝛ nul i ꝑiudicialibus ad offm̄ suum spectantib⁹ credit literis epi: vt in excõicatione [3] que non est mortalis sed medici nalis. ij. q. j. multi. de sen. ex. cum medicinalis. li. vj. sic intellige. d. c. post cessionem. c. j. de treu. ꝛ pa ce. xj. q. iij. cure. ꝛ. c. debent. no Ar chi. iij. q. ix. testes. in. c. vt circa. de elect. lib. vj. ꝛ hoc verum quando litera esti promulgatoria sentẽ tie excommunicationis. si vero sit pure testimonialis ei non staret per hunc textum: vt quando eps ad petitionem partis scribit iudi ci quod excõmunicauit talem. ad qõ facit qõ no. in. d. c. testes. Ioã. and. in dicto. c. post cessionẽ. Bal. in. d. l. si qua per calumniam. vbi dicit quod literis ꝯfectis sup cle ricatu bene creditur non autem literis enuntiatiuis ꝛ testimonia libus: sed istud non vl3 indistin cte Panor. in. d. c. post cessionem. dicenti ꝙ si tractetur de modico preiudicio: bene creditur literis epi sine subscriptione: als secus: licet contineant excõmunicatio nem. ponderat em̄ rationem qua re non credit sine subscriptione: de qua infra: que militat etiã in excõicatione si producitur in fa cto arduo. Quid em̄ si ordinari⁹ volens cassare electionem factã de inimico suo facit ꝑduci lite ras ꝓmulgatorias excõmunica tionis falso confectas: dicemus ne fidem eis esse adhibendam si negetur: maxime si concludat irre gularitas illiusvt q: dr celebras se post datã ł̃aruz. Certe nulla equitas hoc patit: ꝛ multum resi stit mẽs. c. qm̄. de pro. ꝛ istius tex. ꝛ. d. c. post cessionez. c. cure. c. j. de treug. ꝛ pa. ꝛ si loquunt i actu mo dici ꝑiudicij: in quo eps hz disspo nere: ꝛ q̃ a voluntate sua depen det Old. ꝯsi. clxxxiij. vt litere com mendatitie. lxxij. di. p to. collatio nes bñficiorũ. ꝛ si. facit qõ no. Io. an. in. c. sicut nobis. de. en. ex. qõ credit literis penitentiariũ qõ no. Ber. in. c. puenit. de fideiuf. hz tñ stilus palatij apli [4] ꝙ nõ cre ditur literis epi ꝯ aplicum im petrantẽ in qbus eps diceret se prius contulisse q̃ papa vel exe cutor: ꝛ hoc ꝯtingit ꝓpter fraudẽ que timetur: q: sepe imo frequẽ ter accidit ꝙ epi ꝯ aplicos impe trantes anticipant datas. not. de ro. vbi. S. refert Panor. l. d. c. post cessionem. de rota. deci. ccclj. In aliis aũt actib⁹: maxime vbi ver tit alterius preiudiciũ nõ credi tur sine testium subscriptione. et presertim vbi pars de hoc contẽ deret. facit aperte. c. ij. de fi instr. si recte intelligatur dum text. ibi tacite loquitur de literis sigilla tis habentibus subscriptionem seu inscriptionem testium: licet testes sint mortui: ꝛ mẽs. d. c. qm̄.

2 Literis epi. sigillo sigillatis non sit credendum.

3 Excõicatio est medicinalis.

4 Epi literis sic credit ꝯ impetrantẽ aplicũ.

licet enim loquatur in iudicialibus: idem videtur in extraiudicialibus in quibus posset quandoque immineret maius periculum quam in iudicialibus. ergo idem dicendum ad hoc quod no. Jo. and. in c. dispendia de rescrip. in. vi. in no. [1] et quia iudicio quasi contrahitur. ff. de pecu. l. iij. Si ergo in quasi contractibus non crediditur literis episcopi seu cuiuslibet iudicis. in. d. c. quam multominus in veris contractibus in quibus minus exuberat officium iudicis. no. tamen quod licet litere prelatorum sine subscriptione non faciant plenam fidem in preiudicium alterius: faciant tamen semiplenam no. Inno. in. c. in presentia. de renun. facit. c. cum in ecclesiis. de maio. et obe. et ibi Panor.

dignitati/beneficio: aut iuri[a] cuicumque[b]

a ¶ Juri temporali/vel spirituali in re vel ad rem.

b ¶ Cuicumque. renuntiatio pure et simpliciter facta non extendit ad ius quod potest in futurum competere nisi hoc caueatur in renuntiatione. c. cum inter. de renun. Bar. in l. qui rome §. duo fratres. ff. de v. obli. glo. in. c. ex multiplici. de deci. et ibi Panor. Bar. in l. quod servius. ff. de condi. ob cau. Bal. in l. pactum. C. de coll. nec etiam ius futurum repudiari potest. ff. de lega. ij. l. si ita scriptum. §. si sub conditione ff. de acqui. here. l. qui superstitis quia non potest quis abdicare a se quod non habet: nam priuatio presupponit habitum. c. ad dissoluendum. de despon. impu. nisi per pactum. C. de pact. l. j. vbi gl. et doc. aut si renuntiatio iuris futuri fiat in presentia iudicis valet. Barto. et doc. in. d. l. j. ff. de cura. bo. dan. et si fiat parte presente. Panor. in d. ca. ex multiplici. Sed an valeat [2] donatio omnium bonorum presentium et futurorum. Bar. in. l. stipulatio hoc modo. ff. de v. oblig. tenet quod non valet facta a priuato sine aliqua reseruatione nec confirmatur iuramento: quia si valeret per eam tolleretur libera testamenti factio actiua donatori: et saltim in effectu. quia si donator postea testaretur verisimili presumptione heres hereditatem non adibit sine comodo. ar. in insti. ad. l. fal. in prin. iunct. l. quod de bonis. ff. eo. tit. igitur talis donatio non valet: quia contra bonos mores. vt. d. l. stipulatio. et per consequens nec iuramento confirmatur. c. non est obligatorium. de regu. iur. in. vi. idem Cy. Bal. et Bar. in. l. fi. C. de pac. Bar. in. l. cum duobus. §. idem respondit. ff. pro so. Pau. cons. iiij. si traditio bonorum sequitur. Bal. in aut. sed cum testator. C. ad. l. fal. nisi fieret causa mortis: quia tunc tacite videtur facta reseruatio vsusfructus. Paulus consi. xcix. et in aliis libris. ex. et aliqui istam opinionem tenentes dicunt. quod nedum verisimilis presumptione: immo iuris necessitate tolleret talis donatio liberam testamenti factionem actiuam: si in donatione sit apposita clausula possidet precario nomine: vel si fictam traditionem importans: quia cum donator per illam clausulam omnibus bonis presentibus et futuris actu et habitu totaliter denudetur [3] impossibile est ipsum habere heredem sine bonis: quia dicit lex quod non efficitur per legem. vt is qui nulla bona in ciuitate relinquit heredem habeat. in. l. lex cornelia. versic. quia non efficitur. ff. de vulg. et pu. substi. et dicit lex quod non testatur non dominus rerum in

1 Judicio quasi contrahitur

2 Donatio omnium bonorum an valeat.

3 Heres non habet sine bonis.

aut.ingressi sibi quasi nec dñi ret
ruz.C.de sacrosan.ec.idẽ Panor.
in c.ij.de cõces.pben. sed contra.
tenet Gof. de salui.in.l.bona.§.
hereditas.ff.de bo.pos.ꝛ quidam
doc.in.q.que incipit:vtrum dona
tio omnium bonorũ.qđ sentit gl.
in.l.fi.C.que res pig. ob.pos.que
dicit ꝙ licet qñ quis obligat om
nia bona sua generaliter:etiã vi-
deatur obligare futura. vt di.l.fi.
4 tñ si quis,donat omnia bona sua
simpliciter non videtur ꝓpter ni
mium damnũ donare futura: in
nuẽs glo.ꝙ si de mẽte donatoris
cõstaret ꝙ vellet etiã donare bo-
na futura ꝙ valeret donatio in
futuris. Item omnes cõtract⁹ iu
risgẽtiũ indifferẽter sunt pmissi.
nisi lege aliqua spãliter sint cassa
ti.arg.ff.de pac.l.iurisgentium §.
ait ptor.l.ex hoc iure.ff.de iusti. ꝛ
iur.sed nulla lege vel ciuili decisi
na ratione talis donatio reperi-
tur ꝓhibita: vt ex dicendis infra
patebit:igitur. Item materia do-
nationũ est pmissoria.ꝛ qđ expres
se ꝓhibitum nõ est p eas videtur
esse pmissum:vt mõstrat imgat or
qñ ab ipso petitur an mulier pos
sit omnia bona sua in dotẽ dare.
ꝛ rñdet nulla lege ꝓhibitũ est.C.
de iur.do.l.nulla.fa.l.affectionis.
5 ꝛ.l qd id §.mutuus.ff.de dona. Sed
cũ nulla lege ꝓhibit⁹ sit aliquis
bona sua futura donare:vt dictũ
est:dicendũ est donationem vale
re.ꝛ quo ad presentia cõueniunt
omnes per legẽ sancimus.l.si qs
argentuz.§.fi.C.de doñ.et ii.licet
Bald.in.d.l.fi.C.de pac. quo ad
vtraqꝫ bona dicat donationẽ nõ
valere tanqꝫ in fraudem legis fa-
ctam.sed quo ad futura dicũt pre
dicti docto.etiã donationem vale
re.nam nihil tam conueniens est
naturali eqtati ⁊c.in insti. de re.di-

Donari pñt oia bona.

dos in oibus bonis assignari põt.

ui.§.per traditionem.et latitudo
contrahentiũ volũtatis ꝓpter ni
miam subtilitatẽ impediri nõ de
bet.C.vt acti ab here.ꝛ cõ. here.l.
j.in fi.de con.ꝛ cõ. stip.l.veteris.
in fi.ꝛ sicut de pñtib⁹ ita ꝛ de fu
turis rebus suis qsqꝫ disponere
põt.C.de dona.l. spem.ff.de pac.
l.pactũ.in fi.di.l.fi.C.que res pig.
ob.pos.l.iiij.ff.pro so.l.humanita
tis.C.de na.li.C.q bo.ce. pos.l.pe-
nul.ꝛ ibi not Item[4] iura sim-
pliciter pmittũt omnia bona seu
oẽs facultates posse donari.ff.de
his que in frau.cre.l.oẽ.§.lucius.
in.l.ij.l.si filius.l.si totas.et quasi
per oẽs l.ti.C.de inof.do.vbi p do-
nationẽ omne patrimoniũ reperi
rit exhaustũ post mortẽ donãtis
ꝛ valet:intãtũ ꝙ si filij velint ha
bere legitimam oportet ꝙ inten
tent inoffi.do.querelam.ergo cũ
spãliter nullus textus restringat
potestatẽ donandi ad bona pñsen
tia tãtum vt ipsa tantũ donari li
ceat ꝛ non futura:sequitur ꝙ sub
generali iuris permissiõe oia bo
na posse.donari potestas donan
di futura etiã cum bonis presen
tibus de iure comprehẽditur. et
quo spãliter nõ ꝓhibetur. ar.l.pre
cipimus.C.de ap. Item libera fa
cultas disponẽdi de reb⁹ suis cui
libet cõceditur:siue p testamẽ:siue p
pollicitationem:vel votũ.vt patet
in oibus titulis.ff.C.ꝛ insti.de te-
sta.de dona.ꝛ pollicita.ꝛ.ff.a tit.
si cer.pe.vsqꝫ ad fi.li.ꝛ istis qs pri
uari non dz nisi ꝓpter delicti pe
nã.ff.de pe.l.moris §.sunt aũt. q
igit nõ delinquũt remanẽt i ista
volũtate disponendi de reb⁹ suis
ꝓ libito sue volũtatis.C.mã.l.i.re
mãdata.l.libertas.ff.de sta.ho.et
dicit Bal.in.d.l.fi.C.de pac [5] ꝙ
ipse credit ꝙ mulier põt in dotẽ
dare oia bona sua pñsentia ꝛ futur

ta: q2 poterit de dote testari. s3 cū mulier possit d iure facere pactū marito si supervixerit de lucrando totā dotē. C. d pac. co. l. ex morte. in auf. de equa. do. col. xvij. di cēdu3 est fm eū q poterit presentia 2 futura donare. 2 hoc p. in. l. hereditas. C. de pac cō. vbi super bonis fiebat pactū qd volebant valere vt testamētu3: 2 istud fieri nō pōt: s3 titulo pro dote habere potuit vir si hoc agebāt vir 2 vxor vt ibi dicit a 2rio sensu. fa. l. mulier. ff. de iu. do. vbi marit9 h3 oia bona vxoris post eius mortem: 2 creditores volebāt cōuenire maritū: vt heredē: 2 ibi dr q non possunt l3 habeat oia bona vxoris titulo dotis. sic pt3 q de p̄sentib9 2 futuris fuit pactū factū marito p vxorē: q2 si de bonis suis simpliciter fuisset, factū nō venirēt futura. iux. no. p glo. 2 doc. in. d. c. fi. C. que res pig. ob. po. l. fi. §. ij. ff. de le ga. ij. Bal. l. d. l. fi. C. de pac. Itē [1] possum oia bona mea vēdere. l. j. C. de inof. do. cū ibi no. Bar. in. d. l. fi. i. d. l. stipulatio. l3 i mare pretiū piiciat. l. si libert9. ff. de ope. li. nec habet fili9 revocatoriam. Cy. in. l. j C. q̄ in frau. pa. ergo etiam possum oia donare. 2 admittit ecclesia talē donationē. arg l iubemus. C. de sacrosan. eccle. et tū si esset 2tra bonos mores ecclia nō admitteret: q2 nō vult aliquid tur pe. c. fi. de pac. pro. i. l. si vnq̄. C. de revocā. do. in. c. fi. xvij. q. fi. vbi de rigore iuris valuit talis donatio 2 lex 2 ecclesia admittūt: sed propter novā creationē filiorum ex quada3 equitate revocat. Nec ob. q p talem donationē aufert libera facultas testādi saltim indirecte: q2 cū nulla bona sit habitur9 heres: recusabit adire heredita. tē. q2 dicta rō de iure nō pcedit. legislator enī nō fuit adeo sollicitus: vt ois habeat heredē q claudat liberū arbitriū disponēdi de rebus p̄priis pt3: lex falcidia est inducta. ad hoc: vt quis habeat heredem: [1] sed testator pōt inhibere falcidiam. in aut. de here. et fal. §. sin ō expressim. col. j. in auf. sed cū testator. 2 ibi Bar. 2 Bald. C. ad. l. falci. ergo pt3 q quis pōt abdicare a se per q̄ prohibiturus est habere heredē 2 tenet Bart. in. l. marcellus. ff. ad treb. q testator pōt prohibere trebellianicam quartā que expresse 2 finaliter propter hoc solū est introducta vt qs habeat heredē. inst. de fideicom mis. here. §. sed q2. Bar. in. d. auf. sed cum testator. vbi docto. et sic fm Bar. potest quis abdicare illa per q̄ pōt habere heredē. qua ratione manifeste concluditur q pōt quis facere hmōi donationē nō obstāte dicta ratione. Itē si dicta ratio procederet: videlicet q prohiberetur dicta ratione: quia quis nō haberet heredē: sequit q nō valeret arrogatio per quā nō solū bona acquisita: sed acquirēda transferebant. 2 nō solu3 non poterat arrogat9 habere heredē: sed nec testari. 2 tū de iure pmittebatur nō habita cōsideratione ad hoc haberet here[illegible] vel nō. ist. de arro. i pn. de ca. di. §. minima. q̄. mo. te. infir. §. alio. et si dicatur q illetitul9 de acq p arro. est in aliquo immutatus ideo nō est arguendū ex eo. l. j. C. de la. liber. tū adhuc est attēdendū q legislator non considerauit illā rationē habe et qs heredē vel nō: ideo pari modo arguēdū est. p no. d. ff. de cōs iu. cū emā. lib. l. j. in fi. i. glo. Et eodē modo arguēdū est de ingressu monasteriū [3] per quem quis omnib9 bonis presentibus 2 fu

1 Bona sua oia pot qs vēdere

2 Falcidia pt inhibe ri p testatorē

3 Monasteriū ingressus i vivat cibus bonis.

turis testamēti factione ꝛ herede priuatur. d. auf. ingressi. ꝛ tamen valet ingressus nō habita cōsideratione ad dictā rōnē non haben di heredē. Itē pro rebus exiguis non dꝫ legislator hoies maximis astrictionibus ꝑgrauare. in auf. de in stru. s. ꝛ cau. §. ꝛ hec dicim⁹. col. vj. sꝫ sꝫ pro eo q̄ habeat de he redem interdicatur sibi cōmerciuꝫ donationis criminosi loco habe bitur p ipositionē talis; pene. d. l. moris. itaq; nimis grauaret si p deret gaudium qđ donator hꝫ de stabilitate p ipiuꝫ facte donatio nis: ꝛ sic haberet damnuꝫ ex sua libera itate: qđ esse non dꝫ. ff. de edil. edi. l. ad res quare nō videt q̄ legislator adeo curauerit q̄ de

4 heredem habeat: vt in aliquo ve

Donatio gñalis seu dalia si cōprehendit

lit sue liberalitati derogare pro taꝫ modica re sicut est habere he redē: cū multum sit cōmune queꝫ sine herede decedeī. C. ad trebel. l. pe. de here. decu. l. pe. si impe. li. so. l. j. lib. x. et sic qđ in eius fauorem esset introductū in eius lesio nem retorqueretur: quod esse nō debet. l. quod fauore. C. de legi. Item etiam, ille qui donat futura multimode poterit habere bo na que nulli acquiri possunt nisi heredi. vt si legetur sibi ꝛ heredi bus suis. C. de lega. l. in annalib⁹ ff. de vsufru. accre. l. si titio. queād mo. vsufr. amit. l. repeti. et in casi bus in q̄bus . ll. ꝓuidēt heredib⁹ et non alijs: vt est videre in lege post. C. de aduo. di. iu. i. l. lege pra gmatica. C. de domest. ꝛ pro. lib. xij. cum si; Item si quis paciscat alicui vt heredi suo futuro, ille, si erit heres sol⁹ habebit. ff. de pac. l. auus. in fi. in auf. de non alien. aut p. re. ec. §. emphi. col. ij qđ esse nō pt viuēte stipulatore. q2 viuen tis non est hereditas. l. j. ff. de here. vel ac. ven. Item ponamus q̄ aliquis donat tali donatori: ita q̄ donatarius in rebus donatis nullū habet participiū: quo casu donatarius nō hꝫ causam cū que rendi. q2 donator poterat vel alteri donare/ vel nullomō donare ꝛ sic res donate remanerent i libera dispositione illius donatarij q̄ antea donquerat futura. in auf. vt li. ma. ꝛ a. in princ. colla. viij. C. de bo. q̄ li. auf. [excipit. Ita [4] in tali donatione gñali non veniūt omnia bona: sꝫ excipiunt feuda lia que nō possunt, sine consensu dñi alienari. de suc. feu. c. j. nec ea comprehēderētur si que habebat forte donator q̄ iurasset antea nō alienare in vita. de iureiurā. ve niēs. ꝛ per glo. in. c. lꝫ. eod. titu. in vj. Bart. in. l. si quis pro eo. ff. de fideiuf. Pau. consil. liiij. Itē possibile est ex post facto talē donatio nē in totū reuocari sc3 per nouā susceptionem liberorū; vt di. l. si vnq̄. vel per ingratitudinē p donatarium cōmissam. l. j. ꝛ si. C. de dona. c. si. eo. ti. Item; adhuc in illa generali donatione nō veniūt ea que donator verisimiliter i spe cie non esse donaturus. ff. de pig. l. obligatiōe. q̄ res pig. obli. pos. l. j. de regu. iur. in generali. ꝛ ibi vi detur innuere Joan. mo. Nec ve niūt ea q̄bus indiget donator p corporali vita: sed deducendū est ne egeat. arg. ff. de re iudi. l. inter eos. ꝛ id in quo possit testari ꝛ p anima disponere. si em̄ pro vita corporali prouidet: q̄tum p ala rum salute est cura adhibenda? in auf. vt cuꝫ de. ap. cogno. §. si de ex predictis. colla. viij. ex quibus patet q̄ per dictam donationem non priuabit donator omnibus bonis suis: nec p ꝯsequēs actiua testamēti factiōe. sed habebit in

renũtiasse[a] aut p̃uatũ esse: seu ali
quid aliud egisse[b] p q̃d ius pro:
priũ auferat narratũ sit huiusmo
di litere in his non preiudicent[c]

quibus poterit testari. Nec ob. d.
auf. ingressi. q: ille qui nõ est dñs
rerum & pter mutationẽ status p:
sone capitis diminutionẽ impo:
tentia: vt monachus testari non
põt: vt ibi. sz in
casu nostro do:
nator nõ est ca:
pite minutus: sz
adhuc libertatẽ
& ciuitatem reti
net: q̃propter nulla est actiua te:
stamẽti factione priuatus. & per
hoc ptz rñsio ad. l. lex cornelia. ff.
de vul. & pupil. sub. q̃ loquit in fi:
liofa. captiuo. Nec etiã ob. d. l. sti
pulatio. q: ibi loquit de pacto seu
stipulatione de futura successio:
ne: p quã quis astringit se metu
pene ad aliquẽ instituẽdũ here:
dẽ: q̃d est ɔ bonos mores ex par:
te stipulatoris seu paciscẽtis. iõ
stipulatio eius odio annullat. vt
ibi. In isto vero donatore est se:
cus. q: donatarius olm bonorum
non est successor hereditarius. Et
pred. faciunt q possit quis cõsti:
tuere procuratorem ad acceptan
dũ & permutandũ etiã beneficia
in posterũ ɔferenda. ad hoc. l. iij.
ff. de pcu. c. nõ iniuste. l pn. eo. tit.
q̃d no. p Cy. in. l. j. C. etiã p pcu. in
integ. re. pe. pos. no. de ro. dec. iiij.
a ℭ Renũtiasse. valet[1] renũtia:
tio tacita bñficij facta in manib᷒
non sui superioris. c. de multa. de
pre. c. bñficium. de reg. iur. in. vj.
Idem de renuntiatione iuris iad
rẽ. c. ij. de transla. pre. cũ ibi no. c.
si electio. de elec. in. vj. de ro. deci.
ccxc. cccxxviij. sec᷒ in renũtiatiõe
iuris in re: q̃ non tenet nisi fiat in
manib᷒ superioris: nec aliter re:
nuntiãs pdit dñium & proprieta:
tem beneficij: do nec superior re
nuntiationem ratam habuerit. c.
si. de renũ. c. quod in dubijs. & ibi

not. Inno. & doc. e. ti Jo. and in. c.
ex ore. de his q̃ fi. a ma. par. ca. in
regula is qui tacet. de reg. iur. in
mercu. Pau. in cle. j. de renun. ad
hoc. l. legatus. ff. de offi. pre l. fi. C.
de defẽ. ciui. [2]
vbi etiã officium
publicũ secula:
re nõ potest q̃s
a se abdicare ex
priuata renũtia
tione. Bart. in. l. j. C. de pe. bo. sub.
lib. x. Panor. in. c. q̃d dei timorem.
de sta. mo. in. c. ij. de resti. spol. su
perior aũt dicit q̃ põt inuitum de
stituere. ca. cũ ex iniuncto. de he
re. no. Inno. in. d. c. fi. Jo. an. in. d.
cle. Archi. in. c. deliberatione. de
offi. leg. in. vj. Bald. in marga. in
v. admittere[3] nisi bñficium esset
litigiosum: tũc posset ei renũtiari
absq ɔsensu superioris qñ est pro:
babile dubium: an habeat ius. c.
ij. de in integ. re. no. Pan. in. d. c. q̃d
in dubijs. secus si clarum esset il:
lum hr̃e ius: sz litẽ pateretur. ita
intellige d ro. deci. cccix. si tñ renũ
tiatio spontanee facta est in ma:
nibus superioris: licet non ad:
missa nocet renuntianti repetẽti
beneficiũ no. de ro. deci. ccclv.
b ℭ Egisse. puta mãdat ordina:
rio aut alteri q p̃uet titiũ bñficio
& alteri ɔferat: q: titi᷒ cõmisit ho:
micidiũ/aut aliter est incapax. et
no. q p lr̃as p̃latoꝶ nõ pbat cri:
mẽ. sz ob. c. cũ in eccl'ijs. de malo.
et obe. cũ ibi no. dic q vbi ager. t
de modico p̃iudicio: bñ crederet
solis lr̃is p̃latoꝶ: al's secus. et an
p instrumẽtum possit pbari cri:
mẽ alicui᷒ no. Jo. and. in regula
semel. de regu. iur. in. vj. in mer. p
gl. & doc. in. d. c. cum in ecclesijs.
c ℭ Nõ preiudicent. arg. q hmõi
litere in his casib᷒ nõ faciũt etiã
semiplenam probationẽ. & fa. lex.

1 Benefi
ciũ re:
nuntia
tio an
possit
fieri in
mani:
bus nõ
superioꝶ

2 Offin
publi:
cũ secu
lare nõ
licz ali
cui per
se di:
mitte:
re.

3 Benefi
ciũ liti:
giosum
sine li:
cẽtia su
perioꝶ
põt di
mitti.

quī sequit: nisi aliter appareat p testes &c. qui loquitur in plurali nūero. nec sufficeret p hoc vnus
4 testis cū lrīs. sic limita qd̄ not. &
Pape est eque puisio. grauis em̄ erat
solū h̄re cie. lrīs. per quā
bū olī poterat papa p
facie- solas suas lrās
bat ple nocere cuicūq3
nā pba scribēdo vt vel:
tionē. let. sed specialitas ibi erat pter auctoritatē pape p quo est semp presumendū[4] nam olim etiam soli eius verbo, si in eo perseuerabat credebat etiā de his q̄ vidit ante papatū. c. cū a nobis. de testi. no. Jo. an. in c. j. de renū. li. vj. in ver. statuit. & in c. ad aplīce. de reiudi. eo. lib. Bal. in l. iusiur. C. de testi. nemo em̄ illi cōtradicere poterat fm hosti. in d. c. cū a nobis. alle. xix. dis. in memoriā. sx. q. iij. cuncta per mundum. et. c. per principalē. de offi. dele. ex parte. Poterat tn̄ ei dici fm eum salua maiestatis reuerentia aliquid est de quo non recordamini: qz plerumq3 vos fallit obliuio. xxiij dis. preterea. qd̄ credebat verū Pan. in his in quibus papa h3 liberā ptātem: vt in bnficialibus & spiritualibus. sed dubitabat in aliis
5 causis pphanis & inter laicos. p
Testes hunc aūt tex. nō puto hodie fore
an' de- credendū soli verbo pape in casi
beant bus his cōtentis & si. in graue p̄-
se sub- iudiciū alterius: qz nec literis ei'
scribe- credit qd̄ est cōforme diuino exē
re. plo Joan. viij. c. & .3. q. iij. vbi xp̄s noluit q sibi crederetur: sed voluit se cōformare legi diuine dicēti. in ore duorū &c. et inquit. si duorū testimoniū verū est: quare testimoniū meū & prīs mei nō accipitis ij. q. j. deus oipotens: vbi dicitur q deus noluit punire peccata sodomorū: l3 sciret tāq3 de'

etiā si sup ipsis gratia vel intentio narratis fundet[a]: nisi per testes[b] aut alia legitima cōstiterit

nisi prius eos cōuinceret tāq3 fuder. & in l. diuina null' est casus exceptus: nec alibi reperitur contrariū q vni soli credatur in graue preiudicium alterius.

a ¶ Fundet. vt qz papa vel ali' ordinari' cōfert bnficiū qd̄ narrat vacare p resignationē aut per priuationem quā fecit de titio: aut mandat eū priuari bnficio: qz dicit se prius eū excōicasse. olim aūt credebat lrīs aplicis in d. casibus et si in cle. lrīs. de pcu. sed verba narratiua super quib' nō fundabatur intentio pape: non faciebant plenam fidē. c. si papa. de priuileg.

b ¶ Testes. i. depositionē testiu3 etiā nō inscriptorū in lrīs. ad hoc c. cū Joānes. cū ibi not. de fid. instru. vel itellige nisi hmōi lre habeant subscriptionē testiu3. Sed an[5] requiratur q debeat fieri inscriptio manu ppria ipsorum testiū an sufficiat q ordinari' inscripserit noīa testium in literis suis? Jo. an. dicit in c. post cessionem. de pro. q lre epī non pbant nisi habeant subscriptionē. & videtur velle q subscriptio debeat fieri manu ipsorum testiū subscribentiū: qz alias per subscriptionem nō esset plene puisum fraudibus: cum apponēs furtiuum sigillum subscriberet seu inscriberet testes nūc mortuos tempore date ipsius scripture viuos et sic non posset reprobari. ad hoc qd̄ no. in c. ex tenore. de testi. licet. d. Anto. videatur velle in d. c. post cessionē. q sufficiat inscriptio testiū facta p scribētē lrās sicut fit in instrō. p. c. ij. de fide instru. c. j. de pcu. s3 Panor. sequit opi. Jo. an. in d. c. post cessionē. per. d. c. j.

in ß.de procu.cū faciat ibi mētionē de subscriptione.⁊ verbū subscriptio cōprehēdit proprie:⁊ fm cōem vsum loquēdi subscriptionē i fine factā manu testiū:vñ dr̄ subscriptio q̄si subt⁹ scriptio. Itē cū i documēta[a].Datum[b] in sessione ecciij.vbi dicūt q̄ litis p̄uatz re q̄ra tur subscripto ipsorū testiū.l.scriptura.C.qui po. in pig.ha. not. do..in.c.ij.de fide instru. ergo in istis cū magis attrahāt ad naturā p̄uatarū q̄ publicatarū:cū iudex nō sit persona publica in scribēdo.⁊ facit.c.quoniā.de procur. vbi text.in defectu notarij requirit inscriptionē seu subscriptionē duorū virorū idoneorū.igit eadē ratione idē dicēdū est in extraiudicialibus:vt nō credatur literis epi seu ordinarij in preiudiciū alterius/si nō habeāt ad min⁹ subscriptionē duorū.⁊ monetur Panor.alia rōne:q:voci epi nō credi tur,in preiudiciū alterius.vj.q.ij. si tātū.xj.q.iij. si eps.d.c.quoniā. ergo nec literis suis:cū is qui inducitur ad falsum dicendum:nō minus induci pōt ad scribendū ⁊ sigillum suum apponendū et inscribendū testes qui nūc mortui sunt:tēpore date literarū viuos. oia enim ista pendēt a voluntate sua:⁊ pauperi innocenti deficiet pbatio negatiue:⁊sic erit i facultate ordinarij quodāmodo necādi siue spoliādi subditos suos faciendo literas modo predicto:qd̄ est contra oēm equitatē:et si iura deficerēt nō deficit ratio: et aperte mens.d.c.qm̄.d.c.si tantū. vbi autem huiusmodi litere haberēt subscriptionem duorū testium facerent fidē in casib⁹ huius text⁹ ⁊ similibus:siue sint promulgatorie:siue dispositiue:siue testimoniales:attestātes tamen factum de presenti fm datam literarum. probatur in.d.c.ij.de fide instru. vbi tales litere sigillate ⁊ subscripte habēt vim publici instrumenti.⁊ in.d.c.cum a nob's.ver.neq; ad he: deci.ro. ccciij.vbi dicūt q̄ etiā in preiudi ciū apostolici expectātis:tales litere a testib⁹ subscripte faciūt fidem.per p̄ređ.p3 non sufficere q̄ hmōi litere sunt subscripte a secretario vel notario epi scopi.

a ¶Documenta.puta per instrumenta autentica vel per confessionē ptis:aut ratificatione subsequentē:tacitam vel expressam.

b ¶Datū.ar. q̄ lex siue ꝯstitutio debet redigi i scriptis cū data ad hoc.j.§. seq.ver.volētes. vbi mādātur iste cōstitutiones registrari.Sed an scriptura sit de substātia legis?varie fuerūt opiniones inter legistas in.l.j.C.de leg.vide Jo.an.in regula: nemo potest.de regu.iu.in.vj.in mercu.de ro. deci.ccl.Spe.tit.de lega.§.finit.ver. q̄d si legat⁹.Bar.in.l.ij.ff.de vulg. ⁊ pupil.sub.Bald.in pro.li.feu.in l.humanū.C.de legi.Jn̄.in.c.a nobis.de sent.exco.Panor. in.c.j.de cōsti.in.c.j.de postu prel.in.c.pastoralis.de fide instru. vbi placet sibi opinio q̄ regulariter scriptura non sit de essentia constitutionis:⁊ sic q̄ possit probari per testes.facit.c.j.de renū.li.vj.vbi successor redegit in scriptis constitutiones predecessoris ne traderet obliuioni.insti.de iu na.§.ex non scripto.ver. sed quod p̄ncipi.vbi sola voluntas principis cum effectu facit legem ad hoc.c.si romanorū.xix.distin.vbi constitutio ligat etiam si non sit redacta in volumine iuris.vtile tamen est redigere legem in scriptis:vt conser

1 Epi literis ñ credit i alteri⁹ p̄iudicium.

2 Lex an debeat scribi de necessitate.

3 Cōsď de necessitate non reqrit scripturam.

uetur illius memoria. arg. c. signi ficauit. c. albericus. de testi.
a ℭ huius. basilien.
b ℭ Ecclia. arg. qđ [4] tabellio in instrumēto debet apponere locū initi cōtractus: pa tet in. c. qm̄. de p. ibi loca. ⁊c. ij. q̄sti. viij. libellorum. C. de con. ⁊ com. stipu. l.

publico huius [a] sancte synodi in ecclesia [b] maiori basiliē [c] si solēniter celebrata nono [d]

4 Loc⁹ ē i instrō ponendus.

optimā. ⁊ ibi Cyn. ⁊ Bal. insti. de inuti. stipu. §. itē in verborū. c. abbate. §. ex his. de re iudi. li. vj. vbi Jo. an. ⁊ doct. intantum q̄ nō valeret ꝯsuetudo q̄ instrumētū fieret sine loco. ꝺ ro. deci. cccccxj. ⁊ q̄r hec lr̄a loquit̃ specifice de ecclias facit q̄ nō sufficiat ponere ciuitatem vel castrū p loco in instrumēto: sed opꝫ q̄ specialis loc⁹ exprimat̃. ad hoc data. vj. ibi apud scm̄ petrū qđ vult Jo. and. in. ꝺ. c. abbate. in no. ad hoc aut̃. q̄. mod. na. effi. le. §. q̄ntū vero. coll̃. vj. ibi etiā dom⁹ scribit̃. de hoc in Spe. ti. de instru edi. §. ij. Jo. an. in addi. e. tit. §. postremo ꝟ. q̄d si loc⁹. Bart. in. l. de pupillo. §. q̄. nuntiat. ff. de no. ope. nū. i. l. lecta. ff. si cer. pe. Jo. an. ⁊ moder in. c. j. de fi. instru. Sꝫ dic [5] q̄ circa solēnitatē instrorū multū attēdit̃ ꝯsuetudo loci: vbi fit instrm̄. in aut̃. vt p̄po. no. impe. §. si q̄. col. v. ꝺ fi. instr. cū dilectis. ff. ꝺ aq̄ plu. arc. l. si prius. §. recte placuit. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bal. in. l. ꝯparatiōes C. de fi. instr. vbi dicit locū nō esse de substātia: si est consuetum instrm̄ certo loco fieri: ideo si generalis consuetudo habet quod ponatur illa generalis loci inscriptio sufficit. si ꝟo non sit talis cōsuetudo: tunc requiritur quod locus specialiter apponatur. no. Lap. in ꝺ. c. abbate. nisi in expressione generali tacite includeretur locus specialis:

5 Instri solennitas seruet̃ scd̄m ꝯsuetudinē.

tunc sufficeret. ita procedit quod dicitur de stilo curie. in data literarum apostolicarum: quod sufficit generalis locus: quia notori⁹ est locus vbi papa manet in ciuitate. si tñ specialis locus nō exprimatur/ nō propter h̄ vitiaretur instrumentum: sed fieret suspectum: ⁊ incūberet producenti illum specialē locū declarare per testes. C. de pro. l. iubem⁹. de fal. l. fin. c. cū ioannes. de fide instru. no. Domi. in. ꝺ. c. abbate.
c ℭ Basiliēsi. nota q̄ ecclesia cathedralis denominat̃ a loco sine expressiōe certi nominis seu illi⁹ sancti: sub cuius vocabulo ecclesia est cōstructa. no. in. c. q̄uis. de p̄ben. in. vj. q̄ de stilo romane curie est q̄ quādo facit mentionem de ecclesia cathedrali non exprimat̃ in literis nomen ecclesie. p quo. c. dudū. j. ⁊. ij. c. bone. ⁊. ij. c. cum mana. de elect. sec⁹ qñ fit mentio de ecclesijs inferioribus. al's litere essent surreptitie: q̄r contra stilum curie. vnde cōcludit q̄ si mādat̃ puideri alicui in ecclesia sancti petri bonon̄. et non reperit̃ ibi aliqua ecclesia sub isto vocabulo nisi sancti petri: non valet gratia pp̄ter expressionē illi⁹ nois sancti petri contra stilum curie. de crimi. fal. c̄ graui. quod not. doctō in cap̄. ad audientiam. de rescript. cap̄. ad nostram. de confir. vti. quod nisi stilus curie seruetur sunt litere suspecte de falso: nisi per literas appareat aliter papam intellexisse de cathedrali. Panormi. in cap̄. sacrosancta. de electio.
d ℭ Nono kalē. i. nono die ante kalendas Apulis: qui est dies xxiiij. martij. ⁊ de kalēdis: nonis:

et idibus not. super data. vs. ff. de ver. sig. cū bissext⁹. Spe. ti. de in stru. edi. §. ij. Et facit iste tex. q le ges[1] et cōstitutiones debēt regi strari cum die et anno: valerēt sine die et cō sule.
l. j. C de no. C. cō. ver. et si que. no. in. l. si qua. C. de Kalendas aprilis. Anno[a] domi ni[b]. M. cccc.xxxv.
diuer. rescri. sed instrumenta pu blica nō valerent sine die et cōsu le. not. in aut. vt ppo. no. spe. coll. v. no. in. c. inter. dilectos. de fi. in stru. ad hoc. c. qm̄. de pro. c. abba te. §. ex his. de re iudi. lib. vj. et ibi Jo. and. in no. scripture priuate: sic. l. cū tabernā. §. idemquesijt. ff. de pigno. et ibi Bart. et Bald et in prima cōstitu. ffor. per illū. §. idē quesijt. glo. xxv. q. ij. §. rescripta. ꝟ. si qua. Bald. in. d. l. j. §. quibus. C. de no. C. cōpo. Specu. tit. de pro. cu. §. ratione. versi sed quid si in mādato. et tit. de instru. edi. §. nūc dicendū. vbi Jo. and. in. addi. sen. tit. host. in. d. c inter dilectos. pa nor. in. c. ij. de fide inst. dicit q aut agitur de solo preiudicio scribē tis: et non exigitur dies: nec cōsul/ aut locus/ aut similia q̄ sunt de solēnitate publici instrumenti. d. §. idem quesijt. Uult Jo. an. in. d. c. inter dilectos. i. d. c. abbate. ad hoc. ff. d pig. actio. l. titi⁹. depositi. l. publia §. si. xxvij q j. cēs femine. ff. de pcu. l. cū de indebito. de fi. instru. si cautio. nec subscriptio Barto. in. l. scripturas. C. qui po. in pigno. habe. l. cum anuquitas. et ibi Bald. de testa. d. §. idē que sijt. et ibi Bal. nec sigillatio. Bar. vbi. s. in. l. ad testiū. ff. de testi. ita intellige Bald. in rubri. C. de fide instru. vbi dicit simpliciter nō re quiri diē in scriptura pūata: aut agitur de preiudicio alterius ial tem secūdario: et tūc aut dies re nit necessario probanda et requi ritur: puta dico me priorē in ypo theca: tu dicis te priorē: et produ cis scripturam priuatam vbi nō apparet de die obligationis: cer te ego sum preferendus: qz pro batio tua tanq̄ incerta mihi nō preiudicat. arg. c. in presentia. de proba. quod voluit Bart. in. d. §. idem quesijt idem putat vbi ex nō appositione diei auferret al teri parti defensionis copia vt in questiōe quā facit host. et Spe. locis pallegatis puta pducit in strumentū procuratoriū manu priuata confectum sine die nō dz valere in preiudiciū aduersarij: cum nō possit probare an tpe cō stitutionis pcurator esset excōica tu s: vel an sit reuocatus per con stitutionem alterius pcuratoris. et his casibus intellige Bald. in d. l. scripturas.

1 Leges regi strētur cū die et anno

a ¶ Anno. supple currente. et est consuetudo notariorum qui scri bunt[2] anno a natiuitate domi ni. M. cccclxxxvj. qui nunc currit: cum tamen annus nō sit comple tus. Unde dicit Cardinalis flore tinus in. c. iuueni s. de spōsalib⁹. q melius videntur dicere floren tini: qui ab anno incarnationis completo incipiunt. modum ta men premissum saluat consuetu do que detrahit de proprio signi ficato. ff. de fundo instrumē. cum delationis. §. asinam. sed olim so lebat dici currente anno natiui tatis: et tunc erat ppria locutio: sed propter breuitatem quidam omittūt: et dicunt simpliciter an no a natiuitate sine verbo currē te et vide Bald. in. l. imperialis. de pa. constan.

2 Ann⁹ dñi qñ incipit

b ¶ Domini. supple a natiuitate

Nam anni dñi a natiuitate con- putantur, ut de colla.c.j. in data. de paci.possess.c.j.in fine, de spe- cta.in eccle.nō faci.c.j.in fi. Sed florentini cōputāt ab incarnatio ne: vt j.c. In no- mine dñi. xxiij. dist.ita cōputa- bant annos Eu geñij quarti. ⁊ in hoc standuz est cōsuetudini.no. Specu. titu. de instr. edito.§.ij. primo. tamen cō putatio a nati- uitate recitior ē. De ro. deci. liij. Panor. in.c. In- ter dilectos. de fide instrumen.

3 Anni computantur a resurrectione in fracia.

Gallici [3] tamen vulgariter cō- putant annos a resurrectiōe do- mini.de ro.deci.cxj. Ista autē cō- putatio diuersificatur fm diuer sitatem gentium.glo.in cle.j. in versi.ex tempore. de sum. trini. glo.in rubri.C.de indictionibus. Barto.in.l.libellorum.§.si accu- sator.ff.de accusationibus.

4 Simpliciter q liter accipitur

Demum.vsq ad finem. Pri- mo ponitur conclusio eccle- sie gallicane bituris facta super acceptione decretorum basilien- sium. Secundo eiusdem suppli- catio ad regem super protectio- ne dictorū decretorū. Tertio re gis approbatio mandantis hu- iusmodi decreta in regno publi- cari. Quarto iniungit omnibus suis officiarijs ⁊ subditis q illa omnino seruent et tueantur. se- cunda ibi: ea propter. tertia: nos igitur. quarta. quocirca.

a ¶Demum.id est finaliter.

b ¶Congregatio. ecclesie galli cane bituris facta.

c ¶De quibus: supra de au cto. ge ne.conci.c.j.⁊.ij.de elect.c.⁊ qz com.fri.ap.c.j.de paci.possess.c.j. quomodo diuj.offi, fit celeb.cuz alijs cap.sequen.

Demū[a] cōclusit prelibata cōgregatio[b]: vt decreta ipsa de quib[c] visuz est q de- beāt simplicit[d] acceptari exnunc simpliciter accepten[e]: ⁊ executio nē sortiāt atq exnūc[f] effectui rea liter mācipētur. Et sic illa[g] de- creta circa q̄ fuerunt facte pnota te modificatiōes: de quibus supe rius dictū est exnunc cū ipsis sc3 modificationibus acceptentur: prout etiam acceptātur sub spe sc3 q ipse modificationes per sa crum concilium admittentur[h].

d ¶Simpliciter. i.[4] sine aliqua modificatiōe vl distinctiōe.l. cor ri.ff. p soc. Bal in.l.manifestissi mi.C.de fur. vbi per eumquomō intelligatur sim pliciter. et. in. l. ea que. de cōdi. indebi.in.l.eam quam. C. de fi- deicom. Barto. in.l.j.ff.de vulg. et pup.sub.

e ¶Acceptentur. nō hesitatione potestatis ⁊ auctoritatis conden tis et promulgātis: sc3 ipsius cō cilij basiliensis: sed quatenus cō moditatibus temporibus ⁊ mo- ribus regionum et personarum regni congruere visum est. ʒ. in procmio. in fine.

f ¶Exnunc. i. a die date presen- tium absq alia publicatiōe: vt. j. versi. volentes hoc enim ver. nūc presens tempus significat. ff. de noua. l. quoties. de nego. gest. l. qui sine. in fi. sed dñi de parlamē to nuper aduisarūt q turnus no minationum decetero incipiet a pascha proximo.

g ¶Illa. vt. ʒ. de elect.c.j.⁊.ij. de col.c.j.de cau.c.j. de nu. et qua. car.c.j.de anna.c.j.

h ¶Admittentur. nō fuerunt ta men predicte modificatiōes ad- misse per concilium basilieñ. qz dissolutum fuit anteq ei relate fuissent. Et ideo per hunc textum voluerunt quidam dicere nomi

Pro quo regij oratores [1] instabũt vice regia[a] eccl'ie regni ꝛ delphinat[9]. Et postremo visum fuit p:e: dicte cõgregationi instandũ[b] fore omnino[c] apud[d] regẽ vt ipse ex nũc decreta eadẽ iuxta modos[e] ꝑnotatos acceptet ꝛ approbet[f] mandãdo districte ex nũc curie[g] parlamẽti ꝛ aliis institiariis regni ꝛ delphinat[9] ac aliorꝫ dñorꝫ regni: q̃tenus de pũcto in pũctũ ꝑmissa inuiolabiliter et imperpetuũ obseruent et obseruari faciant: transgressores et contrafacientes taliter puniendo q̧ ceteris in posterum cedant in exemplũ[h]. Et super hoc conficere pragmaticam[i]

nationes non debere sortiri effectum cum sint modificatiões ad/dite per ecclesiã gallicanã. ẽ. de colla. §. itẽ placuit et §. seq. modificationes autem nõ fuerant acceptate: nisi sub modo q̧ referrẽtur ad concilium basilieñ. ꝛ per illud admitterentur vt hic. ꝛ. ẽ. de col. ca. j. ver. adiicie. Et vide q̃d ibi no. ꝛ l. d. §. itẽ placuit in versi. capellanijs.
a ¶ Vice regia. id est loco regis l ij. C. de adop. nam q̃ per aliũ facit: ꝑ seipsum ꝛc. c. qui facit. de reg. iur. lib. vj. et omnia nostra facimus: quibus auctoritatem impartimur. l. j. ver. omnia enim. C. de ve. iur. enu. c. si apostolice. de preben. in. vj. et cum [1] oratores vicem regiam ecclesie gallicane gerant: debent honorari in loco in sessione ꝛ alijs: sicut rex ꝛ ecclesia quoqꝫ personã representant. ad hoc. c. precipimus. xciij dist. c. sane. ij. et quod ibi no. Panor. de offi. delega. Hostien. in principio sum. xxj. di. in nouo. ij. q. v. habet. xcviij. dis. nobilissim[9]. glo. de sen. excõicatio. cum voluntate ad hoc quod not. Barto. in. l. filius. in. l. vicarius. ff. de leg.
b ¶ Instandum. id est prosequẽdum cum magna instantia. nam instare est aliquid sepius ꝛ diligẽter petere. c. di. prisca. de renũ. q̃dam. c. ab eo. de appel. cum si.
c ¶ Omnino. i. cum perseuerãtia et vsqꝫ ad effectum. ꝛ de hoc ver.

no. ẽ. de concu. ca. j. §. ꝛ §. publici.
d ¶ Apud. per. d. scribitur. q̃nqꝫ capitur pro in. c. statutum. in ꝑn. de prebẽ. in. vj. not. Archi. in. c. si. de consue. eo. lib.
e ¶ Modos. id est modificationes.
f ¶ Approbet. q̃tum regie dignitatis itererest ẽ. in pro §. cum itaqꝫ. ꝟ. eadẽqꝫ.
g ¶ Curie. ꝺ qua ẽ. de cau. §. itez fuit conclusum.
h ¶ Exemplũ. sic pena vnius debet esse metus multorum. ff. de pe l. capitalium. §. famosus. l. aut facta. §. fi. ff. de iniur. l. eum qui. ff. deposi. l. bona fides. C. ad l. iul. repe. l. j. c. j. de male. cum si.
i ¶ Pragmaticam. pragmatica sanctio [2] dicitur proprie illud qꝺ princeps de ꝯsilio ꝓcerũ sancit: ꝛ statuit ꝑ reb[9] cõibus ꝛ vniuersitatis. C. ꝺ diuer. rescrip. l. fi. i fine. l. fi. C. ꝺ do. ꝛ pro. lib. xij. l. ij. C. de nouo. C. com. §. et si q̃. de iusti. co. com. l. j. §. si q̃ vbi glo. no. in §. rescripta. xxv. q. ij. in. l. iubemus. nullam. C. de sacrosanct. eccle.: in aut. qua in prouincia. vbi de. cri. agi opꝫ. in. l. nõ aliter. C. de pala. sa. lar. lib. xij. in. c. fundamenta. de elec. lib. ꝛ scribentes pragmaticas sanctiones lex vocat pragmaticos. ff. de pe. l. mortis. §. solet. d. l. fin. aliquando capitur pro annotatione que fit de rebus priuatis. l. iubemus. C. app. siue pro attestatione facta per principem pro permutatione facta cum re

1 Oratores regij vt rex sũt honorandi.

2 Sanctio pragmatica q̃d sit.

sanctionē[a]. Ea propter nobis humiliter supplicauerūt memorati[b] archiepi/epi/capitula notabilia/ decani/ abbates/ cetericꝫ plati ꝛ viri ecclesiastici acꝫ scientifici vniuersitatū studiorum generaliū regni ecclesiam predictā regni ꝛ delphinatus nostrorū predictorū representantes: quatinus eorū deliberationib⁹ et conclusionib⁹ sic ſm deū iustitiā et sinceritatem[c] conscientiarum suarum acceptis tam respectu prefatorū decretorū et canonū ipsius sacro sancte generalis synodi Basilieñ. ꝙ alīs in his que p vtilitate rei publice: eccłie regni ꝛ delphinatus nostrorū fuerūt inter eosdem deliberata et conclusa regium nostrum consensum prebere: eacꝫ ptegere efficaciter et exequi: ac inuiolabiliter per oēs subditos nostros obseruare facere et mandare dignaremur. Nos igit[d] attēdētes ꝙ sicut sacerdotes[e] debitores sunt vt veritatē[f] quā au-

ecclesie.in ca.j.de rerum permu. vol glo. Et btūs Ludo. fecit vnā pragmaticā p iuris cōmunis in electionibus ꝛ collationib⁹ bñficiorum defensione. similiter hec pragmatica est decretorū Basiliēsium: imo iuris cōis conseruatio.j.ver.nos igitur.ibi.ꝛ sanctorum patrum s.in proe.§.quib⁹ ad plenu. versi. qualiter.

3 Pragmaticā impugnātes impugnant ius cōe.

4 a Sanctionē. cōtra quā inuehit papa pius i oōne responsiua quā habuit i conuentu Mantuano ad oōnē legatorꝫ gallicorum q̄ incipit responsuri. ꝛ Arch. Turo. in tractatu con.pragma. sed quid aliud impugnare[3] nituntur: nisi ius cōe iura antiq̄ sanctorum patrum tam salubria: tā vtilia: que quādiu obseruata fuere ecclesia dei fructus honoris ꝛ honestatis felici vbertate produxit ꝛc.et ex eius contemptu ꝛ infractione ecclesiasticus ordo confunditur: ministri indigni promouentur: animarum cura negligitur: pauperes innumeris discriminibus subijciūtur: multacꝫ alia inconueniētia haud tolerāda sequūtur enumerata.s.in pe. ꝛ de colla.c.j.in prin.de cau.c.j.in prin. ꝛ per cantorem Parisieñ.in remonstrā.pragma.ꝛ vide quid dixi in

Predicatio nō oībus est permissa.

5 Veritas ab oībus q̄rēda est.

pro.§.ij.in ver. martini.

b Memorati.s.in proe.§. quibus astente.

c Sinceritatē.quā habere debemus.Pau.dicente: gloria nr̃a hec est testimonium conscientie nostre.c.inter.c. nō sunt.xj.q.iij.

d Igitur.illatiue ponit.ff.de dā.infec.l.si finita.q̄ncꝫ incepti ue.ff.de iusti. et iure.l.ius ciuile.§.fina.sol.mat.l.fructus.

e Sacerdotes ec.ꝙ nō pñt ali qui p̄dicare nisi sint sacerdotes. ad hoc.xvj.qō.j. adūcim⁹. quod voluit Mar. in Cle.dudū.de sepul.Pau.ibi dicit[4] ꝙ interdū quis p̄tendit licitū sibi esse p̄dicare rōne ordinis:ꝛ tūc hoc solū competit sacerdotib⁹: interdū rōne p'lationis:ꝛ tunc ēt cōpetit subdiacono q̄ plat⁹ eē pōt. de eta.ꝛ q̄li p̄terea.s.d ele.c.j.§. deinde eligāt.ꝛ siłr doctori in theologia approbato p eū adꝫ quē ptinet.d here cū ex iniūcto.aliqñ ratiōe priuilegij:vt fratrib⁹ p̄dicatoribus ꝛ minoribus:vt.d.cle.alīqñ ex cōmissione ꝛ licentia prelati.per docto.in.d.cle.l.c.excōicamus.de here.

f Veritatē. que[5] ab oībus inquirenda est.xxx.qō.vlti. indicantem.xxviij.di.qꝛ sunt. C.de tē.ap.

dixerūt a christo[a] libere[b] pdicent: sic princeps debitor est: vt veritatē quā audiuit a sacerdotibus approbatā quidē scripturis defendat[c] fiducialiter: et efficaciter exequatur[d]. Premissis et aliis iustis et rōnabilib9 causis premonitis: habita[e] etiā super his deliberatione digestissima[f] cū predictis principibus nostre regalis prosapie ac aliis magnatibus: pceribus: multisq viris prudentibus et scientificis ecclesiasticis et secularibus regni et delphinatus nostri rum: nobis in concilio[g] nostro

l.per hāc.l.si qua.ad or.si.l.nemo. de sen. et inter.nā veritas oia vincit.ff.de pba.l.si.Innoc.in.c. nisi cum pridem.de renum.
a ¶Christo.qui est ipsa veritas. c.qui cōtempta. viii. distin.
b ¶Libere.abs metu aut dissimulatiōe.Grego.xliii. dis.sit rectoꝝ.sepe namq rectores improuidi: humanam amittere gratiā formidātes loq libere recta pertimescūt:et iuxta veritatis vocem nequaq iā gregis custodie pastoꝝ studio:sed mercēnarioꝝ vice deseruiūt: qr lupo veniente diffugiunt dum se sub silētio abscōdūt: et Chriso.nolite timere eos q occidūt corpus ne forte propter timorē mortis nō libere dicatis qd audistis etc.xi.q iii.nolite.ideo debent sacerdotes libere tyrannos redarguere: et libera voce huius mūdi ptātibus cōtraire.d.c.sit rector.c.gnāli. de ele.in.vi.xi.q.iii.cū apud. henri. in.c.irrefragabili.de offi.or.et ponere aiam suam.p defensione ecclesie et subditoꝝ suoꝝ.c. suggestum.cum duobus.c.seq. vii. q. i. c.nisi cum pridem.de renū.exemplo beati [1] Ambrosiū q Theodosium imperatorem excōmunicans ab ecclesia exclusit.xcvi. distinc.duo sunt. paratusq fuit p altaribus immolari.xxiii.q. viii. conuenior.vbi not. q [2] prelatus mortem debet subire:non solum vbi fides ecclesie impugnatur sed etiam sibi res ecclesie auferuntur.exemplo beati Tho.archi. cantuariesn.qui pro defendendis rebus ecclesie martyriū suscepit. c.sicut dignum.de homici.qd intellige vt not.Innō.et docto.in.c. nisi cū pridē. melius enim est eis pro veritate pati suppliciū: q pro adulatione aut dissimulatione bñficiū. xi.q.iii.nemo pteritoꝝ.Et beati sunt qui persecutionē patiuntur propter iustitiam.Matth.v. et.i.ad Thimo. ii.et.iii.xxiii. q.i. a recta.xliii. dis. scim9.et hoc vbi ecclesia fouet iustam cām: alias non tenentur eam tueri.xiii.q.i. quod debetur. glo.in.c.i.e.titu.et q.in.c.bone.ii.de postu.prela.docto.in.c.nihil.in.c.si.de prescrip. vbi glo.et docto.dicunt prelatum nō debere prescribere contra cōscientiaz pro ecclesia que cultrix et auctrix est iustitie:nec patitur contra iustitiam aliquid fieri in se vel in alterum.c.i. de aliena. feuda.colla.x.
c ¶Defendat.xi.q.iii.nolite.
d ¶Exequatur.concord.§.in pemio.in prin.cum ibi no.
e ¶habita.simile.§.in proe.§.qbus attentis.
f ¶Digestissima.id est decocta. de conse.dist v.ne tales.in proe. cle.§.in pro.circa si.quia sicut stomachus digerit coquēdo escas: sic princeps negotia.insti. in pn. .§.igitur.
g ¶Concilio.Not.q viri ecclesiastici licite possunt esse de concilio

1 ambrosius theodosiū excōicauit.

2 Prelatus pro ecclesia mortez subire debet.

magno assistentib⁹ eorūdē prela-
torum ⁊ aliorum ecclesiasticorum
ecclesiam regni et delphinat⁹ is
nostrorū representantium sup-
plicationem ⁊ requestam instam
⁊ rationabilem/ ⁊ sanctorum pa-
trum decretis conformē: omniq͡ȝ
equitate subnixā: agnoscētes pre-
dictas ipsorū archiepōrū/ epōrū:
ceterorūq͡ȝ prelatorū ⁊ virorum ec-
clesiasticorū nostrorū regni ⁊ del-
phinatus deliberationes et con-
clusiones gratas et acceptas ha-
buimus ⁊ habemus: eisdēq͡ȝ con-
sensum nostrū regiū prebuimus
⁊ prebemus p p̄sentes. Volētes ⁊
ordinantes oēs ⁊ singulas deli-
berationes et ꝯclusiones p̄decla-
ratas i nostris regno ⁊ delphina-
tu/ ceterisq͡ȝ dominiis ꝑpetuo te-
neri: atq͡ȝ inuiolabiliter obserua-
ri: suumq͡ȝ p'enū ⁊ integrū a[a] d'e
date presentiū penitus sortiri ef-
fectū/ absq͡ȝ alia publicatiōe[b] seu
ꝓmulgatione. Et nihilominus
publicari[c] ⁊ inter regias et del-

5 Constitutio principis qn̄ ligat.

regis: p̄sertim vbi agitur de vtili-
tate reipu. auf. habita. ⁊ ibi Bal.
C. ne fil. p patre. faci qd̄ habetur
xcvj. di. duo sunt. in. c. non est. de
vo. qd̄ legit et no in. c. I archiepā
tu. de rap. quod
no. Panor. in. c.
ij. de iudi.
a ¶ A. inclusiue
ponit. ⁊. §. decol
la. c. j. §. insuper
in. l. pater. ff. de
adul. C. de ad-
uo. di. iud. l. post
duos. C. de nup.
l. a caligato. ⁊ ibi
Cy. ⁊ doct. xcix.
dist. a subdiaco
no. Aliquādo su-
mitur exclusiue
de exce. pia. li. vj
c. statutum. de p̄
ben. eodē lib. et
ibi doctores. Ar-
chidia. in. c. j. de
cle. eo. lib. Joā.
and. in cle. sicut.
de app. ⁊ ibi mo
der. Oldra. con
si. xlix.
b ¶ publicatio
ne. Sed obst. in
aut. vt fa. no. cō.
coll. v. vbi [3] cōstitutio non ligat
nisi post publicationē. c. nouerit.
de sen. excō. §. de ꝯcubi. c. j. in pn.
als multi ignorantes artarētur
qd̄ esset iniquū. c. ij. c. fi. de consti.
quinimo ante publicationē non
ligaret etiā scientes. l. j. §. fi. ⁊ ibi
Bald. C. de cad. tollen. dic ꝙ vbi
cōstitutio principis non apponit
tēpus post cuius lapsum vult li-
gare: tunc habēt locū cōtra, vt nō
liget nisi post tempus a iure limi-
tatū: sed vbi apponit tēpus post
cuius lapsum vult ligare: stādū

est tēpori determinato. c. cū sing-
de prebē. li. vj. adeo ꝙ si ꝯstitutio
dicat ꝙ ex nūc vult ligare absq͡ȝ
alia publicatione q' imediate li-
gat vt hic. vide in ex. ad reprimē-
dā. coll. xj. Bar.
in. l. oēs populi.
ff. de iusti. et iu.
qd̄ itelligere spe-
ctu irritationis
actus non autē
pene: qꝛ absur-
dum esset ad pe-
nā ligari igno-
ratem. d. c. ij.
hoc glo. in cle. ij.
de here. in ver si.
ex nunc. ⁊ i n. c. j.
de concess. pre-
ben. in. vj. in ver
sicu. referri. not.
Paul. in clemē.
j. de electio. glo.
in pro. cle. in ver
sicu. decetero. et
ibi moder. do-
cto. in. d. c. ij. vel
dic ꝙ vbi con-
stitutio est sole-
niter edita per
principē in cōci-
lio populi ⁊ pro
cerū, de qua so-
lennitate habet in. l. humanū. C.
de legi. ligat immediate licet nō
fuerit publicata. no. Panor. in. c.
j. de postu. prela. arg. illius tex. §.
quod vero. ibi: solenniter editur
aut publice ꝓmulgatur. per illā
alternatiuam autem et contra.
potest intelligi cum constitutio
est edita sine dicta solennitate.
nam tunc expectatur promulga-
tio: nisi illud caueatur.
c ¶ Publicari. quod factum fuit
in parlamento die. xiij. iulij/ an-
no. M. ccccxxxix.

a ¶ Dilectis. eos em̄ dʒ pncipes honorare: vt senatores. xcv. dist. esto. ꝛ debēt sedere ad latus eius nō ad pedes. l. iurisperitos. ꝛ ibi Bar. ff. de excu. tu. ꝛ excusantur a tutela vel cura. l. fi. ꝛ ibi Bart. C. de excu. tuto.

prīnales ordinationes registrari mandamus. ¶ Quocirca dilectis/[a] ꝛ fidelibus[b] cōsiliariis[c] nostris presens. tenentib[9]: ꝛ q̄ in futurū nostra tenebūt parlamēta[d]

b ¶ Fidelibus. presumitur fide lis qui eligitur ad officiū. l. amicissimos. ꝛ ibi Bar. ff. de excu. tuto. ꝛ debēt esse[1] cōsiliarij principis fideles in tribus. Primo in non offendendo. ff. de iust. ꝛ iur. vt vim. de pe. dist. j. ois/ ꝛ si sciant aliquē velle offendere principez debēt ei indicare. nā cōsciū tantū tenentur. C. ad leg. iul. maie. l. q̄squis. in fine. Scdo in defendēdo. ff. de re milit. l. omne. §. fi. de fer. fide. c. j. ꝛ de nō fide. fer. ca. j. collatio. x. xxiij. q. v. de forma. Barto. in extrauag. ad reprimendā. vbi ponit triplicez fidelitatē. Tertio in cōsulendo. dʒ em̄ eorū cōsiliū esse fidele: nō deuiꝫ nec curāū. xj. q. iij. nō licet. xiiij. q. v. sane. C. de assesso. l. nemo. c. ego. c. quāto. ꝛ ibi host. de iureiuran. vbi prāui con siliarū non cōsiliarij: sed deceptores dicunt. Unde si male cōsulūt ꝛ imperite licet suā faciūt. ff. de do na. arbitrio. §. dolo. de regu. iur. l. consiliū nō fraudulenti. c. nullus ex cōsilio. cū ibi no de re. iu. in. vj. ff. de va. ꝛ extraordi. l. fin. cum si. ꝛ tenentur de dolo ꝛ lata culpa. Spe. ti. de requi. cō. §. cōsiliarū. et ibi Bal. in addi. Barto. in. l. j. ff. si mē. fal. mo. dixe. vide Panor. in. c. tua nos. de homici. Guil. in cle. j. de fo. cōpe. i ver. cōsiliarios. Henr. in. cum inter vos. de re iudi.

c ¶ Consiliarijs. qui debent esse viri optimi ꝛ puri: vndiqꝫ[2] con tenti his que a fisco dantur. ꝙ si transgressi fuerint expellantur: ꝛ alij idonei introducātur. in auc. de māda. prin. §. pcipue. coll. iij. ꝛ vide no. s. de ele. c. j. §. facta. in v. recipere. ꝛ de an na. c. j.

d ¶ Parlamenta. siml. ver. in. c. decet. de immu ni. eccl. lib. vj. curia[3] parlamēti Parisiensis fuit instituta de cētum cōsiliarijs: scꝫ. xij. parib[9] frācie. viij. magistris requestarū domus regis: ꝛ octoginta alijs cōsiliarijs. quadraginta lacis/ et quadraginta clericis inter quos sunt quatuor presidentes laici. et hoc instar senatus romani a romulo instituti in quo erant centū senatores. C. de peti. here. l. fin. no. ff. de senato. in rub. C. de caducis tollen. l. j. ꝛ vocabantur venerabilis cetus. C. de leg. l. leges. et patres conscripti. C. de emenda. iusti. cod. l. j. in princi. ad leg. iul. maie. l. quisquis. in prin. not. Archi. in. c. fundamenta. de ele. lib. vj. ꝛ in necē eorum machinantes tenentur. l. iulia. maiestatis. cēsetur enim pars corporis principis. d. l. quisquis. ꝛ rebellantes in iuste in his que ad eorum officiū spectāt: vt rebelles regni puniuntur. in extrauagā. Henr. q̄m. Et sicut a[4] sententia senatus non appellatur. ff. a q̄bus appel. non licet. l. j. de minori. l. pfecti. ij. q. v. anteriorū. nec ab arresto parlamenti. not. specu. ti. de app. §. vi dendum. circa fi. ad hoc qđ nota. Bal. in proe. digestorum. Panor. in rub. de appel. Contra illud tñ supplicari potest siue proponi[5] error vsqꝫ ad. xxx. ānos olim. Hodie vsqꝫ ad biennium: vt in ordi

1 Consiliarij principis in q̄bus sunt fideles.

2 Cōsiliarij sint sufe sti pēdijs cōtenti

3 Parlamento rū dño rū numerus

4 Appellare nō licet a sententia senatus.

5 Error ꝯ arrestum p ponat intra biēniū.

oibusq iustitiarijs[a] regni ⁊ del-
phinatus nr̃orũ ceterisq officia-
rijs ⁊ subditis nr̃is: ⁊ eoꝝ cuilibꝫ
ꝓut ad eũ ptinuerit mãdamꝰ di-
strictiꝰ iniũgẽtes: qtenꝰ oia p̄miss-
sa ⁊ singla teneãt/custodiãt/⁊ cõ
seruẽt in sua roboris plenaria fir-
mitate: ⁊ i causis qbuscũq occa-
sione p̄missorũ de cetero orituris
⁊ emersuris s̃m deliberationes ⁊
ↄclones p̄descriptas iudicẽt/p-
nuntiẽt/⁊ sentẽtiẽt: atq ab oibus
subditis ⁊ incolis nr̃orũ regni et
delphinatus inuiolabiliter faciãt
in oibꝰ ⁊ p oia obseruari: p̄dictas
psonas eccl̃iasticas ⁊ sec̃lares: ac
eorũ quãlibet in oibus ⁊ singulis
superiꝰ exp̄ssatis ab oi turbatiõe
violẽtia imp̄ssiõe: molestatiõe: ve
xatiõe: dãno: ipedimẽto: ⁊ distur-
bio tueãt: ptegãt pariter ⁊ defen
dãt: oẽs ⁊ q̃scũq psonas cuiuscuis
ↄditiõis ac statꝰ fuerit ↄfaciẽtes
aut veniẽtes taliter puniẽdo: ꝙ i
posterũ ceteris cedat i exẽplũ: qm̃
sic fieri volumꝰ[b] ⁊ iubemꝰ n õ sen
teo. In cuiꝰ rei testimoniũ[c] sigil-
lum[d] nostrũ[e] presentibus literis

natione Lud.xi. publicata in di-
cta curia. Anno. M.cccclxxix.in-
star supplicationis porrecte su
periori.l.j.C. de sen.prefec.preto.
et dicit Joã.fab.in.l.fi.C. de leg.
ꝙ magistri par-
lamenti possunt
facere leges si-
cut senatus po-
terat.l.non am-
bigitur ff. de legi.
a ¶ Justitiarijs
vulgare gallico
ruz.de quo in.c.
ex lr̃is. de pign.
in.c.quã. de im-
munꝰ. eccl.li.vj.
b ¶ Uolumus.
hoc ṽbũ habet
vim mandati.ff.
mã.l.j.Jo.an.in
ca.ab excõicato.

6 Sigilli apposi tio an aliqd impor tet.

de rescri.de spõ
ex literis Bart,
in.l.post dotẽ.ff.
so.matri. ⁊ indu
cit dispositionẽ.
Bar.in.l.cũctos
populos .C. de
sum. tri.qñ non
determinatur per
actum extrĩsecũ
sibi.ff.d leg.j l.si
ita legatũ.§.illi
si volet.de here.
institu.l.iam dubitari.de lega.iij.
l.pãphilo.§. propositũ.⁊ legẽ fa-
cit cle.j.de offi.or.in cle.j.de offi.
vica.⁊ ibi no glo.in.d.l.cũctos po
pulos.et ibi Bar.⁊ Bald. Panor.
in.c.finẽ.de dolo ⁊ contu.cum vo
luntas principis ratione regula-
ta habeatur p lege.ff.de cõsti.prin.
l.j.instit.de vsucapio.§.quod au-
tem C.de fur.l.ancille.insti.de in
re na.§.sed quod princi.
c ¶ Testimonium.si sigillum ap-

ponitur ad testimonium: tunc nõ
nocet sigillanti. secus si tanq̃ a
principali: tunc sigillans videtur
consentire et approbare.l.caius.
ff.de pig.actio.Bart.in.l.sicut.§.
nõ videtur. qui.
mo. pig.sol.in.l.
que dotis.solu.
ma.l.tribunꝰ.§.
ij.ff.de testa.mi
li.l.ij.⁊ ibi doct.
C.de re. alie.nõ
alie.Bal.i mar-
ga.in ṽ. sigillũ.
in.l.imperialis,
de pa. constan.
docto.in.c.ij.de
fide instru.
d ¶ Sigillum.
principis sigillũ
est autenticũ.C.
de adulte. quo-
uis. de fide in-
stru.cũ dilectus.
⁊ ibi docto.Que
dicantur sigilla
autentica:p Jn-
no.⁊ docto.in.c.
ij.de fide instru.
Specu.ti. de p-
cu.§.fi.ver.x. Ar
chi.in.c.vt circa.
de ele.in.vj. Jo.
fab.instit. de te-
sta.§.possunt.do
cto.in.c.significauit.de app.
e ¶ Nostrum.nihil[6] importat
sigillum apponere: nisi sigillans
dicat se illud apposuisse.l.ad te-
stiam.§.si quis.⁊ ibi Bar.ff. de te
sta.c. significauit . vbi moder.de
appel. Jnno.⁊ docto.in.d.c.ij. de
fide instru.Bald.in marga.vbi.s.
et si sigillo alieno fiat sigillatio
fiat expressa mentio ꝙ sit alienũ.
Bar.vbi s.Spe.de pro.§. viden-
dũ.versi.⁊ no.docto.in.d.c.ij.

durimus[a] apponendũ[b]. Datum bituris[c] sept. ma die mẽsis Julij. Anno[d] dñi. M.ccccxxxviij[e]. et regni nostri xvj. p regẽ in suo magno cõcilio: in quo dñs Delphinus[f] Viennensis: dñs dux[g] borbonij: Karolus de andegauia: comes[h] cenomanie. Petrus filius ducis[i] Britãnie[k]: necnon comites de marchia: et vindocinio: et de tancaruilla: prelati: proceresq; ac alij viri ecclesiastici et seculares q̃ plurimi erant.

a ¶ Durimus. ita sigillum põt alteri committi: dũ tñ fideli psone. Bal in. l. ij. C. de re. alie. non alie. ducto. late in. c. ij. de fide instru.

b ¶ Apponendum. hoc nõ videt necessarium: q: sigillum principis non est necessarium in approbatione legis. Bal. in. l. im perialis. de pa. cõstanti. nisi consuetudo haberet q literis pn cipis non crederetur nisi sigillatis: q: consuetudo in istis attenditur. ca. cum dilectus. de cõsue. doc in. c. ij. de fide instru. spe. tit. de p. §. videndum.

c ¶ Bituris. argu. q sufficiat gñalis inscriptio ciuitatis vel loci in instrumento. de quo no. s. titu. j. in data.

d ¶ Anno. supple a resurrectione dñi iuxta morem francie.

e ¶ Tricesimooctauo. et ita hec pragmatica facta fuit Bituris post dissolutionẽ cõcilij basilieñ. et eius translationẽ ferrarie per Euge. iiij. durante tñ adhuc ipso concilio basilieñ.

f ¶ Delphinus. qui fuit postea rex Ludo. xj. pater Karoli. viij. nunc regnantis.

g ¶ Dux. de ducibus fit mentio in. l. ij. in fi C. de of. prefe. preto. af fri. l. nemo ij. de asses. in. l. raptores. de epi. et cleri. in. l. si qñ. de appella. x. col. consti. feu. do. lo. c. j. de feu. mar. et quis di. dux mar. i ca. fundamenta §. vt ergo. de elec. in vj. et maior e q̃ eps q̃ dux. Spe. ti. de rescrip. pre. §. ratione autem cause. imo q̃ rex vel imperator ratione ordinis episcopalis. c. so lite. cum ibi no. de ma o. et obe.

h ¶ Comes. arg. ex ordine litere q[1] dux est maior comite. ad idem q̃ dl. dux mar. coll. x. in. c. fundamenta. de elec. in. vj. in ca. clericis. de immuni. eccl. eo. li. in hoc tñ stan dũ est cõsuetudini patrie. nota. host. de peni. et re. §. cui confitẽdum. versic. cui marchie.

i ¶ Ducis. olim dicebat comes britannie. in. c. ex tenore. de fo. cõ pe. in. c. accedens vt lit. non contesta. et antea. rex. in ca. hec quippe. iij. q. v. vj.

k ¶ Britãnie. minoris[2] q̃ est de prouincia archiepi Turoneñ. ca. hec q̃ppe. iij. q. vj. Fuit tñ controuersia in cõcilio basilieñ. quando archieps Tho lonieñ. dicebat se esse metropolitannum. Sed britannia maior insula est: que dicitur Anglia. xxv. q. ij. in galliarum vbi gloss. et abundat diuitijs. lvj. distin. si gens. Et fuit illi nationi olim concessum: vt contraherẽt in quarto gradu. xxxv. q. iij. quod scripsi. Hec deo duce scripserim: scholastici vos exorando bene dicta approbate: imperfecta supple te: et errata corrigite: paratus enim sum ab anniculo edoceri. xxiiij. q. iij. si habes.

1 Dux p cedit comitẽ

2 Britannia est duplex

¶ Laus deo.

¶ Sequuntur Rubrice pragmatice Sanctionis secundum ordinem alphabeti.

¶ Finis Rubricarum Pragmatice Sanctionis secundum ordinem alphabeti.

¶ Finiunt decreta Basiliensia necnon Bituricensia:q̃ Pragmatica sanctio intitulantur:glossata subtiliter et profunde per magistrum Cosmã guymier in vtroqꝫ iure licentiatum quõdã Parlamenti Parisiensis Consiliarium meritissimum.Una cũ Repertorio nouiter per ordinem Alphabetj desup compilato per Petrũ cambafort licentiatum in decretis.Et Indice literario ad omnes marginũ Annotationes per folium et numerũ signatas/Lugduni sumptu honesti virĩ Antonij Uincentij bibliopole apud Mathiam bonhome diligenter emendata/ ꝛ non inuenustis excusa typis Anno publice salutis M.ccccclxxxviij.die mẽsis Januarij ix.

¶ Tabula ãplissima pra gmatice sanction. es: in qua facilli me reperiunt singulares mate rie in glossis recondite.

Abbas.

Absens.

Absolutio.

Abusus.

Adam.

Administratio.

Aduentus.

Adulterium.

Aduocatus.

Alternatiua.

Ambassiator.

Brachium.

Britannia.

Campana.

Camerarius.

Cancellarius.

Camonicus.

Cantus.

Capitulum.

Capellania.

Caputium.

Cardinalis.

sacerdotali. fo.lxxvi.
Quare hodie vilescit dignitas clericatus.in §.ita tamen.eo.ti.glo. in versi.deceret. fo.cxxvij.
Clerici debent se conformare in vestib⁹ sm cōsuetudinē regiōis:⁊ an possunt vti sericis.in §.statuit.
quomodo diuinū officiū sit celebrādū.gl.in ℣.ingrediant.fo.ccv.
An habeāt certū habitū a iure.in §.i.eodem titu glo.in versic.honesto. fo.ccij.
Qualiter se debeāt habere clerici in mensis et cōuiuiis.in §.i.de specta.in eccle.non facien.glo.in versi.conuiuia. fo.ccxxij.
Quas mulieres prohibētur clerici secum habere in domo.in §.i.de concubinis.gl.in versi. pontificalis. fo.ccxxvi.

Cimiterium.

Cimiteriū an habeat priuilegiū ecclesie:⁊ an veniat appellatione ecclesie.i.§.i. de spectacu.in eccl. nō faci.gl.in ℣.cimiterio.fo.ccxxv.

Coadunatio.

Quid dicatur coadunatio.i.§.iij. proe.glo.in ℣.coadunaref. fo.vj.

Coadiutor.

Coadiutor dat⁹ plato an potest cōferre beneficia.in §. cui rel. de colla.gl.in ℣.iurisditio. fo.lxxiiij.

Collatio.

Collatio beneficij facta a nō vicario an potest haberi rata per epm in §.ad tollendū.de elec.gl.in ℣. procedatur. fo.xlv.
Collatio beneficiorū est iurisditionis:⁊ φ collatiōes beneficiorū sunt de fructu:⁊ an collatio sede vacāte trāseat ad capitulū.in §. cui rel.de colla.glo.in versi.iurisditio. fo.lxxiij.
Quādo prelatus videatur approbare collationē nullā.in §.volēs.eo.ti.gl.in ℣.tolerādas.fo.lxxviij
Collatio ordinarij de bñficio facta an valeat si non effluxum fuit tantū tps:vt verisilr potuerit puenire ad notitiā ipsi⁹:⁊ si ignorauerit vacationē.in §.neq etiā.eo.ti. glo.in ver.faciendas. fo.lxxij.
An p'ia collatio etiā inualida impediat scdaʒ fieri:prima nō cassata.in §.vt vero.eo.ti.gl.in ver.eo ipso.fo.lxxxiiij.⁊ in §.ordiarij. de paci.pos.gl.i ℣.puideāt.f.clxxxiiij
Eps cōtulit bñficiū ap'i lapsuʒ mēsis.de quo i cle.j.de ꝯcel.pbē.hns grām iuxta illā cle.nō acceptauit beneficiū infra mensem:an cōualescat dicta collatio/ cū ordiari⁹ ifra mēseʒ haberet man⁹ ligatas vbi.s.gl.in ver.irritū. fo.lxxv.
Si eps sciēter cōtulit bñficiū qđ ꝯferre nō poterat:q: collatio spectabat ad inferiorē/ si postmodū ad eū deuoluatur: an cōualescat collatio.vbi.s.
Collatio q̄ deuoluit p negligētiā etiā epi:an deuoluat ad caplm/ vel ecōtra:vel de monasterio ad abbatē/ ⁊ contra:vel de cōuentu ad priorē.⁊ ecōtra.vbi.s.gl.in versicu.superiorem. fo.lxxv.
Collatio bñficij facta cū ꝯditiōe tacita:an sit simoniaca.i.§.sequātur.e.ti.gl.in ℣.voluerit. fo.lxxxix. et in ver.alio. fo.xc.
Si eps ꝯtulit pbendā nō theologo quā tñ acceptauit nō theolog⁹ ⁊ nō theolog⁹ euincit a theologo sed pendente pcessu facta fuerat collatio de alia pbēda tāq theologa i:an valeat secunda collatio secundi theologi.vbi.s. fo.xci.
Tēpus sex mēsiū introductū ad cōferendū bñficia an currat tpe suspēsionis:⁊ an post obtētā absolutioneʒ a curia currat sibi tps quousq venerit in domum:ita φ si cōferat an teneat collatio:⁊ an

valeat collatio fctã l curia romana: et collatio bñficij est voluntarie iurisdictionis: et potest fieri extra diocesim.in.§.illi vero. eo.titu.glo.in ver.tempus. fo.cix.
Si capitulũ ad qd pbendarũ collatio spectat pfixit diẽ ad cõferendũ prebẽdã vacantẽ: posuit edicta ad vacationẽ absentium/et interim ipsa prebẽda impetratᵉ a papa hoc tacito: deinde capitulũ cõfert: cuiᵘˢ collatio valeat.vbi.s.glo. in ver.nõ valeant. fo.cxij.
Si due collatiões fuerit facte eodem die de vno beneficio nec apparet que precedat: que illarũ tenet.in.§.item quod ad.eo.titu.gl. in ver. nominatorum.fo. cxviij.
Si quis obtinet collatiõẽ beneficij a papa vel a legato nõ fctã mẽtione de prioribᵘˢ beneficijs: an valeat collatio.in §.ita th.eo.titu. glo.in ver.exprimere. fo.cxxiij.
Qñ mãdatũ aplĩcũ pñtatur vicario epĩ ipso epo in remotis agente si existẽs cõferat bñficiũ ignorãs presentationẽ: an teneat collatio.vbi.s.gl.in.v.vicario.fo.cxxix.
In collationibᵘˢ ordinariorũ vno modo vacationis expresso an põt apponi clausula: aut alias quouismodo.i.§.visis sutr.de cau.glo. in ver.alias quouismodo.fo.clvj.
Collatio beneficij qñ dicatᵉ colorata vel icolorata.in.§.j.de paci. posses.glo.in v.coloratũ.fo.clxvij.
Qualiter collatiões beneficiorum debent esse libere in cõferẽdo.in §.ordinariũ.eo.titu.glo. in versicu. videatur. fo.clxxxiiij.

Collegium.

An ad esse collegij requiratur caput et iura collegij in quibus cõsistãt: et an prelatus sit de collegio in.§.j.de elect. glo.in versiculo. collegium. fo.xxxj.

An in omnibᵘˢ explicãdis per collegium requiratur qz collegialiter cõueniant: vel sufficiat particulariter cõuenire.in.§.ij.eo.titu.glo. in ver.conueniant. fo.xxxv.
Quid est necessarium ad hoc vt actᵘˢ gerẽdus p collegiũ valeat.in §.nõ fiant.de nume. et qualita. cardina.glo.in versiculo.collegialiter. fo.cxcj.

Commenda.

Si papa cõmẽdat alicui aliquam dignitatẽ electiuam reseruatam: an expirata cõmenda redeat potestas eligẽdi ad eligẽtes.in §.j. ij.cap.de electio.glossa inuersicu. causa. fo.lvij.
De commendis beneficiorum reprobãdis.in.§.cui rei.de collatio. glo.inversi pluralitatis. fo lxix.
An dispositio.§.j.d pacifi.posses. que vult possessorem beneficij per triennium cum titulo colorato amplius nõ posse inquietari in possessorio nec i petitorio habeat locum in cõmenda: et qualis est titulus commẽde.in.§.j.de pacifi. posses.glo.in ver.titulum fo.clxix.

Commessatio.

Commessationes quare potiᵘˢ debẽt cessari diebᵘˢ festiuis qz alijs diebus priuatis.in.§.j.de specta. in eccle.non facien.glo. in versi. preparant. fo. ccxxiij.

Conceptio.

In quo decreto est approbata opinio qz beata virgo Maria non fuit cõcepta in pctõ originali. in §.j.de auctorita.et potesta.sacro. conciliorum.glo.in versicu.pretoritorum. fo.xxj.

Cõsiliarius.

In quo veniũt honorãdi cõsiliarij regis: et qz in talibᵘˢ debẽt esse fideles regi/et quales debent esse.

item ꝙ ad.eo.titu.gl.in versi.po/ terunt. fo.cxvj.

Quid operet dispēsatio ad plu ra beneficia vel ad plures prebē das.in.§.itē īsuper.eo.titu.glos. in ver.cōsecrari. fo.cxxxiiij.

Dispēsatio ad dignitates eccla sticas nō extenditu ad episcopa tum: nec de epatu ad archiepi/ scopatū.nec de illis ad cardinala tum.in.§.nō fiant.de numero et qualita.cardina.glos.i versiculo illegitime. fo.clxxxix.

Qui habet potestatē dispēsandi cum adultero:itē cū incestuoso et an potest dispēsare cū adulte ro ꝛ icestuoso simul.ꝛ an facultas dispensandi cū natis ex adulte/ rio:item cū natis ex incestu extē/ datur ad natos ex adulterio ꝛ in cestu simul.i §.nihilomin⁹.de cō cubinarijs.glos.i versicu.dispen/ satum. fo.ccxx.

Distributiones.

Que dicāt quotidiane distribu tiones.i §. sequunt.de col.glos. in ver.distributionū. fo.xc.

Distributiones quotidiāne an cō putētur i estimatione valoris be neficij.in.§.insuper.eo.ti.gl.in ꝟ. interessendo. fo.xcviij.

Canonici exules ciuitatis q pro pter partialitates non audēt mo rari in eadē lucrant distributio nes quotidianas in absentia.i.c. j.de paci.pos.gl.in versi. impedi menti. fo.clxxij.

An appellatione fructuū veniāt distributiōes quotidiane.i.§. vo luit tamen. de annatis.glo.i ver siculo.fructib⁹.fo.cxcvj.ꝛ in.§. in super.de icolle.glos.in ver.interes sendo. fo.xcviij.

Appellatione distributionum an veniant anniuersaria defunctorū ꝛꝙ multiplices sunt distributio/ nes:ꝛ quibus debeantur:ꝛ an va leat cōsuetudo ꝙ dentur presen/ tibus licet nō interessentibus di- uinis i.§.iubet.quo tēpore quisq debeat esse in cho.gl.in ver.distri butiones. fo.cci x.

Non valet statutū vel consuetu/ do ecclesiarum ꝙ qui est in vna hora habeat distributiones pro oib⁹. Nec si in ciuitate sunt tres ecclesie collegiate ꝙ canonicus oim lucretur distributiones inte gras interessendo in vna in matu tinis.in alia misse.in alia vespis. vbi.s.gl.in ver.vsurpat.ibidem.

Distributiones an nonsolū de/ beātur canonicis: sed etiā benefi ciatis ecclesie ꝛ decano vel ꝑposi to illi⁹ qui est caput. ꝛ an valeat consuetudo ꝙ habēs archidiaco/ natum ꝛ canonicatū habeat du/ plices distributiones.vbi.s.gl.in ver.decani.ibidem.

Absens pro vtilitate ecclesie an debeat habere distributiōes quo tidianas.vbi.s.gl.in ver.actuali/ ter.ibidem.

Nō omnis infirmus debet habe re distributiones quotidianas: ꝛ an valeat ꝯsuetudo ꝙ absens pro vtilitate eccl̄e si ꝑ aliquos dies puta morā faciat in domo vt etiā in illo lucretur illas.et qd de con suetudie ꝙ archidiacon⁹ vilitās habeat distributiones quotidia/ nas.vbi.s.gl.i ver.percipiūt.f.ccx.

Distributiones canonicorū sub/ tracte aliquibus non interessenti bus diuinis vel ꝑpter delictū:an accrescāt alijs canonicis: vel re/ deāt ipsi ecclesie in.§. quia vero. de te.ca.temp.misse. glo.in versi. neq. fo.cxxi.

Doctor.

Doctores debent admitti ad cu/ riā ꝛ ꝯsiliū ꝑncipis ad secreta in

Dominus.

Domus.

Ab ecclesia etiam violenter pōt expelli notorie excōicatus: vel p̄turbans diuinum officiū: vel alienus parochian⁹. in §. prohibeat. de his qui tempo. diui. offi. va. p ecclē. glo. in ver. perturbēt. f. ccxv. et in §. nisi. de inter dict. indifferen. non ponen. glos. in versiculo. inde. fo. cclj.

Quare ecclesia dicat dom⁹ dei. in §. j. de tabula p̄dente in cho. glo. in ℣. domo. fo. ccxviij.

Que festa possunt fieri in ecclīa. et an ſctus in ecclesia celebrat⁹ teneat: et q̄ in ecclesia nō licet vendi candelas vel alias merces dño offerēdas in. §. j. de spectacu. in ecclē non facien. glo. in ℣sic. theatrales. folio. ccxx. et in versic. negotiationes. et in versicu. permittant. fo. ccxxv.

Publicatio que fit in cimiterio vel claustro vel in porticu vel in valuis ecclesie an dicatur fieri in ecclesia. in §. j. de concubinariis. gl. in ℣. in ecclesijs. fo. ccxxvj.

Qualiter ecclesia cathedralis dꝫ denominari a loco sine expressione certi nominis: seu illius sancti sub cui⁹ vocabulo ecclesia est constructa. in §. primo. de sublatione cle. literis. glossa in versicu. basiliensi. fo. clvij.

Electio.

An capitulum potest abbreuiare terminum statutū ad eligendū et illud notificare absentibus. in §. iij. d̄ auctoritate et potestate sacrorum conciliorum. glo. in versi. abbreuiationem. fo. xxiiij.

Priores vel monachi stantes in istis prioratib⁹ an habeant vocē in electiōe abbatis p̄ncipalis monasterij. et q̄ dicantur dignitates et bñficia electiua. in §. j. de elect. glo. in versicu. eligant. fol. xxxj. in versicu. electiuis. fo. xxxij. et in §. ij. eodem titulo. glossa in versic. prelato. fo. xxxvij.

Duobus modis pōt p̄uideri ecclesijs electiuis. et q̄ electus petendo confirmationē electionis non petit gratiam: et de horrēda pena eligentiū indignum. vbi. s. glos. in verbo. postulationibus. fo. xxxiij. et in verb. tam graui. et in verb. autores. fo. xxxiij.

Absentes an sint vocandi ad electionem: et an solēnitas cap. quia p̄pter. §. ij. de elec. hic habeat locum in electiōe abbatisse: et q̄d in electione facienda debet esse cōgregatio in vnum. et nō sufficit cōsensus singulariter prestitus. in §. ij. eodem titulo. glossa in ℣sic. die. et in versicu. abbatis. et in ver. conueniant. fo. xxxv.

De missa spiritussctī dicēda ante electionē: et q̄d in electione duplex est inspiratio spiritussancti et q̄ hodie in electionibus q̄libet querit p̄ maiori parte quod suuꝫ est: et nō que iesu christi. et q̄d auditio misse et receptio eucharistie non sunt de substantia electiōis infirmorūꝫ prelatorum ab ep̄o et abbate. vbi. s. gl. in versicu. audituri. in versi. inspirare. et in verb. suscipiant. fo. xxxvj.

In quo loco debet fieri electio. et an prestatio iuramēti et tactura euangeliorūꝫ sit de substātia electionis. et quis dꝫ recipere iuramentum. vbi. s. gl. in ℣si. locum. in verb. prelato. folio. xxxvij. et in versiculo. manibus. et in versicu. sequentis. fo. xxxviij.

De forma iuramēti prestandi ab electoribus: et etiam in electione Roma. ponti. et quid debent considerare cardinales in eligēdo. et an electores teneātur eligere idoneiorēꝫ de collegio ad hoc vtva

Confirmantes electionem simon: a te sunt priuati ea vice potestate confirmandi. qd si confirmator commiserit confirmationem electionis: et ille commissarius ex negligentia ignorantia: vel malitia indignum electum confirmauerit: an confirmator teneatur: et quando peccatum est in confirmatione electionis ad quem deuoluetur potestas confirmandi: et quod eligentes et electi simoniace sunt excommunicati: quis potest eos absoluere. vbi. s. gl. in versi. ea vice. in verbo priuati et in versi. romanum. fo. lj.
Quando electio dicatur canonica et si electio deficiat in aliquo: an per confirmationem validetur: et de multis rationibus que suadent: vt hodie fiant electiones canonice: non obstantibus reseruationibus: et quod reges francie semper insudauerunt pro electionibus. in. §. l. c. ß. eo. titu. glo. in verbo. canonicas. fo. liij. et in verbo reseruationes. fo. liij.
Ubi confirmatio electionis petenda est in curia: an debeant seruari dispositiones concilij basiliensis. in §. statuit. eodem titu. glo. in versi. decreti. fo. lix.
Qualiter princeps potest opponere confirmationi electionis. et an ex consuetudine potest introduci quod petatur licentia eligendi a principe: et vnum hoc: et si sit consuetudo quod mortuo prelato fiat notificatio populo ciuitatis antequam procedatur ad electionem: si populus non vult consentire electioni collegij: an debeat retractari. in §. verum. eo. titu. gl. in ver. pontifex. fo. lix.
In multis ecclesijs in regno francie seruatur quod electio facta contra voluntatem regis retractatur: et quando electio potest cassari sine culpa cleri et non tamen sine causa. vbi. s. et glo. in verbo. reiecta. fo. lx. quod papa potest dispensare in forma eligendi que est de iure positiuo. vbi. s. in verbo. alliud. fo. lx.
Si potestas eligendi deuoluatur ad superiorem poterit superior eligere iure deuoluto: et postea confirmare iure proprio vel vnico actu: et infra quod tempus electus debet consecrari et a quibus in §. censuit. eo. titu. glo. in versicu. promouendi. et in verbo. consecrationis. fo. lxj. et in §. quod si quis. eo. titu. glo. in versi. incurrat. fo. lxij.
Timor iustus impressionis licet non fuerit secuta impressio: an vitiet electionem. et an metus qui non cadit in persona eligentium: sed in eorum consanguineos vel parentes vitiet electionem: et an electio facta ad preces principis/vel populo acclamante: dicatur facta per metum. in §. item nec. eo. tit. glo. in versicu. quibuslibet. in versi. violentijs. et in verbo. principibus. fo. lxiij.
Electio et collatio an sint idem. et an electio comprehendatur sub verbo dispositionis. l. c. ij. de reseruatio. glo. in versi. collationem. et in versicu. dispositionem. fo. lxv.
Probatos eligi oportet non probandos. in §. cui rei. de collationibus. gl. in ver. non probati. fo. lxvij.
Electus aute confirmationem non potest dicere beneficium suum: sed sibi debitum. in §. volens. eo. titu. glo. in ver. nolationes. fo. lxxvj.
Quid faciet electus si papa ad quem immediate spectat confirmatio electionis non vult confirmare electionem canonicam: cessante iusta causa: et quod alteri confert in vim reseruationis. vbi. s. glo. in versiculo. nulle. fo. lxxix.
Reseruatio pape an vitiat electionem: et quando canonici possunt procedere ad electionem absentibus non vocatis. in §. illi vero. eo. ti. glo. in versi.

Hospitalitas.

Hospitale.

Imperium. Imperator.

Impedimentum.

eq̄pollentia obligāt cōtrauenientē ad pctm̄ mortale.i.§.j.de cōcubi. glo.in ver.subet. fo.ccxxix.

An de substātia legis sit q̄ redigat in scriptis.i.§.j.de subla.clemen.literis.gloss.in v̄siculo datum. fo.cclvij.

Que volūtas principis habeat l ꝑ lege.in.§.quocirca.i.cōclu.eccle. galli.incipiente: demum. glo.in ver. volumus. fo.cclxj.

Liber.

Q ualiter multitudo librorū distrahit: ⁊ quos libros legere d̄bemus.in.§.j.de col. gloss.in versiculo variatum. fo.lxvij.

Libere.

Quādo aliquid dicatur fieri libere.in §.deinde.de elec.gloss.in v̄. libere. fo.xliij.

Liberalitas.

Quid est liberalitas ⁊ qualis debet esse.in .§.itē insup. de colla. glo.i v̄bo libera litatē.fo.cxxxiiij.

Libra.

Quot aurei faciunt librā auri vel argenti.in.§.Item fuit.de anna. gl.in v̄.aureoꝝ fo.cxcix.⁊ fo.ccx.

Licentiatus.

Per que v̄ba quis efficiatur licētiat⁹.⁊ q̄ licentiatus est preferendus baccalario: ⁊ quis licentiatus preferēdus sit alteri licentiato. i .§.insup.de colla.glos.i v̄.licentiatis.⁊ in ver.medicina. fo.xcliij.

Licentiat⁹ cum rigore examinis est preferēdus licētiato simpliciter vel cū cauda: ⁊ q̄ licentia artiū est gradus.vbi.s.glo.in versi. rigore. fo.xcv.

Examinat⁹ ⁊ approbatus in licētia potest reꝓbari i examine doctorat⁹: ⁊ q̄ aliqui baccalarij possunt licētiari per misericordiam ⁊ aliqui per rigorē.in.§.ita tamē eo.ti.glo.in v̄.approbat⁹.fo.cxxv. ⁊ in ver. precipitata. fo.cxxvj.

Limites.

Limites regnorū an possunt prescribi.in.§.v. proe.gloss in versiculo limites. fo.x.

Lis.

Quare lis iudicialis est cauēda: in.§.j. de cau.gloss.in versiculo litium. fo.cxxxix.

Quādo dicatur lis pendere ⁊ litigare: ⁊ quid veniat appellatiōe litis.in.§.visum fuit.eo.titu.gloss i ver.incepto.fo.clix.⁊ in.§.lis aūt. de pac. poss.gloss. in versiculo hoc casu. fo.clxxiij.

Quādo dicatur res litigiosa vt nō possit vēdi pēdente iudicio tā in actionibus ꝑsonalibus/realibus/mixtis/et ypothecarijs.i.d.§. gl i v̄.Si casu.fo.clxxiiij. ⁊ f.clxxv.

Litera.

An credatur literis episcoporū aut aliorū ordinariorum.in.§.j. de subla.cle.literis.gl.in.ver.quibuscunq̄.fo.cclij.in v̄.egisse.⁊ in ver. testes. fo. cclvj.

Loquela.

Quomodo ⁊ quali forma/quo gestu: cū qua grauitate debeat quis loquelā suā proferre.in.§.j. quomodo diui.offi.sit celebrā.glo in ver.precipiti. fo.cclij.

Ludus.

Qui sunt ludi permissi: ⁊ q̄ prohibiti tā clericis q̄ laicis: ⁊ ludens vincēs an teneatur ad restitutionē in vtroq̄ foro.⁊ quis potest ꝓhibere ludos.⁊ an ludentes possunt puniri.⁊ quis dicatur ludere.⁊ de ɔtractu inito cum ludente an valeat.⁊ de illo qui mutuat/

Mercator.

Quis dicat verus mercator. in. §. j. de specta. in eccl. nō facie. glo. in ver. mercantias. fo. ccxxv.

Meretrix.

An meretricium sit permissum: et an raptus committatur in meretrice. in. §. iubet. de concubi. gloss. in versi. mortalis. fo. ccxliij.

Metus.

Minor met⁹ excusat mulieres ꝙ viros: et an preces principis inducant iustum metum. et qui sunt actus q̄ inducant iustū metum. et de purgatione metus in. §. ite nec. c. ij. de elec. glo. in ꝟ. quibuslibet. et in ver. precibus. fo. lxiij.

Miles.

Miles an sit constitutus in digni tate. in. §. v. proe. glo. in versicu. cō ciliis. fo. xv.

Misericordia.

De misericordia dei. in. §. ad tollendum. de electio. glos. in versic. misericordie. fo. xliij.

Missa.

Quare audiens missam presertim intelligēs et peritus dz cessare a priuatis horis: et cū cōtēplatione audire. in. §. statuit. quo di. offi. sit cele. glo. in ꝟsic. dicat. et in versic. subtrahit. fo. ccv.

Missa an veniat appellatione horarum. et quo tpe et qua hora missa debeat celebrari: et quid seruatur de consuetudine. ꝙ missa tribus linguis celebrat. et qn̄ missa dicat dicta. in. §. j. quo tpe quisqꝫ de. essem cho. glo. in ꝟ. missa. et in versi. kyrieleyson. et in ꝟsicu. interfuerit. fo. ccvij. et. ccviij.

Presbyter an pōt dicere missam cū laico qui respōdet amen: et an cū muliere vel sol⁹ inclusus si copia ministri nō suffragetur. i. §. j. de his qui in missa nō con. glo. in versi. ministro. fo. ccxx.

In qualibet ecclesia collegiata debēt dici due misse quotidie: et q̄ dicatur missa maior. in. §. j. de te. ca. tempore misse. glo. in versi. maioris. fo. ccxx.

Quid dicatur canon misse: et quare dicitur secreta. in. §. j. de his qui non complent. glossa in versicu. secretas. ibidem.

Modus.

In quo inspiciatur mod⁹ in rebus agendis in. §. volens. de col. glo. in ꝟ. modo. fo. lxxxj.

Monachus.

Monachi priores prioratuū stātes in illis nō sunt de monasterio principali. in. §. j. de elec. in gl. in ver. eligant. fo. xxxj.

De monachis qui hodie habent cōmatres pudoris laxatis habenis. in. §. j. de concubi. glo. in ver. religionis. fo. ccxxvj.

Moneta.

Falsificātes monetā regis Francie vel falsam monetā in regno portātes qualr puniantur per ecclesiam. in. §. ite fuit. de anna. gl. in ꝟ. in moneta. fo. cxcix.

Quando fit mentio in solutionibus vel stipulationibus de moneta de qua dz intelligi. et de qua moneta dz fieri solutio: et q̄ sunt requisita in moneta. vbi. s. gl os. in ꝟ. vsuali. ibidem.

Monitio.

Ubicunqꝫ in iure requirit monitio an sufficiat vna vel requirant tres. vel sufficiat vna perēptoria p oībus. in. §. j. de concub. glos. in ver. monere. fo. ccxxviij.

Mores.

Qualiter sit instandum circa bonos mores i.§.j.quomodo diui. offi.sit celebran.glo.in versi.componere. fo.ccliij.

Mors.

Qualiter quis preseruetur a mortis condemnatione propter excellentiam artis vel vtilitatem publicam.in.§.sint viri. de nu.et quali.cardi.gl.in ℣.excellentes.fol.clxxxvij.

Motus.

De motu proprio pape vel principis quid importet in dispensationibus.in.§.ordinarij.de pacific.pos. glo.in ver. violentus. fo.clxvj.

Murus.

Muri sunt in duplici differentia: et an liceat circuire fundum muris et de violatione publicorum murorum et an.populus ciuitatis vel ville pot reficere muros publicos sine auctoritate principis.in.§.in ecclesijs. de colla.glo.in ver. muratis.et in versi.existunt. fo.c.

Mutus.

Mutus an debeat ordinari et si pot promoueri.et an potest exercere omnia illa que non requirunt expressionem vocis i.§.statuit. quomodo diui.offi.sit cele.glos.inversicu.muta. fo.ccv.

Mutuum.

Cotrahens mutuum cum prelato ecclesie vel cum ecclesia: vel cum prelato et ecclesia simul ad hoc vt sit repetibile requiritur quod versum fuerit in vtilitatem ecclesie.et quando dicatur conuersum in vtilitatem et quomodo probatur in.§.j.de pig.cul.di.glo. in versic.contrahentes. fo.ccxvj.

Natio.

Qui dicantur homines eiusdem nationis in.§.iij.de aucto.et pote, sacro. co cl.glo.in ver.natione. fo.xxiiij.

Negatiua.

Qualiter ire.l gitur quod due negatiue equipollet affirmationi.in.§. iiij.proe.glo.in versi.necnon.f.iij.

Negligentia.

De negligentia detestanda in prelato. in.§.v.pe.gl.i ℣. neglecta.fo.xiiij.

Negotiatio.

Quibus personis negotiationes sunt prohibite. in.§.j. de specta. in eccle.non facien.glo.in versi.negotiationes. fo.ccxxv.

Nepos.

Appellatione nepotis qualiter comprehendatur filius fratris vel sororis. in.§.sint viri.de nu.et quali.card. glo.in ver.fratres. fo.clxxxviij.

Nobilitas.

In multis defertur nobilitati.et quod pena mortis nobilium est decapitatio.in.§.insuper.de col.glo.in versic.nobiles. fo.xcv.

Mulier nobilis quando desinit esse nobilis:et quod nobilitas transmittitur ad liberos:et quod ex ghe matre non imprimitur nobilitas pro quo improprie quis dr nobilis ex vtroque parte.vbi.§.glo.in ver. vtroque.ibidem.

Nobilitas quanto plus inueterascit tanto plus maiorem habetur.et an nobilitas trahatur ad posteros.in insti.tu.vbi.§.gl. in ℣.antiquo. ibid.

Nominatus. Nominatio.

Que dignitates electiue inferiores cadant sub nominationibus. in.§.j.de electio.gloss.in versicu. electiuis. fo.xxxij.

Nominationes sunt in multiplici dria.et quod nominationes vniuersitatum generales ad collationem epi extendunt ad prebendas ecclesie cathedralis:et si apostolicus i casu in quo papa pot prouidere concurrat cum graduato nominato:an nomina

tus pferatur. et in premisso casu faciat turnũ. in. §. volẽs. de col. gl. in ℣. nolationes. fol. lxxvi. in ver. pcedas. ⁊ in ver. effectũ. fo. lxxxii.
Modificatiões ecclesie gallicane in nationib⁹: an sint suande. ⁊ si ordinari⁹ ptulerit bñficiũ cadens in turno debitũ nolatori graduato: an postea põt variare ⁊ illud pferre nolato aut graduato: ⁊ an op⁹ sit q nolat⁹ petat illũ sibi cõferri ad fines, bñdi recursum ad superiorem. in. §. vt vero. eo. titu. glo. in ver. cõclusiuẽ. fo. lxxxiii. ⁊ in ver. eoipso. . fo. lxxxiii.
Qñ valeat collatio bñficiũ facta p ordinariũ q debetur nolato si alteri q̃ nolato cõferat. ⁊ an nominat⁹ põt renuntiare qualificationi grad⁹, ⁊ nolationis añ collatione ordinarij vel post vt valeat collatio facta per ordinariũ. vbi. s. gl. in ver. irritũ. fo. lxxxv.
Si eps vel ali⁹ collator cõfert ꝯ ordinẽ nolatoꝝ ⁊ qualificatiõis graduatoꝝ ad quẽ superiorẽ sit deuolutio: ⁊ quid in patrono ecclesiastico: ⁊ an superiores in premissis casib⁹ teneantur pferre fm qualitatem qua tenebatur primus collator. vbi. s. glo. in ℣. superiorem. fo. lxxxv. in ℣ proximũ. ⁊ in ver. similiter. fo. lxxxvi.
In pmissis casib⁹ si cõtingat aliquẽ superiorẽ eẽ exemptũ: an fiet deuolutio ad papã vel ad immediatũ superiorẽ: ⁊ qñ deuoluitur ptãs ad papã quid faciet paup cleric⁹ si papa nõ vult cõferre q̃lificato in vim gradus aut nominationis. vbi. s. glo in ver. gradatim. fo. lxxxvi. ⁊ in ver. pontifices. fo. lxxxvii.
Scholaris quãtocunq; tpe studuerit est incapax nolatiõis nisi sit graduat⁹: ⁊ qñ litigauerũt nominatiões ꝯ expectatiuas: ⁊ qs graduat⁹ veniat preferendus in nolationib⁹. in. §. insuper. eo. titu. glo. in ℣. graduatis. ⁊ in ℣. vacatura. fo. xciii. ⁊ in ℣. medicina. fol. xciii. ⁊ in. §. in ecclesijs. e. ti. gl. in ℣. ad minus. f. ci. ⁊ in. §. statuit. e. ti. gl. in ℣. censeatur. fo. cv.
Licẽtiatus in artib⁹ cum rigore examinis an sit capax nolatiõis: ⁊ qd de bacchalarijs. vbi. s. gl. in ℣. rigore. ⁊ in ℣. bacchalariũs. fol. xcv. ⁊ in. d. §. in ecclesijs. e. ti. glo. in ver. magistri. fo. ci.
An sufficiat nolato facere fidẽ vi carijs collatoꝝ d nolatiõe: gradu: tpe: ⁊ nobilitate: ⁊ q nolatio non cõprehẽdit offm qd cadit in laicũ. in. t. §. insup. gl. in ver. collatori. fo. xcvi. in ℣ officiis. fo. cevii. et in. §. statuit. eo. titu. glos. in ver. sicut. vicarijs. fo. cv.
Ecclesie cathedrales vel collegiate non cadũt sub gradu nec sub nolatione. ⁊ in ipsis nõ põt inueniri turnus. ⁊ si nolatus tpe date nolationis habebat bñficia vsq; ad valorem ducentoꝝ florenorũ de camera: sed tpe vacatiõis bñficij qñ vult acceptare minus habeat: an sit capax in vim nolationis. vbi. s. glo. in ℣. dictarũ. ⁊ i ℣. tempore vacationis. fo. xcvii.
Habẽti bñficia vsq; ad dictũ valorẽ nõ dz cõcedi nolatio. ⁊ si nolatus iure ordinario aut alẽs consequat bñficia vsq; ad predictũ valorem: an extinguatur eius nolatio quin possit ea vti. ⁊ si desierit tantum habere. vbi. s.
Nolatio an exparet gfe in forma pauperũ. ⁊ quali ecclie parochiales ciuitatũ aut alie cadunt in turno graduatorũ et nominatoꝝ: ⁊ quid de ecclesia parochiali collegiata: aut de vicaria ppetua. vbi. s ⁊ in. §. in ecclesijs. eo. tit. gl. i ℣. aũt. ⁊ i ℣. parochialib⁹. f. xcix.

Si ecclesia parochia insita est in suburbijs: et omnes eius pochia nivel maior pars moratur itra ciuitatē: an talis ecclia includat in hac dispositiōe noiationū. et pone φ villa a principio fuit murata: fuerūt aūt muri dstructi radicit⁹ an adhuc duret dispositio i noiationib⁹. vbi.s.gl.in ℣.existūt.fo.c.
Usu practicatur φ sufficit insinuare nominationē semel et nō quolibet anno: et φ omni tpe pōt insinuari collatorib⁹/lʒ cōcedantur tpe quadragesime dūtaxat. et an qs pōt ipetrare l insinuare lrās nominatiōis et i vim noiatiōis acceptare bñficiū p pcuratorē.l.§.statuit.eo.titu.glo.in ℣ quadragesime.et in ℣.procuratorem.fo. ciij.
Ad afficiendū beneficiū et ligādū man⁹ ordinarij in vim nominatiōis nō sufficit sciētia collatoris: vel patroni: sed op⁹ est exhibitione pro nolato.vbi.s.glo.in ℣. exhibere. fo.ciij.
Nominatio nō cadit in bñficijs spectātibus ad presentationē patronorū laicorū. et quid qñ cleric⁹ est patron⁹.et si collatio vel presētatio spectat ad duos: puta ad epm et capitulū: an sufficiat alteri exhibere noia/vel insinuare noiationē: ita φ manus vtriusq; ligētur.vbi.s.glo.in versi.presentatio in ver. spectat. fo.ciij.
Quid si collator se latitet vel iclu dit: vel p metū aut alias impedit ne fiat ei isinuatio nominatiōis et qd qñ collatio spectat ad capitulū: sed canonici nolūt cōuenire qualiter sint cōuocādi: et an sufficiat insinuare nominationē generaliter.vbi.s. fo.eodeʒ.
Quādo nominatio dirigitur capitulo qd comprehēdat: et quid si dirigatur decano et capitulo: mu niter vel diuisim: an pōt acceptari bñficiū spectās ad singulares canonicos in vim dicte nolatiōis: et φ noiatio nō est insinuāda institucti ad presentationē alteri⁹.vbi s.et glo.in ℣. dispositio. fo.ciij.
Si fctā est exhibitio nominū vel isinuatio nominatiōis epo: an sit iterū facienda eius successori: et an sufficiat isinuare officiali epi. vbi.s.glo.in ℣.spectat.fo.ciiij. et in ℣.vicarijs.fo.cv. et l.§.si aūt.eo. titu.glo.in ver.puniātur. fo. cvi.
Re integra et ante vacationeʒ beneficij poterit ne graduat⁹ nominat⁹ purgare morā exhibendo nomen et nominationē post quadragesimā. et de nominatis vniuersitatis et mādatum apostolicū de prouidēdo in quo differāt. vbi.s.glo.in ℣.irrita.et in versi. censeatur. fo.cv.
Nominatiōes an cadāt in hospitalibus. et si beneficium debitum nominato cōferet alteri ignoranti φ esset debitū nominato: si euicatur ab illo p dictuʒ nominatū collator tenetur ad simile beneficiū dicto euicto.in dicto.§.si aūt. gloss.in versi. beneficium. et in versi. inane. fo.cvi.
An vigore noiationis potest acceptare beneficiuʒ quod vacauit ante datā noiationis: vel aut ei⁹ insinuationē qd reperitur adhuc vacās tpe insinuationis. vbi. s.
Secularis dispēsat⁹ ad obtinēda beneficia regularia in cōmendam: an potest nomiari ad beneficia regularia: et quid si nominat⁹ tēpore dare nominationis generalis ad bñficia abbatis erat secularis: sed tēpore vacationis priorat⁹ erat religiosus profess⁹: an potest illū prioratum in vim noiationis acceptare, in §. illi vero.eodem titulo.glo. in versi. religiosis. fo.cvi.

Notorium.

Nuntius.

Nundine.

Occasio.

Officiales.

Parlamentum.

Pars.

Pastor.

Patria.

seruat de stilo castelleti parisius. in §. lis aut. de pacific. possessio. gl. in ver. exhibitionem. fo. clxxv.

Processio.

Duplices sunt processiones. & in quibus processio nib⁹ possunt cōpelli venire pdicatores & minores & alij religiosi etiam exempti: & processio que fit in introitu epi vel legati dicitur fieri ex magna causa. & q epo intrāti ciuitatē debet obuiare collegium monachorum processionaliter. in §. idē. quo tēpore quilibet debeat esse in cho. glossa in versiculo processionibus. fo. ccvij.

Proles.

An pro necessitate plis licitū sit viro habere ɔcubinā/ vel mulieri amasiū. in §. iubet. de ɔcu. gl. in ver. accedit. fo. ccxliij.

Promotio.

In pmotionib⁹ bñficiorū motus debet pferri: & que debet considerare platus in pmotione alicui⁹. in §. cui rei. de colla. gl. in ver. nec cogniti. fo. lxviij.

Prothonotarius.

Quādo fuit institutū hoc officiū pthonotarij & an sit dignitas: & q̄ requirunt in pthonotario. in §. Et quicquid. de cau. gl. in versic. pthonotarios. fo. cliiij.

Protestatio.

De effectu protestatiōis: & an sit intimanda parti ɔ quam fi. in §. j. de pacifi. possessio. gloss. in ver. ptestari. fo. clxxiij. & in ver. teneatur. fo. clxxiij.

Prouincia.

Quinoct ɔueniendus est in sua puincia. in §. j. de cau. glo. in ver. finiantur. fo. cxlj.

Quid dicat puincia: & de preside puincie. in §. cui rei. de coll. gl. in vsi. puinciarum. fo. lxxij.

Proximus.

Quis dicat prim⁹ nr̄. i. §. cui rei. de col. gl. in vs. primū. fo. lxxiij.

Publicum.

Qualiter antiqui mirabiliter diligebant bonū publicū: & quibus modis dicat re publica. in §. itē nec. c. ij. de elec. gl. in ver. bonū. et in ver. reipublice. fo. lxiiij.

Qualiter bonū publicū sit pferēdū bono priuato: & de puilegijs boni publici. i. §. cui rei. de colla. gl. in vs. publica. fo. lxxv.

Aliquid dr̄ publicari duobus modis vt dicat publicū. in §. statuit. de excōmuni. non vitan. gl. in vs. publicata. fo. ccxlvij.

Qualitas.

Qn̄ aliqs act⁹ icipit a certa qualitate & terminatur in aliā: an valeat. vide de multis in §. volens. de coll. gl. in ver. nulle. fo. lxxix.

Quadragesima.

Triplex est quadragesima. in §. statuit. de coll. gl. in vs. quadragesime. fo. cij.

Questus.

Quid dicat esse questus. in §. qz vero. de concubina. gl. in ver. questus. fo. ccxxxviij.

Rancor.

Qualiter qs tenet dimittere omnē rancore. in §. cui rei. de colla. gl. in vs racores. fo. lxix.

Ratio.

Ex idētitate rōnis fit extēsio i penalibus. in §. ij. de elec. gl. in vsi. electionē. fo. xxxvij.

Recidiuatio.

De reciduatiōe peccati. i. §. & nihilominus. de cōcubi. glo. in ver.

⁊ fiscus nunq̄ succedit. vbi.s̄.gl. in ver.consanguineis. fo.ix.
Qualiter femina nō succedit in regno francie: ⁊ de questione orta occasione hui⁹ inter anglicos ⁊ francigenas. vbi.s̄.
Rex francie habet p̄uilegium: qđ nullus extrane⁹ ⁊ alienigena potest bn̄ficiari i suo regno sine ei⁹ permissione. in.§.v.e.proe.glo.in ver.exterorum. fo.xij.
Quid iurat rex in sua coronatiōe ⁊ an rex pōt alienare ⁊ dare bona regni sui ad placitū. vbi.s̄.glos.in ver.depereunt. fo.xliij.
Regnū sicilie an spectet ad sedē apostolicā iure dominij: ⁊ qđ de regno apulie/ ⁊ de regno anglie in.§.j.de ele.gl.in ver.dn̄ij.f.xxrij.
Propter q̄ regna reddanī debiliora in aduersis.in.§.qb⁹.in.pe. in ℣.sub tali.f.xvij.⁊ in.§.cui rei. de col.glo. in ℣.mirum.fol.lxxij.
Rex francie occupat bona vacantia p̄o absentia.in.§.sequuntur. de colla.gl.in ℣.liberius. fol.xcij.
Frater regis an excludat nepotē in successiōe regni: ⁊ an fili⁹ secūdo genit⁹ excludat nepotes ex p̄mogenito a successiōe regni: ⁊ q̄ dicanī veri filij/ quo ad successionē in regno in.§.sint viri.de nu.⁊ quali.car.gl.in ℣.fratres.f.clxxviij.⁊ in ver.regum. fo.clxxxix.
Rex frācie in multis eccle.ijs est canonicus: ⁊ an reges p̄nt cōferre bn̄ficia ex p̄uilegio vel cōpositione.in.§.voluit tamē.de anna. glo.in ver.regalie. fo.ccix.
Qui vicem regiam tenēt debent honorari sicut rex: in loco: in sessione: in ecclia: ⁊ in alijs.in.§.in conclu.eccl.galli. incip. deinū.in ver.vice regia. fo.cclix.

Regula.

Regula cancellarie habet vim legis.in.§. reserua.glo.in versicul. regulas. fo.lxv.

Religiosus.

De respōsione sancte clare ɔtra quosdā religiosos minores q̄ impetrauerāt relaxationē regule.in.§.cui rei.de colla.glo.in versicu. pluralitatis. fo.lxix.

Renuntiatio.

Qn̄ renuntiatio beneficij pōt dici simoniaca.in.§.ij.de elec.glos. in ℣.temporali. fo.xxxix.
Renūtiatio bn̄ficij simoniace facta: an sit nulla.in.§.deinde.e.ti. glo.in ver.simoniacam. fo.xli.
Renūtiatio bn̄ficij facta per metum an sit ipso iure nulla: ⁊ quid de renuntiatione facta calore iracundie.in.§.ad tollendū.eo.ti.gl. in ver.libere. fo.xliij.
Renuntiatio beneficij an potest fieri per procuratorem laicū.in.§.statuit.de col.glos.in ver.procuratorem. fo.cij.
Renuntiatio simpliciter facta: an extendaī ad ius futurū. in.§.j.de subla.clemen.literis.glo.in versi. cuicunq̄. fo.ccliiij.
Renūtiatio bn̄ficij an pōt fieri in manibus nō sui superioris. ⁊ qn̄ est facta in manib⁹ superioris si nō fuit admissa adhuc: an noceat renūtiāti repetenti bn̄ficiū. vbi.s̄. glo.in ver.renuntiasse. fo.cclvj.

Rescriptum.

Qualis mētio sit faciēda i rescriptis impetratis ɔ̄ concilia vel decretales epistolas.in.§.iij.proe. glo.in ℣.deliberatione. fo.vij.

Reseruationes.

Que sunt reseruationes dignitatū electiuarum quas papa potest facere: ⁊ que sunt reseruationes in corpore iuris clause.in.§. j.de electionibus. glo.in versicu.

Studij occupatio an faciat lucrari distributiones quotidianas q̄ dantur p̄sentibus z interessentib⁹ diuinis.vbi.s.gl.i.℣.nihil.fo.xcij. z in ℣.absens. fo.xciij.

Studere z docere q̄liter sit laudabilius q̄ intēdere cure aīarū. in.§.Item placuit.eo.tit gl.in ℣.regularibus. fo.cxv.

Maledictū studiū per qd dimittitur diuinum officiū: z q̄ melius est orare q̄ studere.in.§.j.qualiter ho.cano.sunt dicē.extra cho.gl.in ℣.teneatur. fo.ccx.

Quod tempus requiratur ad studēdū in qualibet sciētia.in.§.insuper.eo.titu.gl.in versi.quinquennium fo.xcv.

Subrogatio.

Res subrogata in locū alteri⁹ an cēseatur eodem iure cum illa.in.§.iij.de aucto.z pote.isacro.cō:i.gl.in ℣.subrogare. fo.xxiiij.

Substitutio.

In substitutionibus significatio v̄boꝝ vadit vsq ad apices.in.§.j.quomodo diui.offi.sit celeb.gl.in v̄si.v̄ba. fo.cciij.

Subscriptio.

Quando requiratur subscriptio pape z cardinaliū.in.§.iij.d auct.z pote.sacro.conci.gl.in ver.subscriptione. fo.ccliij.

Q̄n̄do requiratur subscriptio: z de effectu subscriptionis.z q̄ subscriptio tertij facta de mādato eb ligat mandantē qui nesciit scribere.in §.nō fiāt.de nume.z qualit.cardi.gl.in versi.subscriptione.in ver.manus. fo.cxc.

In casibus in quib⁹ requirit subscriptio testiū in literis an requiratur q̄ manu p̄pria se subscribant vel hoc faciāt fieri per aliū.z qd est subscriptio.i.§.j.de subla.cle. literis.gl.in ℣.testes. fo.cclvj.

Summarie.

Quādo mandatur procedi summarie qualis ordo est seruādus.in.§.si vero.de cau.gl.in versicu.summarie.z in ℣.cōsliterit.fo.cliij.

Superior.

Natura oēs sumus equales: sed culpa exigēte alij sunt superiores alij inferiores.in.§.volēs.de coll.gl.in ℣.inferiorib⁹. fo.lxxvij.

Suspensio.

Suspēsus a bñficio tm̄ vel a pceptione fructuū an pēdente suspēsione pōt eligi vel eligere aut acquirere beneficiū: z de diuersis suspensionibus a fructibus beneficij.in.§.j.de cōcubi glo.in versiculo.fructuum. z in verbo trium mensium. fo.ccxxvij.

Tabula.

Qualis debet esse tabula pēdēs in choro ecclesie.in.§.j.de tabula pēdē.i cho.gl.i ℣.tabula.fo.ccxix.

Tempus.

Qn̄ adijcit tps in aliquo actu an requirat q̄ sit ꝯpletū vsq ad vltimū diē.in §.j.de paci.pos.gl.in ℣.triennium. fo.clxix.z.clxx.

Testamentum.

Testamentum cōtra iuramentū factū tenet.in.§.ij.de ele.gl.i ℣.vtiliorem. fo.xxxviij.

Testis.

Si p̄ducēs falsos testes sit ꝯdemnat⁹ de falso an ex hoc sequat q̄ testes sint falsi.i.§.itē placuit.de colla.gl.in ℣.ordo. fo.cxiij.

Si testis deponit q̄ titi⁹.x.annis continue possedit: qualiter intelligitur continue.in.§.j.de cau.gl.i ver.ingiter. fo.cxxxvij.

Theologia.

Usurpatio.

Utilitas.

Uxor.

Zelus.

¶Finis tabule copiose materiarum que in glossis Pragmatice Sanctionis reperiuntur.

Congeries vocabulorum.

Abbas.
Absens.
Absolutio.
Abusus.
Adam.
Administratio.
Aduentus.
Adulterium.
Aduocatus.
Alternatiua.
Ambassiator.
Ambitio.
Annate.
Annus.
Appellatio.
Arbitrator.
Archiepiscopus.
Architector.
Argumentum.
Auaritia.
¶ Baccalarius,
Baptismus.
Basis.
Baro.
Bastardus.
Benedictio.
Beneficium.
Beneficiatus.
Brachium.
Britannia.
¶ Campana.
Camerarius.
Cancellarius.
Canonicus.
Cantus.
Capitulum.
Capellania.
Caputium.
Cardinalis.
Carcer.
Caritas.
Casus.
Cautela.
Cessatio.
Chorus.
Citatio.
Ciuitas.
Ciuis.
Clausula.
Clericus.
Cimiterium.
Coadunatio.
Coadiutor.
Collatio.
Collegium.
Commenda.
Commessatio.
Conceptio.
Consiliarius.
Consilium.
Conatus.
Concubinarius.
Concubina.
Concubinatus.
Confessio.
Confirmatio.
Comminatio.
Conquestus.
Conscientia.
Consuetudo.
Contestatio.
Continentia.
Contractus.
Controuersia.
Conuenticula.
Corona.
Corpus.
Creditor.
Correctio.
Constitutio.
Cultus.
Curatus.
Curia.
¶ Data.
Decretum.
Decanus.
Decima.
Declaratio.
Defensio.
Delictum.
Delphinus.
Delphinatus.
Deuotio.
Deus.
Dictio.
Dies.
Dieta.
Dignitas.
Dilatio.
Dilectio.
Dispensatio.
Distributiones.
Doctor.
Dominus.
Domus.
Donatio.
Dos.
Dux.
¶ Ecclesia.
Electio.
Emolumentum.
Episcopus.
Equitas.
Exactio.
Excōicatio.
Excōicatus.
Examen.
Executor.
Exemptio.
Exemptus.
Exhibitio.
Experientia.
Expense.
Extrauagans.
¶ Fabrica.
Falsitas.
Fama.
Familia.
Feudum.
Fides.
Filius.
Firmarius.
Florenus.
Fornicatio.
Francia.
Francum.
Fraternitas.
Frequenter.
Fructus.
Fugere.
Furtum.
¶ Gennus.
Glossa.
Gratia.
Graduatus.
Gregorius.
Guerra.
¶ Hereticus.
Hymnus.
Homo.
Honor.
Hora.
Hospitalitas.
Hospitale.
¶ Imperium.
Imperator.
Impedimentum.
Indignus.
Iniuria.
Immunitas.
Institutio.
Instrumentum.
Interdictum.
Intrusus.
Inuentarium.
Inuestitura.
Irregularitas.
Iudex.
Iuramentum.
Iurgium.
Iurisditio.
Iustitia.
Ius.
Italia.
Iuuenis.
¶ Kalendas.
Karolus.
Kyrieleyson.
¶ Legatus.
Lex.
Liber.
Libere.
Liberalitas.
Libra.
Licentiatus.
Limites.
Litera.
Loquela.

In tabula pragmatice positorum.

¶ Finis.

¶ Petrus cãbafort in precedens repertoriũ Pragmatice Sanctionis ab eo collectum.

Quoniam assidua inuestigatio textuum et glossarum: omissa multiplicitate scribentium exosa: intelligentiam vtriusqȝ cẽsure ad portũ salutis in digestione iurium inducit. Cum propter diuersas ⁊ dissonantes doctorum opiniones totũ pene ius obtenebratũ sit. fa. qd dicit Goffre. in summa decre. in prin. ⁊ glo. in §. j. de col. j. in ff. variarum. studio laudis quisqȝ cupiens incendi stimulo naturali: vt dicit Cice. j. officiorum de q̃ Barba. i repet. c. raynutius. de testa. fo. xcij. ⁊ fa. gl. i. §. ita tamen. de col. j. in ff. honorum. cũ occupatio ingenij studio seduli circa tex. primeua via: ⁊ inde ad glossas animaduertere debeat: vt hr̃ in preceptis de mod. legẽ. c. xij. fa. qd dicit Ang. are. i. §. q̃drupli. de actio. xj col. Nõ dimittẽdo viã antiquã q̃ illuminati sumus p vias exq̃sitas: vt voluit Sali. in. l. rẽ nõ nouã. in pn. C. de iudi. Cũ igr̃ his diersũ curriculis hoc dogma sanctũ cõcilium basiliense cũ aduisamentis eccl̃ie gallicane spũsctõ fulcitũ. fa. §. j. c. de auto. ⁊ pote. sacro. 9ci. j. qd pragmaticã sanctionẽ i hoc sacro regno frãcie ⁊ delphinatu vsu loquẽdi nũcupamus. sicut tex. in §. j. in 9clusione eccl̃ie gallicane. j. incipiẽs. demũ norma veritatis in rebus foro poli pagẽdis ⁊ iure fori placẽtandis corã quouis iudice existat: vt pulsis pcul hodie ignorantie ⁊ errorũ tenebris: lumẽ pclarissimũ in hac monarchia circũfulciat. fa. §. qbus in proe. j. Sup qua fulgidus vir iuriũ famosissimus interpres Colmas Guymier cõmẽtariũ floridũ glosse noaster digeste verbis tex. latere suo correspondens in multiplici eloquio non insistens: sed stilo breuiloquo materias que diffulo vestigio coadunate sunt: diruptis nebulis claritate solis in paucis 9cludẽs. fa. qd dicit Pań. i pmoe. decre. ij. col. vigiliarũ sudore distribuit. In qua speculatiuo calami tractu et actu practico: et qd de stilo ⁊ consuetudine p ipm descriptis tota francie monarchia obseruet virtute animi hoc insinuat. Quẽ ob laudes eius nõ minimas tãtiqȝ virũ circa rẽ publicã clarũ extollere possumus. fa. §. fi in pe. insti. et. l. j. C. de assesso. glo. in §. ita tñ j. de col. in verbo honorũ. Occurrẽs ergo hoc in signe dicti guymier opus memorie pẽna ãseris put tenuitas igenioli patitur: vt via apertior succurrat ad inueniẽdũ qd ille memorat⁹ senserit in discursu sue pretacte glosse. ⁊ qd sacra synodus intelligat nõ olbus manualis. Ego petrus cãbafort: in decretis licentiatus oriundus oppido de aurillaco in aluernia alta precedens Repertoriũ pro via alphabetica de olbus inibi descriptis distracto animo nihil omittens: ⁊ repetit ũ (qd raro accidit) diuersis quoties subiungens q̃tum vires suffecerũt p modulo ingenij extraxi. Et cũ deduxerit materias ad textũ huius sancte synodi sonantes sua verba accõmodans materie subiecte ⁊ nõ peregrine iuxta no. in ca. nã cõcupiscentiã. de consti. ⁊ in. c. rogo. xj. q. iij. ⁊ no. Ang. are. in §. j. de leg. j. co. ⁊ in §. j. ⁊ cũ eo qui. ij. col. ⁊ in rub. de x expe. ⁊ tẽp. actio. fa. glo. in §. iubet. j. de cõcubinarijs. in verbo monet. hoc Repertorium erit applicabile textui ⁊ glosse.

¶ Index alphabetic⁹ et artifi.iosus/copios⁹ Appēdices Sāctionis Pragmatice margineas/multasq illis adiectas cō prehēdens ab innumeris mēdis qb⁹ hacten⁹ scatebat repurgat⁹. In quo prior numer⁹ folia: alter vero sedem ad calculum notat.

¶ Finis indicis alphabetici questionum marginaliũ Pragmatice Sanctionis.

¶ Joannis Chappuis in superiorem Pragmatice Sanctionis indicem ab eo compaginatum tumultuaria enucleatio.

Indicẽ huiuscemodi serie alphabetica cõpactũ/si quispiã haud segniter scrutabit/rectiusqȝ cõspiciet ocellis:vir qcqȝ mẽtevolutabit/qn hic inox in promptu adinueniat. Plures pter annotatiũculas e regiõe glossarũ locatas reperiunt: snie:ad quaȝ latibula facili ducere semita/singula si fo lia numero signata paucti diligẽti⁹ obseruaueris.Necqȝ to tã interim arithmeticã p expetita materia in quotationib⁹ marginalib⁹ cogeris plustrare:vnũ em̃ qdqȝ foliũ suos hȝ nũeros nõ vltra pgrediẽs. Si th inter legẽdũ eãdẽ varijs locis:diuersoqȝ sub grãmate snias offen deris:id nõ ab re factitatũ putato/cũ discrepãtes sint hoim ̃ccept⁹: qtqȝ capita/tot sensus.Euenit siquidẽ vt qð sub alpha venat vn⁹ : alter sub o piscet.Elaboratas insup sententiarũ ipsarũ sedes charissime lector si lu bet pfundius ruspare:t quotquot legeris(citra iactantiã dixerimus)ins dices huic nostra opinione spectabis lõge absimiles.Exactissimã deniqȝ totius opusculi tam in textu qȝ glossemate castigationẽ si hec cũ priorib⁹ ̃feratur impressionib⁹/quisqs hicverlaberis/̃perics.Si vera fatemur: inter studẽdũ agnosces.Uale.Et directorẽ si qd notatu dignũ repereris: tuis dignator pcib⁹:vt cũ aura vesci desierit etherea:btis potiat sedib⁹.

Stet liber hic/donec fluctus formica marinos
Ebibat/t totum testudo perambulet orbem.

¶ Huic perutili opusculo qð excudendũ curauit honestus vir Antonius Uincentius imposita est extrema manus Lugduni apud Mathiam bonhome calcographum:anno publice salutis. M.ccccc.xxxviij.mensis Januarij die.ix.

Registum.

a b.c.d.e.f.g.h.i.k.l.m.n.o.p.q r.s.t.v.x.y.z.A.B.C.D.E.F.G.H.I. K L.M N.O.P.Q.R.Oẽs sunt quaternioẽs:dẽpto R q est duernio.

A.VINCENT.

Concordata.

CONCORDATA inter Sanctissimum Papam Leonem decimum & Christianissimū Francorū regem Franciscum huius nominis primum inita/per Lateranense Concilium approbata & promulgata/ac in omnibus Franciæ & Delphinatus tribunalibus lecta/ publicata & registrata:per titulos & Rubricas nuper digesta/ cum Summarijs & Concordantijs Pragmaticæ Sanctionis/Ordinationum regiarum Ludouici XII. atq; regularum Cancellariæ Apostolicæ / vnà cum marginalibus Adnotamētis per numeros aptè distinctis / acperutili Tabula diligentius restituta.

¶ Additus est præterea textus Pragmaticæ Sāctionis beati Ludouici Frāciç regis.

In domino Confido.

A.Vincent.

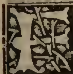
¶ Fragrius Jurium studiosis. S.

PRodisit toties Concordatorum libellus mire fecūdus, ac vobis supramodum cōducibilis, adsutus Pragmatice Sanctioni velut pedagogus discipulo, hac puto ratione, quod hactenus a nemine: qui Commentatorum munus obeunt, fuerit interpretatus, iusti voluminis ac nostre cōmoditatis posthabentes modum. Hunc his diebus, dum hic ageremus: ut expeditiorem, maiorisq; utilitatis vobis impressores redderēt: Titulos curauimus atq; quicquid est Annotationum diligentius suis locis respondere: et sicubi scrupus inerat, adiuimus huius professionis Apollines, qui oracula referarent. Promiserant dudum nōnulli, doctissimi sane viri, suas in hunc vigilias edere, si quando ad prescriptū Horatianū apud se maturuissent: sed interim morte occupati, nec adhuc Elephantus peperit, opus linquētes crudū & imperfectum. Quidam etiam altioris paulum note rumorem disseminarant, se iam paratas habere Glossas: sed rapti maioribus & publicis curis, laborem hunc tam sanctum aliis ex integro prebuerunt: e quibus vnus est, interim anonimus (ne tandiu vestrē bone spes deludantur) qui toto mentis impetu huic honestissime rei nauat operam, ex classicis autoribus Commentarios apparans: quos commodum euulgabit. Vos interea textum hunc optime castigatum suscipite, et ediscite: vt si quando glossemata exeant (quod futurum est) promptissimam omnium habeatis lectionem. Valete.

In nomine domini nostri Jesu xpi. Concordata inter sanctissimum dominum nostrum papam Leonem decimum. Et christianissimum Franciscum huius nominis primum Francorum regem vicem seu locum pragmatice sanctionis obtinentia per Lateranense concilium auctorizata lecta et publicata ac in omnibus curiis parlamentorum et aliis inferioribus registrata feliciter incipiunt.

Franciscus dei gratia Francorum rex: Mediolani dux: Astensis comes: ac Genue dominus omnibus literas has lecturis salutem.

¶ Summarium.

¶ Describitur ibi qualiter (ad fines de viribus pragmatice sanctionis discernendi) Ludouicus rex, et multi alii regni maiores olim vocati fuere ad generale Lateranense concilium. Post cuius decessum rex Franciscus primus ad illud vocatus fuit. Necnon ibi demonstratur quare de auctoritate dicte pragmatice sanctionis concordandum erat. Et quare ipse Franciscus Bononiam iuerit. Et quid ab ipso Lateranensi concilio obtinuerit. Ac etiam ibi describitur quid de tit. elec. statutum et ordinatum fuerit.

Cum non pridem superstite adhuc Ludouico memorie commendabilis rege socero nostro cuius anime propitietur altissimus (Sacrum lateranense concilium sepius edictis decretis Eundem socerum nostrum ad eiusdem concilii conuentum euocasset. Cum eoque regni nostri curias summas (quas parlamentarias vocamus) ecclesiam insuper vniuersam Gallicam / cunctasque regni nostri gentes / Delphinatusque nostri potentatus admonendosque censuisset: vt si quid auctoritatis pristine afferre / Siqua iura iicitare. Si rationes consentaneas palam edissere posse considerent: quominus sanctio pragmatica eiusdem concilii auctoritate ac sententia antiquaretur: abrogaretur: induceretur / irritaque etiam nulla pronuntiaretur: et scismatica id infra diem dictis decretis prefixam efficerent: quo neglecto / talis denique (sacro approbante concilio) decerneretur.

¶ Dudum autem statimque nobis diadematico fastigio diuina benignitate / auctisque regnumque auspicato ineuntibus. Cum rursus huiuscemodi edicta alia atque alia cadem auctoritate manantia nobis innotuissent. Nos bis etiam nostrisque curiis ecclesie gallicane / ac subditis populis edicto nouissimo ac cause per emptorio spes omnis esset purgande more precisa: vt si vlterius cunctari in animum induxissemus: futurum omnino videremur in hec discrimina incidere: que ante dicte pragmatice sanctionis decretum: hoc est in regno nostro patriaque Delphinali locum sibi vendicabat. ¶ Ideo nos aio reputates quantos olim (ante illius pragmatice sanctio-

nis promulgationē) indignitas
reruȝ: ac deformitas in regno no
stro: patriaꝙ Delphinali graua
retur: cum videlicet res numma
ria (quibus veluti neruis res pu
blica subnixa est) ea maxime ac
precipue ratione exhaurir[e]tur.
cum presulib⁹ et antistitibus sa-
cerdotiorum conferendorum li-
bertas facultasꝙ adimeretur: cū
peregrini et incole sacerdotijs
Gallicis sepenumero donaren-
tur cum duplomatibus apostoli
cis: quas expectatiuas nuncupa
bant generatim sigillatimꝙ su-
perstitum hominum spirantiūꝙ
sacerdotia electiua: mixta: ac col
lectiua in diem mortis eorum cō
ferrentur qui eis fungebantur.

1 Quale queseq̄ dabātur ex eoꝙ lites in Ro. curia nō in re-gno vētilabātur.

Id quod cum bonis moribus nō
conuenit. Cum vero alieni facti
votum habet adiunctum. ¶ Po
stremo cum sacerdotiorum con-
trouersie: litesꝙ [1] sacre in curia
Romana disceptarentur: ingen-
ti nostrorum hominū dispendio:
et in commodo: ex quo sequi ple
rūꝙ necesse erat vt qui vel sum-
ptibus suppeditare/vel labori
sufficere nequirēt: hi aut iuri suo
cedere: aut causas deserere ac p
derelictis haberentur.

2 Papa seu Lateranē. se cōcilium indulsit regi francie vt conuenta quedā faceret que locuȝ seu vicem pragmatice sanctionis cōtinerēt

¶ Simul ea accedebat deformi-
tas: vt literarum studiosi: ꝛ disci-
plinis liberalibus incumbentes
aut sacerdotia adspici nequirent:
aut qui adipisci cuperent litera-
rum studium abiūcere: aut certe
deponere cogerentur. Passimꝙ
per vrbes errabunde vagari: vt
id periculum imminere videre-
tur: ne literarum tandem amor ꝛ
scientia per incuriā exolescerent.
¶ Cum igitur summopere nobis
videndum esse existimaremus:
ne huiusmodi indignitas in re-
gno nostro exoriret: id quod fu-
turū intelligebam⁹ tempori vtiꝙ
inseruienduȝ esse duximus: ac re
bus nostris periclitantibus pro
re nata consulendum imminen-
tiaꝙ detrimenta minore ac leuio
ri dispendio redimenda. Quare
cum bononiam cuȝ omni nostro
comitatu venissemus: exhibende
gratia reuerentie sanctissimo pa
tri nostro Leoni decimo pontifi
ci summo: quam ei Francię re-
ges maiores nostros vt primos:
ac maximos sacrosancte ecclesie
filios exhibuisse nouimus: obni-
xis precibus ab eo contendimus
vt si pragmatice nomen omnino
esset abrogandum saltem vice il
lius bona sua consiliūꝙ venia:
certas nobis leges cōditionesꝙ
meditari comminisciꝙ liceret:
quibus imperium nostrū supra-
dictū imposterū vteretur. Quod
ad ea quidem pertinet que san-
ctione pragmatica cauebantur:
quibus nostris precibus exora-
ta pontificis sanctitas (nam ei
quoꝙ cordi erat regni nostri ec-
clesiam recte atꝙ ordine admini
strari) haud egre nobis indulsit.
Ut conuenta [2] quedam nobis
meditari commentariꝙ liceret
pragmatice sanctiōis vicem. Re-
gno ac potētatui supradicto vti-
ꝙ prebitura: que eiusdē ipsa con
siliū auctoritate assensuꝙ confir-
marētur: quam homologationeȝ
vocant: cum irritante decreto hu
ius cōmentationis curam. Cum
sua sanctitas: et nos mandauisse
mus viris quibusdam consultissi
mis; ita confecta tēperataꝙ sunt
ea conuenta: vt pleraꝙ pragma
tice sanctionis capita firma no-
bis posthac rataꝙ futura sint.
Qualia sunt ea que de reserua-
tionibus/in vniuersum aut sigil-
latim factis statuunt: de colle-

ti omnibus. [r] de causis. de frustratorijs appellationibus: de antiquatione constitutionis clementine quam literis vocant: de sibere quieteque possidentibus: de concubinariis. Quedamque alia quibus nihil his conuentis derogatum abrogatumque fuit: nisi in quibusdam capitibus nonnulla interpretanda immutandave censuimus: quod ita referre vtilitatis publice arbitraremur.

¶ Quod vero ad electiões pertinet: minime quod optamus obtinere potuim⁹: causis in dictis conuentis latissime insertis. Ac nihilo secius: tamen cum ab eiusdem pontificis sanctitate dilationem semestrem impetrassemus his rebus transigẽdis: super hisque viros multos doctrina eximia literarũque peritia preditos: vsuque rerum callentissimos cõsuluissemus: tandem de eorum sententia (quoniã ita ferebat ratio) difficultasque temporis rerumque nos circunstãtium necessitas sepedicta conuenta in regno nostro ac delphinio promulganda censuimus. Ita vt sanctionis vicem instarque plenum habeant. Quorũ conuentorũ seu approbationis cõsilij tenor sequitur: et est talis.

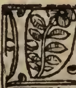
¶ De approbatione conuentorũ per Lateranẽ. concilium facta.

¶ Summarium.

¶ Describuntur ibi rationes et cause quare Leo papa decimus de effectu pragmatice sanctionis cum Francisco primo Frãcorum rege conueait. Et quomodo pro bono pacis et concordie ecclesie Romane: certe leges constitutiones que edite per ipsũ regem: atque passate fuere per Lateranẽse concilium: in locum pragmatice sanctionis.

¶ De quib⁹ pace et cõcordia etiã habetur in extrauagãti Sixti quarti que incipit ad vniuersalis ecclesie. de treug. et pa. Et in glos. quatuor. ✠. q si quis. el. j. circa finem. de colla. in pragmatica sanctione.

Ista sũt capitula pragmatice sanctionis quibus nihil derogatũ est per pape et regis cõuẽta.

Leo episcopus seruus seruorum dei. ¶ Ad perpetuam rei memoriam Sacro approbante cõcilio diuina disponente clementia: per quam reges regnant: et principes imperant: in eminẽti apostolatus specula et super gentes et regna meritis licet imparibus constituti animo reuoluentes: quod ita ea que pro salubri et quieto regimine regnorum: et ad pacem et iustitiam populorum perpetua eorundem regnorum stabilitate: regibus: presertim de fide catholica: et de re publica christiana: et apostolica sede benemeritis laudabile et prouida nostra ordinatione cum venerabilibus fratribus nostris sancte Romane ecclesie cardinalibus concessa: ac ad effectum huiusmodi gesta: statuta: ordinata: decreta: facta ve sunt plenam roboris firmitatem obtineant: illis nihilominus interdum (sacro approbante concilio) nostre innouationis et approbationis robur adijcimus: vt eo firmius illibata perdurẽt quo sepius erunt nostra auctoritate: ac etiam generalis concilij presidio communita: efficacemque operã circa eos

eandem conseruationem libenter adhibemus: vt reges et ipsorum regnorum pei sone concessionibus: priuilegiis statutis ordinationibus/huiusmodi in domino plene gaudentes in pacis: et tranquillitatis ac amenitatis dulcedine conquiescant: et in eorum solita erga eandem sedem deuotione feruentius perseuerent.

1 Quare parochie et dioceses per vniuersum orbem distincte fuerūt.

¶ Nuper siquidem (vt ecclesia sponsa nostra in sancta vnione conseruaretur: et per christi fideles sacris canonibus a romanis pontificibus et sacris generalib9 conciliis dumtaxat editis vterentur (quasdam constitutiones) quas de cetero loco pragmatice sanctionis et contentorum in ea in regno francie pro bono pacis et concordie ac illius communis et publica vtilitate) cum charissimo in christo filio nostro Francisco Francorum rege christianissimo dum Bononie cum nostra curia essemus tractatas: et cum eiusdem fratribus nostris diligēter examinatas. et de eorum consilio cum prefato rege concordatas: et per ipsius legitimum procuratorem acceptatas de eorundem fratrum consilio et vnanimi consensu statuimus et ordinamus: prout in nostris litteris desuper confectis plenius continetur: quarum tenor sequitur/et est talis.

Vepres prorsus tollere debent q̄ vnionē ecclesie obsistunt et segetes pullulare non sinunt.

¶ De constitutionibus.

¶ Summarium.

¶ Traduntur ibi papales rationes: synodalesque constitutiones: quas Leo papa decimus ex deliberatione generalis concilii Lateranen. in regno frācie vice pragmatice sanctionis inuiolabiliter vult obseruari: quarum alique sunt de titu. electionis et postulationis derogationei aliique de p̄sentatio. et institutio. et c. prout in sequentibus continetur.

Leo episcopus seruus seruorum dei.

¶ Ad perpetuam rei memoriam. Primitiua illa ecclesia in angulari petra saluatore nostro Jesu christo fundata apostolorum preconiis elata: martyrumque sanguine cōsecrata: et aucta olim vbi primū (iuuante dño) p orbē terrarū lacertos mouere cepit, prouide attēdēs quātum oneris humeris impositum haberet: quot oues pascere: quot custodire: ad quot etiam remotissima loca oculos intendere cogeretur: diuino quodam consilio Parochias(2) instituit: Dioceses distinxit: Episcopos creauit: et Metropolitanos prefecit: vt tanq̄ membra capiti obsequentia cuncta secundum eius volūtatem salubriter in domino gubernarent: et tanq̄ riuuli a perenni fonte Romana videlicet ecclesia deriuantes ne angulum quidem dominici agri irrigatum dimitteret.

¶ Unde sicut alii Romani pontifices predecessores nostri suo tempore omni studio curarunt: vt dicta ecclesia vniretur: et in sancta vnione huiusmodi sine ruga et macula conseruaretur: et omnes[3] vepres ab eadem ecclesia abolerentur; cuius proprium est (diuina opitulāte gra-

tia) virtutes colere: et vitia radicitus extirpare. Ita et nos (tempore nostro et presenti durante concilio) ea facere et curare debemus que vnioni et conseruationi eiusdem eccl'e esse conducere videantur. Ea propter omnes vepres que vnioni huiusmodi obsistunt: et segetem domini pullulare non sinunt: tollere penitus et extirpare: ac virtutes in viam domini inserere satagimus. Sane inter archana mentis nostre reuoluentes q tractatus inter pie memorie Pium secundum. Sixtum quartum. Innocentium octauum. Alexandrum sextum. et Julium secundum Romanos pontifices predecessores nostros: et clare memorie reges Francie christianissimos super abrogatione certe constitutionis in dicto regno Francie vigentis que pragmatica vocatur habiti fuerunt Et licet Pius secundus prefatus nuntijs ad clare memorie Ludouicum [1] Undecimū Francie regem christianissimum destinatis tantis eidem persuaserit rationibus: vt rex ipse pragmaticam sanctionem huiusmodi tanq̃ in seditione et scismatis tempore natam suis patentibus literis abrogauerit: tamen huiusmodi abrogatione etiam litere apostolice prefati Sixti super concordata cum oratoribus prefati regis Ludouici ad prefatum Sixtum predecessorez destinatis habita expedite per prelatos et personas ecclesiasticas dicti regni recepte non fuerunt. Nec ipsi prelati et persone ecclesiastice illis parere / nec monitis Innocentij / et Julij predictorum aures prebere: sed eidem pragmatice constitutioni inherere voluerunt. Unde prefatus Julius predecessor in presenti concilio Lateraneñ. vniuersalem ecclesiam representante cum legitime in dicto abrogationis pragmatice sanctionis huiusmodi negotiuz et illius discussionem venerabilium fratrū suorum Cardinalium (de quorum numero tunc eramus) et aliorum prelatorum congregationibus relationemq̃ discussorum sibi et eidem concilio faciendam commisit. Gallicosq̃ [2] prelatos capitula ecclesiarū et Monasteriorum conuentus ac Parlamenta et laicos illis fauentes cuiuscunq̃ dignitatis: etiam si regalis existerent: sanctione predicta vtentes seu illam approbātes: omnesq̃ et singulos alios sua communiter vel diuisim interesse putantes: per edictum publicum (cum ad partes illas tutus non pateret accessus) in certis ecclesijs tunc expressis affigendum: moneri et citari infra certum competentem terminum prefigendum ad comparendum coram eo in concilio prefato causasq̃ dicendum: quare sanctio prefata in concernentibus auctoritatem: dignitatem et vnitatem ecclesie Romane et apostolice sedis sacrorumq̃ canonum et ecclesiastice libertatis violationem nulla et inualida declarari: decerni: et abrogari non deberet.

¶ Et cum super his in forma iuris in prefato concilio Lateraneñ. procederetur: dictusq̃ Julius predecessor (sicut dño placuit) rebus fuisset hūanis exēpt⁹.

1 Rex ludouic⁹ xj. sua sione Sixti quarti pōtifi. nisus ē abrogare pragmaticā sanctionē.

2 Gallici prelati capitula et cōuent⁹ eccle= siaꝝ ac parlamenta ceteriq̃ laici citati fuerū: vt corā romano pontifice et cōcilio lateraneñ. cōparerent dicturi cās etc.

Nosq; (diuina fauente clementia) ad summi apostolatus apicem assumpti fuissemus: & contra Prelatos/Capitula/cōuentus & personas huiusmodi ad nonnullos actus processissemus: tandē considerantes pacem esse vinculum charitatis: & spiritualem virtutem qua saluamur: dicente domino. Qui biberit aquam quam ego dabo ei bibere: non sitiet in eternum.

¶ Et quod in pace cōsistat salus vniuersorum Cassiodoro testante. Omni quippe regno desiderabilis debet esse tranquillitas: in qua et populi proficiunt: & vtilitas gentium custoditur matura deliberatione cognouimus: non per nūtios aut legatos nostros/ sed in prestatione obedientie filialis: quam charissimus in christo filius noster Franciscus francorum rex christianissimus personaliter nobis prestitit: hec cum maiestate sua coram discutere eumq; paternis hortari monitis vt ad laudem dei et sui honorem prompto animo libens ac volens dicte pragmatice sanctioni abrenuntiaret. Et secundum leges sancte Romane ecclesie quemadmodum ceteri christiani viuere: ac mandatis apostolicis que a sede apostolica pro tempore emanarent parere et obedire vellet.

¶ De electionis & postulationis derogatione.

¶ Summarium.

¶ Rationibus subdicendis titu. de electione & prelatorū postulatione sublatus fuit. Et Franciscus primus Francorum rex leges et constitutiones infrascriptas in locum pragmatice sanctionis acceptauit.

Et cum ex electionibus que in ecclesiis cathedralibus et metropolitanis ac monasteriis dicti regni a multis annis citra fiebant grandia animarū pericula prouenirent. Cū plerisq; per abusum secularis potestatis/ Nonnulle vero precedentibus illicitis et simoniacis pactiōib⁹. Alie particulari amore & sanguinis affectione: et non sine periurij reatu fierent. Cum electores ipsi etiam si ante electionem per eos faciendam idoneiorem: & non eum quem promissione aut datione alicuius rei temporalis: seu prece vel precibus per se: vel alium interpositis: electionem procurare didicissent eligere sponte iurarent iuramentum huiusmodi non seruarent: sed contra proprium huiusmodi iuramentum in anime sue preiudiciū venirent: vt nobis notorie constat: ex crebris absolutionibus & rehabilitationibus a nobis et predecessorib⁹ nostris petitis & obtentis.

¶ Idem Franciscus rex nostris paternis monitis tanq̄ ver⁹ obedientie filius parere volens: tam pro bono obedientie: in qua magnum meritum vere consistit: q̄ pro communi et publica regni sui vtilitate in locum dicte pragmatice sanctiōis: ac singulorū capitulorum in ea contentorum leges: et constitutiones infrascriptas inuicem tractatas: & cū fratribus nostris sancte Roma. ecclesie cardinalib⁹ diligenter exa-

minatas: ⁊ de eorum consilio cū prefato rege concordatas: per di lectum filium Rogerium barme regium aduocatum oratorē suū: ad hoc ab eodem Francisco rege ad nos destinatū habentem ad hoc speciale et sufficiens manda tum acceptauit.

¶De presentatione ⁊ institutio ne prelatorum.

¶Summarium.

¶Infra semestre tempus regis Francorū intererit summo pon tifici ad ecclesias Cathedrales metropolitanas/Et monasterio rum personas idoneas presen tare. Quod si non fecerit: vel non idoneum presentauerit adhuc habet trimestre tempus in quo si defecerit vel contingat huiusmo di ecclesias in romana curia va care: sedes ipsa apostolica cnō ex pectata ipsi⁹ regis p̄sentatione) libere prouidebit. hoc dicit cū.§. monasteriis vero. decernēdo ele ctiones et il'arum confirmatio nes aliter ⁊ alias fiendas irritas ⁊ inanes.

E eorundem fratrū consilio: et vnani mi consensu: ex cer ta nostra scientia: ⁊ potestatis plenitu dine: statuimus et ordinamus: qđ de cetero perpe tuis futuris temporibus loco di cte pragmatice constitutionis: ac omnium ⁊ singulorum capitu lorum in ea contentorum: vide licet/vt de cetero cathedralibus ⁊ metropolitanis ecclesijs in re gno dicto: delphinatu et comita tu dieñ ac valentineñ nunc ꝑ pro tempore etiam per cessionem in manibus nostris et successorum nostrorum Romanorum pontifi cum canonice intrantium (spon te factam) vacantibus illarū ca pitula ⁊ canonici ad electionem seu postulationem inibi futuri prelati procedere non possint. Sed (illarum occurrente huius modi vacatione) rex Francie pro tempore existens: vnum grauem magistrū seu licentiatū in theo logia: aut in vtroq; iure altero iu rium doctorem: aut licentiatum in vniuersitate famosa: ⁊ cum ri gore examinis/et in vigesimo se ptimo sue etatis anno ad minus cōstitutū: et aliās idoneū: infra sex menses: a die vacationis ecclesia rum earundem cōputandos: no bis ⁊ successoribus nostris roma nis pontificibus: seu sedi predi cte nominare: ⁊ de persona per regem huiusmodi nominata per nos ⁊ successores nostros/seu se dem predictam prouideri.

¶Et si contingeret prefatum re gem personam taliter non quali ficatā ad dictas ecclesias sic va cantes nominare: nos ⁊ successo res seu sedes huiusmodi de per sona sic nominata eisdem eccle sijs minime prouideri debeat: Sed teneat idem rex infra tres al[illegible] menses a die recusationis persone nominate non qualifica te sollicitatori nominationem,nō qualificatam prosequenti consi sti-[illegible] aliter facte intimande com putandos) alium supradicto mo do qualificatum nominare. Alio quin (vt dispendiose ecclesiarum huiusmodi vacationi celeriter consulatur) ecclesie tunc sic va canti per nos et successores no stros seu sedem huiusmodi de p sona (vt prefertur) qualificata.

¶ Necnon per obitum apud sedem predictam vacantibus sempei (nulla dicti regis precedente nominatione) libere prouideri possit. ¶ Decernentes electiones contra premissas attentatas ac prouisiones per nos et successores nostros seu sedem huiusmodi factas nullas et inualidas existere.

1 Cõsanguinei regis sublimes[que] psone atq[ue] mẽdicantes reforma ti, pñtari & istitui pñe ad platuras.

¶ Summarium.

¶ Regis cõsanguinei: sublimes[que] persone. Necnon religiosi mendicãtes reformati ex legitima causa in nominationis siue presentationis regis. Et pape literis institutionis exprimẽda (quacunq[ue] cõstitutione non obstante) ad dictas ecclesias admittentur.

Onsanguineis [1] tamen prefati regis ac psonis sublimibus ex causa rationabili & legitima in nominatione & apostolicis literis exprimẽda. Necnõ religiosis mendicantibus reformatis eminentis sciẽtie & excellẽtis doctrine: qui iuxta sui ordinis regularia instituta ad grad⁹ huiusmodi assumi non possunt: sub prohibitione premissa minime cõprehensis: sed de eorũ personis dictis ecclesijs pro tempore vacãtibus: ad dicti regis nominationem: per nos et successores nostros seu sedem huiusmodi libere prouideri possit.

2 c. q.[2] pter. extra de elec.

¶ Summarium.

¶ Iste § in principio istius tituli summatus fuit/ ideo ibi nõ indiget summario.

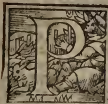
¶ Monasterijs vero & prioratib⁹ conuentualibus & vere electiuis: videlicet in quorum electionib⁹ forma. c. quia [2] propter. seruari et confirmationes electionum huiusmodi solenniter peti consueuerunt: in regno: delphinatu et comitatu huiusmodi: nunc et pro tempore etiam per similem cessionem vacantibus illorum cõuentus ad electionem seu postulationem abbatis seu prioris procedere non possint: sed idem rex (illorum occurrente huiusmodi vacatione) religiosum eiusdem ordinis in etate viginti triũ annorum ad minus constitutũ: infra simile tempus sex mensiũ a die vacationis monasteriorũ/ et prioratuum huiusmodi computandorum: nobis et successoribus nostris: aut se. d. huiusmodi nominare: et de persona per regem huiusmodi monasterio vacanti nominata per nos & successores nostros seu sedem huiusmodi prouideri. Prioratus vero persone ad illum per eundem regem nominate conferri debeat. ¶ Si vero eidem rex presbyterum secularem aut religiosum alterius ordinis: aut minorem viginti trium annorũ: vel alias inhabilem: nobis aut successoribus nostris (infra dictum semestre) seu sedi huiusmodi nominarent: talis nominatus recusari & nullatenus sibi prouideri debeat: sed rex ipse infra trimestre a die recusationis: supradicto modo intimande computandum: alium modo supradicto qualificatũ monasterio seu prioratui (tunc vacanti nominare) et de persona ad monasterium no

minata illi puidere: ad prioratus vero nominato prioratus ipse p nos & successores nostros seu sedem predictam conferri debeat. Alioquin (dictis nouem mensib⁹ effluxis) nulla seu de persona mi nus idonea & modo premisso nō qualificata facta nominatiōe: ac etiam vacantibus apud sedem predictam semper etiam) nulla dicti regis expectata nominatio ne: per nos & successores nostros seu sedem predictam monasteriis prouiderī: prioratus vero perso nis (vt prefertur) qualificatis dūtaxat conferri libere possint.

¶ Electiones autem & illarum confirmationes necnon prouisio nes/p nos & successores nostros ac sedem predictam ꝯtra premis sa pro tempore factas nullas irri tas et inanes esse decernimus.

¶ Summarium.

¶ Habentes priuilegium in eorum ecclesiis prelatum eligendi (dūmtamen de eorum priuilegiis fidem faciant) per premissa eligere non impediuntur secundum tenorem et formam eorum priuilegii. Et si formam nullam habeant: eo casu procedant secū dum tenorem. c. quia propter. ex tra de electio.

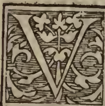
Er premissa tamen nō intendimus in aliquo preiudicare capitulis ecclesiarum et conuentibus monasteriorum & prioratuum huiusmodi priuilegia a sede apostolica proprium eligendi prelatum obtinētibus: quominus ad electionem episcoporum: abbatum & priorum iuxta priuilegia eis cōcessa libere pcedere possint: iuxta formam in eorum priuilegiis contentam.

¶ Et si in eorum priuilegiis forma aliqua expressa non fuerit: tunc formam concilii generalis c. q[1] propter. tantum seruare teneantur: dummodo de priuilegiis sibi concessis huiusmodi per literas apl'icas seu alias auten ticas scripturas docuerint: omni alia specie approbationis eis in hoc adempta. 1 De electione in antiquis.

¶ De collationibus.

¶ Summarium.

¶ Gratie expectatiue nec speciales vel generales reseruationes in regno francie non habent locum. De quib⁹ vide in pragmatica sanctione titu. de reserua. p totū & §. cui rei. & §. volens itaqꝫ. de colla. 2 Gratie expectatiue per hmōi concordata sūt dānate.

Olum⁹ quoqꝫ & ordinam⁹ q̄ hmōi in regno/delphinatu & comitatu pdictis de cetero non dent aliq̄ gre [2] expectatiue: ac spāles vel gn̄ales reseruatiōes ac vacatura bn̄ficia p nos & sedē predictā non fiāt: & si de facto per importunitatē aut al as a nobis & successoribus nostris & sede predicta emanauerint illas irritas & inanes eē decernimus.

¶ Summarium.

¶ Quocūqꝫ statuto nō obstāte se

di apostolice pmissum est in quibusuis ecclesiis nouum canonicum instituere et ponere. De quo vide in pragmatica sanctione. eod. titu. §. vlti.

In cathedralib⁹ tamen metropolitanis et collegiatis ecclesiis: in quarum statutis caueretur expresse: q nullus ibidem dignitatem: personatum: administrationem: vel officium: obtinere possit: nisi in illis actu canonicus existat: canonicos ad effectum (duntaxat) inibi obtinendi dignitatem: personatum: administrationem: vel officium huiusmodi: et non consequendi primam prebendā vacaturā creare posse intendimus.

Summarium.

In qualibet ecclesia cathedrali vel metropolitana necesse est habere vnum canonicum theologū: qui bis: aut saltem semel in facultate theologie legere habeat in qualibet hebdomada: in quo si defecerit: ad arbitriū capituli puniendus est. Et de hoc meli⁹ vide in pragmatica sanctione eodem titu. §. sequunt qualificationes. et §. sequenti.

Statuimus insuper q ordinarius collator in vnaquaq cathedrali: ac etiam metropolitana ecclesia canonicatum et prebendam theologalem in vi consistentē conferre teneatur vni magistro seu licētiato: aut bacchalario formato in theologia: qui per decennium in vniuersitate studii generalis priuilegiata studuerit: ac on⁹ residētie, lecture et predicationis actu subire voluerit: quiq bis aut semel ad minus per singulas hebdomadas (impedimento cessante legitimo) legere debeat.

Et quoties ipsum in huiusmo di lectura deficere contigerit ad arbitriū capituli: per subtractionem distributionū totius hebdomade) puniri possit.

Et si residentiā deseruerit: de illis alteri prouideri debeat.

Et (vt liberius studio vacare possit: etiam si absens fuerit a diuinis habeatur pro presente: ita vt nihil perdat.

Summarium.

Tertia pars beneficiorū et officiorum (velut etiam in pragmatica sanctione. §. insuper. et §. Item placuit. eo. titu. Et in nonis ordinationib⁹ Ludo. xii. ar ti. vii.) debetur graduatis simplicibus. Et graduatis nominatis: ita q primus mēsis (qui fuit Aprilis) post presentium publicationem debetur graduato simplici. Secundus et tertius (qui sunt Mayus et Junius) sunt in libera facultate ordinariorum. Et alias per ordinem pront in litera continetur. De quibus mensibus latius vide: de regia facul. pri. men. nomina. infra. §. ea propter. Collationes aliter et alias facte sunt ipso iure nulle. Et potestas conferendi gradatim ad immediatum superiorem pertinet et spectat: donec ad sedem apostolicā fiat deuolutio. Et de hoc idē habetur in pragmatica sanctione

1 Qualr beneficia de cetero cõferri debeāt p ordinarios viris litteratis gduatis et p vniuersitates noiatis et debite insinuatis

eodem titu §. q si quis el. f. et §. si autem illi. Ex his notare possumus q duo menses (q sunt Aprilis et October) debētur graduatis simplicib9. Et alij duo (qui sunt Julius et Januarius) debētur graduatis nominatis. Et alij octo (q sunt Mayus: Junius: Augustus: September: Nouēber: December: Februarius: et Martius) debentur collatoribus et patronis eccl'iasticis.

Refati q[1] ordinarij collatores: seu patroni ecclesiastici q̄cūqz fuerint vltra dictā prebendam theologalem quam (vt prefertur) qualificato conferre teneātur: tertiā[2] partem omnium dignitatū: personatuum administrationū et officiorum ceterorumqz beneficiorum ecclesiasticorum ad eorum collationem: prouisionem: nominationem: presentationem: seu quāuis aliā dispositionem: quomodolibet spectantium: viris litteratis graduatis et per vniuersitates nominatis: hoc modo videlicet.

2 Tertia ps ḡrū cūcqz beneficio rum ac officio rū des bēf graduatis simplicibus et noiatis

3 In primo mē se q est aplis.

¶ In primo[3] mēse post presentium acceptationem et earundem publicationem prefati ordinarij: collatores: dignitates: personatus: administrationes: et officia ad eorum collationem: prouisionem: nominationem: presentationem: seu quamuis aliam dispositionem (vt prefertur) spectantia graduatis huiusmodi) qui litteras suorum gradūm cum tēpore studij debite insinuauerint) conferre teneantur.

4 Scdo et tertio sequentibus mēsib9

q sunt Mai9 et Junius.

¶ Beneficia vero q̄ in duob9 sequentibus[4] mēsibus vacare contigerit illa (iuxta iuris communis dispositionē) personis idoneis libere conferre seu personas idoneas ad illa presentare.

5 Quarto mēse q est Juli9.

¶ Beneficia aūt que in quarto[5] mense vacare contigerit viris graduatis per vniuersitatem nominatis (q gradus et nominationis litteras cū studij tempore debite insinuauerint) conferre seu presentare teneantur.

6 v. et vj. mēsib9 q sunt Augustus et Septēber

¶ Beneficia vero q̄ in quinto[6] et sexto mensibus vacare cōtigerit: simili modo personis idoneis libere cōferre seu personas ad illa presentare possint.

7 vij. mēse q est October.

¶ Beneficia autem que septimo[7] mense vacare contigerit: graduatis (qui simili modo literas gradus cum tempore studij debite insinuauerint) conferre teneantur.

8 viij. et ix. mēsib9 q sūt Nouēber et Decēber.

¶ Beneficia vero que. viij.[8] et ix. mensibus vacare contigerit pari modo psonis idoneis conferre seu psonas idoneas ad illa presentare teneantur.

9 Mense x. q est Januarius. xj. et xij. mēsibus q sunt Februarius et Martius.

¶ Beneficia autē que in mēse. x[9]. vacare contigerit graduatis: nominatis: qui gradus et nominationis litteras cum tempore studij debite insinuauerint: per eosdem ordinarios conferri seu ipsi ad illa presentari debeant.

¶ Beneficia autē que in. xj. et. xij. mensibus vacare contigerit: per eosdem ordinarios personis idoneis (iuxta iuris communis dispositionē) cō-

ferri: seu ipsi ad illa presentari debeant. Si quis vero[10] cuiuscunque status: etiam si cardinalatus: patriarchalis: archiepiscopalis: aut pontificalis: vel alterius cuiuslibet dignitatis contra predictum ordinem et qualificationes superius ordinatas: de dignitatibus personatibus administrationibus vel officiis seu quibuslibet aliis beneficiis ecclesiasticis huiusmodi aliter quam modo predicto disposuerit: dispositiones ipse sint ipso iure nulle collationesque: et provisiones: ac dispositiones illorum ad immediatum superiorem devoluantur: qui eisdem personis modo premisso qualificatis providere teneatur. Et si contravenerit ad altum superiorem devoluatur provisio et presentatio huiusmodi gradatim donec ad sedem apostolicam fiat devolutio.

10 Collationes bñficiorum facte Fordinē et qualificationes supius tactas sūt ipso iure nulle.

11 Tēpus studii quo cūque facultate promouē do ad bñficia qd dicetur competēs

12 Insinuatio litterarum grad. nominationis quo fieri debeat

13 Probatio nobilitatis pro quo te, stes fieri debeat et pro absente.

Summarium.

Beneficia graduatis simplicibus aut nominatis debita nemini sunt conferenda: preterquam ipsis graduatis: duntamen per tēpus debitum in vniuersitate famosa studuerint. Suasque literas patētes grad. cum certificatoria studii et nominationis quas ab vniuersitate in qua studuerint: semel ante vacationem ordinariis collatoribus: et ecclesiasticis patronis ostenderint. Et de hoc vide. §. videlicet. eodem titu. in pragmatica sanctione. et articulum v. in antiquis ordinationibus Ludouici. xii. Nobilis vero ex vtroque parente et antiquo genere sufficit triennio studuisse.

De quo vide. §. videlicet. eodē. titulo in pragmatica sanctione. Et ordi. not. Ludo. xii. articu. vii. ix. .x. xi. Et in antiquis articulo. v.

Preterea volumus: quod collatores ordinarii et patroni ecclesiastici prefati quod dignitates: personatus: administrationes et officia: ac beneficia in mensibus graduatis et nominatis assignatis vacantia illis graduatis simplicibus aut nominatis illa conferre: aut ad illa eos duntaxat presentare teneantur: qui per tempus competēs in vniuersitate famosa studuerit. Tēpus[11] autem competens decēnium in magistris seu licentiatis: aut bacchalariis in theologia: septēnium vero in doctoribus seu licentiatis in iure canonico ciuili aut medicina: quinquennium autem in magistris seu licentiatis in artibus cum rigore examinis a logicalibus inclusiue: aut in altiori facultate. Sexēnium autem in bacchalariis simplicibus in theologia. Quinquenniū vero in bacchalariis iuris canōici aut ciuilis: in quibus bacchalariis iuris canonici aut ciuilis: si ex vtroque parente nobiles fuerint triennium esse decernimus.

Prefatique graduati et nominati collatoribus ordinariis siue patronis ecclesiasticis semel ante vacationem beneficii: de[12] literis gradus seu nominationis: et de prefato tempore studii: per literas patentes vniuersitatis in qua studuerint: manu scribe: et sigillo vniuersitatis signatis fidem facere teneantur.

Cum vero probatio[13] nobilitatis fieri debeat ad effectum: vt

nobiles gaudere possint benefi= cio minoris temporis studij: tunc nobilitas ipa per quatuor testes deponentes in iudicio coram iu= dice ordinario loci in quo est na= tus ille de cui⁹ nobilitate ex vtro q̄ parente constare debet: etiam in partis absentia probari possit.

¶ Summarium.

¶ Tempore quadragesime lite= re gradus nominationis ⁊ tem= poris studij. Necnon nobilitatis insinuande et collatoribus atq̄ patronis duplum illarum dan= de sunt. Aliter commodo et vtili tate illarū pro illo anno quo hoc omiserint priuabuntur ipsi gra= duati. Et de hoc vide in pragma= tica sanctione. eodem titu. §. sta= tuit autem. Et in antiq. ordi. Lu= do. xij. arti. viij. ⁊. ix. Et in nouis. vij. x. ⁊. xj. articulis.

dus aut nominationis huiusmo= di petere non possint.

¶ Summarium.

¶ Collatio aut presentatio per ordinariū facta de beneficio va= cante in mensibus graduatorū simplicium: aut nominatorū va let ⁊ tenet: si per graduatum (vt decet) non fuerint facte diligen= tie. Idem habetur in pragmati= ca sanctione. §. statuit autem. eo= dem titu. Et graduatis deben= tur beneficia in eorum mensibus vacantia: q̄uis inter suas requi= sitiones literarumq̄ suarum in= sinuationes nō interuenerit qua dragesima. Et de hoc vide artic. vij. in nouis ordi. Ludo. xij. argu. cōtra eo. titu. in pragmatica san= ctione in cauda glo. quadragesi= me versiculo quod aliter practi= catur. §. statuit.

Teneanturq̄ pre= fati graduati tā simplices q̄ no= minati patronis ecclesiasticis aut collatoribus or= dinarijs quibus gradus aut nominationis lite= ras huiusmodi insinuare debent literas suorum gradus et nomi= nationis certificationis tempo ris studij. Et attestationes nobi= litatis duplicatas dare: ac singu lis annis tempore quadragesi= me per se aut procuratorem suū collatoribus: nominatoribus seu patronis ecclesiasticis: aut eorū vicarijs eorum nomina ⁊ cogno= mina insinuare. Et eo anno quo prefatam insinuationem facere omiserint: beneficiū in vim gra=

Et si collatorib⁹ ordinarijs: aut patronis eccle= siasticis: in men= sibus deputatis graduatis sim= plicib⁹: aut gra= duatis nominatis non esset gra= duatus aut nominatus: qui dili= gentias prefatas fecerit: collatio seu presentatio per collatorem: seu patronum ecclesiasticum in eisdem mensibus facta alteri q̄ graduato vel nominato non pro= pter hoc irrita censeatur.

¶ Si tamen graduatus simplex aut nominatus beneficium (post insinuationem gradus aut nomi nationis) in mensibus eis assi= gnatis vacans petierit: et inter suam insinuationem: et prefatā

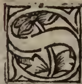
requisitionē nō superuenerit qua dragesima: in qua nomē & cognomen insinuare debuerit: ad b ene ficium sic vacans eum capacem: ipsumq3 illud consequi posse et debere decernimus.

1 Quod gratificatio collatoris fieri possit iter gradu atos diligētes

¶Summarium.

¶In beneficijs graduatis simplicib' debitis collatores et patroni ecclesiastici: gratificare possunt illū quē maluerint: dūtamē (vt decet) suas fecerit diligētias: aliter vero non possunt. pro quo vide arti. xij. in ordiñ. nouis Ludo xij. Antiquior graduatus nominatus in beneficijs eidem debitis preferendus est. Et ita vult glos. preferri. sita in. §. Ita tamē. eodem titu. in pragmatica sanctiōe. Et si graduati fuerint eiusdem temporis; eo casu doctores licēti. &c. preferuntur. Sed pluribus doctorib' licēti aut bacchalarijs in diuersis facultatib' concurrentib': tūc doctores in theologia doctori i iure &c. Et si in omnibus cōcurrant: tunc in optione collatoris erit: aut patroni: illum eligere quem maluerit. Et de huiusmodi materia vide in pragmatica sanctione §. exhortamur et glos. super verbo. nō teneatur. §. ita tamen qđ ipso. Et in artic. xij. ordi. no. Ludo. xij.

2 Antiq̄or noīatus preferetur alijs in beneficijs vacātib' eorumē sibus.

Tatuimus quoq3 & ordinamus: q[1] collatores ordinarij & patroni ecclesiastici prefati: in graduatos (qui literas gradus cum tempore studij et attestatiōe nobilitatis debite insinuauerint) quo ad beneficia in mensibus eis deputatis vacātia gratificare possint illum ex eis quem voluerint.

3 Quid iuris si de eodē anno concurrūt plures noiati.

¶Quo vero ad beneficia in mēsibus graduatis nominatis deputatis: antiquiori [2] nominato conferre seu antiquiorem nominatum (qui literas nominationis temporis/studij et attestatiōis nobilitatis debite insinuauerint) presentare seu nominare teneantur. ¶Concurrentibus autem nominatis [3] eiusdem anni doctores licentiatis: licentiatos bacchalarijs demptis bacchalarijs formatis in theologia: quos fauore studij theologici: licentiatis in iure canonico ciuili aut medicina preferendos esse decernimus: bacchalarios iuris canonici aut ciuilis. magistris in artibus preferri volumus. ¶Concurrentibus autem pluribus doctoribus in diuersis facultatib' doctorem theologum doctori in iure: doctorem in iure canonico doctori in iure ciuili: doctores in iure ciuili doctori in medicina preferendos esse decernim'. Et idem in licentiatis & bacchalarijs seruari debere volumus. ¶Et si in eiusdem facultate et gradu concurrerent: ad datā nolatiōis seu gradus recurrendū esse volum'. ¶Et si in omnib' his cōcurrerēt tūc volumus q collator ordinarius inter eosdem concurrentes gratificare possit.

¶Summarium.

¶Impetrantes nolationes debēt in eorū literis exprimere beneficia aut officia que possidēt: & eorū verū valorē prout etiam habetur in pragmatica sanctione §. Item quod vniuersitates. eodem titu. in glos. qualitates vltra

medio sup verbo. Nec de reddit: bus. Et vo. de rota in antiq. de: ci.ccc xxxvj. r. vij. arti. ordi. antiq. Ludo. xij. Et similē materiam vi: de in regulis cancellꝰ apo. lxj. re: gula. Nam incapaces sunt habē: tes in beneficijs tēpore vacatio: nis r acceptatiōis beneficij vsq ad summā ducētorum florenorū auri de camera. De quo similiter vide in pragmatica sanctiōe eo. titu. §. q si quis ex dictis. Et bene ficia sic (vt dictum est) graduatis debita cōferēda sunt scdm conde centiam personę: ita q secularia secularibus: et regularia regu: la ibus conferātur. Et de hoc vi: de in pragmatica sanctione. §. il: lis vero. eo. titu. r in no. ord. Ludo. xij. arti. v. Et in regulis cancella. apostolice. xlj. regula. Beneficia vero simpliciter vel ex causa per: mutationis vacantia in mensi: bus graduatorum non sunt eis affecta. Nam simpliciter vacan: tia per collatores: aut patronos libere conferri: aut pñtari pos: sunt. Et per permutationem va: cantia ipsis permutantibus con ferri debent. De quibus vide in pragmatica sanctione eo. titu. §. Item q omnia predicta benefi: cia. et in cle. vna. de rerum per: muta. Sed quid si aliter q̄ per simplicem resignationē: aut cau: sa permutationis fiende vacent. an debeantur ipsis graduatis. vi de glo. super verbo resignationis eod. titu. et dicto. §. Item q om: nia. ¶ Sed qualiter r quomodo beneficia dicantur vacare: vide tractatum de modo vacandi be: neficiorum. ¶ Ecclesie parochia les ciuitatum rc. debentur gra: duatis simplicibus. De quibus vide in pragmatica sanctione. eo. titu. §. In ecclesijs autem. Et art. vj. in antiq. ord. Lud. xij.

Volumus aūt q nomi nati[1] literas nomi: nationis ab vniuersi: tatibus in quibus stu duerint obtinētes in nominationum literis. beneficia per eos possessa et eorum verum valorem exprimere teneantur: alioquin litere noiationis hmōi eo ipso: nulle sint r esse censeant. ¶ Si quis vero ex dictis qualifi: catis graduatis simplicibus aut nominatis tempore vacationis beneficij in mēsibus eis deputa: tis vacantis duas obtineat pre: bendas in cathedralibus etiam metropolitanis aut collegiatis / seu dignitatem vel prebendā: vel aliud seu alia beneficium seu be: neficia quorum insimul vel cuiꝰ fructus: redditus vel prouentus tempore residentie et horis diur: nis interessendo ad summam du centorum florenorum auri de ca mera ascēderēt: beneficiū in vim gradus seu noiationis huiusmo di tunc petere seu consequi non possit. ¶ Et insuper q tam gra: duati simplices q̄ noiati benefi: cia in mensibus eis assignatis va cantia petere r consequi possint scdm pprie persone cōdecentiaz r cōformitatem: videlicet secula: res[2] secularia: r religiosi regu: laria beneficia ecclesiastica. Ita q secularis nominatꝰ beneficia regularia in mēsibus deputatis vacātia pretextu cuiusuis dispen sationis apostolice: nec econtra religiosus beneficia secularia pe tere aut cōsequi minime possint. ¶ Quodq beneficia[3] simplici ter: vel ex causa permutationis: in mensibus graduatis simplici: bus et nominatis assignatis va:

1 Impe: trātes noiati s oneste nenꝰ r eoꝝ li: terꝫ no minati onum exꝑme re bñfi cia que possi: dent: et eoꝝ ve ruꝫ va lorem. Pñtes in bñfi cijs vs: q ad sūmaꝫ cc. flore renorū auri de came: ra tpe vaca: tionis bñficū nō pñt illū cō sequi.

2 Benefi cia . se: clāria secula: ribꝰ: re glāria vero re gulari: bꝰ ꝯfer ri dñt.

3 Benefi

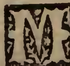
cia sim pt'r vel ex cā p: mutationis vacantia non faciunt turnū.) cantia: eis nō sint affecta nec debita: sed ex causa permutationis cum permutantibus duntaxat. ¶ Simpliciter vero vacantia beneficia huiusmodi personis idoneis per ipsos ordinarios libere cōferri possint ¶ Statuimusque quod quod parochiales ecclesie in ciuitatibus aut villis [4] muratis existentes non nisi personis modo premisso qualificatis: aut saltem qui tres annos in theologia: vel altero iuriū studuerit seu magistris in artibus: qui in aliqua vniuersitate priuilegiata studentes magisterij gradū adepti fuerint conferantur.

4 Beneficia villarum muratarū q: bus cō ferēda sunt.

¶ Summarium.

¶ Prohibetur ibi vniuersitatib' ne aliquos nominare habeāt nisi per tempus debitum studuerint. Nec aliquos per saltum ad gradum promouere. Et de hoc vide in pragmatica sanctione. ti. §. Item vt de cetero. z §. si autē illi ad quos. Et in antiq. ordiñ. Lu: do. xij. art. iiij. ¶ Prohibetur itaq graduatis simplicibus z nominatis molestare ordinarios collatores aut patronos pro beneficijs (vt dictum est) illis non debitis. De quibus vide arti. ix. in antiq. or. Ludo. xij. Necnon ipsis collatoribus ordi. z patronis prohibetur alteri conferre beneficia graduatis simplicibus vel graduatis nominatis debita sub penis in textu contentis.

5 De p: motis ad gradus p saltū n admittēdis p ordinarios.

Monemus autem prefati regni vniuersitates sub pena priuationis omnium: et singulorum priuilegiorū a nobis et sede apostolica obtentorum: ne collatoribus seu patronis ecclesiasticis habeāt aliquos nominare: nisi eos qui icōm prefata tempora studuerint z secundum dictarum vniuersitatū statuta ad gradus et non p [1] saltū promoti fuerint: quod si secus fecerint: vltra nullitatis penā quam in prefatarum nominationum literis declaramus nominādi priuilegio ad tempus secūdum culpe qualitatem suspendem'. ¶ Si quis autem graduatorū aut nominatorum: in mensibus deputatis collatorib' ordinarijs aut patronis ecclesiasticis beneficium vacans in vim gradus aut nominationis petierit: z collatorē ordinariū in vim prefati gradus aut nominationis in processu posuerit: et taliter molestauerit: illum (vltra expensarum damnorum z interesse cōdemnationem) a fructibus sui gradus et nominationis priuandum esse decernimus. ¶ Eodemq vinculo collatores ordinarios et patronos ecclesiasticos quibus graduati z nominati debite (vt supra) qualificati suorum graduum et nominationis literas insinuauerint astringimus vti beneficia ad eorū collationem vel presentationem spectantia in mensibus graduatorū simplicium et nominatorum vacantia: stantib' prefatis graduatis aut nominatis debite qualificatis illa prosequentibus: alijs q̄ graduatis aut nominatis non conferant: sub pena suspensionis potestatis conferēdi beneficia in octo mensibus illo anno ad collationem eorum ac presentationem liberam spectantibus.

¶ De mandatis apostolicis.

Summarium.

Quilibet romanus pōtifex tēpore suo prouidere pōt in forma mādati (prout infra traditur forma) ī vno beneficio in ecclesia ī qua erūt decem beneficia. Et de duobus in qua erunt quinquaginta. Et ā hoc vide ī pragmatica sanctione titu. de colla. §. volens itaq₃. super verbis non tamen intendit. et §. item voluit dicta congregatio. el. j. ꝛ §. sequēti. et in nouis ordi. Luc. xu. arti. j. ij. iij. iiij. v. et. vj. Et hī q̄ huiusmodi prouisiones a sede aplica obtinebunt preferentur quibusuis graduatis et collationem ordinariā habētib⁹. Sed quid si quis (ante acceptationem graduatorū: aut mandatarū apostolici vel collationē ordinarū vel patroni presentationē) a sede a postolica obtinerit prouisionem: in illo casu omnibus preferendus est.

Additio.

Et de hoc vide. §. neq₃ etiam. et §. item circa clausulā₃. titu. de collatio. in pragmatica sanctiōe. Sed quid si per graduatū simplicem aut nominatum acceptatum fuerit beneficium ante preuentionem apostolicam (licet nō habuerit ipse graduatus collationem) eo casu non amittet ipse graduatus ius suum: esto ꝙ ipse preuentus prius acceperit collationem et possessionem beneficij sic impetrati: eo quia manus pape sunt ligate prout habetur in ordiā. no. Ludo. xij. arti. xiij. Beneficiorū₃ certo modo vacaturorum: aut etiam vacantium per impetrantes verus annuus valor exprimi debet: aliter et alias collatio est nulla. et de hoc vide in regulis cācella. apostoli. lxiij. regula. alias. lxj. regula.

Tatuim⁹ ꝛ ordinam⁹ ꝙ quilibet romanus pontifex semel dūtaxat tēpore sui pōtificat⁹ literas (in forma mādati) iuxta formā inferius annotatā₃) dare possit ī hoc modo: videlicet vnū [1] collatorē habentem collationem decem beneficiorū₃ in vno. habentem autem collationem quinquaginta beneficiorū₃ ꝛ vltra in duobus beneficijs (dūtaxat) grauare possit. Ita tamen ꝙ in eadem ecclesia cathedrali: vel collegiata vnum collatorem pro tempore in duabus prebendis non grauet.

Et vt obuietur litibus que occasione literarum mandatorum huiusmodi oriri possent mandata huiusmodi sub forma: que est inferius annotata dari volum⁹: quam ad perpetuam rei memoriam in cācellaria apostolica publicari: et in illius quinterno registrari mandamus: declarātes persequentes huiusmodi [2] mādata (quo ad beneficia sub illis comprehensa) ordinarijs collatoribus: et graduatis simplicibus et nominatis preferendos esse. Nos q₃ et successores nostros iure p̄uētionis [3] dignitates: personatus: administrationes ꝛ officia. ceteraq₃ bñficia ecclesiastica secularia ꝛ quorūuis ordinū regularia: quecūq₃: ꝛ quōcūq₃: qualificata tā ī mēsib⁹ graduatis simplicib⁹ ꝛ noīatis ꝙ ordinarijs collatorib⁹ p̄fatis assignatis vacātia ac etiam sub dictis mādatis cō-

1 Pena ordinariorū cōferentiū beneficia idebita graduatis alijs ꝙ ipsis graduatis

2 Mandata aplica preqn̄tes p̄feruntur graduatis nominatis et simplicib⁹ ꝛ ordinarijs collatoribus.

3 Preuētiones p̄ferūtur ordinarijs et graduatis ac etiam aplicis mādatarijs.

prehensa libere conferre. ¶ Statuimus insuper q in provisionibus quas psonis quibus de bñficiis vacantibus: seu certo modo vacaturis: per nos. et successores nostros ac sedem predictã: etiaz motu proprio: etiam pmotis ad ecclesias cathedrales: et metropolitanas: ac monasteria: vt obtenta per eos beneficia retinere possint fieri contigerit illorũ verus annu' per florenos: aut ducatos auri de camera: aut libras turonẽses: seu alteri' monete [4] valor: secundum cõmunem estimationẽ exprimi debeat. Alioquin gratie ipse sint ipso iure nulle.

4 Quod expressio veri valoris annui fieri debeat.

¶ De causis.

¶ Summarium.

¶ In partibus gallicanis cause omnes (exceptis maioribus et de iure expressis) terminari et finiri debent. A quocunq grauamine (omisso medio) appellandum nõ est: nisi diffinitiua reparari non posset. Subiecti immediate sedi apostolice si appellent a suis iudicibus delegatis causa committetur in partib': vbi de causa cognoscetur vsq ad tertiam sententiam inclusiue. Et si ab illis appellandum sit in partibus conuicinis cum expressione cause committetur. Processus et rescripta in contrariuz facti (causis cardinaliuz officialiumq curie romane exceptis) sint nulli ipso iure. Judices competentes infra biennium processus non diffiniendo et partes diffugientes sunt puniendi.

5 Ante diffinitiuam sniam nõ est appellandũ.

¶ Et de his omnibus vide plenius in pragmatica sanctione eodem titulo.

Statuimus quoq et ordinamus: q in regno delphinatu et comitatu predictis oẽs et singule cause (exceptis maioribus in iure expresse denominatis) apud illos iudices in partibus qui de iure: aut consuetudine prescripta: vel priuilegio illarum cognitionem habent terminari et finiri debeant. ¶ Et ne sub vmbra appellationum que nimiũ et nonnunq friuole interponi cõsueuerũt: atq etiam in eadez instãtia ad prorogationem litium sepe multiplicati iniustis vexationibus materia prebeatur. volum': q si quis offensus coram suo iudice iustitie complementum habere non possit: ad immediatum superiorem per appellationez recursum habeat: nec ad aliquem superiorem etiam ad nos et successores nostros vel sedẽ predictã (omisso medio) nec a grauamine in quacunq instantia ante [5] diffinitiuam sententiam quomodolibet appelletur: nisi forsitan tale grauamen extiterit: quod in diffinitiua reparari nequiret: et eo casu non nisi ad immediatuz superiorẽ liceat appellari. ¶ Si quis vero immediate subiectus sedi apostolice ad eandez sedem duxerit appellandum: causa committatur in partibus per rescriptum vsq ad finem litis: videlicet vsq ad tertiam sententiã cum formen inclusiue. Si ab illis appellari cõtigerit nisi propter defectum denegate iustitie: aut iustum metum: et tunc cõmitti debeat in partibus conuicinis: cũ causarum expressione que etiam de illis: etiam legitime aliás q per iuramentũ coram iudicibus

a sede apostolica deputandis cõstare debeat.

¶Processus [1] abit contra premissa attẽtatos: nullos et irritos esse volumus: ac rescripta contra premissa impetrantes in expensis dãnis et interesse cõdẽnari debere decernim⁹ atq; declaram⁹.

¶Sancte vero romane ecclesie cardinales qui pro vniuersali ecclesia continue laborant: necnon dicte sedis officiales officia sua actu exercentes: sub presenti decreto nõ intendimus cõprehendi.

¶Statuimus etiam: ⁊ ordinam⁹ q; iudices causas que in partib⁹ terminari debent coram eis pro tempore pendentes sub pena excõmunicatiõis ⁊ priuationis beneficiorum per eos obtentorum eo ipso incurrẽda infra biennium terminari debeant.

¶Pars vero diffugiens: ⁊ expeditionem ipsius cause malitiose impediens grauissime per eosdẽ iudices mulctetur. Etiã vsq; ad priuationem iuris in huiusmodi processu pretensi: si eis visum fuerit: super quo eorum cõsciẽtias onerамus.

¶De friuolis appellationibus.

¶Summarium.

¶Ab interlocutorijs secundo: a diffinitiuis tertio non est appellandum.

¶Idem habetur in pragmatica sanctione. eo. ti. ⁊ in regulis cancellarie apostolice. xxxv. regula.

Ab interlocutorijs autem secundo: a diffinitiuis vero tertio prouocare non licere decernimus: sed volum⁹ secundam sententiam interlocutoriam conformem: ⁊ tertiam diffinitiuam etiam conformem (omni mora cessante) executioni debitẽ demandari, debere quacunq; appellatione interposita nõ obstante.

¶De pacificis possessoribus.

¶Summarium.

¶Triennalis possessor beneficij non violentus pacificus et sine lite cum titulo colorato (vna causa excepta) inquietari non debet.

¶Triennalis possessio per citationem rumpitur: et beneficium litigiosum esse dicitur. De hoc vide in gl. super verbo antiquas lites: regula. xxxij. de regulis cancellarie apostolice. Per ordinarios inquirendum est: ne aliquis sine titulo beneficium possideat.

¶Et de hoc melius vide in pragmatica sanctione. eo. ti. et in regulis cãcel. aplice. regula. xxxiij. ⁊ gl. antea iuncto textu. in cle. vnica. de sequest. pos. ⁊ fruc.

Tatuimus quoq; q; quicunq; (dummodo non sit violẽtus sed habens coloratam titulum) pacifice et sine lite prelaturam: dignitatem: personatum administrationem: vel officium seu quodcunq; beneficium ecclesiasticum triennio proximo hactenus: vel pro tempore possederit seu possidebit in petitorio vel possessorio: a quoq; etiam ratione iuris nouiter reperti: molestari nequeat: preterq; pretextu hostilitatis: aut alterius legitimi impedimenti; de quo protestari

1 Bonũ ⁊ vtile foret sa per h statne: rejecerũ nume, rũ officialiũ ecclesie roma. ⁊ ipsos noiatis scri, ptos re digere sm cu iusq; officium: vt sciri possit q̃ gaudere debeant hmõi progatiua: ⁊ p hoc euitarẽtur infinite fraudes.

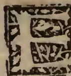
et illud iuxta concilium Viennense intimari debeat. ¶Lis autem hoc casu: quo ad futuras controuersias intelligatur: si ad executionem citationis iurisque sui iudicio exhibitionem aut terminorum omnium obseruationem processum fuerit. ¶Monemus etiam ordinarios vt diligenter inquirant: ne quis sine titulo beneficium possideat: et si quem beneficium sine titulo possidere repererit: declarent illi ius non competere (cuiuslibet temporis detentione non obstante) de ipsoque beneficio possit illi (dummodo non sit intrusus vel violentus aut alias indignus) vel alteri idoneo prouideri.

1 Pena publicorum concubinariorum de modo ipsos procedendi.

¶De publicis concubinariis.

¶Summarium.

¶Publici concubinarii in perceptione omnium beneficiorum suorum sunt puniendi si suas non dimiserint concubinas post huiusmodi monitionem. Et si illas non dimiserint: aut alias acceperint: vel primam dimissam resumpserint priuantur suis omnibus beneficiis. Ad susceptionem quorumcumque honorum inhabiles sunt (nisi cum eis post dimissionem concubinarum dispensatum fuerit) publici concubinarii. Qui si incorrigibiles sint: ad predicta inhabiles prorsus fiant.

[E]T insuper statuimus: quod quicunque clericus cuiuscunque conditionis: status: religionis dignitatis etiam si pontificalis vel alterius preeminentie fuerit quod presentium noticiam quam habere presumatur post duos menses post earundem presentium publicationem in ecclesiis Cathedralibus factam: quam ipsi diocesani omnino facere teneantur: post quam presentes ad eorum noticiam peruenerint: fuerit publicus [1] concubinarius a perceptione fructuum omnium beneficiorum suorum trium mensium spatio sit ipso facto suspensus. Quos suus superior in fabricam vel aliam euidentem ecclesiarum vtilitatem ex quibus hi fructus percipiuntur conuertat. Necnon huiusmodi publicum concubinarium vt primum talem esse nouerit: mox suus superior monere teneatur vt infra breuissimum terminum concubinam dimittat. ¶Et si illam non dimiserit, vel dimissam: aut alias publice resumpserit: iubemus vt ipsum omnibus suis beneficiis omnino priuet. ¶Et nihilominus hi publici concubinarii (vsque quo cum eis per suos superiores post ipsarum concubinarum dimissionem manifestamque vite emendationem fuerit dispensatum) ad susceptionem quorumcunque honorum: dignitatum: beneficiorum: officiorumve sint inhabiles.

¶Qui si (post dispensationem recidiuo vomitu) ad huiusmodi publicum concubinatum redierint (sine spe alicuius dispensationis) ad predicta prorsus inhabiles existant.

¶Summarium.

¶Prouidetur ibi contra negligentes punire publicos concubinarios. Ac etiam contra maiores concubinarios quorum. destitutio ad Ro. ponti. spectat. Necnon contra regulares et occultos con-

cubinarios. Non solum publi-
cus et notorius concubinarius
est qui per sententiam: aut con-
fessionem: vel rei euidẽtiam: sed
etiam qui mulierem de inconti
nentia suspectam tenet. Quest⁹
pecuniarios pro concubinatu ac
cipere prohibetur transgressores
puniendo et circa concubinarũ
expulsionem prouidendo. Et ex-
purios cum eorum patribus co-
habitare defenditur. Omnes cõ-
cubinarij a suis maioribus sunt
monendi ad concubinarum di-
missionem. Prohibeturq; prela-
tis impedimentũ fieri contra cõ
cubinarios insurgentibus La-
icisq; non permittitur cõcubinas
tenere. Et de his omnibus vide
de verbo ad verbum in pragma
tica sanctione. eo. titu.

Quodq; si hi ad
quos talium cor-
rectio ptinet eos
(vt predictum est)
punire neglexe-
rint: eorum supe-
riores: tam ipsos de neglectu:
quam illos pro concubinatu:
modis omnibus: digna puni-
tione animaduertant. In con-
ciliis etiam prouincialibus: et
synodalibus: aduersus [1] tales
punire negligentes: vel de hoc
crimine diffamatos: etiam per su
spensionem: a collatione benefi-
ciorum: vel alia condigna pena
seueriter procedatur. ¶ Et si hi
quorum destitutio ad nos et se-
dem predictam spectat per conci
lia prouincialia: aut suos supe-
riores propter cõcubinatum pu-
blicum reperiãtur punitione di-
gni: statim cum processu inquisi-
tionis ad nos deferãtur. ¶ Ea-
dem diligentia et inquisitio in
quibuscunq; generalibus capitu
lis etiam prouincialib⁹: quo ad
eos seruetur: penis alijs contra
predictos et alios non publicos
concubinarios a iure statutis in
suo robore permansuris. ¶ Pu-
blici [2] autem intelligendi sunt
non solum hi quorum concubi-
natus per sententiam: aut confes
sionem in iure factam: seu per rei
euidentiam: que nulla possit ter
giuersatione celari notorius est:
sed etiam qui mulierem de incõ
tinentia suspectam et diffamatã
tenent: et per suum superiorem
admoniti ipsam cum effectu non
dimittunt. ¶ Quia vero in qui-
busdam regionibus nonnulli iu
risditionem ecclesiasticã haben-
tes pecuniarios [3] questus a cõ-
cubinarijs percipere non erube-
scunt: patientes eos in tali fedi-
tate sordescere. Sub pena male-
dictionis eterne precipimus: ne
deinceps (sub pacto: compositio
ne: aut spe alterius questus) ta-
lia quouismodo tolerent: aut dis
simulent. Alioquin vltra premis
sa negligent e penaz duplũ eius
quod propterea acceperint resti
tuere: et ad pios vsus omnino cõ
uertere teneantur et compellan
tur. ¶ Ipsas autẽ cõcubinas aut
suspectas prelati omnibus mo-
dis curent a suis subditis p auxi
liũ et brachiũ secularis inuocatio
nem (si opus fuerit) penitus arce
re. ¶ Qui etiam filios [4] ex tali
concubinatu pcreatos apud pa-
tres suos habitare nõ permittãt.
¶ Iubemus insuper q; in predi
ctis synodis et capitulis premissa
publicẽtur: et vt quilibet suos sub
ditos ad ipsarũ concubinarũ di-
missionem moneant diligenter.
¶ Iniungimus preterea omnib⁹
secularibus viris: etiam si rega-

1
Pena
indicta
aduer-
sus ne
gligen-
tes pu
nire pu
blicos
cõcubi-
narios

2
Qui di
cũt pu
blici cõ
cubina
rij quoad
penam
huius
statuti
incur-
rẽdaz.

3
Pena
p pla-
tos q a
cõcubina
riis pu
blicis
qst⁹ p-
cipiunt
pecu-
niari-
os / vt
eos in ta
li fedi-
tate to
lerent.

4
Filij cõ
cubina
riorum
apd pa
tres nõ
cohabi
tent.

li p̄fulgeāt dignitate: nec ullis qualecūq3 inferāt impedimētum (quocūq3 q̄sito colore) p̄latis: q̄ ratiōe officij suis iaduersus subditos suos pro hmōi concubinatu: ⁊ aliis casibus sibi a iure permissis p̄cedūt. ¶ Et cū omne [5] fornicationis crimen lege diuina prohibitum sit. Et sub pena peccati mortalis necessario euitādum: monemus oēs laicos: tā vxoratos q̄ solutos: vt similiter a concubinatu abstineant. ¶ Nimis eñ reprehensibilis est: q̄ vxorē h3 ⁊ ad aliam vxore3 accedit. ¶ Qui vero solutus est (si continere nolit) iuxta apostoli cōsiliū vxorem ducat. ¶ Pro hmōi aūt diuini obseruantia p̄cepti hi ad quos ptinet tā salutarib⁹ monitis q̄ aliis canonicis remediis omni studio laborent.

5 Omne fornicationis crimē est lege diuina prohibitum.

¶ De excōicatis non vitandis.

¶ Summarium.

¶ Causa constitutionis in p̄senti titu. inseritur cū constitutione de excōicatis interdictis ⁊ suspensis (duobus casibus exceptis) nō vitandis. protestando tamen de non releuando propterea hmōi excommunicatos suspensos aut interdictos. Et de his plenius vide in pragmatica sanctione eodem titulo.

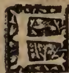
Statuimus insup q̄d ad vitandum scandala et multa pericula. Subuenienduq3 cōscientiis timoratis: q̄ nemo deinceps a communicatione alicuius in sacramentorū administratione vel receptione: aut aliis quibuscunq3 diuinis: vel extra pretextu cuiuscunq3 sententie: aut censure ecclesiastice: seu suspensionis aut prohibitionis ab homine vel a iure generaliter promulgate teneat abstinere: vel aliquem vitare: vel interdictum ecclesiasticum obseruare: nisi sententia prohibitio suspensio: vel censura huiusmodi fuerit in vel cōtra personā: collegium: vniuersitatem⁹: ecclesiam: aut locū certum aut certam a iudice publicata ⁊ denuntiata specialiter ⁊ expresse: aut notorie in excōmunicationis sententiā con stiterit incidisse: q̄ nulla possit tergiuersatione celari: aut aliquo iuris suffragio excusari: nā3 a cōmunione illius abstineri nolumus iuxta canonicas sanctiones.

¶ Per hoc tamē huiusmodi excommunicatos: suspēsos: interdictos seu prohibitos non intendimus in aliquo releuare: neq3 eis quomodolibet suffragari.

¶ De interdictis non leuiter ponendis.

¶ Summarium.

¶ Constitutionis causa sibi ponitur: differreq3 prohibetur in aliquo loco interdictum ob culpam alicuius persone vnum casum excipiendo. Et ad precedentia constitutionem extendendo. Ide3 vide in pragmatica sanctione eodem titulo.

Et quoniam ex indiscreta interdictorū promulgatiōe multa cōsueuerunt scandala euenire. Statuimus q̄ nulla ciuitas: oppidū: castrum: villa: aut locus: ecclesia

stico supponi possit interdicto: nisi ex causa seu culpa ipsorum locorum aut domini seu rectoris vel officialium. Propter culpam autem seu causam alterius cuiuscunque priuate persone huiusmodi loca interdici nequaquam possint auctoritate quacunque ordinaria: vel delegata: nisi talis persona prius fuerit excommunicata: ac denuntiata: seu in ecclesia publicata: aut domini seu rectores vel officiales ipsorum locorum auctoritate iudicis requisiti huiusmodi personam excommunicatā infra biduum inde cum effectu non eiecerint: aut ad satisfaciendum compulerint: qua etiā post biduum eiecta recedente vel satisfaciente mox diuina resumi possint: quod etiam in pendentibus locum habere decernimus.

¶De sublatione clementine literis.

¶Summarium.

¶De sublatione huiusmodi clementine literis. que est in titu. de proba. vide cōpendiosum tex. cū diffusis glo. eo. ti. in pragmatica sanctione: et q̄ maxime glo. apostolicis.

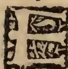
Necnon constitutionē de eorundem fratrū nostrorū consilio editam: quā cum irritāti decreto statuim⁹: decernimus et ordinauimus qđ extunc decetero ppetuis futuris temporibus de cessione regiminis et administrationis ecclesiarum et monasteriorum facta per eos qui ecclesijs et monasterijs ipsis preerant: seu illaȝ administrationem seu commendam: aut vt a ijs vnita aut alias obtinebant: seu resignatione aliorum quorumcunque beneficiorum ecclesiasticorum: seu cessione iuris in eis vel ad ea quomodolibet competētis: aut priuationis vel dispositionis: aut censurarū fulminatione: etiam in literis apostolicis a nobis et sede apostolica: etiam motu proprio, pro tempore emanatis que in manibus romani pontificis facte dicuntur contentis: etiam si super illis narrantis fundaretur intentio constare et apparere deberet p publica instrumenta vel documenta autentica. Alioquin tam in iudicio q̄ extra illud narratiue [1] et assertionibus huiusmodi in preiudicium tertij minime stari: nec ex illis alicui preiudicium afferri deberet: nisi de huiusmodi narratiua et assertione etiā in literis apostolicis facta altero ex premissis modis doceretur innouamus: illamque perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obseruari mandamus.

¶De robore et firmitate concordatorum.

¶Summarium.

¶Vult Leo papa qđ concordia inter ipsum et sedem apostolicā ex vna. Et regem Francorum ex altera partibus passata (videlicet de effectu Pragmatice sanctionis) vim et robur initi contractus habeat. Cuiquomodo per quascunque personas literas neque gratias non erit derogandū. Decernendo irritum et inane quicquid in contrarium factum fuerit.

[1] Narratiuis et assertionibus non creditur in preiudicium tertij nisi appareat p publica instra.

T quia supradictam concordiam [1] cum prefato Francisco rege ob illius sinceram deuotionē quam erga nos ⁊ sedem predictā: cum ad prestandam nobis reuerentiam et filialē obedientiam ad ciuitatē nostrā Bononie personaliter venire dignatus est: consentimus: illamq̧ inuiolabiliter obseruari desideramus et illam veri cōtractus ⁊ obligationis inter nos ⁊ sedem apostolicam predictam ex vna: et prefatum regem ⁊ regnum suum ex altera partibus legitime initi: vim ⁊ robur obtinere: ac illis ⁊ presentibus in aliqua sui parte per quascunq̧ literas et gratias p nos ⁊ successores nostros desuper cōcedendas derogari: clausulamq̧ cum earundem derogatione presentium latissime extendenda: ac q eedem presentes litere: et earum tenor: pro expressis habeantur in quibusuis supplicationibus pro tēpore signatis appositaꝫ nihil penitus operari: et illius vigore in literis apostolicis sup ipsius supplicationibus cōficiendis quicq̧ per quod presentibus aut alicui particule de contentis in eis derogaretur seu derogari videretur narrari nō possit: et sic p quoscunq̧ iudices et commissarios etiaꝫ causarum dicti palatij apostolici auditores et prefate Romane ecclesie Cardinales in quibusuis causis super premissis vel eorum aliquo p̄o tempore mouētis iudicari: diffiniri: ⁊ sententiari debere: sublata eis aliter sententiandi ⁊ diffiniendi omnimoda facultate et auctoritate: necnon irritum et inane quicquid secus super his vel eoꝝ aliquo a quoq̧ quauis auctoritate etiā per nos ⁊ successores nostros p̄fatos scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

1 Cōcordatum factuꝫ inter ro pō. ⁊ regeꝫ frā. hꝫ vim cō tract⁹: cui nō poterit de incepo p quas cūq̧ literas ⁊ grās l aliquo gari cū decreꝫ. to irritāte ⁊c.

¶De protestationibus Apostolicis contra regem Francorum factis.

¶Summarium.

¶Omnia in presenti opere contenta infra sex menses per dominum nostrum regem Frācorum executioni sunt demandāda: aliter ipsa sedes non intendit ea firma existere. Et si in regno Francie sint alique cōsuetudines: vel statuta libertati Romane ecclesie preiudicantes per hec non intendit ipsa sedes illa approbare. Demum iniungitur ipsi Francorum regi quatinus presentes habeat publicari facere ⁊ inuiolabiliter obseruari: compellendo ad hoc compellendos.

Olumus autem q̄d si prefatus rex presentes literas ac oia et singula in eis contenta que in prima futura sessione p̄sentis concilij Lateranē. approbari ⁊ confirmari facere promittimus infra sex menses a die approbationis et confirmationis hmōi cōputandos non approbauerit et ratificauerit: et ea perpetuis futuris temporib⁹ in regno suo ⁊ omnibus alijs locis ⁊ dominijs dicti regni p omnes prelatos ⁊ alias etiam ecclesiasticas personas ac curias parlamenti: acceptari: legi: publicari: iurari ⁊ registrari ad instar aliarum constitutionum regiarum: et de acceptatione: lectione: pu-

blicatione: iuramento: z registra
tione predictis: infra predictum
tempus per omnium z singulo-
rum supradictorum patentes li
teras aut autenticas scripturas
nobis non transmiserit/aut nun
tio nostro apud ipsum regem exi
stenti per eum ad nos mittēdas
non consignauerit: z deinde sin
gulis annis etiam legi ꝑut alie
ipsius Frācisci regis constitutio
nes et ordinationes que in viri
di sunt obseruantia obseruari
debent/inuiolabiliter obseruari
cum effectu non fecerit: presen-
tes litere z inde secuta quecunqꝫ
sint cassa: z nulla nulliusqꝫ robo-
ris vel momenti. ¶ Et cum om-
nium que in regno: Delphinatu
et comitatu predictis agantur
notitiam non habeamus consue
tudines: statuta: seu vsus: liber-
tati ecclesiastice et auctoritati se
dis apostolice quomodolibet p̄-
iudicantia: si qua in regno Del-
phinatu et comitatu predictis
alīs ꝙ in premissis existant: non
intēdimus nobis et eidem sedi
in aliquo preiudicare: seu illa ta
cite vel expresse quomodolibet
approbare.
¶ Et nihilominus prefato Fran
cisco et pro tēpore existenti fran
corum regi in virtute sancte obe
dientie mandamus: quatinus p
se vel alium seu alios in dignita
te ecclesiastica cōstitutos presen-
tes literas ac omnia z singula in
eis contenta (quando et quoties
opus fuerit) publicari et ea in-
uiolabiliter obseruari faciat. Cō
tradictores cuiuscunqꝫ dignita-
tis et preeminentie fuerint per
censuras ecclesiasticas et pecu-
niarias penas: aliaqꝫ iuris et fa
cti queuis opportuna remedia
(appellatione qualibet omnino
postposita) cōpescendo. Non ob-
stantibus omnibus supradictis:
aut si aliquib⁹ cōiter vel diuisim
ab eadem sit sede indultum: ꝙ in
terdici: suspendi: vel excōmunica
ri non possint p literas apostoli
cas nō facientes plenā z expssaz
ac de verbo ad verbum de indul
to hmōi mentionem.

¶ Forma mandati apostolici.

¶ Summarium.

¶ Leo papa.x. ibi dat nobis for
mulare mandati aplīci: quo amo
do vtēdū erit in regno Frācie tā
pro regularibus ꝙ secularibus
(mutatis mutādis) qđ lectū fuit
in cancellaria Rom. atqꝫ publica
tū: z in quinterno illius registra
tū. Et hoc est scđm formā.c. man
datum z aliarū duarū decretaliū
immediate sequentiū. Et de his
vide in nouis ordinationib⁹ Lu
do.xij. arti.j.ij.iij.iiij.v.z.vj.

Nota ista verba vře vel alteri⁹ ecclie. qz mandatū aplīcū non dz dirigi sup certā z specificatā ecclesiā.

Leo epūs seruus ser
uorum dei. ¶ Ve
nerabili fratri epo
N. et dilectis filijs
capitulo singulisqꝫ
canonicis ecclesie.
N. salutē et apostolicā bñdictio
nē. Vite ac morū honestas aliaqꝫ
laudabilia probitatis et virtutuz
merita super quibus dilectus fi
lius. N. apud nos fidedigno com
mendatur testimonio nos indu
cunt vt sibi reddamur ad gratiā
liberales. Hinc est ꝙ nos cupien
tes vt eidem. N. iuxta illius que
per felicis recordationis Grego
rium papam. ix. predecessorem
nostrum ad tunc episcopum no
uiomen. directa extitit: que inci
pit. Mandatum. z aliarum duaz

1 Nota ista v[er]ba vestre vel alteri⁹ eccl'ie. q[uia] mãdatum ap[osto]licũ non dirigit[ur] sup certam et specificata ecclesia.

illam immediate sequẽtiũ decretalium formas de canonicatu: et prebenda: aut dignitate: personatu: administratione vel officio; vestre [1] vel alterius eccl'ie aut alio beneficio cum cura aut sine cura etiã si parochialis eccl'ia vel ei⁹ perpetua vicaria: aut capella siue perpetua capellania ad vestram collationem: nominationẽ seu presentationẽ ⁊ aliã quãcunq[ue] dispositionẽ prouideri possit: ac volentes prefato. N. premissorum meritorũ suorũ intuitu gratiam facere specialẽ: ipsumq[ue] a quibusuis excõicationis suspẽsionis ⁊ interdicti: aliisq[ue] ecclesiasticis sententiis censuris et penis a iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis: si quibus quomodolibet innodatus extitit ad effectum presentium (dũtaxat) cõsequendum harum serie absoluẽtes: et absolutum fore censentes. Necnõ omnia et singula beneficia ecclesiastica cum cura et sine cura que p[re]fatus N. etiam ex quibusuis apostolicis: dispensationibus obtinet ⁊ expectat: ac in quibus: ⁊ ad que ius sibi quomodolibet cõpetit quecũq[ue] quodcũq[ue] ⁊ qualiacũq[ue] sint eorũq[ue] fructuum redditũ ⁊ prouentuũ veros annuos valores ac huiusmodi dispensationũ tenores presentib⁹ pro expressis habẽtes: motu proprio non ad ipsius. N. vel alteri⁹ pro eo super hoc oblate petitionis instantiam: sed de nostra mera liberalitate: discretioni vestre per apostolica rescripta mandamus quatinus: si vobis pro alio nõ scripserimus qui simile mandatũ aut similẽ gratiã prosequatur canonicatũ et prebendã aut dignitatem personatum administrationem vel officiũ vestre vel alterius ecclesie aut aliud beneficium ecclesiasticum cũ cura vel sine cura (etiã si parochialis ecclesia vel eius perpetua vicaria aut capella vel perpetua capellania fuerit) ad vestram collationem: prouisionẽ: presentationẽ: nominationem: seu quãuis aliã dispositionẽ pertinẽtem: etiam si dignitati: personatui administrationi vel officio huiusmodi cura immineat animarũ: dũmodo talis dignitas electiua non existat cuz creatione in canonicũ vestre vel alteri⁹ ecclesie. Et si in ea statuto ⁊ priuilegio caueatur: q[uod] nulli de dignitate personatu administratione vel officio prouideri possit: nisi cũ effectu illius ecclesie canonicus existat: canonicatum huiusmodi ecclesie cũ plenitudine iuris: ⁊ nõ obstãte de certo canonicorũ numero ad effectũ huiusmodi dignitatẽ personatũ vel officium (dũtaxat) ⁊ nõ alias; auctoritate apostolica tenore p[re]sentium cõferimus: ⁊ de illo etiã prouidemus: si quẽquam vel q[uo]d post mensem (postq[uam] p[re]sentes litere vobis p[re]sentare fuerint) extra romanã curiã vacare contigerit cum plenitudine iuris canonici ac omnibus iuribus ⁊ pertinẽtiis suis eidẽ. N. conferatis: et de illo aut illa prouideatis seu ipsuz ad illũ illã vel illud presentetis: aut nominetis: ipsumq[ue]. N. in canonicum ⁊ in fratrem vestre vel alterius ecclesie ad effectum tantum obtinendi dignitatem: personatũ administrationem vel officium huiusmodi recipiatis: stallum sibi in choro ⁊ locuz in capitulo cũ plenitudine iuris canonici assignetis: inducentes eundem N. vel procuratorez eius nomine in corporalem possessionem canoni-

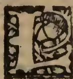
tatus z prebende: aut dignitatis personatus: administrationis vel offici seu beneficij huiusmodi iu riumq; z pertinentiarũ vniuerso rum predictorum defendentesq; inductum ac facientes .N. vel p eo procuratorem predictum ad prebendã aut dignitatem perso natum administrationez vel offi cium seu beneficium huiusmodi quodcũq; fuerit (vt moris est) ad mitti sibiq; de illius vel illorum fructibus redditibus prouenti bus iuribus z obuentionib' vni uersis integre responderi non ob stan. forsan vt supra de certo ca nonicorum numero z aliis cõsti tutionibus z ordinationib' apo stolicis ac dicte vestre vel alteri' ecclesie iuramento confirmatio ne apostolica vel quauis firmita te alia roboratis statutis et con suetudinibus contrariis quibus cunq;: aut si vobis ab apostolica sit sede indultum: q; ad receptio nem vel prouisionẽ alicuius mi nime teneamini: quodq; de cano nicatibus z prebendis seu digni tatibus: personatibus: admini strationib': vel officiis vestre vel alterius ecclesie: aut aliis benefi ciis ecclesiasticis quibuscunq; ad vestram collationez: prouisionẽ: presentationem: nominationem: seu quãuis aliam dispositionem communiter vel diuisim pertinẽ tibus: nulli valeat; prouideri per literas apostolicas nõ facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmo di mentionem. Et qualibet alia dicte sedis indulgentia generali vel speciali cuiuscũq; tenoris exi stat: per quam presentãtibus nõ expressam vel totaliter non in serram effectus gratie impediri valeat quomodolibet vel differ ri: et de qua cuiusq; toto tenore habenda sit in nostris literis mẽ tio specialis: seu si dictus .N. pre sens nõ fuerit ad prestandum de obseruandis statutis cõsuetudi nibus vestre vel alterius ecclesie solitum iuramentum: dummodo in absentia sua per procuratorez idoneum: et cum ad ecclesiã ipsaz accesserit corporaliter illud pstet. Datum zc.

¶ Simili modo.

¶ Forma literarum executoriaꝝ mandati apostolici.

¶ Summarium.

¶ Iudicib' a sede apostolica dẽ putandis z delegandis ad man datum de prouidendo executan dum hoc formulare dirigitur: le ctum publicatum et registratum in cancellaria Ro. prout alie lite re. Et de huiusmodi iudicibus vi de artic. iiij. in nouis ordi. Ludo. rij. Sed quomodo iste litere iudi cibus et ipsis colla. (quibus diri guntur) presentande sint z execu tioni demãdande: vide in tracta tu de modo vacandi beneficiorũ z hoc in modo seruando in execu tione gratie expectatiue.

Leo. zc. ¶ Dilectis fi liis .N. z .N. ac .N. of ficialibus salutem z apostolicam benedi ctionẽ. Hodie cupien tes vt dilecto filio. N. clerico N. diocesis iuxta illius q̃ olim per felicis recordationis Gregoriũ papã ix. pdecessorez nõ strũ ad tunc epm Nouiomeñ. di recta extitit: que incipit. Manda tum et aliarum duarum imme diate sequentium decretaliũ fol

mas de canonicatu: et prebenda: aut dignitate: personatu: administratione: vel officio ecclesie. N. aut alio beneficio ecclesiastico cū cura vel sine cura: prouideri proprio venerabili fratri nostro episcopo. N. et dilectis filijs capitulo singulisqʒ canonicis ecclesie. N. per alias literas nostras mandauimus: si eis communiter vel diuisim pro alio non scripsimus qui simile mandatum: aut similem gratiā prosequeretur: eidē. N. canonicatum et prebendam: aut dignitatem: personatum: administrationem vel officium: aut beneficium ecclesie. N. aut aliud beneficium ecclesiasticum ad eorum collationem: prouisionē: presentationem: nominationem: seu quamuis aliam dispositionem communiter vel diuisim pertinē. si quem quam vel quod: post mēsem post presentationem earundem literarum vacare contingeret: cum plenitudine iuris canonici: ac omnibus iuribus et pertinentijs suis: prout ad eos communiter vel diuisim pertineret conferrent et assignarent aut eū ad illa presentarēt: eligerent: nominarent: seu de illis prouiderēt prout in eisdem literis plenius continetur. Quocirca discretioni vestre per apostolica scripta motu simili mandamus quatinus vos vel duo: aut vnus vestrum p vos vel alium seu alios: si episcopus capitulum ꝛ canonici predicti canonicatum et prebendam: aut dignitatem personatū: ꝛ administrationem: vel officium aut beneficium huiusmodi eidem. N. conferre et assignare ac de illis etiam prouidere recusauerint seu distulerint: aut negligentes fuerint canonicatum et prebendam aut dignitatem: personatum administrationem: vel officium seu beneficium huiusmodi cum plenitudine iuris canonici: ac omnibus iuribus et pertinentijs supradictis eidem. N. cōferre et assignare: necnon eundē. N. ad illa (vt moris est) admittere: et in canonicum recipere: et in fratrem stallo sibi in choro et loco in capitulo sibi assignatis: omniaqʒ et singula alia in dictis literis contenta alias iuxta earundem continentiam atqʒ formam in omnibus et per omnia facere et exequi curetis: contradictores (prout iustitia suadebit) ad hoc compescendo. Nō obstātibus omnibus que in dictis literis voluimus non obstare. Datum ꝛc.

ꝛ forma mā̄dati apostolici data secularibus clericʒ locum sibi vēdicat etiā in regularibus.

¶ Pro regularibus autē similis forma illis conueniens detur.

¶ Nulli[i]ergo oīno hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti ordinationis: suspensionis: astrictionis: declarationis: precepti iniunctionis: monitionis: innouationis: consensus: decreti: voluntatis: promissionis: ꝛ mandati: infringere vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare presumpserit indignationē omnipotētis dei: ac beatorum Petri ꝛ Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Rome apud sanctum Petrum. Anno incarnationis dominice millesimo quingentisimo sextodecimo quintodecimo kalen. septembris. Pontificatus nostri anno quarto.

De conclusione lateranensis Concilij.

Sommarium.

Hec omnia conuenta et cõcordata superius ad longum descripta per sacrosanctum generale concilium lateraneñ. approbata concludendo vult Leo papa ab omnibus inuiolabiliter obseruari et custodiri sub penis in litera contentis. prouiso tamen ꝙ per ipsum Frã. regem et suos regnicolas simili modo seruentur: et in curijs sui regni parlamenti et alijs registrentur: et singulis annis publicentur.

Nos igitur vt litere ipse que ob id precipue edite fuerunt: vt in corpore mystico sancta vide licet ecclesia perpetua charitas/ et pax inuiolata perdurent. Et si qua membra dissentiant: ea commode suo reinserantur corpori: eo magis obseruentur: quo clarius constiterit ipsas literas ea matura et salubri deliberatione a nobis (dicto sacro Lateraneñ. approbante concilio) approbatas et innouatas que statute et ordinate fuerunt: licet ad earundem literarum subsistentiam et validitatem: alia approbatione non indigerent: ad abundantiorem tamẽ cautelam: vt eo tenacius obseruentur et difficilius tollãtur. quo tantorum patrum fuerint maiore approbatione munite: literas predictas[1]cum omnibus et singulis statutis: ordinationibus: decretis: diffinitionibus: pactis: conuentionibus promissione voluntate ac penis inhibitionei: aliisqꝫ omnibus et singulis clausulis in eo contentis illa presertim qua voluimus: quod si prefatus Frãciscus rex supradictas literas ac omnia et singula in eis contenta intra sex menses a data presentium computandos non approbaret et ratificaret: et ea perpetuis et futuris temporibus in regno suo et alijs locis et dominijs dicti regni per omnes prelatos et alias ecclesiasticas personas ac curias parlamentorum: acceptari: legi: publicari: iurari et registrari ad instar aliarum constitutionum regiarum. Et de acceptatione: publicatione: lectione publicatione: iuramento: et registratione predictis intra prefatum tempus per omnium et singulorum supradictorum patentes literas: aut autẽticas scripturas nobis non transmitteret: aut nuntio nostro apud ipsum regem existenti per eũ ad nos destinandas non consignaret: et deinde singulis annis etiam legi (prout alie ipsius Francisci regis constitutiones et ordinationes que in viridi sunt obseruantia obseruari debent inuiolabiliter obseruari) cum effectu non fecerit: litere ipse: et deinde secuta quecunqꝫ essent cassa et nulla: nullisqꝫ roboris vel momenti sacro Lateraneñ. concilio approbante apostolica auctoritate et potestatis plenitudine approbamus et innouamus: easqꝫ inuiolabiliter et irrefragabiliter obseruari et custodiri mandamus: roburqꝫ perpetue firmitatis in euentum

1 Cõcordatum initũ inter Rõpõt. et Frã. regem voluit ipse papa louiri effectũ sub cõditiõe ibi inserta.

dictarũ approbationis ⁊ ratificationis: et non aliter nec alio modo obtinere omnesq́ in dictis literis cõprehensos ad ipsarũ literarũ ac omniũ ⁊ singulorũ in eis expressorũ obseruationẽ sub censuris ⁊ penis ac alijs in eis cõtentis: iuxta earũdẽ literarũ tenorez ⁊ formam teneri ⁊ obligatos esse decernimus ⁊ declaramus. Non obstantib⁹ cõstitutionib⁹ ⁊ ordinationibus apostolicis ac oĩbus illis que in dictis literis volum⁹ non obstare: ceterisq́ contrarijs quibuscunq́.

¶ Nulli ergo oĩno hoĩum liceat hanc paginã nostre approbationis: innouationis mãdati decreti ⁊ declarationis infringere vel ei ausu temerario cõtraire. Si quis autẽ hoc attentare presumpserit indignationẽ omnipotẽtis dei ac beatorũ Petri ⁊ Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. ¶ Datum rome in publica sessione in Lateraneñ. sacrosancta basilica solenniter celebrata Anno incarnationis dominice millesimo quingentesimo sextodecimo kalendas Januarij pontificatus nostri anno quarto. Sic signatũ: visa. Je salut. Bẽbus. Jo. de Madrigal. ⁊ in dorso: registrata apũ me bembum.

¶ De regia acceptatione ⁊ publicatione concordatorum.

¶ Summarium.

¶ Franciscus hui⁹ nominis primus francorum rex (omnia suprascripta acceptando) mandat quibusuis cõsiliarũs parlamentorum ⁊ alijs iustitiarijs, vbilibet stantibus quatinus huiusmodi conuentiones statuta atq́ cõcordata seruẽt ⁊ teneant: ac etiaz in registris suarum curiarum registrent. Et loco ⁊ tempore (secundum in illis contenta) lites ⁊ controuersias iudicent: ⁊ a se de puncto ad punctum custodiant.

Quocirca dilectis et fidelibus ⁊ consiliarijs nostris ad presens tenentibus ⁊ qui in futurum nostra tenebunt parlamenta: omnibusq́ iustitiarijs regni nostri et delphinatus ac comitatus nostrorum: ceterisq́ officiarijs ⁊ subditis nostris ⁊ eorũ cuilibet prout ad euz pertinuerit. Mãdamus districti⁹ iniungẽtes: quatinus oĩa premissa ⁊ singula teneant custodiant ⁊ conseruent in sua roboris plenaria firmitate. Et in causis quibuscunq́ occasione premissorum de cetero orituris ⁊ emersuris secũdum deliberationes ⁊ conclusiones prescriptas iudicent: pronuntient ⁊ sententient: atq́ ab omnibus subditis ⁊ incolis nostrorũ regni delphinatus ac comitatus inuiolabiliter faciant in omnibus ⁊ per omnia obseruari: predictas personas ecclesiasticas et seculares ac earum quamlibet in omnibus ⁊ singulis superius expressis ab omni turbatione violentia impressione: molestatione vexatione damno ⁊ impedimento tueantur protegant pariter et defendant: omnes et quascunq́ personas cuiusuis cõditionis ac status fuerint: cõtrafacientes aut venientes taliter puniẽdo: quod imposterum ceteris cedat in exemplum. Quoniam sic fieri volum⁹

et iubemus per presentes. In cuius rei testimonium sigillum nostrum presentibus literis duximus apponendum.

¶ Datum parisius die decima tertia mensis Maij Anno domini millesimo quingentesimo decimoseptimo. Et regni nostri tertio. Sic signatum super plicã per regem dominis ducibus alencon nij borbonij et vidocinen. vobis dominis dorual: de la trimoille: de boysi: magno magistro: bastardo sabaudie: de la palice et de castillon marescallibus Francie: et alijs presentib9. Robertet. ¶ Lecta publicata et registrata ex ordinatione et de precepto domini nostri regis reiteratis vicibus facto in presentia domini de trimoilla primi cambellani dicti domini nostri regis ad hoc per eũ specialiter missi parisius in parlamento. xxiij. die Martij. Anno domini millesimo quingentesimo decimoseptimo. Sic signatum. Pichon.

¶ De prorogatione dilationis ad publicandũ Concordata.

¶ Summarium.

¶ Multis rationib9 et causis ibidem insertis per Franciscũ Frãcorum regem demonstratur ibi qualiter a sede apostolica fuit sibi prorogata dilatio per vnum annum (vltra semestre tempus quod ante habebat) ad huiusmodi concordata publicari et registrari faciendũ. Et qualiter aliaz annuam dilationem habuit pro impetrantibus in curia romana beneficia solum per mortem vacantia: et hoc ad verum valorem annuum exprimendum: si in eorum impetratione et supplicatione non (vt tenent facere) expresserint. Et cum hoc mitigatur rigor. §. statuimus. supra de man. apostoli.

Franciscus dei gratia Francorum rex: Mediolani dux: et Genue dns vniuersis p̃sentes lras inspecturis salutem.

¶ Cum vrgenti necessitate euidentiq3 commodo et vtilitate rei publice regni nostri ducti ad euitanda maiora pericula que ex reuocatione pragmatice in futurũ cultura cernebamus: siue illi reuocatiõi obediretur: siue nõ obediretur: que vnicuiq3 recte sentiẽti latissime constare possunt: certa iniuerim9 cũ sancta sede apostolica cõcordata. In quib9 inter cetera cautuz est: quod infra sex mensium spatium illa publicari et registrari necnon iurari in curijs nostris parlamentorum efficeremus: ecclesiamq3 Gallicanaz illis consentire: alis nullius essent momẽti (que nullatenus. ob breuitatem temporis aliis etiam vrgentibus negotijs occupati) perficere valuim9. Idcirco ne in rete (quod verebamur) incideremus: et ne commodo et vtilitate dictorum concordatorum frustraremur: a sede apostolica (post lapsum dicti spatij sex mensium) vnius anni prorogationem obtinuimus.

¶ Ceterum cum in dictis concordatis inter cetera etiam caueretur: quod verus valor beneficiorum in illorum impetrationibus exprimendus sit: tenendum erat: ne ambitiosi sub pretextu veri valoris non expressi iam. dicta im-

petrarent bñficia. Igitur vt predictis malitijs via preclude retur a sanctissimo domino nostro papa Leone .x. rescriptum obtinuimus: quo impetrationes preteritu veri valoris nō expressi obtente infra annum data rescripti in quo verus valor non fuisse expressus asseritur nulli⁹ valoris ac momenti esse declararentur. Quarū Bullarum seu rescriptorum tenor sequitur: et est talis. ¶ Idem Leo papa ad Franciscum primū de eadem dilatione.

¶ Summarium.

¶ Francisco primo Francorum regi Leo papa (ad ipsius regis supplicationem et ex certis rationabilibus causis) per annū prorogauit dilationem ad huiusmodi cōcordata publicari et registrari faciendum: prout sequitur.

Leo episcopus seruus seruorum dei charissimo in Christo filio Francisco Francorum regi Christianissimo: salutem et apostolicam benedictionem. ¶ Dudum siquidem inter alia (cum irritantis appositione decreti) statuimus et ordinauimus: quod extunc de cetero occurrentibus cathedralium et metropolitanarum ecclesiarum ac monasteriorum in regno Frācie et Delphinatu ac comitatu diensi. ac valentinen. consisten. vacationibus: dilecti filij ecclesiarum capitula et monasteriorum conuentus ad electiones seu postulationes futurorum / Archiepiscoporum / Episcoporum / Abbatum ecclesiarum / ac monasteriorum vacātium pro tempore huiusmodi procedere non valerent. Sed maiestas tua ad ecclesias et monasteria huiusmodi sic vacantia infra certum tunc expressi temporis spatium nobis et pro tempore existēti Romano pōtifici personas idoneas certo tunc expresso modo qualificatas ad eandem nominationem per nos et Romanum pontificem huiusmodi ecclesijs et monasterijs eisdē preficiēdas nominare valeres: prout in nostris inde cōfectis literis in quibus volumus: qd si maiestas tua omnia in illis statuta ordinata et contenta infra .sex menses post tunc proximam futuram sessionem Lateranen. concilij tunc vigentis non approbares et confirmares: et a prelatis ac alijs personis tunc expressis regni tui approbari nō faceres: litere ipē nullius essent roboris vel momenti plenius continetur.

¶ Cum autem sicut exhibita nobis pro parte tua petitio continebat) maiestas tua ppter varias occupationes quibus ad presens implicitus existis: ac ex certis alijs rationabilibus causis infra dictum semestre (infra quod adhuc existis) in dictis literis contenta per prelatos et psonas regni tui huiusmodi approbari facere posse cōmode nō cōfidat. Nos itaque tuis in hac parte supplicationib⁹ inclinati semestre predictum (infra quod adhuc existis) ad annū a data presentiū cōputandum auctoritate apostolica tenore presentium prorogamus pariter et extendimus. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis necnon omnibus illis que volumus in dictis literis non obstare ceterisque contrarijs quibuscunque. ¶ Nulli

ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre prorogationis et extensionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. ¶ Datum Rome apud sanctum Petrum Anno incarnationis dominice millesimo quingentesimo decimoseptimo kalendas Julij pontificatus nostri anno quinto.

¶ De annatis.

¶ Summarium.

¶ Impetrantibus beneficia per mortem duntaxat vacantia Leo papa proprio motu dat unum annum a die date supplicationis ad verum valorem annuu exprimendum: si vere in eorum supplicatione et impetratione non expresserint. Et pro augmento illi' veri valoris expressi dumtaxat soluet camere apostolice augmentum annate. Decernendo apostolicas impetrationes (pendente eadem dilatione annua) fiendas ratione veri valoris non expressi irritas et inanes.

Leo episcopus servus servorum dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Romanus pontifex (cui tot tantaque in spiritualibus et temporalib' providenda incumbunt) rerum et temporum qualitate pensata: nonnulla prout ad cunctorum clericorum beneficia ecclesiastica: et sede apostolica pro tempore impetrantium commoda et utilitates: ac litibus et fraudibus obviandum: oportere conspicit: salubriter ordinat et disponit. ¶ Nuper siquidem inter constitutiones ad laudem dei et Christi fidelium pacem/et quietem de fratrum nostrorum consilio cum charissimo in christo filio nostro Francisco francorum rege christianissimo matura deliberatione concordatas statuimus/quod in provisionibus quas personis quibusuis regni Francie ac Delphinatus et comitatus Vienen. et Valentinen. de beneficijs vacantib' seu certo modo vacaturis per nos et successores nostros: et sedem predictam etiam motu proprio et iam promotis ad ecclesias cathedrales et metropolitanas et monasteria: ut obtenta per eos beneficia retinere possent fieri contingeret: illorum verus annuus per florenos aut ducatos auri de camera aut libras turonenses: seu alteri' monete valor secundum communem estimationem exprimi debere t. Alioquin gratie ipse essent ipso iure nulle. ¶ Cum autem sicut accepimus sepe contiget personas regni delphinatus ac comitatus huiusmodi vacatione beneficiorum in locis remotis regni ac delphinatus et comitatus hmoi vacatione bnficiorum i locis remotis regni ac delphinat' et comitat' eorundem per obitum pro tempore vacantium intellecta eorum veri valoris notitiam habere non posse: et veri valoris huiusmodi notitia non habita ad illa a Romano pontifice impetrandum celerem nuntium ad sedem predictam destinare: et signaturam supplicationis super illorum impetratione cum facultate verum annuum valorem beneficiorum huiusmodi in literarum super hmoi

supplicationib⁹ expeditione augendi obtinere: et ad affectũ possessionẽ beneficiorum hmõi asse, quẽdi literas sup hmõi impetrationib⁹ cum minus vera valoris beneficiorũ eorundẽ expressione expedire: et absq eorũ culpa: diligentia ꝛ expẽsis pro impetratione hmõi obtinẽda factis. et gratia eis a nobis cõcessa ꝛ illius effect⁹ frustrari ac per posteriores qui nulla adhibita diligentia cũ expressione veri valoris eadẽ beneficia a sede predicta impetrarunt excludi ac desuper ꝑpterea molestari. Nos qui subditorum nostrorũ cõmoda libẽter ꝓcuramus: ac eos a litibus et expensis ꝗ̃stum cũ dño possumus releuamus motu ꝓprio: ac ex certa nostra scientia ac de apostolice potestatis plenitudine statuimus ꝛ ordinamus ꝙ decetero ꝑpetuis futuris temporibus impetrãtes beneficia ecclesiastica in regno Delphinatu ꝛ comitatu predictꝫ (per obitum dũtaxat) vacantia si verum annuum valorem beneficiorũ in literis apostolicis: que super dictis beneficijs expedite fuerint nõ expresserint infra annum a die date literarum earundem computandũ valorẽ ipsum male expressum corrigi per officiales ad quos expeditio literarũ huiusmodi pertinet ꝛ correctiones literarum earundẽ fieri consueuerunt petere. Ipsiq officiales ipsarum literarũ expeditioni presidentes ad eorundem impetrantium simplicem petitionẽ valorem ipsorum ad verum annuum valorem iuxta petentium voluntatem in eisdem literis reducere ꝛ corrigere. Ipsiq impetrantes pro augmento valoris expressi dũtaxat annatam camere apostolice soluere debeant ꝛ teneantur: decernẽtes quascũq impetrationes posteriores de dictis beneficijs ratione nõ expressionis veri valoris hmõi infra dictum annum factas nullius roboris vel momenti esse: ꝛ pro infectis haberi debere. ¶ Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam nostrorum statuti ordinationis ꝛ decreti infringere: vel ei ausu temerario contraire.

¶ Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorũ petri ꝛ pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurũ. ¶ Datũ rome apud sctm̃ petrũ. Anno incarnationis dñice. M. cccccxvi. kalẽdas octobris. pontificat⁹ nri anno quarto.

¶ De registratione concordatorum per curias fienda.

Uocirca dilectꝫ ꝛ fidelib⁹ cõsiliarijs curias nr̃as parlamẽti tenẽtib⁹: necnon senescallis bailliuis ꝓpositis alijsq iustitiarijs ꝛ officiarijs nostris harum serie mandamus et iniungimus: quatinus presentiũ tenorẽ suis in registris registrẽt: vt si pro rebus ꝛ negotijs indies occurrẽtibus: illis quis agere habuerit ex dictis registris illas extrahere possit et valeat: cui extracto debito modo facto talẽ fidẽ haberi volumus ac si predictarũ bullarum originale exhiberent. Nam sic fieri volumus: et quatenus opus esset ex certa nr̃a scientia et potestatis plenitudine ita fore ordinamus. ¶ Datum Ambasie die duodecima mẽsis aprilis Anno domini millesimo quingẽtesimo decimo octauo. Et re,

Eni nostri quarto. Sur le reply est escript. per regem.ainsi signe Robertet. Et lelle a double queue ꝛ cire iaulne.

¶De regia facultate primũ mẽsem graduatꝫ debitũ nolandi.

¶Summarium.

¶Eo quia apud omnes ignotũ erat quisnam mensis graduatis simplicibus:necnon qui menses ordinariis collatoribus et ecclesiasticis patronis deberent.Dominus noster rex Franciscus(ex potestate et facultate a sede apostolica sibi attributa)predictos menses ibi exprimit ꝛ nominat. quasquidem potestatem ꝛ facultatem(cum tenore subsequentis rescripti)vult ꝛ quibusuis curiis publicari:ne de his potestate et facultate: ignorantia ab aliquo pretendi possit.Et iuxta tenorem illius facultatis processus et controuersias terminari vult ꝛ finiri.

Franciscus dei gratia francorum rex: Mediolani dux:Genue domin⁹. ¶Cũ superioribus diebus certa inueneri mus concordata cum sanctissimo domino nostro papa Leone decimo:quibus inter cetera ordinatur quatinus beneficia vacantia primo mense:post publicatio nem illorum affitiantur graduatis simplicibus:verum cum ex diuersitate temporum quibus iam dicta cõcordata publicata in par lamentis nostris fuere: dictorũ mensium diuersitas confusionẽ litium educatricem generare verisimile potuisset. Nos igitur(vt dicte confusioni obicẽ apponeres mus)a iamdicto domino sanctissimo domino nostro papa literas apostolicas obtinuim⁹:quarum tenor de verbo ad verbum inferius delcribitur: quibus per missum et cõcessum est:illum primum mensem exprimere nobis ac nominare liceret. Eo propter facultatem nobis a sede apostolica predicta concessam insequentes: considerantesqꝫ dicta cõcordata in curia nostra parlamenti Parisius in mẽse Martii vltime preteriti fuisse publicata mensem preteritum Aprilis dictam publicationem immediate sequẽtem: pro proximo mense eligim⁹ et nominamus. Ex cuius initio ordo et computatio sequentium mensium vt qui menses graduatis simplicibus necnon graduatis nominatis:ac ordinariis collatoribus spectant sciãtur:et iuxta illorum ordinem:beneficiis in illis vacantibus prouideatur.tenorem dictorum concordatorum insequendo:nullo habito respectu ad tempus publicationis eorundem concordatorum in aliis curiis nostris parlamenti facte. ¶Quocirca dilectis ꝛ fidelibus consiliariis nostris parlamenta nostra Parisius. Tholose. Burdegale. Rothomagi. Diuione.et Granopoli tenentibus. Necnon ceteris nostris iustitiariis et officiariis mandamus et iniungim⁹ quatinus has presentes nostras literas publicare habeant; necnon in suis registris registrare: vt nemo ignorantie causam pretẽdere possit aut valeat. Et iuxta tenorem iam dicte facultatis nobis concesse:et declarationis per nos facte:processus iudicare habeant. Quia sic fieri volumus

et ita nobis placet: non obstanti bus quibuscunq; in contrarium facientibus.

¶ Sequitur tenor literarum apostolicarum.

¶ Idem Leo papa ad Frāciscū primum Francorum regem.

¶ Summarium.

¶ Regis Francisci primi interfuit (ex auctoritate sedis apostolice: cuius quidem auctoritatis tenor de verbo ad verbum sequitur) exprimere et nominare primum mensem graduatis simplicibus debitum: necnon alios mēses de quibus confuse supra habetur de collatio. §. in primo mēse. et aliis per ordinem sequentibus.

Leo episcopus seruus seruorū dei. charissimo i xpo filio Frācisco francorū regi christianissimo, salutem et apostolicam benedictionem.

1 Regi francisco primo cōcessum fuit exprimere et nominare primū mē sē graduatis debitū

¶ Dudum siquidem inter alia (cum irritantis appositione decreti) statuimus et ordinauimus q; extunc de cetero (occurrentibus ecclesiarum cathedralium: etiam metropolitanarum: ac monasteriorum in regno Francie: et Delphinatu: ac comitatu Dien. et Valentinen. consistentium vacationibus) dilecti filii ecclesiarum: capitula et monasteriorum conuentus: ad electiones seu postulationes futurorum archiepōrū: epōrū: ac abbatum: ecclesiarum et monasteriorum vacantium pro tpe huiusmodi procedere nō valerent: sed maiestas tua ad ecclesias et monasteria huiusmodi sic vacantia: infra certum (tunc expressi temporis) spatium: et nobis pro tempore existenti Romano pontifici personas idoneas (certo tunc expresso modo) qualificatas ad eandem nominationem per nos et romanum pontificem huiusmodi ecclesiis et monasteriis eisdem preficiendas nominare valeret: prout in nostris inde confectis literis in quibus inter alia q; primo mē se post earundem literarum acceptationem et publicationem ordinarii collatoris dignitates personatus: administrationes: et officia ad eorum collationem: prouisionem: nominationem: presentationem seu quamuis aliam dispositionem spectantia graduatis simplicibus sub certis modo et forma (tunc expressis) conferre: et de illis etiam prouidere deberēt cauetur. ¶ Cum autem (sicut accepimus) propter diuersa tribunalia plurium parlamentorum in regno Delphinatu et comitatu predictis consistentia: in quibus literas in eis constitutas et expressas constitutiones publicari et acceptari diuersis temporibus propter locorum distantiā oportet super primo mense qui ordinariis collatoribus ad cōferendum graduatis cōceditur dafic (?) plures: lites et dispendia partium super hoc exoriri contingere posset. Nos litibus [1] et dispē diis huiusmodi pro nostri pastoralis officii debito, obuiare, volē tes: et ne quis mensis sit huiusmodi deincepe dubitari aut hesitari contingat, maiestati tue ex

post publicationem et acceptationem literarum concordatorū huiusmodi primum mensem huiusmodi: quis sit: exprimere τ nominare possit et valeat) motu proprio: et ex nostra certa sciētia auctoritate apostolica tenore presentium licentiam et facultatem concedimus: pariterqꝫ indulgemus non obstantibus omnibus que in eisdem literis voluimus non obstare ceterisqꝫ contrariis quibuscūqꝫ. ¶ Datuꝫ Rome apud sanctū Petrū. Anno incarnationis dñice millesimo qngētesimo decimooctauo: decimoseptimo kalendas Iulij pontificatus nostri anno sexto. Sic signatum. supra plicam. Ja. questembert. In testimonium quorum his presentibus sigillum nostrum duxim⁹ apponendum. ¶ Datum Baugiaci. xxv. mensis Octobris. Anno domini millesimo quingentesimo decimooctauo. Et regni nostri quarto. Per regem Bedoyn. ¶ Lecta publicata et registrata Tholose i parlamēto. xvij. Nouēbris. Anno dñi millesimo qngētesimo decimooctauo. Michaelis.

¶ De pena temere venientium contra huiusmodi concordata.

¶ Summarium.

¶ Quibuscunqꝫ iustitiariis per dominū nostruꝫ Francorum regem precipitur et mādatur quatinus infractores et violatores huiusmodi concordatorum legitimis penis puniant. Et omnia in contrarium attentata reuocēt et ad pristinum statum reducāt. Ac etiam iniūgitur illis quatin⁹ hec omnia publicent: et in registris suis registrari faciant: ne de potestate τ auctoritate sede apostolica sibi attributa ab aliquib⁹ ignorantia pretendi possit.

Franciscꝰ dei gratia Francorum rex / Mediolani dux / τ Genue domin⁹. Cū p corroboratione necnō obseruatione decretorum concordati per nos cuꝫ sanctissimo domino nostro papa Leone decimo initi necessarium ac utile foret ut a sancta sede apostolica illius concordati protectores constituere, mur: ut utroqꝫ mucrone institutis concordatorum nō parentes ferirentur: literas apostolicas a iam dicta sede apostolica obtinuimus: quarum tenor inferius describitur: quibus illorum concordatorum protectio nobis concessa est. ¶ Quocirca dilectis τ fidelibus consiliariis nostris parlamenta nostra Parisius. Tholose. Burdegale. Rothomagi. Diuione et Gratianopoli tenentibus: necnon ceteris nostris iustitiariis et officiariis mandam⁹ τ iniungimus: quatinus (iuxta facultatem nobis concessam) eorū concordatorum infractores penis legitimis afficiāt. Et ea que in contrarium dictorum concordatorum attentauerint reuocent τ in pristinū statū reducāt: seu reduci faciāt: cōpescēdo ɔpescēdos oib⁹ viis rōnabilib⁹ τ debitis. Et (ut nemo iā dicte nrē ptectionis ignorātiā ptendere valeat) has pñtes publicare: τ i registris suis registrare faciant iudilate; quoniā nobis sic placet: τ ita fieri volumus: nō obstantibus quibus,

eunq; in contrariū facientibus. ¶ Sequitur tenor dictarum lite rarum apostolicarum.

¶ De protectione concordatorum fran. regibus concessa.

¶ Summarium.

¶ Domino nostro regi Francisco primo: suisq; in futurū successorib⁹ a sede apostolica data est protectio atq; custodia concordati inter ipsos papam Leonem x. Et regem Franciscū primū initi & passati & in sacro Lateranensi concilio approbati.

Leo episcopus seruus seruorum Dei charissimo in christo filio Francisco francorum regi christianissimo salutem et apostolicam benedictionem. ¶ Dudum si quidem inter alia cum irritante appositione decreti statuimus & ordinauimus q; & tunc de cetero (occurrentibus ecclesiarum cathedralium & metropolitanarū ac monasteriorū in regno Francie: et delphinatu: ac comitatu diensi. ac valentinensi. consistentiū vacationibus) dilecti filij ecclesiarum capitula: et monasteriorum cōuentus ad electiones seu postulationes futurorum archiepiscoporum: episcoporum: & abbatū: ecclesiarum: ac monasteriorum vacantiū pro tempore hmōi procedere nō valerent. Sed maiestas tua ad ecclesias & monasteria hmōi sic vacantia infra certū (tunc expressi tēporis) spatiū nobis: & p tempore existenti Romano pontifici personas idoneas (certo tunc expresso modo) qualificatas ad eādem nominationem per nos & romanum pontificem huiusmodi ecclesijs et monasterijs eisdem preficiendas nominare valeret: prout in nostris inde confectis literis in quibus maiestati: & pro tempore existenti francorū regi in virtute sancte obedientie quod per te vel alium seu alios. in dignitate ecclesiastica constitutos easdem literas ac omnia & singula in eisdem contenta quando et quoties opus foret publicari: et inuiolabiliter obseruari faceres mandauimus plenius continetur. ¶ Cum autem (sicut accepimus) nonnulli regni: delphinatus: et comitatus predictorum; a quorum cordibus dei timor abest: literas huiusmodi: et per eas editas constitutiones; et in eis contenta plene acceptare recusent: et in illis (non sine spiritu blasphemare et censurarum in eis contentarum incursu: verbo et opere possent) contra venire contendant. Nos ea que tanta maturitate consilio: et sacri tunc vigentis Lateranen. cōcilij approbatione discussa statuta ordinata facta et concessa sunt: vt inuiolabiliter et incōcusse (prout par est) obseruen. p nostri pastoralis officij debito prouidere volentes: ac q; alijs nostris literis temerarijs ausibus cōtra venire nitentur occurrerim⁹: eorumq; ora obstruxerimus: motu proprio. & ex nostra certa scientia ac de apostolice potestatis plenitudine cum deceat secularem potestatem presertim magnam ecclesiasticam iuuare potestatem in his presertim que animarum salutem concernunt maiestatem tuam: ac pro tempore existentem

Francorum regem literarũ predictarum: ac per eas editarum constitutionum: et omnium et singulorum in eis contentorum legitimos protectores: defensores: ac conseruatores: necnon quorũuis aduersus illas et in eis cõtenta venire tentantium cuiuscunque dignitatis: status: gradus: ordinis: conditionis: vel nobilitatis: existeñ. ac quacunque mundana dignitate fulgentium inuictissimos oppugnatores tenore presentium auctoritate apostolica constituimus: deputamus: non obstantibus omnibus que in dictis literis volumus non obstare: ceterisque contrarijs quibuscunque.

¶ Datum Rome apud sanctum Petrum. Anno incarnationis dominice millesimo quingẽtesimo decimooctauo. xvij. kal. Julij pontificatus nostri Anno sexto. Sic signatum supra plicaz. Ja. que stemberc. et sub plica Ja. sadoletus. In testimonium quorum his presentibus sigillum nostrum duximus apponendum.

¶ Datum bangiaci die. xxv. mensis Octobris. Anno dñi millesimo quingentesimo decimooctauo: et regni nostri quarto. Per regem. Gedoyn.

¶ Lecta publicata et registrata Tholose in parlamento. xxij. Nouembris. millesimo quingentesimo decimooctauo. Michaelis.

¶ Finis Concordati.

¶ Rubrice concordatorum secundum ordinem alphabeti sequuntur.

¶ Finis enumerationis rubricarum concordatorum.

¶ Tabula alphabetica latiori modo q̄ prius ampliata: in qua facillime cōtenta in huiusmodi cōcordatis inuenient. Et primo de litera.

A

Nte diffinitiuā sniam non ē appellādū. de causis.§.et ne.fo.x.col.4. ¶ Antiquior graduat⁹ nominat⁹ q̄ suas (vt decet) fecit diligentias prefertur posteriori nominato.§.q̄ vo. de colla.folio.vij.col.iiij.nu.2.
¶ Appellationes que emittuntur in hoc regno a iudicibus sedi apostolice immediate subiectis committi debēt p rescripta apostolica iudicibus in ipsis partib⁹ gallicanis terminande.§.si quis vero.de cau. fo.x.colum.iiij.
¶ Appellari non licet a secunda sententia interlocutoria conformi.de friuo. appellatio. folio.xi. colum.i.
¶ Appellari nō licet a tertia sententia diffinitiua et conformi.eo. ti.fo.xi.col.i.et.ij.
¶ Approbatio et publicatio ipsi⁹ concordati fienda per regem in suo regno fuit prorogata ad ipsi⁹ regis requestā a data literarum vsq ad annum.c.Franciscus.et.c. Leo episcopus. de prorogatiōe dila.ad publi. concor. folio. xvij. colum.ij.et.iij.

B

Eneficia vacātia in primo mense post huiusmodi cōcorda-ti publicationē debent graduatis simplicibus q̄ suas fecerunt diligentias.§.in mēse. de collationibus. folio.vij. colum.i. nume.3.
¶ Beneficia vacantia in secundo et tertio mēsibus cōferri possunt libere p ordinarios collatores psonis idoneis.eodem titulo.et.§. sequenti. fo.vij.col.ij.nu.4.
¶ Beneficia vacantia in quarto mēse debent graduatis nominatis:qui suas (vt decet) fecerint diligeñ.ibidem.nu.5.
¶ Beneficia vacātia in quinto et sexto mensib⁹ post istarum publicationem possunt ipsi collatores conferre personis (vt premissum est) idoneis.§.beneficia vo. fo.vij.col.ij.nu.6.
¶ Beneficia vacātia in septimo mēse debētur graduatis simplicibus.ibi.nu.7.
¶ Beneficia q̄ in octauo et nono mensibus vacabunt poterunt p ipsos ordinarios psonis idoneis conferri.ibidem.nu.8.
¶ Būficia q̄ in decimo mense vacabūt cōferri debēt ipsis graduatis nominatis:q̄ suas (vt dictū est) fecerūt diligeñ.ibi.nu.9.
¶ Beneficia vo q̄ in vndecimo et duodecimo mēsibus post publicationem p̄sentis cōcordati vacabunt per ipsos ordinarios libere conferri poterunt.eo.ti.§. beneficia aūt. fo.vij.col.ij.et.iij.
¶ Būficia simpliciter vel causa pmutationis vacātia nō faciunt turnum.§.quoq bnficia. de colla. fo ix.col.ij.nu.3.
¶ Būficia secularia secularib⁹/ regłaria regłarib⁹ cōferri debent

fuerint per suos superiores dispē satis: ⁊ si post huiusmodi dispensationem recidiuo vomitu ad concubinatum redierint/ erunt omnino inhabiles: et sine spe obtinēdi dispensationem ad quecunq; beneficia ecclesiastica. eodem titulo. §. ⁊ nihilominus. folio. xj. columna. iij.

¶ Concubinarij publici dicuntur non solum illi quorum cōcubinatus per sententiam vel iudicialē cōfessionem est notorius: sed etiā illi qui tenent apud se mulieres suspectas de incōtinentia: et qui sunt ita diffamati per rei euidentiā quod non possunt aliqua tergiuersatione celari. §. publici. eodem titulo. folio. xij. colum. ij. numero. 2.

¶ Concubinariorum publicorum supiores seu diocesani si fuerint negligentes in punīēdis ipsis cō cubinarijs: per ipsoꝝ superiores erunt puniendi modis possibilibus. §. quodq; si hi. eodē titulo. folio. xij. colum. j. nu. 1.

¶ Concubinariorum publicorum superiores seu plati qui ab ipsis ꝯcubinarijs pecunias extorquēt vt eos a tali feditate tolerēt: sicut fit in plerisq; locis: grauiter veniūt puniendi: cum redditione dupli ei illius qđ a talibus acceperint. §. quia vero. eodem titu. folio. xij. colum. ij. nume. 3.

D

Doctores plures si ꝯcurrāt in tpe quo ad petēdū bñficium vacās in mense deputato q̄lificatis/ tūc pfertur doctor ille qui gaudet maiori ꝓrogatiua gradus: puta doctor in theologia pfert doctori canonico ciuili aūt l. medicina. Et idem dicendū erit in licentiatis: et etiam in baccalarijs respectiue. de colla. §. concurrentibus. el. ij folio. vij. columna. iij.

¶ Derogari nō poterit deinceps ꝯtentis in ipso concordato inter romanum pontificem ⁊ regē insto per quascunq; gratias apostolicas: nec etiam per clausulas in ipsis literis appostolicis appones. de robo. ⁊ firmitate cōcor. in princip. fo. xiij. col. iij.

¶ Dioceses et parochie ex magna cā fuerant per vniuersum orbem diuise seu distincte. de consti tu. in princip. folio. iij. colū. iij. numero. 2.

E

Ecclesie cathedrales necnon metropolitane apud sedē apostolicā vacantes possunt p papā libere ꝯferri: etiā non expectata regis nolatione. de pñtatio. ⁊ insti. prelato. §. necnon. fol. v. colum. iij.

¶ Ecclesia gallicana alias noluit consentire destructioni pragmatice sanctiōs: sed ei voluit inherere. de ꝯstitutio. super verbo. Nec ipsi prelati. fo. iiij. col. j. ⁊. ij.

¶ Ecclesiarum cathedraliū ⁊ capitula monasteriorum electiuoꝝ conuentus habentes ius eligēdi ex priuilegio expresso non cōprehenduntur sub contentis in ipso concordato: quinimo libere poterūt tales ad electionem pcedere: occurrente vacatione: obseruata tamen iuris communis forma. §. per premissa. de presenta. ⁊ insti. prelato. fo. vj. colum. j.

colum.iii.nume.12.

¶ Graduati tam simplices ꝙ nominati tenent tradere ipsis collatoribus copiam literarum suarū tam gradus ꝙ nominationis tēporis studij ac etiam attestationis nobilitatis.§.teneātur qꝫ. de colla. fo.viij.col.j.

¶ Graduati anno quo eis miserint insinuare suas literas non poterūt petere beneficia illo anno vacātia graduatis debita.ec.§.ꝛ ti. folio.viij.colum.j.

¶ Graduati simplices vel etiam nolati si non fecerint diligeñ.tūc beneficia in mensibus eis deputatis vacātia poterūt libere p ordinarios cōferri/etiā non graduatis.§.ꝛ si collatoribus.de col. fo.viij.col.ij.

¶ Graduatus petere potest beneficium vacās post insinuationeꝫ etiam si nondum venerit temp⁹ quadragesime in quo debet insinuare collatori nomen ꝛ cognomen ipsius graduati.eodem titulo.§.si tamen graduatus.fol.viij. col.ij.ꝛ.iij.

¶ Graduati nolati si ꝯcurrant in tempore puta de eodē anno mēse ꝛ die:tūc prefertur ille qui maiori gaudet prerogatiua grad⁹.e. titu.§.cōcurrentibus autē nominatis. fol.viij.col.iiij.nu.3.

¶ Graduati nominati si concurrant plures in eodem gradu ꝛ facultate tunc recurrendum erit ad datam nominatiōis.§.ꝛ si in eiusdem.co.titu. fo.viij.col.iiij.

¶ Gratificare possunt collatores ordinarij:ꝛ ptroni ecclīastici inter graduatos simplices qui suas fecerint i oībus diligeñ.§.statuim⁹ ꝙ3.el.j.de colla.fo.viij.col.iij.n.1.

¶ Graduati nominati si sint plures cōcurrentes in paritate gradus:facultatis ꝛ temporis impetrate nominationis:tunc ordinarius collator gratificare poterit cui voluerit.co ti.§.ꝛ si in oibus. fo.viij.col.i.ij.

¶ Graduati siue simplices siue noiati:qui iam habent beneficiū seu beneficia cuiuscūqꝫ qualitatis sint:cuius vel quorū valor insimul:si in diuinis interessent:ęqualet summam ducentorū florenorum auri de camera sunt incapaces fructuum gradus et nominationis.§ si quis vero. de colla. fo.ix.col.ij.

¶ Graduati simplices neqꝫ nominati nō possunt petere beneficia per purā renūtiationē siue p permutationē vacantia in eoꝝ mēsibus.§.quodcꝫ beneficia. eo.titu. fo.ix.col.ij.nu.3.

¶ Graduati simplices ꝛ nominati qui molestant ordinarios collatores seu eorum collationarios ratione beneficiorum vacantium in mensibus eis non deputatis grauiter puniuntur.§.si quis autem graduatorum.eodem titulo. fo.ix.col.iiij.

I

Impetrans a papa bñficium vacās p mortem si verū valorē nō expresserit in literis poterit dictum verū valoreꝫ infra annum exprimere et corrigere/ꝛ tunc annata solui debebit camere apostolice pro augmēto valoris duntaxat iam expressi.de annatis.circa fineꝫ. fo.xvij. colum.iij.

¶ Iudices ecclīastici sub pena excōicationis terminare ꝛ finire debēt cās corā eis pēdentes infra bienniū.§.statuimus etiaꝫ.de

causis. fo.xj.col.j.

¶ Interdicto supponi non potue runt decetero loca.ville.castra vel ciuitates nisi ex causa probabili vel ex culpa gubernatorum dictorum locorum:non autem propter culpam alicuius priuate psone. titulo de interdict.fo.xij. col.iiij.ꝛ fo.xiij.col.j.

¶ Insinuatio literarum gradus ꝛ nolationis fieri debet collatoribus ordinarijs per patentes literas vniuersitatis/manu scribe ꝛ sigillo vniuersitatis signatas et sigillatas.de colla.§.pfatiqꝫ graduati. fo.vij.col.iiij.nu.12.

¶ Insinuatio nominū ꝛ cognominū fieri debet collatoribus ordinarijs singulis annis tpe quadragesime/quo omisso beneficiū vacans illo anno consequi nō potest per ipsos.§.teneanturqꝫ prefati.de colla. fo.vi.j.col.j.

M

Ala infinita antiquitus oriebātur ex eo quia lites sup beneficialib⁹ causis in romana curia ꝛ nō in regno ventilabant.§.ideo nos.ꝛ.§.sequenti. in proe. fo.ij.col.ij.ꝛ.iij.

¶ Mala quamplurima committi solebāt in electionibus ecclesiarum cathedraliū et metropolitanarū ac etiā monasteriorum regni frācie.de elec.ꝛ postula. de roga in prin.titu. fo.iiij.col.iij.

¶ Mandati apostolici forma secundū quam debent concedi mādata apostolica ti.de forma man da.apo. fo.xiiij.col.ij.ꝛ.iij.

¶ Mādatarij apostolici preferūtur ordinarijs collatoribus ꝛ quibusuis graduatis.§.ꝛvt.de man da.aposto.fo x.col.ij.nu.1.

¶ Mendicātes religiosi reformati eminentis scientie possunt admitti ad dignitates:videlicet per regē nominari ꝛ p papam instituti.§.consanguineis. de presenta.et instit.prela.fo.v.col.iij. nu.1.

N

Obiles habent prerogatiuā in tpe studij/q: min⁹ tēpus eis sufficit quam alijs.de col.§.tempus autem.fol.vij. col.iiij.nu.11.

¶ Nobilitas qualiter ꝛ per quot testes pbetur. eo. titu.§. cū vero proba. fo.vij.col.iiij. nu 13.

¶ Nominationis lrās deinceps impetrātes tenebuntur exprimere beneficia p eos possessa/ꝛ eorum verum valorem.§.volumus autē quod.de colla.folio.ix. colum. ij. numero.1.

O

Fficiales curie romane actu sua officia exercētes quo ad cās in regno ꝛ ptibus adiacētib⁹ ventilādas nōvult papa ꝯprehēdi in huiusmodi cōcordato. de causis.§.processus.fo.xj.col.j.nu.1.

¶ Ordinarij collatores tenentur conferre viris literatis: ꝛ per vniuersitates graduatis tertiā partem beneficiorū cuiuscunqꝫ qualitatis sint. de col.§. prefatiqꝫ or. fo.vij.col.j.nu.1.

¶ Ordinarij ꝛ proni ecclesiastici inter simplices graduatos ꝫ gratificare psit illum quem maluerint

duntamen suas fecerint diligentias. §. statuim⁹ quoqꝫ. ⁊ ordiam⁹ ꝙ collatores. de colla. folio. viij. colum. iij. nume. 1.

¶ Ordiarij collatores sub pena suspēsionis conferendi beneficia per octo menses/monētur ne beneficia graduatis simplicib⁹: vel nolatis debita aliis ꝙ ipsis (dun tamē suas vt decet fecerint diligē tias) cōferāt. §. siquis autem graduatorū. ⁊ §. eodemqꝫ vinculo. de colla. fo. ix. col. iij.

¶ Ordinarij collatores grauari possunt de vno mādato apostolico/si habeāt decem beneficia ad eorū collationem. Et de duob⁹ si habeāt quinquaginta vel plura: ⁊ non vltra. de mādatis apostolicis in principio. fo. x. col. 2.

¶ Ordiarij collatores seu patroni ecclesiastici bñficia que vacāt in mēsibus deputatis ipsis graduatis nominatis debēt cōferre illis qui per tempus cōpetēs studuerint. §. preterea volum⁹ ꝙ collatores. de col. fo. vij. col. iij.

¶ Ordinarij collatores seu diocesani inquirere debēt diligēter ne quis bñficiū sine titu. possideat. de pacifi posses. §. monem⁹. folio xi. colum. ij.

¶ Ordinarij siue diocesani tenētur publicari facere i ecclesiis cathedralibus statutum: de publicis cōcubinarijs. §. eadem diligētia. d̄ ꝯcubinarijs. fo. xij col. j. ⁊. ij.

P

Apa indulsit regi frācie vt ꝯuēta q̄dā faceret/que in regno suo vicem pragmatice sanctiōis obtinerēt. in proemio. §. cū igitur. fo. ij. col. iij. ⁊. iiij.

Papa libere potest ꝯferre beneficia electiua apud sedem apostolicā vacātia. de presenta. ⁊ institu. prelato. in princi. fo. v. colū. j. ⁊. ij.

¶ Papa fecit approbari presens cōcordatum per Lateraneñ. concilium pront promiserat se facturum. de conclusione lateranēsis concilij. in prin. fo. xvj. col. j.

¶ Papa ⁊ concilium Lateraneñ. expressevoluerunt quod si rex nō approbaret ⁊ approbare faceret per curias huiusmodi. cōcordatū ⁊ illud singulis annis legi faceret prout fiūt ordinationes regie qd huiusmodi cōcordatū sit irritum ⁊ inane. de protestati. apostoli. contra regem factis. in principio folio. xiij. colum. iiij.

¶ Pars collitigās que expeditiones cause per subterfugia impediit: grauiter puniri debet etiā in amissione cause. §. pars vero. de caus. fo. xj. colum. j.

¶ Persone sublimes: ⁊ regis cōsanguinei: necnon mendicātes reformati possunt admitti ad ecclesias cathedrales ⁊ metropolitanas: quia nō cōprehēdūtur sub prohibitione huius cōcordati. §. consanguineis. de presentatio. et institu. prela. fo. v. col. iij. nu. 1.

¶ Possidens pacifice beneficium (sine lite) spatio trium annorum nō poterit amplius inquietari in possessorio, neqꝫ in petitorio etiā ratiōe iuris nouiter reperti. d̄ pacifi. posses. i princ. fo. xi. col. ij. ⁊. iij.

¶ Prebēda theologalis qualiter ⁊ cui cōferri debeat. §. statuim⁹. insup. de colla. fo. vj. col. iij. ⁊. iiij.

¶ Prelati debēt sollicite curare/ vt ꝯcubine et mulieres suspecte subsubditis nō cohabitēt. §. i pas ati concubinas. de publicis concubi fo. xij. col. ij.

¶ Prelati capitula ⁊ conuentus:

Empus studij de quo fidē facere tenent graduati simplices ꝛ nominati ordinarijs collatorib⁹ quale esse debeat de colla.§.tempus aūt competens.fo.vij col.iiij.nume.ii.

¶Tertia sentētia diffinitiua cōformis mandabitur executioni quacunqꝫ appellatione non obstāte/ nec licet tertius appellare.de fri. ap.fo.xj.col.j.ꝛ.ij.

¶Tertia pars omnium officioꝝ ꝛ beneficioꝝ debetur graduatis simplicibus ꝛ nominatis.de col. §.p̄fatiqꝫ ordinarij.f.vij.col.j.n.i.

U

Epres que vnioni ecclesie obsunt / et que segetem domini pullulare non sinūt sunt prorsus tollende.titu. de constitu.§.vnde sicut.sup verbo ea .ppter.fo.iiij.col.j.

¶Uerbis narrantibus aliquem resignasse beneficiū suū/aut ius in eo pretensum non credit/ nisi de hoc appareat ꝑ instrumētum publicum:vel literas autenticas super hoc confectas.de sublatio. cle.literis.fo xiij.col.ij.nu.i.

¶Uerbis narrātibus aliquē esse excōicationis vinculo innodatuꝫ non credit:nisi de hoc appareat per literas super huiusmodi ex cōmunicatione confectas.eodeꝫ titu.fo.xiij.col.i.

¶Uerus annuus beneficij valor exprimi debet infra annū a data impetrationis ipsi⁹ beneficij.nec interim pretextu ipsi⁹ valoris nō expressi erit ipsum beneficiū impetrabile.ꝛ si de facto impetret impetratio erit nulla.ti.de annatis.circa finē.fo xviij.col.iij.ꝛ.iiij.

¶Uerus annuus valor beneficij in quibuscūqꝫ .ꝓuisionib⁹ apl̄icis etiam motu proprio pape cōcessis exprimi debet:alias huiusmodi prouisiones(lapso tempore p̄fixo)erūt ipso iure nulle. de manda.apo.§.statuimus insuper.f.x. col.iij.nu.4.

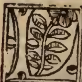
¶Uerus annuus valor beneficij ꝑ mortē vacantis:si corrigat ꝛ augmentet infra annum a data petitionis/tunc annata solui debebit camere apl̄i. pro augmento duntaxat/ipsi⁹ veri valoris iam expressi.tit.de annatis.circa finē. fo.xviij.col.iij.ꝛ.iiij.

¶Uniuersitates monent sub graui pena/ ne aliquos graduatos ordinarijs collatoribus habeāt notare/nisi illos qui per tempus debitum studuerint:ꝛ qui per saltum ad gradum non fuerint promoti.§. monemus.de colla.fo.ix. col.iiij.numero.5.

¶Finis tabelle alphabetice super Concordatis.

d d ij

¶ In nomine domini amē. Incipit pragmatica Sāctio edita a beato Ludouico francorum rege.

Ludouicus dei gratia francorum rex. Ad perpetuam rei memoriam pro salubri ac trāquillo statu ecclesie regni nostri: necnon pro diuini cultus augmēto et christi fidelium animarum salute: et ut etiam gratiam et auxilium omnipotētis dei: cuius soli ditioni atque protectioni regnum nostrum semper subiectum extitit: et nunc esse volumus: que sequuntur hoc edicto cōsultissimo imppetuū valituro statuimus et ordinamus.

Primus articulus. ¶ Primo ut ecclesiarum regni nostri prelati patroni et beneficiorum collatores ius suum plenariū habeant et unicuique sua iurisditio seruetur.

Secundus articulus. ¶ Item ecclesie cathedrales et alie regni nostri liberales electiones et eorum effectum integraliter habeant.

Tertius articulus. ¶ Itē simonie crimē pestiferum ecclesiā labificans a regno nostro penitus eliminādū esse volumus et iubemus.

Quartus articulus. ¶ Itē promotiones collatiōes prouisiones et dispensatiōes prelaturarū dignitatū et aliorum quorūcūque bñficiorū et officiorū ecclesiasticorum regni nostri scdm dispōnem ordinationē et determinationē iuris cōmunis sacrorū ecclesie dei atque institutorum antiquorum sanctorum patrum fieri volumus pariter et ordinamus.

Quintus articulus. ¶ Itē exactiones et onera grauissima pecuniarū per curiā romanā ecclesie regni nostri imposita vel iposita: quibus regnū nostrū miserabiliter depauperatū extitit: siue etiam imponendas aut imponēda leuari et colligi nullatenus volumus: nisi dūtaxat pro rationabili pia et urgentissima causa: vel ineuitabili necessitate ac de spōtaneo et expsso cōsensu nro et ipsius ecclesie regni nri.

Sextus articulus. ¶ Itē libertates franchisias immunitates prerogatiuas iura priuilegia per inclyte recordationis francorū reges predecessores nostros et successiue per nos: ecclesijs: monasterijs: atque locis pijs et religiosis. Necnō psonis ecclesiasticis regni nri cōcessas et cōcessa renouamus laudamus et cōfirmamus per pñtes. Quarū tenor sequitur.

¶ Uniuersis iustitiarijs officiarijs et subditis nris ac loca tenētibus presentibus et futuris et eorum cuilibet prout ad eū pertinuerit districte precipiendo mādamus quatinus oia et singula predicta diligenter et attente seruent teneant et custodiāt: atque seruari teneri et custodiri muiolabiliter faciant: nec aliquid in cōtrariū quouismō faciāt: vel attētent: seu fieri vel attētari pmittāt. Trāsgressores aūt et cōtrafacietes (iuxta casus exigentiā) tali pena plectēdo: qd ceteris deinceps cedat in exēplum in quorum olm singulorum testimonium presentes lrās sigilli nri appen one muniri fecimus. Datū Parisius. Anno domini. M.cc.lxviij.

¶ Finis pragmatice Sāctionis sci Ludouici frāco. regis.

¶ Tabella Pragmatice Sāctionis scti Ludouici francorum regis.

Vnicuique ecclesiastico statu to ac prono. necnō collatori seruāda est sua iurisditio. Articu.i.

¶ Quelibet cathedralis ecclesia eligēdi suos prelatos liberam habet facultatem. Articulo.ij.

¶ Ab ecclesia gallicana pestiferum crimen simonie eliminandum est. Articulo.iij.

¶ Prelaturarum dignitatum et quorūcunque aliorum beneficiorum ecclesiasticorum promotiones &c. secundum iuris dispositionē fieri debent. Articulo.iiij.

¶ Per romanam curiam exactiones pecuniarum non fient nisi rationabili causa & regis ac ecclesie gallicane precedente consensu. Articulo.v.

¶ Libertates & frāchisie per Reges cōcesse ecclesijs monasterijs ac personis ecclesiasticis seruande sunt. Articulo.vi.

¶ Finis tabelle pragmatice Sāctionis beati Ludouici.

¶ Absoluuntur.

¶ Concordata vicem Pragmatice Sanctionis gerentia / inter sanctissimū Papam Leonem.X. et Christianissimum Francorum regem Franciscum huius nominis primū inita / per Lateranēse Concilium roborata/lectaque publicata et registrata in omnibus Galliarum et Delphinatus tribunalibus/cum Titulorum/Paragraphorumque luculēta distinctione / et singulari Repertorio in melius reposito: Addita insuper beati Ludouici Francie regis Pragmatica Sāctione/cum sua Tabella. Impressa Lugd. sumptibus honesti viri Antonij Uincentij: apud Mathiā bonhome Anno publice salutis M. ccccc xxviij. die.ix. Januarij.

*

¶ Regestum Concordati.

aa bb cc dd. Oēs sunt quaterniones pter dd.qui est duernio.

1968